Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

LVCIANI SAMOSATENI OPERVM

Tomus II.

Cum

GILBERTI COGNATI,

ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus:

Quas ad calcem vniuſcuiuſque DIALOGI adiectas, correctiores & locupletiores reperies.

BASILEAE.

Bayerische
Staatsbibliothek
München
<36626417290015

<36626417290015

Bayer. Staatsbibliothek
33

DEORVM Dialogi.

ΔΙΟΣ ΚΑΙ Ἑρμοῦ. *IOVIS ET MERcurij.*

Iacobo Micyllo interprete.

IVPITER.

Ἡρ᾽ ἐνάχθης παῖδα τὴν Ἰναχοῦ τὴν καλὴν ὁρᾷς, ὦ Ἑρμῆ; Ἑρ. νὴ τὸν Κύνιον. Ζ. ἐκ ἴσου παῖς ἐκείνη ἐστὶν, ἀλλὰ βοῦς. Ἑρ. τί δαί; σοὶ τὸ πρόσωπον ἐφάνη μεταβάλλειν; Ζ. ζηλοτυπία τις ἐμὲ ἔσχε. Ἑρμῆ, ἐβουλόμην αὐτὴν ἀλλὰ τὴν Ἰοῦν ἐκείνην ἀπό τινος λήθης ἐπιμηχανήσασθαι τῇ βουκολικῇ μανίᾳ. βούλομαι τινὰ πολυόμματον ἄρχοντα τέχνομαι ἐπιστῆσαι, ὃς νύκτωρ διάξει, ἄϋπνος ὤν. Ἑρ. τί σοὶ ἐμὲ χρὴ ποιεῖν; Ζ. ἵνα

Ἀλλὰ [a]Inachi puellã pulchram nosti, Mercuri? MER. Etiam. Io dicis IVP. Non amplius puella illa est, sed iuuenca. MER. Monstrosum hoc. [b]Quomodo mutata est? IVP. Zelotypia mota Iuno transformauit ipsam. Sed & nouum aliud quoddam malum insuper excogitauit. Infelici illi bubulcum quendã multioculum, Argum nomine, custodem addidit, qui iuuencam pascit, insomnis ac

pernigil ipse exĩstẽs. MER. Quid igitur nos oportet facere?

Z. Καταπλάθ@ὸς τῷ Νίλῳ μιαρ(ιχῆ δίκτυ ὁ Ἄργος βυκολῆ) ἰχθύον ἅπ ἀπόκ]λινον: τῷ δ' ἰὼ ἐξ ἁλὸς πλαζομένῃ ἐς τῷ Αἴγυπτον ἀπαγαγὼν, ἱερὸν ποιήσ@. καὶ τὸ λοιπὸν ἵλεω θεὸς δι' ἐκῶ γ καὶ τὸν Νεῖλον ἀναγίτω, καὶ ἀνέμους ἐπιπνεύσατω, καὶ σῴζετω τὰς πλέον]ας.

IVP. Deuolans [c] in Nemeã syluam (illic alicubi Argus pascit) illum quidem interficito: ipsam verò Io per pelagus in Aegyptum abducès, Isim facito, & decaterò [d] pro deo ab incolis habeatur, [e] Nilumq; attollat, & ventos immittat, & prætereà nauigantes seruet.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a INACHI puellam.] *Io, iuxta poëtas, Inachi filia fuit: quam à Ioue compressam, Iuno in iuuencæ formam conuertit, eiq; præfecit Argum exploratorem: quem ferunt per ambitum capitis multorum oculorum luminibus ornatum. Deinde interfecto Argo à Mercurio, Io à stro ita in furorem acta est, vt se in mare præcipitauerit: quod ab ea Ionium dicitur. Sed cùm hæc tandem in Aegyptum, Mercurij ductu, peruenisset, Isis est. Quam fabulam in primis Lucianus hîc, & in Nothi & Zephyri dialogo est executus.* b Quomodo mutata est.] *in Græco τὸ articulus ponitur interrogatiuè pro, τίν.* c In Nemeam syluam.] *Achaiæ inter Cleonas, & Phliuntem, in qua leonem ferunt occidisse Hercules.* d Pro Deo ab incolis habeatur.] *Isis multa credebatur curare valetudinum genera, cuius etiam tutelæ commissi erant nauigantes. Quibus nominibus eius sacra obijt Delia peregrè mari Tibullo profecturo:* Quid tua nunc Isis tibi Delia? e Nilum.] *Aegypti fluuium, qui attollitur circa æstiuum solstitium mirum in modum.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγηλικὸς καὶ ἀπαγγελικός.

Inachiden narrat formam traxisse iuuencæ
Iuppiter, ob zelum coniugis arte noua.
Vt quoq; custodē dederit polyommata Argum:
Quem priuat vita postea Mercurius.

ILLAM Inachi puellam.] ἐκείνην. Etiam.] Πάλιν. ἐπίκλησις & asseueratio. Zelotypia mota.] Διὰ ζηλοτυπίαν κεκινημένος. Sed & nouum.] ὁ τρόπος, οὗτος καὶ ἄλλος μέρος. Et deceteró.] II. pars ἀπαγγελική, per enumerationem.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ καὶ Ἑρμοῦ. NEPTVNI ET Mercurij.

Eodem interprete.

NEPTVNVS.

ESTIN, ὦ Ἑρμῆ, ναῦν δὴ νυχὶ ἐν τῷ Διὶ Ἑρ. ἐλαμῆς, ὦ Ποσείδον. Ποσ. ἱμείρεσθαι ἔοικας αὐτοῦ. Ἑρ. μὴ νόχλει, φημὶ, ἄκαιρον γάρ. ἐπὶ σὲ ἦλθον ἰδεῖν αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι. Ποσ. μῶν τὴν Ἡρασώνην; Ἑρ. ἀλλὰ ἴσχε τόν τι δεῖ. Πο. σαίνει. ὁ Ραυνμήδης ἔοικεν. Ἑρ. ἀλλ' οὔ, ἀλλὰ μᾶλλον ἴσως αὐτός. Ποσ. πότερον, ὦ Ἑρμῆ; ἄδηλον γὰρ τοῦτο φησὶ Ἑρ.

LEcéme, Mercuri, conuenire Iouem nunc? MER. Nequaquam, Neptune. NEP. Attamen introrò renuncia de me ipso. MER. Ne molestus sis, inquam. Importunū enim hoc: quare nō poteris ipsum videre in præsentia. NEP. Num igitur cum Iunone concumbit? MER. Non, sed diuersum quiddā est. NEP. Intelligo, a Ganymedes intus est. MER. Neque hoc: sed ipse infirmus aliquantulum est. NEP. Vnde hoc, Mercuri? Nescio enim quid graue narras.

Ερ. αἰσχύνομαι εἰπεῖν, τοιοῦτόν ὄν. Πο. ἀπ' ἐμοῦ γὰρ πέος ἐμοὶ θάτερόν γε ὄντα. Ερ. τίνος χρῄζων ἀρετίνος, ὦ Πόσειδον. Πο. ἄπαγε. τίνος χρῄζων ἐκάνος; ἢ τίνος ἂν δὴν ἀνελάθοι ἡμᾶς ἀνθρώπους ὤν; ἀπ' ἐκ ἐπισύμαινον αὐτῷ ἀγασὴρ ὄγκορ τινά. Ερ. οὐκοῦν ἔχει. ἐγὼ δὲ ἐκάνη ἔχει τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ' ἐμοῦ γὰρ ἔτικτεν ἄνθις, ὥσπερ νῦν Αθηνᾶν. ἐκάλα γὰρ τὸν ἐμοῦ λὸν ἔχε. Ερ. ὄκ. ἀπ' ἐν ὧν μηρῷ ἐκάνη τὸ ἐκ τ Σεμέλης βρέφος. Πο. οὐ γε ὁ γενναῖος, ὡς ὅλον ἀμῖν ἐνοφορεῖ, ἢ παῖ ἀχόθι τ σάμαθος· ἀπὸ τίς ἡ Σεμέλη ἐσί; Ερ. θηβαία, τὰν Καδμου θυγατέρων μία. ταύτῃ σωνὼν θεὸν, ἐγκύμονα ἐποίησεν. Πο. ἆρα ἔτικτεν, ὦ Ερμῆ, ἀνὴρ ἐκάνης; Ερ. κοὐ μάλα, ἀ κὰ φαεράδοξον ἔναί σι δοκεῖ. τὸν γὰρ Σεμέλῃ φιλοῦντα ἡ Ηρα, (οἶσθα δ' ὡς ζηλότυπός ὄτι) πάθοι

MER. *Pudet dicere, tale quidpiam est.* NEP. *At nihil eo tibi opus est apud me,* [b] *patruus vtique cùm tibi sim.* MER. *Peperit paulò antè, Neptune.* NEP. *Apage. An peperit ille? Ex quo? Itaque latuit illo nos?* [c] *Hermaphroditus existens? At* [d] *neque veterus eius tumorem aliquem præ se tulit.* MER. *Rectè dicis: neque etiam ille partum intra se habebat.* NEP. *Noui, rursum ex capite peperit scilicet,* [e] *quemadmodum & Mineruam. habet enim ille caput quoddam puerperum.* MER. *Neque illud, sed* [f] *in femore gestauit partum illum, videlicet ex Semele receptum* NEP. *Euge generosus, vt ille totus nobis, & ex omni parte corporis imprægnando idoneus atq; fœcundus est. Sed quænam & Semele ista est?* MER. [h] *Thebana mulier,* [i] *ex filiab Cadmi vna. Huic congressus prægnantem eam reliquit.* NEP. *Deinde verò ipse pro illa peperit?* MER. *Atque admodum, etiam si tibi alienum ac mirum videatur. Nam* [k] *Semelen dolis aggressa Iuno,* ([l] *nostii autem vt fit zelotypa hæc*) perſua-

πεῖσαι αὐτὸν σὲ πρὸς τὸν Διὸς, μετὰ βροντῆς καὶ ἀστραπῆς ἐλθεῖν παρ' αὐτόν. ὡς δ' ἐπείσθη. τῇ ἴσῃ ἔχασε τὴν ἐξουσίαν, ἀνεφλέγη ὁ οἶκος. τὴν δὲ Σεμέλην ἡ μὲν ἁρπάσασα ἐκ τοῦ πυρὸς ἐκόμισε τῷ ἰδίῳ ἐνὶ μηρῷ ἐνέρασε τὸ ἔμβρυον ἐκτελεσθῆναι. τῇ δὲ ἐπειδὴ ἐτέκετο, διελὼν τὸν μηρὸν, ἐντίθησιν, ὡς ἐκτελεσθείη ἐνταῦθα, τῇ καὶ τρίτῳ ἔτει ἐκ μηνὸς ἐξέτεκεν αὖθις, καὶ μαλακῶς ἐκ τῶν ὠδίνων ἔχει. Πορ. καὶ σοὶ δὴ τὸ βρέφος ἐστὶν; Ερ. Ἐς τὴν Νύσαν ἔφερον μέσης, πρίαπα τοῖς νύμφαις ἀναθρέψαι, Διόνυσον ὀνομάσασαι. Πο. ἆρ' ἀμφοῖν σὺ καὶ Διονύσῳ τίτθη μήτηρ καὶ πατὴρ ἅμα; Ερ. ἔοικεν. ἔπειμι δ' ἐγὼ ἔνδον ἔχων τὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τόκον, καὶ τάχα ποιήσων, ὅσ' ἂν νομίζηται ἔτεκον.

persuadet illi vt petat à Ioue quò cum fulmine ac fulgure ad se veniat. Quæ quū verbis huius inducta credidisset, veniſſetq; Iupiter fulmen secum portans, conflagrauit tectum, ipsáq; Semele ex igne periit. Me autem iubet Iupiter, vt inciſa illius aluo,[m] partum ad se afferam, imperfectum illum quidē adhuc, & [n] intra ſeptimū menſem conceptū. Quod vbi feciſſem, ille diſſecto fœmore ſuo, intrò illū recipit, vt ibi perficeretur. Atq; ita iam tertio poſtquam factum illud eſt mēſe, denuò illum peperit, & nūc ex doloribus aliquantulùm languidus eſt. NEP. Vbi igitur infans ille iam eſt? M E. [o] In Nyſam hinc ablatū, tradidi illum Nymphis enutriendum,[p] Dionyſium cognominatū. N E P. Ergo vtrumque, Dionyſij huius & pater & mater ille eſt. M E. Ita videtur. Abeo igitur, vt illi aquā ad vulnus afferam, ac cætera, ea quæ ex more atq; conſueto fieri ſolent, quaſi puerperæ procurem.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a GANYMEDES.] *Poëtæ fabulantur Ganymedem Troïs filium fuisse, & ob admirandam eius pulchritudinem ab aquila Iouis armigero raptum, & pocillatorem Iouis mensæ adhibitum, quam rem Iunonem indignissimè tulisse. Homerus tamen eum non à Ioue, sed à dijs raptum tradit, neq; ad concubitum, vt quidã fabulantur: ad quã fabulam hîc Lucianus alludit, sed ad pocillãdum, vt dixi. Cic. Tusc. 1: Nec Homerum audio, qui Ganymedẽ à dijs raptum ait propter formam, vt Iouis pocula ministraret. Hom. Iliad. v.* *b* Patruus cùm tibi sim.] *Iouis patris tui frater.* *c* Hermaphroditus.] *ἀνδρόγυνος. i. vtrius q; sexum habens.* *d* Neq; vterus tumorem præ se tulit.] *Est enim propriè mulieris vterus. Hinc quæ grauidæ sunt, dicuntur vterum ferre & γαστέρα ἴχειν. Propriè etiam ad fœminas pertinet párere & fœtum emittere.* *e* Quemadmodum & Mineruam.] *Mineruam emisit Iupiter cerebro suo percusso, quum videret Iunonem sterilem, & ferendæ proli ineptam. Hinc Lucanus:*

Hanc & Pallas amat, patrio quæ vertice nata est.

f In fœmore.] *Bacchum, cùm adhuc immaturus infans esset, matre Semele fulmine extincta, Iupiter femori suo adsuisse dicitur, ibiq; gestasse donec maturus fœtus fieret: inde bimatrẽ ipsum vocauerũt.* *g* Semele.] *Mater Bacchi ex Ioue.* *h* Thebana mulier.] *Cadmus rex Thebarũ eius filia Semele.* *i* Ex filiarum Cadmi vna.] *Nam quatuor fuerunt, Semele, Agaue, Ino & Autonoë. Cum Semele Iouem cõcubuisse notum est, ex Ouidij 3. Metam. & Fastis, & ex alijs, ea à Plutarcho in Camillo pellex dicitur.* *k* Semelen dolis aggressa Iuno.] *Ità Semelen complexu Iouis grauidam, & ad pariẽdum vicinã, dolis Iunonis circumuentã atq; inductã à Ioue petüsse, vt ea ad se specie, eoq; habitu ventitaret, quo fuerat tum, cùm primùm Iunonis nuptias expetiuerat: Iouem autem, qui ei pollicitus erat, se quicquid illa peteret, concessurum, in curru ad eam venisse cum fulgure & fulmine, illamq; metu exanimatam esse (vel vt alij volunt) fulmine conflagrasse: Bacchũ verò è flamma ereptum, in Iouis femur conjectũ & insutũ esse, docet Euripid. in Bacchis.*

l Nosti

l Nostiaũt vt sit zelotypa.] *Verũ est ex amoris vehemẽtia nasci zelotypiam, nec illic est amor, vbi non est zelotypia. Qui enim non zelat, non amat.* *m* Partum imperfectum.] *Bacchus bis genitus. Ouid. 3. Metam.* Tutaq; bis geniti sunt incunabula Bacchi.] *n* Intra septimum mensem.] *Cic. 1. de Nat. deor. Diana adhibetur ad partus, quod ij maturescunt, aut septem aut nouem lunae cursibus.* *o* In Nysam.] *Arabiae vrbẽ, in qua, vt Diodor. ait, Bacchus educatus à Nymphis fuit, vnde & Nyseus.* *p* Dionysium cognominatum.] *Ab Indis à Ioue scilicet, & Nysa nomine accepto.* *q* Aquam ad vulnus afferam.] *De cura puerperae & infantis recèns nati, consulendi sunt nostrorum medicorum libri. Liberata infante & secundis puerpera, obstetrix spongiam puram calida mersam sumit, ipsamque in sedili adhuc desidentem leniter, vbi opus est, abluit, & quadam oleis calidis rosarum, violarum vel chamameli deungit, & calidis pannis fotum in suum locum dirigit. Quibus praefatis ad lectum imponitur.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διογνησὸς: *De Baccho ex femore Iouis nato.*

Excisum quondam Semeles de ventre puellum, *Hor. lib. 1.*
Ac femori insutum, Iuppiter edit ouans. *Car. oda 19.*
In Semeles vtero es conceptus, sed Ioue natus:
Hinc etiam nomen Bacche bimatris habes.

LICET NE.] ἐρώτησις & occasio dialogi. Nequaquã.] Negatio. Attamen.] ἀντίφασις. Importunũ enim hoc.] Ratio. Non poteris.] Conclusio. Peperit paulò anté.] ἀφύλακτον γενικὸν rei. Apage.] Abominatio rei absurdae à signo. Recte dicis. Neq; etiam.] ἀπόκρισις ἀποφατική. Quemadmodũ, & cętera.] A simili. Sed quænam.] ἐρώτησις περὶ τῆς συγκεκριμένου. Thebana mulier.] Διήγησις. Illa peperit.] θαύμασις τῆς παρὰ δόξαν λοχίας. Nam Semelem.] ὑφήγησις pro affeuerationem. Conflagrauit tectum.] τὸ πραχθὲν. Me autem.] παράδοσις. Quod vbi feci ssem.] τὸ ὑπόθετον πραχθέντος. Iam tertio.] ὁ χρόνος. Ergo vtrumque.] ἐρώτησις ἀπορία. Ita videtur.] ἀπόκρισις Ab eo igitur.] ἐπίλογος.

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Ηλίου. MERCVRII ET Solis.

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Ω Ηλιε, μὴ ἐλάσῃς τάμηρορ, ὁ Ζεὺς φησί, μηδὲ κῦσόν, μηδὲ ἐς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔνδον μένε, καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔσω νὺξ μακρά. ὧν ἀνίτασαν μὲν αἱ ὧραι ἀεὶ τοὺς ἵππους, σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε δὲ μακρὸν σκότον. Ηλ. μανὰ ταῦτα, ὦ Ερμῆ, καὶ ἀπόκοπα ἡμῖν παραγγέλῃς. ἀλλὰ μὴ παραβαίνειν τι ἔδοξα ἐν τῷ δρόμῳ, καὶ ἔξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, διὰ τά μοι ἄχθεται, καὶ νῦν νύκτα τριπλασίαν τῆς ἡμέρας ποιῆσαι λέγουσιν; Ερ. δεῖν δοκεῖ τοῦτο, καὶ ἐς ἀεὶ τόδε ἴσεσθαι. λέγεται δέ τι νεῶ αὐτὸς ἐπιμηνίσαι γυνὴ σοφὴ οἱ τὴν νύκτα. Ηλ. ποῦ δὲ καὶ ὄπιθεν, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ.

AVdi, ô Sol, a ne hodie currum agas, inquit Iupiter, neque in crastinum, neque etiam in diem perendinum: sed intus mane, fiatque interea perpetua vna nox longa. Quare b equos quidem iterum soluant Horæ: tu vero restingue ignem, & nunc tandem post longum interuallum temporis te ipsum recrea. SOL. Noua hæc atque omnino aliena denuncians venis. Sed nunquid transgredi siue peccare visus sum inter agendum, & extra fines cursum habuisse, atque id nunc irascitur ille mihi, noctemq; triplo maiorem die facere statuit? MER. Nihil tale: neque hoc etiam perpetuò fiet: sed ipse nunc opus habet noctē sibi fieri cōsueto longiorem. SOL. Vbi autē etiā ille est? aut vnde ipse emissus es, vt hæc nunciares mihi? MER.

Ερ. ἐν βοιωτίαις, ὦ Ηλιε, παρὰ τὴν ἀμφιτρύωνος γυναῖκα, ἣ συνίσηι. Ηλ. ἐρᾷς αὐτῆς; ἆρα οὐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. ἀλλαμῆς. τιχθῆναι γάρ τινα δεῖ τῆς ὁμιλίας ταύτης μίαν γαρ, τὴν πολυάθλου θεόν. τοῦτο συνῆκε μιᾷ νυκτὶ ἀκρατισθῆναι ἀδύνατον. Ηλ. ἀλλὰ τελεσιουργείτω μὴ ἀγαθῇ τύχῃ. ταῦτα δ' οὖν, ὦ Ερμῆ, ἐκβήσεται καὶ τῷ Κρόνῳ· οὐδὲ ἦν ἡμῖν ἑσπέρα. οὐδ' ἐκείνοτε ἐπὶ τῶν ἐμῶν χρόνων περὶ τῆς ἡλικίας ἐψεύσατο, οὐδ' ἀφιππάσατο τὴν ἡμέραν ἐν Θήβαις ἐκοιμᾶτο. ἀπὸ ἡμέρα μὲν δὴ ἡ ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέτρον τὸ αὐτῆς ἀπέλογον τῆς ὥρας. ἔμενον δὲ ἡ παρασκευή· ἐκεῖνον ἐδέρ, ἐπ' ἄρ ἐκοινώνησέ ποτε ἑαυτῇ θνητῇ γυναικί. νῦν δὲ ἀνελύσω γυναῖον ἔτυχε χρὴ ἀνατράφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκαμπίσησε μὴ γρίφθαι τὸν ἵππον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, λύσσορον δὲ πλὴν

MER. *Ex* [c] *Bœotia, ab* [d] *vxore Amphitryonis, cum qua concumbit.* SOL. *Amator illius? atq; ita illi fastidiosus non est nox vna?* MER. *Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc cõcubitu magnum, atq; multorum certaminum victorem deum. hoc igitur vna nocte absolui ac perfici impossibile est.* SOL. *Sed absoluat, atque ad exitum perducat ille,* [e] *quod faustum felixq; sit. Veruntamen hæc, Mercuri,* [f] *temporibus Saturni non fiebant, (soli enim hîc nos sumus) neque ille tum* [g] *ab vxore Rhea diuertebat, aut seorsum cubabat: neque etiam* [h] *relicto cœlo Thebis dormiebat: sed dies quidem tum dies erat, nox autem ad suum certum spacium secundum proportionem horarum agebatur: peregrinum verò aut immutatum nihil. Neque ille tum vnquam cum muliere te mortali quicquam rei habuit. At nunc infelicis mulieris culpa oportet omnia sursum & deorsum verti, ac equos quidi præfractiores & difficiliores fieri ob ocium & desidiã,*

viam

ὁδὸν, ἀτριβῆ μὲν ἴσως τριῶν ἡμερῶν, τὸν δ' ἀνθρώπους ἀδόλιος ἐν σκοτεινῷ διαβιοῦν; διαῤῥωτα ἀφανῶ τὸν Διὸς ἐρᾶτον, καὶ μαθιδοῦσα τὸν ἀγεμφόντα, ἐς ἂν ἐλθὼν ἀπολύσῃ τὸν ἀθλητὴν, ὃν λέγεις, ὑπὸ μακρᾷ τῇ νυκτί. ΕΡ. σιώπα, ὦ Ἥλιε, μή τι μακρὰν ἀφανίσῃς τὸν λόγον. ἐγὼ δὲ παρὰ τὴν Σελήνην ἀπελεύσομαι, καὶ τὸν ὕπνον, ἀπαγγελῶ ἐκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἐπέστειλε, τῇ μὲν σχολῇ πορεύσομαι, τὸν δὲ ὕπνον μὴ ἀνιέναι τοῖς ἀνθρώποις, ἐς ἀγνοήσωσι μακρὰν ἥτις τὴν νύκτα γεγενημένην.

viam autem asperiorem, eò quòd toto triduo non vsurpabitur: homines præterea miserè in tenebricoso viuere. Hoc boni ex amoribus Iouis consequentur illi scilicet, sedebunt & expectantes donec ille athletam istum quem dicis, absoluerit sub longis tenebris. MER. Tace, ô Sol, ne quid mali pro his dictis tuis nancisceare. Ego verò ad Lunam hinc abiens, & ad Somnum, renunciabo etiam illis quæ Iupiter mandauit: illi quidem, vt ne procedat citiùs: huic autem, vt ne remittat à se homines, quò ignorent longam adeò noctem hanc fuisse.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus vt volet facetè, si non potius ridens Ethnicorum deos, ludit in Herculem τριέσπερον, sic dictũ à trinoctio illo, quod traditur eo concipiendo insumptum τριέσπερον appellat Homeri commentator Iliad. ξ. fabulam delibans trinoctij concubitus Iouis & Alcmenæ, quæ nota est vel ex Plauto, & hic aperitur. Vide Tzetzẽ in Lycophronem, & Varinum in voce τριέσπερος. Item Gregorium Nazianz. in lib. contra Iulianũ, vbi καὶ τὸν βυθίσαι παρέσεσθαι αὐτοῖς καὶ τὸν τριέσπερον τριετίσειν. i. triue-

triuesper leo cognominatus est Hercules à Lycophrone in Alex. si Isaacio credimus, quod tribus vesperis in vnam coniectis Iupiter cum Alcmena concubuerit, vnde natus est Hercules. τριετηλυθος à Pallada in Epigrammate dicitur. Αλεξίκακα τριετήλυθε, i. tribus continuis noctibus procreate. Vna enim nocte ex tribus facta genetatus fertur, quę τριετηλυθος νύξ. Ibidem, Herculis autem genealogiam & gesta diligenter persequitur Diodor. Siculus lib. 5.

a Ne currum agas.] *De Solis curru & laboribus Luciano inter Bis accusato. Iam primum certè Sol quidem hic iuncto curru totam diem calum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs, &c. equis quos illi poëtæ ascribunt, Ouid. 2. Metam. hos nominat:*

Interea volucres, Pyrois, Eous, & Aethon
Solis equi, quartus q; Phlegon, tinnitibus auras
Flammiferis implent —. b Equos soluãt Horę.] *Hora ab Ouidio 2. Metam. Solis assecla & ministra finguntur cum alijs temporis partibus: ita enim canit:*

A dextra leuaq; dies, & mensis, & annus,
Seculaq; & positæ spacijs æqualibus Horæ. *Dictæ autem sunt à Sole, vt Macrobius putat. Aegyptij enim Solem vocabant Horum.* c Bœotiæ.] *Quæ est regio in finibus Græciæ, Euboeæ insulæ obiecta.* d Vxore.] *Alcmena Electrionis filia, filij Persei & Andromedes. Illa cùm iam nubilis esset, & à multis peteretur, Electrion pater nuptias eius proposuit illi præmium qui necem filiorum suorum vlturus esset: id Amphytrio suscepit. Verùm quum in ea expeditione versaretur, Iupiter imagine eius assumpta, toto trinoctio cum ea concubuit. Quæ quamuis antea ex viro gravida esset, insuper tamen ex Ioue concepit, eodemque tempore Ioui Herculem, Amphytrioni Iphiclum peperit. Huius concubitus etiam meminit inferius in Charidemo.* e Quod fausfum fœlixq; sit.] *Bene precantis est, quemadmodum Græci dicunt: ἀγαθῇ τύχῃ, secunda fortuna & felix, quod bene vertat.* f Temporibus Saturni.] *Saturni vita fuit beata & luxus exotici, doliq; ignara, quo regnante auream ætatem extitisse fabulantur poëtæ:*

—quæ

—quæ vindice nullo
Sponte sua sine lege fidem rectumq; colebat,
Contentiq; cibis nullo cogente creatis,
Viuebant, *vt canit Ouid. Damascius Syrus in Philosophica historia: Nisi quispiam deus voluerit hominibus gratificari, exemplar Saturniæ vitæ proponendo,* &c. g Abvxore Rhea.] *Quæ cœli & terræ filia fuit, alio nomine Cybele dicta. h* Relicto cœlo Thebis dormiebat.] *Thebe fuit in Bœotia vrbs à Cadmo condita, quam Amphion muris ornauit, Bacchi & Herculis clarissima patria.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. *MERCVRII ET Apollinis.*

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Τί σκυθρωπὸς ἄ, ὦ Ἀπολλον; Απ. ὅτι, ὦ Ἑρμῆ, δυστυχῶ ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ ζυγόν. σὺ δ' τί δυστυχεῖς; ἢ τὸ κατὰ τὸν Δάφνιν σε λυπεῖ τι; Απ. δεδάμασε. ἀπ' ἐρώμενον ψυθῶ τὸν Λάκωνα τὸν Οἰβάλου. Ερ. σὺ θνήσκει φῄς, ἅπερ μοι, ὁ Υάκινθος; Απολ. καὶ μάλα. Ερ. πῶς; τίν; , ὦ Απολλον; ἢ τίς

QVid verò tristis es, Apollo? APOL. Quoniam, ô Mercuri, miser atque infelix circa amores sum. MER. Dignum quidem mœrore hoc: sed tu quo pacto miser atque infelix es? An adhuc dolore afficit te id quod cum [a] Daphne accidit? APOL. Nequaquam, sed amasium doleo Laconem illum [b] Oebali filium. MER. An mortuus est [c] Hyacinthus? dic mihi. APOL. Atque admodum. MER. Vnde, Apollo? aut quis

τίς ἔτως ἀνήρπασε σῶν, ὡς ἔρα πᾶσιν τὸ καλὸν ἐκεῖνο μειράκιον; Απ. αὐτῷ ἐμοὶ τὸ ἔργον. Ερ. ἑκοῦσα ἐμάνης, ὦ Απολλον; Απ. ἦν· ἀπὸ δυσχεράς τί ἀτύχημά μοι ἀτίκτου ἐγένετο. Ερ. πῶς; εἶπε γὰρ ἂν τὸν λόγον. Απ. δισκεύειν ἐμάνθανεν, ἐγὼ δὲ συνδίσκευον αὐτῷ. ὁ δὲ ἔλαβε ἀνίκατον ἀκόλαστον ἔγωγε ἔρα μὴ ἐκ ποτοῦ καὶ αὐτός. ἀμελούμενος δ', καὶ μὲν φέρον τὸν ἀκροβολίαν, ἐγὼ δὲ ἀνερρίπτουν, ὅσον οὐδέπω, τὸν δίσκον ἐς τὸ ἄνω· ὁ δὲ ἀεὶ τῇ ταχίστου κατανεύσας, ἐπὶ μικρὸν ὦν παιδὶ ἐτύπησε φέρον αὐτὸν, ὅτι ἀεὶ τῇ πλησίον ἀμάρτοι τι ῥᾳδίως ἀεὶ πολύ, καὶ τὸν παῖδα τοῦτο ἀκόντιζεν. ἀπ' ἐμοῦ τὸν μὲν ἔγωγε φέροντα αὐτίκα ἐμαράμην κατακλασθεῖσα, φόνῳ ἐπισπόμενος δ' ἄχρι τοῦ ὄρους· ὦ παιδὶ δὲ καὶ τόδε ἐγκαράμην ἐν Αμύκλαις, ἔνθα ὁ δίσκος αὐτὸν κατέβαλε.

quis ita ab omni amore alienus fuit, vt occiderit formosum illum puerum? APOL. Meum ipsius factum hoc est. MER. Quid igitur insaniuisti Apollo? APOL. Nō, sed infortunium quoddam inuito mihi accidit. MER. Quomodo? cupio enim audire rationē hanc. APOL. [d] Disco ludere discebat, atque ego vnà cum illo ludebam. Cæterùm ventorum omnium pessimè perditus [e] Zephyrus amabat quidem longo iam tempore etiam ipse illum. Verùm neglecto eo, & contemptum istum non ferente, ego quidem, quemadmodum consueueramus, discum in altum sursum versus iaculabar, ille autem deorsum à [f] Taygeto spirans, ablatum hunc in caput pueri inflixit, ita vt ex ea plaga & cruor manaret affatim, & ipse puer statim moreretur. Verùm ego eum fugiò Zephyrum vlciscebar, tortis in eum sagittis, fugientemq; ad montem vsque persequendo. Puero autem & tum multum extructi in [g] Amyclis, quo loco discus eum prostrauit;

τὸ βαλε, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἀναλωθέντος ὑπ' ἐμοῦ ἄνθος ἐποίησα, ὃ καλλιστόν ἐστι τῶν ἀνθέων, καὶ ἡδύτατον, ἔτι καὶ τὰ γράμματα ἔχον, ἃ ἐκείνου ἐστὶ τοῦ νεκροῦ. ἆρά σοι ἀλγεινὸν δοκεῖ ἐπὶ τῷ τεθνεῶτι ἁμαρτάνειν; ΕΡ. ναί, ὦ Ἄπολλον· ἔδεισε γὰρ θνητὸν ὄντα μὴ ἀθάνατον ἐρᾶσθαι, ὅσον μὴ ἄχθου ἐπὶ τεθνεῶτι.

uit: & florem ex cruore illius terrâ induere feci, suauissimum illâ quidem, Mercuri, atq; omnium fragrantissimum, præterea & [h] literas quasdam habentē, quæ mortuū ipsum quasi deplorant. Num tibi igitur præter rationem mœstus fuisse videor? MER. Sanè verò, Apollo. Noras enim mortalem te comparasse amasium tibi: quare dolerè non debes, mortuo iam illo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DAPHNE accidit.] *Vide proximè sequentem dialogum Mercurij & Apollinis, & quę in eum annotauimus.* b Oebali filium.] *Oebalus Hyacinthi pater, Lacedæmoniorum rex fuit, à quo regnò Peloponnesi Laconiæ pars, Oebalia dicta est.*

c Hyacinthus.] *Hyacinthus puer fuit Amiclæus, eodē tempore ab Apolline & Zephyro adamatus. Verùm cùm in Apollinis amorem propensior esset, ægrè id ferens Zephyrus, amorem in odium conuertit. Cùm itaq; Apollo cum Hyacintho suis delicijs discū iactu sese exerceret, Zephyrus nocendi occasionem nactus, discū ab Apolline emissum flatu suo in caput Hyacinthi conuertit, puerumque interemit. Cuius mortem cùm ægerrimè ferret Apollo, tellus in amatoris Dei solatium, cruorem eius cōmutauit in florem sui nominis. Refertur hæc fabula in Palæphato, libro de Fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio libro 10. Metamorph.*

d Disco ludere discebat.] *Erat publici exercitamenti genus, quo discus æneus arte simul & viribus ita ab humo torquebatur in altum, vt intra certum spatium decideret. Rotunda quædam erat moles siue ænea, siue ferrea, vel plumbea vel saxea, cuius iactu homi-*

nes

nes inter se adhuc hodie certant. Huiusmodi disco etiam vtuntur hodie mimi & histriones, qui quæstus gratiâ coram populo gesticulantur, dum nescio quid ad disci formâ rotundum & æneum iaculantur in aërem, deinde virgâ excipiunt, quos discobolos appellat Plinius libro 35. capite 11. hoc est, disci iactatores. e Zephyrus amabat.] *Zephyrus ab occasu æquinoctiali flat, Latinis Fauonium appellant, quo plantæ omnes germinant & pullulant: vnde ζωοφόρος dictus, quasi vitam ferens. Vide Gell. lib. 2. cap. 22.* f Taygeto.] *Mons est Laconiæ, Amyclis imminens.* g Amyclis.] *Amyclæ vrbs Laconiæ, à qua Amyclæus dictus Hyacinthus.* h Literas.] *Suida hyacinthus est genus violæ vernæ, colore obscuræ purpuræ, quod venis quibusdam nigris est distinctum, ita discurrentibus lineis, vt duarum Græcarum literarum α & ι figuram referant, quæ res Poëtis duplicis fabulæ occasionem præbuit. Nam & Hyacinthum puerum ab Apolline dilectum, quem imprudens disci iactu interfecit, in hunc florem mutatum tradunt, interfectumque doluerit, quæ ex duabus illis literis conficitur, velut testimonium doloris, quem Apollo ex eius morte conceperat, habere inscriptam. Præterea etiam Aiacem in eundem florem conuersum aiunt, dum impatientiam prælati sibi Vlyssis ipsum interemit, duasque primas eius nominis literas in hoc flore manisse impressas. Ouidius vtramque fabulam complexus est lib. 13. Metam. his verbis:*

—subesa tactaque sanguine tellus
Purpureum viridi genuit de cespite florem,
Qui priùs Oebalio fuerat de vulnere natus.
Littera communis medijs puerōque viroque
Inscripta est folijs, hæc nominis illa querelæ.

& hoc ænigma apud Virgilium:

Dic quibus in tetris inscripti nomina regum
Nascantur flores: & Phyllida solus habeto.

Idem Ouidius:

Ipse suos gemitus folijs inscribit, & aî aî
Flos habet inscriptum, funestaq; litera dicta est.

Hyacinthum Latini vaccinium appellant.

ΗΡΑΣ ΚΑΙ Λήτυς.

IVNONIS ET Latonæ.

Eodem interprete.

IVNO.

ΚΑλλὰ μὴ γέ, ὦ Λητοῖ, τὰ τέκνα τέκοιμεν ὡς διί. Λητ. ἐ πάσοι, ὦ Ηρα, διίστυς τίκταν λωάμενα, οἵ τ' ὁ Ηφαιστός ἐσιν. Ηρ. ἀπ' οὔτ' μὴ ὁ χωλὸς, ὅμως χρύσιός γε ἦν, τεχνίτης ἀν ἄνηρ, καὶ καλὰ κἀγαθὸς μηχανᾶται τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν Αφροδίτην ἔγημε, καὶ σπεδάσσεται πρὸς αὐτ. οἱ δὲ ἐμοὶ παῖδες, ἢ μὴ ὡς ἀρρενικὰ πέφανται μίσος, μὴ ὅρασις, μὴ τὸ τιλωτὸν ἐς τὴν συνδίαν ἀπιλθοῦσα, πάνδ' ὅσα σιν οἷα ἰδίᾳ ξυνοικοῦντα, καὶ μιμυμένη τὸς σκύθας αὐτὸς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δ' Απόλλων προσποιᾶται μὲν πάντα εἰδέναι καὶ ἐξοῦσθαι, καὶ λιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ καταυλεῖσθαι· ἀρχαιότατον δὲ μαντικῆς, τὸ μὲν ἰᾶσθαι

PVlchros [a] enimuerò Latona & liberos procreâsti Ioui. LATO. Non enim omnes, ô Iuno, tales párere possimus, qualis [b] Vulcanus est. IVN. At hic [c] claudus quidem, vtilis certè tamen est, [d] artifex optimus existens, ac cœlum nobis exornauit quoq; [e] Veneremq; vxorem duxit, à qua & studiosè obseruatur. Contrà autem, [f] tuorum liberorum altera quidem virilis vltra modum, & [g] monstruaga est. & postremò [h] in Scythiam quoque profecta, omnes sciunt qualia comedat, hospites mactando, ac Scythas ipsos imitando, quū humana carne vescitur. [i] Apollo autem simulat quidem omnia scire sese, & [k] iaculari, & [l] cithara canere, & [m] medicū esse, & [n] vaticinari: & erectis vaticinandi tabernis hîc in

ἐν Δελφοῖς, τὸ δ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τὸν γραμφύς αὐτῷ, λοξὰ καὶ ἀμφοτεροδέξια τὰς ἀποκρίσεις ἀφιείς, ὡς δεινδωσιν εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πλανᾶ μὲν δὴ οὗτοι· πολλοὶ γὰρ οἱ ἀνόητοι, καὶ παρέχουσιν αὐτοὺς καταγελᾶσθαι. πλὴν οὐκ ἀγνοεῖται γε ὑπὸ τῶν συνετωτέρων, τὰ πολλὰ ψευδόμενος. αὐτὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φονεύσων μὲν τὸν ἀφέμενον τοῦ λίσπου· οὐ προεμαντεύσατο δέ, ὡς φύξιτον αὐτὸν ἡ Δάφνη, καὶ ταῦτα, οὕτω καλὸν καὶ εὐμήκη ὄντα. ἔστι γὰρ ὁρᾶν καλόν τι καλλιπυγοτέρα τῆς Νιόβης ἡ ὀφις. ΛΥΤ. ταῦτα μὲν δὴ τὰ τέκνα, ὦ ξένε, ἐρεῖς, καὶ ὁ ψευδόμαντις, οἶδα ἔγωγε, λυπεῖ σε ὀφθέντα ἐν τοῖς θεοῖς. καὶ μάλιστα, ὅταν ἡμῖν ἐπαινῆται ἐς τὸ λάκτισμα, ὁ δὲ διαπαίζῃ ἐν τῷ συμποσίῳ, θαυμαζόμενος ὑφ' ἁπάντων.

ΗΡ.

hic in [o]Delphis, illic [p] in Claro & [q] Didymis, decipit consulentes se, obliqua et in vtramque partè quæstionis propositæ inclinantia respondendo, ne videlicet erroris possit damnari: atq; ita ex hoc quæstu facit, & ditescit. Multi enim amentes sunt, seq; ipsos exhibent præstigijs deludendos. Verùm non ignoratur vtique à prudentioribus, quòd pleraque falsa ac ficta dicitet: quippe ille ipse vates ignorabat, quòd interfecturus [r] amasium suũ esset dũ sco: neq; prædixerat ipse sibi, quòd [s] fugitura ipsum esset Daphne, idq; [t] adeò formosum [u] atq; comatum. Quare nõ video quâ causâ pulchriores liberos te quàm [x] Nioben illam procreasse putâris.

LAT. At verò liberi hi, hostium mactatrix ista videlicet, & mendax vaticinator ille, scio quo pacto mordeãt te, dũ cõspiciũtur inter deos & maximè quando hæc quidem ob pulchritudinem laudatur, ille autem citharam peritè in cõuiuio, omnibus ipsum admiratione prosequẽtibus.

Ηρ. ἰγέλασα, ὦ Λητοῖ. ἰκάν& θαυμασὲ, ὅρ ὁ Μαρσύας, ἀ τὰ Λίνεια ἃ μῶσαι διέδαξαν ἤθλομ, ἀπέδαρτ ἂμ αὐτὸς ἤρασάτο τῇ μουσικῇ; νυῶ δ' ἁλασοφιδὰς ἄθλι& ἀπόλωλε, ἀδίκως ἀλές. ἁ δ' λασμάσα παρθέν&, ὥτω λαλύ ἐστ, ὥστ ἰπὲ ἴμαθεν ὀφθᾶσα ὑπὸ Ἀπόλλωνο&, φοβηθᾶσα μὴ ὁ τυραννο& ἐξαγορώσῃ τὸ αἰσχ& αὐτ', ἰπαφῆκε αὐτῶ τὲ λιῶας. ἰῶ γᾶ λίγιρ, ὅστι δὲ τὰς τιτύσας ἐμαῖτο, παρθέν& γυνὰ αὐτὰ ἔσα. Λητ. μίγα, ὦ Ηρα, φρονῆς, ὅτι ξύναν τῶ δίλ, καὶ συμβασιάσας αὐτῷ, καὶ σέ τ' ὑβείσας ἀσθᾶς. πολὺ ἀπ' ὄψομάι σε μικρ' ὀλίγον αὖθις ἀκρύουσ&, ὁπόταρ σε λαλικὰρ ἐς πλὼ γλῶ λατίν, ταῦρ& ἢ λύκ& ἢ γὼόμφ&.

IVN. *Nequeo risum continere, Latona. Illúmne admirantur? Y quem Marsyas, si iustè modò iudicare Musæ voluissent, excoriasset meritò, vt qui ipse in Musica vincerat: nunc autè circumuentus miser ille periit, iniustè fanè damnatus. Hæc autè formosa tua virgo, ita formosa nimirum est, vt posteaquam animaduertit sese* z *conspectam ab Actæone fuisse, veritá ne adolescens ille turpitudinem ipsius euulgaret, interemerit illi canes: vt interim non dicam, quòd neq; partu rientibus* A *obstetricatura fuisset, si virgo vtiq; & ipsa foret.* LAT. *Valdè animo elato es, Iuno, eò quòd cum Ioue concumbis, & vnà cum eo regnas; & propterea absq; metu contumelioſa es. Veruntamen videbo te non ita multò pòst rursum lachrymantem, quando te relicta in terram descenderit ille,* B *in taurum aut* C *cygnum conuersus.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LAtona Cœi Titanis filia, à Ioue oppressa, ex eo gemi nam cõcepit prolem, Apollinem videlicet & Dianã, quod Iuno adeò egrè tulit, vt immisso contra illam Pythone

thone serpente, per totum terrarũ orbem pellicem persecuta sit, donec errando ad sororẽ Asterien in insulam Orthygiã peruenisset, à qua suscepta est, ibiq; Dianam peperit, quæ eu estigiò obstetricis officium in nascituro fratre matri præstitit, & Apollinem nascentem suscepit, qui adultus mox Pythonẽ interfecit, & petentibus cœpit dare responsa. Ouid. 6. Metam.

Magna gemellipare venerantur numina diuæ.

Plin. lib. 34. Latona puerpera Dianam & Apollinẽ infantes sustinens. Porrò Ortygia insula Delos posteà vocari cœpit, quod cũ anteà aquis mersa fuisset, subitò Iouis iussu conspicua fuerit reddita. Nam δῆλον Græci dicũt, quod nos ostendere, seu manifestare. Vide inter marinos Iridis & Neptuni dialogum, in quo de Latonæ puerperio, & Delos insula vt emerserit.

a PVLCHROS liberos.] *Apollinem & Dianam. Latonę liberorũ vituperatio & commendatio. b* Vulcanus.] *Iouis & Iunonis filius ob deformitatem cælo in Lemnum insulam deiectus, vbi ab Eurynome Oceani filia, & Thetide, nutritus est. Ea autem ruina, quæ de cælo decidit, claudus factus est.*

c Claudus quidẽ.] *Vulcani commẽdatio hîc, sed vituperatio de sacrificijs habetur, vbi scribitur, Iunonẽ citra virilem concressum subuentaneo cõceptu grauidam, Vulcanũ edidisse, atq; eum quidem non admodum fortunatũ, verum excusorum ac fabrum ærarium: quiq; perpetuò tũ in igni, tum in fumo versetur. Tum autẽ ne pedibus quidem integris: claudicare enim è ruina, cùm à Ione præceps datus esset è cælo. Quod ni Lemny pro sua benignitate eum, dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus nõ aliter q̃ Astyanax è turri deiectus. d* Artifex optimus exist.] *Fingitur deorũ faber, & Iouis fulmina, dijsq; arma aduersus Gigantes fabricasse. Officinam habere fertur in Lemno, & Cyclopes ministros. Cic. lib. 3. de Nat. deor. Tertius è Ione & Iunone, Lemni fabrica traditur præfuisse. e* Venerẽ vxorem duxit.] *Admissus non est ad deorum mensam, quinciam cùm Minerua nuptias expetisset, repulsam passus est. Vnde Virgilius Ecl. 4:*

Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

Aliam deinde ſibi vxorem quærens, Venerem duxit, quã poſtea vnà cum Marte in adulterio deprehẽdit. f Tuorũ liberor.] *Dianæ obtrectatio. A Iunone accuſata, à Latona defenditur.*

g Montiuaga.] *Stat. in Achill.* Littora multum montiuagæ dilecta deæ. *& Horatius lib. 4. Carm. Hæc ob virginitatis amorem fertur hominum conſortia fugiſſe, & venando ſyluas incoluiſſe. Ob hanc cauſam ſyluarum & nemorum dea putabatur.* h In Scyth. prof.] *Septentrionalem regionem à meridie Tauro terminatam laudatiſſimum templum habuit in Tauro, vbi carne tantũ humana litabatur. Fuerũt autem & Scythæ & Tauri, ſiue Sarmatæ inhoſpitales, moribuſque immaniſſimis, vt qui hoſpites omnes Dianæ ſolerẽt immolare. Veſcebantur humanis carnibus, & interfectorum caluarias habebant pro pateris.* i Apollo om. ſcire.] *Apollinem artium præſidem ex Homeri & Orphei hymnis colligimus.* k Iaculari.] *Arcum & ſagittas habere ſcribunt, tum iaculatorem & ſagittarium faciunt, ac in Græcos ſagittas immittentem.* l Cithara canere.] *Citharœdum ac citharœdorum deum putauit antiquitas.* m Medicum eſſe.] *Medicinæ inuentorem, ac ipſum etiam medicum conſtituerunt.* n Vaticinari.] *Vatem, & vaticinij deũ exiſtimãt, & pro vate diuino accipiũt.* o Delphis.] *Delphorum oraculum notiſſimũ, quod ſummam fidem apud mortales obtinuit. Creditum enim eſt antiquitùs, nullum oraculum fuiſſe certius, q̃ Apollinis.* p In Claro.] *Iſaacius Lycophronis interpres, Clarum montem & vrbem, non longè à Colophone ponit, vbi fuerit Clarius Apollo.* q Didymis.] *Fuit apud Miletum templum Apollini dicatum, dictum & Didymeum ab Apolline Didymeo, & geminæ ſpeciei.* r Amaſiũ ſuum.] *Hyacinthum, cuius fabula eſt notiſſima, vel ex proximè præcedenti dialogo Mercurij & Apollinis.* s Fugitura eſſet Daphne.] *Theſſala virguncula, quæ vim Apollinis fugiens conuerſa eſt in laurum. Martialis libro* 11: Torquebat Phœbum Daphne fugitiua. t Adeò formoſum.] *Virgilius in Bucol.* Orphi Calliopea Lino formoſus Apollo.

u Atque comatum.] *Hinc inſonſus.* x Nioben.] *Niobe Tantali filia, Amphionis vxor, liberos ex eo ſuſcepit duodecim, ſex mares, totidemq́; fœminas. Hæc liberorum multitudine, & pulchri-*

pulchritudine ferox, Latonam præ se contemnere ausa est, cùm diceret illam duos solùm peperisse, Apollinem & Dianã. Idcircò Dę hac contumelia offensi, Niobæ filios ad vnũ interemerũt: Hæc Homeri interpres Il. ω. γ Quę Marsyas.] *Plat. & Ouid. Satyrũ fuisse scribunt. Palæphatos ὑγρογενῆ vocat generaliori vocabulo. Eius fabula refertur ab Hygino, Tzetza: de eius certamine & excoriatione Ouid. 6. Fast. Diod. Sicul. & in Tragopodagra annos Luciani.* ϛ Conspectã ab Actæone.] *Actionis, qui à canibus lacerasus traditur. fabula est notissima.*

A Obstetricatura.] *Diana Lucina pariẽtibus fauere creditur. Virgil.* Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo. *Eius autem proprium munus est distendere corporis vimes, & meatibus viam dare, quod accelerando partui salutare est.*

B In Taurum.] *Iupiter salacissimus nihil non factus propter mulieres. in Tauri speciem transformatus, Europam Agenoris regis Phœnicum filiam rapuit, & per mare in Cretam transuexit.* *C* Cygnum conuersus.] *Cum Nemesi Oceani filia in anserem mutata concubuit.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Irridet prolem Latonæ liuida Iuno,
Ediderit tetrum quum tamen ipsa fabrum.
Fabula naturam ostendit Iunonis acerbæ,
Quæ se supremi iactat vbique toro. PVLCHROS enimv.] ὠραῖος. Non.n.om.tales pár.] αὐτοσχεδιαστός. Artifex opt.exist.] ἐπιμελῶς & ἐμφανῶς. Cœlũ nobis exor.] αὐτοπτικῶς ψιλαῖς μεθόδοις. Illic in Claro.] *Postremi membri expositio.* Obliqua & inutr.] *Apollinis oracula ἀμφιβολίαις ἐσφαλμένα.* Verũ non.] ἐπιχείρησις. Ipse vates.] ἐπιφορικῶς. Idque adeó.] αὐτολογία ἐκβατική. Quare non video.] *Conclusio per collationem.* At verò liberi.] ἀξιοπαθῶς τε καὶ ἐπιτηδείως. Ob pulchrit.laud.] αὐτοσχεδιαστικῶς ἐπαινῶ. Nequeo risum.] *Irrisio.* Illúmne.] *Insticiatio.* Vt qui ipse.] *Approbatio.* Hæc aũt form.] *Altera pars de Dianæ fabula.* Vt interim nõ dicã.] παραλειπτικῶς. Valdè an.cl.es.] *Cõclusio encomiastica.* Ast ego quæ Danaũ incedo regina, Iouisq;, Et soror & coniunx. Veruntamen.] ἀποδοτικῶς.

Eodem interprete.

IVPITER.

ΕΡμῆ, λαβὼν τοῦτο τὸ μῆλον, ἄπιθι εἰς τὴν Φρυγίαν, παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον (νέμει δ' ἐν τῇ Ἰδῃ ἐν ὄρει Γαργάρῳ) καὶ λέγε αὐτῷ· ὅτι σε, ὦ Πάρι, κελεύει ὁ Ζεύς, ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι τῶν θεῶν, ἥτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. ὅσῳ δ' ἀγὼν ὁ τοῦ μήλου, ἡνικαῦτα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δὴ καὶ ὑμῖν αὐτῶν ἀπιέναι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ δ' ἀκωθούμενος τὴν δίαιταν, ἐπίσης τι ὑμᾶς ἀγαπῶν. καίτοι ἄγε οἷόν τι λῶ, ἁδέως ἂν ἁπάσας νενικηκυίας ἴδοιμι, ἅπως τε καὶ ἀνάγκη, μιᾷ τὸ καλλιστεῖον ἀφροδίτῃ, πάντως ἀπηχθάνεσθαι τῶν πλείστων.

MErcuri, accepto hoc pomo abi in Phrygiã ad [a] Priami filium, pastorem armenti (pascit autem in Ida monte, qua parte Gargarum vocant) ac die illi: Iupiter, inquiens, ô Pari, iubet te, posteaquam & ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter deas, quænam illarum omnium formosissima sit. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porrò tempus iam est, vt & ipsæ vos abeatis ad iudicem. Ego verò ablego à me arbitrium, vt qui ex æquo omnes vos amem: ac, si modò possibile foret, libenter omnes vos victrices videre vellem, præsertim quando & necesse est, qui vni pulchritudinis summam adiudicabit, eũ omninò in odium cæterarũ pluriũ incurrere. Quare

διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸς οὐκ ἐπιτήδειος ὑμῖν δικαστής. ὁ δὲ Φρὺξ, ἐφ' ὃν ἄπιτε, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενὴς, τἄλλα δ' ἀγροῖκος καὶ ὄφ ρα, καὶ οὐκ ἄν τις αὐτὸν ἀξιώσειε τοιαύτης θέας. Ἀφρ. ἀλλὰ μήν, ὦ Ζεῦ, εἰ καὶ τὸν μῶμον αὐτὸν ἐπισήσεις ἡμῖν δικαστήν, θαρρῶν βαδιοῦμαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἄν μ' ὠφελήσαιτό με; καὶ δὴ καὶ ταύτας ἀρίσκειν τὸν ἄνθρωπον. Ἥρα. οὐδ' ἂν μᾶς, ὦ Ἀφροδίτη, δυνήσεται, οὐδ' ἂν ὁ Ἄρης ὁ σὸς ἐπιτηρῶν τὴν δίκην. ἀλλὰ δεχόμεθα καὶ τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, τὸν Πάριν. Ζ. ἴθι καὶ σοὶ ταῦτα, ὦ θύγατερ, συνδοκεῖ; τί φὴς; ἀνερεῖς, καὶ ἐρυθριᾷς; ἴσθι μὲν ἴδιον τὸ αἰδήμονα τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπαινῶ δ' ὑμᾶς. ἄπιτε οὖν· καὶ ὅπως μὴ χαλεπήνετε τῷ δικαστῇ ἀγωνισάμεναι, μηδὲ κακὸν ἐπιβάλητε τῷ νεανίσκῳ.

Quare equidem ipse vobis idoneus iudex non sum: adolescens aũt ille Phrygius, ad quem hinc abitis, regio quidem genere prognatus est, & Ganymedis huius cognatus: cæterum simplex & montanus: neq; quisquam illum cognitione hac indignum meritò putauerit. VEN. Ego verò, Iupiter, etiam si Momũ ipsum præstituas nobis iudicẽ, præsenti animo itura sum ad documẽtum mei præbendũ. Quid enim adeò reprehẽderit ille in me? Sed oportebitne tiam hisce placere hominem. IVN. Neq; nos, Venus, timemus quicquam, etiam si Mars iste tuus [b] electus sit arbiter: sed recipimus & hunc Parin, quisquis etiam fuerit. IVP. Num igitur & tibi eadem hæc, filia, placent? quid respondes? auertis te, & erubescis? Est quidem peculiare hoc virginibus vobis, verecũdia affici erga talia. sed tamen annuis. Abite igitur, & videte ne infensiores fiatis iudici, quæcunque victæ fueritis: néve malum aliquod inferatis ipsi adolescentulo.

οὐ γὰρ οἷόν τε ἰσίους ἅπαν-
τας καλὰς πάσας. Ερ. προίω-
μεν δὴ τῆς φρυγίας, ἐγὼ
μὲν ἡγούμενος. ὑμᾶς δὲ μὰ
βραδέως ἀκολουθεῖν μοι, καὶ
παῤῥᾴδιον. οἶδα ἐγὼ τὸν πά-
ριν. νεανίας ἱκανὸς καλὸς, καὶ
τἄλλα ἱκανὸς, καὶ τὰ τοι-
αῦτα πείθειν ἱκανώτατος, ἐκ
παίδων ἐκὼν δικάσαι καλῶς.
Αφρο. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγα-
θὸν, καὶ πρὸς ἡμῶν λέγεις τὸ
δίκαιον ὑμῖν εἶναι τὸν δικα-
στήν. πότερα δὲ ἄγαμός ἐστιν
οὗτος, ἢ καί γυνή τις αὐτῷ
συνοικεῖ; Ερ. οὐ πάνυ πω
ἄγαμός ἐστιν, ὦ ἀφροδίτη.
Αφρο. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ
πᾶσι τοῖς αὐτῷ συνοικοῦσιν ἰδία
γυνὴ, ἱκανὴ μὲν, ἄγροικος
δὲ καὶ λαλῶν ὅμως, ἀλλ' οὐ
φθόνος προσεῖναι αὐτῇ τοῖ-
χι. τίνος δ' οὖν ἕνεκα ταῦτα
τὰ ἐρωτήσεις; Αφρο. ἄπαυε ἐρώ-
μενος. Αθη. παραπρεσβεύεις, ὦ
οὗτος, ἰδίᾳ ταύτῃ συνηνεγκὼς
μην;

Neque enim fieri poteſt vt æqualiter omnes formoſæ ſitis. MER. *Procedamus ergo rectà verſus Phrygiam. Ac ego quidem præibo, vos autem non leuiter ſequimini me, & bono animo eſte. Noui ego Paridem hunc: adoleſcens eſt formoſus, & quod ad cætera attinet, amori deditus, & ad talia diſceptanda maximè idoneus: neque ille facilè iudicauerit malè.* VEN. *Hoc quidem totum bene, adeòque pro me narras, iuſtum videlicet eſſe nobis iudicem. Vtrum autem & vxore adhuc caret hic, an & mulier quæpiam ipſi cohabitat?* MER. *Non omnino abſque vxore eſt, Venus.* VEN. *Quo modo hoc dicis?* MER. *Videtur quædam cum eo habitare mulier Idæa, ſic ſatis formoſa, cæterùm ruſtica, atque inter montes malè conſueta: ſed non admodum adhibere animum ipſi videtur. Cuius igitur gratia hæc interrogas?* VEN. *Nullius ſanè rei, ſed ita temerè in mentem venit.* MIN. *Malè legationem obis, heus tu, qui priuatim cum hac conſilia confers.*

μνῶ; Ερ. οὐδέν, ὦ Αθηνᾶ, δοκῶ, οὐδὲ καθ' ὑμῶν· ἀλλ' ἤρετό μι, ἃ ἄγαμος ἐγὼ ὁ Πάρις ἐπερ. Αθη. ἦ δὴ τί τοῦδ' ὑπολαμβάνουσα; Ερ. οὐκ οἶδα. φασὶ δ' οὖν ὅτι ἄκομψος ἐπιθυμῶ, οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό μι. Αθη. τί οὖν, ἄγαμός ἐσιν; Ερ. οὐ δοκῶ. Αθη. τί δὲ τῶν ποδαπῶν ἐσιν· ἀνθρωπίνη μία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ πᾶν βουκόλος; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἴχω λέγειν, ἀπέβαλεν δὲ χὠ νοῦς ὅλος, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυγχάνει, καὶ βούλεσθαι ἂν πρῶτον αὐτὸν ἓν καλὰ τὰς μάχας. Αφρο. ἐρᾷς; οὐδέν ἐγὼ μέμφομαι μι, οὐδὲ προσηκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταῦτα ἰδίᾳ καλῶν· μεμφιμοίρων γὰρ, καὶ οὐκ Αφροδίτης τὰ τοιαῦτα.

Ερμ. καὶ αὖτη σχεδὸν τὰ αὐτά μι ἤρετο. διὸ μὰ χαλεπὸν ἴχω, μηδ' οἷον μισοῦσα ἄνδρ', ἤ τι καὶ ταύτῃ κατὰ τὸ

ferri. MER. *Nihil mali, Minerua, hoc: neque etiam contra vos, sed interrogabat me, an vxore adhuc careret Paris.* MIN. *Quamobrem igitur hoc superstitiose adeò illa curat?* MER. *Nescio. Aiebat igitur quòd temerè ita in mentem venisset hoc, neque ex composito interrogasset me.* MIN. *Quid ergo? carétne vxore adhuc?* MER. *Non videtur.* MIN. *Quid autem? bellicæne rei studio aliquo tenetur, atque amans gloriæ est, an nihil aliud quàm bubuleus est?* MER. *Verum quidem non possum dicere: coniecturam autem facere licet, iuuenis cùm sit, etiã has res consequi illum cupere, ac velle præcipuè in præliis esse se.* VEN. *Vides? nihil ego nunc conqueror, neque crimini verto tibi, quòd cum hac seorsum nunc loquêris. Querulorum enim hoc, non*

Veneris. MER. *Etiam hæc fermè eadem interrogauit me: quamobrem grauiter ne feras, néve putes eò minus consentaneam esse te, quòd huic quoque simpliciter & absque*

dolo

τὸ ἁπλοῦν ἀπικεινάμεθα. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων ἅμα πολὺ προιόντες, ἀπεσπάσαμεν τῶν ἀστέρων, καὶ σχεδόν τι καὶ τὰ τῆς Φρυγίας ἐσμέν. ἐγὼ δὲ καὶ τὴν Ἴδην ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς· ἃ δὲ μὴ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐτὸν τὸν ὑμῶν τὸν δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηρ. ὅπου δὲ δὴ; οὐ γὰρ καμοὶ φαίνεται. Βρ. ταύτῃ, ὦ Ηρα, πρὸς τὰ λευκὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄκρῳ ᾧ ὄρει. παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν, οὗ τὸ ἄντρον, καὶ τὴν ἀγέλην ὁρᾷς. Ηρα. ἀλλ' οὐχ ὁρῶ τὴν ἀγέλην. Βρ. τί φῄς; οὐχ ὁρᾷς βοίδια κατὰ τὸν ἐμὸν δάκτυλον, ἐκ μέσων τῶν πετρῶν προερχόμενα; καί τινα ἐκ τοῦ σκοπέλου καταβαίνοντα, καὶ λεύκωμα ἔχοντα, καὶ ἀνάρχοντα μὲ πρόσω δρασίδιον ὅσον τὴν ἀγέλην; Ηρα. ὁρῶ μιῶ; ἄγε ἐκεῖνός ἐστιν, Βρ. ἀλλ' ἐκεῖνος. ἐκεῖνός δὲ πλησίον ἐσμὲν, ἐπὶ τῆς γῆς,

dolo respondi. Verùm interea dum sermones cedimus, iam multùm progressi, reliquimus post nos stellas, & propemodum Phrygiam contingimus. Ego verò etiam Idam video, adeóque totum Gargarum exactè: & , si non fallor, ipsum quoque iudicem vestrum Paridem. IVNO. Vbi autem is est? neque enim ipsa etiam video illum. MERCVR. Hac versum, Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus, vbi antrum illud & armentum videt. IVNO. At non video armentum. MERCVR. Quid ais? annon videt buculas secundum meum hunc digitum, ex medijs rupibus progredientes: & quendam à scopulo decurrentem, pedum manu tenentem, & prohibentem ne longiùs dispergatur armentum? IVNO. Video nunc tandem, si modò ille est. MER. Ille verò. Sed quia propè iam sumus, in terram,

ἀ

ἀ δοκῶ, καταστάντα βαδίζωμεν, ἵνα μὴ ἀσταράξωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀέρος τοὺς καθιζάνοντας. Ηρα. ἴθι λέγε, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπὰν δὲ καταβεβήκωμεν, ὅπου σοι, ὦ Ἀφροδίτη, πρόϊσμεν, καὶ ἡγοῦ ἡμῖν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ, ὡς τὰ ἀνὰ, ἔμπειρος ἂ τοῦ χωρίου, πολλάκις, ὡς λόγος, καταβεβοῦσα πρὸς Ἀγχίσην. Ἀφρόδ. σὺ σκέψαι, ὦ Ἥρα, τούτοις ἥδεσθαι τοῖς σκώμμασιν. Ἥρ. ἐμοὶ σύ γε ἡδὺ ἡμῖν ἀγόρασον. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνεθύμησα τῆς Ἰδης, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἔρα τοῦ μειρακίου τοῦ Φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον, ὡς ἐκεῖνον καὶ τερπόμενος ὡς ἐνυπνιάζοντα τῷ ποθῷ. καὶ ὁπότε ἴδοι με ἐν τῷ ἀκρῷ ἕστῶσαν, συμπαιτάμενον αὐτῷ, καὶ συναναθρίσαι τὸν παῖδα. καὶ ἅμα μιμνησκόμενος, ὡς ταυτηνὶ τὴν ὑπερβολὴν αὐτὸν ἀνήρπασε. ὁ μὲν γὰρ τότε ἔνυξε σύριγγα πρὸς τὸ ποίμνιον. κατα-

si videtur, demissi, pedibus faciamus iter, ne conturbemus illum supernè ex improuiso deuolãdo. IVNO. Recte dicis, atque ita faciemus. Cæterùm posteaquam descendimus, tuum iam est Venus, vt præeas, ac viam nobis ducendo commonstres. Tu enim, vt consentaneum est, locorum perita es: quippe quæ sæpiùs, vt fertur fama, huc ad Anchisen descenderit. VENVS. Non admodum, Iuno, me tuâ ista mouet dicacitas. MERCVR. At igitur ego vos ducam. nam & ipse frequenter in Ida versatus sum, quando Iupiter amabat adolescẽtulum istum d Phrygium: ac sæpiùs huc veni ab illo missus, vt quid ageret puer, obseruarem: & cùm tam in aquilam cõcursus esset, vnà quoque e cum ipso aderam, & vnà formosum illum sublenabam. Et, si modò satis memini, ab hac ipsa rupe illũ in sublime abripuit. Nam hìc quidem fortè tum fistula canebat ad ouile:

Iupiter

καταπλάμιν & ὄπισθεν αὐτοῦ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα ὥσπερ ὄννυξι πιεζάσας, καὶ ὧν ἐώμασι τῷ ἱπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν ἁπάσας, ἀνέφερε τὸν παῖδα τεθαρρηκότα, καὶ ὧν πρανὴς ἀπεστραμμένος ἐς αὐτὸν ἀπεβλέπετο. τότε οὖν ἐγὼ τῷ σύριγγα ἔλαβον, ἀφῆκα βιβλίνδ γὰρ αὐτῷ ἦν τοῦ Διὸς. ἀπὸ γὰρ ὁ Διατυρὸς τὸν οὐδὲν ὑποπτον, ὥστε καὶ σκύπτειν ἀυτόν. χαῖρε, ὦ βουκόλε. Πά. νὴ καὶ σύ γε, ὦ νεανίσκε, τίς ἦ ἄρ, λέγε ὁ ἐρῖξε πρὸς ὑμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδεια ὀρεσινοις ἦν, οὔτε γε οὖσαι καταί. Ερ. ἀλλ' οὐ γυναῖκες εἰσίν. Ηφαι δι, ὦ Πάρι, καὶ Αθηνᾶν, καὶ Αφροδίτην ὁρᾷς, ἐμὲ τὸν Ερμεῖν ἀπεσταλκὼ ὁ Ζεύς. ἀπὸ τί τρέμεις, καὶ ὠχριᾷς; μὴ δείδιθι· χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. ἐπαιδὴ δι σε δικασὴν γνῶναι τοῦ κάλλους αὐτῶν. ἐπαδὴ γάρ φησι καλός τι αὐτὸς ἦ, καὶ σοφὸς τὰ

Iupiter autẽ à tergo ipſi dẽtolans, leuiter admodũ vnguibus circumiectis, & ore in tiaram, quam ſuper caput habebat, impreſſo, in altum ſuſtulit puerum, perturbatum, & cernice reflexa in ipſum intuentem. Tum igitur ego fiſtulam ſuſtuli: abiecerat enim illam præ timore. Atenim arbiter hic propè eſt, quare compellemus ipſum. Salue bubulce. PARIS. *Et tu certè adoleſcens. Quis autem ipſe es qui hue ad nos aduenerís: aut quásnam has adducis mulieres? Non enim eiuſmodi apparẽt, quæ in montibus verſari cõmodè queant, formoſæ adeò cum ſint.* MERC. *At non ſunt mulieres. Iunonem verò, Pari, & Mineruam, & Venerem vides, & me Mercurium videlicet Iupiter ad te miſit. Sed quid tremis & expalleſcis? ne metue: nihil enim periculi hic. Iubet autem, te iudicem eſſe pulchritudinis ipſarum. Quandoquidem enim, inquit, & formoſus ipſe es, & doctus*

τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ πλὴν γνῶσιν ἐπιφέρω. τῷ δ' ἀγῶνι & τὸν ἆθλον ἔσῃ, ἀναγνοὺς τὸ μῆλον. Αλλ. φέρε ἴδω τί καὶ βόα ἀγαθὸν· ὡ καλὴ, φησὶ, καθίστω. πῶς ἂν ἔγω, ὦ θεοπρόπε Ερμῆ, ἀμφιθέσθαι ἐγὼ τοιοῦτος ἀνὴρ, καὶ ἄγροικος ἀφ' ἁπασῶν γενόμενος παραδόξως θέας, καὶ μέγεθος & ἃ κατὰ βουκόλους, τὰ δὲ διαῦτα κείνων, τῶν ἀβρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμὸν, οἶμαι μὲν αὐτὸς ἑαυτῷ ἱκανῶς, καὶ λάμπαλις ἄλλως ἀμφάλλως, τάχ' ἂν δικάσαιμι κατὰ πλὴν τιγγλω. ἄνδρα δέ σοι τὸν ὁμοίως καλὸν, καὶ ἀεὶ ὕπνου ἄν τις ἐκ τῶν ἐν τῷ ὑπνῳ μιτραγόγοι πλὴν ὄψιν ἐκπεπάσας. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀφίσομαι ἐφεξῆς. ἐπ' ἴσθι ἂν ἀπιόντα ζωρότερον, τοῦτο ἴσχυσα, καὶ τὸ παρὸν ἐκποδῶν, πάρ' ἐπ' ἄλλο μεταξὺ, πρὸς ἄνω καλὸν ἀρᾷ, καὶ παραμένῃ, καὶ ἐπὶ τὸ πλησίον παραλαμβάνῃ. καὶ ὅλος περὶ-

rerum amatoriarum, cognitionem hanc tibi commendo: certaminis autem præmium scies lecto hoc pomo. PA. Cedo, vt videam quid sibi etiam velit. Pulchra, inquit, capiat. Quo pacto igitur, ô here Mercuri, potero ego, mortalis tum sim ipse ac rusticus, iudex esse tam inopinati spectaculi, & maioris adeò quàm pro bubulci captu? Nam huiusmodi causas disceptare, delicatorũ atque urbanorum magis est. Quod autem ad me attinet, vtra capella formosior altera sit, & iuuenca num alia aliam superet, fortasis ex arte diiudicare possim. Hæ vero & formosæ pariter omnes sunt, & non video quo pacto aliquis ab vna ad aliã transferendo aspectum auellere queat. Non enim facilè abs sistere vult: sed cuicunque se primo applicat, ei inhæret, & quod præsens est laudat. Inde si ad aliud transierit, etiam illud formosum videt, & immoratur: & semper ab ijs quæ propiora sunt, ceu per successionem excipitur. Et in summa, circumfusa mihi

est

πρικιχυλαί μοι τὸ πάλος αὖ-
τ, καὶ ὅλον πρικάλλωφί μι· καὶ
ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς, ὥσ-
περ ὁ Αργος, ὅλῳ βλέπειν λύ-
ναμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄμ
μοι καλῶς δικάσαι, πάσαις
ἀρέσειν τὸ μέλον· καὶ γὰρ αὖ
καὶ τόδε τούτων μὴ ἂν συμ-
βίβυκει τῇ Διὸς ἀδελφῇ, καὶ
γυναῖκα ταύτας δὴ, θυγατέ-
ρας· πῶς ἔν ἐχαλεπὴ γ' ἔτως
ἐκείσις; Ερμ. ἐκ οἶδα. πλὴν
οὐχ οἷόν τι ἀναδύσαι πρὸς τ
Διὸς κεκλευσμένον. Αλέ.
Ἦν τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, πᾶσαι αὖ-
τὰς, μὴ χαλεπῶς ἴχαρ μοι
τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλ-
λὰ μόνον τῶν ὀφθαλμῶν ἐ-
γέσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ.
οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὅρα δὴ
σοι ἄδην πρᾴνειν τὴν κείσιν.
Αλέ. παρασόμεθα. τί γὰρ
καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δ' πρῶ-
τον αὐτίνα βέλομαι, ποτέρα
ἰξαρκέσει σκοτεῖν αὐτὰς ὡς
ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀφελόσαι δεήσει
πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετά-
σεως;

est pulchritudo ipsarum, & totum me complexa tenet. Ac doleo quòd non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possim. Videor autem mihi bene tum iudicasse, si omnibus pomum hoc reddidero. Nam & rursum illud quoque accedit, quòd hæc quidem Iouis soror & coniunx est: illæ verò filiæ. Quomodo igitur non periculosum etiam hoc pacto iudicium hoc fuerit? MER. Nescio, nisi quòd non licet detrectare Iouis imperium. PARIS. Vnum igitur hoc, Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ, quæcunq; victæ fuerint: sed quicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. MERC. Ita facturas se aiunt. Tempus autem iam tibi est, vt peragas iudicium. PARIS. Faciemus periculũ. Quid enim agat quispiam? Cæterùm illud primùm scire volo, vtrũ satis erit speciare ipsas, vt nunc sunt, vestitas: an verò etiam exuere sese necesse erit, vt diligentiùs inspici atque examinari eo possint?

σιως; Ερ. τοῦτο μὲν σὺ ἄρ' ἂν εἰδείης, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐᾷς ἰδεῖν, οὐδ' ὁπόσον ἐμοὶ δοκεῖ. Πά. ὅσον γε μὴ θέλω; νομιεῖς ἰδὼν βούλεσθαι. Ερ. ἀπόδος δῆτα, ὦ αὔτων. σὺ δ' ἐπίσχες τί, ἐγὼ δ' ἀπεστράφθαι. Ηρα. καλῶς, ὦ Πάρι, καὶ πρότερόν γε ἀφῄρησαι, ὅτε μάθοις ὅτι μὴ μόνον ἔχοιτ' ὠλένας λευκὰς, μὴ δ' ὡς βοῶπις εἶναι, μήτε φρονεῖν. ἐπίσχες δὲ ἐμοὶ πρὶν ἂν καὶ ὁμοίως καλὴ. Αθη. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀφέλῃ, ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κεστὸν ἀπόθηται· φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε καταγοητεύσῃ. Αφ. καὶ τοι γε ἐγὼ μὲν οὕτω κεκαλλωπισμένην παρέξω, μὴ δὲ τοσαῦτα ἐστηριγμένην χρώματα, καθάπερ ὑπ' ἀνθρώπου τινὸς, ἀλλὰ γυμνὴν τὴν ἐμαυτοῦ. Πά. ὑπὸ γοῦν τοῦ περὶ τῷ κεστῷ, οὐδὲν δεῖται. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ καὶ ὑπὸ Αθηνᾶ τὴν κόρυν ἀφελὼν ἐπιδείκνυσι, φαλὸν τὸν κεφαλὸν ἐπιδεῖν κόρης, ἀλλ' ἐπίσχεσθε τὸ κόρυν, καὶ

ſani? MERC. *Hoc tuum officiū erit videre, vtpote iudicis. Ac imperes ipſis licet, quomodocunq; etiam volet.* PAR. *Quomodocunque etiam volo? Nudas igitur videre volo.* ME. *Exuite heus vos. Tu verò inſpice eas. Ego interim auertam me.* VEN. *Rectè, ô Paris. Atque prima certè exuam me, vt moris, quòd non ſolùm lactes habeam candidos, neque etiam magnos & augustos oculos præ me ferendo ſuperbiam. Aequaliter verò ſum tota & vniformiter pulchra.* MI. *Ne priùs ipſam exueris, ô Paris, quàm ceſtũ à ſe depoſuerit, (incantatrix enim eſt) ne te præſtigijs circumueniat per illum. Et certè quidem oportebat neque etiam ſtudioſè ita exornatam hic adeſſe, neque tot coloribus fucatam, perinde ac verè meretricē aliquam, ſed ipſam formā nudam exhibere ſpectandam.* PA. *Rectè ſanè admonēt illud de ceſto: atq; etiam depone illum.* VE. *Cur non igitur & tu Minerua galea depoſita nudum caput ſpectandū exhibes? ſed concutis comam,*

καὶ τὸ δικαστὴν φοβᾶς; ἢ δι-
άδιας μή σοι ἐπίσχῃ τὸ γλαυ-
κὸν τῶν ὀμμάτων, ἄνω τοῦ
φοβεροῦ βλεπόμενον; Αθη.
Ἰδοὺ σοι ἡ κόρυς αὕτη ἀφῄρη-
ται. Αφρο. Ἰδού σοι καὶ ὁ
ἱππός. Ηρα. ἀπ' ἀρδηνάλι-
νθα. Πά. ὦ Ζεῦ τραγέ τῆς
θείας, τὸ κάλλους, τῆς ἡδονῆς.
οἵα μὲν ἡ παρθένος. ὡς δὲ
βασιλικὸν αὐτὴ καὶ σεμνὸν
ἀπολάμπει, καὶ ἀληθῶς ἄξιον
τοῦ Διός. ὁρᾷς δὲ ἡλίκως, καὶ
γλαφυρόν τι, καὶ προσαγω-
γὸν ἐμπέπασται ἀπ' ἄκρας μὲν
ἄλλης ἴσως τῆς εὐδαιμονίας. ἀ-
λοιπὰ δέ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκάσ-
την ἐπιδεῖν βούλομαι, ὡς νεω-
τερικὸς ἐμοὶ ἐστὶ, καὶ οὐκ
οἶδα προσόν, τι κἀποβλέψω,
πάντῃ τὰς ὄψεις περισπώμε-
νος. Αφρο. οὕτω ποιῶμεν.
Πά. ἄπιτε δὴ σὰ δύο. σὺ δὲ
ὦ Ηρα, μείμενε. Ηρα. μεί-
νω. κἀπειδάν με ἀκού-
σῃς ἰδῇς, ὥρα σοι καὶ τἄλλα
ἤδη σκοπεῖν, ἃ καλά σοι τὰ
δῶρα τῆς νίκης ἐμοὶ γάρ

& perterres iudice? An ve-
reris ne tibi obijciat & re-
prehendat caerulcum istud o-
culorum, si dempto terribili
isto aspiciatur? MIN. Ec-
ce tibi galea hæc ablata.
VEN. Ecce tibi & cestus
hic. IVN. Sed exuamur
tandem. PAR. O Iupi-
ter monstrifice, quod spectac-
culũ? quæ pulchritudo? quæ
voluptas? qualis virgo hæc?
vt verò regalis illa & vene-
rabilis effulget, adeoq; verè
digna Ioue: tuetur aũt suã-
que quiddam & iucundum,
ac blandum & illecebro-
sum. etiam arrisit. Sed iam
satis habeo felicitatis huius.
Si videtur autem, etiam seor-
sim vnamquamque inspicere
volo: quoniam nũc certè ama-
biguus sum, neq; satis scio ad
quid etiam me referam, vi-
sus in omnes partes distrac-
tio. VEN. Ita faciamus.
PAR. Abscedite igitur vos
duæ: tu verò Iuno hic ma-
ne. IV. Maneo. Ac postea-
quã me diligenter inspexeris, tempus tibi erit & cætera iã spe-
ctare, num pulchra victoriæ meæ dona proposita tibi. Nam si

me,

μι, ὦ Πάρι, δικάσῃς ἂν καλλίω, ἀπάσης ἔσῃ τῆς Ασίας δυνάστις. Πά. σὺν ἐπὶ δόξαις μὲν τὰ ἐμὰ τέρατα. καλῶ δ' ἔπειτα· παράξεται γὰρ ἅπερ ἂν δικαίως δόξῃ Αθηνᾷ. Αθη. παρίσταμαί σοι. κρῖνε λῷον μ', ὦ Πάρι, δικαιότερον καλῶ, οὐ νοσεῖ ἔνθεον ἔσῃ ἐκ μάχης, ἀλλ' ἀνὰ κράτος τῶν πολεμικῶν γάρ σε, μὴ παραθέρμον ἀπεργάσομαι. Πά. οὐδὲν Αθηνᾶ δεῖ μοι πολέμου καὶ μάχης. ἀρκεῖ γὰρ, ὡς ὁρᾷς, τανῦν εἰρήνη τῶν Φρυγῶν τε καὶ Λυδίας, καὶ ἀσπίδων & ἐμοῦ ἀπὸ τοῦ παρόντος ἀρχά. θάρρει δὲ, οὐ μεταλλήσας γάρ, κἂν μὴ ἐπὶ δόξαις δικάσωμι. ἀλλ' ἔνδυθι κἄτα, καὶ ἐπίθου τῶν κόσμων· ἱκανῶς γὰρ ἔδορ. πλὴν Αφροδίτῃ παρέναι καιρός, Αφρο. αὐτή σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκέπη καθ' ὁρᾶς ἀκεστῆτ. μικρὸν παραπίχωρ, ἀλλ' ἐνδεξιόσων ἐκάστω τῶν μισῶν. ἀ δὲ θέλας, ὦ καλὶ, καὶ τάδε

me, Pari, formosiorē esse iudicaueris, omnium eris Asiæ dominus. PAR. At non donis nostra haec geruntur. Sed tamen abi. mox enim adgetur quicquid æquum videbitur esse. Tu verò accede Minerua. MIN. Adsum tibi, Quòd si igitur me, ô Pari, formosam esse iudicio declaraueris, haud vnquā ex pugna victus abibis: bellatorē enim te, & victoriarū compotem efficiam. PAR. Nihil, Minerua, opus mihi est bello & pugnis. Pax enim, vt vides, in præsentia tenet Phrygiam ac Lydiam: & ab hostibus quietum est patris imperiū. Sed tamen confide. neq; enim eò minus feres: tametsi ob munera nequaquā iudicium feramus. Sed indue te tandē, & impone galeā, satis enim te inspexi. Ac nunc Venerem adesse tempus est. VE. Eccam meipsam tibi. Ac cōtemplare singillatim vnumquodque diligenter, nihil cursu præterueheudo, sed immorando singulis etiam membris. Quòd si verò placet, ô formose, etiam

τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὁποῖον οὐκ οἶδα εἴ τινα ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους, ἀτιῶμαι δὲ τὸ μὴ ἀξιολογώτερόν σε τοὺς σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄκρου ὄρους, ἀπὸ ἀμφιθέατρον τὸ πάντων ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ οὐ ἀπολαύσεσαι τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιτο τῶν σῶν κάλλους ἀβρότης; ἔκρινε δέ σοι γεγαμηκέναι, μὰ μίαν γε ἀγροικόν τινα, καὶ χωρίτιν, οἷαι κατὰ τὴν Ἰδίην ἀγνωτάτην, ἀλλά τινα ἐκ τῆς Βλάδου, ἢ Ἀργάθου, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵα περ ἡ Ἑλένη δῆτα, νέα καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ, καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρατεινή. ἐκείνη γὰρ ἡ καὶ μόνον θιάσασθέ σε, οἶδ' ἐγὼ, πάντα ἀφεμένου σα, καὶ παρασχοῦσα ἑαυτὴν ἑκόντος, ἕψεται, καὶ συνοικήσει. πάντως

hæc mea dicta accipe. Ego enim iamdudum aspiciens te iuuenem adeò, & formosum, qualem nescio an vllum aliũ nutriat Phrygia, beatum quidem te puto ob pulchritudinem: reptendo autem, quòd non rectis his scopulis rupibus & saxis, in vrbe alicubi vitam degis, sed corrumpi pulchritudinem istam finis in solitudine. Quid enim te montes isti iuuant? aut quid proficiunt pulchritudine ista tua boues? Decebat autem te iam & vxorem duxisse: non tamen rusticam aliquam & indigenam, quales per Idam passim mulieres sunt: sed ex Græcia aliquã, vel Argiuam, vel Corinthiam, vel Lacænam, cuiusmodi Helena illa est, adolescentula & formosa, & nulla parte me ipsa inferior, & quod maximum est, amori quoque dedita. Nam illa, si solùm etiam aspiciat te, satis scio, reliquis omnibus, sequè ipsa ceu in deditionem tradita, sequetur & cohabitabit tecum. Prouisum

νος δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι πω περὶ αὐτῆς. Πάρ. οὐδέν, ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἥδιστ' ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Ἀφρ. αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας. ἐκείνου δ' ἐραστής, ἐξ οὐρανοῦ ὁ Ζεὺς καταπτὰς, κύκνῳ γοῦν ὁμιλῶν. Πάρ. ποία δέ τις ἦν ἰδεῖν; λευκὴ μέν, οἷαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γενομένην. ἁπαλὴ δέ, ὡς ἐν ὕδατι τραφεῖσα· γοργὰς τὰς κόμας, καὶ σκληρικήν, καὶ οὕτω δή τι κατεσπουδασμένην, ὥστε καὶ νύκτωρ ἅμα' αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ θαλάμου ἄφρουρον ἔτι ἀρτίως ὄντος. οὐ μὴν ἀπ' ἐκείνου γε οὐδενὶ ἂν ἁπλῶς καθεῖσαν, πάντα δὲ εἰ ἔδεισαι τῶν ἀχαιῶν ἐπὶ δὲ μνηστείαν ἀκλώτισαν. ἐρασταὶ δὲ Μενέλαός τοῦ Πλεισθένους γίνονται. ἃ δὲ θέλει, ἐγὼ σοὶ κατατάξομαι τὴν γάμον. Πάρ. πῶς φῄς; τὴν τῆς γυναικομήνιδος; Ἀφρο. ἐκείνου ἅ σύ, καὶ ἄγροικος. ἐγὼ

ſum autem & tu audiſti iam aliquando de ipſa. PAR. *Nihil etiam, ô Venus. Nunc autem lubens audiero omne quicquid eſt de illa te narrantem.* VENVS. *Eſt haec & filia quidem Ledae formoſae illius, ad quam Iuppiter è cœlo deuolauit in cygnum conuerſus?* PAR. *Qualis autem aſpectu eſt?* VENVS. *Candida quidem, qualem conſentaneum eſt eſſe è cygno prognatam: tenera autem, vt quae in ouo nutrita fuerit: nuda plerunque exercens ſeſe, & palaeſtricae rei dedita. Adeò igitur magnopere ab omnibus paſſim expetitur, vt & bellum ipſius cauſa ſuſceptum fuerit, cùm* h *Theſeus nondum nubilem illam rapuiſſet. Poſtea verò cũ iam ad florem aetátis peruenifſet, optimi quiq; Achiuorum ad petendas illius nuptias ſe*

ſe obtulerunt. Antepoſitus autem reliquis tum Menelaus fuit, ex genere Pelopidarum natus. Quòd ſi autem vules, ego tibi conficiam has nuptias. PAR. *Quid narras? eiúſne quae iam nupſit dicti?* VENVS. *Imunis adhuc es, & ruſticus.*

ἐγὼ δὲ οἶδα, ὃς καὶ τὰ τοιαῦτα δρᾷν. Πά. πῶς; ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς ἀδύνατα. Αφρο. σὺ μὲν ἀποδημήσας ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ἑλλάδος. καλὴν δὲ ἀφίξῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοιγαροῦν δὲ ἐμὲ ἄρα ἄλλο τὸ ἔργον, ὅπως ἐραθήσεται σοῦ, καὶ ἀκολουθήσῃ. Πά. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστον ἔναί μοι δοκεῖ, τὸ ἀπολιπόντα σαυτὴν ἄνδρα, ἐθελῆσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συγκαταλῦσαι. Αφρο. θάρρει τοίνυν μοι ἕνεκα. θεὰ γάρ μοι εἰσὶν δύο καλὼ, ἵμερος καὶ ἔρως, τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆς ὁδοῦ γνησιωτάτω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ὅταν παρέλθῃ εἰς αὐτὴν, ἀναγκάσει αὐτὴν γυναῖκα ἐρᾶν· ὁ δὲ ἵμερος, αὐτῷ σοι παρίξυθείς, τοῦθ' ὅ τι περ ἐσὶν, ἱμερτόν τι ἐποίησε, καὶ ἐράσμιον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαρουσα, λύσομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθᾶν. ἅπαντες αὐτὴν ἀναπείσομεν.

Ego verò noui quo pacto talia perficere conueniat. PAR. *Quomodo? cupio enim & ipse scire.* VEN. *Tu quidem proficiscêris ad peruestrandam Græciam, atque vbi Lacedæmona perueneris, videbit te Helena. Posthæc verò, meum iam opus erit efficere, quò illa amore tui capiatur, teq; sectetur.* PAR. *Hoc ipsum etiam incredibile mihi videtur, vt illa relicto coniuge, cũ homine barbaro atque hospite è patria nauigare in animum inducat.* VEN. *Bono animo esto. Nam huius certè rei gratia liberos duos habeo pulchros, Amabilitatem & Cupidinẽ videlicet, quos tibi tradam, qui tibi duces itineris futuri sint. Ac Cupido quidem totus subingrediens illam, vi coget amare mulierem. Amabilitas autem tibi ipsi circumfusa, id quod ipsa est, & expetibilem te reddet, & amabilem. Deinde autem & ego vnà præsens rogabo Gratias, quo & illæ comites se præbeant; atq; ita omnes ipsam ad hoc quod volumus impellemus.*

φαρ. Πά. ὅπως μὲν τάχα χωρίσει, ἄδηλον, ὦ Ἄφροδίτη. πλὴν ἐρᾶ γε ἤδη τῆς Ἑλένης, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν δοκῶ. καὶ πλοῖα δή τις Ἑλλὰς, καὶ τὴν Σπάρτην ἱπτάμενα, καὶ ἱκάνω ἔχειν τὼ γαμετὰ, καὶ ἥκειν ἔτι μὰ πάντα τοῦτο ἤδη ποιῶ. Ἄφρο. μὴ πρότερον ἡσθῇς, ὦ Πάρι, πρὶν ἂν δὴ προμνήσασθαι καὶ συμφωνῆσαι ἁμάξαθαι τὴν κόρην. πρέπει γὰρ κἀμοὶ συμφέρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἁρπάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, ἥβη τε, καὶ κάλλος, τὸν γάμον τε τῇ μέλλῃ πρέπειν. Πά. δοῦναι μέ μοι ἀμείλικτος μηδὲ πλὴν κύσαι. Ἄφρο. βούλει δὲ πομπεύσωμεν; Πά. μεθαμᾶς, ἀλλ' ἀσχὲ πάλιν. Ἄφρο. ἀσχήσομαι δέ σοι πλὴν Ἑλένην παραδώσω γαμετὴν, ἢ ἀπολοῦσαν γε ἐν ἀνδρὶ, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς ὡς τάχιστα.

lemus. Quomodo fortassis hoc procedet, incertum adhuc, Venus est: veruntamen amo iam Helenam, & nescio quo pacto etiam videre ipsam mihi videor, & nauis recta versus Graeciam, & in Sparta peregrè absum, & redeo vnà cum vxore: & doleo quòd non omnia haec iam nunc facio. VENVS. Ne prius amaueris, Pari, quàm [1] pronubam me & sponsae conciliatricem iudicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoriae compotem factam adesse vobis, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriae. Omnia enim licet tibi haec, & amorem, & formam, & nuptias [k] pomo isto mercari. PAR. At metuo ne me post latum iudicium negligas & contemnas. VEN. Vis igitur vt iurem tibi? PAR. Nequaquam, sed tantùm promitte denuò.

VEN. Promitto igitur, Helenam traditurum me esse vxorem tibi, & futurum comitem proficiscenti ad ipsam: deinde &

Ἴλιον, καὶ αὖτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα.
Πά. καὶ τὸν ἵμερον, καὶ τὸν πόθον καὶ τὸ μειδίαμα. Πά. ἀκούω· ἐπὶ τούτοις δίδωμι τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Ilium venturam esse ad vos. Atq; adeò ipsa præsens adero, & ad omnia opitulabor. PAR. *Etiam Cupidinem & Amabilitatem & Gratias tecum adduces?* VEN. *Bonum animum habe: quin & Desiderium & Hymenæum præterea comites assumam.* PAR. *Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HVius iudicij occasionem dedit Eris, rixarū dea, in Thetidis & Pelei nuptijs: ad quas reliqui dij omnes, præter Eridem, hoc est, discordiā (quid enim huic turbulentæ atque insanæ Deæ cum nuptijs?) inuitati conuenerunt. Eris vltura iniuriam suam, pomum elegantissimū cum hac inscriptione, τῇ καλλίστῃ: id est, pulchriori dētur, in mensam discumbentium proijcit. Iupiter, ne qua fieret in nuptijs commotio, Mercuriū ad Paridem mittit: vt ipso iudice pomum detur venustiori. Habita inter deas tres longa disceptatione, Paris promissæ Helenæ occasione, Veneri dat pomum. Ipse ad Spartam nauigio proficiscitur, Helenam rapit, raptam ad Ilium deducit. Hinc illæ lachrymæ, hinc illud decennale bellum, quod tota Græcia ad Troiam gessit: quod quidem ab Homero libris 24. vsque ad Hectoris interitum describitur. Extat etiam Coluthi Thebani de Helenæ raptu liber vnus. Vide præterea inſiā dialogum Marinum, Panopes & Galenes. Item conuiuium Lapitharum: postremò Charidamum.

a PRIAMI filium pastorē.] *Nam & Paris pastor fuisse dicitur, atque tūc eum iudicem formæ inter Deas fuisse ferunt. Virgi-*

Virgilius: —amârunt dij quoque ſyluas
Dardaniusque Paris, &c.

b Electus ſit arbiter.] *Nec nos, bella Venus, noſtræ formæ metuimus: ne quidem ſi ad tuũ Martem huius arbitrium cauſa deferretur.* *c* Cum eo habitare.] *συνοικῆν hoc loco verbum eſt tectum, & pudoris ac verecundiæ plenum, idemq; valet quod ſuprà diximus in primo meretricio Dialogo* Σὺ ἴσθι. *Lactantius quoque in Ariſtippo vſum eſſe conſtat, pro cohabitare.* *d* Phrygium.] *Catamytum puerũ Ganymedem, Trois filium, quem ob elegans ingenium in Ida paſcentem rapuiſſe Iupiter, in aquilam conuerſus fingitur. Fabula eſt apud Ouidium: & de eo loquitur Theocritus in Syracuſiis, Iouis puerũ pocillatorem eũ vocãs. repudiata enim Hebe Ioni pocula miſtrat. Iſtẽ Xenophon in Sympoſio. De eo Virg. in princ. 1. Aen.*

—& raptũ Ganymedis honores. *e* Cũ ipſo aderã.] *Volabam. Mercurius de Ioue Ganymedem rapturo. In raptu Ganymedis diſſentiunt autores: nã Homer. à dijs, Virg. 5. Aeneid. ab aquila, Ouid. 10. Met. & noſter Lucian. à Ioue in aquilam verſo raptum ſcribunt. Illud quidem dicunt omnes raptum, vt Ioui, ſicut Ouidius loquitur, pocula miſceret.* *f* Abſcedite vos duæ.] *Euocatio imperfecta ἄπαυε οἱ δύο. i. abite vos duæ. ἄπαυε Græcè, Latinè vnius literæ mutatione,* abite.

g Filia quidem Ledæ.] *Iupiter, propter mulieres nihil nõ faſtum eſt. Cygnus Ledam compreſſit, Tyndari regis vxorẽ, quæ ouum peperit: vnde nati ſunt Dioſcuri, Pollux & Caſtor & Helena, vt eſt apud Ouidiũ 6. Metam. & 14. Iliad. Apud Athenæum lib. 2 exponitur eius quoq; fabulæ origo. De Helenæ forma, procerum cum Græcorum, tum Troianorum robore & monibus, & alijs virtutibus, vide Daretem Phrygium, in hiſtoria belli Troiani, qui ei interfuit αὐτόπτης. Helenam ob formæ elegantiam primũ à Theſeo, deinde à Troiano Paride raptã, hiſtoria tradunt. De Helenæ pictura vide Plin. lib. 35. c. 3.* *h* Theſeus.] *De Theſeo eſt apud Iſocratem in encomio Helenæ, Euripidem in Helena. Eius vitam ſcripſit Plutarch.* *i* Pronuba.] *παρανύμφευμα, ἡ νυμφαγωγὸς dicitur, quam Xenophon παρανυμφίδα vocat. Πρόμνηστρα eſt, pronubæ officio fungi, & παρανύμφευσις, i. παρανύμφου καὶ γάμου. & ars i-*

psa συμπειθὼ *dicitur, quasi conciliatrix, ars* ἐπιείλιαδι *& copulandi.* συμπειθὲς δὲ συμ *etiam, aὐτὴ* ἔ συμπειθὲς *dicitur. Idem Lucianus in Herodoto:* συμπειθὲς δὲ συμβολὴ τῦ Ἀσίωνι τὸν ἔ συμπειθοίδα ἰχθυοτόμον. *Quod ideò dixit, quia Proxenides artem pictoris admiratus, qui nuptias Alexandri pinxerat, generum sibi eum asciuit vltrò.* ℔ Pomo isto mercari] *Mercandi verba rariùs dativo iungũtur. In Græco* πρίασθαί τι μῆλον. *Sunt qui putãs subaudiendum* δῶρον, *alijs placet* αὐτὴ. ℓ Et Hymenæum.] *Hymenæus nuptiarũ deus, quẽ Poëtæ fabulantur Veneris & Liberi filiũ fuisse, primũq; certas nuptias instituisse.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητὴς iudicij Paridis.

Paridis iudicium, vti vult Proclus Diadochus in Platonicis Commentarijs, nihil aliud est q̃ delectus adolescentis in persequendo hoc aut illo vitæ instituto, dum aut recta ratio eum ducit ad verorum bonorũ, hoc est, Palladiæ vitæ amorẽ, vel animi affectus recordia seductus, ad Veneream & in speciem pulchræ formæ admirationem rapitur & inclinat.

Matris Acidaliæ iuuenis deceptus amore,
Non curat reliquas cæcus habere deas.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipsa?
Præferimus Cypridos munera praua tamen.

Iudicium Paridis αὐτοχειρίως.

Priamides iuuenis, quo non formosior alter,
Qui tenuit magni Troia sceptra senis:
Pallados & Veneris formæ, Iunonis & olim
Arbiter electus, talia verba tulit:

Ad Iunonem.

Quamuis magna potes Iuno, coniunxq; fororq;
Illius excelli qui iuga summa tenet:
Non tamen his moueor, curę mihi non tua dona,
Haud referes formæ præmia chara tuæ.

Ad Palladem.

Frustra tu certare paras quoq; Pallas amica:
Ingenij quamuis gloria magna tui.

Nam-

Nunq; Venus Cytherea placet, calor ossibus ardet,
Munera iudicio nunc feret ipsa meo.

Ad Venerem.

Hoc igitur capias malum, quæ mitia reddis
Corpora, quæque potes flectere cuncta Venus.
In grauibus mihi sola dabis solatia curis,
Quà nihil æthereus charius orbis habet.

Exegesis.

Eſt adeò ſtygijs mens noſtra immerſa tenebris,
Vt non quæ bona ſint, quæ mala, diſpiciat.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipſa?
Eligit hic Veneris munera fœda tamen.
Noxia quæque petunt homines caligine cæci,
Iudicioque perit plurima turba ſuo.
At reputes quæſo Paridis tu ſemper amores,
Cautiùs vt viuas, lector amice vale.

MERCVRII.] ἐκ τῦ διὸς ἀπόστολος, *à perſona, actu, et loco, & ipſum mandatis.* O Pari.] ὦ Πάρι. Certaminis aūt.] *Occupatio.* Vt & ipſæ.] ἀνοίκειον ἐμοί. Ego verò abl.] *Concludit ablegationem ſui arbitrij.* Quare equidē ipſe.] *Altera pars cōparationis προσωποποιΐα.* Ego verò.] κατάχρησις ἀφροδίτης, *ac probat iudicē.* Seu oportet etiā.] *Occupatio.* Neq; nos, Venus, tim.] *Reſponſione probat & Iuno iudicē.* Nūc igitur.] ἀναφορὰ *Iouis ad Palladē, è cerebro ipſius natā.* Abite igitur & vid.] ἀπόστασις καὶ παραίνεσις. Neq; enim fieri pot.] αἰτιολογία. Ego quidē præibo.] *Profectionis initiū.* Adoleſcēs eſt form.] *Deſcriptio Paridis.* Hoc quidē] ἐπίτασις. Verùm aūt.] *Veneris callida interrogatio.* Videtur.] Ἀ cōditione *vel fortuna.* Cuius igitur gratia.] *Occupatio.* Malè legation.] ἐπιτίμησις ἢ μέμψις. Nihil mali.] *Defenſio ſui ad προσυγκλημα.* Quid aūt bellicæ.] *Minervæ interrogatio* ἐξ ἐπιτολεμικῶν, καὶ τῦ φιλοδοξίας. Vidésne? nihil ego.] ἀνασκευὴ *reſpondet.* Etiam hæc fermé.] *Interſatio Veneris.* Quamobrem.] δίκαιος. Propemodum Phrygiam.] *Profectionis continuatio.* Hâc verſum Iuno.] ἀποκλινῶς. Ἀ ſcopulo deorſum.] Ἀ ſignis *indicē deſcribit.* Sed quia.] *Conſilium Mercurij.* Reēte dicis.] *Iunonis oratiuncula.* Locorum perita es.]

πάμμεγα. Non iadmodum Iuno.] *Veneris responsio.* Atq; igitur ego vos inducam.] *Mercurij pollicitatio.* Nam & ipse.] *Ratio.* Vt quid ageret puer obser.] σαφῶς τὸ ἔργον. Et si modò satis memini.] *Interserit fabulam de rapto Ganymede.* Tū igitur ego fist. fust.] *Redit ad ipsam rē.* Salue bubulce Paris.] *Compellationes ἀπὸ τοῦ σώματος.* Quis enim ipse es qui huc ad nos.] ἐρώτησις θαυμαστική. Non enim eiusmodi.] δείξις τοῦ ἀσχήμονος. At nō mulieres.] ἀφέντας. Sed quid tremis.] *Confirmat Paridem trementem.* Quandoquidē form. ipse es.] ὁμολογία. Cognitionem hanc tibi.] ἐπιτροπή. Cedo vt videam.] *Petitio.* Quo pacto.] *Reiectio.* Mortalis cùm sim.] *Extenuatio sui ἀπὸ τῶν ἀδυνάτων.* Nā huiusmodi.] *Ratio per comparationem.* Hæ verò & form.] Ἀ difficili, ὅτι χαλεπὴ ἡ κρίσις. Non enim facilé.] ὁμολογία. Et in summa.] ἐπιφώνημα. Doleo φ nō & ipse.] δέησις. Benè tū iudicasse.] Ἀ tuto. Nescio nisi quod.] *Proponit ipsis conditionem.* Facturas se aiunt.] *Recipiunt cōditionem.* Tempus tibi est.] *Iussio.* Quid enim agat.] *Occupatio.* An verò etiam.] διαίρεσις. Hoc tuū offic. erit.] *Permissio.* Nudas igitur videre volo.] *Expositio suæ sententiæ.* Tu verò inspice eas.] *Iussio.* Quòd non solùm lacert. hab. cand.] *Venus ipsam commēdat.* Nec priùs ipsam.] *Interlocutio.* Et certè quidē.] παραίνεσις. Cur non igitur.] ὑπαπαραίνεσις. An metuisti.] θαυμασμός. Ecce tibi galea.] ἀσχήμων κρίσις τῶν πραγμάτων. O Iupiter.] αὔξησις. Vt verò.] *Clausula.* Tuetur aūt.] δευτέρας ἐξετάσεως ἐπίφασις. Si videtur.] *Ascensus ad illud.* Tu verò Iuno.] ἀποστροφὴ πρὸς τὴν Ἥραν *ad Iunonem.* Ac posteaquam.] ὑπόσχεσις *ad corrumpendum iudicem.* Non donis nostra hæc geruntur.] *Recusatio donorum.* Accede Minerua.] *Vocatio Minervæ.* Quòd si igitur.] ὑπόσχεσις. Nihil Minerua.] *Recusatio.* Pax enim.] *Ratio à contrario.* Confide.] *Hortatio.* Venerē adesse tempus est.] *Transitio ad Venerem.* Contemplare singillatim.] *Permissio.* Quòd si verò placet.] ἀξίωσις. Te iuuenē adeò form.] ἐπαινος. Beatū quidem te,] μακαρισμός. Ob pulchritudinem.] μέμψις. Reprehendo autem.] ἀποστροφή.

Quid

Quid enim tu fruaris his.] *αἰτιολογία, ab inuicundo & inutili.* Decebat autē.] *Ἀπὸ decoro.* Quales per Idā.] *Ἰδικὸν.* Cuiusmodi Helena est.] *ποιότητος.* Adolescētula & formosa.] *ἀκμαιογραφία.* Prorsum autē.] *ἀναγκαίως.* Est hæc filia quidem Ledæ.] *διήγησις à parentibus aspectu vel forma, & corporis temeritudine.* Theseus nōdum nubilē.] *Proci Helenæ.* Menelaus.] *Maritus Helenæ.* Quòd si voles.] *ὑποκρισις.* Quid narras.] *τὸ ἀδύνατον* Tu profecisceris.] *ὁ πρόσωπος τὸ δυνατόν.* Post illa verò.] *ὑποκρισις.* Incredibile mihi videtur.] *Repetit τὸ ἄπιστον.* Bono animo esto.] *Pollicetur adiumentū suum.* Cupido quidem.] *τὸ ἐπιθυμητικόν.* Veruntamen amo iam.] *Vincitur Paris non à gloriæ cupiditate, aut regnandi libidine, sed ab amore turpi.* Videre mihi videor.] *φαντασία.* Ne priùs amaueris.] *ἀξίωσις & ἀναγκαῖον.* Decet enim.] *Ἀπὸ decoro.* Omnia enim.] *Ἀπὸ possibilis.* Ne me pòst negligas.] *Petit fidem sibi dari.* Promitto igitur.] *Promissio Helenæ & suæ opis.* Ob hæc igitur.] *Conclusio iudicij.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ μᾶϊος. a *MERCVRII* & b *Maiæ.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MERCVRIVS.

Ἐστι γάρ τις, ὦ μῆτερ, ὑφ' ἡμῶν θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μαῖα. μὴ λέγε, ὦ Ἑρμῆ, τοιοῦτον μηδέν. Ἑρμ. τί μὴ λέγω; ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος ὑπομένων, τῷ τοσούτους ὑπηρετῶν ἐραστάς; ἵνα δὲ μὴ ἁπανταχοῦ περισπάσθαι, σώματα τὰ πολλὰ διασπάσθαι, σώματα τὰ

Est verò, mater, Deus quisquam in cœlo me miserior? Mai. Cæue ne quid istiusmodi dixeris, Mercuri. Mer. Quid non dicam? qui quidem tantum negotiorum solus sustineam, quibus delassor, in tam multa ministeria distractus. Nam manè protinus surgendum est mihi, statimq; verrendum cœnacu-

συμπόσιον. δεῖ· καὶ διαφθεσαντα τὴν ἐκκλησίαν, ἅπαντα διατιθεμένους ἐκεῖσε, παρεσκευασμένους ὑπὸ Διὶ, καὶ διαφέροντας τὰς ἀγγελίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κάτω ἀμφοτερομόρους. καὶ ἐκπεπλῆσθαι τι λειτουργοῦντα, παρατεθῆναι τὴν ἀμβροσίαν. πρίν με τὸν νεανίσκον δεῦτον οἰνοχοοῦντα, καὶ τὸ νέκταρ ἐγὼ ἐνέχεον. τὸ δὲ πάντων ἀηδέστατον, ὅτι μηδὲ νυκτὸς καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκροπομπὸν εἶναι, καὶ παρεσκευασμένον ὑπὸ δικαστηρίῳ. ὁ γὰρ ἐκεῖνός μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἐν παλαίστραις εἶναι, λέγω τὰς ἐκκλησίας ληρεῖν, καὶ ῥήτορας ἐκδιδάσκειν, ἀπ' ἔτι καὶ νεκυικὰ σωφρονιστὴν μισθοφορεῖν. καὶ δοὶ τὰ μὲν τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκάτερος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν ᾅδου εἰσίν. ἐμοὶ δὲ, διαπ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ ταῦ-

cœnaculum, vbi dij compotant. Tum vbi curiam, in qua consultant, vndique straueró, ac singula ita vt oportet, composuero, Ioui necesse est assistere, ac [c] perferendis illius mandatis toto die sursum ac deorsum cursitare. insuper quum rideo, puluerulentus adhuc, [d] ambrosiam apponere cogor. Porrò priusquam [e] nouitius iste pocillator aduenisset, ego nectar etiam ministrabam. Quodq; est omnium indignissimū, soli omnium ne noctu quidem agere quietem licet: verùm id quoque temporis necesse habeo defunctorum animas ad Plutonē deducere, manúmque gregi me ducem præbere, tum autem & tribunalibus assistere. Neque enim mihi sufficiebant scilicet diurna negotia, dum versor [f] in palæstris, dum in conciombus præconis vices ago, dum 8 oratores instruo: ni hæc quoq; prouincia accidat, vt simul etiam vmbrarū res disponam. Atqui [h] Ledæ filij alternis inter ipsos vicib. apud superos atque inferos agitant: mihi necesse est quotidie tum hoc,

τὰ ἐκεῖσε ποιῶν ἀναγκαῖον. καὶ οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης ἐμοὶ, ἐκ γυναικῶν ἀνελευθέρων γεγόμενοι, τοῖς θεοῖς ἀκρατίστοις· ἐγὼ δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντὸς ἐξεγενόμην αὐτοῖς, καὶ νῦν ἄρτι κεκλημένη ἐς Σιδῶνα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἐφ' ὃν Κάδμου θυγατρὸς, ἐφ' ὃν πέμπομαί με ἐψόμενον ὅτι τάχιστα ἐκεῖσε, μικρὰ ἀναπνεύσασα, πέμπομαι αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἱππευτέον πλὴν Δανάλιν. ἔπ' ἐκεῖνο, ἐς Βοιωτίαν φασὶν ἐλθὸν, ἐν παρόδῳ πλὴν Ἀντιόπην ἰδεῖν. καὶ δῆτα ἀπεγόρευκα ἤδη. ἀ γὰρ μοι δοκεῖτε ἐμὲ ἐρεῖν, ἤδειν ἂν ἐμαυτὴν πεπαῦσθαι, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ καλῇ σκηνοῦντες. Μα. Λαβοῦσα, ὦ πάππα. χρὴ γὰρ πάσῃ ὑπηρετεῖν τῷ πατρὶ, παντὶ ὅτῳ καὶ πῶ ὥσπερ ἐπιτροφὸς, σέβεσθαι ἐς Ἄργος, κἂν τι ἐς πλὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ σπουδῇ βραδύνων λάβοις. ἐξόχως γὰρ οἱ ἐν ῥᾳστώνῃ.

hoc, tum illud pariter agere. deinde [i] duo illi Alcmena ac Semele miseris prognati mulieribus, ociosi in conuiuijs accumbunt: at ego Maia Atlantide progenitus, illis ministro scilicet. Quin nunc quum recèns [k] Sidone à Cadmi filia reuersus essem (nam ad hanc me legârat, visum quid ageret puella) priusquâ respirassem, & adhuc anhelum de via, rursum ad [l] Argos emandauit, visurum qui cum Danaë ageretur. Rursum inde in [m] Bœotiam profectus, inquit obiter Antiopam visito. adeò vt planè iam pariturum me negârim. quòd si mihi licuisset, lubens profectò feciſſem id, quod solent ij, qui in terris duram seruiunt seruitutem. MAI. Missa fac istа, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, quum sis iuuenis: ac nũc, quò iussus es, Argos cõtende. deinde in Bœotiam: ne si cessâris, fueritq; lentior, plagas etiam auferas; nam iracundi sunt, qui amant.

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

a MERCVRII.] *Mercurius superis & inferis ex æquo cõmunis: denique μυσαγωγὸς ipse, hoc est, mysterij præfectus, ac Deorum interpres, conqueritur miseriam & immensos labores suos. b* Maiç.] *Maia Atlantis filia fuit ex Pleione nympha, ex qua Iupiter Mercurium suscepit, vt est apud Virgil. 8. Aen.*

c Perferendis illius mandatis.] *Idem erat & nuncius deorum, vnde κήρυξ & ἄγγελος vocatur. d* Ambrosiam.] *ἀμβροσία cibus est, apud Hom. deorũ οἶκος ἰόεντα, vt Nectar potio. Martial.* Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit. *Apul. in 6. Tunc poculum nectaris quod vinum Deorum est. Hæc illis tantùm à Poëtis tribuũtur, si quando domi cibum capiunt, nam alibi nidore carnium delectantur. e* Nouitius ille pocillator.] *Ganymedem intelligis, quẽ ab aquila raptum, & in cælum transuectum aiunt. Theocritus in Syracusiis: O' aquilæ eburneæ, Ioui puerum pocillatorem aduehentes. Autor Priapei carminis:* —raptus alita sacra,

Miscet amatori pocula grata suo.

Nam Ioui ad pocula stare finxerunt. Cic. 1. Tuscul. Non enim ambrosia Deos aut nectare aut Iuuentute pocula ministrante lætari arbitror. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait, propter formam, vt Ioui pocula administraret: non iusta causa, quur Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus, & humana ad deos transferebat: diuina mallem ad nos. f In palæstris.] *Palæstræ præsules Deos antiqui habuerunt, Mercurium & Herculem: quo significarent, cum ingenio robur coniungi debere. vnde palæstricam, Mercurij artem appellat Heliodorus lib. 10. τὸν ἀγῶνον ἐρμοῦ τέχνῃ ἠσκημένος:* id est, *in concertatoria Mercurij arte exercitatissimus. g* Oratores instruo.] *Quia orationi præest, λόγῳ δ' dicitur. h* Ledæ filij.] *Leda Tyndari regis coniunx fuit, cũ qua Iupiter in forma cygni concubuit, & illa duo ouа protulit: ex quorũ vno nati sunt Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnestra. Cùm aũt Castor in pugna aduersus Athenienses cecidisset, Pollux suã immortalitatẽ illi communicauit, impetrauitq; à Ioue, vt alternatim viueret. Virg. 6. Aen.*

Si fra-

Si fratrem Pollux æterna morte redemit.
Hos sæpè celebrant Pindarus, Theocritus & Lycophron in Cassandra. Laudat quoque Isocrates in Helenæ encomio. i Duo illi Alcmena.] *Hercules & Bacchus. nam Iupiter ex Alcmena Herculem suscepit, Bacchum verò ex Semele Cadmi filia. Ambo in deorum numerum relati sunt.* k Sidon.] *Vrbs insignis Phœniciæ Cananæorum, apud quam Cadmum regnasse scribit Eusebius, cuius filia fuit Semele, cum qua Iupiter concubuit.* l Argos.] *Ciuitas clarissima in Peloponneso, à qua Argiui Græci dicti sunt, quorum rex fuit Acrisius Danaæ pater, cuius amore captus Iupiter, in imbrem aureum se conuertit, & per tegulas in puellæ gremium se dimisit, quæ munitissima turri includebatur.* m Bœotia.] *Regio in finibus Græciæ, Euboæ insulæ obiecta: ab Attica aüt Cithærone nõte discreta.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ὀδυρμικὸς, querulus. Conqueritur enim de miseria & laboribus suis immensis: & παραινετικὸς, hortatorius ad obedientiam Iouis præstandam.

Munus Atlantiades queritur, magnósve labores,
Et quæ sint etiam munia tanta probat.
Pareat vt summo, sedes cui lucidus æther,
Hortatur gnatum sedulò Maia suum.

Est verò.] *ἡ τῦ ὀδυρμοῦ παράσασις συγκεφαλαιοῖ.* Caue ne.] *φυλάδαι.* Quid non.] *ἐπιτιμητικὸν κατ' ἀπορίαμμον.* Pocillator.] *ὁ γανυμήδης.* Priusquam aduenisset.] *Alterũ tempus.* Defunctorum animas ad Plutonem deducere.] *Mercurius.* *ψυχαγωγὸς τὸ νεκροπομπός.* Neq; enim mihi.] *ἐνδιαβολή.* Dum versor in palæstris.] *αἰτιατικὸν ἐθολι.* Nĩ hæc quoq;.] *αἰτιατικὸν δοτικόν.* Atqui Ledę filij.] *ἡ ἀλλαγὴ αἰτιατικὸς λαὸν τῦ αἰτιατικῦ ἐπιτιμητικῶ· ἐπιτιμᾶθαι γὰρ ἐπὶ τοῖς πένησι.* Rursum inde.] *Fastidium magnum laborum perpessorum.* Missa facista.] *ἀποτροπὴ, τὸ παραιτεῖται λαὸν τῦ πρίαπου.* Argos contende, ne si cessaris.] *αἰτιολογικὸν.* Nam nacundi.] *Ratio Ioannis.*

MARINI DIALOGI.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ Νηρηΐδων.

NEPTVNI ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

NEPTVNVS.

Ο μὲν τοῦ ἱεροῦ ἰσθμὸς τοῦτο ἐστὶ καὶ πᾶς καταλέλειπται, βλέπουσι δ' ἀπ' αὐτῆς καλλίστου. τὴν δὲ θυγατέρα ὑμῶν, ὦ Νηρηίδες, παραλαβόντα, τῇ Τροάδι προσφέρεται, ἵνα ταφῇ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. Νηρ. μεγάλως, ὦ Πόσειδον, ἀπ' ἐνίων ταῦτα ἐμοὶ δοκεῖ ἀνύσιμα πεπάσθαι. ἀλιοῦμαι γὰρ αὐτὴν, οἰκτισταὶ ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς πεπονθυῖαν. Ποσειδ. τοῦτο μὲν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐ θέμις. οὐδ' ἄλλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῇ ψάμμῳ αὐτὴν ἀπ' ὀνείρου ἴφυος, ἐν τῇ Τροάδι, ἐν τῇ Χερρονήσῳ τυθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσται αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὰ ταὐτὰ πείσεται, καὶ

Retum hoc quidem angustum in quod [a] puella hæc delapsa submersa est, Hellen spontus ab ipsa vocetur. eam dauer autē ipsum vos [b] Nereides acceptū in [c] Troadem auferte, vt ibi ab incolis sepeliatur. NER. Nequaquā, Neptune, sed hic in cognomine pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, vt quæ miserabilia maximè [d] à nouerca passa fuerit. NEP. At hoc quidē, [e] Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hic illam alicubi sub arena iacêre: sed quod dixi, in Troade in [f] Chersoneso mox sepeliet. Illud autem pro solatio eū erit, quòd paulò pòst eadem ipsa quoque & Ino patietur.

καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τῆ Ἀθάμαντι διοκυμῆνα ἐς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κιθαιρῶνος, καθάπερ ἐκεῖνα, ἐς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῶν ὠμων. Νηρ. ἀλλὰ χρὴ σῶσαι αὐτὸν ἐκείνην, χαριζομένην τῷ Διονύσῳ· προῆκε γὰρ αὐτὸν καὶ τιτθὴ ἐγένετο. Ποσειδ. οὐκ ἐχρῆν οὕτω πονηρὸν εἶναι· ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἔχαιρεν, ὁ Ἀμφιτρίτη, οὐκ ἄξιον. Νηρ. αὕτη ἄρα τι παθοῦσα, ἐπειδὴ τὸ ἐπεξῆς· ὁ ἀδελφὸς δὲ ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ἔχεται; Πο. ἐκέτης· ἰσχυρὸς γὰρ, καὶ ἀνέστατο ἀντίσχειν τῷ ῥεύματι. ἡ δὲ ὑπὸ ἀηθείας ἐπιβᾶσα ὀχήματος παραδόξου, καὶ ἀπιδοῦσα ἐς βάθος ἀφανές, ἐκπλαγεῖσα, καὶ ὑπὸ βάθους ἅμα σχηθεῖσα, καὶ ἐκφοβηθεῖσα πρὸς τὸ ἀφορμὴν τῆς πλησμονῆς, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν ἡνιόχων τοῦ ἅρματος, ὧν τινας ἀπέλιπεν· καὶ ἐπέστατο ἐς τὸ πέλαγος. Νη. ἐκεῖνο

& præcipitabitur, persequente illam Athamante, in pelag° ex summo h Citharone, quâ in mare porrigitur, i vnà cum filio quem in ulnis gestabit. NER. Sed & illâ seruare conueniet, gratiam hanc Baccho faciendo. k Ea ducauit enim illum Ino, eam dęq; nutrix illius fuit. NEP. Non decebat, adeò prauam. Sed tamen Baccho non gratificari, l Amphitrite, indignum foret. NER. Sed quid accidit m huic quòd ab ariete decidit, frater autem eius Phryxus tutò vehit? NEP. Meritò: adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Illa verò, eò quòd insueta eius rei erat, consenso videlicet vehiculo nouo & inopinato, & despiciendo in profundum immensum, perculsa animo, & pauore pariter attonita: præterea & vertigine correpta, præ vehementia & impetu volatus retinere coma arietis amplius non potuit, quibus se consq; sustentauerat: atq; ita in mare decidit.

Νη. ἀλλ' ἢ χαῖρ τὴν μητέρα τὴν φίλην βουλόμενον πλέον; Πο. ἴσως, ἀλλ' ἡ μοῖρα κωλύει τὴν φιλίαν διαπορθμεύειν.

NER. An non igitur matrē ipsius Nephelen decebat opē ferre cadenti? NEP. Decebat sanè, sed [n] Parca quàm [o] Nephele multò potentior est.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

NOuercas inuidere liberis ex priore vxore natis. Illis enim innatum esse fatale quoddam & irrecōciliabile odiū in priuignos, etiam indicat Euripides in Ione: φυτεῦν γὰρ φάσκ' μητρυιὰς τέκνοις. i. Inuidere enim aiunt nouercas liberis. Vide apud Erasmum: Odium nouercale.

a PVELLA delapsa.] *Helle Athamantis regis Thebarū, & Nepheles filia, q̄ vnà cum Phryxo fratre, nouercales insidias metuens, cū accepto à patre ariete aureo pontum vellet traijcere, magnitudine periculi cōterrita, in mare decidit, eiq́; nomē fecit: quod etiā hodie ab eius nomine Hellespontum vocant eruditi. fretum est angustum inter Propontidem, & mare Aegaeum, Asiam ab Europa septem non amplius stadiorum interuallo disterminans. Ouid. 11. Metam.*

Angustum circa pontum Nepheleīdos Helles
Laomedonteis Latonius astitit aruis.
Idem 13. Metamorph.

Longus in angustum qua clauditur Hellespontus.

b Nereides.] *Nereus Deus maris est Oceani & Tethyos filius, qui ex Doride vxore, eademq́; sorore maximā maris Nympharum turbam, humanam effigiem habentium, suscepit, quae à nomine patris Nereides appellantur. Earum nomina vide apud Hesiodū in Theogonia.* c Troiadem.] *Asiae minoris regionē, quam Ptolemaeus minorē Phrygiam appellat, Hellespōto adiacens.* d A Nouerca.] *Ino, quę Cadmi & Harmoniae filia, & Liberi patris & Semele Iouis filij nutrix, & ideo à Iunone afflicta, cū qua Athamas Thebanorū rex secūdas cōtraxit nuptias, postquā Nephele (ex qua iam ille Phryxum & Hellen susceperat) liberi patris furore agitata in syluas se cōtulerat. Haec, vt erat, ita re vera se nouercam gessit, priuignosq́; identidem apud patrem*

patrem accusans, eò compulit, vt conscenso aureo ariete fuga sibi consuleret. Quã rem ægrè ferens Iuno, Athamanti Furias immisit, quæ in tantã eum adegerũt rabiem, vt cũ Inò ad se accedentẽ aspiceret, hanc quidẽ Leænam, filios aũt suos iumẽta esse arbitraretur, atq; raptũ Learchum alterũ ex filijs saxo illiserit, idẽ in vxore exemplum editurus, nisi illa arrepto Melicerta altero filio, vnà cũ illo in mare se abiecisset, vbi deorũ miseratione in deam marinã est transformata, quã Græci quidẽ Λευκοθεαν, Latini aũt Matutam appellant. Cic. Tusc. & lib. 3. de Natur. deor. Ino Cadmi filia nónne Λευκοθεα nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris? Melicertes aũt in Palæmonem, quẽ nos Portunum *nominamus. Hanc historiã fabulosè tractas Ouid. 6. Fast. & 4. Metam. Pausanias in Atticis, Hyginus in Mythologijs suis cap. 1. 2. 3. & 4. Lucianus in epigrammate quodam. e* Amphitrite.] *Nerei filia & vxor Neptuni. Hic pro ipsis Nereidibus accipitur. f* Chersonesо.] *Peninsula: terra est, in insulæ modũ mari cincta, vno tantũ, eoq; angusto spatio cõmenti adiũcta.* Ἀπὸ τῆς χέρσου, ἢ νήσου. *g* Ino.] *Cadmi filia fuerunt maritum cùm fugeret, se in mare præcipitauit, & pro dea est habita. h* Cithæron.] *monte Bœotiæ Libero patri sacro. i* Vnà cum filio.] *Melicerta. k* Educauit.] *Ino Bacchum infantem matertera dicitur enutriuisse. l* Amphitrite.] *Nereides. m* Huic quod ab arietе decidit.] *Helle. n* Parca.] *Dea fatalis quæ nemini parcit. o* Nephele.] *vxore Athamantis Helles & Phryxi matre.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Προσωπικὸς, ἢ διηγητικὸς, *de Helle ab arietе in mare delapsa.*

Hellen cùm vexit, Phrixumq; per Hellespontum,
Olim aries, dorso decidit illa metu.
Aſt huius frater Colchos est vectus aduſq;,
Sola soror liquit nobile nomen aquæ.

FRETVM hoc.] Προσωπικὸς. Vos Nereides.] Ἀποστροφή. Nequaquã.] Ἀνυπέρθετος. Miseremur enim ipsius.] Αἰτιολογία. At hoc quidẽ.] Διόρθωσις ἀπὸ τοῦ ἀδίκου, ἢ αἰσχροῦ. Sed quod dixi.] *Repetit is mandatũ suum.* Illud autẽ pro solatio

erit.] τὸ παραμύθιον ἡ ἀποβρήσις τῆς πυρᾶς. [Educauit enim illum Ino.] *Ouid. 3. Metam.* Sed tamen Bacche.] *Occupatio.* Sed quid accidit.] παραλόγη. Illa verò.] *Narratio, quomodo Helle sit delapsa in mare.* Et vertigine correpta.] *Causæ.* Atq; ita in mare décidit.] *Ipsa res.* An non igitur matrem ipsius Nephelen decebat op.] *Obiectionem antistrophen diluit.*

ΙΡΙΔΟΣ ΚΑΙ Ποσειδῶνος. *IRIDIS ET Neptuni.*

Iacobo Micyllo interprete.

IRIS.

ΤΗν νῆσον τὴν πλανωμένην, ὦ Πόσειδον, ἀποσπασθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἐπινήχεσθαι συμβίβασον. τοῦτο, φησὶν ὁ Ζεύς, νῆσον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ ποίησον ἤδη δῆλον ἐν ᾧ Αἰγαίῳ μέσῃ βεβαίως μένειν, σκέψας πάνυ ἀσφαλῶς· ἄπτωτα γάρ τι οὐ τῆδε. Πο. παράσχετε ζῆτον, ὦ ἰητῖνα Ἀ ὅμως παρίξη αὐτῷ τὴν χέρσον ἀναφανῆναι, καίπερ ἤδη πλέουσα; Ἰρ. τὴν Λητὼ ἐπ' αὐτῇ δεῖ ἀφικνεῖσθαι· ἤδη γὰρ ὠδίνουσα ἐν τῶν ὠδίνων ἔχει. Ποσ. τί δῆτα; οὐχ ἱκανὸς

INsulam [a] *istam errãtem, Neptune,* [b] *quæ à Sicilia resulsa atque vndis submersa, mari innatat, eam innata, iubet Iupiter, consistere facias iam, atque apparêre, vt & tandem manifesta atque conspicua* [c] *in medio Aegæo inconcussè maneat, fundata firmiter admodum illa. opus enim illa nonnihil habet.* NEP. *Piet hoc, Iris: sed tamen quem vsum illi præbebit manifesta apparens, & non amplius fluctuans?* IRIS. [d] *Latonam in ipsa oportet párere. iam enim malè habet à doloribus.* NEP. *Quid igitur? annon*

ὦχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς ἐντιτέκῃ ἀ ἢ μὴ οἷόν τ', ἀπά γε πᾶσα ἡ γῆ ἐκ ἂν ἐδέξαιτο δύναιτο τὰς ἀδῖνας; λείς. ἐκ, ὦ Ποσείδον. ἡ Ἥρα ἡμῖν ὄρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὸν Δία, μὴ παραχεῖν τῇ Λητοῖ τόπον ἐπιδημησούσῃ. ἡ δίκαιον νὴ σὲ καὶ ἀνόμοιόν γε ἀρχαῖς ἢ ἐμοί. Πο. σωίημι. τί δέ, ὦ νῆσε, καὶ ἀνάδυθι αὖθις, ἐκ τῆ βυθῆ, καὶ μηκέτι ἐπιφάνῃ, ἀλλὰ βεβαίως μένε ἡμῖν ἀσάλευτος ἐπαμφοτερίζουσα δ' ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἕκατα δύε, ἐπὶ ἐκπίνων ἡμῶν. καὶ ὑμᾶς, ὦ Τρίτωνες, ἐμπορεύεσθαι χρὴ Λητὸ ἐς αὐτήν, καὶ γαλήνια ἅπαντα ἔστω. τὸν θάλαττα ἅ, ὅτι μοι ἐξοίσεσθε αὐτήν, φοβοῦμαι τὸ σεισμὸν, ἵνα μὴ ταχθῇ, αὐτίκα μάλα, καὶ τιμωρήσασθαι μοι. σὺ δ' ἀπάγγελε τῷ Διΐ, πάντα εὖ ἔχειν ἡμῖν. ἔστιν ἡ Δῆλος, ἔστω ἡ Λητὼ, καὶ τίκτουσα.

annon sufficit illi cœlum, vt in eo pariat? Quòd si minus autem illud, at certè nec tota terra partus illius recipere poterat? IRIS. Non, Neptune. Nam Iuno obstrinxit iureiurando magno [c] Tellurem, ne præberet Latonæ parturienti vllum receptaculum. Hæc igitur insula inuamento non tenetur: abscondita enim tum fuit. NEP. Intelligo rem. Igitur [f] subsiste insula, atq; emerge iterũ ex profundo, & non amplius fluctues aut titubes, sed immota maneas: ac fuscipe, ô felicissima & fratrimei [h] liberos duos, deorũ omniũ pulcherrimos. [i] Et vos Tritones, trahite Latonam in ipsam, omnia q; tranquilla sint. [k] Serpentem autem istum, qui nũc [l] velut œstro exagitat illam, perterrefaciendo, ipsi infantes posteaquam in lucem editi fuerint aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu verò vade renuncia Ioui, omnia bene habere. Stabilita est insula: veniat Latona, & pariat.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a INSVLAM istam errantem.] *Delon maris Aegæi, Cycladum omnium clarissimã, in qua Latonę Apollinẽ ac Dianam dicitur enixa, de qua Cic. 3. in Verr. & Virg. 3. Georg. Dicta aũt putatur δῆλον, ἀπὸ τῦ δηλῆσι, quod cùm antea mari tecta esset, Latonę locũ ad pariendũ quærẽti, repentè se ostẽderit.*

b Quę à Sicilia.] *Tyrrheni maris insula q̃ olim agro Brutio creditur adhęsisse, postea q̃ impetu maris auulsa fuisse. Inde nomẽ hoc credit̃ traxisse, quasi Sicilita. i. resecta. Virg. 3. Aen.*

Hæc loca vi quondam, & vasta conuulsa ruina,
(Tantum æui longinqua valet mutare vetustas)
Dissiluisse ferunt, cùm protinus vtraq; tellus
Vna foret——.

c In medio Aegęo.] *amplissimo marie mediterranei sinu.*

d Latonem.] *Latona Cœi Titanis filia à Ioue cõpressa geminã ex eo prolẽ cõcepit. Quã rem tam ęgrè tulit Iuno, vt immisso aduersus illã Pythone serpẽte per totũ terrarũ orbẽ pellicẽ persecuta sit, & ne partui quidẽ vicinę quietem, locúmve pariẽdi cõcesserit donec illa tandẽ post longos errores ad Asteriem sororẽ suã peruenit, in Ortygiã insulã iam permutatã in Delon, à qua susceptа, primũ Dianã peperit, q̃ euestigiò obstetricis officiũ matri præstitit, Apollinẽq̃; nascentẽ suscepit, quũ postea adultus, maternę iniurię memor, Pythonẽ sagittis interfecit.*

e Tellurem.] *Terrę Deam omniũ matrẽ & alumnam.*

f Subsiste insula.] *Neptunus ad Delũ in qua paritura erat Latona.*

g Fratris mei.] *Iouis.*

h Liberos duos.] *Dianã & Apollinẽ.*

i Et vos Tritones.] *Tritones plures. Virg. 5. Aen.*

Tritonesq́; citi, Phorciq́; exercitus omnis

Idem 10. Aeneid.

Hunc vehit immanis Triton, & cærula concha
Extorrens freta: cui laterum tenus hispida nanti
Frons hominem præfert: in Pristin desinit aluus.

Sunt qui triremis nomẽ volũt esse à Tritone in ea depicta, belua marina. Nam & nunc quoq; suũ cuiq; nauigio nomẽ inditum est. Scyllã, sic Pegasum nomina nauiũ fuisse putat Palephatus ἀπὸ τῦ ἀπίστου, *nõ monstra, vt poëtæ fabulati sunt. Tritonem Lycophron τερατόγονον vocat, alij, Neptuni & Amphitritæ, superio-*

superiori quidē corporis parte vmbilicotenus humanā effigiem referens, sed posteriori vsq; ad caudam esse delphinem: reuera nihil aliud, quàm ἰχθυοκένταυρον Lycophronis enarrator citat Aesandrum quendam authorem, Eurypylum & Tritonem Neptuni & Celaenus liberos esse, alij Tritonem Oceani & Tethyos faciunt, patris & Neptuni tubicinem: pro tuba concha vsi, quam buccinam vocitatam volūt. Quidam in literas retulerunt, Tiberio Caesari quendam nunciasse Tritonem in specu quodam visum, auditumq; concha canentem. Eadem persuasio irrepsit de Nereidibus, quae squamis in hispido corpore vestitae humanam effigiem habeant, de quibus proximè praecedēti dialogo annotauimus. Huiusmodi Tritones pisces velocissimi pro dijs culti inueniri, Plin. li. 9. cap. 5. grauissimis testimonijs probat. Hodieq; visuntur Romae imagines pleraeq;. Tritonem etiam buccinam describit Ouid. 1. Metamorph. & 2. & Serpētem.] Pythonem miraе magnitudinis, ex putredine terrae post diluuium Deucalionis natum, quem Apollo sagittis suis confixit. Cuius rei memoria ne vllo tēporum lapsu obliteraretur, sacra certamina instituit, quae à nomine serpentis Pythia appellauit, vt idem Ouid. 1. Metam. & Velut oestro.] Oestrum insecti genus horrendo strepitu, vnde & nomen inditum. Nam Latini asilum appellant, vulgus Tabanum. Hoc animali Iuno pellices suas exagitauit, nec passa est conquiescere: Vnde poëtae diuino furore correpti, oestro perciti dicuntur. Oestrum describit Virg. 3. Georg.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητής: *Quomodo Delus insula fluitans subsiterit.*

Vt fluitans Delus consistat, nuncia; Iris:
Ortygia, Asterie quae antè vocata fuit.
Hospitium tandem Latonae praebuit isthic,
Cùm Pytho vsque adeò persequeretur eam.

INSVLAM.] *Subiecti tractatio κατ' ἀφαίρεσιν.* Eam, ita iubet Iupiter.] *Praedicatum κατ' ἐξοχήν.* In medio Aegeo.] *Alludit ad nomen insulae, quo ipsa fuit appellata.* Opus enim.] *Ratio.* Fiet hoc Iri.] *Pollicetur se morem gerere*

fiorum: & interrogat causam finalem. Latonem in ipsa oportet párere.] ἀφίγμαι. Quid igitur? ánnon sufficit illi cœl.] *Obiectio.* Non Neptune.] *Responsio.* Nam Iuno obstrinxit iureiurando magno Tellur.] *Maior assumptio.* Abscondita enim tum fuit.] *Probatio.* Subsiste.] ὦ ἀδελφιδοῦς. Fratris mei.] *Scilicet Iouis.* Liberos duos.] *Apollinem & Dianam.* Et vos Tritones traijcite Latonem in ipsi.] ἀλλὰ σὺ μὲν ἀπόπλευσον ὦ ἀδέλφιδοῦς. Tu verò vade, renuncia Ioui, omn.] *Conclusio.*

ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΘΑ-ΛΑΣΣΗΣ.

XANTHI ET Marin.

Eodem interprete.

XANTHVS.

ΔΕξαι μ', ὦ θαλασσα, δεινὰ πεπονθότα. καταδύσασόν με] τὰ πρόσωπα. Θαλ. τί δῆτα, ὦ Ξάνθε τις σε κατέκαυσεν; Ξαλν. Ἥφαιστος. ἀπ' ἐνιαυτοῦ γάρ με ὅλον ὁ καταδαίμων, καὶ ῥίγιον. Θαλ. διὰ τί δὲ οὐκ ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξαλν. διὰ τὸν ἐμὸν παῖδα Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύσαντα δῆτα Φρύγας ἱκέτευσα, ἀπ' ἐκείνου ἐμοὶ τῆς ὀργῆς, ἀπ' ἐκείνου τῶν πυρῶν ἀπέσβεσται.

SVscipe me, ô Mare. grauia, n. passus sum. extingue mihi vulnera. MAR. Quid hoc rei est [a] Xanthe? quis te deusit? XAN. Vulcanus. sed igne candesco prorsus miser, & efferuesco. MA. Cur autem iniecit tibi ignem? XAN. Propter filium Thetidis. Postquam enim occidentem illum [b] Phrygas supplex deprecatus sum, [c] ille autem ob iram nihil remisit, sed

φραπῆμαι τὴν ῥοῦν, ἰλυώδεις τὰς ἀθλίοις ἐπέβαλον, ἐπικλυσθεὶς ἤλασα, ὡς φοβηθεὶς ἀπόσχοιτο τῆς ἀνδρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ἥφαιστος (ἔτυχε γὰρ πλησίον ὢν ὕδωρ) πῦρ ἀντὶ ὕδατος ἐμοὶ, πῦρ ἔχει, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ ἔκαυσε πάντα, φέρων, ἐπέβαλέ μοι, καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς ἅλωνας, καὶ μυρίκας, ἔκαυσε δὲ καὶ τοὺς λαοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλεις, εὖ τὸν δὲ ἐμὲ ἐξηκριβωμένον ποιήσας, μικρὸν ἔδεον ξηρὸν ἄγγος εἶναι. ὁρᾷς δ' ὅτι, οἷον διακαῆναι ἐποίησε τῶν ἰχθυαμάτων; Θά. δοκῶ, ὦ Χάνθε, καὶ ὀσμὴν, ὡς ἀκός. Ἰὼ ἄμα μὲν, ἀπὸ τῶν ἰχθύων. ὁ δὲ ἔμπυρ ἄρα, ὡς φῂς, καὶ ἐκ πυρός. καὶ ἀκόπως, ὦ Χάνθε, ὅτι ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, ἐπειδὴ ἴσθι ὅτι Νηρηίδος υἱὸς ὢν Χάν. ἐπεὶ δὴ ἐπιτήδεα γέγονας ὄντας τοὺς Φρύγας; Θαλ.

sit, sed occisorum corporibus etiam obstruxit mihi alueum: ego misertus miserorum, occurri, vt aquis inundarem atq; inuoluerem illum, quò eo periculo absterritus, ab occidione vlterius cessaret. Ibi igitur Vulcanus (nam tum fortè quadam propè aderat) vniuerso igne, quantum opinor vsquam habebat, quantumq; ᵈ in Aetna, & si quibus alijs locis vllus est, allato, processit obuiam: ac exussit quidem vlmos & myricas, assauit autem & infelices pisces & anguillas: me verò cùm efferuescere fecisset, parùm abfuit quin totum aridum ac sicum reddiderit. Vides nimirum quo pacto exustionibus istis deformatus sim? MAR. Turbidus es, ô Xanthe, & calidus, vt consentaneum est, cruore, à cadaueribus: calore autem, vt ais, ab igne veniente. Ac meritò, Xanthe, vt qui ᵉ contra* filium meum impetum feceris, non vltrius quòd ᶠ Nereidis filium ille esset. XAN. An non igitur decebat misereri me Phrygum, vicinorũ adeò meorum?

* Fortassis nepotẽ legẽdum: idest, pro ἰὸν, ἰόν.

MAR.

Θάν. τὸν Ἡφαιστον δὲ ἐκεῖνα ἐλεῆσαι Θέτιδος ἐγγὺς ὄντα ἢ Ἀχιλλέως;

MAR. *Vulcanum verò ámnon contrà decebat misereri Achillis, & Thetidis adeò filij?*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a XANTHE?] *Xanthus Lyciæ amnis in campis Troianis, qui & Scamander dicitur, à colore aquæ flauo dictus, qui color in Tyberi conspicitur. Vnde Horatius:*

Vidimus flauum Tyberim.

Xanthum diuinè nuncupat Homerus Iliad. ξ:

Ξάνθῳ διογενεῖ, ὃν ἀθάνατοι τέκον αὐτοί.

& θ his verbis:

νόσφι νεὸς ἁλιπλῶν πολεμοῦ ἐνὶ διογενεῦσι.

Huius meminit Eustathius circa finem Iliad. β. & Strabo lib. ιδ. b Phrygas.] *Troianos minoris Asiæ populos è Thracia oriundos. De hac Troianorum memorabili fuga ac cæde luculenta narratio extat Iliad. 20. & 21. itemque Virg. 1. Aen.*

c Ille autem ab ira nil remisit.] *Achillis ira implacabilis fuit & plùsquàm, quæ est argumentum Iliadis. Horat. lib. 1. Carm. Od. 6:*

—nec grauem
Pelide stomachum cedere nescij.
Nam ne dijs quidem cessit in acie.

d In Aetna.] *Monte Siciliæ, qui perpetuo incendio clarus est, eoq; nomine à poëtis celebratus. Incendij autem eius causas explicat Iustinus lib. 4.* e Contra filium meū.] *Achillem ex Peleo Thetidis Nereidis filio filium. Ipse verò Nereus Oceani filius fuit. Fortassis legendum pro υἱὸν ἐγγονὸν: id est, nepotem.*

f Nereidis.] *Thetidis, quæ vna fuit Nereidum.* g Filium Thetidis.] *Achilles Pelei & Thetidis filius fuit, qui Hectorem occidit.*

IO AN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

περιλλείδης: Petit enim Xanthus fluuius, à Vulcano penè exustus, auxilium à mari.

Ignipotens rapidis incenderat omnia flammis,
Vnà etiam exustus fortè Scamander erat.
Præsidium ponti quærens nihil impetrat ille,
Audax obstiterit quod semel Aeacidi.

SVSCIPE me.] *Δίνεις.* Grauia enim passus.] *αἰτία.* Quid hoc rei est.] *Rogatio gemina.* Postquam enim occidentem.] *A causa narratio, & factum Achillis, quod est causa impulsiua sui facti.* Ego misertus miserorum.] *Causa impellens.* Vt aquis inundarem.] *Factum suum.* Ibi igitur Vulcanus.] *Redit ad Vulcanum, & ipsam rem, post causam expositam.* Etsi quibus alijs locis.] *ἐφωνέα.* Exussit quidem vlmos.] *ἀφαίρεσις, vel αὔξησις.* Videsne nimirum.] *Conclusiuncula querelæ.* Turbidus es, ô Xanthe.] *Concessio ἀποστρόφος.* Ac meritò Xanthe.] *συμφορὰ & accusatio.* An'non igitur decebat.] *Defensio ab honesto.* Vulcanum verò, an non.] *ἀντέφωνησις* regenis par.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΕΙΔΩΝ.

TRITONIS ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

ΤΟ κῆτος ἡμῶν, ὦ Νηρηΐδες, ὃ ἐκ τοῦ ζῶν Κηφέως θυγατρὶ τῇ Ἀνδρομέδᾳ ἐπέμψατε, οὔτε τὰ παῖδα ἠδίκησεν, ὡς οἶσθα, καὶ αὐτὴ ἤδη τέθνηκεν.

BAlæna[a] ista vestra, Nereïdes, quam contra filiam Cephei Andromedam emisistis, neque puellam ipsam iniuria aliqua affecit, perinde vt vos putatis, & ipsa iam mortua est.

Νηρ. ἀπὸ τίνος, ὦ Τρίτων; ἢ τὸ Κηφεὺς, ὡσπάρξ δηλονότι πρόθυρα, τὴν κόρην ἀπεκτόνηκε τὴν νεανίδα, λοχήσας μετὰ τοσαύτης δωροδοκίας; Τρι. οὐκ ἀλλ' ἴσθι, οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸ τῆς Δανάης παιδίον, ὃ μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ λιβάδι ἐμβληθὲν εἰς τὸν θάλασσαν ὑπὸ τῆ μητροπάτορος, ἐσώσαμεν, οἰκτίραντες αὐτούς. Ἰφ. οἶδα δὴ λίαν. ἀκμὴ ἤδη νεανίαν ἄγαν, καὶ μάλα γενναῖόν τε καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τρί. οὕτως ἀνέλαβε τὸ κάτοπτον. Ἰφ. ἆρα τί, ὦ Τρίτων; οὐ γὰρ δὴ σῶσαι ἡμῖν διαῦτα ἐκινήσατε αὐτὸν ἐχθές. Τρί. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν, ὡς ἐκ χρεών. ἐπάλη μὲν οὕτως ἐπὶ νέᾳ Γοργόνας, ἄθλόν τινα ἆρον ὧν βασιλεῖ ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς τὴν Λιβύην, Ἰφ. πῶς, ὦ Τρίτων, μόνος, ἢ καὶ ἄλλους συμμάχους ἔχων; ἢ πάντως γε ἀδύνατον ἦν ἐκεῖσε.

Τρί.

NEREVS. *A quo, Triton? Num Cepheus tanquam ille lectamento aliquo proposita puella, aggressus illam occidit, ex insidijs cum multa vi adortus?* TRI. *Non: sed nostis, arbitror,* [b] *Iphianassa, Perseum illum,* [d] *Danaës puerum illum parvum, quem vna cum matre in arca abiectum in mare ab auo materno, conseruáſtis, miſertæ illorũ videlicet.* IPHI. *Noui quem dicis. Conſentaneum verò, illum iam adoleſcentem factum eſſe, atq; admodum generoſum, & pulchrum aſpectu.* TRI. *Hic occidit balænam.* IPHI. *Quamobrem Triton? Neq; enim huiuſmodi cõſeruationis præmia perſoluere nobis debebat.* TRI. *Ego vobis exponam omnem rem, ita vt geſta eſt.* [e] *Miſſus hic fuit ad Gorgonas, vt hoc quaſi quoddam certamen regi peragereret. Poſtquam autem peruenit* [f] *in Libyam.* IPHI. *Quomodo Triton? ſolúsne, an & alios ſecum ſocios abduxit? nam alioqui difficile hoc iter.*

TRIT.

Τέ. ἆρ' οὖν ἀνορᾷ. ἐκπε-
πλῆχθαι ἦν ἀνάγκη ὁ Αθλιος
θάνατος. ἐπὶ δ' οὖν ἴσχυε,
ὅσον διατεῖναι, ἐπὶ μᾶλ-
λον, οἶμαι· ὁ δ' ἀφικό-
μενος τῆς Μεδούσης τὴν ἐκ-
φαλίδα, ἤχνι' ἀφειλόμενος,
ἰδὼν. πῶς ἰδών; ἀθύμαζε γάρ
ἐσιν. ἢ ὅς ἂν ἴδῃ, οὐκ ἔτ'
ἄλλο μετὰ ταῦτα ἴδοι. Τέ.
ἡ Αθλιος μὲν ἀσπίδα προ-
φάσιν, (διαῤῥήδην γὰρ ἔπε-
ι διηγουμένου αὐτοῦ πρὸς
τὴν Ανδρομέδαν, καὶ πρὸς
τὸν Κηφέα ὕστερον) ἡ Αθη-
νᾶ δὲ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἐπιπλήξασα,
ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου, ἐπίσχεν αὐτῷ ἰδεῖν τὴν ἀκόνα τῆς Μεδούσης.
ἔπειτα λαβόμενος τῇ λαιᾷ τῆς
κόμης, ὑπορθοῖ ἡ τὴν ἀκόνα,
τῇ δεξιᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἐπ'
αὐτὴν τὴν ἐκφαλίδα αὖτ', καὶ
ἅμα ἀνέσυρεν τὰς ἀδελ-
φὰς, ἀνύπλους. ἐπὶ δὲ ἐπὶ
τοῦτο τὸ ἕτερον τοιοῦτον Αθ-
θιοπίαν ἐφέρετο, ἤδη πρόσ-
ω ἐπτόμενος, ὁρᾷ τὴν Ἀσ-

TRIT. Per aërem profectus est. E alatũ enim ipsum Minerua reddidit. postquam autem eò loci venit vbi illæ agebant, illæ quidem dormiebant, opinor: at hic amputato Medusæ capite, iterum auolauit. IPHI. Quo pacto autem aspexit illas? Aspici enim nequeũt: vel quisquis illas aspexerit, non amplius quicquam posthac aspicit. TRIT. Minerua illi clypeo velut face aliqua prælato (talia enim audiui ipsum narrantem apud Andromedam, postea & apud Cepheum) Minerua igitur, inquam, in clypeo refulgente, tanquã in speculo aliquo, exhibuit ipsi spectãdam Medusæ imaginem. Postea sinistra, arrepta illius coma, & inspecta imagine,[h] dextra autem sublata harpe, abscidit caput ipsius: atque ita priusquam sorores reliquæ expergiscerentur, auolauit. Porrò vbi circa maritimam hanc Aethiopiæ orã

dimisset, terræ iam propinquior aliquanto volans, videt

Andro-

Ἀνδρομέδαν προκειμένην, ἐπὶ πίτυν & πέτρας κρεμαστὴν & κρόκινα παλαιὰ μεμυκότα, καλλίσην, ὦ θεοί, καθειμένην τὰς κόμας, ἐμιγνυμένην πολὺ ὑπὲρ θάτερα τῶν μαστῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰκῆ ἔρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνηρώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης. καταμικρὸν δὲ ἄλλος ἔρωτι, (ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ἐρᾶσθαι τὴν κόρην) βοηθεῖν ἐπείγετο. καὶ ἐπειδὴ τὸ κῆτος ἐπὶ μάλα φοβερὸν, ὡς καταπιόμενον τὴν Ἀνδρομέδαν, ὑφαρπασθεὶς ὁ νεανίσκος, πρόκωπον ἔχων τὴν ἅρπην, τῇ μὲν καθικνεῖται, τῇ δὲ κρεμαννύει τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίησε αὐτό. τὸ δὲ τέθνηκεν μὲν, καὶ ὑπτιάζει ἀσθενῶς τὰ πρῶτα, ὅσα δὴ τὴν Μέδουσαν. ὁ δὲ λαβὼν τὰ λοιπὰ τῆς πρᾴου, ἐπανέζευγε τὴν χώραν, ἀπιδιξαῖ ἀπροσδοκήτοις καιροῦσιν ἐν τῇ πίστρας, ὀλισθηρᾶς οὔσης. καὶ νῦν γαμεῖ ἐν δῶ Κηφεὺς, καὶ ἀναλέξα αὐτὴν ἐς Ἄργος.

Andromedā expositā in rupe quadam prominēte palo affixam, pulcherrimam, ô Dij, promissa coma, & femmudam longè vsque infra vbera. Ac primùm quidem misertus fortunæ illius, interrogat causam damnationis huius. Paulò autem pòst amore captus, (oportebat enim incolumem seruari puellam) opem ferre illi statuit. Atque vbi iam Balæna accessiſſet, terribilis admodum, & quasi mox absorptura Andromedam, in altum ſublatus adoleſcens, manu ad capulum admota, harpen tenens, altera quidem ferit, altera autem Gorgona ſpectandam proferens, i in lapidem illam conuertit. Illa igitur mortua eſt, & diriguêre ipſius membra omnia k quæcunque Meduſam aſpexerunt: at hic ſolutis vinculis, quib. virgo alligata fuerat, ſuppoſitáq; manu ſuſcepit illam ſummis pedum digitis deſcendentem è rupe, ardua illa quidem atque procliui: & nunc cum eadem nuptias peragit in ædib. Cephei, abducétq; illam ſecũ Argos.

quare

ἕνα ἀντὶ ταφῆς, γάμον οὐ τὸν τυχόντα ἁρπάζω.

ΝΗ. Ἐγὼ μὲν οὐ καλῶς ἔφη γεγονέναι ἄχθομαι. τί γὰρ ὁ θεὸς ἠδίκει ἡμᾶς, εἴ τι ἡ μήτηρ μεγαλαυχεῖται τότε, καὶ ἡμῖν καλλίων ἔναι δοκεῖ τά. ὅτι οὕτως ἄρ' ἄλγησον ἐπὶ τῇ θυγατρί, μήτηρ γε ὤν. ΝΗ. μηδέτι μεμνώμεθα, ὦ Δωρί, ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρος γυνὴ ἐπὶ τῷ ἀξίαν ἠκούσαν. ἱκανὴ γὰρ ἡμῖν παραίνεσις ἔλαβεν, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί. χάριν οὖν ἔχωμεν.

quare pro morte nuptias, neque eas vulgares, illa inuenit. NER. *Equidem non ita valde ægrè fero factum hoc. Quid enim adeò nobis iniuriæ fecit puella,* [m] *si mater ipsius superbè extulit sese tunc, ac pulchrior nobis esse voluit?* TRIT. *Quòd hoc pacto magnum dolorem perceptura fuisset ob filiam, mater certè illius cùm sit.* NER. *Ne meminerimus Dorì istorum amplius, si quid* [n] *barbara mulier sua prà quàm decebat loquax fuit. Satis enim supplicij tulit, quæ tanto in metu, filiæ causa constituta fuit. Gratulemur igitur* [o] *nunc.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

[a] BALAENA.] *Andromeda Cephei regis Aethiopum & Cassiopes filia ob matris iactantiam, quæ se Nereidas formæ antecellere gloriabatur, illarum indignationem incurrit, & scopulo alligata, ceto deuoranda exposita fuit, sed Perseî virtute liberata, qui illac opportunè iter faciens, captus specie eius marsit, pactusque à virginis parentibus, vt sibi eam matrimonio*

trimonio darent, ſi Balænam interemiſſet, voti compos factus eſt, hoc eſt, *& Balænam interemit, & Andromedam vxorem duxit.* *b* Iphianaſſa.] *Proti Argiuorum regis filia & Melampi vxor fuit. Hoc etiam nomine appellatur à Lucretio lib. 1. Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytemnæſtra, cùm inquit:*

Aulide quo pacto Triuiai virginis aram
Iphianaſſai turpârunt ſanguine fœdè
Ductores Danaum delecta prima virorum.

c Perſeum illum.] *Perſeus à dijs ipſis armatus Meduſam interfecit: multosque, inter quos Atlas fuit & Acriſius, vertit in lapides, quibus iactis Deucalion olim humanum genus refecit.* *d* Danaës puerum illum paruum.] *Danaës fabula habetur apud noſtrum Lucianum in Dialogo Doridis & Thetidis, & apud Ouid. 6. Metam.*

Aureus vt Danaën Aſopida luſerit ignis:
Mnemoſynen paſtor, variusq; Deoida ſerpens:
Te quoq; mutatum toruo Neptune iuuenco
Virgine in Aeolia poſuit —.

e Miſſus hic fuit ad Gorgonas.] *Gorgonum fabulæ meminit Lucianus de Domo, & in Philopatre, Meduſæ porrò in imaginibus, vbi eam ſaxificam vocat. Tres fuiſſe traduntur, Stanyo, Euryale, & Meduſa, cuius caput à Perſeo deſectum, in ſuo clypeo poſuiſſe narratur. Hæ habitaſſe Dorcadas inſulas dicuntur, in Oceano Aethiopico, contra hortos Heſperidum, vno tantùm oculo, quo viciſſim vterentur, quoties lubitum eſſet: cæterùm forma luculenta, ac crinibus aureis. Ab agilitate nomen inuenêre, γοργὸς.* *f* In Libyam.] *Africam. In extrema Africa ora fuiſſe produntur, quarum Meduſa ſola fuit mortalis, quam ideo ſolam petiuit Perſeus Orci ſiue Plutonis galea contectus. Huius comas Minerua in angues mutauerat, quòd in ſuo templo vitiata eſſet. Et oculis Perſeus in clypeum æneum, in quo ipſius Gorgonis imaginem videbat, manum in Meduſam librans eius caput diſſecuit. Reliquæ ſorores volantes (erant enim his alæ, quibus per aërem ferebantur.) Perſeum quidem inſequebantur, ſed cùm illum*

propter

propter galeam videre nequirent, persequi distierunt. g Alatum enim ipsum Minerua reddidit.] *Perseus ductu Palladis & Mercurij volucer ob talaria allata ad Gorgonas deuolauit cum falce adamantina, pera & galea Plutonis, sicuti diximus.* h Dextrâ autem harpe.] *ἁρπη ensis insummitate falcatus quo Mercurius occidit Argum, Perseus Medusæ caput amputauit.* i In lapidem conuertit.] *Balæna cui Andromeda erat exposita, in lapidem conuersa.* k Quæcunque Meduſam aſpexère.] *Cùm Medusa sola circa litus proximum vagaretur, eam fugientem Neptunus amplexi voluit, quum in Mineruæ templum vsque sequutus, vbi violasset, dea irata, eius aureos crines in totidem angues conuertit, effecitque, vt qui eam intuerentur, illicò verterentur in lapides, quod iam antè annotauimus. Perseus è Libya in Seryphum reuersus, multos Gorgonis capite obiecto, obstupefactos in saxa vertit, inter quos Polydectes. Ouid. lib. 5. Metam.* l Equidem non ita valde ægrè fero.] *Andromedam à Perseo liberatam esse.* m Si mater.] *Cassiopea. Hic ὑ ἀσθενὲς dissimulatur. Integrum esset, ἐι ἰσχὺς προσεστιν ἀλλὰ ῥᾴδιον, ἤλγησεν ἄν: Si vidisses affixam doluisses. Sed continetur prior pars indictione οὔτως: & altera accedit ἀσθενὲς, participio enunciata, ἐι γὰ μήτηρ ὢν ἤλγησε δι', ἤλγησεν ἄν.* n Barbara mulier.] *Cassiopea Cephei regis Aethiopum vxor, & Andromedes mater.* o Nuptijs.] *Perſei & Andromedæ, de quibus Ouid. 4. Metamorph. sub finem, & 5. in principio.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διηγηματα: *Quomodo Perseus filius Danaës balænam contra Andromedam emissam occiderit, & ipsam puellam liberauerit, & tandem in vxorem duxerit.*

Iusserat Andromedam conuinci nexibus Ammō:
Pro matre id Veneris vltio certa fuit.
Liberat hanc Perseus, qua conditione volebat:
Belua nil potuit, factus & hicce gener.

BALAENA ista vestra, Nereides.] ἀφήγησις ὑποκρισις, & propositio bipartita. A' quo.] *Rogatio de interfectore.* Tanquā illectamento.] *Causa impellens.* Ex insidijs.] *Modus.* Aggressus illam.] ἐξήγησις. Puerum illum paruum.] ὑποστοχασμός. Conseruâstis misertæ.] ἐπιμ. Noui quæ dicis.] *Consensio.* Consentaneum verò.] *Ratio ab ætate, familia & corpore.* Hic occidit balænam.] *Continuatio narrationis causæ.* Ego vobis exponam.] ἀνάληψις. Missus hic fuit.] *Narratio.* Postquam autem peruenit.] *Causa finalis.* Quomodo Triton.] τὸ ἡγούμ. *Quibus auxilijs? quomodo? interpellationis rogat an μονομαχία fuerit, an bellum.* Quo pacto autem aspexerit.] ἐπανάληψις. Aspici enim nequeunt.] *Gorgones.* Talia autem audiui ipsum.] *A' testimonio.* Minerua igitur inquam.] ἐπανάληψις. Postea sinistra.] ἐν δεξιᾷ δ. ἐ ἡδυῖα διήγησις. Harpe.] ἅρπη *ensis falcatus Perſei fuit.* Pōrrò vbi circa maritimam.] *Accedit propiùs ad deliberationem Andromedæ.* In rupe quadam prominente, palo affixam.] *A' fortuna:* id est, *supplicij foeditate & indignitate, à situ, ab habitu, ab ætate & sexu.* Misertus fortun[illegible]ius.] πάθ. Oportebat enim incolumē.] *Causa.* Opem ferre illi statuit.] *Consilium.* Vbi iam balæna accessisset.] Der Ritter *S. Georgius.* Quasi mox absorptura.] τὸ πραχθεόμ. In lapidem illam conuertit.] μεταμόρφωσις. Dirigueére ipsius membra.] τὸ ἐπιδεδεμ. Solutis vinculis.] πρᾶγμα πραχθέν. Summis pedum digitis.] ἐ πρόσ. Quare pro morte.] ἐπιφώνημα ex repu-

repugnantibus. Equidem non ita valde ægrè fero.] *ἐπίκλησις αἰθολογική.* Quid enim adeò nobis iniuriæ.] *ἐφ' ᾧ λάλει.* Quod hoc pacto.] *κλῆσις ἐφ' ᾧ φανῇ.* Ne meminerimus.] *Conclusio.* Satis enim supplicij tulit.] *Ab æquo.* Gratulemur igitur.] *Clausula.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ. *MENIPPI, AMPHILOCHI & TROPHONII.*

Erasmo Roterodamo interprete.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ. MENIPPVS.

Φὲυ μόι δι, ὦ Τροφόνι καὶ Ἀμφίλοχι, νεκροὶ ὄντες, οὐκ οἶδ', ὅτως ναῦν ἐκατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖν, καὶ οἰ μάταιοι ὑπ' ἀνθρώπων θεοὶ νομίζεσθε, ἀκαλύφασιν ἔνιοι. Τρο. τί οὖν ἡμῖν ὄφελος, ἃ ὑπ' ἀγνοίας ἐκείνοις ἐδιάπτα τινὰ περὶ τεκνῶν ἀοξάζοσιν; Μεν. ἀλλ' ἐκ ἂν ἐφοξάζεσθε, ἃ μὴ ἴσως τε καὶ ὑμᾶς δι ἀπατα ἐγένετο, ὡς τὰ μέλλοντα πάντες εἰδότες, καὶ πάντων ἀνυπόφορα δεῖς ἐρωτῆσοις.

Os nimirum, a Trophoni atque b Amphiloche, quòd fatis mortui, tamè haud scio quónam modo c phanis estis donati, vatesq; credimini, ac stulti mortales deos esse vos arbitrantur. TRO. Quid? an nobis igitur imputãdum, si per insciti illi de mortuis huiusmodi opinantur? MEN. Atqui non ista fuissent opinati, ni vos tũ quum viueretis, eiusmodi quædam portenta ostentassetis, tanquam futurorum fuisse

Τρο. tis præscij, quasiq; prædicere potuissetis ijs qui percõtarentur.

Τρο. ὦ Μφίππε, Ἀμφίλοχος ἢ οὗτος ἄρ' ἀλλά γ', ὅ, τι καὶ ἐκεῖνον ὑπὲρ αὐτοῦ· ἐγὼ δ' ἥρως ἀμί, καὶ μαντεύομαι, εἴ τις καταβαίη παρ' ἐμέ· σὺ δ' οἶσθας οὐκ ἐνθάδε λήσων τὸ πρᾶγμα· οὐ γὰρ ἂν οἶσθ' σὺ τοῦτο. Μφ. τί φῄς; ἐγὼ μὲν εἰς Λεβάδειαν μὲν πρὸς Τροφωνίου καὶ ἐπανῆλθον, καὶ ἐπαμφίεσμαι τοῖς ὀθόνιος, καὶ λοιπὸν μάζαν ἐν τῇ χειρὶ ἔχων, ἐσηλθον σφόδρα τὸ σκότος τοῦ ἄντρου, ὡς ἂν ἐξυφάμιλλον ἀλλήλοις ὅτι νικητὴς εἴη, ὥστε ὑμᾶς, μόνην τὴν γοητείαν ἀφελόμενον, ἀπλᾶ πάντας ἀνθρώπους μανθάνειν. τί δ' ὁ ἥρως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ συγκείμενον. Μφ. ὁ μὲν ἄνθρωπος δῆλον, ὡς φῄς, ὁ δὲ θεὸς, καὶ σωφρονέστερόν δὲ; νῦν οὖν ποῦ ἐστι τὸ θεοῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπολέλυται; Τρο. χᾷ, ὦ Μφίππε, ἐν Βοιωτίᾳ.

Μφ.

TRO. *Menippe, nonerit Amphilochus hic ipsi pro sese respondendum esse: cæterùm ego* [d] *Heros sum, vaticinorque si quis ad me descenderit. At tu videre nunquam omnino Lebadiam adisse, neque enim alioqui ista non crederes.* MEN. *Quid ais? equidem nisi* [e] *Lebadiam fuissem profectus, ac linteis amictus,* [f] *offam etiam ridiculè manu gestans, per angustum aditum in specum irrepsissem, nequaquam fieri potuisset vt te defunctum esse cognoscerem, perinde atque nos, solâque præstigiatura reliquos antecellere. Sed age per ipsam diuinandi artem, quid tandem est Heros? neque enim intelligo.* TROPH. *Est quiddam partim ex homine, partim ex Deo compositum.* MEN. *Nempe quod neque sit homo, quemadmodum audio: neque Deus: verùm pariter virumque. Ergo dimidia illa tui ac diuina pars, quo nunc recessit?* TROPH. *Reddit oracula, Menippe, in Bœotia.*

MEN.

Μεν. οὐκ οἶδα, ὦ Τροφώνιε, ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μὲν γὰρ ὅλος ἀπόπληκτος, ἀκριβῶς ὁρῶ.

MEN. *Haud intelligo quid dicas, Trophoni, nisi quòd illud planè video, te totum esse mortuum.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

Hic confutantur & damnantur deorum Gentilium oracula & responsa & fatidicę Mathematicorũ artes, Astrologia iudiciaria, cuius vsus est, vt rerum euentus incerta tempora pronunciet. Hæc omnia Christo ex illibata virgine nato passim in orbe terrarum obticuisse, & tanquã ranæ in Scripho obmutuisse, testes sunt Augustin. de ciuit. Dei. Eusseb. lib. 5. c. 1. & 8. lib. 7. c. 6. Plutarch. de orac.

a TROPHONI.] *Tradunt autores, Trophonium virum quempiam fuisse supra modum gloriæ famelicum, extructoque sibi subterraneo fano & domicilio in Lebadia Bœotiæ, oracula reddidisse. deinde vbi ille fame interijsset, genium quendam in id demigrasse, atque oracula reddere perrexisse. post superstitione mortalium plures oracuti causa, sacra stola amicti, placentasque quas lemuribus & serpentibus obijcerent, gestantes, in id antrum demisisse sese, ac dies complures fuisse commoratos, qui postea nunquam risêre. Quæ quidem fabula Erasmus noster in centuria 7. Chiliadis primæ, Patricij Scoti puteo consulis. Sed enim Trophonij oraculi celebritas, & frequens apud scriptores mentio est, vt apud Ciceronem in Tusc. & de Natura deorum, Herodotum in Clio, Philostratum in Apollinis Tyanei vita, Pausaniam. Quod certè Lucianus noster hic, & alibi videt.* b Amphiloche.] *Amphilochus, in Oropo Atticę pro deo vates cultus, vt T. Liuius in 5. li. Decad. 5. scribit. Templumq; vetustum fontibus riuisq; habuit, ad quod visendum P. Aemylius victor prodijt. Meminit & Strabo & Pausanias, qui & eius aram Athenis describit. Itẽ in Mallo Ciliciæ vrbe,*

cuius oraculum Pausanias sua ipsius ætate cætera omnia ait superare. Thucydides lib. 2. Histor. Amphilochum scribit Amphiarai filium, post bellum Troianũ cùm domum reuersus esset, Argos exosum, domicilium condidisse in sinu Ambraciota vrbem, quam de nomine primæ vrbis & suo Argos Amphilochium appellauit. c Phanis.] *Templis.* d Heros.] *Seruius potestates supernas existimauit corporibus sese humanis infundere, vnde procrearentur heroës,* hoc est, *semidei. Hi animas cælestes credebantur gerere, sacrasque mentes, atque sub humana effigie in totius mundi commoda procreatos antiquitas existimauit. Hinc sunt qui eos* ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, hoc est, *à virtute nuncupatos dixerunt, quòd scilicet virtute præditi essent.*

e Lebadiam.] *Lebadia, oppidum est antiquum in Bœotia, teste Gell. lib. 12. cap. 5. Bœotia aũt Europæ regio, in qua Thebe ciuitas fuit, Athenis non cedens claritate. In Lebadia porrò fuit Trophonij oraculum. Plutarch. in lib. de defectu Oraculorum:* ἡ ἐν Λεβαδείᾳ τοῦ βοιωτίου. *Apud Euseb.* ἡ ἐκεῖ Λεβαδίων.

f Offam.] *Qui ex Trophonij antro oracula scisciitabantur, modi in aditu specus sedere soliti sunt. Gestabant autem placentas, quas Lemuribus occurrentibus obijcerent.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Κατηγελάσης τῆ μάταιον δεισιδαίμονος.

Amphilocho vati fanum positum, atq; Triphoni
Quidam miratur, stultitiamq; hominum
Fatidicos ridet quosdam & responsa Menippus:
Idq; putat verè solius esse Dei.

Vos nimirũ Trophoni.] κατηγελᾶ. Cùm sitis mortui.] ἐκ τῶ μαχρὰν βλέπων. Quid? an nobis.] λανθάνει. Atqui non ista fuissent opinati, ni vos.] *Causam in eos transfert.* Nouerit Amphilochus.] ἀποδιώξει. Cæterùm ego Heros sum.] λάθοιμεν ὑμᾶς αὐτῶ. At tu videre nunquã.] *Obiectio.*

dio. Equidem nisi.] *Solutio à signis, per assseverationem.* Sed age per ipsam diuinandi artem.] ἐμφατικὸς ὁ λόγος. Est quidam partim.] ἀπόκρισις ἀμφίβολος. Nempe quòd neq; sit homo.] *Repetit ὀρθὸν.* Quò nunc recessit.] *Interrogatio.* Reddit oracula.] *Responsio.* Haud intelligo quid dicas.] *Conclusio ἀδιανόητος.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΩΝΟΣ.

MERCVRII ET Charonis.

Iacobo Micyllo interprete.

MERCVRIVS.

ΛΟγισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ λοιπὸν, ὀπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὲ αὖθις ἐνίσχῃ τι πρὸς ἀστῶν. Χάρ. λογισώμεθα, ὦ Ἑρμῆ. ἄμεινον γὰρ ἂν εἴη σπουδὴν ἀπραγμονήτου. Ερ. ἄγε δὴ ἐντελαμῶ εἰμὶ σοὶ πόσου ἦν δραχμῶν. Χάρ. πέντε λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Ἀιδωνέα, τῶν πόσου ὠνησάμην, καὶ προσετίμησα δύο ὀβολῶν. Χάρ. τίθει πόσου δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀνήμην ἐγὼ πόσου ἦν ἰσία πόσου ὀβολοὺς ἐννέα. CHAR. Pone quinque drachmas, & obolos duos. MERC. Et pro reſarciendo velo quinque obolos ego

RAtionem ſupputemus [a] portitor, ſi videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuò alinquando de eo inter nos contendamus. CHAR. Supputemus, Mercuri. Satius enim eſt maturè id agere, deinde & minoris negocij. MERC. [b] Anchoram, ve mandáras, comparaui tibi quinq; drachmis. CHAR. Caro dicis. MER. At per Plutonem, quinq; emi illam: & præterea lorum, quo [c] remum alligares, obolis duobus.

ee 5 ego

ἐγὼ καταίσχυνομαι. Χά. μὴ τοῦτο προσίθει. Ερ. μὴ ληρεῖν, ὡς ἐκπλάσω σκαφιδίῳ τὰ ἀνωγότα, μὴ κλεὶς ᾖ, μὴ καλώδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπήραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χά. νῦν; ἄξια ταῦτα ὀνήσει. Ερ. ταῦτά σοι, ἐμή τι ἧττο ὑμᾶς διέλαθεν ἐν ᾧ λογισμῷ, πότε δ' ἔρ ταῦτ' ἀφελὼν σαυτῷ φὴς; Χά. νυνὶ μὲν, ὦ Ερμῆ, ἀδωσάλογον. ἔρ' ἂν λοιμός τις ἢ πόλεμος κατακύμψῃ ἀθρόους τινὰς, ἐνίσει τότε ἀφαιρεθέντα ἐν ᾧ πλέθα παραλογιζόμενον τὰ πορθμία. Ερ. νυνὶ οὖν ἐγὼ καθιζάνω, τὰ μάκιστα ἐχόμενος γνώσθαι, ὡς ἂν ἀφ' τούτων ἀφελοίμι. Χά. ἐκ ἴσον ἄλλως, ὦ Ερμῆ. νυνὶ δ' ὀλίγοι, ὡς, ὁρᾷς, ἀφικνοῦνται ἡμῖν, ἀφλύη γάρ. Ερ. ἄμεινον ἔτως, ἐπὶ μὴ ἡμῖν παρατείνοιτο τὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀπ' οἰῶ παλαιοὶ, ὦ Χάρων, οἶσθα

ego exolui. CHAR. *Etiam hos appone.* MER. *Et ceram ad oblinendas nauigij rimas tibi emi: & clauos præterea, & funiculum vnde hyperam feciſti, omnia hæc duabus drachmis.* CHAR. *Rectè, laudo, hæc vili emiſti.* MER. *Hæc ſunt quæ tibi expoſui: niſi ſi quid reliquum eſt quod me fugit inter computandum. Quando autem hæc redditurum te promittis?* CHAR. *Nunc quidem, Mercuri, non poſſum. Si verò peſtis aliqua aut bellum confertos & frequentes huc demiſerit aliquos, licebit mihi tum alluceraſi aliquid, ſubtracto clàm nonnihil ex portorio.* MER. *Proinde ego nunc ſedebo, peſſima quæque vt eueniant precando, vt inde fructum aliquem capiam.* CHAR. *Fieri aliter nō poteſt, Mercuri. Nam pauci nūc, vides, ad nos deſcendunt. Pax enim eſt.* MER. *Satius eſt ita eſſe, etiamſi ob hoc abs te prorogatur nobis debiti iſtius ſolutio. Verùm enimuerò priſci illi, Charon,*

noſtri

εἶτα νῦν παραγίνονται, ἀνυδρίαι ἄχαριτοι, αἱματι & ἀνάγκῃ, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοί. νῦν δὲ φαρμάκου τις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπόθανε, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἢ ὑπὸ πρωΐας ἐξοδηκὼς τὸ γαστρὶ καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ δὲ ἅπαντες, καὶ ἀγρυπνῶντες, ἐκ ὁμοίοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλοῦσοι αὐτῶν, ὦ χρήματα ἄπιστα, ἐπίβουλοι ἀνθρώποις ἀπίστοις, ὡς ἐοίκασι. Χά. πάνυ γὲ πικρόθυτά σε ταῦτα. Ερ. ἐμοὶ μὲν ἐν ἐγὼ δίξαμι ἂν ἁμαρτάνειν, πλὴν ἐκείνων τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

nosti quales aduenire solebant, quàm fortes atque animosi omnes, cruore madidi, & vulneribus pleni plerique? Nunc autem aut veneno aliquis à filio interfectus, aut ab vxore, aut præ nimia voluptate tumefacto ventre & cruribus aduenium. Pallidi enim omnes, & ignaui, neque similes prioribus illis. Plurimi autem ipsorum etiam pecuniarum causa veniunt, factis (vt videtur) mutuò sibi insidijs. CHAR. Omnino enim expetibiles illæ sunt. MERC. Proinde neque ego viderer peccare grauius aliquid, si vel acerbius abs te exigerem quæ mihi debes.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PORTITOR.] *Charon Noctis & Herebi filius tria inferni flumina seu paludes obseruare dicitur, puta Acherontem, Stygem, & Cocytum, & per illas mortuorum animas ad profundum Herebi transuehere, obolum quem danacem Græci vocant, à vectoribus accipiens. Charontem portitorem, Virgil. in 6. Aeneid. pulchrè describit.* b Anchoram.] *Hic recenset aliquot nauium instrumenta. Anchora dens est ferreus ad fixendas naues.* c Remum.] *Remi perticæ seu conti, quibus naues & rates impelluntur agunturque. Remis vela addun-*

untur,

dantur, vt alæ ad nauium celeritatem fiunt & rudentes tum ad vincula, tum ad nauiũ tractus & retinacula. d Ceram.] *Græci κηρὸν pro cera picisque mixtura accipiunt: consule Plin. lib. 16. cap. 12. Hinc cerasæ naues dicuntur, cera piceque simul confusis oblitæ. e* Hyperam.] *Hyperæ sunt funiculi, quibus antennarum cornua traducuntur. vnde prouerbium: Omissa hypera, pedem quæris. Vide Suidam & Erasmum nostrum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Nauta petit quod debebat talariger ales,
Vera subducta sed ratione prius.
Mercurius queritor technas hominumq; furores
Semper quod peior sit quoq; posteritas.

RATIONEM supputemus.] *Propositio inuentis.* Supputemus, Mercuri.] *Assensio.* Satius enim est.] *Ratio.* Anchoram vt mandâras.] *λογισμὸς per enumerationem.* Vnde Hyperam fecisti.] *ὑπέραι funiculi sunt, quibus antennarum cornua traducuntur. Vnde prouerb. Omissa hypera pedem quæris. Erasmus & Suidas.* Rectè laudo.] *Collaudatio.* Hæc sunt.] *Conclusio supputationis.* Quando autem hæc.] *Postulat solutionem.* Nunc quidem, Mercuri.] *Petit dilationem.* Fieri aliter non potest.] *λογισμός.* Nam pauci nunc.] *Consilium suum exponit.* Pax enim est.] *Ratio* Verùm enimuerò prisci illi.] *Comparatio mortuorum.* Proinde neque & ego.] *Conclusio.*

MENIP-

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Κερβέρου.

MENIPPI ET Cerberi.

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Ὦ Κέρβερε (συγγενὴς γάρ εἰμί σοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν) εἰπέ μοι πρὸς τῆς Στυγὸς, οἷος ἦν ὁ Σωκράτης, ὁπότε κατῄει πρὸς ὑμᾶς; εἰκὸς δέ σε θεὸν ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι, ὁπότ' ἐθέλοις. Κερ. πόρρωθεν μὲν, ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἐδόκει ἀτρέπτῳ τῷ προσώπῳ προσιέναι, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῶν, καὶ τοῦτ' ἐμφῆναι θέλων τοῖς ἔξω τοῦ στομίου ἑστῶσιν. ἐπεὶ δὲ κατέκυψεν εἴσω τοῦ χάσματος, καὶ εἶδε τὸν ζόφον, κἀγὼ ἔτι διαμέλλοντα αὐτὸν δακὼν τῷ κωνείῳ κατέσπασα τοῦ ποδὸς, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκώκυε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοῖος ἐγίνετο. Μεν.

Heus, Cerbere, quandoquidem mihi tecum cognatio quaedam intercedit, quum & ipse [a] *sim canis, dic mihi per* [b] *Stygiam paludem, quomodo sese habebat* [c] *Socrates, quum huc accederet? Verisimile est autem te, Deus quum sit,* [d] *non latrare modò, verumetiam humano more loqui, si quando velis.* CER. *Qui procul adhuc abesset,* [e] *Menippe, visus est constanti atque interrito adire vultu, perinde quasi mortem nihil omnino formidaret, tanquam hoc ipsum vellet iis qui procul à specus ingressu stabant ostendere: verùm simulatque despexit in hiatum, viditq́ profundum atque atrum antri recessum, simulq́ ego cunctantem etiam illum* [f] *aconito mordens, pede correptum, detraherem, infantium ritu eiulabat, suósque deplorabat liberos, nihilq́ non faciebat, in omnem speciem sese conuertens.* MEN.

Num

ἐκοῦφ σοφισὴς ὁ ἄνθρωπ☉ ἦν, καὶ ἐκ ἀληθῶς κατεφρόνη τὰ πράγματ☉; Κερ. ἔκ ἀπ' ἐπέκεν ἀναγκαῖον αὐτὸ τὸ ἰέρα, κατεθρασύνετο, ὡς ἄβαφ ἐκ ἄκων παθόμεν☉, ὁ πάντως ἴδια παθεῖν, ὡς θαυμάσονται οἱ θνητοί. καὶ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων ἀπλῶς ἄν ἔχοιμι, ὡς τοῦ στόμιου τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, τάδε ἔνδοθεν ἤλιγχ☉ ἀκριβές. Μέν. ἦ καὶ πῶς σοι κατελήλυθεν ἔλοξα; Κερ. μόν☉, ὦ Μένιππε, ἀξίως τῶ γένους, καὶ Διογένης πρό γε, ὅτι μὲ ἀναγκαζόμενοι ἰσήτε, μέλ' ὠθούμενοι, ἀπ' ἐθελόντων γε λῶντε, οἰμώξαν παραγγέλλοντ☉ ἅπασιν.

Num igitur fucatè ſapiens erat ille, neque verè mortem contemnebat? CER. *Haud verè: cæterùm vbi vidit id eſſe neceſſe, audaciam quandam præ ſe ferebat, quaſi verò volens id eſſet paſſurus, & quod alioqui volenti nolenti tamen omnino fuerat ferendum, videlicet quo ſpectatoribus eſſet miraculo. Equidem illud in totum de viris iſtiuſmodi verè poſſim dicere, ad fauces vſque ſpecus intrepidi ſunt ac fortes: porrò intùs quum ſunt, nihil mollius neque fractius.* MEN. *Cæterum ego quónam animo tibi viſus ſum ſubiiſſe ſpecum?* CER. *Vnus mortalium, Menippe ſic mihi viſus es ſubire, vt tuo dignum erat genere: & prior te* [h] *Diogenes: propterea quòd neutiquam adacti ſubieritis, aut intruſi: verùm tum vltronei, tum ridentes, atque* [i] *omnibus plorare renunciantes.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SIM canis.] *Cynici vulgo pro canibus habiti sunt, non ob aliud, nisi quòd recte quidem arguerent vitia mortalium, sed absq; delectu personarum, temporis & loci.* b Stygiam.] *Per Stygiam paludē. Hunc deorū poëticorū iusiurandum religiosum & grauissimū esse volunt. Homerus Odyss. & Virg. lib. 6. Aen.*

—Stygiamque paludem,
Dij cuius iurare timent & fallere numen.

Qui enim per eam peieranerit, illum oportet annum & diebus nouem ambrosia & nectare defraudari. c Socrates.] *Hic de Socratis sapientia atque constantia seu fortitudine agitatur, de qua Hieronymus: Eundem semper vultum, inquit, habere non possumus, quod de Socrate falsò gloriantur philosophi. Philosophus Atheniensis fuit, Sophronisci statuarij & Phanaretæ obstetricis filius, Apollinis oraculo omnium sapientissimus iudicatus, qui æquabilitatem in omni vita adeò seruauit, vt idem semper vultus, eademque frons siue prosperis siue aduersis rebus exstiterit vsque ad extremum. Præceptores habuit Anaxagoram & Damonem. Postea ad Archelaum physicum se contulit. vbi cùm animaduerteret naturalis speculationis nullum esse fructum, primus Ethicen inuenit: id est, moralem philosophiam, ad quam transiens scribit dixisse: Quæ supra nos, nihil ad nos. Vxores eodem tempore duas habuit, Xanthippen & Myrtonem, quæ cùm crebrò inter se iurgarent, & ille eas solitus esset deridere, quòd propter se fatidissimum hominem, simis naribus, recalua fronte, pilosis humeris, repandis cruribus disceptarent, nouissimè verterunt in eum impetum, quem fugientem diu persecutæ sunt. Interrogauit Alcibiades, cur vxores tam acerbas domo non exigeret? Quoniam, inquit Socrates, cùm illas domi perpetior, assuesco, & exerceor, quò foris petulantium iniuriam facilius feram. Nónne tu toleras anseres perstrepentes? Illo annuente: Quoniam mihi ova & pullos pariunt. Et mihi, ait, Xanthippe filios gignit. Xanthippe verò adeò molesta fuit, vt ipso cum discipulis disserente, mensam non rarò subuerterit. De eius patientia Gellius, castitate verò Aelianus scribit. Accusatus tandem ab Anyto quodam diui-*

se,& Melito poëta, & Lycone oratore, quòd de dijs malè senirent,iuuentutemq́; præpostera Venere corrumperet, cùm à iudicibus de more interrogaretur, Quánam potissimùm pœna se dignum censeret: Vt,inquit,in Prytaneo alar de publico. Quo responso irritati iudices, capitis eum damnauerunt, & ad bibendam cicutam compulerunt. qua ille intrepidè accepta,& non alio quàm quo vinũ solet, vultu exhausta, supremum vitæ diem clausit. De quo Persius:

—barbatum hoc crede magistrum
Dicere, sorbitio tollit quem dira cicutæ.

Ex Comadijs Sotadis hoc quoq; de eo extat: Socratem mundus facit sapientem, ac malè Socratem in carcere interemit. Epota enim cicuta,mortuus est. Cicer. I.de Orat. pluribus illius historiam persequitur. Et Erasmus in Alcibiadis Sileno. d Non latrare modó.] *Virgil.6.Aeneid.*

—licet ingens ianitor antro
Aeternùm latrãs exangues terreat vmbras. *Et,*
Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci
Personat—. *e* Menippus.] *Phœnix philosophus Cynicus, conditione seruus, qui reliquis lucubrationes crebris salibus. Cynicaq́; mordacitate refertas: ad quarum imitationẽ M.Varro Satyras conscripsit,quas ab illius nomine Menippeas appellauit,vt tradit Macrobius in Saturn.laqueo vitam finijsse dicitur à Diogene Laërt. Dicit hìc se esse canem. canes enim vocantur Cynicæ sectæ philosophi. f* Aconito mordens.] *Id est,veneno, ἀπὸ τῦ κοιεῖν. Est autem aconitum, omnium venenorum ocyssimum,authore Plinio, quod contraxit spuma Cerberi, ab inferis extracti. quod passim describitur ab autoribus in primis poëtis, sed ignoratur adhuc hodie. g* Quod volenti nolenti.] *Vsus huius adagij, Velim nolim,est,quum contra sententiam animi fit aliquid. Pro eo Plautus sæpe vtitur ingratijs, vt in nostro Adagiorum collectaneo annotauimus. h* Diogenes.] *Philosophus Cynicus celeberrimus. i* Omnibus plorare renunciantes.] *Hac prouerbiali voce Lucianus sæpè vsus est, de qua nos in primo Necricorum dialogo, & nostro Adagiorum collectaneo.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

ἀνανδρωτικὸς : *Fortitudinem Socratis falsam fuisse.*

Socratis exponit trepida de morte Menippo,
Cerberus infernas vt metuatque domos.
Nescio quàm fortis fuerit: sub iudice lis est,
Mors etiam magnos territat vsque viros.

HEVS Cerbere.] εὐφημητικὴ ἐρώτησις, ἢ ἀξίωσις. Verisimile.] *Ratio ἀπὸ τοῦ δυνατοῦ à possibili.* Verùm etiam.] ἀπόφασις. Quum procul.] *Primum tempus.* Quasi mortem.] *Factum.* Verùm simul atque.] *Alterum tempus.* Nihilq; non.] *Conclusio.* Cæterùm.] *Expositio suæ sententiæ de Socrate.* Equidem illud.] ἐπίλυσις γνωσική. Quónam animo.] *Interrogatio de seipso.* Vnus mortalium.] ἀπόκρισις ἐπαναληπτική. Propterea quód.] αἰτιολογία.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΜΕΝΙΠΠΟΥ, καὶ ΕΡΜΟΥ.

a CHARONTE & Menippo.

Erasmo Roterodamo interprete.

CHARON.

ΑΠΟΔΟΣ, ὦ κατάρατε, τὰ πορθμία. Μεν. Βόα, εἰ τοῦτό σοι ἡδύ. Χαρ. ἀπόδος, φημί, δὲ ἢν σὺ δυσπορθμεύτατε. Μεν. ἦ μὰν κἀβόις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος. Χαρ. ἴσθι δέ τι ὀβολοῦ μὴ ἔχων; Μεν. ἀμήν· καὶ τίς, μὰ οἶδα, ἐστὶν ὃς οὐκ ἔχω. Χαρ. οὐ μὴν ἄγξεις, μὰ τὸν Πλούτωνα, ὦ μιαρέ, τηνικὰ non habeo. CHA. Atqui præfocabo te p^c Ditè, impu-

REdde[b] naulum, sceleste. MEN. Vociferare, siquidem istuc tibi voluptati est, Charon. CHA. Redde, inquam, quod pro traiectiõe debes. MEN. Haudquaquã auferre queas ab eo qui nõ habeat. CHA. An est quispiam, qui ne obolum quidem habeat? MEN. Sit'ne alius quispiam præterea, equidem ignoro: ipse

rissime,

ρι, λῶ μὲ ἀρθῇς. Μφ. ἀφεὶς ὦ ξύλῳ σου κατάξας σχίσω τὸ κράνιον. Χάρ. μάτην οὖν ἔσῃ πλησθεὶς, τοσοῦτον χρόνον; Μφ. ὁ Ερμῆς σοι ἀντὶ ἐμοῦ δώσει ὅστις μοι παρέθετο. Θι. Ερμ. νὴ Δία ὃν καλῶ, ἀμέλει σοι καὶ ἀντὶ ἁπάντων τῶν κερδῶν. Χάρ. οὐκ ἀρκέσομαί σου. Μφ. τί οὖν σοι ἔτι χρὴ ποιῆσαι τὸ πορθμεῖον παράσχῃ. πλὴν ἀπ' ὀβολοῦ, σοι μὴ ἔχω, πῶς ἄρ λάβοις; Χάρ. σὺ δ' οὐκ ἤδεις, ὡς ἐμοὶ ξένον ἄγειν; Μφ. ἤδειν μέν, οὐκ ἔχον δέ. τί οὖν ἐμοῦ ἀφῃρέθη τοῦτο μὴ ἀρθανάτου; Χάρ. μόνῳ σοὶ οὐχ ἁρμόσει πρᾶγμα πλεῖν. Μφ. ὁ πρᾶγμα, ὦ βέλτιστε· καὶ γὰρ ἐγὼ τοῦτο, καὶ ἐλπίσας ἐπλαβόμην, καὶ οὐκ ἔμελλον μόνῳ τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χάρ. ἆρα τούτοις σὺ τὸ πορθμεῖον· τὸν ὀβολὸν ἀρθοῦναί σοι δεῖ, ὃ γὰρ θέμις ἄλλως γίνεσθαι. Μφ. οὐκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις εἰς τὸν βίον. Χάρ. Καίτοι λίαν, ἵνα καὶ

rissime, si reddas. MEN. At ego [d] illiso baculo tibi comminuam caput. CHAR. Nũ ergo te tam longo traiectu gratis transuexero? MEN. Mercurius meo nomine tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit. MER. Bellè mecum agatur per Iouem, siquidem futurum est, vt etiam defunctorum nomine persoluam. CHAR. Haud omittam te. MEN. Quin igitur vel huius gratia perge, vt facis, nauim trahere: quanq̃ [e] quod non habeo, quinam auferat? CHAR. At tu nesciebas qd tibi fuerit apportandum? MEN. Sciebam quidem, verum non erat. Quid igitur? num ea gratia erat mihi semper in vita manendum? CH. Solus ergo gloriaberis te gratis fuisse trãsuectũ? ME. Haud gratis, ô præclare: si quidem [f] sentinam exhausi, & remum arripui, & vectorum omnium vnus non eiulaui. CHAR. Ista nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas est secus fieri. MEN. Proinde tu me rursum in vitam reuehe. CHAR. Bellè dicis, nimirum vt

verbera

καὶ δὲ ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ Αἰακοῦ προσλάβω. Μέν. μὴ ἐνόχλει ἡμῖν. Χά. δᾷδα μοι τὴν ἐν τῇ πύρᾳ ἔχεις. Μέ. θέρμους ἀ θέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χάρ. πόθεν τοῦτον ἐμβῆν, ὦ Ἑρμῆ, τὸν λιμῶ ἤγαγες; οἷα καὶ ὀλάλα παρὰ τὴν πλοῦν, τὸν ἐπιβατῶν ἅπαντα καταχλιῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ἄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων; Ἑρμ. ἀγνοεῖς, ὦ Χάρων, ὁποῖον ἄνδρα ἀπεπέμψασθε; ἐλεύθερον ἀκαταβάτως, λεδήτους αὐτῷ μίλια, οὗτος ὅδε ὁ Μένιππος. Χάρ. νὴ μᾶλλον ἄρα σε λάβω ποτέ. Μέν. ἂν λάβῃς, ὦ βέλτιστε· ἀλλ' οὐκ ἂν λάβοις.

verbera etiam a ab Aeaco mihi lucrifaciam. MEN. Ergo moleſtius ne ſis. CH. Oſtende quid habeas in pera. MEN. b Lupinum ſi velis, & i Hecatæ cœnam. CHAR. Vnde nobis hunc k canem adduxiſti, Mercuri? tũ qualia garriebat inter nauigandum, vectores omnes irridens, ac dicteriis inceſſens, vnúsque cantillans illis plorantibus? MER. An ignoras, Charon, quem virum tranſuexeris? planè liberum, cuique nihil omninò curæ ſit. Hic eſt Menippus. CHAR. Atqui ſi vnquam poſthac te recepero.

MENIP. Si receperis? ô præclare, ne poſſis quidem iterum recipere.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a CHARONTI *Poctæ inferorum fluminum cuſtodiam & cymbæ gubernaculum tribuunt.* b Naulum.] *Paruum nummiſma, in os mortuorũ indiciũ, Charonti pro portorio ſoluendum.* c Ditem.] *Plutonẽ inferorũ Deum, Iouis & Neptuni fratrẽ.* d Illiſo baculo.] κοίλῳ τῷ ξύλῳ. *Materia pro inſtrumento, vt Latini ferrũ pro gladio. Alias βάκτρον ἢ βακτηρία.* e Quod nõ habeo.] *Alludit ad illud Plauti in Aſin.* Nudo detrahere veſtimẽta me iubes. *De quo in noſtro Adagiorũ*

collectaneo. f Sentinam.] *Nauis partē inferiorem, in quam quicquid instillat aquarum, infimit, corruptæq; malè olent. Cicero de Senect. Alij sentinam exhaurians,* &c. g Aeaco.] *Hunc Poëtæ fabulantur apud inferos vnà cum Minoë & Rhadamantho iudicem delectum esse, & fontium crimina discutere, & vnicuique pro meritis pœnam constituere. Lucianus noster in Necyomantia, portorio apud inferos colligendo præfectū facit. In Cataplo is Mercurium obiurgat.* h Lupinū.] *Lupini vniuersam atq; adeò mirabilem historiam lege apud Theophrastū lib. 8. apud Plin. lib. 18. cap. 12. & 22. cap. vlt. Editur frumentorum inopia, q. inflar lupi terræ sit appetēs, dicitur lupinum.* i Hecatæ cœnam.] *Hecate Ionis & Latonæ filia, & soror Apollinis. Huic triplex numen attribuitur. vnde etiam à Virgil. 8. Aeneid. Tergemina vocatur. Nam in cœlo creditur esse Luna, in terris Diana, & apud inferos Proserpina. Dicta Hecate, testa Seruio, q. centum victimis placetur, aut q. centum annos faciat errare insepultos. Sub nouilunium ditiores vesperè cœnam mussitabant (vt dicebatur) in triuijs, nocte pauperes aderant, clausis portis, qui eam famelici diripiebant, postridie persuadentes vulgo, Hecaten id quod appositum esset, deuorasse. Vnde quoties significare volumus quid per tumultum direptum, Hecates cœnam appellare licebit. Eandem & præparcam ac sordidam veteres appellabant, quòd apud inferos vmbræ tenui ac vilissimo cibo victitare dicantur, vt malua ac porro. Idem in dialogo Diogenis & Pollucis.* k Canem.] *Id est, impudentē. Nota est eius bestiæ impudentia, inde & Homericū illud κυνώπης & Cynicorum appellatio fluxit. Sed & apud Terent. in Eunuch. & canis & os durum impudentiam significat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐρασινός. De naulo enim Charonti reddendo luigant.

Nauita de naulo quærit rogitando Menippum,
Vt soluat vectus per Phlegethontis aquas.
Sed nihil extorsit, nec erat soluendo Menippus:
Post vitam nullas namque tenebat opes.

REDDE

REDDE naulum.] *Postulatio.* Redde inquam.] *Repetit postulationem.* Haud quaquam.] *Recusatio cum ratione.* Equidem ignoro.] *Inficiatio.* Ipse certé.] *Asseueratio.* Atqui præfocabo te.] ἀπειλή. At ego illiso baculo.] αἰτιατική. Num ergo tecum.] λοιδορία. Mercurius meo nomine.] *Reiectio in Mercurium.* Haud gratis.] αἰτιατικὴ ἀντιστροφή.

ΑΧΙΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ.

ANTILOCHI ET Achillis.

Ottomaro Luscinio interprete.

ANTILOCHVS.

Ὁ ἱκανὰ μὲν, Ἀχιλλεῦ, πρὸς τὴν Ὀδυσσέα ἔτι ἄρτι, περὶ τοῦ θανάτου, ἃς ἀγῶνα καὶ ἀνάξια ἐμοῦ διδασκάλοιν ἀμφοῖν, Χείρωνός τε καὶ Φοίνικος; ἀκροάμενον μέν, ὡς ἔστιν ἔφης, βέλτιόν τι ἐκ τούτου ἔσεσθαι, ἐπιτάδε σοφά τινι τῶν ἀκλήρων, ἢ μὴ βίου πολὺς ἅπτεσθαι, ἢ σύλλογον ἀνάσσεσθαι τῶν πραγμάτων. ταῦτα μὲν οὖν ἀγῶνα τινὰ φρύγα λαλεῖν, καὶ ὑπέρ τοῦ πλείους ἢ ὀλίγον, τὸν φιλοσοφοῦντα ἐγκλῶν λίτταν· τὸν Πηλέως δὲ υἱὸν, τὸν φιλοκινδύνου διωκόπτον

QVænam sunt illa, *Achilles, quæ tu Vlyssi iam primùm* commemorando *in mortem* executus es, *vt minimè* generosa, *ac Chirone atque Phœnice, quibus tu aliquando* usus es *præceptoribus, parùm* digna? Audiui enim magis ex re tua futurum tibi videri, *si vilis agricolæ munus* obiens, *inopi, cui nec victus* suppetat, *loces operâ, quàm vt omnibus vita* functis dominetis. Quæ si rudis quidã, plebeius, *ex media Phrygia* ortus, *atque immodicus* insuper etiam *vitæ affectator* diceret, *ferendum* fortè id esset, *atque condonandum* nonnihil rusticitati: verùm ex Pelleo prognatum, *& ex* omni heroum numero periculorum

ἀμείνονα ἡμῶν ἀπάντων, ταπεινὰ ὕτω περὶ αὐτοῦ διανοεῖσθαι ποιεῖ καὶ ἀσχημονεῖν, καὶ ἐναντιότης πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ, ὃς ἐξὸν ἀπολιτεύεσθαι ἐν τῇ Φθιάτιδι πολὺ χρόνιον βασιλεύοντα, εἶλου πρὸ τοῦ μικρὰ καὶ ἀγαθῆς δόξης θάνατον. Αχιλ. ὦ πᾶ Νέστορ, ἀπὸ τότε μὲν ἄπαρ ὅτι τῶν ἐντεῦθα ὦν, καὶ τὸ βίλτιον ἐπέγνων ὀπότερον ἂν ἕλοιμην ἀποθανεῖν, τὸ δύσλεον ἐκεῖνο δοξάσιον προτιμῶν τοῦ βίου. νῦν δὲ σωίημι κἄδηλα, ἃ καὶ ὁ, τι μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψῳδήσουσι· μικρὰ δὲ νικρῶν δὲ ὁμοτιμία, καὶ ὅτι τὸ μὲν ἐκεῖνο, ὦ Ἀντίλοχε, ὅτι μὴ ἰσχὺς πάρεστιν, ἀπὸ μέμεθα ἄπαντες ὑπὸ τῷ αὐτῷ ζόφῳ ὅμοιοι, καὶ κατ' ἰδίαν ἀκμὴν διαφέροντες, καὶ ὅτι οἱ τῶν Τρώων νικηφόροι

contemptorem acerrimum, in tam abiectam & humilem de seipso descendere opinionem, fœdum sanè atq; pudendum in primis. Denique ijs, quæ in vita strenuè gesseris, equidem haud scio, quomodo ista conueniant. Nam dum in Phthio regnare tibi ad senectam vsque licuisset, citra gloriam tamen: tu gloriosam oppetere mortem maluisti, quàm potiri regno. ACHIL. At, ô Nestoris fili, nondum etiam tũ feceram rerũ earum periculum, & qui cui præferrem ignorans, gloriosam hanc infelicem præponebam vitæ. Atqui serò iam tandem intelligo, quàm egerim imprudenter. Apud viuos enim reperies fortè, qui res benè gestas celebrent literarum monumentis: sed hic apud manes non video, quàm frugiferum opus effecerim, vbi vnus est honos omnium. Sed neque vires iam adsunt corporis, Antiloche, aut forma. intercidérunt omnia: pari rerum statu viuntur omnia. nullum sapientiæ, aut alterius rei discrimen est. Adde quòd nulli iam ex Troianorum mortuis formi-

δείσαι μι, ὅτι οἱ τῶν Ἀχαιῶν ὑφαπάντων. ἰσηγορία δ' ἀκριβὴς, καὶ κηρὸς ὅμοιος, ἢ μὴ λαχὼν, δικὴ καὶ ἴσα θνητός. ταῦτά μι ἀνιᾷ, καὶ ἄμεχθόμαι, ὅτι μὴ θητεύω ζῶν. ΑΝΤ. ὅμως τί σοι ἄρ' τις πάρεστι, ὦ Ἀχιλεῦ; ταῦτα γὰρ ἴδοις ἂν φίλα, πάντως ἐκεῖ θνήσκων ἄκλαυστος. ἔστι γὰρ ἡμῖν νόμος, καὶ μὴ δυνάμενον ζῆν ἀπολιπεῖν βίον. ἔσται τὸ ὀρᾷς τ' ἐπαύριον, ὅτι ἐμπρέπει σοι ἰσχύς. οἱ δ', μετὰ μικρὸν δ' καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. φέρε δ' ἀναμνήσθην καὶ ἡμεῖς ἂν πράγματος, καὶ τὸ μὲν μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὴν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἳ ἐν ἅδου, οἶμαι, δίψυχοι ἀνακάμψειν ἐπάσονται ἀκαίροις τοῖς ἀβίοις ἀνθρώποις.

Αχιλ.

formidabilis sum, nemini Græcorum venerandus: prorsus omnium de mortuis par existimatio est, siue boni fuerint, siue improbi. Hæc sunt quæ me angunt, & miserè solicitant, & ob quæ doleo, quòd non potiùs loco operas, & viuo. ANTIL. *At verò, Achilles, quid agat quispiam? quando sic naturâ comparatum est, vt omnes prorsum cogantur semel vitam relinquere. quæ lex quum in vniuersum iam obtinuit, nec abrogari vllo modo queat, patienter hanc feras oportet. Cæterùm aspice nos, quotquot penes te sumus: denique & Vlysses quoque post pusillùm aduenier: vnde solatium tibi meritò afferet societas: id quod & alijs in rebus plerunque vsu venire solet. Non enim solus videris in hæc mala conjectus: en tibi Hercules, Meleagrum, & alios pleroſque, qui non parum multos in admirationem traxêre: qui quidem (ni fallor) haudquaquam in vitam videntur redituri, si quis eos ad inopes & victus indigos mittat, vt illis pro mercede seruiant.*

Αχιλ. ἴσως καὶ μὴν ἡ παραίνεσις· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τῶν παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι δὲ καὶ ὑμᾶς ἔνια πάσχειν. ἐὰν δὲ μὴ ὁμολογῆτε τοῦτο χάριν ἴσχειν, καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ πάσχοντας. Αν. ἴσμεν, ὦ Ἀχιλλεῦ, τὸ γὰρ ἀνωφελὲς ζημίαν ὁμολογοῦμεν. σιωπᾶν γάρ, καὶ φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι δίδοται ἡμῖν, μὴ καὶ γελᾶσθαι ὀφλισκάνειν, ὥσπερ σύ, τοιαῦτα διαλεγόμενοι.

ACHIL. *Sociorum haec quidem admonitio est: verùm haud scio quo pacto eorum quae in vita aguntur, memoria impendiò me excruciat. Arbitror autem & vestrûm vnumquemque ita affici, etiam si non palàm confiteamini: nequiores sanè in eo, quòd tacitè huiusmodi per quietem toleratis.* ANTIL. *Nō equidem Achilles, sed longè tibi praestamus: quippe qui intelligimus, quàm sit inutile de ijs rebus verba facere. Silere enim & æquo animo sustinere omnia quae accidunt, datum nobis est: ne tibi affectu isto similes, ipsi quoque ridiculi omnibus meritò videamur.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

AEQVA omnibus moriendi conditio, & vt inquit Horatius lib. Carm. ode 28:

Omnes vna manet nox. lib. 2. ode 3:
Omnes eodem cogimur: omnium
Versatur vrnam.— de Arte poët.
Debemus enim morti nos nostraque—.

Porrò quòd hìc fuit in precio, fit illic nullo denique honore. Huc accedit illud Horatij ode 28:

Missa senum, ac iuuenum densentur funera: nullum
Saeua caput Proserpina fugit.

Dixit

Dixit Proſerpinam nullius vnquam caput fugiſſe, quo minus illud more ſuo tonderet, aut ſaltem tondẽdum curaret. Exiſtimabant enim antiqui, eos qui morti eſſent proximi, à Proſerpina, mortis ac vitæ arbitra, primam tonderi, & his quaſi primitijs Orco initiari, nec aliter diem ſuum obire poſſe. Id autem ex Euripide, & Virgilio apertè cognoſcere licet. Virg. quidem Didonis difficulter morientis cauſam hanc adfert:

Nondum illi flauum Proſerpina vertice crinem
Abſtulerat, Stygioq; caput damnauerat Orco.

Addit Poëta Irim Proſerpinæ officio fungi. Ac ſimiliter ait Statius initio 2. Syluarum de Glaucia iamiam periturο:

Iam complexa manu crinem tenet infera Iuno:
id eſt, Proſerpina. Apud Euripidem Θάνατος, ſiue mors introducitur Alceſtidis comam ſecans.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Æqualem omnium apud inferos eſſe conditionem, neminemq; præferri mortalium: & de Achillis apud inferos puſillanimitate.

Ingentem quanquam Pelides Hectora vicit,
Martia cui ſemper prælia ludus erant.
Non tamen eſt melior timidis in Ditis auerno:
Nominis eſt illo gloria parua loco.

QVAE'NAM ſunt.] *Propoſitio per interrogationem* ἐλεγκτικὴ μετὰ παῤῥησίας. Audiui enim.] *Ratio* αἰτιατική. Quæ ſi rudis.] *Approbatio per comparationem.* Verùm ex Peleo.] ἀπαρίθμησις ἀπὸ τοῦ ἀπείρου. Ex omni heroum numero.] *Exornatio* ἐπιτρεπτικὴ καὶ ἔπαινος. At, ô Neſtoris fili.] ἀπόκρισις ἐλεγκτική. Atqui ſeró.] ἀνασκευὴ κατάφασις. Apud viuos enim.] κατάφασις τοῦ ἀναιρέτου. Sed neque vites.] *Expoſitio huius ſententiæ.* Addequod.] αἰτίωσις. Hæc ſunt.] *Concluſio querimoniæ.* At verò Achilles.] τὸ παραμύθιον. Quando ſic natura

comparatum est.] A' *necessario.* Vt omnes cogantur.] *Ab exemplis æqualium.* Cæterùm aspice nos.] *περαίνεται.* Non enim solus.] A' *communi malo.* En tibi Herculem.] *Gaudium est miseris socios habere pœnarum.* Sociorum hæc.] *Concessio.* Verùm haud scio.] *Correctio.* Arbitror autem.] *ἀπροβούλευτον.* Non equidem.] *κώλυσις.* Silere enim.] *Fortis est σιωπᾶν, φέρειν τε σιγὴν καὶ πόνους.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Ερμῆ — *MENIPPI ET Mercurij.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

ΠΟῦ δ' οἱ καλοί εἰσιν, ἃ ἀκαλαὶ, ὦ Ερμῆ; ξυμφάγεσθόν μοι νῦν ὄντα. Ερ. ὁ σχολὴ μὲν, ὦ Μένιππε. πολὺ κατ' ἰκάνο ἐντὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἴδῃ τὰ λιβία, ἔνθα Υάκινθός τέ ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Αχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ καὶ Ελένη καὶ Λήδα, καὶ ὅλως τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Μεν. ὅσα μέντοι ὁρᾷς, καὶ κρανία, καὶ τῶν σαρκῶν γυμνὰ, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὴν ἐν κἀνὰ ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ ἴσως καταφρονᾷς.

AT [a] vbinam formosi illi sunt, ac formosæ, Mercuri? duc ito me, docetóque, vtpote recens huc profectum hospitem. MER. Haud mihi licet per ocium, Menippe: quin tu isthuc ipso è loco dextrorsum oculos defiecte. Illic & [b] Hyacinthus est, & Narcissus ille, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter quicquid est veterum formarum. MEN. Equidem præter ossa nihil video calueriásque carnibus renudatas, inter quæ omnia nihil sit omnino discriminis. MER. Atqui hæc sunt quæ poëtæ cunctis miranturque ac celebrant, ossa scilicet quæ tu videris cõtemnere.

MEN.

Μὴν ὅμως τὴν Ἑλένην μοι δεῖξον, οὐ γὰρ ἂν διαγνοίην ἔγωγε. Ἑρ. τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ἑλένη ἐστίν; Μεν. εἶτα διὰ τοῦτο αἱ χίλιαι νῆες ἐπληρώθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ἑρ. ἀλλ' οὐκ εἶδες, ὦ Μένιππε, ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ἔφης γὰρ ἂν καὶ σὺ ἀνεμέσητον εἶναι, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφήν, ἄμορφα δῆλον ὅτι αὐτῷ δόξει. ὅτε μέντοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τὴν χρόαν, κάλλιστά ἐστιν. Μεν. οὐκοῦν τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, θαυμάζω, εἰ μὴ συνίεσαν οἱ Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος οὕτως ὀλιγοχρονίου, καὶ ῥᾳδίως ἀπανθοῦντος, πονοῦντες. Ἑρ. οὐ σχολή μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφεῖν σοι. ὥστε σὺ μὲν ἐπιλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν, ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μετελεύσομαι.

MEN. *At Helenam saltem mihi commonstra: nam ipse quidem haud queam dignoscere.* MER. *Haec videlicet caluaria, Helena est.* MEN. *Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex vniuersa Graecia acto delectu sunt impleta, tantaque tũ Graecorũ tum Barbarorũ multitudo conflixit, tot vrbes sunt euersae?* MER. *Caeterùm, Menippe, nõ vidisti mulierẽ hãc viuã: q̃d si fecisses, forsan diceres tu quoque vitio dandũ nõ esse*

Pro tali muliere diu tolerare labores.

Alioqui si quis flores etiã arefactos marcidosque contẽpletur, posteaquã coloris decus abiecerint, deformes nimirum videantur: at idẽ donec florent, coloremque obtinẽt, sunt speciosissimi. MEN. *Proinde illud idem demiror, Mercuri, si Graeci nõ intellexerũt sese pro re vsque adeò momẽtanea, quaeque tam facilè emarcesceret, elaborare.* MER. *Haud mihi vacat tecũ philosophari. quare delecto loco vbicunque velis, prosterne temet ac recumbe: mihi iam aliae sunt traducendae vmbrae.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a VBI'NAM formosi sunt.] *Forma bonum fragile est, & fugacissimum: nam cito pede labitur, & velut rosa arescens perit.* *b* Hyacinthi.] *Hyacinthi fabula est in Dialogo Mercurij & Apollinis.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irridet formosos: quorum eximia pulchritudo ac species post mortem nulla est.

Forma nihil prodest, folijs leuiorq; caducis:
Perdidit hæc multos, milléve damna dedit.
Hanc etiam propter ceciderunt mœnia Troiæ:
Ob formam vt placeant desine velle tuam.

VBINAM formosi.] ἐρώτησις ἐκ τῶν κωλῶν: ἢ ἀξίωσις. Quin tu isthuc.] ἀποτροπή. Illic &c.] ἀπόκρισις. Atqui hæc sunt.] *Irrisio.*

Forma bonum fragile est: quantumq; accedit ad annos,
Fit minor, & spacio carpitur ipsa suo.

Et huius scilicet.] *Obiectio.* Cæterúm.] ὁμοίωσις. Proinde illúd demiror.] ἐπύμησις παρεσιωπηκυῖα. Haud mihi vacat.] *Præcisione abrupit.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Χείρωνος. *MENIPPI ET Chironis.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

ΗΚουσα, ὦ Χείρων, ὡς θνὸς ὤν, ἐπιθυμήσας ἀθανάτου. Χε. ἀλλὰ ταῦτ' ἤκουσας, ὦ Μένιππε. EQuidem inaudita a Chiron, te, deus quum esses, tamen optasse mortem. CHIRON. *Vera nimirum sunt ista quæ audisti Menippe:*

σε. πρὸ τοῦ τεθνάναι, ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος ἂν δυνάμην. Μέν. τίς δὲ σε ἵμερος τοῦ θανάτου ἔσχεν, ὃν πάσιν ἴσμεν φοβερόν; Χείρ. ἐρῶ πρὸς σὲ οὐκ ἀκούσιον ὄντα. οὐκ οἶδα ἔτι ἡδὺ ὑπῆρχεν τῇ ἀθανασίᾳ. Μέν. οὐκ ἄρα οἶσθα, ἔφης τὸ φῶς; Χείρ. οὐκ, ὦ Μένιππε. τὸ γὰρ ἀεὶ ὂν ἔοικε ποικίλον τι, καὶ οὐκ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δ' ἔφην ἀεὶ, καὶ ἐφιλούμην τῶν ὁμοίων, ἄλλον, φημὶ, καὶ ἄλλον, φῶς. ἃ δ' ἔφην δὴ ἀεὶ αὐτὰ, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα, ἴσως ἔοικεν, ὅσοις ἀκολουθοῦντα, ἕτερα ἑτέροις ὑπεισέρχεται γοῦν μοι τὰ αὐτά. ἐπεὶ ἐγὼ ἐξ ἀρχῆς ἐμαθόμην ὅτι, καὶ ἐγὼ ἐξ ἀρχῆς μισθοῦ ἦν, τὸ τριακοστὸν ἔτος. Μέν. ὦ λῆρος, ὦ Χείρων. τὸ δὲ ἡδὺ ἄλλο δὴ ποῦ φῂς, ἐφ' οἷς πεπαίσμεθα αὐτὰ ἅπαξ; Χείρ.

pe: planè & mortuus sum, sicuti vides, quum mihi licuerit immortalem esse. Men. At quæ nam te mortis cupido tenebat, rei videlicet quâ vulgus hominum horret? Chir. Dicam apud te, verum neutiquam fœlicem atque imperitum. Iam mihi desierat esse iucundum, ima mortalitate frui. Men. Quid? an iniucundum erat te viuere, lucemque tueri? Chir. Erat inquam, Menippe. nam quod iucundum vocant, id ego neutiquam simplex, sed varium quiddam esse arbitror. Verùm quum ego semper viuerem, atque ijsdem perpetuò rebus viterer, sole, luce, cibo, tum horæ eædem recurrerent, reliqua item omnia quæcunque contingunt in vita, reciproco quodam orbe redirent, atque alijs alia per vices succederent: [b] satietas videlicet eorum me cœpit. Neque enim in eo voluptas est sita si perpetuò fruaris ijsdem, sed omnino in permutando posita est. Menippvs. Probè loqueris, Chiron: cæterùm hæc quæ apud inferos agitur vita, quinam tibi procedit, postquam ad hanc tanquam ad potiorem te contuliſti?

Chir.

Χε. οὐκ ἀκόσ, ὦ Μένιππε, ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικόν, καὶ τὸ πρᾶγμα ἔδυ ἔχει τὸ διάφορον, ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἅπαξ τι οὖν διαφέρει, ὥσπερ ἄνω, οὕτω καὶ κάτω, ἀπ' ἀντικρὺς τούτων ἑκάστων ἰόντων. Μι. ὅρα, ὦ Χείρων, μὴ σεαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος περισῇ. Χε. πῶς τοῦτο φῄς. Μεν. ὅτι ἃ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεί, καὶ ταὐτὸν ἐγγένοιτό σοι προσορᾶν, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσορᾶν ὁμοίως ἂν γένοιο, καὶ δι' ἀηδίαν μεταβολῆς τινος ἐς ἄλλον βίον, ὅπερ οἶμαι ἀδύνατον. Χε. τί οὖν ἄν πάθοι τις, ὦ Μένιππε; Μι. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, σωφρονοῦντα καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν ἄλλο τῶν ἀφόρητον οἰεσθαι.

CHIR. *Haud insuauiter, Menippe: siquidem æqualitas ipsa quiddam habet admodum populare. Nihil autem interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum, sed eiusmodi rerum omnium egentia vacamus.* MEN. *Vide Chiron ne temet ipse inuoluas, néve eôdem tibi recidat oratio.* CHIR. *Quamobrem isthuc ais?* MEN. *Nempe si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper iisdem similibusq; rebus vtendum erat: quum hic itidem similia sint omnia, eundem ad modum patient fastidium, ac deintegrò tibi quærenda erit vitæ commutatio, atque hinc quópiam alio in vitam demigrandum: id quod* [c] *arbitror fieri non posse.* CHIR. *Quid igitur faciundum, Menippe?* MEN. *Illud nimirum, vti sapiens quum sis, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant,* [d] *præsentibus rebus sis contentus, bonóq; consulas quod adest: neque quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HVius Menippi & Chironis facetissimi Dialogi argumentum est Chiron interrogatus à Menippo, quamobrem, cùm ei immortali esse liceret, mori maluerit, respõdet, perpetuum rerum tenorem, & similia omnia suo tempore vicissim recurrentia vitæ satietatem sibi pepensse. Eadem sunt omnia semper, inquit Lucret. lib. 3. Altera pars Dialogi est, præsentibus esse acquiescendum, iuxta illud τὸ παρὸν δεῖ ποιεῖν siue δεῖ τυγχάνειν: id est, Quod adest, æqui bonique facere oportet. quo vtitur Plato in Gorgia. Ne nos alienarum rerum cupiditate macereмus, inquit Erasmus noster, sed quæcunque contigit, sors eam velut optimam amplectamur. Magna enim felicitatis pars est, vt sua cuique fortuna placeat.

4 CHIRON.] *Chiron Centaurus, Saturni & Phyllirae filius, dimidia sui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poetæ, Saturnum, cùm Phylliram Oceani filiam adamaret, eamq; frueretur concubitu, Opis vxoris interuentu turbatum, subitò in equum se conuertisse: Phylliram autem ex eo grauidam effectam, fœtum peperisse, cuius anterior pars hominem, posterior equum referret, eumq; Chironem nominasse. quo vbi primum adolevit, in syluas sese contulit, ibiq; herbarum vires edoctus, in præstantissimum medicum euasit. Senex tandem effectus, (senem enim Theocritus in Thalysia dixit) atque vita longioris pertæsus, à superis impetrauit, vt immortalitatem, (vtroque enim parente immortali natus erat) sibi morte liceret commutare.* b Satietas.] *Aristoteles 2. Rhetoricarum præceptionum lib. scribit, quod semper idem statu perpetuique habitus, parit satietatem: varietatemq; & vicissitudinem iucundam esse. Fit enim, inquit, iuxta naturam eius mutatio. Vnde illud dictum est, vicissitudo rerum omnium iucunda. Id quod repetijt lib. Moralium Eudem. 7.*

Euripides

Euripides in Oreste, μεταβολὴ πραγμάτων γλυκύ: id est, *Mutatio iucunda rerum est omnium. Eôdem alluſit Virg. in Palemone:*

Alternis dictis, amant alterna Camœnæ.

Mimus: Nil iucundum, niſi quod commendat varietas. Item: *Bonarum rerum conſuetudo peſſima eſt. Ea rerum natura, inquit Eraſmus noſter, eiuſmodi ſenſus humani faſtidium, vt nihil eſſe poſsit tam ſuaue, quod non abeat in nauſeam, ſi paulò diutius vtare: nihil tam egregium, quod idem diu placere poſsit. Iuuenalis:*

——voluptates commendat rariòr vſus.

Terent. in Eunucho:

Tædet harum quotidianarum formarum.

In Phormione:

At enim tædet audire eam millies.

Cic. ad Atticum lib. 2: Prorſus vitæ tædet, ita ſunt omnia omnium miſeriarum pleniſſima. Varietas, inquit Eraſmus, tantam in omni re vim habet, vt commendatione nouitatis interdum & peſſima pro optimis placeant. c Arbitror fieri non poſſe.] *Sibylla apud Maronem, ad inferos viam Aeneæ non negat quidem, ſed deterret à difficultate reditus, quam componit cum deſcenſus facilitate: obliquè notans temerarium Perithoi & Theſei conatum, qui ab inferis redire non valuerunt. Nam ab inferis reditus via, vt anguſta, ita infrequens eſt, & rarum videt viatorem, vt quoque noſter Lucianus in Diogenis & Alexandri dialogo ſcripſit: neque enim fas eſt reuerti quenquam, qui ſemel paludem tranſmiſerit*, &c. *d* Præſentibus rebus ſis contentus.] *Menippus hic nos cum Chirone admonet, vt quemcunque ſtatum ſors dederit, in eo lætè tranquilleq; viuamus, iuxta illud: ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάγωμεν, Quæ præſto ſunt, in hiſce vitam necſito.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Exosus Chiron præsentis munera vitæ,
Tetras exoptat posse videre domos.
Esse isthic etiam fastidia multa docetur:
Vtere præsenti non meliora sciens.

EQVIDEM inaudiui.] ἀφήγησις ψιλή. Vera ista.] *Asseueratio.* At quæ'nam te.] *Inuestigatio causæ.* Dicam apud te.] ἀπόκρισις. Iam mihi desierat.] διήγησις. Quid? an iniucundum.] *Interpellatio.* Erat inquam.] *Ratio primæ sententiæ.* Verùm cùm ego.] *Continuata narrationem cõmemorando ea quæ fastidium satietatemq; vitæ adferre solent.* Neque enim in eo.] *Ratio ex loco communi.* Cæterùm hæc.] *Secunda interrogatio.* Haud insuauiter.] *Responsio & ratio.* Siquidem æqualitas.] *Occupatio.* Vide Chiron.] *Hortatio.* Nempe.] *Ratio à minori.* At de integro.] *Consilium eius quod fieri non potest.* Quid igitur.] *Petit aliud consilium.* Præsentibus sis contentus.] γνώμη ἀποτρεπτική.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝΙΔΟΥ, Ἢ ΝΕΚΥΟΜΑΝΤΕΙΑ. *MENIPPVS, SEV Necyomantia.*

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

VIdetur hoc Dialogo Lucianus illud maximè cõmẽdatum voluisse, quod in fine Menippus ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse, priuatorum videlicet hominum vitam optimam atq; tutissimam esse: quod idem Græci noto illo prouerbio dictitant, πλοῦτος βιάται. Nam diuitias, potentiam, gloriam, & cætera quæ mundus appetit, vana omnia & incerta esse: præcipuè autem diuitum atque magnorum hominum vt vitam ipsam periculosam, & pompis solennibus, item tragicis quoq; fabulis similem esse, ita miseros plerunque fortunæ exitus. quod eo decreto videtur intelligere vel-

le, quod apud inferos contra diuites factum fuisse dicit, quo & corpora illorum supplicijs destinantur, & animi in asinos migrare iubentur: quod & ipsum nimirum eam significationem habet, quòd diuitum animi plerunque inertes, & omnis doctrinæ expertes esse soleant. Inscribitur autem Necyomantia: quasi dicas, ab inferis seu mortuis petitũ responsum. quo vel maximè apparet eum Dialogi scopum habẽdum esse, qui responso isto Tiresiæ proponitur. Semper enim ex titulis alter nobiliorem dialogi personam, alter argumenti quasi quandam ὕλην indicat, Platonico more, quem maximè in hoc Lucianus imitatus est. Constat autem perpetua quadam narratione, qua & causam & modum sui ad inferos descensus, & præterea occasionem qua edictum illud de diuitibus audierit, commemorat. In hac præcipui quidem loci sunt & maximè illustres, de incerta doctrina Philosophorum, de Magorum superstitione & potestate, de inferorum locis, supplicijs, & æqualitate: & postrema illa collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cum fabulis Tragicorum. Occasio & exordium dialogi ab habitu & percunctatione Menippi sumuntur.

MENIPPVS, PHILONIDES.

MENIPPVS.

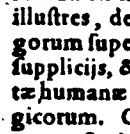

Χαῖρε μάλα θρασύ, πρόπυλαῖε ἰσίας ἱερεῖς, ὡς ἄσμενός σ' ἰσᾶδον, ἰὼ φάος μοι ἡμέρ. Φι. ὁ Μένιππος οὗτός ἐστιν, ὁ κύων; ὀμνύω ἄκος, ἀλλ' ἐγὼ παραβαλοῦμαι Μενίππους ὅλους. τί δ' ἂν ὦ βέλτιστε τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο σχῆμα τοῦ προσώπου,

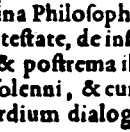

Alue atrium, domusq; vestibulum meæ. Vt te lubens aspicio, luci redditus. PHI. *Nũnam hic Menippus est, canis ille? Nõ hercle alius, nisi ego forte ad Menippos omneis hallucinor. At quid sibi vult habitus huius insolitia? clauam, lyram,*

λύρα, καὶ λεοντῆ; πρόσιτον ἢ ὅμως ἀνδῶν. χαῖρε, ὦ Μένιππε. καὶ νῦν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλῶν γὰρ χρόνον σὲ οὐκ εἴδομεν ἐν τῇ πόλει. Μέ. Ἥκω νεκρῶν κωθωνίων, καὶ σκότου πόλεως λιπὼν, ἵν' Ἅιδης χωρὶς φῶτα θεῶν. Φι. Ἡράκλεις, ἰλιγγιῶ Μένιππε ἐμὲ ἀποθανὼν, πῶς ἐξ ἀφανοῦς ἀναβλέπων εἶ; Μέ. σὺ, ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν λίβας μ' ἐκόμισε. Φι. τίς δ' ἐπῆλθέ σοι ἡ καινὴ καὶ παράνους ἐξελαθῆναι ἀφ' ἁμαξίας; Μέν. νέκυς μ' ἐπῆρε, καὶ θράσος ἡ νὺξ πλέον. Φι. παῦσαι μαίνων φαγέδαινα, καὶ λέγε ἐς τοσοῦτον ἄπιστον, καὶ λαβὰς ἀφ' ἡμῶν. τίς ἡ πομπή; τί σοι ἡ κάτω πορεία ἐδήλωσε; ἆρ' ἀπὸ ἁδοῦ τις, ἢ δι' αἰθέρος ἢ ὁδός. Μέ. ὦ φιλότης, μηδὲ μὲ κατάσχῃς ἐν λίβῃ, ψυχῇ χρυσόμυρον Θηβαίων Ταρσίαν. Φι. ἴτω, ἀλλ' ἔμπαλιν. οὐ γὰρ ἂν ἔτι ἐμὲ ἐμπύρους ἐρέψῃς

lyra, leonis exuuiæ? Adeundus tamē est. Salue, Menippe. Vnde nobis aduenisti? diu est quòd in vrbe te non vidimus. MEN. Adsum reuersus mortuorum è latibulis,

Poribusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHI. O Hercules: clam nobis Menippus vita functus est, reuixitq; denuò? MEN. Non, sed me adhuc viuum recepit tartarus.

PHIL. Quænam causa tibi fuit nouæ huius atque incredibilis viæ? MEN.

Iuuenta me incitauit, atque audacia,

Quàm pro iuuenta, haud paululùm impotentior.

PHI. Siste, ô beate tragice: & ab Iambis descendens, sic potius simpliciter eloquere, quænam hæc vestis? q̄ causa tibi itineris inferni fuit, quæ alioquì neq; iucunda, neq; delectabilis sit via? MEN.

Res dilecte grauis me infernas egit ad vmbras,

Consulerem manes vt vatis Tiresiæ.

PHIL. Atqui deliras; alioqui non hoc pacto cantares

πρὸς ἄνδρας φίλους. Μι. μὴ θαυμάσῃς, ὦ ἑταῖρε, νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμην, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπαλάθλω τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματα τά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ φράσόν μοι, πῶς τὰ ἐνθάδε ἔχει, ἢ τί ποιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ πόλει; Φι. καινὸν ὄντως, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ, ἅρπαζόμενα, ἐπιορκούμενα, τοκογλυφούμενα, ὀβολοστατούμενα. Μέν. ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἔναγχος κατὰ τύρσεις παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κληροτόκηται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, ὀδυρμία μεγάλη τοῦ δεδρυγέναι αὐτούς. Φι. τί φῄς; πέπυσταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Μι. νὴ Δία καὶ πολλά, ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐκφεύξομαι ἅπαντα τὰ πρὸς ἅπαντας, οὐ λέγω τὰ ἀπόῤῥητα ἐξαγορεύων, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Φι. μεθαμῶς, ὦ Μένιππε, πρὸς τοῦ Διός,

apud amicos confarcinatis versibus. MEN. *Ne mireris, amice. nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic impletus sum, vt numeri mihi in os sua sponte confluant. Verùm dic mihi quo pacto res humanæ hic se habent in terris? & quidnam in vrbe agitur.* PHIL. *Nihil nouũ: sed quemadmodum prius abripiuntur, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt.* MEN. *O miseri, atq; infelices. Nesciunt enim qualia de nostris rebus nuper apud inferos decreta sunt, qualesque sorte iacti sint in diuites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto poterunt effugere.* PHIL. *Quid ais? Nouũe aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est?* MEN. *Per Iouẽ, & quidem multa: verùm prodere non licet, neq; arcana quæ sunt reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthũ impietatis accuset.* PHI. *Nec quaquã, Menippe, per Iouẽ: ne amico sermone hunc inuideas.*

Nam

μὴ φθονήσῃς ἡμῖν λόγων φίλῳ ἀνδρὶ μηδὲν ἀδόητα σιωπᾷν ἱερεῖ, τίνʼ ἔσται, καὶ πρὸς μυσταγωγοῦ μύστῃ. ΜΕ. χαλεπὰ μὲν ἐπιτάττεις τὰ παραγγέλματα, καὶ οὐδαμῇ ἀσφαλῆ, πλὴν ἀλλὰ δεῖ πίστιν δοῦναι σοὶ θαρσοῦντι. ἔδοξε δὴ τοῖς πλουσίοις τούτοις, καὶ ὥσπερ ἀμήχανός τις καὶ χρυσοῦς ἀπόπλους τὴν Δαναὴν φιλοῦντας. ΦΙ. μὴ πρότερον ἄρῃς, ὦ γαθέ, τὰ δεδογμένα, πρὶν ἂν ἐκεῖνα ἀκούσω, ἃ μάλιστ' ἄρα ἀθρόως ἀπέσαισι σε. ἦ τις ἀπία σοι τῆς ὁδοῦ ἡγεμὼν; τίς δ' ὁ τρόπος ἐνθυμίου; ἆθ' ἑξῆς, ἅττα εἶδες, ἅττα ἤκουσας παρ' ἀνδρῶν. εἰκὸς γὰρ δή, φιλόκαλον ὄντα καὶ μαθεῖν τῶν ἀξίων θέας ἕνεκα παραλιπεῖν. ΜΕ. ὑπομνητέον καὶ ταῦτά σοι. τί δ' οὐκ ἔδει καὶ πάθοι τις, ὑπὸ τῆς ἐνούσης βιάζοιτο; καὶ δὴ τοῦτό σοί φίδμι πλὴν γνώμῃ τῇ ἐμῇ, καὶ θεῶν ἱερεῖσι πρὸς τὴν καθάρσιον. ὡσθʼ ἅπερ μὲν ἐν πασιν ἦν, ἀκούσῃ Ὁμήρου τε καὶ Ἡσιόδου, πολλὰ τὰ κάκεισε διαπεπραγμένα, *Nam apud hominem tacendi gnarum, & initiatū praetereà sacris, edisseres.* ME. *Dura profectò iubes, & nequicquam tuta: verùm tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos aurū tanquam Danaën seruātes abstrusum.* PHI. *Ne prius, ô beate, quae sunt decreta dixeris, quàm ea percurras omnia quae abste audire libentissimè velim: quae videlicet descensus causa fuerit, quis itineris dux: deinde ex ordine & quae illic videris, & quae audieris omnia. Verisimile est enim te, quum res pulchras videndi curiosus sis, eorum quae visu aut auditu digna videbantur, nihil omnino praetermisisse.* ME. *Parendum etiam in his tibi est. Nam quid facias vrgēte amico? Ac primùm sanè tibi expediam quae res animū meum ad hūc descensum impulerit. Ego igitur quum adhuc puer essem, & auditē Homerū atq; Hesiodum, quae illic & ipsi & heroes inter se gesserint, quotidianas item dissensiones ac bella cientes, non semideorum modò,*

οὐ μόνον τῶν ἡμιθέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην ἄνευ καλοῦ, καὶ οὐ παρέργως ἐκείνοις πρὸς αὐτά. ἐπὰ δὲ ἐς ἄνδρας τελῶν ἀφῖγμαι, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς λεγόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε κακίζειν, μήτε ἁρπάζειν. ὡς μηχάνῃ ἔν καθέστηκεν ἀμφιβολίᾳ, οὐκ ἀφῆκε δ', τι χρησαίμην μανθάνω. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἂν ᾠόμην ἡγεμόνι μοιχεύσασθαι, καὶ πολεμίους πρὸς ἀλλήλους, ἃ μὴ ἂν περὶ καλῶν τούτων ἐνίσασιν· οὔτ' ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, ἃ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπὶ δὲ Δικαιόπολιν, ἔδοξέ μοι ἰέναι πρὸς τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐπεσκέψασθαί τι ἐμαυτόν, καὶ διαθέσθαι αὐτῶν χρῆσθαί μοι δ', τι βούλοιντο, καὶ τινα ὁδὸν

sed ipsorum etiam deorum adulteria quoque, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiones, & fratrũ & sororum nuptias: haec mehercle omnia bona pulchráq; putabam, & studiosè erga ea afficiebar. Postquam verò in virilem iam aetatem peruenirem, hìc leges rursus iubentes audio poëtis apprimè contraria: neque videlicet adulteria committere, neque seditiones mouere, neque rapinas exercere. Hic igitur haesitabundus cõstiti, incertus omnino quo me pacto gererem. Neque enim deos vnquam putauì mœchaturos, aut seditiones inuicem fuisse moturos, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neque rursus legumlatores his aduersa iussuros, nisi id conducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi philosophos istos adire, atque his me in manus dedere, rogaréq; vt̃ vtcunque liberet vtereretur

vita

ἄλλο ἐκαλῶ καὶ βιβάσαι ἐπὶ τὸ δέλεαρ τοῦ βίου. ταῦτα μὲν δὴ φρονῶν, πρόσειμι ἀβλαβὴς. ἐπιπλήσσων δ' ἐμαυτῷ ἐς αὐτό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ καπνοῦ βιαζόμενος. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα νόμισμα ἐφιστοῦσι τὴν ἄγνοιαν, καὶ πλοῦτον ἀντάξιον νομίσουσι. ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπόδεξαι τὸν τῶν ἰδιωτῶν βίον, ἀφιλὲ ὁ μὲν αὐτῶν παρὰ τὸ πῦρ ἥδεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ἐκ παντὸς μοι πρᾶξαι, νοῦν γὰρ οὐ τὸ σῶφρον. ὁ δέ τις ἐμπαλιν, αὐτῷ τὰ πάντα, καὶ μοχθῶν, καὶ τὸ σῶμα καταπονῶν, ἀγρυπνίαν καὶ αὐχμοῦντα. καὶ οὐκ ἀσπαστὸν τοῦτο, καὶ λοιπὸν ἀγρυπνεῖν, σωφρονεῖν ἐπιμέλεσθαι τὰ πάντα μὴ ἐκλιπεῖν τὸ ἐπὶ σοὶ πᾶν. ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἔργον ἐπείγεσθε, καὶ τὸν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλλα δ' ἀλλοφρονοῦν χρὴ μάτην παρεκελεύσατο, καὶ ἀδιάφορον οἴεσθαι πλοῦτον πτῶσιν ἀντῶν. ὁ δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν ἄνω

Bonum indifferentem putare.

vitæq; viam aliquam ſimplicem ac certam oſtenderent. Hæc igitur mecum reputans, ad eos venio, imprudens profectò, [d] quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem. Apud enim hos maximè diligenter obſeruans, ſummam reperi ignorantiam, omniaque magis incerta, adeò vt præ his illicò mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. [e] Alius etenim ſoli me iuſsit voluptati ſtudere, atque ad eum ſcopum vniuerſum vitæ curſum dirigere: in eo ipſam ſitam eſſe felicitatem. Alius rurſus omnino laborare corpusque ſui, vigiliis ac ſqualore ſubigere, miſerè ſemper affectum, contumeliisque obnoxium aſsiduè, Heſiodi ſedulò inculcans celebria illa de virtute carmina, & ſudorem videlicet, & acclivem in verticem montis aſcenſum. Alius contemnere iubet pecunias, earumque poſſeſ-

Alius contrà bonas ipſas

εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον ἀντὸν
ἀπεφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ
τοῦ κοσμοῦ τί χρὴ καὶ λέγειν;
ὅς γε ἰδέας καὶ ἀσώματα, καὶ
ἀτόμους καὶ κενὰ, καὶ ζωστέρ
τινα ὄχλον ὀνομάτων ἀσυ-
μέτρων παρ' αὐτῆ ἤκουον ἐναν-
τίων, καὶ τὸ πάντων ἀνοη-
τότατον, ὅτι περὶ τῶν
ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν
λέγων, σφόδρα νικᾶντας καὶ
πιθανὸς λόγους ἐποιεῖτο, ὥστε
μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ
πρᾶγμα λέγοντι, μήτε τῷ ψυ-
χρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν· καὶ
ταῦτα, ἀδύτα σαφῶς ἂν οὐκ
ἄν ποτε θερμόν τι ἢ ψυ-
χρὸν ἐν τοιοῦτῳ χρόνῳ. ἀπο-
χρῆν δ' ἔπασχον τοῖς συσκέ-
ψεσι τούτοις ὅμοιον, ἄρτι μὲν
ἐπινεύων, ἄρτι δὲ ἀνανεύων
ἐμπαλιν. ἔτι δὲ πολλῷ γέλωτι-
κώτερον ἀποβλέπειν, τὸν γὰρ
αὐτὸς τούτους ἐνίοτε ἐπι-
τηρῶν, ἐναντιούμενα τοῖς ἀπ'
τῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας.
τὰς γοῦν καταφρονᾶν πα-
ραινοῦντας χρημάτων, ἑώρων
ἀκρίβ

etiam diuitias esse pronunciat. De mũdo verò quid dicam? de quo ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quãdam pugnantium inuicem nominum turbam indies audiebam: & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdum, de cõtrarijs vnusquisque quum diceret, inuincibiles admodum rationes ac persuasibiles afferebat: vt nec ei quũ calidum, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contenderet, contrà quicquam hisce re potuerim: atque id, quum tamen manifestè cognoscerem, fieri nunquam posse vt eadem res calida simul frigidaque sit. Prorsum ígitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus, vt interdum capite annuerem, interdum contrà abnuerem. Praterea quod multò erat illis absurdius, vitam eorum diligenter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis præceptióq; summopere pugnare. Bos enim qui spernendam censebant pecuniam, euidissimè conspexi collis

ἀφιξ ἰχομένους αὐτῶν, καὶ πα-
ρὰ τόκων ἀφαιρουμένους, καὶ
ὑπὸ μισθῶν παιδεύοντας, καὶ
πάντα ὑπομένοντας. τοὺς τὸ πλὴν λίαν ἀ-
πολαυομένους, αὐτοὺς ὑπὲρ
πάντα ἐπιτηδεύοντας, δόξ-
αν τὸ ἐν ἀγορᾷ ἔπαινον τι-
μῶντας, ἰδίᾳ δὲ μόνῃ
ταύτῃ προσερχομένους. ἐφ'
αἷς οὖν καὶ τούτοις τῆς ὑπο-
δοχῆς, ἔτι μᾶλλον ἐφιλοχώ-
ρουν, ἀρίμα παραπεπλημ-
μεληκὼς ἐμαυτῷ, ὅτι μετὰ πολλῶν,
καὶ σοφῶν, καὶ σοφίας ὑπ' ἐν-
ίοις ἀξιουμένων ἀνέκ-
τι ἐμοὶ, καὶ τἀληθὲς ἔτι ἀ-
γνοῶν ἐπιέρχομαι, καί μοι
νοεῖ ἀφικνεῖσθαι τούτων
ὕπνος, ἔδοξέν τε Βαβυλῶνα
πόλιν, ἀπιέναι τινῶν τ
μάγων Ζωροάστρου μαθη-
τῶν, καὶ ἀφοδόν τινα. ἦσαν δὲ
αὐτοῖς ἐκφοραί τε καὶ πανη-
γύρεις ἐπιοῦσαι τινὲς Ἅιδου
τὰς πύλας, καὶ διαπάσαι δὴ
ἐμὲ βούλεσθαι ἀσφαλῶς, καὶ
ὀπίσω αὖθις ἀναπέμπειν.
ἔδοξεν

xi colligendis diuitijs inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes: omnia denique nummorum gratia tolerantes. Ii verò qui gloriam verbis aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem in gloriam referebant. Volupeatem rursus omnes ferme palàm incessebant, clamculùm verò ad eam solam libenter confluebant. Ergo hac quoque spe frustratus, magis adhuc ægrè moleste̓que tuli. Aliquantulum tamen inde memet consolabar, quòd vnà cum multis & sapientibus & celeberrimis viris ipse insipiénsque essem, atq; verè adhuc ignarus oberrarem. f Peruigilanti mihi tandem, atq; hisce de rebus mecũ cogitanti, venit in mentem, vt Babylonem profectus, magorũ aliquem & ex Zoroastri discipulis ac successoribus conuenirem. Audieram siquidem eos inferni portas carminib. quibusdam ac mysterijs aperire,

& quem libuerit, illuc tuò deducere, ac rursus inde reducere.

ἄριστον οὖν ἡγούμην ἄνδρα σοφὸν γενέσθαι τινὰ καὶ τοῦτον ἀφικόμενος πρὸς τὴν κατάβασιν, ἵνα βουλοίμην παρὰ Τροφωνίου τὸν Βοιώτιον, μαθὼν παρ' αὐτοῦ, ἅτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἄρα ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἕκαστος αἱροῖτο. καὶ δὴ ἀναπεσόντος, ὡς ἔχω τάχους, ἵππου μοι ὑπὸ βαβυλῶνος. ἰόντι δέ μοι συγγίνεταί τις τῶν Χαλδαίων σοφὸς ἀνήρ, καὶ θαυμασίως τὴν τέχνην, πολιὸν μὲν τὸν κόμην, γένειον δὲ μάλα σεμνὸν καθαμένῳ, τὸ μὲν ὄνομα δὲ οἱ αὐτῷ Μιθροβαρζάνης. ἀναβὰς δὲ καὶ παρακαλέσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δέ μι ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ δέκα ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἦγεν, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥᾳδίᾳ τινὶ μακρᾷ ἐπιλέγων, ἃς οὐ σφόδρα λαμπρὸν. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι

Optimè ergo me factuum putaui, si cum horum quopiã de descensu pacisceꝛ ⁊ Trophonium Bœotium consulerẽ, ab eoq́ perdiscerem (quippe qui vates fuerit & sapiens) quæ vita sit optima, quámque sapientissimus quisque potissimùm elegerit. Ac statim quidem exilieꝛ quàm poteram celerrimè Babylonem versus rectà contendi. Quò quum venio, diuersor apud Chaldæorũ quendam hominem certè sapientem, atque arte mirabilem, comã quidem canum, admodúmque promissa barba venerabilem. Nomen autem illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecransq́ vix exoraui, vt quauis mercede velꝛ let, in illam me viam deducereꝛ. Ac tandem homo me suscipiens, primùm quidem dies nouem ac viginti cùm Luna simul incipiens abluit ad Euphratem, manè Solem orientem versus perducens, ac sermonem quempiam lon

gum mussitans, quẽ nõ admodum exaudiebã. Nam (quod in certamine

λοι τῶν ἐν δεῖπνοις λυρέτ-
των, ἐπιφοιτόν τι καὶ ἄσφα-
λὲς ἐφίγγιζε. πολὺ δὲ μᾶλ-
λον ἐδόκει τινὰς ἐπικαλεῖσθαι δαί-
μονας. μετὰ γοῦν τὴν ἐπῳ-
δὴν, ὡς ἄρα μοι τρὶς τὸ
πρόσωπον ἀπεβόησε, πανύστα-
τον πάλιν, ἰδοὺ τῶν ἀναπτύλων προσβλέπων. καὶ σπο-
διᾶς μὲν ἐμοὶ, τὰ ἀκρόδρυα.
ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μυελίσκον, καὶ τὸ τοῦ Χοάσπου
ὕδωρ. ἐπὶ δὲ ἐκαίετο ἐπὶ
τῆς πόας. ἐπὶ δὲ ἄλσει ἄχ-
θη τῆς προθεσπεσίου, περὶ μέ-
σας νύκτας, ἐπὶ τὸν Τίγριδα
ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρέ
τε με, καὶ ἀπέμαξε, καὶ ἀπο-
κόψασα δᾷδι καὶ σκίλλῃ, καὶ
ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα καὶ τὴν
ἐπῳδὴν ἐπάνω ἐπιλυθορύ-
βει. ἔπα ὅλον με καταμα-
γεύσας, καὶ ἀνακαθάρας, ἵνα
μὴ βλεπόμενον ὑπὸ τῶν φαν-
τασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν
οἰκίαν, ὅτε ἤχομεν, ἀναπεπλέγ-
μενα. καὶ τὰ λοιπὰ, ἀμφὶ νυκτὸς
ἤχομεν. αὐτὸς δὲ μαγικώ-
τατ'

certamine præcones inepti ſolent) volubile quiddam atque incertum proferebat, niſi quòd quoſdam viſus eſt inuocare dæmones. Poſt illam igitur incantationem ter mihi in vultum ſpuens, deducit rurſus, oculos nuſquam in obuium quemquam deflectens. Et cibus quidem noſter glandes erant, potus autem lac atque mulſum, & Choaſpi lympha. lectus verò in herba ſub dio fuit. Ac poſtquam iam præparati ſatis hac diæta ſumus, medio noctis ſilentio ad Tigridem me fluuium ducens, purgauit ſimul, atque abſterſit, ſacéque luſtrauit ac ſquilla, tum pluribus itidem aliis: & magicum ſimul illud carmen ſubmurmurans, deinde totum me iam incantans, ne à ſpectris læderer, circumiens, reducit domum, ita vt eram, reciprocantem. Ac reliqua noctis par-

te nauigationi nos præparauimus. Ipſe igitur magicam quandam

le, quod apud inferos contra diuites factum fuisse dicit, quo & corpora illorum supplicijs destinantur, & animi in asinos migrare iubentur: quod & ipsum nimirum eam significationem habet, quòd diuitum animi plerunque inertes, & omnis doctrinæ expertes esse soleant. Inscribitur autem Necyomantia: quasi dicas, ab inferis seu mortuis petitū responsum. quo vel maximè apparet eum Dialogi scopum habēdum esse, qui responso isto Tiresiæ proponitur. Semper enim ex titulis alter nobiliorem dialogi personam, alter argumenti quasi quandam ὕλην indicat, Platonico more, quem maximè in hoc Lucianus imitatus est. Constat autem perpetua quadam narratione, qua & causam & modum sui ad inferos descensus, & præterea occasionem qua edictum illud de diuitibus audierit, commemorat. In hac præcipui quidem loci sunt & maximè illustres, de incerta doctrina Philosophorum, de Magorum superstitione & potestate, de inferorum locis, supplicijs, & æqualitate: & postrema illa collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cum fabulis Tragicorum. Occasio & exordium dialogi ab habitu & percunctatione Menippi sumuntur.

MENIPPVS, PHILONIDES.

MENIPPVS.

Χαῖρε μίλαξ θρόνε, πρόπυλαία ἱερὰ μῦς, ὡς ἔσμυρνός σ' ἰσάδον, ἰς φάος μοι πάμπ. Φι. ὁ Μένιππος οὗτός ἐστιν, ὁ κύων; ὀμνύω ἄπιστος, ἂν μὴ ἰγὼ παραδείπνω Μένιππος ὅλος. τί δ' ἂν ὦ βέλτιστε τὸ ἀλαζόνειον τὸ σχῆμα, τίλος τὸ δύρα,

Alue atriū, domusq; vestibulum meæ. Vt te lubens aspicio, luci reddidus. PHI. *Nūnam hic Menippus est, canis ille? Nō hercle alius, nisi ego fortè ad Menippos omneis hallucinor. At quid sibi vult habitus hic insolētia? clauā,*

lyrā,

λύρα, καὶ λεοντῆ; κρεῖττον ἦ δόμους ἀσῶν. χαῖρε, ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλὰ γὰρ χρόνον σὲ οὐ κατέλιπες ἐν τῇ πόλει. Μέ. Ἥκω νεκρῶν κομιδῆ νεκρὸς, καὶ σκότος πύλας λιπὼν, ἵν' Ἅιδης χαρὰς ὄπισθε θῇ. Φι. Ἡράκλεις, ἀλλὰ δεῖ Μένιππον ἡμᾶς ἀποθανόντα, κᾆτ' ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβιῶναι πρός; Μέ. σὺ δ', ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν Ἅιδης μ' ἀφείλετο. Φι. τίς δ' ἐστὶν οἱ καινὴ παρὰ δόξαν ἀφῖξις ἀφνιδίως; Μέν. σκότος μ' ἀνῆρε, καὶ θράσος ἥ νέα πλοῦν. Φι. πῶς; μανθάνω φάσμα τι λέγων, καὶ λῆρόν τινα ἀκούσιον ἄκλητος, καὶ λαβὰς ἀφ' ἡμῶν. τίς ἡ συμφορά; τί σοι ἐπάτησε πορεύεσθαι ἀδύνατον; ἄπλατες γὰρ ἦν ἡ ὁδοιπορία τις, ὀδὸν ἀνασπάσαι καὶ ἀνόδου. Μέ. ὦ φιλότης, μανθάνω κατήγορος ὡς Ἅιδαος, ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο. Φι. ἴτω, ἀλλ' ἐπαρκοίης. οὐ γὰρ ἄν ἔτως ἐμέμφου ἐρέσθαι

lyra, leonis exuuiae? Adeundus tamē est. Salue, Menippe. Vnde nobis aduenisti? diu est quòd in vrbe te non vidimus. MEN. Adsum reuersus mortuorum è latibulis,

Poribusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHI. O Hercules: clam nobis Menippus vita functus est, reuixitq; denuò? MEN. Non, sed me adhuc viuum recepit tartarus.

PHIL. Quanam causa tibi fuit nouae huius atque incredibilis viae? MEN.

Iuuenta me incitauit, atque audacia,

Quàm pro iuuenta, haud paululùm impotentior.

PHI. Siste, ô beate tragicae: & ab Iambis descendens, sic potius simpliciter eloquere, quanam haec vestis? q causa tibi itineris infernè fuit, quū alioqui neq iucunda, neq delectabilis sit via? MEN.

Res dilecte grauis me infernas egit ad vmbras,

Consulerem manes vt vatis Tireſiai.

PHIL. Atqui deliras; alioqui non hoc pacto caneres

πρὸς ἄνδρας φίλους. Μί. μὴ θαυμάσῃς, ὦ ἑταῖρε, γνοὺς ἅμα Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμενον, ὃν οἶδ' ὅπως ἀνεπιτήδειον τῶν ἐπῶν, κἀγὼ αὐτόματα μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ σῶμα ῥέοντα. ἀτὰρ ἄκομαι, πῶς τὰ ἐνθάδε ἔχει, ἢ τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; Φι. καινὸν ἀδιάφορα, ἀπ' οἷα καὶ πρὸ ἔτους, ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. Μέν. ὦ ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἔναγχος καὶ νεκύρωται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κινδυνεύονται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὲν ἡ Κέρβερος, ἀθυμία μεγάλη τοῦ διαφυγεῖν αὐτούς. Φι. τί φῄς; δέδοκταί τι νεόττερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Μέ. νὴ Δία καὶ πολλά, ἀπ' ὀθνείας ἐφίεμαι ἀφορμῆς πρὸς ἅπαντας, οὐ δὴ τὰ ἀπόῤῥητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθου. Φι. μηδαμῶς, ὦ Μένιππε, πρὸς τοῦ Διὸς, *apud amicos consarcinatis versibus.* MEN. *Ne mireris, amice. nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic impletus sum, vt numeri mihi in os sua sponte confluant. Verùm die mihi quo pacto res humanæ hic se habent in terris? & quidnam in vrbe agitur.* PHIL. *Nihil noui: sed quemadmodum prius agitabant, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt.* MEN. *O miseri, atq; infelices. Nesciunt enim qualia de nostris rebus nuper apud inferos decreta sint, qualesque forte iacti sint in dimites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto potuerunt effugere.* PHIL. *Quid ais? Nouine aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est?* MEN. *Per Iouem, & quidem multa: verùm prodere non licet, neq; arcana quæ sunt reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthũ impietatis accuset.* PHI. *Ne quaquã, Menippe, per Iouẽ: ne amico sermonẽ hunc inuideas. Nam*

μὴ φθονήσῃς τ λόγων φίλῳ ἀνδρὶ. πρὸς ἅπαντα σιωπᾶν ὥρᾳς, τάττ' ἄμα, καὶ πρὸς μυστήριον. Μι. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τὸ πίταγμα, καὶ οὐ πάνυ ἀσφαλὲς, πλὴν ἀλλὰ σῶν τινα χρὴ θαρρεῖν. ἴδοξε δὴ, τοῖς πλουσίοις τέττιξι, καὶ ποικιλχειμάτοις, καὶ τὸ χρυσίον κατάκλαστον ὥσπερ πλὴν Δανάης φυλάττοντας. Φι. μὴ πρότερον ἅπαξ, ὦ γαθὲ, τὰ ἀθορυβήτα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλιστ' ἄν ἡδέως ἀκούσαιμί σου. ἔ τις ἀτία σοι τῆς καλόδου γέγονε; τίς ἦν ὁ τρόπος ὑγιαίνοντος; τίς ὁ τῶν ὁρᾶν ἀγαθῶν; ἆθ' ἑξῆς, ἅττ' ἄθω, ἅττ' ἤκουσας παρ' ἀνδρῶν. ἀκοὴ γὰρ ἀεὶ, φιλόκαλον ὄντα σὲ, μεθ' ὧν τῶν ἀξίων θίας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν. Μιν. ἀνυστέον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἄν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλου ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ δὴ πρῶτά σοι δίδωμι πλὴν γνώμην πλὴν ἐμὴν, καὶ ὅδον ἁπαλώτερον πρὸς πλοῦν καταβασίαν. ἐγὼ δὲ ἄρα μὲν ἐν παισὶν ὢν, ἀκούων Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, πολλάκις τὰ πάσης διηγημένον,

Nam apud hominem tacendi gnarum, & initiatū præterea sacris, edisseres. ME. *Dura profectò iubes, & neutiquam tuta: verùm tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos auru tanquam Danaën seruātes abstrusum.* PHI. *Ne prius, ô beate, quæ sunt decreta dixeris, quàm ea percurras omnia quæ abste audire libentissimè velim: quæ videlicet descensus causa fuerit, quis itineris dux: deinde ex ordine & quæ illic videris, & quæ audieris omnia. Verisimile est enim te, quum res pulchras videndi curiosus sis, eorum quæ visu aut auditu digna videbantur, nihil omnino prætermisisse.* ME. *Parendum etiam in his tibi est. Nam quid facias vrgēte amico?* [b] *Ac primùm sanè tibi expediam quæ res animū meum ad hūc descensum impulerit. Ego igitur quum adhuc puer essem,* [c] *audiēdq; Homerū atq; Hesiodum, seditiones ac bella canentes, non semidiorum modò,*

οὐ μόνον τῶν ἀμιθλων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην ἄνευ καλῶ, καὶ οὐ παρέργως ἐκείνοις μὲν πρὸς αὐλά. ἐπὶ δὲ ὡς ἄνδρας τελῶν ἐξάμην, πάλιν αὖ ἐντεῦθεν ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία δὴ ποιοῦντας λανθάνοντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ὡς μηδὲν ὄν καθόλου πλέον ἀμφοτέροις, οὐκ ἀφ' ὧν ὅ,τι χρησόμενοι μανθάνω. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἂν ποτὲ ἡγήσομαι μοιχεύσεσθαι, καὶ στασιάσειν πρὸς ἀλλήλους, ἃ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐνίνοσκον· οὔτ' ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, ἃ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπὶ δὲ διπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τι ἐμαυτὸν, καὶ δηλῶσαι αὐτῶν χρῄζειν μοι ὅ, τι βούλοιντο, καί τινα ὁδὸν

sed ipsorum etiam deorum adulteria quoque, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiones, & fratrũ & sororum nuptias: haec mehercle omnia bona pulchraq; putabam, & studiosè erga ea afficiebar. Postquam verò in virilem iam aetatem peruenirem, hic leges rursus iubentes audio poëtis apprimè contraria: neque videlicet adulteria committere, neque seditiones mouere, neque rapinas exercere. Hic igitur haesitabundus cõstiti, incertus omnino quo me pacto gererem. Neque enim deos vnquam putauì mœchaturos, aut seditiones inuicem fuisse moturos, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neque rursus legumlatores his aduersa iussuros, nisi id conducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi philosophos istos adire, atque his me in manus dare, rogareq; vti me vtcunque liberet vterentur, vitaq;

λὴν ἀκολὸ καὶ βεβαίαν ὁδὸν τοῦ βίου. ταῦτα μὴν δὴ φρονῶν, προσῆλθον αὐτοῖς. ὑπολαβὼν δ' ἐμοῦ λέγειν ἐς αὐτό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ καπνοῦ βιαζόμενον. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα ὕστατον ἀφικνοῦμαι τὴν ἄγνοιαν, καὶ πλὴν ἀπείρως πλάνοις. ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδοξεν αὐτοῖς τὸν τῶν ἰδιωτῶν βίον, ἀφικνοῦμαι ὁ μὲν αὐτῶν παρ' ἡδὺ τὸ πᾶν ἥδεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ἐκ παιδὸς μανθάνοντες, τοῦτο γὰρ ἓν τὸ εὐδαίμον. ὁ δέ τις ἐμπαλιν, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ σῶμα καταναλίσκειν, ἀγρυπνίας καὶ ἀσιτίας. καὶ πάνυ διεφθαρμένα, καὶ λοιδορίμενον, σωκοφαντούμενα ὑπὸ ἁπάντων τὰ πάνδημα ἐπαινεῖν τοῦ Ἡσιόδου φησὶ τὸ ἀρίζηλος ἔπος, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὸν ὑπὸ τὸ ἔαρ ἀναβασιν. ἄνω δὲ καταφρονεῖν χρημάτων παρεκελεύετο, καὶ ἀλλοφορον οἰκεῖν τὸν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δέ τις εὖ πάσιν, ἀγαθὸν ἄνω

vitæq; viam aliquam simplicem ac certam ostenderent. Hæc igitur mecum reputans, ad eos venio, imprudens profectò, [d] quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem. Apud enim hos maximè diligenter obseruans, summam reperi ignorantiam, omniaque magis incerta, adeò vt præ his illicò mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. [e] Alius etenim soli me iussit voluptati studere, atque ad eum scopum vniuersum vitæ cursum dirigere: in eo ipsam sitam esse felicitatem. Alius rursus omnino laborare corpusque sui, vigilijs ac squalore subigere, miserè semper affectum, contumelijsque obnoxium assiduè, Hesiodi sedulò inculcans celebria illa de virtute carmina, & sudorem videlicet, & aceliuem in verticem montis ascensum. Alius contemnere iubet pecunias, earumque possef-

fionem indifferentem putare. *Alius contrà bonas ipsas*

εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀπιφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κοσμοῦ τί χρὴ καὶ λέγειν; ὃς γε ἰδέας καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους καὶ κενὸν, καὶ ζωότόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ἐσημαίνετο παρ' αὐτοῦ ἄκουον ἀναπίμπλασθαι, καὶ τὸ πάντων ἀνιαρότατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικᾶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν· καὶ ταῦτα, ἀδύτα σαφῶς ἂν οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι ἢ καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς δ' ἔπασχον τοῖς συνάφεσι τούτοις ὅμοιον, ἄρτι μὲν ἐπινεύων, ἄρτι δὲ ἀνανεύων ἔμπαλιν. ἔτι δὲ ποθῷ ἔδοξέ μοι κενὸν ἀτοπώτερον, τὸν γὰρ αὐτοὺς τούτους ἐώσκον ἐπιτηρῶν, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τὸν γοῦν καταφρονᾶν χρημάτων, ὁρῶν ἀκριβῶς

etiam diuitias esse pronunciat. De mūdo verò quid dicam? de quo ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quādam putagnantium inuicem nominum turbam indies audiebam: & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdum, de cōtrarijs vnusquisque quum diceret, inuincibiles admodum rationes ac persuasibiles afferebat: vt nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contenderent, contrà quicquam hisce re potuerim: atque id, quum tamen manifestè cognoscerem, fieri nunquam posse vt eadem res calida simul frigidaque sit. Prorsum igitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus, vt interdum capite annuerem, interdum contrà abnuerem. Praterea quod multò erat istis absurdius, vitam eorum diligenter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis præceptisq; summopere pugnare. Bos enim qui spernendam censebant pecuniam, audissimè conspe-

xi collis

ἀφορμὰς λαμβάνοντες αὐτῶν, καὶ πρὸς τόκον ἀφορισμένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ διδάσκοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τὸν τε πρὸς δόξαν ἀποβλέποντας, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ποιουμένους, ἀδοξίας τε ὧν ἐχθρὸν ἅπαντας ἡγουμένους, ἰδίᾳ δὲ μόνῃ ταύτῃ προσφερομένους. ὅθεν καὶ ἐγὼ καὶ ταύτῃ τῇ ἐπιθυμίᾳ, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέρανον, ἐρίμα παραμυθούμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σεμνὰ ἐπὶ συνιόντι ἀβλαβούμενός τε καὶ τὰληθὲς ἔτι ἀκηκοὼς παρέρχομαι, καί μοι ποτὲ ἀγχινοουμένῳ τοῦτον ἕνεκα, ἔδοξεν ἐς Βαβυλῶνα ἀφῖχθαι, καὶ μαθεῖν τινα τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ ἀφικόμην. ἤκουον δὲ αὐτοῖς ἐπῳδῶν τε καὶ τελετῶν τινων ἀνοίγειν τὰ ᾅδου τὰς πύλας, καὶ διαβαίνειν ὅπῃ βούλοιντο ἀσφαλῶς, καὶ ὁπόσον αὖθις ἀναπέμπειν. ἄειν

xi colligendis diuitijs inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes: omnia denique nummorum gratia tolerantes. Ii verò qui gloriam verbis aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem in gloriam referebant. Vos luptatem rursus omnes ferme palàm incessebat, clamculùm verò ad eam solam libenter confluebant. Ergo hac quoque spe frustratus, magis adhuc ægrè moleste̊que tuli. Aliquantulum tamen inde memet consolabar, quòd vnà cum multis & sapientibus & celeberrimis viris ipse insipiénsque essem, atq; verè adhuc ignarus oberrarem. [f] Peruigilanti mihi tandem, atq; hisce de rebus mecũ cogitanti, venit in mentem, vt Babylonem profectus, magorũ aliquem [g] ex Zoroastri discipulis ac successoribus conuenirem. Audieram siquidem eos inferni portas carminib. quibusdam ac mysterijs aperire, & quem libuerit, illuc tutò deducere, ac rursus inde reducere.

ἄριστον οὖν ἡγοῦμαι ἄνευ πα-
ρά τινος τούτων ἐξαναξά-
μενον τὴν κατάβασιν, ἰέ-
ναι πρὸς Τιρεσίαν τὸν
Βοιώτιον, μαθὼν παρ' αὐ-
τοῦ, ἅτε μάντεως καὶ ὁρῶντος, τίς
ἂν ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν
ἂν τις ἑλοίτο, τοῦτον φρονῶν. καὶ
δὴ ἀναπηδήσας, ὡς εἶχον τά-
χους, ἕτοιμος ὑπὸ βαβυλῶ-
νος. ἐνθὰν ἀπαντήσαι τι-
νι τῶν Χαλδαίων ὁρῶ ἀν-
δρί, καὶ θεσπεσίῳ τὸν τίχνην,
πολιῷ μὲν τὸν κόμην, γένειον
δὲ μάλα σεμνὸν καθαμμένῳ,
τὸνομα δὲ οἱ αὐτῷ Μιθρο-
βαρζάνης. ἀνιδὼν δὲ καὶ κα-
θικετεύσας, μόλις ἔτυχον
παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοι-
το μισθῷ καθηγήσασθαί μοι
τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δέ
με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέ-
ρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ
σελήνῃ ἀρξάμενος, ἦλθον,
κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην,
ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν
ἥλιον, ῥῆσίν τινα μακρὰν
ἐπιλέγων, ἐς οὖ σφόδρα κα-
τέτεινον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦ-
λοι

Optimè ergo me facturum
putaui, si cum horum quo-
piâ de descensu paciscèr h Ti
resiam Bœotium consulerè,
ab eóq; perdiscerem (quippe
qui vates fuerit & sapiens)
qua vita sit optima, quám-
que sapientissimus quisque
potissimùm elegerit. Ac sta-
tim quidem exiliens quàm
poteram celerrimè Babylo-
nem versus rectà contendi.
Quò quum venio, diuersor
apud Chaldæorũ quendam
hominem certè sapientem,
atque arte mirabilem, coma
quidem canum, admodúm-
que promissa barba venera-
bilem. Nomen autem illi
fuit Mithrobarzanes. Orans
igitur obsecransq; vix exo-
raui, vt quauis mercede vel-
let, in illam me viam dedu-
ceret. Ac tandem homo me
susci pien s, primùm quidem
dies nouem ac viginti cùm
Luna simul incipiens abluit
ad Euphratem, manè Solem
orientem versus perducens,
ac sermonem quempiam lon
gum mussitans, quẽ nõ admodum exaudiebã. Nam (quod in
certamine

ἀοὶ τῶρ ἱρῶις ἀγῶσι λαμπ-
πορ, ἱπποχόρ τι καὶ ἀσφα-
λὲς ἰφύμνιο. πλὴρ ἀπ' ἰφ-
πα γί τινας ἱπικαλῶσθαι δαί-
μονας. μετὰ γοῦρ τὴρ ἱπω-
δὴρ, ἐπὶ ἅρ μου πρὸς τὸ
πρόσωπορ ἀφίδυσας, ἱκανὸρ
ποιῆσι, ἐδρὰ τῶρ ἀπαν-
τάντων προσδίχιται. καὶ σι-
τία μὲρ ἀμῖρ, τὸ ἀκρόδρυα.
ποτὸρ δ', γάλα, καὶ μιλί-
κρατορ, καὶ τὸ Ζῶ Χοάσπου
ὕδωρ. ἐπὶ δ' ἰκάθευδ' ἱπὶ
τῆς πόας. ἱπὲ δ' ἄλλις ἔχο
τῆς προθιατήσιως, περὶ μί-
σας νύκτας, ἱπὶ τὸρ Τίγρηπα
ποταμὸρ ἀγαγὼρ, ἱκάθαρ-
ὲ μι, καὶ ἀπίμαξι, καὶ πι-
σύγησι λαβὶ καὶ σκίπωι, καὶ
ἄλλοις πλέοσιρ, ἅμα καὶ τὴρ
ἱπῳδὴρ ἱπάρλω ἱπολογιζό-
μ'ρος. ἔπα ὕδορ μι λιταμα-
γόσας, καὶ σιγαλὸρ, ἵνα
μὲ βλασφήμλω ὑπὸ τῶρ φαν-
τασμάτωρ, ἱκανὰ ἐ ἱς τὴρ
οἰκίαρ, ὡς ἔχορ, ἀναπορίσον-
τα. καὶ τὰ λοιπὰ, ἀμφὶ πλὴρ
ἔχομ'ρ. αὐτὸς δὴ ὃρ μαγικήρ
τιρ'

certamine præcones inceptum solent) volubile quiddam atque incertum proferebat, nisi quòd quosdam visus est invocare dæmones. Post illam igitur incantationem ter mihi in vultum spuens, deducit rursus, oculos nusquam in obnium quemquam deflectens. Et cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulsum, & Choaspi lympha. lectus verò in herba sub dio fuit. Ac postquam iam præparati satis hac dieta sumus, medio noctis silentio ad Tigridem me fluvium ducens, purgavit simul, atque absterfit, i facéque lustravit ac squilla, tum pluribus itidem alijs: & magicum simul illud carmen submurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne à spectris læderer, circumiens, reducit domum, ita vt eram, reciprocantem. Ac reliqua noctis parte nauigationi non præparamus. Ipse igitur magicam quandam

τιν' ἴδυ στολὴν, τὰ μὲν πολλὰ ὁμοίαν τῇ Μηδικῇ. ἐμοὶ δὲ τοιοῦτοι φαίνων, ἐπισπάσαι ὡς πίλῳ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ πρέσβυτι τῇ λύρᾳ. καὶ παρεκελεύσατο, ἰδὼν τις ἔρχεταί τι τέρασμα, Μένιππον μὲ μὴ λέγειν, Ἡρακλέα δέ, ἢ Ὀδυσσέα, ἢ Ὀρφέα. Φιλ. ὡς δὴ τί τοῦτο, ὦ Μένιππε; ὁ δὲ σοφίζομαι πλὴν αἰτίαν ὅτι τῷ σχήματι, ὅτι τῶν ὀνομάτων, Μέν. καὶ μάλ' προδήλον γε τοῦτο, καὶ ὁ παντὸς ἀπόρρητον. ἐπεὶ γὰρ οὗτοι πρὸ ἡμῶν ἔδοξε, εἰς Ἅιδου καταπλεύσειν, ἔγνωτο, ἅμα ἀπαλάσσῃ αὐτοῖς, ῥᾷόν μοι δόξαι ἂν πλεῖν ἢ Αἰακῷ φρουρὸν ὄφλασθαι, μὴ ἀκριβῶς παρισθῆν, ἅτε σοφιστὴν ὄντα παντελῶς μάλα παρεσκευασμένον τὸ σχῆμα. ἤδη δ' οὖν ὑπέφαινεν ἡμέρα, καὶ λοιπὸν ἐπὶ τὸν πόλεμον, περὶ ἀναγωγὴν ἐγινόμεθα. παρεσκεύαστο δ' αὐτῷ καὶ σάφρα, καὶ ἱερεῖα, καὶ μιλίκρατα καὶ ἄλλα ὅσα πρὸς πλοῦν τελοῦντα χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι δὲ ἅπαντα

quandam veſtem induit, Medorum veſti vt plurimùm ſimilem: ac me quidem his, quæ vides ornauit, claua videlicet, ac leonis exuuijs, atque inſuper lyra. Iuſſit præterea vt nomen ſi quis me roget, Menippum quidem ne dicerem, ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheum. PHIL. *Quid ita, ô Menippe? neque enim cauſam aut habitus, aut nominis intelligo.* MEN. *Atqui perſpicuum id quidem eſt, ac neutiquam arcanum. Nam hî qui ante nos ad inferos olim viui deſcenderant, putauit ſi me his aſſimilaret, fore vt facilius Aeaci cuſtodias fallerem, atque nullo prohibente tranſirem, vtpotè notior tragico admodum illo cultu emiſſus. Iam igitur dies apparuit, quum nos ad flumen ingreſſi, in receſſum incumbimus. Parata ſiquidem ab illo fuerant, cymba, ſacrificia, mulſa, & in id myſterium denique quibuſcunque opus erant. Hæc poſtquam ergo quæ prom-*

pta

ἔστησε τὰ παρεσκευασμένα, ἔτυ δὲ καὶ αὐτοὶ βαίνομεν ἀχνύμενοι, δακρυόεν δὲ καλὰ δάκρυα χεόντες. κατὰ μέγα μέν τινος ὑπορρεόμενοι ἐν ὕδατι πολυαμπέι, ἔστε δ' ἐσπεύσαμεν ἐς τὸ ἔθνος, κατὰ τὸν λίμνην ἐς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. παρεσκεύαστο δὲ καὶ ταῦτα, ἀφικνούμεθα ἐς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὄνους δύο καὶ ἀνάπλεον, ἐς ὃ κατέβαμεν (ἡγεῖτο δὲ ὁ Μιθροβαρζάνης) βόθρον τινὰ ὀρυξάμενοι, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος ἐν ὁσίῃ τῇ λάβδᾳ λειομένῳ ἔχων, ἐπ' ἔστ' ἀρυμαίῃ τῇ φωνῇ, παραμύθιά τε, ὡς οἷός τε ἦν, ἀνάγων, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβόατο, καὶ Ποινὰς, καὶ Ἐρινύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ σκοτινὴν Περσεφόνασσαν, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. ἅπερ ὡς ἐν πάντα ἐπῆνα ἐσαλπίσατο, καὶ τὰ μὲν τῶν ἐπῳδῶν τόδαφος ἐπερρήγνυτο. καὶ ἡ ἐπὶ λαχὼ τοῦ Κερβέρου κύριθρον ἐκάνθη, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀνεφάνη

pta erant, imposuimus, tum nos quoque

Ingredimur tristes lacrymisq; implemur obortis.

Atq; aliquātisper quidem in fluuio ferimur: deinde in syluam delati sumus, ac lacum quendam, in quē Euphrates conditur. Tum hoc quoque transmisso, in regionē quandam peruenimus solam, syluosam, atq; opacam: in quam descendentes (præibat enim Mithrobarzanes) & puteū effodimus, & oues iugulamus, & foueā sanguine conspergimus. At magus interim accensam facem tenēs, haud amplius iam summisso murmure, sed voce quàm poterat maxima clamitans, dæmones simul omnes conuocat, Pœnas, Erinnyes, [k] Hecatem nocturnam, excelsamq; Proserpinam: simulq; polysyllaba quædā nomina barbara, atq; ignota commiscet. Statim ergo tremere omnia, & rimas ex carmine solum ducere, ac porrò Cerberi latratus audiri; & iam res planè tristis ac

mœsta

κάτωθεν ἰὼν, καὶ σκοτεινόν. Ἐδείσαμεν δ' ὑπιόντες ἄναξ ἀνδρῶν Αἰδωνεύς. Ἰατροφάνης γὰρ ἤδη τὰ πλεῖστα, καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ ἡ Πλούτωνος τὰ βασίλεια. Ἰανθάνοντες δ' ὅμως διὰ τῆς χάσματος, ἣν Ῥαδάμανθυν ἴυγξομβρῳ, τυθεῖσα μικρῷ λάβρῳ ἦλυθ' ἄκλυτος. ὁ δὲ Κέρβερος ὑπανέστησε μὲν τοῖς, καὶ παρεκίνησε ταχὺ δὲ μιν κρόταλος πλὴν ἀύπνων, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπὶ δὲ πᾶς πλὴν δίμνων ἤπλομεν, μικρὸν μὲν ὑπερεδεήσαμεν. ἰὼν γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἱμωγῆς ἀνάπλεον. παμματίαι τε πάντων ἐκπλουν, ὁ μὲν τὸ σκέλος, ὁ δὲ πλὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ ἄλλο τι σωτηρίμμενος, ἐμοὶ δοκεῖν ἐκ τινος πολέμου πεπόντος. ὅμως δὲ οὖν ὁ βίλτιστος Χάρων, ὡς εἶδε πλὴν λεοντῆν, οἰηθεὶς μὲ τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἐσκόμισατό με, καὶ διαπορθμεύσας τὸν ἄσημον, καὶ ἀποβάσι δίκαια ταῦτα πλὴν ἀπρακτον. ἐπὶ δὲ ἔπλεμεν ἐν ὧ σκότῳ, προῆλθε μὲν ὁ Μίθρας

mœsta fuit, Vmbrarum at timuit rex imis sedibus Orcus. Ac protinus quidem inferorũ patebant plenaq, lacus Pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tum per illum descendẽtes hiatũ, Rhadamanthum propemodum metu reperimus extinctum. Ac Cerberus primùm quidem latrabat, commouitq; sese: at quum ego lyram cẽlerrimè correptá pulsassem, cantu statim sopitus obdormit. deinde posteaquam ad lacum venimus, tranare ferè nõ licuit. Iam enim onustum erat nauigium, & eiulatu certè plenũ. Vulnerati quippe in eo nauigabant omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus: vsqueadeò, vt mihi certè ex bello quopiam adesse viderentur. At optimus Charon quũ leonis videret exuuias, esse me ratus Herculem, recepit, tránsque vexit libens: tum exeuntibus quoque nobis monstrauit semitam. Sed quoniam iam eramus in tenebris, præcedit quidem Mithras

Μιθροβαρζάνης, ἀκόμβω δ' ἐγὼ κατόπιν ἰχόμην & αὐτῇ, ἕως πρὸς λαμῶνα μίγιστον ἀφικνούμεθα, ᾧ ἀσφοδέλῳ λάχανον. ἔνθα δὴ στειπτὸν τοῦδ' ἡμᾶς τυφλοῦσιν πέριξ σκιαί. κατ' ὀλίγον δ' προϊόντες, παρίσταμεθα πρὸς τὸ Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ μὴ ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος & παρεστᾶσι κύκλῳ δ' αὐτῷ Ποιναὶ καὶ Κῆρες καὶ Βασανισταί. ἐπὶ ῥοπῆς δ' ἕτεροι κρεμάμενοι τινες ἀφῆσθε, ἄλλοι μαχροῦ ἀλλαχόθεν, ἐπὶ γόνυ δ' ἕκαστοι μοιχοὶ καὶ πορνοβοσκοί, καὶ τυμπανισταὶ καὶ κόλακες καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτον ὅμιλον τῶν πάντα ἐνεκέντρων ἐν ᾧ βίῳ χρείᾳ δ' εἴ τι πλέονοι ἢ τοιχωρύχοι προσήκαν, ὀλίγοι ἢ πρόκαροι ἢ ποδαγροί, ἐλεινὸν ἴδεν & αὐτῶν, ἢ κόραμα ἀγκάλαντον ἐπικάμπτοντες. ἐρεσθαι δ' ἔμ' ἡμᾶς, ἱστᾶμεν μή τι τὰ γιγνόμενα, καὶ ἀκούσομεν τῶν ἀπολουμένων. κατηγόρει δ' αὐτῶν ἑκάστου τινὸς

Mithrobarzanes, ego autem à tergo continuus illi comes adhæreo, quoad in pratum quoddam venimus maximum, asphodelo consitum, vbi circumfusæ vndique myrtorum stridulæ nos sequũtur vmbræ. Tum paulò procedentes longiùs, ad ipsum Minois tribunal accessimus. Erat ipse quidem in solio fortè quodam sublimi sedens: astabant autem illi Pœnæ, Tortores, mali Genij, Furiæ. Ex altera parte plurimi quidam adducti sunt ex ordine, longa fune vincti. dicebantur autem adulteri, lenones, mœchi, homicidæ, adulatores, sycophantæ, ac talis hominum turba quibus in vita patrantium. Seorsum autem diuites ac fœneratores prodibãt, pallidi, ventricosi, ac podagrici, quorum quisque trabe vinctus erat, ferri pondere duorum talentorum impositio. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ dicuntur auscultamus. Accusant aũt nouiquidam

τινὲς ἢ παράδοξοι ῥήτορες. Φιλ. τίνες οὗτοι, πρὸς Διός; μὴ γὰρ ὀνήσεις καὶ ζῶντα ἔτι πᾶν. Μέν. οἶδά που ταῦτα σὲ τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀντιτιθεμένας σκιὰς ἀφ' ὧν σώματων; Φιλ. πάνυ μὲν οὖν. Μέν. αὗται ζῶσιν, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, κατηγοροῦσί τε, καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ ὀλίγου παραχρῆμα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον. καὶ σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἔστι δὲ σωθῆναι, καὶ μηδένα τῶν σωμάτων. ὁ δὲ Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων, ἀπέπεμπε ἕκαστον εἰς τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκλω ὑφιέντα κατ' ἀξίαν τὸ τιθὲν μνημεῖον. καὶ μάλιστα ἐκεῖνον ἔβλεπε, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς τετυφωμένων, καὶ μονονουχὶ καὶ προσκυνεῖσθαι παρεμβρόντων, τοῦτό τε ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπεροψίαν μυσαττόμενος, καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο θνητοί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες.

quidam atque admirabiles rhetores. PHIL. Quinam ergo hi per Iouem sunt? Ac ne isthuc quidem te pigeat dicere. MENIP. Vmbrásne vnquam istas nosti, quas opposita Soli reddunt corpora? PHIL. Quid ni? MENIP. Hæ nos igitur quum primùm functi vita sumus, accusant, testantur, atque redarguunt quicquid in vita peccauimus. Et sanè quædam ex his dignæ admodum fide videntur, vtpotè nobiscum versatæ semper, nostrisque nusquam digressæ corporibus. Minos igitur curiosè quemlibet examinans, impiorum relegabat in cœtum, pœnas ibi sceleribus suis dignas luiturum. In hos præcipuè tamen incenditur, quos opes, dum viuerent, ac dignitates inflauerant, quique adorari sese ferè expectabant: nimirum breui penituram eorum superbiam, fastúmque detestatus, quippe qui non meminissent, mortales ipsi quum sint, sese bona quoque mortalia consequutos.

Ac

οἱ δ' ἐκλυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἱμάτια πάντα, πλοῦτον λέγω καὶ δόξαν καὶ λιμασέαν, γυμνοὶ ἐάτε τῇ πτώκοτις παρεσήκεσαν, ὥσπερ τινα ὄναρ ἀναπεπαλόμενοι τὸν παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥστε ὄγωγε καὶ ἐμοῦ παρόντος καὶ ἅ τινα γνωσθεὶς αὐτῶν, προσῆλθον ἂν ἡσυχῇ που, ὑπομιμνήσκων, οἷός ὢν παρὰ τὸν βίον, καὶ ἡλίκον ἐφύσατο, ὡΐκα πολλοὶ μὲν ἔωθεν ἐπὶ τὰς αὐλείους παρεστήκεσαν, τὸν πρόσθον αὐτῶν ὑπομένοντες, ἀθύμως τι, καὶ ἀκλεῶς φέροντες τὸ σκυθρώπασμα. ὁ δὲ μόγις ἂν ποτὲ ἀνατείλας αὐτοῖς, πορφυρᾶς τις, ἢ χρυσοῦς ἢ ἀργυρόπους, ἐξαπίνης ἀνέλαμπεν, ἀσπαζόμενος τοὺς προσιόντας, ἢν τὸ τῶν ἢ τῷ διδῷ προτείνων, δόξῃ καθαρὰν. ἐκείνοι δὴ ἔφ' ᾧτινι ἀκούοντες ἀχθοίμενοι. ὁ δὲ Μίνως μία τις καὶ πρὸς χάριν ἐλαύσῃ δίκῃ. τὸν γὰρ τοι Σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια καὶ τὴν Δίωνος κατηγορηθέντα,

At nunc splendida illa exuti omnia, diuitias inquam, genus, mumia, nudi ac vultu demisso steterunt, tanquam somnium quoddam humanam hanc felicitatem recogitantes: adeò vt hæc dum conspicarer, nimiùm quàm delectatus fuerim. Et si quê eõrum fortè agnouerã, accessi, atque in aurem silenter admonui qualis in vita fuerat, quantopere fuerat inflatus tum, quum plurimi mane fores eius obsidentes, pulsi interim exclusíq; à famulis, illius expectabant egressum: at ipse vix tandem illis exoriens puniceus, aureus, aut versicolor, felices ac beatos se facturum salutantes putabat, si pectius dextrámve porrigens permitteret osculandam. Illi verò audientes ista, molestè ferebant. At Minos quiddam etiam iudicauit in gratiam. quippe Dionysiũ Siciliæ tyrannũ multis & atrocibus criminibus, & à Dione accusatum,

καὶ ταῦτ' ἐθέλοις καταμαρτυρηθῆναι, παρελθὼν Λείπτῳ ὁ Κυρλωνῖος (ἄγεσι δ' αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δωσαλαῖον μέγιστον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ) μικρᾷ δεῖν τῇ Χιμαίρᾳ συναλιθῆναι, παρὰ πολὺ τῶν καταδίκων, πλὴν ὅσοι τῶν πάνυ ἐπιφανῶν ἦσαν. ἐνταῦθα δὴ ἐγὼ καὶ ὁ Μένιππος ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἀφικόμεθα. ἔνθα δή, ὦ φίλε, πολλὰ καὶ γελοῖα ἀκούσαι τε καὶ ἰδεῖν. μαστιγοῦντο μὲν γὰρ ὁμοῦ ψόφος ἀκούεται, καὶ οἰμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῖς πυρὸς ὀπταμένων, καὶ σρίβλαι καὶ λύφωνες καὶ προχοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπάραττε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐλάκτιζε. ἐκολάζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δῆλοι, σατράπαι, πλούσιοι, πλάγιοι, καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν τε πολυπραγμόνων. ἔνιοι δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωσμένοι ἐφαίνοντο, ὁπόσοι ἦσαν τῶν ἐναγῶν καὶ τελεσιτηκότων. οἱ δ' ἐνικαλύπτοντο, καὶ ἀπεσείφοντο. ἀλλὰ καὶ πᾶσι βλέποις ἂν, μάλα ἀλυσκαίνοντας

& graui Stoicorum teſtimonio conuictũ Cyrenæus Ariſtippus interueniens (nam illum valde ſuſpiciunt inferi, eiuſq; plurimum ibi valet auctoritas) fermè iam Chimæræ alligatum, abſoluit à pœna, aſſerens illum eruditorum nonnullos olim iuuiſſe pecunia. Tum nos à tribunali diſcedentes, ad ſupplicij locum peruenimus: vbi, ô amice, & multa & miſeranda audire, ſimul ac ſpectare licuit. Nam ſimul & flagrorum ſonus auditur, & eiulatus hominum in igne flagrantium tum rotæ, & tormenta, catenæ: Cerberus lacerat, & Chimæra dilaniat, cruciantuŕq; pariter omnes, captiui, reges, præfecti, pauperes, mendici, diuites: & iam ſcelerum omnes pœnitebat. Et quoſdam quidem eorum dum intuemur, agnouimus, videlicet qui nuper è vita deceſſerant. At hi ſe pudẽtes tum occulebant, noſtroq; ſubtrahebant ſpectui: aut ſi nos aliquando reſpiciebant, id ſcru-

μέτρι καὶ δουλοπρεπῶς· καὶ ταῦτα, τῶν οἷα, βαρεῖς ὄντες, καὶ ἀνηρόμενα παρὰ τὸν βίον. Ζῆς μέν τι πρήσιν ἐμιτίλλοντο τῶν ἐλαττόνων ἐδίδοσαν, καὶ ἀναπαυόμενοι πάλιν ἐκολάζοντο. καὶ μὴν ἐξαῦτις ἄλλον τὰ μυθόλογα, τὸν Ἠξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα. καὶ γενητὸν Τιτυὸν. Ἡράκλεας ὅσος, ἐπεὶ γῆ τόπον ἐπέχων ἀγρεῖ. διαβάντες δὲ καὶ τύτες, ἐς τὸ πεδίον ἐβάσομεν, τὸ Ἀχερούσιον. νύκτα μέν τι, αὐτόθι τὰς ἀμοιβὰς τι καὶ τὰς ἐρωτήσας, καὶ τῶν ἄλλον ὁμιλον τῶν νεκρῶν, καὶ τὰ ἔθνη καὶ φῦλα διαστομώτες, τὰς μὲν ποταμός τισας, καὶ νήσους τινὰς, καὶ ὡς φησὶν Ὅμηρος, ἀμφηνὰς, τὰς Ἀσιαλὰς, καὶ σωτηκότας, καὶ μάλιστα τὰς Λιγυσσίδον αὐτὰς, διὰ τὸ πολυκαρκὲς τῆς ταραχάσας. τὸ μέν τι δὴ χαλεπὸν σκαρ ἔκαστον, ἐ πάντη τι ὧν ῥᾴδιον. ἅπαντα δὲ ἀτρεκὲς ἐπάλληλα γίνοντα ὅμοιοι, τῶν ὀπίσω γνωρισμάτων.

id seruiliter admodum abiecteq; faciebant. atq; hi quidē quàm olim putas onerosi fastuosiq; in vita? At pauperibus malorum dimidium remittebatur, & quum interquieuissent, denuò repetebantur ad pœnam. Sed illa quoque quæ fabulis feruntur, aspexi, Ixionem, Sisyphum, Phrygiumq; grauiter affectum Tantalum: genitumq; terra Tityum, diu boni, quantum? Integrum stratus agrum occupabat, Hos tandem prætereuntes, in campum venimus Acherusium, vbi semideos heroidásque reperimus: atque aliam simul mortuorum turbam in gentes tribúsque dispositam, alios quidem vetulos quosdam ac marcidos, atque (vt Homerus ait) enanidos, alios verò iuuenes & integros, & hoc potissimùm ob illam condiendi efficaciam Aegyptios. Verùm dignoscere quemlibet haud proclive fuit: adeò mutatis ossibus omnes erant inuicem simillimi,

πλὴν μόγις καὶ ὀξὺ ποσοῦ ἀναβιωσάντων αὐτὸς ἐγινώσκομεν. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀπείροις ἀσήμοις, καὶ ὅλως ἔτι τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες, ἀμύλητα πολλῶν ἐν τοῖσδε σκιαῖς κεκμηκότων. καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι καὶ διάκενον ἀποροπόντων, καὶ γυμνὰς τὰς ὀδόντας προφαινόντων. ἀπόρει πρὸς ἐμαυτὸν, ᾧ τινι σημείῳ τὸν θρασίωνα ἂν ἐγὼ καλὸν Νηρέως, ἢ Μιλησίωνα ἂν ἐγὼ Φαέθοντος βασιλέως, ἢ Πυρρίαν μάγειρον ἂν ἐγὼ Ἀγαμέμνονος. ἦν γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρῆν μηδέν, ἀπ' ὄμοια τὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ οὐδ' ὀλίγου ἔτι σημεῖόν τι λευκάνθη. ζητοῦντι ἐκεῖνα ὁρᾶν τι, λέγε μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπή τινι μακρᾷ προσοικεῖν, χορηγεῖν δὲ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, φορεῖα καὶ σκηνὰς ζώσαις πομπεύσαι σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὰρ λαβεῖν

nisi quod vix tandem eos diu intendentes agnouimus. Quippe conferti considebant obscuri atque ignobiles, nullum quicquam seruantes amplius primae formae vestigium. Cùm igitur multi simul ossei consisterent, inuicem omnino similes, qui terrificum quiddam per cauos oculorum orbes transpicerent, dentesque nudos ostenderent, haesitabam certè mecum, quonam signo Thersitem à Nireo illo formoso discernerem, aut mendicum Irum à Phaeacum rege, aut Pyrrhiam coquum ab Agamemnone: quippe quibus iam nihil veteris permansit indicij, sed ossa fuerunt inter se similia, incognibilia, nullis inscripta titulis, nullique vnquam dignoscenda. Haec igitur spectanti mihi, persimilis hominum vita pompae cuipiam longae videbatur, cui praesit ac disponat quaeque Fortuna, ex his qui pompam agunt, diuersos variosque cuique habitus accommodans. Alium siquidem

Fortuna

ἡ τύχη, βασιλικῶς ἀνασκευάσασα, τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τὸν ἱεροκλῆν σίψασα ὡς ἀγαλμάτι. ὃν δὲ οἰκέτης σχῆμα ἐκείνης. ἕτερον δὲ τινα καλὸν καὶ ἐπόμενον. ἕτερον ἄμορφον καὶ γελοῖον παρασκευάσασα. πανταχοῦ γὰρ οἶμαι δεῖν χρῆσθαι τῇ θεᾷ. πομπῆς δὲ ἐν μέσῃ τῇ πομπῇ μετιέναι τὰ ἐνύπνια σχήματα, ἐπειδὰν εἰς τέλος ἀφικνῆται σαφῶς. ἀπὸ μεταμφιάσασα τὸν μὲν Κροῖσον, ὑπάγεσθαι τὸν τῆ οἰκέτῃ καὶ σχῆμά τι σκοπὸν ἀναλαβόν. τὸν δὲ Μαιάνδριον, τίνος ἐν ζοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τὸν Πολυκράτους τυραννίδα μετρίαν καὶ μίχρι μέν τινος ἔξεσθαι χρῆσθαι τῷ σχήματι· ἐπειδὰν δὲ ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, τὸν αὐτὸν ἴσως καὶ ἀρχαῖς τὸν σκοπὸν, καὶ ἀναλύσαντα τὸ σχῆμα μετὰ τῆ σώματος, ὅσον ἐφ' ἑαυτοῦ, γίγνεται. μηδὲν τῶν παρόντων διαφέρον. γίνεται δ' ἐν ἀγαθομοιρίᾳ,

Fortuna deligens, regijs ornat insignibus, & tiaram imponens, & satellites addens, & caput diademate coronans. Alium serui ruri sus ornatum induit: hunc formosum effigiat, hunc deformem atque deridiculum fingit. nam omnigenum, vt opinor, debet esse spectaculū. Quin habitus quorundam plerunque in media quoque pompa demutat. neque perpetuò eodem finit ordine cultus progredi quo prodierant, sed ornatu commutato Crœsum quidem cogit serui captiuiq; vestes induere: Mæandrium autem olim inter seruos incedentem, Polycratis vicissim ornat tyrannide: & aliquantisper quidem eo cultu permittit vti. verùm vbi iam pompæ tempus præteriit, apparatum quisque restituens, & cum corpore simul exutus amictu, qualis antè fuit, efficitur, nihilo à vicino differens. Quidam tamé ob insciti

ἐπαλλὰξ ἀπαιτῇ τὸν κόσμον ὑπεσθὲς ἡ τύχη, ἄχθονται γε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ εἰκόνων τινῶν κεκοσμημένοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀφαιρούντων. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς προσώπων ἑωρακέναι, τοὺς φαιδροὺς ἐκείνους τοὺς, πρὸς τὰς χρείας τῶν θεαμάτων, ἄρτι μὲν Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ αὐτὸς, ἡ τύχη, μικρὸν ὕστερον μάλα σιμοῦς τὸ τοῦ Κίνυρος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ' ὀλίγον οἰκέτης πρόπολος ἐν τῷ ποιητῇ διεπλασμένος. ἤδη δὲ ὥρας ἔχοντος ζοῦ θράματος, ἀφελόμενος ἕκαστος αὐτῶν, τὰ χρυσόκαστα ἐκεῖνα ἐσθῆτα, καὶ τὸ πρόσωπον ἀφεὶς μόνον, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, ψυχὴς καὶ ταπεινὸς ἐπεδείκνυτο, οὐκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαιρεκλέους Σουνιεὺς ὄνος μαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος.

quum suos fortuna cultus exigit, ægrè ferunt atq; indignantur, tanquam propriis quibusdam bonis priuati: ac non potius alienis, quibus paulisper vtebantur, exuti. Quin in scena quoq; vidisse te plerũq; puto histriones istos tragicos, qui (vt fabulæ ratio poscit) modò Creontes, modò Priami fiunt, aut Agamemnones: idemq; (si sors retulerit) paulò antè tam grauiter Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò pòst ferus, poëta iubente, progreditur. At quum fabulæ iam finis affuerit, quisque auratas illas vestes exuit, personam deponens, & ad altis illis crepidis descendens, pater atque humilis obambulat, haud amplius Agamemnon ille Atreo prognatus, aut Creon Menœcei filius, sed Polus filius Charicleï Sunienſis, aut Satyrus filius Theogitonis Marathonius. Sic

διαῦτα

διάθετα· ἢ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα δῆλα, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἐδόξει. ΦΙ. Ἀλλά μοι, ὦ Μένιππε, οἱ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τούτους ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ἐπὶ γῆς, καὶ στήλας καὶ κιόνας καὶ ἐπιγράμματα, ἆρα τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; ΜΕΝ. πάνυ, ὦ οὗτος. ἢ γὰρ ἰδιάσεις τὸν Μαύσωλον αὐτόν, λίθον δὲ τὸν Κᾶρα, ἢ ἐν τῷ τάφῳ νεκυδάτιον, οἶδα ὅτι ἐν ἅπαντι γε λόγῳ, ὅτι ταχέως ἐρρίφης ἐς παραβύστου τινὰ, λανθάνον ἐν ᾧ κοινῷ λίθῳ τῶν νεκρῶν, μετὰ λοιπῶν. τοσοῦτον ἀπολείπων τῷ μνήματι, καθ' ὅσον ἐβαρύνθη τὸ πτῶμα ἄχθος ἐπικείμενον. ἐπεὶ γοῦν, ὦ ἑτοῦτοι, ὁ Αἰακὸς ἐπιμετρήσας ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι δὲ τῷ μείζονι πλείονα χώραν, ἀνάγκη ἀγαπῶντα καταπαῦσαι τὸν ῥίπτοντα σωρὸν ἐπιβαλόντα. πολλῷ δ' ἂν, οἶμαι, μᾶλλον ἐγίνετο, ἐνθάδε τοὺς παρ' ἡμῖν βασι-

Sic se mortalium res habent, quemadmodum mihi tum spectanti videbatur. PHI. *Dic mihi, Menippe, istiusmodi magnificos altosque tumulos habent super terram, & columnas, imagines, titulos, nihilone sunt apud inferos plebeijs quibuslibet umbris honoratiores?* MEN. *Nugaris tu quidem. nam si vidisses Mausolum, Carem illum dico pyramide celebrem, sat scio, nunquam ridere desiisses. ita in antrum quoddam abstrusum despectim abiectus est, in reliqua mortuorum turba delitescens. Hoc tantum commodi mihi videtur ex monumento referre, quòd imposito tanto pondere laborat magis & premitur. Nam quum Aeacus, ô amice, locum cuique metitur (dat autem cui plurimum, haud ampliùs pedem) necesse est eo iacere contentum, sesèque ad loci mo-*

dum contrahere. At vehementiùs multò risisses opinor,

βασιλέας καὶ σατράπας, πλουτοῦντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ὅτι ταπεινοπονηρίας ἐπ' ἀρετὴν ἢ τὰ πρῶτα διδάσκουσι γράμματα, καὶ ὡς ἐν τυχόντες ὑβρίζομένους, καὶ ἃ μὲν ῥήτορες ποιοῦσι, ὥσπερ τῶν ἀνηκέστων τὰ ἀτιμότατα. Φίλιππον γὰρ ἐν Μακεδόνι ἐγὼ θεασάμην, ἐν στρατῷ ἐμοὶ δοκεῖ, ἐλαχέν μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθοῦ ἀκούμενον τὰ ὑποδήματα. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἐν ἀγορᾷ ἐν τοῖς τριόβολοις μισθαρνοῦντας, Ξέρξας λέγω, καὶ Δαρεῖον, καὶ Πολυκράτη. Φι. ἄξιον διηγεῖσθαι τὰ περὶ τὸν βασιλέα, καὶ μικρῷ δεῖν ἄπιστα. τί δὲ Σωκράτης ἐπραττεν, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν φιλοσόφων; Μέν. ὁ μὲν Σωκράτης ἐξῆν περιέρχεται, διαλεγόμενος ἅπασι· σὺν δὲ αὐτῷ Παλαμήδης καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ, καὶ ἄλλος τις ἄλλος πλείων. ἔτι μέντοι ἐπιφύονται αὐτῷ καὶ διαδέχονται ἐν τῷ φαρμακοποσίᾳ τὰ

si reges hosce nostros satrapasque vidisses apud eos mendicantes, & aut falsamenta vendentes, aut primas ipsas literas virgente inopia profitentes: & quemadmodum contumelijs à quouis afficiantur, atque in faciem cædantur, perinde atque vilissima mancipia. Itaque Philippum Macedonem conspicatus, continere me certè non potui. ostensus est mihi in angulo quodam detritos calceos mercede resarciens. Quin alios prætereà multos erat videre mendicantes in triuijs, Xerxes videlicet, Darios, ac Polycrates. PHIL. *Admiranda narras ista de regibus, penèque incredibilia. Socrates autem quid facit, ac Diogenes, & si quis est sapientum alius?* MEN. *Socrates profectò etiam ibi obuersatur, omneſque redarguit: uersantur autem cum illo Palamedes, Vlysses, & Nestor, & quisquis est alius inter defunctos garrulus. Inflæmantur autem illi etiamnum atque intumescunt exhausto veneno cru-*

τὰ σκίλη. ὁ γ βάτιστος Διογέ-
νης, πρεσβύτης Σαρδαναπάλῳ τῷ
Ασσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ
Φρυγὶ, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολυ-
τελῶν. ἀκούων δ' εἰμοιρίων
αὐτῶν, καὶ πολὺ παλαιᾶς τύχης
ἀναμιμνῃσκόμενος, γελᾷ τε καὶ
τέρπεται. καὶ τὰ μεσαῖα ὕμνια
διαπάσσει, ἥδιστα μάλα
πρᾴως καὶ ἐκλύων τῇ φω-
νῇ, τὰς εἰρμογὰς αὐτῶν ἐπι-
τείνων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς
ἀκροατὰς καὶ δυσκόλως μετα-
λαμβάνειν, οὐ φέροντας τὸν Διογέ-
νην. Φι. ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί
δ' τὸ ψήφισμα ἦν, ὃν ἐν
ἀρχῇ ἔλεγεν ἐκκεκῦφθαι κατὰ
τῶν πλουσίων; Μεν. οὐχὶ
φθονήσεις· ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅτως
περὶ τούτου λέγειν ἐπεθύμουν,
πάμπολυν ἀπεπλανήθην τοῦ
λόγου. δυσχεράνεις γάρ μου
καὶ αὐτοῖς, πρόθυμοι οἱ πρυ-
τάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν
κοινῶν συναγείροντες. ἰδὼν δὲ
πολλοὺς συνθέοντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς πολλοῖς,
δεῦρο

no cruce. At optimus Diogenes Sardanapalo vicinus Asyrio, Midaque Phrygio, atque alijs item pluribus ex istorum summptuosorum numero manet, quos quum eiulantes audit veteris fortunae magnitudinem retogitantes, & ridet & delectatur, ac suspinus cubans vtplurimùm cantat, aspera nimis atque iniucunda voce illorum eiulatus obscurans, adeò vt id aegrè ferentes, nec Diogenem ferre valentes, de mutanda sede deliberent. PHIL. De his iam satis quidem: caeterùm quòdnam illud decretum est quod inito dixeras aduersus diuites esse sancitum? MEN. Bene admones: nescio enim quo pacto quum de hac re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberraui. Dum igitur ibi versabar, magistratus concionem adnocauerunt, his videlicet de rebus quae in commune conducerent. Conspiciens ergo multos concurrere, me quoque cum illis simul immiscens,

δθὺς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῶν ἐκκλησιαστῶν. διαφύδην μὲν δὴ καὶ ἄπαντα, πολλοστὸν δὲ τὸ περὶ τῶν πολεμίων. ἐνταῦθα δὲ αὐτῶν διαγορεύω πολλὰ καὶ δεινὰ, βία καὶ ἀπληστία, καὶ ὑβρεῖς καὶ ἀδικία, πολλῶν ἀνατάξεις ἐμπαγῶν, ἀνίγνω ψήφισμα τοιόνδε·

mus de numero eorum qui in concione aderant, efficior. Agitata sunt igitur & alia multa, postremò verò de diuitibus negocium: in quos posteaquam plurima fuissent obiecta violitia, superbia, fastus, iniuriæ: assurgens tandem ex populo primâs quidam, huiusmodi decretum legit:

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ πρόφορα πρᾶγματα οἱ πλούσιοι δρῶσι πρὸς τὸν βίον, ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι, καὶ πολλὰ πόνων ἐμπίπτων ἀπόρων ἀναφρονοῦντες ἀκόλαστα τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθάνωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν· τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθάσας ἄνω εἰς τὸν βίον, καταλύεσθαι εἰς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ διάστημα ἐξελθωσι μυριάδας ἐκατὸν πέντε καὶ δέκα ὄνοι, ἐξ ὄνων γιγνόμενοι, καὶ ἀχθοφορούντων, καὶ ὑπὸ τῶν πρώτων ἐλαυνόμενοι, διατρύχων δὲ λοιπὸν ἐξῆναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. ἔπει-

DECRETVM.

Quoniam, inquit, multa diuites perpetrant in vita rapientes, ac vim inferentes, inopesq; omni modo despectui habentes: Cumq; populo visum est, vt quum functi vita fuerint, corpora quidem eorum pœnas cum aliis sceleratorum corporibus luant, animæ verò sursum remissæ in vitam, in asinos demigrent, donec in tali rerum statu quinquies ac vicies decem amorum millia transegerint, asinni semper ex asinis renati, onera ferentes, atq; à pauperibus agitati: dein vt liceat illis è vita excedere. Hanc

sententiam

ὦ γενέθλιε Κραναΐε Σκιαθεύς Νυχοσκύης, φυλῆς Ἀλιβαντιάδης. Ὧδε οὖν ἀναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσματος, ἐπεψηφίσαντο μὲν οἱ ἄρχοντες, ἐπεχαρότησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεθυμήθη τὸ ὑ Βερβήρου, καὶ ὑλάκτησε ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ ἐντολαὶ γίγνεται, καὶ κυρία τὰ δεδογμένα. ταῦτα μὲν δὴ οἱ τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ, οὔπω ἀφίγμην ἐς φυλὴν, ὡς Ταρσίᾳ προσελθὼν, ἱκέτευον αὐτὴν, τὰ ὄντα διηγησαμένην, εἴ πῶς πρός με, ποῖόν τινα ἡγεῖται τὸν ἄνδρα βίον. ὁ δὲ γεραιὸς (ἦν δὲ τυφλόν τι χρήστιον, καὶ ὠχρὸν καὶ κεκλῶφον) Ὦ τέκνον, φησὶ, τλῆθι μὴ ἀτίμως οἶδα δὲ οὐ πάνυ ἀφελείας, ὅτι παρὰ τῶν ἐμφρόνων ἐμφρόνως, οὐ τὰ αὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ ἐθέλω σοὶ λέγειν πρός σε ἀνάγκην ἔχει δὲ ἐκ τοῦ Ραδαμάνθυος μυθεῖσθαι, ἤδη, ὦ πάτερ, ἀλλ' ἄνδρα, καὶ μὴ ἀθύμει με τοῦ τυφλότερον

sententiam dixit Caluarius patre Aridello, patria Manicensis, tribu Stygiana. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes, scisuit plebs, adfremuit Proserpina, allatrauit Cerberus. sic enim rata quæ inferi statuunt, authenticáque fiunt. Quæ igitur in concione agebantur, erant huiusmodi. Tum ego statim, cuius gratia veneram, Tiresiam adeo: atque illi reuti erat ordine narrata, supplicaui vt mihi diceret, quòdnam optimum vitæ genus putaret. Hic verò subridens (est autẽ senticulus quispiam cæcus, pallidus, voce gracili) O fili, inquit, casum tuæ perplexitatis scio à sapientibus istis profectam, haudquaquam idem inuicem ijsdem de rebus sentientibus, verùm haud fas est id tibi proloqui: si quidem quod Rhadamanthus interdixit. Nequaquam, inquam, ô patercule: sed dic amabò, neque me contemnas, qui in vita te

τδορ ψδίοντα ἐμ ὦϊ βίο. ὃ δ' ἐμὲ μὲν ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τ' ἄπωθεν ἀφεστὼς, ἐρέμα πρὸς τὼμὼ ψαλιζόμενος, ἔφη, ὦ Μίθροβαρζάνη, τί δῆτα μέλλομεν, καὶ οὐκ ἄπειμι ἐντεῦθεν ἐς βίους ἄλλους; ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν οἱ τῶν ἰδιωτῶν ἄδοξοι βίοι, καὶ σωφρονέστεροι, καὶ ἧττον ἀφροσύνης πανσάμενοι, καὶ μετριώτεροι εἶναι, καὶ τέλος καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπεῖν, καὶ καταλύειν τῶν ὄφεων τούτων συμπλοκὰς, καὶ τὰ ζῶντα κἄτα λύπην ἐγκαμπτόμενα, ἵνα μόνον μὴ ἄπαυστος θυμάσῃ, ὅπως τὸ πρῶτον ἐν θνητῷ, παραβάλλεις γὰρ τὰ πολλὰ, καὶ πρὸς μηδὲν ἐσπουδακότα. ἂν ἄπωθεν, πάλιν ὄρθ' ἔχων Ἀσφοδελιτῶνα λειμῶνα. ἐγὼ δ' (ἦν γὰρ ἤδη ὀψὲ ἐφ' ἑσπέρᾳ) ἔφην, ὦ Μίθροβαρζάνη, τί δῆτα μέλλομεν, καὶ οὐκ ἄπειμι ἄνθις ἐς τὸν βίον ὃν ἔχω πρὸς ταῦτα, θαρρῶν, φησὶν, ὦ Μένιππε. ταχέως γάρ σοι καὶ ἀπράγμονα ἐπιδείξω ἀφανῆ, καὶ οὐκ ἄπαγαγὼν μὲ πρός τι χωρίον ἔμπυρ ἐσφυρήτρον, λάξας τῷ χειρὶ πόῤῥωθεν ἄμαυρόν τι καὶ λιπαρὸν, ὥσπερ δὴ

tate etiam ipſo cæcior obſcuro. Abducens ergo me, procul ab aliis auferens, ad aures mihi inclinans: Optima eſt, inquit, idiotarum priuatorumq; vita, ac prudentiſſima quamobrem ab hac vaniſſima ſublimium cõſideratione deſiſtens, mitte principia ſemper ac fines inquirere, & vafros hoſce ſyllogiſmos deſpuens, atq; id genus omnia nugas æſtimans, hoc ſolum in tota vita perſequere, vt præſentibus bene compoſitis, minimè curioſus, nulla re ſolicitus, quamplurimùm potes hilaris vitam videnſq; traducas. Hæc quum dixiſſet, rurſus in Aſphodelorum pratum ſeſe corripuit. Ego igitur (nam & nunc veſper erat) Age, inquam, ô Mithrobarzane, quid cũctamur, ac non hinc rurſus abimus in vitam? Ad hæc ille: Confide, inquit, ô Menippe, breuem quippe facilémque tibi monſtrabo ſemitam. Et me protinus abducens in regionem quandam magis priore tenebricoſam, manu procul oſtendens ſubobſcurum, tenuéque, ac velut

per

ἀφ' ἑαυτοῦ εἰσιόντι φῶς, λιπαρὸν, ἔτι καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Τροφωνίου, ἐκεῖθεν καταφέρουσα εἰς Βοιωτίας. τοῦτον ἐν ἄνιθι, καὶ ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν. ὡδὶ δὲ ἐν τοῖς ἑρμαίοις ἐγὼ, καὶ τὸν μάγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μόλα ἀφ' οὗ σπήλαιο διῆλθες, εἰς οἷ' ἔπος ἐς Λεβαδίαν γίγνομαι.

per rimam influens lumen: Illud, inquit, [2] Trophonij templum est, atque illac ad inferos è Bœotia descenditur. hac ascendes, atque illinc ò cris in Græcia. Ego igitur hoc sermone gauisus, salutato mago, difficilè admodum per angustas antri fauces subrepens, nescio quo pacto in Lebadiam perueni.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus non solùm hîc, sed in Vitarum auctione, & pluribus alijs in locis perpetuam discrepantiã philosophorum atque diuersas doctrinas notat. Itidem Seneca in Ludo demortui Claudij Cæsaris, & in eundem Beatus Rhenanus Selestadiensis. vbi quàm nihil inter veteres philosophos vspiam conueniat, videbis. Porrò hîc falsè taxat vel Magorum præstigias, vel inania poëtarum figmenta, vel incertas quauis de re philosophorum inter se digladiationes. Occasio dialogi ab incessu & habitu Menippi.

a O MISERI.] *Occasio argumenti.* b Ac primùm sanè.] *Narratio cõsimens causam descensus ad inferos.* c Audirem Homerum atque Hesiodum.] *Cùm poëtæ Epici plerunq; narrent fœdas libidines, quibus magnos deos irretitos fingunt, etiam ipsum deorum imperatorem Iouem, multaq; impiè de Dijs immortalibus comminiscantur, ideo à Platone è sua republ. Homerum exterminatum puto, quòd moribus noceret.*

d Quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conjicerem.] *Id est, euitans grauius malum, in alterum diuersum inciderem. Senarius extat proverbialis:* πρὸς πῦρ γὰρ φεύγων ἐς τὸ

πῦρ

τῦρ φεύγειν, fumum fugiens, in ignem incidi. Vtitur & Plato lib. de Rep. 8. cùm ait, populum, dum recusat ingenuis seruire, quasi vitato fumo seruitutis, in eius flammam incurrere, & seruis etiam seruire. Item Plutarch. ἐκ καπνοῦ πυρὸς: Ineptæ autem verecundiæ illud accidit, vt fumum fugiens infamiæ, in ignem conijciat sese. i. in aliud maius. Vide Erasmum in Adagior. prima Chil. e Alius etenim.] *Philosophorum incertæ & diuersæ doctrinæ. f* Peruigilanti mihi.] *Sequitur nunc quomodo ad inferos descenderit. g* Ex Zoroastri discipulis.] *In fragmentis Berosi Chaldæi legitur, Zoroastrem Persam fuisse Cham, Noë filium, à patre maledictũ, ac primũ inuenisse artes magicas, & mundi principia, syderumq; motus diligentissimè speculasse. Vnde & Zoroastres dictus est, q. velut ζῶον ἄστρον, quasi viuens astrum ab omnibus coleretur, propter doctrinam ac sapientiam. Meminerunt huius Plato, Plutarchus, Laërtius, Psellus, Iustinus, Plinius, Apuleius, & multi alij. h* Tiresiam.] *De Tiresia nobis dictum est in dialogo Menippi & Tiresiæ. Hom. Odyss. λ. qui eum apud inferos solum sapere, aut cæteros vmbrarum vagari modo. Cic. de Diu. 1. i* Faceq; lustrauit.] *Qui enim id faciebãt, certum carmen insurrabant, & tæda, scilla, ouis, sulphure, aliisq; circũpurgabant, quod Lucianus φαγιζειν dicit. Idem etiam φαγεθαίειν Græci dicunt: & ἀπομάττης est φαγεδαινητὴς, qui circumlustrabat, & circumpurgabat, quod quia res certæ certaq; februa circumferebantur, circumferre Latini vocauerunt. Itaq; apud Maronem, circumferre vnda, est lustrari, lustratione curari & vnda purgare.* Idem ter socios pura circuntulit vnda.

Hecaten.] *Hecate triformis & tergemina à poëtis vocatur, eandemq; esse putant cum Proserpina. Verùm hic à Proserpina Hecaten separat Lucianus. l* Asphodelo constitũ.] *Ex multis Luciani locis colligere licet, Asphodelum herbam esse plebeiam ac vilem, atq; hac victitare manes, apud quos nullus luxus, nulla sit ambitio. Quin etiam apud Theocr. idyllio 7. Asphodelus inter rusticanas herbas commemoratur. Proinde poëta, regum ac locupletum immoderatos luxus taxat, illorum fastibus popularium mediocritatem anteponens. Hesiodus lib. 1. operũ, cui titulus ἔργα καὶ ἡμέραι ad fratrem Persam:*

ἐλ

ὡσπερ ὅσον τὸ μεγάλοχρῆ πρὸς ἀσφοδέλου μίγ' ὄνειαρ.

Magna sit vtilitas maluæ asphodeliq; virētis. *Vide ea quæ annotauimus in libello de Luctu.* m Accusant autem.] *Iudicia & accusatores & pœnæ defunctorum.* n Peritura eorum superbiam.] *Detestatur numiam hominum superbiam, qualem ferunt fuisse Tarquinij, cui Superbi cognomen inditum à moribus quidam docent. Dionysius lib. 4. scribit Tarquinium à Romanis Superbum cognominatū esse, quod insolentia quadam tyrannica & moribus superbissimis prædituſ fuerit.* o Dionysium.] *Vide Ouid. lib. 4. de Ponto, & 5. Tristium, elegia 9. Erasmum quoq; in prouerbio: Dionysius Corinthi.* p Thersitem à Nireo.] *Deformissimus vir ad Troiam venit Iliad 2.* q Ab altis illis.] *Altores planis: id est, nudis pedibus proscenium introëuntes, quibusdam excalceati & planipedes dicuntur.* r Dic mihi.] *Obiectio.* s Nugaris tu quidem.] *Vanam esse gloriam, quam in hac vita plerique appetunt.* t Versantur cum illo Palamedes.] *Idem Lucianus in Menippo, Aeaco, Pythagora & Socrate, Menip. Cateruam Socrates vbi Aeac. cum Nestore ac Palamede ille plenam; nugatur.* u Quoniam.] *Decretū contra diuites apud inferos à Caluario latum, vt diuitum animæ quæ rursus in vitam remittendæ essent, in asinos demigrarent, donec in tali rerum statu, ad multa annorū millia asini ex eiusmodi asinis nati, onera ferrent, atq; insuper à pauperibus agitarentur. Sunt autem verba Menippi, qui descenderat ad inferos, consulturus vatem Tiresiam, quam vitam vt optimam eligere deberet, philosophis omnibus dissentientibus, nec eadem studia, eadémve opiniones sequi iubentibus. Is reuersus exponit Philonidæ supplicia apud inferos diuitum & improborum, eorumq; miseros exitus, de eisdemq; decretum illud vnanimi cōsensu curiæ infernalis latum esse affirmat.* x In asinos demigrent.] *Περὶ μετεμψυχώσεως. i. de migratione animarum in varia corpora tum etiam brutorum, vide elegantissimum dialogum Luciani, qui Gallus dicitur.* y Optima.] *Summa & scopus totius argumenti.* z Trophonij.] *Per Trophonij antrum Menippus hic se iocatur ab inferis redisse.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Quum breuis hæc fumo leuior sit vita caduco:
Et tamen excedat quod facit omne modum,
Quam teneat callem, medium seruare Menippus
Vtpote sit, cæcas curat adire domos.
Ergo refert primum diris quæ vidit in vmbris:
Decretum infernum, peruariosque locos.
Consilium tandem vatis, quæ vita sequenda:
Cuius responsi, quisquis es, esto memor.

SALVE atrium.] *Occasio Dialogi ab incessu & habitu Menippi.* At quid sibi vult.] *αἰνιγμάτιον.* Salue Menippe.] *ἀσπασμός.* Vnde nobis.] *ἐρώτησις.* Adsum reuers⁹.] *ἀπόκρισις ἀφηγηλικὴ καὶ τὰ μεταξὺ ἐμβάλλα.* O Hercules.] *ἀναφώνησις χαρακτική.* Non, sed me.] *Responsio de genere sui discessus.* Quæ nam causa.] *αἰτίας ἐρώτησις.* Iuuenta me.] *Redditio causæ efficientis.* Siste, ô beate.] *ἀξίωσις καὶ παράκλησις πρὸς τὸ ἐμβάλλον.* Quæ nam hæc vestis.] *ἐρωτήσεις ἄλλας.* Res dilecte grauis.] *ἀπόκρισις ad posterius membrum καὶ πάλιν.* Vt consulerem.] *A causa finali.* Atqui deliras.] *ἐπιτίμησις.* Quid ais, nouine.] *Interrogatio.* Per Iouem.] *Asseueratio à quantitate.* Verùm prodere.] *Occupatio.* Nequaquam.] *Pollicetur taciturnitatem.* Verùm tui gratia.] *ὑπόσχεσις.* Decretum est.] *Narrationis principium.* Ne prius, ô beate.] *Interpellatio ordinis instituendi gratia facta.* Quæ videlicet. *αἰτίσεως τοῦ αἰτήλογου.* Verisimile enim.] *Ratio.* Parendum etiam in his.] *Assensus ad iustam petitionem.* Nam quid facias.] *κατάκλησις τοῦ ἀρχέτυ.* Ac primùm.] *Narratio continens causam descensus ad inferos.* Ego igitur.] *Narrat quid ex poëtarum lectione hauseris.* Seditiones ac bella.] *τὰ ἀταχθέντα καὶ μεταξύ.* Postquã verò.] *Alterum tempus.* Hic leges.] *Quid leges de Dijs fatuant.* Hic hæsitabundus.] *τὰ οὐδαμοῦ, ἃ μαχάλη.* Neque enim Deos.] *ἐκκλησις ἰδικὴ καὶ ἀποστροφή.* Nisi de his.] *τὰ αὖτις.* Neque rursus.] *ὁ λογισμὸς, καὶ τὸ διάπτυξον ἀρχῆς.* Hæc igitur mecum.] *Consulit se ad philosophos.*

Alius

Alius etenim.] μεγασμὸς vanarum sectarum. Corpus sīti.] ἀπάθεια. Alius iubet.] τὰ διάφορα & προηγούμενα. De mundo verò.] Academici, eorumq; αὔρωσις & ἰδίωμα. Vt nec ei qui.] In vtramque partem probabiles disputationes. Prorsum igitur.] τὸ σύνολον. Prætereà.] Hactenus de doctrina, nunc de vita. Eos enim.] Distributio, contemptores diuitiarum. Iuverò.] οἱ σοφισταί. Ergo hac.] Conclusio. Aliquātulum tamen.] τὸ παραμύθιον. Peruigilanti mihi.] παρεκδοὰ ad modum descensus. Venit in mentem.] ὁ λογισμός. Vt conuenirem.] Α causa. Eos carminib.] Magorum potentia & superstitio. Optimè ergo.] Concludit consilium. Si cum horum quopiam.] τὸ πολιτικὸν αὖθις τῆς προσώπου. Ac stanti quidem.] Narratio profectionis & aduentus. Quo cum venio.] τὸ α πρόχθες. Coma quidem canum.] πρόσωπον προφάσεως à narratione habitus, animi & corporis. Nomen aūt.] Α nomine. Orans igitur.] τὸ β πρόχθες. Suscipiens verò.] τὸ τῶ μὴ προσδοκᾶσθαι πρόχθες. Primum quidem.] τὸ α, à tempore. Ad Euphratē.] Α loco. Volubile quiddā.] τὸ λοιπὸν, ἢ ἐπωδή. Post illam igitur.] τὸ παραλήθειν. Cibus quidem.] ἡ σιτία αὐτῶν. Potus.] τὸ ὕδωρ. At postquam.] τὸ ἄλλα προχθὲς ἀπὸ τῶ μὴ προσδοκᾶσθαι. Deinde totū.] τὸ ἄλλο πλανᾶν. Nos ipręparauim⁹.] τὸ τῶ ἀμφιτρίτης. Iussit pręcrā.] ἡ παρακέλευσις. Quid ita, ô Menippe.] Inuestigatio causarū. At qui perspicuū.] Prodit causas istius habitus, & mutati nominis. Nam hi qui ante.] Narratio de nauigatione. Iam igitur dies.] ὁ χρόνος & ὁ τόπος. Parata siquidē.] τὰ ἔρχεσθαι, & συνίεσθαι αὖθις. Iam egredimur.] Profectio. Putē effodim⁹.] τὸ προχθὲς. Summisso murmure.] τὸ λοιπὸν, ἢ ἡ ἐπωδή. Dæmones conuocat.] Poëtica ἀνατόμησις Orci, carminibus magicis excitati. Ac porrò] Secundus accessus ad inferos. Vmbratū.] Distributio. At quum.] Consilij habitus, euentus. Iam enim.] Occasio. Sed quoniam.] Tertius transitus per inferos. Tum pauló] Descriptio inferorum & eorum indicij. Nos igitur,] Attentio. Per Iouem.] ἀξίωσις. Hæ nos igitur.] Accusatores qui. In hos pręcipuè.] Quos pœnæ potissimùm maneant. At nunc splēdida illa.] προσχαρὰ diuitiū defunctorum. Et si quem co-

rum.] *Menippi σαρκασμός.* At ipse vix.] *τὸ σχολῆ.* At Minos.] *Iudex infernalis iudicat in gratiam.* Cyrenæus.] *Cyrenæus Aristippus eum absolvit à pœna, ob beneficia in doctos collata.* Tum nos.] *Transitio ad locum supplicij, καὶ τὸ κολαστήριον.* Nam simul.] *ἡ ἔκθεσις τῶν δικῶν.* Cerberus lacerat.] *σωφρονισμός.* Et quosdam.] *ἄλλο τῶν μιαιφόνων μόρον.* Id seruiliter.] *ἡ ἀδεσποτία.* Sed illa quoque.] *ἄλλο μέρος.* Hos tandem prætereuntes.] *Transitio ad ἀπόθεσιν.* In campum venimus.] *Campus Acherusius, siue Elysius.* Alios quidem.] *Diffributio.* Verum dignoscere.] *Occupatio.* Cùm igitur multi.] *Æqualitas inferorum.* Quónam signo.] *Deridet formosos, & alios dispares fortunæ.* Hæc igitur.] *ἐμφίασις.* Alium siquidem.] *Diffributio. Fortuna hominum varia & incerta.* Quin habitus.] *Amplificatio, in qua docet humanam vitam esse fabulam.* Sed ornatu.] *τὸ μὲν τῶν πομπῶν, καὶ ἡ ἀδεσποτία.* Aliquantisper quidem.] *Fortunæ bona non propriè nostra sunt, sed extra nos posita, fluxa & caduca.* Quin in scena.] *Illustratio à similitudine, à scenicis fabulis, earumq; personis histrionibusq; ducta.* At cum fabulæ.] *τὸ μὲν τὸ δρᾶμα.* Sic se mortalium.] *Conclusio.* Dic mihi.] *Obiectio.* Nugaris.] *ἀπόκρισις ab exemplo, vanam esse gloriam, quam plerique maximi viri in hac vita expetunt.* Hoc tantum.] *ἐπανόρθωσις γέλοια.* Nam cum.] *αἰκολογία.* At vehementius.] *νῦν ἀνάθεσις.* Si reges.] *τὸ ἀόριστον, de regib. & satrapis.* Perinde.] *τὸ ἀορίστως μόριον.* Quin alios.] *τ' ἄλλα τ' ἐπαγωγῆς παραδείγματα.* Socrates autem.] *μετάβασις.* Etiam ibi.] *ἀφήγησις.* Cæterùm quódnam illud decretum.] *Tertia pars, περὶ τῶν ψηφίσματος τὸ πλούσιον τῶν ἀπὸ τῆς ἀποπλανήσεως ἐπανόδου ἕνεκα.* Dum igitur ibi.] *ἀφήγησις.* Concionem.] *ἡ ἐκκλησία.* Conspicientes.] *οἱ ἐκκλησιασταί.* Agitata sunt.] *τὰ δόγματα προσλήψει.* Quoniam.] *Decretum contra diuites factum.* Curiæ.] *ἡ ἀνάγνωσις τῶν ψηφισμάτων.* Corpora.] *Diuisum pœnæ.* Quę igitur.] *Clausiuncula.* Tũ ego.] *Secunda Dialogi pars suscitatoria.* Est autẽ.] *Tiresiæ descriptio.* Haud quaquam] *Tergiuersatio.* O patercule.] *Inflat orando.* Optima est.] *Sũma & scopus totius argumenti.* Ideo ab.] *πρόφασις.* Hoc

ni. Hoc ſolum.] *Epicureum conſilium.* Hæc quum.] *Concluſio.* Ego igitur.] *Diſceſſus ab inferis, & reditus in Græciam.* Hoc ſermone gauiſus.] *Concludit dialogum.*

ΕΡΜΟΥ, ΧΑΡΩΝΟΣ, Ἢ ΘΕΩΡΟΥΝΤΕΣ. *CHARON, SIue Contemplantes.*

Petro Moſellano interprete.

ARGVMENTVM.

Eiuſdem fermè argumenti eſt hic Dialogus cum ſuperiore. Nam vt illic Menippus apud inferos videre atq; audire ſupplicia & miſeros exitus diuitũ atq; potentum fingitur, ita hic Charon apud ſuperos hominũ dementiam contemplatur, ſtulta illorum conſilia & actiones deridẽdo: quippe qui in his quę incerta ac momentanea maximè ſunt, puta robore corporis, potẽtia, diuitijs, fortuna, gloria, & id genus alijs, omnem ſpem atq; fiduciam collocent: mortis verò, quæ omniũ certiſſima, & mox conſecutura eſt, nullam rationem habeant. Id quod ipſe Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat: & paulò ſuprà quoq;, vbi homines ſtultitiæ ſuæ admonet, & ad meliorem mentẽ reuocat. Tractantur autem hæc primò per ſpeciem, propoſitis exemplis Midonis, Cyri, Crœſi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere, deſcriptis hominum & priuatorum & regũ affectibus, ſtudijs q; poſtremò etiam confutata opinione quam multi de defunctorum honorib. habebant: & in ſumma non hominum modò res & corpora, verùm & ciuitates, & flumina, deniq; omnia morti ſubiecta eſſe oſtenduntur: quam eo faciliorem cuiq; eſſe, quo mundanis iſtis rebus ac opib. minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam δραματικὴ eſt, dum Mercurius iam exoratus à Charonte, montes alios alijs imponit, & locum vnde proſpectus in omnes terras pateat, extruit.

MERCVRIVS.

Ι γελᾷς, ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνελήλυθας ἐς τὴν πρού-την ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χαρ. ἐπεθύμησα, ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ· ἢ τίνων στερούμενοι, πάντες οἰμώζουσι κατιόντες παρ' ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. αἰτησάμενος οὖν παρὰ τοῦ ᾅδου καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λιποναυτῆσαι γενέσθαι, ἀνελήλυθα ἐς τὸ φῶς. καί μοι δοκῶ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι σοι· ξεναγήσεις γὰρ, εὖ οἶδ' ὅτι με συμπερινοστῶν, καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. Ερ. οὐ σχο-

Qvid [a] rides, ô Charon? aut cur deserto nauigio in hanc lucem ascendisti, non admodum assuetus superûm rebus interesse? CHA. Cupido me cepit, ô Mercuri, videndi & quae'nam in vita gerantur negocia, & quibus studijs homines teneantur: tum etiam quibus bonis exuti plorent omnes, vbi ad nos descenderint. Neque enim ex ipsis quisquam citra lachrymas traiecit. Quare exemplo illius Thessali adolescentis commeatu à Dite impetrato, vt vnum saltem diem à naue abesse liceret, in lucem ascendi: ac mihi videor in ipso planè tempore in te incidisse. [b] Nam peregrinus cùm sim, sat scio te non grauari, quin obambulando me ducas, singuláque demonstres, vt qui vniuersa iam habeas comperta. MERC. Non

οὐ σχολή μοι, ὦ πορθμεῦ, ἀπράγμων γάρ τι δεῖν πονηρόν ἐστιν ὃ νῦν ἄγω διὰ τῶν ἀνθρωπίνων. ὁ δὲ ὀξύθυμός τε καὶ τί δρᾷ, καὶ δεῦρο μὲν βραδύνοντά με, ὅλον δὲ ἐπιρρέψων ἴσως ἄνω, πρᾶος δὲ οὐδὲ ὅλως ἐστί. ἃ ἔνεστι τὸν Ἡφαιστον πρᾶον ἰδεῖν, ῥίψας ἐμὲ ἅμα τινὰς τῶν πολλῶν, ἐπὶ τὸ ἀνασείσιον βηλοῦ, ὡς ἐπισκάψων γέλωτα πρέποντα καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Χαλεπήνας οὖν μοι ἄκρος πλανήτην ἐπὶ γῆς, καὶ ταῦτα ἰτέαν καὶ ξύμπλουν, καὶ συνδιάτορα ὄντα. καὶ μάλα ἐλαφρᾷ ἄχθῃ, ὦ ναῦ Μαΐας, ἐκείνην γοῦν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μηδενὸς πώποτε σὲ ἐντελῶς ἐπίλεκτος, ἢ πρέσβυν ἄνευ· ἀπὸ σὺ βαρύνεσθαι ὑπὸ τοῦ καταφράκτου καὶ ἰκταδὸς, ὅμοιος οὐδὲν ἐρρῶσθαι ἔχων. ἢ εἴ τινα ἄλλον ἀκρόαν ὑφοῖς, ἐκείνῃ παῤ

Non est ocium, ô portitor. Nam abeo iam nunc, negocium quoddam quod ad mortalium statum pertinet, ab Ioue summo datum expeditum. Ille autem ad iracundiam propensior est: vt planè vereor ne cunctantem me vel totum vestræ sortis esse permittat, caliginis videlicet addictum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita & me correpto pede, è summo deijciat colonimirum quò & ipse pocillatoris munere fungens, claudicando risus moueam. CHA. *Despicies ergo me temerè & indecorè in terra oberrantem, præsertim amicus, & nauigationis sócius, tum & nostræ reip. ex parte legatus? Atqui conueniret, ô Maiæ proles, illorum te etiã num meminisse, quod te vel sentinam exhaurire, vel* [c] *remum agitare ne vnquam quidé iusserim:* [d] *quin tu interim, quanquam adeò robustus es humeris, in nauigij dorso porrectus stertis: aut si quam fortè ex vmbris loquacem offenderis, cum hac inter nauigandum perpetuò con-*

παρ' ὅλον τὸν πλοῦν σιγήσῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὤν, τὴν λιχνείαν ἕλκων, ἐρίτιμον μόνος. ἀλλὰ σὲ τὸν πατρὸς, ὦ φίλτατον Ἑρμάδιον, μὴ καταλίπῃς με. πρίν γε ἂν εἰδῶ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἄφανῆ, ὅσα τις καὶ ἰδὼν ἐφανίσθην, ὡς ἂν μὴ σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται, διολισθάνοντες ἐν τῷ σκότῳ, ὕτω δὴ κἀγὼ οἶμαι ἀμβλυώττων πρὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ λιπὼν, ὦ Κυλλήνιε μοι ἐς ἀεὶ μεμνημένῳ τὴν χάριν. Ερ. Τοῦτό τοι πρᾶγμα, σιγῶν αἴτιον καταστήσεταί μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς ὑπηρεσίας, ἐκ ἀκόνδυλον φανταζόμενον ἡμῖν ἰσόμισθον, ἀπουρητέον ἂν ὄμως. τί γὰρ ἂν τις πάθοι τις, ὁπότε φίλτατε ἂν βιαίοις; φαίνῃ ἂν ὅτι εἰδῇς καὶ ἕκαστον ἀκριβῶς, ἀμήχανόν ἐστιν, ὦ θορυβοποιὲ πομπὲ γὰρ ἂν ἐτῶν ἐ σιγηρὸν γένοιο. ἔστα ἰμὶ μὲν ληρήσασα πολλὰ, σιγήσω, καθάπερ, ἀφεῖσά σε

fabularis: ego verò quantũuis senex, remigium agens duplex, solus remigo. At te per patrem obsecro, ô charissime Mercuriole, ne me deseras: sed vt nouo aliquo conspecto redeam, indica quæ nam in vita geruntur. Quòd si tu me neglexeris, nihil planè ab ipsis cæcis differre videbor. Vt enim illi lubrico gressu per caliginem titubant, ita ruinsus ego ad lucem tibi hallucinabor. Quin tu hanc mihi das gratiam, ô Cyllenie, perpetuò memori futuro? MER. Hæc profectò res verberum mihi causa existet, adeò vt iam hinc commonstrationis huius mercedem non sine tuberibus nobis fore prospiciam: obsequendum tamen. Quid enim facias, vbi amicorũ quispiã impellat? Principiò ergo vt omnia singulatim & exactissim cõspicias, frustra laboras, ô portitor. nã hoc multorũ annorũ fuerit negociũ: deinde & ipsi mihi verendum, ne interim tanquã transfugam Iupiter

ὑπὸ Διὸς, σὺ δὲ καὶ αὐτὸν ἐκωλύσας ἐνσχεῖν τὰ ὄντα θανάτου ἕνεκα, καὶ τῷ Πλούτωνι ὀργὴν ἐμποιῆσαι, μὴ νεκρανιστῶντα πολὺν ἔτι χρόνον. καὶ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσεται, μάτην ὀβολὸν ἡμῶν ὀφλῶν. ὃς ἂν τὰ ἐπιφάλαια τῶν νομιζόντων ἴδῃς, ἅτε πάλαι σκυθρωπάζων. Χά. αὐτὸς, ὦ Ἑρμῆ, ἐπιτήδευε τὸ βέλτιστον· ἐγὼ δὲ ἀνὴρ οἰδαπὸς ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. Ερ. ἀλλ' ὦ ἄνδρες, ὦ Χάρων, ὑψηλὸν γέ τινος ὑμῖν ἔδει χωρίου, ὅθεν ἂν ἅπαντα πάντ' ἴδοις. σὺ δέ, ἐπεὶ τὸ βέλτιστον ἀνηυρέθη ἡμῖν ἢ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐκ ἂν ἔτι ἐπαμύνοι, ἐν πολλοῖς γὰρ ἂν ἀκειβῶς ἅπαντα διαθεάσαιο. ἐγὼ δὲ οἶμαι, ἀλλόδοξος ἀεὶ ξυνόντα, ἐπιβαθρίδων τῶν βασιλέως τοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν, ὑψηλόν τι ὄρος ἐπισκοπῆσαι. Χάρ. οἶδα, ὦ Ἑρμῆ, ἔστι δὲ ἐνθένδε λίαν ἐγγὺς πρὸς ὑμᾶς, ἐπιδεῖν

Iupiter me abdicet: tibi verò quò minus mortis munia peragere posses, fuerit impedimento: neque non Ditis imperio detraxerit, cùm videlicet longo adeò tempore umbras adueheres nullas. Postremò & Aeacus, qui portorio colligendo præfectus est, stomachabitur, vt qui tanto tempore ne obolū quidem lucrifecerit. Verùm qua via ipsa rerum capita videre possis, iam consilium nobis erit captandū. CHA. *Ipse, ô Mercuri, quod optimum factu fuerit, videris: ego verò peregrinus cùm sim in terra, quid rerum hîc agatur, nescio.* MER. *Breuiter, ô Charon, editiore alioquo loco opus erit, vt indè cuncta queas prospicere. Cæterùm si in cœlum subuolare tibi foret facultas, non laboraremus. Cùm autem te, cui semper cum mortuorum simulachris commercium fuit, Iouis regiam calcare minimè liceat: iam tempus fuerit, excelsum alium quem montem disquirere.* CHAR. *Nosti, ô Mercuri, quæ ad vos inter nauigandum dicere consueuerim.*

ἐπειδὰν πλέωμεν· ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα λαταγίζῃ, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπίπτοι, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμᾶς μὲν ἀγνοίας ἕνεκα τὴν ὀθόνην ἐᾶσαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τῷ πλοΐῳ, ἢ συνεφάψασθαι τῷ πνεύματι. ἐγὼ δὲ τὴν ἡσυχίαν ἄγαν πρακτέον ὑμῖν, αὐτὸς γὰρ ἐμαυτὸν τὰ βέλτιστα. λατὰ ταῦτα δὴ καὶ σὺ πράξεις, ὁπόταν λαλῶς ἔχειν νομίσῃς, λυβερνήτης ὢν γὰρ ἔσῃ· ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἐπιβάτου τάξομαι, σιωπῇ λαθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος καὶ ἐπόντί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις, αὐτὸς γὰρ ἔσομαι τί ποιητέον, λαξεφρόνω τῷ ἐκανῷ σκοπεῖν. ἆρ' οἶδ' ὁ Καύκασος ἐν πειτάλῃ, ἢ ὁ Πάρνασσος ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐκφανέστερος; καί σοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην, εἰς τὸν Ολυμπον ἀναβλέψαντι, συνεκαμέν τι καὶ ἐπεργάσεσθαι μοι δόξα.

Χά. *siquidem vbi procelloſus ventorum flatus obliquo velo incubuerint, vt in ſublime tollantur fluctus: ibi vos, quæ eſt veſtra imperitia, iubetis vel velum tranſhere, vel pedem pauliſper accommodare, vel etiam ipſius venti curſum ſectari. at ego quietem vos agere iubeo: ipſum enim me, quod optimum ſit, non ignorare. Quin ergo & tu quidem hæc imitaris, & in præſentia quum ſis gubernator, quæ tibi conuenire viſa fuerint, facito: ego verò, vt eſt vectorum conditio, tacitus ſedebo, per omnia tibi iubenti obſecundans.* MER. *Rectè admones, ô Charon. ipſe enim quid facto opus ſit, ſciero: ac ſpeculam nobis idoneam inuenero. Num ergo Caucaſus idoneus, aut hoc altior Parnaſſus, aut vtroque eminentior Olympus ille? Atqui in Olympum mihi intuenti, non contemnendi cuiuſdam conſilij in mentem venit: verùm ad hanc rem tuo & labore & obſequio pariter erit opus.*

CHA.

Χά. πόσα ἦν, ἐπειρήσω γὰρ ὅσ' ἀμωτά. Ερ. Ὅμηρ' ὁ ποιητὴς φησι, τὼ Αλωέως υἷε, λέγει μὴ αὐτὼς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐπιχειρῆσαι ποτὲ τῷ Ὀσσαν ἐπὶ βάθρον ἀναστῆσαντας, ἐπὶ τούτοις δὲ Ὄλυμπον, εἶτα Πήλιον ἐπ' αὐτῷ, ἵνα λιὸ τούτου ἐπίβασιν ἐξεύρωσιν ἐς τὸν οὐρανόν. ἐπάνω μὲν γὰρ τοῦ μαρακίου (ἀκριβέστερον γὰρ οὐκ οἶδα) λέγεται ἐπιέσθαι. νῦν δ', ἐπεὶ ἐπὶ καταῖς τοῖς θεοῖς ταῦτα βεβούλευνται)τί ἐχὶ οἰκοδομῶμεν καὶ ἡμεῖς λιὰ τὰ αὐτὰ, ἐπιτυχόντες λόφους τὰ ὄρη, ἐς ἧκιστα ἂν ὑψηλοτέρα ἀνεβαίνομεν τοῦ σκοποῦ; Χά. καὶ λαμπρόν γε, ὦ Ερμῆ, λόφον ἕτερον ἐπιβιβάσαι ἐπὶ τὸν Πήλιον ἢ τοῦ Ὄσσαν; Ερ. ἆρα τί ἐν ἄρ, ὦ Χάρων; ἢ ἀπιστεῖς ἡμᾶς ἐγχειρήσειν ἂν λίαν βραχυμανίοις ἐπὶ τοῖς, καὶ ταῦτα θεὸς ὑπάρχοντας; Χάρ. οὐκ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τοῦ

CHA. *Tuũ ergo fuerit imperare, ô Mercuri: equidem pro mea virili in omnibus parere conabor.* MER. *Homerus poëta dicit, Aloëi filios, cùm & ipsi duo essent, ad hæc pueri, statuisse olim vnà cum radicibus Ossam euulsum Olympo superimponere, deinde & huic Pelion: quòd arbitrarentur hoc pacto sufficiorem sè gradum & ascensum in cœlum habituros. Verùm hi adolescentuli cùm impij essent, audaciæ suæ pœnas dederunt. Nos autem, qui hæc in deorum iniuriam minimè molimur, cur non & ipsi eandem viam ædificamus, montem monti agglomerãdo, quò videlicet exactiorem & commodiorem habeamus prospectum?* CHA. *Et duobus nobis, ô Mercuri, vires sufficerint ad loco mouendum vel Pelion, vel etiã Ossam?* MER. *Quid ni, ô Charon? an tu nos abiectiores magisq; imbecillos infantulis illis iudicas? maximè quum sumus dij.* CHA. *Nequaquã, sed res ipsa incredibilem quandã*

πλὴν μεγαλεργίαν ἴχαρ. Ερ. ἀκόντως. Ἰδιώτης γὰρ ἦν, ὦ Χάρων, καὶ ἄτεχνα ποιητικός. ὁ δὲ γοῦν ἀνάδας Ομηρος, ἀπὸ δυοῖν ἐπῶν ἐπὶ τοσοῦτον ἐμβατὸν ἐποίησε καὶ οὐρανόν, ὅτω ῥᾳδίως συνετέθη τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἰ σοὶ ταῦτα τερατῶδες δοκεῖ, καὶ Ατλαντα λανθάνει ἀδίκως, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν, ὡς ἄρα, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις καὶ σὺ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ, καὶ Ηρακλέους, ὡς ἀβαδίξοιτό ποτε ὑπὲρ ἐκεῖνον Ατλαντα, καὶ ἀναπαύσοι πρὸς ὀλίγον τὰ ἄχθη, ἵνα θᾶττον ἐκεῖνος φορτίον. Χά. ἀκούω καὶ ταῦτα· ἀλλ' ἀληθῆ δῆτα, οὐκ ἄρα, ὦ Ερμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ ψεύδονται. Ερ. ἀληθέστατα, ὦ Χάρων· ἔστι γὰρ ἵνα καὶ σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄρα; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Οσσαν ἐπὶ τοῦ Πηλίου, ὅπως ἐμοὶ ὑφηγῆται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ομηρος, αὐτὰρ ἐπ' Οσσῃ Πήλιον ἀνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα, καὶ ποιητὴς

magnifici operis ostentatio nè cõtinere videtur. MER. Non iniuria : rusticus enim es, & in elegantia poëtica minimè versatus. At egregius Homerus, duobus stadium versibus accessum nobis parauit in cœlum, adeò facilè congestis montibus. Porrò demiror hæc tibi prodigiosa videri, quum tamen Atlanta non ignores, qui vel solus cœlum ipsum fert, vniuersos nos sustinens. Sed & de fratre meo Hercule fortè audisti, quomodo ipse illi Atlanti in officium successerit, ipseque se oneri, tantisper dum ille interquiesceret, supposuerit? CHA. Audio sanè huiusmodi: an autem vera sint, tu & poëtæ videritis. MER. Verissima, ô Charon: alioquì qua gratia viri illi sapientes mentirentur? Itaque quod felix faustumq; sit, primùm Ossam eruamus : quemadmodum carmen præscribit, at super Ossam, Pelion arboribus densum. Vides quàm citra negociũ pariter, & quàm

& ipse architectus Homerus :

poëticè

ποιητικῶς ἐξειργασάμεθα; φέρε δὴ, ἀναβὰς ἴδω εἰ καὶ ταῦτα ἱκανὰ, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαὶ, κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ· ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων μόγις Ἰωνία καὶ Λυδία φαίνεται· ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, οὐ πλέον Ἰταλίας καὶ Σικελίας· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα, κἀκεῖθεν ἡ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν, ὦ πορθμεῦ, καὶ ἡ Οἴτη, ὡς ἔοικεν, εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χά. οὕτω ποιῶμεν. ὅρα μόνον, μὴ λεπτότερον ἐξεργασόμεθα τὸ ἔργον, ἀπομηκύνοντες πέρα τοῦ πιθανοῦ, εἶτα συγκαταρριφθέντες αὐτῷ, πικρᾶς τῆς Ὁμήρου οἰκοδομητικῆς πειραθῶμεν, ξυντριβέντες τῶν κρανίων. Ερ. θάρρει, ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα. μετατίθει τὴν Οἴτην, ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασσός. ἰδοὺ, ἐπάνειμι αὖθις. εὖ ἔχει. πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χάρ. ὄρεξον, ὦ Ἑρμῆ,

poëticè effecerimus? Age hac mole conscensa dispiciā, num aut hæc faciant satis, aut plura superstruere oporteat. Papæ, quid hoc? Hæremus adhuc in ipsa cœli radice. Etenim ab oriente Sole vix Ionia & Lydia conspiciuntur: ab occidēte verò nō amplius Italia ac Sicilia. Porrò à septentrione, ea solū quæ Istro adiacent, apparent. Illinc autem Creta, neque hæc admodum apertè. Quare sicuti videtur, & Oetam transponere oportet. postremò omnibus superimponendus Parnassus. CHA. Sic faciamus. At hoc solùm vide, ne plus æquo attenuando opus, ipsum tenuius fragiliusq; reddamus, ita vt tandem vnà cū ipsa mole deturbati, Homericā illā ædificādi rationē nimis amarā experiamur, nimirum caluarijs ex casu perfractis. MER. Bono animo es, ô Charon. res omnis in vado erit. tu Oetā trāspone, aduolutetur & Parnassus. En iterū conscendā. Bene habet, cūcta iam conspicio: & tu nunc ascende. CAR. Manum mihi porrige, ô Mercuri,

neque

πλὴν χάρα, οὐ γὰρ ἐπὶ μικρᾶς μοι ταύτῃ πλὴ μηχανῆς ἀναβιβάσεις. ΕΡ. ἄγε νῦν ἰδὰν ἰδὰν ἀγε, ὦ Χάρων, ἄπαυστα, ἢν ἐπὶ ἢ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῆ καὶ φιλοθιάμονα ἔσῃ, ἀπ' ἴχνε μοι τῆς λιξιάς, καὶ φάσθε μὲ ἐλαθὰ τῆ ὀλιωθρῆ πατᾶρ. ἴσχε ἀντιπέπλυθας καὶ σὺ, καὶ ἐπάτερ λιπόρυμβος ὁ Παρνασσός δε, μίαν ἐπάτερ ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, ἐλαθίβαινθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χά. ὁρῶ γὰν πολλὴν, καὶ λίμνλω τινὰ μεγάλω περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμὸς ἡ Κωκυτὸς καὶ Πυριφλεγέθων θ' μάλιστα καὶ ἀνθρώπες πάνυ σμικρὸς, καί τινας φαλὸς αὐτῶν. ΕΡ. πόθεν ἐκεῖνοι ἄσιν, ὃς φαλὸς ἂν νομίσας. Χά. οἶδα, ὦ Ερμῆ, ὡς ἐκ ἡμῖν πέπραται, ἀπὸ μάτλω πλὴ Παρνασσὸν αὐτῆ Κασταλίᾳ, καὶ

neque enim paruam ac humilem molem me facis ascendere. NER. *Si singula contueri gestis, ô Charon, discrimini te committas oportet.* h *Non enim ita comparatum est, vt simul & extra periculum sis constitutus: & tamen, quæ cupis, liceat spectare. Postremò hac mea dextra niteré, ac pedetentim scandendo, ne in lubrico pedem figas caue. Nunc omni ex parte res bene se habet, quum & tu superâris. Iam verò quoniam bicipiti vertice prominet hic Parnassus, vterque altero occupato consideremus. Tu autem nunc oculis in orbem mihi ductis, intuere vniuersa.* CHAR. i *Terram video amplam, ac paludem quandam ingentẽ, quæ vndiq; terram circumfluit. Tum montes ac fluuios & Cocyto & Phlegethonte ampliores. Ad hæc, homines admodum exiles, pariter & horum nidulos quosdam.* NER. *Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris.* CHA. *Vides quàm nihil nobis tanto labore sit effectum? quin frustra sede mouimus Parnassum vnà cum Castalio, tum*

&

καὶ τὴν Οἰτὴν καὶ τὰ ἄλλα ὅσα μετεωρίσασθε. Ερμ. ὅτι τί; Χά. ἐκεῖ ἀκριβῶς ἔγωγε ἐπὶ τῆ ὑψηλῆ ὀρᾶ. ἐβουλόμην δ' ἐγὼ πόλιν καὶ ὄρη αὐτὰ μόνα, ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ εἰ τι λέγουσιν, ὅστις ὅτι μοι τὸ πρῶτον ἐν τυχὸν ἄδων γελάσεται, καὶ ἔτι μᾶλλον, τι γελάσω. ἀκούσας γάρ τινος, ἔδοξέν μοι ὑπερβολικῶς. Ερ. τί δ' τοῦτ' ἦν; Χά. καὶ δὴ ἔπαυσα, οἶμαι, ἀληθὲς ἀπό τινος τῶν ἄνω, ὃς ἐδόκει ἡσυχαίαν μάλιστα ἄξειν, ἔφη. καὶ μετ' ὀλίγον τινος, ἐπὶ τὸ τέγος ἀναβαίς τις ἐπιπολῆς, ἐκ οἶδ' ὅτε κινήσας τι, ἀπέπεσεν αὐτόν. ἐγέλασα δῆτα, ὡς ἐπιτηδείως τοῦτ' ἀπέσχετο. ἔοικα δὲ καὶ σοὶ ὑπερβαλέσθαι, ὡς μᾶλλον βλέπουσι καὶ ἀκούουσι. Ερμ. ἴσ' ἀφίμας, καὶ τοῦ ἕνεκα ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδερκέστερον

& Octam cæteroſq; montes omneis. MER. Quid ita? CHA. Equidem è ſublimi exactè deſpicio nihil: deſiderium autem erat non vrbes ſolùm, neque montes ipſos tanquam in tabula depictos intueri, verùm & homines ipſos, tum quæ faciant, quæq; loquantur, exaudire: haud ſecus ac prius cùm tu obuius mihi factus videretem conſpiceres, ac quidnam riderem percunctareris. Nam cùm ridiculù quidam audirem, mirum in modum delectabar. MERC. Quódnam hoc erat? CHA. [k] Cùm quidam ab amicorum quopiam ad cœnam, opinor, vocatus eſſet, in poſterum (inquit) diem veniam, maximè. atque interim dum hæc diceret, tegula quædam neſcio quo deturbante à tecto in caput huic irruens, ipſum necauit. Riſi ergo hominem, vt qui promiſſa minimè præſtaret. Sed & nunc quò magis audiam, magisq; videam, deſcendendum mihi cenſeo. MERC. Quietus es. nam & huic malo remedium inuenero, atque incantatione quã

ἀκριβέστερον ἰν βραχεῖ ἀφανῶ, παρ' Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπιδείξω παθών. καὶ πάλιν ἅπαξ τὰ ἔπη, μνημονεύσω μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χά. λέγε μόνον. Ερ. Ἀχιλλεὺς δ' αὖ τοῖς ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἣ πρίν ἐπῆεν, Ὀφρ' εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδ' ἢ ἄνδρα. Χά. τί δῆτα; Ερ. ἄλλη ὁρᾷς. Χά. ὑπερφυῶς γε τυφλὸς ὁ λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμὲ, ὥστε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ πεδιλάσαι μι, καὶ ἐκεῖνα ἐρωτῶν τι. ἀλλὰ βάπτα καλὰ Ὁμήρου λαχὼν ἔφασκες, ὡς μάθοις δ' αὐτὸν ἄμεινον ὄντα μι τῶν Ὁμήρου; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τί τῶν ἐκείνου ἀληθῆ, νοῦτης ἐκ καὶ πρόσωπον ὤν; Χά. ὁπόθεν φῄς; ὀνειδιεῖσθον τοῦτο ἐς τὸν τίχνιν. ἐγὼ γὰρ ὁπότε διεπόρθμευον αὐτὸν ἀρτιανόντα, πολλὰ ἐφιλοσόφουν ἀκούοντος, ἔνιον ἔτι μέμνημαι· καί τοι

ne quadam ab Homero acceptâ, videndi aciem acutissimam tibi vel breui reddidero. Ac posteaquam carmina ipsa pronunciâro, memor sis non ampliùs hallucinari, verùm apertè cuncta contueri. CHAR. Dic solum. MERC.

Dimoui nubem, visum
quæ texerat antè,
Vt tandem agnoscas quæ sint hominésve, deíve.

CHA. Quid est? MERC. An non iam vides? CHAR. Maximè, [l] cæcus sanè Lynceus ille, si mecum componatur. Itaque deinceps hoc primùm me velim doceas, mihiquę percuncțanti respondeas. Sed heus tu, vin' & ipsum me [m] Homerici versibus tecum agere, quò videlicet intelligas, neque ipsum me ab Homeri elegantia abhorrere? MER. Vnde tu quæso illius aliquid scire posses, nauta cùm sis, & cum remis rem habeas? CHA. Vides, opprobria sunt hæc in artem. At ego cùm illum vita iam functum traijcerem, multa ex ordine cauțe audiui, quorũ nonnulla adhuc in memoria hærẽt. Porrò tem-

δι χαμὸν ὑμᾶς ὁ μικρὸς τότε καταλαβών. ἐκεῖ γὰρ ἔρεβός τι ἄλλο ἦν καὶ σκότος τινὰ ὠλίγον δὶς πλεύσαντι, ὡς ὁ Ποσειδῶν σαίνων τὰς τριήρεις, καὶ ἐπάραξι τὸν πόντον, ὥσπερ τῷ φωλιοῦντί τινα, μεβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θύννους ἀρούσας, καὶ ἅμα κομᾷ λυπῶν τὴν θάλασσαν ἅμα τ' ἐπῶν, χάμον ἄφνω καὶ γνόφον ἐμπεσὼν, ὀλίγα μὲν ἐτάραξε πολλοῖς δὲ πᾶσι τὸν πλοῦν, ὅτι μὴ καταπάσας ἐκεῖνον, ἀκμάσι τὸ βαθὺ μὴ τὰς κομᾶς αὐτῆ Σκύλλης καὶ Χαρύβδεως καὶ Κύκλωπι. Ερ. ὠχαλεπὸν ἄρ' ἦν ἴσως, ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γὰρ ἀφορμάσθαι. Χά. ἀπὶ γάρ μοι. Τίς γὰρ ὅδ' ὁ πάχιστος ἀνὴρ, ἀδὸς τις μίγας τις, ἔξοχος ἀστρόπων μεφαλὴ, καὶ ὑπερίας ὄμους. Ερ. Μίλων οὗτος, ὁ ἐκ Κρότωνος ὁ ἀθλητής. ἐπιφθονοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος, φέρει διὰ τοῦ σταδίου μόνος.

τὸ tempestas non mediocris tum nobis incubuit. Etenim posteaquam cantilenam quandam nauigantibus non admodum prospera neque salutarem fuisset auspicatus, [n] carminum vi impulsus Neptunus, & nubes conuocauit, atque tridente velut vnco quodam hamo iniecto, cùm fluctuum procellas excitauit, tum alijs multis turbis vniuersum non fecebat mare, adeò vt parùm abfuerit quin tempestas quæ vnà cum densa caligine imminebat, nauem nobis subuertisset. Tum ergo & ille nauseabundus, bonam carminum partè Scyllæ & Charybdi euomuit: sed & Cyclopi. MERC. Non ergo difficile fuit, ex tanto vomitu paucula alia quæ reseruare. CHAR. At dic mihi,

Crassus & ille quis est, vir magnus, conspicuusq;,

Vertice sublimi, atq; humeris latissimus amplis?

MER. [o] Milo Crotoniata hic est athleta. Applaudunt autè ei Græci, quòd taurũ sublatum solus per mediũ ferat stadiũ.

CHAR.

Χά. καὶ πόσου δικαιότερον ἄρ' ἂν εἰκὸς, ὦ Ἑρμῆ, ἐπαινοῖτο, ὅς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μικρὸν ἔναγχον ξυμβαλὼν, ἐπιδόμενα ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἔτι πρὸς ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς ἀκμαιοτάτης τῶν ἀντιπάλων καταπαλαισθεὶς τῷ θανάτῳ, μηδὲν ξυνεὶς ὅπως αὐτὸν ἐπεσκίλισε; ὡς τὰ εἰκῇ τοῦτο ἡμῖν ἀληθῆ, μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τῆς ἡδονῆς· νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῷ ταύρῳ φορᾷ. τί οὖν οἰόμεθα ἄρα ἐπίσης αὐτὸν καὶ τεθύψεσθαί ποτε; Ερ. πόθεν ἂν θανάτου νῦν μνημονεύσας ἄρ' ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Μά. ἴσως τοῦτον, ἐπεὶ ἂς μὲν πρὸ γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπόταν ἄρα πλέῃ, μὴ δὲ γελάσεται, ἐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄραται ἀνώμεθα. σὺ δέ μοι ἐπαύσω ἤδη, τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος, ὁ σεμνὸς ἀνήρ; ἐχ ἵλεως ἄλλως

CHAR. *At quantò iustiori causa, ô Mercuri, ipsum me laudibus veherent, qui paulò pòst ipsum tibi Milonem, quantus est, correptum in nauïculam imponam? nempe vbi à morte insuctissimo aduersario lucta superatus ad nos venerit, quando nec ipse planè intelliget qua cruris implicandi ratione sit deiectus: tum profectò nobis plorabit, recordatus & harum coronarum, & huius applausus. Nunc autem quia propterea quòd taurum gestârit, est admirationi, grandia sapit, admirificè sibi placet. Quid ergo de ipso arbitrabimur? Num quòd mortem etiam aliquando sibi imminere speret?* MER. *Quidè ille mortis recordaretur in tanto flore?* CHAR. *Missum hunc face, ô Mercuri, risum nobis haud ita mal-*

tò pòst exhibiturum, quando videlicet nobiscum nauigans, ne culicem quidem amplius, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velis, quis alius ille vir grauis, ac seueritate quadam verendus, nec tamen Gra-

cus

λλο, ἐξ ἑοικὼς ἀπὸ γῆρ ἡ ἐσθῆτ. Ερμ. Κῦρ Ο, ὦ Χάρων, ὁ Καμβύσου, ὃς πρῶτ ἀρχὴν ἐπὶ τῶν Μήδων ἐκόσμησε, εἶτ Περσῶν ἤγαγε τὴν ἡγεμονίαν, εἶτ Ασσυρίους ὑπηγάγετο καὶ τὴν Βαβυλῶνα περιεῖλε, νῦν ἐπανέρχεται ἐπὶ Λυδίαν ἑοικώς, ὡς καθέλῃ τὸν Κροῖσον, ἅρχοι ἁπάντων. Χά. ὁ Κροῖσος δ νῦν ποῖ τὰς ὄψεις ἔχει; Ερμ. ἐκεῖσε ἀποβλέπει φορὶς πρὸς μηχάνην ἀφόρητον, πρὸς τὸ τριπλοῦν τεῖχος, Σάρδεις ἐκείνας. τί τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς, ἤδη ἐπὶ ἐκείνην τὴν χυσᾶς καθάμενον, Σόλωνι τῷ Αθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν, ὅ, τι ποτὲ λέγουσι; Χάρ. πάνυ μὲν οὖν. Κροῖσ. ὦ ξένε Αθηναῖε, ἔπρεπέ γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τὰς θησαυρὰς, καὶ ὅσος ἄσημος χυσὸς ἦν ἐμοὶ, καὶ πρὸς ἄλλῳ πολυτελεστάτῳ, ἀπιδεῖν, τίνα ἐγὼ τῶν πάντων ἀνθρώπων ὑπερημόνισα ἐν σοὶ Χάρ. Τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ;

cus, quantum ex peregrino habitu cõiici poteſt? MER. Cyrus, ô Charon, Cambyſis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Perſas tranſtulit, atque idem Aſſyrios ſuper deuicit, & Babylonem expugnauit. ad hoc exercitum in Lydiam traducere iam parat, hoc iam in animo deſtinans, vt Crœſo ſuperato imperium habeat in omneis. CHA. At quid Crœſus vbi tandem ille? MER. Illorſum oculos deflectit in magnam illam arcem, quæ triplici muro eſt ſepta, Sardeis illæ. An non Crœſum ipſum vides in aureo ſedentem ſolio, ac cum Solone illo Athenienſe diſferentem? Vis auſcultemus, qua de re verba faciant? CHA. Volo, ô Mercuri. CROES. O hoſpes Athemenſis, quia iam diuitias noſtras vidiſti, theſauros ſcilicet, & quantũ nobis auri ſit rudis, tum & aliam ſupellectilem pretioſam: dic mihi, quémnam omnium hominum felicíſſimum arbitraris? CHAR. Quid tandem dicet Solon?

Ἑρμ. βάρβα, ὀδύρῃ ἀγχίνους, ὦ Χάρων. Σόλ. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες· ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλεόβιν καὶ Βίτωνα ἀγαθοὺς ἀνδρας καὶ εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας. Χά. τί δ' Ἀργείῳ φασὶν οὗτος, τὸν ἅμα πρώτῳ ἀποθανόντας, ἐπειδὴ τὴν μητέρα ἀπεδεδώκεσαν, ἐπὶ τὴν ἁρμαμαξαν ἐπὶ τῆς ἀπλοΐας, ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖσ. ἴσως, ἐχέτω. ἐμοὶ τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας· ὁ δὲ τρίτος ἢ τίς ἄρ' ἄλλος; Σολ. Τίμων ὁ Ἀθηναῖος, ὃς οὔτε τι βίῳ, καὶ ἀποθανόντι ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖσ. ἐγὼ δὲ ἀθάνατα, ἢ δοκῶ εὐδαίμων μόνον εἶναι; Σόλ. οὐκοῦν οἶδα, Κροῖσε, ἅπερ μὲν πρὸς τὸ τέλος ἀφίκηται βίος. Ὁ γὰρ θάνατος ἀκέραιος ἐλεγχος τοῦ βίου, μέχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χάρ. ἀκήκοα, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν ἐκπεπλήγασαι, ἀπὸ τοῦ προθυμίαν αὐτὸ ἔξιοῖς γενέσθαι τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον. ἀπὸ τίνας ἐκείνους

MERC. *Otioso es animo, nihil, ô Charon, vel ingenerosum, vel contemnendum.* SOL. *Felices quidem admodum pauci: verùm ex his, quos ego noui, Cleobin & Bitonem sacerdotis filios, ait bitor felicissimos extitisse.* CHAR. *Argiuæ sacerdotis hic dicit: qui nuper postquam matrem vehiculo insidentem ad sacrarium vsque, ipsi iugum subeuntes, adduxissent, è viuis statim excesserunt.* CROES. *Esto, habeant illi felicitatis primas: at quis tenebit secundas?* SOL. *Tellus Athenienſis, qui præterquàm quòd benè vixit, mortem etiam pro patria obire non recusauit.* CROES. *Ego verò, ô scelus, non tibi videor felix esse?* SOL. *Nondum, ô Crœse, statui, quòd necdum ad vitæ metam perueneris. rectissimus enim eius rei index ac certissimus mors ipsa existit, & vita ad finem vsque feliciter perducta.* CHA. *Optimè facis, ô Solon, quòd nostri non es oblitus, quoniam cymbam ipsam his de rebus iudicare censes. Sed qui nam illi,*

quos

κάστους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερμ. πλίνθους καὶ πηλίφ χυτοὺς ἀνατιθῆσι, μισθὸν τῆς χρησμῶν. ὑφ' ὧν καὶ ἄχλα τινὰ μικρὸν ὄντως. φιλόμαντις ἦν ἀνὴρ ἐς τόπους. Χάρ. ἰκανὸν γάρ ἐστιν ὁ χρυσὸς, τὸ λαμπρὸν, ὁ ἀφαλὲς τὸ ἔτοιμον μετ' εὐθυμάτων; νυνὶ γὰρ πρῶτον ἔδον, ἀκούων ἐμοῦ. Ερμ. ἱκανὸν, ὦ Χάρων, τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ πολεμάχαιον. Χάρ. καὶ μὴν οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν τούτῳ προσῆν, ἀμὴ ἄρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. Ερμ. ἀλλ' οἶδα, ὅσοι πόλιμοι ἀφ' ἑτοῖ, καὶ ἐπιβουλὴ καὶ λῃστεία, καὶ ἐπιορκίαι καὶ φόνοι καὶ μοιχεῖαι καὶ πολὺ μακρὸς, καὶ ἐμπορίαι καὶ ἀγῶνες; Χάρ. ἆρα τοῦτο, ὦ Ερμῆ, τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ ἄξιον φέρειν, οἶδας δὲ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν, ὡς οἶδα, παρὰ τῶν λατομουμένων ἑκάστου λαμβάνοντα. Ερμ.

quos Crœsus emittit, aut quid humeris gestat? MER. Aureos Pythio lateres dicat, oraculi eius mercedem, cuius beneficio paulò pòst peribit. Est enim vir ille plus æquo vèctibus deditus, adeò vt omninò ex ipsis pendeat. CHAR. Et illud est aurum splendidum scilicet, quodq; suppallidum refulget rubore? nunc enim, quòd antè iam sæpè de eo audierim, ipsum primùm video. MERC. Hoc celebre illud est nomen, cuius gratiâ tantoperè pugnatur. CHA. Atqui non video quónam precio commendetur: nisi hoc fortè ad rem pertinet, quòd qui ferunt, eo grauantur. MERC. Non enim nosti quot huius gratiâ bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot periuria, quot cædes, quot vincula, quámque longinqua nauigatio, quot mercaturæ, quot seruitutes.

CHAR. Propter hócne, ô Mercuri, quòd parum ipsi æris præfert? Nam æs noui, vt qui à singulis vectoribus (quod & tu ipse non ignoras) obolum cum delectu accipiam.

Ερμ. ναί. ἀπ' ὀ χαλκὸς μὲν πολύς, ὥσι δὲ πάνυ σπάνιος ἐν αὐτῶν. ζητοῦσι δὲ ὀλίγοι ἐκ πολλῶν ζῶ βάθους οἱ μεταλλεύοντες ἀνορύττουσι, πολλὰ ἀπ' ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἄλλα. Χάρ. Δαιμόνιόν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων πλὴν ἀβελτερίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἐπιφαίνονται καὶ βάρους κτήσεως μανικός. Ερμ. ἀπ' ὀ Σόλων γε ἐκεῖνος, ὦ Χάρων, ἱρᾷν αὐτὸν φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καὶ αγελᾷ γὰρ ἡ Κροίσου, καὶ τῆς μεγαλοψυχίας ζοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκᾶν, ἱκανῶς ἔχει. Σόλ. ἀπί μοι, ὦ Κροῖσε, οἷα γάρ τι δέδοικα τῶν πλούτων τούτων τὸν Πύθιον; Κροῖ. νὴ Δί', εἰ γάρ ὄν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα ἐκεῖν ζοῦτον. Σολ. ἀκουῦ μακάριον οἷα τὸν θεὸν ἀποφαίνεις, εἰ πλούσιον ἐν ζοῖς ἄποις καὶ πολύθεος χρυσᾶς; Κροῖ. πῶς γὰρ

MER. *Est ita vt dicis, ô Charon: verùm est, quia magna est eius copia, non est in pretio: aurum verò, & huius quidem parum, hi qui terræ venas scrutantur, ex immenso profundo effodiunt. attamen ex terra prouenit, quemadmodum & plumbum, & reliqua metalla.* CHA. *Insignem quandam hominum stultitiam narras, qui tanto amore prosequuntur rem tum pallidam, tum etiam grauem* MER. *At Solon ille aurum minimè mirari videtur, vt & planè videt. Nam cùm Crœsum ipsum, tum verò maximè hominis barbari ineptiam deridet, adeò vt videatur etiam mihi hac ipsa de re Crœsum velle percunctari. Quamobrem auscultemus.* SOL. *Dic mihi, ô Crœse, putásne laterum horum indigere Apollinem?* CROES. *Per Iouem. nullum enim ipsi est donarium Delphis suspensum tam magnificum.* SOL. *Arbitraris ergo te Deum beatum reddere, si inter alia multos tuo beneficio & aureos lateres possideat?* CROES. *Quid*

nam

πῆ ἔῃ; Σόλ. πολλά μοι λέγεις, ὦ Χρῖσε, πλοῦτον ἐν ὄψει θεασάμενον, εἰ τοῖς θεοῖς δόξειε, ἅμα ἐπιθυμήσασι Κροῖσον τὸν Λυδίας μεταπέμψασθαι τὸν χρυσὸν Λυδίαθεν ἐνεγκεῖν. Κροῖ. ποῦ γὰρ τοσοῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσος παρ' ἐμοῖ. Σόλ. ἄκουσον, εἰ πάρεστι, φύσει ἐν Λυδίᾳ; Κροῖσ. ἐν πάνυ τι. Σόλ. οὐ βιαίου ἄρα ἐστὶν ἐν Λυδίᾳ ἐπιθυμία. Κροῖσ. οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ τοῦ δεομένου εἶδος καὶ χρυσίου; Σόλ. οὐκοῦν ἐκείνου μηδὲν ἀγαπᾶν ἄμεινον, μάθοις ἄν. Κροῖσ. ἐρώτα, ὦ Σόλων. Σόλ. πότερον ἀμείνους οἱ σῖτον καὶ τινὰς, ἢ οἱ συλλήβδην πρὸς αὐτὸν; Κροῖσ. οἱ σῖτον καὶ δικαιότεροι. Σόλ. ἆρ' οὖν ἔστι Κῦρον, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐκ Λυδῶν, χρυσὸν μαχαίρας ἐν ποιήσει ὧν σφᾶς, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σόλ. εἰ δὲ ἄγοι μὴ τοῦτον παρασκευάσασθαι, οἵοις ἂν δοκεῖ ὁ χρυσὸς ἐκ Πέρσας ἀφικόμενος, Κροῖσε δράκοντι, ὦ ἄνθρωπε. Σόλ.

mi? SOL. *Magnam mihi paupertatem in cœlo narras, ô Cræse, si deos, cùm fortè desiderent, aurum ex Lydia aduehere oportebit.* CROES. *Vbi enim alibi auri prouenire tan ſit, quantum apud nos?* SOL. *Rurſus illud mihi dicito: ferrum in Lydia naſcitur?* CROE. *Non temerè.* SOL. *Potioris ergo rei indigi eſtis.* CROES. *Quinam? ferrũ præſtantius auro?* SOL. *Si citra ſtomachum reſpondere velis, facilè quidem intellexeris.* CROES. *Interroga tu modò, ô Solõ.* SOL. *Vtri præſtantiores? an qui ſeruant ac defendunt, an qui ſeruantur & defenduntur?* CROES. *Qui ſeruãt profectò.* SOL. *Quid ergo? Si (quemadmodum quidam narrant futurum) Lydos Cyrus adortus fuerit, aureósne gladios militi tuo facies, an ferro tum erit opus?* CROES. *Ferro ſanè, ferro.* SOL. *Et ſi huius copiam non apparaueris, futurum vt egregium illud aurum captiuum ad Perſas abeat.* CROES *Bona verba, ô homo.*

Σολ. μὴ γένοιτο μὲν οὖν ἔτι ταῦτα, φαίην δ' οὖν ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖσ. ἐκοῦ κοὐ θέλων κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀναπείθω μι, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀναπαλᾶν; Σόλ. ἀλλ' σιδήρου ἰκανός γε δόξω εἶναι. ἀπ' ἄλλου τινὸς χαλκὸν, ἄλλου τι χρυσὸν ἀναθῇς· ἄλλοις μέν τοι κτῆμα καὶ Ἑρμαῖον ἔσῃ ἀνατεθαπὼς, φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς, ἢ τινι τυράννῳ κτησῇ. τὸ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοπωλῶν. Κροῖ. ἀλλ' οὐ μὲν ὦ πλούτῳ προσπολεμᾷς, ἀλλὰ φθονᾷς. Ερμ. οὐ φέρει ὁ Λυδὸς, ὦ Χάρων, τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ φαίνεται τὸ πρᾶγμα, καὶ ἄνθρωπον οὐκ εἰωθότα, τὸ δὲ πρὸ εἰσάπαξ ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' οὖν μικρὸν ὕστερον ὧν Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν ἴδῃ ἀνὰ τὴν φλόγα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ἀναβαίνοντα.

ἔπεσθαι

SOL. *Dij meliora velint, quàm vt hæc hoc modo fiat. Verùm tu hac via videris ferrum auro nobilius fatevri.* CROES. *Ferreos ergo lateres Deo me consecrare iubes, aurum autem reuocare?* SOL. *Neque ferro ille indiguerit, sed siue æs, siue aurum dicâris, alijs fanè futuram prædam ac possessionem suspenderis, & id quidem aut Phocensibus, aut Bœotijs, aut Delphis ipsis, aut etiam prædoni alicui tyranno. deus autem aurifices tuos planè nihil moratur.* CROES. *Semper tu quidem diuitias mihi inuides, & oppugnas.* MER. *Non fert delicatus hic Lydus, ô Charon, verborum & libertatem, & veritatem: quin ei peregrina quædam res & noua videtur, hominem obscuro loco natum, ac pauperem, ea quæ vrgeant, intrepidè dicere. Atqui haud ita multò pòst Solonis recordabitur: nimirum quando eum à Cyro captum, in constructum rogum oportebit conscendere.*

Nam

ἐκεῖνα γὰρ τῶν Κλωθῶς νεήλυ ἀναγινωσκούσης, τὰ ἐκάστῳ ἐπικεκλωσμένα, ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἀλῶντα ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δ' αὖθις ὑπ' ἐκείνου τῶν Μασσαγετῶν ἀφαιρεθῆναι. ἐρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ ζυγοῦ ἵππου ζῶν λευκοῦ ἐλαυνούσαν; Χάρ. τὴ Δία. Ερμ. Τόμυρος ἐκείνη ἐστί, καὶ τὴν ἱππαλεκτρυόνα γυναῖκα ἀγνωμοῦσα ζῶν Κύρου ἄνται, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν ἐκ τοῦ, τὸν παῖδα; Καμβύσου ἐκεῖνός ἐστιν. οὕτω βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυρίας ἀφορμὰς ἐν τῇ Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς ἀφεθήσεται, ἀφρατέναι τὸν Ἄπιν. Χάρ. ὦ πόποι γέλωτος· ἀπὸ νεῶν τις ἂν αὐτὸν προσβλέψας οὕτως ἀνεφρενωμένως τῶν ἄλλων ἢ τίς ἂν ὑπενόησεν, ὡς μετ' ὀλίγον οὕτω μὲν ἀχμάσει, οὕτω δὲ ἴσται, οὕτω δὲ τὴν λευκὴν ἵξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνο

Nam quæ cuique Parcarum fuso sint decreta, ipsam Clotho nuper legentem audiui, in quibus & hæc erant scripta: u Cræsum quidem à Cyro captiuum duci, ipsum autem Cyrum à Massageti de illa vecari. Vidén' Scythicam illam fœminam candido vehentem equo? CHAR. *Per Iouem.* MERC. *Tomyris est, quæ sua ipsius manu Cyri caput detruncatum in vtrem cruore refertum intrudet. Sed & filium Cyri vides adolescentem? x Cambyses ille est. Is patre defuncto in imperium succedet. Ac vbi mille modis errârit & in Lydia, & in Aethiopia, tandem insania correptus, occiso à se Api, migrabit è vita.* CHAR. *O risum inexhaustum. Sed numquis vel aspicere sustineat ipsos, adeò sibi præ cæteris placentes? aut etiam cui credibile videri poterit, illum scilicet paulò post fore captiuum, hûc autem caput in vtre sanguine pleno habiturum?*

ἐκεῖνον δὲ τίς ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πολὺ πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ἢ τὸν δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι, τὸν ἰχθῦν ἀνατμήσας νέος ἐν ἀμφιῤῥύτῃ βασιλεύς δή τις ὢν χλιδᾷ ἄνω. Ἑρμ. οὗτοι πορφυρίδας, ὦ Χάρων. ἀπὸ Πολυκράτη τὸν Σαμίων τύραννον, πάντων εὐδαίμονα οἰόμενον εἶναι. ἀπὸ τῆς νῦν οὖν αὐτὸς ὑπὸ τοῦ παρισταμένου οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ὀροίτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς ὑπαίμου εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ χρόνου. νῦν τοῦ τάχους ἕνεκα Κλωθοῦς ἐπάκουε. Χάρων, ὦ Κλωθοί, γενναίως νῦν αὐτόν. ὦ βλητίσητε, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς ἂν ἅπασιν ἄνθρωποι ὄντως. ἐν τοσούτῳ δὲ ἐκεῖνα περιόψωμαι, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀγχινούστερον καταπέσῃ· καὶ ἴσως ἐπιτάσομαι, ὅτι γνωρίσας αὐτὸν ἕκαστον γυμνὸν ἐν ὀλίγῳ σκαφιδίῳ, μάτην πορφυρίδα,

At quinam is est, ô Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem corona adornat, cuiq; coccus piscis ventre dissecto annulum exhibebat? in gente mari septa regis se nomine iactat? MER. *Belle, ô Charon, quod interim occinis: cæterùm Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui ipse se modis omnibus felicem putat: verùm & hic tandem ab assistente famulo Mæandrio Oroetæ satrapæ prodicus, in crucem suffigetur. Miser sanè, qui vel temporis momento ex vniuersa felicitate excideris. Nam & hæc nuper ex Clotho audiui.* CHAR. *Præclarè, ô Clotho, ita & ipsos in crucē suffige, & eorum capita generosè detruncа, quò se homines tandem agnoscant, sed & tuo beneficio in sublime adeò ferantur, nimirum vt postea quàtò altiori ruina, tantò grauiori dolore decidant. Porrò quod ad me attinet, quemcunque horum nudum in nauigio agnouero, eum maximè ridebo, quando neq; purpuram, neq;*

δια, μήτε τιάραν ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας. Ερ. καὶ τὰ τοιαῦτα ὄντως ἄξια. τίνα δὲ ταῦτα, ὦ Χάρων, ὁρᾷς, τοὺς πλουσίους αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς ἀποδημοῦντας; Χά. ὁρῶ ποικίλα τινα τύρβης, καὶ μισθοῦ ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις ἅπαντα ὑποφάσεις ζῶντας σφίσιν, ἐν οἷς ἔχειν μὲν ἴδιόν τι κίνητρον ἕκαστος, καὶ τὸν πλησίον κεντᾷ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι καὶ φέρουσι τὸν ἅπαντα θόρυβον. ὁ δὲ πνευματόμυια καὶ αὐτοὺς ἐκ τἀφανοῦς οὖσα καὶ ἄγλωττος, τίνες εἰσίν; Ερ. ἀνιδρεῖς, ὦ Χάρων, καὶ λάσιαι, καὶ ἄφρονες, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίσος, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν κάντρον ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύονται γε τὴν ἀλίαν, ἡ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ

neq; regium capitis tegmen, deniq; neq; solium secum adferat aureum. MER. Et horum quidem fortuna sic se habebit. Sed & vastam quandam multitudinem video, atque ex hac alios nauigantes, alios bella gerentes, alios in foro litigantes, alios terram aratro proscindentes, alios funerantes, pos stremò alios mendicantes? CHA. Turbam quandam video variam ac promiscuè, & vitam perturbationū plenam. Ad hæc ciuitates conspicio apum examinibus similes, in quibus proprium quendam peculiarémque fingulis habent aculeum, quo sibi vicinos pungunt. Quidam autem ex ipsis velut crabrones, agúntque ferúntque immodicilliorem, ac viribus inferiorem. At agmé illud quod ex improuiso ipsos circumuolitat, quinā sunt? MER. Spes, ô Charon, & metus, & cupiditas, tum voluptas, auaritia, ira, odium, atque id genus alia. Ex his autem ignorantia infima turba est permista. Atque in eadem cum ipsis rep. degit ira, odium, amula-

καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδες, ἀφράστου τινὲς, ὁ μὲν ἐμπίπλησι ἐκπλήξεως ἰνιοῦ, καὶ ἀναπίμπρησι θειᾶ. αἱ δ' ἐλπίδες ἀνὰ κεφαλῆς αἴρουσιν, ὁπόταν ἄρα μάλιστα οἴηταί τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπέμπουσι οἴχονται, κιχλιώτας ἀνθρώπους ἀπολιπόντες, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἢν δ' ἀτρέμας, καὶ τὸ ψῆφ καὶ Μοίρας ἄνω ἐπὶ πλεθρόσας ἑκάστῳ τὴν ἄρπαν πλοκὴν, ἀφ' οὗ ἠρτῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ πλείστων ῥημάτων. ὁρᾷς, καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐπ' ἴκασιν ἀπὸ τῶν ἀτράκτων; Χάρ. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστου ῥῦμα ἐπιπεπλεγμένον τὰ μεσαίτατα, τοῦτο μὲν ἑκάστου, ἑκάστῳ δὲ ἄλλο. Ερ. ἀεὶ κότως, ὦ πορθμεῦ. ἅμαρτα γὰρ ἑκάστῳ μὲν ἀπὸ τούτου φοιτᾶσθαι, τούτῳ δὲ ἀπ' ἄλλου.

æmulatio: tum & imperitia, hæsitantia, anaritia. A *Porrò metus & spes ipsos supervolitantes, ille quidem horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit: hæ autem supra caput in altum vergentes, vbi quispiam apprehendere conetur, in sublime volantes aufugiũt, illis inhiantib. relictis: quod ipsum & Tantalum apud inferos ab aqua pati vides. Quòd si aciem intenderis, conspicies in alto & Parcas ipsas expenso singulis adnere tenuia quædam fila, quibus vniuersum mortalium genus subnixum dependet. Vidén' quasi quosdam araneorum nexus ab ipsis fusis in singulis demissos?* CHA. *Equidem filum vt plurimum admodum tenue ac fragile cuiq; è sublimi innexum video, hoc quidem illi; illud verò alij.* MERCVR. *Recte vides, ô portitor.* B *Nam ab ipso fato imminet interitus, illi ab hoc, huic autem ab alio. Atque hunc hæredem fore eius,*

καὶ καθορυομένους γε τοῦτον μὲν ἐκεῖνο, ὅτι ἂν ἡ μικρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον ᾧ ἂν τύχῃ· διὸρᾷς γάρ τι ἐπιπολῆς κἀκεῖ. ὁρᾷς δ' ὃν ἀπὸ πολλοῦ κρεμαμένους ἀκριβῶς; καὶ οὗτος μὲν ἀναπεσθὲν ἄνω, μετέωρός ἐστι, καὶ μετὰ μικρὸν καθαπτόμενον, ἀφεῖς αὑτόν· τὸ λίνον, ἐπειδὰν μηκέτι δύνηται πρὸς τὸ βάρος, μίγα γὰρ ἦν φόρτος ἐγκάσασθαι, οὕτως ἀπολιπὸν ἀπὸ γῆς ἀκριβῶς, ἂν καὶ νήσῃ, ἀφορμὴν πάσασθαι, μόγις καὶ δὶς πάλαι ἐξαναστήσεται δυ πλάματος. Χά. παγκάλοια ταῦτα, ὦ Ἑρμῆ. Ερ. καὶ μὴν ἐκ' ἀνὴρ ἔχοις ἂν καὶ τὰ τῶν ἀξιῶν, ὅπως ἐπὶ καταγέλασι, ὦ Χάρον. καὶ μάλιστα οἱ ἄνδρες σπουδὴν αὐτῶν, καὶ τὸ μετέωρον φιλοσοφεῖν, ἀναρτᾶσι γιγνομένους καὶ βιαίως ἀποθνήσκοντας. ἄγγελοι δ' ἀντῆς θνητῶν μέλα πολλοί, ὡς ὁρᾷς ἐπίκλοι καὶ πνιγῶδει, καὶ φθίσει, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ

ius, cuiuscunque filum fragilius fuerit: rursus autem illum huius. tale enim quiddam connexio illa portendit. Vides ergo cunctos à tenui filo suspensos. Atque hic quidem ex ipsis in altum subtractus, sublimis est: verùm paulò pòst, vbi ponderi tanto sustinendo non amplius par fuerit, filo diruptò decidens, ingentem excitabit strepitum. C Alius autem, qui paululùm tantùm D à terra fuerit subductus, tametsi cadat, citra tamen strepitum iacebit, adeò vt ruinam vix ipsi exaudiant vicini. CHA. Nimis quàm ridicula sunt hæc, ô Mercuri. MER. Atqui ne verbis quidem vllis pro dignitate cõsequi possis, quàm sint ridicula maximè ardua ipsorum studia, & quòd nõnunquam interea dum multa spe alũtur, intereunt, ab optima scilicet morte arrepti: cuius nuncij & ministri, vt cernis, admodum sunt multi, puta febres, tum feruidæ, tum frigidæ (Latinis veteribus quercetæ dictæ) tabes, pulmoniáq;, cum

καὶ ξίφη καὶ λῃστήρια καὶ λύσσα, καὶ δίκαι καὶ, καὶ τύραννοι. καὶ τούτων ἁπάντων ὅλως αὐτὸς ἀσύρραστα, ἵν' ἄρα τι πράττωσιν. ὅταν δὲ σφαλῶσι, ποῦ λύ τὸ ὀφλοῖ, τὴ αὖ αὖ, τὴ ὄμοι μοι. ἃ δ' ἅπας ἐξ ἀρχῆς ἴσμεν σύνεσμεν ὅτι θνητοί τ' ἐσμεν αὖθις, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες ὧδ' βίῳ, ἀπιασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ἤδη χῆς ἀφέντες, ἴσως τι ἂν σωφρονίστερον, καὶ ἧττον ἀνιαρὸν ἀποθανόντες. νῦν δὲ ἐξ ἀπ' ἐπιπόλης χρῆσθαι δοῖς παρεοῦσιν, ἐπαδὰν ἐπισὰς ὁ θάνατος καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, μισήσας ὧν πυρετῷ ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τῶν ἀγωνιῶν, οὕνοτι προσδοκῆσαντες ἐφεπασθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσαιμεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν σπεύδῃ οἰκοδομούμενος, ἢ τὸς ἱματίας ἐπισπέρχων, ἃ μάθοι, ὅτι ἢ μὴν ἐξέ τιλος ὠνῶν, ὁ δὲ

cum gladij, latrocinia, aconita, iudices quoque, ac tyranni. Et horum nihil omnino mentem eorum subit, tantisper sanè, dum conatus eorū feliciter processerint. At sequando sua se spe falsos senserint, E tū illud ohe frequēs in ore, pariter & eheu eheu, & hei mihi, hei mihi. Quòd si iam inde ab initio secū perpenderēt, mortales esse, ac posteaquam paululum hoc temporis in vita fuerint peregrinati, hinc relictis rebus terrenis omnibus velut è somno migraturos, profectò & prudentius circumspectiusque vitam ducerent, & cùm emoriendum esset, minùs angerētur. Nunc autem quia præsenti rerum statu vsuros se perpetuò sperant, cùm mimster aut vocārit, aut abducere fuerit conatus irretitos vel febre, vel tabe stomachantur, & ducēti reniti̇̄tur, propterea sanè quòd abstrahendos se à bonis præsentibus ne expectārint quidē. Sedenim quid non faceret ille, qui domum magno studio ædificando, operarios vrget, si prospexerit eam quidem finem habituram; ipsum autem se, cùm iam-

δὲ ἄρτι ἐπιθὰς ἢ ὅροφον ἀνίοι, ὧν κληρονόμος καταλιπὼν ἀπολαύσας, αὐτὸς μηδὲν ἀπονήσας ἄλλοις ἐν αὐτῇ; ἐπαύσω μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄῤῥεφα παιδία ἔτι ἀφῆκε πατὴρ ἀνὴρ, καὶ φίλους ἀμῦναι τῷ ἐπὶ, καὶ τάχους τὸ πατρὸς τιθέμενα ὄνομα, ἀπαίδευτος, ὡς ἐμβίτης γενόμενος ὁ παῖς τεθνάξεται, ἆρα ἄρ ἐστι δοκεῖ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γεγενημένῳ; ἀπὸ τοῦ ἄπειρον, ὅτι δὲ μὴ ἐν τυχοῦσι ἐπὶ τῷ παιδὶ ἱκανὸν ὁρᾷς, τὸν τῷ ἀθλητῇ πατέρα, τῇ Ὀλυμπίᾳ σφικνούτος· τὸν γέτονα δὲ τὸν ἐκπεμίζοντα τὸ παιδίον ἢ ὁρᾷς, οὐκ οἶδ' ὅπῳ ἀφ' οἵας ἀνῷ πρόκυπτ ἐκρίματος. τοὺς μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν ὅρων ὀλίγα φερομένους ὁρᾷς, ὅσοι ἀσὶ, καὶ τὸν ξυναγείροντας τὰ χρήματα, ἵνα πρὶν ἀπολαῦσαι ἄνευ τῶν καλεμένων ὀφ' ὧν ἔπεσε, ἐπίστορ ἀχθίλων τι καὶ ὑπερφ. Χά. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, τί δὲ ἐδὺ ἀνθρώπῳ παρὰ τὸν βίον, ἢ τί

iamdudum faſtigium impoſuerit, deceſſurum, domo ita relicta hæredi, vt is fruatur, ipſe autem miſer ne ſemel quidem in ea cenet? Iam qui ſtirpe virili auctus, conjugio excipit amicos, patris nomen, nempe filium, puero imponit: ſi præſcivet puerum ſeptem annos natum ex moriturū, numquid ob prolem ſibi videretur gaudio ferri tam immodico? Verùm in cauſa eſt, quòd in eū quidem intuetur, cui in filio res proſperè cadunt, cui patrem eſſe contigit vel athletæ, vel eius qui vicerit olympia. Vicinum autem, qui natum crematum effert, non inſpicit, neque nouit quo funiculo quámque tenui ſibi ſit ſuſpenſus. Quin & eorum qui de finibus digladiantur, quanta ſit turba vides: & quàm multis coacerueri pecunias, qui tamen antequam ipſis frui liceat, ab imminentibus quos dixi rum nuncijs tum

miniſtris euocantur. CHA. Video iſthæc omnia, & mecum ipſe cogito quidnam ſit eis in vita iucundum: aut

τί ἰκανόν ἐστιν, οὗ περίμενοι ἀγανακτῆσαι. ΒΡ. Ἦν γὰρ τὸν βασιλέα ἴδῃ τις αὐτῶν, οἷον μακαριστότατον ἅπαντα λογοῦνται, ἔξω δ' ἀδύνατόν, φησίν, ἐστὶ φεύγειν, ἐμπεσόντα δὲ τύχῃ, πλέων τῶν ἀδήλων τὰ ἀνιαρὰ ὑπεισέρχεται πόνοις, φόβοις καὶ ταραχαῖς, καὶ μίσει καὶ ἐπιβουλαῖς, καὶ ὀργαῖς καὶ κολακείαις· τούτοις δὲ ἅπασιν ἔωσιν. ὧν ψόφῳ καὶ νόσοις, καὶ πάθει, ἐξ ἴσου πᾶσιν ἀπλοῦν ἄρχοντα αὐτόν. ὅσους δὲ τὰ τούτων πονηρὰ, λογίζεσθαι καιρὸς οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἄν εἴη. ΧΑ. ἐμοὶ μὲν οὖν, ὦ Ἑρμῆ, ἀπεῖπέ τινι ποιήσασθαί μοι δόξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ὥστε ποτὲ σωφρόνως ἐν ὕδατι ἰδιάσας, ἢ πρωΐ τινι καλῷ ῥάθυμοι ἀναμείνας, τὰς φυσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ἔωσαν ἄρτι· ὁ ἀφρὸς ἱκανὸν ἔοικεν ἃ μὴ λίαν μικρά ἐστι, καὶ αὐτίκα ἐκραγῆσαι, ἀπισθῆσαι· ἆρ'

aut quid tandem sit illud quo spoliati tantopere stomachentur. MERC. *Quinetiam si ipsorum reges, quos vel omnium felicissimos esse apparet, introspiciat quispiam diligenter: nimirum præterquam quòd instabili & ancipiti fortunæ ludo iactantur, inuenerit eis inhærere tristia longè plura iucundis: tot timoribus, tot turbis, tot odijs, tot insidijs, tot iris, tot adulationibus miseri illi inuoluuntur. Prætermitto & luctus, & morbos, tum & affectus, qui ex æquo tum vulgo & his dominantur vsqueadeò, vt non minoris fuerit & temporis & negocij, horum hîc recensere mala, quàm & priuatorum.* CHA. *Tibi ergo, ô Mercuri, dicere nolo, cuinam mortales Fassimiles mihi videantur, atque horum vita omnis.*

& Vidistin' aliquando bullas illas in aqua, torrente aliquo eum strepitu scaturiente existentes? Tumores illos inflatos dico, quibus cogitur spuma. H *Earum sanè quædam sunt paruæ & exiles, quæ iam statim dissoluæ euanescant.*

Alia

ἄλλ' ἐπὶ πλεῖον διαρκέσει, καὶ προσφυσοῦσι αὐτοῖς τὸν ἄνεμον αὐτοὶ ἐπιφυσώμενοι, εἰς μέγιστον ὄγκον αἴρονται, ἕως μὲν τοι καὶ ἐκεῖνα πάντως ἐξερράγησόν ποτε. οὐ γὰρ οἷόν τε ἅπαξ γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαξ μὲν γὰρ πνεύματι ἐπιφυσηθέντες, οἱ μὲν μείζους, οἱ δὲ ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν ἐπιγενόμενον ἔχουσι καὶ ἀνύποπτον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυστῆναι ἐκαύσαντο. πάντες δ' ἂν ἐκρήγνυσθαι ἀναγκαῖον. ΕΡ. οὐδὲν χεῖρον ἐν τοῦ Ὁμήρου ἔπασας, ὦ Χάρων, ὅτι φύσεως τὸ γένος αὐτῶν ὁμοίοις. ΧΑ. καὶ τοιοῦτοί ὄντες, ὦ Ἑρμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλονεικοῦντα περὶ ἀκτήμονος ἀρχῆς καὶ τιμῶν καὶ πλούτων ἀμπλάκυσι, πρὶν ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς, δύο ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς. βούλει οὖν, ἐπειδὴ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμὲν, ἀνα-

Aliæ verò diutiùs durant, at quæ aliis ad se coactis vehementer inflantur, ac in maximũ surgunt tumorem. tandem & hæ dissoluuntur omnino, pereunt́q. neque enim secus fieri poterit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumescunt, ita ut alij sint maiores, alij autem minores. postremò alij quidem momentaneam, moxq́ deficientem sentiant inflationẽ: alij verò priùs deficiant, quàm omnino cõstituantur. At omnes destrui & euanescere necesse est. MER. *Nihil tu quidem infelicius hominum naturam similitudine expressisti, quàm vel ipse Homerus, qui vniuersum mortalium genus* I *arborum foliis comparat.* CHA. *At cùm tam fragilis sit eorum conditio, vides tamen vt inuicem auidè contendant pro imperijs, pro honoribus, possessionibusq́ certando: cùm tamen ipsos, vniuersis hĩs post se relictis, vnico tantùm obolo onustos ad nos venire oporteat. Vis igitur, quoniam in edito consistimus loco, quàm*

ἀναβοήσας παμμίγιθ παραινέσω αὐτοῖς, ἀπίχιθι μὲν τῶν μαλακῶν πόνων, ἴδε δὲ, ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ ἐφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων· ὦ μάταιοι, τί ὑπὲρ ἀκαίρων περὶ ταῦτα; παύσασθε καμνοντες· ὃ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε, ἐδὲν τῶν ὑπαύθα σιμῶν αἰδιόν ἔτιν, ἀλλ' ἄν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀφθαρτον. ἀλλ' ἀναγκη τὸν μὲν γυμνὸν οἴχεσθαι, τὸν δὲ οἰκίαν δὲ καὶ τὸν ἄγρὸν καὶ τὸ χρυσίον ἀεὶ ἄπαν ἕτερον, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. ἃ ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἐξ ὑπηκόου ἐμβοήσας μι αὐτοῖς, ἐκ ἂν οἶδ' μίαν ὀφελήσω τὸν βίον, ἢ σωφρονεστέρους ἂν γνῶναι παράπαν δύ; Ερ. ὦ μακάριε, ἐκ οἶδα ὅπως αὐτῶν ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη ἀγαθή ἐστιν, ὡς μήδ' ἂν παρυπάνω ἔτι ὀφθαλμοῖς χρῶσθαι αὐτοῖς τὰ ὦτα, τοσοῦτο κωφὸν ἔθηκαν αὐτὰ, οἷόν περ ὁ Δωδωνὶς

quàm poſſum magna voce acclamando eos adhorter? primùm quidem, vt à conatibus & ſtultis & vanis abſtineant: deinde vt mortem ſemper præ oculis habentes, hunc vitæ curſum tranſigant, in hanc ſententiam verba proclamans: K O' ſtulti, quid tanto ſtudio in his rebus molimini? Deſiſtite à laboribus, neq; enim perpetuò viuetis. Nihil ex his quæ hîc præclara habentur, perpetuum eſt: nec aliquid iſtorum, quum moriendum eſt, ſecum auferre quiſpiam poterit. Quin neceſſe eſt hominem quidem (quiſquis is tandem fuerit) nudum abire, domum autem atque agrum & aurum in aliorum tranſire manus, ſemperque dominum mutare. Hæc atque eiuſmodi alia ſi vnde exaudiri poſſint, ipſis inclamarē, annō putas vitæ eorum magnæ fore vtilitati, ita vt etiam prudentiores longè inde fierī queant? MER. O' beate, neſcis quàm fortiter eos L tuum ignorātia tum error occupauerit, adeò vt eorū aures ne terebro quidē ampliùs aperire queas. Tanta obturārūt cera, haud aliter

ἀνοσίους τὰς ἀτᾶρας ἴδωσι, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκροάσωνται. οἴεσθε γὰρ ἂν ἐκείνους λωποδύτας ἀκούσαι, ἢν μὴ σὺ κηρὸν ἐγκατάσπασας; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη λωβᾶται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι, ἃ παρακεκινημένοι τι καὶ πρὸς τὸ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀφικνοῦνται, ὀξὺ διορῶντες εἰς τὰ πράγματα, καὶ κατιγνωσκότες οἷά ἐστιν. Χα. ἐπὶ ἐκείνοις γὰρ ἐμβοήσωμεν. Ερ. πρεπωδὸν τοῦτο λίγειν πρὸς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾶτε ὅπως ἀκροώμενοι τῶν πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων. καὶ εἰ δοκεῖ, ἐκκρούσωμεν αὐτοῖς, ἀπὸ δήπου ἐστί, θορυβοῦντες παρ' ὑμᾶς ἀνὰ τὸν βίον; καὶ γὰρ ἡ μισοπονηρία, ἐπιγελᾶν αὐτὰ τὰ ἁμαρτήματα. Χα. ἴθι νυν, ὦ γενναῖε. πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσίν, ὦ Ερμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη. Χα. ἦν τι ἐπέτειον ἀθύρωμεν, ὦ Ερμῆ,

aliter ac ſociorum aures & Vlyſſis, veritus ne Sirenum cantus exaudirent. At quinam audire poterint, etiam ſi vocem in tantum intendas, vt rumparis? Nempe quod apud vos obliuionis fons poteſt, idem hîc præſtat ignorantia. Quanquam ſunt in eis & pauci quidam, qui quoniam ceram in aures non accipiunt, ad veritatem ipſam declinant, atque in ipſis rebus cernentes acutum, quales ſint agnoſcant. CHA. Vel illis ergo ſolis acclamare. MER. Superuacaneum fuerit, ea quæ ſciunt, ad eos dicere. Vides quomodo à vulgi turba ſemoti, rideant quæ alij factitârint? Tum neutiquã conuenit ipſis cum vulgo, ad eò vt iam nunc appareat, ipſos fugam è vita ad nos adornare. Verùm omnibus odioſi ſunt, eò quòd iſtorum imperitiam redarguant.

CHA. Bellè, ô generoſi vos: tametſi, ô Mercuri, admodum ſunt pauci. MER. Vel hos eſſe fuerit ſatis. Sed nunc deſcendamus. CHA. Mnum adhuc diſcere deſide-

καὶ μοι δεῖξας αὐτὸ, ἱκανῶς ἔσῃ τὴν περιέργειαν πεποιηκὼς, τὰς ἀρθίκας τῶν σωμάτων ἵνα κατορύξωσι, θεάσασθαι. Ερ. ἐκεῖα, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. ΜΑΝ. τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα καὶ σωματοφυλακιά ἐστι. Χά. τί δῆτα ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τὰς κίονας, καὶ χίσσι μύρῳ; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίουσί τινα τῶν πολυτελῶν δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς τῶν ἀπάντων, ἐγχέουσιν. Ερ. ἐκ οἶδα, ὦ πορθμεῦ. τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἅιδου πεπεῖσθαί σε δεῖ τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δεῖπνα μὲν, ὡς οἶόν τε, παρατιθεμένας τῶν κρεῶν καὶ τὸν κρατῆρα, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα;

rium est, quod vbi docueris, perfectam sanè doctrinam dederis. nam cõtueri gestio, in quæ cadauera reponant dum in terram defodiunt. MER. Sepulchra, conditoria & monumenta hæc vocãt. Cæterùm tumulos illos ante vrbes vides, tum columnas, & pyramidas. Omnia illa mortuorum sunt receptacula, cadauerumq; tentoria. CHAR. Quid ergo saxa illi coronãt, vngucntoq; inungunt? alij præ tumulis cõstructo rogo, ac foueа effossa, sumptuosas illas exurunt cœnas, & ouinum mulsumq; (quantum coniecturis assequi possũ) in ipsas foueas infundunt? MER. Equidem ignoro, ô portitor, quid hæc ad eos qꝫ apud inferos agunt, pertineant: verùm illis persuasum est, vmbras ab inferis reduces cœnare quidem, vtcunque liceat, circum nidorem volitando, bibere autem è foueis mulsum. CHA. Illos adhuc bibere vel esitare, quorum caluariæ sunt aridissimæ?

καὶ

Atqui

καὶ δι᾽ γελοῖος ἅμα σοι λέγω ταῦτα, ὁσημέραι καταγόντι αὐτούς. οἶδ᾽ οὖν, εἰ ἄρα τι ἔτι ἀναθέσθαι, ἅπαξ ἐπανελθόντες γράψονται, ἐπὶ τοι τῇ παιγνίοις ἄρα, ὦ Ἑρμῆ, ἵνα σχολὴν, οὐκ ὀλίγα πράγματ᾽ ἔχων, εἰ ἴδοι μὴ καταγαρμόνους αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀναγαρ πιομένους. ὦ μάταιοι τῆς ἀνοίας, οὐκ εἰδότες ὡς πολλοῖς ἤδη διακέκριται τὰ τεθνεώτων καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ᾽ ὑμῖν ἐστι. καὶ ὅτι κάτθανε ὑμῖν ὅ, τ᾽ ἔτυμόν θ᾽ ἁνήρ. ὅτ᾽ ἔμαχε τύμβου.

Βοᾷ τῇ τιμῇ ἴρ θ᾽, ἡρέθη τ᾽ Ἀγαμέμνων.

Θερσίτης δ᾽ ἰδ θ᾽ Θέτιδος καλὸς ἀγακόμοιο.

πάντες δ᾽ ἀσφόδελον λειμῶνα. Ερ. Ηράκλεες,

Atqui ridiculum est me tibi hæc dicere, qui quòd quotidie ipsos deducas, probè nosti an vbi semel terram subierint, denuò velut postliminij iure ad superos remeare queant. Quin & ipse maximè ridicula paterer, tot negocijs occupatus, si eos trajiciendo non deducere solùm, sed reducere oporteret, si quando velalent bibere. O stulti, quæ est hæc amentia? Non scitis, quàm latè distantibus finibus viuentium & mortuorum res sunt seiunctæ? quóque pacto se res habeant apud nos, vbi

P *Mortuus est æquè, tumuli qui nescit honorem,*

Et qui sortitur spectandi funera saxi:

Atque honor vnus adesse & regi Agamemnoni, & Iro:

Thersitæ & similis Thetidos formosus Achilles.

Vmbræ nam pariter siccæ, nudæq; pererrant

Asphodelũ campos, confracto vertice cunctæ.

MERCVR.

Ηράκλες, ὡς πολλὰ τὸν Ομηρον ἐπαντᾷς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, δίκαιον σοι δᾶξαι τὸν τοῦ Αχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον ἐπὶ ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκόν, ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ροιτείῳ. Χά. ἃ μεγάλοι, ὦ Ερμῆ, οἱ τάφοι. τὰς μὲν πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη λέξόμοι, ἃς κάτω ἀκούομεν, τήν τε Νῖνον τήν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας καὶ Κλεωνὰς, καὶ τὴν Ιλιον αὐτήν. πολλοὺς γοῦν μέμνημαι ἐκεῖθεν ἐπορθμεύσας ἐκεῖσε, ὡς δίκαιον ἦν ἐκεῖνον, μὴ δὲ νωλεμῆσαι, μὴ δὲ ἀμελῆσαι τὸ σκαφίδιον. Ερ. ἃ Νῖνε μέν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲ ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, ὥστ' ἂν εἴποις ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστίν, ἣ τοσούτοις, καὶ τοσούτοις πυργοις, καὶ τοσοῦτον περίβολον, ἃ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὰ ξυνθήσεται, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς ἀσχώομαι λέξαι

Papæ? quàm multa ex Homero hauris. Sed quia me submonuisti, Achillis sepulchrum tibi volo indicare. Vides illud quod prope mare situm est? illic Troianum est Sigeum. Eregionè autem conditus est Aiax in Rhœteo. CHA. *Non magnifica neque insignia sunt monumenta. Verùm celebriores vrbes mihi commonstra, de quibus infernè tam magnifica audimus,* Q. *Ninum scilicet Sardanapali vrbem, Babylonem, Mycenas quoque, tum & Cleonas simul, & Ilium ipsum. nam illinc oriundus, multos memini traïcere, adeò vt totis iam decem annis neque nauem subduxerimus, neque ea interim refrixerit.* ME. *Ninus quidem, ô portitor, iam est cuersa, ita vt ne vestigium eius sit reliquũ, neq; vbi sita fuerit olim, facilè dixeris. Babylon autem tibi illa est tot turribus bene munita, quæq; magno illo ambitu est septa, haud ita multò pòst & ipsa desideranda, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me sanè commonstrare*

δῆσαί σοι, τὴ μάλιστα τὸ Ἴλιον. ἐπανίξας γε, ὦ οἶδ', ὅτι τὸν Ὅμηρον καταλάβῃς, ἐπὶ τῇ μεγαγορίᾳ τ' ἐκεῖνον. πλὴν ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες καὶ αὗται ποτε, καὶ τεθνᾶσιν ἤδη· ἐρυθριῶσι γε, ὦ πορθμεῦ, τὴ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι, καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ ποταμοί ὅλοι. Ἰνάχῳ οὖν ἐδὲ τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλάμπετον. Χά. πικρὰ τ' ἐκεῖνα, Ὅμηρε, τὴ ὀνόματα, Διὸς ἐρᾶν καὶ φρονάγματα, τὴ ἐκπίπτοντα Κλεωναί. ἀλλὰ μεταξὺ λέγω μου, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν; Ερ. Ἀργείοι ὁρᾷς, ὦ Χάραν, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ἐμπύρητα ἐκεῖνον στρατηλάτην Οθρυάδην, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ πρόπαιον ἑαυτοῦ ὑ: ῥώμῃ. Χά. ὑπὲρ τίνος δ' αὖ ἐστὶν, ὦ πόλεμος; Ερ. ὑπὲρ γῆς ἀντῆ, ἐφ' ᾗ μάχονται. Χάρ. ὦ τῆς ἀνοίας, εἰ γε

strare pudet: omnium verò maximè Ilium: alioquin, ubi descenderis, sat scio, præsocaris Homerum, propterea quòd tam magnificis versibus has nugas decãtare non erubuerit. Veruntamen & quondam exiterunt felices, nunc autem mortuæ sunt & ipsæ. R. Vrbes enim, ô portitor, perinde ac homines emoriuntur: & quod longè mirabilius, solidi etiã fluuij, & ita vt Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem reliquum appareat. CHA. Vah, quæ laudes, Homere, quanqúe superba nomina,

Ingens Ilium, ac mœnibus amplum. Tum structiæ belle Cleonæ.

Sed interim dum fabulamur, quinam illic dimicent, & qua pro re se mutuò cædunt? MER. T Argiuos vides, & Lacedæmonios, ô Charon, atque semimorta-

tuum Imperatorẽ Othryadem, suo ipsius nomine tropheum inscribentem. CHA. At pro quo eis est pugna? MER. Pro eo ipso agro in quo pugnãt. CHA. O hominum amẽtiam,

οὔτε οὐκ ἴσασιν, ὅτι κἂν ὀλίγον τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κτήσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. καὶ δὴ πολίου τοῦτο ἅπασι ἄποροι γινησόμενοι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ πρόπαιον ἀνασκάσαντες ἐς τὸν ἀέρα. Βρ. οὕτω μὲν ταῦτα ἔχει. ἡμᾶς δὲ καταβάντας ἤδη, καὶ καλὰ χθὲς φορτισάντας αὖθις τὸ ὄρος, ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν κατὰ ἡσύχιον, σὺ δ' ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἥξω δὲ σοὶ μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκροὺς συλλέγων. Χά. εὖγε ποιήσας, ὦ Ἑρμῆ, ἐπιγράψῃ δὲ ἀναγκαῖον ἐν τῷ ἀλφαμίῳ δή τι σὲ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, οἷά ἐστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλούτους, χρυσᾶ, ἑκατόμβας, μάχας· Χάρων δὲ οὐδὲν λόγος.

qui haud sciunt se, etiam si nunc quisque eorum totam Peloponnesum possideat, vix tamen vix pedis locum ab Aeaco accepturos. Campum autem aliàs aliÿ colent, sæpe etiam hic trophæo per aratrum reuulso. MERC. Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos iam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis regrediamur, ego quidem quò sum ire iussus, tu verò ad nauem. Equidem pòst paulùm veniam & ipse, tibi umbrarum gregem mecum adducens. CHAR. Probè feciſti, ô Mercuri, atque in eorum album adscribēris, à quibus beneficio me affectū perpetuò agnoscam: quandoquidem tua ope in hac peregrinatione plurimùm sum adiutus. V O' qualia infelicium hominum studia!

Reges, lateres aurei, magnifica sacrificia, prælia:
Charontis autem nulla habetur
ratio.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hic & in Cataplo siue tyranno mira gratia humanæ conditionis miseriæ depinguntur.

a Quid rides.] *Propositio.* b Nam peregrinus cùm sim.] *Exhortatio à facili & conditione personæ.* c Remum agitare.] κωπάζειν. *Qui remo datus haret custos, vt Virg. loquitur.* d Quin tu interim.] *A merito & recompensatione.* e Principiò ergo.] *Exordium aliud à rei magnitudine ac difficultate.* f Breuiter editiore loco.] *Consilium de capiendo loco vnde prospectus pateat.* g Egregius Homerus.] *Locus ad quem alludit, est Il. λ: ὅσσον ἀπ' ἰλύσπου, &c.* h Non enim ita comparatum est.] *Accedit ad rem & contemplationem omnium quæ in terris vel geruntur vel appetuntur.* i Terram video amplam.] *Breuis hypotyposis terræ.* k Cùm quidam ab amicorum.] *Tacita reprehensio per collationem.* l Cæcus Lynceus ille.] *Charon à Mercurio duobus Homericis versibus acutissimos oculos tactus. Vide ea quæ de Lynceo annotauimus in Hermotimo, & in Icaromenippo. Charontem Virg. 6. Aen. describit. Suidas abundè meminit.* m Homericis versibus.] *Digressio de Homeri versibus.* n Carminum vi.] *Ex Odyss. e est locus.* o Milo Crotoniata.] *Nihil aliud Milonis Crotoniatæ vires tam famosas fecit, quàm exercitatio assidua, qui tantum in Olympico certamine suis humeris sine fatigatione in humeris gestare per stadij spatium minimè potuisset, nisi tactâtem vitulis quotidie portasset. Ex eo enim factum est, vt quantum creseret vitulus, tantum & Milonis augerentur vires, vnde nihil mirum, si idoneæ tanto oneri ferendo fuerunt.* p Cyrus.] *Primus fuit qui apud Persas regnauit, transtulitq; imperium, capto auo Astyage à Medis ad Persas. de quo multa apud Herodotum & Iustinum habes: quamuis Xenophon alio modo hæc referat. Is non solùm potentia & imperio fuit clarus, sed etiam prudentia, consilio, religione, pietate.* q Crœsus.] *Lydorum rex fuit opulentissimus: hinc pro ditissimo sæpe ponitur.*

Cuius historia luculenter exponitur ab Herodoto libro primo, & à Pindaro in Olympijs. r Felices quidem.] *Locus communis de felicitate, & contra diuitias.* s Laterum.] *Alius locus, de donarijs consecratis.* t Aurum ex Lydia.] *Multum auri in Lydia prouenire, receptum est. Hinc prouerbialiter dicitur, Lydia harena, vnde aurum conficitur. Habetur quoque terrarum fertilissima, quemadmodum ex Chrysanthe oratione apud Xenophontem facilè colligitur: ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ, &c. Enimuerò, inquit, postquam non de Syria solùm certabimus, vbi triticum est multum, & pecudes, palmæq; fructiferæ: verùm de Lydia quoque, vbi multum vinum, multæ fici, multũ oleum, mareq; allust, per quod plura aduehũtur, &c.* u Cræsum.] *Profligauit Cyrus Cræsi Lydi copias, illumq; captum habuit, de quo Herodotus in Clio & Euterpe.* x Cambyses ille est.] *Cambyses Cyri filius, Persarum & Medorum rex, qui quantum à patre diuersus fuerit, ex historicis facilè apparet. Namsororem contra ius & leges Persarum in vxorem duxit, eamq; paulò pòst peremit. Fratrem etiam Smerdem curauit interfici. Patrijs regnis Aegyptum adiecit. Sed offensus illorum superstitionibus, Apidis, cæterorumque deorum ædes dirui iussit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum misit, qui in Libya deserta arenis obrutus, vniuersus interijt. Ipse quoque cum suo scelgladio imprudens læsisset, deorum (vt creditur) vltione, leuissimo ex vulnere mortem oppetijt: quæ de re vide Herodotum lib. 2.* y Polycratem.] *Fortuna.* z Sed & vastã.] *Communis descriptio studiorum & cupiditatum humanarum, & primò primatorũ: deinde publicarum personarũ.* A Porrò spes & metus.] *Spes & metus vt nos afficiunt, vide in Pseudomãte, & quæ ibi annotauimus.* B Nã ab ipso fato.]

Stat sua cuiq; dies, breue & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ —. C Alius autem.]
—tollu ⟨tur in altum
Vt lapsu graviore ruant —.

D A' terra subductus.] *Tolluntur in altum, vt lapsu graviore ruant.* E Tum illud ohe.] *Hîc neutri generis Articulus praponitur τὸ λαφθὲν πρχικῶς .i. materialiter sumptis sicut & infinitiuis. vt etiam in Rhetorum magistro, & de Mercede*

aede conductis. F Mortales assimiles] *Vitas hominũ bullis similes facit: quarum aliæ simulatque natæ sunt, protinùs euanescunt: aliæ paulò diutiùs durant: omnes brevissimis quibusdam interuallis, aliæ succedunt aliis. Neque quicquam profectò potuit excogitari quod melius repræsentaret, quàm nihil sit hæc vita nostra, quâ nihil fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Vnde homines Homero μιμνήσκοι sunt, citò peritturi, sicut Iliad. ϛ. ὐδεμ cum foliis conferuntur, quorum alia ventus humi prosternit, alia virescunt tempore verno. Et hoc sibi vult proverbium ab Erasmo nostro copiosissimè explanatum, huic loco plurimùm inseruiens, Homo bulla. Est enim bulla tumor ille inanis, qui visitur in aquis, momento temporis enascens simul, & euanescens.* G Vidistine bullas.] *Amplificatio per collationem, Homo bulla.* H Earum sanè.] *Amplificatio per collationem.* I Arborum foliis.] *Homines arborum foliis similes.* K O stulti qui tanto studio.] *Commonitio Charontis.* L Tum ignorantia.] *Ignorantia & error, quibus hominum animi excæcantur.* M Vnum adhuc discere.] *Confutatio opinionis de defunctorum honoribus.* N Saxa illi coronant.] *Moris fuit apud antiquos, vt non tantùm cadauera vngerent, quò aut diutiùs seruarent ea, aut ne à vermibus depascerentur, sed etiam cippum, cui corollas & serta imponerent:*

Serta nouercali dederat fragrantia cippo.

Hinc τῦ σκλλὶν ἀλῶσι proverbio dictum ab antiquis, quoties morbum capitalem innuebant, & vitæ periculum imminere. Plutarch. in Aristide. Idem Lucianus in Commentario ὠδὶ ποδήρους. & Virgil. 6. Aeneid. de Miseno:

——corpusque lauant frigentis & vngunt.

pòst Homer. Iliad. 6. O Vinum mulsumque.] *Vino familiam lauabant. Quidam in lib. 2. Epigr. Vina sibi exhiberi cupit, quæ mortuis præstari solent, ne impensè pereant. Vide Commentarium de Luctu.* P Mortuus est æquè.] *Omnib. promiscuè moriendum est. Moritur simul & qui sepulchro caret vir, & qui tumbam sortitur: in eadem namque sorte sunt Irus mendicus, & rex Agamemnon. Κάνδαυρος pro κατάδαυλος per syncopen. aoristi β. Irus mendicus celebratus est in Odyss. Homeri.*

Vnde prouerbium factum: Iro pauperior. Agamemnō dux exercitus Græcorum ad Troiam, quem Homerus celebrat in tota Iliade. Q Ninum scilicet Sardanapali vrbem.] *Ninos, Stephano, vrbs Assyriorum, quam condidit Ninus Beli filius, & primus Assyriorū rex, & Semiramidis maritus. Ciues Ninȳ. Strabo initio lib. 16. De ea Phocylides apud Dionē, Chrysostomus in Borysthenicis orat. 36.* R Vrbes enim.] *Non homines tantùm, verùm & vrbes, & propè cuncta morti obnoxia esse.* S Ita vt Inachi.] *Inachus primus Archiuorum rex fuit, qui Inach fluuio nomen dedit, à quo Peloponnesus nobilissima totius Europæ peninsula Inachia dicta est, & Argiui ipsi Inachidæ appellati, autore Stephano, cuius verba hęc sunt:* Ἰναχία, ἡ Πελοπόννησος, ἀπὸ μόνου τοῦ ἄρχοντος Ἴναχος ἔτι νεωτέρως, τοὺς ἐπιχωρίους Ἰναχίους. T Argiuos vides.] *Monumenta & gloria rerum gestarum.* V Qualia.] *Epilogus & scopus Dialogi.*

SEQVVNTVR ORATIONES, QVARVM QVAEDAM ADHVC INter Mortuorum dialogos, & Meretricum: quædam adhuc inter Saturnales Epistolas priùs relatæ fuêre: nonnullæ quoque Dramaticæ.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ. Λυκίνου καὶ Ἑρμοτίμου.

HERMOTIMVS, SIue de Hæresibus, id est, Sectis.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

HIc Dialogus didacticus est. Disputat autem de sectis philosophorum, quænam optima sit, & ad felicitatem, quam omnes promittunt, certissimè ducat. Et quia impossibile apparet, ex tam multis, tamque diuersa sentientibus, quid optimum atque verissimum sit,

sit, eligere: tandē concluditur, satius esse nō philosophari, quàm frustrà ætatem ac operam in eo quod assequi nequeas, consumere. Series dialogi ita se habet. Occasio & exordium ab incessu & habitu Hermotimi Stoicæ philosophiæ sectatoris sumitur, qui quoniam viginti iam annos perpetuos philosophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam superauerat, disputationi occasionem & materiam subministrat. Prima igitur quæstio tractatur, quanto omnino tempore opus sit ad virtutem & felicitatem consequēdam, Luciano longitudinem illius vt nimiam accusante, Hemotimo autem contrà præmia & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc disputationis procœmio, & quasi quadam sylua præmissa, mox ad principalem quæstionem venitur, puta quænam philosophorum secta certissima atque optima sit, & quomodo eadē deprehendi debeat. Ibi Hermotimus Stoicam præferens, eiusque rei rationes quasdam nō satis idoneas adhibens, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc disputationem quasi de integro orditur. Ac primò quidem virtutis icone quadam proposita ostendit, cùm multi adeò sint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diuersa turba, tamq; graui causa optimum & certissimum ducem, quærendum atque eligendum esse. Quem cùm alter ex Stoicis sumendum esse rursum diceret, eiusque rei argumentum etiam hic non satis idoneum afferret, Lucianus per prosopopœiam reliquorū philosophorum, seipsos immeritò causa indicta damnari, ac Stoicis istis recentioribus præponi quærentium, apologiam subiungit, Hermotimumq; reprehendit, qui quos nunquā cognôrit ac legerit, temerè adeò damnet. Et hunc locum ita concludit, vt dicat, quoniam in incerto sit quænam philosophandi via aliis præferri debeat, omnes æquè relinquendas esse. Hinc varijs similitudinibus vtrinq; res agitur, Hermotimo defendente Stoicā viam, & consendente apud vnum aliquem deprehensa veritate,

tate, non esse opus alios vltrà consulere: contrà autem opponēte Luciano, sed apud vnum aliquem nondum inuentam ac deprehensam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento, iam & de tempore agitur, quo ad cognoscendos omnes opus sit: quod tam longum præfinitur, vt impossibile videatur vel partem illorū etiam per omnem ætatem ab vno aliquo euolui atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes euoluere, & tamen idem necessarium, si veram viam ad virtutem deprehendere velis, satius esse in totum ab illis abstinere. Et hinc quoque ad similitudines deueniunt, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse vt omnium omnia scripta euoluantur, sed ex parte cognosci ac iudicari totum posse: Luciano autem contrà negante, nisi si totum idem vniforme sit, & antea aliquando, quale sit, visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non vnius generis esse, sed de multis ac diuersis rebus tractare. Post hæc idem alijs quoque argumentis ostendit, difficultatem eligendi & iudicandi tum de ipsis vijs, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde vt maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse. & hæc multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concesso eo, vt Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, neminem adhuc illorum inuentum fuisse, qui, quod promitteret alijs, ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare: quod & exemplo cuiusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur, philosophandum hoc pacto nō esse: id quod

mox Hermotimus facit, ex pœnitentia
priore vita atque habitu
reiectis.

LVCIA-

ΣΩΝ, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς βραδέως, καὶ τῇ τῶ βαδίσματος σπουδῇ τιμωρεῖσθαι, παρὰ τὴν διδάσκαλον ἐπανερχόμενος οἴοιτας. ἐοικότας γοῦν τι μοι δοκεῖς πρὸς τὸν, καὶ τὰ χείλη διασείεσθαι ψιθύρισμα τοῦ λογισμοῦ, καὶ τῶν χεῖρα ὧδε ἐμπάσας μετὰ ῥᾳθυμίας, ὥσπερ τινα ἐξομιλεῖν σαυτῷ δοκεῖς. ἐρώτημα γάρ, εἴ τί τῶν ἀγνώστων σοι τιθεὶς, ἢ σκίμμα σοφιστὸν ἀναφροντίζων, ὡς μηδὲ ἐφ' ἑτέραν βαδίζειν σχολὴν ἄγοις, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ἄγοις, ἀεὶ σπουδάζοντι πρόσθεν, καὶ ὁ τοῦ ὁδοῦ ἐπιγινόμενος ἄρτι τὰ μαθήματα. Ερ. Νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τῶν γὰρ λαβοῦσιν σωτηρίαν, καὶ ἃ ἔπρωτ' ἐμοὶ, ἀνεπιμελέστερον ἐπανιόντι τῇ μνήμῃ ἔπεσεν.

Vantum cùm ex codice, tum properandi studio coniecturam facere licet, Hermotime, ad præceptorē gradum maturanti similis esse videris. Volutas verò sedula agitatione inter progrediendū aliquid in animo, cùm ipsa labia commouere soleas sensim, & tacitè submurmurando. Quinetiam ipsam manum iam in hanc, iam in alteram partē transfers, quasi orationem aliquam apud te digeras. Quæstionem autem aut alioqui ex obliquis illis captiunculis quiddam componis, aut etiam disceptationem sophisticā comminiscaris, [b] ita vt neque per viam incedens, otium agere sustineas, verùm semper in negotio feruens & sedulus, nunquam non quidpiam seriæ rei conficis, adeò vt itineris quoque laborem ad disciplinarum exercitium referre soleas. HER C. Sanè per Iouem, Luciane, tale quiddam est quod dicis. Commodùm enim hesternæ disputationis conuersationem, quæq; ille ad nos disseruerat, singula recogitando inter eundum in memoriā reuocabam.

Aequum

καὶ ἡ μηδεμία παρὸν, οἶμαι, ἀμελείᾳ, ἀδόκητος ἀληθὴς ὃν τὸ τοῦ Ζωΐλου Κύκνου ἐκπροῦ ἠρημένον· ὡς ἄρα Βραχὺς μὲν ὁ [illegible], μακρὴ δὲ ἡ τέχνη. καὶ ὅτι ἰκανῶς ἰατρικῆς πίστεως ταῦτ' ἔλεγεν, ὠμαθίστερον πράγματος. φιλοσοφία δὲ καὶ μακρῷ τῷ χρόνῳ ἀνέφικτος, ἵν' μὴ πάνυ τις ἐγρηγόρως ἀτρεκὴς ἀεὶ καὶ γοργὸν ἀποβλέπῃ εἰς αὐτό. καὶ τὸ λανθάνεσθαι οὐ πρὸς μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι, ἐν ᾧ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παραπολόμενον, ἢ ἀθαμονῆσαι φιλοσοφίσαντα. Λυκ. τὰ μὲν ἄθλα, ὦ Ἑρμότιμε, θαυμάσια, καὶ κλέος ἄφατος. οἶμαι γὰρ μὴ οὐ πόρρω σε ἐλαύνειν αὐτῶν, ἅτε καὶ ἀκάεστον τῷ τι χρόνῳ, ὁπόσον φιλοσοφεῖς, καὶ προσίτι τῷ πόνῳ, οἷόν

Aequum verò esse opinor, ne quod tempus vacuum laboris temerè & negligenter prætereamus: præsertim cũ nobis obscurum non sit, verissimum esse quod medicus dixit Hippocrates, nimirum hanc vitam angustiis circunscriptam esse terminis, ipsam verò artem infinitæ prolixitatis. Sedenim hoc ipsum ille de arte Medica protulit, quæ quidem res multo minore labore perdiscitur: cæterùm c philosophia multo tempore haud ita comprehensu facilis est, nisi quis summa vigilantia inconniueter & perpetuò oculos habuerit in eam coniectos. At qui neque de paruis rebus aut ludicris in periculum venimus. Aut enim oportet miseram & ærumnosam, in promiscua priuatorum multitudine, ætatem agere: aut Philosophiæ studijs excultum, vitam felicem degere. LVC. *d Enimerò ipsa præmia, quæ dixisti, ô Hermotime, admirationis plena sunt, & quantiuis precij existimanda. Porrò opinor, illa ipsa fermè te cõtigisse, neq; ita procul à te esse sepositа, si quo modo fas est coniecturam facere e ex temporis longitudine, quod in philosophiæ studijs perdiscẽdis contriuisti.*

Insuper

ὁδόν μοι ἐμπρόσθιον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχειν δοκᾶς. ἐγὼ γάρ τι μέμνημαι, σχεδὸν ἔτεσιν ἕκτῃ ταῦτά σε, ἐφ' οὗ σοι ὁδὸν ἄλλην τινὰ ἐπέβαινον, ἢ παρὰ τὸν διδασκάλους φοιτῶντα, πρὸς τὸ πολὺ τῆς βιβλίου ἐκκεκυφότα, καὶ ὑπομνήματα τῶν συνήθων ἀκριβῶς ἀναφέροντα, ὠχρὸν ἀεὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὸ σῶμα λεπτολογώτατα. δοκᾶς δέ μοι ἐκ' ἐκ ὀνάρ ποτὲ ἀνιᾶσθαι σαυτὸν, ὅτ' ὄλ' ἔναι ἐμ ὕπνῳ πράγματι. ταῦτ' οὖν σκοπῶ μοι, φαίνῃ ἔμ' ἐς μακρὰν ἐπιλήψεσθαι τῆς νῦν σπουδαιοτέρας, ἂν μὴ λίαν ὀκνῇς ἐμ μέσῃ, καὶ πάλαι αὐτῇ σπεύδειν. Ερμ. πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ὡς νῦν ἔρχομαι παρακύψαν ἐς τὴν ὁδόν; ἐπ' Αρετὴν πάνυ πόρρω κατὰ Ἡσίοδον οἶκα, τὴν ἔπειτα ὁ σύμπας ἐπ' αὐτῇ μακρός τε καὶ ὄρθιος καὶ τραχύς, ἱδρῶτα ἐκ πολλοῦ ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις.

Λυκ.

Insuper etiã ex labore, quem mihi non mediocrem iam ab limine impẽdisse visus es. Quippe, si rectè cõmemini, hic fermè annus est vigesimus, ex quo te nihil aliud rei facere conspexi, quàm præceptores frequentãtem, & quamplurimùm libris prono et obstipo capite intentum, ad hæc diſſertationum philosophicarũ commẽtarios describentem, semper diutinis curis & cogitationibus pallidum & exucco corpore prorsus aridum, adeò vt somni quoq; parcissimus mihi visus sis. ea tua est in studijs vrgendis frequẽtia & sedulitas. Hæc itaq; cùm mecum memoria repeterem, breui fore spero, vt exoptatam felicitatem apprehẽdas: atq; adeò, nisi nobis ignaris imposueris, iamdudum cum illa conuersatus es. HER. *f Vndénam hãc animo spem concipis, ô Luciane, qui ad viam prolato iam primùm capite prospicere incipio? Ipsa porrò virtus, si quid Hesiodo credimus, valdè procul sita est, ad quam pertingendam vt via est longa, ita non minùs ardua & aspera, non parùm sudoris & laboris viatoribus exhibens.*

LVC.

Λυκ. οὐχ ἱκανὰ σοὶ ἴδρωταί
σι, ὦ Ερμότιμε, καὶ ὁδοι=
πόρηται; Ερμ. ἔ φημι, ὦἄρ
γὰρ ἐκώλυέ με πανωδάμο=
να ἔναι, εἰ ἔδ' ἄκρο γνόμι=
μον. τὸ δ' ἐνοῦ ἀρχόμεθα ἔτι,
ὦ Λυκῖνε. Λυκ. ἀπὸ τοιούτ
ἀρχῶν, ὁ αὐτὸς οὗτ' Ησίο=
δος ἥμισυ παντὸς ἔφη
ἔναι, ὥσε κατὰ μίτιλον τοῦ
ἄνοδον ἔναί σε ὔδη λίγον=
τα, οὐκ ἄρ' ἁμάρτοιμι.
Ερμ. οὐδέπω δῆτα τοῦτο, πάμ=
πολυ γὰρ ἂν ἐμεῖν ἐλείπε. Λυκ.
ἀπὸ τοῦ γὰρ σε φῶμεν τῆς ὁ=
δοῦ τυγχάνειν ὄντα. Ερμ. ἴσ
τη γοῦν ἁπλῶς κάτω ἔτι, ὦ Λυ=
κῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζό=
μενον, ὀλισθηρὰ γὰ τραχεῖα,
καὶ δᾶ χεῖρα ὀρέγοντ'. Λυκ.
ἴσθι ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο
ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τ'
ἄκρου, καθάπερ ὁ τοῦ Ομήρου
Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν κα=
θεὶς, τὰς αὐτὰς λόγους, ὑφ' ἧν
σε ἀ=

LVC. Ergo nondum satis tibi sudatum est, neque satis cōfectum itineris? HERM. Mihi quidem non videtur. nihil enim præpedimento mihi esse viderem, quò minùs per omnia felix essem, si vnquam mihi concessum fuisset in summo fastigio consistere, nunc verò, Luciane, tantùm adhuc incipio. LVC. 8 Atqui principium ille ipse Hesiodus, dimidium totius esse dixit. Ita taque si iuxta medium te ingressum esse dixerimus, fortasse non multū à vero aberrabimus. HERM. Nullo modo, ne hoc quidem dixeris, quantumuis multum nobis confectū sit. LVC. Proinde vbi tandem in itinere te constitutum esse rectè dixerimus? HER. In ipso montis radice consistentem, ô Luciane, modò porrò ire conantem. Est verò omninò via lubrica & aspera: ac planè eo opus est, qui manu protensa ascendentem subleuet. LVC. Nunquid igitur præceptor tuus ad hoc tibi satis idoneus est, quémadmodum Iupiter Homericus catenam quandam auream, ex summo demittens, suas ipsius orationes opinor, quibus te vide-

σι ἀπωσαι δυνατὸν, καὶ ἀνα-
κουφίσαι πρὸς αὐτὸν τι καὶ τῶν
ἀρετῶν, αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀνα-
βεβηκώς. Ερ. αὐτὸ τοῦτο ἦν ὃ ἐθαύμα-
ζον, ὦ Λυκῖνε, τὸ γιγνόμενον. ὅσον
γοῦν ἐπ' ἐμοὶ, πάλαι ἀπε-
σπάσμην ἄνω, καὶ συνῆν ἐκεῖ
θεῖς, τὸ δ' ἐμὲ μὴ πάνυ ἐνδεᾶ. Λυ.
ἀλλὰ θαῤῥεῖν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔ-
χειν ἀγαθὸν, ὡς τὸ τέλος τῆς
ὁδοῦ ἐρρῶσθαι, καὶ τῶν ἄνω ἐπι-
δημεῖν, καὶ μάλιστα ἐκεῖνα
συμπροθυμουμένου. πῶς ἀλλὰ
τινα ἐλπίδα ἐπιφαίνει, ὡς
δή σοι ἀναβηβεμένῳ, ὡς
ἐγγὺς ἤδη τοῦ τέλους καὶ τὸ ἄκρον
ἐπιθεῖναι, οἷον μυστὰ τὰ μυστή-
ρια τὰ ἄνω, ὦ Παναθηναῖα; Ερ. ὀλίγον φῂς, ὦ Λυκῖνε.
Λυ. καὶ ὡς πῶς ἐξῆς Ολυμ-
πιάδας; Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον,
ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ
εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μη-
τὰ δύο μᾶς ἢ Ολυμπιάδας
πάντως, ὦ πολλοῦ ἄρ' ὑμῶν
φαυμένου κατανοῆσαί τις,

te videlicet subductũ, cùm ad
se, tum ad Virtutem subleua-
re queat, præsertim cùm ipse
multo antè ascenderit? HER.
Hoc ipsum profectò, Luciane, quod dixisti, à præcepto-
re sedulò factum est. Etenim
quantũ ad illius operã attinet, iam olim subductus sum,
& cũ illis conuersationẽ habui: quantũ verò ad me attinet, nondum ascendi. LVC.
Atqui bonum animũ habere
oportet, optimaspe mẽte cõcepta, ad itineris finẽ & felicitatẽ in summo propositam
cõspicientem: maximè verò,
illo animo sis inclamationibus cohortante & inclamãte. Veruntamen valde scire
velim, quænam spes ab illo
tibi ostensa sit, superato iam
cacumine: an mox futurum
coniectandũ sit, te in summo
fore post mysteria, aut omnino post Panathenæa?
HER. Perexiguum est quod dicis, Luciane. LVC. An post
quinquennium iam subsequens? HER. Et hoc quidem
modicum est cùm ad virtutem exercendam, tum ad felicitatis possessionem consequendã. LVC. Proinde ad summum post decennũ, nisi extremè pigri & lenti haberi velitis,

ἀ μηδ' ἐν ζοσύτῳ χρόνῳ ἀνύναιτι, ὅσον τὶς ἀφ' Ηρακλέων στηλῶν ἐς Ινδοὺς ἀπιὼν θᾶττον, ἢ πάλιν ἐπανιὼν ῥᾴδιον. ἢ καὶ μὴ ἰὼν μὲν, μηδ' ἀναβαδίζοντις, ἀλλ' ἐν τοῖς ὄρεσι μίζον ἕλκυσι πρεσπλανώμενον. καὶ ζι πόσον τινὶ βίᾳ ὑψηλοτέραν καὶ πιθανωτέραν θῶμεν ἂν τὴν ἄκραν, ἐφ' ἣς ὑμῖν ὁ ἀριστὸς οἰκῇ, τῆς Λόφου ἰκάνης, ἢν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν Αλίξανδρος καταλάβῃ; Ερ. ἄκρη ὅμοιον, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἔστι τὸ πρᾶγμα ζοιοῦτον, οἷον οὐ κατάδηλος, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατιδεῖν ῥᾳθυμίᾳ καὶ ἀπονίᾳ, ἀλλ' ἂν μένειτι Αλίξανδροι πολλάκις. ἀλλὰ κομψοί ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν, νὴ τῷ ἀνέρχονται ἂν ὀλίγοι μάλα ἐῤῥωμένως, καὶ πολέρχονται ἐπὶ πολὺ, οἱ μὲν ἐπὶ πάνυ ὀλίγον, οἱ δ' ἐπὶ πλέον. ἐπέλαβ' ἂν καὶ μέν σῳ τὴν ὁδὸν γνώναι, πολλοῖς

cùm neq; tanto tempore ad virtutis faſtigium aſcendere queatis, quanto vnus aliquis ter à columnis Herculeis ad Indos vſq; haud difficulter ire atque redire poſſit, ſi non rectà aut citra intermiſſionem perpetua profectione iter faceret, verùm apud populos iacentes in medio pauliſper commoratus oberraret. Et quônam modo tandem credibile eſt, petram, ſupra quã vobis Virtus habitare creditur, altiorem decliuioremq; eſſe illa [i] Aorna Indica, quæ paucis in diebus ab Alexãdro ſumma vi euerſa eſt funditùs? HER. [k] Diſſimile prorſus eſt quod adfers, ô Luciane. neque enim eadem res eſt quam tu confingis, quæ tam in exiguo temporis ſpacio confici aut capi queat, non ſi infinitti Alexandri ad vnum omnes ſuas vires

coniunxerint: quoniam multi qui conſcendere moliebantur, fuerunt: iam verò non parùm multi valde forti aſcendunt animo, & proficiunt partim quidem non nimiùm, partim verò altiùs. Cæterùm vbi mediũ itineris iam attigerint multis pe-

λοῖς δεῖ ἀπόροις καὶ ἀνοχλήτοις ἐντυγχάνοντες, ἀλλ' ἀνοσιωτάτοί τι, καὶ ἀπασχάλητοι ἀνθρακεύοντες, καὶ ἱδρῶτι ῥεόμενοι, καὶ φλεγόντων ἡλίων. ὅσοι δ' ἂν ἀεὶ τὰ διαφερόντως ἐκφύγωσιν, οὗτοι πρὸς τὸ ἄπορον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἐπ' ἐκείνοις ἀνιαρότατον, θαυμάσιόν τινα βίον ἤδη λοιπὸν βιῶντες, οἷον μύρμηκας ἄνω ἐφ' ὕψος διασκοποῦντάς τινας τὰς ἄνω. ΛΥ. ναὶ, ὦ Ἑρμότιμε, ἀλήθη ὑμᾶς ἀφροάνους, ὅσα κατὰ τοὺς Πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ πανταχόσε ἐν γῇ ἑρπετά. ὑψηλὰ γὰρ ἄδη φρονεῖν, καὶ ἄνω βλέπειν. ὑμᾶς δ', ὦ συρφετοὶ, καὶ ὄντως χαμαὶ ἐρχόμενοι ἰσόμοιρα τῶν θεῶν καὶ ὑμᾶς προσοφείλεται, ἀνθρωπίλους γοῦν ὄντας καὶ σκώληκας. Ερ. ἀλλὰ γὰρ γήϊνοι ὄντες καὶ ἀνιαθέντες, ὦ Λυκῖνε, ἐκ τοιούτου τὸ λοιπόν.

tis perplexi difficultatibus, protinus omnia fastidiunt, & reuertuntur grauiter anhelãtes, multoq; sudore perfluentes, itineris laboribus absterriti. Quicunq; autem omnibus gnauiter superatis incommodis & discriminibus, in finem vsque animosè perdurauerint, illi tandem ad fastigium vsque conscendunt, & ex illo felices facti, vitam quandam admirandam per reliquam ætatem exigunt, alios quidem mortalium non secus atque formicas è sublimi contemplantes. LVC. *Papæ, ô Hermotime, quantulos homunciones nos esse ostendis, qui neque Pygmæis quidem ipsis nos conferre dignaris: sed in totum humi repentes, in cauernis terræ degere confingis? Non iniuriâ alta & quæ sursum sunt, sapis. Nos verò infimæ plebeculæ extrema fex, & quotquot per humum repentes sumus, post deos eatiam vos supplicibus votis deueneramus in alto constitutos, animumque properandi addentes conscendentibus.* HER. *Vtinam saltem ascendendi facultas vnquam nobis daretur: verùm multum adhuc viæ conficiendæ superest.*

Λυ. ὅμως ἐκ ἴσηθα ἀπόβαρ, ὡς χρόνῳ παραβαλᾶν. Ερ. ἀλλ' αὐτὸς μὲν οἶδα, ὦ Λυκῖνε, τάχειδίς. ἀκάλωμεν δὲ τὸν ἐπὶ πλέω τῶν ἔκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μικρὰ πάντως τε καὶ ἐπὶ ὧν ἄκρῳ ἰσόμενα. Λυ. Ηράκλες, πολὺ λέιπες. Ερ. καὶ μὲν μικρὰ μιγίσων, ὦ Λυκῖνε, οἱ πόνοι. Λυ. τοῦτ' μὲν ἴσως ἀμφὶς, ὑπὲρ ἃ τῶν ἔκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιόσῃ ζοσῶτα, πότερον ὁ διδάσκαλός σου καθυπίσχνῖο, ἢ μόνον ἐφὸς, ἀπὰ καὶ παντὸς ὧν, ἢ χρησμολόγ τις, ἢ ὅδι τὰς Χαλδαίων μιθόδους ἐπίσανται; φασὶ γὰρ ἀδιάφα τὰ διαῦτα. ἐγὲ δὲ σὶ γε ἐκ πὸς ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ, ἃ βιάσῃ μίχρι πρὸς τῶν ἀριτῶν, τοσάτες πόνες ἀνίχεσθαι, καὶ ταλαπωρᾶν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ ἀδόκα εἶ σε πλησίον ἤδη τοῦ ἄκρου γενόμενον, τὸ χιὼν ἐπισὰν, καταστάσα καθόμενον τὸ πο-

LVC. *At tu nondum exposuisti, quanto temporis spacio opus sit vt in complexu virtutis interquiescas.* HER. *Neque ipse admodum hoc ipsum exactè calleo, ô Luciane: opinor tamen non minùs viginti annis peropus esse, quibus exactis omnino me in summo fastigio futurũ esse confido.* LVC. *O Hercules, perlongũ est quod dicis.* HER. *Siquidem de maximis rebus nobis labor est propositus.* LVC. *Fortasse illud verum esse non valde negauerim. Quòd aũt viginti annos adhuc victurus sis, quónam modo præceptor tuus certũ te reddidit, nedum sapiens existens, verùm etiã fatidico spiritu præditus, aut vnus ex illis* [m] *qui Chaldaica disciplina sunt imbuti? Aiunt itaq; & hæc sciri posse. neque enim verisimile est, adeoq; iniquum esse, vt tu vitæ tuæ incertus, num vnquã in humanis agens virtutẽ amplexurus sis, tantos labores temerè susciperes, tot perpessis diu noctuq; difficultatib⁹: præcipuè verò cũ prorsus ignores, num in propinquo summitatis te consistentem imminẽs Parca, pe-*

de con-

δὲ, ἐξ ἀτυχίας τῆς ἐκείνου. Ερ. ἄπαγε, δύσφημα γὰρ ταῦτα, ὦ Λουκιανε. ἀλλ' ἄλις βιάσω. ἐς μίαν γὰρ ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς γενόμενος. Λυ. καὶ ἱκανά σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων πόνων μία ἡμέρα. Ερ. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκαμῆτον, ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δὲ ἄλλα ὅτι εὐδαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χαῖρε ἐκμεμένα δὴ αὐτὰ, πόθεν ἔχεις ἀληθῆ; ἐμὲ γὰρ δὴ αὐτὸς οὐκ ἐπείσθης. Ερ. ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω, λέγοντι, ὁ δὲ πάντων οἶδεν, ἄτε ἀκριβῶς] εἰδώς. Λυ. ἴσως δὲ πρὸς θεῶν, ποῖα τὰ περὶ αὐτὸν, ἢ τίνα τοῦ εὐδαιμονίαν ἄξιον τοῦ ἐκεῖ, ἵνα τινὰ πολλοῦ καὶ δόξαν καὶ ἀδονὰς ἀναγκαίας;

de correptum, atque ab omni spe potiundæ virtutis deiectum, deorsum detractura sit. HER. *Apage ista: quippe nefas & irreligiosum est talia loqui, ô Luciane. At qui abundè satest, si vnicam tantùm dieculam sapiens factus, felicitate illa perfruar.* LVC. *Ergo pro tantis exantlatis laboribus vnius dieculæ spacium tibi satis esse videtur?* HER. *Mihi equidè breuissimum etiam tempusculum satis est.* LVC. [n] *Cæterùm illam supernè contingendam felicitatem, cuiusmodinam sit, cuius gratia dignum existimas nihil non perferendum esse, vndènam habes perspectam & cognitam? neque enim ipse vnquam in virtutis vsque cacumen ascendisti.* HER. *At ego præceptori disserenti fidem habere soleo, cui hæc ad vnguem explorata esse dubium non est, cùm præ omnibus sit in summo virtutis fastigio excelsissimus.* LVC. *Dic verò per Deos, qualiánam illic esse, aut cuiusmodi tandem felicitatem gnauiter ascendentes manere affirmabat? Nunquid confertas diuitias? an dignitatem & gloriam? aut voluptates quaspiam non æstimandas?*

Ερ. εὐφήμει, ὦ ἑταῖρε· ἐλπὶς γάρ ἐστι ταῦτα, πῶς τὸν ἐν τῷ ἀργῷ βίον. Λυ. ἀπὸ τίνα φησὶ τἀγαθὰ, ἃ μὴ ταῦτα ἔξαρ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐλθόντας; Ερ. Φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως ἀνηκουσμένον, ἢ ἔκαστα ἔχειν τε καὶ δόξας καὶ ἀδοξίας, καὶ ὅλῳ δὲ σώματος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἐκλυσάμενος ἀνήρχεται, ὥσπερ φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ, καθαπτόμενον, ὑπὲρ ἐγκρίνασθαι καὶ ἥβῃ ἐκεῖνον ἀναβαλλόμενον ἀνθρώπινον ἄπαν καὶ παρὰ μητρὸς, καὶ καθαρόν τι, καὶ ἀκήρατον φῖρος τὸ θεῖον, ἀνενεγκεῖν εἰς τὸν θεὸν διασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὕτω δὴ ὑπὸ φιλοσοφίας, ὥσπερ ὑπό τινος πυρὸς, ἅπαντα

HEBR. *Bona verba, ô amice: neque enim hæc quicquam faciunt ad vitam virtuti vacantem.* LVC. *Quæ igitur sunt illa bona, si ne hæc quidem hi qui ad exercitij finem deuenerunt, habituri sunt?* HEBR. *Sapientiam, animi magnitudinem, ipsiusq; honesti & iusti præcium, præterea autem omnium rerum exactam & absolutam cognitionem, certò & constanter persuasum nihil sapientem desideraturum. Porrò diuitias, dignitates, voluptates, & cætera quæcunque sunt corporis, hæc inquam in vniuersum infrà relinquit: quibus exutis & abiectis, omni euicta difficultate in summitatem emergit: non secus atque Herculem in Oeta monte combustum, ad Deos migrasse tradunt, & ipsum deum factum. Etenim ille cùm à se abiecisset quicquid à matre humani atque mortalis contractum acceperat, seruata pura & incorrupta diuinitate, probè prius extructæ pyræ incendio purgatus, in cœlum subuolasse creditur. Ad hunc modum illi quoque philosophiæ opera & adminiculo tanquam igni quodam*

ἅπαντα ταῦτα περιαιρεθέντες, ἃ τοῖς ἄλλοις θαυμαστὰ καὶ δοκοῦντα ὀρθῶς δοξάζουσιν ἀπολείπεσθαι καὶ ἄξιον νομίζεσθαι, πλούτῳ δόξῃ καὶ ἡδονῇ· ἐπὶ δὲ μνημονεύοντες ἔτι, ἐλαχιστάκις ἃ τὰν οἰομένων ταῦτ' εἶναι. Λυ. Νὴ τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἑρμότιμε, τὸν ὑπὸ τῆς Οἴτης ἀνθρώπων καὶ θαλαττοφυῶν λίαν περὶ αὐτὸν πολὺ ἀπὸ τούτου μοι δοκεῖ, καὶ κατέρχονται ἐντεῦθεν ἐκ τῶν ἄκρων, ἂν ἀληθεύσωσι, μεγέθεσι τοῖς ἐκεῖ, ἃ ἐλαύνουσιν, ἢ ἀνάγκη ἄκρους ἀναλύοντας αὐτοὺς μηδὲν σωθῆναι τῇ ἀρετῇ, πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ ἡδονῇ κατασχεθέντας; Ερ. ἐμόνον τοῦθ', ὦ Λυκῖνε, ἀπ' ὧν ἂν ἔφην ἐκεῖνα πρὸς ἀρετὴν, ὅτι ὀργῇ, ὅτι φόβῳ, ὅτ' ἐπιθυμίαις ὁ ζῆν ἄμεινον ἄνδρα, ἐν ὅλῳ πάθοι ἔτι ζῆν πάθοι ἄν. *quodam perpurgati, omnibus illis recisis, & à se amputatis quæ vulgi animis digna precio & admiratione videntur, parùm recto & sano vtentes iudicio, conscenso cacumine, felicè & beatam degunt vitam, diuitiarum, dignitatũ & voluptatũ ne memores quidẽ ampliùs, è sublimi deridentes eos potius à quibus hæc alicuius momẽti esse ducũtur.* LVC. *Ita sanè per Herculẽ Oeteum, Hermotime, est quædam animi excellentia, magnitudoq; & felicitas, quæ penes ipsos est. Cæterùm hoc mihi quæso edisserẽ, an nunquã è fastigio illo virtutis, vbi velint, regrediantur postliminio, rebus quas à tergo reliquerũt, vsuri? An omnino necessariũ est semel delatos in verticẽ, ibidem perpetuã vitã agere, cũ ipsa virtute suauiter cõuersantes, medio vngue ostẽsis diuitijs, honoribus & voluptatibus?* HER. *Non solũ hoc illis liberũ esse scias, ô Luciane, sed quemcũq; virtute cõsummatũ cõspexeris, eundẽ neq; iracũdiæ, neq; timori, neq; vllis cõcupiscentijs turpiter deditũ esse aut seruire putato. Nõ si reb. insigniter dubijs iacẽtẽ, aut tristitiæ affectus fuerit, vllũ animo dolorẽ cõcipit.*

Λυ. ἡ μὴν ἄγαμαι σε, μηδὲν ὀκνήσαντα, ἀπαρατηρήτως ἀπ' εὐφημίαν γε, οἶμαι, μηδ' ὅσιον εἶναι, ἐξετάζειν τὰ ὑπὸ τῶν σοφῶν γιγνόμενα. Ερ. μηδαμῶς. ἀπ' ἀρχῆς δ', τι καὶ λέγεις. Λυ. ὅρα, ὦ Ερμότιμε, ὡς ἔγωγε καὶ πάνυ ὀκνῶ. Ερ. ἀπὸ μὲν ὄκνου. ὦ γενναῖε, πρόσεχε μόνον τὸν νοῦν λέγων. Λυ. τὰ μὲν δίκαια ἅπαντα, ὦ Ερμότιμε, διηγεῖσθαι καὶ παρρησιάζεσθαι, καὶ ἐπίστασθον οὕτως ἔχειν, σφόδρα γε γιγνώσκω κἀγὼ, καὶ ἀνεφειμένως καὶ ἀπαθῶς, καὶ πᾶσι τοῖς ἀκούουσιν ἡδέως λέγειν. ὁπότε δὲ καὶ πλάττειν ἔφησθα καὶ ἀφροντίστως ἔχειν, καὶ λόγους καὶ ἀλογίας, καὶ μάτην ὀργίζεσθαι, μάτην λυπεῖσθαι, πάνυ ἐνταῦθα (μόνου γάρ ἐσμεν) ἐπίσχες, ἀναμνησθεὶς ἃ πρότερον ἔλεγον ποιεῖντα, βάλλα, φῶ τίρα; ἢ ἵνα. φὲρ καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος;

LVC. *Sedenim si fas foret me nihil reueritum veritatem proloqui; verùm satius esse opinor, optabiliora & iucundiora afferre in mediũ, neq; religiosum esse accuratiore indagine ea perquirere quæ fiunt à sapientibus.* HER. *Nequaquam: imò quicquid habes, audacter dicito.* LVC. *Vide, mi amice, quàm omnibus modis ad dicendum pigrè & cunctanter affectus sim.* HER. *Atqui nihil est, ô generose, quod apud me solũ dicere reformides.* LVC. *Enimuerò alia omnia quæ dixisti, Hermotime, haud difficulter persuasus, ita se habere credidi: nimirum sapientes esse philosophos, & magno animo præditos, neque non æqui seruantes. Et mehercule non mediocrem tua oratione persensi dulcedinem. ° At vbi eosdẽ affirmabas & diuitiarũ conceptores, atq; etiã dignitatis & voluptatum negligentes esse, neq; moueri iracundia, neq; tristitia conturbari: non potui (soli enim sumus) non vehementer addubitare, cũ in mentem ea mihi venirent, quæ non multò antè videbam fieri. Atq; enim, si placet, producam quendam, & si hoc non parum tibi esse videtur, etiam nullo edito nomine.*

HER.

Ερ. μηδαμῶς, ἀλλὰ νῦν τὸ ἀνὴ, ὅστις ἐστὶν. Λυ. Διδάσκαλος αὐτὸς οὗτος, ὁ σὸς, ἀνὴρ τοιοῦτος ἄλλους ἄξιος, καὶ γέρων ἤδη τὸ ὄντως. Ερ. τί δῆτα δὴ ἐποίει; Λυ. τὸν ξένον οἶσθα τὸν Ηρακλεότειον, ὃς ἐκ πολλοῦ σωφρονιστὴς σόφα αὐτοῦ, μαθητὴς ἄρ', τὸν ξανθὸν, τὸν ἐριστικόν; Ερμ. οἶδα, ὃν λέγεις, Δίωνα αὐτὸν ἔγνωκα. Λυ. ἐκεῖνον οὖν, ἃ νὰ τὸν μισθὸν, οἶμαι, μὴ ἀποδιδοὺς κατὰ καιρὸν, ἀπήγαγεν ὑπὸ τὸν ἄρχοντα ἐναγῆ, ὑπὲρ ἑτέρου γε αὐτοῦ βοηθήσαντος ὑπὸ τοῦ πρεσβύτου, καὶ ἐβόα, καὶ ὠργίζετο, καὶ ἐμοῦ τοῦ συμπότου τινὸς, ἐπὶ μέσον γενόμενος, ἀφέλοντο τὸν ναύκληρον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, νὴ Δία, προσῆλθε γὰρ, ἀνέτραγεν αὐτοῦ τὸν βίνα ὁ γέρων, οὕτως ἐκαινάκιζε. Ερ. κινδυνὸς δὲ ἦν ἐκ τούτου, μὴ ἀγνόημαν, ὦ Λυκῖνε, ὑπὸ

HER. *Nunquam facias, verùm nominatim perstringe eundem, quicunq; tandem fuerit.* LVC. *Ille ipse præceptor tuus, vir cùm aliàs quidem venerandus, tum ætate penè confecta.* HER. *Quid igitur se indignũ admisit sceleris?* LVC. *Hospitem illum Heracleotem, qui multo iam tempore in ijsdem philosophiæ studijs discipulus eius fuit, flauicomũ & contentiosum illum nouisti?* HER. *Noui quem dicis: Dionem, ni fallor, illi nomen est.* LVC. *Illum ipsum dico. proinde cùm fortassè non reddidisset illi mercedẽ in tempore, ad prætorẽ patrũ allò antè rapuit miserum, pallio eius collo iniecto vociferans, & excandescẽs admodum: & nisi è familiaribus quidam è manibus furiosi adolescentem eripuissent, qui fortè fortuna ei rei interfuerant, periculum erat ne nares misero mordicùs auulsisset senex. adeò impotenter debacchabatur incensus iracundia.* HER. *Semper quidem & aliàs durus & implacabilis esse consueuit, si quis non in tempore pactam mercedem, Luciane,*

περὶ τὰς ἀργύρου, ἵνα τὸς γε ἄλλους. οἷς δανείζῃ, νομὶς ὄνλας, ἀλλ' ὁ λιτὸ πω σαλιθήκην ἀργυρίδιον ἢ αὐτῷ καὶ δὲ καιρὸν τὸς τόκους. Λυ. τί δ'; ἂν μὲ ἀργυρίδιον, ὦ μακάριε, μί δ' αὐτῷ καθ' ἑκάστι ἡδὺ ἐκ φιλοσοφίας, κὴ μηκέτι τ' ἐν τῇ Οἴτῃ καταπαλαίσαν διομνύου; Ερ. οἶδ' ἐγώ, ὅτι ἀνὴρ χαρίεν ἐπῶν περὶ τὰ ὁσιότατα ἐσπούδακεν; ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ παιδία νεογνὰ, ἅπερ μάλιστα, μὴ ἐν ἀρείᾳ καταβιήσονται. Λυ. ἴσως ἔγωγε ἕνεκα τούτου, ἀναγαῖα μὲν ἐμοὶ ναὶ ἐπὶ τοῦ ἀριστοῦ, ὡς σωφρονοῦντι αὐτῷ, πλὴν καταφρονῶ. Ερ. ἀσχολά μοι, ὦ Λυκῖνε, περὶ τούτων διαλέγεσθαι σοί. σκόπει γὰρ ἤδη ἀκροᾶ ἐμοῦ αὐτῷ, μὴ κἀγὼ πάθω τοιοῦτος ἀρχαῖος ἐς. Λυ. θάρρει, ἀγαθέ. τὸ τέμφορ γὰρ ἱκανῶς ἐν παρασκευῇ, ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σε ἤδη. ἐπεὶ καὶ ἐμοὶ ἔτι ποιῶ τὴν ὁδόν. Ερ.

numeret: nunquam tamè aduersus illos non paucos, quibus vsuræ pendendæ gratia mutuò dedit vtendam pecuniam, quicquid tale designauit. siquidem ad præscriptum tempus præsentaria pecunia semper reddunt fœnora. Lv. *Quid? sùntne, ô beate, qui illi pendant fœnora?* P *An dū etiam illi à philosophia diligentissimè perpurgato, earum rerum faciēdarum cura est, quibus in Oeta relictis nihil opus habet?* H E. *Equidem hæc sui gratia, vt tu fortasse falsò suspicaris, non facit: sed sunt illi infantes pueri, quorum, ne olim presui inopia grauiter egeant, curam habere cogitur.* Lvc. *Atqui commemoriam, ô Hermotime, vt & illos ad virtutem subduceret, quò communi cum illa felicitate posthabitis diuitijs vnà fruerentur.* H E. *Non est mihi sanè hisce de rebus tecum disputandi ocium, Luciane: accelero enim vt ipsum iam audiam, ne per omnem ætatem in obscuro mihi delitescēdū sit.* Lv. *Bono animo esto, ô bone: quippe hodie à philosophicis cōmentationib. vacatio promulgata est. Itaq; quod reliquū est itineris, tecū vnà cōficiā.* H E.

Quomo-

πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι ἐμοὶ μὲν οὖν παρόντι οὐκ ἂν δοθείη αὐτὸν, οὐδ' ἂν ἀκοὴ παρ' ἐμοῦ γένοιτο· εἰ δέ τι γράμματι ἐπιστέλλοι, ἐπὶ τοῦ πυλῶνος ἐκτὸς, μετὰ τῶν γραμμάτων λέγων, τάμβορα οὐ συμποσίου φέρων. ἐπὶ τοῦτο Λυκᾶς Εὐκράτους, ὃν πάλαι, λευκὸς γάλακτος ἐπῶν, ὑπάτεια δυγατρὸς ἑορτὴν, ὡσπερ τι συμποσιοφορῆσαι ἐν ὃν συμποσίῳ, καὶ πᾶς Εὐθύδημον τὸν ἐκ τοῦ Πὶς σκάζον παροξυτόνως τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ἅπερ ἐκεῖνοι ἐφιλοσόφουν ἀναγιγνώσκοντες τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἀπό τι ἂν τῆς περιπάτου ποτὲ περὶ τοιούτου ἄρα σπουδῆσαι, καὶ ἰδόντα μάλα ποθὲν, ὡς μίαν πάντας ἀναβάσεις, ὥς φασι, τῆς συνουσίας. ἅμα δὲ καὶ ἐπιτείνα, οἶμαι, πλέον ἢ ἐχανῆ, τὸν πρόσωπον, ὡς ἀκὴς, φιλοτιμίας πεπλησμένον. καὶ

Quomodo dicis? LVC. Præsentia quidem ipsius tibi non dabitur videndi aut audiendi copia, si qua fides inscriptioni habenda est. Sin quidem tabella quæpiam præ foribus suspensa, literis maiusculis in hunc lo quebatur modum: Hodie philosophicis dissertationib. non vacabimus. Porrò tuum præceptorem apud Eucratem filiæ suæ natilitia celebrantem hesterna nocte canitasse dicebant: multa præterea in symposio super reb. philosophicis commétatum esse: ad hæc aduersus Euthydemū Peripateticum nonnihil exasperatū esse, susceptacum eo ipso his de rebus cōtentione, pro quibus nunquam nō cum Stoicis digladiari solēt Peripatetici. Præterea nimia verò vociferatione, etiam capitis doloré, & vehementē quidem, contraxisse, & in multam usq; noctē suadisse, productam in longū disputationē. Quinetiam iusto lar-

gius, vt arbitror, poculis semet inuitauerat: cū hi qui aderāt, frequētius, vt par est, præbibētes, eundē philotesijs puocassent.

Insu-

καὶ ἰδιλαπυίκα πλίον, ἢ κατὰ χίροντα, ὅτι ἀναστρίψας ἤμισί τι, ὡς ἔφασκον, ωομά· καὶ μόνον ἀνθμῷ πραπαδῶν τὰ κρία, ὠθῶν ὧν πασὶ κατόπιν ἰόντι πρινδιδόκα· καὶ συμπινωλμῶν ἰπιμιλῶς, τὸ ἀπ' ἐκίνου καθιδδία, μηδίνα ἀσθίχιωθαι πραγκάπας. ταῦτα δὶ Μίδου ἤκουν, οὗ οἰκίτου αὐτοῦ, διηγουμίνου τισὶ τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνίστροφον μάλα πολλοί. Ερ. ἰκράτησι δὶ πότερον, ὦ Λυκῖνι; ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, ἅ τί καὶ λιίπομ ἔλιγχε ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα φασὶν, ὦ Ερμότιμι, ἀγχώμαλα σφίσι γινίσθαι, τὸ δ' ὅλον τίλος τῆς νίκης καθ' ἡμᾶς ἰγγίνεσθαι, καὶ πρασσὸν ὁ πρισβύτης κρῖναι. τὸν γοῦν Εὐθύδημον οὐδ' ἀναμονί φασιν ἀναπνεῦσαι, ἀλλὰ πρῶμα παμμίγεθες ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ ἐπὶ

Insuper in ipsa cœna immodestiori crapula quàm senì conuenerat, semetipsum onerauit, adeò vt domum reuersus multa cuomere cogeretur. Solas verò carnium portiunculas, quas puero à tergo assistenti in conuiuio adseruandas dederat, numeratas recepit, ne quem intromitteret magnopere interminans. Hæc itaque è Midæ famulo eius auditi, discipulis quibusdam commemorante, qui & ipsi, cùm illorum essent non pauci, domum regressi sunt. HER. *Vter verò illorum, Luciane, obtinuit victoriam, præceptor meus, an Euthydemus? Nunquid etiam tale quippiam Midam commemorantem inaudisti?* LVC. *Initiò quidem, Hermotime, aiebat illos penè per omnia fuisse pares, ipsum verò finem victoriæ tandem penes vos fuisse, ita vt senex longè fuerit in pugna superior: Euthydemum porrò incruentum haudquaquàm abisse, nèpe qui permagnũ in capite inflictũ vulnus haberet.*

Cùm

ὑπὲρ γὲ ἀλαζὼν ὢν καὶ ἀλαζονικὸς, καὶ πάθοιμι ἂν ἄθλιος, εἰ πρᾶγμ' ἑράδιον αὐτὸν διδάξαιμι, ὁ διδάσκαλός σου ὁ βέλτιστος, ὃν ἔχει σκῦφον Νεστόρειόν τινα καταφερῆ αὐτὸν, πλησίον καταλαμβάνου, καὶ σύντονος ἐπιστήσῃ. ΕΡ. οὗτος, ὁ γὲ ἄνθρωπος ἐγγύς ἐστι μὴ ἐθέλοντας ἄκοντας ἐᾶν ἐπιβάλλοντα. ΛΥ. ταυτί μὴ, ὦ Ἑρμότιμε, πάνυ οὖν λογοῦ· ἢ τί γὲ ποιοῦμεν, ἐνθάδ' ἐγὼ, ἄνδρα γέροντα πρέσβυν, ἀόργητον, καὶ σοῦ ἐπιεικέστερον, σκῦφον ἔτι βραῦν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλλὰ σχολὴν γὲ ἄγομεν, τί οὐ διηγεῖ μοι ἐπαίρων οὗτοι, ὃν φαίνεσθ' ἐρωτήσας τὸ πρῶτον ἀποφῆναι, ὡς καὶ αὐτὸς, ἃ δυνατὸν, ἐπισωφρονίσειε ὑμῖν τὸ ἀεὶ ζῆν ἀρεσθαι; οὐ γὲ ἀφιλόσοφοί τί μοι δοκοῦμεν εἶναι.

Cùm enim immodicè esset arrogans & contētiosus, nec persuaderi vellet, neq; seni se præberet facilè redarguendum atq; cōuincēdum, præceptor tuus ille vir optimus eidem iuxtà accūbenti inusitata magnitudine & pondere scyphum Nestoreum, quē fortè tenebat in manibus, fortiter incutiendo in caput illisit: atq; hac quidem ratione victoriæ palmam superato aduersario obtinuit. HER. *Macte animo præceptor: atqui haud sanè alio modo æquum erat agere cū his qui recusant cedere melioribus.* LVC. *Probabilia quidem admodum sunt quæ dicis, Hermotime. Quorsum enim attinebat vt Euthydemus hominem senem exasperaret, alienum ab iracundia, animoq; longè præstantiorem, scyphum insuper tam grandem & grauem tenentem in manibus? Sedenim ocium iam agimus: quid obstat quò minus mihi tuo familiari exponis, quònam modo sub initium philosophari inceperis, vt & ipse, si fieri possit, communem vobiscum professionem suscipiam, nunc primùm facto ad eandem exordio? Neque enim tempus me excludetis à cōmuni itinere hominē familiarē.*

HER.

Ερμ. ἀ γὰρ ἐνεκάλεσας, ὦ Λυκῖνε, ὄψιμον βραχᾶ ὄφελος ἀποίσεις τῶν ἄλλων, παῖδας, νὴ Δία, καὶ ἀνοήτους ἁπάντων ἐπιδείξεις σεαυτοῦ. Λυ. ἱκανὸν, ἃ μετὰ ταῦτα ἔτυχον νοήσας, οὐκ ἐπιλείψει με. Ερ. ἀμέλει μὴ αὐτὸς ἐμαυτὸν ἐγκωμιάσω. Λυ. ἀλλὰ σὺ μὲν ἐπειδὴ σχολὴν ἄγεις, ἐρώτα, ἐγὼ δὲ ἀποκρινοῦμαι. Ερ. ἐρωτῶ. Λυ. ἐρώτα. Ερ. ἔστιν ἄρα τὸ ἀληθὲς, ὃ Ερμότιμος ἔστιν ἐμοὶ καὶ ἄλλοις ἀγαθὸν, ἐκ παίδων ἐπὶ φιλοσοφίαν ὁρμηθῆναι; Λυ. ἔγωγε καὶ μάλα. Ερ. ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ ἐνεκάλεσας, ὦ Λυκῖνε, ὄψιμον βραχᾶ ὄφελος ἀποίσεις τῶν ἄλλων, παῖδας, νὴ Δία, καὶ ἀνοήτους ἁπάντων ἐπιδείξεις σεαυτοῦ. Λυ. ἱκανὸν, ἃ μετὰ ταῦτα ἔτυχον νοήσας, οὐκ ἐπιλείψει με. Ερ. ἀμέλει μὴ αὐτὸς ἐμαυτὸν ἐγκωμιάσω. Λυ. ἀλλὰ σὺ μὲν ἐπειδὴ σχολὴν ἄγεις, ἐρώτα, ἐγὼ δὲ ἀποκρινοῦμαι. Ερ. ἐρωτῶ. Λυ. ἐρώτα. Ερ. ἔστιν ἄρα τὸ ἀληθὲς, ὃ Ερμότιμος ἔστιν ἐμοὶ καὶ ἄλλοις ἀγαθὸν, ἐκ παίδων ἐπὶ φιλοσοφίαν ὁρμηθῆναι; Λυ. ἔγωγε καὶ μάλα. Ερ. ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ

HER. *Si modò hæc res tibi cordi esset, Luciane, breui vi debis quãtũ excellas omnes cæteros. Pueros, sat scio, opinaberis omnes alios præ te tãtũ ipse ingenio & intelligẽtia præpollebis.* LV. *Mihi verò abundè satis esset, si post viginti annos iã exactos talis euaderem, qualis tu nunc es.* HER. *Profectò & ego ipse cùm in tua essem ætate, tunc primùm ad philosophiam animum appuli, iã fermè ann. 40. natus, à quib. te non multũ abesse arbitror.* LV. *Rem ipsam putãsti, Hermotime: tot enim annos iam habeo. Quare si eam iam cõprehensam tenes, age & me adducito: haud enim iniusta postulo. Et primùm quidem hoc mihi responde, est'ne philosophiæ candidatis relicta & concessa contradicendi libertas, si quid parum rectè dictum illis videbitur: aut non hæc libera est natu iunioribus?* HER. *Haud admodum. tibi tamen, si quid volueris, interea & quærendi & contradicendi facultatem liberam facio. ita enim facilius perdiscesfingula.* LV. *Euge sanè per Mercurium, ô Hermotime, dic mihi, éstne vnica via ad philosophiam adducens, videlicet*

Sto ic-

Στοικῶν ὑμῶν; ἢ ἀληθῆ μὲν ἂν εἴποιμι, ὡς ἢ ἄλλοι πολλοί τινές εἰσι; Βερ. μάλα πολλοί, πλεῖστοι τηλικοὶ καὶ τοιοῦτοι, καὶ οἱ ἀπὸ Πλάτωνα τοιγαροῦν φιλόσοφοι. καὶ ἂν Διογένους ἄλλοι τινὲς, καὶ Ἀντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ ἀπὸ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Αυ. ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γοῦν εἰσι. πότερον δ', ὦ Ἑρμότιμε, τὰ αὐτὰ οὕτω λέγουσιν, ἢ διάφορα; Ερ. καὶ πάνυ διάφορα. Λυ. τὸ δὲ γε ἀληθὲς, οἶμαι, πάντας πᾶν ὑμῶν ταὐτὸν, ἀλλ' ἑκάστους διάφορά γε ὄντα. Ερ. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι δή, ὦ Φιλότιμε, ἀνάκεισαί μοι. ὃν πρῶτον πειθόμενος τὸ πρῶτον ἦλθες σὺ, ἐκεῖνον ἆρα φιλοσοφοῦντα, πολλῶν ὑμῶν ἀναπεμφάντων, πρὸς σὲ τὰς ἔλπιδας, ἃς πλὴν τῶν Στοικῶν ἴσθ. καὶ Αἱ μὲν πάνυ ἀξίως ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἀνοίγουσι, ὡς δὲ μάλιστ' ἀληθῶς οὖσαι, ἡ τὴν ἀπάθειαν ἐπιδεικνύουσα τῶν ἀ-

Stoicorũ veſtrorũ? Niſi enim falſa audierim, etiam alios complures eſſe certum eſt. HER. Et valde quidẽ multi ſunt: videlicet Peripatetici, & Epicurei, & qui Platonis titulo philoſophiam profitentur. Sunt item complures quoq; Diogenis & Antiſthenis aſſeclæ, tum etiam ipſius Pythagoræ imitatores, & alij his quoq; longè numeroſiores. LVC. Vera ſunt hæc: omnino enim illorũ magnus eſt numerus. Verum autem, Hermotime, eadẽ omnes vno ore dicant, an diuerſa? HER. Diuerſiſſima. LVC. Prorſum tamen vnũ alicubi eſſe verum, in quo conſentiant omnes, credibile eſt: ita vt non omnia pugnent quæ ab illis pro vero affirmantur. HER. Admodum. LVC. Proinde age, ô amice, hoc mihi expedi, cuinam fidem habuiſti tu ſub initium, quando ibas philoſophiæ operam daturus, cùm multas videres ianuas tibi apertas & patentes, omnibus aliis progrediendo deuitatis, in Stoicorum potiſſimùm diuertens, tanquam hæc ſola vera fuerit, ac illa quæ compendioſam ad virtutem viam ingredientibus exhiberet,

ἅπαντα ἐς τυφλὰ καὶ ἀνίξοδα φρεσῶν; τίνι ταῦτ' ἐπεμαίρου τότε; καὶ μή μοι τὸν σεαυτὸν ἐννόει, τὸν ἄρτι ἀμίσφορον, ἄρτι ὀφρὺν ἤδη τὰ βασίλεια κεινὸν ἀκαρ ἔτος ποιεῖς ἡμᾶς δανάμφορον, ἀλλ' ἅπαντες ἀπόκεινται, ἐποῖ τότε ἦσθα ἰδιώτης, ἢ καὶ τὰ νῦν ἐμοί. ΕΡ. εἰ σωίημι ὅ, τι σοι ΖΒ βούλεται, ὦ Λυκῖνε. ΛΥ. καὶ μάλ' εἰ πάνυ ἀκριβὲς ἐρόμην· πολλῶν δὲ ὄντων φιλοσόφων, οἷον Πλάτωνος καὶ Ἀριστίππου καὶ Ἀντισθένους, καὶ τὰ ἡμέτερα πρόσθεν, τὸ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀεί, ὧν οὐ πιθανὸς, τοὺς μὲν ἄλλους ἅπας, ἐξ ἁπάντων δὲ πρεσβύτατον ἄνδρα παρόντα, ἀξιοῖς καὶ ταῦτα ἐκκρῖναι; ἆρα καὶ σοὶ ὥσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πύθιος ἐξεπεμψεν ἐπὶ τὰ Σταγειρῶν, ἀείσας ἐξ ἁπάντων πρωτάτην; εἶθ' ὅπως ὦν ἄλλο ἄλλοις ἐπ' ἄλλο ἔδοξε

aliis omnibus in obliqua & deuia ducentibus? Quibus nam argumentis aut coniecturis hæc tum potuisti deprehendere? Ac mihi non eũ qui nunc es, in animo concipe, siue semisapientẽ, siue absolutæ sapientiæ Hermotimum, qui nunc præ multis millibus optima discernere & iudicare possit: sed ita respondeo ac quispiam homo idiota, qualem tunc agebas, aut ego nunc possim. HER. Quid sibi hæc tua verba velint, Luciane, haud intelligo. LVC. Atqui non admodum obliquũ est quod percõtabar, cùm multi sint philosophiæ principes, videlicet Plato, Aristoteles, Antisthenes: præterea maiores nostri, Chrysippus & Zenon, aliique complures quotquot tandem sunt: cuinam inquam credidisti, posthabitis & omissis aliis, vt ea ex omnibus desumẽs, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta illa philosophiæ studijs incumbere? Nunquid etiam te, vt Chærephontem, Apollo Delphicus ad Stoicorũ placita delegauit, vbi prædixisset oraculo illos ex omnibus longè esse optimos? Siquidem illi mos erat, aliũ ad aliam philo-

φιλοσοφίας παρακαλῶν, τὸν ἁρμόττοντα, οἶμαι, ἑκάστῳ ἀνδρί. ΕΡ. ἀπ' ἐκείνου ζητῶμεν, ὦ Λυκῖνε, ἐκ τῶν ὁμοίων τοὺς χείρους τε καὶ βελτίους. ΛΥ. πότερον οὐκ ἄξιον θεᾶς συμβουλίας ἐν τοιούτῳ καὶ τοσούτῳ καὶ τοιούτῳ; ἢ ἱκανὸν ἦν αὐτὸν ἑαυτῷ τὸ βέλτιστον, κατὰ σαυτόν, εἶναι τοῦτο; ΕΡ. ὅμοιόν γε. ΛΥ. οὐκοῦν καὶ ὑμᾶς ἔδει διδάσκειν τὸν προσιόντα, ὅστις ἄρα χρήσιμον ὑμῖν δοκοίη ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀσκητικὴ φιλοσοφία ἐστί, καὶ ἡ ἀληθεστάτη, καὶ οὐκ ἂν τις ἁμάρτοι, πρὸς τὰς ἄλλας. ΕΡ. ἐγὼ δοκῶ σοι, ὦ ἑταῖρε, πάσας ἐπὶ τοῦτο ἀφορμᾶσθαι, ἵνα ἄριστα ἀμείνω ἄνευ αὐτοῦ. ΛΥ. πόσοι τινὲς πάσης ἦσαν βουλευόμενοι ἢ Πλατωνικῶν ἢ Πυθαγορικῶν; ἐπίδειξαι δὲ αὐτοὺς ἀγαθοὺς, καὶ ὡς ἐκ τῶν ὁμοίων χρησίμους; ΕΡ. ἀπ' ἐκείνου ζητῶμεν, ἄριστον δὲ,

philosophiæ ratione & formam cohortandi, quippe cui probè perspectum erat, vt opinor, quæ cuique potissimùm congrueret. HERMOT. *Nihil tale est, ô Luciane, neque de his vnquam Deum consului.* LVC. *Quid? an indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione? aut ipse sufficiens tibi videbare, qui quod optimum erat & præstantissimum, per teipsum posses eligere, non consulto Deo monitore?* HER. *Ita mihi quidem videbar.* LVC. *Quin igitur & nos isthuc ipsum doces, quónam modo statim ab initio queamus noscere quæ optima sit & verissima philosophandi ratio, & quam quispiam prætermissis aliis rectissimè eligeret?* HER. *Ego haudquaquam isthuc dicere grauabor. Cùm multos viderem ad eandem certatim viam affectantes, facilè æstimabam Stoicam philosophandi rationè cæteris esse præstantiorē.* LVC. *Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorum, an Peripateticorū? Proinde illos numerâsti, veluti in ferendis colligendisque suffragijs vsuenire solet.* HER. *Atqui non numeraui, sed coniecturis deprehendi.*

Λυ. ὡς ἐκεῖνός διδάξαι μι, ἀπ' ἐξαπατᾶς, ὃς περὶ τ δικαιοσυν ἀκριβῶ φὴς καὶ πλέον περίνια, ὀκριμυλόμενος λιτὸν πρός μι τάλαντον. Ερμ. ἐ μάνον ἔγωγ', ὦ Λυκῖνι, ἀλλὰ καὶ ἅπαντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Ἐπικούρειοι, γλυκύθυμοι καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δὲ καὶ φιλόπλουτοι καὶ ἐπαχθεῖς τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δὲ κατυφρονητικοὶ καὶ φιλόδοξοι εἰσι. περὶ δὲ τ Στοικῶν πάντες ἔφασκον, ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάντα γιγνώσκειν ἱκανοὶ ὅτι ὁ Ζεὺς τὸν τὸν ὁδὸν, μόνοι δὲ βασιλεῖς, μόνοι πλούσιοι, μόνοι δὲ ὡραῖοι, καὶ σωφρονες ἅπαντα Λυ. ἔλεγον δὲ ταῦτα πάντες οἱ ἄλλοι ἀγαθοὶ περὶ αὐτῶν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπαινοῦσα ἂν αὐτοὺς ἐπῃσάμην, ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν. Ερ. θαυμάσας, ἀπ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἱ μὲν ἀνδρώδεις οὐκ

LVC. *Vt quid igitur me tàm topere cupientem non doces, sed vana spe lactas ac decipis, affirmans, de tantis rebus coniectura & multitudine fretum indicasse?* HER. *Non solùm hoc quidem, ô Luciane, sed omnes quoque cæteros mortales sæpenumero affirmantes audiui, Epicureos quidé esse corruptos delicijs, voluptatumq; extremè amantes. Peripateticos autem ad rem attentiores, parandis cumulandisq; diuitijs inseruire, & quosdam ex illis immodicè contentiosos. Porrò Platonicos arrogantes, & nimio fastu turgidos, gloriæq; cupientissimos. Cæterùm de Stoicis multorum semper idem fuit testimonium, videlicet quòd viriles esse nt, masculo animo præditi, & nihil illos fugeret: & quòd eam viam ingressus, solus rex, solus diues, solus sapiens, breuiter, in vniuersum nihil non esset.* LVC. *Videlicet ipsis tibi de illis dixerunt alij. Neque enim verisimile est hæc illis de se ipsis prædicantibus, suáque superbè collaudantibus te credidisse.* HERMOTIM. *Non, verùm hæc ab aliis prædicata audiui.* LVC. *Facilè tamen coniicio hæc di-*

uersa

οὐκ ἔλεγον, ὡς τὸ εἰκός· οὐδὲ γὰρ ἴσως οἱ τὰ ἄλλα φιλοσοφοῦντες. Ἑρ. οὐ γάρ. Λυκ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ἑρ. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς, ὅπως αὖθις ἐξαπατᾷς με, καὶ οὐ λέγεις τἀληθῆ, ἀλλ' οἴει Μαργίτῃ διαλέγεσθαί τινι, ὡς πιστεῦσαι ὅτι Ἑρμότιμος ἀνὴρ συνετὸς, ἔτη τότε γεγονὼς τεσσαράκοντα, περὶ φιλοσοφίας καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστευσε, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν, καὶ τῶν κρειττόνων ἠξίου. οὐ γὰρ πιστεύσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι. Ἑρ. ἀλλ' οἶδα, ὦ Λυκῖνε, ἐγὼ τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐσταλῶς, φροντίζοντας ἀεί, ἀρρενωπούς, ἐν χρῷ κουριῶντας τοὺς πλείστους, οὐδὲν

uersæ sectæ & opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, è numero philosophātium fuerint, nescio. HER. *Ne ij quidem.* LVC. *Proinde homines idiotas hæc dixisse credibile est.* HE. *Et valde quidem.* LVC. [u] *Obsecro, vt iterum me deceptū ab omni spe deijcere soleat: neque verum sermonem exponis, sed existimas te cum* [x] *Margita quopiam insulso & stupido verba facere: vt planè persuasum haberem, Hermotimum virum singulari præditum cùm ingenio tū industria, annos nunc natum 40, hominib. tamē idiotis de sapientiæ studio, deq; viris philosophiæ candidatis credidisse: illorumq; inductum testimonio & prædicatione, rectiore via philosophantium electionem fecisse. neq; enim ista tibi prædicanti facilè crediderim.* HER. [y] *At ne hoc quidem te fugiat, Luciane, me non solùm credidisse alijs, verùm mihi quoq; ipsi. Etenim conspiciebam illos honestè & ornatè incedentes, splendidè & eleganter amictos, nunquam non certis cōmentationib. cogitabundo animo intentos, aspectu tetricos & terribiles,* [z] *demissa barba, & longa*

ὄκν ἁβρὸν, ὑπ' αὖ πολυτε-
τὸ ἀλλοφορον ὑφιεμένου,
ὡς ἐκπλακτον ἄναν, καὶ λιπα-
ρὸν ἀτιμῶς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μέ-
σου καλασήματος, ὃ δὴ ἄρι-
στον ἅπαντος ἀνὰ φασιν.
Λυκ. ἆρ' οὖν ἐκεῖνα ἄλλο
ποιοῦντας αὐτὸς, ἃ μικρῷ πρό-
σθεν ἔλεγον αὐτὸς ἐπαινέ-
σαι τὸν σὸν διδάσκαλον, ὦ
Βρμότιμι, πράττοντας; οἷον δα
νείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πι-
κρῶς, καὶ φιλονείκως μᾶλλον ἢ
εἰδότας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ
τἆλλα, ὅσα ἐπιδείκνυνται; ἢ
τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχεις
ἂν φωνὴν ἀναβολὴν, καὶ ὁ
πόγων βαθὺς, μὴ ἐν χρῷ ἢ ἐπι-
ρά; καὶ πῶς τὸ λοιπὸν ἄρα ἐ-
χωμὲν τοῦνομα, μὴ κάθ-
μιλον ἀκεισθῆ τοιούτων, ὡς Ερ-
μότιμός φησι· μὴ χὴ σχῆ-
ματων, μὴ βαθισμάτων, μὴ κο-
μᾶς

coma venerandos, nihil molle aut parum virile, aut citra delectum aliquid admittentes, quod quidem alios stuporem induceret, aut planè videretur impudens & Cynicum, sed in media & regia via constitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur esse optima. LVC. A Nunquid igitur & hæc illa quæ paulò antè præceptorem faciebam me vidisse testabar, ipsos designantes vidisti? videlicet fœnori & vsuræ seruientes, amarulenter & contentiosè mercedem à discipulis exigentes, in conuiuijs aut colloquijs immodestè & pertinaciter digladiantes, aliáq; quæcunq; indecorè plerunq; peccare consueuerant? Aut fortasse harum rerum nullam curam habendam esse existimas, modò vestitus sit probè mundus, & nitidè compositus, & barba profunda, plixáq; in capite cæsaries? Quare in posterũ, vt vides, hic nobis certus erit canon & regula rectè philosophantes exactè cognoscendi, què videlicet proponit Hermotimus: oportétque omnino ex habitu mundiore, grauioréq; incessu, & capillo prolixiore, optimorum cognitionem

ρῆ ἀμφισβήσειεν τὸν ἀεὶ ὄντα; ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μὴ ἀκυθρωπάσῃ, ἢ, καὶ προσλιπαρῇ τὸ πρόσωπον, ἀκαδήμαϊκός τε καὶ ἀσβολητός; ἀλλ' ὅρα, μὴ καὶ ταῦτα, ὦ Ἑρμότιμε, παίζας πρός με, παραμίξῃς ἃ ἐξαπατάμενος σωίημι. Ερ. ἆρα τί ζητῶ ἵνα φθῶ; Λυκ. ὅτι οὐχὶ ἀνδριάντων τοιούτων ἰδίωσιν λήψῃ, πλὴ ἀπὸ τῶν σχημάτων. πῶς οὖν χρὴ ζητεῖν ἱκανὸν ἀσχημονίσῃ, καὶ τὰς ἀναβολὰς ἀσφαίρᾳ, Φαλίου τινὸς, ἢ Ἀλκαμένους ἢ Μύρωνος, πρὸς τὸ ὠμορφότατον ἀπολῆται. ἀ δ' καὶ ὅτι μαλιστ' ἂν χρὴ τυμαίρεσθαι ἐν τοῖς ἐπιβλητέ ἄν τις, ἀ τυφλὰ ἂν ἐκ θυμοίη φιλοσοφίας ἔρωτι τὸ πλὴν ἀμένου πεπαίσιν πεφρασμένον, ὅτι σκιᾶ μα, ὅτι βάδισμα ὁρᾷν δυνάμενος;

quitionem sumere. Itaque cui hæc deesse viderimus, neque ille tetricus fuerit, aut perpetuis intentus cogitationibus obambulauerit, reprobandus, & nihili æstimandus est. Sed vide, Hermotime, ne & hæc illudendi gratia ad me dixeris, periculum faciendo, num deceptum me esse sentiam. HERM. Quorsum istud dicis? LVC. Quòd hæc, ô bone, Bre eliùs statuarum sit cognitio atque indagatio, quam tu ab habitu sumendam esse dixisti. Omnino enim illæ habitu ferè sunt elegantiore, & amictu ornatiore, quas aut Phidias quispiam, aut Alcamenes, aut Myron ad pulcherrimum absolutæ formæ archetypum expresserit. Quòd si etiam maximè inde coniectura capienda est in illis dignoscèdis, quid ille agat, qui visu captus, philosophiæ perdiscendæ desiderio tenetur? Qui enim fieri posset, vt in habendo delectu non tota via aberret, cùm neque habitum neque incessus perspiciendi facultatem habeat?

μᾶς; Ερ. ἀλλ' ἔμοιγε ὁ πόν-
τος ὁλος ὁ λόγος, ὦ Λυκῖνε,
ὐδέ μοι μέλει τῶν τοιούτων.
Λυ. ἀγλῶ μέν, ὦ χρηστέ, τοι-
νόν τι τὸ γνώσεσθαι ἅπαντα τῶν
οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι
χρησίμων· πλὴν ἀ λοιπά, οἱ
μὲν ἔξω ἡμῶν φιλοσοφίας μυ-
νίτωρ οἱ τυφλοί, ἐπάνω
μηδ' ὁρᾶσι. καί τοι ἀναγκαῖον
ἦν τοῖς τοιούτοις μαθήμα φιλο-
σοφᾶν, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιν-
το τοῖς συμφοραῖς· οἱ δ' ἀν
βλέποντες, ἐᾶν πάνυ ὀξυ-
δερκεῖς ὦσι, τί ἂν μάλιστα
σωτηρίαν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀ-
πόγνωσιν τῆς ἕξεως τοιούτης ἐπι-
σκοπῶσι; ὅθεν βούλομαι ἐγώ,
τοιγάρτοι ὄμμα, οὐχ ὅτι τῆς γνώ-
μης τῶν ἀνθρώπων ἔρασθαι πρω-
τίστως αὐτοῖς, καὶ ἀξιοῦσι ἁμάρ-
τημα γίγνεσθαι τὰ τῆς γνώ-
μης; Ερ. καὶ μάλα. Λυ.
πῶς οὖν οἷόν τε ἐστὶ λῷ, ἀφ'
ὧν

HER. *Ego verò, ô Lucia-
ne, non ad cæcos verba
facio, neque illorum mihi
quicquam curæ est.* LV-
CIA. *Atqui conueniebat,
ô bone, vt tantarum re-
rum, adeòque omnibus ne-
cessariarum cognitu, com-
munis quædam esset cogni-
tio. Sed enim quando ita
tibi videtur, à philoso-
phiæ commercio cæci ex-
clusi maneant, posteaquam
orbati sunt oculis: tametsi
cumprimis operæpretium
mihi videbatur, illos præ
omnibus aliis philosophiæ
studio incumbere, ne ac-
ceptam amissi visus calami-
tatem ferrent immodera-
tiùs.* C *Cæterùm illi qui pro-
bè vident, etiamsi fuerint
perspicacissima oculorum a-
cie præditi, quónam pacto
ea quæ in animo tecta sunt,
peruidere possint ab illa
externa vestitus mundicie? Nisi enim me fallat animus, tale
quiddá est quod dicturus sum, nimirū te parandæ & colligē-
dæ sapientiæ cupidine cum istiusmodi viris conuersari, vtq
ea indies aucta, cumulatiùs euadas melior.* HERMO.
Et maximè quidem. LVC. *Quî igitur tibi promptum fuit,
atque*

ἔφ' ἑαυτῆς ἐπίδοσιν τῶν τοιούτων ἀναφέρειν ἢ ὀρθῶς ἐκλογίζεσθαι, ἢ μή; οὐ γὰρ ἔστιν ἁπλᾶ τὰ διαφέροντα οὕτω διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἀνάμικτα, καὶ ἐν ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις τε συνουσίαις ἀναλαμπόμενα, καὶ ἔργοις δὲ τοῖς ὁμοίοις ὀψὲ μόλις. ὁ γοῦν Μῶμος, ἀνύποπτος, οἶμαι, ἄν τινα ἐπιβάλοι τῷ Ἡφαίστου, εἰ μὴ, ἀπὸ νῦν ἔκπυστον. φασὶ γὰρ ὁ μῦθος, ἐπὶ μὲν Ἀθηνᾶς καὶ Ποσειδῶνος καὶ Ἡφαίστου ἐστηκέναι τὸν, τὸν μὲν Ποσειδῶνα, ταῦρόν τινα ἀναπλάττοντα, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν οἰκίαν ἐννοεῖσθαι· Ἡφαίστου δ' ἄνθρωπον ἅμα συνιστάντος. καὶ ἐνθένδε ἐπὶ τὸν Μῶμον ἦλθον, ὃν ἐξ ἀμφοῖν κριθέντα, θαυμάσαι τοὺς ἀπόντας ἐπὶ τῷ ἔργῳ· τὴν μὲν ἄκραν, ἄ τινα ἐπιβάλοι, πρόβλεπτον ἂν εἶναι πάντων, ἐπὶ δὲ ἀνθρώπου ἐμπεμφθέντα, καὶ

atque adeò factu possibile, vt ab ijs ipsis quas dixisti cognitionibus, philosophantem aut secus perspiceret? Neque enim ista perinde solent propalàm esse conspicua, sed sunt abstrusa valde, atque adeò in obscuro reposita, quæ multis vix orationibus & congressibus, postremùm verò opibus consimilibus licet animaduertere. D *Qualia enim Momus in Vulcano reprehenderit, opinor aliquando inaudiuisse te: quòd si me fallit opinio, audi iam nunc. sic enim habet* E *fabula: nimirum Mineruam, Neptunum, & Vulcanum contentionem inter se suscepisse de artificij principatu & præstantia: atque ipsum quidem* F *Neptunum taurum effinxisse,* G *Mineruam verò domum excogitasse: porrò* H *Vulcanus hominem composuit, fabricauitq;. Cæterùm vbi iam ad Momum ventum esset, qui cæterorum arbitrum & expensorem elegerat, & ille singulorum opera diligentissimè inspexisset:* I *in alijs quidem quæ reprehenderit, supervacaneum fortasse foret referre: illud tamen in hominis opificio potissimùm * calumniatus est,*

καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα Ἥφαιστον, διότι μὴ καὶ θυείδας ἐποίησεν αὐτῷ καὶ τὸ στέρνον, ὡς ἀναπεταννύμενον, γνῶναι γίγνεσθαι ἅπασιν ἃ βέλτιστα, καὶ ἐπινοῆ, καὶ ἃ ψυλάττει, καὶ βουλεύεται. ἐκεῖνον δὲ οὐκ οἶδ', ὅτι ἀμβλυώττων, ὅτῳ περὶ τῶν ἀνθρώπων διανοεῖσθον· σὺ δὲ ἴσως τὸν Λυγκέα ἡμῖν διδόρκας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδον, ὥστε ἔοικεν, διὰ τῶν στέρνων, καὶ ἀνιχνεύει σοι τὰ κατὰ γαστέρα, ὡς ἀληθῶς μὴ μόνον ἃ βέλτιστα, καὶ ἃ γίγνεσθαι ἕκαστον, ἀπὸ τοῦ στόματος ἀκούειν ἢ χρῆσθαι. Ερ. παίζεις, ὦ Λυκῖνε, ἐγὼ δὲ καὶ θεὸν ἀνόμιλον, καὶ ἐμπαίκτην μοι δοκεῖς ἐπὶ ἀρίστοις, ἱκανὸν δὲ τοῦτο κἀμὲ γεγονέναι. Λυ. ὅμως ἐπεὶ ἄρα ἔστιν, ὃ ἐτάρει, καὶ κἀμὲ ἐμὰ πρὸς ἐμὲ μὴ πρωτολυμαίνεσθαι, ποῖ ὦ συφετῷ; Ερ. οὐδαμοῦ γε ἄν οἱ κρίσεα, ἄρ' ἄρα ἄπω. Λυ. ἐπ' ἀγαθῷ.

atq; ipsum quidem architectum Vulcanum nō mediocriter perculsit, & quòd artifex non in pectore ostiola quædam addidisset, quibus apertis & reclusis perspicuū fieret omnibus quid ille velit, aut in animo struereț & cogitaret: num mentiretur, an verum diceret. Atque ille quidem velut cæcutiens sic de hominibus statuit: tu verò nobis ipso etiā Lynceo es perspicacior, qui sicuti videtur, per pectus ipsum quæ intus sunt, cernis: sunt & tibi aperta omnia, adeò vt non solùm certò teneas quid quisque velit aut cogitet, verùm etiam vter sit melior aut deterior. HER. Tu quidē, Luciane, ludos ex me facis: ego verò Apollinis ductu & auspicio delectū habui, neque prorsus electionem moror: atque hæc quidē satis Hermotimo. LVC. Attamen ne sic quidem mihi dignaris exponere, ô amice, sed me in vna vulgi fece versantem superbè contemnis. HERMOT. Nihil fortasse illorum tibi placebit, quæ dixero. LVC. Nequaquā, ô bone, verùm

ἐπ' ἐκφ ἰδίαις ἀκοῖς, ἀκοῦσον ἅφ μι δίκαιον. ΕΡΜ. Ἀλλ' ὅφ οὐ λέγειν ἀφεκτέον, καὶ φοβεῖσθαι δὲ μὴφ, ὡς μὰ τὴν ἴσως γε οἰμαι δι φιλοσοφίαν ἐσπουδακότι, ἐγὼ παρέσομαι, ὅπως ἂφ οἷός τε, ὦ καὶ ἐμαυτὸν ἐξαφῆφ πρὸς ἀκριβῆ περὶ τούτου δίκην, ἐὰν πρὸς ἀφαλῆ ἐπέλθω σοφιστήν. ἄκουε δὴ σύ, ἃ βούλει. ΕΡ. ἀλλὰ βούλομαι, ὦ Λυκῖνε· ἴσως γάρ τι χρήσιμον ἐρεῖς. ΛΥ. σκέψαι δὲ, μὴ μὲ καταγνῶσί σου, ἀναστάσαντ ἰδιωτικῶς ἀναβοητὸν αὐτό. ἀνάγκη ἦν ἴσως, ἐπεὶ μὴ σὺ ἰδίαις ἐφίεσθαι ἀκοῖς, ἀλλὰ ἄμεινον. ἐπὶ δὲ μοι ἃ μὴ ἀφικτὰ πάντ' ἦν δι τι, οἷον πόλις τις, ἐπαίσθοιτο ἔχουσα τοὺς ἀκριβολογουμένους (ὡς φαίη ἄν ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἐπεῖν πολὺ ἀφιγμένος) ἔφεῖς δὲ τὸ ἀφρόντατον, ἀνθρώπους ἅπαν-

verùm nihil eorum vis dicere, quod me delectaturum esset. Et quia tu me collas de industria, nobis inuidens, ne fortè tibi pares euadamus, si philosophiæ indagandæ studio operam nauauerimus: periculum faciam, si quo modo fieri possit, vt per me exactam iudicandi rationem, minimèque fallibilem delectus habendi viam inueniam. Quocirca tu, si volueris, attentis auribus attento fac sis animo. HER. Prorsus isthuc volo, ô Luciane: fortassis quiddam scitu dignum dicturus es. LVC. At vide ne naso me suspendas, si illud omnino rusticè & ineptè proposuero. Ita enim facto opus esse video, postequam tu qui harum rerum es multò peritior, illud manifestius & disertius explicare grauaris. Itaque virtutem vrbis instar esse fingas volo, quæ ciues habeat honestissimè & integerrimè Rempublicam administrãtes, quemadmodum tuus quoque præceptor, qui isthuc aliquando peruenit, idem hoc affirmare non dubitat: præterea summa sapientia viros exornatos, magno infractóque animo

ἅπαντας δικαίους, σώφρονας, ὅλιγον θεῶν δεομένους. οἷα δὴ νομὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαγὴν τοῦτον καὶ βιαιομιξίαν, καὶ πλεονεξίαν, ἰδὼν ἄν τις, φαίην, ἐν ἰσότητι τῇ πόλει διαμένουσαν, ἀπ' ἐριδῶν καὶ ὁμονοίας ξυμπολιτευομένους, μόλα ἀκότους. ἃ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις πόλεσιν, οἷμαι, τὰς νόσους καὶ στασιάσεις ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκ πολλοῦ ὧν ἐκέκτηντο· ἔτι δὲ ἔστι χρυσίον ἔτι, ἔστι κόνδυλοι, ἔστι δόξαι ὀρθῶς, ὡς ἀμφίρυθμα περὶ αὐτῶν, ἅπερ πάλαι τοῖς πάλαι ἴσα ἐνελάμβανεν αὐτά, ἐν ἀνεχεπαῖα ἐγυμνάζοντο ξυμπολιτεύεσθαι, ὅτι καλλιόν τι ἦν, καὶ σωφρονέστερον βίον βιῶσι, ξὺν νόμοις καὶ ἰσότητι καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις

praeditos, iustitiae seruantissimos, modestia admodum, parum infra Deorum conditionem consistentes. Cuiusmodi multa apud nos designantur, rapina, violentia, iniuria, habendi cupidine: eorum flagitiorum ne tantillum quidem quisquam audere in ea vrbe conspiceres, sed pacati & concordes Reipublicae munia simul obeunt & administrant. Nec iniuria. Ea enim quae aliis in vrbibus seditionū & factiosarum contentionum concitandarum occasionem suppeditant, quorumque gratia alter alterum clandestinis petit insidijs, ea inquam omnia è medio illorum sublata & remota sunt. Neque enim aut aurum, aut voluptates, aut honores habent in precio, tanquam alicuius momenti ista apud illos habenda sint, verùm iam olim haec in vniuersum, tanquam parùm necessaria existimantes ad bene gerendam Rempublicam, vrbe eiecerunt. Itaque tranquillam quandam & omnibus modis felicem degunt vitam, bonis legibus, aequalitate, libertate, & omnibus denique

ἔπειτα ἀγαθοῖς. Ερ. τί οὖν, ὦ Λουκῖνε, ἐπ' ἄξιον ἄπαντας ἐπιθυμῆσαι, πολίτας γίγνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε λάμαντος ὄντος ἀπλοϊστίας ἢ ἐρημίας ὁδοῦ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος ἢ χρόνου ἄπορον ἀποκνοῦντας, ἀ μικροσίν ἀφικόμενοι ἐγκαρτερῆσαι καὶ αὐτοῖς, καὶ μηδὲ ἓν ἢ πολιτείας; Λυκ. τὰ δὴ ὦ Ερμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τοῦτο σπεύδειν, τὸ ἅπαντα ἀμελῆσαι τοῦ, ἢ μόνη πατρίδι ἢ ἐπὶ ταῦτα ἐπαναβαινομένης, καὶ πολλοὶ παῖδες λόγου, μήτε παῖδας ἐμοὶ γονεῖσιν, ὅτου ἕνεκεν, ἐπιπαντὸς ὄντος καὶ ἐπαθυμεῖσθαι ἐπιτηδείου· ἀλλὰ μέλειν μὲν ἡμᾶς παρακελεῦσθαι ἐπὶ πλεῖστον ὁλόν, ἃ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, ἀνανεάζεσθαι αὐτοὺς, χρῆν γὰρ τοὺς πανταχοῦ παιδεύοντας καὶ ἀνθρώπους πόλεως, καὶ αὐτὰ ἀφεῖσθαι τὰ ἱμάτια, ἀτε-

denique bonis institutam. HER. Quid igitur, ô Luciane? ánnon tibi videtur æquissimũ esse, vt omnes certatim eius vrbis ciues fieri desiderent, ita vt itineris tam laboriosi molestiam pro nihilo reputent, neq; temporis longinquitate victi animum despondeant, certò & constanter persuasum habentes, se omni euicta difficultate in ciuium numerum relatũ iri, eiusq; politiæ se participes futuros? LVC. Sanè per Iouem, ô Hermotime: omnibus omnes nerues in hoc intendendos esse arbitror, cætera verò negligenda. Nec patriæ tenaciter nobis inhærentis magna cura habenda est: neque valde moueri decet aut frangi animo, parentum aut liberorum nos detinentium complorationibus: sed & illi pari operæ ad eandem profectionem nobiscum suscipiendam cohortandi sunt. Quòd si aut sequi nos recusauerint, aut per ætatem non potuerint: illis relictis & posthabitis, recta ad vrbem omnium felicissimam animose tendendum erit, reiectis etiam vestimentis, si eisdem amicti detineremur,

illic

ἀτάτης ἐπιλημμένου, καταβύσαιμι ἂν ἰσοψήφου ἐκεῖσε· ἤδη γὰρ καὶ, μὴ σί τις ἀφελέσθαι, καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτην ἀνδρὸς ἄκουσα διαξιόντος, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί μι προθύμως ἐπιδοῦναι οἱ τῆς πόλεως ἠξιώσατο γὰρ αὐτὸς, καὶ ἐπιδόντα ἐγγράψειν, καὶ φυλέτου ποιήσασθαι, καὶ φρατρίας μεταδόσειν τῆς αὐτοῦ, ὡς μετὰ πάντων ἐνδαιμονοίην. ἀπ' ἐγὼ ἐκεῖσε ἐπιβάσειν ἐπ' ἀνοίας καὶ νέότητος τότε, πᾶν ὑπερκαίδεκα ἐτέων ἐοῦσαν· ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα, καὶ πρὸς τοῖς πέντε ἐὼν ἄν. ἔπειγε δ' ἔμ' ἐπὶ τῆς πόλεως, ἄγε μίμνημεν, ἄπαντα τὰ πρόσω, καὶ ἤδη καὶ τότε, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπέλυσε καὶ ξένοι ἦμεν, ἀοίκητος δ' ἐφάνη, ἀπὸ καὶ βαρβάρους ἐμοὶ δοκεῖ

illic hauddubiè conueſtiendi. Neque enim periculum eſt ne quis te eò nudo corpore delatum excluſurus ſit. Iam enim & aliàs virum multa canicie reuerendum diſſerentem audiui, quinam illic ſe res haberent: meq; magnopere cohortabatur ille, vt me ſibi ad vrbé eunti comitem adiungerem. ſiquidem pollicebatur itineris ducem ſe fore, & quòd me ciuitate donare vellet, vnumq; ex tribulibus facere, ſuo adſcriptum ſodalitio, adeò vt nulla non ex parte bene & feliciter agerem. Cæterùm ego id ætatis rectè monenti non obtemperabam, ſtultitia & rudibus annis dehortantibus: nondum enim egreſſus eram annum quintum & decimum. Fortaſsis ſi ſecutus fuiſſem, iam in ſuburbio aut

præportis conſiſterem. Porrò de ciuitate, ſi rectè commemini, cùm alia multa, tum hæc quoque prædicare ſolebat, quemadmodum omnes eius vrbis incolæ eſſent aduenæ & peregrini, nec vllus eſſet indigena. Quin etiã illud addebat, non parum multos in eadem Republica verſari barbaros,

&

πολιτείαν πολλὰς, καὶ ἀδόξους καὶ ἀμόρφους, καὶ μικρὰς καὶ ψύχους, καὶ ὅλως, μοιρίαν χαρ τῆς πόλεως τὸν βουλόμενον. τὸν δὲ δὴ νόμον αὐτοῖς ἐν ᾧ τιμημάτων ποιεῖσθαι τὴν ἐγγραφὴν, εἴθ' ὡς σχημάτων, εἴτε μεγέθους, εἴτε κάλλους, εἴθ' ὡς ἐσθῆτος, εἴθ' λαμπρότητος ἐπιτηδεύματος, ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς, ἐκχωλῶν δ' ἐκάστῳ πρὸς τὸ πολίτην γενέσθαι σώματος, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνου, καὶ τὸ ἀπλησίας, καὶ τὸ μὴ ἐνδίδοναι, μηδὲ μαλακιζεσθαι πολλοῖς οἷς δυσχερέσιν, κατὰ τὴν ὁδὸν ἐστυχέναι. ὡς ὅστις ἂρ ταῦτ' ἐπιδείξηται καὶ ἀπείληται, προσιόντα δὲ πρὸς τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα πολίτου ὄντα τοῦτον, ὅστις ἂρ ᾖ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι τοῖς ἄρχουσι καὶ ἐφέλκεσθαι, ἢ ὑπὸ φίλης, ἢ ἀγχιστέως, ἢ ὅλως, ἢ ὑπὸ

& seruilis conditionis homines, informes, modicos, pauperes, breuiter neminem non eius Reipub. fore participem, quem penes modò voluntas esset eò tendendi: quandoquidem illic morem ciuitate donandi aduenas, affirmabat non summi aut ab externa cultus & vestitus elegantia, aut à corporis proceritate & formositate, neque à generis splendore, aut claris maioribus, sed ea pro nihilo æstimari apud illos. Oportere tamen eos qui ciuitatis ius impetrare velint, intelligentia instructos esse, rerumq; honestarum tangi cupidine, labore non frangi, nullis voluptatum illecebris capi, neque effœminari aut emollescere rebus dubijs & difficilibus inter eundum ingruentibus. Quisque itaque præstiterit, ex-

postea vbi primùm vrbem attigerit, actutùm in ciuium communionem assumitur, quicunque tandem fuerit, parem experturus honorem. Porrò peior an melior, an nobilis, an ingenerosus, an seruus, aut liber, aut an prorsus infimæ

ἢ ἰκάθιρ☉, ἰδίλως ἂν, ἢ λίγιωθαι ἐν τῇ πόλι. Ερ. ὁρᾷς, ὦ Λυκῖνι, ὡς ἀ μάτλω, δίκ πυρὶ μιμεῖῶν λάμπω, πολίτης ἱκπιθυμῶν γνώιωαι κὴ αὐτὸς οὕτω λαλῆς κὴ ἐνδαίμων☉ πόλιως; Λυ. κὴ γὲ αὐτὸς, ὦ Ερμότιμι, τῶν αὐτῶν δι ἐρᾶ, κὴ ἐκ ἴσιρ ὅ, τι ἄν μοι πὲ ζύτων ἐυξαίμλιο γνώιωαι. ἀ μὲν ἔρ-πλησίον λῶ ἡ πόλις, κὴ φανερὰ ἰδεῖν ἄπαυτ, πάλαι ἄν, ὦ ἴωδι, μυθ ἐνδοιάσας, αὐτὸς ἂν ἐς αὐτὸν, κὴ ἱκολιτεύόμλω ἂν ἐκ πομπῆ. ἐπὶ δ, ὡς ἡμῖν φαντι, σύτ, κὴ Ησίοδ☉ ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόῤῥω ἀπόπιεσε, ἀναύγη ζυτεῖν ὁδόν τι τὸν ἄγυσαν ἐκ' αὐτὸν κὴ ἀγχμόνα ἢ ἄπαν. ἢ ἐκ οἶσθ σὺ οὕτω χλῶα ποιεῖν; Ερ. κὴ πῶς ἄν ἄπως ἰλθοί τις;

infimæ sortis & conditionis homo sit, in ea ciuitate ne nominantur quidem. HERM. *Hinc perspicere potes, Luciane, quòd non temerè aut pro rebus faciulneis tantos sudores perferam, cùm adeò felicis & exoptatæ Reipub. ciuis fieri concupiscam.* LVC. *Et ego quidem harum rerum communi tecum cupiditate teneor: atque haud scio, an quicquam sit quod perinde præ his mihi votis expetendum putem. Iam si in propinquo vrbs sita foret, & omnium prospectui exposita: iam olim, vt scis, nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuissem ingressus, inq; eam multum iam temporis versando contriuissem. Posteaquam verò (quemadmodum vos perhibetis, mirum tu, & Hesiodus ille rhapsodus) valde procul hinc remota est: operæpretium mihi esse videtur, vt & viam ipsam quæ rectà nos ad vrbem ducat, inuestigemus, nec minus operæ & studij in duce quamoptimo deligendo ponamus. An non ita quoque tibi faciendum videtur, Hermotime?* HERMOT. *Et quinam alia ratione eò quis peruenirit?*

LVC.

ἀν. ἐκεῖ δὲ μὴ ἐπὶ τὸ ἀπ-
ογνῶσι, καὶ φάσκ' ἀληθῆ,
πολλὰ δρεπόντα τῶν ἀγαθῶν·
πολοὶ γὰρ ἴδιοι παρα-
σεσιν αὐτόχθονες, ἐκεῖθεν ἐ-
πας & τῶν πλησίον. ὁδὸς γὰ
μιὰ ἐ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίν-
ται, ἀπὸ πολλῶν διάφορος,
καὶ ἐδὲν ἀνόμοιον ὁμοίως ἢ ἢ
γῇ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια, ἢ δ' ἐπὶ
τὸν ἥλιον φέρων ἔοικεν, ἢ ἐπὶ
τὰς ἄρκτους, καὶ ἄλλη αὖ-
τὴ ἀ μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν
ἀμπέλων καὶ φυτῶν, καὶ
σκιᾶς, ἡσυχῇ & καὶ ἡδεῖα,
ἐδὲν ἀντίτυπον ἢ δύσβα-
τον ἔχουσα· ἡ δ' ἀπρόοδος
καὶ φαλῆρα, πολλὴν ἔλιον,
καὶ ἀψῖδ & καὶ κάμαλον πο-
φαίνουσα. καὶ ὅμως αὗται πά-
σαι πρὸς τὴν πόλιν ἄγουσι τὴν
γοῦσαν, μίαν ἔσαν, ἐς τὰ ναυ-
τιλήματα τιθεῖσαν. ἔνθα δὲ
φασι καὶ ἡ πᾶσα ἐρεία ἐδὲν.
ιϛ'

Luc. *Nôsne videsigitur immensam multitudinem promittentium & affirmantium se viæ peritos esse? Multi enim ad hoc parati circumstant, quorum nemo non se indigenâ esse perfamiliè dejerat. Cæterùm non esse unam tantùm viam, illud apparet liquidò, sed innumeras & valde diversas, nec quicquam habentes in quo inter se conveniant. Nam hæc quidem ad occidentalem plagam vergit, illa ad solem exorientem: mox altera ad Septentrionem viatorem ducit, altera verò rectà ad Meridiem. Rursus hæc quidem per florida prata, & molles plantas sub umbra amœna & delectabili, nihil habens asperitatis aut difficultatis: altera autem petricosa, & omnibus modis aspera, multùm exhibens viatoribus cùm sitis tum aroris, tum etiam laboris & molestiæ. Et tamen omnes illæ cùm multæ sint, ad eandem urbem quæ una est, tendere perhibentur, tametsi sint inter se diversissimæ. Inde incredibilis animorum meum habet perplexitas & hæsitantia.*

Etenim

ἐφ' ὃν ἥξει ἄρ' ἴσθι αὐτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὸν ἀρχὸν τῆς ἐπαπειλήσεως ἱερεὺς, ἐν τῷ εἰσόδῳ μάλα τις ἀξιόπιστος καὶ ὁρμητικὸς τὸν χάρακα, καὶ τὸν πρόπυλα κατὰ τὸν αὐτῶ ἐπιόντα, λίγων ἕκαστος αὐτῶν μόνος τὸν εὐθαρσῆ ἀνδρίζεσθαι, τοὺς δ' ἄλλους πλανᾶσθαι, μήτε αὐτοὺς ληλυθότας, μήτε ἄλλους ἡγήσασθαι δίκαιον μηδὲν ἐπαληθεύσαντας. ἔστιν ἐπὶ τὸ πλησίον ἀφίκοντα μοι, λαμπρῶς τὰ ὅμοια διεξιόντα περὶ τοῦ αὐτοῦ ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπιστεῖν, καὶ ὑβρεῖς ἄλλους τοῦτο, τὸ δίκαιον πλεῖστον τῶν ὁδῶν καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, ἀμυθήτους παράπλους μοι, καὶ ἀγρίας ποιεῖ, καὶ μάλιστα οἱ ἀγχιμόνως ὑπερβάλλοντες ἀμφοτέρους, καὶ τὰ ἑαυτῶν, ἕκαστοι ἐκπονοῦντες. ἐγὼ γὰρ οἶδα δή τινα πανόμφον, ἢ τῶν μάλιστα ἀπολυθέντας, ἀφικομένων

Etenim in quacunque forte fortuna incidero, virũ quẽpiam circa ingressum diuerticuli consistentem offendo, antiqua virtute & fide admirandum, statim in introitu accedenti manus porrigentem, vehementerq; cohortantem, vt ipsius viam ingrediar. vsqueadeò certatim vnusquisque illorum se compendiosæ viæ quarum esse iactat identidem, alios verò tota via aberrasse, neque vnquam eò peruenisse, neque aliorum insequentium duces esse posse. Tandem vbi proximum accesserò, audio & illum de via sua magnificè pollicentem, aliosq; malitiosè vituperantem. Ad eum quoque modum facit is qui huic vicinus est, & sic deinceps omnes reliqui. Hinc itaque viarum multitudo & diuersitas non mediocriter me conturbant, animumq; meum incertum diuersè distrahunt, maximè verò duces ipsi præter modum vociferantes, dum quisque sua immodicis laudibus deprædicat. Neque enim calleo in quam declinans, aut quem potissimùm ex ducibus secutus, ver-

bem

μὲν ἄρ᾽ ὑμᾶς πλὴν πόλιν. ΕΡ. ἀλλ᾽ ἐγώ σε ἀφελήσω τῆς ἀπορίας· δῖα γὰρ προωδοιπόρηκα πόσιν, ὦ Λυκῖνε, ὥστε σώσαι ἂν ἄρ᾽ σφαλάμενον. ΛΥΚ. τίσι δὴ λέγεις, δῖα κατὰ ποίαν ὁδὸν ἐληλύθοσιν, ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν, αἵ δῆτα γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον ἐν ἄκρᾳ μερμηρίᾳ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας μεταπλανθόσι. ΕΡ. πῶς δῆτα φῄς; ΛΥΚ. ὅτι ὁ μὲν πλάτων καὶ πρώτην καὶ, καὶ σωοδοιπορήσας μετ᾽ αὐτοῦ, ἐπαύλιον ἐπανίσταται λαμβάνειν· ὁ δ᾽ ἐπίκουρος ἐπαίνῳ, καὶ ἄπιθι καὶ ἄπιθι· σὺ δὲ πλὴν ὑμῶν τίνα; ἢ πῶς γὰρ, ὦ ἑρμότιμε, οὐχ ἕτω; ΕΡΜ. πῶς γὰρ οὔ; ΛΥΚ. ὁ μὲν οὖν ἀπίστως ἔχει μοι τῆς ἀπορίας, ἀπ᾽ ἔτι ὁμοίως ἀγνοῶ ὅ τῳ μᾶλλον χρὴ πιστεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων· ἐρῶ δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ αὐτὸν

bem accedere quæā. HER. *At ego te, Luciane, ab omni hæsitatione liberabo. Etenim haud facilè, si ijs, qui ante nos idem itineris confecerunt, fidem habueris, aberrabis.* LVC. P *Quibus tu habendam fidem dicis? aut quem ex ducibus sequuti sunt? aut per quam viam ingressi sunt? Iterum enim nobis sub alia forma eadem apparet animi perplexitas, à rebus ad homines translatis.* HERM. *Quônam modo isthuc dicis?* LVC. *Quoniam quidem qui in Platonis viam digressus est, & illo duce se in viam dedit, illam hauddubiè laudaturus est. rursus qui Epicurum ducem sibi sequendum elegit, Epicuri. ita omnino alius aliam commendabit: tu verò vestram omnibus alijs præferes. Aut non ita futurum esse, Hermotime, credendum est?* HERM. *Et cur non?* LVC. *Proinde ab ancipiti animi perplexitate me non liberas, cùm etiamnum ignorem ex viatoribus quinam potissimùm fides adhibenda sit. Video enim unumquemque illorum, & in*

τὸν καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς παραμυθούμενον, καὶ ἐκεῖνον ἐπαινοῦντα, μὴ λέγοντα ὡς ἄνευ μόνης ἄγει τῆς πόλεως. ὃ μὴ δοκῶ ἔχειν ἀθρόα ἀληθὲς φησίν· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφίκται πρός τι τέλος, καὶ ἴσως τινὰ πόλιν, ὅσον αὐτῷ ἔοικε. τὸ δ' ἐκεῖνον ἴδοιμι, ἐγὼ δ' ἐκεῖνον, εἰ ἔστιν ὑπερβαλοῦ τι καὶ σὺ νομιεῖς ἀθλίως ἂν Κόρινθον ἐλθεῖν, ὅστις ἂν Βαβυλῶνα ἀφικόμενος οἴνην Κόρινθον ὑπαρχεῖν, ἄδηλον ἔμοιγε ἔτι. ὃ δὲ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον ἔδοξεν, εἷς μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὃ δὲ μάλιστα ἐς ἀμφίαν με ἐμβάλλει, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ ἐδόξαν, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν· καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστὶν, αἱ δ' ἄλλαι πανταχόσε μάλλον, ἢ ἐς Κόρινθον ἄγουσιν· ἃ μή τις ἔτω σφόδρα παραπαίοι, ὡς οἴεσθαι καὶ τὴν ὡς ὑπερ-

pſum & ducem eius, vnius tamũ viæ feciſſe periculum, ac illam laudare, affirmantem hãc ſolam eſſe, quæ perducat ad vrbem. Ego autem num verum dicat, ſcire non poſſum. Quòd enim ad finem aliquem delatus ſit, & ciuitatem quandam conſpexerit, fortaſſe illi haud difficulter conceſſerim: cæterùm num illam viderit, quam oportebat, in cuius Republica ego & tu verſari concupiſcimus, in Corinthum delati, ille autem Babylonem profectus, Corinthum ſe videriſſe putârit: hoc quidem etiamnum mihi incertum eſt. Neq; enim ille qui aliquam ciuitatem vidit, ſtatim & Corinthum vidit: ſiquidem non ſola Corinthus eſt ciuitas. 8. *Quod autè omnium maximè me facit animi incertum & ambiguum, illud eſt, quòd ſciam neceſſariò vnam atq; adeò veram eſſe viam, ſiquidem nec plures quàm vna Corinthus eſt, aliæ autem quoquo gentium magis viatorem quàm in Corinthum perducunt. Niſi quis vſqueadeò delirus eſſet, & mente captus, vt putaret & eam quæ ad*

Hyper-

Ὑπερβορέους, καὶ πλὴν εἰς Ἰνδοὺς ἄγοντος, εἰς Κόρινθον εὐθεῖαν ἐλθεῖν. Ερμ. καὶ πῶς οἷόν τε, ὦ Λουκιανέ; ἄλλη γὰρ ἄλλοσε ἄγει. Λουκ. ἀκούω, ὦ φίλε Ερμότιμε, ἐὰν μικρὰς διὰ βουλῆς, ἐπὶ πλεῖστον τῶν ὁδῶν τι καὶ ἀγνοούντων. διὸ δὴ τοῦτο δεῖ τὸ δεῦρο λόγῳ ποιήσασθαι, ἵνα ἂν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἀπίωμεν, ἐπὶ Βαβυλῶνος ἢ Βάκτρα ἀπιόντες· οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἐοικέναι δοκοῦσι ἔχειν, τῇ τύχῃ ἐπιτρέψαντας, εἰς τάχα ἂν πλεῖστον ἐπομένους, ἢ καὶ ἄνω ἱδρυσάμενοι ὁρμήσαιμεν ἐπὶ μίαν τῶν ὁδῶν, ὁτιναοῦν· δυνατὸν μὲν γὰρ καὶ οὕτω γενέσθαι, καὶ ἴσως ποτὲ ἐγγὺς ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ ἡμᾶς ἔχει περὶ τοῦτο μηδὲν ἐκ οἰήσεως ἄκρας παραβόλως ἐκπεφρικέναι, οὐδ' ἐς ἐμὲ δοκεῖ ἐμοὶ ἄτακτόν πλὴν ἐπείγεσθαι, ἐπεὶ

Hyperboreos, & eam quæ ad Indos tendit, in Corinthum recto tramite perducere. HERM. *Quonam pacto hoc fieri posset, ô Luciane, cùm alia aliò tendat?* LVC. *Proinde, ô bone Hermotime, non mediocri opus est consilio in eligendis cùm viis, tum ducibus. Nec illud vulgò iactati prouerbij committendum est, vt quocunque nos pedes duxerint, eò inconsultò abeamus: quo modo ita hauddubiè decepti, pro Corintho ad Babylonios aut Bactra abiremus. Atqui ne hoc quidem valdè mihi consultum factu videtur, vt fortunæ tantam rem committamus, tanquam optimam fortasse apprehendentes, si citra omnem viarum exactam perueſtigationem, in vnam aliquam quamcunque tandem temerè irrueremus. Nihil enim obstat quò minùs & fieri possit, & fortasse iam olim in tanta temporis longinquitate factum est.* T *Haudquaquam verò æquum esse opinor, vt tam inconsideranter de rebus adeò magnis spem abijciamus, aut ita in angustum coactâ constringamus,*

ἐπὶ ῥιπὸς, ὡς ἡ παροιμία φησὶ, τὸν Αἰγαῖον ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας. ὅτι οὐδ' ἀτιασαίμεθ' ἂν ἀλόγως τῷ τύχῃ, εἰ τοξεύοντα καὶ ἀκοντίζοντα, μὴ πάντως ἐντυχεῖν δυνηθοῦς, ἐνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν. ὅπερ οὐδὲ τῷ Ὁμηρικῷ τοξότῃ ὑπῆρξεν, ὡς δοκεῖ τῷ πλεῖστοι καταζεῦξαι, ὁ δὲ τῷ μὲν εὐθὺ ἔτυψεν, ὁ Τεῦκρος δ', οἶμαι. ἀπὸ παραπολὺ ἐκεῖνο ἀπολυτέον τῶν ποιητῶν, προθύσεσθαι, καὶ πιεπτοῆσθαι ὧν τοξεύματι ἐλπίσαν, ἢ πάντως ἐκεῖνο τὸ ἐν ἐξ ἁπάντων. ὁ δὲ λύω δ' ὅτι ὁ μὲν πρὸς, ἐ ἀντὶ τῆς ἐπ' ἀυθὺ ἀποστάσεως, ἐς τῶν πεπλανημένων μίαν ἀγνοοῦντος ἐμπίπτομεν, ἐκπίπτοντος ἄμεινον αἱρεῖσθαι τῷ τύχῃ ὑπὲρ ἡμῶν, ἑκάστην οἶμαι. ἐπὶ δὲ ἀναγκάψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆναι ὀπίσω ῥᾴδιον, ἐὰν ἅπαξ ἐπιδῷ

virgultea scapha (quod aiunt) Aegaeum aut Ionium transmittere volentes. Neque enim rectè aut probabiliter fortunam incusaremus, si sagittando & iaculando nō prorsus assecuta sit veram illam viam, vnam nimirum inter tot infinitas falsas & erroneas existentem: quod nec Homerico quidem sagittario concessum fuit, qui cùm debuisset columbam arcu fixam dejicere, linea vincula rupit: opinor autem fuisse Teucrum. Sedenim hoc multò magis rationi consentaneum est, spem habere multa vulnerandi, & iaculo petendi, quàm omninò illud vnum ex omnibus: quoniam periculum nō mediocre est, si pro recta & compendiosa via in vnam ex erraticis & deuijs imprudentes incideremus, sperantes fortunam meliorem pro nobis electuram esse. Opinor autem in tali re comparatione vtendum, & demonstrandum esse. Neque enim promptum & facile est reuocare cursum, salúmque & incolumen retrò euadere, si quis

soluta

ἐπὶ τῷ πλοίῳ τῆς αὐτῆς, τὰ ἀπόντα λυσάμενον· ἀλλ' ἀνάγκη ἐν ᾧ πλάγα ἄχθεσθαι τοιαύτῃ ὡς τὸ πολὺ, καὶ διδόντα, καὶ λαμβανόμενον ὑπὸ θαλάσσης. Λιμὴν δὲ ἀρχῆς, πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀσφαλῆ καὶ σκοπὸν τινα, σκέψασθαι, ἀνεφορόν δὲ καὶ ἔσω τὸ πνεῦμα δῖς ἢ Κόρινθον ἄχθεσθαι ἰδόντι, καὶ τὰ Διὰ λυδρεύσαντα ἵνα τὸν ἕκαστον ἐκπλήξασθαι, καὶ ναῦν ὑπάρχειν, οἵαν ἄχθεσθαι πρὸς πλοῦν ἀκύθουν. Ep. ἴσθι μάλιστον, ὦ Λυκῖνε, παραινῶ. πλὴν οἶδά γε, ὅτι ἂν πάντας ἐν λόγῳ ποιήσῃ, ἐπαινέσεις ἄρ' ἐκείνοις, ὅτι ἀγχιμόν τε ἐμέσεις, ὅτι λυδρεύσαντας ὑποστήσουσι τῶν Στοϊκῶν. καὶ ὧδ' ἐπιλήσεις γε ἀφικέσθαι ποτὶ πρὸς Κόρινθον, ἐπαίνοις ὕψος, κατὰ τὰ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος ἴχνη πρεσβῦ, ἄλλως

soluta naui mari se semel commiserit: verùm necessarium est, in pelago fluctuum arbitrio iactari & circumferri, nauseantem vtplurimùm, & metu perculsum, capiteq; marinis fluctibus grauatum. Aequum verò fuerat, sub initium priusquàm vela ventis permisisset, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile, & secundus flaret ventus Corinthum nauigare volentibus. Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cũ iudicio illi deligendus fuerat: praterea nauis satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse potuisset. HERM. *Vt quidem, Luciane, quod dicis, non improbandum. Verùm enimuerò hoc satis certò scio, quòd si etiam per circulum omnes ad vnum accesseris, non tamen alios inuenies neque duces meliores, neque gubernatores maiori peritia praditos quàm Stoicos. Atque si animus tibi est aliquando Corinthum perueniendi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis vestigia incedendo.* LUC. *X alioqui*

ἀδωάζομ. Λυκ. ὀρᾷς δῆ-τα, ὡς λοιπὸν, ὦ Ἑρμότιμε, ἄ-ρηκας, ἅπερ γε ἂν αὐτὸ καὶ ὁ ὦν Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ἑπόμενος καὶ οἱ ἄλλοι μὲν ἁπλῶς μοι δοκῶ κόρινθον, ἃ μὴ μετ' ἐμοῦ ἴσα σε. ὥστε, εἰ πᾶσι ταὐτὰ χρὴ, ὅπερ γελοιότατον, ἢ ἀπι-στεῖν ὁμοίως· μακρῷ γὰρ ἀσφα λέστερον τὸ τοιοῦτον, ἄχρις ἂν ἐμαυτῷ πάλαι ὑποψεύσω-μαι, ἐπὶ φέρει, ἢ καταπίνειν ἕτοιμος ἦν, ἀγνοῶν ὅτι οὐδὲν ἁπάν-των δεῖ ὁ ἀληθεύων, ἐποίμωι τὰ ὑμέτερα, οἱ πιστεύσας, ἀπο-βὰς φίλος· ἀτὰρ μόναις ἀδύνατα τὰ τῶν Στωϊκῶν, μὴ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι ταύτῃ, ἕπεσθαι θεῶν τις ἀναβιῶναι ποιήσαι Πλάτωνα μὴ Πυθαγόραν, καὶ Ἀριστοτέλη, μὴ τὰς ἄλλας, οἱ ἂν πιστεύσαντες ἐρωτῶντί μοι, μὴ νὴ Δι' *fruſtra hanc viam tentabit.*

LVC. *An non ſentis, ô Hermotime, commune quiddam te dixiſſe? hauddubiè enim hoc ipſum dixerit & quiſque qui communem cum Platone viam ingreditur, & qui Epicurum ducem ſequitur, inſuper & alij, me videlicet Corinthum nunquam venturum, niſi cum illorum aliquo itineri memet accingam: ita vt neceſſarium mihi eſſe videam, aut omnibus ſine diſcrimine credere, quod abſurdiſſimum eſt: aut omnibus iuxtà diffidere, quòd quidem multò tutiſſimum eſſe opinor, donec vera pollicentem inuenerimus. Y Age verò, ſi quemadmodum nunc ignarus ſum, ea tiamnum certum non habens, quinam ex omnium philoſophantium ordine & numero verum diceret, veſtræ ſectæ me addicerem, habita tibi fide viro amico & familiari, attamen Stoicæ ſaltem philoſophiæ perito, tantúmque vnicam illam viam ingreſſo: poſtea verò deorum aliquis ab inferis in vitam reuocaret Platonem & Ariſtotelem, præterea etiam alios omnis generis philoſophos: illi autem circumſiſtentes interrogarent, & per*

δὲ ὡς δικαίως ἀγανακτῶν, εἶπεν ὑπὸ τίνος & δικάζοιτο λοιδορίαν ὦ βέλτιστε Λουκιανέ, τί πάσχεις, ἢ τίνι πότε πιθόμενος, Χρύσιππον καὶ Ζήνωνα προτίμησας ἡμῶν, πρὸ ὀλίγου παρακληθείς, μᾶλλον δὲ πρόλαι γεγονώς, μέντοι λόγοις μεταδίδις ἡμῖν, μήτε παραλαβὼν ὅλως, ἢ ἐρωτᾷς, ἃ ταῦτα λέγοις, τί ἂν ἀποκρινοίμεθα αὐτοῖς, ἢ ἐξαρνήσαιμι, ἂν ἔφη, ὅτι Ἑρμότιμος ἐκεῖνος, φίλος ἀνδρί; ἀπὸ ποίου ἂν, οἶδ' ὅτι, ἡμεῖς, ὦ Λουκιανέ, ἐγὼ ἔφην, τὸν Ἑρμότιμον ἔτυμον, ὅστις ποτέ ἐστιν, ἐκ παίδων & ἡμᾶς· ὧν ἐπιγλιῶ ἀπαρέσαντος διατελοίη, ἐπὶ δὲ ἐμοὶ ἡμῶν διατριβῇ, ἀνδρὶ συνήσεσθαι μίαν ὁδὸν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ἐκ ταύτης ἴσως ἀκριβῶς διανενοήσεσθαι. οἱ δὲ οὐ νομοθέται, ὦ Λουκιανέ, ἐκ ὅτου τὰς δίκας ποιοῦσι, ἐκ τοῦ ἑτέρου μὴ ἀκούσαντες, τὸν

Iouem quoque in ius pertractum contumeliæ accusarent, dicentes: Quid verò passus es, optime Luciane, aut à quo persuasus Chrysippum & Zenonem nobis, qui multò antè fuerimus, proposueris, homines heri & paulò antè natos, cùm nos neque sermonis participes feceris, neque prorsus quæ loquamur tentaris? Quòd si hæc ab illis diceretur, quidnam illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixero me ab Hermotimo viro familiari ita persuasum esse? Atqui dicerent, sat scio: Nos verò, Luciane, quis ille sit Hermotimus, iuxtà cum imperitis ignoramus, sed neque ille nos novit: quare æquum non fuit, omnibus in totum repudiatis nos indicta causa condemnare, fidem dante viro vnicam tantùm in philosophia viam, sed neq; illam fortassè exactè satis perspectã habẽti.

Z Sedenim legũ conditores, ô Luciane, ad hũc modum nõ imperãt faciendum iudicibus, nimirum ne altero tantũ audito,

τὸν ἕτερον οὐκ ἐᾷν λέγειν ἃ αὐτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀπ' ὁμοίων ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ἵνα ῥᾷον ἀντιξετάζοντες τοὺς λόγους, ἐνίσκοπεῖν τὰ λεῦ τι καὶ ψεῦδος, καὶ ὧν μὲν ἕτερα ποιεῖσιν, ἐφίεσθαι δίδωσιν ὁ νόμος καὶ ἐς ἕτερον δικαστήριον διαιτᾶσθαι, ἄλλα ἐκεῖνα ἐρᾶν αὐτούς. ἢ τάχ' ἄν τις αὐτῶν καὶ προέροιτό μοι, ἀκήκοας, ὦ Λυκῖνε, εἴ τις Αἰθίοψ μυθικώτερος ἄνους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμὲν, εἶτα τὸ μὴ ἀκριβῶς μεμικέναι τὸ παράπαν, εἴ τινι συμβαίνει τῶν Αἰθιόπων διισχυρίζοιτο, καὶ λέγοι μυθικὸς μόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς ἢ ξανθούς, μὴ δ' ἀπό τι, ἢ μέλανας, ἆρα οἶσθ' οἱ τοιοῦτ' ἂν εἴη αὐτῶν; ἢ ἄκοι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, οὐ γὰρ δὴ νέος γ' ἂν ἦν, ὦ θρασεῖα, οἷδα; ἢ γὰρ

alteri facultas pro se loquendi ea, quæ ex vsu suo esse intellexerit, non concedatur: verùm vtrunque iuxtà audiendum esse præscribunt, quò facilius diuersis sermonibus inter se examinatis & perpensis, quæ vera, quæ falsa sint, inuenire queant. Quod nisi sic factitatum fuerit, permittit lex appellandi libertatem, vt in aliud iudicium ea transferantur, quæ illos loqui par est. a At si quispiam fortasse illorum me interrogaret, dic mihi, inquiens, ô Luciane, si quis Aethiops, qui nunquam alios homines conspexisset, quales nos sumus, propterea quòd nunquam peregrè extra patriam profectus sit, in quadam corona & conuentu Aethiopum pertinaciter affirmaret, diceréteque nusquam gentium homines albos aut flauos reperiri, neque vllius alterius coloris quàm nigros: numquid alijs fidem suis dictis faceret? Diceret autem ad illum quispiam ex senioribus Aethiopibus. Tu verò vnde hæc cognita & explorata affirmas, audacissime? neque

οὐ γὰρ ἀπεδήμησας παρ' ἡμᾶς οὐδαμόσε, οὐδὲ νὴ Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας ἀκριβῶς, φαίλω ἄρ' ἴσως διήμα ἱστορεῖσθαι τὸν περιόδον; ἢ πῶς, ὦ Ἑρμότιμε, συμβουλεύεις; Ερ. οὕτω διεπεπόμεθα γὰρ ἱκανῶς ἀλλήλοις. Λυ. καὶ γὰρ ἔμοιγε, ὦ Ἑρμότιμε, ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο οὐκ ἴσ' οἶδα ἃ ἐμοὶ καὶ σοὶ βούλεται· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦδε πάνυ δοκᾶ. Ερ. τὸ ποῖον; Λυ. ἐκφῦ δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φιλοπόνως μὲ ἐδέησεν, ἀνάλογον τοῖς ἐμοῦ πάθοι τις ἡμῖν, ὦ Λυκῖνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα ἀδύσας, καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ἑρμότιμος, ἀφθόνως μίσας ἀπεδήμησεν, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὴν Ἐπικούρου, μὰ Δί' ὅλως πρός ἄλλον τινά. ἃ τοίνυν λέγοι,

neque enim vnquam à nobis susceptâ ad exteros populos profectione peregrinatus es, neque per Iouem qualia apud exteras nationes sint, vnquam perueſtigâsti, aut præsens oculorum teſtimonio didiciſti. An verò hunc ſenem non rectè & grauiter ſentire prædicarem? Aut quid tu conſilij in medium adfers, Hermotime? HER. Imò verò tuæ ſententiæ aſſentior: iuſtiſſimè enim mihi videtur eius temeritas ita poſſe cõpeſci. LVC. Et quidem mihi, ô Hermotime. Cæterùm quod poſthac dicturus ſum, quomodo tibi mecum cõueniat, ſcire non poſſum: mihi quidem & illud iam valde perſuaſum eſt. HERMOT. Qualénam illud eſt? LVCIAN. Nempe vir ille probabili inductione inferet dicturus: ß Ergo abſurdè propoſitus eſt nobis quiſpiam, Luciane, qui ſaltem Stoicorum placita callucrit: quemadmodum amicus ille tuus Hermotimus, cùm nunquã peregrè profectus, neq; ad Platonis Academiã ſe contulerit, neq; apud Epicurum diuerterit, nèque omino cum alio quoquam familiaritatem cõtraxerit. Itaq; ſi dixe-

γοι, μηδὲν οὕτω καλὸν ἂν, μήθ' ἁπλῶς παρὰ ζῶσι πολλοῖς, οἷα τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐστί, κἀκείνων φαίης, οὐκ ἂν εἰκότως θρασὺν ἄνδρα δίκαιόν σοι, περὶ πάντων ἀποφαινόμενος, καὶ ταῦτα, ὦ ἑταῖρε, οὐδενὸς πω ἐξ Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πόδα προτιθέντος τί βούλει, ἀποκρίνωμαι αὐτῷ; τὸ δικαιότατον ἴσως ἀπαιτῆσαι, ὅτι ἡμᾶς τὰ μὲν Στωϊκῶν καὶ πάσυ ἐκμανθάνομεν, ὅσ' ἂν καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοσοφῶν ἐξίστησι. οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα· ὁ δὲ διδάσκαλος κἀκείνων μικρὸν καὶ φίλους πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἀναγκάζει γε αὐτὰ, πρὸς θεῶν αὐτός. ἢ νομίζεις ἐντεῦθεν ἡμῖν τὸν ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους, οὐχὶ διαγωνιζόμενος ἂν ἀκριβῶς πρὸς ἐκείνους· οἷα ποιεῖ, ὦ Λυκῖνε, ὁ ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος;

ἀξιοῖ

rit mihi ita pulchrum aut ita verum inueniri apud omnes reliquos, qualia Stoicorum sunt, & quæ ab illis asserunntur: annon iure optimo temerarius & audax tibi videri debeat, de omnibus definiendi & pronunciandi authoritatem sibi sumens, maximè verò cùm tantùm vnius sectæ pericus sit, neque vnquam ex Aethiopia vel alterum pedem protulerit? Quid verò existimas illi respondendum esse? Num verissimum illud, nos videlicet Stoicis addictos, illorum philosophiam perdiscere, iuxta quam dicunt putemus philosophari? neque tamen nobis obscura sunt ea quæ dicuntur ab aliis: siquidem præceptor noster, & illa inter disserendum proponit, refellens subuertensque illa satis arguté. Num verò existimas hoc responso audito tacituros esse Platonicos & Epicureos, tũ etiam alios? An non irrisum soluti iure optimo ad me dicent: Qualiánd facit familiaris tuus Hermotimus, ô Luciane,

qui

ἀξιοῖ δῖτε ἀνδιδόναις περὶ ἡμῶν πίστιν, καὶ οἴεται δικαῖα ἄνευ τὰ ἡμέτερα, ὁποῖα ἂν ἑαυτῷ φαίη, ἃ οὐκ ἀδύτῳ, ἃ κρυβόμενοι τὸ ἀληθὲς. οἰκοῦν τῶν τινα καὶ τῶν ἀπείρων περὶ τοῦ ἀγῶνος, καταίσχυνα δὲ τὴν ἄσκησιν, ἐπεὶ τινα καταφρόνησα, τὴν ἀνταγωνιστὴν δεῖξαι σαίοντα, μὴ δὲ ἀναπηδήσῃ αὐτὸν ἀγωνοθέτης ἄν, ἢ μάχεσθαί τινα; ἢ ἰσχνὰ μὲν οἰόσεται ῥᾴδια ἔσαι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ παιγνίδια, εὐδόκιμα δὲ τιμώμενον αὐτῷ, τάχ' ἂν νικᾶν αὐτὰ κείνιθαι, ὁπότερ καταγνώσεται τὸν ἀνθίπαλον αὐτὸν, καὶ πρατόν, ὃ δ' ἀπαγορίνοι, ἄπαλον δὲ οὔ; μὰ δίνω μᾶλλ' Ἑρμότιμ', ἀφ' ὧν ἄρ' οἱ ἀθλάσπαλοι αὐτοῦ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀνόητας, οὕτω

qui dignatur aduersarijs de rebus noſtris fidem habere, prorſus exiſtimans eiuſmodi eſſe omnia noſtratia, qualia ipſi falsò confingunt & dictitant, quorum aut ipſi imperiti ſunt, aut ipſam veritatem de induſtria celantes obfuſcant improbi?

An igitur ſi viderit aliquem ex athletis exercentem ſe priuſquam in arenam deſcenderit, calcitrantem in aëra, aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quaſi cæderet aduerſarium, illum ideo ſtatim proclamabit præfectus certaminis eſſe inuincibilem? Aut non potius exiſtimabit perfacile & tutum eſſe, ita pueriliter & iuueniliter Thraſonem gloriarum plenum agere, nullo aduerſario illi repugnante: ipſam autem victoriam tunc primùm decernendam eſſe, quando aduerſarium fortiter deuictum proſtrauerit, & ſuperior certando euaſerit, altero laſſitudine confecto, alioqui verò nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab his quibus præceptores ſui aduerſum nos abſentes in vmbra dimicant atque digladiantur,

illos

οἴκοθεν κρατεῖν ἀυτὸς, ἢ τὰ ἐκ μίτρα τοιαῦτα ἂν, ὡς ἀπαν πρίασθαι ῥᾳδίως· ἐπὶ τὸ τοιῦ τον ὅμοιον ἂν ἐν τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ κατασκευάσαντες ἐπάνω ἐκ ὀλίγου, ἀθὺς ἀναῤῥίπτουσιν. ἢ καὶ νὴ Δία τοῖς τοξεύμασι μετατῶσιν, οἱ κάρφη τινὰ σωρεύσαντες, ἵπτασθαι ἐπὶ κοντοῦ πήξαντες, οὐ πόῤῥω προβάλλουσι, σχάζοντες ἀφιέντες, καὶ ἂν τύχωσί ποτε, καὶ διαπείρωσι τὰ κάρφη, ἀνὴρ πρακτικὸν ἀθὺς, ὅς τι μέγα ποιήσαντες, ἢ ἀπεικάσαντες ὅτι αὐτοῖς τὸ βέλος ἀπὸ τῶν φρυγάνων. ἀπ' ὀλίγου Πέρσαι γὰρ οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκυθῶν ὅσοι τοξόται, ἀπὸ πρώτην μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἀφ' ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσιν· ἵπτασθαι δὲ καὶ τὰ τοξευόμενα κινοῦσιν ἀξίως, οὐκ ἰσῶται, οὐδὲ μενοῦντα τὸ βέλος, εἰς ἂν ἐπίσῃ, ἀπὸ διαδιδράσκοντα, ὡς ἔνι μάλιστα,

illos victores esse putet: aut ea quæ à nobis asseruntur, tam sine negocio posse refelli aut subuerti: quoniam illud persimile esset puerorum ædiculis, quas illi vt infirmas parare solét, ita protinus subuertunt ac diruunt. Aut per Iouem etiam his qui exercitio sagittandi sunt occupati, qui stipulis quibuspiam colligatis, & super contum fixis, nec ita procul positis, emisso telo iaculantur: ac si quando fortè fortuna collimantes scopum tetigerint, stipulasq; præfixas iaculo penetrauerint, illicò exclamant quasi re magna peracta, si telum per sarmenta euolârit. Cæterùm nequaquam ad hunc modum Persæ facere consueuerunt, sed neque Scythæ, quotquot illorum arcu & arte iaculandi præcellunt: verùm initiò ipsi equis insidentes, obequitando emittunt iaculum: deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu collimant, non stabilia, aut sagittam expectantia donec inciderit, sed cumplurimùm fugientia, nempe ferat,

ται, ὑπεῖκα γὰρ τοι ὡς τὸ πολὺ κατατοξάσει, ὑπ' ὀρνίθων ἔνιοι τυγχάνουσιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ σκοπὸν ἄξας παραβλῶπα τῇ νότῳ τῆς πλευρᾶς, ξύλον ἀντίτυπον, ἢ ἀσπίδα ἐκ βοείων ὀλοσφύρτων προβάλλονται ἀκλασάνουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι κἂν ἀξύλῳ σφίσι χρῆσθαι τοὺς ὀϊστούς. ἀπὶ τοί νυν, ὦ Λυκῖνε, παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ φρύγανα προβλήτους κατατοξεύσειν, ἅτα φασὶν ἀνθ' ὧν ἀπεσφίνευν κληρατικίνα. καὶ ἐκείνας ὑμῶν γραφάμενοι, πυκλοῦνται πρὸς ἐκείνας, καὶ κρατήσαντες, ὡς τὸ ἀληὲς, κρατῆν ἡμῶν εἴοντας. ἀλλὰ φάσμεν ἂν ἔχεσθαι τῶν αὐτὸς τὰ τῷ Ἀχιλῆος ἐκεῖνα, ἃ φησι πρὶ τῷ Ἕκτορι,

ἀλλ' ἐμὲ κόρυθι λύσεται εἰσορόωντα.

ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν ὀλίγοις ἕκαστος. ὁ Πλάτων δ' ἂν

ras, & maximè volucres feriunt. Quòd si nonnunquam scopus quoque feriendus est, emissi teli firmitate & impetu lignum transuersim obiectum, aut scutum bouinis coriis confectum præponentes, transfigunt: ac tùm quidem bonam spem habent fore vt eorum tela etiam per arma, vbi vsus erit, penetrent. Quapropter, ô Luciane, dic nostris verbis Hermotimo, præceptores eius sarmentorum seu stipularum fasciculos propositos telis petere: deinde ambitiosè gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduersus imagines nostras depictas pugilum more depugnare: quibus etiam, vt par est, superatos, nos prostratos esse existiment. Atqui vnusquisq; nostrûm ad illos dicere possemus, quod ab Achille dictũ est de Hectore:

Ille meam haudquaquam galeam, cristasq; comantes
Aspicere audebit——. Hæc quidem vno ore dicturi sunt omnes, singulatim autem alius alia. Plato haud

Δ' ἄρ μοι δοκῇ καὶ διηγήσασθαί τι τῶν ἐν Σικελίᾳ, ὃς ἄρ ἐδόκει τὰ πλεῖστα. ὦ γὰρ Συρακουσίῳ Γέλωνι φασὶ ἀνοῦδόν ἔναι τὸ σῶμα, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διεληθέρ ἐν τῷ, οὐδενὸς τολμῶντος ἐλέγξαι τύραννον ἄνθρα, μέχρι δή τινα γαμέτην ξένην, σωφρονισθεῖσαν αὐτῶ, τολμῆσαι καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχοι. τὸν δὲ παρὰ πλὺ γυναῖκα ἐληθότα πλὺ ἑαυτῆ ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμήνυσεν πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ μάλιστα πλὺ ἀνοσιάαν. πλὺ δὲ παρασκευάσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῇ· ὑπὲρ γὰρ τοῦ μὴ πλημμελῆσαι ἄκουν ἀνδρὸς, μηδὲ ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰκεῖον τοῖς ἀνθρώποις τοιοῦτό τι ἀποπνεῖν τοῦ σώματος τῶ. καὶ Ἐρμότιμῶ τοιαῦτα ἐμοὶ, ἃ τι μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνὼν, φαίη ἄρ ὁ Πλάτων,

hauddubiè mihi videtur aliquid narraturus eorum quæ facta comperit in Sicilia, quorum non pauca habet comperta. ¶ Siquidem perhibent Geloni Syracusiorum tyranno os fuisse putridum, infectumque grauedolentia: id quod per multum temporis illum latuit, cùm nemo auderet ob hoc ipsum reprehendere, virum præpotentem tyrannide, donec illi mulier peregrina adducta, rem vt se haberet, sumpta audacia exposuisset. Qua re ille inflammatus iracundia, vxorem suam accessit, grauiter cum ea expostulans, quòd illi non palàm fecisset fœtidi oris grauedolentiam, cùm eius vitiosæ animæ probè fuisset conscia. Illa verò orauit sibi habendam esse veniam, propterea quòd nunquam antea vllum alium virum sit experta, neque cum quoquam tam propè congressa, vt pro certo putarit in vniuersum omnes viros non aliam animam ore exhalare. Itaque Hermotimus, quia cum solis Stoicis commercium habuit, proculdubiò diceret Plato, non

τῶν, αὐτὸς ἀγνοῶ· ἴσως τῶν ἄλλων τὰ σώματα ἔχει. ὅμοια δ' ἂν μὴ Χρύσιππος ἔλεγε καὶ πολὺ πλείονα, ἔτι πολὺ πλείω τούτων, ἄπρακτον, εἰ καὶ τὰ Πλάτωνος ὠφέλησαι μὴ. πεισθέσης τινὶ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὁμιλησάντων. ἐνίοτε λόγῳ ξωκράτη φημὶ, ἄχεις ἂν ἄδηλον ᾖ, τίς ἀληθὴς ἐν προαιρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ, μεθοδίαν ἀφελέσθαι· ἔδεις γὰρ ἐν τὰς ἄλλας τὸ τοιοῦτον.

Ερ. ἐ Λυκίνε, πρὸς τῆς Ελευθερίας Πλάτωνα μὲν καὶ Αριστοτέλη καὶ Επίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπρομάχητον ἐάσωμεν· οὐ γὰρ καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰς γενέσθαι αὐτοῖς. σοὶ δὲ, ἐγώ τε καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῖν αὐτῶν ἐξετάσωμεν, ἃ τοιοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγώ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθίοπας δὲ, ἢ τὸν Γήλωνος γυναῖκα, τί δεῖ καλεῖν εἰς συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον;

to, non iniuriâ nescius est qualiánam aliorum sint ora. Non dissimilia fortasse & Chrysippus diceret, & his etiam multò plura, si illo indemnato & indicta causa relicto ad Platonis Academiam à quodam eius assecla persuasus me recipe-rem. Nam, vt tandem paucissimis verbis totius rei summam complectar, ita statuo, dum quidem incerto fuerit quæ nam vera sit secta philosophándi, nullam esse eligendam, propterea quòd non careat contumelia, si hac electa, aliam neglexeris. HERM. Per societatem domesticam, Luciane, age Platonem quidem & Aristotelem, quin etiam Epicurum & alios missos faciamus. Neque enim ex dignitate mea est, vt aduersus illos ego confligam. Cæterùm nos duo, ego inquam & tu, accuratè discutiamus, num res philosophica tale quiddam sit, cuiusmodi ego esse affirmo. Aethiopas autem, aut Gelonis vxorculam, quorsùmnam opus est ex Syracusis vsque ad nostrum colloquium accersere?

LVC.

Λυ. Ἀλλ' ἴσως μὲν ἀπίτως σαν ἐκ ποδὸς, ἃ σοι δοκοῦσι περιττοὶ ἔσεσθαι πρὸς τὸν λόγον· σὺ δὲ λέγε τάχα, θαυμαστὸν γάρ τι ἐρᾷς ἔοικας. Ερ. Δοκῶ μοι, ὦ Λυκῖνε, καὶ πάνυ δυνατὸν εἶναι, μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εἶτα δόξαι τἀληθῆ ἀφ' ἑαυτῶν, κἂν μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐκλέξῃ τις ἐκμανθάνων ἕκαστα. οὗτοσὶ δὲ σκόπει, μὴ τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὅτι ἃ δύο δυάδες τὸν τετράγωνον ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἆρα δοκεῖ περιττόν σε ποιεῖν θάνατον τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοί, μή τις ἄρα ἓξ πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγῃ αὐτὰς εἶναι, ἢ ἀντίκα ἀθρήσας ἄν ὅτι ἀνὴρ ἀληθῆ λέγει; Λυ. ἀντίκα, ὦ Ερμότιμε. Ερ. τί οὖν ἔτι ἀθύμως ἔχεις, ἐννοῶ τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς

Lvc. *Sanè illos quidem missos faciamus, quandoquidem tibi ad nostram disceptationem parùm vtiles & superuacanei visi sunt. Tu verò dic modò: apparet enim similis quiddam admirandi dicturo.* Herm. *Mihi equidem prorsus videtur, Luciane, omnibus modis fieri posse, eum qui tantùmodo Stoicorum dogmata perdidicerit, ex illis ad vnguem cognitis verum esse, tametsi aliorũ decretis pestilentibus nequaquam singula perdiscẽdo excusserit. Considera verò tecum, ad hunc modum ratione inita, si quis hoc tantum ad te dixerit, duabus dyadibus numerum quaternarium absolui. Ergo tibi iam circũeundum est, & viritim exquirendum ab alijs omnibus, quotquot arithmeticæ non sunt rudes, ne fortè quispiam inter illos sit qui dicat, bis duobus quinque aut septem constitui. An'non illicò tibi planum sit eum virum vera dicere?* Lvcia. *Illicò quidem, ô Hermotime.* Hermotim. *Qui igitur tibi fieri posse non videtur, eum qui solùm in Stoicorum*

εἰπὶ λέγουσι τἀληθῆ, καὶ
θάτερ, ἀδύνατος, καὶ μηκέτι θάτ-
θατερ τῶν ἄλλων, ἀδόκτα ὅτι
εἰσὶν ἄρα νῦν τὰ τέτταρα πρό-
τερ γεγονότα, οὐδ' ἂν μυρίοι
Πλάτωνες ἢ Πυθαγόραι λέ-
γωσιν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ἐ-
κεῖνο, ὦ Ἑρμότιμε· τὸ δὲ ὁμο-
λογούμενα τοῖς ἀμφισβητουμέ-
νοις ἀπάγειν, πάνυ διαφέρον-
τα αὐτῶν. ἔτι ἂν φαίης ἴσως
ὅ τινι ἐμοὶ τέτταρας, λέγουσι
τὰς δύο δυάδας συντιθέ-
σας, τὴν ἑβδομάδα, ἢ ἐνδεκάδα ἀριθ-
μὸν ἐκτελοῦσιν; Ερ. οὐκ ἔγωγε,
ἢ μαίνοιτ' ἂν, ὁ μὴ τέτταρα
γεμάσαι λέγων. Λυ. τί δαί, ἐστίν τινας πάνυ
πρὸς Χαείτων παρὰ σὲ ἐλ-
θόντας, Στωϊκῷ τινι, καὶ Ε-
πικουρείῳ, μὴ διαφερομένους
περὶ ἀρχῆς ἢ τέλους; Ερ. ἐδάς
μεν. Λυ. ὅρα τοίνυν, μή ποτε
μὲν παραλογίσῃ, ὃ γοῦν, καὶ
ταῦτα,

corum ſcholam inciderit veritatem dicētium, illorumq; ſermonibus planè perſuaſum, aliorum non amplius egere ductu & auſpicijs, cū certus iam factus ſit, nunquam fore vt quatuor quinque fiant, non ſi infiniti Platones aut Pythagoræ diuerſum affirmauerint? LVC. Nihil aduerſum, quod aiunt, dicis, ô Hermotime, cū ea quæ omnibus iamdudum ſunt certa & perſuaſa, reb. dubijs & incertis aſſimulare non dubites, longè latēq; inter ſeſe diſſidentia. Quid autem reſpōdes? eſſene aliquem quo cum tu ſermonem ſociaris, contendentem duas dyadas cōiunctas, aut ſeptenariū aut vndenarium numerum conſtituere? HERM. Haud quaquam ego, niſi fortaſſe per inſaniā deliraret, negans ex his non niſi quatuor excreſcere. LVCIAN. Quid autem? incidiſtine aliquando (& per Gratias verum dici volo) in Stoicum aliquem & Epicureum de rerum principijs, & bonorum fine inter ſe non diſſidentes? HER. Nunquam. LVC. Proinde etiam atq; etiam vide, ne tuis falſis & euanidis rationibus me fraudulenter

ταῦτα, φίλον ὄντα. ἐλλοιώτων γὰρ ὑμῶν, οἵ τινες ἀληθῶς εἰσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺν τοῦτο προαρπάσας, ἴδιόκας φέρειν ταῖς Στωϊκοῖς, λίγων, ὡς οὗτοι εἰσιν οἱ τὰ δὶς δύο, τέσσαρα τιθέντες, ὅπερ ἄδηλον ἂ οὕτως ἔχει. φαῖεν γὰρ ἄν οἱ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοί, σφᾶς μὲν οὕτω ἐνθυμεῖσθαι, ὑμᾶς δὲ πῃ ἢ ἐναντία λίγειν αὐτά. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμᾶς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθαι εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δὲ τὸ ἡδύ; καὶ ὅταν ὑμᾶς λίγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζῃ καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀλλ' ὅπερ ἐγὼ, πλεονεκτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συναβών, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καί τοι ἀνειλημμένων ἄμφω,

decipias, maximè verò amicum tuum existentem. Cùm enim nos subinde quæramus quinam in philosophiæ studijs vera loquantur, tu nihil cunctatus hoc præoccupatum Stoicis attribuisti, dicens illos esse qui bis duo quatuor esse statuerint: quod quidem obscurum est num ita se res habeat. fortassè enim dicerent Epicurei aut Platonici vestram hanc esse compositionem: nos autem quinque aut septem illa esse dicimus. [k] *An non videntur hoc ipsum tibi egregiè præstare, cùm vobis hoc solum quod honestum est, bonum esse putantibus, Epicurei voluptatem summum bonum esse statuant? Et cùm vos pertinacissimè contendatis omnia esse corporea, Plato tamen eius opinionis est, vt censeat in rerum natura nonnihil quoque esse incorporeum. Et quod primo loco dixi, nimiùm auidè illud quod in dubio versatur, tanquam minimè dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cùm aly hoc sibi vendi-*

cent,

ἄλλων, καὶ νικήσαντα αὐτῶν τὸ ἄνω, ἵνθα δὴ πείσεται μάλιστα, οἶμαι, δεῖ. ἄρ' οὖν ἱκανὸν ἡγεῖσθαι τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν δὴ μόνων, τὰ δὶς δύο, τέτταρα εἶναι φαμέν, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄχει δ' ἔμ αὐτῆ τούτου πέρι διαμάχωνται, πάντων ὁμοίως ἀκουστέον, ἐπειδὴ ἔτι σφῶν χάριν ἀκρόασιν δέξομεν. ΕΡ. ἔμοι δοκεῖς, ὦ Λυκῖνε, ξυμπάντων, ὧν βούλομαι ἐπᾶν. ΛΥΚ. οὐκοῦν σαφέστερον μὲν λέγων, ἀτιρρωτότερόν τι, ἀπὸ μὴ τοιούτων φάσεως. ΕΡ. ἆρα αὐτίκα οἷόν τι λέγω· θῶμεν γάρ τινας δύο ἰσελθεῖν εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, ἢ εἰς τοῦ Διονύσου τὸ ἱερὸν, ἔπειτα μέντοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀνοσιωσάμενα, ἀφανῆ δὲ πως ἀμφοτέρους ἱερυσαμένω φίλω αὐτούς, ὀπότερ' ἂν ὑπὸ πόλλου ἔχῃ τὸν φιάλην.

cent, dicántque illud esse, sanè ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porrò autem si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos verè autumare bis duo esse quatuor, alijs mea quidem sententia conticescendum est. Quamdiu verò ea de re inter ipsos contentiosè digladiantes anceps est controuersia, omnes ex æquo audiendi sunt, aut compertum habere, videri nos ad gratiam ferre iudicium. HERMOT. Non videre mihi, Luciane, intellexisse quid dicere voluerim. LVCIAN. Ergo crassius & manifestius explicandum tibi erit aliud quippiam dicturo, tantum vide ne tale aliquid dehinc adducas. HERMOTIM. Scies actutum, cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Aesculapij aut Dionysij fanum ingressos, deinde phialam quandam è rebus sacris esse sublatam atque deperditam: hauddubiè iam summopere necessarium est, vt ambos inuestigatione habita perscrutemur, vtérnam illorum phialam in sinu abditam habeat.

Λυ. ἡ μάλα. Ερ. ἴσχε δ' πάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ οὐ, ἄν τι ἀπόληται; Ερ. ἐκεῖ ἄρα παρὰ τῷ πρώτῳ εὕρῃς σῶον, εἴ τι τὸν ἕτερον ἀφῆσας, πρόθυμον γὰρ ὡς ἐκ ἴσθ. Λυ. πρόθυμον. Ερ. ἦ ἄν τι μὴ εὕροιμεν ἐν τῷ πρώτῳ κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἴσθ, καὶ οὐδὲν ἀφανὲς οὐδὲ οὕτω δῆ. Λυ. ἴσθ γάρ. Ερ. καὶ ἡμεῖς δίνιον, ἃ εὕροιμεν ἐκ ἐν παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς πλὴ φιάλῃ, ἐκ ἔτι ἀρκεῖ τὸς ἄλλοις ἀξιόσομεν, ἴσχοντας ὃ πάλαι ἐζητοῦμεν; ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κάμοιμεν; Λυ. εὐφώς, ἄν τι εὕροιτε, καὶ εὑρόντες ἔχοιτε εὐχάριν ὡς ἐκάνῳ λῷ τὸ ἀπολωλὸς, ἢ ὑ ὅλως γνώριμον ὑμῖν ἦν τὸ ἀνάθημα. νῦν δὲ, ὦ ἑταῖροι, πρότερον μὲν ὁ δύο ἤδειμεν οἱ παρελθόντες εἰς τὸ νεὼν, ὡς ἀναγκαῖον ἐν τὸ ἕτερον ἀνοῖξαι τὰ φάσια ἔχειν, ἀπὸ μάλα

Lvc. Maximè, Herm. Omnino autem alterum habere necesse est. Lvc. Et cur non, si quidem deperditа est? Her. Proinde si apud priorem amissam phialam inueneris, alterum nequaquam exuędum esse putas. iam enim palàm est illã non habere. Lvc. Sanè palàm est. Her. Et si in prioris sinu reperta non fuerit, alterum habere sanè consentaneum est: neq; hîc longa perscrutatione opus est. Lvc. Certè enim habet. Her. Ergo nos quoque si apud Stoicos phialam iam inuentã habemus, alios perscrutãdos esse superuacuum & indignum existimamus, habẽtes quod dudum tantopere quærebamus: aut quãobrẽ inani labore nos ipsos amplius defatigaremus? Lvc. Nullius profectò gratia, si reperta phiala penes vos fuerit, illáq; inuenta pro certo compertum habetis illud ipsum esse quod erat deperditum: aut planè vobis cognitum est donarium. μ Iam verò, ô amice, non saltem duo sunt qui templum ingrediuntur, vt necessarium sit alterũ habere rem furto subtractam, verùm

profectò

μάλα πολλοί τινες. ἔτα καὶ τὸ ἀναλόμενον ἀυτὸ ἄδηλον ἦ, τι ποτ' ἐστὶν, ἄτι φιάλη τις, ἢ σκύφος, ἢ στέφανος. ὅτι μὲν γὰρ ἱερᾶτ, ἄλλο ἄλλα λέγουσι, καὶ οὐδὲ περὶ τῆς ὕλης ἀυτῆς ὁμολογοῦσιν· ἀλλ' οἱ μὲν χαλκοῦ, οἱ δὲ ἀργύρου, οἱ δὲ χρυσοῦ, οἱ δὲ κατασίδηρα ἔνια ἀνδρὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀφεθῆναι τοὺς ἀναλόντας, ἢ βούλῃ ὑμῖν τὸ ἀφανὲς ἐκφανὲς. καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῶν πρότερον τοὺς ἱερεῖς φιάλην χρυσῆν, ἔτι καὶ τοὺς ἄλλους ἐνδύτου ἀφαιρετέον. ΕΡ. δῆτα τί, ὦ Λυκῖνε; ΛΥΚ. ὅτι ἄδηλον, εἰ φιάλη τὸ ἀναλόμενον ἐστὶν· ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο ἐκ πάνυ πολλοῦ ὁμολογεῖται, ἀλλ' οὔτι γε χρυσῆν ἅπαντες φασὶν ἔνια τὴν φιάλην. ἀ δὲ καὶ μάλιστα γελοῖον. γέροντός, ὃς φιάλην ἀπέλιπε χρυσῆν, καὶ σὺ παρὰ τῶν πρότερον τοῖς φιάλην χρυσῆν,

profectò illorum magna est copia. Deinde non minus obscurum est, quid illud tandem sit quod deperditum est, num phiala quæpiam, num scyphus, num corona. Quotquot enim sacerdotes sunt, subinde alius aliud esse affirmat: quippe qui neque de ipsa materia vnanimiter consentiunt, verùm hi ex ære, alij ex argento factum, partim autem aureum, partim verò argenteum illud esse dictitant. Itaque planè operæprecium esse vides, detractis vestimentis omnes in templum ingressos exui, si animus est rem amissam inuenire. Quanquam enim apud primum aurea phiala tibi reperta fuerit, nihilo secus tamen & cæteri pari opera sunt exuendi. HERMOT. *Quamobrem, ô Luciane?* LVCIA. *Propterea quòd incertum sit, num phiala illud ipsum sit quod erat amissum. Tametsi verò & hoc vno ore omnes confessi fuerant, haud tamen omnes auream fuisse phialam confirmabant. Porrò autem vt maximè inter omnes constet auream, phialam esse amis-*

μῶ, οὐδὲ οὕτω παύσει λίαν ῥυνθμιζ@ τοὺς ἄλλους. οὐ γὰρ ἥδονόν σε, ἃ αὐτὴ ἴσως ἐν τῷ θεοῦ. ἢ οὐκ οἴει πολλὰς φιάλας ἄνω χρυσᾶς; ΕΡ. ἔγωγε. ΛΥ. διόσ δὴ ἐπὶ πάντας ἴσως ἐρευνᾶσθαι, καὶ τὰ παρ' ἑκάστῳ ἐνρισκόμενα πάντα εἰς μέσον καταβάντα ἀναξαι ὅ, τί ποτε αὐτῶν πρὸς σοι ἄξιον θεῶν κτῆμα οἴεσθαι. καὶ γὰρ οὖν τὸ τῶν πολλῶν ἀποείαν παριχόμενον, τοῦτό ἄξιον, ὅτι ἑκάστ@ τῶν ἀποδυσομένων ἔχέ τι πάντως, ὁ μὲν σκύφον, ὁ δὲ φιάλην, ὁ δὲ στέφανον. καὶ ὁ μὲν ἐκ χαλκοῦ, ὁ δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὁ δὲ ἀργύρου. ἃ δὲ ὁ ἔχέ, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὅτῳ τινὰ ἐρόσυλον ἄπεις, ὅπου γε καὶ ἃ πάντες τὰ ὅμοια ἔχουσιν, ἄδηλον ὧν καὶ ὅτως ὅπως ὁ τὰ θεοῦ ὑφηρημένος. ἴσῃ γε καὶ ἐθισμὸν κὰ

sam, tamen ne sic quidem alios perscrutandi finem facies: neque enim tibi constabit, num Dei sit illa ipsa: aut non reputas infinitas esse phialas aureas? HERM. *Sanè censeo.* LVC. *Igitur omnibus modis necessarium est, perscrutatem omnes accedere, & illis quæ apud quemque inuenerit, in medium depositis, conijcere quidnam ex eisdem diuinum donarium potissimùm sit existimandum. Etenim quod omnium maximè dubio inuoluit animum, illud est, quòd vnusquisque exutorum aliquid apud se habeat, hic scyphum, ille phialam, alius coronam, & hic quidem ex ferro fabricatam, alter autem auream, tertius argenteam. Nondum verò clarum est & perspicuum, num hæc sit res sacra, quod habetur. Quare magnam tibi impositam esse vides necessitatem dubitandi, quémnam ex tanto numero sacrilegij insimules. Vbi verò omnibus essent paria & similia, iuxtà foret incertum cognitu, quinam diuina donaria sustulisset. sunt enim harum rerum possessiones etiam priuatæ.*

καὶ ἔχειν. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας ἓν δὴ, οἶμαι, τὸ ἀνεπίγραφον εἶναι τὴν ἀπολομένην φιάλην. εἰ μὲν γὰρ φιάλην ἀπολωλέναι, ἧς ἄχι ἐπιγέγραπτο τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τοῦ ἀναθέντος, ἧττον ἂν ἐκάμνομεν, καὶ εὑρόντες τὴν ἐπιγεγραμμένην, ἐπαυόμεθ' ἂν ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς ἄλλους· οἶμαι δέ σε, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις. Ερ. καὶ ὀρθῶς οἴει. πολλάκις γὰρ, καὶ πολλαχόθι. Λυ. ἆ οὖν ποτε καὶ περὶ τοὺς ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐκαθίζου; Ερ. νὴ Δία, ἔναγχος Ὀλυμπιάσιν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῶν Ἑλλανοδικῶν, Εὐανδρίδου τοῦ Ἠλείου θέαν μοι προκαταλαβόντος, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ἐπεθύμουν γὰρ ἐγγύθεν ἅπαντα ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλανοδίκαις γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα, ἦν καὶ τὸ, πῶς κληροῦσιν, ὄν τινα ᾧ τινι χρὴ παλαίειν, ἢ παγ-

uatæ. Cæterùm ignorantiæ causam vnam esse arbitror, quòd nullo titulo inscripta sit deperdita phiala. Ponamus enim amissã esse phialam, quæ si Dei nomine, aut eius qui illum templo dicatam consecrauit, foret insignita titulo, minori in perscrutando labore defatigaremur, & ea quæ inscriptiuncula notata foret reperta, finem faceremus exeundi, & alios perturbandi. Opinor autem, Hermotime, iam te sæpenumero v gymnicis certaminib' interfuisse. HER. *Et rectè quidem opinaris : iam enim persæpe interfui.* LVC. *Nunquid igitur etiam aliquando iuxta Athlothetas consedisti?* HER. *Per Iouem nuper in Olympijs læuum latus iudicum sedendo claudebam, Euandrida Elei filio inter ciues suos spectaculum mihi præoccupante. Cupiebam enim singula propiùs inspecta cognoscere, quæ fierent circa iudices.* LVC. *Proinde etiam illud exploratum habes, qua sortiendi ratione vti soleant, cúmnam cum quoq; luctandum,*

ἢ πάγκρατιάσαι; Ερμ. οἶδα γάρ. Λυκ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ ἄμεινον, ἐγγύθεν ἰδόντα. Ερμ. τὸ μὲν πάλαι δή, ἐπὶ Ηρακλέους ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης. Λυκ. μή μοι τὰ πάλαι, ὦ Ερμότιμε, ἃ δὲ αὐτὸς ἐγγύθεν, ἐπαίνησον. Ερμ. πάλαι μὲν ἀργυρᾶ πρόκαθται ἐκ τοῦ θεοῦ, ἐς ταύτην ἐμβάλλοντες κλῆρον μικρόν, ὅσον δὴ κυαμίσκον τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένον. ἐγγράφεται δὲ ἐς δύο μὲν ἄλφα, ἐν ἑκατέρῳ, ἐς δύο δὲ τὸ βῆτα, καὶ ἐς ἄλλους δύο τὸ γάμμα, καὶ ἑξῆς καθ' ἑκάστην τὴν ἀεὶ πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆρον τὸ αὐτὸ γράμμα ἐπιχωρίζον. προσεύχεται δὲ ἑκάστῳ ἴσως, προσεξάμενος ὧν Διΐ, καθὰς πάλαι χάρα ἐς πάλην κάλπιν, ἀναισχὴ τὸν κλῆρον ἕνα, καὶ μετ' ἐπαίνου ἕτερον,

aut Pancratio decertandum sit. HERMOTIM. Planè perspectum habeo. LVC. Longè itaque promptiùs & melius tu expedies, qui ista propiùs & curiosiùs sis contemplatus. HERMOTIM. Apud priscos quidem præsidente in certaminibus Hercule, laurea folia. LVCI. Ne mihi quæso priscorum instituta percenseas, Hermotime, sed quæ ipse coràm conspexisti, cedo. HERMOTIM. Initiò quidem ex vrna argentea e Deo sacra in medium proponitur, in eam paruæ quædam sortes conijciuntur, fabacea fermè magnitudine, literis inscriptæ. Inscribuntur autem duæ, vtraque videlicet litera a, deinde in alteras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iuxta eandem rationem inscribuntur & reliquæ pro numero athletarum, si plures fuerint; ita vt semper binæ sortes ijsdem sint insignitæ literis. Accedit deinde quisque ex athletis susceptis votis Ioui supplicans: immissáque in vrnam manu, vnam ex sortibus extrahit, & post

ἑνὸς, καὶ παρισὰς μασ-
γομένῳ ἑκάστῳ, ἐντίχα αὐ-
τῶν τὰ χάρτα, οὐ παρίχων
ἀναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα
ἔχει, ὁ ἐξισώσας. ἐκάλεσεν
δὲ καὶ λιθίδιον, ὁ Αλυτάρ-
χης, οἶμαι, ἢ τῶν Επανορθι-
ωτῶν αὐτῶν τις (οὐκ ἔτι γὰρ
ἔστο μέμνημαι) περιιὼν, ἐπι-
σκοπῶν ἐνὸς ἑκάστου τὸν κύ-
κλον ἑστῶτα. καὶ οὕτω τὸν μὲν
τὰ ἄλφα ἔχοντα, ὧν τὸ ἕτε-
ρον ἄλφα ἀντισταχότι, πα-
ραίαν ἢ παγκρατιάζειν συ-
νάλλαττον δὲ τὸ βῆτα, ὧν τὸ
βῆτα ὁμοίως, καὶ τοὺς ἄλλους
τοὺς ὁμογράμμους κατὰ τοῦ-
τον μὲν τὸν, ὅσοι ἄρτιοι ὄσοι
τε ἀγωνιοῦνται, οἷον ὀκτὼ ἢ τέσ-
σαρες ἢ ἑξαίκα. ἢν δὲ περιτ-
τὸς, πέντε, ἑπτὰ, ἐννέα, γράμ-
μα τι περιεῖναι ἐπὶ κλήρου ἔχο-
ντος, συμβάσεται αὐτοῖς,
ἀντίχαρον ἄλλο τὸν ἔχειν.
ὃς

post illum alius. Quibus singulis assistens w flagellifer protensa manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis extractæ sint. Cæterùm vbi iam singuli singulas sortes habuerint, tum demum Alytarches, vt ego opinor, aut vnus ex iudicibus (neque enim ampliùs memoria teneo) circumeundo cõtemplatur & explorat sortes in circulò consistentium. Atqui ita eum quidem qui α habuerit, cũ altero sortem α inscriptam habente, aut lucta, aut ρ Pancratio decertaturum committit. Deinde de pari ratione etiam eum, qui β habet extractum, cum altero eiusdem literæ. qui tenor committendi seruatur etiam in alijs consimilium literarum sortes habentibus. Et hæc ratio componendorum athletarum, numero illorum æquali, seu pari existente, nimirum si octo, aut quatuor, aut duodecim illorum fuerint. Quòd si dispares accesserint, quinque videlicet, aut septem, seu nouem, tum literæ quæpiam superuacua sorti inscripta, vnà cum alijs in vrnam mittitur, non habens literam sibi respondentem.

βαδίως ἂν μάθοιμι. ΛΥΚ. τί γὰρ τῶν ἐντέλλῃ, τὸ ν ὕστερον τῶν δ ἢ Ἑρμότιμον, οἶδα ὅτι ἔφης καὶ ὁ δοῦτος ἕξων εἰη. ΛΥΚ. πῶς, ὦ Ἑρμότιμε; ΕΡΜ. ὅτι, τὰ μὲν δύο τῶν τεττάρων ἔχουσι, καὶ τὰ β ἑκάτερος δύο, τῶν λοιπῶν δὲ τεττάρων ὄντων, οἱ μὲν τὸ γ, οἱ δὲ τὸ δ πάντως ἀνευρήσουσι, καὶ ἀνάλωτον ἤδη τὸ δοῦτε ἀθλητὰς ὄντε τὸν ὄντας, τὰ τέτταρα γράμματα. δῆλον δ' ὅτι μόνον ἂν ἔτι ὑπολείποι ἓν τὸ ἑξῆς γράμμα, τὸ ν, ἢ ὁ δοῦτος, ἀνησόμενος, ἱερεύς ἂν. ΛΥΚ. ὕστερον, ὦ Ἑρμότιμε, ἐκπονήσεις τὰς συνθέσεις, ἃ δίκαιος ἀνάκεισθαι τάχα μοὶ δοκοῦντα, ὑποῖα ἂν ᾖ; ΕΡΜ. τὰ Δία, ἀθαυμαστόν τι, ὦ, τι ἂν ὁλόγον ἀντιπαρῇς ἐμοὶ πεῖσαι τὰ δοῦτον. ΛΥΚ. σὺ δ' ἤδη, εἰ ἑξῆς πάντως γράφεις μόνον γράμματα, ἄρκει, οἷον πρῶτα δοῦτα, Δόκτυ-

nouem illorum existentibus. Etenim si primo aut secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præsidem, qui eo sortem inscriptam habuerit? LVC. Quonam pacto, ô Hermotime? HERMOT. *Ad hunc quidem modum: illorum enim duos* α *habere certum est. consimiliter etiam alij duo* β *sibi vendicant. Iam cùm adhuc quatuor sint reliqui, duos illorum* γ, *alteros* δ *extremos esse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igitur constat tantummodò superesse* ν, *quod qui extremo loco inuenerit, præses hand dubiè constituitur.* LVC. *Vtrum igitur, Hermotime, collaudem ne ego te ob singularem ingenij tui industriam, an placet vt ea refellam quibuscunq; tandem probabiliter contradici posse reor?* HERMOT. *Ita per Iouem. vehementer enim animi pendeo, etiam atque etiam cogitans, quidnam his ratione probabili possit contradicere.* LVC. *Equidem tu, quemadmodũ literæ pinguntur ex ordine, dixisti, veluti primo loco* α *ponitur, secundo*

μὲν ἕξ β, τὴν κατὰ τὸν τάξιν, ἔχεις ἂν ἐς ὧν αὐτῶν τὴν τάξιν ὁ ἀεθλοθέτης τῶν ἀθλητῶν. καὶ δίδωμί σοι ὀλυμπιάσιν ἀγωνίζεσθαι. τί δαί, ἂν ἐμπόδιόν σοι ἀτάκτως ἐγγράμματα, ἐξ ἀπάντων τὸ χ, καὶ τὸ σ, καὶ τὸ ξ, καὶ τὸ ν, καὶ τὸ θ; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πίντε τάξα, λοιπὰ ἐκ τῶν ἐλλήνων τῶν ἐκτὸς ἐγράφομεν, τὸ δὲ ξ μόνον ἐκ τοῦ ἐννάτου, ὃ δὴ καὶ δηλοῖ ἐμοὶ τὸν ἔφορον, τί ποιήσας πρῶτον ἐν ῥοῖ τὸ ξ; ὡς ὀρθογράφος ἔφορος ὂν ἐκ τὸν ξύλα τὸν ξύλα αὐτὸ, ἓν μὲν ἐκ πάντας ἐλθὸν, ἵνα μὴ ἐκ σοὶ αὐτῷ συμφανεῖ, ἢ δὲ ἔχει, ὥσπερ νῦν, τὴν τάξιν αὐτῶν ἐκμαθήσεται. ΕΡΜΟΤ. Δυσανάσχετόν τοῦτο ἐρωτᾶς. ΛΥΚ. Ἰδοὺ δὲ μὴ ἐπίστασαι τὸ αὐτὸ ἐπιστήσασθαι. τί δὲ ἂ μὴ δι γράμματα γράφοιμι ἐκ τὴν ἐλλήνων, ἀπὸ τινὰ συμβάλλεσθαι καὶ χα-

cundo β, ac deinceps alias, secundùm illarum seriem, vsque ad vnam illam, in qua terminatur athletarum numerus. Et sanè facilè assentior tibi ita fieri in σ Olympicis certaminibus. Quid autem si non seruato literarum ordine, quinque ex omnibus indiscriminatim eligeremus, videlicet ipsum χ, deinde σ, mox ξ, postremò ν, & θ? Quatuor itaque literæ, octo sortibus inscribentur, ipsum autem ξ super nonam solum, quo præses nobis indicabitur. Quid ergo iam facies ſtatim sub initium literula ſ inuenta? Quomodo verò cognoscet præsidem existentem eum, qui illam habuerit, nisi omnes accedens, nihil huius simile inuenerit? Neque enim tibi integrum erit, quemadmodum nunc, ex illarum ordine cognoscendi præsidis coniecturam facere. HERMOT. Rem arduam ex me interrogas, ad quam tibi respondeam, mihi promptum non est. LVC. Age, si placet, hoc ipsum alia ratione considerandum tibi proponam. Quid si nullis literarū figuris, sed signis quibusdam

& cha-

καὶ χαρακτῆρας, οἷα ποικίλα Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀνθ' ὧν γραμμάτων, ζωοκεφάλους τινὰς ὄντας, καὶ λεοντοκεφάλας ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὴ ἀφῶμεν, ἐπεὶ πρὸ ἀποκοπὰ ὄντα; φημὶ δὲ τὰ μονοποδῆ καὶ ἀπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἴόν τι, ἀνάσαυλις ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν ἀληθοιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ κύνας δύω· ὧδ' ἂν γένοιτο, λέων ἴσως τὸ ἐπίσημον. ἢν δέ γε ὧν λεοντοφόρῳ τούτῳ ἀληθῆ ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πόθεν ἔξεις ἀπᾶν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἵππον ποιῶν, ἢν μὴ πυθόμενος ἀφ' ἑτέρου ἅπαντας ἐπιὼν, εἴ τις καὶ ἄλλος λεοντα ἔχει; Ερ. ἐκ ἔχω ὅ, τι δι ἀκριβείωμαι, ὦ Λυκῖνε. Λυκ. ἀκότως· ἐδὲ γὰρ εὐπρόσωπον ἐδέν. ὥστε ἢν ἰδίλωμεν ἃ τὸν ἔχοντα τῶν ἱερὰν φιάλῃ

& characteribus sortes connotarentur, cuiusmodi permulta literarum loco depingunt Aegyptij, puta homines caminis aut leoninis capitibus? Aut illa quidem, si videtur, missa faciamus, cùm sint peregrina & exotica, & à nostro instituto prorsus aliena. Age verò simplicia illa & vniformia sortibus inscribamus, quemadmodum fieri potest assimulantes, nimirum binis sortibus homines, deinde binos equos alteris binis, mox duos gallos, postremò duos canes. Porrò nonae, tanquàm præstantissimae, leonis imago insculpta sit. Proinde si mox initiò in sortem leoninam ferentem imaginem incideris, quibúnam coniecturis persuasus dices eam esse, quâ præses designatur, nisi omnes accuratè circumspiciendo perlustraueris, num quis etiam àlius præter hunc adsit, habens sortem leomferam? HERMOT. Nihil habeo, Luciane, quod tibi ad hæc respondeam. LVC. Non iniuria. Neque enim video quid possit aptè responderi, adeò vt animum induxerimus, aut cùm inuenire penes quem sacra sit

phiala,

φιάλῃ ἴυρᾶν, ἢ τὸν ἡγεμόνα τῶν ἀθλητῶν ἄγοντα, ἢ τὸν ἄλλως ἡγησόμενον ἀμεῖνον ἐς τὴν πόλιν ἰέναι τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀναγκαίως ἀφιξόμενα, καὶ ἐξεπίστασθαι, ἄκρως παρόμενοι, καὶ ἀφθόνως καὶ φιλοθεωρουμένως. μόλις γὰρ ἂν τὸν τοιοῦτον ἐκμάθοιμεν, καὶ εἴ τις μέλλει σύμβουλος μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι φιλοσοφίας περὶ, ἵν' τινα φιλοθεωρίαν, οὕτως ἂν ἄν μόνος ὁ τὰ ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων ἐπιστήμων ἐσόμενος. οἱ δ' ἄλλοι, ἀτιμάζω, καὶ οὐκ ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, ἴσ' ἂν καὶ μιᾶς ἐπιστάσθαι ὧσι· τάχα γὰρ ἂν ἐμάθοιεν ἐκείνου ἄν· οὐ δὲ λέγω, ὅτις παρασκάμμων καλὸν ἄνθρωπον, λέγει τοῦτον ἅπασι κάλλιστον ἄνθρωπον ἁπάντων, πιστεύσαιμι ἂν αὐτῷ, ἵν' μὴ ἀδῶμεν, ὅτι πάντας ἀνθρώπους

phiala, aut qui inter athletas præsidit loco habendus sit, aut cuius ductu & auspicio feliciſſimè in Corinthum vrbem illam florentiſſimam peruenire queamus, omnes neceſſariò accedendos eſſe putem, ſummáque diligentia detractis veſtimentis, omnibus tentatis ſolertiſſimè exquirēdos: etenim vix etiam ſic veritatem indagātes perueſtigabimus. Quod ſi quis mihi vnquam futurus eſſet conſiliarius fide dignus ſuper rebus philoſophicis, contendens omninò operam eſſe nauandam philoſophiæ ſtudijs: ille demum ſolus erit, quem eorum quæ dicuntur ab omnibus, ad vnguem peritum eſſe cognouero. Reliquos autem omnes vt inutiles, & nulla re dignos contemnam, nihil fidei illis habiturus, donec etiam vnius fuerint neſciꝰ, quæ fortaſſe ex illis eſſe poſſit omnium optima. v Neque enim ſi quis adducto homine formoſo dicat hunc ex omnibus hominem eſſe formoſiſſimum, ſtatim ille ſuis verbis mihi fidem faciuus eſt, vt credam eum vera loqui, niſi certum habuero omnes homines illi viſos eſſe: fieri enim fortaſſe poteſt, vt hic homo

ἀνθρώπους ἱκέσθαι, ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτος καλὸς, ἀλλὰ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἄρ ἔχοι ἀδύνατον, μὴ ἰδὼν ἅπαντας ἡμᾶς ἤδη οὐκ αὐτὸ μόνον καλὸν, ἀλλὰ τοῦ καλλίστου φόμενα, καὶ ἡμᾶς μὴ τοῦτο ὑπολαμβάνειν, ὅπερ ἡμῖν πλέον πεπράχθαι ἡγησόμεθα. ὑγὰρ ἀγαπήσομεν, ὁποῖόπερ ἂν τοῦ καλοῦ ἐντυχόντες, ἀπ' ἐκείνου τὸ ἀπρόσιτον ζητοῦμεν κάλλος, ὅπερ ἀνάγκη μὴ εἶναι. Ερμ. ἀλλὰ θεῖ. Λυκ. τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ ἁπάντων ὁδοῦ πεπαραμύθιον ἐν φιλοσοφίᾳ, ἢ ὅς τά τε τοῦ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Χρυσίππου καὶ Ἐπικούρου, ἢ τῶν ἄλλων λιγόμενα ἀθρῶν, πλανητῶν μίαν ἅλιζε ἐξ ἁπασῶν ὁδὸν, ἀληθῆ τε ἀνευμάσας, καὶ πάντα μαθὼν ὡς μόνην ἄγουσαν εὐθὺ τῆς εὐδαιμονίας. εἰ γάρ τινα τοιοῦτον εὕροιμεν,

homo non sit contemnenda elegantiæ: quòd autem summæ sit inter omnes formæ & venustatis, scire haudquaquam possum, nondum visis omnibus. Nos porrò non formoso tantùm ego essemus, sed formosissimo: quem nisi inuenerimus, parum sudatum, & nihil actum esse putabo. Non enim contenti erimus, in qualemcunque tandem amabilis & honestiæ formæ hominem inciderimus, verùm summam illam, qua maior esse non potest, formæ elegantiam perueſtigamus, quam necessariò vnam esse negare non potest. HERMOT. *Vera sunt hæc.* LVC. *Quando ergo aliquem mihi produces totius in philosophia itineris peritum, quémque ea non fugiam, quæ cùm à Pythagora, tum à Platone, præterea quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epicuro, aliisq; omnibus dicuntur, & affirmantur? Denique qui vna via ex omnibus electa, experimento edoctus pro certo compertũ habeat, eam solam esse viam, quæ rectà ducat viuentes ad felicitatẽ tantoperè quæsitã. Etenim si talem quærentem*

piam

μὴ, πανσόμεθα πράγματα ἔχοντα. ΒΡ. ἀ ἐξάδιον, ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτον ἄνδρα ὑρᾶν. ΛΥ. τί δὲ ἔμ πράξομεν, ὦ Ἑρμότιμε; ἐκ ἄν ἀναγορεύτεον, οἶμαι, ἐκ μηδενὸς ἄγκιστ' τοιούτε ἐς γε τὸ παρὸν ἐπορῆμεν ἄρα τόδε πάντων μεράτιστόν ὅτι, κὴ ἀσφαλέστατόν, αὐτὸν ἔκαστον ἐρέσθαι, ὅτι πάσης ἀπορίας χωρῆσαι, κὴ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; ΕΡΜ. ἴσως μὲν ἐκ τούτου γε, πλὴν ἐπᾶν τὸ μὲ ἐναντίον ᾖ, ὀλιγῳ πρόσθεν ἔλεγες, ἐς ἐξάδιον ἐπιδέυτα ἑαυτῷ, κὴ πειράσεται πάντα πλὴν ἐθόντων, ἀναθαρῶν αὐτός. πᾶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθᾶν τὰς ἐδὸς ἐν τῷ πρώτῳ, ὡς φῂς, κατανοήσοντα; ΛΥ. ἀλλ' σοι φράσω, τὸ τῦ Θησέως ἐπᾶν νο

piam quærendo conſecuti eſſemus, deſineremus nos moleſtis onerare negociis. HERMOT. Haudquaquam, Luciane, eiuſmodi vir inuentu facilis eſt. LVCIA. Quid igitur faciemus, Hermotime? neque enim animus abiiciendus eſt, propterea quòd eiuſmodi ducis inopia in præſentia laboramus. Ergo illud aggrediamur, quod factu mihi videtur multò conſultiſsimum & tutiſsimum, vt quiſque ab initio exorſus, omnes ſectas percurrat, eaque accurata & diligenti indagine conſultando examinet quæ dicta ſunt ab omnibus. HERMOT. Quantum quidem tua verba intelligo, ita facto opus eſſe videtur, niſi quòd illud quod non multò antè à te dictum eſt, cum his mihi pugnare videtur, videlicet arduum & graue eſſe, eum quì vniuerſa iam ſeſe tradiderit, expanſis denuò velis recurrere. Quomodo enim fieri poteſt, vt is qui in priori iam occupatus detinetur, reliquas omnes percurrat? LVCIA. Illud equidem paucis tibi expediam: nimirum Theſei inſti-

νο μιμησόμεθα, καί τι λίνον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδνης λαβόντες, ἅσιμεν ἐς τὸν Λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς ἔχομεν ἀπραγμόνως μηρυόμενοι αὐτὸ ἐξιέναι. Ερ. τίς ἂν δῆτα ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ' ἄν, ἢ πόθεν ἡ λίνα ὑποκύσομεν; Λυ. θάῤῥει, ὦ ἑταῖρε· λόγῳ γάρ μοι δοκῶ τινος ἐγκρατὴς γενέσθαι οὗ τινος ἐχόμενοι, ἐξιλθοιμεν ἄν. Ερ. τί δῆτα τοῦτο ἔστιν; Λυ. ἐπιμόνον ἐρῶ, ἀκούσιον δ' ἔστιν ὁρᾶν, τὸ Νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπίστως. ἢν γὰρ μὲν ῥᾳδίως πεισθῶμεν ἀκούσαντες, ἀπαλλαττόμεθα αὐτὸ ποιοῦντες, ἀπολιπόντες καὶ ζῆν ἐξὸν λόγον, ἴσως ἂν μόλις ἂν τὰς Λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. ἆρ' ἐπί τινα δὲ αὖ τὸν πρῶτον ἴωμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν οὐκ ἀνοίσει, ἀρξάμενοι δ' ἀφ'

tutum imitabimur, philosophi tragica illa Ariadne accepto, nullum non Labyrinthum ingrediemur, nec dubito quin sine negocio tantum ductu fili ita nobis licebit regredi. HERMOT. At vnde tandem nobis illa Ariadne comparebit, aut vnde filum parabimus? LVCIA. Bonum habe animum, ô amice: iam enim videor mihi repeperisse, cuius ductum sequuti, hauddubiè egrediemur. HERMOT. Quódnam igitur illud est? LVC. Certè meum non est quod dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus virì summi, nempe illud: Sobrius esto, & memento dissidendum esse. Etenim si minimè leuiter & facilè persuasi, quibusuis auditis fidem habuerimus, sed more iudicum, aliis quoque fandi copiam concesserimus, fortasse haud difficulter horum Labyrinthorum inextricabiles errores effugiemus. HERMOTIM. Bene sanè dicis. Illud quoque nobis faciendum intelligo. LVC. Videlicet: ceterùm ad quem illorum omnium primùm nos conferemus? aut non permagni illud interesse putas? Ah eo tandem

quicum

ἀφ' ὁτουῦν, οἷον ἀπὸ Πυθαγόρου, ἀρξώμεθα τούτου. πόσον οὖν χρόνον οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρεια ἅπαντα; ἐκ μοι εἰπὲ καὶ τὰ ἐνταῦθα τὰ τῆς σχολῆς. σοὶ δ' ἔν γε τοῖς αὐτοῖς, ἐκεῖνά τριάκοντα οἶμαι· ἀλλὰ μὴν, ἀπὸ πάντως γε ἕξει. Ερ. θαυμάζεται, ἕτα ἴσως τοῖς Πλάτωνι δοκίμοις δηλαδὴ δοκοῦσι ἕτερα, ἔτι μὲν νῦν Λεωτύχια ἐκ ἐλάττω. Λυ. ἐγὼ μὲν. Ερ. Χρυσίππῳ δὲ μοὶ ἔτι ἰσόμοιά σε πόσα· οἶδα δ', παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι πλείονα μόνοις ἐκείνοις. Λυ. οὕτως. Ερ. ἕτα ἴσως Επικούρῳ, νῦν γοῖς ἄλλοις, ὡς ἐγὼ πρὸ ταῦτα τίθημι, ἐκείνῳ μάθοις ἄν, ἢν ἐνθάδε, ὅτι ὀγδοηκοντούτας ἀεὶ Στωϊκοὶ ἢ Επικούρειοι ἢ Πλατωνικοὶ, ὁμολογοῦντες μὲν πάντα ἀληθῆ τὰ τῆς ἑαυτῶν αἱρέσεως ἴσασιν, ὡς

quicunque sit, incipiamus, nempe à Pythagora, quandoquidem ita cessit. φ Quàtum verò temporis statuemus omnibus Pythagoricæ philosophiæ placitis perdiscendis suffecturum? Volo autem annos in quibus sub initium Pythagoricæ sectæ candidatis consilescendum est, excipi. Opinor omnino cum illis quinque satis fore 30. aut ad minimum omnibus modis viginti peropus est. HER. Ponamus ita esse. deinceps verò totidem alij Platoni concedendi sunt, ac mox nihilo pauciores Aristoteli. LVC. Non pauciores profectò. HER. Chrysippo autem quòt impendendi sint, non est quòd multis te interrogem. Iam enim certus antea ex te audiui, quadragintà vix suffecturos esse. LVC. Ita sanè. Deinde Epicuro & alijs. Quòd autem non minùs illis tribuere videar, hinc perdisces facillimè, apud animum tuum considerando quòtnam sint octogenarij cùm Stoici tum Epicurei, atque etiam Platonici, ingenuè fatentes nondum cuncta suæ sectæ sibi esse explorata & cognita,

ἢ πάγκρατίαστάς; Ερμ. οἶδα γάρ. Λυκ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ ἄπωθεν, ἐγγύθεν δὲ ἧττον. Ερμ. τὸ μὲν παλαιὸν, ἐπὶ Ηρακλέους ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης. Λυκ. μή μοι τὰ πάλαι, ὦ Ερμότιμε, ἃ δὲ ἄδω ἐγγύθεν, ἐκεῖνα λέγε. Ερμ. κάλπις ἀργυρᾶ πρόκειται ἱερὰ τοῦ Διός, ἐς ταύτην ἐμβάλλουσι κλῆροι μικροὶ, ὅσον δὲ κυαμιαῖοι τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγράφεται δὲ ἐς δύο μὲν ἄλφα, ἐπὶ ἑκατέρῳ, ἐς δύο δὲ τὸ βῆτα, καὶ ἐς ἄλλους δύο τὸ γάμμα, καὶ ἑξῆς κατὰ τὰ αὐτά, ἢν πλείονες οἱ ἀθλοῦντες ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχουσιν. προσιόντων δὲ τῶν ἀθλητῶν ἑκάστῳ, προσεύχεται τῷ Διΐ, καθὰς πρὸ χάρτου ἐς τὸν κάλπιν, ἀναστὰς τὴν κλῆρον ἴσα, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἕτερος,

aut Pancratio decertandum sit. HERMOTIM. *Planè perspectum habeo.* LVC. *Longè itaque promptiùs & melius tu expedies, qui ista propiùs & curiosiùs sis contemplatus.* HERMOTIM. *Apud priscos quidem præsidente in certaminibus Hercule, laurea folia.* LVCI. *Nemihi quaeso priscorum institutapercenseas, Hermotime, sed quæ ipse coràm conspexisti, cedo.* HERMOTIM. *Initiò quidem ξ vrna argentea ο Deo sacra in medium proponitur, in eam paruæ quædam sortes conijciuntur, fabaceæ fermè magnitudine, literis inscriptæ. Inscribuntur autem duæ, vtraque videlicet litera α, deinde in alteras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iuxta eandem rationem inscribuntur & reliquæ pro numero athletarum, si plures fuerint, ita vt semper binæ sortes ijsdem sint insignitæ literis. Accidit deinde quisq; ex athletis suscepti votis Ioui supplicans: immissáq; in vrnam manu, vnam ex sortibus extrahit, & post*

ἑτέρῳ, καὶ παρισὰς μετὰ τοῦτον ἑκάστῳ, ἀντίχειρα ὑπὲρ τοῦ χάρακος, οὐ παρίχων ἀναγινώσκειν ὅ, τι τὸ γράμμα ἔχει, ἕως ἂν ἅπαντας ἤδη ἐφεξῆς, ὁ Ἀλυτάρχης, οἶμαι, τῶν Ἐπανορθιτῶν αὐτῶν εἷς (οὐ γὰρ ἔτι γε ἔχω μιμνήσκεσθαι) περιῇ, ἐπισκοπῶν τοὺς κλήρους τῷ ἑνὶ καὶ ἑνὶ ἑκάστου. καὶ ἔπειτα τὸν μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, ὃν δὲ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνασπάσοντι, παραλαβὼν δὲ παγκρατιάζειν συνάγει· τὸν δὲ τὸ βῆτα, ὃν δὲ τὸ βῆτα ὁμοίως, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταὐτὰ. ἔστω μὲν γὰρ, ἂν ἄρτιοι ὦσιν ἀγωνισταὶ, οἷον ὀκτὼ ἢ τέσσαρες ἢ δώδεκα. ἂν δὲ περιττοὶ ὦσι, πλείους, ἢ ἐλάττους, γράμμα τι περιλιπὼν ἑνὶ κλήρῳ ἑνὶ γραφὴν συμβάλλειν αὐτοῖς, ἀντίχειρα ἄμα τὸν ἔχων. ὃς

post illum alius. Quibus singulis assistens & flagellifer protensa manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis extractæ sunt. Cæterum vbi iam singuli singulas sortes habuerint, tum demum Alytarches, vt ego opinor, aut vnus ex iudicibus (neque enim ampliùs memoria teneo) circumeundo cõtemplatur & explorat sortes in circulũ consistentium. Atqui ita eum quidem qui α habuerit, cũ altero sortem α inscriptam habente, aut lucta, aut Pancratio decertaturum committit. Deinde pari ratione etiam eum, qui β habet extractum, cum altero eiusdem literæ. Quæ tenor committendi seruatur etiam in alijs consimilium literarum sortes habentibus. Et hæc ratio componendorum athletarum, numero illorum æquali, seu pari existente, nimirum si octo, aut quatuor, aut duodecim illorum fuerint. Quòd si dispares accesserint, quinque videlicet, aut septem, seu nouem, tum litera quæpiam superuacua sorti inscripta, vnà cum alijs in vrnam mittitur, non habens literam sibi respondentem.

ὃς δ' ἂν τοῦτο ἀνασπάσῃ, ἐπιφθύσῃ τοῖς ἄλλοις, ἐς ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τοῦ ἀγωνιστοῦ, τὸ μίαν ἀεὶ μοῖραν τοῖς ἀγωνιζομένοις συμπαθεῖσθαι. ΛΥΚ. ἴσχει ἀρίστως. τοῦτο γὰρ ἐθέλω μᾶλλον. οὐκοῦν ἐννέα ὄντων ἀνασπάσαι ἅπαντα, καὶ ἔχουσι τοὺς ἀγῶνας. ΕΡΜ. ἐκεῖνα μὲν (βούλομαι γὰρ σε ἐπανορθῶσαι ἀντὶ θαλοῦ σοιῆσαι) ἐπισκόπησον τὰ γράμματα· καὶ οὐ πρότερον οἴμωξον· μάθοις ἄν, ὅστις ὁ ἐπιφθόνος ἔσται, ἕως μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συλλάβῃς αὐτούς. ΕΡΜΟΤ. πῶς, ὦ Λυκῖνε, φῄς; ΛΥΚ. ἀδύνατόν ἐστιν οὐδὲ εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκείνου, τὸ δηλοῦν ἡμῖν τὸ πρόσωπον. ἓν τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, ἐμοὶ δὲ σοφῷ, ἃ ἐκείνος ἔχει.

Quicunque ergo illam extrahendo consecutus fuerit, alijs ad vltimum vsque præsidet, expectans donec alij finitis certaminibus decertauerint: neque enim habet literam suæ oppositam. Estque illa non mediocris athletæ felicitas: quippe qui adhuc viribus integer, cū defessis congressurus sit. LVC. Iam quidem paulisper interquiesce. etenim illud est, cuius egebam maximè. ergo illorum iam nondum sunt, omnésque immissa in vrnam manu sortem extraxerunt. tu verò age iam circumeundo (pro spectatore enim certaminis, iudicis officium tibi deferam) contemplare literas. Haudquaquam enim credo priùs te cognituru, quis ex illis præses dicendus sit, quàm ad omnes veneris, & illos inter se composueris. HERMOT. Quorsum verò ista dicis, Luciane? LVC. Horsum videlicet, quòd nullo modo fieri posse videatur, vt illicò repetiatur litera illa declarans præsidem: fortasse signum inuenire potes literam, incertus tamen eris num illa sit.

ἄνδρ· ἐ γὰρ προφήτας, ὅτι τὸ κ ἢ τὸ μ ἢ τὸ ι δεῖ τὸ χαρακτῆρα νοεῖν τὸν ἴφικλον. ἀλλ' ἐπειδὰν τῷ α ἐντύχῃς, ἐκεῖνος τὸν τὸ ἕτερον α ἔχοντα, καὶ ἐνρὼν, ἐκείνους μὲν ἄφες συμβάλλειν. ἐντυχὼν δ' ἄνθις τὸ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα, ὅπου δεῖ, ζητῶν, τὸ ἀντίπαλον ζητεῖν ἐνρισκόντι· καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως, ἄχρις ἂν ἐκεῖνος ἁπαξαπάσι πεπληροφόρηται, ὁ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀνανταγώνιστον. Ερμοτ. τί δ', εἰ ἐκείνῳ πρῶτῳ ἢ δευτέρῳ ἐντύχοις, τί ποιήσεις; Λυκ. ὁμοίως. ἀλλὰ σὺ ὁ Ερμαναδίκης, ἐθέλειν ἀθρῆσαι ὅ, τι καὶ πράξεις, πότερον αὐτίκα ἐρεῖς ὅ τι οὖν τύχῃς δεῖν ὁ ἴφικλος, ἢ λίαν ἐπὶ πάσῃσι ἐμπλοκὴν ἐπιθόντα, ἐδὲν ἄλλο αὐτῷ γράμμα ὅμοιόν δεῖν. ὡς ἄρτι μὲν ζῶντ πάντων ἐλαύνους ἴδοις, ἐκ ἂν μάθοις τὸν ἴφικλον. Ερμοτ. καὶ μὴν, ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως

sit. neq; enim vlla exceptione prædictum est α *aut* ο *aut* ι *fore eam literam, quæ præsidem sit constituura. Atqui vbi in* α *incideris, alius* α *habens tibi quærendus est: quo inuento, illos inter se ad congrediendum componis. Deinceps in* β *prolapsus, alterum* β *vbi sit studes inuestigare, quod inuento aduersum est. Ac ita quidem agis cum cæteris omnibus, donec ille tibi relictus fuerit, qui solitariam habuerit literam, nullum aduersarium indicantem.*

HERM. *Quid autem si ad illum fortè fortuna prima aut secunda vice delatus fueris? quid tum faciendum tibi videtur?* LVC. *Nihil equidem: verùm tu Græcorũ iudex, scire volo quid facturus sis, an actutũ eundem pro præside sis proclamaturus, aut potiùs putes omnes*

in circulo necessariò accedendos & inspiciẽdos esse, num vspiam consimilis penes aliquem relicta esset litera, ita vt nisi omnium sortes viritim tibi inspectæ fuerint, nunq; cognosces præsidem. HERM. *Atqui perfacilè scire possum, Luciane,*

nouem

βεβαίως ἂν μάθοιμι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἑνὸς ἑκάστου, τὸ α ἔνεκα πρῶτον ἦν ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἕκαστος αὐτῶν τοῦτο ἔσχεν ἐπί. ΛΥΚ. πῶς, ὦ Ἑρμότιμε; ΕΡΜ. ὅτε, τὸ α δύο αὐτῶν ἔχουσι, καὶ τὸ β ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν δὲ τεττάρων ὄντων, οἱ μὲν τὸ γ, οἱ δὲ τὸ δ πάντως ἀνεσταύρωσαν, καὶ ἀνέλκετον ἤδη ἐς ὕψος ἀθλητὰς ὀκτὼ ὄντας, τὰ τέτταρα γράμματα. δῆλον δὴ ὅτι μόνον ἂν ἔτι ἐπιλείποι ἓν τὸ ἐξῆς γράμμα, τὸ ε, ἢ ὁ τοῦτο, ἀνεσταλκὼς, ἔφη. ΛΥΚ. πότερον, ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω σε τῆς σοφίας, ἢ θέλεις ἀνάμενε τάχα μοι δοκιμῶντα, ὁποῖα ἂν ᾖ; ΕΡΜ. νὴ Δία, ἀμφοτέρωμέν τι, ὦ, τι ἂν ὄλεθρον ἀντιπᾶν ἔχεις πρὸς τὰ δόξαντα. ΛΥΚ. σὺ δὲ, ὡς ἐξῆς πάντως γράφεται μέγα γράμμάτων, ἄρκας, οἷον πρόπυ δύο, λόγῳ

nouem illorum existentibus. Etenim si α primo aut secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præsidem, qui eo sortem inscriptam habuerit? LVC. Quonam pacto, ô Hermotime? HERMOT. Ad hunc quidem modum: illorum enim duos α habere certum est. consimiliter etiam alij duo β sibi vendicant. Iam cùm adhuc quatuor sint reliqui, duos illorum γ, alteros δ extremos esse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igitur constat tantummodò superesse ε, quod qui extremum erit, præses hauddubiè constituitur. LVC. Vtrum igitur, Hermotime, collaudem ne ego te ob singularem ingenij tui industriam, an placet vt ea refellam quibuscunq; tandem probabiliter contradici posse reor? HERMOT. Ita per Iouem. vehementer enim animi pendeo, etiam atque etiam cogitans, quidnam his ratione probabili possis contradicere. LVC. Equidem tu, quemadmodũ literæ pinguntur ex ordine, dixisti, velut primo loco α ponitur, secundo

μὲν ἕως β, τὴν κατὰ τὴν τάξιν, ἕκαστος ἂν εἰς ἦν αὐτῶν τυγχάνοι ὁ ἀεὶ μὸς τῶν ἀθλητῶν. καὶ διδάσκει σε ὁ νόμος πάσιν ἴσον γίγνεσθαι. τί δαὶ, ἂν ἐξιλνόν σε ἀτάκτως γράμματα, ἐξ ἀπάντων τὸ χ, καὶ τὸ σ, καὶ τὸ ξ, καὶ τὸ κ, καὶ τὸ θ; τὰ γὰρ ἅπαντα τέτταρα, διαπρὸ ἐπὶ τῶν κλήρων τῶν ἐκτὸς γράφοιμι, τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ ζυγάτε, ὅ δὲ τὴν ἄκλῆρον ἐπιτιθεὶς ἀμείψω τὸν ἕκτον, τί ποιήσας πρῶτον ἐνρήσεις τὸ ξ; ὦ δεσπότα ἑρμῆ ἕνεκα τοῦ ζητεῖν ὄντα τὸν ζήτουντα αὐτὸν, ἢν μὲ ἐπὶ πάντας ἐλθὼν, ἕνεκα σὲ αὐτῷ συμφανοῦν, ἃ δὴ ἔχω, ὥσπερ νῦν, τῇ τάξει αὐτῶν τυγχάνειν. Ερμότ. δυσανόητόν τοῦτο ἐρωτᾶς. Λυκ. ἰδοὺ δὴ τὴν ἑτέρωτ τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον. τί γὰρ ἂ μοι δοκῶ γράμματα γράφοιμι ἐπὶ τῷ κλήρῳ, ἐκ τινὰ συμβῇ καὶ χα-

cundo β, ac deinceps unaquæque, secundùm illarum seriem, vsque ad vnam illam, in qua terminatur athletarum numerus. Et sanè facilè assentior tibi ita fieri in o Olympicis certaminibus. Quid autem si non seruato literarum ordine, quinque ex omnibus indiscriminatim eligeremus, videlicet ipsum χ, deinde σ, mox ξ, postremò κ, & θ? Quatuor itaque literæ, oĉlo sortibus inscribentur, ipsum autem ξ super nonam solùm, quo præses nobis indicabitur. Quid ergo iam facies statim sub initium literula ξ inuenta? Quomodo verò cognosces præsidem existentem eum, qui illam habuerit, nisi omnes accedens, nihil huius simile inuenerit? Neque enim tibi integrum erit, quemadmodum nunc, ex illarum ordine cognoscendi præsidis coniecturam facere. HERMOT. Rem arduam ex me interroqas, ad quam tibi respondeam, mihi promptum non est. LVC. Age, si placet, hoc ipsum alia ratione considerandum tibi proponam. Quid si nullis literarū figuris, sed signis quibusdam & cha-

κρίνιχαραπτῆρας, οἷα ποικὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν γραμμάτων, ἀνυσκιοκέφαλους τινὰς ὄντας, καὶ λεοντοκεφάλους ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὴ ἐάσωμεν, ἐπειδὴ ἀποκοπὰ ὄντα φύσει ἢ τὸ μονοπόδιον καὶ ἁπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἶόν τε, ἑκάστοις ἀνθρώποις ἐπὶ δυοῖν ἱππήροιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ ὄρνιθας δύο· ὡς δ' ἂν γένοιτο, λέγων ἔσω τὸ ἐπίσημον. λῷον δοκῶ καὶ λεοντοφόρῳ τούτῳ ἱππήρῃ ἐν ἀρχῇ ἐντυχεῖν, πρόσωπον ἔχοντι ἀνθρώπου ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἵππον ποιῶν, ἢν μὴ πειθώμεθα ἅπαντας ἐπαινῶν, ἢ τις καὶ ἄλλο λέοντα ἔχει. ΕΡ. ἐκ ἔχω ὅ, τι σοι ἀποκρινοῦμαι, ὦ Λυκῖνε. ΛΥΚ. ἀκόντως· ἀλλ' ὑπόσκοπον ἀλλὰ. ὡς ἢν ἰδίλωμεν ἢ τὸν ἵππον τῶν ἱερῶν φιάλων

& characteribus sortes connotarentur, cuiusmodi permulta literarum loco depingunt Aegyptij, puta homines caninis aut leoninis capitibus? Aut illa quidem, si videtur, missa faciamus, cùm sint peregrina & exotica, & à nostro instituto prorsus aliena. Age verò simplicia illa & vniformia sortibus inscribamus, quemadmodum fieri potest assimulantes, nimirum binis sortibus homines, deinde binos equos alteris binis, mox duos gallos, postremò duos canes. Porrò nonae, tanquàm præstantissimae, leonis imago insculpta sit. Proinde si mox initiò in sortem leoninam ferentem imaginem incideris, quibusnam coniecturis persuasus dices eam esse, quâ præses designatur, nisi omnes accuratè circumspiciendo perlustraueris, num quis etiam alius præter hunc adsit, habens sortem leoniferam? HERMOT. Nihil habeo, Luciane, quod tibi ad hæc respondeam. LVC. Non iniuria. Neque enim video quid possit aptè responderi, adeò vt si animum induxerimus, aut cùm inuenire penes quem sacra sit phiala,

φιάλην ἰυρᾶν, ἢ τὸν ἡγεμόνα τὸν ἡγησόμενον ἡμῖν ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀφικόμεθα, καὶ ἐντεῦθεν, ἅπερ παρῆμεν, καὶ ἀφόβους καὶ εὐθυπορεῖν. μόλις γὰρ ἄν τοι τἀληθὲς ἐκμάθοιμι, καὶ εἴ γε τις μίκκα σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἕσοιτο φιλοσοφίας πέρι, ὧν τινα φιλοθρυλλούμενον, οὐτ' ἂν ἄλλο πω τὰ ἐκ πάντων αὐτῶν ἀγάλματα ἀνδρός. οἱ δ' ἄλλοι, ἀπλῶς, καὶ οὐκ ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, εἴ τις καὶ μικρὰ ἀνεφάλοι ὧσι· τάχα γὰρ ἂν ἀφίκοιτο ἐκεῖνο ἴσως· σὺ δὲ δή, εἴ τις παρασυσάμενος καλὸν ἄνθρωπον, λέγοι τοῦτον ἅπασι δήπουθεν ἀνθρώποις ἅπασιν, πιστεύσαιμι ἂν αὐτῷ, ὧν μὴ ἀφῶμεν, ὅτι πάντας ἀνθρώ-

phiala, aut qui inter athletas præsidis loco habendus sit, aut cuius ductu & auspicio feliciſſimè in Corinthum vrbem illam florentiſſimam peruenire queamus, omnes neceſſariò accedendos eſſe putem, ſummáque diligentia detractis veſtimentis, omnibus tentatis ſolertiſſimè exquirēdos: etenim vix etiam ſic veritatem indagãtes perueſtigabimus. Quod ſi quis mihi vnquam futurus eſſet conſiliarius fide dignus ſuper rebus philoſophicis, contendens omninò operam eſſe nauandam philoſophiæ ſtudijs: ille demum ſolus erit, quem eorum quæ dicuntur ab omnibus, ad vnguem peritum eſſe cognouero. Reliquos autem omnes vt inutiles, & nulla re dignos contemnam, nihil fidei illis

habiturus, donec etiam vnius fuerint neſcij, quæ fortaſſe ex illis eſſe poſſit omnium optima. v Neque enim ſi quis adducto homine formoſo dicat hunc ex omnibus hominem eſſe formoſiſſimum, ſtatim ille ſuis verbis mihi fidem faciturus eſt, vt credam eum vera loqui, niſi certum habuero omnes homines illi viſos eſſe: fieri enim fortaſſe poteſt, vt hic

homo

ἀνθρώπους ἱκέσθαι, ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὕτω καλὸς, ἀ δὲ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἄν ἔχοι ἀδύνατον, μὴ ἰδὼν ἅπαντας· ἡμεῖς δὲ οὐκ αὐτὸ μόνον καλοῦ, ἀλλὰ τοῦ καλλίστου δεόμεθα, καὶ ἂν μὴ τοῦτο ἴνρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον ποιήσει· ἐγὼ γὰρ ἀγαπήσομαι, ὁποίῳ δήποτε καλῷ ἐντυχόντες, ἀπ' ἐκείνου τὸ ἀμρότερον ζητοῦντες κάλλιστον, ὅσον ἀνέχεται ἔρως. Ερμ. ἀλλὰ μὴν. Λυκ. τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ ἀνθρώπων ἀπάντων ὁδοῦ πολλαπλασίονα ἐν φιλοσοφίᾳ, ἢ ὅς τά τε τοῦ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Χρυσίππου καὶ Ἐπικούρου, ἢ τῶν ἄλλων λεγόμενα ἀδύνατος, πλανᾶσθαι μᾶλλον ἢ ἐξ ἁπασῶν ὁδῶν, ἀληθές τι δοκιμάσας, καὶ πόρρω μαθὼν ὡς μόνην ἄγει πρὸς εὐδαιμονίαν. ἐγὼ γάρ τινα τοιοῦτον ἴνρωμι,

homo non sit contemnendæ elegantiæ: quòd autem summæ sit inter omnes formæ & venustatis, scire haudquaquam possum, nondum visis omnibus. Nos porrò non formoso tantùm egemus, sed formosissimo: quem nisi inuenerimus, parum sudatum, & nihil actum esse putabo. Non enim contenti erimus, in quamlemcunque tandem amabilis & honestæ formæ hominem inciderimus, verùm summam illam, qua maior esse non potest, formæ elegantiam persequemur, quam necessariò vnam esse negare non potest. HERMOT. *Verasunt hæc.* LVC. *Quando ergo aliquem mihi produces totius in philosophia itineris peritum, quémque ea non fugiam, quæ cùm à Pythagora, tum à Platone, præterea quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epicuro, aliisq; omnibus dicuntur, & affirmantur? Denique qui vna via ex omnibus electa, experimento edoctus pro certo compertũ habeat, eam solam esse viam, quæ rectà ducat viatores ad felicitatẽ tantoperè quæsitã. Etenim si talem quempiam*

μὴ, πεπονόμεθα πράγματα ἔχοντες. Ερ. ἐ ῥᾴδιον, ὦ Λυκῖνα, τοῦτο ἄνδρα ἰδεῖν. Λυ. τί δὲ δὴ πράξομεν, ὦ Ἑρμότιμε; ἢ ἆρ ἀπαγορευτέον, οἶμαι, καὶ μηδενὸς ἀντιμέσου τοιούτου ἐς γε τὸ παρὸν ἐπιχειρητέον ἄρα τόδε πάντως μὲν ἀτιτώδη ὄντα, καὶ ἀσφαλίσασθαι, αὐτὸν ἕκαστον ἀπραξίᾳ ἄγοντα, δι' ἃς πάσας πεπαρίσωσε χορηγίας, καὶ ἐπισκήψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; Ερμ. ἴσως μὲν δὴ γε τοῦτον, πολὺ ἐπᾶσαι μὴ ἐναντίον ἴσως, ὁ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς ἐῤῥᾴδιον ἐπιδεῖσθαι ἐστί, καὶ πειράσεται τοῦτο ὁ θέσθαι, ἀναθαμβῶν αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδὸς ἐν τῷ πρώτῳ, ὡς φῂς, κατασχόντα μόνον; Λυ. ἐγὼ σοι φράσω, τὸ τῷ Θησέως ἐπᾶσαι νῶ

piam quærendo conſecuti eſſemus, deſineremus nos moleſtis onerare negociis. HERMOT. Haudquaquam, Luciane, eiuſmodi vir inuentu facilis eſt. LVCIA. Quid igitur faciemus, Hermotime? neque enim animus abiiciendus eſt, propterea quòd eiuſmodi ducit inopia in præſentia laboramus. Ergo illud agrediamur, quod factu mihi videtur multò conſultiſsimum & tutiſsimum, vt quiſque ab initio exorſus, omnes ſectas percurrat, eaque accurata & diligenti indagine conſultando examinet quæ dicta ſunt ab omnibus. HERMOT. Quantum quidem tua verba intelligo, ita facto opus eſſe videtur, niſi quòd illud quod non multò ante à te dictum eſt, cum his mihi pugnare videtur, videlicet arduum & graue eſſe, cum quis vnius viæ iam ſeſe tradiderit, expanſis denuò velis recurrere. Quomodo enim fieri poteſt, vt is qui in priori iam occupatus detinetur, reliquas omnes percurrat? LVCIA. Illud equidem paucis tibi expediam: nimirum Theſei inſti-

νο μιμησόμεθα, καὶ τι λῖνον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδνης λαβόντες, ἄσιμεν ἐς τὸν λαβύρινθον ἕπεσθαι, ὡς ἔχομεν ἀπραγμόνως μηρυόμενοι αὐτὸ ἐξιέναι. Ερ. τίς ἂν ὄν ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ' ἄν, ἢ πόθεν τὸ λίνον ὑποδησόμεθα; Λυ. θάῤῥει, ὦ ἑταῖρε, δοκῶ γάρ μοι ὑρηκέναι οὗ τινος ἐχόμενοι, ἐξελθοιμεν ἄν. Ερ. τί δ' τοῦτό ἐστιν; Λυ. ἐκ μὲν ὁρῶ, ἀπάτιν & τὸ φρόνημα, τὸ νῦν, καὶ μέμνημαι ἀπιστῶν. ἢν γὰρ μὴ ῥᾳδίως πιστεύωμεν ἀκούοντες, ἀπὸ δὲ καστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀπολιπόντες καὶ ζῆς ἐξῆς λόγον, ἴσως ὑμαρῶς ἂν τὰς Λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. ἴδε· ἐπί τινα δ' αὖ τῶν πρώτων ἐλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν ἄδηλον ἀπολοιπε; ἀρξάμενοι δ' ἀφ'

tutum imitabimur, filoque tragica illa Ariadne accepto, nullum non Labyrinthum ingrediemur, nec dubito quin sine negocio tantum ductu fili ita nobis licebit regredi. HERMOT. At vnde tandem nobis illa Ariadne comparebit, aut vnde filum parabimus? LVCIA. Bonum habe animum, ô amice: iam enim videor mihi repeperisse, cuius ductum sequuti, hauddubiè egrediemur. HERMOT. Quódnam igitur illud est? LVC. Certè meum non est quod dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus virì summi, nempe illud: Sobrius esto, & memento diffidendum esse. Etenim si minimè leuiter & facilè persuasi, quibusuis auditis fidem habuerimus, sed more iudicum, aliis quoque fandi copiam concesserimus, fortasse haud difficulter horum Labyrinthorum inextricabiles errores effugiemus. HERMOTIM. Bene sanè dicis. Illud quoq; nobis faciendum intelligo. LVC. Videlicet: cæterùm ad quem illorum omnium primùm nos conferemus? aut non permagni illud interesse putas? Ab eo tandem quicum

ἀρ' ὁτιοῦν, οἷον ἀπὸ Πυθαγόρου, ἄρξῃ τοῦτο. πόσον ἄρα χρόνον οἰόμεθα ἱκανὸν εἶναι τὰ Πυθαγόρεια ἅπαντα; καί μοι ἔφη καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις τὰ τῆς στοᾶς. σοὶ δ' ἔγωγε δοκῶ, ἐὰν δὲ πάνυ τις ἐμὲ ἐρωτᾷ, ἅπαντας γε ἂν ἐκεῖνα. Ερ. διομολογήσεται, ἔστα ἐξῆς ὦ Πλάτων θαῤῥοῦντα λέγειν καὶ ἕτερα, ἔτι μὲν νῦν Ακαδημία ἐκ ἀπόλλυται. Αν. ἐγὼ γάρ. Ερ. Χρυσίππῳ δὲ ἴσως ἔτι ἐρώμεθά σοι πόσα οἰόμεθα, παρὰ σοῦ ἀκούσας, ἔτι τριακοντάμοιρα ἔσεσθαι. Λυ. οὕτως. Ερ. ἔστα ἐξῆς Επικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς δ' ἐγὼ πρὸς ταῦτα εἴθισμαι, ἐκεῖθεν μάθοις ἄν, ἐὰν ἐνθάσῃς, ὅτι οὐδαμοῦ στήσονται ἀεὶ Στωϊκοὶ ἢ Επικούρειοι ἢ Πλατωνικοὶ, ὁμολογοῦντες μὲν πάντα ἀληθῆ τὰ τοῖς ἑαυτῶν αἱρέσεως ἔχεσθαι, ὡς

quicunque sit, incipiamus, nempe à Pythagora, quandoquidem ita cesſit. Quàtum verò temporis ſtatuemus omnibus Pythagoricæ philoſophiæ placitis perdiſcendis ſuffecturum? Volo autem annos in quibus ſub initium Pythagoricæ ſectæ candidatis conſilere ſtendum eſt, excipi. Opinor omnino cum illis quinque ſatis fore 30. aut ad minimum omnibus modis viginti peropus eſt HER. Ponamus ita eſſe. deinceps verò totidem alij Platoni concedendi ſunt, ac mox nihilò pauciores Ariſtoteli. LVC. Non pauciores profectò. HER. Chryſippo autem quot impendendi ſint, non eſt quòd multis te interrogem. Iam enim certus antea ex te audiui, quadraginta vix ſuffecturos eſſe. LVC. Ita ſanè. Deinde Epicuro & alijs. Quòd autem non minimum illis tribuere videar, hinc perdiſces facillimè, apud animum tuum conſiderando quotnam ſint octogenarij cùm Stoici tum Epicurei, atque etiam Platonici, ingenuè fatentes nondum cuncta ſuæ ſectæ ſibi eſſe explorata & cognita,

ὀκτὼ μυριάδων σχοίμεν τὰ μαθήματα. ἀ. Ἀλλὰ μὴν, ἀπὸ Χρυσίππου γε, καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνα φῶμεν ἂν· καὶ πᾶν τοῦτο, ὁ Σωκράτης ἐκεῖνα φαυλότερος ὢν αὐτῶν, ὅτι ἐκείνοις μὲν πάντα, ἀπὸ μιᾶς ὅλως ἀληθείας τινὸς ἕνὸς μόνου, ὅτι οὐκ οἶδεν, λογισάμενος ἐν ἑξήκοντα ἔτεσι, ἄκοσι καὶ Πυθαγόρᾳ ἐτίθεμεν, ἔπειτα Πλάτωνι δοκοῦντα ἕτερα, ἔπειτα ἑξῆς ἄλλοις. πόσα δ' ἂν ταῦτα συνθέντα ἐν ὀκταετίᾳ γένοιτ' ἄν, ἃ ἕκαστα μόνας θέμεν τὰς ἀρχὰς ἐκείνων φιλοσοφίας. Ερ. ἐκεῖνα ὀκτὼ μύρια, ὦ Λυκῖνε. Λυ. πάνυ ἂν, ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ἢ τριακοσίαις ἔτεσιν ἐπανῆκεν; ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον; Ερ. οὐκοῦν ἂν ἀληθὲς ἄμεινον· ἐγὼ δ' ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἂν καὶ ἔτι ὀλίγοι

ita vt in disciplinarum cognitione nihil in ipsis desiderari queat. Quòd si aliis in hoc tergiuersari videntur, non tamen, vt opinor, hoc negabit Chrysippus & Aristoteles, & Plato, postissimùm autem præ cæteris Socrates, illis certò non postponendus, qui omnium testimonio professus est, se non tantùm omnia, sed in vniuersum nihil nosse, aut hoc tantum se scire, quod nesciret. Computemus igitur subducta ratione ab initio, viginti Pythagoræ attributi sunt, deinde totidem alij Platoni, non nihilo pauciores alijs concessimus. Quot ergo in summa isti sunt anni simul comprehensi, si decem saltem in philosophia disciplinarum sectas constituerimus? HERMOTIM. *Plures quàm ducenti, ô Luciane.* LVCIAN. *Ergo si tibi consultum factu videtur, quartam partem annorum auferamus, saltem quindecim studijs nostris satisfacere putantes, aut omnino partem dimidiam.* HERMOT. *Tu quidem multò meliùs hac de re quid faciendum sit, statues. Ego hoc probè perspicio, perquàm paucos ad hunc*

ἀφ' ὧν ἐβλάβητε, ἐπ' ἐκείνοις ἐθέλειν ἀρξάμενοι. Λυκ. τί δ' ἂν πάθοι τις, ὦ Ἑρμότιμε. ἢ διὰτοῦτο δὴ τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀναγκαιότερον ἐκεῖνα τὰ ἄδηλα ὁμολογούμενα, ἢ ἐπ' ἄκρον τις ἐλθὼν ἐπὶ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ ἐχὶ πεφοβῆσθαι ἅπαντα, ἢ τὸν ἐκ πάντα πάσας ἀφέμενον, μανικώτερον, ἢ μείονα τὰληθῆ ἀναζητοῦντα; ἢ ἔστιν ἐκείνοις; Ἑρ. ναί. Λυκ. πᾶσα δίκη ἀνάγκη, ἐπὶ ζωὴν βιῶναι ἡμᾶς, ἢ μὴ πολλοῦ τὸ τὴ ἀφέσθαι, ἀκάκτων παραθέντας, καὶ ἐκόντας φιλοσοφίσαι, καὶ φιλοσοφήσαντας ἐκδαιμονίσαι. καίτοι ἔστω πειῶσαι, ὡς σκότος, φασίν, ὀφθαλμοῖς ἄν, οἷς τύχοιμι πεσόντες. καὶ ὅ, τι ἂν πᾶδν

hunc modum omnes ſectas percurſuros, tametſi ſtatim ab ineunte pueritia philoſophiæ ſtudiũ exorſi fuerint. LVCIAN. *Quid autem faciendum ſuades, Hermotime, cùm ita ſe res habeat? An ſubuertenda & refellenda ea exiſtimas, quæ iam antè haud dubitanter confeſſi ſumus, neminem videlicet vnquam electurum id quod ex multis omnium eſt præſtantiſſimum, niſi omnium facto periculo ſingula deguſtauerit? adeò vt qui magiſtra experientia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut reſponſo veritatem inueſtigandam eſſe. An non iſtiuſmodi inter nos dicta ſunt?* HERMOTIM. *Sanè.* LVCIAN. *Proinde ſummoperè neceſſarium eſſe video, tantum temporis ætatem agere, ſi vnquam omnibus pertentatis rectè eligere conſilium eſt, iámque facto delectu philoſophiæ incumbere, qua percepta & cognita felicem vitam viuere queamus. Priùs verò quàm ita fecerimus, in tenebris, quod aiunt, ſaltaremus, in quæcunque inciderimus, illiſo pede impingentes. Et quodcunque*

πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' ἤδη τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες, οὐχὶ τὸ μὴ ἀληθῆ τἀληθές. ἐὰν δὲ καὶ ἐφ' εὐροίμεν ἅπαξ, κατά τινα εὐτυχίαν τύχῃ ἐπιστάντες αὐτῷ, οὐκ ἐξόμεν βεβαίως εἰδέναι, εἰ ἐκεῖνό ἐστιν, ὃ ζητοῦμεν· πολλὰ γὰρ ἔστιν ὅμοια αὐτοῖς, λίαν ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀληθέστατον. Ερμ. Ὦ Λυκῖνε, ἀκοὴ ὅπως ἔλογα μὲν λοιπάς μοι κινῆσαι, ἀτὰρ (ἐρίστται γὰρ τἀληθὲς) ὑ μιᾶς ἀνιᾷς με, διεξιὼν αὐτά, καὶ ἀκριβολογούμενος ἐλάχ λιον. ἴσως δὲ καὶ ἴσοιτ' ἂν ἐν ἀγαθῷ ἐξελήλυθέναι τὸ μάρον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐξελθὼν ἐντετυχηκέναι σοι, ὃς με πλημμύριον ἤδη τῆς ἀπιστίας ὄντα, ἐς ἀφυΐας φέρον ἐμβεβλημένα, ἀθυμαίνοντα ἀφροσύνην τῆς ἀληθείας πλὴν ὑπερεῖμι, ἐπεὶ μὴ χρόνον ἀνομένῳ. Λυ. ἀλλ',

primum in manus nobis venerit, illud quod quærimus esse existimabimus, propter veritatis ignorantiam. Quòd si etiam maximè bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamè nunquam scienus, num id sit quod tantopere à nobis quæsitum est. Sunt enim non parùm multa his ipsis similia, singulis affirmantibus, hoc ipsum esse multò omnium verissimum HERMOTIM. Haud scio, ô Lucia ne, quàm mihi videare argumenta persuasionis bonarúmque rationum plena inter disputandum producere: verùm enimverò non mediocriter me perturbas ista differendo, nimiúmque argutè & anxiè disquirendo, quod ad parùm attinet. Fortasse autem videor etiam inauspicato hodie pedem domo extulisse, cùm egressus tibi obuiam venerim, qui me prope spei portum consistentem in ineuitabilem animi desperationem iniecisti, & Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, tantum videlicet temporis requirentem. LVCIAN.

Cum

ἐμὲ, ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μεμφοιο ἂν ὦ φαπί σε Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρί, ἥτις ποτ' ἐκαλεῖτο, ἐξ ἧς ἐλδα, ἤ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἡμῶν, ὅτι σε μὴ, κατὰ τὸν Τιθωνὸν, πολυετῆ καὶ μακρόβιον ἐποίησαν, ἀπὸ πείσης ἀφαιρεμένη μὲ πολὺ βιῶναι τὸ μέχρι μόνον ἑπτὰ ἑκατόν, ἄνθρωπον ὄντα. ἐγὼ δ' μετὰ σῦ σκοπῶν, εὗρον τὸ ἐπὶ τῷ λόγου ἀρθὲν. Ερμ. ἐπ, ἀπ' ὀψυτὶς ἀεὶ σὺ, καὶ ἐκ οἶδ' ὅ,τι παθὼν, μισῶ φιλοσόφους, καὶ ἐς τὰς φιλοσοφοῦντας ἀφορμάπας. Λυκῖν. ὦ Ἑρμότιμε, ἤ τις ἢ ἀληθῆ λέγω, ὑμᾶς ἂν ἄμεινον ἄποιπο εἰδέναι, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος. ἐγὼ δ' τό γε βέβαιον οἶδα, ὡς ὁ πάνυ ἐλαῖα ἄν αὐτὸ

Cur ergo hoc ipsum, ô amice, non multò iustius cum patre tuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neque enim teneo) expostulas? aut potius cum natura omnium nostrûm parente, quòd te quoque non vt ✝ Tithonum, annosum & longæuum constituerit, sed præfinito destinârit homini vitam etiam longissimam centum annorum numerum non excedentem? Cæterùm ego tecum considerando reperi, quod è disputatione nostra potissimùm potuit elici. HERMOTIM. *Nequaquam, verùm tu semper quidem conuiciator es: atque haud scio quinam factum sit, vt tu extremè odio habeas philosophiam, eósque qui sapientiæ studijs sunt addicti, salibus & dicteriis deluſos, naso suspendas.* LVCIAN. *Cuiusmodi nam res sit veritas, ô Hermotime, vos longè melius & promptius, qui sapientia ornati estis, expedietis: nimirum tu, & præceptor tuus. Ego saltem hoc me plane scire arbitror, hanc non minimum auditu iucundâ & dulcè*

αὐτὴ τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ πολλῷ ῥᾳδιουργοτέρα τοῦ ψεύδους παραπολύ. ὑποθωπάτερον γοῦν ἐκεῖνο, καὶ ἧττον τοῦτο ἄθλιον. ἓν δέ, ἄτε μεγάλῳ λιθιδίῳ ἑαυτὴν σωσθῆναι, μετὰ παῤῥησίας ἀληθεύεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἧττον ἔστιν ἃ τοῦτο ἄχθονται αὐτῇ. ἐμὲ γοῦν τοι καὶ σὺν νῷ ἄχθεσθαι μοι, τάληθὲς ἐξωρόντι περὶ τούτων μετὰ σοῦ, καὶ δηλαδὴ σαυτὶ οἴῳ τε ὄντι, καὶ σοὶ, ὡς τὰ πάνυ ῥᾳδίως. ὥσπερ ἃ ἀνθρώπους καὶ ἱερῶν ἐπιτυγχάνων, καὶ ὧν τυγχάνω, ἐπὶ πολὺ λαμβάνομαι ἄνθρωπος ἐών. ἐγὼ δὲ λιθιδίου ὡς λίθου ἢ χαλκοῦς ἄν, ἐμιλύσας πρός σε ἂν ὑπονοίας, ὅτι ἀδωνάτου ἱερᾶς, καὶ τότε δόσιν ἐμοὶ δεῖν ὧν ἄρα σεσωθῆ, διότι σε οὐκ ἄξιον ἐξαπατᾶσθαι, ἀνόητον

esse mortalibus, quoniam longè lateq; mendacio est inferior & vilior. Est enim hoc apud homines multò in speciem formosius & praecellentius, atque hoc nomine quoque auditu iucundius & dulcius. Illa verò quia nihil in se habet insinceritatis aut adulterini, cuius sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter homines, eamq; ob rem plerisque intolerabilem adfert molestiam: quemadmodum & tu nunc indignaris, nec mea dicta fert humaniter, quibus tecum super hisce rebus veritatem erui, tibiq; planè indicium feci, cuiusmodi ea sint, quorum vtriq; iuxtà immodico & amore & desiderio teneamur, quàm prorsus illa nactu non sint facilia: veluti si statuam aliquam non informem infando amore deperires, eáq; te posse potiri in animum induceres, suspicans esse hominem: ego verò intuitum aut lapideum aut æreum esse simulachrum pro mea in te beneuolentia tibi significarem, rerum quarum potiundarum nulla esset relicta copia, te amore capi, ac tu iniquum tunc & maleuolentem me tibi censeres, quia nolim te decipi, absurda

ἀλόγιστα καὶ ἀνόλωτα ἐλπίζειν ἐλπίζοντα. Ερ. οὐκοῦν ζῆλε, ὦ Λυκῖνε, φησὶν, ὡς ἀ φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀπὸ καὶ ἀρχῆς περαδιδόντας αὐτοὺς, ἰδιώτας καταβιῶναι; Λυ. καὶ σοῦ ζῆλε ἤκουσε ἡμῶν λέγοντος; ἐγὼ δὲ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημὶ, ἀλλ' ἐπὶπᾶς φιλοσοφητέον, ὁδοῦ τινος ἀπαιτούσης ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐκάστῳ ἐπ' ἀρετὴν ἄγουσαν φιλοπονοῦσι, ἃ δ' ἀληθῆς ἐν αὐτοῖς ἄδηλον, ἀκριβῶς σκοπεῖσθαι πρὸ διαφόρου. ἀδιάφορον δὲ γε ἡμῖν φαίνεται, πολλῶν προτεθέντων, ἐξ ἁπάντων τὸ ἄριστον, ἐ μὴ ἐπὶ πάντας ἴοι τις παράμφορον, ἄτοπον μακρὰ ἂ πᾶρα ἄφοδον. σὺ δὲ πῶς ἀξιοῖς (ἄνθρωπος γὰρ ἱμάρμαι) ὅτῳ πρόπορον ἂν ἐπιζῆσις. ζήτει οὖν, καὶ συμβου-

absurda & monstrosa nec spei consentanea sperantem. HERMOTIM. *Eò igitur hæc tibi dicta sunt, Luciane, quasi putes nullam operam philosophiæ studijs nobis nauandam esse, sed oportere nos socordiæ & inertiæ addictos priuatam vitam in terris agere?* LVCIAN. *Et quando aut vbi ista me dicentem audiuisti? Ego quidem non eò, quasi non sit philosophandum, ista dico, verùm quandoquidem omnino philosophiæ studendum est, viæ autem ad illam sint non paucæ, quarum nullum non perhibetur compendiosissimum esse ad virtutem diuerticulum, tametsi etiamnum in incerto sit quæ ex illis vera sit: diligentem & exquisitam diuisionem faciendam esse existimo. Quæ enim fieri posse sperem, multis nobis propositis, ex illis eligere quod optimum est, nisi quis omnia faciendi periculi gratia accesserit? Deinde, num longa adhuc superest peregrinatio, aut an finis iam instare visus sit. Cæterùm quid tibi videtur? Iam enim deintegrò te interrogabo: num eum qui sub initium tibi occurrerit, sequêris?*

συμφιλοσοφήσεις, μὴ πᾶν ὑπ' ἐμοῦ ἀκούσῃ; Ἑρμότ. καὶ τί σοι ἀρκέσει μᾶλλον ἄν τις, ὃς οὔτε αὐτὸς ἱκανὸς εἶναι δοκεῖ διορᾶν τι ἄνωθεν, εἰ μὴ φοίνικος ἔτη βιώσῃ, πολλοὺς ἐν λευκῇ ψηφίσῃ, καὶ παρόντος, οὔτε τοῖς πεντακοσιομέδιμνοις σοφοῖς ἄξιοις, ὅτι τοῖς ποιητικοῖς ἐν πολλοῖς, καὶ μάρτυρούσι. Λυκῖν. τίνας φὴς τοὺς παλαιοὺς ἀληθεῖς καὶ πάνυ ἀκριβοῦς ἀκριτους; ἀ γοῦν τις διοῦτός ἂν, ἱκανὸς ἔμοιγε καὶ εἷς, καὶ ἐκ ἔτι πολλῶν λύσαι. ἢν δ' ἐγὼ τοὺς οὐκ ἀληθεῖς λέγῃς, οὐδέν μοι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσδέξεται μὲν πιστεῦσαι, ἅμα ἂν ἢ μὴ ἐκ, ἢ ἐν ἀληθεῖ, περὶ ἀκριτων ἀκριβῶν ἀποφαίνοντας. Ἑρμότ. μόνος δ' οὐ τάληθὲς ἐπίστασθε, οἱ δ' ἄλλοι ἅπαντες, ὅσοι φιλοσοφοῦσι. Λυκῖν.

cúmque illo communibus philosophiæ disciplinis inuigilabis, atque ille te certum faciet? HERMOTIM. Quid verò tibi ampliùs respondeam, qui neges quenquam rectè discernere posse, nisi Phœnicis annos vixerit, omnésque per orbem periculum faciendo accesserit? Neque dignum ducis fidem habere illis qui iam olim harum rerum sunt expertissimi, neque multis illis ista collaudatibus, suoque testimonio comprobantibus? LVCIAN. Quos tu mihi multos illos narras? num qui harum rerum sunt probè gnari, & idem iam omnium facta indagine periti? Quòd si quispiam talis esset, mihi quidem vel vnus sufficeret, neq; multis opus haberem. Porrò si imperitos dixeris, nunquam illorũ multitudine adduci potero ad credendum, donec de omnibus nullius ignari desmiendi facultatem sibi parauerint. HERMOT. Proinde tu solus veritatem perspexisti, cæteri verò quotquot philosophãtur, in vniuersum omnes vecordes sunt, & sine iudicio?

Λυκῖν. καταψεύδη μου, ὦ Ἑρμότιμε, λίγων ὡς ἐγὼ προτίθημί σε ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἢ τάττω ὅλως ἐν οἷς ἀνδράσι. καὶ οὐ μνημονεύεις, ὦ ἑταῖρε, οὐκ αὐτὸς ἀξιοῖς τάττεσθαι ἐν τοῖς ἄλλοις ἁπάντων ἀμαθέστατος, καὶ μετὰ πολλοστὸν αὐτὸ ἀγνοῶν ὁμολογῶν. Ἑρμότ. ἀλλ', ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐμὲ πάντας ἐλαττῶν χλιῶσι καὶ παραθλῶσιν ὑμῶν φασι, καὶ τὸ μὲν ἄλλους ἐπαίδευε τὸ βέλτιον, ἢ οὕτως, ἄλογον ἴσως· τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἱκανὸς ξυσσῶται ἑνὶ ἀφορμᾶσθαι, πανγλοιον, ὥσπερ ἐγὼ οἶμαί τι ὀρθῶς, ἀπ' ὀλίγων καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πολὺ ῥᾴδιον ἔναι δοκεῖ τὸ ζητούμενον, καὶ ὃ πολλῆς διαιτᾶσθαι δοκεῖ μακρᾶς. φασί γέ τοι τινες, Φειδίαν οἶμαι, ἔνυκα

LUCIAN. *Tu quidem, Hermotime, falsò me mendacij coarguis, cùm dicere non verearis quòd me ipse cæteris omnibus anteponam, aut omnino in numero eruditorum haberi contendam: parúmque memor esse videre eorum quæ per me antè dicta sunt. Neque quidem me præ aliis veritatem dignoscere contendiosè vociferor, verùm ingenuè fateor me cum aliis omnibus iuxtà ignarum esse.*

HERMOT. *A Atqui, Luciane, quòd ais omnes accedendos esse, eorúmque experimentum sumendum quæ dicuntur ab aliis: neque aliam rationem meliorum eligendorum superesse, fortasse non valde improbârim. Cæterùm cuique experientiæ tot annos impendi oportere, perquàm ridiculum mihi videtur: quasi verò non & è paucis cuncta perdiscì queant. Mihi equidem ista perpendenti, haudquaquam graue aut operosum hoc videtur, quòdque multo exercitio eget minimè. Siquidem aiunt quendam ex statuarijs,* B *opinor autem fuisse Phidiam,*

tantum

ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλογίσῃ, εἰ καὶ σὺ ἄρα ὁ τὸν λέοντα γράψας, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλάσας. καὶ σὺ δή, λέγε τις καὶ χεῖρα μόνην ἀνθρώπου ἴδῃ, τὸ ἄλλο σῶμα καταλαβών, ἆρα, οἶμαι, αὐτίκα, ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, κἂν μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἴδῃς. καὶ ζῶντα τὰ μὴ κεφαλαιώδη, ὅσα ἅπαντες λέγουσι. ῥᾴδιον γὰρ καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἁμίρας. τὸ δ' ἐκδεικνύειν τοῦτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐπιτελέσεως δεόμενον, οὐ πολὺν ἀναγκαῖον εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀλλ' ὀλίγα ἡμέρα ἂν καὶ σὺ ἐκάνως. Λυ. καλῶς, ὦ Ἑρμότιμε, ἰσχυρὰ γὰρ ἔοικας ἄρασθαι, ἐκ τῶν μερῶν ἀξιῶν τὰ ὅλα ἀθρεῖν. καὶ τοι ἐγὼ τὰ ἐναντία ἀκούσας μέμνημαι, ὡς ὁ μὲν τὸ

tantum ab vngue leonis conspecto æstimasse in quantam magnitudinem totus leo exurgeret, si iuxta vnguis rationem fuisset sculptus atque formatus. Neque mihi dubium est, quin & tu, si quis tantum hominis manum tibi commonstraret, reliquo corpore obuelato, nihil cunctatus actutum sciet hominem esse quod absconditum est, etsi totum corpus non videris. Ita quoque rerum capita, de quibus multus est multorum sermo, sine negocio in exiguo etiam puncto diei perdiscet. Accurata autem & exacta harum rerum cognitio, cui consequendæ longa perquisitione opus est, nullo modo ad electionem melioris requiritur, verumetiam ab illis quæ dixi, iudicium facere licebit. LVCIAN. Papæ: quàm firma sunt & fortia quæ dixisti, Hermotime, contendens ex partibus totum cognosci posse? Quanquam ego me tuæ sententiæ diuersum audire memini, vt qui to-

tum

τὸ ὅλον ἀδὸς, ἀλλὰ μὴν ἄν μοὶ τὸ μέρος, ὁ Α μόνον τὸ μέρος, οὐκέτι μοὶ τὸ ὅλον. ἔστω καί μοι τόδε ἀνώκεγα, ὁ Φαδίας ἄν ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἄν ὅτι λέοντός ἐστιν, ἃ μὲν ἐωρακὼς ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔσχες ἄν ἀνθρώπου ὄν, μὴ πρόσθεν ἄλλο, μήθ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βέλτιον ἐγὼ ἐρωτήσω σὲ τὸν ἀναισθῆτα, ὅτι οὐκ ἄν ἔχοις; ἀλλ' οὐδενώπω ὁ Φαδίας ἅπαντος ἀπιδὼν ἐκβήσεται, μᾶλλον ἀναπλάσας τὸν λέοντα· οὐκοῦν σὺ τὸν Διόνυσον, ὃν φασι, λέγων. ἢ τοῦτο τοῦτ' ἐκείνοις ὅμοιον; ἵνα μὴ σὺ Φαδίας, μοὶ δὲ οὐκ ἄλλο τοῦ γνωρίσαι τὸ μέρος ἄπιον ἢ, ἢ τὸ ἀληθὲς τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, μοὶ λέοντα. ἐν φιλοσοφίᾳ δ', οἷον

tum cognouerit, etiam partem perſpectam habeat: porrò qui partem ſaltem, is non ſtatim etiam totum habet cognitum. Iam tu hoc mihi quoque reſponde, quomodo Δ Phidias quondam, leonis vngue conſpecto, cognoſcere potuit leoninum eſſe vnguem, niſi antè aliàs totum leonem vidiſſet? An verò tu hominis manu ſaltem viſa dicere poſſes hominis eſſe, cùm antea hominem neque vidiſſes neque cognouiſſes vnquam? Cur autem taces? Nunquid vis vt ego pro te reſpondeam ad quæſtionem tibi propoſitam, videlicet quòd nullo modo poſſes? adeò vt periculum ſit, ne Phidias infecta re abeat, leone quicquam incepto & exculpto. B Nihil enim iſta ad Bacchum, quæ à te propo-

nũntur, faciunt: aut quomodo hæc inter ſe ſunt ſimilia? Neq; enim tibi & Phidiæ alia cognoſcendarum partium cauſa fuit, quàm prior totius cognitio, hominis dico & leonis. Cæterùm in philoſophia, nempe

quam

τῶν Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἐκ τοῦ μέρους καὶ τὰ λοιπὰ ἴδοις, ἢ πῶς ἂν ἀφράινοιο ὡς λανθάνοι; οὐ γὰρ οἶσθα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνα ὄντα. ὁ δὲ φῄς, ὅτι τὰ μὲν φάλαινα ῥᾴδιον ἀποῦσαι ἀνωδύνως φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τίνα, καὶ τί θεοὺς οἴονται εἶναι, τί ψυχήν, καὶ τίνα μὲν σώματα κωλύτα φασὶ, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα ἔναιμα ἀξιοῦσι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἀθανασίαν, οἱ δὲ τὸ ἀναλύειν, ἀγαθὸν καὶ ἐνδιαμονὴν τίθενται, καὶ τὰ διαῤῥήτα, οὗτοι μὲν ἀπολείπειν ἀφρόνασθαι φάσιν, καὶ ἔργον οὐδέν· ἐκεῖνα δέ φασι, ὅτι ὁ τὰληθῶς λόγων ὢν, ὅσα μὴ ἐχὶ μείζων ὢν ἡμέρας, ἀπὸ τοσούτων ἡμερῶν λήψεται. ἢ τί γὰρ ἱκανοὶ καθέντες, ὑπὲρ αὐτῶν ὅλων ἱκανῶς

quam tradunt Stoici, quônam pacto ex aliqua parte cognita, etiam reliqua cognosces? Aut quomodo illa vt honesta & pulchra demonstrabis? Neque enim totum nouisti cuius illa sunt partes. Quod autem dicis, totius philosophiæ capita auditu facilè posse comprehendi etiam in modica diei portiuncula, nimirum quæ rerum sint principia, qui sint fines, quam opinionem de Dijs habeant philosophi, præterea quid animam esse sentiant, & quòd nonnulli omnia corporea esse affirment, rursum alij etiam plenaque incorporea esse contendant: tum quòd pars illorum voluptatem, pars autem nescio quod honestum, summũ bonum felicitatemque esse statuãt, atq; id genus sexcenta alia: hæc inquã auditu facilè discerni & definiri posse, nihilq; in his exercitiendis & statuendis esse operæ: nosse autem eum qui vera dicat, vide ne non vnius saltem diecula particulam requirat, sed multorum potius dierum opus & labor sit. Z Aut quid animi illis fuisse putas, qui de his ipsis rebus aliquot librorum

ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας βιβλίων ἱκανοὶ συγγράψαι φασίν, ὡς πάσσαν, οἶμαι, ἀνθρώπου ἄνοιαν τὰ τοιαῦτα ἱκανῶσαι, καὶ ἃ σοὶ δοκεῖ ῥᾴδια ἔσεσθαι καὶ ἁπλᾶ; νυνὶ δὲ μαθητὰς, οἶμαι, δόξαν σοι ἀφορισθῆναι τῶν ἐρασθέντων, ἃ μὴ ἀνίσχυτα τῷ διαπρίσαι, ὡς ἀκεραίως ἰδεῖν αὐτὰ ἅπαντα, καθ' ὅσον ἐνδέχεται καταλαβεῖν. ἐπίδοσιν δὲ αὐτῷ γένοιτ' ἂν ἐκ τοῦ ἔχοντος τρισμυριάδας, εἰ ἀναβαλὰς, ἀμιτροφιλάμβων τὸν μάστιγα, ἀκριβῶς ἅπαντων ἐπιστήσεις τῷ ἰδεῖν. ἀπαπάξας γάρ σε ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, λαβὼν ἐν τῷ ἔδαφος ἕκαστα, ἃ πρέπει σοι ἄριστον. ἃ δ' ἐβούλου τι ἀπραγμονέστερον ἐπο-

brorum centurias & chiliades conscribere non gratuati sunt? nimirum non ob aliam causam, quàm vt persuasum facerent omnibus, vera esse, vt mea fert opinio, pauca illa & modica quæ tibi videntur facilia, nullóque labore comprehensibilia. Iam verò omnino vate tibi opus esse opinor ad meliorum electionem faciendam: nisi, vt dixi, exercitij impigro studio illud consecutus fueris, vt in deligendo accuratè vniuersa discutias, & vnumquemque totum ad vnguem exploratum cognoueris. Haud enim valde negauerim, hoc pacto philosophiam in compendium contrahi posse, neque habituram multas variarum rerum comprehensiones, neque vllam moram aut cunctationem, si constitueris vastem omnium rerum capita percensentem audieris, & inter audiendum ad singula mactatis hostijs sacra feceris. Hoc enim pacto infinitis laboribus Deus te subleuabit, posteaquam ex oblatis extis tibi commonstrauerit, quæ'nam potissimùm tibi eligenda sint. ¶ *Quòd si autem volueris, & aliud multò minoris negocij*

compendium

ὑποβάλωμαί σοι, ὃς μὲν ἂν ῥᾷδιος καταθύῃς ταυτὶ, καὶ θυσιάσῃ, καὶ μήθ' ἱερεῖα τινὰ τῶν μιγαλομίδων παρασκευάσῃ· ἀπ' ἐμοῦ λαλαγὴν ἐμβαλὼν γραμματᾶ, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἐπαίνου ζῆνομα, ἐλπίσας ποιήσειν τινὰ, προσιόντα πρὸς τὴν λαλαγὴν ἀνυπόδητα ὅ, τι ἂν πρᾶξαι καὶ τὴν χέρα ἔλθῃ τῶν γραμματάων, καὶ τὸ λοιπὸν κατὰ τὸν λαχόντα ἡνίοχον, ὅστις ἂρ ἐ φιλοσόφα. Ερμότ. ταυτὶ μὲν, ὦ Λυκῖνι, βωμολοχικὰ, καὶ οὐ κατὰ σέ. σὺ δ' ἀνά μοι, ἤδη ποτὶ εἶνον ἐμπίπτων αὐτός; Λυκ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερμότ. ἆρ' οὖν πρᾴως ἅπαντας ὑμᾶς ἐν ἐμοὶ λαβεῖν δοκεῖς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀγχόμφους καὶ πραδαίκτας καὶ ἀντιξεστὰς ἔον δοκοῦντας εἶναι; Λυκ. ἥδιστα μὲν οὖν. Ερμ. καὶ γὰρ, οἶμαι, ἐγὼ

compendium eligendi tibi subiiciam, quod secuto, neque victimæ tibi offerendæ sunt, neque vllus ex sacerdotibus magna mercede conducendis tibi adscisendus est: verùm conjectis in vrnam literulis, cuiusq; philosophorum nomina habentibus, iube puerum aliquem impuberem floreſcente ætatula, ad vrnam accedentem extrahere eam literam, quæcunque primùm illi sub manum venerit: ac tandem inſpecta literula ducem cognoſces, quem tibi in philoſophia ſequendum exiſtimo. HERMOTIM. *Iſta quidem, Luciane, ſcurrili dicacitate à te, & non ex animo dicta ſunt.* Tu verò reſponde mihi, *nunquámne ipſe vinum commercatus es?* LVCIAN. *Et perſæpe quidem.* HERMOTIM. *Numquid ergo per orbem circuire ſoles quotquot in vrbe ſunt caupones, deguſtans, licitans, atque expendens vina?* LVCIAN. *Nequaquam.* HERM. *Opinor enim illud.*

cui

ἐν ᾧ πρότερον χρεὼν ἀφίεσθαι ὑπενόησας ἀφαιρήσεσθαι. Λυκ. νὴ Δία. Ερμ. καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ ὀλίγου καὶ κενοῦ γέμειν καὶ ἔχειν ἂν ἀνάγκη, ὥσπερ ἔστιν ὁ οἶνος ὅταν ἐκχέῃς. Λυκ. ἔχομαι γάρ. Ερμ. ἃ δὲ δὴ ἔλεγον ἐγὼ πρὸς τοὺς καπήλους, ἐπειδὴ κοτύλην πρίασθαι βέλοιμι, λέγε μοι, ὦ οὗτοι, ἐπειδὰν ὅλον ἴκας καὶ ὑμᾶν τὸν οἶνον, ἐπὶ ἀγαντὲς ἐπιξενιάσῃ, μάθοιμι ὅπως ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχω, καὶ ὅθεν μοι ἐνηνίσεις ἀ ταῦτ' ἔλεγες, οὐκ ἂν οἶδ' ὅπως καταχρήσασθαί σε αὐτοῖς; ἀ δὲ καὶ ἐπιτάλιον ἐνεχθείης, τάχ' ἂν καὶ πρᾶξαι τοῦ ὕδατος; Λυκ. οἶμαι ἔγωγε, καὶ δίκαιά γ' ἂν παθοιμι. Ερμ. κατὰ ταυτὰ δὴ καὶ ἐγὼ φιλοσοφίας. τί δῆτα ἐπιεῖν τὸν οἶνον, ἀναμιγνύς ἀπὸ ὀλίγου τοῦ γάματος ἀλγύων ὑπεῖον

cui subinitium bono & digno incideris, auferendum tibi esse. LVCIAN. Ita per Iouem. HERMOTIM. Proinde à modica illa & tenui degustatiuncula pronũciare iam potes de toto vino cuiusmodi sit. LVCIAN. Haud dubiè possim. HERMOTIM. Porrò si diceres, assistens cauponibus, Posteaquam vini sextarium comemere statuerim: agite, ô amici, date quæso vnusquisque vestrûm totum dolium nuhi ebibendum, vt omnibus exhaustis certum habeam quinam vestrûm generosiora vina venalia habeat, & vnde mihi vinum sit commercandum: quòd si hæc inquam diceres, ánnon iure optimo pro insano ab illis deridendus esses: atq; si illos acriter instando perturbans

ali[illegible]em non faceres, fortasse etiam aqua ab illis perfunderere? LVC. Sanè opinor, & profectò meritis meis dignissima pateres. HERM. Non secus se quoq; habent res philosophicæ. quid enim necessarium est totum vas exhaurire potando, cùm etiam à modica illa degustatiũcula nobis

ὀψὲ τὸ πᾶν ὅπερ; Λυκῖν. ὡς ὀλισθηρὸς, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ σφαλερὸς ἐκ τῶν χειρῶν. πολλὰ ἂν ὄψεσθε γὰρ ὀλόμενον ἤδη ἐκ τῆς ἀσφαλείας ἐς τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἐμπίπτοντας. Ερμότ. πῶς λέγεις; Λυκῖν. ὅτι ἀδιομολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώσιμον ἅπασι, τὸν οἶνον, ἀπολέσας αὐτῷ τὴν ἀνομοιότητα, καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἑαυτῶν, ἀφανῆ ὄντων· ὧν ἴσως οὐκ ἔχεις ἁπλῶς καθότι ἐν ὁμοίοις φιλοσοφίᾳ καὶ οἴνῳ ἄγε, ἆρα καὶ λέγειν μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀφελόντες τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ καπῆλοι, λιβασάμενοί γε οἱ πολλοὶ, καὶ λοιδόρητοι καὶ κακομηχανοῦντες. οὕτω δ' ἐπισκοπούμεθ' ὅ, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνον φὴς τὸν ἐν ὑάλῳ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον

promptum sit nosse quale sit futurum? LVCIA. Quàm lubricus es, ô Hermotime, quâmque tergiuersando láberis è manibus: verùm profectò tua tergiuersatione parùm promouisti. cùm enim speraris te effugisse, in easdem plagas incidisti. HERMOTIM. Quorsum ista dicis? LVCIAN. Quoniam rem per se planam & indubitatam, omnibus certam & cognitam, nempe vino, longè dissimillima assimilando comparas, & ea quidem de quibus nemo non incertus animi ambigit, in obscuro consistentibus, ita vt ego mehercle dicere nequeam, quatenus tibi vinum & philosophia similia videantur: nisi fortassè in hoc solo, quòd & philosophi in questu habeant disciplinas venum expositas, quemadmodum caupones vinum, quas quidem commiscentes dolosè & fraudulenter adulterant, & maligna mensura diuenditant. Ad hunc verò modum quod dicis considerabimus. Ais autem vinum in vase exceptũ, tam

esse

μηρ ἂν, ἢ μὰ Δί' ὀλίγ ἄλλο
νερ, ἐὰν καὶ ἅ τις γνόσσα
ϐ, ἀφυσάμεν ὀλίγον ὕδρ
ωϊ, ἅπαξ ἀφάπτα ἐποῖ
ἅπας ὁ νῦς ὕδρ, ἐπίσαν-
τον καὶ ὀλίγον, καὶ ὀλίγ ἔμ
γνωϛὸν ἐστάναι. ἆρα δὲ καὶ
τὸ μετὰ ταῦϐ, φιλοσοφία, καὶ οἱ
φιλοσοφοῦντες, οἷον ὁ διδάσκα
λός σοι, ἆρα ταῦτα πρὸς
ἡμᾶς λέγει ἑσυμέρον, καὶ πε-
ρὶ τῶν αὐτῶν, ἃ ἄπαν ἄπαξ
ποτὲ γέγονε, πρόδηλον, ὦ
ἑταῖρε. ἢ ἐκ ἂν ἀεὶ ἐτί καὶ
μᾶλλον αὖθις, κατὰ τὸ Ὁμέρι-
κὸν ῥητορικῶν, καὶ ῥᾳδιεργα-
σίᾳ, ἃ τὰ αὐτὰ ἑκάστῳ,
ἐν' ἀκόμη ἄν σοι καὶ ἅπαξ
ἀκούσῃ; Ερμ. πῶς γὰρ οὔ;
Αντ. πῶς οὖν οἶσθ' ὅτι σοὶ ὦ,
ἐφ' ᾧτε γνῶμαι ἀλλ-
ὰ τὰ πάντα ἐστὶ τὰ αὐτά γε,
ἐν' ἀεὶ ἕτερα καινὰ ἐπὶ καιν-
οῖς λέγῃ, ὡς ὥσπερ ὁ Ὀδ-
υσεὺς ὦ. ἆρα, ὦ ἑταῖρε,
ἦν μὴ

esse sui simile. & profectò nihil absurdi in hoc à te dictum est. Atqui si quis etiam degustauerit illud, hausto saltem modico, statim compertum habet, quale totum sit dolium: & hoc in confesso est apud omnes, nec est quòd quicquam tibi in his contradicam. Vide verò etiam posthac, philosophia, eius q; alumni, nempe præceptor tuus, num eadem quotidianis prælectiomb. ad vos disserit, ijsdé q; de rebus nunquam non verba facere consueuit, annon subinde alio tempore alia vobis solet proponere? Esse enim non parùm multa philosophiæ abstrusa mysteria, iã olim, amice, nemini obscurum est. An non verò tu etiamnũ, vt par est, instar Vlyssis apud illum perduras circumeundo & oberrando, si semper sonat eadem per eadem, at fortasse satis est si semel quippiã inaudieris? HERMOT. Et cur non? LVC. Quinam igitur fieri potuit, vt tu primo gustu statim nosceres vniuersa? Neq; enim semper eandé cantilenã nobis solet occinere, sed subinde noua nouis disserendo agglomerat. Non, ô amice,

rr 2 vt vnum

ἓν μὲ ὅλον ἐκπίῃς ἅπαν, μὴ ἄλλως μεθύων ψεύσῃ· ἀτιμήσεις γὲ ἐν ᾧ συμφέρει λοιπὰ μοι ὁ θεὸς καταρύψαι τὰ φιλοσοφίας ἀγαθὰ, καὶ πάλιν πρόχειρα ἀπολῶ. δοκῶ σοι οὖν ὅλον ἐξαντλῆσαι τὸ τίλων, ἢ οὔποτ' ἄν ἐφθάσεις τὸ νηκτάριον ἐκεῖνο πόμα, οὗ πάλαι διψῶν μοι δοκεῖς. σὺ δ' οἶσθα τὸ διοῦν ἐμοὶ αὐτὸ ἦν, ὡς ἀ μόνον χάσκω ἔτι αὐτῶν, καὶ σπάσασθαι μικρὰν, ὅθεν αὐτίκα σε πάνυ φορυσόμενον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὸν πόμαντιν, ἐκδιδάξαι περὶ ἑαυτοῦ νόημάτων, ἔνθεον ὠθοῦντα γίγνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς παριοῦσιν. ἀλλ' ἐκ ἔτως ἔχειν ἔοικεν. σὺ γ' ἴσως ὑπὲρ ἅμισυ τοῦ πίθου ἐκπεπωκὼς, ἐναρχόμενος ἔτι ἐλέγχεις. ὅρα δέοιμι, μὴ τῷ ὄντι μέσον φιλοσοφία ἔοικεν.

ὁ μὲν

vt vinum quod semper idem est, adeò vt nisi totum ea strenuè exhauseris, nequicquam inebriatus obambulabis. Planè enim in fundo mihi visus est Deus philosophiæ adyta abstrusisse, sub ipsam fecem ipsque. Itaque totum dolium postremò exhaurias necesse est, si vnquam consilium tibi fuit nectaream illam potionem inueniendi, quam aridis faucibus iam olim auidissimè sitire mihi visus es. Porrò autem eam persuasionem tibi persuasisti, vt putes tale quippiam esse philosophiam, vt si solum leuiter illam primoribus, quod aiunt, labijs degustaueris, statim fore vt omnibus sapientiæ numeris euadas absolutissimus: quemadmodum perhibent de diuinatrice K illa in Delphis, quæ simulatque sacra fluenta degustauerit, afflatum afflata numine, accedentibus respondet oracula. Atqui non ita se habet philosophiæ studium. Itaque te, quem vltra medium iā dolij ebibisse cōstat, adhuc incipere perhibeas. Λ Quare vide ne rectius huic philosophiæ comparari queas.

Dolium

ὁ μὲν γὰρ πίθος ἔτι μένιτω δι, καὶ ὁ λοπὰς, οἴνου δὲ οὐδαμοῦ, ἀλλὰ πανσπερμία τις, πυρὸς ὑπόκριθος, καὶ μετὰ ζιζανίων λάθροι, ἔτα λευκοὶ, καὶ ἐπὶ τούτοις φακοὶ, ἔτα ἐρέβινθοι, καὶ ἀλλὰ ποικίλα πρός. ἆ δὴ οὖν ὑπόθεσιν λέγων τὸν σπέρματον, καὶ ὃς ἀφιλὼν ἐκ πυρῶν, οἷον ὦ, ἀνιλάκι δι ἄθημα ἐς τὸ χάρα, ὡς ἴδοις· ἆρα οὖν ἔχοις ἂν ἀνὴρ, ὡς ἐπένο ἀργύριον, ἢ καὶ οἱ ἐρέβινθοι ἐκλεκτοὶ, καὶ οἱ φακοὶ ἀπεκέκριται, καὶ οἱ λάθροι οὐ διάκεινται; ΕΡΜ. ἐλάμπουσι. ΛΥ. οὐκοῦν ἐκ φιλοσοφίαν ἀφ' ἑνὸς, ὅν φασί τις τῶν πρόσθεν, μάθοις ἂν ἅπαξαπάντων ὁποῖά ἐστιν. οὐ γὰρ ἓν τι ἐστὶν, ὥσπερ ὁ οἶνος, ὃ πρὸς οὐδὲν ἀνθρώπων ἀνόμοιον ἂν ὧν γώμαται. τὸ δὲ λίτρου τί ἄφθονον, ὁ πρέπει

Dolium enim & caponem adhuc tibi ſmemus, nihil autem inſit vini, ſed totius omnium frugum confuſum quoddam ſeminarium, in ſummo quidem triticum, cui ſubſint fabæ, quibus deinde ſubiectum ſit hordeum, mox lentes, quintò cicera, poſtremò aliæ quæpiam diuerſorum ſeminum ſpecies & genera. Iam ſi inſtitorem accederes ſeminum mercandorum gratia, illeque à ſummo tritici aliquot grana inſpicienda in manum tibi traderet: poſſémne igitur conſpectis grans dicere ciceres eſſe mundum, & lentes probè purgatas, fabas autem inanes? HERMOTIM. *Nullo modo.* LVCIAN. *Proinde neque philoſophiam ab vno aliquo eorum quæ quis dixerit, vniuerſam pernoſces, cuiuſmodi tota ſit. Neque enim vna aliqua res eſt, quale eſt vinum, cui quidem tu illam, tametſi valde inæquali comparatione contuliſti, contendens ſimilem eſſe totam primo guſtui. Quòd autem diuerſum quiddam viſum eſt,*

οὐ περίεργου δεῖ ἐξετάσεως λόγου. οἶνου μὲν γὰρ ἁπλῶς πριαμένῳ ἢ ἀγοῖν ὀξοῦν ἢ κίνδυνος. κἂν δέ τινα ἐν ὠῷ συμφορὰν πράγματος πάθῃ, ὡς μὴ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ εἰρηκὼς, οὐ μικρὸν ἄνω καπόν. ἅπαξ τι, ὁ μὲν ὅλον ἐξιὼν ἀκριβῶς τὸν πίθον, ὡς διοτιλῶ πρίασθαι, ζημιώσας ἂν ἢ μάνηλον, οὕτως ἀπίθανα γωρήσει. φιλοσοφία δὲ ἂν ἄρ διοῦν πάθοι, ἂν μὲν πάμπολλα πίῃς, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνεται, οὐδὲ ζημιώσεται ὁ μαθητὴς ἐπιῤῥᾳδῶς δέ, κἂν πολὺ παροιμίαν, τὸ πρᾶγμα ἐξανηλίσκον ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἔ ὁ τῶν Δαναϊδῶν πίθος. ἐκεῖ δὲ τὸ μὲν καταδόμενον οὐ σωζόμενον, ἀλλὰ διίῤῥει ἀνθέλκει. ἐνταῦθα δέ ἂν ἀφέλῃς τι, κἂν ὀλίγον τὸ λοιπὸν γίγνεται. ἐθίζει δὲ καὶ ἐπὶ πολὺ ὅμοιον ἀπεῖναι φιλοσοφίας περὶ γράμματος, μὴ μὲν νομίσῃς βλασφημεῖν περὶ

curiosa perscrutatione non eget. Etenim si quis vinum acetosum aut alioqui malum emerit, duorum obolorum iacturam facit. Porrò autem in media plebe versari, sicut & tu dixisti statim initiò, non mediocre malum est. Alioqui qui totum vas epotare voluerit, vt vini sextarium coëmat, damno cauponem afficiet, tam inciuiliter & insolenter degustando. Nihil autem tale philosophia patitur: verùm tametsi nimis multa biberis, vas tamen non imminuitur, neq; vllam iacturam facit cauponam exercens. In idem enim locũ fluit exhaustum negocium, laboŕq, iuxta prouerbium, & contrà fit atque in Mi Danaidũ dolio. illud enim quicquid infusum fuerit, non cõtinet, sed protinus hàc atque illàc perfluit. Hinc verò etiam si multa abstuleris, multò tamen plura relinquũtur. Cæterùm aliud quidã nõ distimile de philosophiæ gustu tibi proponã: tu verò cave putes in philosophiæ cõmu-

meliam

φὶ αὐτῆς, ἢν ἄνω ὅτι φάρμακόν ἐστιν εἰπεῖν, οἷον ὠκύμορόν τι ἐκεῖνο, ἢ ἄλλο τῶν δηλητηρίων· ἀλλ' ἢν τοῦτα, ἰσάνῃ θανατηφόρα ᾖ, ἀποκλείσει ἄν, εἴ τις ὀλίγον ὅλου ἀκριβῶν ἀκριβῶς αὐτῶν, ἅπερ οὐδ' ὄνυχι ἀγγίσασθαι, ἀπὸ ἢν μὴ δοῖεν. ὅσον μὲν, καὶ ὅπως, καὶ ξυνοῖδε, οὐκ ἂν ἀκριβῶς προφθάνοιμι. σὺ δ' ἀξιοῖς πάντα μαθεῖν ἐφάπαξ, ὡς ἀποτελέσαι πρὸς τὸν ὅλον χρόνον. Ερμότ. ἴσως ταῦτα, ὡς βάλε, Λουκιανέ. τί οὖν ἱκανὸν ἔστι μὲ βιῶναι. καὶ δοκοῦσι μοῦνον παθήματα; ἢ οὐκ ἔστιν ἅπως ἀποδοθήσεται; Λουκ. οὐκ ἴσως, ὦ Ερμότιμε, καὶ λανθάνει ὀλίγα ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρά. νῶν δὲ οὐκ οἶδ' ὅ,τι πάθωμεν ἀγανακτοῦντες, ἀ μὴ

meliam ista me dicere, si dixero illam similem esse exitiali & pernicioso pharmaco, cuiusmodi est Nicuta, aut aconitum, aut aliud tale quippiam. Nec que enim illa tametsi sint lethalia & mortifera, statim mortem inferunt, si quis modico quopiam de illis ableto, summo vngue deguſtauerit: verùm si non tantum, quantum ad conſciscendam mortem neceſſarium eſt, & qua ratione fieri oporteat, & cum quibus ſumendum ſit, certè non morieris. Tu autem contendis ad totius cognitionem parandam minimum quodque ſufficere. HERMOT. Sint ſanè iſta, Luciane, quèadmodum ipſe volueris. quorſum igitur centum annos nobis viuendum autumas, & tantorum negociorũ molem ſuſtinendam, quaſi verò alioqui nobis philoſophari non foret integrum? LVC. Non profectò, Hermotime, neque hoc tibi graue & arduum auditu videatur. Etenim ſi ſub initium vera dixiſti, O vitam videlicet breuem eſſe, artè verò longã: nunc neſcio quî fiat vt tu grauiter ſuccenſere ſoleas,

ἢ μὴ αὐθημερὸν ἡμῖν πρὶν δυῦσαι ἥλιον, Χρύσιππον ἢ Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν ἰέναι. ΕΡ. πρίν γε μὴν, ὦ Λυκῖνε, καὶ σωτηρίους ἐς σφὼ, ἢν δέῃ με τὰληθῆ λέγειν, ὑπὸ φθόνου δοκεῖν, ὅτι ἐγὼ μὲν πρόκοπον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὀλιγώρησας ἐμαυτοῦ, τηλικοῦτος ὤν. ΛΥΚΙΝ. οἶσθ' ἔν ὁ δράσεις; ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ λοιμυδαιμονῶντι, μὴ προσίχῃ τὸν νοῦν, ἀπ' ἴσα ληρῶν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, πρόχωρα ἐς τὸ πρόσθεν πᾶν ὁδὸν, καὶ πέρασον καλὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι διανοήματα πρὸ τοῦτων. ΕΡΜΟ. ἀπ' ἐμοῦ σὺ, βίαιος ὢν, ἀναγκάζῃ τι, ἢν μὴ πρόθυμα ἀκούσωμαι. ΛΥ. καὶ μὴν οὐδὲν ἀδικήσαι γε, οὐδ' ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄκων ἀφείμι. βίαιον δὲ λέγω ἐμὲ, ἀναίτιον δοκοῦντα μοι, καλά τ' ποιητώ.

nisi priusquā sol diurni cursus pensum absolverit, nobis Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras euadas. HERMOT. Insidiosè imponis mihi, ô Luciane, me & in angustum constringis, nihil vnquam mali à me passa, nimirum præ inuidia, quòd ego quidem in disciplinis nonnullum operæpretium fecerim, te ipsum verò mihi deli pendens dare soles neglectui, nullis disciplinis liberalibus animum excolens, tantus ætate existens. LVCIA. Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquam aura bilis percito, & insanienti, ne dicto audiens esto, néve mentē adhibeas, sed sine nugari me liberè: tu verò, vt quidem iam facis in præsentia, porrò perge viam tuam, atq; ad illa quæ initiò decreuisti persequi, alacriter contende. HER. Atqui tu nullam mihi permittis deligendi copiam: tam vehementer & violenter me vrges, nisi omnium experimentum sumpsero. LVCI. Siquidem planè periurus esse oportet, vt ne quid interim dicam aliud. Quòd autem me violentū dicis, vidēre mihi insontem & inculpabilem

iuxta

ποιησῶ. αὐτίκα δὲ αὐτὸν, ἵν' ἄρ μὴ ἕτερός σι λόγος συμμαχήσας ἀφέληται τῆς βίας, ἤδη ἀγόμενον, ἰδοὺ γέ τοι καὶ τάδε ποικῶ βιαιότερα φαίη ἄρ σι ὁ λόγος, οὐ δ' ἐκεῖνον παρὰς, ἐμὶ ἴσως ἀντιάσει. Ερ. τὰ ποῖα; θαυμάζω δ', ἤ τι ἀρρητον καταλιπεῖν αὐτόν. Αντ. ἐχ ἱκανὸν εἶναί φησι, τὸ πάντα ἰδεῖν καὶ διηλθεῖν δι αὐτῶν, ἢ ἴχνος ἤδη ἰδεῖν τὸ βέλτιστον, ἐν' ἔτι τῦ μείζονος ἐπιθῇ. Ερμότ. τίνος τοῦτο. Αντ. λειπεῖ τις, ὦ θαυμάσιε, καὶ ἐφικτοπεῖς παρασκευῆς, ἢ νῦ ὄξος, καὶ διανοίας ἀκριβῦς καὶ ἀληθείας, οἵαν χὴ ἔν τῷ περὶ τῶν τηλικούτων διαφέρειν, ἢ μάλιστα ἄρ ἅπαντα ἐφαμῶν ἔη. ἀφελοτέρον ἔν φησι καὶ ὧδ' τοιοῦτο χρέος ἐκ ὀλίγου, καὶ πᾶσιν ἄπαντα ἐς μέσον, ἐρᾶσθαι ἀμείνοντα, καὶ βρα-

iuxta poëtam incusare. nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens, minquam quod iam illatum est, auferetur à violentia. Ecce his multò etiam vehementiora tibi proponeret oratio, tu verò illa omissa me fortasse incusares. HER. Qualiánam? demiror enim si quid etiamdum abstrusum illi relictum sit. LVC. Parum esse ait, neque sufficere omnia perspexisse, illáq; obiter perlustrasse, vt possis iam optimum eligere, verùm adhuc opus esse re quapiam maxima. HER. Quaenam? LVC. Critico quopiam, ô admirande, excussóq; iudicio, menteq; acuta & solerti, intelligentiaq; insuper summa & acri, qualem esse summopere necessarium est de rebus tantis iudicantem. Aut semel nequicquá vniuersa visa sunt. quinetiam permultum temporis huic tribuendum esse confirmat, quod omnibus exactè & diligenter excutiendis & indagandis sufficiat, omniumq; in medium propositis eligere oportere cunctantem, & tar-

βραδύνοντα, μηδαμῆς ἐπισπεύδειν, μήτε ἡλικίαν ζητεῖν ὁποίαν χρὴ πάσχειν, μήτε σχῆμα τοῦ λέξαντος ἐπὶ δόξῃ τοῦ ἀληθοῦς, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀρεοπαγίτας αὐτὸ ποιοῦντα, οἷς ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ διαλεκτέον, ἵνα μὲν εἰς τὸν λέγοντα, ἀπ' εἰς τὰ λεγόμενα ἀβλέπωμεν. καὶ τόν' ἔδη ἐξέστω σοι βαθέως ἐπαμφὶ φιλοσοφῶν. ΕΡΜΟΤ. μετὰ τὸν βίον φῄς. ἐκ γὰρ τούτου, ἐλαφρὸς ἀνθρώπων βίῳ ἐξαρκέσαντι ἅπαν, ὡς ἐπὶ πάντων ἀληθῶν καὶ ἑκάστου ἀκριβῶς ἐπιδεῖν, ἢ ἐπιδόντα μρῖναι, καὶ μείναντα ἐπιδεῖν, καὶ ἐπόμενον φιλοσοφῆσαι μόνον καὶ δι' ὅτου ἐνδιαθέσεως ἐπὶ τάληθές, ἅπασι δ' ἴδ. ΛΥΚΙΝ. ἐκεῖ γάρ σοι ἀπᾶν, ὦ ΕΡΜΟΤΙΜΕ, ὅτι δὲ τό σε ἐκανὸν, ἀπ' ἔτι μοι δοκεῖν ἀληθεύειν ἡμᾶς αὐτὸς, οἰόμενοι μέγ τι ἐυρηκέναι φίλτατον, ἐυρόντες δ' ἐδὲν, ὅσον

tardantem: nullo modo autem differentis annos spectandos esse, neque habitum suspiciendum, neque opinionem sapientiæ reuereri oportere, sed in morem Areopagiturum cuncta esse facienda, quibus mos est noctu & in tenebris cognoscendis causis dare operam, vt non in dicentes, sed in ea quæ dicuntur, defigant oculos. Ad hunc quidem modum tibi eligenti promptum erit philosophari. HERMOT. Iuxta vitæ rationem tu dicis. ex his enim quæ dixisti, & nullius hominis vita satis longa esse potest vt omnia percurrat, & vnumquodque non oscitanter perspiciat, perspectaq; iudicet, iamq; iudicata eligat, delectuq; habito philosophetur. Hæc enim sola ratione verum inueniri posse contendis, alioqui nequaquam. LVCIAN. Vereor ad te dicere, ô Hermotime, ne hoc quidem satis esse, verùm adhuc mihi videmur nosmetipsos fallere, existimantes aliquid certi & firmi nobis inuentum esse, cùm tamen nihil inuenerimus: quamadmodum

ὅσπερ οἱ ἁλιεύοντες, ποτὲ μὲν καθίστασι τὰ δίκτυα, καὶ βάρεσι τισὶ καθέλκουσι, ἐπὰν πλείονα ἐμβύσωσιν ἰχθῦς καμόντες ἐπὶ πολὺ ἀνασπῶντες, ἢ καὶ ὅταν ἐλπίσαντες ἄττα ἐπιφέρεσθαι ἅμαξαν ἀνασπῶσι, καὶ ἔνιοι καὶ ὑμῶν ἀναφανέντα αὐτοῖς, ἢ λιμένιον ψάμμου σωρὸν, εἶτα, μὴ καὶ ὑμᾶς τι λιθίδιον ἐνισπάσασθαι. Ερμ. ἐμανθάνομέν τι δι τὰ δίκτυα ταῦτα βάλλεται· ἀπηνῆς γάρ μοι φαίνεται καὶ αὐτοῖς. Λυκῖν. ἐκοῦ καὶ σοὶ δοκῶ ἐγὼ ἢ οἶδα νὴ, ἀ καί τις ἄλλος. ἐγὼ δὲ, ἔφην ἐγὼ ἅπαντας ἐπὶ ταύτην παρόμοιοι, καὶ ἴσως ἐπιμεμφόμενοί μοι, ἐπεὶ ἐγὼ ἐπὶ τοῦτο δίκτυον ἔρχεσθαι νομίσω, ἅ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ἡγεμονικὸν, ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι. Ερμότ. τί φῄς; οὐκ ἔστιν τις πάντως ἔχει;

admodum hoc ipsum non raro vsu venire solet piscatoribus, qui cùm in captum retia iecerint, & aliquid graue ac ponderosum senserint, attrahunt rete, sperantes piscium copiosam multitudinem conclusam esse. deinde postquam attrahendo nimium delassati fuerint, aut ingens lapis aut vas aliquod arena refertum, praeter spem illis apparet. Proinde etiam atque etiam tibi considerandum est, ne & nos tale quippiam subtrazerimus. HERMOTIM. Non intelligo quid sibi ista velint retia, planè tamen ijsdem me irretitū inuoluis. LVCIAN. Proinde ego te rursum extricare conabor. Neque enim mihi dubium est peritia natandi te praecellere, si quis etiam alius. Etenim ego, etsi ad vniuersos venerimus experimenti sumendi gratia, & illud aliquando fecerimus, nondum tamen planum & certum esse existimo, penes quem illorum, illud quod quaerimus, delitescat. Possibile enim est, vt eius omnes in totum ignari sint. HERM. Quid ais? an opinaris penes nullum illorum esse?

Λυ.

LVC.

Λυ. ἄδηλον. ἢ δοκεῖ ἀδύνατον εἶναι πάντας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀληθὲς ἄρα τι ἔστιν, ἢ μηδενὶ αὐτῶν πεπίστευται; Ερμ. πῶς οἴει τι; Λυκίν. ὅτι. ἴσως γὰρ ὁ μὲν ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, ἄπειρος. οἷον ἐνίοτε ἐκ τύχης ἐρωτᾷ τις ἄνδρα λαβὼν, ἐπικλασάμενος, ἑπτὰ ἢ τριάκοντα λαβὼν, ὁ δὲ ἑπτὰ ἢ τριάκοντα λέγει, ὁ δὲ τις δέκα ἢ πεντεκαίδεκα, καὶ ὅλως, ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν, ὑπολαμβάνει μέν τοι καὶ κατὰ τύχην τινὰ ἀληθεύσαι, ἢ γάρ; Ερμ. ναί. Λυκ. ὁ μὲν δὴ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλον ἀριθμὸν εἰπεῖν, τὸν ψεύδεσθαι, καὶ ὀκτὼ ὄντας, μηδένα δ' αὐτῶν φάναι, ὅτι ἄπειρός ἐστιν ὁ ἀνὴρ λυάμης ἔχει. ἢ τί φής; Ερμότ. οὐ δοκεῖ. Λυκ. κατὰ

LVC. *Incertum est. Numquid non videtur tibi fieri posse, vt mentiantur omnes, ipsáque veritas alia quæpiam res sit, quæ penes nullum horum inueniri queat?* HER. *Quinam fieri posse credam?* LVC. *Ad hunc modum: sit enim nobis certus aliquis numerus ex composito constituus, nempe viginti. Iam si quis viginti fabas in manum sumeret, & ea clausa decem quospiam interrogaret, quotnam fabas in manu sua conclusas haberet: illi autem ducti coniectura, hic quidem septem, ille triginta, alter verò decem aut quindecim, prorsúsque alius alium numerum diuinaret: possibile enim est aliquem fortè fortuna verum dicere: annon verisimile tibi videtur?* HER. *Sané.* LVC. *Ergo ne hoc quidem factu impossibile credendum est, vt omnes ex æquo alius alium numerum dicat, falsum tamen, & à quo longè lateque absit certus ille numerus, adeò vt nullus ex illis dicat virum in manu sua habere viginti fabas. Quid autem tu ad ista respondes?* HERMOTIM. *Fieri posse.* LVC:

Non

Διὰ ταῦτα δίκαιον ἅπαντας μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες τὸν τῆς ἀληθείας ζητοῦσιν ὁποῖόν τί ἐστι, καὶ λέγουσιν ἄλλος ἄλλο τι αὐτῶν εἶναι, ὁ μὲν ἡδονὴν, ὁ δὲ τὸ καλὸν, ὁ δὲ, ὅπερ ἔτερά φασι περὶ αὐτῶν. ἀνὴρ μὲν ὅμως καὶ τοῦτο ἴσμεν τί ἐστι τὸ τῶν ἀληθῶν. ἐκεῖνο δὲ, οἶμαι, πρότερον φανερὸν γενέσθαι, ὅτι ἴσμεν τὰληθὲς, καὶ πάντως ἴσως τις αὐτὸ ἀλλος τῶν φιλοσοφούντων, ἅτε μετὰ τοῦτο, τὸ εἶναι ἂν ἐν ζητοῦσι δὲ πολὺν ἐπὶν. Ερ. ὦ, ὁ Λυκῖνε, τοῦτο φῂς, ὅτι δεῖ ἅμα πάσης φιλοσοφίας χαρίεσσαν, ἐκ τότε πάντας ἴσον μὲν τἀληθὲς εὑρεῖν. Λυκῖν. μὰ τὸν, ὦ γαθὲ, ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὖθις αὐτὸν, καὶ

Non alia ratione quotquot philosophantur, felicitatem quærere insistunt, cuiusnam modinam tandem res sit, planéque alius aliud quiddam esse somniando confirmat: hic quidem voluptatem, ille honestum: alius alia quæpiam de illa comminiscitur. Consentaneum autem est, unum quiddam ex illis esse felicitatem. Contrà verisimile est, præter hæc omnia aliud quiddam esse. Ac nos planè videmur conuerso rerum ordine, secus quàm oportet, ante inuentum principium ad finem festinare. Oportebat autè priùs, vt mea fert opinio, manifestum esse, veritatem esse cognitam, essèque ex philosophantium numero aliquem, qui eandem certò cognôrit. Deinde primùm quærere, cui potissimum fides adhibenda sit. HER. *Ergo ea ista dicis, Luciane, quòd etsi omnem philosophiam excussserimus, nunquam tamen facultatem nobis parabimus veritatem inueniendi.* LVCIAN. *Quid me interrogas, ô bone? quin potius istum sermonem exquiris? & fors*

καὶ ἴσως ἄρ' ἀπειπάτο ἂν, ὅτι μηδὲν ἐμοὶ, εἰς ἃ ἄρ' ἄλλῳ ἦν, ἀλλ' ἄρ τι τούτων ὂν ἄρ, ἃ ἄρ οὐδὲν λήγουσιν. Ερμότ. ἀλλ' οὐκοῦν ἄρα, εἰ ἄρ σὺ φὴς, ἡμᾶς ὑμῖν ἐᾶν φιλοσοφεῖν, ἐᾶν φιλοσοφήσομεν, ἀπὸ δίκης ὑμᾶς ἰδιώτην τινὰ βίον ζῆν, ἀφέντας δὴ φιλοσοφεῖν. Λυκ. δοκεῖ ξυμβαίνειν μοι, εἰ ἄρ φὴς, ἐκ δικαίου μὲν φιλοσοφεῖσθαι, καὶ ἀνθρώπῳ μοι ἔοικε· ἀξιοῖς δὲ τὸν φιλοσοφήσαντα μηδέπω πω ἀπὸ φιλοσοφίαν πᾶν ἀνόητον, καὶ ἀπρεπὲς ἔτι εἶναι, ἀλλ' ἀπρεπὲς ἔτι εἶναι, ἀ δὲ μόνῳ ἀνοήτῳ ἄρ γνῶναι, ἃ δὲ πάσης φιλοσοφίας χωρίσαντα, ἀνοίμιτα πᾶν ἀνθρωπάριον. ἔτα λογισάμενον ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁπόσον ἐπὶ πάντα ἐπανέρχεται χρόνον, ἀπογράψασθαι, ἁρμοττόντως τὸ πρᾶγμα ἐς γραῦς ἅπαξ, ἐς ἀπειράκις γίνεσθαι τελευτᾷς τὸ ἐπέκεινα βίου. τοιοῦτόν δὲ καὶ

& fortasse respondebit tibi, nunquam hoc fore, quoad incertum fuerit, num vnum quiddam illorum sit de quibus ille verba facium. HER. *Proinde nunquam, vt tu contendis, philosophiæ dabimus operam: sed necessarium omnino esse video, ea abdicata primam quandam vitam cum vulgo nos agere.* LVC. *Illud quidem accidit quod dicis, philosophari promptum non esse, estq; ei qui quidem homo sit, ineuitabile. Iubet enim, vt is qui philosophiæ operam daturus sit, statim initiò optimam quanq; deligat. Ipsius autem delectus habēdi ratio in hoc solo accuratè tibi videtur consistere. si tota philosophia perlustrata elegerimus quàm verissimam. Deinde numerum quoq; annorum computando, quantus vnicuique perscrutandæ satis est, longè late*q; *excidisti omni spe frustratus, ipsum negocium producēs atq; reijciens in aliud seculum, ita vt ipsa veritas vniuscuiusq; vitæ vltra præstitutum tempus vix deprehendi queat.*

Postremò

τῆτο αὐτὸ ἐκ ἀνωμολόγη-
σαν ἀκριβέστερ, ἄδηλον ἦν
λέγων, ἢ τι ὑγιὲς πρὸς τῶν
φιλοσόφων πάλαι τἀλη-
θὲς, ἢ τι κἀμέ. σὺ δ' οὖν Ερ-
μότιμε λοίσθιε ἆρ' ἱκανῶς
σάφ' ἴσθι ὅ τι ὑγιὲς
πρὸς αὐτῶν; ἐγὼ μὲν ἐκ ἂν
ὀμόσαιμι. καίτοι πόσα ἄλ-
λα παρέδομεν ἡμῖν σοι, ἐξε-
τάσαντι μακρᾷ τῇ σκέψει λιό-
μενα; Ερ. τὰ ποῖα; Λυκ. ἐκ
ἀκήκοας τῶν Στωϊκῶν ἢ Επι-
κουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἔνι
φασκόντων, τοὺς μὲν ἁπλῶς
τὸν λόγον ἐκάστου, τοὺς δὲ μὴ,
καίτοι τὰ γε ἄλλα πάνυ ἐμ-
βριθεῖς ὄντας; Ερμότ. ἀκ-
ηκοῦ ταῦτα. Λυκ. τὸ δίκαιον
ἡμᾶς δίκαιον τοὺς ἁπλοῦς, τοὺς
ἡμιτελεῖς ἐᾷν τῶν ἐκ ἀπ-
λοῦ μὲν, φασκόντων δ'
οὖν ὅμως πάντα ἐξηπίστα-
σθαι; Ερμότ. τοῦτο μάλα. Λυκ.
λέγε δίκαιον σε, ἀ μίαν
Στωϊκῶν ἢ ἄλλην ἅπασαν,

Postremò ne hoc quidem vt ambiguum vnquam perpendisti, cùm incertum esse dicas, num à philosophis iam olim inuenta sit veritas, nec ne. Cæterùm tu, Hermotime, posísne iureiurando interposito confirmare ab illis inuentam esse? Ego quidem nequaquam iurare velim. Non illiberaliter verò & alia multa tacens prætergredior, quæ & ipsa indagatione non indiligenti discutienda forent. HERMO. *Quænam sunt illa?* LVCIA. *Nónne audis Stoicos aut Epicureos aut Platonicos dicentes esse partim quidem qui teneant omnium rerum rationes: partim verò illarum prorsus esse rudes & imperitos, ex quibus permulti sunt fide longè spectatissima?* HERMO. *Vera sunt hæc.* LVC. *Y Proinde discernere peritos ab imperitis, sanè tamen peritos perhibentibus, nónne res tibi videtur plena laboris & negocij?* HERMOT. *Ita profectò.* LVCIAN. *Oportebit itaque te, si volueris Stoicorum optimum cognoscere, tametsi*

ἀ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' ὡμῶς ἐπὶ τοὺς πλείονς αὐτῶν ἐλθῶν, καὶ παραθῶμαι, καὶ τὸν ἀμείνω πεῖσαι δεῖ διδάσκαλον, γυμνασάμενόν τε πρότερον, καὶ λειτικλῆ τῶν τοιούτων ἀνάμιγ μνεσάμενον, ὃς μή σε λάθῃ ὁ χείρων πρεσβεύς. καὶ σὺ καὶ τῶν τοῦτο ὅρα ὅσον δεῖ τῷ χρόνῳ, ὃν ἐπὸν παρῆκα, διδοὺς μὲν σὺ ἀγανακτήσῃς καί τι τόν μιγιστόν τι ἄμα, καὶ ἀναχωνόταμ ὃν ἐν ἔτι ἔτι ἔτι, λέγω δὲ ἔτι διδάσκοις τι καὶ ἀμυβέλοις, ἵν ἔτυτό ἔτι, οἶμαι. καὶ μόνῃ σοι αὐτῇ μισὲ καὶ βίβλῳ ἐπεῖς ἐπὶ τῶν ἀπάτῃν τι καὶ ὕφεσιν αὐτῶν, ἅπερ ἂν ἐπ' ἐτίσῃ, ἢ τὸ κείνων δώσεσθαι, καὶ χρείσαν ἀεὶ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ ζῆν ἀργυρογνώμονας ἀφιγνώσκειν ἄ, τι δόκιμα καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἃ παραπλησμόνα.

tametsi non ad omnes, ad plurimos tamen illorum accedere, eorundemq; periculum facere, meliorem q; præceptorem præstituere, qui priùs multis sit exercitatus, quiq; censoria quadam eligendorum præceptorum facultate animum tuum imbuat: ne videlicet tibi imponat, deterior per electionem cæteris præpositus. Atqui hoc tibi quoque considerandum venit, quantum hoc requirat temporis, quod ego de industria prætermisi, veritus ne tu meis verbis stomacharere. Et sanè quod maximum iuxtà ac summopere necessarium est, in talibus putà rebus hisce dubijs & ambiguis vnum illud esse opinor. Insuper sola fides & spes non fallax & inconstans tibi relicta est veritatis, eiusq; inuentionis consequendæ alioqui nihil aliud, quàm vt discernere queas & seiungere à veris quæ falsa sunt, vtq; posis in morem argentariorum discernere ea quæ proba sunt, & non adulterina, à fucatis & fallicijs.

Hanc

κὴ ἅπαντι διαπέλω τινὰ δύναμιν καὶ τέχνην ποριζόμενον, ἅτε ἐπὶ τὸν ἐξετασιν τῶν μεμφῶν, ἃ μὲ, ἢ ἴδοι, ὡς ἐκ καλύσα σι τῆς φύσεως ἐκπεσεῖν ὑφ' ἑκάτερα, ἢ θαμὰ προσαχθέντι ἀκολουθᾶν, ὅσπερ τὰ πρόβατα. μᾶλλον δ' ὡς ἐπιφανεῖ ὕδατι ἐοικὼς ἴσθι, ἐφ' ὅ, τι ἂν μέρος ἐκ κύσῃ σέ τις, ἄκρον ὡς δαπίνῳ ἀγόμενον, ἢ καὶ ἐπὶ Διὶ καλάμῳ τινὶ, ἐπ' ὀνηχῆ παραπόλαμία πεφυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος καπνιζόμενον, ἢ μικρά τις αὔρα ἀμφύσα, ἀμφισα λάσσει αὐτόν. ὡς ἄν τινα ὑπῇς διδάσκαλον, ὡς ἀκριβέστατον πίεν, καὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἀμείνω, τέχνην τινὰ ἀδῶς, διδάξει σι, καὶ σὺν δικαιοσύνῃ πράγματα ἴσχειν· αὐτίκα γὰρ σοι τὸ βέλτιστον φανήσεται, καὶ τὰ δικαιότατα παρὰ τῷ ἀφθάστῳ

Hanc inquam facultatem & artem consequutus conferre te potes ad supradictorum perpensionem: sin minùs, planè tibi persuasum esto, nihil obstaculo esse quò minùs ab vnoquoque nare (quod aiunt) traharis, aut prælatum & florescentem oliuæ ramum te sequi, perinde vt oues. Magis autem aquæ, cuius in mensa vsus est, assimilabere: in quamcunque enim partem te quispiam traxerit summo digito, ducêris. aut per Iouem arundini cuipiam fluuiali iuxta littus enatæ, ad quemcunque statum semet flectenti: & si tenuis & permodica quæpiam aura flauerit, illam illicò commouere solet. Non secus tecum quoque agetur, præceptore quopiam inuento: qui si de demonstrationibus & rebus dubijs discernendis alicuius artis gnarus te docuerit, cessabis hauddubiè temetipsum onerare negotijs. Siquidem actutum quod optimum est tibi comparebit, ipsáq; veritas arte illa compendiaria & demon

καὶ ταύτην τὴν τέχνην, καὶ τὸ ψεῦδος ἀφανίσαι, καὶ σὺ βεβαίως ἐλόμενος, καὶ λείπειν, φιλοσοφήσας, καὶ τῶν τοιούτων θεῶν δυσαλλοτρίαν ὑπεκφυγών, βίου μετ' αὐτῆς ἅπαντα συμπεδοῦν ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερμ. εὖγε, ὦ Λυκῖνε· παραπολὺ γὰρ τοῦτ' ἀμείνω, καὶ ἐλπίδος μικρᾶς ἐχόμενα λέγεις. καὶ ἡγεμονικῶς, ὡς ἔοικεν, ἀμῖν ἀνὴρ τις ζητεῖται, δεξιὸν πρὸς τὰ διαλεκτικοὺς ποιοῦσθαι λόγους, καὶ τὸ μίγισθαι, ἀποδεικτικὸς, ὡς τάχιστα ταῦτα ῥᾴδια ἔσται καὶ ἀπράγμονα, καὶ ὑποπτῆσαι δεηθῆναι λιόμενα. νὴ ἔγωγε ἔδει χάριν οἶδά σοι, ἐξευρόντι σωτόμον τινα τοῦτον ἀμῖν, καὶ ἀείσιτον ὁδόν. Λυκ. καὶ μὴν ἐδέησεν χάριν ἄν μοι ἀδέκτος ἀκότως· ἔδει γάρ σοι ἐξευρεκότος ἔδεξα,

stratiua eruetur, neque non mendacium deprehensum redarguetur: túque iam certo & constanti iudicio delectu habito philosophiæ perdiscèdæ nauabis operam, atque ter exoptatam felicitatem consequutus, conuersationem cum illa sociabi iucundissima, vniuersis bonis in totum semel fruens, & abundans. HERM. Euge, ô Luciane, quantò iam præstantiora, & spem non mediocrè ostendentia, quàm dudum dixisti? Est & nobis omninò, vt par esse videtur, eiusmodi vir quispiam fundiosè conquirendus, cuius opera earum rerum cognitionem & iudicium nobis paremus, & quod maximum est, infallibilem demonstrationem. Hoc pacto confido fore, cætera deinceps cóprehensu facilia, nec nimiũ operosa aut laboriosa futura, quæ & non multùm sint requisitura exercitij. Atque ego quidem magnas tibi iam habeo gratias, propterea quòd nobis tandem compendiariam quandam & optimã viam inuenerit. LVC. Atqui iure optimo nullæ mihi abs te habẽdæ sunt gratiæ. neque enim quicquam meo labore inuentum tibi demonstraui,

quo

ſa, ὡς ἐλπύρω σε ποιή-
σαμ τῆς ἐλπίδ@· τὸ δὲ πο-
λὺ πορρωτέρω γεγόναμεν, ἢ
πρότερον ἦμεν. καὶ κατὰ τὸν
παροιμιαζομένους, ποσὶ
μοχθίσαι@, ὁμοίως ἐσμέν.
Ερμ. πῶς τοῦτο φῄς; πάνυ
γάρ τι λυπηρόν τι καὶ δύσκλε-
ες ἐρᾷς ἔοικας. Λυκ. ὅτι, ὦ ἑ-
ταῖρε, ἂν ἔτι μεν ὑποσχόμε-
νόν τινα ἀπόδειξιν, καὶ ἄδηλον διδάξειν, ἐκ
τούτου, οἶμαι, πιστεύσομεν αὐ-
τῷ, ἀλλά τινα ζητήσομεν τὸν
κρίνειν δυνάμενον, ἢ ἀληθῆ
ὁ ἀνὴρ λέγει· ἂν δὲ τοῦτον ἀ-
πορήσομεν; ἄδηλον ἔτι ἡμῖν,
ἢ ὁ ἐπιχειρήσων οὕτ@ οἶδε
διδάσκειν τ ὀρθῶς ἀκού-
σαντα, ἢ μὴ· καὶ ἐπ' αὐτῇ ἄν-
θις τοῦτον ἄλλον ἐπιχειρή-
σ@, οἶμαι, ἀεί. ἡμᾶς δὲ πό-
τερον ἂν οἰόμεθα δύνασθαι
τὸν ἄριστα λέγειν δυνάμενον,
ὀρᾶς

quo ſpem tibi firmiorem, aut
ei te viciniorem feciſſem:
ſed multò magis ab omni
ſpe remoti excidimus, quàm
antè fueramus. Ac pro-
ſus iuxtà vulgò iactatum
prouerbium nobiſcum agi-
tur: Cùm multùm labo-
uerimus, in eodem loco ſu-
mus. HERM. Quorſum in
ſthuc, Luciane? Videre quid
dam ſupra modum triſte &
admirandum dicere. LUC.
Quoniam, ô amice, tamet-
ſi inuentus nobis fuerit is,
qui polliceatur ſe quandam
ſcire demonſtrationem cer-
tam & infallibilem, ſeq; do-
cturum alium: non ſtatim
propterea, vt opinor, illi
fidem habebimus, ſed alium
aliquè quærere conabimur,
q iudicio exactè habito diſ-
cernere valeat, num vir ille
vera polliceatur. Iam vbi e-

tiam illum ex ſententia nacti erimus, nihilo ſecus tamē etiam dum incerti erimus, num ille quem ad cognoſcendum adſci-
ſcimus, probè cognoſcere poſſit rectè iudicātem, nécne, & ſic
ætern̄ deinceps ad priorem alio ad cognoſcendū appoſito no-
bis opus erit: nos enim vndenam tanta præditi intelligentia,
ſciremus diſcernere eū, qui optimorū iudiciū habere poſſit?

ὁρᾷς ὅσοι ζῶντο ἀρτάνῃσι, καὶ ὡς ἀπείραντον γίγνεται, εἰῶσί σοι, καὶ καταληφθῆναι μὴ δυνάμενον. ἐπὰ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἶόν τε ἐνείσηκεν, ἀμφισβητουμένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἐπιχώσας βέβαιον· ἀγνοιῶ πλέονα αὐτῶν, δι' ἄπειρον ἀμφισβητουμένων πάθεν ὑμᾶς βιάζονται ἀδύνατα, οἱ δὲ τοῖς πάνυ προδήλοις τὰ ἀφανίσματα συνάπτουσα, ἐδὲν αὐτοῖς δοινονοιῶτα, ἀποδείξεις ἄνευ τῶν ἔνεκα φάσκουσιν, ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν ἄνευ θεοὺς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὁρῶν φαίνονται. ὥσπ, ὦ Ερμότιμε, οὐκ οἶδ' ὅπως, καθάπερ οἱ ἐν λύκῳ θέοντες, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀρχῶ καὶ ἀρείαν ἐπανιληλύθαμεν. Ερ. οἶδά μοι ἀγάσω, ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι ἀντὶ θησαυρῶν ἀφῆνας; καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολέπαί μοι

Vidésne quousq; protendatur, & quàm immensum sit, anxio & suspenso animo esse eum, qui comprehendere nequeat? Quandoquidem ipsas quoque demonstrationes, qualescunq; tandem inueneris, dubias & incertas esse comperies, nihil habentes in se firmitudinis. Plurimæ igitur ex ipsis per alias non minùs dubias ad persuadendum nos certæ esse per vim adigentur. Aliæ autem rebus omnium confessu manifestis obscurissima conantes, & ne tantillum quidem cum illis participantia, illorum tamen demonstrationes esse perhibentur: veluti si quis contenderet, ita demonstrari posse Deos esse, quòd in illorum cultum & honorem aræ passim cõstructæ cernerentur. Proinde, ô Hermotime, nescio quõnam modo, quemadmodum ij, qui in curriculo currunt, ad ipsum initij carceres, et omniũ rerũ desperationẽ deuenimus. Her. *Quàm insigni me afficis iniuria, Luciane, cùm Φ pro thesauro nõ nisi carbones mihi exhibeas? Χ Et quemadmodũ verisimile esse videtur, tot annis quos studijs philosophiæ impẽdi.*

mihi

μη τὰ ὄναρα ἴτω, καὶ ὁ κάμ-
μ[illegible] ὁ πονῶν. Λυκ. ἀλλ', ὦ
Ἑρμότιμε, πολὺ ἐλαφρότερ' ἀν-
ιάσει, ὧν ὑπονοήσεις ὅτι ἐ μόν-
νον ἴσως φήσας τῶν ἐλπιζομέ-
των ἐγκαῦσαι, ἀλλὰ πάντα,
ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ ὧν σκιᾶς
μάχονται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἢ
τίς ἄρα ἐμοιγε δι' ἐκείνων
ἀπάτην χαρεῖσα, ὥσ' ἔφλω;
ὑπὲρ ἐλπίδος καὶ αὐτὸς λέ-
γεις ἔναι. ναὶ δὴ ὅμοιόν μοι
δοκεῖ πουεῖν, ὥσπερ ἄ τις ἀ-
γῶνα, ἢ σὺ τοῦτο τὴν τύχην,
ὅτι μὴ δικαίως ἀνεθέμην εἰς
γῆν, ἢ ὅτι μὴ βύθιον ἐπο-
δύτην ἀντὶ τῆς θαλάττης, ὡς Χί-
λιος εἰς Κύπρον ἀναδύσο-
μαι, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεὶς ἅλωσὶ πο-
τηνὸν ὡς τῶν Ἐκάδων ἐς
ἰδίας πλᾶ. τὸ δ' αἴτιον ἡ λύ-
πη, ὅτι ἐλπίς, οἶμαι, ἢ ὄναρ
τι ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς
αὐτῷ ἐπιπλάσας, ἢ πρότερον
ἐφίτα-

mihi planè ſine fructu pe-
riêre : inſuper etiam labor
ille & ſudor immodicus ne-
quicquam exhauſtus eſt.
LVC. Sedenim, ô Hermo-
time, multò minus animo
perturbato diſcruciaberis, ſi
cogitaueris te non ſolùm
rerum ſperatarum deſide-
rio falli & fruſtrari, ve-
rùm omnes, vt habet pro-
uerbium, de aſini vmbra di-
gladiantur philoſophi. Aut,
potéſtne quiſpiam per hæc
omnia, quæ dixi, vagari &
diſcurrere : quod quidem
nullo modo fieri poſſe iam
antè ipſe confeſſus es? Nunc
autem non abſimile quid-
dam mihi videre facere, quã
ſi quis profundendo lachry-
mas fortunam culparet,
quòd illi in cœlum non lice-
ret conſcendere, aut quòd
non perinde vt monſtra na-
tantia mare ingreſſus à Si-
cilia natando apud Cyprum emergeret, aut quòd non in ſub-
limè ſublatus remigio alarum, vno die è Græcia ad Indos
vſque extremos peruolaret. Cauſa autem eius triſtitiæ ea eſt,
quòd ſperauerit, vt opinor, aut viſum aliquando ſomnium
eiuſmodi, aut rem à ſeipſo ita ſibi conflictam, cùm parùm

ἐξιτάσας ἃ ἐφικτὰ ἤχιτα, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ, ὦ ἑταῖρε, ποικίλα καὶ θαυμαστὰ ὀνειροπολοῦντα νύξας ὁ πόθος, ἀφ' ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν, ἔτα ὀρχίλη αὐτὸν, ἔτι μόλις ζύοντα ὀφθαλμὸν ἀνοίγων. καὶ τὸν ὕπνον ἐκ ἄλλως ἀφασσόμενος, ὑφ' ἡδονῆς, ἅμ' ἑώρας. πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τὴν ψυχὴν μακαρίαν ἰσχύοντες ἀναπλάττεσθαι, ἅμ μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἄλλα ὠδαιμονοῦσιν· οἷα ποικίλα ἡ θεὸς ἐκείνη ἐφαίνετο, ἃ νυχὴ μεγαλόδωρος ἔσα, μὴ πρὸς ἀκρίβειαν ἀντιλέγουσα, ἂμ πλουτεῖν θέλῃ τις γρήσθαι, ἂμ εὐσεβεῖν θέλῃ τὸ μέγιστον, ἂν ὄρεξιν ὅλα χρυσᾶ ἐνείσαμεν. ἂμ δέ τινων ταῦτα ἐννοοῦσιν αὐτοῖς, ὁ παῖς προσελθὼν, ἐρωτά τι

sub initium expenderit, num ea in optatis habuerit, quæ consequi poterat, neque essent præter hominis naturam. Præcipuè verò te, ô amice, multa & admiranda versantem in somnijs, cùm pupugisset ratio, è somno te exilire fecit: deindè in illam commotus excandescentiam, vixdum aperiens oculos, somnumq; non facilè discutiens præ voluptate eorum, quæ vidisti. Patiuntur idem tecum perſepè, qui inanem quandam voluptatem & euanidam sibi cõfingunt, cùm interea sibi videntur ampliter esse nummati, effodientes thesauros, regnantes & dominantes, breuiter, quantum ad omnia alia attinet, felicem vitam agentes: & qualia perquàm multa Dea illa sine negotio operatur, nempe votum existens liberale & magnificum, nulli rei quamlibet absurdæ contradicens, adeò vt si quis alatus fieri concupiscat, aut Colossæa mole esse conspicuus, aut optet montes prorsus aureos inuenire. Quòd si igitur hæc ab illis in animo versantibus puer accedens postularet

τὰναγκαῖον, οἷον, ὅθεν ἄρτος ὠνητέον, ἢ ὅ, τι ἦν, φατέον πρὸς τὸ ἀναπυθέσθαι τινοίκιον, ἐν ποίᾳ πιεμένουσα, ἵνα ἀναπαύσαιμι, ὡς τῷ μὲν ἐνοικίοις μὴ παρασχολάσαντι καὶ ἀφαιρεθέντι ἅπαντα τὰ καθ' ἑαυτὸν, καὶ ὀλίγου δεῖσι πλὴν εἶναι τῷ παιδὶ ἀφαγεῖν, ἀλλὰ σὺ, ὦ Φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμοὶ, ἅ σε θησαυρὸς ἀνορύσσοντα, καὶ πυθόμενον, καί τινας ἐννοίας ἀφιέμενος ἐννοῦντα, καί τινας ἐλπίδας ἀνφίξους ἐλπίζοντα, φίλε ἂν, οὐ πιεῖσθαι δεῖ πρὸς σεαυτὸν τοῦ βίου, ὀνάρῳ ἐν δὲ μικρῷ ἴσως, ἀτὰρ ὀνείρου γε σμικροῦ ὄντα, ἀναπαύεσθαι δ', ἐπεὶ μοί πράξαι τι τῶν ἀναγκαίων, μὴ ὅ σε παρασίμψω ἐς τὸ λοιπὸν ἐς βίου τὰ λοιπὰ ἐσπουδασμένα. ἀπὸ, ὅ γε νῦν ἔπρατ-

laret aliquid rerum neceſſariarum, videlicet vnde panis eſſet coemendus, aut quid nā reſponſi dandum ſit pro locatis ædibus penſionem flagitanti, qui multo iam tempore expectaſſet, adeò inflammantur iracundia, ac ſi ab interrogante & odiosè interturbante omnibus illis bonis vel cum puluiſculo ſint exuti atq; diſpoliati, ac propemodum pueri interpellantis naſum ſolent mordicùs abripere. Veruntamen, ô amice, ne ad hūc modum velis quoque erga me animatus eſſe, ſi te theſauros effodientem, & volantem, cogitationeſq; quaſpiam naturæ noſtræ non conſentaneas animo concipientem, eaſq; ſperantem, quæ nullo modo te conſequi poſſe video, amicus tibi exiſtens, non patiar, aut permittam per omnem vitam nequicquam ſomnio iucundo fortaſſe illo & dulci, ſomnio tamen congredientem oblectari, cùm vehementer cupiam te regreſſum ad ſanitatem agere quiddam, quod magis ex vſu tuo eſſet, cúmque te emittere cogitem, vt reliquum ætatis quod ſupereſt, ad cōmunes cum aliis vitæ actiones ſapientius inſtitutum componeres. Nam quod hactenus feciſti, & nunc

ἔκπληξις, καὶ ἐκφόβησις, ὅλως τῶν Ἱπποκενταύρων καὶ Χιμαιρῶν καὶ Γοργόνων διαφέρει, καὶ ὅσα ἄλλα, ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς, ἐλαθόμενοι ὄντες ἀναπλάττουσιν, ὅτι γέγραπται, ὅτι γέγραπται λαμβάνουσι, καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ λιπαροῦνται ὁρᾶν ἐθέλουσι, καὶ ἀκούσαι τὰ τοιαῦτα, ὡς τὸ ἔργον καὶ ἄληθέστατα ἔσεσθαι. καὶ σὺ δὴ μυθοποιόν τινα ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ ὑπὲρ φύσιν τὸ κάλλος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτάς, καὶ τῶν οὐρανίαν εἶναι, μὴ πρόσω πόρρω ἐξιστάσας, ἀ ἀληθῆ λέγει, καὶ ἃ ἔστι πρὸς ἡμῶν ἄνθρωπον ἄντα, ὥρας ἀθύτους, ὥσπερ φασὶ τὴν Μύδαρι ἐξ ὀνείρατος ἐραθῆναι τοῦ Ἰάσονος. ὃ δὴ μάλιστα σε πρὸς ἔρωτα ἐπηγάγετο, καὶ τὰς ἄλλους, ὁπόσοι τοῦ αὐτοῦ ἐπεθύμησαν

facis, atque etiam tecum versas in animo, nullo discrimine Ω à fabulosa Hippocentaurorum & Chimærarum Gorgonumque narratione discerni potest. Præterea quæcunque alia cùm à somnijs offeruntur, tum à Poëtis & Pictoribus confinguntur, quæ neque fuerint vnquam, neque pòst vnquam fieri possunt: quibus tamen promiscua vulgi multitudo credit, & non mediocri voluptate ista videndo, aut audiendo afficitur, quia peregrina sunt, & auditu admiranda, nec passim obuia. Et tu fabulatore quopiam audito, confirmante mulierem quandam esse supra modum formosam, quippe quæ ipsas Gratias pulchritudine superet, quæque planè cœlesti quadam forma prædita sit, non prius ad animum tuum expendens num vera diceret, & num vspiam gentium esse putanda sit eiusmodi tam amabilis formæ mulier, statim eandem miserè deperires, quemadmodum perhibent [aa] Medeam ex solo somnio exarsisse in amorem Iasonis. [bb] Hoc autem quod maximè ad amorem te illexit, aliósque quotquot eius simulachri

desiderio

μνηρῶσι, τοῦτο λῶ, ὅτε γε μοι ἀπέβαινε φαίνεται, τὸ τὸν λόγον λέγοντα ἐκεῖνον πρὸ ὀφθαλμῶν ἐκείνῳ ἐκπεσόντα τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγοι, ἀκόλουθα ἐκάστοτε. ἀπ' αὐτοῦ γὰρ ἴσως μόνου, ᾧ δὴ τοῦτο ἔπεκτο ὑμᾶς τῆς ἕξεως, ἐκείνου ἄκοντος πρότερον παθεῖν ἐς μεθόδους, καὶ ἔτ' ἐπὶ τῷ ἀγαπωμένῳ, ἀλλ' ἐς ἄλλο τι θέας ἀφοῦ. ῥᾴδιον γὰρ οἶμαι τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς ἔτι ἐκπεσεῖν ὁμοίως ἀπὸ τῶν ἄσοδον, ἐξάπαξ ἃ ἀληθῆ ἐστι, καὶ ἃ μὴ ἔκαθ' ἓν οὐκ ἐχρῆν ἀγνοῆσαι, ἀλλ' ἀκολούθει τοῖς τῶν προσθόντων ἴσως, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, ἴχνος ἐπὶ τῷ ἄσόδῳ, καὶ καὶ τὸ πρῶ ἀρχῆς, ἆρα σκέψασθαι ἄπρ ἀσκεπτέον. ὃ δὴ φημι, σαφέστερον ἄρ μάθοις, ἢ

desiderio inflammati sunt, illud erat, veluti mihi coniecturam facienti res apparet, quòd is qui de mutatione memorabat, postea quam statim initio narrationis creditus est vera dixisse, priori orationi non aliena aut dissimilia induxisse videretur. In hoc enim solùm attenti estis, & per hoc nare vos trahit, postea quam semel illi sub initium ansam suppeditastis, vosque ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam viam. Nulla enim difficultate conficiuntur & reliqua, vt ego quidem opinor, neque quisquam ex vobis iuxta ingressum conuersus exquirebat num verus sit, & an obliuione seu errore ductus eam viam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verùm ille eorum qui præcesserunt sequendo

insistit vestigijs, veluti oues præcedentem pastorem aut arietem sequuntur, cùm æquum fuerat statim in ingressu perpendere nùquid in eam viam diuertendum fuerat. Illud aût quod dictur⁹ sum, manifestiùs fortasse & faciliùs intelliges,

λῶ τι τοιοῦτον ὅμοιον πι-
ραλιπεῖν. λέγοι-
γάρ τιν᾽ τῶν μιγαλο-
μυν τούτων ποιητῶν, ὡς γέ-
νοιτό ποτε τριτίφαλ᾽, καὶ
ἑξάχαρ ἄνθρωπ᾽, ἅμ τὸ
πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως
ἐπιδέξῃ, μὴ ἐξετάσας ἀ δυ-
νατὸν, ἀπὸ πιστεῦσαι, ἀθὺς
ἀποδούμενος ἅμ ἐπαγοι καὶ τὰ
λοιπὰ, ἢ καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ
αὐτὸς ἔχειν ἔξ, καὶ ἅτα ἑξ,
καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἀφιέ,
καὶ ἤδιτ᾽ ἅξ τριῶν στομάτων,
καὶ ἀκροῶνται τριάκοντα ἔ-
χειν, οὐχ ὅσπερ ἡμεῖς᾽ ἀμῶν
λίχνα ἐν ἀμφοτέροις χεροί-
καὶ ἃ πολεμᾶν δεῖ, ἃς τρεῖς
μὲν χεῖρας, ἑκάστῃ πίλτον
γέφυρον ἢ ἀσπίδα ἔχειν, ἃς
τρεῖς δέ, ἃ μὲν πίλτῳ καλὰ-
φερεν, ἃ δὲ λόγχῃ ἀφιέ, ἃ
δὲ ξίφ᾽ ἐχρῆτο. καὶ τίς ἔ-
τι ἂν ἀπιστήσαι ταῦτα λέγον-
τι

si tale quiddam non abſimile priori perſpexeris.

cc Quòd ſi enim quiſpiam ex poëtis Herculea audacia nihil non affirmare audentibus, diceret olim fuiſſe tricipitem quendam, & ſenis manibus inſtructum hominem: iam ſi ſtatim initiò iſta non grauatim credenda ſuſceperis, neque habita ratione diſcuſſeris, num fidei conſentanea dixerit, ſed nihil cunctatus conſtanter credis ita ſe habere: pari ratione & reliqua inferet, videlicet quòd etiam ſenos habuerit oculos, neque non ſenas auriculas, præterea quòd tres voces ſemel pariter emiſerit, quodque per tria ora cibum ſumpſerit, quòd triginta digitos habuerit, non quemadmodum quiſque noſtrûm, decem in utriſque manibus. Tum quoties illi belligerandum erat, tres manus tenebat: vnaquæque aut peltam, aut parmam Perſicam, aut clypeum: tres autem aliæ, illa quidem ſecurim ancipitem ferebat, altera haſtam vibrabat, tertia gladio vtens depugnabat. Et quisnam hæc illi affirmanti fidem habere dedignabitur?

τι αὖ ταῦτα; ἀπόλυσθαι γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν σκοπεῖν πρῶτον ἅπαντα, καὶ ἐν συγχωρήσει οὕτως ἔχειν. ἰὼν δ' ἅπαξ ἱκανὸν λόγον, ἐπιῤῥᾴθυμα τὰ λοιπὰ, καὶ οὐ πολὺν σπουδήν, καὶ τὸ ἀκόλουθον αὐτοῖς οὐκ ἔτι ῥᾴδιον, ἀπάντων ἀπόλουθα καὶ ὁμοία ἐστὶ τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμᾶς πάσχειν. καὶ γὰρ δὴ ἔρωτος καὶ προθυμίας, οὐκ ἐξ ἑτοίμου τὰ παρὰ τοῦ ἄσοφον ἐπάσαι, ὅπως ἐμοὶ ἔχει, προχωρᾶτε. καὶ τῆς ἀπολουσίας ἐπόμενοι, οὐκ ἐννοεῖτε, εἰ μή γένοιτ' ἂν ἀπόλουτόν τι αὖ ταῦτ', καὶ ψυχῆς ὅλον εἶδος εἴ τις πάντ' ἀπὸ πρώτου, ἐπᾶξαι ἅπαντα, καὶ σὺ πισεῦσαι ἀνῶν, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτοῦ, ἐπάξει ἁπλοῦν, ὅτι καὶ τετράκις πρώτου, τόσα σαρῶν πάντως ἐστὶ, καὶ μίζεις ἂν ὅτι ἐθελήσεις, οἷα

bitur? valde enim hæc omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim sub initium considerandum fuerat, num ista omnia citra cõtradictionem suscipienda & concedenda erant, ita se constanter & pro certo habere. Porrò autem si semel illa concesseris, etiam cætera consequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare, posteaquam ista à principio priùs concesso nõ discrepant, sed planè cum illo conueniunt, cuiusmodi & vos patimini. Siquidem præmagnitudine amoris & alacritatis, non expẽdentes ea quæ circa quicq; ingressum vobis obiiciuntur, quo pacto cuncta se habent, subinde porrò progredimini, rerum consequentia ductu protracti, parùm aut nunquam in deliberationem sumentes, num quod priori videtur consentaneum, etiam falsum esse possit, velut si quis diceret bis quinque septem esse: & tu illi fide habita persuasus, apud te non numerares, hauddubiè consimili quoque ratione inferret, ter quinque esse quatuordecim, quod quidem faciet quousque libuerit, aut sibi visum fuerit: qualia

οἷα καὶ ἀ θαυμασὲ γεωμετρία ποιεῖ. καίτοι γὰρ τὶς ἐρ ἀρχῆ ἀπόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῆσα ἀυτῇ ἀξιώσασα, ὅδι συσῦναι δωάμενα, σημεῖά τινα ἀμυδρᾶ, καὶ γραμμὰς ἀκλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομᾶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ ὡς ἀπόδαξιν ἀληθῆ λέγαν, ἀπὸ ψευδοῦς τῆς ἀρχῆς ὁρμώμενα. κατὰ ταὐ]ὰ τοίνυν καὶ ὑμᾶς δοὺ]ῶ τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἑκάστης, μὴ πεῖ]ὶ τοῖς ἐξῆς, καὶ γνῶσιν μὲ τῆς ἀληθείας ἀυτῶν τῶ ἀκολουθίαν ὑγιᾶ ἔχειν, ψευδῆ οὖσαν. ἕτα οἱ μὲν ὑμῶν ἐναποθνήσκουσι τοῖς ἐνθάδι, πρὶν ἰδεῖν τἀληθὲς, καὶ καταγνῶναι τῶν ἐξαπα]ησάν]ων ἑκάνορ'οἱ δὲ κἂν ἀνδρωθῶσι ἐξαπα]ώμενοι, ὀψὲ ποτ'ἐρο]ῶ ἤδη γηρόμενοι, ὀλυσιν

qualia permulta admiranda illa dd Geometria facilitare consueuit. Etenim illa ab his qui primùm eam artem exordiuntur, cùm postulata quæpiam exotica & absurda efflagitet, eáq; ipsa sibi concedi contendat, nullo modo subsistere queuntia signa, nonnulla indiuisibilia, literulasq; quaspiam informes, aliáq; eius generis consimilia, eiusmodi fundamentis putridis substruit, volens ad demonstrationem faciendam vera adducere, tametsi à falsis facto initio artem exordiatur. Non secus vos quoque vnamquamque sectam exorsi, cæteris quibusque deinceps sequentibus fidem habetis, veritatis certam cognitionem illorum consequentiam, licet falsam, esse existimantes. Interea partim quidem vestrûm spebus nequicquam amplis & magnificis animo concepit immoriuntur antè aliquanto quàm veritatem conspexerint, eosq; à quibus illis turpiter impositum est, nouerint: partim verò tametsi sagaciter subodorati fuerint se miseris modis deceptos esse, serò tamen cùm iam penè senio sint confecti, piget

ἐκνεῦσιν ἀναστρέφειν, ἀλλὰ σύν-
μενοι, ἃ μηδὲ τηλικούτους
αὐτοὺς ὄντας ὁμολογῆσαι
δεῖ ὅτι πράγματα παίδων
ἔχουσι, οὐ συνίστασιν, ὡς τὸ
ἐμμένουσι τοῖς αὐτοῖς ἐν
ἀσχολίαις, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ
παρόντα. καὶ ἐπόσους ἂν δύ-
νωνται, προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ
αὐτὰ, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπα-
τημένοι δόξωσιν, ἀλλ' ἔχωσι πα-
ραμυθίαν, τὸ καὶ πολλοὺς
ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν
αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο
ἡδέως, ὅτι ὧν τἀληθὲς ἄν
νοσῶσι, οὐκ ἔστι σφοδρῶς, ὅτι
σὺν νῷ, καὶ ὑπὲρ τοὺς πολ-
λοὺς δόξουσι, δεῖ τιμᾶσθαι
ὁμοίως. ὑπὲρ ἂν οὖν ἐπόντῳ ἅπ-
τοιτο, ἀφότου ἂν ὑπὲρ οἷόν ἐστιν
εἶναι, ὁμοίοις τοῖς ἄλλοις δό-
ξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐν-
τύχοις, ὑπὲρ ἀνθρώπους τολμῶ-
σι λέγειν ὅτι ἐξηπάτηνται,

piget illos ab incœpto regredi, verentes ne tanti natu cùm sint, confiteri cogantur se puerilibus negocijs hactenus fuisse occupatos. Proinde pudore obstante in studijs semel cœptis perseuerant, ea immodicè collaudantes & commendantes. Et quoscunque persuadere possunt, ad ea pertrahunt, vt non ipsi soli decepti viuant, sed consolationem habeant ex his qui eadem fraude illecti, communibus cum illis malis conflictantur. Etenim & illud acutè perspexerunt, quòd si veritatem semel ingenuè fatererentur, fore vt non amplius venerandi habcrétur, quemadmodum in præsentia, neque supra plebeiam sortem in illo precio æstimarentur: sed ne tantillum quidem, vt prius, vllo honore habito honestè consultarentur. Quare haudquaquam libenter ista fatendo cõmemorant, cùm non sint nescij à quibus rebus sibi excidendum foret, & æquali cum alijs omnibus honore & sorte fruendum. Vix enim fieri potest, vt in perquàm paucos illorum incidas, qui magnitudine animi præditi, se deceptos esse confirmare audeant, alioqui

καὶ τοὺς ἄλλους ἀφιστάμενον, τῶν ὁμοίων παρομένους. ἂν δ' οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις, φιλανθρωπίαν τε καλὸν τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν καὶ δίκαιον, καὶ ἀβουλὸν, φιλόσοφον· οὐ γὰρ ἄν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τοῦ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἃ οὐδὲν ἀληθῆς ἴσασιν, οἰόμενοι ἀδήλα, ἃ ἰδόντος, ἀφανίζονται ὑπὸ λαμπρότητος, καὶ ἀσχωλίας, καὶ τοῦ προτιμᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μὲν, ἃ ἴσμεν, ἴσασμεν, αὐτοῦ καταβανόντος, καὶ λάθη τις ἴσως ἀνθρώπων, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἀρχόντων πραχθέντων. ὑποθύμιοι δὲ ταύτην φιλοσοφίαν ὀρθῶς ἅπαν τῶν Στωϊκῶν, ἄλλως δὲ μηδ' ὑπτιασοῦν, ἴδωμεν ἀφικτὴ αὕτη, ἢ λωστή ἐστιν, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι

alios ab inauſpicato inſtituto auertere, atque dehortari ſimilia tentare quæ ſtatuiſſent. Quòd ſi in eiuſmodi virum vnquam incideris, illum ſanè veritatis amantem, & virum bonum, & iuſtum, atq; etiam, ſi vis, philoſophum compellato. Hunc enim ſolum huius nominis compellatione dignũ exiſtimauerim: cæteri verò aut nihil de vero compertũ habent, vtcunque ſibi ciuſmodi & periti eſſe videantur: aut ſi aliquid explorati habuerint, illud tamen præ paruitate animi, & pudore, & deſiderio, quo præ alijs in præclara hominum opinione & precijs haberi concupiſcunt, occultant ſedulò. Et ſanè per Mineruam quæcunq; hactenus à me diſputata ſunt, miſſa faciamus hoc ipſo loco abiecta, & ſit ſempiterna quædam omnium illorum oblitio: qualem fuiſſe perhibent earum rerum quæ ſub Euclide duce Athenis peractæ ſunt. ee Cæterùm ponamus philoſophiã Stoicam præ omnibus alijs veram & rectã eſſe, diſpiciamusq; num illã vllo modo queant conſequi, aut num hi fruſtra laſſitudine afficiantur malè locata operã, quicunq;

ἀπίσοι ἰφίψται ἀυτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμασίας τινας, λώϊκα ἀκροᾶσθαι· μόνας δὲ τύτας πάντα συμβάντας ἔχειν τὰς ὅλως ὄντι ἀγαθά. τὸ μετὰ ταῦτα δὲ οὐ ἄμεινον ἀφάκης, ἤ τινι ἐντετύχηκας Στωϊκῷ δίστῳ, ἢ Στωϊκῶν ὧν ἄνδρῳ, ὅν φάτι λυπῆσθαι, μήτ' ἐφ' ἡδονῆς καλασπᾶσθαι, μήτ' ἐρυθριῶσα, φόνα δι κρέπλοι, καὶ πλάτε καλαφρονοῖτι, καὶ σωόλως ἐνδιαίμονι, ὁπόσον χὰ τὸν κανόνα ἦναι, καὶ γνόμονα τοῦ καλὰ τὸν ἀριστὸν βίον. ὁ γὰρ καὶ καλὰ μηρόταλον ἐνδίωρ, ἀτιλὴς· κἂν πάντα πλέω ἔχῃ, ἃ δὶ τῦδ' οὐχὶ, οὐδ' ὣς ἐνδαίμων.

ΕΡΜΟΤ.

quicunque eius consequendæ desiderio capti sunt. Etenim promissiones magnificas, & illas quidem admirandas audio, videlicet per omnia felices & beatos fore, quicunque ad summum philosophiæ fastigium vnquam conscenderint. Solos etiam illos omnibus bonis haudquaquam semel potituros perhibent. Sed enim quod deinceps dicturus sum, tu me longè exactiùs scire potes, num vnquam cum eiusmodi Stoico tibi cõmercium fuerit, atque inter Stoicos summo illo, nimirum quem nullus affectus animi vlla tristitiæ nebula perturbaret, quem nullæ voluptatum illecebræ commouerent, qui non inflammatus iracundia aliquando in furorem erumperet, qui inuidiæ contagio non esset infectus, qui diuitiarum amore & desiderio non tangeretur, sed illas pro nihilo duceret: breuiter, qui per omnia felix esset: quam regulam & amussim certissimam esse oportet vitæ planè virtuosæ. Etenim in quo vel minimum quiddam desideratur, ille etiamdum imperfectus habendus est, tametsi cæteris omnibus abundet: hoc tamen cùm consecutus non sit, nondum exoptatæ & tantopere quæsitæ felicitatis particeps dicendus est.

HER-

Ερμότ. οὐδένα τοιοῦτον ἔγνωκα πώποτε. Λυ. οὐκοῦν, ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδομαι ἐκεῖνο. ἐπὶ τί γοῦν ἀφῆλιπον, φιλοσοφίας, ὅταν ὀρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ, μηδὲ ἄλλον ἐξ ἀπογονίας ἀναγάγῃς, μηδένα ἀυτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ ἐξ ἀπαντος τοῦτο τὸ εὐδαίμονα γεγενημένον; οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς ἔχοις, ἐὰν ὀπίσω ἐπὶ πολὺ γένους τῆς εὐδαιμονίας, ἐπὶ οὐδένα ὅμοιον. ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἐστὶν, καὶ ἐν τῷ ἀκαίρῳ, ὅ, τι παρὰ τὸν σύμφορον ἔξω ἐστὶ, καὶ ὁ πόρρω διαπλέοντι δ' ἂν, ὅσον τι μᾶλλον οὕτω ἀνάσχεται, ὅρᾶν ἐγγύθεν οἷον ἐπίρρητον. ἄπα, ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας (δώσω γὰρ τοῦτό σοι) τοσαῦτα πόνων κατατρύχων σαυτὸν, καὶ

HERMOT. *Nullum quidem tale vnquam me vidisse, mihi sum conscius.* LVCIA. *Euge, Hermotime, quandoquidem lubens mendacium nō dixeris. ad quem ergo finem intentus, philosophiæ perdiscendæ impendis operam, cùm neq; præceptorem tuum, neq; illius, neque vllum alium ex prioribus, neq; si ad decem retrò secula descenderis, quenquā Stoicorum perfectè sapientem videas, & per hoc quoque fuisse felicem? Neque enim, vt opinor, hoc ārte rectè dicetur, sufficere si quis saltem felicitati proximus fuerit, posteaquam nihil inde fructus & vtilitatis capi possit.* [ff] *Nihilo secus enim extra viam sub dio diuersatur is qui iuxta ostium foris stat exclusus, quàm qui emunus adhuc labore itineris conficitur: nisi quòd verisimile est illum non mediocri perturbatione discruciari, videntem in propinquo ea quibus priuatus est. Deinde vt quamproximè etiam felicitatem accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando perfers, temetipsum miseris modis absumens & conficiens,*

καὶ παραλλάμπει σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος, ὑφ' ἡμῶν καὶ πάσης καὶ ἀγρυπνίας, κάμε τῷ πονήσαντα, καὶ ἀσαθῆ πονήσας, ὡς φῇς, ἅπαντα πάντως ἴσως τὰ τελαχίστων, ἵν' ὀγδοηκονταετοῦντας γηρόμενος. ἆ τις ἐγγυητὴς ὅτι σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα, ὅμως ἔσῃ ἐν τοῖς μικίστοις ὠφελημονέστερος, ἃ μὴ μόνος οἶδ' τοξεύσαι τούτου, καὶ ἀρίστου διώκων, ὃ πρό σου μάλα πολλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ ἀκύτεροι παραπολὺ διώκοντες, οὐ κατέλαβον. ἀλλὰ καὶ καταλάβοι, ἃ δοκῶ, καὶ ἴσχυ ὅλον συμβάν· τὸ μὲν δὴ πρῶτον οὐχ ἥδομαι, τι σοὶ ἂν ἐκ τάχα δίκαιον, ὡς ἀνῆξιον λοιπὸν τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα ἐς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτοῦ, γε ρων

atq; ita tantum ætatis per socordiam & supremam negligentiam tibi elapsum est, imnenso labore & vigiliis multis attenuato, & obstipo capite in terram defixo. Quinetiam deintegrò, vt ais, alios viginti annos, ad minimum laboribus temetipsum exercebis, vt euadas octogenarius. Quis autem obstricta fide sponsor tibi factus est, te certò tot annos victurum? Nihilominus tum eorum in numero habeberis, qui felicitatis nondum sint compotes: nisi tu solus putes illud te constanter consecuturum, & insectando capturum, quod ante te non parùm multi, & bom, multoq; velocitate præstantiores omnibus viribus consectantes comprehendere non potuerunt. 88 Sed esto, si videtur, te comprehendisse, iamq; votis tuis optata omnino contigisse: tamen omnium primùm bonum illud, cuiusmodinam sit, non possum perspicere, num tantis laboribus pro illo consequendo impensis & exhaustis dignum & conueniens æstimari debeat. Deinde non video quàm illo per reliquam ætatem iucundè & dulciter frui possis, tan-

ρων ἅδα, καὶ παγ[illegible]ὸς ἁδίως ἔξω ὤν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασίν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων· ἃ μή τι ἐς ἄμορ, ὦ γενναῖε, βίον προγυμνάσας σαυτὸν, ὡς ἐς ἱκανὸν ἐνθὼν, ἄμαυρον ὀδυρόοις, ἢ δὲ ὅν τινα τρόπον καὶ βιώσῃ, ὅμοιον ὡς ἄττις ἐς τεσσοῦτον σκωλοί τι, καὶ ὑπερπίοι, ὡς ἀπαυθήσων ἄμαυρον, ἄχρις ἂν λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ ὀδυρόμενος. ἀπὰ μὲν οὐδ' ἱκανόν πω καταγινόμενος, οἶμαι, ὡς ἃ μὲν ἀρετὴ ἐν ἔργοις λόγου ἐστίν, οἷον ἐν ὧν λόγοις πράξαι, καὶ φρονῆσαι καὶ ἀνδρεῖα. ὑμεῖς δὲ (τὸ δὲ ὑμᾶς ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημὶ) ἀφέντες ταῦτα ἐπὶ τοῖς, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια λύσιμα μελετᾶτε, καὶ συλλογισμὸς,

tus natu cùm sis, quippe iam incuruatus scnio, & ad omnem voluptatem capiendam parùm aptus & accommodus, iam capulo vicinus, & alterum pedem (quod aiunt) loculo inserturn habens: nisi fortasse, ô generose Hermotime, ad aliam vitam variis laboribus temetipsum exerceas, vt in illam iam delatus viuas molliùs & suauiùs, certior iam factus quemadmodum vita in posterum instituenda sit. hh Quod mihi perinde videtur factum, atque si quis deambulatiuncula & exercitijs quibuspiam se præpararet atque instrueret, quò maiore cum voluptate cœnaret, donec nescius præ fame necaretur. Cæterum nec hoc vnquam mihi animaduertisse videre, vt opinor, solidam virtutem in actione consistere, videlicet in rectè & sapienter factis, & ijs quæ fiunt magno animo. ii Vos autem, summi nempe philosophi, quos per vos, quoties dixero inuitare soleo, posteaquam in his inuestigandis & faciendis parùm estis occupati, voculas quaspiam miseras confectantes meditamini, connectentes syllogismos

λογισμούς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατρίβειν, καὶ ὃς ἂν πρακτικὸς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐπιτηδειότατος καὶ ὑμῖν δοκῇ. ἆρ' οὖν, οἶμαι, καὶ τὸν διδάσκαλον τουτονὶ θαυμάζειν, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς μετεωρολογοῦντας εἰς ἀρείαν καθίστησι, καὶ σοφὸν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ σοφίσασθαι καὶ πανουργῆσαι, καὶ εἰς ἄφατα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸν καρπὸν ἀπολυπραγμόνως ἀφεῖναι (οὕτω δὴ λέγω περὶ τὰ ἔργα) περὶ τὸν φλοιὸν διαπονεῖσθαι, τὰ φύλλα καταλέοντας ἀπόλλειν ἐν ταῖς ὁμιλίαις, ἃ γὰρ ἄρτι εἶπον, ἃ πράττει, ὦ Ἑρμότιμε, πάντες ἔνδοθεν εἰς ἑσπέραν; Ἑρμότ. ἀκριβῶς ταῦτα. Λυκ. ἆρ' οὖν ἐγὼ καὶ ὀρθῶς τι φαίην, ὦ

logismos & perplexitates, atque in his maiorem vitæ partem sine fructu conteritis. At quicunque in connectendis promptior fuerit & dexterior, huic victoriæ palmam vnanimi consensu deferris. Quo nomine, vt ego quidem opinor, etiam præceptor tuus tantopere vobis est in admiratione & existimatione multa, vir quidem ætatis decrepitæ, quia suos assectas vnà secum sermonem sociantes, perplexis & captiosis quæstiunculis probè calleat inuolucre, tenens quid quærendum, & quo quisque pacto kk sophisticis magis sit circumducendus, optimus nimirum dolosè & callidè agendi, inq; non euitabiles laqueos coniiciendi magister exercitatissimus. *Hoc planè nihil aliud esse confirmare ausim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos esse, adeò vt tantùm folia in disputationibus vestris vicissim decutere videamini. Aut fortassè alia quæpiam sunt, Hermotime, quæ vos à summo mane ad vesperam vsque facere oportet?* HER. *Non profectò, sed ea ipsa sunt quæ facilitare solemus.* LVC. *An non igitur rectè quis dixerit,*

πλὴν σκιὰν ὑμᾶς ἀφιέναι, ἐάσαντας τὸ σῶμα, ἢ ζῶν ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ὄπλου; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιῶν, ὥσπερ ἄν τις εἰς ὄλμον ὕδωρ ἐκ χίας, ὑπὸ πυθμένι σιδηρῷ πλήσσοι, πράττων ἀναγκαῖόν τι καὶ προσῆκον οἰόμενος, εἰ δὲ ὅτι ἄν ἀφθάλτῳ, φασὶ τοὺς ὄμους πλήττων, ὕδωρ ὅμοιον τὸ ὕδωρ μένει. καί μοι δὸς ἐπαῦσαι ἤδη ἐρωτῶν σε· ἢ ἰδίοις ἄν ἔχω τῶν λόγων τὰ ἄπορα ἐποίησα ὧν διδασκάλῳ, οὕτω μὲν ὀργίλος, οὕτω δὲ μικρολόγος, οὕτω δὲ φιλόνικος ὤν, καὶ φιλόδοξος μέν, νὴ Δί', ἃ καὶ μὴ ζῆς ποθοῖς λοκᾶ. Ερμ. τίσιν γὴ Λυκῖν ὦ Ερμότιμι, θέλεις διηγήσομαι, ἃ πρώην ἤκουσα ὑπὸ φιλοσοφίας γινὸς λέγοντος, ἀνδρὸς πάνυ γεγηρακότος, ᾧ πάμπολλοι τὸν νέον ὑπὸ σοφίᾳ πλησιάζουσιν; ἀπαλῶν γὰρ

uos relicto corpore solam vmbram venari? aut neglecto viui serpentis tractu, seltem exuuium cõsectari? Aut potius huic persimiles in agendo, qui infusam in mortarium aquam ferreo pistillo magno conatu tunderet, rem quampiam summopere conducibilem se facere existimans, ignarus tamen, etiam si humeros, vt aiunt, verberando decutiat, tamen aquam quamlibet cõtusam, manere aquam? Permitte verò vt ego te deinceps liberè interrogem. dic mihi, num in votis habeas excepta eruditione in cæteris omnibus, per omnia præceptori tuo esse similis: nempe vt ita sis ad iracundiam propensus, ita morosus, ita sordidus, ita contentiosus, denique in tantis voluptatibus deditus, tametsi per Iouem ita pauci esse videantur? HERM. Quibus tandem? LVC. Si placuerit, Hermotime, ea tibi commemorabo, quæ virum quempiam multa canicie infectum, super philosophia disserentem audiui, ad quem permulti iuuenes sapientiæ comparandæ gratia certatim cõmigrant. Cùm enim à quodã ex discipulis

mercedem

γὰρ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἀγανακτεῖ, λίαν ὑπερήμερον ἔναι, καὶ ὑπερέθεσθαι τοῦ ὀφλήματος, ἵν' ἔτι πρὸ ἡμέρας ἀποδῶσι τὰ ἔναι καὶ νικᾶν· οὕτω γὰρ συνθέσθαι· καὶ ἐπὶ τούτοις ἠγανάκτει μὲν οὖν ὁ ἰδιώτης τοῦ πράγματος, ἄγροικος ὢν καὶ ἄνθρωπος, καὶ ἰδιώτης, ὡς πρὸς τὰ ἀστεῖα, πάνυ σφόδρα, ἔφη, ὦ βέλτιστε, τὰ μέγιστ' ἀδικεῖσθαι λέγων, εἰ ῥᾳθύμως πρὸς σοῦ πεπόνθασιν, μηδένα ἀποφαίνουσα διάφορον. καίτοι, εἰ μὲν ἡμῖν ὑπῆρχεν, ἔτι ἔχων καὶ σῴζων, καὶ οὐδὲν ἧττον γίγνοιό σοι τῶν μαθημάτων τὰ ἀκόλουθα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθύμεις, σωίζεις σοι τὸν πάντα, ὁ δ' οὐδὲν ἡμᾶς γέγονεν ἐλλεῖπον ἐκ τοῦ μὴ γεγονέναι ἔχειν· ἐπεὶ τὰ γε ἄλλα σωφρόνως ἔσαν διατεθειμένα, παραφόρου ὄντος τοῦ ἐρωτικοῦ πάθους, ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφυγον βιαίως,

mercedem exigeret, vehementer incanduit, affirmans vltra præscriptum tempus solutionem debitã sibi prorogari, quod ante decimumsextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse. & ob hoc quidem indignabatur. Cùm autem fortè fortuna adstaret ibidem eius iuuenis auunculus, homo ruslicus, & nostrarum rerum minimè peritus: Desine, inquit, mi admirande, te magna iniuria affectum esse contestari, si voculas à te commercantes nescio quas, mercedem tibi nondum reddiderimus. Ea enim quæ nobis feciſti, etiam dum ipse integra habes & possides, neque quicquam tibi imminutum est ex disciplinis tuis: in cæteris autem quibus sub initium adolescentem tibi offerens, eundem desiderabam imbui, nihilo melior tua opera factus est, quippe qui mei vicini Echecratidis filiæ raptæ per vim vitium inultæ: & sanè pœnam dedisset damnatus iudicio, ni-

αὖθις, ἃ μὲν ἐγὼ παλαίστου ἀνασάμενος τὸ πλημμέλημα παρὰ πατρὸς ἀπέλυσα τοῦ Ἐχεκράτους. τὴν μητέρα δὲ πρώην ἐφράσατο, ὅτι αὐτοῦ ἐκάβιτο ἀπὸ κόπου ἐκκομίσασα τὸν πάθλον, ὡς ἔχοι συμβολάς, οἶμαι, καταθέσθαι. τὰ μὲν γὰρ εἰς ὀργὴν καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν καὶ εἰς τόλμαν, καὶ ψεῦδος καὶ μανικῷ τινι ἄμαυρον ἦλθε πάρυσιν, ἢ νῦν. καίτοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν εἰς ταῦτα ἀμείνω θαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢ περ εἰς πᾶσιν ἀδόκιμα, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲν ἀνομένους, ἐπὶ τὸ λῆμμον ἀνεξήρτηται, ὡς προδότης καὶ ἅρπαξ παιδίου, καὶ ἐπίσχηται ἀφθόνως αὐτὸ, ἂν ἀπείνηται ὁ πατὴρ οὐκ οἶδ' ὅ, τι· ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα ἦναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κίρατα ἡμῖν ὁ γενναῖος ἀναφύει, οὐκ

si ego à vicino paupere talento mulctam redemissem. Porrò autem ipsi matri nuper incussit alapas, quòd ipsum in manifesto furto deprehendisset, sub sinu cadum efferentem, vt haberet, nisi fallor, vnde cum sodalibus bibens deponeret symbolum. Etenim quantum ad iracundiam & furorem, & impudentiam, & audaciam, & proloquendamendacia, aliáque vitia attinet, superioribus quidem annis longè melius sese habebat, quàm nunc, cùm hic ipsis sit omnium contemnatissimus. Atqui planè mihi perfuaseram in hisce visendis & dediscendis illum præcipuè à te adiutum & formatum iri, magis quidem, quàm quòd illa perdisceret, quæ quotidie ille ad nos, quib⁹ illa audire superuacaneum est, in mensa consueuit differere, quemadmodum [nn] *crocodilus rapuisset puerum, patriq; pollicitus esset se redditurum, si respondisset nescio quid. Aut quòd cùm dies sit, necesse esse noctem non esse. Nonnunquã & cornua nobis affingere solet generosus ille, ne-*

οὐκ οἶδ' ὅπως παιπάλωμ λόγον. ἡμᾶς δὲ γελᾶμεν ἐπὶ τούτοις, καὶ μάλιστ' ὅταν ἐπιθυσάμενος τὰ ὦτα, μιλτῷ πρὸς αὐτὸν ἴξεις τινὰς, καὶ σχίσεις καὶ καταλήψεις καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα λυμξιάμ. ἀκούσαμ δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐμ οὐρανῷ ἐστιμ, ἀλλὰ διὰ πάντωμ πεφοίτηκε, οἷον ξύλωμ καὶ λίθωμ, καὶ ζῴωμ, ἄχει καὶ τῶμ ἀτιμοτάτωμ. καὶ τῆς γε μυρὸς ὀφομένης αὐλὸμ, τί ταῦτα λικμᾷ, καβαγελάσας αὐτῆς, ἀλλ' ἴσως τὸμ λῆρομ τοῦτο, ἔφη, ἐκμάθω ἀκριβῶς. ὕδωρ κωλύσει μόνομ πλύσιομ, μόνομ βασιλικὸμ τοὺς δὲ ἄκμας, ἀνθρώπωμ καὶ καθάρματα νομίζωμεν, ὡς πρὸς ἡμᾶς διαῦτα τοῦ ἀνδρὸς ἀκούσας, ὁ φιλόσοφος, ὅρα οἷαμ ἀκούσεσθαι ἀκηκόατο, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρωθυστερῶ. ἔφη γάρ, ἀλλ'

le, nescio quo pacto sermonem connectens. Nos autem his auditis ridere solemus, maximè verò quando obstructis auribus sedula agitatione secum meditatur, habitus & dispositiones quaspiam: praterea catalepses & imaginationes, multa denique id genus nomina percurrendo. Quinetiam non rarò ipsum dicentem audiuimus, Deum in cœlo non esse, sed per omnia certatim penetrare, nimirum per ligna, per lapides, per animantia, vsque ad ea quæ sunt omnium despectissima. Cæterùm matrem illum interrogantem, cur ad hunc modum delirans ista secum nugaretur, subsannare solet. Sed si eas nugas, inquit, exactè perdidicero, nihil video obstare mihi quò minus solus diues, solus rex sim, cæteri verò mihi collati, mancipia & hominum purgamenta existimandi sint. Hæc cùm dixisset vir ille, vide, mi Hermotime, cuiusmodi responsum ille dederit philosophus, quàm verò maturũ & senile. Atqui nisi

ἀπ' ἄγε μὴ ἐμοὶ ἐπηκολούθησον οὗτος, ἐπ' οἶδ' μαρτῶ χάριν ἄν αὐτὸν ἐξεργάσασθαι, ἢ καὶ νὴ Δία ἴσως τῷ δημίῳ παραδιδόσθαι; ὡς νῦν γε χαλινόν τινα ἐμ βιβλίοις αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς τοῦτο αἰδὼς, καὶ διὰ τοῦτο μετριώτερος ὑμῖν ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητὸς ἔτι· φέρε γάρ τινα ἀσχολίαν αὐτῷ, ἃ ἀνάξιος φαίνοιτο τῷ σχήματος καὶ τῷ ὀνόματος, ἃ δὴ παρὰ παιδὸς ἀπαλγῶ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἄν ἄλλο, ἃ καὶ μὴ, ἄν βελτίω ἀπέρχεται, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀπ' ὧν ἐκείνων γε, ἢ μὴ διέφθαρκεν, ἀφέμενος φιλοσοφίας, ἐπὶ τὴ αὐτίτθια διάδηλον σε περὶ τὰ παιδία, ἃ ἀπίτομον αὐτοῖς ἐν διδασκάλε· καὶ γὰρ ἄν μικρὸν τι μαθεῖν ἀγαθόν τι δύναιτο, ἀπ' ὧν φαῦλον ἀδύνατοι ποιῆσαι, ἐπὶ μένουσιν. ἐν μὲν δὴ τὰ ἄλλα πάντα ἀρκούσαι μοι δοκῶ.

me ille, inquit, accessisset, nónne putas quòd longè peiora flagitia admisisset, an per Iouem etiam traditus fuisset torquendus carnifici? Nunc autem frenum quoddam illi iniecit philosophia iustà ac verecundia, & ob hoc ipsum modestior vobis nostra opera factus est, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim pudorem illi incutit, quòd indigne habitus & nomine philosophiæ apparat. Cæterùm quæ à nobis abstulit, ea illum in disciplina continentia vt iustus esse videar, si mercedem à vobis accepero, etsi illum haud multò meliorem reddiderim. nam in his quæ nondum admisit, philosophiam reuerentus est, postea quam nutrices quoque talia de pueris dictitare soleant, nempe præceptoris ædes illis adeundas esse. Siquidem usquam alibi locorum pueris relicta est copia bonum quiddam perdiscendi: sed neq; mali quippiam vnquã in se admittunt, quamdiu sub præceptorum custodia militauerint. Ego quidè oês officij mei partes in excolêdo iuuene mihi implesse videor.

Lexiph.

ἀκῆ. καὶ ὅρα τινα ἂν ἐθέλῃς τῶν ἀδέτων τὰ ἡμέτερα, ἵνα μοι ἐν εὐκαίρῳ παραλαβὼν, ὅσα τι ὄνος ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἐκκεκίνηται, καὶ ὅσα μεμάθηκεν, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων περὶ συλλογισμῶν, περὶ καταλήψεως, περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα μοιχλία. ἃ δὲ ἢ τὴν μητέρα ἔτυλψε, ἢ παρθένους συνήρπασε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; ἐγὼ γὰρ παιδαγωγός μοι ἐπεκρίθησαν αὐτῷ. ἐκεῖνα γέρων ἄνθρωπος ἐν τῇ φιλοσοφίας ἔλεγεν. σὺ δὲ μὴ αὐτὸς ἂν φαίης, ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν ἦναι, εἰς δέον ἦτο φιλοσοφοίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν ἐν ἅπασιν ἐπείσθη ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφῶν ἡμῖν, ἐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν ἐσομένοις ἄμεινον συνεσκευῆσθαι τί οὖν ἐκ δεινόν ἦ τοῦτο Ἑρμ. τί δ' ἄλλο, ἢ ὅτι

videor. Iam quicunque tibi placuerit noſtrarum rerum non imperitus, illo tecum aſſumpto eras me accedas, & videbis quàm promptè & expeditè interroget alios, quàmque ingeniosè & apposuè ad quæſita reſpondeat: tum quantam eruditionem ſibi mea opera parárit, & quos iam libros euoluerit de proloquijs ac ſyllogiſmis, de complexionibus & officijs, déq; alijs multis & variis. Cæterùm quòd matrem pugnis cæciderit, atque etiam raptas virgines vitiárit, quid ad me attinet? neque enim me illi pro pædagogo conſtituiſtis. Hæc quidem homo ſenex de philoſophia diſſerebat. Tu fortaſſe & ipſe, Hermotime, diceres abundè ſatis eſſe, ſi ob hoc ipſum philoſopharemur, ne quid eorũ, quæ mala & vitioſa ſunt, faceremus. An verò non initiò longè ampliori ſpe inducti philoſophandum nobis eſſe exiſtimabamus, nõ ob hoc ſaltem, quòd paulò q̃ priuatus quiſpiam ex vulgo honeſtiores eſſemus? Cur igitur nó & ad hoc dignatis date reſpõſum? HER. Quid verò aliud tibi reſpondẽ,

ἢ ὅτι μὴ δακρύσαι ὀλίγα δεῖ· ἐπεὶ τοσοῦτό μου καθικέτο ὁ λόγος καὶ ἀληθὲς ἄρ, καὶ ὀδύρομαι, ὅσον ἄθλιος καὶ χρόνον ἀνήλωκα, καὶ πόσοις μισθοῖς οὐκ ὀλίγους τηλῶν ἀντὶ τῶν πόνων. νυνὶ γὰρ, ὥσπερ ἐκ μέθης ἀνανήφων, ὁρῶ οἷα μεγάλων ἄρα ἔρων, ὀκόσα ξ πίνοντα δῆτα ταῦτα. Λυκ. καὶ τί δὲ δακρύων, ὦ χρυσῆ; τὸ γὰρ τοῦ μύθου ἐκεῖνο πάνυ σωφρονοῦν οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο. ἵνα μὴ γὰρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ διόνι καθιζόμενον, ἐπὶ τῷ λύματα θύειν, ἀεθμᾶν τὰ λύματα. σφαλερὸν δ' ἄχθεσθαι καὶ ἀνιᾶσθαι, ἄχει δὲ τῷ λιγρὰ δὲ παρασῶσαν ἀπᾶν αὐτῷ, τί ὦ γύναι ἀνιᾷ τὸν παρισθένιον ἐνθάδε ἕνεκα; δεῖ τὰ ἐντεῦθεν ἀριθμεῖν ἀεθμᾶν, ἀμυλλήσασθαι ἐκείνων. ἡ δ' οὐ δίκαιον ἐπὶ τοῖς οὕτω δι' ὀλίγα, εἰς τὸ λοιπὸν ἂν ἄμεινον ποιήσαις, βίον

quàm quòd propemodum etiam mihi lachrymandū intelligo? vsq; adeò me commouit oratio tua nimium vera. Et iam quidem grauiter lugeo me miserum tantum temporis frustra insumpsisse & contriuisse, ad hæc mercedem tam grandem pro laboribus impendisse. Iam enim tanquā ex ebrietate profunda ad sobrietatem reuersus, video, cuiusmodi illa sint, quorū amore capiebar, tum quantas ærūnas pro illis consequendis ego miser exhauserim. LVC. Fletu quidem et lachrymis haud opus est, ô bone, longè aūt præstabilius & prudentius esse opinor, quod in fabulis Aesopus cōmemorat. Ait enim quēdam in maris littore consedisse, PP conantem singulas vndas pernumerare: cumq; vndarū mutuò se trudentium multitudine obrueretur, animóq; grauiter angeretur, quòd eas numero complecti non posset, aduenies callida vulpes, nō inidoneo consilio hominis perturbationem subleuauit. Quid diseruciaris, inquit, propter vndas quæ prætergressæ sunt? hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et in quando-

βίον τὸν λοιπὸν ἅπασι βιῶν ἀ-
ξιῶν, καὶ συμπολιτεύσῃ τοῖς
πολλοῖς, ἐὰν ἀποχολῶν τὴν τοι-
αυτομόρφον ἀπείρων, μὴ ἐκ πα-
σχάτης, ἵνα ὡς τὸ φρονεῖν, ἀγέ-
λαστον ἄνθρωπον μηδαμοῦ, καὶ
μηδαχοῦ ὁρᾷς τὸ βιβλίον.
ταῦτα πάντα, ὦ Φιλόπαππε, ἀπό
τ' ἄπορ, μή μοι νομίσῃς ἁλᾷ
τὴν Στοᾶς παρισκαδασμένον, ἢ
ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς
Στωϊκοὺς ἐκπεπρημένον ἀφ-
ηγῇ, ἀλλὰ λοιδορῶν πάντας
ὁδόν, τὰ γὰρ αὐτὰ πρὸς σὲ
ἕτερα ἂν, ἃ τὰ Πλάτωνος, ἢ
Ἀριστοτέλους ἤκουσ, ἢ ἅπαν ἀ-
κούειν ἡγοῦμαι λαλαγοῦς. καὶ
δὴ ἐκεῖ τὰ Στωϊκῶν προοιμι-
άσασθαι, πρὸς τὸν Ἑρμῆν ἀφ-
ιστάσθαι ὁ λόγος ἔδοξεν, ἐκεῖ
ἐξαίρετον πρὸς αὐτὸν ἴσων.
Ερμ. εὖ λέγεις. ἅπαντι γοῦν
ἐκ αὐτοῦ τῦτο, ὡς μεταλλοίη-
μαι καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα.
ὄψει

quandoquidē ita tibi videtur, posthac magis ex vsu tuo feceris, si communem cū aliis vitam viuere decreueris, ac ita quidem cū multis in Republ. versaberis, nihil absurdum aut fastuosum animo concipiens, aut sperans. Nec est quòd pudore afficiaris, quòd iam primū decurso vitæ spacio rectè sapere incipias, aut mutato consilio ad meliora te recipias. ¶ Proin de hæc omnia, ô amice, quæcunque à me dicta sunt, nolim putes me de industria præmeditatū & structum aduersus Stoicos, quasi mihi cum illis essent susceptæ inimicitiæ, dixisse, sed communem aduersus omnes orationem esse putato. Neque alia contra te protulissem, si aut Platonis aut Aristotelis te sectatorem esse, testatus esses, cæteris indicta causa contemptis, & posthabitis. Nunc autem posteaquam Stoicos cæteris omnibus anteferebas, aduersus Stoicam omnem disputationem quoque nostram instituimus, nihil alioqui simultatis aut dissidij aduersus illam susceptum habentes. HERM. Benè sanè dicis. Iam itaque abeo, vt ego me totū vnà cum vestitu & habitu commutem.

Videbis

ὄψει γοῦν ἐν ὀλίγῳ μακρὰν ἔτι πλέουσα, ὅσῳ νῦν, λάσιον τὸ βαθὺ, ἔτι λίμνην ἀκτόλασμύθου, ἀλλ' ἄντλια πάντα καὶ ἀνάθρα. τὰ δὲ καὶ παρρησιάσομαι, ὡς ἐμοὶ μὲν ἅπαντα ὅτι μηκέτι μοι τῶν λίαν ἀκόσμων μέτεστιν. ὡς οὐδὲ γε καὶ ἐρυθριῶσα δυνατὸν ἐν ἅπαντα ἀνάνα, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν. τὸ νῦν ἴσθι, ὦ ἂν ὄκνησα καὶ ἐπιβορον πιεῖν δῆτα, ἐς τὸ ἔμπαλιν, ὃ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐνοήσαιμι ἂν φασι. σὺ δ' οὖν ὁ μικρὰν χάριν οἶδα. ὦ Λυκῖνε, ὅτι μοι περιῤῥέον μέγα ἐκ βοτρυοῦ τινος χαμαίῤῥουν καὶ πρᾶον, ἐπιδεῖσθαι ἐμαυτὸν, καὶ κατὰ ῥᾴστην εὐῤῥόνητα ὧν ὕδατι, ἀνίσχασας ἐπισύρῃς, τὸ τῶν πολλῶν ῥῆμα τοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ἐπιφανές. λοιπὸν δέ μοι ἐκ ἀλόγως ἂν ἡγήσαιο τὸν ἐπαλτὸν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῆς ναυαγίου

Videbis igitur in breui, non veluti nunc, me neque barbatam densa & profunda horridum, neque ita afflictam & asperam victus ratione, verùm molliora omnia, magisq; libero homine digna sequentem. fortasse, neq; purpuram induere grauabor, vt omnibus fiat perspicuum, mihi priores nugas non ampliùs curæ esse. Atq; vtinam etiam ex intimis cordis penetralibus euomere ea omnia possem, quæcunque ab illis vnquam audita deuorauì. Et vt pro certo scias, neq; helleborum ebibere forsmidabo propter hoc ipsum, contrà quam Chrysippus cōsueuit, ne quid eorum vnquam posthac quæ dixerunt, mihi in mentem veniat. Cæterùm tibi, Luciane, non mediocrem habeo gratiam, quòd me hactenus iactatum & circumlatum à turbido torrente & aspero, iuxtaq; fluxum vnà cum vndis fluitantem extraxeris, assistens iuxta Tragœdorū prouerbium. Deus ex improuiso ostensus. Videor autem mihi nō absurdè facturus, si & caput rasero, quemadmodum facere soliti sunt, qui è naufragijs

ἐλθόντι ἀσφαλῶς ἐπιβῆναι, ἔτι καὶ νῦν σωτήρια τίμιον ἄγαλμα, ἐμαυτῷ ἀχλὺν ἀφανισθεῖσαν τῶν ὀμμάτων. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ λοιπὸν ἐμὸν ἔσεσθαι ἐδόκει, ἐπιβαδίζων ἐντύχω, ἵνα μὴ ἐκπατήσωμαι, παρήσομαι, ὥσπερ τοὺς μυναύλας τῶν κυνῶν.

naufragijs enatant, incolumes, ita vt salutis meæ seruatricem hodie concelebrem, posteaquam tantarum nebularum caligo ab oculis meis discussa est. Porrò autem conspectum philosophi posthac, & si inuitus inter eundum alicui obuiam venero, non secus deuitabo extra viam declinando, quàm rabiosos canes fugere soleo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc eorum stultitiam elegãter exagitat, qui ab ineunte adolescentia ita se alicui disciplinę philosophorum addixerant, vt eius omnia placita ac decreta sequerentur: &, vt Vlysses Homericus ait, solùm Tiresiam apud inferos sapere, cęteros σκιὰς ἀΐσσειν, ita ipsi, qui ex eadem essent hæresi, ijs veritatem patere solis, cæteros omnes vagari temerè, & huc illuc à vero auios ferri iudicarent. Negat autem id eos statuere potuisse: Non enim aliorum cognouisse rationes: vt, omnibus diligenter examinatis ac perpensis, constituerent, qua tandem vna cunctæ aliæ præponderarentur. Scitum autem est illud, siue ἀποφθεγμα est, siue, vt creditur, Φιλοδημοσθένους. Μηδὲ βίπλω δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. Id igitur non fecisse ipsos, sed infirmissimo ætatis tempore, aut secutos amico cuidam, aut vna alicuius, quem primùm audijssent, oratione captos, de rebus incognitis iudicasse, & ad quancunque disciplinam quasi tempestate delati essent, ad eam tanquam ad saxum adhæ-

adhæsisse. Porrò inanis illa philosophia, quam etiam Paulus summo studio cauendam docuit, si non alio nomine semper apud cordatos fuisset in odio, certè eam ob causam debebat sapientibus & ingeniosis hominibus iure optimo esse suspecta & inuisa, quòd hæresibus penè innumeris, & per hoc diuersissimis esset infecta & obscurata. Quemadmodum enim corpus, quod ex diuersis inter se membris nec cohærentibus compositum est, verum & naturæ opificio consentaneum esse non potest, sed potiùs monstrum existimari debet, cuiusmodi in exordio artis Poëticæ adumbrauit Horatius: ita nec vlla vnius alicuius disciplinæ professio, seu vitæ ratio sana & recta habenda est, quæ sectarum diuersitate & discrepantia distracta & vitiata est. Qui enim ad aliquem finem eius rei vllus potest patere exitus, cuius initia sunt incerta & repugnantia, & viæ nullo modo inter se conueniunt? Veluti de rerum principijs, & bonorum finibus, breuiter de rebus omnibus inter se dissentiunt, discordant & dissident philosophi: cùm hic aërem rerum principium fuisse contendat, ille aquam: ab Homero fortè persuasus, affirmante Oceanum omnium rerum esse parentem. Alter particulas nescio quas similares, quartus ignem, quintus aëris infiniti raritatem & densitatem, sextus litem & amicitiam. Quibus annumeratus Pythagoras, ex numeris & horum dimensionibus omnia fluxisse μῦθα φιλοσοφικὰ confirmat. Rursus hic bonorum finem in voluptate & delicijs sitam habet, ille in indolentiæ præstantia, alius in ficto & falso virtutis vorabulo: est, qui in dignitate & summis atque amplissimis honoris & gloriæ gradibus vitæ beatæ summam collocat. Nam quorsum percensere attinet, quàm contraria & pugnantia de mundo, anima & dijs statuerint: cùm hic interiturum mundum, alius sempiternum fore confinxerit: hic innumerabiles, alius nouos subinde exoriri commentus sit? Quo de numero est mollis

de

& voluptuarius ille Epicurus & Democritus. Iam qui sunt è schola Pythagoræa, animam numerum sciipsum scientem esse definierunt: Aristoteles entelechiam primam corporis: alius, quatuor elementorum harmoniam. Et ne cuncta persequendo nimius sim, cuique pro suæ rationis intellectu, aut (quod verisimilius est) pro nocturnis somnijs semper alia atque alia res visa est anima: adeò, vt si collatæ inter sese fuerint de illa philosophorum opiniones, anima res erit omnium monstrorum monstrosissima. Deinde, quot illorum sunt, qui deos omninò esse negant: rursum, quot sunt qui innumeros esse somniant? Omitto, quàm absurda & ridicula de Sole & Luna impudenter mentiantur. Prætereà quàm stulta & insulsa, quàm vana & nugatoria de materia, de motu, de infinito, de loco, de vacuo, de tempore, de ideis, de atomis, de nubibus, de ventis, de pluuijs, fulminibus, tonitribus, deque reliquis hoc genus meteoris disputant: ita vt si rem propiùs contempleris, in tota philosophia nihil cernas aliud, quàm confusissimam quandam repugnantissimarum opinionum confusionem, & verborum pugnas nunquā finiendas: vt rectè in hoc Dialogo eleganti mihi scripsisse videatur Lucianus: *παῖδες, ὡς ἐπ' ἀκρῶν, ἀφεὶς ὅτι σχολῆς μέλλουσι τοῖς φιλοσόφοις.* His ergo nugis cùm melior selectissimæ iuuentutis pars pulcherrimis ingenijs prædita perderetur, & ad ciuilium rerum administrationem capessendam in vniuersum inutilis redderetur: credo, Luciano implacabili philosophorum hosti, fuisse in consilio, vt hunc de sectis Philosophicis dialogum conscriberet: vel vt illorum insignem stultitiam pro more suo falsè subsannaret: vel vt palàm faceret, nullo modo quenquam exactam philosophiæ cognitionem parare posse, propter sectas in ea multiplices, & vias diuersissimas. Mihi, quoties animo & memoria mecum repeto veterum philosophorum discordes disciplinas, semper succurrit nostra religio, quæ

&c

& ipſa ita ſectis & diuerſis viuendi modis diſcerpta eſt, vt neque in ea quicquam manſerit ſanum, ſincerum & integrum, profligata fide, & vera pietate extincta, donec lucis Euāgelicæ exortu impoſturæ diaboli ſagaciter deprehenſæ ſunt, & hæc ignorantiæ noſtræ caligo diſcuſſa eſt. Sed ad Lucianum regrediamur, qui ſi hoc tempore reuiuiſceret, & nonnullorum gymnaſiorum ſtudia vigilantiùs conſideraret: dij boni, quot illi miſero Hermotimi forent conſcribendi? Nam ſi quis facta collatione noſtros philoſophos cum veteribus compoſuerit, & vtrorumque philoſophiam penitiùs excuſſerit, non dici poteſt, quantò feliciores priſci illi noſtris exiſtimandi ſunt. Qui tametſi in multas hæreſes eſſent diſtracti, & omnibus fermè opinionib. inter ſeſe diſcordabant: digniores tamen habuére magiſtros, quos ſequerentur, nempe Platonem, Ariſtotelem, Cratippum, Zenonem, Epictetum, aliosque innumeros. Noſtri planè nemonem (neglectis his quoque nominibus & titulis imprudenter gloriari ſolent) quàm ſpurciſſimam illam fecem indoctiſſimorum ſophiſtarum, & immundiſſimas illas ranas, neque non locuſtas loquaciſſimas, Occam, Scotum, Thomam, & qui inde nati ſunt innumerabiles peruerſores, rectorum ſtudiorum peſtes præſentiſſimas, ſectarum magiſtros ſtupidiſſimos Modernalium, Realium, Thomiſtarum, &c. Vide verò, quæ iſtorum hominum fuerit amentia, aut potiùs extrema cæcitas & peruerſitas, cùm ad perdiſcendas ſacras & diuinas literas, per iſtam ſectarum colluuiem omnibus vix alia via fuit aſcendendum: nemine ſcilicet in album theologiſtarum recepto, niſi alicui ſectæ nomen antè dediſſet, eamque fermè nugaciſſimarum nugarum plenis faucibus exhauſiſſet, & ita promouiſſet, vt clamore, barbarie, & impudentia, cū quouis ex æquo decertare poſſet. Ex his itaque locuſtis magiſtri noſtri orti ſunt, præclarum illud genus hominū: per quod non ſolùm quicquid humanarū fuit literarū

extremè

extremè corruptum & contaminatum est, verùm omnia quoq; sacra irreligiosissimè profanata sunt. Qua de re (quando iam omnibus liquet) hic non est prolixiùs disputandi locus. Iam quanquam & apud Germanos rectiora studia caput erigere cœperint: mirum tamen, quàm multis in locis adhuc frigeant, regnante etiamdum peruersæ & inanis philosophię studio, magistrorũ nostrorum propugnatione & opera. Et formantur adhuc artium & philosophiæ magistri, belli scilicet & insignes asini, quibus ne nomen quidem philosophiæ rectè cognitum est: non, quòd hunc ritum in Gymnasijs coronandi, aut ornandi meritos damnem: sed quòd indignum esse putem, eiusmodi bestias hoc potissimùm insigniri titulo, à quo absunt longissimè, siue eorum vitam spectes: siue eruditionẽ perpendas. Nam cùm perhibeant, ex philosophia vtrumq; iuxtà & morũ elegantiam, & multarum rerum cognitionem parari: illi tamẽ interim neq; vlla morum ciuilitate sunt ornati, neq; vlla literarum peritia, aut rerum vel tenui iudicio perpoliti. Et hi tandẽ sunt, quibus in Academijs integrum est docere literas, clauum scholæ tenere, iuuentutis magistros esse, melioribus & doctioribus per sycophantiam & impudentiam loco motis & electis. Illorum ergo fastum & arrogantiam, hoc Dialogo egregiè ridet Lucianus.

a QVANTVM cúm.] *Exordium ab occasione.* *b* Ita vt neq; per viam.] *Idem de Mercenario præceptore: Ne in via quidem inter eundum musæ negligit, sed ambulationis ocium bene collocat.* *c* Philosophia multo tempore.] *Philosophiæ studia inquisitione, studio ac vigilantia & labore multo constant. Planè in fundo, inquis Lucianis pòst, visus est philosophiæ adyta abscondisse Deus, sibi ipsam fecem vsq;.* *d* Enimuerò.] *Occasio disputationis, ex diurna auscultatione.*

e Ex temporis.] *In Græco τῶ τι χρόνω*: id est, ὁπ τὸ χρόνω.

f Vndénam.] *Ratio auscultationis, à descriptione virtutis.*

g Atqui principium, Hesiod. dimidium totum.] *Refer-*

sur ab eodem Luciano in somnio seu vita sua. A Platone lib. de Rep. 2: Scisne, inquit, principium cuiusque operis maximum quiddam esse, præsertim & iuuenem, & cuiuis, qui tener sis, & flexibilis? Demetrius Phalereus de elocutione: Deinde nos, inquit, ad comparationem conferimus, afferentes illud: Principium dimidium esse totius. Vide Eras. chiliad. 1. cent. 2. adag. 39. h Proinde ad summum.] *Elevatio studij tanquã inanis, à simili. i* Acona.] *In India petra Aornos est, quæ propter frigora & altitudinem ab auibus vitatur. De ea Lucianus in præceptore Rhetorum. k* Dissimile prorsus.] *Dilutio, à negatione & euentu. l* Neq; ipse.] *Redit ad primam quæstionem, quamdiu philosophandum sit, vt felicitas illa summa comparetur. m* Qui Chaldaica disciplina sunt imbuti.] *Id est, Mathematicis. Genethliaci enim omnes qui ex natalitio sydere futura præsagiunt, Chaldæi vocantur. Quod enim illa natio syderum observandorum peritissima fuit, factum est, vt Mathematici ita vocarentur. n* Cæterùm illum.] *Causa tanti laboris, & effectus. o* At vbi eosdem.] *Effectus & cõfutatio, ab exemplo. p* An dum.] *Dilutio exempli, à causa. q* In præsentia quidem.] *Innitat ad disputationem, sicla opportunitate ocij, cum descriptione quadam præceptoris Hermotimi, cuius exemplo mox ad confutandos Stoicos vtetur. r* Ego haud.] *Rationes quibus Stoicam viam præmuniverit. s* Atqui non.] *Confutatio ab absurdo. t* Non solùm.] *Alia ratio. Hinc est quòd voluptuarij homines Epicurei dicantur, quod est maximum conuitium, vt idem Lucianus in Alexandro, Pseudomante & falso Vate, ait. u* O bsecro.] *Confutatio eiusdem rationis. x* Margita quopiam loqui.] *Inertis & nullius pretij stolidoq; homine. Margites enim meminit ex Homero Arist. atq; Clemens Alexand. Vide Eras. Chiliadas de Margite. Demosth. apud Plutarchum: Alexandrum puerum & Margitem nominabat. y* At ne hoc.] *Ratio. z* Demissa barba.] οὐ χρῶ κομῇ. *Sic in Vitarij auctione, vbi in Stoicos quædam annotauimus. A* Nunquid igitur.] *Confutatio à superiori exemplo. B* Rectiùs.] *Alia, per absolutionem. C* Cæterùm illi.] *Vnde iudicandus & cognoscendus sit sapiens.*

sens. D Qualia.] *Amplificat fabulæ, E.* Fabula.] *Huius fabulæ mentionem facit Plato. Momum Hesiodus in Theogonia ait Nocte matre, sine patre progenitum. Huic deo mos est, seipsum nihil quidem operis edere, sed aliorum deorũ opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum, id summa cum libertate carpere. Nam μῶμος Græcè reprehensionem significat.* F Neptunum taurum effinxisse.] *Siue vt alij, equum velut arationi, vecturæque accommodum in primis animal in medium scatuisse. Idem Lucianus in Nigrino quoque vt hic, taurum fuisse scribit: Momus, inquit, reprehendebat tauri artificem Deum, qui nõ præposuisset oculis cornua.*

G Mineruam domum excogitasse.] *Pallas domicilium ostendit, cuius vsus contra iniurias aëris omnes inseruiret.*

H Vulcanus hominem fabricauit.] *fictum hominẽ pro facile præstantissimo opere exhibuit.* I In alijs quæ reprehenderit.] *In tauro, ex Nigrino diximus.* * Calumniatus.] *Caussatus.* K Quod artifex.] *Vulcanus. Vitruuius Pollio libro de Architect. tertio, in præfatione, hanc sententiam Socrati tribuit: Socrates (inquit) memoratur, prudenter doctissimeq; dixisse, oportuisse hominum pectora fenestrata esse, vt non occultos haberent sensus.* L Non addidisset ostiola.] *clathros, seu fenestellas, per quos, ne quid occultum lateret inus, introspici posset.* M Lynceo es perspicacior.] *perspicaces, intelligẽtes, & acutè subtiliterq; videntes, Lynceus dicitur, nõ à lynce animali, vt tradũt quidã, sed à Lynceo Argonautarũ vno, qui dicitabat vltra parietẽ videre, vt ait Hieronymus contra Ioannẽ Origenistã: vnde Valer. Flaccus inquit in primo:*

—quumq; æthera luppiter vmbra
Perdiderat, solus trãsibit sydera Lynceus. *Et Horat.*
—ne corporis optima Lynceus
Contemplere oculis —. *Cicer. Quis est tum Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat. Sunt qui tradant, vt ait Lycophronis interpres, Lynceum primum reperisse fodinas metallorum, æris, argenti, auri, & hinc vulgo natam fabulam, quòd ea quoque præuideret, quæ sub terra sunt, quæque apud inferos fierent. Plin. lib. 4. cap. 10. ait: nouissimam, primamque*

lunam in Ariete primum eadem die conſpexiſſe, Apollonius in Argonauticis ſcribit Lynceum vſqueadeò fuiſſe perſpicacem, vt etiam terram ipſam oculorum acie penetraret. Hinc proverbium: Lynceo acutior ſine perſpicacior. Idem in Icaromenip. repentè quaſi Lynceus quidam effectus, cuncta diſcernis. Idem in Charonte ſive contemplantibus: item Menippi & Tireſiæ dialogo meminit. N Nequaquam.] *Redit ad eam quæſtionis latius quàm planius exponendo illam, ficto ivxta virtutis, & eius vie.* O Ego quidem harũ rer.] *Hæſiodus virtutis imaginem deſcripſit: iam & de via ad ipſam, quæ (vt inquit Heſiodus) in altiſſimo loco conſtituta, non niſi cum ſudoribus poteſt adiri. Volentibus enim ad eam peruenire, ſenſus & concupiſcentiæ ſe opponunt: & omnes ferè homines fraudibus & dolis ita præpediunt, vt ſuſcepti itineris faciam pœnitere.* P Quibus tu habendam.] *Redit ad quæſtionem ſuperiorem, quę nam via philoſophandi potiſſima ſit.* Q Cuinam potiſſimùm fides adhibenda ſit.] *In Græco τῷ articulus ponitur infinitè. i. ſine interrogatione, pro τίνι.* R Quod autem.] *Amplificatio à ſimili.* S Quocunque nos pedes.] *Quocunque via patuerit, nullo nobis ab initio loco quo eamus, propoſito ἢ πόθεν ἄρξωμαι, ſic loquuntur Latini, Quò pedes ducunt. Perſ. Sat. 3:*

An paſſim ſequeris coruos, teſtaq; lutoq;,
Securus quò pes ferat, atq; ex tempore viuis?

Horat. in Epodis ode 16:

Ire pedes quocunq; ferunt, quocunq; per vndas
Notus vocabit aut proteruus Africus.

Plaut. in Mercat. Nec podagricus, nec articularius eſt, quem rus pedes ducunt. *Virg. Mœr.* Quò te Mœri pedes? *Vnde noſtrum Adag. Quocunq; Deus.* T Haudquaquam verò.] *Alia à fine.* V Eſt quidem.] *Redit ad id quod ſuprà propoſitũ fuit, Stoicam viam eſſe optimam.* X Alioqui fruſtra.] *Confutatio, à reiectione cauſæ.* Y Age verò.] *Proſopopœia cæterorũ philoſophorum, ſeſe contra Stoicos defendentiũ.*

Z Sedenim.] *A ſubſto, & forma iudiciorum.* α Aut ſi. *Ab abſurdo & ſimili.* β Ergo abſurdè.] *A modo & effi-*

iudicat.

lucernis. γ Neq; tamẽ.] *Obiectio, cui respondet à qualitate personæ.* δ Aut igitur] *Amplificatio à simili.* ε Quoniam illud.] *Alia, à collatione rebus.* ζ Siquidẽ perhibent.] *Alia, ab exemplo Gelenis.* η Iam. vr tandẽ.] *Finis & scopus.* θ Mihi quidem] *Alia defensio Stoicorũ, continens hanc quæstionem: An ex vna aliqua via veritas comparari possit, an omnes sint cognoscendæ.* ι Nihil aduersum.] *Confutatio.* κ An' non.] *Ab exemplis.* λ Ponamus.] *Alia defensio per distinctionem.* μ Iam verò.] *Confutatio ab inæqualitate similitudinis.* ν Gymnicis certaminibus.] *Quoniam cœperunt aliquando nudi in ludis & palæstra decertare Græci, audore vel Orsippo Megarensi, vel Acantho Lacedæmonio, ideo & gymnasia cum ipsæ exercitationes ludorum tum loca, & gymnici ludi sunt appellati.* ξ Vrna argentea.] *De sortibus Athletarum. Pulchrè monstrat quẽnam modo sortes athletis obueniebant, quemadmodũ pares ad certamẽ iungebantur.* ο Deo.] *Apollini.* π Flagellifer.] *Dei minister.* ρ Pancratio] *Pancratium quid, idẽ Lucian. de Gymnasiis. Philostratus de Athletis refert Pancratium palæstrã simul & pugillatũ vocari. Certaturi ante omnia per aliquot dies sese exercebãt maiore quàm postea labore. verbi gratia, cursu certaturi, in arena cum ocreis per aliquot dies currebant: postea solutus, tanquam compedibus liberatus, maiorem obibat operam. Item saltu certaturi, cũ manibus priùs mollibus assuescebant. Præterea carne vescebantur bubula, quæ fortiores redderet: abstinebant à caseis delicijs, præsertim coctis. Hæc ille.* σ Olympicis.] *Olympicũ certamẽ quinto quoq; anno fieri solebat, in honorẽ Iouis Olympici, cuius autorẽ Herculem fuisse putãt.* τ Non iniuria.] *Adaptatio similitudinis, & finis quæstionis, omnes esse cognoscẽdas vias ei qui verã eligere velit.* υ Neq; enim.] *Amplificatio à simili.* φ Quantũ verò tẽporis.] *Quo, & quanto tempore quisq; philosophi cognoscendi. Et hic locus finẽ disputationis cõtinet, seu scopum, de quo suprà: videlicet, quòd impossibile sit omnes philosophorũ doctrinas & vias cognoscere, vt ex ijs quæ vera sit eligatur.* χ Vocantis inuentionẽ.] *Alludere videtur ad Democriti dictũ, In profundo veritatẽ esse demersam. Cic. in Acad. & Lactant. 3.*

Instit. lib. cap. 28. Thucid. verò ait *lib. 1. segnè apud multos esse veritatis vestigationē, ad ea se potius quæ in promptu sunt conuertentes.* ✝ Tithonum.] *Poetæ fingunt Tithonū adamatū ab Aurora in cælū sublatum fuisse, atq; illius succo perfusum, ad tantā peruenisse senectutē, vt tandem optauerit, vt in cicadā verteretur. Inde Tithonios annos pro longæ senectutis vsurpauit idem Lucianus in dialogo Zenophantæ & Callimedæ:* ᾧ ἐπὶ τοῖς Τιθωνοῦ ἔζη ὁ γέρων. i. *Atq; vltra Tithonum viuebat senex. Rursus ad nepotes cap. 17: Τίθωνὸν τῆς γηρως.* ω Et quādo.] *Redit ad propositionē, mitigādo illā diuisionē.* A Atqui Luciane.] *Confutatio tēporis, quod Luciano præfinitū fuerat ad singulos cognoscēdos.* B Opinor fuisse Phidiam.] *Plutarch. in cōmentario de defectis oraculis, videtur ad Alcæum referre. Sic enim scribit: ὁ κατ' ἀλκαῖον ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα γράφοντας. Nō Alcæi more leonem ex vnguibus depingētes, hoc est, ex re minima, maxima colligentes. Siue autem Phidias fuerit, siue Alcæus, hinc tamen sumptum videtur istud adagium apud omnes vsurpatissimum, leonem ex vnguibus, cùm ex minimo quoq; vel modicio, vel argumento, vel causa, rei totius summam intelligimus.*

Γ Papæ! quàm.] *Diluit obiectionem ab ipsius argumenti varietate, & inæqualitate exempli.* Δ Phidias.] *Statuarius insignis, cuius opera præclarè prædicat Plin. lib. 36. Mundi suæ basilicæ.* E Nihil enim ista.] *Hæc clausula in prouerbium abijt, quæ significatur, illa nihil ad rem attinere, & nimiam inæqualem esse comparationem. Idem vsus est illa in Baccho: de qua vide Erasmum in Chiliad.* Z Aut quid.] *Amplificatio à fine.*

H Quòd si autem.] *Irrisio.* Θ Tu verò.] *Aliud simile, quo idem contendit, ex parte totum cognosci posse.* I Quoniam rei.] *Respondet eadem vt supra ratione, inæqualem esse collationem.* K Illa in Delphis.] *Delphos tellus à principio vaticinari solita fuit, quæ paulò post Daphnem constituit, à qua Themis eandem facultatem adepta est: à Themide verò Apollo dono accepit. qua de re Pausanias in Phocicis.*

Λ Quare vide.] *Superiorem similitudinem dilatat, alia.*

M Danaidum.] *Plato scripsit, puellas Danaidas apud inferos hoc genus pœnæ pendere, vt assiduè aquam in dolium perfusa*

pertusum, vasis item pertusis inferant. N Cicuta.] *Venenum cicutæ noxij apud Athenienses tollebantur.* Z Neque enim.] *Aliud acerbius paulò, cum præfatiuncula.* O Vitam breuem.] βίος τυτίκα ὁ χρόνος τῆς ζωῆς ἡμῶν, *Philotheo interprete. Vita siue tempus vitæ nostræ breue ab Hippocrate etiam dicitur, in primo Aphorismo de artis comparatione, quæ quidem longa est. In Græco verbum substantiuum ἐστὶν subauditur. Quanquam etiam simpliciter vita nostra breuis, fugax, ac momentanea est. Siquidem vniuersum vitæ nostræ tempus, Dauide teste, annis sunt septuaginta, vel ad summum octoginta. Quam quidem, de vitæ breuitate Dauidis sententiam, habemus Hessus iis versibus scitissimè expressis:*

Tam nostri tacitis labuntur cursibus anni,
Quàm citò quæ loquimur verba perire solent.
Viuitur humanos bis septem lustra per annos:
Vix rectè vt valeas, lustra bis octo feres.
E' quibus eximios quos viuimus omne laborum,
Et genus, & miseri fata doloris habent.
Tam citò desinim', tam fors hęc nostra caduca est:
Tam citò ceu penna præpete vita fugit.

Quare rectissimè etiam ab Horatio dictum Od. 4. lib. 1:

Vitæ summa breuis spē nos vetat inchoare longā.

& Virgil. 10. Aeneid.

—breue & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ—.

Iuuenalis Satyr 9:

—festinat enim decurrere velox
Flosculus, angustæ miserēq; breuissima vitæ
Portio—*De Hippocrate autem maximo Medicinæ parente hoc solum hic dicā: Eum totam Græciā pestilēti lue Thucydidis tempore, magnā cū gloria liberasse, itaq; etiā aureis statuis, eriscque tanquam deus à seruatis illis populis donatus est.*

ll Critico quopiā.] *Argumentū à difficultate.* P Areopagitarum.] *De Areopagitarum integritate, & simul authoritate, multa scribit in Anacharside, & Isocrates in Areopagitico. Præerant enim moribus Athenis, in pago & vico Martis.*

Hinc dicitur Areopagus, quasi Martis pagus. Σ Nullius hominis vita satis longa.] *Homines inter negocia morimur* ἀφρόνως, *& solliciti, propria solùm curantes.* T Ad hūc modū] *Amplificatio à simili.* Y Proinde.] *Aliud argumentū à difficultate eligendi præceptoris.* Φ Pro thesauro carbone.] *Proverbium est de his qui spe sua frustrātur, sperantes magis quiddam se reperturos, tum verò nugas offendunt. Vsus est in* Zenxide, *in Philopsende, in Timone, de Auro inuento: rursum in Votis. Lege Erasmum in Chiliad.* X Et quemadmodum.] *Aliud, ab inutili doctrina philosophorum, & spe fallaci doctrinæ.* Ψ Qualia per.] *Amplificatio à collatione.* Ω A bulosa Hippocentaurorum & Chimærarū.] *Virgil. Aen. facit Centauros & Scyllas in inferorum vestibulo fictas esse cum somniis. Centauros fingunt poëtæ duplici natura: est, humana & equina, quos fuisse negat lib. 4. & 5. Lucr. neque Centauri fuerint inquit. Probat quoq; nunquam Chimæram, quæ à Poëtis dicitur constare è leone, draconis cauda, capra. Tragelaphus ex altera parte hirci, altera cerui.* deam.] *Regis Colchorum filiam, quam Iason cum auro secum rapuit.* bb Hoc aūt.] *Alia, à causa impellente.* cc Si enim.] *Amplificat similitudine quadā.* dd Geometriæ. *Hanc Philo* ἀρχὴν καὶ μητρόπολιν *omnium disciplinarum appellat: & Plato eius artis expertes, minimè ad scholam admittebat.* ee Cęterùm ponamus.] *Redit ad Stoicos* κατ' ἀνθρωποσκόπον: *ostendens, etiam illa vera & optima esse, tamen non esse frustra adeò in illa tempus terendum, quæ nihil re ipsa præstent eorum quæ vulgò polliceantur.* ff Solo secus.] *Antipophora persimile.* gg Sed esto.] *Ratiocinatio ab elevatione præmij propositi.* hh Quod nisi inde.] *Amplificatio à simili.* ii Vos autem.] *Alia à finis effectu seu fine, cum qua effectus Stoicæ philosophiæ carent.* kk Sophisticis.] σοφιστὰς *fuit suapte natura honorificum vocabulum, quemadmodum etiam tyrannus, quod olim fuit quàm rex, monarcha, princeps, aut quisquis tandem rerum potitur. Tantum verò (vt fit) hominum vitia professioni concitarunt invidiam, vt Sophistæ vocabu-*

titio ponatur. Varius tamen eius vsus est. Nam significat rhetorem seu oratorem, philosophum, eum qui falsis conclusiunculis vtitur, & impostorem, magistrum inuentorem argutiarum.

ll An non igitur.] *Amplificatio collationis.* *mm* Si placuerit.] *Comprobat exemplo rei gestæ.* *nn* Crocodylus.] *Consule ac vide ea quæ annotauimus in 1. Necricomum dialogo, & in Vitarum auctione.* *oo* Quid verò aliud.] *Conclusio, qua fingitur Hermotimus pœnitentia ducti prioris vitæ, adeò frustra consumptæ.* *pp* Conantem singulas vndas numerare.] *Ad hunc Æsopicum apologũ visus est respicere Theocritus in Charitibus:*

ἀλλ' ὅσσον τὸ μέγιστον ἐπ' ἀέτι κύμασι πόντου,
ὅσσα τ' ἄθυρμα χέσσαν ἢ μὴ γλαυκῶπες ἀλίαι ἀθῆν.

Namq; perinde fiet, quasi si numerare labores,
Quot venti è pelago trudunt ad littora fluctus.

Virg. 2. Georgic. hunc sequutus:

Quem qui scire velit, Libyci velit æquoris idem
Discere, quàm multæ Zephyro turbantur hatenæ
Aut vbi nauigijs violentior incidit Eurus,
Nosse, quot Ionij veniant ad littora fluctus.

gg Proinde hęc.] *Mitigatio per translationem.*

ΖΕΥΞΙΣ, Η ΑΝΤΙΟΧΟΣ. — *ZEVXIS, VEL Antiochus.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia quædam scriptorum Luciani est, qua ille ostendit non tantùm nouitati seu peregrinitati studere se, sed & rerum sententiarumque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Cæterùm quòd sola nouitas illorum in admiratione sit, fieri communi quadã hominũ natura, qui sola nouitate plerunq; detinẽtur, interim aliorũ nulla habita ratione. Idẽ enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter nouitatem

λίσι δὲ ἅπασι, ὀνομάτων
δ' ἄρα ἀκριβῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ
πρὸς τὸν ἀρχαῖον ἀκριβῆ
συγκεκριμένων, ἢ νοῦ ἕξεως, ἢ
ὑπονοίας τινὸς, ἢ χαρακτῆ-
ρος ἀθλιότητος, ἢ ἁρμονίας, ἢ τί-
χνης τῆς ἐφ' ἅπασι, δεῖ-
τον δ' οὐδὲν ἴσως δυμέσ-
σον οὐδ' ἀπὸ τέχνης ἐξησκημένον,
ἀλλ' ἁπλῶς πως καὶ ἀφελῶς ἐκ τῆς
καθ' ἡμέραν συνηθείας ἐπιφερόμενα.
ἐγὼ δὲ ἐπὶ μὲν τοῖς
ἄλλοις, ὅσοι ἀκριβῆ
πάντα ἐκείνοις, καὶ
μοῦ δοκοῦσιν ἐπαινεῖν, τάχα
μὲν οὐδὲ αὐτὰ δεῖν προσ-
κεῖσθαι αὐτοῖς· ἀκριβὴς γὰρ
ἅπας τὸ δοκεῖν Ὁμήρου, καὶ πλὴν
ὀλίγων ἐκείνων ὑπερφέρειν
τοῖς ἀκούουσιν.
ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ γε, εἴπερ ἔ-
στιν τῷ καινότητι νῦν ἐ-
παινεῖν, ἐπὶ τοῦτο μὲν, ὥσ-
περ ἐν ποδίκης μοίρᾳ σι-
γκεκομμένῳ τι, καὶ πρὸς τὸν
ἔπαινον συντελεῖν καὶ αὐ-
τὸ· τὰ δ' ὅτι καινόμενα,

di viam fluant, verborum verò elegantium nihil in illis admixtum est, ad veterem sermonis regulam & canonem positorum, nulla præterea sententia argutè dicta exornata sunt, nulla industria, nulla Attica lingua venere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte ad amussim elaborata, sed ab his omnibus longè latéque discrepant. Neque enim hæc ipsa à præstantibus laudata sunt, sed verborum novitas illorum iudicio peregrina & aliena visa est. Ego verò stolidus hoc ipso ego, si vnquam ad me collaudandum subsilirent, potissimùm adductum iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persuasum habebam, novam quamque cantilenam, audientibus esse gratissimam. Non tamen tantum laudis, neque adeò summâ, novitati concedi volebam: verùm hanc nō aliter ac cumuli loco adijci, & nonnihil sanè ornatus ad gloriam afferre, sed ita, ut quæ

καὶ τὰ τῶν ἀκροατῶν θορυβοῦντα, ἵνα τὰ ἄντα. ὅτι οὐ μετρίως ἐπῆρμαι, καὶ ἀκριβώσειν μᾶλλον ἐσπούδακα, ἵνα καὶ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔνδοξα νίκησι, καὶ τὰ βιαῖα. τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀφελείαν, ἀνθρακὶ ἐμοὶ ὁ θησαυρὸς ἦν· καὶ ὀλίγον δεῖν, θαυμαζόμενον τῶν ἴσων ἐκινδύνευσα πρὸς αὐτῶν. ἰδίαν γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τῶν γραφίων διηγήσομαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἄνθρωπος γραφικὸς γενόμενος, τὰ ἀμβλὰ καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα οὐκ ἐγραφεν, ἢ ὅσα πάντες ὀλίγα, ἥρωας ἢ θεοὺς ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιὸς ἐπαρῆλθε, καί τι ἀπόρρητον ἐν καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπὶ τοῦτο τὴν ἀκρίβειαν ἐτέλεσε. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἐπιδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς Ἕλλησι ἐπεδείξατο, καὶ θέαμα ἐποιήσατο ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἑαυτόν, ἀνατρέφουσαν γυναῖκα ἱππόκενταυρον διδύμοις, καὶ παιδίοις νηπίοις. τῆς δὲ γυναικὸς ἀντίγραφόν τι καὶ

vt quæ vera laude & auditorum applausu digna haberentur, illa essent. Itaque non modicè commouebar, penè eò adductus, vt illis fidem haberem, vnum esse deò solum inter Græcos esse confirmantibus, atque id gemmis alijs. Thesaurus autem, iuxta prouerbium, nobis ea bonos erant. [b] *Ac propemodum vt præstigiator quispiã ab illis laudor. Volo itaque vobis pictoris institutum denarrare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia & communia illa nequaquam pingere solitus est, aut admodum pauca, nempe heroas, aut deos, aut bella: semper autem noui aliquid comminiscẽdi illi cõsuetudo fuit. Cæterùm inter alia audaciæ suæ egregia facinora, & Hippocentaurum fœminam ipse Zeuxis adumbrauit, alterum adhuc veribus pueros Hippocentauros, geminos nimium infantes. Illius picturæ exemplum nunc*

Athenis

Ἀθήνησι, πρὸς αὐτῷ ἐκείνῳ ἀκριβῆ τῇ τέχνῃ μιμήσεως μνήμη. τὸ δὲ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐλάσας μετὰ τῶν ἄλλων ἐς Ἰταλίαν πεμφθῆναι· ἔπειτα ψῆφ Μαλέαν, οἶμαι, καταδάσης τῆς ὁλκάδος, ἀφικέσθαι ἄπαντα, καὶ τὸν γραφικὸν πίνακα ἀπὸ τύχης ἀπόντα τῶν ἄλλων, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, διαφθαρῆναι. ἐγὼ δὲ ὅσον ἐνδέχεται, ἐκεῖνον ὑμῖν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διέξειμι λόγῳ, οὐ μὰ τὴν Δία γραφικός τις ὤν, ἀλλὰ πάνυ μὲν μνήμαι, οὐ πάνυ ποιητὴς ἱκανὸς τὴν γραφὴν Ἀθήνησι. νῦν δὲ ἐπιδεικνύσομαι τάχα τινὰ, τάχ' ἂν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σφόδρα μηδὲν ἐπιτρέψουσιν ἐπὶ τοσοῦτον ἐλθεῖν ἡ Κένταυρος ἔτι πνοίης, ὅτε μὴ πάνυ χαμαὶ ἐμμένῃ, καὶ ἀρτίτανται ἐς τὸ πίσω οἱ πόδες, τὸ δὲ γλουτιαῖον ὅσον αὐτῆς ἐρίμα ἐπὶ

Athenis repositũ conseruatur, ad verã imaginẽ accuratissimè expressiũ: ipsum porrò archetypũ Sylla Romanorum Imperator vnà cum alijs rebus aliquot preciosis in Italiam missse ferebatur: deinde iuxta Maleam Laconiæ promontorium, vt opinor, fracta naui oneraria atque submersa, periisse omnia, atque ipsam etiam picturam. At enim veræ imaginis imago mihi visa est. Ac ipse, quoad eius fieri poterit, eandem oratione vobis adumbrabo, non per Iouem quòd pingendi valde peritus sim: sed quòd adhuc in recenti mihi hæreat memoria, quippe quam nuper admodum Athenis in pictoris cuiusdam ædibus viderim. Ipsa quoque admiratio qua tunc artem diligenter contemplando prosequebar, non parum nunc mihi afferet adminiculi ad cuncta manifestiùs declaranda. In cespite nimiùm florescente & viridi Centaurus ipsa facta est, ea parte qua equam refert, tota humi posita, pedes posteriores retrò extendit. Qua verò

parte

βάσεται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ὄψη. οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι κατ' οὖδας ἀρτοστάλλων, οἷον ἐπὶ πλατείας ἁμάξης, ἀπ' ὀλίγου μὲν ὀκλάζουσι ἔοικεν, ἅμα δὲ καμπυλοῦται ὑπεκκαμούσῃ τῇ ὀπιθῇ, ὁ δὲ ἕτερος ἐπανίσταται, κατὰ θάτερα μὲν ἀπεστραμμένος, οἷόν τις ἀσθενὴς ὑπὸ παραλυτικῶν ἀναστηλᾶται. ὁ δὲ σπαργανοῦται τὸ μὲν ἄνω, ἐκ δὲ τῶν ἀγκαλῶν, καὶ φέρεται ἐπὶ τῶν ἀγκώνων ἀνθρωπικῶς, ἐπέχων τὴν γνάθον μαστόν· τὸ δ' ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει, ὡς τὸ παιδίον πρόσω. ἄναγε τῆς ἀριστερᾶς, οἷον ἀπόπτυσον ὁπόταν σκωπτικός τις, ἀνὴρ ἱκανὸς ἀγελαδὸν, τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν ἰθηνεμένης, ἐπὶ πλευρὰν ἑλκύσῃ, ἐκ δὲ φανόμενος, ἀπ' ἰσομήκους τοῦ ὕπνου, λέοντος σκύμνον ἀνέχων τῇ δεξιᾷ, καὶ ἐπὶρ ἑαυτὸν ἀναβλέπων, ὡς δεδιέναι τὸν παῖδα τὰ βρέφη. τὰ

parte mulieris gerit imaginem, ea sensim subsurgit vsque ad cubiti longitudinem. Pedes anteriores ne illi quidem porrectim extensi sunt, veluti iacentis in latere, verùm alter quidem geniculatim inflexo similis est, vagula retrò tracta incuruus existens. Alter autè contrà exurgit, & solum attingit, quemadmodum ferè sunt equi subsilire molientes. Cæterùm infantes, alterum quidem ante se habet in vlnis complexum, quem humano more nutrit, mulierem mammam in os illi inserens. Alterum verò ex equino lactat vbere, quemadmodum pulli à matribus lactari solent. In superiore parte tabulæ, veluti è scopulo Hippocentaurus quispiam, videlicet mulieris illius infantes vtrinque nutricantis maritus, prominenti capite ridens prospicit, haudquaquam toto apparens corpore, verùm media parte equi, leonis catulum in dextra retinens: quem sustollit in hoc, vt pueros re ladicra cum risu perterrefaceret.

μὴ δ' ἅπαντας γραφῆς, ἀφ' ὧν δεῖ δῆλα ἰδιώτας ἡμῖν ἀπάντων ἀκριβῆ ὄντα, νῦν ὅλως δὲ μετῆκε δύναμιν ἡ τέχνη, εἶδον δὲ ἐπῆνουν γὰρ γραμμὰς ἐς τὸ ἀθύραλον, καὶ τὴν χρωμάτων ἀκεβῆ νῦν πρᾶσιν, καὶ ἴυγκρασιν νῦν ἐπιβολῶν ποικίλων, καὶ σκιαλοπα ἐς ἄκρον, καὶ μυρίους τὸν λόγον, καὶ νῦν ὅλων μέτρων τὸ ὅλον ἐπίστασθαι καὶ ἁρμονίαν, γραφίων τε πάλιν ἀναγνώστην, οἷς ἔμελεν ἀληθείας δὲ διαφέρειν. ἐγὼ δὲ τὴν Ζεύξιδος ἐπαινῶ μᾶλλον ἢ ὑπερῶ, ὅτι γε μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ποιήσει ποικίλης τὸ πᾶν ἔργον ἀναδείξας τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄγριον ποιήσας πάνυ τε φοβερὸν, καὶ λοιπὰ ἄγαν, ἕλκοντα τῇ χαίτῃ, καλὸν δὲ τὰ ποικὰ, οὐ μετὰ τὸν ἵππον αὐτὸν μόνον, ἀπὰ καὶ ἕτερον τῶν ἀνθρώπων, καὶ

d *At reliquæ picturæ partes, propter quas non vbique accurata artis præstantia nobis idiotis comparere solebat, nihilo secùs tamen summa industria erant elaboratæ, videlicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis, colorum commixtionibus scientissimis, neque non temperiarum adiectionum circũductionibus. Insuper decentibus inumbrationibus, neque neglecta magnitudinis ratione, & mensurarum totius operis æqualitate atque harmonia: quæ omnia admirari solet pictores, quibus studium est ea omnia cognoscendi. Ego verò eam in Zeuxide virtutem & industriam præcipua laude extollebam, quòd in vno eodémque argumento habita*

diuersitatis ratione, artis discrimen egregiè indicárit. Vitium quidem per omnia adornauit horridum atque terribilem, ac vehementer agrestem, horrentem capillitio, cute hirtum & hispidum, non per equinam tantùm partem illius, sed per alteram quoque quæ humanam refert speciem.

Plurimùm

καὶ ἐξαίρας αὐτοῦ τὸν ὦμον ὑπερτιθέντα, τὸ βλέμμα, καί τι γελῶντος, θηριῶδες ὅλον καὶ ὀρεινόν τι, καὶ ἀνήμερον, καὶ ἀνεπίστευτον μὴ ἐκφανῶς. τὴν θήλειαν δέ, ἵππου γε τῆς καλλίστης, οἵαν μάλιστα ἂν Θετταλαὶ θρέψαιεν, ἀνεμίκτου ὄντι, καὶ ἄβατοι. τὸ δὲ ἄνω ἐμίξομον γυναικὸς, πανκάλου ἴσως τῶν ὧν τότε, ἐκείνας δὲ μόνας Θεσσαλὰς ἀπαθεῖς ἔτι καὶ ἀνεπιβάτους. καὶ ἡ μίξις δέ, καὶ ἡ ἁρμονία τῶν σωμάτων, καθὸ συναλίσκεται, καὶ συμπάσχει τὸ ἐκατέρου ἀρίμα, καὶ ἐκ ἀῤῥόστου μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ πυκνότητος τρικομένη, λανθάνει τὸν ὄψιν, ἐκ θατέρου ἐς τὸ ἕτερον ἁρμοζομένη. τὸ μὲν γὰρ δή, τὸ τῶν ἡμιόνων, ὅμοιος ἄγριον, καὶ ἐν τῷ ἀναπνεῖν πυκνὸν φοβερόν. καὶ τοῦτο θαυμαστὸν, οἷον ἔδοξέ μοι, μὴ ὅτι καὶ ἀπὸ μιᾶς μοίρας κεῖσθαι συμβαίνον τῷ

Plurimùm autem sublimibus illum fecit humeris, vultum: ridentis præ se ferentem, prorsus tamen ferinum & montanum, ac immansuetum. Tali quidem imagine virum expressum extulit. Porrò fœminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbrauit, quales cumprimis sunt illæ Thessalæ indomitæ, necdum sessoris patientes. Dimidiam verò mulieris partem summa formauit elegantia, extra ambas auriculas: eas solas informes reliquit, & horridas. Porrò autem corporum iunctura atque commixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atque coniungitur, sensim & non densè subsidens, atque ex lento accessu deriuata, spectantium fallit oculos, ex altero in alterum perducta. Alter autem ex infantibus, non secus atq; pater agrestis est, & iam in ætate tenera aspectu sæuus atq; terribilis. Neq; hoc, vt mihi perpendenti visum est, admiratione singulari carebat, tum quòd admodùm pueriliter ad leoninum

Hinc dicitur Areopagus, quasi Martis pagus. Σ Nullius hominis vita satis longa.] *Homines inter negocia morimur ἀχρηϊδρῶτες, & solliciti, propria sotiè cernâtes.* Τ Ad hûc modũ.] *Amplificatio à simili.* Υ Proinde.] *Aliud argumentũ à difficultate eligendi præceptoris.* Φ Protheſauro carbones.] *Proverbium eſt de his qui ſpe ſua fruſtrãtur, ſperantes magnũ quiddam ſe repertũros, tum verò nugas offendunt. Vſus eſt in Zeuxide, in Philopſeude, in Timone, de Auro inuento: rurſum in Votis. Legè Eraſmum in Chiliad.* Χ Et quemadmodum.] *Aliud, ab inutili doctrina philoſophorum, & ſpe fallaci diſcentium.* Ψ Qualia per.] *Amplificatio ἀσόλλαισονε.* Ω A fabuloſa Hippocentaurorum & Chimærarũ.] *Virgil. 6. Aen. facit Centauros & Scyllas in inferorum veſtibulo fabulare cum ſomniis. Centauros finguns poëta duplici natura: hoc eſt, humana & equina, quos fuiſſe negat lib. 4. & 5. Lucret. Sed neque Centauri fuerunt inquit. Probat quoq; nunquam fuiſſe Chimæram, quæ à Poëtis dicitur conſtare è leone, draconẽ & capra. Tragelaphis ex altera parte hirci, altera cerui.* aa Medeam.] *Regis Colchorum filiam, quam Iaſon cum Argonautis rapuit.* bb Hoc aũo] *Alia, à cauſa impellente.* cc Quòd ſi enim.] *Amplificat ſimilitudine quadã.* dd Geometria.] *Hanc Philo ἀρχὴν καὶ μητρόπολιν omnium diſciplinarum appellat: & Plato eius artis experſes, minimè ad ſcholam ſuã admittebat.* ee Cęterùm ponamus.] *Redit ad Stoicam viam ἀπὸ τοῦ ἀτόπου: oſtendens, etiam illa vera & optima exiſtente, tamen non eſſe fruſtra adeò in illa temere terendum: quia nihil ve ipſa præſtent eorum quæ vulgò pollicentur.* ff Nihilo ſecus.] *Antipophora perſimile.* gg Sed eſto.] *Alia confutatio ab eleuatione præmij propoſiti.* hh Quod mihi perinde.] *Amplificatio à ſimili.* ii Vos autem.] *Alia à viribus effectu ſeu fine, cum qua effectus Stoicæ philoſophiæ comparat.* kk Sophiſticis.] σοφιστὴς *fuit ſuapte natura honeſtiſſimum vocabulum, quemadmodum etiam tyrannus, qui nõ aliud fuit quàm rex, monarcha, princeps, aut quiſquis tandem rerum potitur. Tantum verò (vt fit) hominum improbitas profeſſioni concitauit inuidiam, vt Sophiſtæ vocabulum in*

vitio

vitio ponatur. Varius tamen eius vsus est. Nam significat rhetorem seu oratorem, philosophum, eum qui falsis conclusiuncu-lis vtitur, & impostorem, magistrum inuentorem argutiarum.

ll An non igitur.] *Amplificatio collationis.* *mm* Si placuerit.] *Comprobat exemplo rei gestæ.* *nn* Crocodylus.] *Consule ac vide ea quæ annotauimus in* I. *Necricomum dialogo, & in Vitarum auctione.* *oo* Quid verò aliud.] *Conclusio, quæ subiungitur Hermotimus pœnitentia ducti prioris vitæ, adeò frustra consumptæ.* *pp* Conantem singulas vndas numerare.] *Ad hunc Æsopicum apologū visus est respicere Theocritus in Charitibus:*

ἀλλ' ἴσον ἠδ' ὁ μόχθος ἐπ' ἀέτι κύμασι πυκτεῖν,
ὅσσ' ἄθεσος χέρσου ἢ μὴ γλαυκῆς ἄλλος ἀθῆσ.

Namq; perinde fiet, quasi si numerare labores,
Quot venti è pelago trudunt ad littora fluctus.

Virg. 2. *Georgic. hunc sequutus:*

Quem qui scire velit, Libyci velit æquoris idem
Discere, quàm multæ Zephyro turbantur harenæ:
Aut vbi nauigijs violentior incidit Eurus,
Nosse, quot Ionij veniant ad littora fluctus.

qq Proinde hęc.] *Mitigatio per translationem.*

ΖΕΥΞΙΣ, Η ΑΝΤΙΟΧΟΣ. ZEVXIS, VEL *Antiochus.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia quædam scriptorum Luciani est, qua ille ostendit non tantùm nouitati seu peregrinitati studere se, sed & rerum sententiarumque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Cæterùm quòd sola nouitas illorum in admiratione sit, fieri communi quadã hominũ natura, qui sola nouitate plerunq; detinẽatur, interim aliorũ nulla habita ratione. Idẽ enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter no-

uitatem argumenti, multam artem impenderat: & Antiocho in pugna contra Galatas accidisse, hostibus nouitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autē eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hic ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eaque amplificata sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, vt suprà, impositi sunt.

Ναχὼν ἐγὼ μὲν ὑμῖν λόξας τὸν λόγον, ἀπῆα δὴν οἴκαδε. πεσόντες δέ μοι τὴν κεφαλὴν πολλοὶ (καὶ γὰρ ἦσαν οἱ παρόντες, οἶμαι, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ πρὸς φίλους ἅδην ἔσεσθαι ὑμᾶς λέγειν) προσιόντες ἔλεγον, καὶ θαυμάζοιμ' ἂν ὅπως ἐπιπολὺ γὰρ προὔτρεπον, ἄλλος ἄλλο πολλαπλόον, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρι οὗ καὶ ἐρυθριᾶν με, μὴ ἄρα πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολείποιμι. τὸ δ' ἦν ἀηδιαστὸν αὐτοῖς ἔνδον ἐμέ, καὶ πολυτρόπως ἐν καὶ τὸ αὐτὸ τὸ ἐπισυμαίνοντες, πλὴν γοῦν μὲν

Abita² nuper in cōfessu vestro oratione, domū me conferebam. Per multi autem ex ijs qui orationi interfuerant, me accesserunt. Nihil enim prohibere opinor, quin & ista vobis meis iam familiaribus exponam. Itaque succedētes porrecta dextra me consalutabant, & admiratione persequentibus similes esse apparebant. Multo autem itinere comitatu suo me deducētes, alius alibunde exclamabat, laudabatq́, donec pudore quoque me suffunderent, verentem ne longè lateq́ à dignitate laudum quas in me congerebant, relinquerer. Caput autē & summa laudationū hæc illis fuit, & omnes vno ore vnam eandémque sententiam præ se ferebant, confirmantes orationum mearum compositionem & sententiam

μλω τῶν συγγραμμάτων ξένα ἐστὶν οὕτως, καὶ πολλοῦ ἐν αὐτῷ τὸν νοῦν ἐσόμενον. μᾶλλον δὲ αὐτὰ ἀπ' ἄλλων ἄμεινον, ἅπερ ἐκεῖνοι ἀνεφθέγγοντο. ὦ τῆς καινότητος, Ἡράκλες, τοῦ παραδόξου λογίας. ἀνὴρ ταχὺς καὶ ἄνθρωπος, οὐδὲν ἄν τις ἄλλο τῆς ἐπινοίας πρῶτον. οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα νομὰ ἔλεγον, ὡς ἐκεῖνόν γε ἀγανακτεῖν ἂν τῆς ἀπροσδοκήτου. ἔστιν ὅτε γὰρ ἄν αὐτίαν ἔχον ψόφους, καὶ λοιδορεῖσθαι τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ νομῆς αὐτοῖς φρονίδος ἄξιον τὰ ἄλλα· πάλαι ἐμοί γε (οὐ γὰρ σιγήσομαι) οὐ μικρὸν λύπης ἐποίουν καὶ ταῦτα τοὺς ἄλλους ἐπαινοῦντες καταφρονοῦντας ἐμοῦ, καὶ ἐν παύλῃ ποτὲ ἀπιλθόντων κατ' ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐφόμην, ἐγὼ δὲ αὖ πρὸς ἐμαυτὸν ἔλεγον· ἆρα τοῦτο μόνον χρῆν τοῖς ἐμοῖς ἔργοις, ὅτι μὴ σαπροῖς, μηδὲ κατὰ τὸν λοιπὸν βαδίζειν

sententiam peregrinam esse, ac multum in sese complecti nouitatis. Multò verò satius est, eadem illa verba cõmemorare, quibus illi tum vsi fuêre. O nouitatem, inquiũt. O Hercules, dictionẽ inauditam. Homo promptus & agilis. Certè nemo dixerit quicquã orationum tuarum cogitatione perinde esse nouum. Equidem illi id genus verba permulta faciebant, prout quisque inter audiendum oratione mea affectus aũt commotus fuerat. Aut quam alioqui talia mẽtienti & assentiandi aduersus me causam habuissent, hominem peregrinum, quem aliàs contemptui habentes, non magnifaciebant? Verũtamen ego (neque enim tacitum dissimulabo) non mediocriter illorum laude discruciabar. Tandem verò illis abeuntibus cùm ad me rediissem, mente atque animo sic mecum agitaui: Ergo tantum hac gratia & venustate scripta mea condita sunt, quòd ad consuetam dicendi rationem formata non sint, nec iuxta communem loquendi viam

λίσι δὲ ἄκοις, ὀνομάτων δ' ἄρα ἀκριβῶς ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκαμψῶν, ἢ νοῦν ὀξύν, ἢ ἐνθυμίας τινὸς, ἢ χαρίεν ἀστειότητος, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, δὲν τῶν δ' ἀρχαίων ἕνεκα δεδόμηται. οὐδ' ἂν ἁπλῶς ἀπροφάσιστα αὐτὰ ἐν ἅπασι, ἐπαίνου μόνον τὸ καινὸν τῆς προσῳδίας, καὶ ξενικόν. ἐγὼ δὲ ὁ μισόμουσος καὶ ἄμουσος, ὅτι ἀναπεπταμένοις ἅπασιν ἐπαινοῦσι, τοῖς μὲν αὐτὰ δὴ ταῦτα πρὸς ἀλήθειαν οὐδὲν ἀνθεῖς ἐφ' ἅπασι τὸ δὴ Ὁμήρου, καὶ πλὼ ὑμᾶν φίλῳ ἐνεχειρισμένῳ ὑπαρχᾶν δὶς ἀκούσεσθαι.

οὐ μὴν δόξαιτόν γε, οὕτω σε λογίζεσθαι τῇ καινότητι νῦμᾶς ἀξιοῦν, ἀπὸ πλὼ μὴ, ὥσπερ ἐν ποδάκης μοίρᾳ συναπεκομᾶν τι, καὶ πρὸς τὸν ἐπαινον συντελῶν καὶ αὐτὰ πλώ· τὰ δὲ τὸ ὄνομα ἐπανόμενα, καὶ

di viam fluant, verborum verò elegantium nihil in illis admixtum est, ad veterem sermonis regulam & canonem positorum, nulla præterea sententia argutè dicta exornata sint, nulla industria, nulla Attica lingua venere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte ad amussim elaborata, sed ab his omnibus lõgè latéque discrepant. Neque enim hæc ipsa à præsentibus laudata sunt, sed verborum novitas illorum iudicio peregrina & aliena visa est. Ego verò stolidus hocipso eos, si unquam ad me collaudandum sollicitarent, potissimùm adductum iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persuasum habebam, novam quamque cantilenam, audientibus esse gratissimam. Non tamen tantum laudis, neq; adeò summâ, novitati concedi volebam: verùm hanc nõ aliter ac cumuli loco adijci, & nonnihil sanè ornatus ad gloriam afferre, sed ita, ut quæ

καὶ ἐκ τῶν ἀκουόντων θ-
ορυβούμενα, ἵνα ἅπαν-
τα οὐ μετρίως ἐπέρχωμαι, καὶ
ἐπιπλαίστερον ὑποπτεύω μοι
δοῖεν, ἵνα κἀγὼ μόνον ἐν τοῖς
Ἕλλησιν ἔχειν λέγωσι, καὶ τὰ
θειότατα. τὸ δὲ κατὰ τὴν
ὑποκρισιν, Ἀνθρακὼ ἡμῖν
ὁ θησαυρὸς ἔσται· καὶ ὀλί-
γου δεῖν, θαυμαζομένου τι-
νος ἐπαινεῖσθαι κἀγὼ
ὑπ' αὐτῶν. ἐθέλω γοῦν ὑμῖν
καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγή-
σασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἅτε
γραφικὸς γενόμενος,
τὰ δημώδη καὶ τὰ κοινὰ
ταῦτα οὐκ ἐγράφη, ἢ ὀλιγά-
που ὀλίγα, ἥρωας ἢ θεοὺς ἢ τι
δήμους, ἀεὶ δὲ καινοτέραν ἐ-
πάγετο, καί τι ἀπόρρητον
ἐν καὶ ξένον ἐπινοῆσαι, ἐφ'
ἑκάστῳ τῶν ἀκεισθαι τ' ἐπ-
ῳδὴν ἐπιδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς
ἄλλοις ἐλαμβάνετο, καὶ δὴ καὶ
μᾶλλον ἐκπεπληγμένος ὁ Ζεῦ-
ξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀναπε-
φυκότος τε κόμην παιδὸς
ἱπποκενταύρου δίδυμα, δο-
μαδὶ νηπίου. τῆς ἀκόν-
της ἀντίγραφόν σε νῦν

vt quæ vera laude & audi-
torum applausu digna ha-
berentur, illa essent. Itaque
non modicè commouebar,
penè eò adductus, vt illis fi-
dem haberem, vnum apud
deos solum inter Græcos esse
confirmantibus. atque id ge-
nus alia. Thesaurus autem,
iuxta prouerbium, nobis ca-
bones erant. [b] Ac propemo-
dum vt præstigiator quispiã
ab illis laudor. Volo itaque
vobis pictoris instituum de-
narrare. Zeuxis ille omnium
pictorum præstantissimus,
popularia & communia il-
la nequaquam pingere soli-
tus est, aut admodum pauca,
nempe heroas, aut deos, aut
bella: semper autem noua a-
liquid comminiscédi illi cõ-
suetudo fuit. Cæterùm inter
alia audaciæ suæ egregia fa-
cinora, & Hippocentaurum
fœminam ipse Zeuxis adum-
branit, alèrem adhuc vberi-
bus pueros Hippocentauros,
geminos nimiùm infantes. Il
lius picturæ exemplum nunc

Athenis

Αθλεύσει, πῶς αὐτῷ ἐκείνῳ ἀκριβῶς τῇ τέχνῃ μιμήσωμαι μνήμῃ. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὖ ὁ, Σύλλας ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς ἐπήγαγε μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πλεονεμφύσας· ἔπειτα περὶ Μαλέαν, οἶμαι, καταδύσης τῆς ὁλκάδος, ἀπόλωλε πάντα, καὶ τὸν γραφέα, καὶ τὸν ἀπὸ τέχνης ἀνόητα ἄλλον, καὶ αὐτὸς ὑμῖν, εἴ τι ὦ, λέξω λόγῳ, οὐ μὰ τὸν Δία γραφικός τις ὤν, ἀπὸ πάντα μνημα, οὐ δὲ ποικῖλ ἴδων τινὸς τῶν γραφέων Αθλώσει. καὶ τὸ θαυμάσαι τόν τε πάνυ ἐπιχειρῶ, τάχ' ἄν μοι καὶ νῦν πρὸ τοῦ ἐφεξῆς ἀγωνίσασθαι. ἐπὶ χλόης δὲ βαθεῖς ὁ Κένταυρος ἄνθη πεποίηται, ὅλῃ μὲν τῇ ἵππῳ χαμαὶ κλιθείσῃ, καὶ ἀρτίτανται εἰς τὸ πρόσω οἱ πόδες, τὸ δὲ ἀνθρώπειον ὅσον ἀπὸ τῶν ἰσχίων

Athenis repositũ conseruatur, ad veram imaginẽ accuratissimè expressũ: ipsum porrò archetypũ Sylla Romanorum Imperator vnà cum alijs rebus aliquot preciosis in Italiam misisse ferebatur: deinde iuxta Maleam Laconiæ promontorium, vt opinor, fracta naui oneraria atque submersa, periisse omnia, atque ipsam etiam picturam. At enim veræ imaginis imago mihi visa est. Ac ipse, quoad eius fieri poterit, eandem oratione vobis adumbrabo, non per Iouem quòd pingendi valde peritus sim: sed quòd adhuc in recenti mihi hæreat memoria, quippe quam nuper admodum Athenis in pictoris cuiusdam ædibus viderim. Ipsa quoque admiratio qua tunc artem diligenter contemplando prosequebar, non parum nunc mihi afferet adminiculi ad cuncta manifestiùs declaranda. c In cespite nimiùm florescente & viridi Centaurus ipsa facta est, ea parte qua equam refert, tota humi posita, pedes posteriores retrò extendit. Qua verò

parte

ἐπίζηται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ὄψη. οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι καὶ οὗτοι ἀρτοειδεῖς, οἷον ἐπὶ πλαγιαίων ἀνδρῶν, ἀλλ' ὁ μὲν ὀκλαζοντι ἔοικεν, ἅπας καμπυλούμενος ὑπὸ τοῦ ὄκλου, ὁ δὲ ἕτερος ἐκτεταμένος τῇ γαστρί, καὶ τοῦ ἰσχίου ἐκτὸς παραβάντος, οἷόν περ ἐπὶ τῶν παρακύπτων ἀναπεπταμένων. οἱ δὲ σκολιοὶ ἢ τὸ μὴ ἄνω, ἐκ ἀδοκήτου ἐν τοῖς ἀγκάλαις, καὶ πρόσω ἀνθρωπικῶς, ἐπίκυφοι ἢ γυναικῶν μᾶλλον· τὸ δ' ἕτερον ἐκ τῆς ἕτερα θηλάζει, ἐς ἵππειον τρόπον. ἄνωθεν τῆς ἀνέσεως, οἷον ἀπότομος σκοπὸς ἱπποκένταυρός τις, ἀνὴρ ἐκφαίνει ἀγκαλίδι, ἐπὶ βρέφη ἀμφοτέρωθεν ἱππευομένης, ἐκ πολλῆς γάλακτος, ἐκ ὅλος φανόμενος, ἀπ' ἐς μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον ἀνέχων τῇ δεξιᾷ, καὶ ὑπὲρ ἑαυτὸν αἰωρῶν, ὡς δηλῶν τὰ βρέφη. τὰ

parte mulieris gerit imaginem, ea sensim subsurgit vsque ad cubiti longitudinem. Pedes anteriores ne illi quidem porrectim extensi sunt, veluti iacentis in latere, verùm alter quidem geniculatim inflexo similis est, vngula retrò tracta incuruus existens. Alter autè contrà exurgit, & solum attingit, quemadmodum ferè sunt equi subsilire molientes. Cæterùm infantes, alterum quidem ante se habet in vlnis complexum, quem humano more nutrit, muliebrem mammam in os illi inserens. Alterum verò ex equino lactat vbere, quemadmodum pulli à matribus lactari solent. In superiore parte tabulæ, veluti è scopulo Hippocentaurus quispiam, videlicet mulieris illius infantes vtrinque nutricantis maritus, prominenti capite videns prospicit, haudquaquam toto apparens corpore, verùm media parte equi, leonis catulum in dextra retinens: quem sustollit in hoc, vt pueros re ludicra cum risu perterrefaceret.

μὴν ὅμοια τῆς γραφῆς, ἰφ' ὅσῳ τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν ἐ πάντα τὰ ἐμφανῆ ὅσα, τὸν ὅλον ὅσον ἔχει δύναμιν ἡ τέχνη, εἰδον δὲ ἐκπόνως τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τὰ χρώματα ἀκριβῆ τὸν πρόσιν, καὶ ἔυκαιρον τὸν ἐπιβολὴν ποιήσεσθαι, καὶ σκιάσεσι ἐς ἄλλον, καὶ μιγάδας τὸν λόγον, καὶ τὸν ὅσον μέτρον πρὸς τὸ ὅλον διάστασιν καὶ ἁρμονίαν, γραφέων ἐπαΐδων ἀπαιτούντων, οἷς ἔργον ἀκριβὲς δοκεῖ τὰ διαῦτα. ἐγὼ δὲ ἔτι Ζεύξιδος ἐπαινῶ μᾶλλον ἐπὶ τούτῳ, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει πολλὰς τὸ κατ' αὐτὸν ἐπιδείξατο τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα ποιήσας καλὸν τε φοβερὸν, καὶ λασιώδη ἄγαν, δεινὸν τῇ χαίτῃ, καὶ σῶμα τὸ σκληρὸν, οὐ κατὰ τὸν ὦμον αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον ὅλον ἀνθρώπου, καὶ

[d] *At reliquæ picturæ partes, propter quas non vbique accuratæ artis præstantia nobis idiotis comparere solebat, nihilo secus tamen summa industria erant elaboratæ, videlicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis, colorum commixtionibus scientissimis, neque non tempestiuarum adiectionum circũductionibus. Insuper decentibus inumbrationibus, neque neglecta magnitudinis ratione, & mensuratum totius operis æqualitate atque harmonia: quæ omnia admirari solèt pictores, quibus studium est ea omnia cognoscendi. Ego verò eam in Zeuxide virtutem & industriam præcipua laude extollebam, quòd in vno eodémque argumento habita diuersitatis ratione, artis discrimen egregiè indicárit. Virum quidem per omnia adornauit horridum atque terribilem, ac vehementer agrestem, horrentem capillitio, cute hirtum & hispidum, non per equinam tantùm partem illius, sed per alteram quoque qua humanam refert speciem.*

Plurimùm

λὰ ἐξοίσας αὐτοῦ τοὺς ὤμους ἐπιπωλοῦσαν, τὸ βλίμμα, καί τι γελῶντος, θηριῶδές τι ὅλον καὶ ὀρεινόν τι, καὶ ἀνύμφευτον, τοιοῦτον μὴ ἱππεύσαντα. πλὴν θήλειαν ἅμα, ἱππικὸν γε τῆς καλλίστης, οἵαν μαλιστα τὰ Θετταλικὰ ἀσιν, ἀλλ' ἀνήμερόν τι, καὶ ἄβατον. τὸ δ' ἄνω ἁρμόσαν ἐπιχωριάζει, καὶ καλὸν ἔχει τῶν ὤτων, ἱκανὰ δὲ μόνα σαίνειν ἐθέλη δῆλα αὐτῷ. καὶ ἡ μίξις δέ, καὶ ἡ ἁρμονία τῶν σωμάτων, καὶ τὸ σωσθῆναι, καὶ σωζόμενα ὧν γε καὶ ἐπὶ τοῖς ὠσὶ λέγω ἱππικὸν ἁρίμα, καὶ ἐκ ἀθρόου μεταβαίνοντος, καὶ ἐκ πολλοῦ γε καὶ πρωϊμοῦ, καὶ θαλπωνόμενα ὅλα ἵππου, ἐκ θαλπροῦ δὲ τοῦ ἕτερον ἀναγομένου. τὸ μὲν γὰρ ἅ, τὸ τῶν νηπίων, ὅμως ἄγριον, καὶ ἐν τῷ ἀναλῶ ἔτι φοβερόν. καὶ τοῦτο θαυμαστὸν, οἷον ἔδοξέ μοι, καὶ ὅτι πᾶσι μᾶλλον πρὸς τὸ σκύμνον τῦ

Plurimùm autem sublimibus illum fecit humeris, vultum : ridentis præ se ferentem, prorsus tamen ferinum & montanum, ac immansuetum. Tali quidem imagine virum expressum extulit. Porrò fœminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbrauit, quales cumprimis sunt illæ Thessalæ indomitæ, necdum sessoris patientes. Dimidiam verò mulieris partem summa formauit elegantia, extra ambas auriculas : eas solas informes reliquit, & horridas. Porrò autem corporum iunctura atque commixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atque coniungitur, sensim & non densè subsurgens, atque ex lento accessu deriuata, spectantium fallit oculos, ex altero in alterum perducta. Alter autem ex infantibus, non secus atq; pater agrestis est, & iam in ætate tenera aspectu sæuus atq; terribilis. Neq; hoc, vt mihi perpendenti visum est, admiratione singulari carebat, tum quòd admodùm pueriliter ad leoninum

τὸ λίσπ& ἀναβλέψασι, μετα-
ξὺ τῶς θηλῶς ἑκάτ& ἐκ-
πεπλυμμένοι, ὧν χῷ τῇ μη-
τρὶ πδσισάμβοι. ταῦτα δ'
ὅμ ἐπιδήξαλμδ& ὁ Ζεῦξις,
αὐτὸς μ ὥτιζε ἐκπλήξαμ ὧνς
ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δ
αὐτίκα μὲ ἐβόαμ. ἢ τί γὲ
ἂμ ἐποίουμ, ἐαπίσ& θιάμαζι
ἐπ]υγχάνον]ες; ἐπίκυμ μάλι-
στα πάντων, ἅπ& ἐμὲ
πρόλιν ἐκάνοι, πὶ ἐπινοίας τ
ἐγάμ, κὴ τὼ γνάμιν τ γρα-
φῆς, ὡς νίαν, κὴ ζῆς ἱμπε-
σθῶν ἡγνοημένω ἔδ&. ὧν ὁ
Ζεῦξις συσὰς ὅτι αὐτὸς δοχο-
λᾶ ἢ ψόθοισις, ἐαυτὸ ἔδ&, κὴ
ἀναλαμβ τέχνης, ὡς ἂν πα-
ρίρ& τὸ ἀναίδ]αν τὼ ἀκείδ]αν
τῶν πραγμάτων, ἄγι δή, ἔ-
φη, ὦ Μικκίων, πδς τὸν μα-
θητὼ, ψῆφαι ἔδη τὼ ἀπό
νια, ἐαὶ ἀράμβοι ὀρθομίδ]α-
τι οἴκαδι. οὕτω γὲ ἡμῶν τὸν
πηλὸν τῆς τέχνης ἐπαυρόσι,
τῶν

catulum respicerent, interea vterque dependens ab vbere, colore matrem referentes. Hæc ergo cùm singulari artificio Zeuxis expressisset, ipse quidem in eam veniebat cogitationem, vt putaret ob artis eximiam præstantiam atque excellentiam omnes in stuporem & admirationem spectantes se ducturum. Illi autem actutùm exclamabant. Aut quid aliud facerent, pulcherrimo incidentes spectaculo? Enimuerò laudibus certatim extollebant omnes, quemadmodum & nuper me illi, nempe inuentum peregrinum, neque non nouum picturæ consilium ignotū prioribus. Vt verò Zeuxis animaduertit quòd argumenti nouitate tantùm illorū detinerentur animi, eosq; ea ipsa ab arte perpendenda abduceret, ita vt neglectui darent exactam rerum expressarum diligentiam: affatus discipulum: Age, inquit, ô Micciō, inuolutam picturam atque sublatam domum aufer. eterum illi nos tantùm ob insuetam artis materiam collaudant:

eorum

τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ, ἀ καλῶς ἐχει, καὶ κατὰ τὸν τέχνην, οὐ ποιῶν τοιοῦτον λόγον, ἀλλὰ πρεσβύτερα τῶν ἔργων ἡ τῶν ὄψεων ἐπιστασία. ὁ μὲν οὖν Ζεῦξις οὕτως, ὀργιλότερον ἴσως. Ἀντίοχον δ', ὃν Σωτῆρ ἐπικληθῆναι, καὶ οὗτος ὁμοίόν τι παθεῖν λέγεται ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. ἃ βούλεσθε, διηγήσομαι καὶ τοῦτον, ὡσεὶ ἐνῆν. ἅμα δὲ ὑμῖν ἀλλίμους ὄντας, καὶ πλῆθος καμπύλους ὁρᾶν, καὶ τὴν φάλαγγα ὑπὸ ῥᾳστώνης θαρρεῖν, καὶ ἐπὶ μετώπου μὲν πεζοπλοῦντας τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐκ βάθους δὲ ἐπὶ τετρώρων καὶ ἅρμασι τετραμμένους ἐπιπίπτειν, ἐπὶ μέσης δ' ἐκατέρωθεν τὴν ἵππον ἀνομοίαν οὖσαν ἐκ τοῦ μίσου τὰ ἅρματα ἐκπηδᾶσθαι μέλλοντα, ἁρματηφόρα ὀγδοήκοντα, καὶ

eorum verò quorum elegantia exornata est, quæq; arte magistra absoluta sunt, nullum illi dignantur habere respectum: sed vincit operis diligentiam, argumenti novitas. Ad hunc quidem modum Zeuxis, & fortasse quàm par erat, commotius. Cæterùm Antiocho, cui cognomen erat Soteri, & illi non dissimile quiddam accidisse fama est, in ea pugna, quam ipse aduersus Galatas habuisse dicitur. Si vultis, & hanc vobis historiam ordine, vt gesta est, percensebo. Cùm non ignoraret & corporis viribus & audacia Galatas esse præditos, inusitatamq; illorum multitudinem videret, tum phalangem fortiter cõiunctam, à tergo verò æneis thoracibus indutos bellantes, præterea in profundum semper armatos viginti quatuor ordinatos, in vtrunque autem cornu equitatũ qui viginti millibus equitũ constabat, dispertitũ esse, porrò è medio octoginta currus falcatos erupturos,

καὶ σωφρείας ἐν οἷς ἐκείνοις τοσούτοις, ταῦτα ὁρῶν, πολὺν φόβον ἐς τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμαχεὶ ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκὲν δὲ, ὅτι ὀλίγον τῆς στρατείας ἐκείνης παρασκευασθείσης, οὐ μεγαλοπρεπῶς, οὐδὲ κατ' ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφίκετο, δυνάμεσι ὀλίγαις σφόδρα ἥκων, καὶ τοῦτων σκηνικὸν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δὲ ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη σπένδεσθαι, καί τινα ἀφορμὴν διαλύσεων ἐνεῖσκεσθαι τοῦ πολέμου. ἀπὸ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ στρατικῶν ἔμπειρος, οὐκ ἄκαιρα παρῆν ἀθυμεῖν. καὶ καὶ τότε ἐπαιδίκα ἐλέφαντος τοῦ Ἀντιόχου. τοῦτους ἐπέλαυσεν ὁ Θεοδότας ἵππους μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τε, καταφρονήσαντας, ὡς μὴ κατάδηλοι ἦσαν ὑπεξαναμένοι τοῦ σφαλοῦ. ἐπὶ-

ac cum illis bigas bis totidem: hæc inquam cùm videret, spem valde malignam animo concipiebat potiundæ victoriæ, tanquam illis inuictis existentibus. Siquidem ipse modicè instructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate, & apparatu aut magnitudine, sanè perquàm paucos ducens aduenerat, ac illos quidem vt plurimùm scutatos & nudos. Sedenim ex iis qui nudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaque iam de petendo fœdere, ferendisq; pacis conditionibus, & bello conuenientissimè componendo secum agitabat. Atqui Theodotas Rhodius, vir excelsi & generosi animi, instruendæ aciei non imperitus, cùm præstò esset, regem perturbato animo esse non sinebat. Et erant Antiocho vndecim in exercitu elephanti. Hos Theodotas iussit interea, quoad eius fieri posset, habere quàm occultissimè, ne ex acie apparentes conspicui fierent hostibus.

Vbi

ἐπέλαμ δ σημεῖά τε ἐκ-
φανῆ, καὶ ἤδη συμπλέ-
κεσθαι, καὶ ἐς χεῖρας ἰέναι,
καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν πολε-
μίων ἐπαναπνεῦσαι, καὶ τὰ
ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοί-
ξαντες τὼ φάλαγγε, καὶ
διεσπάρησαν, ἐπαφῆναι, τό-
τε ἄνδρα τέτταρας μὲν τῶν ἐ-
λεφάντων ἀναντᾶν ἑκατέρ-
ωθεν τοῖς ἵπποις, δεῖν
δὲ ἀντιφαῖνεσθαι τοῖς
ἁρματηλάταις καὶ σιω-
πασῶσι. τὸ γὰρ δεῖν γέ-
νεσθαι, φοβεῖσθαι αὐτῶν,
ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς δεῖν
Γαλάτας ἄνδρας ἐμπεσεῖν-
τας φεύγοντες· καὶ οὕτως
ἐγένετο. οὐ γὰρ πρόσω ἐ-
λήλυθε φαινόμενα, οὔτι αὐ-
τοῖς Γαλάταις, οὔτε οἱ ἵπποι
αὐτῶν, οὔτε πρὸς τὸ πα-
ραλόγως τῆς ὄψεως ἐπῆλθε
χρῆμα. ὥστε πόρρω ἦσι τῶν
ἐμφύλων ὄντων, ἅπερ μόνον ἐ-
πιγόντων ἤκουσαν, καὶ δεῖν
ἰδόντας ἄφνω ἀφειλκυσμέ-
νους ἐπισκοπεῖν, ὡς ἂν
ἐκ

Vbi verò tubâ signum datum esset, ac iam infestis signis concurrendum, & manus conserendæ forent, ac hostium equitatus impressionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc vnà cum quatuor elephantis vtrinque equitibus esse occurrendum docebat: octo autem reliquos aurigis & curribus esse immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur, ac retrò fugientes, in ipsos Galatas illapsi impetum facient. Nec opinionem eius rei prædictæ euentus frustratus est. Cùm enim antea nullum elephantum vidissent cùm ipsi Galatæ, tum equi illorum, adeò nouo & inopinato elephantorum spectaculo animis consternati sunt, vt longè adhuc à beluis constituti, postea quàm solùm rugientes audissent, dentésque candore

relucentes vidissent, veluti ex toto nigro corpore, tum

καὶ μίλακας τῶν κεντούντων σώματος, καὶ τὰς πτερυγώσας, ὃς ἐς ἁρπαγὴν ἀνεφαιρουμένας, πρὶν ἢ τὸ τέλεσμα ἐξενεγκεῖν ἀναλύσαντες, σὺν οὐδεμιᾷ κόσμῳ ἔφευγον· οἱ μὲν πολλοὶ, πιεσαμένοις ἀλλήλων ὑπὸ ἁρματίοις, καὶ συμπαλινδήσαντες ὑπὸ τῶν ἵππων, ὡς ἔτυχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτοῖς· τὰ ἅρματα δὲ ἀναστήσαντα, καὶ ταῦτα ἐμπαλιν ἀς τοὺς οἰκείους οὐκ ἀνεπαυστὶ ἀνεφέρετο ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου·

Δίφροι δ' ἀνατρωπῶντο κατὰ κλόνον.

οἱ ἵπποι δ' ἰθὺς ἄνευ ἡνίοχοιο θέεσκον ἐς τὸ πρὸ ὁδοῦ ἀπιστήσαντες, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ἱππέας ἀποβαλόντες, καὶ ὄχια κρεοτριβοῦντες, τιμωροῦντες τὰ Διί, καὶ σχιζοῦντες τοῖς ἁρματικοῖς, ἅ τινας τῶν φίλων λαμβάνοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν τραχεῖ τόπῳ ἐτύγχανον, καταβαλόντες τοὺς ἐλέφαντας ὑπ' οἰκείων συμπα-

etiam proboscides ad predam & direptionem faciendam sublatas: priùs quàm ab arcubus tela exoriri essent, versis retrò habenis, nullóque seruato ordine aufugerunt. [f] Sedenim pedites aliquantisper alterna cede semet hastis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis: currus autem subuersi, & illi deinceps denuò in suos non citra sanguinem ferebantur, ac planè iuxta illud Homeri:

Subuersi currus passim iacuêre supini.

At verò equi posteaquam semel à recta via auersi declinassent, elephãtorum impetum non sustinentes, sessores dorso excutiebant. Currus strepebant, proscindentes per Iouem atque dissecantes acutis falcib. quosquecunque ex amicis comprehendissent. Non pauci verò, vt in tali tumultu, eiecti prosternebantur. Hos elephanti insequebantur, pedibus

πατοῦντες, καὶ σὺν ἀναῤῥιπτοῦντες ἐς ὕψος τὰς προνομείας, καὶ σὺν ῥωθωνίζοντες, καὶ ἐς ὀδόντας ἐμπαίροντες, καὶ τὰς ἁλισκομένους ἐκ τῶν ὀδόντων ἐκτινάσσοντες. Ἐπὶ τέλει δὲ ὑπὸ μεγάλης ῥώμης πραδιδόασι τὴν Ἀντιόχου τέλειαν νίκην. οἱ μὲν Γαλάται ἀμυνόμενοι, οἱ μὲν ἐπιπεσόντες ἔῤῥωσαν, ὥσπερ ὑπὸ φόνου μεγάλου, οἱ δὲ ζῶντες ἐναμβάντες, πολλὴν πανοπλίαν ὀλίγοι, ὑπὸ δὲ πολλῶν ἁλόντες ἐς τὰ ὄρη διεσώθησαν. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἐς μάχην ἐκαθίσθησαν. καὶ προσιόντες ἅμα διαχέοντι, δείσαντες τὸν βασιλέα, καὶ λίποντες ἀναβοῶντες. ὁ δὲ καὶ δακρύσας, ὡς φασιν, ἀσχυνόμενος, ἔφη, ὦ στρατιῶται, οἷς μὲ ἡ σωτηρία ἐν ἐκκλίνοις ἔδωκε θεοῖς ἐγγὺς, ὡς ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ θανάτου ἐξαπατῆσαι τοὺς πολεμίους, τί ἂν ὑμᾶς ἔδει πρὸς αὐτοὺς, εἰ μή τι τοῦ τροπαίου ἕνεκα ἄλλο

pedibus proterentes atque conculcantes, simul atque in altum proijcientes proboscidibus, vnáque rapientes, ac dentibus correptos transfuerberantes. Ad extremum illa summa ope annitentes Antiocho victoriam pepererunt. Cæterùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt ingenti clade edita, alij autem viui capti in victoris potestatem peruenerunt, exceptis perquàm paucis, quotquot præuenientes fuga in montes semet abdiderant. Porrò autem Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, Pæana canebant, ac alius aliunde accurrentes regem coronabant victorem, & clamantes. At ille profusis, vt fertur, lachrymis: Pudore afficimur, inquit, ô milites, quibus salus in hisce vndecim stetit beluis, adeò vt nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos ergà illos fuissemus? In tropheum nihil aliud

λο μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολαψαι. ὥρα ζώνυν με σκοπεῖν, μὴ καὶ τὰμὲν ὅμοιον ᾖ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲν ἄλλα, ὅσα ἄξια μάχης, ἐλέφαντος δὲ τινος, καὶ ξένα μορμολύκεια πᾶσι τοῖς ὁρῶσι, καὶ θαυμαζόμενα, ἄκρως ἐκεῖνα γὰρ ἐπαινοῦσι πάντες. οἷς δ' ἐγὼ ἐπιποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα τοῖς λόγοις παρῴζοις δοκεῖ, ἀλλ' ὅτι μὴ θήλεια ἱππόκενταυρος γεγράμμενη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττουσα, καὶ ὥσπερ δεῖ, καινὸν καὶ τρέμον ἀνακεῖ ἀνδράσι. τὰ δ' ἄλλα μάλιστα ἄρα ὧν ζωγράφοι πεποίηνται, ἀλλ' οὐ μάλιστα γραφικοί γὰρ ὑμεῖς, μὴ μετὰ τέχνης ἕκαστα ὁρᾶτε, εἴ μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δέδοκται.

quàm elephãtum iussit sculpere. Itaq; iam hora est considerandi ne & mea perinde censeantur, vt Antiochi apparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna æstimanda non sunt. Quidam autem elephantes, & peregrina terriculamenta spectantibus metum & trepidationem incutiẽtia, ac plena præstigiæ, ea ab omnibus laude extollũtur. Porrò quãbus ego confidebam, ea non admodum in illorũ sunt sermone. Sed quia mulier Centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem & admirationem inducit spectantibus, & quemadmodum est, nouum & monstrosum illis esse videtur. Cætera verò nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non frustra. etenim vos cùm fingendi & pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expendite num solum ista digna sint vt theatro spectanda commonstrentur.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HABITA nuper.] *Oritur ſtatim ab expoſitione cauſæ.* *b* Et propemodũ.] *Adaptatio exemplorũ, quibus oſtẽdit, vulgò nouitatem placere, & præ ea cætera negligi.* *c* In ceſpite.] *Tabula & pictura eiuſdem.* *d* At reliquæ picturæ.] *Amplificatio artis à malo.* *e* Cæterùm Antiocho.] *Alterum exemplum Antiochi.* *f* Sed enim.] *Amplificatio periculi per hypotypoſin.*

ΑΡΜΟΝΙΑΗΣ. HARMONIDES.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

COmmendat ſe amico ex principibus cuidam ſuo, adductus, vt ipſe fingit, exemplo Harmonidæ: qui cùm magiſtrum ſuum de paranda gloria & immortalitate cõſuluiſſet, monitus ab eodem fuerit, vt artem quã à ſe didiciſſet, non omnibus Græcis, (nam id impoſſibile fore) ſed optimatibus ac præſtantiſſimis quibuſq; oſtentaret. ſic enim fore, vt cùm illi ipſi laudati fuerint, vbicunq; ipſum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem conſequeretur. Statuiſſe igitur ſe, eodem pacto & huic cõmendari ſe ſuaq; debere, vt qui primùm ea præſtantia, eoq; iudicio ſit, vt quod ipſe ſuo calculo approbaſſet, deinde & cæterorũ omniũ probaretur, amplificando hanc perſonæ illius excellentiam per collationẽ. Deinde & ex eadem patria ſecum natus ſit, vt vel eo nomine fauere ac patrocinari ſibi debeat. Poſtremò & à ſcriptorum ratione facilitatem ac meritum cauſæ oſtẽdit. Oritur ſtatim ab expoſitione exempli, cuius occaſione adductum ac motum ſeſe fingit. Concludit autem orationem per comprecationem & votum, à Diis precando vt cœptam laudem ſuam creſcere ac perpetuam eſſe velint. Titulus eadem ratione qua in ſuperioribus, inditus eſt.

Ἁρμονίδης ὁ αὐλητὴς ἤρετό ποτε τὸ Τιμόθεον, εἰ λάσπαλον αὐτῷ ὄντα, ἅπερ μοι, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πᾶς ἄν ἔνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ἢ τί ποιοῦντα ἄσοντά με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐν ποιῶν, ἱκανῶς μοι δέδοκται, ἁρμόσασθαί τ' αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβὲς, καὶ ἐμπνεῦσαι ἐς τέλος γλαφυρόν τι, καὶ ἐμμελὲς, καὶ ὑποδάκτυλον τὰς λαπτύλας ἐναφῆς ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἄρσει καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα ἂν τὰ μὲν ἐμοὶ πρὸς τὸν χορὸν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης ἁψασθαι τὸ ἴλιον, τῆς Φρυγίς τὸ ἔνθεον, τῆς Λυδίς τὸ βακχικὸν, τῆς Δωρίς τὸ σεμνὸν, τῆς Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν δὴ πάντα ἐμεμαθήκαμεν παρὰ σοῦ. τὰ μίγνυσθαι δὲ, καὶ ὅπου ἕκαστα ἁρμόττει τῶν ἀκουσμάτων, ἐπιθυμῶ σοῦ,

HARMONIDES [a] tibicen quodam tempore [b] Timotheum magistrum suum interrogauit: Die mihi, inquit, ô Timothee, quomodo mea arte possum euadere clarus & nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in vniuersa Græcia cognitionem venturus sim? Nam alia quidem omni me studio & beneuolētia [c] iam edocuisti, nempe exquisitum tibiæ & accommodatum vsum, mox linguulam tenui & modulanti spiritu insufflare, infrà autem digitos aptè adhibitos cerebro sustollere ac deprimere, deinde ad numeros ingredi, & [d] modos facere concinnos, choroq; congruos, postremò conseruare singulorum [e] concentuum proprietates, quidam in Phrygio attonitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Hæc inquam omnia te magistro didici. Atenim quæ maxima sunt, & quorum gratia tibiæ cognoscendæ desiderio labo-

rem,

κᾶς, ὃχ ὁρῶ, πῶς ἄρ ἀπ' αὐτῆς μοι παρασκέυοιτο ἡ δόξα, ἢ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ λαμπρὸν ἂν ἐν πλήθεσι, καὶ δόκησις ἂν δοκτύλῳ, καὶ ἐν ὄχλῳ φανῶ, τοὺς ἐπισκοπεῖσθαι πάντας ὡς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοῦνομα σοῦτον ἐμόν Ἁρμονίδης δεῦρο, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ, ὅτι καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ᾠδήλασας τῷ Πανδιονίδῃ, καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ μανεῖ, τὸ ὀνόμασμόν σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, εὐλὰς ἐν ὄχλῳ τοῦνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἄρ καὶ νῦν φανῇς, συνθέουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ κλῶ γλαῦκα τὰ ὄρνια. ταῦτ' ἂν δὲ ἄπορ ἐγὼ μάλιστα αὐλητὴς γένοιτο, καὶ ὑπὲρ ὧν ἐπόνησα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπὶ

raui, nondum video, quomodo ab illo mihi paranda sit gloria, & apud multos celebris opinio, vtq; in multitudine cum existimatione aliqua clarus & conspicuus obambulem, ac digito prætereuntium commonstrer. Tum sicubi propalàm apparuero, statim omnium oculi in me conuertantur, ac me nominatim collaudantes dicant: Hic ille est Harmonides tibicen omnium præstantissimus, quemadmodum quo tempore & tu, ô Timothee, primùm ab ædibus patrijs è Bœotia profectus, tibicinem agens Pandionidi, victoriâ in Aiace furente reportabas, ac melodiâ tuo cognomine nobilitâras, nemo fuit qui nomen tuum ignoraſſet, ac Thebanum illum Timotheum. Sed & nunc vbicunq; saltem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad te curritur, veluti ad Noctuam reliquæ auiculæ ſturnatim & graculatim conuolitent. Et hæc sunt quorum nomine aulœdus fieri optauerim, tum quorum gratia tantũ laborem ſtrenuè exhauſerim:

quando-

ἐπὶ τό γε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνω ποτὲ ἂν ἐφλόξαν ἂν δι' αὐτὸ, ἐπ' ἄμ δι' ἐξαίμλω, ἀγνώσω μοι πεσηγορόμενον. ἐπ' ἐ Μαρσύας ἢ Ὀλυμπ& γνώσεσθαι μέλλοιμι λανθάνων· ἐπ' ἐμοὶ γὲ ἄμεινον& ἀφρῆκτε, φασὶ, καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦτα παίδευσόν μι, ὅπως μοι χρήσιμον ἐξεμανθ&, καὶ τῇ τέχνῃ, καί σοι δι' ἐμοῦ ἄσομαι τῷ χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἐκεῖνα δ' αὐτῷ ὁ Τιμόθεος·& ἀλλ' ὦ Ἁρμονίδη, ἐρᾷς μὲν, ἔφη, ἐν ἴσῃ, ἐ μικρᾷ πράγματος&, ἐπαίνου καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημ& ἂν, καὶ γενέσεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν. τοῦτο δ', ἐ μὲν οὐ τοσοῦτον ἐς τὸ πλῆθος ἐπιδεικνύμ& ἰδίοις ποιήσῃ, μακρὰν ἂν γένοιτο, καὶ

quandoquidem tibia canere per se citra famæ & existimationis accessionem haud valde concupiscerem, si in obscuro mihi delitescendum foret, tametsi hac arte ad amusim exornato non si [h] *Marsyæ aut Olympo similis euasurus essem delitescens. Siquidem* [i] *incelebris &* [k] *occultæ, quod aiunt, musices nullus est respectus aut vtilitas. Atquî tu, inquit, & ista me doce, quo modo mihi me ipso recte vtendum sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habebo gratiam, cùm propter tibiæ peritiam qua me excoluisti, tum (quod maximum est) propter gloriam quam ex illa consecuturus sum. Ad hæc autem illi ita respondit Timotheus: Atqui, ô Harmonide, rei, inquit, non vulgaris aut mediocris amore & cupiditate ardes: id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, vtq; fama celebris sis, ac vulgo notus. Hanc autem quanquam tibi ad hunc modum in medium multitudinis progresso artem ostentando, consequi in animo est, multi ac longi laboris opus aggredetur, tamen*

καὶ δεῖ ἅπως ἅπαντες ἴσασι σε. πού γὰρ ἂν γένοιτο θέατρον, ἢ στάδιον ὅτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσας οἷς Ἕλλησιν; ὡς δ' ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς ἐπιθυμίας, ἐγὼ καὶ τοῦτ' ἐπιτάσομαί σοι. σὺ γὰρ αὖλει μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἐνίοτε, ἀτὰρ ὀλίγου γε μιλίτου σοι τῶν πολλῶν. ἐπ' ἐνίοτε μὲν, καὶ ἥδιστα ἐπὶ τῶν δόξαν ἄγουσα, ἀλλ' ὅμως. ἐν γὰρ ἐπιμίξαμεν τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους, καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὀλίγοι λυρικοὶ, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμασοὶ, ἐπ' ἀμφότερα πίσυνοι, ἃ τούτοις (φημὶ) ἐπιδείξασθαι τὰ αὐλήματα, καὶ σὺν τοῦτοι ἐπαινέσονταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμισι κάλλη γεγράφθαι γνόφου ἐν ὕδατι βραχεῖ. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅρα πῶς σωτίθημι. ἐν γὰρ ἂς

tamen nè sic quidem vniuersi te cognoscent. Etenim vbi gentium aut theatrum aut stadium ita magnum inueniri potest, in quo omnes Græci tibia canentem te audiant? Vt autem aliquo pacto illis innotescas, ac tui voti desiderio tandem potiaris, & hoc ego tibi subijciam. Vtere tu quidem arte tua & in theatris nonnunquam, [1] parùm tamen tibi curæ sit promiscua vulgi multitudo. Porrò cõpendiaria & facillima ad parandam gloriam via hæc est, si collectis Græciæ optimatibus, & paucis illorum quicunque dignitate & auctoritate præcellunt cæteros, atque indubitanter viri magni sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesignani, quorum fides in vtraque fortuna spectata sit: ijs inquam, si artis tuæ egregium specimen exhibueris, illiq; laudis suæ testimonio te cohonestauerint, omnibus Græcis in puncto temporis te longè lateq; innotuisse putato, & passim inclaruisse. Et vide in quod compendium tantã rem tibi contraxerim. Nam

si ij

καὶ σωφρόνως ἐπ' αὐτοῖς διὰ τοσούτων, ταῦτα ὁρῶν, πολὺν πονηρὰς ἔχει τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμαχόντων ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐπὶν γὰρ, διὰ ὀλίγου τῆς στρατείας ἐκείνης παρασκευασθείσης, οὐ μεγαλωστὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφικτὸ, καὶ μετὰ ὀλίγων ἥκοντος, καὶ τούτων πολλαπλοῦν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δὲ ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη ἀπηγγέλθαι, καί τινα ὑπερβολὴν διαλύσεως ἐνεῖσκισθαι τοῦ πολέμου. ἀπὸ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ δεινὸς τὰ πολεμικὰ ἡμῶν, οὐκ ἄπειρος ἀνδρῶν. καὶ καίτοι γε ἐκκαίδεκα ἐλέφαντας εἶχεν ὁ Ἀντίοχος. τούτους ἐκέλευσεν ὁ Θεοδότας ἵππους μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τι, μαλακῶς φαντάσματα, ὡς μὴ κατάδηλοι εἶεν ὑπὸ φανερόμενοι τοῦ σταθοῦ. ἐπὶ-

ac cum illis bigas bis totidem: hæc inquam cùm videret, ſpem valde malignam animo concipiebat potiundæ victoriæ, tanquam illis inuictis exiſtentibus. Siquidem ipſe modicè inſtructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate, & apparatu aut magnitudine, ſanè perquàm paucos ducens aduenerat, ac illos quidem vt plurimùm ſcutatos & nudos. Sedenim ex iis quinudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaque iam de petendo fœdere, ferendiſq; pacis conditionibus, & bello conuenientiſsimè componendo ſecum agitabat. Atqui Theodotas Rhodius, vir excelſi & generoſi animi, inſtruendæ aciei non imperitus, cùm præſtò eſſet, regem perturbato animo eſſe non ſinebat. Et erant Antiocho vndecim in exercitu elephanti. Hos Theodotas iuſſit interea, quoad eius fieri poſſet, habere quàm occultiſsimè, ne ex acie apparentes conſpicui fierent hoſtibus.

Vbi

ἐπειδὰν δὲ σημείῳ ὁ σαλπιγκτὴς, καὶ δὴ συμπλέκεσθαι, καὶ ἐς χεῖρας ἰέναι, καὶ ὁ ἵππος ὁ τῶν πολεμίων ἐπιπαίνεσθαι, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίξαντες τὴν φάλαγγα, καὶ διεξιόντες, ἐπαφῶσι, τότε τὰ ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ ἁρμάτεσι δεῖν ἐπὶ τοῖς ἵπποις, δύο δὲ ἐκτὸς δὲ ἀντεπαφέναι δεῖν τοῖς ἁρματηλάταις καὶ σιωπᾶσαι. ἐπὶ γὰρ τούτῳ γενομένῳ, φοβεῖσθαι αὐτῶν, ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τοὺς Γαλάτας ἄνδρας ἐμπεσόντα φεύγοντες· καὶ οὕτως ἐγένετο. οὐ γὰρ πρότερον ἐλάντες ἐλέφαντα, οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ ἵπποι αὐτῶν, οὕτω κεῖς τὸ παράλογον τῆς ὄψεως ἐτράπη χρῶμα. ὥστε πόρρω ἰδεῖν τῶν θηρίων ὄντων, ἐπὶ μόνον ἐκπρεπέστατον ἤκουσε, καὶ τοὺς ἰδόντας ἔλαθον ἀφειλόμενοι, ὡς ἂν ἐκ

Vbi verò tubâ signum datum esset, ac iam infestis signis concurrendum, & manus conserendæ forent, ac hostium equitatus impressionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc vnà cum quatuor elephantis vtrinque equitibus esse occurrendum docebat: octo autem reliquos aurigis & curribus esse immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur, ac retrò fugientes, in ipsos Galatas illapsi impetum facient. Nec opinionem eius rei prædictæ euentus fruſtratus est. Cùm enim antea nullum elephantum vidissent cùm ipsi Galatæ, tum equi illorum, adeò nouo & inopinato elephantorum spectaculo animis consternati sunt, vt longè adhuc à beluis constituti, postea quàm solùm rugientes audissent, denésque candore relucentes vidissent, veluti ex toto nigro corpore, tum

λαμπλατ@ τῶν ταττὸ σώματ@, καὶ τὰς πτερυγίας, ὡς ἐς ἁρπαγὴν ἐπιφαινομένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐφικέσθαι ἐκλίναντες, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ ἔφευγον· οἱ μὲν πολλοὶ, πεσόντες ἐπ' ἀλλήλων ὑπὸ ἀλλήλοις ἐλαύνοντο, καὶ συμπαταξάμενοι ὑπὸ τῶν ἐπίκων, ὡς ἔτυχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτοὺς· τὰ ἅρματα δὲ ἀναστρέψαντα, καὶ ταῦτα ἔμπαλιν ἐς τοὺς ἐπικούς· νῦν ἀνωμοτὶ διεφέρετο ἐπ' αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου·

Δίφροι δ' ἀνατυμβαλίασον.

οἱ ἵπποι δ' ἐκάπῃ ἄνακ τῆς ἐς τὸ πρὸ ὁδοῦ ἀντιπίπτοντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ἐκπεπτωκότας ὑποβαλόντες, καὶ ὄχεα κροτάλιζον, τέμνοντες τὰ Διὰ, καὶ ἀμφιρρωγῶντες τοῖς ἀκμαδνοις, ἅττινας τῶν φίλων ἐκατέβαλλον. πολλοὶ δ' ὡς ἐν τροχῷ τοῦτο, ἐκατέβαλλον. ἐπεσπίπτοντο καὶ οἱ ἐλέφαντες συμπα-

etiam proboſcides ad prædam & direptionem faciendam ſublatas: priùs quàm ab arcubus tela exitura fiſſent, verſis retrò habenis, nullo ſeruato ordine auſugerunt. [f] Sedenim pedites aliquantiſper alterna cæde ſemet haſtis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapſis: currus autem ſubuerſi, & illi deinceps demùm in ſuos non citra ſanguinem ferebantur, ac planè iuxta illud Homeri:

Subuerſi currus paſſim iacuêre ſupini.

At verò equi poſteaquam ſemel à recta via auerſi declinaſſent, elephãtorum impetum non ſuſtinentes, ſeſſores dorſo excutiebant. Currus ſtrepebant, proſcindentes per Iouem atque diſſecantes acutis falcib. quoſcunque ex amicis comprehendiſſent. Non pauci verò, vt in tali tumultu, eiecti proſternebantur. Hos elephanti inſequebantur, pedibus

πατοῦντες, καὶ σὺν ἀναῤῥιπτοῦντες ἐς ὕψος τοῖς προνομείοις, καὶ συμπατοῦντες, καὶ ἐς ὀδόντας ἀναδέροντες, καὶ τιλλόμενοι, οὗτοι κατὰ κράτος ἁρπαδιάσαι τὸν Ἀντίοχον ἤνυσαν μάλιστα. οἱ Γαλάται δέ, οἱ μὲν ἀπεθνήσκοντο, πολλοῦ δὲ φόνου γενομένου, οἱ δὲ ζῶντες ἐλαμβάνοντο, πλὴν πάνυ ὀλίγοι, οἱ δὲ ἐπὶ τὰ ὄρη ἀναχωρήσαντες. οἱ Μακεδόνες δέ, ὅσοι σὺν Ἀντίοχῳ ἦλθον, ἐκπαίσαντες. καὶ προσέτι ἅπαν ἀναχόημα, ἀνδρῶν τὲ βασιλικὸν ἀναβοήσαντες. ὁ δὲ καὶ λαμπρόφρις, ὅτι φασὶ, σὺν χυθήμενα, ἴφη, ὦ στρατιῶται, οἷς γε ἡ σωτηρία ἐν ἐκκαίδεκα ἵπποις ἐφίστο, ὅτι ἀ μὴ τὸ κεκονιμένον τοῦ θώρακος ἐξεπηδήσαντες πολεμίους, τί ἂν ὑμᾶς ἔφη πρὸς αὐτοὺς ποιῆσαι τοιοῦτον ἀπ-

pedibus proterentes atque conculcantes, simul atque in altum projicientes proboscidibus, vnáque rapientes, ac dentibus correptos transfuerberantes. Ad extremum illa summa ope annitentes Antiocho victoriam pepererunt. Cæterùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt ingenti clade edita, alij autem viui capti in victoris potestatem peruenerunt, exceptis perquàm paucis, quotquot præuenientes fuga in montes semet abdiderant. Porrò autem Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, Paana canebant, ac alius aliunde accurrentes regem coronabant victorem, & clamantes. At ille profusis, vt fertur, lachrymis; Pudore afficimur, inquit, ô milites, quibus salus in hisce vndecim stetit beluis, adeò vt nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos erga illos fuissemus? In tropheum nihil aliud

λο μηθὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐπιτηδεύσαι. ὥρα δέ γε καὶ σκοπεῖν, μὴ τὰ ἡμῖν ὅμοιον ᾖ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲν ἄλλα, ὅσα ἄξια μάχης, ἐλέφαντος δὲ τινος, καὶ ξένα μορμολύκεια τοῖς ὁρῶσιν, καὶ θαυμαζοποιία, ἄλλως ἐκεῖνα γὰρ ἐπαινοῦσι πάντες. οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ἦν, ἀλλ' ὅτι μὲν ἵππον ἐποίησε ταῦρος γεγραμμένην, τοῦτο μόνον ἐκπλήττοντα, καὶ ὥσπερ δεῖ, ἔμοιγε καὶ τρέσαι δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα μάτην ἄρα τῷ Ζώξιδι ἐπῃνέσαμεν, ἀλλ' οὐ μάτην· γραφικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ κατὰ τέχνην ἕκαστα ὁρᾶτε, εἰ μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου ἁμιλλᾶσθε.

quàm elephãtum iussit sculpere. Itaq; iam hora est considerandi ne & mea perinde censeantur, vt Antiochi apparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna æstimanda non sunt. Quidam autem elephantes, & peregrina terriculamenta spectantibus metum & trepidationem incutiẽtia, ac plena prætigiũ, ea ab omnibus laude extollũtur. Porrò quibus ego confidebam, ea non admodum in illorũ sunt sermone. Sed quia mulier Centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem & admirationem inducit spectantibus, & quemadmodum est, nouum & monstrosum illis esse videtur. Cætera verò nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non frustra. etenim vos cùm fingendi & pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expendite num solum ista digna sint vt theatro spectanda commonsirentur.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HABITA nuper.] *Orditur statim ab expositione causæ.* *b* Et propemodũ.] *Adaptatio exemplorũ, quibus offẽdit, vulgò nouitatem placere, & præ ea cætera negligi.* *c* In cespite.] *Tabula & pictura eiusdem.* *d* At reliquæ picturæ.] *Amplificatio artis à malo.* *e* Cæterùm Antiocho.] *Alterum exemplum Antiochi.* *f* Sed enim.] *Amplificatio periculi per hypotyposin.*

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ. *HARMONIDES.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

COmmendat se amico ex principibus cuidam suo, adductus, vt ipse fingit, exemplo Harmonidæ: qui cùm magistrum suum de paranda gloria & immortalitate cõsuluisset, monitus ab eodem fuerit, vt artem quã à se didicisset, non omnibus Græcis, (nam id impossibile fore) sed optimatibus ac præstantissimis quibusq; ostentaret. sic enim fore, vt cùm illi ipsi laudati fuerint, vbicunq; ipsum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem consequeretur. Statuisse igitur se, eodem pacto & huic cõmendari se suaq; debere, vt qui primùm ea præstantia, eoq; iudicio sit, vt quod ipse suo calculo approbasset, deinde & cæterorũ omniũ probaretur, amplificando hanc personæ illius excellentiam per collationẽ. Deinde & ex eadem patria secum natus sit, vt vel eo nomine fauere ac patrocinari sibi debeat. Postremò & à scriptorum ratione facilitatem ac meritum causæ ostẽdit. Orditur statim ab expositione exempli, cuius occasione adductum ac motum sese fingit. Concludit autem orationem per comprecationem & votum, à Dijs precando vt cœptam laudem suam crescere ac perpetuam esse velint. Titulus eadem ratione qua in superioribus, inditus est.

Ἁρμονίδης ὁ αὐλητὴς ἤρετό ποτε τὸ Τιμόθεον, εἰ λάσκαλον αὐτῷ ὄντα, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πῶς ἄν μοι ἔνδοξος γένοιμι ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ἢ τί ποιοῦντα ἄσοντά με οἱ Ἕλληνες ἄπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα εὖ ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη, ἁρμόσασθαί τε αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβὲς, καὶ ἐμπνεῖν ἐς τὸν γλαφυρὸν λωτὸν τε, καὶ ἐμμελῶς, καὶ ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους εὐαφῶς· νῦν δὲ ἄρα καὶ θύσαι, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα ἅμα τὰ μέλη πρὸς τὸν χορὸν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης ἁψασθαι τὸ ἴλιον, τῆς Φρυγίου τὸ ἔνθεον, τῆς Λυδίου τὸ βακχικὸν, τῆς Δωρίου τὸ σεμνὸν, τῆς Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν ἅπαντα ἐμεμάθηκα παρὰ σοῦ. τὸ μίγνυσθαι δὲ, καὶ ὅπου ἕκαστα ἁρμόττει τῆς αὐλητικῆς,

HArmonides [a] tibicen quodam tempore [b] Timotheum magistrum suum interrogauit: Die mihi, inquit, ô Timothee, quomodo mea arte possum euadere clarus & nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in vniuersæ Græciæ cognitionem venturus sim? Nam alia quidem omnia me studio & beneuolētia [c] iam edocuisti, nempe exquisitum tibiæ & accommodatum vsum, mox lingulam tenui & modulanti spiritu insufflare, infrà autem digitos aptè adhibitos crebro sustollere ac deprimere, deinde ad numeros ingredi, & [d] modos facere concinnos, choroq; congruos, postremò conseruare singulorum [e] concentuum proprietates, quidam in Phrygio atronitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Hæc inquam omnia te magistro didici. Atenim quæ maxima sunt, & quorum gratia tibiæ cognoscendæ desiderio laborem,

κᾶς, ἐχ ὁρῶ, πῶς ἄρ ἀπ' αὐτῆς μοι περιγένοιτο ἡ δόξα, ἣ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον ἔν γε πλήθει, καὶ ἀλαζονεία ὡς ἀληθῶς, καὶ ἴσως τινὰ φανῶ, τοῦτο ὑπισχνούμενος πάντας εἰς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα· οὕτω ἐπὶ Ἁρμονίδης δέδεται, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ, ὅτι καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ὑπηύλησας τῷ Πανδιονίδῃ, καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ μεμανῆ, τὸ ὁμώνυμόν σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, αὐλὰς ἴσως ὄφ' ἡνινόα τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀπ' ἔνθα ἄρ καὶ νῦν φανῇς, σαυθίσουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ τὰ λαῦκα τὰ ὄρνια. ταῦτ' δὲ δὶ ἄκρου ἐνξάμενον αὐλητὴν γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ἅπερ νικήσας τὸν νόμον τὸν πολιόν. ἐπὶ

ravi, nōdum video, quomodo ab illo mihi paranda sit gloria, & apud multos celebris opinio, vtq; in multitudine cum existimatione aliqua clarus & conspicuus obambulem, ac prætereuntium digito commonstrer. Tum sicubi propalàm apparuero, statim omnium oculi in me conuertantur, ac me nominatim collaudantes dicant: Hic ille est Harmonides tibicen omnium præstantissimus, quemadmodum quo tempore & tu, ô Timothee, primùm ab ædibus patrijs è Bœotia profectus, tibicinem agens Pandionidi, victoriâ in Aiace furente reportabas, ac melodiâ tuo cognomine nobilitâras, nemo fuit qui nomen tuum ignoraſſet, ac Thebanum illum Timotheum. Sed & nunc vbicunq; saltem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad te curritur, veluti ad Noctuam reliquæ auiculæ ſturnatim & graculatim conuolitent. Et hæc sunt quorum nomine aulœdus fieri optauerim, tum quorum gratia tantũ laborem ſtrenuè exhauſerim: quando-

ἐπὶ τό γε αὐτῆς αὐτὸ, ἄνευ δὲ ἐνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, οὐκ ἂν λιξαίμην, ἀγνόειν μοι δοκοῦντος μόνον. ἐπ' ἀμαρύσει δ' Ὀλυμπίῳ γνώσεσθαι μάλιστα μοι λανθάνων· ἐπὶ γὰρ ἄδηλον καὶ ἀφρόντιστα, φασὶ, καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦτα παίδευσόν με, ὅπως μοι χρήσιμον λάβωμαι, καὶ τῇ τέχνῃ, καὶ σοὶ διττὴν ἔσομαι τὴν χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἐκκείνεται δὲ αὖθις ὁ Τιμόθεος· ἀπ' ὦ Ἁρμονίδη, ἐρᾷς μὲν, ἔφη, τοῦ ἴσως, ἐμικρὸν πράγματος, ἐπαίνου καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημος ἂν, καὶ γνώσεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν. τοῦτο δέ, ἃ μὴ οὕτω σφόδρα ἐς τὰ πλήθη πεφυκὼς, ἐπιθανύμως καὶ ἰδιώταις προσφιλῶς, μακρὰν ἂν γένοιτο, καὶ

quandoquidem tibia canere per se citra famæ & existimationis accessionem haud valde concupiscerem, si in obscuro mihi delitescendum foret, tametsi hac arte ad amussim exornato non si [h] *Marsyæ aut Olympo similis euasurus essem delitescens. Siquidem* [i] *incelebris &* [k] *occultæ, quod aiunt, musices nullus est respectus aut vtilitas. Atqui tu, inquit, & ista me doce, quo modo mihi me ipso recte vtendum sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habebo gratiam, cùm propter tibiæ peritiam qua me excoluisti, tum (quod maximum est) propter gloriam quam ex illa consecuturus sum. Ad hæc autem illi ita respondit Timotheus: Atqui, ô Harmonide, rei, inquit, non vulgaris aut mediocris amore & cupiditate ardes: id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, vtq; fama celebris sis, ac vulgo notus. Hanc autem quanquam tibi ad hunc modum in medium multitudinis progressio artem ostentando, consequi in animo est, multi ac longi laboris opus aggredienti, tamen*

καὶ δὴ ἅπως ἅπαντες ἀκούσονται σε. ποῦ γὰρ ἂν εὑρεθείη θέατρον, ἢ στάδιον οὕτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσας οἷός ἐστιν ἡμῖν; ὡς δ' ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς εὐχῆς, ἐγὼ καὶ τοῦτ' ἐπιθήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὖλει μὲν καὶ κατὰ τὰ θέατρα ἐνίοτε, ἀτὰρ ὀλίγον μελήσει σοι τῶν πολλῶν. ἐμὲ δ' ἐπίστω, καὶ φῆσαι ἐπὶ πολὺ λόγον ἄγειν, ἀεί δέον. ἐὰ γὰρ ἐπιμελήσομαί σου τῆς ἀκοῆς, καὶ ὀλίγης αὐτῶν, ὅσοι διαφέροντες, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμασθεὶ, ἐπ' ἀμφότερα πέφυκε, ἃ τούτοις (φημὶ) ἐπιδείξασθαι τὰ αὐλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινέσονταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἤδη γεγνῶσθαι γνώριμος ἐν οὐδενὶ βραχεῖ. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅρα πῶς σωτίθημι. ἐὰ γὰρ ἐς

tamen ne sic quidem vniuersi te cognoscent. Etenim vbi gentium aut theatrum aut stadium ita magnum inuenire poteſt, in quo omnes Græci tibia canentem te audiant? Vt autem aliquo pacto illis innotescas, ac tui voti desiderio tandem potiaris, & hoc ego tibi subijciam. Vtere tu quidem arte tua & in theatris nonnunquam, | parùm tamen tibi curæ sit promiscua vulgi multitudo. Porrò cõpendiaria & facillima ad parandam gloriam via hæc eſt, si collectis Græciæ optimatibus, & paucis illorum quicunque dignitate & auctoritate præcellunt cæteros, atque indubitanter viri magni sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesignani, quorum fides in vtraque fortuna spectata sit: ijs inquam, si artis tuæ egregium specimen exhibueris, illiq; laudis suæ testimonio te cohoneſtauerint, omnibus Græcis in puncto temporis te longè lateq; innotuiſſe putato, & paſſim inclaruiſſe. Et vide in quod compendium tantã rem tibi contraxerim. Nam

si ij

ἓς ἅπαντας ἴσασι, καὶ ὃς ὃν μάλιστα, οὗτοι δ' ἂν οὐκ ἀγνοοῖεν ὅτι ἀνόητόν τε καὶ ἀνεπιτήδειον ὄντα, τί δοκεῖ σοι τῶν τοιούτων, οἱ γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖς ἄμεινον κρίνουσι δοκιμάζουσι; ὁ γὰρ δοκῶν οὗτος λιὰς, αὐτοὶ μὴ ἀγνοοῦσι τὰ βέλτια, βάναυσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅν τινα δ' ἂν οἱ πρέχοντες ἐπαινέσωσι, πισεύσει μὴ ἂν ἀλόγως ἐπαινεθῆναι τοῦτον, ὅτι ἐπαινέσουσι καὶ αὐτοί. καὶ γὰρ ἂν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὴ πολλοὶ θεαταὶ ὦσι, κρότου τοῦτό ποτε, καὶ συρίσαι μείονες δ' ἐπὶ ἓ ψόφῳ, ἢ ὅσοι ἄλλ. ταῦτα ὁ μὲν Ἁρμονίδης οὐκ ἔφθη ποιήσας· μεταξὺ γὰρ αὐλῶν φασίν, ὅτι τὸ πρῶτον ἀγωνίζοιτο, ἐν τῷ πολυμόθρῳ ἐμφυσῶν, ἐπαινέτου-

si ij qui omnibus noti sunt, & quos nemo non admiratur, tibicinem præclarum & celebrem te esse cognoscent, quorsum tibi vulgi iudicio aut opinione opus est, tantùm eos sequentis, qui meliores sunt rerum expensores & iudices? Siquidè popularis ista multitudo ferè semper quæ optima sunt ignorat, cùm maior illius pars manuarij sint opifices. Cæterùm quècunque illi laudibus illustrauerint, qui reliquos [m] vitæ splendore & dignitate anteeunt, eundem nequaquam temerè laudari plane persuasum habent. Itaque magnorum virorum inducti præconio, laudant & illi. Quippe in ipsis quoque certaminibus multi spectatores athletis nunquam clarè solent applaudere, non rarò etiam sibilis illudere: penes tamen septem, aut quinque, aut quotcunque tandem fuerint, iudicandi potestas reposita est. His magistri sui consilijs parùm obsecutus est Harmonides. Etenim inter tibias, vt fertur, cùm primùm in musices certamen descendisset, magna contentione insufflans, in ipsam tibiam inspirando exhe-

lauit

αὐλησαι τῷ αὐλῷ, καὶ ἀστεφάνωτος ἐν τῇ σκηνῇ ἀπεθανε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον αὐλήσας ἐν Διονυσίοις. ὁ μέν τοι τοῦ Τιμοθέου λόγος οὐκ ἀθλητὰς, οὐδ' Ἁρμονίδᾳ μόνον ἀρῶσθαί μοι δοκεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, λυμεσίδημοι καὶ φιλοκενύμφοι, τοῦ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου δεόμενοι. ἐγὼ γ' οὖν, ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐπιδοίμην τὰ ὁμοῖα περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ ἐξετασθείην ὅπως ἂν τάχιστα γνωσθείην πᾶσι τῷ Τιμοθέου λόγῳ ἐπόμενος ἐσπουδακα μὲν, ὅπῃ ἄριστος ἂν τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅτῳ πιστεύσουσι οἱ ἄλλοι, καὶ ὡς ἀντὶ πάντων ἀρκέσαντι ἄρ. σοῦτο δ' ἆρα σὺ ἔμοιγε ἐμοὶ φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅτι πᾶ τὸ διαφέρον ἕρπειν ἅπασιν ὁ νόμος, φασὶ,

lauit animam, & incoronatus atque examinis eadem ratione prima & vltima vice tibia canendi vsus in scena corruit, celebrante populo Dionysia. At sanè Timothei tam prudens oratio, non tibicinibus neque solùm Harmonidæ mihi dicta esse videtur, verùm omnibus quicunque appetentes sunt gloriæ, ingenij aut artis suæ specimen publicè exhibentes, ac multitudinis laudem supplicitèr ambientes. Quare, quo tempore & ipse non dissimilia de rebus meis agitabam animo, quæreremq; quo pacto quamocyssimè apud omnes inclarescerem, prudentissimum Timothei consilium secutus, considerabam quinam in Reipub. omnium foret præstantissimus, cuiq; plurimum fidei quod alios foret repositum, tum qui præ omnibus alijs esset acceptissimus. [n] Proinde talis tu nobis apparere debebas iusto omnium sermone, velut vniuersæ virtutis caput & summa, ac talium rerum [o] gnomon

o

φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς λογισμὸς τῶν τοιούτων. ἃ δή σοι δείξαιμι τάχα, καὶ σὺ ἐπαινέσαις αὐτὰ (οὐ γὰρ οὕτω φανήσομαι) καὶ δὴ ἐπὶ τούτοις ἤκειν μοι τῆς ἐπιθυμίας, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἁπάσας λαβόντα. ἢ τίνα γὰρ ἂν οὐ σοῦ ἐλόμενον, οὐχὶ παραπαίειν ἂν δόξειεν νομισθείη; ὥστε λόγῳ μὲν ἐφ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀναρρίψομεν τὸν κύβον. τὸ δ' ἀληθὲς, ὥσπερ ἂν εἰ τοῖς ἅπαντα χόθῳ ἀνθρώποις ἐπεβαλλόμεθα τοὺς λόγους· πλέον γὰρ, ὡς ἔοικε, τί, καὶ σοὶ ἅμα πάντων σωφρονούντων, μᾶλλον αὐτὸς ἀμείνων ἂν εἶδα. οἱ μὲν γὰρ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων, ἐκεῖνοι μόνοι, ἑκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον. σὺ δὲ καὶ τοὺς τοὺς ἐφόρους, καὶ τοὺς τῶν γερόντων λόγους, καὶ

& recta regula. Porrò si mea tibi spectanda & excutienda offerrem, tuque ea prosecutus essem laudibus, essent haudquaquam ita apparitura: egóque iam votis tantopere speratis potitus essem, in vno calculo omnes assecutus. P Aut quem tibi in eligendo præferens, non iure optimo deliquisse in habendo delectu existimarer? Itaque iacta prouerbium, ¶ in vno viro iecimus aleam: sed me hercle non aliter factum est, atque ommbus vbique hominibus meam in dicendo facultatem ostendissem. Quippe in confesso est, quòd & separatim singulos, & collectim vniuersos ipse solus morum bonitate atque ingenij gloria exuperaris. Lacedæmoniorum reges alijs omnibus vnicum tantùm calculum ferentibus, ipsi soli præ cæteris duos ferre soliti sunt. r Tu verò & Ephoros prætereà, & senes, in summa vniuersos calculorum multi-

πᾶσι ὅλως ἀπάντων ὁ πολυ-
ψηφότα]ος ἐν παιδίᾳ. σύ
γε καὶ μάλιστα, ὅσῳ πλὼ λα-
πλῶ ἀεὶ καὶ σβέσουσαν φέ-
ρεις, ὃ καὶ θαῤῥῶν μικρῷ πα-
ρόντι ποιεῖ, διά γε τὸ μέγε-
θος τοῦ ὀλισθήματος, καὶ πά-
νυ δικαίως ἄν φοβηθέντα.
λαχεῖνο Κ, νὴ Δία, προσί-
τι καὶ αὐτῷ θαῤῥεῖν ποιεῖ,
τὸ μὴ παντάπασιν ἀπότριπα
τἀμὰ ἔναι σοι, ὃς πόλιός
τι ἱκάνης ἀμοὶ, ἵν' ποτάκις
μὲν ἱκοίησας, τὸ μὲν πρῶτον
ἰδίᾳ, τὸ Κ δήτερον κοινῇ,
μετὰ παντὸς τοῦ ἴδιους. ὥ-
στε ἵν' που καὶ νυνὶ μοὶ ἐς τὸ
χεῖρον ῥέπουσιν αἱ ψῆφοι ἐν
τοῖς λόγοις, καὶ ἱκάστους ὄσους
ἂν ἀμείνους, σὺ πλὼ τῆς Α-
θηνᾶς προσθεὰς, ἀναπλήρου
τὸ ἐνδέον παρὰ σαυτοῦ, καὶ
τὸ ἱκαπόρθωμα οἰκεῖόν σοι
λογίσαι. καὶ γὰρ ἐδὲ ἱκα-
νόν μοι ἱκανὸν, ἃ ποτοὶ ἐ-
θαύμασαν πρότερον, ἃ ἔν-
δοξ' ἤδη ἐγὼ, ἃ ἐπαινοῦ-
των

multitudine in disciplinis excedis. Quin etiam in primis tu candidum & saluti ferè semper suffragantem calculum addere consueuisti : quod non mediocrem in præsentia mihi addit animum, alioqui propter auctoris facti magnitudinem iure optimo metuenti. Sed & illud, per Iouem, non vulgariter me consolatur, quòd mea non prorsus à te sint aliena, qui & ex ea urbe sum oriundus, quam tu persæpè primùm quidem priuatis officijs, tandem etiam publicis iuuisti perbenignè & liberaliter. Itaque ſicubi & nunc in peiorem mihi partem calculi vergerint in oratione, ac paucior erit meliorum & candidorum numerus : tu adiecto Mineruæ suffragio, ex te ipſe defectum supplebo, tuique familiaris censorem & correctorem te egiſſe putato : Atqui ne hoc quidem contentus ero, ſi antehac multi me admirati ſint, ſi iam per ora virûm clarus ego & celebris volitem, ſi oratio-

τῶν πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἰκανὰ ἀκλινῆ μία ὀνείρατά φασι, καὶ ἐπῶν σκιαί. τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν ὧν παρόντι λαμβάνεσθαι. οὕτω δὲ ἀκριβὲς ὄρος τῶν ἐμῶν, ἐφ' ᾧ μηδὲν ἀμφίδοξον ἔτι, εἴ τις ἄρα τις ἐνθουσιάσειεν, ἀπ' ἐλαίου λαμπὰς ἀτελὴς νομίζεσθαι, οἵ γε λόξαν, ἢ πάντων. ὥρημαι δὲ καὶ, πρὸς ὕστατον μίγαν ἀγῶνα χωρουῦντα· δόξαμεν γὰρ, ὦ θεοὶ, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαίοσαι ἡμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὃς τὸ λοιπὸν θαρρουῦντας, ἐς τοὺς πόνους παρᾶγα. πᾶν γὰρ ἥδιον ἔτι τὸν φοβηρὸν ὧν Ολύμπια τὰ μιγάλα νικήσαντι.

nes meæ audientium laudibus respondeant. Omnia illa ventosa & euanida, vt est in prouerbio, [t] sunt somnia, & verborum vmbræ. [u] Cæterùm ipsa veritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquetur, ne tantùm quidem, quod vel vllius mentem aliquo dubio distrahat: sed aut optimum iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi apportet gloriam, aut omnium. Sed meliora proferenda, & magis ominatiora, ad tantum certamen iuuenti. [x] Videamur verò, ô superi, hominum opinione & existimatione nõ indigni: ac eam quæ nobis ab alijs euentura est, laudem confirmate, vt in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei, qui magna Olympia deuicerit.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Timotheum inducit Harmonidę præcepta dantem tibicinum: Suum, inquit, cuiuſque eſt modulationis conſeruandum, Phrygij Entheum quiddam & afflatum, Lydij Bacchicum, Dorij caſtum, Ionici verò iucundum & ſuaue. Quum verò Harmonides ipſe à Timotheo peteret, quónam modo citò poſſet ex arte Muſica innoteſcere, ei Timotheus reſpondit: Si peritioribus & optimatibus placeret. Harmonides id conſilium ſpreuit, & intentiſſimè tibias inflauit, vt ita omnibus innoteſceret, ſic non modò innotuit, ſed cum ſpiritu & vitam amiſit, quod ea cauſa libentiùs adoleſcentibus expoſui, vt & illi à doctioribus & ſenioribus moneri ac doceri velint. Fuerunt autem apud Græcos hæc cantionum diſcrimina. Fuit enim Harmoniæ genus quoddam ad iucunditatem & hilaritatem inuentum, idq; Ionium vocabant. Erat & Lydium ad inſaniam & Bacchicum furorem incitans. Erat & Phrygium generans ἐνθουσιασμον: *id eſt*, diuinum quendam impetum & afflatum. Erat & Dorium, ſiue Doricum cantionis genus ad grauitatem & modeſtiam animos hominum reducens, cuius tanta vis erat, vt Baſilius autor ſit, Pythagoram cùm obuium haberet adoleſcentum gregem, qui ebrietate nimia debaccharẽtur & inſanirent, iuſſiſſe pſalten mutare genus cantionis, & canere Doricum, ſtatimque omnes reduxiſſe ad ſobrietatem & modeſtiam. Priſci enim Dorium in rebus ſerijs adhibere ſolitos accepimus, nõ Phrygium, neque Lydium, quare cùm quid lætius aut iucundius vel dicendum, vel optandum eſſet, à Dorio in Phrygium deſinebant. Caſſiodorus de his modulis Epiſtolarum lib. 2. prodit: Dorius, inquit, prudentiæ largitor eſt, & caſtitatis effector. Phrygius pugnas excitat, votum furoris inflam-

mat. Aeolius animi tempestates tranquillat, somnúmque iam placatis attribuit. Iasius intellectum obtusum acuit, & terreno desiderio grauatis, cœlestium appetentiam bonorum operator indulget. Lydius contra animias curas animæ tædiaque repertus, remissione reparat & oblectatione corroborat. *Hæc quidem ille.* Sunt verò & ex his alij de quibus Aristoteli alijsque mentio. Fuit autem Timotheus Milesius citharœdus, vt ait Stephanus, celebratissimus, floruitque eadem, qua Euripides, hoc est, Philippi regis ætate.

a HARMONIDES.] *Occasio commendationis ab exemplo.* *b* Timotheum.] *Hic nobilissimus sub Alexandro Magno florvit, de cuius musica tam potenti, & qua Alexandrum ad bellum accendere solebat, meminit etiam Dion in libro de Regno.* *c* Iam edocuisti.] *Hic cogita, quanta sermonis copia in vna Musicæ parte vsus sit Lucianus, cũ potuisset summatim dicere:* τὸν αὐλητικὸν ὅλον ἐκμεμαθηκώς: *id est, artem inflandi tibiam totam perdidici. Hoc exemplum Erasmus noster adduxit in secundo de Rerum copia commentario, de prima locupletandi ratione, quæ est, quando id latius explicatur, atque in partes diducitur, quod summatim ac generatim dici poterat.*

d Modos facere concinnos.] *Sunt qui modos, seu modulos, nomos, hoc est, leges appellant, quoniã quasi lege præscriptum sit, ne fidium vocum; intentiones mutarentur.* *e* Concentuum.] *Modorum seu nomorum ratio circunscribitur. Phrygio tribuit* τὸ ἐνθουσιαστικὸν. *i. furorem, sed sacrum duntaxat: Lydio Bacchanalem licentiam, Dorico seueritatem, Ionico iucunditatem. Hæc Antigenidæ tibicini tribuit Apuleius lib. 1. Florid. Tybicen, inquit, quidam fuit Antigenidas, omnis vocula melleus modulator, & idem omnis modi peritus modificator, seu tunc vellet Aeolion simplex, seu Iasium varium, seu Lydium querulum, seu Phrygium religiosum, seu Doricum bellicosum: quem Lucianus* βοιωτικὸν *vocat, Apuleius querulum, cùm Ionicum Iasium dixit. Sunt plures modi, sed hos quatuor vt præcipuos duntaxat nominauit Lucianus, quos concentus, seu harmoniæ proprietatem nominat. Nomorum porrò apud Plutar. & Bacc. in Musica species multæ.* *f* Prætereũtium digito

digito commonstrer.] *vaudéæ Luciano in suo somnio, talibus scilicet ornamentis ego te insignem & conspicuum reddam, vt eorum quoque qui te aspicient, quisque proximè astet, tantum leniter impellens atque commonens, digito te demonstret, atque dicat:* Hic est ille, &c. *Vide ea quæ ibi annotauimus. Et in nostro Chiliarcho adag. 44. Digito ostendi, pro eo quod est, insignem esse, quod natum videri potest ab eo, quod in vita Diogenis de Demosthene narrat Laërtius.* g Ad noctuam.] *Noctua noctu videt, canit & volat sola, odiosa cæteris auibus, in quas assuta vitur dimicatione. Nam auicularum multitudine circundata, resupina pedibus pugnat, collectaque in arcum, rostro & vnguibus tota tegitur. Ei auxiliatur accipiter, fœdere quodam naturæ, vt inquit Plinius. Laërtius scribit, Timonem Phliasium hoc nomine maximè reprehendisse Arcesilaum, quòd is populares plausus non aliter consectaretur, atque noctua frequenti auium consensu clamori consueuit:*

Hæc ait & turbam dextra læuaque frequentem
Ingreditur, volucres vlulas mirantur ineptæ.
Illa stupet stolidum: sed tu vanissime, plebis
Captator, quid ob hæc tam nō præclara superbis?

Apologum Angel. Politianus in Lamia sua verbis expolitissimis exponit. h Marsyæ.] *De Marsya scripsimus antè in dialogo Iunonis & Latonæ, & pòst in Tragopodagra. Vide fabulam apud Ouidium lib. 6. Fastor. Eiusdem Marsyæ meminit Lucianus, aduersus indoctum suis libris tumentem.* i Incelebris.] *Abstrusæ.* k Occultæ, quod aiunt.] *Huius adagij sensus est, quasuis egregias dotes ingenij, si non perferas, perinde esse, quasi non habeas. Hoc refertur à Suetonio in Nerone, & Gellio libro Noctium 13. capite vltimo: Nosti, inquit, magister verbum illud, scilicet vetus, egregiam musicam, quæ sit absconditæ, illam esse nullius rei. Alluſit huc haudduhiè Ouidius cùm ait:*

Tu licet ad Thamyram superes, atq; Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

l Parum sit tibi curę.] *Dionysius tybicen gloriatur apud Laërtium in Cratete, quòd nemo pulsus suos audisset, neque in*

ἀπ' Αθλώσιν ἀπίεναι· καὶ μετ' ὀλιγον καὶ ἥρως ἔδοξεν ἐπιτιμῆσαι αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Αθλωῆται· οὗτος γὰρ τέταρτος ἥρως γεγόμενος ἐπιστάσαι. πλὴν δ' αἰτίαν γε ἐπανυμίας, καὶ ἄνθ' ὅτου εἰς τοὺς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶν Ασκληπιαδῶν εἷς ἔδοξεν, ἐγὼ χαίρουσα ἴσως βουλήσασθαι, ὡς μάθητε ὑμεῖς τοὺς Σκύθας μόνους ἐπιχθονίους ὄντας ἀπαθανατίσαντας, καὶ πλέον περὶ τὸν Ζάμολξιν, ἀλλὰ καὶ Αθλωήταις ἐξεῖναι θεοποιεῖν τοὺς Σκύθας ἐπὶ τῇ Ελλάδι. Λαμβάνετε τὸν λοιμὸν τῇ μίσχαμ, ἔδοξεν ἡ Αρχιτίδου γυνὴ, Αριστωνίτου ἀνδρὸς, ἐπισάντα αἰ τὴν Σκύθην, λιπαῦσαι ἅπαν Αθλωήταις, ὅτι πάσσοφα ὡς λοιμῷ ἐχόμενοι, ἢν τοῖς ἔγχωροις οἶνον πολλῷ ῥάνωσι. Τῷ δὲ χνάκις γεγόμενον (ἐπὶ γὰρ ἀμέλειᾳ Αθλωῆται οἱ ἀπόσανδρ) ἔπαυσε μηκέτι λοιμὸν ἐν τοῖς, ἔτι ἀτμίς τινας πονηρὰς ὁ οἶνος ὀδμῇ,

sed Athenis manēs diem fatō obijt, ac nō multò pòst etiam heros esse visus est: atq; hunc peregrinum medicum Athenienses non secus atq; vnum colunt ex heroum numero. Hoc enim nomen cùm heros esse declaretur, possidere cœpit. Sed enim causam cognominis, & quamobrem in heroum catalogum relatus sit, vnusq; ex Aesculapianis vīsus sit, non alienū fortasse est percensere, vt cognoscatis. Non Scythis tantū moris est immortalitate donare homines, & ad Zamolxin ablegare mortuos: sed Atheniensibus quoq; licitū est, in Græcia Scythas deos facere. Quo tempore sæuâ pestilentiâ populus Atheniensis infestabatur, videre visa est Architelis viri Areopagitici vxor sibi Scythā adstitisse, dixisseq; fore vt Athenienses à pestifero contagio liberarentur, si angiportus vino conspergerēt. Hoc cùm sapiùs fieret (neque enim Atheniēses mulierculæ verba audita dedeunt neglectui) factum est, vt non amplius pestis in eos grassaretur, siue vaporibus quibusdā noxijs vini odore extinctis,

siue

ἔτι ἄλλο τι πλέον ἀφῖκε ὁ Ἥρως ὁ Τόξαρις, ἢ ὅτι ἰατρικὸς ἦν, σωτήρια σοφός. ὁ δ' ἦν μισθὸς ἡ ἴασις; ἔτι καὶ νῦν ἄγει δίδοται αὐτῷ, καινὸς ἵππος καταθυόμενος ἐπὶ τῷ μνήματι, ὅθεν ἐξέρχεται ἡ Δαμαλίς. πρόσκλισις αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἀναπέπαται τὰ περὶ τῦ οἴνου. καὶ ἐγγέγραπται ὁ Τόξαρις τῷ θαμμοῦ, καὶ τι ἐπιγραφῆ γνωσθῆναι, ἀ καὶ μὴ πᾶσα ἐφάνη· καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῇ λίθῳ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπται, τῷ λαιῷ μὲν τόξον ἔχων ἐντεταμένον, τῇ δεξιᾷ, δι βιβλίον, ὡς ἐδόκει, ἔτι καὶ νῦν ἔθους ἄνδρ αὐτῷ ἐπὶ ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον, τὰ δ' ἄκρα τῆς χειρός, καὶ τὸ πρόσωπον ὁ χρόνος ἤδη ἐξηφάνικε τό τε. ἔτι δι ὁ μνὰ ἀπὸ τῦ Διπύλου, ἐν ἀκαδημείᾳ ἐπιόντων, ὁ μέγας τὸ σῶμα, καὶ ἡ λίθος χαμαὶ, πολὺ ἀπ' ἐκείνου γε ἐπί. καὶ φασί τινες τρυφῶντάς τινας ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ.

siue aliud quiddam maioris efficaciæ norit heros Toxaris, quippe qui medicus existens, ista Athenienſibus facienda ſuaſerit. Itaq; curationis merces etiam nunc illi perſoluitur. nam niuei coloris equus ad eius monimentum quotannis immolatur, quo loci mõſtrauit Dimenide illũ accedẽtem ea quæ de vino ſpargendo diximus, imperaſſe. Et inuẽtus eſt eo loco Toxaris eſſe ſepultus, ipſa inſcriptione cõgnitus, tametſi non integra appareat: in primis verò quòd ſuper columnam vir ornatu Scythico ſculptꝰ fuerat, læuâ arcũ intenſum, dextrâ verò, vt viſus eſt, librũ tenens. Etenim adhuc plus quàm dimidio corpore cõſpicitur, & arcus totus vnà cũ codice: reliquas verò partes ſtatuæ vnà cum fronte tẽporis lõginquitas iã deuaſtauit. Eſt aũt non procul ab ædibus Dipyli, à læua in Academiã ingredientibus tumulus non magnus, & ſtatua humi ſita, verùm ſubinde recentibus ſertis redimita. Aiunt quę nonnullos febre laborantes iam ab illo ſubleuatos eſſe:

κὴ μὰ τὸν Δί' ὀδὲ ἄπιστον, ὃς ὅλην ποτὲ ἔσωσε τὴν πόλιν. ἀπὸ δὲ οὗ πρῶτον ἐνεκα ἐμνήσθην αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἔτι ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις δι' ἄρτι καταπεπλευκὼς, ἀνὴρ ἐν Παραλίοις, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, ὁ μηδέπω τὰ παρόντα μέτριος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς πρὸς τὰ πολλὰ, οὐκ ἴσων ὅ, τι χρήσεται ἑαυτῷ. καὶ δὲ σωφρόνως καταπεπλήγμενος καὶ παρὰ τὴν ὀρθὴν σωφροσύνην, ἣν ὁμόλογος ἦν δόξαν εὔεσθαι, καὶ ὅλος, μετέωρος αὐτῷ ἦν καὶ ὀκνηρὸς. καὶ ἐδόκουν, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα ἀνεῖναι ὄπισω χαίρειν, καὶ πλοῖον ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ὅθεν ὁ πολὺς ὁδὸς ἔμενεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἴκαδε, εἰς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι ἐντυχάν δαίμων τις ἀγαθὸς, εἰς ἀλυθὼς, ὁ Τόξαρις, ὃς ἀπὸ τοῦ Διὸς ὄκνησε μὲν οὐδὲν, ἔσωσε δὲ πόλιν ὅλην. ἀλλ' ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, οὗ ἕνεκα τοῦ Τοξάριδος ἐμνήσθημεν. ἔτι μὲν οὖν ἐν τοῖς βαρβάροις ἦν ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις δὲ ἄρτι ἐκ Πειραιῶς, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, ὁ μηδέπω τὰ παρόντα μέτριος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς πρὸς τὰ πολλὰ, οὐκ ἴσων ὅ, τι χρήσεται ἑαυτῷ. καὶ δὲ σωφρόνως καταπεπλήγμενος καὶ παρὰ τὴν ὀρθὴν σωφροσύνην, ἣν ὁμόλογος ἦν δόξαν εὔεσθαι, καὶ ὅλος, μετέωρος αὐτῷ ἦν καὶ ὀκνηρὸς. καὶ ἐδόκουν, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα ἀνεῖναι ὄπισω χαίρειν, καὶ πλοῖον ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ὅθεν ὁ πολὺς ὁδὸς ἔμενεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἴκαδε, εἰς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι ἐντυχάν δαίμων τις ἀγαθὸς, εἰς ἀλυθὼς, ὁ Τόξαρις, ὃς ἀπὸ τοῦ Διὸς ὄκνησε μὲν οὐδὲν, ἔσωσε δὲ πόλιν ὅλην. ἀλλ' ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, οὗ ἕνεκα τοῦ Τοξάριδος ἐμνήσθημεν. ἔτι μὲν οὖν ἐν τοῖς βαρβάροις ἦν ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις δὲ ἄρτι ἐκ Πειραιῶς,

& per Iouem ἀοκνεῖν non abhorret, quippe qui totam ciuitatem quondam peſte grauatam liberauerit. Sed regrediamur ad id cuius gratia illius mẽtionem fecimus. Adhuc quidem in vitiis erat Toxaris, Anacharſis autem cùm nuper ſoluiſſet è patria, ex Pyræo in vrbem venit, veluti hoſpes & barbarus, non mediocriter animo perturbato, omnia ignorans, ad multa meticuloſus & trepidus, pendens animi quid ageret. Siquidem non obſcurè intelligebat à videntibus ſe haberi ludibrio propter habitus peregrini inſolentiam, & eandem linguam ſonare callentem inueniebat neminem. In ſumma, iam illum ſuſceptæ profectionis pœnitebat, conſtitutum habens in animo, viſis tantum Athenis actutum retrò abire in patriam, conſcenſoque nauigio iterum ſoluere in Boſporum, vnde non multum itineris illi conficiendum reſtabat in Scythiam. Ad hunc modum hæc ſecum reputanti Anacharſidi dæmon quiſpiam bonus illi ſit obuiam, vt reuera credendum eſt, nempe

Toxaris

ὁ Τόξαρις ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐσκέπτετο καὶ ἀνεπυνθάνετο, πατρίδα τινὰ οὖσαν, ἅτε μέντοι οὐ χαλεπῶς ἐρμηνεύοντα καὶ αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γνώσει τῇ ἐσχηματότατον ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, πόθεν ἂν ἐν κόσμου ἔγνω ἐμοῦδενὸς ὄντα, Ἑλληνικὴ ἐσταλμένον, ἀνεξυρημένον τὸ γένειον, ἄλωσον, ἀσίδηρον, ἐν κεκοσμῆσθαι, αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μέλπιτροπεῖτο καὶ τὸ χρόνῳ. ἀπὸ Τόξαρις Σκυθιστὶ προσεπὼν αὐτὸν, οὐ σὺ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ἂν τυγχάνεις, ὁ Δαυκίτα; ἐν ἀπαρυσμῷ ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφυλον ἐνεκέκτητό τινα, καὶ τοῦτον ἐν δόντα ὅστις ἦν ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο, σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἐμὲ, ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη, ἐκεῖθεν ἁμὶ καὶ ὑμῶν, Τόξαρις ἔφη

Toxaris f in Ceramico. Ad quod primùm illum pertraxit habitus, quem videbat sibi esse patrium. Deinde haud difficulter cogniturus erat & ipsum Anacharsis, nempe ex illustri ortum genere, quiq; inter Scytharum primates non infimũ locum obineret. Porrò autẽ Anacharsis vnde cognoscere potuisset populare sibi esse Toxarim, more Græcorũ exornatum, mentum habentem detonsum, incinctum, nulla ferro munitum, iam multa facundia facetum & lepidum, & atque ex ipsis Atticis vnum indigenam? Adeò iam transformatus erat longinquitate temporis. Verùm Toxaris Scythica lingua affatus illum: Nonne tu, inquit, Anacharsis ille es Dauceto patre prognatus? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, propterea quòd eiusdem linguæ hominem inuenisset, planéq; callétem quis esset, aut quem apud Scythas dignitatis locũ obtineret. & interrogauit: Tu verò vnde me nosti, ô hospes? Cui ille: Inde ego sum, inquit, è vobis oriũdus, ex Scythia: nomẽ mihi est Toxa-

ri, non

σε τίνομα, ὦ τᾶν ξπιφανῶν, ὅσ᾽ καὶ ἐγνώκαμ ἄν σοι καλ᾽ αὐτό. μᾶν, ἔφη, ὁ Τόξαρις ἆ, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα, ὅς τις Τόξαρις, ἔφατο ἐρᾶν Βλαδάδα, ἀνδρὸς καὶ γαμέτα ἐν Σπάρτᾳ, καὶ παιδία νεογνὰ, οἴχοιτο εἰς Ἀθήνας, καὶ νιῶ ὄντι φίλῳ πάνυ, τεθόμενός τε τὴν ἀσκησιν; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις καμοῦ λόγος ἔτι παρ᾽ ὑμῖν. ἐκεῖν᾽ ἔδη ὅτι ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε ἴδιον μ γενόμενον, καὶ ξηλωτὴν τᾶς ἔρωτος, ὃν ἠράσθης ἐδᾶν τᾶν Βλαδάδα. καὶ παρά γε τᾶν ἐμαυτοῦ ἀφῄρημαι σε ταύτᾳ ἀφορμᾶσαι, ἵνα σοι μυεῖα γένωμαι ἐν τοῖς ἁγίοις ἔθνεσι. καὶ ἆ γε μὲ σοὶ ἐντυχεῖν, ἕνεκα ἦλθα, πρὶν ἥλιον δῦναι, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν πεῖναι, οὕτως ἐπεσπάσμην, ξένια καὶ ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς Ἀκινάκου καὶ Ζαμόλξιδος, ἐπαφῶν ἡμῖν θεῶν, σύ μοι, ὦ Τόξαρι, παραλαβὼν ξενάγησον;

ri, non ex claris illis ducentũ generis originem, vt per hoc tibi notus esse queam. Num, inquit ille, tu es Toxaris, de quo ego inaudiui, Toxarin quendam amore visendæ Græciæ, relictis domi vxore & infantibus filijs, Athenas esse profectum, & nunc ibi versari, inq; magno esse precio apud optimates? Ego, inquit, illeipse sum, si quid etiam nũc apud vos de me fama superstes est. Proinde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse discipulũ, ac amoris tui æmulum, quò huc perductus es, scilicet vt viderem Græciam. [h] Itaque huius negociationis gratia peregrè profectus venio, infinitis malis perfunctus apud gentes in medio sitas. Et nisi tu mihi factus fuisses obuiam, iã decretũ erat, priusquam sol occidisset, me retrò ad nauem voluisse referre gressum. vsqueadeò consternatus eram animo, peregrina & incognita omnia conspiciens. [i] Sed age per Acinacem & Zamolxim deos nobis penates, tu me assumptum, ô Toxari, vt hospitem circumduci-

cito,

ὅτι, καὶ λάξομαι τὰ κάλλιστα Ἀθηναίοισιν, ἔστι καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων, τινὰ τρόπον ἐπίσκεψαι, καὶ ἀνθρώπων τὰς βελτίστους, καὶ ἤθεα καὶ παιδεύσεις καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, ἵνα ἄνερ σύ τι κέρδος μιᾷ σὺν ἐμοὶ τοσούτῳ ὁδοῦ ἔλθωμεν, μὴ μετείπῃς δίκαιον αὐτῶν ἀναγρίσεσθαι. τοῦ μὲν, ἔφη ὁ Τόξαρις, ἕνεκα ἐρασθεὶς ὦ ἔρηκας, καὶ τὰς θύρας ἀνοικτὰς εἶναι ἔοικα, οἴχεσθαι ἀπιόντα. πλὴν ἀλλὰ τάχιστά γε ἄν, ὡς φῂς, ἀπέλθοις, οὐδ' ἂν ἀφίκοι σε ἐπιστὰς ἡ πόλις. οὐχ οὕτως ὀλίγα τὰ δίκαια ἔχει πρὸς τὰς ξένους, ἀλλὰ μάλα ἐπικύψαι σοὶ, ὡς μήτι γε πικρὸς ἔσται, μήτι καίσωρ, ἅ σοι ἤδη ἄρτι μεμνήσεται. ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, μὴ τὰ ἑλλόγιμα παλαὰ, ἐγὼ ὑποθήσομαί σοι.

cito; ac mihi pulcherrima quæque quæ Athenis sunt, cõmonstrato: deinde, si qua etiam passim in reliqua sunt Græcia admiranda & visenda, cũ leges optimè constitutas, tũ viros quosq; integerrimos, ad hæc mores & ludos publicos, & vitã illorũ, & Rempub. quorũ indaganda gratia prior tu, exin ego post te tantũ itineris exhausimus. Et ne permittas, vt his omnibus nondum visis mihi retrò pes mouendus sit. Hoc equidem, inquit Toxaris, minimè amanter dixisti, vix tactis pede liminibus, mox te rediturũ postliminio. Atqui bonũ habe animum: neq; enim, vt tu tecũ cogitas, abibis, neque te facilè dimissura est ciuitas. Neq; verò adeò modica habet erga retinendos hospites demulcimenta aut illecta menta, verùm multò magis te susceptum ita tractabit, vt neq; vxoris amplius, neq; liberorum, si quos interea nobis absente susceperis, admodum memor futurus sis. Cæterùm vt quàm celerrimè vniuersam Athenienſium vrbem visam cognoscas, aut potius omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maximè visenda sunt, ego tibi effectũ reddam.

Agis

τω πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκεῖνα ἀληθέστατα φαίνεται ὑπερβαλόμενα φασι, καὶ ἐπὶ τῶν σκιῶν. τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν ὕπνῳ παρόντι δοκεῖσθαι. οὕτω δὲ καὶ βεβαίως ὅρα τῶν ἐμῶν, εἴ τι ἀμφίδοξον ἔτι, εἴ τις ἂν τι ὑποδιάσειεν, ἀπ' ἐλάττονος ἀεὶ τὰ πρόσθεν νομίζειν δεῖ, ἢ πάντων. ὥστε μὴ καὶ, πρὸς ὕτω μίαν ἀγῶνα χωρεῖν τὰ δόξαντα ἡμῖν, ὦ θεοὶ, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαιώσαι ὑμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θαρροῦντας, ἐς ζῆν πόνους παρέχειν. πᾶν γὰρ ἤδη κάδιον ἔστιν φοβερὸν ὧν Ὀλύμπια τὰ μεγάλα νικήσαντι.

nes meæ audientium laudibus respondeant. Omnia illa ventosa & euanida, vt est in prouerbio, [t] sint somnia, & verborum vmbræ. [u] Cæterum ipsa veritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquetur, ne tantùm quidem, quod vel vllius mentem aliquo dubio distrahat: sed aut optimum iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi apportet gloriam, aut omnium. Sed meliora proferenda, & magis ominatiora, ad tantum certamen eunti. [x] Videamur verò, ô superi, hominum opinione & existimatione nõ indigni: ac eam quæ nobis ab alijs eueniet, laudem confirmate, vt in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei, qui magna Olympia deuicerit.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Timotheum inducit Harmonidę præcepta dantem tibicinum: Suum, inquit, cuiusque est modulationis conseruandum, Phrygij Entheum quiddam & afflatum, Lydij Bacchicum, Dorij castum, Ionici verò iucundum & suaue. Quum verò Harmonides ipse à Timotheo peteret, quónam modo citò posset ex arte Musica innotescere, ei Timotheus respondit: Si peritioribus & optimatibus placeret. Harmonides id consilium spreuit, & intentissimè tibias inflauit, vt ita omnibus innotesceret, sic non modò innotuit, sed cum spiritu & vitam amisit, quod ea causa libentiùs adolescentibus exposui, vt & illi à doctioribus & senioribus moneri ac doceri velint. Fuerunt autem apud Græcos hæc cantionum discrimina. Fuit enim Harmoniæ genus quoddam ad iucunditatem & hilaritatem inuentum, idq; Ionium vocabant. Erat & Lydium ad insaniam & Bacchicum furorem incitans. Erat & Phrygium generans ἐνθουσιασμόν: id est, diuinum quendam impetum & afflatum. Erat & Dorium, siue Doricum cantionis genus ad grauitatem & modestiam animos hominum reducens, cuius tanta vis erat, vt Basillus autor sit, Pythagoram cùm obuium haberet adolescentum gregem, qui ebrietate nimia debaccharētur & insanirent, iussisse psalten mutare genus cantionis, & canere Doricum, statimque omnes reduxisse ad sobrietatem & modestiam. Prisci enim Dorium in rebus serijs adhibere solitos accepimus, nō Phrygium, neque Lydium, quare cùm quid lætius aut iucundius vel dicendum, vel optandum esset, à Dorio in Phrygium desinebant. Cassiodorus de his modulis Epistolarum lib. 2. prodit: Dorius, inquit, prudentiæ largitor est, & castitatis effector. Phrygius pugnas excitat, votum furoris inflam-

mat. Aeolius animi tempestates tranquillat, somnúmque iam placatis attribuit. Iasius intellectum obtusum acuit, & terreno desiderio grauatis, cœlestium appetentiam bonorum operator indulget. Lydius contra nimias curas animæ tædiaque repertus, remissione reparat & oblectatione corroborat. *Hæc quidem ille.* Sunt verò & ex his alij de quibus Aristoteli alijsque mentio. Fuit autem Timotheus Milesius citharœdus, vt ait Stephanus, celebratissimus, floruitque eadem, qua Euripides, hoc est, Philippi regis ætate.

a HARMONIDES.] *Occasio commendationis ab exemplo.* *b* Timotheum.] *Hic nobilissimus sub Alexandro Magno floruit, de cuius musica tam potenti, & qua Alexandrum ad bellum accendere solebat, meminit etiam Dion in libro de Regno.* *c* Iam edocuisti.] *Hic cogita, quanta sermonis copia in vna Musicæ parte vsus sit Lucianus, cũ potuisset summatim dicere:* τὸν αὐλητικὸν ὅλον ἐκμεμαθηκώς: *id est, artem inflandi tibiam totam perdidici. Hoc exemplum Erasmus noster adduxit in secundo de Rerum copia commentario, de prima locupletandi ratione, quæ est, quando id latius explicatur, atque in partes diducitur, quod summatim ac generatim dici poterat.*

d Modos facere concinnos.] *Sunt qui modos, seu modulos, nomos, hoc est, leges appellant, quoniã quasi lege præscriptum sit, ne fidium vocumq; intentiones mutarentur.* *e* Concentuum.] *Modorum seu nomorum ratio circunscribitur. Phrygio tribuit τὸ ἐνθουσιαστικὸν, i. furorem, sed sacrum duntaxat: Lydio Bacchanalem licentiam, Dorico seueritatem, Ionico iucunditatem. Hæc Antigenidæ tibicini tribuit Apuleius lib. 1. Florid. Tybicen, inquit, quidam fuit Antigenidas, omnis vocula melleus modulator, & idem omnis modi peritus modificator, seu tunc vellet Aeolion simplex, seu Iasium varium, seu Lydium querulum, seu Phrygium religiosum, seu Dorium bellicosum: quem Lucianus βαρυβρόμου vocat. Apuleius querulum, cùm Ionicum Iasium dixit. Sunt plures modi, sed hos quatuor vt præcipuos duntaxat nominauit Lucianus, quos concentus, seu harmoniæ proprietatem nominat. Nomorum porrò apud Plutar. & Baot. in Musica species multæ.* *f* Prætereũtium digito

digito commonſtrer.] *Quòd ita Luciano in ſuo ſomnio, talibus ſcilicet ornamentis ego te inſignem & conſpicuum reddam, vt eorum quoque qui te aſpicient, quiſque proximè atteſtantem leniter impellens atque commonens, digito te demonſtret, atque dicat: Hic eſt ille, &c. Vide ea quæ ibi annotauimus. Et in noſtro Chiliarcho adag. 44. Digito oſtendi, pro eo quod eſt, inſignem eſſe, quod natum videri poteſt ab eo, quod in vita Diogenis de Demoſthene narrat Laërtius.* g Ad noctuam.] *Noctua noctu videt, canit & volat ſola, odioſa cæteris auibus, in quas aſſuta vtitur dimicatione. Nam auicularum multitudine circundata, reſupina pedibus pugnat, collectaque in arcum, roſtro & vnguibus tota tegitur. Ei auxiliatur accipiter, fœdere quodam naturæ, vt inquit Plinius. Laërtius ſcribit, Timonem Phliaſium hoc nomine maximè reprehendiſſe Arceſilaum, quòd is populares plauſus non aliter conſectaretur, atque noctua frequenti auium conuentus clamòr conſueuit:*

Hæc ait & turbam dextra lævaque frequentem
Ingreditur, volucres vlulas mirantur ineptæ.
Illa ſtupet ſtolidum: ſed tu vaniſſime, plebis
Captator, quid ob hæc tam nō præclara ſuperbis?

Apologum Angel. Politianus in Lamia ſua verbis expoſitiſſimis exponit. h Marſyæ.] *De Marſya ſcripſimus antè in dialogo Iunonis & Latonæ, & pòſt in Tragopodagra. Vide fabulam apud Ouidium lib. 6. Faſtor. Eiuſdem Marſyæ meminit Lucianus, aduerſus indoctum ſuis libris tumentem.* i Incelebris.] *Abſtruſe.* k Occultæ, quod aiunt.] *Huius adagij ſenſus eſt, quamuis egregias dotes ingenij, ſi non perferas, perinde eſſe, quaſi non habeas. Hoc refertur à Suetonio in Nerone, & Gellio libro Noctium 13. capite vltimo: Noſti, inquit, magiſtri verbum illud, ſcilicet vetus, egregiam muſicam, quæ ſit abſcondita, illam eſſe nullius rei. Alluſit huc haudduòbiè Ouidius cùm ait:*

Tu licet ad Thamyram ſuperes, atq; Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

l Parum ſit tibi curę.] *Dionyſius tyrannus gloriatur apud Laërtium in Cratete, quòd nemo pulſus ſuos audiſſet, neque in*

vrivemi, neque ad fontem, quemadmodum Ismeniæ. sentiens se nunquam captasse plausus sordidorum & imperitorum, sed sat habuisse se probari paucis eruditis. m Vitæ splendore.] *Ea est enim profectò laus iucunda, quæ ab ijs proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. Cicero libro 15. Epistolarum familiarium: Lætus sum: laudari me, inquit Hector, opinor apud Nævium abs te, pater, laudato viro.* n Proinde.] *Propositio, quâ se commendat amico ex principibus vni.* o Gnomon.] Γνώμων Latinis norma vocatur, *ad quam exiguntur anguli, sicuti ad regulam longitudines, ad perpendiculum altitudines. Quæ Cicero libro 2. Academicarum quæstionum tria complexus est: Atqui si crederemus, inquit, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis.* p Aut quem.] *Ratio, à præstantia & iudicio personæ eius cui scribit.* q In vno viro iecimus aleam.] *Vide ea quæ annotauimus in Apologia, pro Imaginibus, & in Saturnalibus.* r Tu verò.] *Ab amplificatione personæ, à collatione.* s Sed & illud.] *A communi patria.* t Sunt somnia.] *Somnium est quod in somnis videre videmur: vnde prouerbialiter somnium & somnia rem futilem, inanem & nihili dicimus. Idem in dialogo Nirei, Thersitæ & Menippi:* ὀνείρου μοὶ λέγεις, *Somnia mihi narras.* u Cæterùm ipsa veritas.] *A ratione scriptoris.* x Videamur verò.] *Conclusio κατ' ἄχλυν.*

ΣΚΥΘΗΣ Η Περέκοος. *SCYTHA, SEV a Hospes.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

LAudat Macedonicos quosdam ciues, patronos, vt videtur, suos, vt à quibus maximè adiutus, atque apud cæteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythæ, & Solonis Atheniensis: ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxare populari suo adductus fuisset, & humaniter acceptus

pus ab illo, breui toti ciuitati notus atque acceptus est. Eodem igitur pacto & se, cùm in Macedoniam venisset, ab omnibus, vt ad illos de quibus encomium hoc instituit, diuerteret, ijsque sese commendaret, admonitum fuisse ait. Vt enim apud Athenienses aliquando Periclem, Aristotelem, & Solonem, quasi cæterorum omnium instar fuisse, ita hos inter Macedonas reliquos excellere. Titulum ex eadem ratione, qua superiores, hæc quoque oratio habet. Cætera plana sunt.

Υ πρῶτ@ Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήνας, παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀπὸ κοὶ Τόξαρις περὶ αὐτοῦ, σοφὸς μὲν, κοὶ φιλόκαλ@ ἀνὴρ, κοὶ ἐπιτηδεύματων φιλομαθὴς τῶν ἐκεῖσε. οὗτος ὢν τῶ βασιλέως γένους ἦν, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, κοὶ δημοτικῶν, οἷοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκτάποδες καλούμενοι. ἔστο δὲ ὄν, δύο βοῶν δεσπότην εἶναι, κοὶ ἁμάξης μιᾶς. οὕτ@ ὁ Τόξαρις ἐλθὼν ἔτι ὀπίσω εἰς Σκύθας, ἀλλ'

On [b] *fuit primus* [c] *Anacharsis, qui ex Scythia Athenas vsque peregrè profectus est, Græcanicæ disciplinæ perdiscendæ desiderio: sed ante illum & Toxaris, vir & multæ sapientiæ, & elegantiæ, ac rerum optimarum studiosus admodum, sed qui domi nō erat de sanguine regio, neque ex ijs qui tiaras gestare solent: verū vnus è vulgo Scytharum & populari um, cuiusmodi sunt qui apud illos vocātur* [d] *Octipedes: quo significant aliquem duorum boum & vnius plaustri esse dominū. Hic ergo Toxaris haud iterū postliminio ad Scythas regressus est,*

ἀπ' Αθηναίων ἀπίασιν· καὶ μετ' ὀλίγον καὶ ἥρως ἔδοξεν τῷ ἐντυμνοσιν αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Αθηναῖοι· οὗτος γὰρ τὸν ὄνομα ἥρως γεώμορ ἐπικτίσαλο. πλὴν δ' αἰτίαν γ' ἐπανυμίας, καὶ ἄνθ' ὅτου ἐς τοὺς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶν Ασκληπιαδῶν εἷς ἐδόχθη, ἐ χάριν ἴσως θηγήσασθαι, ὡς μάθοις· ἐ Σκύθαις μόνοις ἐπιχώριον ὃν ἀπαθανατίζειν, καὶ νόμιμον περὶ τὸν Ζάμολξιν, ἀλλὰ καὶ Αθηναίοις ἐξᾶναι θεοποιεῖν τοὺς Σκύθας ἐπὶ Ελλάδος. λαμπρὰ τὰ τὸν λοιμὸν γ' μίγαν, ἔδοξεν ἐ Αρχιτίμοις γνώμῃ, Αρεοπαγίτῃ ἀνδρὸς, ἐπισάντα αἰ Σκύθαι, λιθώσαι ἀπεῖν Αθηναίοις, ὅτι παύσονται ὧν λοιμῷ ἐχόμενοι, ἢν τὸς ἐγκωμίους οἶνῳ πολλῷ ῥάνωσι. ἥδ' ἐν χνάκις γεώμενον (ἐ γὰρ ἐμέλησε) ἔπαυσε μικίτι λοιμὸν ἐν αὐτοῖς, ἅτι ἀτμὸς τινὰς πονηρὸς ὁ οἶνος ἐσίσας τῇ ὀσμῇ, sed Athenis manẽs diem suũ obijt, ac nõ multò pòst etiam heros esse visus est: atq; hunc peregrinum medicum Athenienses non secus atq; vnum colunt ex heroum numero. Hoc enim nomen cùm heros esse declaretur, possidere cœpit. Sed enim causam cognominis, & quamobrem in heroum catalogum relatus sit, vnusq; ex Aesculapianis vìsus sit, non alienũ fortasse est percensere, vt cognoscatis. Non Scythis tantũ moris est immortalitate donare homines, & ad Zamolxin e ablegare mortuos: sed Atheniensibus quoq; licitũ est, in Græcia Scythas deos facere. Quo tempore sæuâ pestilentiâ populus Athenienſis infestabatur, videre visa est Areopagitici viri Architelis uxor sibi Scythã adstitisse, dixisseq; fore vt Atheniẽses à pestifero contagio liberarentur, si angiportus vino conspergerẽt. Hoc cùm sæpiùs fieret (neque enim Atheniẽses mulierculæ verba audita dedere neglectui) factum est, vt non ampliùs pestis in eos grassaretur, siue vaporibus quibusdã noxijs vini odore extinctis, siue

ἔτι ἄλλο τι πλέον ἀΐδης ὁ Ἥρως ὁ Τόξαρις, ἄτε ἰατρικὸς ἄρ, σωτήριά σοφρ. ὁ δ' ἴσμεν μισθὸς ἀ ἰάσεως ἔτι καὶ νῦν ἄρρα δίδοται αὐτῷ, καθὼς ἔπος καλαθυόμενος ἐπὶ ᾧ μένει μαλλον, ὅθεν ἔδαξεν ὁ Δαμαινέτης προσκαθέρτα αὐτὸν, ἐπὶ ἀλλαττῶν ἐπάνω τὰ περὶ τῦ οἴνου. καὶ ἐνθένδε κάθοδος ὁ Τόξαρις τυγχάνων, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθεὶς, ἃ καὶ μὰ πᾶσα ἐφάνη τὶ· καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῇ πλευρᾷ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπται, τῇ μὲν τόξον ἔχων ἐντεταμένον, τῇ δὲ ἀξίνῃ, δι' βιβλίον, ὡς ἐδόκει, ἔτι καὶ νῦν ἔθελοις ἂν αὐτῦ ἀκριβῶς ἰδεῖν, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον, τὰ δὲ ἄλλα ἡ πλευρὰ, καὶ τὸ πρόσωπον ὁ χρόνος ἤδη ἀφανίσματός ἐστι. ἔστι δὲ ὁ μνῆμα ὀλίγῳ ἔξω τῦ Διπύλου, ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἀκαδημίαν ἀπιόντων, ὁ μὲν χῶμα, καὶ ἡ πλὴν χαμαὶ, πολὺ ἀπ' ἴσου γε ἀεί. καὶ φασὶ πυνθανόμενόν τινας ἔδη παρ' αὐτοῦ.

siue aliud quiddam maioris efficaciæ norit heros Toxaris, quippe qui medicus existens, ista Athenienſibus facienda ſuaſerit. Itaq; curationis merces etiam nunc illi perſoluitur. nam niuei coloris equus ad eius monimentum quotannis immolatur, quo loci mõſtrauit Dimenide illũ accedẽtem ea quæ de vino ſpargendo diximus, imperaſſe. Et inuẽtus eſt eo loco Toxaris eſſe ſepultus, ipſa inſcriptione cognitus, tametſi non integra appareat: in primis verò quòd ſuper columnam vir ornatu Scythico ſculptꝰ fuerat, lætâ arcũ intenſum, dextrâ verò, vt viſus eſt, librũ tenens. Etenim adhuc plus quàm dimidio corpore cõſpicitur, & arcus totus vnà cũ codice: reliquas verò partes ſtatuæ vnà cum fronte tẽporis lõginquitas id deuaſtauit. Eſt aũt non procul ab ædibus Dipyli, à læua in Academiã ingredientibus tumulus non magnus, & ſtatua humi ſita, verũm ſubinde recentibus ſertis redimita. Aiunt quẽ nonnullos febre laborantes iam ab illo ſubleuatos eſſe:

καὶ μὰ τὸν Δί' οὐδὲν ἄπιστον, ὃς ὅλην ποτὲ ἔσωσατο τὴν πόλιν. ἀπὸ γὰρ οὗ πυρ ἐνῆκα ἐμαυτῷ αὐτὸ, ἴσα μὲν ἔτι ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις δὲ ἄρτι καταπεπλευκὼς, ἀνὴρ ἐν παρωᾷς, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, ὀλιγίστου τεταραγμένος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, φοροῦντὶς πρὸς τὰ πρῶτα, ὑπέχων τί, καὶ χρήσωμαι ἑαυτῷ. καὶ γὰρ σωφρόνως καταχαλάμενον παρὰ τὸν ἀνθρωπον ἐν τῇ σκιᾷ, ἢ ὁμόλογος ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ὅλος, μετέμελεν αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ. καὶ ἐδόκουν, ἐδόκουν μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐν πόδα ἀνθὶς ὁπίσω χαίρων, καὶ πλοῖον ἐμβάντα, πλὴν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ὅθεν ἡ πρῶτα ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἰκαδε, εἰς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι ἐντυγχάνει δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἐλπίδος, ὁ Τόξαρις, ἀλλ' ὅμως ἀπιστος, & per Iouem uero non abhorret, quippe qui totam ciuitatem quondam peste grauatam liberauerit. Sed regrediamur ad id cuius gratia illius mētionem fecimus. Adhuc quidem in uiuis erat Toxaris, Anacharsis autem cùm nuper soluisset è patria, ex Pyræo in urbem uenit, ueluti hospes & barbarus, non mediocriter animo perturbato, omnia ignorans, ad multa meticulosus & trepidus, pendens animi quid ageret. Siquidem non obscurè intelligebat à uidentibus se haberi ludibrio propter habitus peregrini insolentiam, & eandem linguam sonare callentem inueniebat neminem. In summa, iam illum susceptæ profectionis pœnitebat, constitutum habens in animo, uisis tantum Athenis actutum retrò abire in patriam, conscensoque nauigio iterum soluere in Bosporum, unde non multum itineris illi conficiendum restabat in Scythiam. Ad hunc modum hæc secum reputanti Anacharsidi dæmon quispiam bonus illi fit obuiam, ut reuera credendum est, nempe Toxaris

ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐσθῆτα ἀνθ' ἵππου ἐπεδείξατο, πατρίδα τινὰ οὖσαν, ἅτε μέντοι οὐ χαλεπῶς ἐρέσθαι καὶ αὐτὸν γνῶναι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τῶν δοκιμωτάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, πόθεν ἄρ' ἐστὶν κἄπειτα ἐμοιδυᾶ ὄντα, Ἑλληνικὴν ἐπηλύνοντα, ἀνεξυρημένον τὸ γένειον, ἄψωρον, ἀσίδηρον, ἤδη καμπύλον, αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μεταποιήσας αὐτὸν τῷ χρόνῳ. ἀλλὰ Τόξαρις Σκυθιστὶ προσεφθέγξατο αὐτὸν, οὐ σύ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ἦρ' τυγχάνεις, ὁ Δαυκίτης; ὡς ἐπήρετο ἡδέως ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον ἐκ δότα ὅστις ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο, σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη, ἀκήκοά μου παρ' ὑμῶν, Τόξαρις

Toxaris f in Ceramico. Ad quod primùm illum pertraxit habitus, quem videbat sibi esse patrium. Deinde haud difficulter cogniturus erat & ipsum Anacharsis, nempe ex illustri ortum genere, qui & inter Scytharum primates non infimũ locum obtineret. Porrò autẽ Anacharsis vnde cognoscere potuisset populare sibi esse Toxarim, more Græcorũ exornatum, mentum habentem detonsum, incinctum, nulla ferro munitum, iam multa facundia facetum & lepidum, & atque ex ipsis Atticis vnum indigenam? Adeò iam transformatus erat longinquitate temporis. Verùm Toxaris Scythica lingua affatus illum: Nónne tu, inquit, Anacharsis ille es Dauceto patre prognatus? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, propterea quòd eiusdem linguæ hominem inuenisset, planéq; callétem quis esset, aut quem apud Scythas dignitatis locũ obtineret. & interrogauit: Tu verò vnde me nosti, ô hospes? Cui ille: Inde ego sum, inquit, è vobis oriũdus, ex Scythia: nomẽ mihi est Toxa-

ri, non

ως τίνομα, ὑ τῶν ἰπιφανῶν, ὅσ κὴ ἐγνῶσθαι ἄρ σοι κα' αὐτό. μῶν, ἔφη, ὁ Τόξαρις ἦ, περὶ οὗ ἐγὼ ἄκουσα, ὅς τις Τόξαρις, ἔφατι ἡ Βαλάδ, ἀρχαῖόν τιν' ἔρωτα ἰν Σκυθίᾳ, καὶ γαμετὴν ἰν Ἑλλάδι, καὶ παιδία νεογνὰ, οἷς οἰκοῖ ἰς Ἀθηνᾶς, καὶ νιῦ δεῦρο βίβλ κᾶθι, τιμώμινος ὑπὸ τ ἀρίστων; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός ἰμι, ἤ τις κἀμὲ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. ἐκεῖν ἦλ' ὅς ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε ἴσθι μι γεγενημένον, καὶ ζηλωτὴν τῶ ἔρωτος, ὃν ἐράσθης ἰδὼν τὴν Βαλάδα. καὶ παρά γε τῶν ἐμοὶ σοφῶν ἐκμαθὼν τοσαῦτα ἐξεδημήσας, ἵνα σοι, μυεῖα γαθὸν ἰν τοῖς ἐκ μέσου ἔθνεσι. καὶ ἐ γε μὰ σοὶ ἐντυχὼν, ἕνεκα ἦλθ, περὶν ἥλιον δῦναι, ὀπίσω ἂν ἔβης ἐπὶ ναῦν καλήν, οὕτως ἐπιταράξαιμι, ξεῖνε καὶ ἄγνωστ πάντα ὁρῶν. ἀπὸ πρὸς Ἀκινάκ καὶ Ζαμόλξιδ, τ πατρῴων ἡμῖν θεῶν, σύ μ, ὦ Τόξαρι, παραλαβὼν ξενάγησον;

ri, non ex claris illis ducenti generis originem, vt per hoc tibi notus esse queam. Num, inquit ille, tu es Toxaris, de quo ego inaudiui, Toxarim quendam amore visendæ Græciæ, relictis domi vxore & infantibus filijs, Athenas esse profectum, & nunc ibi versari, inq magno esse precio apud optimates? Ego, inquit, illeipse sum, si quâ etiam nũc apud vos de me fama superstes est. Proinde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse discipulũ, ac amoris tui æmulum, quò hue perductus es, scilicet vt viderem Græciam. [h] Itaque huius negociationis gratia peregrè profectus venio, infinitis malis perfunctus apud gentes in medio sitas. Et nisi si tu mihi factus fuisses obuiam, iá decretũ erat, priusquam sol occidisset, me retrò ad nauem voluisse referre gressum. vsqueadeò consternatus eram animo, peregrina & incognita omnia conspiciens. [i] Sed age per Acinacem & Zamolxim deos nobis penates, tu me assumptum, ô Toxari, vt hospitem circumduci-

uo,

θὴρ, καὶ ἄξομαί σε τὰ κάλλιστα τῶν Ἀθηνήσιν, ἔπειτα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμους, τε τοὺς δείξω, καὶ ἀνδρῶν τοὺς βελτίστους, καὶ ἄθλα καὶ πανηγύρεις καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, ἅ οὐ τι καχὼ μιᾷ σοι ζωσαύτῃ ὁδὸν ἤκομεν, ἢ μὴ πεύσῃ δίκαιον αὐτῶν ἀνασκήψασθαι. τοῦτο μὲν, ἔφη ὁ Τόξαρις, ἔκπεμπε ἱρᾶσπλὴν ἄρτιον, ἵνα τὰς θύρας ἀνοίξω ἵππα θοίνια, οἴχεσθαι ἀπιόντα, πολλὰ ἀπὸ θαρρῶν· ἐγὼ δ' ἄρ, ὡς φῂς, ἀπίωθις, οὐδ' ἂν ἀφίης σε ῥᾳδίως ἀπόντα. οὐχ οὕτως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἴσχει πρὸς τοὺς ξένους, ἀπὸ μάλα ἱπιλύγι-ται σοῦ, ὡς μήτι γωπαὶδ' ἔτι, μήτι πάθωμ, ἅ σοι ἤδη ἀπόν, μιμνήσεται. ὡς δ' ἂν τάχιστα πάσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, μάθον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, ἢ τὰ Ἑλλήνων καλὰ, ἐγὼ ἀποδίσομαί σοι.

cito; ac mihi pulcherrima quæque quæ Athenis sunt, cõmonstrato: deinde, si qua etiam passim in reliqua sunt Græcia admiranda & visenda, cũ leges optimè constitutas, tũ viros quosq; integerrimos, ad hæc mores & ludos publicos, & vitã illorũ, & Rempub. quorũ indagandorũ gratia prior tu, exin ego post te tantũ itineris exhausimus. Et ne permittas, vt his omnibus nondum visis mihi retrò pes mouendus sit. Hoc equidem, inquit Toxaris, minimè amanter dixisti, vix tactis pede liminibus, mox te rediturũ postliminio. Atqui bonũ habe animum: neq; enim, vt tu tecũ cogitas, abibis, neque te facilè dimissura est ciuitas. Neq; verò adeò modica habet erga retinendos hospites demulcimenta aut ille tamenta, verùm multò magis te susceptum ita tractabit, vt neq; vxoris amplius, neq; liberorum, si quos interea nobis absente susceperis, admodum memor futurus sis. Cæterùm vt quàm celerrimè vniuersam Athenienſium vrbem visam cognoscas, aut potius omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maximè visenda sunt, ego tibi effectũ reddam.

Agis

ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἰνταῦθα, ἐπιχώριος μὲν, ἀφλαμίσας δὲ μάλα πολλὰ ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς ἀείποτε τῶν ἀνθρώπων συγγιγόμενος, καὶ τὰ ἄριστα ἐκ τῶν πλείστων, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ πένης. ὄψει γεγηρότα, ὅτι μετριώτατα ἐπαιδεύσατο, πολλοῦ δεῖ γε τῆς σοφίας, καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πάνυ τιμώσης αὐτὸν, ὥστε καὶ νομοθέτης χρῆσθαι πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιῶναι. ἢν τοίνυν φίλον κτήσασθαι, καὶ μάθοις οἷος ἀνὴρ ἐστι, πᾶσαν νόμισον τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον ἔδει ἂν ἅπαντα τῶν τῇδε ἀγαθῶν ὡς οὐκ ὄντων, ὅ, τι ἂν μᾶλλόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυνάμενον, ἢ συνήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλά με λαβὼν, ἄγε πρὸς αὐτόν.

Agit hic vir multæ & admirandæ sapientiæ, & quidem indigena, sed qui diu multumq; susceptis peregrinationibus & in Asiam & in Aegyptum profectus sit, ac cum optimis quibusque mortalibus vitæ consuetudinem habuit: cæterà homo non admodum diues, verùm infimæ penè fortunæ mendicus. Videbis senem adeò populariter exornatum: veruntamen cùm propter sapientiæ excellentiam, tum aliarū virtutum quibus præditus est, præstantiam, ab omnibus certatim colitur, adeò vt etiam pro legū auctore eo vtantur in constituenda Repub. neque iuxta eius præcepta viuere dedignantur. Hunc si amicitia tibi iunctum possederis, ac planè cuiusmodi vir sit, perdidiceris, vniuersam Græciam in tebabiturum haud dubitanter existima. Et quod caput est nosse, sic habe, ex omnibus bonis hîc repositis, non maiori me tibi gratificari posse aut officio aut obsequio, quàm si huic te quamcommendatissimum reddidero. Ne igitur cunctemur, ô Toxari, inquit Anacharsis, sed me assumens quantocyus ad illum ducito.

Sed

ἐτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόσοδός σοι δόξω, καὶ ἐμ παρέργῳ σπουδή σου τὴν ἔντευξιν ποιῆσαι ἡμῶν. νῦν μὲν, ἔδη ὃς ἐκάνω τὰ μέγιστα χαριεῖσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς εἰς ξένον ἄνδρα ἐνοικίας. ἕπου μόνον· ἔσῃ γὰρ ὅσῃ περὶ τὸν ξένον ἐπιμέλειά καὶ χρηστότης. μᾶλλον δὲ κατὰ δαίμονα οὕτω αὐτὸς ἡμῖν προσέσται, ὁ ἐπὶ συνοίσει, ὁ λογιζόμενος ἑαυτῷ, καὶ ἅμα προσαιτῶν τὸν Σόλωνα. τοῦτό σοι, ἔφη, δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, φιλίας δεόμενον. Σκύθης δὲ ὢν τῶν παρ' ἡμῖν ἐνπαρεδόθη, ᾧ ὅμοις τἀπὶ πάντα ἀφίκεται, ἐμὲ συνεσόμενον ἡμῖν, καὶ τὰ πάντα ἐφόμενον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιδεῖν τινα ταύτην ἐξεύρον ἀνῆρ, ὅπως ἔχοι καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, ᾧ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀνδράσιν.

Sed enim illud vereor, ne difficilis acceſſu ſit, tuumq; erga me ſtudium tanquam ſuperuacaneum reſpuat. Bona verba, inquit ille: videor enim illi rem omnium gratiſſimam facturus, beneuolentiæ erga hoſpitem oſtentandæ occaſionem illi offerens. Tantum verò me ſequere, ſtatimq; qua ſit erga hoſpites reuerentia, tum quàm à comitate non auerſus, tum quæ alia eius bonitas, & ingenij amœniſſimi ſuauitas, cognoſces. Quin potius, bona fortuna ducè, ille ipſe nos accedit: nempe ille qui cogitabundus ſecum loquitur. Et cum dicto Solonem allocutus: Venio, inquit, maximum tibi munus adducens, virum peregrinum egentem amicitiæ. Eſt autē genere & natione Scytha, vnus apud noſtrates ex nobilibus & ſummo loco natis'. Omnibus verò in patria relictis, huc venit nobiſcum conuerſaturus, eaque quæ per Græciam ſunt præſtantiſſima, viſurus. Porrò ego eius rei compendium illi inuentum curaui, quo pacto facilliмè ſimul & expediтiſſimè vniuerſa perdiſceret, & optimè

σοις. τοῦτο δ' ἤδη σοι προσαγαγεῖν αὐτόν. ἃ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω ποιήσας, καὶ προξενήσας αὐτοῦ, καὶ πολιτῶν γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἐκάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔμπροσθεν, ἄν Ἀνάχαρσι, πάντα ἰάραχας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο οὖν βλῶσα. τοῦδε ἡ Ἐκάς. ἐν τι ξυν, σύμκαιρός σοι ἔσασι, πάντως σε φιλοῦσι, τηλικοῦτόν γε τὸ καλὰ τὸν παρεβύτην τοῦτον. ἀπάντων ἐπιδήσῃ τῶν ἐν Σκυθίᾳ, σωὰν ἀνδρῶν. ἔχεις τῆς ἀποδημίας τὰ ἄθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ Ἑλληνικὸς κανὼν, τοῦτο ἄθλημα τῆς φιλοσοφίας τῆς Ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς ἄρα ἀμφοτέρωθεν ὤν, ὅς σωίζει Σόλωνι, καὶ φίλῳ χαίρει ἀνδρί. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἥκω ὁ Σόλων ὧδε λάβρος, οἷα δὴ ἔκφυτος. ὡς

mis quibusque innoteſceret. Aliam verò ad hæc conſequenda viam compendioſiorem non tenebam, quàm ſi hunc tibi adductum familiarem feciſſem. Itaque ſi Solonem ego planè pernoui, ſic facies, ac illum in bonorum notitiam & ſtudium perduces, & germanũ ciuem Græciæ eſſe oſtendes. Et quod tibi paulò antè dixi, Anacharſi, omnia iam viſo Solone cõſpexiſti. Hoc ſunt Athenæ, hoc eſt, ipſa Græcia. Neq; ampliùs hoſpitem te eſſe puta. Omnes te nouerunt, omnes certatim amore te proſequuntur. Tantum tibi in hoc ſcne bonorũ repoſitũ eſſe ne dubites. Omnium in Scythia relictorum te capiet obliuio, iuncta cum illo conuerſatione. Habes peregrinationis tuæ præmia, ac amoris finem tantopere deſideratum. Hîc tibi Græca eſt regula, neq; nõ Atticæ philoſophiæ index certiſſimus. Quare hoc tibi perſuade, cum eſſe multò feliciſſimum, quicunque cum Solone verſatus fuerit, eoq; amico vtitur. Perlongum eſſet referre, quãtum cùm Solon ſit delectatus munere,

cum

ὡς δὲ λοιπὸν συνῆσαν, ὁ μὲν παιδείαν, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ προσάγων τοῖς βελτίοσι καλοῖς, καὶ πάντα πόνον ἐκίνει καὶ ἐμηχανᾶτο, ὅπως ἂν ἅπασι ἀγαθοῖς ἐμπλέξῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὁ δὲ τιθασὸς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲν τὸν ἕτερον πόδα ἐκὸν ἄνω ἀφιστάμενος. ὡς γοῦν ἀπῆσχετο ἀνὴρ ὁ Τόξαρις, ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς τοῦ Σόλωνος ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ, καὶ πᾶσαν ὧν γνάριμος, καὶ ἐτιμᾶτο ἀπ' ἐκείνου· οὐ γὰρ μικρὸν ὧν Σόλωνι ἑαυτῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τούτῳ, ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο. καὶ ἐφίλουν, ὡς ἐκεῖνον· δοκιμάζοι, ἢ ἐπῄνουν ἀεί τι ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολλὰ, καὶ ἐμύουν ἐκ μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρσις

tum quibus verbis respondérit, ita vt in reliquum tempus dulcissimè simul & coniunctissimè conuixerint, alter quidem illorum, nempe Solon, docens & instituens rebus pulcherrimis, & amicum Anacharsin in omnium familiaritatem aggregans, Græcorumque optimatibus adducès, tum per omnia diligentissimè curam agens, quo pacto quamiucundissimè in Græcia in precio hæbitus præcelleret. Alter autem admirandam illius sapientiam attonito animo admiratus, ne altero quidem pede volès à senis latere discedebat. Itaq; quemadmodum illi pollicitus fuerat Toxaris, ex vnico Solone in punctio tèporis vniuersa cognouit, ac ommbus innotuit, & illius gratia à cunctis familiariter colebatur. Neq; enim mediocri laude Anacharsis virtutes solebat extollere Solon: verùm hominibus & hoc moris erat, vt quemadmodum Solomi legislatori libenter dicto audientes erant, amore quoque & beneuolentia prosequebantur, quoscunq; ille aliquo precio dignos esse existimabat, ac prorsus eosdem in reliquũ vitos optimos esse credebãt. Solus verò ex Barbaris Anachar-

σις ἀμποίητος γιγόμενος, ἀ
χὴ Θοξένῳ πισθάν, καὶ τῇ
τὸ ἰσρουῦντι περὶ αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἂν οὐδὲ ἀνίσριψεν, οἶ-
μαι, ἐς Σκύθας, εἰ μὴ Σόλων
ἀπέθανε. βούλιοθε οὖν ἤδη
ἐπαχάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος,
ὡς μὲ ἀπέφαλος πιεινοσοίκι;
ὥρα γὰρ ἀδηγύσα, οὗ τινός μοι
ἕνεκα ὁ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυ-
θίας, καὶ Τόξαρις τὰ νῦν ἐς
Μακεδονίαν ἥκετον, ἔτι καὶ
Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἐπα-
γόμενος Ἀθώνιθεν. φημὶ δὲ
ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν
τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ πρὸς
Χαείτων, μὴ νεμισόσητί μοι
τῆς ἀκόνος, εἰ βασιλικῷ ἀν-
δρὶ ἰμαυτὸν ἔικασα· βάρ-
βαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος.
καὶ οὐδέν τι φαύλε ἂν τοὺς
Σύρες ἡμᾶς φαυλοτίρους ἔ-
ναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ οὐδὲ
κατὰ τὸ βασιλικὸν ἀσποιῶ
τἀμὰ ἐς τὸ ὁμοιότητα, κατ'
ἐκεῖνα δέ, ὅτι γὰρ πρῶτον ἐ-
πιδέμησα ὑμῶν τῇ πόλει,

sis initiatus est, ac ciuitate donatus, si Theoxeno fides habenda est, qui præter cætera & hoc de illo literis ac memoriæ prodidit. Sed neque, vt opinor, retrò ad Scythas Anacharsis abiit, nisi Solone mortuo. Vultis igitur fabulæ finem iam imponam, ne sine capite obambulet? proinde iam tempus est cognoscendi, ciues, cuius rei gratia mihi Anacharsis ex Scythia, & Toxaris in præsentia venerunt in Macedoniam, ad quos Solonem quoque adultæ ætatis hominem ab Athenis adduxi. [k] Siquidem aio & me non dissimile quiddam cum Anacharside passum esse. Ac per Gratias vos obsecro, ne indignabundo animo mihi vitio vertatis similitudinem, si viro regio meniet ipse comparauero. Barbarus enim ille fuit: cæterùm nos Syros vlla in re Scythis deteriores non facilè dixeris. Atqui nec res meas cũ regia magnificẽtia cõponere annitor similitudine, nisi quantum ad ea quæ diximus. Nam cùm primùm in vestrã vrbẽ hospes immigrassem,

ἐξιπλάσ-

statim

ἐξεπλάγην μὲν εὐθὺς, ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐνοικούντων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἄλλην ἁπάντων εὐδαιμονίαν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὅσῳ γοῦν ἐντεῦθεν ἐπὶ πλεῖστον πρὸς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξαρκοῦν θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νησιώτης ἐκεῖνος ἀπεσκίρτησε, πρὸς τὴν τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμπροσθεν οὕτω διατεθεῖσθαι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀκμῇ δι' ὅλου, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον, Ἀνθεῦσαν ἐν γαθοῖς πᾶσιν, οἷς θαλὴ πόλις. οὕτω δὴ ἔχων, ἐνενοούμην ἤδη περὶ τῶν πραγμάτων, καὶ τὸ μὲν ἀδέξιον τὸν λόγον ὑπῆρ, πάλαι ἐνδοκιμοῦν· νῦν γὰρ ἂν ἄλλοις ἐδόκει, σιωπῇ παροδεύσας τηλικοῦτον πόλιν; ἐξὸν γὰρ, ἐπ' ἀκτοχρύσῳ ἰόντα τὰληθὲς, οἵ τινες οἱ προὔχοντες ἦσαν, καὶ οἷς ἄρ τις προσπεσὼν, καὶ συγγρα-

statim animo obstupefactus sum, visa eius & amplitudine & pulchritudine, ac incolarum multitudine, aliaque potentia & splendore omni cognito. Itaque multo tempore animo hærebam attonitus ad hæc, nec poteram omnia abundè satis admiratione prosequi: cuiusmodi quiddam & [1] insularis ille iuuenis conspectis Menelai ædibus passus est. Neque verò alium ego obtinebam animum, intuitus vrbem tanto vigore vigentem, ac iuxta Poëtam illum omnibus bonis florentem, quibus ciuitas felix & beata solet affluere. Hoc iam affectus animo, deinceps de ijs quæ agenda forent, meum deliberabam. Iam enim olim constitutum habebam oratione vos & laudibus illustrare. Quibus enim alijs ostendi, silentio tam præclaram ciuitatem prætereuntem? Quippe quærebam (neque enim veritatem prudens celabo) si qui essent qui reliquos dignitate anteirent, & quos aggressus aliquis, ac

συγγραψάμενοι προσάτας, σωσαμένοις χῶρο πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ εἷς, ὥσπερ ὦ Ἀναχάρσιδι, καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον οὐκ αὐτοῖς συλλαβαῖς ἔλεγον· ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοί, καὶ δίκαιοι ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἂν μάχοιο τοιούτους εὕροις ἄνδρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἐστὸν ὑμῖν ἄνδρα ἀείσω, γνοὺς μὲν καὶ ἀξιόματι πολὺ προέχοντε ἁπάντων, παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων ἀκριβείᾳ τῇ Ἀττικῇ ἀκριβῶς παραβάλοιτε ἄν. ὁ δὲ παρὰ τοῦ λόγου θεσία, πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς ἀυτοὺς, καὶ τετύχηκα ὅ, τι ἂν ἄριστον ἢ τῇ πόλει. πλὴν μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ πλὴν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ὑμῶν μεγαλόψυχον, καὶ τὸ μετ' εὐνοίας ἀδέκαστον, καὶ τὸ πρᾶον,

hiſtoria de illis memoriæ prodita, adiutoribus vteretur ad omnia. Ibi verò mihi non vnus, quemadmodum Anacharſidi, & ille quidem barbarus Tozaris, ſed plures, aut potius omnes eadem tantùm non iiſdem ſyllabis reſpondebant. Multi quidem & alij præclari & induſtrij viri, ô hoſpes, in hac vrbe habitant, nec temerè alibi eiuſmodi viros inuenies perinde bonos. m *Duo tamen cumprimis ſunt longè optimi & præſtantiſſimi, generis ſplendore & dignitate omnibus longè ſuperiores: cæterum diſciplinarum cognitione ac dicendi facultate, Atticæ Muſæ eos non abſurdè comparaueris. Populi mirus erga illos fauor, & ſtudium ſingulare exiſtit. Et hoc quoque quod in ciuitate optimâ & præſtantiſſimum eſſe conſtat, illorum bonitatem, & obuiam erga hoſpites humanitatem, nullamque in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam coniunctam cùm beneuolentia, tum animi*

manſue-

φ, καὶ τὸ ἀπροόπτου, αὐτ
τοῖς ἄν ἄποις διηγήσασθαι, πα-
ραθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ἐς
μέσον θαυμάσας, μικρὰ καὶ
τ ἀστεῖα οἰκίας ἕνεκεν, ἧς καὶ
πατρὸς, ὃ μὲν, ἃ τινα Σόλω-
να, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην
ἐνενόεις· ὁ δὲ υἱὸς, καὶ ὁμοίας
μορ, αὐτίκα ἀπάξει σε. οὕτω
μίγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρέν-
τινά τινα τῶν ἀμορφίαν. ἃ
δὲ καὶ φθέγξαιτο μόνον. οἰκέ-
σεται σε ἐκ τῶν ὄντων ἀνα-
δησάμενος, ἕωσπερ ἂν Ἀρρο-
δίτην ἐπὶ τῇ γαλήνῃ ὁ ναύ-
της ἴδῃ, ἢ γε τοι πόλις ἅ-
πασα, κινηθεῖσα ἀκούσῃ,
ὅτου ἂν ἀκμὴν ὁρᾶσθαι παρ-
ἐλθοι. ἐκεῖθεν φασὶ τὸν τότε
Ἀλκιβιάδην πρὸς τὴν τῦ Κλει-
νίου γυναῖκα, παρ' ὅσον ἦν
μὴ ἐν ἀστεῖ μακρᾷ μεταβολῇ
σ ἐρασθῆναι, ὧν ἐράσθησαν τῇ
Λακεδαίμονι. τοῦτον ἔχει πόλις οὐ
φιλᾶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖται

manſuetudinem & morum facilitatem quibuſuis acce-dentibus expoſitam, ipſe hauddubiè alijs verbis cele-brabis, paulò pòſt harum rerum factio periculo. At-que vt mireris impenſuis, ex vna eademque familia ſunt pater & filius. Alter qui-dem non alius quam ſi Solo-nem, aut Periclem, aut Ari-ſtidem animo conceperis, alter verò filius, te ſaltè con-ſpectum actutũ domum ab-ducturus eſt. Adeò præſtantĩ corpore viſendus eſt, & ma-ſcula quadam forma deco-rus & amabilis. Quòd ſi mo-dò ore vocẽ ſoluto loqui in-ceperit, ducet te reuinctum ab auribus. tantam dicendi venerem, & verborum ſua-uitatem iuuenis in lingua ſi-tam poſsidet. Quinetiam [n] vniuerſa ciuitas ad audien-dum inhiat, quoties ad popu-

lum verba facturus progreditur: cuiuſmodi aiunt Athenien-ſibus quondam accidiſſe in Cliniæ filio adamando, præter-quam quòd non multò pòſt eos amoris ſummè pœnituerit, quo [o] Alcibiadem complexi fuerant. Porrò hunc non ciuitas ſolùm arctiſsimè diligit, verumetiam reuerenter habere non

ἥδη ἄξιοι. καὶ ὅλως, ἂν τοῦτο ἡμῖν δημόσιον ἀγαθὸν ᾖ, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος. ἃ δὲ αὐτός τι, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, διξαυτό σι, ἢ φίλον ποιήσαντο, πᾶσαν ἕξεις τὴν πόλιν· καὶ ὑποσύσα χεὶ τὴν χέρα ἕξετο μόνον, καὶ ἐκ ἔτ' ἐνδοιάσιμα τὰ σά. ταῦτα νὴ τὸν Δί' ἅπαντες ἴσασιν, ἃ χεὶ καὶ ὅρκον ὑπόχρεω ἐμὸν ἔσεσθαι λόγῳ· καί μοι, ἤδη πέρωμένῳ, τὸ πρῶτόν γ' προσέσεσθαι ἀρκεῖν ἔδοξε. οὐχ ἅδρας τοίνυν, ἀλλ' ἀμβολᾶς ἔργον, ὡς ὁ Κῆος φησίν, ἀλλὰ χεὶ πάντα μὲν κάλων κινᾶν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ μίγνυσθαι, ὡς φίλοι ἡμῖν τοῖσδε γένοιντο. ὧν γὰρ τῦδ' ὑπάρξει, ὦδέ πως πάντα, καὶ πλεῖ ἴσα εἰσί, καὶ παρομοιωμένα θάλασσα, καὶ ὁ πλοῦς πλησίον.

dedignatur. In summa, vnicum hoc nobis populare bonum est hic vir, & ingens commoditas omnibus. Hic si te & eius pater susceperint, & tecum amicitiam & societatem fecerint, totam ciuitatem deuinctam habebis. Tantùm autem ad illum manus extendenda est, nec amplius res tuæ erunt in ambiguo. Hæc per Iouem ab omnibus dicebantur, esse iureiurando oratio mea mihi confirmanda sit. Ac mihi iam earum rerum facienti periculum, ne minimam quidem partem dicendo assecutus esse videor. Itaque nec desidiæ, neque moræ indulgendæ locus est, vt ait Poëta Ceius, verùm omnes rudentes pariter mouēdi sunt, præterea nihil non dicendū & faciendum, quo in amicitiam illorum insinuemur. Quod quidem si ex sententia consecuti fuerimus, tranquilla sunt omnia, & nauigatio non improspera, ac mare placidum, & portus in propinquo constitutus.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HOSPES.] *Aut hospitum excipiendorum præfectus. Suidas: προξένους ἐκάλουν, τοὺς τιτυγχάνοντας, εἰς τὸ ὑποδέχεσθαι τοὺς ξένους, ἐξ ἄλλων πόλεων ἀφιγμένους. i. Proxenos appellabant, qui essent hospitibus excipiendis præfecti. Hic enim erga peregrinos humanitatis laudem & imaginem continet.* *b* Non fuit.] *Exempli narratio, qua quos laudare instituit, cum veteri Solone comparat, eosq; quasi omnium aliorũ instar quoddam facit.*

c Anacharsides.] *Vide huius vitam & epitaphium apud Laërtium. Nam is Scytha natus, inter celebres philosophos habitus est Athenis, de quo fertur epigramma hoc Ioannis Alexandri Brissicani, ad Ioannem Fabrum:*

Hospes Anacharsis Scythicis egressus ab oris,
(Nam patriæ morum est nomine victus amor)
Multorum mores, multorum vidit & vrbes:
Nempe Ithaci fertur laus ea prima ducis.
Tandem animi linguæq; vt cultũ absolueret, vrbem
Cecropiam celeri pergit adire gradu.
Atq; isthic simili Græcorum ornatus amictu,
Nam Scythiæ dederat cætera cuncta suæ.
Viuendi non pauca exempla accepit Athenis:
Vrbs equidem exemplo, sæpe iuuare solet
Dogmata tum magni didicit consulta Solonis:
Sic tacitas vires sæpe magister habet.
Idem hospes Latijs nunc se quoq; finibus infert,
Romana immutans pallia Græca toga.
Illi, igitur qui mos tuus est me interprete, amicos,
Pande fores, placido suscipe & hospitio.
Certè hominem sic istuc cupiat quod dicitur esse,
Sincera hospitij tessara sola facit. (gat,
Quòd si illam improbitas morũ, faber optime, fran-
Nõ video quidnam turpius esse queat. *d* Octipedes.] *Scythico proverbio dicebantur, quibus rusticanæ tantum opes erant, quiq; duos possiderent boues, & currum vnum. Inter opes enim rusticanas, præcipuè recensat Hesiodus lib. 2. O-*

perum & dictum τὸν βοῦν ἀροτῆρα. i. *bouem aratorē.* e Ablegare.] *Morem hunc mittendi ad Zamolxim, ſcribit Herodotus in 4. Strabo in 7. & Suidas in dictione Ζαμόλξις.* f In Ceramico.] *Locus erat Athenis, vbi, qui in bello ceciderant, ſepeliebantur: autore Suida. Meminit & Pauſanias in Græcia, Attica, & Lucianus in Piſcatore. Item in Meretricio Meliſſæ & Bacchidis, vbi pro loco, in quo meretrices habitabant, capitur.* g Atque ex his ipſis Atticis.] *Athenienſes ſe dicebant eſſe αὐτόχθονες, quaſi interrigenas dicas, ex ipſa terra genitos, ipſius terræ alumnos, indigenas. Aiunt Erichthenm ex terra editum, præbuiſſe argumentum, vt Athenienſes, quibus is imperârit, terra item geniti cenſerentur, ac nominarentur αὐτόχθονες, ſicuti etiam docuit Plato. Proinde eius rei ſymbolum τέττιγας.* i. *cicadas aureas ſolitos geſtare, dictoſq; eo nomine Tettigophoros. Etenim eiuſmodi traditur animalis origo. Cuius rei teſtis quoq; locupletiſſimus eſt Thucydides hiſtoria prima, id quod Virgilius, in Cyri indicat:*

Aurea ſolenni comptum quem fibula ritu,
Moſopio erecti, nectabat dente cicadæ.

Meminit & Iuſtinus libro 2. & Demoſthenes in Oratione περὶ τῆς παραπρεσβείας: μόνοι γὰρ τῶν πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς. Tertullianus in libro de velandis virginibus. Athenæus in lib. 8. Δειπνοσοφιστῶν. Verùm omnium copioſiſſimè, interpres Ariſtophanis in Nubibus: οἱ μὲν παλαιοὶ κρατῆρα τὸν αὐχμηρὸν, τὸν τριχῶν χρυσῶν ἐχρῶντο τέττιξι πεπρισμένον, ὅτι αὐτόχθονες ἦσαν, &c. Quo loco citat & Thucydidem eius rei authorem. Erechthei filias in numero deorum habitas M. Cic. refert. h Itaque huius negociationis.] *Cicero lib. 3. Officiorum, mercatum bonarum artium appellat. Max. Tyrius Platonicus, Sermone 17. ſcribit, Pythagoricos honeſtam mercaturam in Græciam miſiſſe, nempe ex Italia ſcientias quaſdam Athenas vſque. Plato in Sophiſta & in Pythagora, docet longè nos attentiores eſſe debere in diſciplinis, quàm in alijs mercibus emendis. In eundem modum & Iſocrates admonet, eſſe longè quàm turpiſſimum mercatores immenſa maria tranſmittere, quò facultates ſuas augeant, & adoleſcentes neutiquam induſtriæ contendere, quo rectam animi conſtitutionem è bonis ſtudijs aſſequantur.*

i Sed

i Sed age.] *Per suos deos vnaquæque gens iurare consuevit. Scytharum dij sunt Acinacis, Zalmois & Ventus. Vide Lucianum in Toxaride.* *k* Siquidem aio.] *Adaptatio suæ causæ.* *l* Insularis ille.] *Telemachus, scilicet ex insula Ithaca, Homerus Odyss. d. Menelai domum ex auro, electro, argento & ebore concinnatam, cum stupore quodam miratur.* *m* Duo tamen.] *Collatio & amplificatio personarum.* *n* Vniuersa ciuitas inhiat.] *ἡ πόλις ἅπασα κηλωτὸν ἦσαν.* id est, *vrbs tota hiantes auscultant. Synthesis est generis & numeri.*

o Alcibiadem complexi.] *Hoc abundè scribit Plutarchus in Alcibiade, Aristophanes in Ranis, & Val. Maximus lib. 7. de Sapienter factis & dictis.*

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ.

QVOMODO HISTORIA scribenda sit.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdascalicus liber est, continens præcepta ac regulas de historia scribenda. Diuiditur autem in duas partes. In priore exposito fine seu officio Historici, & confutatis ijs, qui duplicem Historiæ finem faciunt, vtile videlicet & delectabile, mox vitia recenset, quæ tum in verbis & compositione, tum in ipsis rebus vitanda sit, & hoc sub exemplis aliorum, quo quique modo aut genere peccârint, ostendendo. In posteriore autem parte primùm quæ afferre ad hanc rem, quæque antea quasi domi suæ comparata habere debeat is, qui ad scribendam historiam accedit, exponit. Deinde regulas primùm de rebus, deinde de expositione & phrasi verborum, postremò & de partibus operis tradit, etiam hic exemplis aliorum præcepta sua confirmando.

[Orditur autem ab occasione, quam collatione Abderitici morbi amplificat.

Βδηρίταις φασὶ, Λυσιμάχῳ ἤδη βασιλεύοντι, ἰμπεσεῖν τι νόσημα, ὃ λοιὸν φίλημα, τοιοῦτον φρενιτάσαι μὲν ἐκ τὰ πρῶτα παντὶ μὲν ἅπαντας, ἐξ τῶν πρώτην νύκτα ἐφορμήσαι, καὶ λιπαρῶς ὧν πυρετῷ, περὶ δὲ τὴν ἑβδόμην, ζέσαι μὲν ἅμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυῆναι, ζέσαι δὲ ἐφ' ἕτερα ἐπιῤῥύμπτον πολύν, καὶ οὕτω ἔλαφρόν τὸν πυρετὸν, ἐς γαλεπόν δή τι πάθος μεῖναι τὰς γνώμας αὐτῶν. ἅπαντα γὰρ ἐσφαλῶς διάπαρ ἐκινοῦντο, καὶ ἐλαμβάνε ἐφ' ἑνὸς, καὶ μίαν ἐπιβόαν, μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμανώδαν, καὶ τὴν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐμίλει διεξῆσαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἡ πόλις ὠχρῶν ἅπαντων καὶ λιπῶν. τῶν ἑβδομαίων ἐκείνων τραγῳδῶν· Σὺ δὲ ὦ θεῶν τύραννε, καὶ ἀνθρώπων ἔρως, καὶ

Bderitis [a] aiunt Lysimacho [b] iam regnante morbum incidisse, optime Philo, huiuscemodi quendam Febricitari principiò quidem cœpisse per vrbem vniuersos, primo statim die febri cōtinua ac valida grauiter correptos. Circà septimum autem diem aliis quidem multus è naribus profluens sanguis, aliis verò exortus sudor, etiam ipse immodicus febrim dissoluit, ac finiit. Cæterùm ridicula quadam perturbatione mentes illorum idem hic morbus inuoluit. Omnes enim quasi ad [c] Tragœdias agendas impellebantur, & Iambica personabant, multúmque vociferabantur. Maximè autem Euripidis Andromedam canticis referebant, & Persei sermonem per vices recitabant. Plenáque adeò ciuitas erat pallidis & macilentis illis septimanis Tragœdis notum illud:

At ô tyranne hominumq́ diuarumq́, Amor,

Et

καὶ τἆλλα μιχθέντα τῇ φωνῇ ἀναβοήσωσι καὶ ζῦτο ἐπιβοήσωσι, ἄχρι δὴ χαμοῦ, καὶ μέχρι οὗ μεγαυχήσωσι, ἐπαύσωσι λυμαινόμενοι αὐτούς. οὐ γὰρ δὴ μοι δοκῶ ζῦ διὰ τοῦτο παρασχεῖν Ἀρχέλαος ὁ τραγῳδός. ὡδοιπορηκότι, μισοπονηρότατοι ἄνδρες, ἐν τῷ φλοιῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς τῷ Ἀνδρομέδᾳ, ὡς συρίξαντι ἐκ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλούς, καὶ ἀναστάντας ὕπερον ἐκ τῆς τραγῳδίας παρελθεῖν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρήσοντας δ' Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν, καὶ τῶν Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τῷ ἐκάστου γνόμῳ συνεπιζομένης. ὡς σοῦν φασιν, ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀδημονητικὸν ἐκεῖνο καὶ ὃ σὺν τοῖς πολλοῖς τῶν πεπαιδαγωγημένων συνελύνετο, ἐχ' ὅτῳ τραγῳδᾷ. ἵνα τοίνυν μὴ ἄμ' ἕτερα παρίκαιρον, ἀλλοφύλοις ἰαμβείοις, ἀλλοφύλοις ἐπιστομιζόμενοι, ἀπ' ἀρ' οὗ δὲ τάχιστα ποσὶ ταῦτα κινήσωσι, ὁ πό-

Et cætera quæ sequuntur, magna voce exclamantibus, & hoc in longum vsque, donec superueniente iam hyeme, frigus nimium obortum ab insania ac nugis istis cohiberet ipsos. Cæterùm verò eius rei videtur mihi præbuisse Archelaus Tragicus Poëta, qui illis temporibus celebris erat, qui media æstate, multóque æstu, Andromedæ fabulam ipsis egerat, ita vt multi ex theatro redirent febricitantes, & mœstibus euersi postea in eandem Tragœdiam delaberentur, obuersante illorum memoriæ Andromedâ, ac Perseo vnà cum Medusa singulorum animis & cogitationibus obuolante. Vt igitur alterum cum altero comparetur, quemadmodùm vulgò dicunt, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore pleroſque doctorum inuasit: [d] non vt ipsi quoque Tragœdias agant. nam in hoc minùs delirarent, alienis Iambicis, ijſq; haud malis occupati: sed ex quo obuia illa, & velut ante pedes exposita semel

ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ πρᾶγμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νίκαι, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἐσπούδακε συγγράψαι. μάλιστα δὲ Θουκυδίδης, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ Ξενοφῶν τοῦ ἡμῖν ἅπαντες, καὶ ὡς ἔοικε, ἀληθὲς ἄρ' ἦν ἐκεῖνο, τὸ· Πόλεμος ἁπάντων πατήρ, ἅτε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνίσχοντος, ὑφ' ἑνὶ τῷ πληγῇ. ταῦτα δέ γε, ὦ φίλτατε, ὁρῶντα καὶ ἀκούοντά μοι, τὸ τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο ἀνεθορεν. οἱονεὶ γὰρ ὁ Φίλιππος ἤδη ἐπὶ τοὺς Κορινθίους πάντας ἐξεβάλλετο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν· ὁ μὲν ὅπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ λίθους φαρέτρας, ὁ δὲ τοιχοδομῶν τοῦ τάχους, ὁ δὲ ἵππους ἐπισκευάζων, ὁ δὲ ἄλλο τι τῶν χρησίμων ἐπιτηδῶν. ὁ δὲ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπὶ μηδὲν ἔχων ὅ, τι καὶ πράττοι (οὐδὲ

semel moueri cœpêre, puta bellum istud aduersus Barbaros, & vulnus in Armenia acceptum, continuæq; victoriæ illæ, nemo vnus iam est qui non historiam scribere velit: imò verò Thucydides, & Herodoti, & Xenophontes, cunctis nobis facti sunt: & vt apparet, verum illud tandem fuit, quod dicit: [e] Bellum omnium pater est: quando-quidem & historiarum scriptores tam multos procreauit, idq; vna hac plaga. Hæc igitur, ô amice, postea-quam viderem atque audirem, Sinopensis illius in mentem venit. Quando enim Philippus rex ferebatur cum exercitu iam aduentare, Corinthij omnes trepidi turbari cœperunt, & pro se quisque sedulò facere: alius quidem arma apparando, alius autem saxa comportando, alius muros ciuitatis reficiendo, alius propugnacula & turres suffulciendo: demiq; alius aliud aliquid quod ad rem pertineret, subministrando. [f] Diogenes autem cùm hæc aspiceret, quoniam ipse nihil haberet quod ageret (nemo

(ἐδὲις ἦν αὐτῷ τῶν ἐκεῖ ὑπηρε-
τῶν) ἀμφιασάμενος τὸ ῥάκος
τοῦτο, σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς
ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγ-
χανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω
δοῦ Κρανίου· καί τινος τῶν
συνόντων ἐρομένου, τί ταῦτα
ποιεῖς, ὦ Διόγενες; ἀπολίω, ἔ-
φη, ἀφ' ὧν τὸν πίθον, ὡς μὴ
μόνος ἀργὸς ἅπασιν ἐν τοῖς
οὖσιν ὑπάρχοιμι. ἀλλὰ τὸν
σὸν, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος
ἄφρων ἄλλῳ ἐν ὕπνῳ πολυ-
φόρτῳ ᾖ καρῷ, μηδ' ὅσπερ
ἀσμενὲς θορυφόρημα, ἀνε-
χνὸς σιωπῇ παραφροίμην,
ἀκλὸς ἴσως δόκιμον, ὡς ἂν
νατόν μοι δοκίσω πίθον,
οὐκ ἰσοτίμως συγγράφειν, ἢ
πράξας αὐτὰς ἀπιφήσω. οὐκ ὄν-
τως μικροπόλιμος ἐγὼ, μηδ'
τοῦτο φάσκειν περὶ ἐμοῦ. οἶδα γὰρ
ἐμὲ ὁ δεινὸς ὁ δεινόν, ἐὰν λαβὼν
τις ἐπιχειρῇ κυλίειν, καὶ μάλιστα
οἷον τὸν ἐμὸν τοῦτο πιθάκνιον,
οὐκ ἄνευ καρτερᾶς ἐπιτρα-
μοῦμαι.

(nemo enim ipsum advllum
aliquod ministerium adhi-
bebat) cincto circum se pal-
lio, seriò admodum & ipse
dolium suum, in quo tum for
tè habitabat, & sursum ac
deorsum per Cranium volu-
tare cœpit: ac rogante quo-
piam ex familiaribus, &,
quid hoc, inquiente, Dioge-
nes agis? Voluto, respondit
ille, ego etiam dolium meũ,
vt ne solus ociosè feriari vi-
dear inter tot laborantes. Et
ego igitur, ô Philo, vt ne so-
lus mutus forem in hoc lo
quaci ac strepero seculo, nec
que perinde ac comicum ali-
quod satellitium cum silen-
tio hians præterueherer, non
abs re facturum me esse ar
bitratus sum, si quoad pos-
sibile mihi esset, etiam ipse
dolium volutarem: nõ histo-
riam scribendo, neque e-
tiam ipsas res gestas com-
memorando: non ita teme-
rarius equidem sum, neque
etiam hoc de me timeas licet. Noui enim quantum periculum hoc sit, si quis per saxa ac rupes volutet, & maximè tale, quale meũ est doliolum, ne validè quidem satis etiã fictum ac

coctum,

μαμμόον· δίκαιόν γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μικρόν τι λιθίδιον προσπαίσαντα, συλλέγειν τὰ ὄστρακα, τί οὖν ἔτι γνωσόμεθα, καὶ ὅπως ἀσφαλῶς μεθήξω τοῦ πολέμου, αὐτὸς ἐγὼ βέλτιστος, ἢ ὅτι φράσω. τοῦ μὲν λαμπροῦ, καὶ λύματος, καὶ φροντίδων, ὅσα τοῖς συγγράφειν ἔπεσιν, ἀπέχω ἐμαυτὸν, οἷς ποιῶν. παραίνεσιν δέ τινα μικρὰν, καὶ ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑποθήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσομαι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, ἢ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἄκρον γε τοῦ λαοξόου τοῦ ψηλοῦ προσαψάμενον. καὶ τοι ἐκ παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ἢ μᾶλλον, ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἰδίαν. ἀλλὰ νῦν ῥᾴδιον ἡγήσεσθαι, καὶ ἅπαν ἔνι, ἰσοείαν συγγράψαι, ἢν τις ἐρμηνῦσαι, τὸ ἐπιτεθὲν δικαίως. τὸ δ' οἰκεῖόν που καὶ αὐτὸς, ὦ ἑταῖρε, ὡς ὁ coctum, adeò vt si quis exiguum aliquem lapillum ipsi illidat, statim admodum testæ colligēdæ illi sint. Quid igitur decretum mihi est? & quo pacto bellum tutò confecerim, ipse extra telorum ictum constitutus? Dicam equidem tibi. [h] A' fumo quidem, & fluctibus, & curis, quæcunque historiam scribentem circumstant, abstinebo meipsum: admonitionem autem quandam paruam, & præceptiones hasce modicas scribentibus subministrabo, vt exædificationi saltem vnà cum illis adsim, etiamsi ab inscriptione abfuero, summo tantùm digito videlicet lutū attingēdo. Quamquam neque admonitione plerique opus esse sibi ad hanc rem putant, non magis quàm arte aliqua ad vadendum aut videndum, aut edendum. sed planè facillimum, ac promptum, & cuiuslibet hominis esse existimant historiam scribere, si quis modò exponere verbis possit quod vnquam in mentem venit. [i] Cæterùm nosti & ipse, ô amice,

quòd

ὡς οὐ τῶν ἐπιταχεῖσων, ἀλλ' ἐυθύμως σωτηθῆναι δυναμένων ἔστ' ἄρα, ἁπλᾶ εἴ τι ἐν λόγοις καὶ ἄπλως, ποικίλης τῆς ῥᾳστιδίου ἀνάμιξον, λίαν τις, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησίν, ὡς ἀεὶ κτῆμα σωτιθέναι. εἰδὼς μὲν οὖν οὐ πάνυ ποικὶς αὐτῶν ἐπισρίψων, ἐνίοις δ' καὶ πάνυ ἐναχθὴς δόξων, καὶ μάλιστα, ὀπόσοις ἄποτιτίλται καὶ ἤδη, καὶ ἐν ἕξ ἐοινῷ δίκαιος ἡ ἰσοφία. ἀ δ' καὶ ἐπιπλᾶ ἐκ τῶν τότι ἀκροασαμένων, μανία· ἄ γε ἐλπὶς ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταῤῥάψουσί τι τῶν ἅπαξ ἐκπυρωμένων, καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλέως αὐλὰς ἀφικομένων. ὅμως δ' οὐ χεῖρον καὶ πᾶς αὐτοὺς ἐλπάνους ἀρᾶσθαι, ἵν' ἤ ποτε πόλεμος ἄλλος συσῴη, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίους (οὐ γὰρ πᾶς ἡμᾶς γε ὁλμόσῃ ἄν τις, ἤδη ἐκπεπωμένων) ἴχωσιν

quòd hoc neq; facillimorum quippiam sit, neque eorum quæ negligenter ac temerè componi possunt: sed si quid aliud quid vsquam inter ea quæ oratione traduntur, multa cura opus habet, hoc certè habet, si quis, vt Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio igitur paucos fore, quos mea hæc oratio conuertet, imò quibusdam etiam molestus videbor: illis maximè, quibus iam opus suum absolutum est, & historia in publicum emissa. Quòd si verò etiam laudata est ab ijs, qui tum audierunt eam, insania profectò fuerit sperare illos immutaturos aliquid, aut transcripturos esse eorum, quæ iam semel edita atque auctorata, & quasi in regiam aulam relata sunt. Sed tamen non abs re fuerit, etiã eos ipsos admonere hîc, vt si quando bellũ aliud exortum fuerit, vel Galatarum cõtra Getas, vel Indorum contra Bactrianos (neq; enim aduersum nos puto quisquam aliquid mouere sustinebit, cunctis iam perdomitis et sub iugũ missis)

melius

ἔχωσιν ἅπαντα συντιθέναι, τὸν κανόνα τοῦτον προσάγοντας, ὡς πάντα κατὰ δόξαν αὐτοῖς ὀρθὰ ἔσται. ἐὰν δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε ὧν αὐτῷ πήχει, ὅσπερ καὶ νῦν, μετρούμενοι τὰ πράγματα· ὁ ἰατρὸς δὲ πάνυ ἀνιάσεται, ὡς πάνυ ἀβδηρίτου καὶ ὀξυθύμου πράγματος ἀνθρώπου δεησόμενος. Διὰ τοῦτο δὴ τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ῥᾴδια, τὰ δὲ φαύλως διδάσκειν, φησί, πρῶτα ἅπαντα ἄτιμα φεύγειν ὡς ἰσοτίμου συμφέροντος, καὶ ὧν μάλιστα καθαρτέον. ἔπειτα, οἷς χρὴ μὴ ἐξαμαρτάνοντας ὀρθῆς, καὶ ἵν' ἀνθ' ὑγιείας, ἀρχὴν τὸ εἶδαρ αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν ὡς τινα δεῖ ἕρπειν ἐφαρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστῳ, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐμφρακτέον, καὶ ὅσα παραβαλεῖν ἄμεινον, καὶ ὅπως ἐρεῖν ὑποπτεύσας αὐτὰ, καὶ συναρμόσας. ταῦτα μὲν καὶ τὰ δεόντα ὑπερορᾶν

melius ac rectius componere tamen possint adhibita hac quasi quadã regula, si modò recta eadé ipsis videbitur: sin minùs, ipsi quidem tamẽ eodem cubito, quemadmodum & nunc, metiantur negotiũ: medicus autem non admodũ ægrè ferret, si omnes Abderitæ isti volentes ac vltrò Andromedæ fabulam agãt. k *Porrò quando duplex huius consilij opus est (alia enim eligere ac sequi docet, alia verò vitare) principiò age dicamus quæ'nã fugienda sint ei, qui historiam scribet, & à quibus integrum ac purum maximè præbere se debeat. Deinde quibus rebus, vtendo nõ aberrauerit à recta via, & eò quò tendit, ducente: nempe quo exordio incipiendum sit, quo ordine res quæque iungendæ inter se, & componendæ sint, quis modus singulis adhibendus, quæ silentio prætereunda, quibus insistendum, & quæ cursu præterueheri satius sit, quomodo exponenda eadem, & coaptanda sint. Atque hæc quidem & his similia posteriore loco tractabimus, nunc*

μεν, νυν δ' τὰς ἁμαρτίας ἤδη ἄπασιν, ὑπόσα δοῖς φαίνωσι συμφέρουσι παρακολουθεῖν. ἃ μὲν δὴ κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τι φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ καὶ ἀκοαῖς, καὶ τῇ ἅπαν ἀτιμίᾳ, μακρόν τι ἂν εἴη διηθεῖν, καὶ τῆς παρούσης παρασκευῆς οὐκ ἴδιον· κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἁπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τι φωνῇ καὶ ἁρμονίᾳ, ἃ δ' ἐν ἰσοτιμίᾳ ἁμαρτάνουσι, τὰ δι' ὧν τὰ ἄρ' ὑμῖν ἐπιτηρῶν, οἷα ἐμοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξε, καὶ μάλιστα, ἂν ἅπασιν οὕτοις ἀναπιτάσῃς τὰ ὦτα. νῦν ἄκαιρον δ', μεταξὺ καὶ ἀκροωμένοις ἐνια, παραλείψατε ἴνιτα, τῶν ἤδη ἄνω συγγραμμένων. καὶ πρῶτον γε ἐκεῖνο, μὴ πλεῖον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπῶμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτ' ἐστὶν τὰ γενόμενα συμφέρα, δοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν ἁμαρτάνουσι, nus, nunc autem vitia ea commemorabimus, quæ male scribentes aut componentes sequi solent. Quæ igitur communia scriptorum vitia sunt, in verbis, in sonoritate, in sententia, & cæteris malè & insciter compositis, longum fuerit persequi, & á præsenti instituto etiá alienum. Nam communia, vt dixi, omnium sermonum vitia sunt, quæ in verbis & concinnitate vocum peccantur. Quæ verò in historia peculiariter quidá peccant, ea facilè deprehendas obseruando: id quod & mihi sæpenumerò vsu venit, inter auscultandum, & maximè si omnibus illis aures apertas præbueris. Sed non intempestiuum fuerit interea etiam exempli causa quædam eiusmodi repetere & commemorare, quæ iam ita compositæ atque edita habentur. Ac primùm quidem illud, quantum peccent, consideremus. Namplerique ipsorum neglectio eo vt rem ipsam perinde vt gesta est, exponant, in laudibus Imperatorum & ducum immorantur,

τὰς μὲν οἰκείας εἰς ὕψος ἐπαίροντες, τὰς δὲ πολεμίας καὶ πέρα τοῦ μετρίου καταῤῥίπτοντες, ἀγνοοῦντες ὡς ὁ σύνεσιν ὠνόμασε διάστασιν καὶ διαστάσεως ἰσότης ἡ ἰσότης πρὸς τὸ ἐγκώμιον. ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ διὰ αὐτῶν, καὶ τὸ τῶν μουσικῶν λεγόμενον τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν ὀνομαζόμενον πρὸς ἅπαντας, ἐπειδὴ ὧν μὴ ἐγκωμιάζουσι μόνοι ἐκεῖνοι μισεῖ, ὁπόσοις ἐπαινέσαι, καὶ ὑφράναι ἐπαινέμενον, καὶ ἀψαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν· ἃ δ' ἂν ἄρα τις ψεύδεται ἐμπιστὸν ἐκ ἰσότητος, οὐδὲ ἀκριβῶν ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλλον, ἢ τὸν ἀρτηριῶν ἰατρῶν παῖδες φασὶ τὸν τραχεῖαν παραλείφεσθαι. ἄρ' τις ἐς αὐτὸν καταπτύσῃ. ἔτι ἀγνοεῖν ἔοικασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων ἅπασα ἐπισχέσεως, καὶ διανοίας ἴδιοι, ἰσότητος δ' ἄποροι. ἐπεὶ

suos quidem in cœlum extollentes, contrà autem hostes vltra modum deprimentes, ignari videlicet quòd nõ angusto aliquo m *Isthmo diuisa & interfepta sint historia & encomium, sed magno quodam muro per medium eunte distincta, & musicorum illud,* n *dis dia pasõn, hoc est, bis per omnes chordas, quod dici solet, inter se distant. Siquidem ille qui encomium scribit, hoc vnum spectat, vt quibuscunque modis possit, eum quem laudandum suscepit, extollat atque oblectet: etiamsi per mendacium fortè id consequatur quòd tendit, parum id curat. At contrà historia* o *nihil falsum inferi sibi, ne paxillum quidem permittit, non magis quàm arteriam dicunt medicorum pueri, eam, quæ trachea siue aspera vocatur, quicquam potus aut cibi in se recipere. Rursum nescire idem videntur quòd & poëticè quidem & poëmata aliud promittunt, aliud historiæ, regulasq; diuersas habeant. Nam*

ἐκεῖ μὴ γὰρ ἀπρὰτὲς ἐκείνων ἑκάστου νόμῳ ἐστὶ, τὸ λόξαν ἑῷ ποιητῇ. ἔνθεν γὰρ καὶ λατόχῳ ἐκ Μουσῶν, ὅτῳ ἂν ἐπιπνεύσωσιν ἄρμα ἐξελάσαι δίκῃ, ὅτῳ τε ὕδατι ἄλλοτε, ἢ ἐπ' ἀνθρώπων ἄρουραν θαλλούσας ἀναβιβάσωνται, φόβῳ οὐδεὶς, οὐδ' ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἐπὶ μιᾶς σειρᾶς ἀναστάσας, ἀπορῇ ὅπῃ χῶ πῇ θάλασσαν, ἀλλὰ σὺν μὲ ἀχρήστοις ἐκείνοις, σωρεύῃ τὰ πάντα ἐκ τοιούτου θέτιν, ἀπὸ δὲ ὅτου ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλουσιν, ἐᾶσι ὁ ἐκείνου, Διὶ μὴ αὐτὸν ὅμοιον ἐν πλῷ ἐκφαλῶ, καὶ τὰ ὅμματα, τὸ σθένος ἅ, ὡς ἐκείνῳ αὐτῷ ὡς Ποσειδῶνι, πλὼ δὲ ζάνθῳ, ὡς Ἄρει, καὶ ὅλως, σωθῆναι ἐκ πάντων θεῶν γένοιτο ἄν. τὸν ἀχιλλέα καὶ Ἀτρόπῳ. ἐ γὰρ ἐκανὸς ὁ Ζεὺς, ἐδ' ὁ Ποσειδῶν, ἐδ' Ἄρευς, μόνῳ ἔκας ἀναπλῆσαι τὸ ἐκεῖ αὐτῷ.

Nam illi quidem libertas nullius alterius arbitrio subiecta est, vnáq; hæc lex est, quicquid poëta ipsi visum fuerit. Diuino enim spiritu agitur, & à Musis dependet, illarum numine afflatus: & siue equos alatos currui iungere voluerit, siue alios super aquam, aut in summas aristas ferri per illas attollet, nemo vetat: neque etiam quando Iupiter ipsorum ex vna catena alligata in sublime attraxerit pariter terram & mare, quicquam ex eo sibi metuunt, ne videlicet dirupta illa conterantur, ac pereant omnia illa deorsum præcipitata. Sed & si Agamemnonem laudare volunt, nemo prohibet quò minus illum Ioui similem faciant, & quod ad caput, & quod ad oculos pertinet: quod autem ad pectus attinet, fratri ipsius Neptuno, & quod ad balteum, Marti & omnino compositum quendam ex omnibus dijs oportet esse filium illum Atrei & Aeropes. Neq; enim sufficit Iupiter, neque Neptunus, neque Mars, vt singuli illius pulchritudinē ac formam compleant.

ἡ ἱστορία ἢ, λίθῳ τινὰ ζωγρα-
φίαν διαστῆσαι πεζολάβῃ, τί
ἄλλο, ἢ μίσητης ποιητικὴ, γί-
γνεται, τῆς μὲν ἀληθοφανείας ἢ
ἰκάνης ἱστορίας ἐκπεσούσης, τῶν δὲ
ἀναλίων ἢ τερατείαν γυμνῶν
τῶν μέτρων, καὶ ἀλλ' αὐτὸ ἐπι-
σημοτέραν ἐπιφαίνουσα; μίσ-
γα δίνιον, μᾶλλον ἢ ὑπέρμι-
γα τῶν ἀκάθ, ἃ [illegible]
τις χωρίσειεν τὰ ἱστορίας, ἢ τὰ
ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπισάγειν τῇ
ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας λοιπὰ-
ματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώ-
μιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ἀπερ-
βολάς. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλη-
τῶν τῶν παρ' ἡμῖν τούτων, καὶ
λοιμιᾷ πρίνινον, ἀλειφόμενοι
πυρράλοι, καὶ ὧν ἄλλο λόσ-
μον ὧν ἐπιτηδείων, καὶ φύκιον
ἐνδύοι, καὶ ψιμμύθιον, ὧν
πρόσωπον, Ἡράκλεες, ὡς κα-
ταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργά-
σαιτο, ἀσχημίας ὧν λόσ-
μον ἐκείνου, καὶ οὐ τοῦτό φη-
μι, ὡς ἐγὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν
ἱστορίᾳ ἐνίοτε, ἀλλ' ἐν καιρῷ
ὧν πρόσκοντι ἐπαινετέον,

At verò historia si quam huiusce modi adulationē recipiat, quid aliud quàm penestris quædam poëtice redditur, grandiloquentia ista verborum carens: cæterùm reliquas illas præstigias ac vanitates nudas absq; versibus, & ob hoc etiam magis conspicuas ostentans? Magnum igitur hoc, imò magis plus quàm magnum vitium fuerit, si quis nesciat ea quæ historiæ propria sunt, ab iis quæ sunt poëtices, separare, sed introducit in historiam alterius ornamenta & fucum, fabulas videlicet & laudes, & eos qui in his rebus veritatis excessus fiunt: non secus ac si quis athletæ alicui istorum validorum & vehementer robustorum purpuram induat, ac cæteris ornamentis meretricijs eum exornet, præterea & fuco & cerussa faciem eius oblinat. Vt enim, dij boni, omninò ridiculum redderet, deformando ipsum ornatu illo? Atqui non hoc dico, quasi non & laudandum in historia interdum sit, sed suo loco & tempore laudandum, modumq;

τὸ μέτρον ἐπαίνου τοῦ πράγματος, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγινωσκόμενοις αὐτά. καὶ ὅλως, πρὸς τὰ ἐπαινούμενα ταῦτα τὸ ζητοῦντα, ἄκρως μετρίως ὕστερον ἐπιδέξομαι. ὅσα δ' οἴονται ἁπλῶς διαφέρειν πρὸς λόγον τοῦ ἐπαίνου, ἐστὶ τὸ τερπνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ δεῖ πάντα ἐπιτηδεῖα εἶναι τὸ ἐγκώμιον ἐπὶ τοῦτο, ὡς τερπνὸν, καὶ ὠφέλιμον τοῦτο ἐντυγχάνοντας, ὄψει ὅσον πλανῶνται· πρῶτον μὲν διαιρῶν τὴν διαίρεσιν κακῶς· ἓν δὲ ἔργον ἐπαίνου καὶ τοῦτο, τὸ χρήσιμον, ὅσπερ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνον συνάγεται, τὸ τερπνὸν δ', ἅπαντος μᾶλλον, ἐὰν μὴ αὐτὸ παραπολουθήσῃ, ὥσπερ καὶ ἁλῶ καὶ ἀθλητῇ, ἐὰν μὲ, ὅλον ἐποίησα ἀφ' Ἡρακλείους γενέσθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότου, γενναῖόν ὄντα καὶ τῶν ἄντιγενναιοτάτων ἐπαινέτορον ἀλκιμώτερον, ἐὰν αὐτὸς μὲν ἄσχημον καὶ ἀφθῶσα ἄν τοῦ ὄψιν, Ἀλκαῖος δὲ καλὸς, ὁ Μιτ-

modumq; rebus adhibendũ esse censeo, ne qua molestia afficiatur ij qui in posterum hæc eadem aliquando legẽt. Et in summa, ita hæc omnia moderãda sunt, quasi posteris, non præsentibus scribantur, vt & paulò pòst ostendemus. Porrò qui putant rectè diuidi in duo historiã, puta in iucundũ & vtile, & ob hoc & encomium in eam introducũt, tanquã quod & iucundũ sit, & delectet legẽtes: vides nimirũ quantum à vero aberrent. Primùm quia dẽ diuisione mala atq; adulterina vtẽtes. Vnum enim ouus est historiæ, & vnus finis, vtilitas, quæ ex sola veritate cõciliatur. Iucundum verò si & ipsum sequatur, melius quidẽ hoc, perinde vt si forma seu pulchritudo athletam: sin minus, nihil vetat ab Hercule prognatum esse Nicostratum illum Isidoti filium, generosus cũ sit, & vtroque colluctatore suo fortior, etiamsi ipse quidem quod ad faciem attinet, turpissimus videatur: Alcæus autem formosus ille Mi-

λάσι, ἀνλαγωνίζοιτο αὐτῷ, μὴ ἱρόφρυος, ὥς φασι, τὸ Νικοστράτου ἦν. μὴ δίνιν ἡ ἰσνεία, ἃ μὴ ἄπαντα τὸ τερπνὸν, παρισμοροῦσαι, ποιεῖ ἂν τὰς ἐρχάτας ἐκπιπάσαι, ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἐντιλὲς, νίκῳ δ' ἐκεῖ ἡ ἀληθὲς ἁλῶσιν, ὀλίγον τῶ ἁλόντος φροντιῦ. ἔτι ἀμφοῖν ἀπὸν ἄξιον, ὅτι δὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ ἐμμελὲς μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μᾶλλον προσόντων, παρ' ἑκάτερον ζῆς ἀκούσαις ἐῶ, μὴ τὸν συφιτὸν, καὶ τὸν ποικιλὸν λῦμον ἐπινοῆσαι, ἀπὸ τοὺς δικαστικοὺς, καὶ νὴ Δία συκοφαντικοὺς πόθεν τι ἀκροασαμένους, ὃς ἐκ ἂν τι λάθοι παραβὰν ὀξύτερον ἢ τὸ Ἄργου ὁρῶντας, καὶ ταχόθεν τῶ σώματος, ἀργυραμοιβικῶς δ' τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα αὐτοὺς ἀφῆλθεν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ λοιπὰ

lesius colluctetur cum eo, Thamasius quoq; vt aiunt, ipsius Nicostrati existes. Quare hi storia si quidē obiter, & velut auctarij modo, iucunditatē additam habeat, cōplures amatores ad se alliciet: sed quatenus perfectum atq; integrū, idq; solū habet, qđ peculiare ac proprium ipsius est, veritatis expositionē duco, non magnā pulchritudinis rationē aut curā habet. [a] Præterea etiā illud dicere nō indignū fuerit, quòd neq; iucundum adeò in historia, quod valde fabulosum est, & ad laudem maximè inclinat, vtrobiq; auditoribꝰ esse solet, dum nō de fece hominum, ac multa promiscuaq; plebe hoc intelligamus, sed de ijs qui iudicantium more, atq; adeò, per Iouē syncophātarū modo ausculiant, quos nihil subterfugere facilè potest, vipote ipso etiam Argo, acutiùs, ac toto corpore vndiq; omnia intuentes, mensariorū autem more, singula eorum quæ dicuntur, accuratè ac diligenter explorantes, ita vt alia quidem velut adulterina reijciant, ea verò quæ proba sunt

&

καὶ ἔνυομα, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον. πρὸς ἃς ἀφορμὰς χρὴ καὶ συγγράφειν, τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, καὶ μᾶλλον ἀμφισβητεῖσθαι ἐπαινουμένων. νῦν δ' ἀμελήσασι ἱκανὸν, ἁπλῶς πίστα τῇ μητρὶ τῇ ἱστορίᾳ, μέλλουσι καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῷ ἄγαν θαυμάζειν, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσασθαι τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ· ἐπεὶ καὶ γὰρ πάνυ ἀπὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ λελουσμένον, φάνυ ἀπόκοσμον σκευῇ ἐσκευασμένον, ἐκεῖνόν μὴ τὸν λέοντα αὐτῇ ἐνειδυλλιμένον, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χαρᾷ ἔχοντα, ὡς Ἡρακλέα λάθρᾳ ἴδοιεν, αὐτὸν δ' ἐν κροκωτῷ καὶ πορφυρίδι ἔρια ξαίνοντα, καὶ πεπόμενον ὑπὸ τ' Ὀμφάλης τῷ σανδάλῳ. καὶ τὸ θέαμα αἴσχιστον, ἀμφιεσμένου τοῦ σώματος τὸν, καὶ μὴ πρεπόντως, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον.

& legitima, & quæ typum seu formam accuratè & expressè referunt, recipiant atque approbent. Ad quæ etiam respicere decet eos qui historiam componunt, aliorum autem nullam aut parvam habere rationem, etiam si rumpantur laudatores. Si verò neglectis hisce studebis historiam supra modum delectabilem facere, admixtis fabulis, laudibus, & cæteris huiusmodi adulationibus, celerrimè similem illam reddes Herculi in Lydia. Vidisse enim alicubi te consentaneum est, pictum illum Omphalæ seruientem, atque admodum alieno ornatu ac habitu indutum, illa videlicet pelle ipsius leonina vestita, & clauam manu tenente, eoque Herculem scilicet præ se ferente, ipso autem in crocoto & purpura lanam trahente, & vapulante ab Omphale sandalio, &, quod turpissimum spectaculum est, vestitu cum corpore non conuenient, neque ad proportionem illius quadrante, atque ipso deo virilem illum corporis habitū turpiter adeò effœminãte.

καὶ οἱ μὴ πολλοὶ ἴσως καὶ ταῦτά σε ἐπαινέσονται· οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδέως, καὶ ἐς μέρος γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφορον καὶ ἀνάρμοστον, καὶ ἀνοικείωτον τοῦ πράγματος. ἐκάστῳ γὰρ δὴ τὸ ἴδιόν τι, καλόν ἐστιν· ἃ δὲ τῷ ἐναλλάξας, ἀπαλλὰς τὸ αὐτὸ παρὰ τῶν χρόνων γίγνεται. ἵν' λέγω, ὅτι οἱ ἔπαινοι νῦν μὴ ἴσως τέρπουσι, ὧν ἐπαινεμένοι. ἵνα δ' ἄλλοις ἐναλλαχθῆς, καὶ μάλιστα μὲν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχασιν, εἴπερ αὐτὸς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν ὑπόνοιαν τῶν παρὰ τῶν ἐπαινεμένων θεραπόντων, καὶ ἐνδιατρίβοντες ἄχρι τοῦ πάσι τὸ φανὲν τῶν κολακειῶν ἐξεργάσασθαι. ἐκ γὰρ καλὰ τύχοιμι αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, ἐκ' ἐπισκιάσωσι τῷ θωπείᾳ, ἐκ' ἐπισόντες, ἀθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα καὶ γελοῖα διεξίασιν. ὥστε ἐκ τυγχάνουσιν οὗ μάλιστα ἐφίενται.

Ac multi quidem fortasse etiam hæc tua laudabunt: pauci verò illi quos tu contemnis, suauiter admodum & ad satietatem vsque ridebunt, aspicientes indoctam ac dissonam, maléque cohærentem rei compositionem. Nam quod vnius cuiusque rei proprium est, id pulchrum est. Hoc si mutaueris, deforme id ipsum vsu reddetur. Omitto hæc dicere quòd ipsæ quoq; laudes vni fortasse alicui iucundæ ac delectabiles sunt, ei puta qui laudatur: cæteris verò molestæ, & maximè si immodicos veri excessus siue hyperbolas habuerint, quales ipsas plerique faciunt, dum benevolentiam eorum quos laudant, venantur, & eò vsque immorantur illis, donec omnibus adulationem hanc manifestã reddant. Neq; enim secundum artem hoc facere nôrunt, neq; adulationẽ tegunt, sed irruentes, cõferta omnia & incredibilia & nuda exponũt: quare neq; illud consequũtur, quod maximè intendũt. Nam

οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι τῶν αὐτῶν, μᾶλλον μᾶλλον, καὶ ἀποστρέφονται. ὡς λέλακας, ἵνα ποιοιῶν τῶν, καὶ μαθητὰ, ἢ ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ἔσῃ. ὅσπερ Ἀλεξάνδρου μονομαχίαν γραψάντων Ἀνξάνδρου καὶ Πόρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ ἐκεῖνα μάλιστα τὸ χαίρειν γραφῆς (ἔοικε γὰρ ἐπὶ τοῦτο τὸ μίγιστον ὦ βασιλεῦ, ἐπιψευδόμενος ἀπατᾶσθαι τινὰς αὐτῶν, καὶ ἀναπλάττειν ἔργα μείζω ἢ ἀληθῆ) λαβὼν ἐπαινῶ τὸ βιβλίον (καὶ ἦν ἐν τῷ χαρακώματι ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ὃν Ὑδάσπην) ἐκβαλὼν εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπιπλέων, καὶ σὺ ἄρτος ἐκεῖνος, ἔφη, Ἀριστόβουλε, διαῦτα ἐπὶ μὲν μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκινήτῳ φονεύοντα. καὶ ἐμοὶ γε ἄρτος ἀγανακτήσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε ἀκροῦ τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἐπισχεῖ, ἐπισχομένου τὸν Ἄθω ἀνδρα ποιήσαι αὐτοῦ, καὶ

Nam qui laudantur ab ipsis, oderunt multò magis ipsos & auersantur, vt adulatores: rectè sanè facientes, & maximè, si virili ac generoso animo præditi sunt: quemadmodũ Aristobulo accidit, qui u *singulare certamen Alexandri & Pori cõscripsit. Eo enim ipso legente hunc potissimùm locum quo pugnam hãc descripserat (putabant enim se maximã apud regem gratiã hoc pacto initurũ esse, assignatis illi falsò rebus quibusdam præclarissimè gestis, & efficticis operibus veritatem excedẽtibus) Alexander accepto libro (nam tum fortè in flumine Hydaspe nauigabant) proiecit præcipitem in aquam, & te, inquiens, eodem modo decebat, Aristobule, præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnauer is, & elephantos sagitta interfeceris. Et certè indignaturus ita fuerat Alexander, vt qui nec* x *architecti illius audaciã ferre potuerit, pollicentis se montem Atho ad illius imaginem efficturum esse,*

μὴ μεταπορεύσῃ τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τοῦ βασιλέως, ἀπὸ κόλακα ἀνδρὸς ἐπιγνὺς, τὸν ἄνθρακον ἐκεῖνον ἐᾷ· ὁπόταν δὲ ἐς τὰ ἄπαντα ὁμοίως ἐχθρὸν τὸν ζόφον τὸ τῆς νυκτὸς ἐν τοῖς ἐκτὸς ἀμύητος ἄγῃ, ὡς χαίρῃ τὰ τοιαῦτα ἐπαινούμενος, ὧν πρὸ πόδας οἱ ἐπήχθοι, ὅσῳ δὲ οἱ ἄμορφοι τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μᾶλλον γε τὰ γυναῖκα ζῷα γραφῶσι πρακτικώτερα, ὡς κάλλιστος αὐτὰς γράφῃ. οἴονται δὲ ἄμεινον ἕξειν τῷ ὄψει, ἢν ὁ γραφεὺς αὐτῶν ἐρυθήματί τι πλέον ἐπαυθύσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐπικαταμίξῃ πολὺ τῷ φυκίῳ. οἱ δὲ τοιοῦτοι τοῦ συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι τὸ τύμβου, καὶ τὸ ἠλίου, τὸ χαλκοῦ, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐπίσωσι, θεραπεύοντες, ὡς μισοῦσθαι καλῶς ἔχῃ, ἐς μὲν τὸ παρὸν, κόλακας πολλοὺς καὶ ἀτίχνους ὄντας, ἐς δυσκλεᾶ δ' ὕποπτον τῶν ὑπερβολῶν τὸν ὅλον πραγματείαν ἀφανίσοντας.

montemque ipsum illius similitudine exornaturum: sed statim pro adulatore homine illo agnito, non amplius neque ad cæteras res eodem ut antea usus est. Vbi igitur delectabile illud in hisce manet? nisi si quis vehementer amès adeò foret, vt oblectaretur huiusce modi laudibus, quarum vanitas & confutatio ante pedes & in promptu esset, perinde vt homines deformes interdum solent, & præcipuè mulierculæ, quæ pictoribus mandãt vt se quampulcherrimas pingant. Arbitrantur enim melius habituram sibi esse faciem, si pictor ipsis & plurimum ruborem illinat, & multum candoris intermisceat pigmento. Tales plerique scriptorum hodie sunt, qui & proprium & vtile quod ex historia sperandum fuerat, palpando tractant, quos odio habere conueniebat, vt qui in præsenti adulatores manifesti & inertes sint, & in posterum suspectum reddant totum negocium propter nimios veritatis excessus, & incredibilitatem.

Quòd

εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμιμήσθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἄλλα, ἃ σοὶ δοκεῖ τερπνὰ ὄντα ἐν τοῖς ἄλλοις λείπειν λόγοις, ἅπερ ἂν μιμήσαιντο οἱ ποιηταί. τὰ μὲν μὴ προσήκοντα ἐκλογιούμενος ἐάσω. ἐγὼ δ' ἅπερ ἡ διηγήσομαι, ὑπὸ μίμησιν ἐναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία, ἐν Ἀχαίᾳ πρώην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων, οὐ πάνυ Χαείτων, μηδὲν ἀνισήσοντος τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἱστορικοῖς. ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐστι, καὶ ἐπομοσάμην, ἂν δέῃ τοῦ ὅρκου ἐντεῦθεν συγγράμματι. εἰς μέν τις αὖ ἐκ Μουσῶν ἐνθυς ἤρξατο, πρακτέον τὰς θεὰς σωφρονίσασθαι τοῦ συγγράμματος. ἐρῶ δὲ ἐγὼ μεμνημένος ἀρχῆς, καὶ πρὸ πόλλ' ἂν ἱστορίᾳ, καὶ τοῦτο ἄλλο τι λόγου πρέπουσα; ἔστι μὲν πρὸ πολλοῦ, Ἀχιλλέα μὲν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα ἅπαντες, Θρῃ-

Quòd si verò quispiam existimat omnino iucunditatem per totam historiam admixtam esse debere, præsiet cætera illa quæ reuera delectabilia sunt, inter reliqua ornamenta orationis, quibus plerique neglectis, ea quæ nihil ad rem pertinent, ingerunt atq; inuoluunt: ego verò etiam narrabo quæ non ita multò antè memini me audire, cùm in Ionia historiarum scriptores, atq; adeò per Iouem in Achaia quoq; nuper quosdam auscultarem idem hoc bellum exponentes. Ac per Gratias, ne quis pro dubijs aut incertis ea habeat quæ dicentur. Y Nam vel iureiurando affirmare ausim, si modò verbanum foret iusiurandum inserere cõmentario, vera illa esse. Ac vnus quidem ipsorum statim à Musis exordiebatur, inuocãdo deas, vt ipsæ ad opus hoc describendũ adesse vellent. Vidésne quàm scitum principium, & in promptu historia, & tali orationis figuræ conueniens? Deinde paulùm progressus, Achilli quidem nostrum Imperatorem comparabat,

Ther-

Θερσίτης δὲ τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς αὐτοῦ ἀμείνων ἦν αὐτῷ, ἢ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην ἔδει βάρος, καὶ ἃ πρόσθεν μὲν ἔφασαν γνήσιός τις, ἰδίᾳ δὲ μιᾷ μήν' ἄμεινον. ἔτ' ἐπῄνει τὸν ἄνδρα οἷός τε ἐγκώμιον, εἰ ὡς ἄξιον ἦν συγγράψαι τὰς πράξεις, οὔτε λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ καὶ ἐπῄνει τὴν πατρίδα τὴν Μίλητον, πόλιν οὖσαν ἄρα ποιοῦσι Ὅμηρος, μηδαμοῦ τῆς πατρίδος ἔτι ἐπὶ τῷδε τοῦ ἑρωικοῦ, ἀνασχέσθαι ἀμφιβάλλειν οὐδ' ὅπως, ἐπὶ μᾶλλον μὲν ἄρα τὰ ἐμὰ τέρα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσων οὐδὲ αὐτὸς, ὡς ἂν δύνηται οὐδ' ἔρξαι τό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἴτια ἁπάντων τοῦ πολέμου ἀρχὴν διεξιών. ὁ γὰρ μισήτατος, οὐδὲ καλὸς ἀπολούμενος Οὐολόγησος ἔρξας πολεμεῖν μὲν δὴ αἰτίαν διαβολὴ.

οὕτως

Therſitæ autem regem Perſarum: ignorans videlicet quòd Achilles multò melior futurus ipſi fuerat, ſi Hectore potius quàm Therſitem interfeciſſet, & ſi prior quidem bonus quiſpiam fugeret, perſequeretur autem ipſum multò clarior alter. Poſt hæc adducebat & pro ſe ipſo encomium quoddam, quo dignus eſſe qui conſcriberet res geſtas adeò præclaras ac ſplendidas videri volebat. Hinc autem deſcendens, etiam patriam ſuã Miletum laudabat, illud addẽs, quòd rectius faceret ipſe quàm x *Homerus, quoniam ille nuſquam patriæ ſuæ mẽtionem feciſſet. Poſtremò ad finem procemij pollicebatur nominatim ac planis verbis, ſeſe noſtras res in maius ſublaturum, Barbaros aũt contrà etiam ipſum per ſe debellaturum atq; oppreſſurũ eſſe. Ac hiſtoriam quidem in hunc modum incipiebat, ſimul & cauſas vnde id bellum cœpiſſet, commemorando: Nam ſceleſtiſſimus ac peſſimè perditus iſte Vologeſus bellũ mouere cœpit ob talẽ cauſam.*

Atq

οὗτος ἡ ζυγὴ τοῦτο. ἕτερος δὲ Θουκυδίδης ζηλωτὴς ἄνερ, οἷος τὰ μάλα ὢν ἀρχὴν πάσης ἀκριβὴς, καὶ τῷ ἀρχαίῳ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, σαφὴς ὢν ἰδέαν ὀνόμασι ἥρμοσε, χαρακτῆρα ἀρχῆς ἄριστα ἐργασάμενος, καὶ θυμοῦ τοῦ Ἀττικοῦ ἐμφανίσαντος ὅλα ἦν, Κρανίου Καλπουρνιανὸς Πομπηϊοπολίτης συγγραψὰς τὸν πόλεμον τῶν Πάρθων καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀφ' οὗ διὰ τοῦτο ἀπὸ ζωγραφίας. ὥσπερ μιτάγει διαπόντιον ἀρχὴν, τί ἄρα σοὶ τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὁπόσα ἐν Ἀρμενίᾳ ἰδημηγόρησεν, ὁ Κέρκυραῖος ἐκεῖνος ἀστὴρ ἐμὲ πρώτως ἀφῆκε, ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, ὃς μὴ τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἐπήγειρε, πρὸς Θουκυδίδην χωρήσας ὅπου ἄρδην, πλὴν μόνα τὰ Πελασγικὰ, καὶ τὴν τῶν παλαιῶν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμὸν ἔφυγον ὄντες. τὰ δ' ἄλλα πάντα ἐκ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥσπερ καὶ ἐς

Atq; hic quidem in hûc modum. Alter verò quidã Thucydidis imitator ſummus quiſpiam, & ad archetypum ſeu primum exemplar admodum bene comparatus, etiam principium perinde ut ille, ſuo proprio nomine apoſito fecit, feſtiuiſſimũ illud quidem omnium principiorum, & Atticum animum planè ſpirãs. Vide enim: Creperius, inquit, Calpurnianus Pompeiopolita conſcripſit bellum Parthorum ac Romanorum, quo pacto illud inter ſe geſſerunt, ſtatim ab eo exorſus, quando illud primùm moueri cœptum eſt. Quare poſt tale vtiq; principium, quid tibi cætera amplius dicam? quomodo videlicet in Armenia peroraueRit, Corcyrenſem illum oratorem ſeipſum exhibendo, aut qualem Niſibenis peſtem immiſerit, quia partes Romanorum ſequi noluerant: à Thucydide mutuatus omnia prorſus, excepto ſolo Pelaſgico, & longis muris, in quibus tum habitârunt illi, qui temporibus illis peſte laborabant. Cætera verò etiam ab Aethiopibus exorſus eſt: quare & in

Aegy-

Αἴγυπτον καταβῆ, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλὴν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμενεν ἐν τοιούτῳ. ἔγωγ' οὖν βουλόμενος τὰ αὐτὰ ἔτι καταλιπὼν δὴ τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβῃ, ἀνῦλθον, ἀκούσας ἄλλως καὶ ὃ οὐκ ἀναβόητον ἔμελλεν ἔμπαν ἔμεινε. καὶ γὰρ ἂν καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ πολὺ νῦν δοκῇ, τὸ οἴεσθαι τοῦτο ἔνεκα τῆς Θουκυδίδου ξυνοικότα λέγειν, ἃ ὀλίγου ἐνηνέψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις μικρὰ μὲν πάνυ, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, οὐ μὰ αὐτὸν τὸν Δία, μὲν ὀλίγου δεῖν πρίλιπον. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ἅπερ ἀνέγραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ γλυφαρὰν, καὶ τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἐνόησον, ἐλλιπὲς τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρέπον, μεταξὺ τῶν Αἰγυπτίων ὀνομά-

Aegyptum deſcendit, & in terram regis multam, in illaque ibi manſit, recte ſane faciens. Ego itaque relicto illo ſepelite adhuc miſeros Athenienſes Niſibe, abij, ſatis ſcies etiam ea quæ me digreſſo dicturus poſtea eſſet. Nam rurſus etiam illud abunde multum nunc eſt, putare hoc eſſe Thucydidi conſentanea atque ſimilia dicere, ſi parum reuerituſ, ea quæ ſunt ipſius illius, dixerit quiſpiam, vt μικρὰ μὲν πάνυ, hoc eſt, parua & illa, &, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, id eſt, vt etiam ipſe dixeris. &, οὐ μὰ αὐτὸν τὸν Δία. id eſt, non ob eam cauſam, per Iouem. &, μὲν ὀλίγου δεῖν πρίλιπον. hoc eſt, etiam illa parum abfuit quin præteriret. Nam idem hic ſcriptor multa quoque armorum & tormentorum genera iiſdem nominibus, quib. ea Romani vocant, perſcripſit, & foſſam itidē vt illi, & pontem & ſimilia dixit. Ac mihi cogita, quanta hæc hiſtoriæ dignitas, & quàm Thucydidi hoc conueniens ſit, inter Attica

nomina

ὀνομάτων, τὰ Ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμφαίνοντα, καὶ πάνυ τὰς σαφηνίζοντα. ἄλλο δέ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γενομένων γυμνὸν σωμα γράψας ἐν γραφῇ, δομιδὴν πεζὸν, καὶ χαμαιπετῆ, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος καὶ σωτιθεὶς, ἢ τέκτων, ἢ καπηλικός τις συμπερινοοῦν τῇ στρατιᾷ, πάλιν ἀπὸ μυριάτρόπου γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἐκεῖνος μὲν αὐτίκα δῆλος ἂν οἷος ἦν, ἄλλο δέ τινι χρῆσται, καὶ δυναμένῳ ἐπιφανῆναι μεταχειρίσασθαι πεποιηκώς. τοῦτο μόνον ἐπιτιμῶ τοῖς ἐμοὶ δοκεῖ αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐπιγράψει τὰ βιβλία, φαιδρότερον ἢ κατὰ σὲ τῶν συγγραμμάτων τύχῃ. Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῶν ἱπποβοράρων ἵππης, ἱστοριῶν Παρθικῶν, καὶ πάντα γραφὴ ἑπάστῳ ὁ ἀριθμός. καὶ

nomina, Italica ista perinde vt purpuram interponi, exornantia, & decentia, & omnino consonantia. Alius verò quispiam ipsorum, quasi quoddam commentarium actorum nudum in scripta relatum, valde pedestre ac humi serpens, perinde ac si miles aliquis, aut faber, aut caupo, qui vnà cũ exercitu circumuagaretur, ea quæ in singulos dies acta fuissent, amotasset, composuit: nisi quòd priuatus hic modestior certè fuit, quippe qui ipse quidem statim qualis esset, manifestè apparuerit: alteri autem alicui, maiori gratia prædito, quiq; historiam aliquando aggredi posset, materiâ submiſtrârit. Hoc vnũ in eo reprehendere soleo, quòd ita tragicè inscripsit libros suos, magis quàm pro ipsorum scriptorũ fortuna, in hunc videlicet modũ: Callimorphi, medici hastatorium legionis sextæ, historiarum Parthicarum, &c. & subscriptus infrà erat vnicuique libro numerus.

Ac per

καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ κοίμισον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, ὥστε συναγαγὼν, οἰκεῖον δὴν ἰατρῷ ἐσεῖσαν συγγράφειν, ἅτε ὁ Ἀσκληπιὸς ἦν Ἀπόλλωνος ὢν υἱὸς, Ἀπόλλωνα δ' μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἐρξάμενος ἐν τῇ ἰάδι γράφειν, ἐκ οἶδ' ὅτι λόξαν αὖθις μάλα ἐπὶ τὴν ἰωνικὴν μεταθεὶς, ἰατρέλιν ἢ λίγον, καὶ πάρλω, καὶ ὀνόφ, καὶ νῆδυ, τὰ δ' ἄλλα ὅφ ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐν προοιμίοις. ἃ δὲ μὲν ἀεὶ καὶ ὑφ' ὑμῶν ἀκούεσθαι μνημονεύω, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ ἐάσω, πλὴν γνώμην δ' ἐρῶ, καὶ τὰ πρόλογα ἐν Κοίνθῳ συγγράμματα, ἰκρόπλω πάσης ἰωνιδὸς. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ ἀθυς, ἐν τῇ πρώτῃ γε προοιμίῳ πεφόβημαι τοὺς ἀναγινώσκοντας, λόγον πάνδεσμον δόξαι σπεύδων, ὡς μόνῳ ἂν ὦν ὑφῷ πρέποι ἰσεῖαν συγγράφειν.

Ac per Iouem etiam proœmium plus quàm frigidum fecerat, ita colligens, familiare ac proprium Medici esse, historiam scribere: siquidem Aesculapius Apollinis filius foret: Apollo autem Musarum dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd & Ionica lingua exorsus scribere, mox nescio quæ sententia, quòve animo flatum admodum ad communem transiit ἰατρέλιν, hoc est, medicam artem, & experientiã, & quæcunque, & morbum, pro ἰατρικὴν, & νᾶσον, & ὀνόφ. & νόδυ, ἰατρέλω & πάρλω, & ὀνόφ, & νοῦδυ dicens: cætera autem cum multitudine consueta atque eadem, ac plurima etiam velut ex trivio desumpta. Si verò & sapientis viri meminisse me decet, ipsum quidem nomen in obscuro positum sit, sententiam autem dicam & scripta paulò antè Corinthi edita, omni spe potiora. A principio enim statim, in prima ἐκκρδὴ periodo, disputabat cum lectoribus, sermonem omnino eruditum ac sapientem exhibere studens, quòd soli videlicet sapienti conueniret historiam scribere.

Deinde

ἔπι μετὰ μικρὸν ἄλλος καὶ σοφιστὴς, ἕτερος ἄλλος τὸν ὅλον, ἐν ἄλλοις σχήμασι συλλογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ τὸ προοίμιον τὸ ἐπὶ λοιδορίαν εἰς μέσον. καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικὰ, καὶ λοιμὶ δὴ βασιλικὰ, ἐπὶ ἀσυνόρ γιστα μέν τοι, ἀλλὰ συλλογιστικὰ καὶ συγκεκροτημένα. καὶ μὲν δὴ ἐκεῖνο φορτικὸν ἔδοξέ μοι, καὶ ἔτι φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πάνυ πολιῷ καὶ βαθεῖ γέροντι, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίφνης τοῦτο ἔξω ὁ ἀμίτηρ ἄρχων, οὐ γὰρ τὰς πράξεις, καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ δὲ τοιοῦτον, ἅπερ ἄλλα, ἐμοὶ μὲν ἔδοξε καταλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν. καὶ μὲν δὴ ἐκεῖνό γε ἄξιον ἀμνημονεύτως, ὅς τοιαύτῃ ἀρχῇ χρῆται· Ἐρχομαι γράφων περὶ Ρωμαίων, καὶ Περσῶν, καὶ μικρὸν ὕστερον· ἔδει γὰρ Πέρσας γενέσθαι κακῶς. καὶ πάλιν· ὦ Ὀσρόης, ἢ οἱ Βάλωσι Ὀξυρόῃ ὀνομάσει. καὶ ἅμα πομπὰ διαβάτα. ἐπὶ

Deinde post paulùm sequebatur alius syllogismus, deinde item alius: & prorsus per omnes figuras disputando ratiocinabatur illi exordium istud adulatorium, videlicet vsq; ad satietatem, & encomia ista molesta ac valdè scurrilia, syllogistica tamen & disputatoria, & cõtracta, seu cõdensata etiam illa. Et sanè etiam illud perquã inepti videbatur mihi, & viro philosopho, & barba cana promissaq; minimè dignum, quod in proœmio dicebat, principem nostrũ hoc præter cæteros præcipuum, & quasi seorsim habiturũ esse, quòd eius res gestas etiã philosophi iam memoriæ prodere dignarentur. Nam tale, si modò fieret, conueniebat cogitandũ nobis relinqui potius, q̃ ipsum dicere. At verò neque illius fas est obliuiſci, q̃ tali principio exorsus est: Venio dicturus de Romanis ac Persis. & paulò post: Necesse enim erat Persis malè euenire. Et rursum: Fuit Ostoës, quem Græci Oxyroën nominant; & alia id genus mul-

τα. ὁρᾶις, ὅμοιος οὗτος ἐκείνῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδης, οὗτος δὲ Ἡροδότῳ ἐοικὼς μᾶλλον ἐφάνη. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ λόγῳ θωμάμενος Θουκυδίδης, καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀμείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις καὶ πάντα ὄρη, καὶ πηδία, καὶ ποταμοὺς ἑρμηνεύσας, πρὸς τὸ ἀφιλέστερον καὶ ἰσχνότερον, ὡς ἔφετο. τὸ δὲ ἐς ἐχθρῶν διαφανὲς ὁ ἀληξίκακος φήνας, τοσοῦτον ψυχρότητος ἐνέπλω, ὡς περ τὸν Κασπιακὸν χιόνα, καὶ τὸν Κρύσταλλον τὸν Κελτικόν. ἔτι γὰρ ἐστὶν ἡ αὐτοκράτορος, ὅλον βιβλίον μόνης ἐξηρμηνεύθη αὐτῷ, καὶ Γοργὼν ἐπὶ τῷ ὁμφαλῷ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ λυανοῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος, καὶ βλοσυρὸς, καὶ δράκοντος ἑλικηδὸν, καὶ βοστρυχηδόν. ἐκ μὲν δὴ Οὐολογήσου ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου, Ἡράκλεις, ὅσαι μυριάδες ἑκάστῳ ἐκάστων τούτων, καὶ οἷα ἑῶ ἐκ Ὀσρόου κόμη, σμαραγδίνου δὲ ἡ Τίγρητος,

ta. Vides igitur vt similis hic illi fuerit in eo, quòd ille Thucydidem, hic autem Herodotum benè admodum assimulabat. Iam alius quidam celebris & decantatus ob dicendi virtutem, Thucydidi & ipse similis, aut etiam melior paulò illo, omnes ciuitates, & omnes montes, campos prætereà & fluuios interpretatus est quàm planissimè ac validissimè, vt ipsi videbatur. Illud autem in inimicorum capita vertat malorum auerrũcator Hercules. Tanta enim frigiditas inerat, quæ & Caspias niues & glaciem Gallicam superaret. Clypeus igitur Imperatoris vix toto libro ab illo describebatur, & Gorgon in vmbone, & oculi eius ex nigro & albo & cæruleo compositi: prætereà & balteus arcum cælestem imitans, & dracones inter se implicati, & capillorum more dependentes. Nam Vologesi bracca, aut frenum equi, ô Hercules, quot millia versuum vnumquodque horum absoluebat, deinde qualis fuerit coma Osroæ nantis & Tigrim,

θηρίλα, καὶ ἐς οἷον ἄντρον
διαφυγὼν ἐκπέσῃ, τὴν μυρρίνης
καὶ δάφνης, ἐς ταὐτὸ συμπε-
φυκότων, καὶ σύσκιον ἄλσος
βάτοι ποιήσαντο αὐτὸ σκέπουσαι
ἀναχωσᾶσα τῇ ἰσοσίᾳ ταῦτα, τὴν
ὡς ἐκ ἄνω αὐτῶν ὕδατί τι
τῶν ἐκεῖ πραχθέντων· ὧν δὲ
ἀδοξοίατ' ἂν ἐν τοῖς χρεὼν
μοις, ἃ ἀγνοίας τῶν ἐκείνων,
ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων
τὴν ἄντρων ἐκφράσεις πί-
πτουσι. καὶ ὁπόταν ἐς τοιαῦ-
τα μεγάλα πράγματα ἐμπί-
πτωσιν, ἐοίκασιν οἵπερ τὸν
πάντων, ἅπερ τῷ δυσκόλως ἐκ-
φερομένῳ λέγουσι, ὃς ὅτι τὸν ἐθέ-
λοντα οἴδην ὡς χρὴ μνεῖαν ἔχειν,
ὅτι ἀκτῆσαι κατὰ νόμον,
ἀπ' ἐκείνης ἄρασθαι πολέμου, ὅτ'
εἴσω καὶ σωθῆναι τὴν λαγόνα
προκεκυφότων, ἀνερυκόντων
τῶν ἵππους τινὲς, ἢ τειχέων,
ἐς ἃν ἀφορᾶν ἐθέλῃ. οὔτε
γὰρ ἐκεῖνος, ὁ πρόσθεν, καὶ
πάθεα σωίζεσθαι πάν-
τα ἀνίβανε, καὶ θανάτους

Tigrim, & in quale antrũ effugerit, tectum videlicet ex hedera & myrto & lauro, quæ eodem loco creuerãt, et quasi in vnũ coaluerant, atq; idem illud opacũ & vmbrosum fecerant. Considera igitur q̃ hæc ad historiam necessaria sint, & q̃ non absq; his ea, quæ illic gesta sunt, scire potueramus. Nam præ imbecillitate (qua interea, quæ vtilia sunt cognitu, discernenda laborant) aut præ ignorantia (dũ quid potissimùm dicendum sit, nesciunt) ad huiusce modi locorum & antrorũ descriptiones diuertuntur. Ac quoties in multas ac præclarè gestas res incidunt, similes esse videntur seruo recèns locupleti facto, q̃ domino suo nuper in bonis successit, qui neq; vestem nouit quo pacto induere debeat, neque cœnam ex more ac legitimè capere nouit, sed

sæpenumerò irruens gallinis & suillis & lepornis appositis, pro ijs pulmento aliquo aut salsamento oppletur adeò, dũ ingurgitando rumpatur. Hic igitur, de quo anteà dixi, etiam vulnera descripsit, admodum incredibilia, & mortis

ἀποκόπτες, ὡς ἂς δάκτυλον τ̃ ποδὸς τὸν μίγαν πρωθίς τις αὐτίκα ἐπιλώτησι, καὶ ὡς ἐμβούσαι τ̃ μόνον Πείσκε ζῶν ϛρατηγὸ, ἀλλὰ καὶ ὁκτὼ τ̃ πολεμίων ἀπέθανον. ἔτι δ' καὶ ἐν ζῶ τ̃ νικητ̃ν ἀριθμῷ, τὸ μὴ καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα, ἐν τοῖς τ̃ ἀρχόντων ἐπισκλοῖς εἰ ψεύσαϛο· ἐπὶ γὲ Εὐρώπῃ, τ̃ μὲν πολεμίων ἀριθμὸν μυριάδας ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, καὶ ἑξ πὸς διακοσίοις, Ρωμαίων δ' μόνες δύο, καὶ θαυματίας γενέσθαι ἐννέα. ταῦτα, ὃν οἶδα ἔτις ἂν ἐν φρονῶν ἀνάσχοιτο, καὶ μὲν ἀρκέσει λεκτέον, ὃ μικρὸν ὕσ· ὑπὲρ γὲ τ̃ ἰωμιδ̃ Ἀτθικὸς εἶν, καὶ ἀκριβὴς θάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέϛαϖον, ἀξίωσεν ὅτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ρωμαίων, καὶ μεταγράψαι ἐς τὸ Ἑλλ̃νικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατερνῖνον λέγαν, Φρόντιν δ', τ̃ Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ, τ̃ Τιτιανόν· καὶ τἆλλα ποιῶ γλοιό-

τερα.

genera aliena, puta quo pacto in digitum pedis maiorē vulneratus quidam, confestim decesserit: & quòd inclamante solùm duce exercitus Prisco, septem & octo hostium mortui fuerint. Praeterea & in numero occisorū ab hac parte etiam contrà quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, mentitus est. Nam circa Europeos hostium quidem ccidisse millia trecenta septuaginta, & sex supra ducentos ait. Romanorum aũt non amplius duobus, saucios autem factos fuisse nouem: quae haud scio an vllus sanae mentis ferre queat. Iam et illud dicendum, quod neque ipsum parum est. Nam praemirio studio Atticae elegantiae, & quòd videri cupiebat vocem omninò ad eius linguae proprietatem quamaccuratissimè emundasse, volebat eodem pacto & Romanorum nomina efferre, eadémque inter Graeca transcribere: vt Cronon quidem Saturniũ vocabat, Phrontin autē Frontonem; Titaniũ, Titianũ, & id genus alia multò magis ridicula.

πρα. ὅτι ὁ αὐτὸς οὗτος περὶ τῆς Σεβηριανῆ πλανῆς ἐγραψεν, ὡς οἱ μὴ ἄλλοι πάντες ἐξηπάτηνται, οἱόμενοι ξίφει τινὰ αὐτὸν, ἀφθάνοι δ' ἀνὴρ στίφος ἀσχόλητος. τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἀναντάτον λέξαι τὸν θάνατον, ἐκ οἴδας, ὅτι τὸ μὲν πάλαι ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν ὅλων ἡμερῶν ἐγένετο· ἀκόσιοι δ', καὶ ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἡμέραις οἱ πολλοί. ἐκτὸς δὲ μὴ τοῦθ' ἁλόντες τις, ὡς Ὀσρόης ἀσίτα πεφυκέναι, ἕως ἂν Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόληται, καὶ ἀφ' οὗτο ἐκ ἐπήγαγεν ἀφ' ἧς ἐβόμης. τὸς δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὦ ἑταῖρε Φίλων, ἐν ἐπείσῃ χωμῴδοῖς ποῦ ἄν τις θείη, τὸς λήρους, ἐλίλιξι μὲν ἡ μυχανή. τὸ τάχ' ἦ πεσὸν, μυχάσατο ἐδόησεν. καὶ πάλιν, ἐν ἑτέρῳ μέρει τῶν ἑαυτῆς ἐπείσης. Ἐδόησε μὲν δὴ ὅτῳ δὲ ὅπλοις πεισθμαχᾶτο, καὶ

cula. Prætereà idem hic de morte Seueriani scripsit, & cæteri quidem omnes decepti ac falsi sint, qui putârunt ipsum gladio interfectum esse, quando inedia & cibi abstinentia perierit. nam hanc mortem illi facillimam, & minimè grauem visam fuisse: nesciens videlicet quòd totum illud, quod ille passus est, trium opinor dierum fuit: qui autem inedia moriuntur, etiam in septimum vsque diem plerique sufficiunt. Nisi si quis hoc credere volet, quòd Osroëa adstiterit, expectans donec Seuerianus fame interiret, & ob hoc ante septimum diem in aciem non eduxerit. Porrò eos qui & poëticis nominibus, optime Philo, in historia vtuntur, quónam loco ponamus? eos puta, qui dicunt, ἐλίλιξι, hoc est, stridorem dedit machina impulsa, & murus cadens vehementer ἐδόησε, id est, fragorē dedit. Ea in altera parte præclaræ huius historiæ, Ἐδόησε igitur ita armis πεισθμαχᾶτο, hoc est, circūcircà personabat, & ὄῤῥοβος erat, hoc est, fremitus, qualis maris tempestuosi esse solet.

καὶ ὅπλοθ' ὅλῳ, καὶ κύκλωψ ἄπαντα ἐπῆν. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμιμεῖτο, ὃ πρόπω μάλιστα προσάγοι πρὸς τὸ τεῖχος, ἅτα μεταξὺ ἄττοι ὀνόματα, καὶ θιμωτίδα, καὶ πλοκὰς καὶ κομπὰ παρῳκοδόμησε, τὸ, ἐπέσκηψε ὁ στρατοπεδάρχης ὧν κυείῳ, καὶ οἱ στρατιῶται κόπραν τὰ ἐγκείμενα, καὶ ἤδη ἀπεκεκμηκότες περὶ αὐλοὺς ἐγένοντο, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἅπερ ἐστὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς δεῖ πράττεσθαι, τὸ μέντοι μὴ πόδα ἐπ' ἰμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σάνδαλον ὑποδεδεμένῳ. καὶ μὴν καὶ ἅπαντες ἴδοις ἄν, τὰ μὲν πρόοιμια λαμπρὰ καὶ τραγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐκπίσω θαυμαστὰ ἐπίκα τὰ μετὰ ταῦτα πάντας ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγωνιῶντας ἐπάγοντας, ὡς

Et, omnia illa κύκλωψ, id est, tumultus ac strepitus erant. Et, ipse dux ἐμιμεῖτο, hoc est, animo huc atq; illuc versabat, quo pacto potissimùm muros inuaderet. Deinde autem inter hæc, adeò humilia & abiecta nomina, adeò plebeia, & mendicis conuenientia multa infarta erant, in quibus velut rimæ aut lacunæ cæteræ obturarentur, quale est illud: ἐπέσκηψε ὁ στρατοπεδάρχης ὧν κυείῳ, hoc est, scripsit castrorum præfectus domino. Et, οἱ στρατιῶται κόπραν τὰ ἐγκείμενα, id est, militer emebant necessaria.. Et, ἤδη ἀπεκεκμηκότες περὶ αὐλοὺς ἐγένοντο, hoc est, iam loti ad ipsos venerunt: & id genus alia. Vt mihi hæc res persimilis videatur esse Tragœdo, qui altero quidem pede calciamento alto & grandi incedat, alterũ autem sandalio subligatũ habet. At verò & alios quos dã reperias, qui proœmia splendida ac tragica, & excellenter longa composita habent, vt speres ex eo, quæ sequũtur omninò mirabilia quædam auditurum te esse: at mox corpus ipsum historiæ exiguũ quoddam & ingenerosum subtexunt: vt &

ὡς καὶ ζῦτο ἰοικὸς παιδίῳ, ἢ παν ἴρωτα δὲ παίζοντα, προσωπεῖον Ηρακλέους μέγα ἢ Τιτᾶνος μιμούμενον. ἀνδρας γοῦν οἱ ἀκούοντες ἐπιφθέγγεσθαι αὐτοῖς, τὸ ὄνειαρ ὄρος. καὶ ἢ μὴ ἔτως, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα ἅπαντα, καὶ σωφρόνως τῇ ἡλικίᾳ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χυδαῖον ἢ τὸ κεφάλαιον ἄν, θώρακι δ' ἂν ἀσκοῖς ἐπιρραφῶν ἢ βύρσαις ἐμπεπηγόσι, ἢ ἐκ τριμάτων ἐσθῆτι συγκεκαλυμμένον, ἢ ἀσπὶς οἱονεὶ νῦν, καὶ χοιρεία περὶ τοῖς κνήμαις· ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους ζώστας συγγραφέας, ἢ Ροδίων Κολοσσοῦ τὴν ἡλικίαν πανταχοῦ σάμαλι ἐπιτιθέντας, ἅπερ ἂν ἴμασιν ἀκίνδυνα τὰ σώματα ἀσάσθαι, ἀπροσιμίαστα, καὶ ἀθύρτως ἐπὶ τὰ πράγματα, οἷ μὴ προσιτικεῖσθαι τὰ ἔργα ἄνδρας, ἔτως ἀρξάμενον, Δαρείου τε Παρυσάτιδος τοῦ-

vt & hoc non dissimile videatur puero aut infanti alicui, sicubi fortè vidisti Cupidinem ludentem, personam Herculis amplam & magnam, aut etiam Titani alicuius induentem. Statim igitur qui auscultant, acclamare ipsis solent notum illud: Parturiunt montes, &c. Decet autem non ita, sed similia inter se omnia, & eiusdem coloris esse, & capiti reliquum corpus respondere, vt non aurea quidem sit galea, thorax autem omninò ridiculus, ex pannis alicundè vetustis, aut pellibus putribus consutus: deinde & clypeus salignus, & tibialia conchis incrustata, aut ex corio porcino facta. Videas enim perquàm multos huiusmodi historiarum scriptores, B qui Rhodij illius Colossi caput, alicuius seu pumilionis corpori imponant. Vt rursum alios, qui corpora sine capitibus introducunt, absq; proœmijs & statim ab ipsis rebus incipientes, qui & Xenophontis sectatores in hoc videri volunt, quoniã & ipse sic exorsus est, Darij & Paryfatidis fi-

θῶν γίγνονται δύο, καὶ ἄλλως τε καὶ ἐν ἀδότῳ, ὡς φασί τινες προοίμιά ἐστι λαθότα τὸς πολλούς, ὡς ἐν ἄλλοις δεξομεν. καὶ δι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἐν μιμήσεως, ἢ τῆς ἄλλης ἁρτάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ μὴ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύσασθαι, ἀλλὰ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; ἵν' ἐγὼ οὕτω ῥαθύμως σωπήσας τὰ πράγματα, ὅτι Σύρῳ τινὶ ἐντυχὼν, ὅτι τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο ἐπικυρήσων τὰ δι' αὐτῶν μυθολογούντων ἀκόσας, ὥσπερ ἐρῶ, Ἠδ' Εὐρωπῆς λέγων, ὅτως ἔφη, Ἠδ' Εὐρωπῆς μετὰ μὲν τὴν Μεσοποταμίαν, σταθμοὺς δύο τῆς Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπῳκίσθη ὑπὸ Ἐδησσαίων. καὶ δὴ καὶ τὸ ἀπέχειν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμόσατα αὐτὸς ἐμοὶ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμενος

lij nascuntur duo, &c. & aliorum veterum, ignorantes quòd quædam proœmia vi seu potestate sint, quæ pleroſque latent, vt alibi ostendemus. Quanquam hæc omnia adhuc tolerabilia sunt, quæcunque vel circa compositionem verborum, vel reliquam dispositionem peccantur: Cæterùm circa ipsorum quoque locorum descriptiones mentiri, idq; non sobrium parasangas aliquot, sed & totas mansiones, quantum venius, diei itinere castra promoueri solent, illud quæso cui honesto aut pulchro cõparabimus. Vnus igitur quidam adeò ociosus ac desidiosè res ipsas collegit, vt potè neque Syro aliquo consulto, neque notum illud, quod vulgò dici solet, Epicureorum fabulis de his ipsis rebus auditis, vt cùm de Europo mentionem faceret, in hunc modũ dixerit: Europus, inquiens, sita quidem est in Mesopotamia, mansionibus duabus ab Euphrate distans: deduxerunt autẽ eam coloniam Edissæi. Neq; hoc illi satis fuit, sed & patriam meã Samosata, idem generosus ille in eodẽ libro sublatam

ἐρέμνῳ ὁ γραῦς, αὐτῇ ἀκροπόλει καὶ τείχεσι μετέβαλεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιειλεῖσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἐκατέρωθεν ἐν χῷ παραμειβομένων, καὶ μονονυχὶ τὸ τεῖχος ψαύοντων. τὸ δὴ καὶ γελοῖον, εἰ σοι νῦν, ὦ Φίλων, ἀπολογοίμην, ὡς ὁ Παρθυαῖος, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, οἷς μὴ φίρων ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς ἀπέφησεν· καὶ Δία μὰ τὸν κομιδῇ πιθανὸν περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὕτω ἀπεμόσατο, ἃ μὲν ἀκοῦσαί τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου λελαφυγότων· οὔτε δὲ ξιφεῖ ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀνθρωπάρεσκον, οὔτε φαρμάκοις πιεῖν, οὔτε βρόχον ἅψασθαι, ἀλλά τινα θάνατον ἐπινοῆσαι παγκάκως, καὶ τῇ τόλμῃ ξυνίσταντα· τυχεῖν μὲν δὴ αὐτὸν ἔχοντα πάμμεγέθη κυπέλλα ὑάλου, ἢ κατέαξε ὑάλου. ἐπεὶ δὲ πάντας ἀνθρώπους ἔγνω σοι, καὶ ξένια τὰ μείζονα ἢ σκύφων, ἐν

sublatam vnà cum ipsa arce & muris in Mesopotamiam transtulit, ita vt tota ambiretur ac terminaretur vtroque flumine, vtrinque altero quasi cutem illius praeterlabendo radente, & tantum nõ ipsos muros alluente. Ridiculum autem etiam foret, si tibi nũc Philo apologiam aliquam contexam, quòd neque Parthus, neq; Mesopotamita sim: inter quos relatum me egregius iste scriptor collocauit. Quin & illud valde scilicet credibile idem hic de Seueriano dixit, appositio etiam iureiurando, quòd quæ dicat, ex quodã audierit eorum qui ex ipso eo opere effugerunt. Neque enim gladio illum mori voluisse, neque venenum bibere, neque laqueo collum innectere, sed mortem quandã excogitasse tragicam, &, quòd ad audaciã attineret, omnino externã ac peregrinã. Fortè enim habuisse ipsum admodũ magna vitrea pocula, ex vitro pulcherrimo facta. Postq̃ igitur omnino decretũ illi fuisset mori, fracto ex scyphis maximo,

ἑνὶ τῶν θρασυμάτων χύσα-
σθαι ἐς σφαγὴν, ἐντομόντα τῷ
ὄπλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως οὐ
ξιφίδιον ὁ λογχάριον ὕρυε,
ὃς ἀνάξιός γε ὢν τοῦ, μηδὲ τοι-
οῦδε θάνατος γένοιτο. ἔπα
ἐπαῦθις Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν
τινα ἔπι τοῖς πρώτοις τοῦ πο-
λέμου ἐκείνοις γενομένοις, μὴ αὐ-
τὸς ἐγένετο χθὲς ἐπαινῶν
ὧν Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ ἐφ-
ἑπετο, πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον
τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν
Θουκυδίδην ἀμιμα. θάμ-
βας οὖν τὸν Σεβηριανὸν μεγα-
λοφρονῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ
τὸν τάφον Ἀφράνιόν τι-
να σίγυνα, ἑκατόνταρχον,
ἀνταγωνιζόμενον Περικλέους, ὃς
τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐνήρε-
τόρευσεν αὐτῷ, ὥστε μὲ νὴ τὰς
Χάριτας πολλὰ πάνυ λαχρύ-
σαι ἂν τὸν γλυκὺν, καὶ μάλι-
στα, ὁπότε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνι-
ος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου, δακρύων
ἅμα σὺν οἰμωγῇ πεποιημένῃ,
ἐμίμνυτο τὸ πολυτελὲς ἐκεί-
νων δάκρυον, καὶ προσόσων,

vno quodam cruſtorum vſum eſſe ad cædem, inciſo videlicet gutture, vitro. Neque ita neque gladium, neque lanceam reperit, quo moreretur, dummodo virilis ipſe & heroica mors obtingeret. Poſtea autem, quoniã Thucydides funebrẽ orationem quandam habuit prò iis qui primi tum eo bello occubuerunt, ipſe quoque Seueriano talem habendam eſſe cenſuit. Omnibus enim ipſis cũ Thucydide, eo qui nihil in culpa fuit eorum malorum, quæ in Armenia acciderant, æmulatio atq; contentio eſt. Sepulto igitur Seueriano magnificè, adducit ad tumulum Aframium quendam Centurionem, æmulum Periclis, qui talia ac tanta rhetorico more de illo peroraſſet, vt ego, per Charites, multum admodum lachrymarũ præ riſu effunderem, & maximè quando rhetor iſte Aframius ad finem orationis lachrymans pariter cum miſerabili ploratu, ſumptuoſarũ cœnarum & propinationum illarũ mẽtionem faciebat,

ἔπα

deinde

ἔπειτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα τῷ κορωνίδι. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγενῶς πάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον ἀκὸς ὤν. πάντων ὁρώντων, ἑαυτὸν ἐπὶ τὸν τάφον, οὐκ ἀναξίως ἄρ, μὰ τὸν Εὐάλιον, πρὸ πολέμου ἀποθανών, εἰ τοιαῦτα ἐρρητόρευεν. καὶ τοῦδε εἰπόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας θαυμάσαι, καὶ ἀπορεπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον· ἐγὼ δὲ καὶ τἄλλα μὲν αὐτοῦ κατέγνωσον. μονονουχὶ δὲ καὶ λοιδόρουν μιμνησκόμενον, καὶ ἐπιδακρύοντος καὶ τῶν προκειμένων μή. τοῦδε δὲ μάλιστα ἐπιτιμῶν, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τῶν ῥημάτων προσποιοῦτο ἀνὴρ ἀκόλαστος. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ὁμοίως τούτοις ἔχουσι, ὦ ἑταῖρε, κατακεκλιμένοι, ὀλίγον ὕστερον ἐπιμνησθῆναι, ἐπὶ τῷ ἑτέρων ἀποχρίσιν ἤδη μετιόντος μου, τῷ συμβουλῷ, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις. ἀλλὰ

deinde & Aiacis quendam colophonem imponebat. Nam gladio euaginato, generosè admodum, & vt Afranium decebat, aſpicientibus omnibus ſeipſum ad tumulum iugulauit, non indignus per Bellonam, qui multò antè mortuus fuiſſet, ſi talia rhetoricatus eſſet. Atque hoc dixit idem, aſpicientes omnes tum qui aderant, admiratos fuiſſe, laudaſſeq; Afraniũ ſupra modum. Ego verò etiam cætera illius damnabam, vt qui tantum non offarum & ollarum meminiſſet, & placentarũ memoria illachrymaretur. Hoc tamen præter cætera reprehendi, quòd nõ ſcriptore ipſo & actore fabulæ huius ante ſe iugulato mortuus fuerat? Multos autem & alios conſimiles his commemorare tibi, amice Philo, poſſem: veruntamen paucis quibuſdam adhuc additis, ad alteram promiſſionis partem tranſibo: puta ad id conſilium, quo paſto rectius ac melius hiſtoriam ſcribere quiſpiam debeat.

Sunt

ὡσὶ γάρ τινες, οἱ τὰ μιγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας καὶ ἀπαιδευσίας, καὶ ἀγνοίας τῶν λεκτέων ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα νάνυ λιπαροῦσι καὶ φιλοπόνως ἐμβραδύνοντες ὥσπερ ἂν εἴ τις τῷ Διὸς τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος, τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἱκανοῖ μηδὲ θέλοι ἐκ ἐνδόσιμ ἐξηγεῖσθαι, τῇ ὑπερβολῇ δὲ τό, τι ὠθνειρεῖον καὶ τὸ ἴδιον θαυμάζοι, καὶ τῆς κρηπῖδος τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα νάνυ μετὰ πομπῆς φροντιδος διεξιάν. ἐγὼ γ' οὖν ἤκουσά τινος, πλὴν μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχλῃ ἐν οὐδ' ὅλοις ἑπτὰ ἔπεσι παραφαμένης, ἄκοσι δὲ μύρα, ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀνηλωκότος ἐς ψυχρὰν, καὶ ἐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν, ὡς Μαῦρός τις ἱππεὺς, Μαυσάκας τοὔνομα, τὰ

Sunt enim quidam, qui, quæ rerum gestarum maximè, & memoria dignissimè sunt, prætermittant, aut quasi in transcursu tantum attingãt: præ imperitia autem & ineptitudine, & ignorãtia eorum quæ dicenda vel tacenda sint, ea quæ minima sunt, admodum prolixè & laboriosè immorando verbis exponunt, non aliter ac si quis Iouis Olympici vniuersam pulchritudinem ac formam, quæ tanta ac talis est, non videat, nec laudet: neq; etiã ijs qui de ea nesciunt, quicquam narret, sed subsellij rectitudinem & expolitionem, & crepidinis concinnitatem admiretur, & hæc admodũ cum multa diligentia & cura exponat. Equidem audiui quendam, qui pugnam eam quæ ad Europum comissa fuit, ne totis quidem septem versibus prætercurrebat: viginti autem mensuras aut etiam ampliùs aquæ consumpserat in frigidam, & nihil ad nos pertinentem narrationem, quo videlicet pacto Mauritanus quidam eques, Mausacas nomine, præ

διώξας πλανώμενον ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄσιτον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα ἱκανοὶ φοβεῖν αὐτὸν, ἔπειτα μέντοι γε μαθόντες ὡς τῶν φίλων ἄνηρ, καὶ ξενίσαντο, καὶ ἀσπάσαντο· καὶ γάρ τινα τυχὸν αὐτοῖς ἐπιδημοῦντα· καὶ αὐτὸ ἐν τῷ Μαύρων, ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ στρατευομένου. μῦθοι τὰ μετὰ ταῦτα μακροὶ, καὶ διηγήσεις, ὡς διάγοιεν αὐτοὶ ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ συνημμένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ὀλίγου ἔλειπεν ἤδη ἐσθιόμενος ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς ἀριθμὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ γινομένους σφαγὰς τοσούτους, καὶ ἐπιλοφους, καὶ σπουδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας καὶ ἀντιφύλακας, ἄμα βαθείας ἐσπέρας ἀφεσηκέναι, ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σπάρους παμμιγεῖς ἀξίους ἀνέμενον· ἃ δὴ μὴ νὺξ κατέλαβε,

præsiti errans per montes, deprehenderit Syros quosdam agrestes prandium apponentes, & quòd principiò illi metuerint ipsum: deinde verò intellecto quòd ex amicis vnus esset, receperint ad se hominem, & cibum præbuerint. Nam & illorum fortè quendam aliquando in Mauritaniam profectũ fuisse, cùm ipsius frater in ea terra militaret. Post hæc fabulæ longæ & narrationes, quo pacto ipse in Mauruſiæ venatus esset, & vt vidisset elephantos multos in eodem loco pascentes, & quòd parùm abfuerit quin à leone deuoratus fuisset: deinde & quantos pisces emerit Cæsareæ. Atque ita egregius iste historicus relictis tot cædibus circa Europum factis, tot præliorũ motibus, & fœderib. necessarijs, & custodijs alijs alys appositis, vsq; in profundã vesperam subſtitit, aſpiciens Malchionem Syrum istum, Cæsareæ ſcatos ingentes videlicet emente. Et nisi nox occupasset ipsum,

fortasſis

τάχα καὶ σωτηρίαν μετ' αὐτῶ, ἅτε τ σπάρωμ ἱστιωμένων. ἅπερ ἃ μὴ ἐκεῖνός φησι τὸν ἱπποκόμον τῆς ἱστορίας, μεγάλα ἂν ὑμᾶς ἠγνοηκότας ἔλαθεν. καὶ ἡμῖν Ρωμαίοις ἀφόρητον, ἃ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διῆλθε μὴ ἐνεγκεῖν πᾶσιν, ἀπ' ἄκρας ἀφίκετο ἐπανελθὼν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καί τοι πόσα ἄλλα, μακρῷ ἀναγκαιότερα, ἐκὼν εἰκῇ παρείημι; ὡς καὶ αὐλητρὶς ἔκπυρ ἐκ τ πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀνέδοσαν, ὁ Μαῦρος μὲν τῷ Μαλχίωνι λόγχλω, ὁ δὲ τῷ Μαυσάκᾳ πόρπην, καὶ ἄλλα ποικίλα διαῦτα τῆς ἐν Εὐφράτῃ μάχης, αὐτὰ δὲ τὰ πυράλλια. διὰ γάρ τοι ἀπότους ἄν τις ἄποι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὲν βλέπων, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῇ ῥίζῃ, ἀκριβῶς ἐπισκοπῶν. ἄκως, ὦ Φίλων, κώλα καὶ οὗτος γελοῖος, ὃς δὲ τὸν ἔτερον πόδα ἐν Κορίνθῳ πεπολιηκὼς, ἀδὲ

fortasſis & ad cœnam cum illo veniſſet, ſcaris iſtis iam apparatis. Quæ niſi ille tam diligenter hiſtoriæ tradidiſſet, magnas nimirum res ignoraturi nos fuiſſemus: & damnum hoc Romanis intollerabile fuiſſet, ſi Mauſacas iſte ſitiens potum non inuenuiſſet, ſed incœnatus ad caſtra reuerſus eſſet. Atqui quàm multa alia longè magis neceſſaria volès ego nũc prætereo? quemadmodum & tibicina quædam venit ex propinquo vico ad eos, & vt dona mutuò inter ſe dederunt, Mauritanus videlicet ille Malchionis lanceam, hic autem contrà Mauſacæ fibulam: atque alia multa talia, quæ pugnæ illius ad Europum ipſa adeò capita & ſummaria ſunt. Proinde meritò dixerit quiſpiam, tales ſcriptores roſam quidem ipſam nõn videre, ſpinas autem quæ iuxta radicem enaſcuntur, diligenter contemplari. D Iam alius quidẽ, ô Philo, admodũ & hic ridiculus, qui alterũ pedem ne extra Corinthũ quidẽ vnquã protuleras, atque

ἐδὲ ἄχρι Κεγχρεῶν ἀφῖκτο· οὔτε γὰρ Συρίαν ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν ὧδε ἤρξατο, μίμνημαι γάρ· ὥστε ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα γράφω τοίνυν ἃ ἤκουσα. καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἅπαντα ἱστορῶ, ὅτι τὸν ἀφανῆ λαὸν τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς· χιλίους γὰρ οἶμαι, ὁ δράκων ἅπας ζωογονήσας ἀφανεῖς) μαμμωνίδας ἄνω, γεγενημένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὕπερ τὴν Ἰβηρίαν. τούτους δὲ, τοὺς μὲν ἐπικειμένου μεγάλου, ἐκδιδομένους, ὑψηλοὺς αὐωρεῖσθαι, εἰ μόρῳ ὅτῳ ἐπιλαμβάνοιτο· τοὺς δὲ ἐκ τοῦ ἴσου, κάτωθεν ὁμοῦ ἴσους, κύσαντας αὐτοὺς, ἐπαφιέναι τοῖς πολεμίοις, ἁμίλλῃ ποιεῖσθαι τῶν ἡμετέρων ἔτω καταπεσόντων, καὶ ἄλλους ἐπιπίπτειν ῥαθύμως αὐτοῖς ἀκοντιζομένους καὶ συγκλᾳομένους. ταῦτα δὲ ἱστορῶ ὁρᾷν αὐτὸς, ὑπὸ δένδρῳ μάλα τοι, ἀπὸ λόφου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπήν. καὶ ἴσθι γε ἐποίκνουν,

neque ad Cenchreas vsque peregrè profectus fuerat, nedum Syriam aut Armeniam conspicatus, in hunc modum exorsus est, memini enim: Aures quàm oculi minus fide digni sunt. Proinde scribo quæ vidi, nõ quæ audiui. atq; ita diligenter omnia viderat, vt diceret dracones Parthorum (signum autẽ hoc multitudinis ipsorum est, mille enim dracones viuos draco producit) ingẽtes esse, generariq; in Perside paulò supra Iberiã. Hos autem antea quidem ex hastis siue longuriis suspensos, illos in altum attollere, eoq; terrorem ijs qui à longè aduentarent, facere solere: in ipso verò prælio, quãdo iam congressi sunt, solutos illos in medios hostes immittere: nimirum multos nostrorum hoc pacto deuoratos esse, alios autem, implicantibus & compungentibus ipsos illis, strangulatos & confractos: adstitisse autem ipsum, atq; hæc vidisse, in tuto tamen, nempe ab arbore quadam excelsa spectando. Et rectè sanè fecit, quòd

μὴ ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς θηρίοις, ἵνα ἐν ἅπασιν ἡμῖν θαυμαστὸν ἦτω συγγραφεὺς νυῦ ἄχομαι, καὶ ἀξιόλογα τὰ περὶ αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ γὰρ κινδυνεύσας πολλὰ, καὶ ληφθεὶς περὶ Σοῦσαν, ἀπὸ τοῦ Κρανίου ἀγχόνῃ βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίοις ἀκούουσιν ἀνεγίνωσκε, τοῖς ἀκριβῶς εἰδόσιν, ὅτι μὴ κατὰ τοῖχόν γε γραμμένον πόλεμον ἑωράκει, ἀλλ' οὐδ' ὅπλα ἱκανός γε ἦν κρῖναι, οὐδὲ μηχανήματα οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων ἢ καταλόγων ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν ἢ τὴν φάλαγγα, ἐπὶ λίρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἰς δέ τις βέλτιστος καὶ ἄπαυστα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πρὸς τετρακοσίοις ἐδ' ὅλοις ἔπεσι πρὸς ἓξ βιβλίοις, σαφῶς, καὶ

quòd propiùs ad feras istas non accessit. neque enim nos tam egregium scriptorem, & qui eminus ipse præclara ac magna adeò in hoc bello effecerit, nunc haberemus: nã & pericula multa subijt, & vulneratus est circa suram, à Cranio videlicet iter faciens ad Lernam. Atque hæc Corinthijs audientibus recitabat satis scientibus illis quidem quòd ne in pariete picturam quidem belli vnquam vidisset. Sed nec arma ille quidem nôrat, neq; machinas quales essent, neq; ordinum aut acierum nomina. prorsus enim studio habuit πλαγίαν, hoc est, obliquam vocare phalangem, ἐπὶ λίρως autem, hoc est, protentis cornibus, id quod exporrecta fronte educere dicitur. Alius autè suauissimus quidam cuncta à principio ad finem vsq; gesta, quæcunque in Armenia, quæcunque in Syria, quæcunque in Mesopotamia, præterea quæ ad Tigrim, quæq; in Medis acciderãt, ne totis quidè quingẽtis versibus cõplexus scripto edidit,

ec-

ἐπὶ τοῦτο ποιήσας, ἱστορίαν συγγραφὴν φυσὶ τοῖς μέλλουσιν ἐπιγράφειν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τῇ βιβλίῳ ἐπέγραψεν, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου (δόλιχον γὰρ ἔτι παῖς ὢν ἐνίκησε) τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινων καὶ τὰ μέλλοντα συγγραφὴν πόνων ἤκουσα, καὶ τὴν Οὐολογέσου, καὶ τὴν Ὀσρόου φρασὶν, ὡς παραδυσόμενος Ῥωμαίοις τε νίκην, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν φιλόθηλον ἡμῖν θεὶ αμβον, ὅτου πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχομαι, ἐσκινδύνευε ἤδη πρὸς τὸ τέλος γράφειν· ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ φημὶ, μιγάδ τι μιγίστην, καὶ κάμοὶ καθίστην· ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, ἆρα Νικαίαν αὐτὴν ἐκ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, ἢ τὴν Ὁμόνοιαν, ἢ τὴν Εἰρήνην. καὶ

eo & facto historiam compo-suisse videri volebat: inscriptionem verò parùm abfuit quin longiorē ipso libro inscripserit, videlicet hoc modo: Antiochiani certaminis Apollinis sacri victor (nam cursus certamine, quod Dolichum vocāt, puer olim vicerat) eorum quæ in Armenia, in Mesopotamia, & in Medis à Romanis nunc gesta sunt, historica narratio. Iam & quendam ego audiui, qui quæ futura essent, historiæ cōmendārat, & Vologesi captiuitatem videlicet, & Osroæ cædem, quemadmodum leoni obiiciendus esset, & postremò omnium etiam multoties illum desideratum à nobis triumphū. Adeò omninò vatis in modum sese gerens, properabat iam tum ad finem scribendi. Quin & ciuitatē idem iam in Mesopotamia condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimā: adhuc tamen speculatur & deliberat, an eam Nicæam à victoria cōueniat nominari, an verò Homonœā, an etiā Irenicā.

καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄπειτον, καὶ ἀνώνυμον ὑμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λύρα τοσαῦτα, καὶ κορύλης συγγραφικῆς γέμουσα, τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα ἀπίσχετο ἅδε γράψαν. καὶ τὸν περίπλουν δ' ἔφη ἔσεσθαι, καὶ ἐκ ταύτης τοῦτα μόνον, ἀπὸ καὶ τὸ πρόσθιον Ἰνδικῆς ἅδε σωζεται, καὶ τὸ τέτορ τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαῦροι μοῖρα ὀλίγη, σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. ὅ, τι δὲ πράξουσι, ἢ πῶς λίξουσι πλὴν πλιφάντων ἐπίπασιν, ἐκ δὲ μακρᾶς ἡμῖν ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς, ἀφ' Μυσίης, ἢ ἐκ' Οξυδρακῶν ἐπιστελῶ. τοιαῦτα τοσαῦτ' ἀπαιδευσίας λαρῦσι, τὰ μὴ ἀξιόρατα ὅ' ὁρῶντες ἐν' ἐβλίποισιν, καὶ' ἀξίαν ἀπᾶν λωπόμενοι, ἐπιστοῦντες, καὶ ἀναπλάττοντες, τι χρὴ ἐν' ἀκοσμίαν γλῶτταν φασὶν, ἔλθῃ. καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ βιβλίων ἔτι συμννόμενοι,

Et ob hoc quidem adhuc in dubio pendet, & ſine nomine præclara illa ciuitas nobis eſt, nugis multis & faſtu hiſtorico referta. Quæ verò in India poſthac agentur, etiam ea promiſit ſe iam nec ſcripturũ eſſe : præterea & deſcriptionẽ maris exteriõris nauigantibus traditam. Neq; promiſſiones modò hæ ſunt, ſed & procemiũ Indicæ hiſtoriæ iam cõpoſitum eſt, & tertiũ tagma, ſeu tertius liber. Ac Galli quidem, & Maurorũ pars quædã modica cum Caſſio, omnes iſti iam Indũ fluuium traiecerunt. Cæterũm quid facturi ſint, aut quomodo excipient elephantorum incurſus, non multò poſt egregius iſte ſcriptor à Muſuride aut ex Oxydracis ad nos ſcribet. Huiuſcemodi multa, præ inſcitia & imperitia nugãtur, ea quæ viſu digniſſima ſunt : neque videntes, neque etiam ſi videant, pro dignitate exponere ſcientes, excogitantes autem & effingentes quicquid temerè in linguam, vt aiunt, venerit : etiam numero librorum præterea ſuperbientes,

μὴ μάλιστα ἐπὶ τοῖς ἐπιγράμμασι. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὐτὰ παγκάλοιτο, τῶν Λάρ Παρθικῶν νικῶν τοσούτων. καὶ αὖ Παρθικὸν πρῶτον, δεύτερον. ὡς Ἀτθίδα δεύτερον. ἄλλα ἀκόλουθα παραπολύ· ἀνέγνων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικά, οὐδ' ὡς ἐμοὶ τοιήσασθαι, καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἱστορίας, οὕτω καλὰς οὔσας, ἀλλὰ τῷ χρησίμου ἕνεκα, ὡς ὅσπερ ἂν ταῦτα ἢ τὰ τοιαῦτα φράζῃ, πολλὰ μὲν ἄδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν αὖτ' προσάλλοι. μᾶλλον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδέοντα, ἃ γε ἀληθείᾳ ἐκεῖνό γε φασὶν ἡ Διαλεκτικὴ ὡς τῶν ἀμέσων ἢ σκότους ἄρσις, τὸ ἔτερον πάντως ἀνίσασα. τὴν δὲ τὸ θυείδιον σοι, φάλαγξ ἂν, ἐκεῖθεν ἀναπεπάθαται· καὶ εἴ τι ἄλλο θεῖν, ἐπόσω ἔοικεν, καὶ βάτοι ἐπικομμένα ἐσί, τὰ δ' ἄκανθα ἐρείπια ἤδη ἐκπεφόρηται. τὴν δ' τιμαχὸ δὴ, καὶ τῶν λαῶν ἕνεκα, ὅτι εἰκοδομῆσαί τι δεῖ ἤδη καὶ αὐτὸν,

& maximè inscriptionibus. Nam rursum & hæc omnino ridiculæ sunt, vt ille nescio cuius Parthicarū victoriarum libri tot, vel tot: & rursum Parthidos primus, secundus, & cætera, vt Atthidos scilicet. Alius etiam vrbaniùs pauló. Nam legi Demetrij cuiusdā Sagalassensis Parthonicica. Nō quòd prorisu habeā, & illudam historijs adeò præclaris, sed vtilitatis causa hæc cōmemoro, quòd quisquis hæc atque huiusmodi alia euitārit, is bonā partem historiæ rectè scribēdæ consecutus iam sit, imò pauca adeò illi etiā desint: si modò verum illud est quod Dialectica tradit, quòd eorū inter quæ mediū est, altero eleuato, alterū cōtrà deprimitur. At verò area ipsa, dixerit quispiā, purgata probè iā est, ac spinarū quicquid fuit, & rubi excisi, reliquorū autē ruinæ ac rudera iam exportata sunt: & si quid asperū antea fuit, id totū sublatum & cōplanatū est: quare tēpus iam est vt ædificiū aliquod superstruas etiā ipse,

ὡς λάξις οὐκ ἀναπίψαι μόνον τὰ τῶν ἄλλων, γνωσόμεθα ἄρ, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐκεῖνοι λέξιν, καὶ ὃ οὐδεὶς ἄρ, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσαιτο ἂν λώιστα. φημὶ τοίνυν δεῖν ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα οἰκοθεν ἔχοντα ἄκραν, σύνεσίν τι πολιτικὴν, καὶ λώαμιν ἐρμηνευτικήν· τὴν μὲν, ἀδίδακτόν τι καὶ φύσεως δῶρον· τὴν δὲ λώαμιν δι, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσγενομένην ἔτεσι. ταῦτα μὲν δὴ ἄτεχνα, καὶ ἰδίᾳ ἐμοὶ συμβάντα λιόμενα. τὰ γὰρ σωτῆρα καὶ ὀξεῖς ἀποφάναι, τοὺς μὲν παρὰ τῆς φύσεως τοιούτους, φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπὶ πολλοῦ ἄρ, μᾶλλον δι τοῦ παντὸς τῷ ἄξιον, ἃ μιτᾶσα πλάσσα καὶ μιξαποσμῆσα τὰ πλείκαιτα ἐδώατο, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῶσαι, ἢ ἄρ-

quo ostendas non modò alio-rum euertendis generosum esse te, verùm etiam per te ipsum excogitando atque inueniendo tale aliquid præstare posse, quod & dexteritatem quandam præ se ferat, & à nemine Momo quidem reprehendi ac carpi queat. Aio igitur eum qui optimè cõscribere historiam volet, duæ hæc præcipua domo secum & de suo afferre debere: Prudentiam quandam siue intellectum ciuilē, & potestatem dicēdi. Quorum alterum quidem nulla doctrina traditum, naturæ donum quoddam est: dicendi autem potestas, multa exercitatione, assiduoq; labore, & imitatione veterũ comparanda erit. Atque hæc quidem extra artem sunt, neque me consultore opus habent. Neque enim prudentem siue intelligentem & acutũ reddere eum qui nõ natura talis fuerit, libellus hic meus promittit: quoniã magni sanè æstimãdus, imò omnibus anteferẽdus foret, si trãsformare, & quasi nouo quodã ornatu induere huiusmodi ille posset: pura vel ex plũbo aurũ reddere, vel

ἢ ἀργυροῦ ἀπὸ καστίτερου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τιτορμου, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα ἐξεργάσασθαι, ἀλλὰ νου τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμου οὐκ ἐς ποιήσιν τῶν προσόντων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν πρὸς τὰ προσήκοντα. οἷόν τι ἀμείνω ἂν Ἰκκος, καὶ Ἡρόδικος, καὶ Θέωνος, καὶ ἄ τις ἄλλος παλαιστρικὸς γυμναστὴς ἐπιδείξειν ἄν σοι, τῶν Περδίκκαν παραλαβόντα, ἂ δὲ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἐμπειρίας ἐραστὴς, καὶ διὰ τοῦτο καλοκαγαθὸς, ἀλλὰ μὴ Ἀντιόχου, ὁ τῆ Στρατόνικη Σελεύκου υἱῆ ἐκείνης ἀποφαίνων Ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει μὲν Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι Σκοτουσσαίῳ ἀντιπαλον, ἀλλὰ τῶν δοθέντων ἐπιθεῖναι δυνατὸν πρὸς ἐπιδοχὴν τῆς γυμναστικῆς, παρασκευὴν ἀμείνω ἀποφαίνων μετὰ τῆς τέχνης. ἔστι δὲ τοῦτο καὶ ἡμῖν τὸ ἐπιφερόμενον τοῦτο τῆς ἐποχῆς σου, ἃ τέχνῃ φαμὲν ἐφ' οἷς μὲν ἄκρως καὶ χαλεπῶς ἐν πράγματι ἐφευρίσκειν·

vel ex ſtãno argentũ, vel ex Conone Titormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis & conſilij vtilitas ea eſt, nõ vt ea ſuppeditẽt quæ antè adſum, ſed vt illis rectè ac conuenienter vti doceãt. Quo pacto nimirũ & Iccus, & Herodixes, & Theon, & ſi quis alius artis paleſtricæ magiſter atq; exercitor fuerit, polliceretur tibi Perdiccam hũc acceptũ (ſi modò hic eſt ille qui nouercam amauit, & ex eo cõtabuit, & non potius Antiochus Seleuci filius, Stratonices illius amore captus) Olympionicem reddere, qui cũ Theagene Thaſio illo, aut Polydamante Scotuſſæo, certamine cõgrederetur, nõ vt naturã & ingeniũ ad eam rem ſuppeditaret, ſed vt materiã iã antè à natura datã, & ad hãc paleſtræ exercitationẽ ſuſcipiendã idoneã atque habilẽ, per artem multò meliorẽ redderent. Quamobrem abſit & nobis hæc inuidia promiſſionis, vt artem aliquam rei adeò magnæ ac difficili nos inuenijſſe dicamus.

ὁ γὰρ ὑντινοῦν παραλαβόντος, ἀφραίνειν συγγραφεῖα φαμὲν, ἀλλὰ τῷ φύσει σωτῷ, καὶ ἄσκησι πρὸς λόγους εὐκινήτῳ τὴν ὁδόν τινας ὀρθὰς, ἃ δὴ τοιαῦτ' ἄν φαίνοντα, ὅπως χρὴ μιν, δεῖξαι ἄν καὶ ἀμαρτίνοον τηλίκουτον, ἄχρι καὶ πρὸς τὸν σκοπόν. καί τοι ὃ γὲ ἂν φαίης ἀπροσδεῖ τὸν σωτὸν ἐν τῇ τέχνῃ καὶ διδασκαλίας, ἢν ἀνοεῖ τις καὶ ἐπιθάρισε μὲ μαθὼν, καὶ ἤνθ', καὶ πάντα ἂν ἐπίστατο. νῦν δὲ μὴ μαθὼν, οὐκ ἂν τι αὐτῇ χαρεσσάσαιτο, ὑποδήσαν δέ τινα, ἢ τὰ μάθοι, καὶ ἐν μέλαχαίσατο ἐφ' αὑτῷ. καὶ τοίνυν κἠμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νῦν παραδίδωσι, σωθεὶς καί τι καὶ ἀπ' ἐκ ἀγνοίας, ἀλλ' ὀξὺ διδορκὼς, οἷος καὶ πράσσεσθαι χρεών ἂν, ἃ ἐπιτάττει, κἠγνόμων σπεύδει· ἀλλὰ μὲν ἀ πολίτικῶς, καὶ

Neque enim quemuis acceptum reddere historicũ nos velle dicimus, sed ei qui naturâ intellectu bono præditus, & ad dicendum quamoptimè exercitatus fuerit, viam quãdam ostendere rectam (si modò talis vlla apparet) qua vẽdo, citiùs atq; aptiùs ad finem & scopum vsque quo tendit, peruenire posſit. Non enim neque illud dixeris, eum qui intelligentia præditus fuerit, arte ac doctrina earũ rerũ quas ignorat, opus non habere. Nam si absque doctrina & institutione cithara ludere posſet, etiam tibia canere, ac cætera omnia sciret. Nunc autem, nisi doctus ab aliquo, nihil quicquam eorum manu facilè attingit: at demonstrante aliquo viam ac rationẽm, & discit facillimè, & rectè idem administrat per se ipsum. Proinde nobis quoque nunc talis discipulus tradatur, qui & ad intelligendas res, & ad dicendum non sit degener, sed acutum tuceatur, posſitq́ue rebus vti, si committantur illi, ac animum habeat militarem, sed tamen cum ciuilitate coniunctum:

καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔ-
χειν. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στρα-
τοπέδῳ γεγονέναι ποτέ, καὶ
γυμναζομένους ἢ ταττομένους
στρατιώτας ἑωρακέναι, καὶ ὅ-
πλα ἀθρεῖν, καὶ μηχανήματα
ἴδια, καὶ τί ἐκεῖ κέρας, καὶ τί
ἐκεῖ μέτωπον, πῶς οἱ λόχοι,
πῶς οἱ ἵππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ
τί ἑξηλλάχασιν, ἢ πεπλάνηνται,
καὶ ὅλως, οὐ τὸ κατοικιδίως
τις, οὐδ' οἷός τ' εἶναι μόνον
τοῖς ἀπαγγέλλουσι μάλιστα δι,
καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἐπιθυμῆ-
σαι ἔχειν τοῦ γνῶναι, καὶ μέ-
τεστι φοβεῖσθαι μηδ' ἐφ' ἵππου
πλάττειν μηδὲ, ἐὰν ὅμοιόν τι-
νας τοῖς φαύλοις δικασταῖς,
πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθει-
αν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν.
ἀπὸ μὲν μηδενὸς αὐτῶν, μήτε
Φίλιππος ἐκπεπληγμένος τὸν
ὀφθαλμὸν ἐκ Ἀστέρος τοῦ
Ἀμφιπολίτου, τοῦ τοξότου
ἐν Ὀλύνθῳ, ἀπὸ τοιοῦ-
του, οἷός ἐστιν, ἀκηδέστερον
μήτε

& experientiam, quam duces militaris esse conuenit. Denique, per Iouem & in castris aliquando versatus sit, & milites ipsos, seu cùm ad prælia exercentur, seu cùm re ipsa in aciem educuntur, conspicatus sit: præterea & arma nôrit, & machinas quasdã, & quid sit diductis cornibus, & quid exporrecta fronte instruere aciem: quomodo cohortes, & quomodo turmæ cõstituantur: vnde, & quid erũpere, & quid item circumducere equitem sit, sciat. Et in summa, neque eorũ quispiam sit, qui domi desidentes nusquã foràs ipse prodeant: neque facilè credat ijs quæ solùm ab alijs narrari audiet. Maximè autem & ante omnia libero animo sit, vt neque metuat quenquam, neq; ab vllo speret quicquã: quoniam simili hoc pacto foret malis iudicibus, qui vel ad gratiã, vel ad odium accepta mercede sententiã ferunt. Quin neq; curet magnopere neq; Philippũ oculo ab Astere Amphipolitano isto sagittario priuatũ circa Olynthum, sed talem qualis re ipsa est spectandũ proponat:

μήτε Ἀλέξανδρος ἀνιάσθω ἐπὶ τῷ Κλείτου φαγῇ, ὁμοίως ἐν ᾧ συμποσίῳ γινομένῳ, ἀ σαφῶς ἀναγράφοις δεῖ Κλέωνα δεινὸν φοβῆσαι, μίγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενον, καὶ κατίσχυσε τὸ βῆμα, ὡς μὴ ἀπάγῃ, ἔστι δὲ λίθεος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὕτως ἐῶ, δεῖ δὲ σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἢν τὰ ἐν Σικελίᾳ κακὰ ἰσοφυῆ, καὶ τὸν Δημοσθένους κῆψιν, καὶ τὸν Νικίου τελευτὸν, καὶ ὡς ἐδίψων καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο μεθυόντων οἱ πολλοί· ἐκάστου γὰρ, ὅπερ δικαιότατον, ἐν ἀνδρὸς τῶν νοσούντων αὐτὸς ἕξει τὸν αἰῶνα. ἢν τὰ δυσχῶς ἐκβαίνοντας γινόμενα, ὡς ἐπράχθη, διηγῆται· ὑγρὸς γὰρ πεπλεῖς ἀνήρ, ἀπὸ μιᾶς τῆς ἐῶ. ὥστε κἂν καταναυμαχῶσιν, ὅτι οὐκ ἐκὼν ὁ κατάδυσιν ἐστί, κἂν φύγωσιν, neq; illi Alexander grauiter se excruciet H ob Cliti cædem crudeliter in ipso conuiuio perpetratam, si planè ac manifestè coloribus suis depingendus sit: neque item Cleon illum perterrefaciat, eò quòd multum in concione potens sit, & suggestum siue tribunal quasi possessionem suam detineat, quo minus hominem exitiosum & insanum hunc esse dicat: deniq; neq; tota Atheniensium ciuitas absterreat illum, ne non vbi de cladibus in Sicilia acceptis historiam composuerit, omnia ista commemoret, quo pacto & Demosthenes captus fuerit, & Nicias mortem obierit, quomodo exercitus siti laborârit, & qualem aquam biberint, & vt inter bibendum plerique trucidati fuerint. Existimabitur enim (id quod iustissimum est) ab ijs qui sana mente præditi sunt, non ipse in culpa esse, si ea quæ feliciter aut stultè gesta sunt, ita vt gesta sunt, narrabit. Non enim ipse talia fingit, sed verbis tantùm indicat atque exponit. Quare etiam siue prælio nauali superati fuerint, non ille tamen is est qui eos submergit: siue in fugam conuersi fuerint, neque

οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων, ἐκεῖνος ἂν μὴ ἀφεῖσθαι δόξῃ, μή τι παρέλιπεν ἐπέλθοι γε ἃ σιωπήσας αὐτὸς, ἢ πρὸς ξύνεσιν ἧττον ἀκούων, ἐκανορθώσασθαι δυνάμενος, ἐᾷ σφῶν ὧδ' ἔχειν. καὶ ἐμοὶ μὲν ἀνδρὶ τὴν Θουκυδίδου ἄλλῳ ἀνατρέψαι τὸ ἐν τοῖς ἐπιπολαῖς παράσχισμα, καὶ ταδύσαι ἂν τῶν Ἑρμοκράτους τριήρη, καὶ τὸν κατάφρακτον Γύλιππον ἀμηχανῆσαι, μικρὰν ἐκτειχίσαντα, καὶ ἀρτασφάξαντα τὰς ὁδούς· καὶ τὰ μὲν, συνάκτοις μὴ ἐς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τὰς δ' Ἀθηναίους πειρᾶσθαι Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν, μετὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα ἂν Κλωθὼ ἅπαξ εἶπεν ἀναπλάσασα, οὐδ' Ἄτροπος μεταστρέψαι· τοῦ δ' συγγραφέως ἔργον ἦν, ὡς ἐπράχθη, οὕτω φράσαι· τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύνασθαι, ἄλλως ἂν ἢ φοβεῖται Ἀρταξέρξης, ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐπείσῃ Κάνδαυλον πορφυρεῖν, καὶ

neque idem ille est, qui eos persequitur: nisi si cũ optandum fuerat, ne quid tale eueniret, ille hoc intermisit: quandoquidem si tacendo hæc, aut in diuersum narrando, corrigi aut emendari possent, facillimum fuerat Thucydidi, vno ac tenui calamo inuertere quidem. Epipolarũ munitiones, submergere autem Hermocratis triremem, & Execrabilem istum Gylipum confodere interea dum vias obstruit, & fossis interclusit. Denique & Syracusanos in lapicidinas conijcere, Athenienſibus verò copiam facere tum Siciliam tum Italiam cum prima illa Alcibiadis spe circumnauigandi. Verùm enim, opinor, Κεα quæ semel facta sunt, neque Clotho reuoluet denuò, neque Atropos in diuersum mutabit. Proinde historici opus vnum est, vt quæq; perinde ac facta sunt, expo-

nat. Hoc aũt facere nõ poterit, donec vel Artaxerxem mentuerit, medicus ipsius existens, vel speret Candyn purpureũ,

καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἴσως παρὰ τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων· ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτῷ ποιήσει, δίκαια συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ μᾶλλον ἰδίᾳ μισεῖ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ δοκοῦν, καὶ πλὴν ἀληθῆ γράψαι περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας, κἂν φιλῇ, ὅμως ἐκφεύξεται ἁμαρτάνοντα· ἐὰν γὰρ, ὡς ἔφην, ἴδιόν τι ἰσοτίας, καὶ μόνῃ θυτέον τῇ ἀληθείᾳ, ἤ τις ἱστορίαν γράψων τοι, τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, ὥσπερ ὄψις ἐστὶ, καὶ μέτρον ἀκριβείας, ἀφορίσαι μὲ ἐς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' ἐς τοὺς μετὰ ταῦτα συνεσομένους τοῖς συγγράμμασιν. ἃ δὲ τὸ παραυτίκα τις θεραπεύοι, τῆς τῶν δοκιμωτάτων μισεῖ· ἐκείνους ἂν νομισθῇ, ἐς πάλαι ἰσοτίας ἐξ ἀρχῆς ἀνθοῦς ἀπίσχεσθαι, οὐ μᾶλλον, ἢ ἰωμωτικὸν ἀγῶνα

& torquem aureum, & Medum quum ex Niſæis illis aliquem ſe acceptorum eſſe, mercedem videlicet laudum earum, quas ſcriptis inſeruiſſet. At neque Xenophon illud faciet, iuſtus ſcriptor, neque Thucydides, ſed ſeue priuatim oderit quoſdam, multò magis neceſſarium putabit eſſe id quod publicum eſt, veritatemq; plurisfaciet, quàm inimicitiam: ſiue etiã amauerit, tamen non parcet illi, quiſquis peccauerit. Vnum enim hoc, vt dixi, proprium hiſtoriæ eſt, ac ſolũ immolandum veritati, ei quæ ad hiſtoriam ſcribendam accedet, cætera verò omnia poſtponenda. Et in ſumma, vlna vna & menſura certa eſt, aſpicere non ad præſentes auditores, ſed ad eos quæ in poſterum in his ſcriptis legendis verſabuntur. At ſi quis continuò benevolentiam & fauorem captat, meritò in parte adulatorum recenſebitur, quos olim hiſtoria ſtatim ab initio auerſata eſt, non minùs quàm comendi artem

λγόμενοι. Αλιξάνδρῳ γὰρ
τοῦτο ἀναμιμνησκόμενοι,
ὡς ἄρα, ἔφη, πᾶς ὁλί-
γον ἀνιβίσαι, ἐ Θηβαίοις ἂν,
ἀναβαίην, ὡς μάθοιμι ὅπως
ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀ-
ναγινώσκουσιν. ἀ νῦν ὡς τὰ
λεγόμενα, καὶ ἀσπάζονται, μὴ
θαυμάσῃς· εἰσὶ γὰρ ὀ μι-
κρῷ τινι τῶν ἀλλαξὶ τοῦτο ἀ-
ναστάσαι ἔχας ὃ τῷ παρ'
ἡμῶν δόξαι. Ομήρῳ γοῦν,
καί τοι πᾶς τὸ μυθῶδες τὰ
πολλὰ συγγραφότι ἀκρι-
βῶς Αχιλλέως, ὅθεν καὶ πι-
στόν τινες ὑπάγονται, μό-
νον τοῦτο ἐς ἀπόδειξιν τ' ἀ-
ληθείας μέγα ἡγεμόνα τιθέ-
μενοι. ὅτι μὲ περὶ ἐκείνου οὔ τι
γράφει· ἐ γὰρ ἐνείσασιν οὔ τι
ὅπλα ἐψεύδετ' ἄν. ἐκεῖ-
νος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔ-
στω, ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἀψεύ-
στου παρρησίας τῆς ἀληθείας
φίλος, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ
σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην ἡ
σκάφην ὀνομάσων· ὁ μισο-

artem Gymnastice. Alexandri igitur hoc quoq; dictum refertur: Libenter, inquit, in vitam pauliſper redirem, ô Thebaniſcrates, poſt mortem, vt cognoſcerem quo pacto hæc legerent homines, qui tum erunt. Nam ſi nunc ea laudant, & amplectuntur, mirum non eſt: putant enim non paruo illectamento videlicet iſto quiſque ſibi beneuolentiam apud nie conciliaturos eſſe. Homero itaque, quanquam fabuloſa plurima de Achille ſcripſerit, nonnulli tamen eò adducuntur, vt illi iam & fidem adhibeant: vnum hoc argumentũ ad demonſtrationem veritatis magnum exiſtimantes, quòd non de viuo illo ſcripſit. Non enim cauſam aliquam vident, cuius gratiã mentiretur. O Talis igitur mihi ſit hiſtoricus ille, P vt & metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber ſit, Q & dicendi libertatem, ac veritatem amet, & quemadmodum Comicus ille ait, ficus ficus, ligonem ligoné nominet: non odio, neque

ὐδὲ φιλίᾳ νέμων, οὐδὲ φαδίως
μεθιεὶς, ἢ ἐλεήμων, ἢ αἰσχυνόμε-
νος, ἢ δυσκίνητος. ἴσος
δικαστὴς, σύνηθες ἅπασιν, ἄλ-
λως δὲ μὴ θατέρῳ τι ἀφορῶν
μᾶλλον τοῦ ἑτέρου. ξέ-
νος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄλ-
λοις, αὐτόνομος, ἀβασί-
λευτος, ὁ τί τῷδε. ἢ τῷδε
δόξῃ, λογιζόμενος. ἀλλὰ τί
πέπρακται, λέγων. ὁ δὲ σω-
θυδίδης τὸ μάλα τοῦτο ἐν-
νομοθέτησε, καὶ διέκρινε τὰ-
ριτὸν καὶ ἀλαζονείαν συγγρα-
φικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζό-
μενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ
καὶ Μούσας ἐπιθεῖναι αὐτοῦ
τὰ βιβλία· ἐπίπαλα γάρ φη-
σι μέντοι ἐς ἀπ συγγράφαι,
ἔπειτ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισ-
μα, καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀ-
σπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλή-
θειαν τῶν γενομένων ἀφε-
λόντα τοῖς ὕστερον, καὶ ἐνέ-
γκαι τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ τέλ
ἔμπλεις τοῦ φρονεῖν ἐνθοιζ ἰσο-
είας, ὡς ἅ ποτε καὶ ἄνθις τὰ
ὅμοια

neque amicitiæ quicquam tribuens, non parcens, aut miserescens, aut erubescens, aut exorari se facilè patiens: æqualis iudex, ac benevolus omnibus, eò tamen vsque, dum ne alteri plus eo quo aliquid tribuat: hospes in libris ac peregrinus, suis legibus viuens, nullius imperio subiectus, non quid huic aut illi placiturum sit, secum cogitans, sed id quod actum est, exponens. Thucydides igitur benè admodum lege hoc constituit, & virtutes ac vitia historicorum inter se discrevit, qui cùm videret R. Herodotum in summa admiratione esse, adeò vt & Musæ vocarentur ipsius libri; possessionem tamen ait se scribendo compositurum esse, quæ in perpetuum duret, potiùs quàm quæ ad præsens certamen comparetur: neque se id quod fabulosum sit, amplexurum, sed veritatem rerum gestarum relicturum posteris esse: deinde & vtilitatem addit, & quem finem is qui rectè sapit, historiæ statuere debeat, vt si quando etiam rursus similia quædam

ὅμοια καταλάβοι ἔχοιψ, φαμὶ, τοῖς τὰ προγεγραμμένα ἐπιβλέπουσιν, ἵν' χρῶσθαι δύνωνται τῇ πόλει. καὶ τῷ μὲν γνώμῃ διαυτῶ ἔχω, ὁ συγγραφεὺς ἐπίτω μοι· τῷ δὲ φωνῇ, καὶ τῷ τῆς ἑρμηνείας ἴσχυϊ, τῷ μὲν ἐροθρᾷ ἐπαίνῳ, καὶ ἐπάρχαρον, καὶ σφιγκτῷ τοῖς περιόδοις, τῷ ἀγκύλῳ τοῖς ἐπιχαρίσμοις, καὶ τῷ ἄπλῳ τοῖς ῥητορικοῖς ἐπιρρήμασι μὴ ἐκμιδῶ τεθειμένα, ἀρχαϊκῶ τοῖς γραφεῦσι. ἐκ' ἀρχαιότερον ἐξαπέμενον, καὶ ὁ μὲν νοῦς σύνεχῶς ἴσος, καὶ συνεχὴς, ἡ λέξις δὲ ἁβρὰ καὶ πολιτικὴ, οἷα ἐπίσημοτάτα ἁπλοῦν τὸ ἐπαχθὲς ἐν γὰρ τῇ γνώμῃ τῇ συγγραφέως σκοπὸς ἐστὶν ἡμῖν, παῤῥησίαν καὶ ἀλήθειαν, ἔτι δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ τὸν σκοπὸν ὁ πρῶτος, ὃν ἡμεῖς ὑπάλλομεν, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀῤῥήτοις, καὶ ἔξω πάτου ὀνόματι, μήτε ἐπὶ ἀγοραίοις τούτοις, καὶ

quædam incidant, inquiens, ad hæc descripta respicientes, rebus ciuitatis rectè uti possint. Ac animo quidem & sententia tali prædictus historicus ille mihi accedat: voce autem, & expositionis vi, vehementi illa quidem & aspera, & circuitionibus continua, deinde & aggressionibus flexa & rotunda. Præterea & reliqua oratoriæ facultatis grauitate non ita valdè instructus & acuminatus scripturam exordiatur, sed sedatior paulò & tranquillior sit. Ac sententiæ quidem inter se iunctæ ac sociatæ & densæ sint: dictio autem plana & ciuilis quàm significantissimè manifestans id ei adhibetur. Nam vt mentis scriptoris scopum hunc proponimus, libertatem dicendi videlicet, & veritatē, ita & voci eius vnus hic scopus & primus propositus sit, vt planè indicet, & quàm

lucidissimè rem ipsam declaret, verbis neque obscuris, & extra communem vitam positis, neque etiam vulgaribus istis

&

καὶ λαπτικοῖς, ἀπ' ὀρθῆς μὲν τοὺς πολλοὺς σωιζέσθω, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσθω. καὶ μὴν καὶ σχήμασι λιχνευέσθω ἀνυπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνυπότακτον μάλιστα ἐπιχωρείτω, ἐπὶ τοῖς λατρευομένοις τῶν ξυμβάντων ἐπαινέτας ἐκφαίνειν τοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινωνείτω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορος, καὶ λιπερήφανος καὶ ἐπέωνος, καὶ μάλιστ' ὁπόταν παρατάξεσι καὶ μάχαις ἢ ναυμαχίαις συμπλέκηται· λέγειν γὰρ τότε ποιητικόν τι καὶ ἀνίμου, ἐπουσάσαντα τὰ ἀπάτια, καὶ σωληνοῦντα ὑφαλῆ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων φέρεσθαι. ἐπὶ πλεῖστ' ἂν ὅμως ἐπὶ γῆς βιβάτω· τὸ μὲν γὰρ ἅπτεσθαι, καὶ τὸ μιγῆναι τῶν λεγομένων σεμνοπρεπῶς, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, ὁμοιοῦσθαι, μὴ ξφιλοσοφεῖν ἂν, μᾶλλον ὑπὲρ τὸν ἐμμελῆ ἐνθουσιᾶν.

Lvcian.

& tabernarijs, sed ita vt & à plerisque intelligantur, & ab eruditis laudentur. Iam verò & figuris & exornationibus vtatur minimè molestis, miniméque affectatis: quoniam perinde vt ius aliquod, orationem quoque recte conditam exhibere debet. Ac sententia quidem etiam cùm poëticè communicet, eiusq; partem aliquam contingat, in quantum grandiloqua, & in sublime elata etiam illa est, & maximè quoties aciebus & pugnis, & naualibus prælijs concurret. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui secundo flatu vela impleat, & sublimem ac per summos fluctus nauem subolatam prouehat. At dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem ac magnitudine eorum quæ dicuntur, simul elata, & ijsdem quàm maximè licet, assimulata: cæterùm neq; peregrinitatem præ se ferens, neque intempestiuè exultans, quasi quodam furore concitata.

Periculum

κίνδυνος γὰρ αὐτῷ, τό, τι μέγιστον, παρακινῆσαι καὶ καταπλαγῆναι εἰς τὴν τῆς ποιητικῆς διορύβαντα, ὅσον μάλιστα πατέον πίστεως ἐστὶ, καὶ σφρονιστέον, ἀθέατος ὢν ἱππωτυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεσθαι. ἄμεινον ἦν, ἐφ' ἵππου ὀχουμένῃ τότε τῇ γνώμῃ πλὴν ἐφιππάσασθαι συνεπαραθεῖσαν, ἐχομένην τοῦ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείπειν τὸ τῆς φορᾶς. καὶ μὴν καὶ συνάπτειν τῶν ὀνομάτων τὰ ῥητὰ καὶ μέσα χρήσιμον, οὔτε ἄγαν ἀφιεμένους καὶ ἀπαρτῶντας· παχὺ γὰρ, οὔτε ξυμπεφορημένως ὀλίγον. ἀπορροὴν γὰρ ἔχειν, σωζόμενα. τὸ μὲν γὰρ ἐκπίπτον, τὸ δ' ἐγκλῖνον ζῆν ἀποκτείνει. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε σωτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ παραπόρως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακινοῦντα, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα.

Periculum enim eſt ipſi, ne, quod vel maximum eſt, prorſus de ſtatu mentis emoueatur, & in Corybantem iſtum poëtices impingat. Quare maximè tum fidendum freno eſt, & ratione vtendum: illud ſcientes, quòd & in verbis non mediocre malum s hippotyphia eſt. Proinde ſatius fuerit, ſententia tunc ſuper equo incedente, expoſitionem ſeu dictionem humi iuxtà currere, ephippio adhærentem, vt ne à tergo relinquatur curſu præterueƈta. At verò & compoſitionem vocum temperata, ac media quadam vtendum eſt, ita vt neque nimiùm diſtrahantur ac diſſocientur (nam hoc aſperum foret) neque rurſum numeroſè omnia, id quod plerique ſtudent, continuentur. Alterum enim vitioſum, alterum autem auditoribus moleſtum eſt. Ipſæ verò res non vt fortè ſeſe offerunt, ita conſtruendæ ſtatim ſunt, ſed diligenter ac laborioſè de ijſdem ſæpiùs etiam interrogare decet, ac maximè præſentem, & coràm intuentem.

καὶ ἐφορᾶν[α], ἃ δὲ μὴ, ὅτε ἀδιαπτώτοις ἐξηγουμένοις προσίχοντα, καὶ ἐς ἀκόαν ἄν τις, ἔπειτα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσοιμι, ἢ προσθήσαν ὅτε γένοιτο, ἐμὲ ταῦτα ἴδοι καὶ σκαπτικός τις, καὶ σωθητικὸς ὧν πιθανωτέρου ἔτω. καὶ ἐπειδὰν ἀθροίσῃ ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα· πρῶτα μὲν ὑπομνήμα τι συνεφαίνετο αὐτῷ, καὶ οἷον μοι δοκεῖ ἀκαλὶς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρωτον. ἔπειτα ἐπιθεὶς πολὺ τάχιον, ἐπαγέτω τὸ ἀόρ[α]τον, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ ῥήματιζέτω. καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως, οἰκοδομείτω τότε ὦ τῷ Ὁμήρου Διΐ, ἄρτι μὲν τὸ ἐπτοπέδαν θρηκῶν γλῶ ὀρῶντι, ἄρτι δὲ πολὺ Μυσῶν. κα[ὶ] ταυτὰ δὴ, καὶ αὖτὸς ἄρτι μὲν τὰ Ρωμαίων ἰδίᾳ ὁράτω, καὶ ἀνακλινέτω ἐμὲ, οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ, ἀφ'

tuentem. T Quòd si autem hoc fieri nequeat, tum ijs aduertere animum, qui sincerè & incorruptè magis narrare videbuntur, & quos putaueris minimum vel ad gratiam, vel odio detracturos aliquid, aut etiam addituros esse rebus gestis. Iámque etiam hic quispiam sit, qui & coniecturis colligere facilè, & quod probabilius fuerit, constituere possit. Ac posteaquam iam omnia, aut etiam plurima collecta habuerit, principiò capita rerum, & quasi summarium aliquod contexat, delmeetq; corpus quoddam rude & informe, & nullis adhuc articulis expressum. Postea autem superaddito ordine & formam inducat, & colorem dictione adhibeat, & singulis explicandis immoretur, & eâdem numerositate quadam concinnet: & in summa, similem se tum gerat Homerico Ioui illi, qui nunc quidem equestrium Thracum terram aspicit, nunc autem rursum ad Mysorum terram oculos deflectit. Eodem enim pacto & ipse nunc quidem ad res Romanas tum seorsum aspiciat, indicetq; nobis quales se apparuerint,

ex

ἀφ' ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρξι δ' ἀ
τὰ πρόσω, ἔπ' ἀμφότερα,
ἐ μαχοινῖδ. καὶ ἐν αὐτῇ δ'
τῇ παρατάξει, μὴ πῶς ἐν
μέρ' ὁρᾶτο, μάθ' ἵνα
ἐπία, ἢ νικῶσι, ἐ μὲν Βρασί-
δας τις ἂν προσιδὼν, ἢ
Δημοσθένης ἀναχάσαν τὸν
ἐπίβασιν, ἐ τοὺς στρατη-
γοὺς μὴ τὰ πρῶτα, καὶ ἅ τῳ
πρωτοπόρῳ, ἐμπέσῃ ἀ-
πειρίτα, καὶ ὅπως, καὶ ἢ
τινι γνώμῃ καὶ ἐπινοίᾳ ἐτα-
ξαν. ἐπαθλᾶν δ' ἀναμιχ-
θῆναι, ἐσιὰ ἴσῳ ἢ θέα, καὶ
συναπάντα τότε, ὥσπερ ἐν
πρώτοις τὰ γυμνάσια· καὶ
συμπλοκὴν, καὶ συμφο-
ρὰς, καὶ πάσι τοῖς μὲ-
πρὸν ἐπιόσι, μὴ ἐς μόρον,
μάθ' ἁπαρόκλησι, μὴ δ'
πᾶσι, ἀπὰ ῥᾳδίως ἀ-
πανθῶσι. καὶ σὺ δὲ
ἐπαῦθί μου ταῦτα, ἐπ'
ἐκεῖνα μεταβαίνετε, ἔν

exalto intuenti sibi: nunc autem rursum ad res Persarum se conuertat: postea etiam vtrosque pariter contemplentur, puta cùm inter se pugna congressi fuerint. Etiam in ipsa acie non ad vnam tantùm partem respiciat, neq; ad vnum aliquem equitem aut peditem, nisi Brasidas quispiam fuerit, qui de naui prosiliat, aut Demosthenes, qui scalas rescindat, & ascensum in terram prohibeat. Ac duces quidem primùm omnium intueatur, & si quid hortati fuerint, illud quoq; audiat, & quomodo, & qua sententia atque consilio aciem instruxerint, videat. Postquã autem iam manus conserturæ fuerint, cõmunis vtriusq; partis contemplatio sit: ac tum velut in trutina appendat & examinet ea quæ geruntur, simúlque & persequatur fugientes, & fugiat cum cedentibus. At omnibus hisce modus quispiam adhibeatur, ne ad satietatem vsque, néve ineptè, néve etiam iuueniliter prodiatur, sed cum facilitate quadam absoluat sese. Atque his hic alicubi subsistere iusserit, ad illa transgrediatur

καὶ ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ ἀνιέναι, ἐπόταν ἐκεῖνα καλῇ. καὶ πρὸς πάντα σπουδάζειν, καὶ ὡς δυνατὸν, ὁμοχρόνως, καὶ μεταπίπτειν ἀπ' Ἀρμενίας μὲν ἐς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ἐς Ἰβηρίαν, ἔπειτα ἐς Ἰταλίαν· ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀφελέσθαι. μάλιστα δὲ καλόν φησιν ἐν τῷ αὐτῷ ὀχήματι πᾶσαν πραγματεύεσθαι τὴν γνώμην, ἀβόλῳ καὶ σπανιῷ καὶ ἀκριβεῖ τῷ ὑγρῷ καὶ ὁμοίᾳ ἅμα δεῖν ἔχειν τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, ὁποίας καὶ ἐθέλοντα φαίνεσθαι. διαστροφὴν δὲ, ἢ πρόσχρουν, ἢ ἐν τρόπῳ τινὶ μηδέν· οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενα δεῖ, καὶ ἁρμόττει, πιθανὰ εἶναι χρή· τὰ δὲ, καὶ τάξαι, καὶ ἀνεῦρε αὐτό. ὥσπερ, εἴ τι ἄπιστον, ἢ μυθῶδες, ἢ ὑπερφυὲς, ἢ ὅλως δὲ νομισθὲν, ἢ ἰσοτίαν συγγράφουσα, Φειδίας, ἢ Πραξιτέλης γλῦμα ποιήσαι, ἢ Ἀλκαμένης, ἢ ὅστις ἄλλος

si festinat. Deinde rursum huc redeat, absolutus atque paratus futurus quandocunque illa revocaverint. Ac ad omnia festinet, & quatenus fieri potest, eadem tempora omnibus tribuat, transvolétque ex Armenia quidem in Medos, hinc autem curriculo vno in Iberiam, inde in Italiam, ita vt nullam occasionem praetermittat. Praecipuè autem speculo similem animum gerat, liquido videlicet, ac splendido, & qui centrum accuratè impressum habeat, & qualescunque operum formas receperit, tales easdem etiam spectandas exhibeat: peruersum autem & obtortum, aut colore diuersum, aut specie mutatum nihil reddat. Non enim perinde ac oratoribus scribunt, sed ea quidem quae dici debent, sunt, & mox dicentur: facta enim iam sunt: caeterum ordinare oportet & exponere ipsa. Quare non quid dicant, ipsis reddendum est, sed quomodo dicat. Prorsus ait pulchrè est, cùm quis historiam scribit, Phidiae, aut Praxiteli, aut Alcamenis, aut

alteri

ἕτερο ἐκείνῳ. ἀλλ' οὐδὲ ἐκείνου χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τἄλλα ὕλην ἐποίουν, ἀπ' ἃ μὴ ὑπῆρχε, καὶ προϋποβάλλοντο, Ἠλείων ἢ Ἀθηναίων ἢ Ἀργείων· ἀποτεσομένων. οἱ δὲ ἐπιτήδειον μόσον, καὶ ἕτοιμον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξιον, καὶ ἐκόπτων, καὶ ἐρρύθμιζον, καὶ ἐπλάθιζον τὸν χρυσόν. καὶ τοῦτο μὲν ἔπαιρον, ἐς ἅπερ οἰκοδομοῦσι τὰ ὕλα. ἐνοῦτο δὲ καὶ τὸ τῆς συγγραφῆς ἔργον, ἂς ἐκαλὸν ἐξαθίδη τὰ πραγμάτα, καὶ ἂς δυνάμιν ἐργάσατα ἐπιδάξαι αὐτά. τὸ ὅτάν τις ἀκροώμενος εἰπῇ μετὰ ταῦτα ὁρᾷ τὰ λεγόμενα, καὶ μετὰ τὸ ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀνενείκωτα, καὶ τὸν οἰκεῖον ἐπαινον ἀπέλαβε τὸ ἔργον τοῦ ἐποιήσαντος Φειδίου, πάντων ἤδη πεπραγματευσομένων, καὶ ἀκροωμένων ἅμα τε θαυμάζοντες, καὶ ἐπαινοῦντες τὸν ἀρχιτέκτονα, ὅταν μὲν πολλὰ ἔχῃ τὰ ἔργα, ἐπιδεικνύμενον· ὅταν δὲ ὀλίγα, ἐπιτρέποντα τοῖς ἐπιτηδείοις. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, καὶ τὸν ἐπιτάφιον ἐποίησαν αὐτῷ οἱ φίλοι, ἐν ἐκκλησίᾳ ἐπαινεθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τιμηθεὶς ὡς ἐπιτηδειότατος γενόμενος τῇ πόλει, ἐπὶ τοῦτο ἐπεδόθη ὑπὸ τῶν ἐπιτηδείων, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐπῃνέθη, ὅτι τὸν Παρθενῶνα ἐποίησε, καὶ τὸν ἐν Ἐλευσῖνι ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης, ἐπὶ τοῦτο δὲ οὐδείς. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, καὶ τὸν ἐπιτάφιον ἐποίησαν αὐτῷ οἱ φίλοι, ἐν ἐκκλησίᾳ ἐπαινεθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τιμηθεὶς ὡς ἐπιτηδειότατος γενόμενος τῇ πόλει, ἐπὶ τοῦτο ἐπεδόθη ὑπὸ τῶν ἐπιτηδείων, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐπῃνέθη, ὅτι τὸν Παρθενῶνα ἐποίησε, καὶ τὸν ἐν Ἐλευσῖνι ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης, ἐπὶ τοῦτο δὲ οὐδείς.

alteri cuipiam illorū ſimilem eſſe oportere. Nō enim neq; illi aurum, aut argentum, aut ebur, aut aliam materiam faciebāt, ſed illa antea præexiſtebat, & quaſi ad eā rem præparata erat, ſuppeditantibus illam Eleis, aut Athenſibus, aut Argiuis: illi verò fingebant tantùm & ſecabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabant, atque auro incruſtabant. Et hoc artis illorum erat, materiam videlicet commodè exædificare. Idè fermè igitur & hiſtoricī opus eſt, vt videlicet ea quæ facta ſunt, bene ac rectè cōponat, & quàm fieri poteſt, clariſſimè ſpectanda exhibeat. Ac quando is qui ea ſic ſcripta recitari audiuit, putat ſe poſtea etiam videre quæ dicta ſunt, atque inde ea laudat: tum demum opus hoc exactum & abſolutum erit, propriamq; ac verā laudem hiſtorico illi Phidiæ ſiue artifici ſuo retulit. Porrò omnibus iam ita adornatis atq; paratis, etiam abſq; v proœmio fuerim exordiri licebit, quando videlicet non admodū vr-

νν λαμπρὰν τὸ πρᾶγμα ποιῆ. διοικοδομεῖται ἐν ᾧ ποιεῖ· διὰ μακροῦ δὲ καὶ ὅτι φροιμίῳ χρήσεται, ὥσ ἀφροῦντι περὶ τῶν λιτίων. ὁπόταν δὲ καὶ φροιμιάσηται, ἀλλ' ἀνάγειν μόνον ἄρξηται, οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἀλλὰ τὸ τῆς ἀνοίας πρᾶος, προσβολὴν ἢ ἐνθυμίαν ἐνποιεῖται τοῖς ἀκούουσι· προσίξεσι γὰρ αὐτῶν, ἐν ἀέξῃ, ὡς περὶ μεγάλων ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων ἢ χρησίμων ἐρεῖ. ἀμαθῆ δ', καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει, τὰς αἰτίας προσλιθιάμενος, καὶ περιοίσει τὰ διαφέροντα τῶν γενομένων. Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο, Ηρόδοτος μέν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ Ἕλλησι, νίκας Ελληνικὰς ἀγαλλόμενα, καὶ βαρβαρικοῖς. Θουκυδίδης

get ac postulat ipsa res præoccupari quædam, & quasi ad futurum opus præfatione aliqua præparari. X Potentia verò seu taciturè etiam tunc proœmio vtetur, indicante videlicet ac manifestum faciente, de quibus rebus dicendum sit. Quando autem etiam apertè proœmio vtetur, à duabus rebus tantùm exordium sumat, non vt Rhetores à tribus, sed beneuolentiæ loco prætermisso, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Y Aduertent enim ipsi animum, si ostenderit quàm de magnis, aut necessarijs, aut ad ipsos pertinentibus, aut vtilibus denique rebus dicturus sit. Z Docilia autem & plana posteriora faciet, si causas præmittet, ac rerum quæ gestæ sunt, capita ac summas quasdam præscribet. Atq; huiusce modi proœmijs optimi historiarum scriptores vsi sunt vt: Herodotus quidem, ne res gestæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, & admiratione dignæ, & præterea Græcorum victorias & barbarorum clades declarantes, &c. Thucydides

Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε τὸν πόλεμον ἐπιόντα ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν πρὸ αὐτοῦ γεγενημένων· ἐκεῖνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνίδων γιγνόμενα· μέγα δὲ τὸ κοίμιον ἀσυμβόλου τοῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον. διαφὲρει δὲ καὶ ἐναγωνίου καὶ ἴσως ἀνὶ πλὴν διηγήσεως μεταβάσεως. ὅταν γὰρ ἅπαν τοῦτο τὸ λοιπὸν σῶμα ἡ ἱστορίας, διηγήσεις μακρά ἐστιν, ἐν ταῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς καταστοχασώμεθα, λέξεως τε καὶ ὁμαλῶς ποιοῦσα καὶ αὐτὴ ὁμοίως, ὥστε μὴ προσκόπτειν, μήτε λοιπαίνεσθαι. ἐνίοτε τὸ ἔφεξῆς ἐναντίον τῷ πάλιν ἐξελίττειν, μιμηχανημένον, καὶ τῇ συμπλοκῇ τῶν πραγμάτων· ἀνόλυτα γὰρ τὴ ἑνιαῖα πάντα ποιήσει. τὸ τε πρῶτον ἐξεργασάμενος ἐναντίον ἐξ τὸ ἄκρον, ἐχόμενον αὖ, τῇ ἀκολουθίᾳ πρὸς συνεχὲς συμφόρον, ὡς μὴ διακόπτεσθαι, μηδὲ διηρθρῶσθαι πολλὰς ἔνας, ἀπὸ-

Thucydides autem, quòd magnum etiam ipse bellum illud futurum existimaret, & memorabile maximè, & maius quàm omnia ea quæ antea gesta fuissent. Magnũ autem procœmium erit, quòdo rebus æquale & consonum erit, siue productum fuerit, siue abbreuiatum. Transitio verò ad narrationem mollis ac placida sit. Nam omnino omne reliquũ corpus historiæ longa quædam narratio est: quare & narrationis virtutibus exornari debet, leniter atq; æqualiter procedens, atq; ipsa sibi similis, ita vt neque extet alibi, neq; hiatus aut cõcauitates aliquas habeat. Deinde & perspicuitas eluceat, dictione (quemadmodum dixi) & complexione rerum adornata. Absoluta enim & perfecta omnia faciet: & primo ad finem perducto, mox secundum inferet continuatum illi, & in morẽ catenæ coaptatum, vt neq; pertusum aut interruptum sit, neq; narrationes plures mutuò sibi adiacere

ἀκόλουθα πραγματείας, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πρῶτον ἕως δεύτερον μὴ γειτνιᾷν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀναπεφύσθαι κατὰ τὰ ἄκρα, τὰ τελευταῖα τοῖς πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα, ἐὰν μὴ ἀνοικεία τῶν λεκτέων ἄλλα καὶ τῶν προσόντων καὶ μὴ ἐξόντων ἐπὶ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν πραγμάτων. λέγω δέ, ἐν πράγμασι μὲν τὰ μικρὰ, καὶ ἧττον ἀναγκαῖα, λέγοις δὲ ἱκανῶς τὰ μεγάλα, μᾶλλον δὲ καὶ πρακτέον ποιοῦ· ἐν δὲ ὑπάρχῃς ἐπὶ ξένους, καὶ πολλὰ ἢ πρᾶσσεσθαι δεῖ ἐν μέσοις τοῖς πίνουσι, καὶ τοῖς ὀρνίθοις, καὶ λαγῳδοῖς ἐσθίουσι, καὶ συὶ ἀγρίοις, καὶ λαγῳοῖς, καὶ ὑποχαιρίοις, καὶ ἐπιπέλλοις ἰχθύσιν καὶ ἔτεσι, καὶ εἴ τι ἐμφανὲς πρόσφορον, ἀμυλάσας δὲ τῶν ἰντυβλίσεων. μάλιστα δὲ σωφρονεῖν ἐν τοῖς τοιούτοις ἐν τῷ ὄρει ἢ τείχει ἢ ποτα-

adiacere videantur, sed sensim per quod primum est, secundo non modo vicinũ ac proximum sit, verùm etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Breuitas in omnibus vtilis est, & maximè, si non inopia quædam fuerit rerum dicendarum. Et hanc suppeditari oportet non tam à nominibus ac verbis, quàm ex ipsis rebus. Dico autem, si præterueharis cursu, ea quidè quæ parua sunt & minùs necessaria, exponas autem & explices copiosè ea quæ sunt magna. Imò verò & prætermittenda multa. Neque enim si conuiuio accipias amicos, atque omnia apparata fuerint, ob hoc inter media bellaria, & auicular, & patinas tam multas, & sues feros, & leporina, & fumina vel vuluas, saperdam quoq; appones, & pulmentum, etiã si illud apparatũ & coctum habeas: sed quæ viliora sunt, missa facies. a Maximè autè tẽperantia quædam adhibenda est in descriptionibus montium, aut murorum, aut

ἢ ποταμῶν ἐρμηνείας, ὡς μὴ λαίσαμεν λόγων ἀναπο-πάλιν πρωτολαλήσαντα λοι-ποίης, καὶ τὸ σαυτῆς ἄφῃς, καὶ φὰς τῶν ἱστοριῶν, ἀπ' ὀλίγων τοῖς ἐφικτοῖς ἧκον μεταβάσεις, καὶ ἐρρῶσθαι ἤδη τὸν ἱστορικὸν πραγματι, καὶ τῶν διαύτων ἄπαξαπάντων ἀπηνίκα, οἷον ὀρᾷς τι καὶ ὄμμα ὡς μεγαλόφρον ποιᾷ. καὶ δι ποιητὴς ἄρα, πρᾶξαι τὸν Τάνταλον καὶ τὸν Ἰξίονα καὶ Τιτυὸν, καὶ τοὺς ἄλλους. ἃ δ' Πρόφις ἢ Βοιωσίων ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἄρα, οἵοις, ἵνα μὴ τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος ἢ Ταντάλου ἤγαγον, ἕως πόσοις ἄρα Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὁπόταν ὧν διεύθυνε ἄλλως λόγῳ χρησάμενος, σκέψαι ὅπως αὖθις ἀφίστατο, ἢ μηχάνημα ἐρμηνεύων, ἢ Πολιορκίας σχῆμα λυπόμενος, ἢ παρασκευὴν καὶ χρεῶν ὅρ, ἢ ὅτι

aut fluuiorum, vt ne vim ac poteſtatem verborum ineptè ac præter rem oſtentare velle videaris, tuumq; ipſius negocium agere hiſtoria omiſſa, ſed modicè adhibitis illis, vtilitatis & perſpicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris, viſco ſeu glutino quod in hac re eſt, atq; vniuerſa tali guloſitate euitata: quemadmodum & Homerus, vtpote magnanimus, fermè, vt vides, facit. Quanquam enim poëta eſt, prætercurrit tamen Tantalum, & Ixionem, & Tityum & reliquos. At ſi Parthenius, aut Euphorion, aut Callimachus eadem tractaret, quàm multis puras verſibus aquam ad vſque labia Tantali adduxiſſet? deinde quàm multis idem Ixionem volutaſſet? Quin & Thucydides ipſe modicè hac orationis figura vſus, vide quàm mox ab eâdem iterum recedat, quotiès videlicet aut machinamentum aliquod exponit, aut obſidionis ſpeciem, quæ neceſſaria atque vtilis ſit, declarat,

ἢ ἴτι πόλεως σχῆμα, ἢ Συρακουσίων πομπήν. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς ἅπας λόγος, σὺν τοῖς προοιμίοις γινόμενος· ἅσος γὰρ ὅτι τὸ θάρσος, καὶ ὡς φόβου τοῦ ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ γιγνόμενα, πομπὴ ὕστερα. ἢν δέ ποτε καὶ λόγους ἐροῦσά τινα διὰ σοῦ ἄσαγε, μάλιστα μὲν ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ προοιμίοις οἰκείως ἔχοντα, ἔπειτα δὲ σῴζεσθαι καὶ ταῦτα, πλὴν ἐφάσκειν δεῖ τόνε καὶ ῥητορεύσασθαι, καὶ ἐπιδέξια τῶν τόπων λόγων ἀνοήτως. ἔπαινοι μὲν γὰρ ἢ ψόγοι, πάνυ σφόδρα ἐοικότες καὶ ἀρμοττόμενοι καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετὰ ἀπολάξεως, καὶ ταχέως, καὶ μὴ ἄκαιροι, ἵνα ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐπαινοῖ ἀσι, καὶ τῷ αὐτῷ θεοπέμπῳ αἰτίαν ἔχωσι, φιλαπεχθημόνως κατηγορῶν τι τῶν πλείω, καὶ δυστριβῶν ποιου-

aut etiam ciuitatum formas, aut Syracusanum pestem describit. Nam cùm pestem illam narratione prosequitur, atque etiam longior esse videtur: tum ipsas res considera. cognosces enim hoc pacto breuitatem, & vt fugientem illum res gestæ tum apprehendant ac retineant, vt quæ multæ sint. Quòd si quando autem & dicentem aliquem introducere opus erit, curandum est vt maximè personæ decora, & rei conuenientia ac propria dicat, deinde vt quamplanissimè etiam hæc. Nisi quòd tibi ß permittitur, tunc rhetoricari quoque, & ostentare verborum & orationis grauitatem. Nã laudes quidem aut reprehensiones, omnino parcæ, & circumspectæ, & calumniis minimè obnoxiæ, præterea & cum demõstratione quadã & breues & nõ intempestiuæ tcidæ sunt. Nam extra iudiciũ ac forũ illi sunt de quib. hæc dicuntur. Alioqui in eandem cũ Theopompo culpam incurres, qui inuidiosè nimis accusat plurimos, & eam rem in studium & exer-

ποιημένο τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐκτυχοῦσαν μᾶλλον, ἢ ἰσοῤῥοπὰν τὰ ψευδομένα. καὶ μὴν καὶ μῦθός ἐστιν παρεμπεσὼν ἴσως, καὶ τοῦτο μὲν, ἐὰν μὴν πιθανὸν πάντως, ἀλλ' ὡς μέσον, θετέον δὲ ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, ἀπάσαις περὶ αὐτῶν. εἰ δ' ἀκίνδυνον, καὶ πρὸς ὁδήτορος ἐπιῤῥεπέστερον. τὸ δ' ἄλλο, ἐκείνου μοι μέλησθω, ποτέρᾳ τὸ αὐτὸ ἐρῶ, καὶ μὲ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρᾶν γράφοντα ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ τὸν σύμπαντα αἰῶνα ἐπιχαρῆ, πρὸς τὸν ἑκάστου μᾶλλον σύγγραμμα, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτητὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λήψῃ καὶ παρ' ἐμοῦ, ἐὰν μή τι ἐκφύγῃ ἀνὴρ ὢν, καὶ παῤῥησίας μισθός· ὅλῳ δὲ δοκιμαστικῷ, δὲ δολοπλοκίᾳ, ἀλλ' ἀληθείᾳ ἐπὶ πᾶσι. ὅστ' εὐφροσύνη τις, ἐπὶ πάσαις τὰς νῦν ἐλπίδας θέτο ἄν, οὕτως ἐλευθέρου καὶ οὐ δούλου, ἀλλὰ μόνης τῆς ἀληθείας ἐραστοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐν τοῖς ψόγοις. ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις ἐκεῖνο ἐμοὶ μεμνῆσθω, καὶ ἐν τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐν τοῖς ψόγοις, ὅτι τὸ μὲν ἐπαινεῖν ἐστὶ τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἔργα ἐπὶ τοῖς ἐπαινουμένοις ἀποφαίνειν, τὸ δὲ ψέγειν τὰ ἐναντία τούτοις. ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις ἐκεῖνο ἐμοὶ μεμνῆσθω, καὶ ἐν τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐν τοῖς ψόγοις, ὅτι τὸ μὲν ἐπαινεῖν ἐστὶ τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἔργα ἐπὶ τοῖς ἐπαινουμένοις ἀποφαίνειν, τὸ δὲ ψέγειν τὰ ἐναντία τούτοις.

& exercitationem quandam vertit, vt accusare magis, quàm historiae tradere res gestas videatur. Iam verò & fabula, si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen credenda omnino, sed in medio relinquenda ijs, qui quoquo modo volent, coniecturam de ea facturi sint. Tibi verò extra periculum sit, neque hanc vel illam partem magis inclinet. In vniuersum autè illud memineris (sapiùs autem idem dico) & non ad praesens solùm tempus respiciens scribas, vt ij qui nùnc sunt, te laudent, & honoribus afficiant, sed in omne aeuum intentus, illis potius qui in posterum victuri sunt, historiam componas, atque ab illis mercedem scriptionis deposcas, vt dicatur & de te aliquando: ille verò vir liber fuit, & ad dicendum fiducia plenus, nihil neq; adulatorium, neque seruile, sed veritatem in omnibus secutus. Atque hoc, si quis modestè sapiat, ante omnes praesentium spes meritò ponat.

ὀλιγοχρονίας οὔσας. ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ ἐπὶ τῷ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσοῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλλομένοις, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέρεσθαι ἀνὰ τὸν Παραιτόνιον, ναυχάλιστον, ὡς φασιν, ὄντα, καὶ ἄφθορον, ἄν τις ἐμπέσοι ἐς τὰ ῥήματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὑτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν, ἐπιχρίσας κηρίτινον, καὶ ἐπὶ τοῖς καινοῖς ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ τότε Βασιλέως Ὀσσάτου, ὅπερ καὶ ἐγένετο, μόνον ὀλίγου χρόνου συνεπικαύσαν μὴ τὸ σχῆμα τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον. Σώσφατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. οὕτως οὐκ ἐκεῖνος ὁ τὸν τότε χρόνον, ἀλλὰ τὸν breues adeò ac momentaneas existentes. An' non vides Gnidium illum architectum, cuiusmodi fecerit? Cùm enim extruxisset illum in Pharo turrim, maximè atq; pulcherrimum operum omnium, vt ex eà faces nocturnæ nauigãtibus viam dirigerent in multum vsque maris, & ne deferrentur illi in Paretonium, locum omnino (vt aiunt) periculosum, & vnde non facilè redire atque effugere licet, si quis intra angustias ac septa illius delatus fuerit. Hoc igitur opus postquam exædificasset, intus quidem in saxis suum ipsius nomen inscripsit, supernè autem calce illita, atque ita priore inscriptione occultata, nomen eius qui tum regnauit superinscripsit, ratus (id quod & euenit postea) paruo admodum tempore futurum esse, vt literæ istæ foris inscriptæ vnà cũ calce illita rem ciderent & euanescerent; apparetet autem interior titulus, hic videlicet: Sostratus Dexiphanis filius, Gnidius, Dijs seruatoribus, pro salute nauigantium, &c. Hoc pacto neq; hic

ad ibi

πρὸς τὸν αὐτῶ βίον τὸν ὀλίγον ἰόντα, ἀπ' ὀλίγου τὸν νῶν, καὶ τὸν ἀεὶ παρόντα ὀλίγον καὶ μικρὸν αὐτῶ ὁ τίλνη. καὶ ὅμως καὶ πρὸς τὸν ἰσεὶαν ἅπαντα γράφεσθαι, σὺν ᾧ ἀληθεῖ μέτρω, πρὸς τὸν μέλλουσαν ἀκριβῆ, ἢπερ σὺν κολακείᾳ, πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὕτως ἂν ἀσφαλὴς καὶ παθμὴ ἰσεὶας διηκούσας. καὶ ἃ μὲν παθμήσονται τινὸς αὐτῶν ἂν ἄρ' ἔχοι, καὶ ὡς ἄριστα ἡμῖν γέγραπται· ἃ δὲ μὴ, ἐς τὸν Κρανίου.

ad illud tempus quod tum erat, nec ad vitam suã, quæ modica ac breuis erat, respiciebat: sed ad hoc præsens, & in perpetuum, donec turris ea superstes futura est, aut quoq; illius manebit. Oportet igitur & historiam eodẽ modo compoui, cum veritate magis in futuram spem, quàm cum adulatione ad gratiam & dulcedinem ijs qui eam in præsentia nunc laudant. Atque hæc tibi regula & amussis historiæ iustæ. Qua quidem si qui examinando ac perpendendo vtentur, bene res habet, & commodùm hæc à nobis scripta sunt: si minus, volutatum est in Cranio dolium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus in hoc libello finem historiæ constituit, vt iuuet, τὸ χρήσιμον, quod Græci vocant, non τὸ τερπνόν. Nam illud ex veritate, qui vltimus est finis, proficiscitur. Quòd si per se subsequatur τὸ τερπνὸν, non extrinsecus adductum, aut accersitum, id quoque magnopere ad historiam spectare. Hæc ita Lucianus exposuit, bellè quidem & doctè. In eo porrò qui scripturus est historiam, duo insint, oportet: σύνεσιν πολιτικὴν, καὶ δεινότητα ἑρμηνευτικήν.

a ABDERITIS.

a ABDERITIS aiunt.] *Conscribendæ historiæ ratio* *b* Iam regnante.] *Exordium* *c* Tragœdias.] *Tragœdia vehementiss. conflat affectibus, ita vt tragœdias agere videatur esse quiddam insaniæ simillimum. Proinde Lucianus hic narrat Abderitis, ex Euripidis tragœdia recitãte tragœdo, Archelao publicitùs febrim obortã: eam septimo pòst die transisse in insaniam, ita vt omnes ingenti voce versus quosdã ex Archelai Andromeda pronunciarent* *d* Non vt ipsi.] *Adaptatio exempli.* *e* Bellum omnium.] *Prouerbium ideo dictũ est, quòd bellũ omnium rerũ nouandarum autor est, vt ex eo veluti nata videantur omnia.* *f* Diogenes autẽ.] *Occasio confictu.* *g* Sursum ac deorsum per Cranium.] *Craneum scholæ seu gymnasium, in quo Diogenes degebat, ante Corinthum, vt Laërt. lib. 6. scribit:* ἐτύγχανε μὲν οὖν ἀλήσων, ὁτὲ τῷ κρανείῳ καὶ τῷ ἱερείῳ γυμνασίῳ. *h* A fumo quidem.] *Proposito operis.* *i* Cæterùm nosti.] *Attentio à difficultate.* *k* Porrò quãdo.] *Diuisio.* *l* Igitur communia.] *Quæ vitia fugienda historiam scribenti.* *m* Isthmo diuisa.] ἰσθμὸς *terra angusta inter duo maria. Est enim diuidẽs Euxinũ & Cassium mare. Est & alius Corinthiacus, qui efficit, vt naues lõgo & ancipiti ambitu iuxta peninsulam circumuagentur.* *n* Bis ἀλὶς πανῶν.] id est, *Bis per omnia. Adagiũ, vt idẽ Lucianus hîc in Apologia indicauit, ex arte musica mutuò sumptum, quo discrimen ingens ac longissimũ interuallũ significatur. Vnde quæ pugnantissima inter sese videtur, totoq; dissidere genere, ea dis* ἀλὶς πανῶν *inter se discrepare dicuntur. Vide quæ suprà annotauimus Erasmus noster in Chiliadibus suis.* *o* Nihil falsum.] *Data enim opera est ei qui res hominũ scriptis mãdare volet, primò, ne narrationi suæ mordacia & res cõmenticias adiungat. Hoc enim vitio cùm in omnibus rebus nihil est turpius & pernicioſius, tum vel maximè in monumentis rerum veterum.* *p* Porrò qui putant.] *Respondet eorũ obiectioni, qui duplicem historiæ finẽ faciunt.* *q* Ex sola veritate.] *Finis historiæ veritas. Veritatem amet historicus, inquit pòst.* *r* Ipsum sequatur.] *A remotione.* *s* Præterea etiam.] *Ab ipsius laude & effectu.* *t* Cæteris verò.] *A persona eorũ qui laudantur.* *u* Singulare certamen.] *Probat exemplo Alexandri,*

qui

qui adulationis ambitione non laborabat. x Architecti.] *Dinocratis. Vitruuius lib.2.* y Nam vel.] *Subijcit exempla vitiorum.* z Homerus.] *Neq; de patria sua quicquam prodidit, nec proprium nomen suis poëmatis intexuit. Eum tamen in Chio habitasse, docuisse, & vxorem atq; familiam habuisse, scribit Herodotus. Hinc Chium vatem Theocritus in Thalysia vocat. Septem tamen vrbes certant de eo:*

Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Chios, Argos, Athenæ.

In Chio autem insula sepulcrum esse, notauit Iacob. Bononiensis in Gellij cap. 11. lib. 3. A Edessa.] *Edessa Arabiæ ciuitas, antea Antiochia dicta, vt scribit Plin lib.5.cap.24.* B Qui Rhodij.] *Inter colossos & statuas ingētes, in primis celebratur colossus Rhodius, pedibus centum & quinq; altus.* C Atverò.] *Hactenus de vitijs verborū & cōpositionis: iam quæ in rebus peccantur.* D Iam alius.] *Aliud exemplum.* E Nullum est.] *Vulgò sic: Posito contrariorū altero, tollitur alterum.* F Polydamante.] *Ferunt hunc cū Antenore & Aenea, vrbē Troiæ tradidisse Gratis.* G Maximè autem.] *Libertas hisforici.* H Ob Cliti cædem.] *Clitus nutricis Alexandri filius, & dux eius fidissimus, tandem ab ebrio Alexandro, quòd liberiùs patris Philippi res gestas extulisset, interemptus. De quo vide Curtium de gestis Alexandri: & Lucianum noſtrū in dialogis Diogenis & Alexandri, istē in Alexandri & Philippi.* I Execrabilem istum Gylipum.] *De Gylipo lege Aelianū de var. hist.lib.12.cap. Quinam sint ex obscuris facti celebres. & Plutarchum de Liberis educandis.* K Ea quę semel facta sunt.] *Quod semel factum, infectum fieri nequit.* ἀμεταποίητα *aorist.a.opt. Aeolicus, verbi* ἀμεταποίητω. L Artaxerxem metuerit.] *Testantur Hebręi scriptores, nomē hoc, Persarū regibus cōmune fuisse, perinde ac Cæsaris Romanorū imperatoribus.* M Equum è Nisęis illis.] *Nisæa regio est Partyenes haud procul Caspijs montibus: ea equos præstantissimos, maximosq; alunt, quibus regesipsi vterētur. Patet hoc ex Strab.lib.11. Plin.lib.6.cap.25. Suid.& Plutarch.in Pyrrho, Nisai equi meminit.* N Neque Thucydides.] *Aemilius Probus in Themist. & Cic.in Bruto, Thucydidem plurima fide dignū putauerunt.* O Talis igitur mihi

mihi sit historicus ille.] *Historicus qualis esse debet, Sallustius etiam docet in Catilinarij exordio. Sed à quo incœpto, studioq; me ambitio mala detinuerat, eòdem regressus, statui res gestas P. R. carptim, vt quæq; memoria digna videbantur perscribere: eò magis quòd mihi à spe, metu, partibus Reipub. animus liber erat.* P Vt metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber sit.] *Metus est diffidentia expectati et impendentis mali, vt Cicero in calce lib. 4. Tusc. diffinit. Historicus metuere nõ debet, vt si quẽ in scribenda historia offenderit, is illi in honoribus aduersetur, aut alia quacunq; in re.* Q Et dicendi libertatẽ, ac veritatẽ amet.] *Hanc libertatem Græci παῤῥησίαν appellant. Hæc autẽ ad veritatẽ expromendam maximè pertinet, vt elegantissimè docet Plutarch. in libello de differentia adulatoris & amici, & Lucianus noster hic. Lupus numerat eam inter orationis figuras. vide Quintil. lib. 9. cap. 2. Ab ea Lucianus παῤῥησιαστὴς ob liberam & procacem linguam appellatus est in Piscatore. Itidem Democharen. Nam in historia potissimùm requiritur fides. Igitur inquit Sallustius de Catilinæ coniuratione: Quàm verissimè potero, paucis absoluam. Cic. in 2. de Orat. vbi de præceptis historiæ tradit, lumen veritatis appellat historiam: Historia, inquit, testis temporũ, lux veritatis, vita memoriæ, magistra vitæ. & infrà, paulò pòst: Nam quis nescit primam esse historiæ legem, ne quid falsi dicere audeat: deinde, ne quid veri tacere audeat, ne qua suspicio gratiæ sit in scribendo, ne qua simultas. Et Strabo lib. 1. Historia finis est veritas. Polybius lib. 2: Atqui scriptorem rerum gestarum decet, nõ mouere hominũ affectus, neq; orationem ad id aptam requirere, neq; calamitates hominum insectari, quod tragœdiarum scriptores faciunt: sed dicta factaq; hominum verè referre, etiam si mediocria fuerint. & infrà, Augustinus lib. 1. cap. 5. de Ciuitate Dei: Sallustius, inquit, nobilitate veritatis ingenii historicus est.* R Herodotum.] *Vide in Herodoto vel Actio quæ annotauimus.* S Hippotyphiam.] *Græci proingẽti fastu, & nimia gloriæ affectatione accipiunt. Nam ὑπὸ in compositione auget, τῦφος autem superbiam & fastum significat.* T Quòd si autem.] *Collatio rerum.* V Proœmio.] *De proœmijs historicis & cæteris partibus.* X Potentia.]

tia.] *Planiùs sic: Initium vim proœmij habebit. Dat regulam historicam, vt in exordio attentionem tantùm & docilitatem, non etiam benevolentiam captet historicus. quam Livius servat in præfatione, in primis tertiæ Decadis: In parte, inquit, operis mei licet mihi præfari, quod in principio summæ totius professi sunt plerique; verum scriptores: bellum maximè memorabile omnium quæ unquam gesta sint, me scripturum, quod Annibale duce Carthaginenses cum populo Romano gessêre. Orditur à captanda attentione, quæ propositionem totius illius Decadis continet: & videtur alludere ad hæc Græcorum exordia.* γ Aduertent.] *Attentos reddet.* ζ Docilia.] *Dociles auditores, & perspicuas quæ sequentur, facient.* α Maximè autem.] *Qui ordinem temporum digerit, regiones & loca describit, exactè cõsilia tractat, res gestas commemorat, suam de rebus sententiam rectè pronunciat: quique celebrat homines fama & nomine illustres, aptas conciones, exhortationes, accusationes, legationes, facta, dicta, malos euentus, & hæc omnia eleganti vestit oratione: non solùm magnus est historiographus, sed etiam bonus orator. Quando autem etiam apertè proœmio vtitur, à duabus rebus tantùm exordia sumat, non vt rhetores à tribus: sed benevolentiæ loco prætermisso, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Salustius Catilinæ historiam complexurus, & dociles & attentos facit, promittendo brevitatem, & de quibus rebus sit dicturus.* β Permittitur.] *Licet historico in cõcionibus παρρησιάζεσθαι. i. rhetorico more loqui. Historica enim facultas è rhetorice enascitur.* γ In Pharo.] *De hac turri vide Strabonem libro 17. Fuit autem Parætonium locus paulò supra Alexandriam versus Libyam, vt Plinius ait lib. 38. cap. 12. vbi miratur Ptolemæum Softrat. Gnidio architecto permisisse suam inscriptionem, cuius Softrati idem Luc. mentionem facit in Hippia.*

ΑΛΗ-

ARGVMENTVM.

VT suprà Historiæ præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris exemplū eiusdē proponit, nō quidem rerū verè gestarū, sed fictarū: simul vt formam aliquam operis, ceu videtur, proponeret: simul vt animos à rebus serijs auocatos, paulisper reficeret & delectaret. Quid autem in his narrationibus potissimùm spectandum sit, nempe qua occasione, quóve consilio argumentum hoc tractârit, ipse in Proœmio exponit.

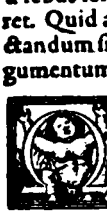

ΣΠΕΡ ἐν τοῖς ἀθλητικοῖς, ὧν περὶ τὰ τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἐσχημένοις, οὐ τῆς ἐυεξίας μόνον, ἀλλὰ τῶν γυμνασίων ἕνεκά ἐστιν, ἐπὰν καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος ἡγῶνται τὴν ἀσκήσεως τὸ μιγνύειν αὐτοῖς ἀναμβάνειν. οὕτω δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγεῖμαι προσήκειν, μετὰ τῶν σπουδαιοτέρων ἀναγνώσεων, ἀνεῖναί τι καὶ διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἵππον διάμαρτον ἀμεινοτέραν παρασκευάζειν. γένοιτο δ' ἂν μεμιγμένη ἡ ἀνάπαυσις ὠφέλιμος.

OS a est athletarū, ac eorum qui summa diligentia corpus exercent, non modò bonæ habitudinis ac exercitationis habere rationē, verumetiam (quod magnam exercitationis vim habēre arbitrantur) nonnunquam remissioni corporis acquiescere. Idem literarum studiosis fieri oportere censeo, vt cum grauibus ac serijs legendis defatigati fuerint, ad animi laxamentum aliquātisper declinent, donec ad futurum laborem robustiores ac vegetiores efficiātur. Maximum verò ex hoc otio atq; quiete fructū caperent, si tam

ἀ δῖς διόδοις τῶν ἀναγνω-
σμάτων ὁμιλοίην, ἃ μὴ μό-
νον ἐν τῇ ἀσκίᾳ τι καὶ λα-
ῶδες & φιλῶν παράξει τῷ
ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ
θεωρίαν ἐκ ἄμουσον ἐπιδά-
ξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε
τῶν συγγραμμάτων φρονῆ-
σαι ἐπῆλθέν μοι. ἐ γὰρ μό-
νον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
ἀλλ' τὸ ἀκριβὲς ἅμα καὶ πε-
ριττὸν τῆς ἱστορίας, ἀλλ'
ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πι-
θανῶς τι καὶ ἐναλήθως ἐξυφη-
νάμενα, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν
ἐσχάτως ἕκαστον ἐκ ἀκρι-
βολόγος τινὰς ἔνικται
τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ
συγγραφέων καὶ φιλοσόφων,
πολλὰ τεράστια καὶ μυθώ-
δη συγγεγραφότας· ἃς καὶ
ἑκάστοις ἀνέγραφον, ἃ μὴ
καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀνα-
γνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.
Κτησίαν ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνί-
διος, συνέγραψε περὶ τῆς
Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ'
αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς ἆδε,
μήτε

si talium rerum lectioni vacarent, quæ non modò tenuem ac ieiunam, verùm neque rudem neque inconcinnam speculationem præ se ferent, quale quiddam & de his scriptis sensuros suspicor. Neque enim solùm materiæ nouitas atque festiuitas, neque id quòd multa ac varia mendacia verisimiliter ac probabiliter confinguntur, eos ad legendum alliciet: verùm id præcipuè, quòd omnis fermè narratio neminem ex antiquis aut poëtis aut historicis aut philosophis, quæ monstrosa quædam, & fabulis similiora quàm veris, literis mandárunt, sine morsu reprehensionis prætermisit. Quorum quidem omnium nomina subiecissem, nisi ea tibi ex ipsa lectione perspicua & manifesta fore intelligerem. [b] *Ctesias enim Ctesiochi filius Gnidius mira quædam de Indorum regione conscripsit, atque eâ quidem, quæ neque ipse audiuerat,*

μέτι ἄλλο ἀπόντ' ἤκουσε. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα· ἐνέμεμψε μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτιμητὸν δ' ὅμως σωθεὶς τῷ ἐπιθέσει. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι, τὰ αὐτὰ τούτοις προσπλάσαντες, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀφηγήσεις, θηρίων τε μεγέθη ἑτεροίων, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων ἀλλοτρίωσιν. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς, καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεὺς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους, ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς τῶν φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τῶν Φαίακας ἐτεραπάτα. τούτοις δὲ ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν ὑ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὀργῶν

neq; ab alio qui vera narraret, acceperat. Iambulus quoque de his quæ in mari magno sunt, multa præter fidem ac opinionem hominum suis libris inseruit: omnibus quidem apertum commentus mendacium, non tamen insuauis materiæ compositor. Multi præterea hos imitati, in eadem ratione scribendi versati sunt, qui errores suos ac peregrinationes, ac immensa belluarum corpora, & feritates hominum, & iniustatos mores enarrârunt. Huius verò scurrilitatis artifex & inuentor extitit. [c] Homericus Ille Vlysses, qui apud Alcinoum ventorum seruitutem, & vnoculos crudáq; vorantes homines, & multorum capitum animalia, sociosq; meretricum veneficijs permutatos, multáq; mõstris similia [d] rudi Phæacum populo est ementitus. In quæ quidem cùm incidissem, nõ multùm sanè his ob mendacium succensebam,

quam

ἐρᾶν ἔλη σωφρονεῖν ὀρθῶς τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις· ἰκανὸν δ' αὐτῶν τὸ θαύμασα, ἃ ἐνόμισαν κἂν σφᾶς ἐκ ἀληθῆ συγγράφοντας. διόπερ καὶ αὐτὸς ἀπολογίαν τινὰ ποιήσασθαι τοῖς μήτ' ἐμοῦ ἕνεκα μὴ μόνον ἄμοιρον ὦ τῆς ἐν ἅπασι μυθολογίας ἀπαθείας, ἵνα μηδ' ἀληθὲς ἴσον ᾖ (οὐδὲν γὰρ ἐπιπόνθαμεν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐπακόλουθον, ποιῶ τῶν ἄλλων νομοθετικώτερον. ἐμὲ γὰρ ἐπὶ τοῦτο ἀληθῶν λέγειν, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ' ἂν μοι δοκῶ καὶ τοῖς πρὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδεύειν ἀπαγορεύειν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γράφω δ' ἐγὼ, περὶ ὧν μήτ' ἄλλον, μὴ δ' ἑαυτὸν, μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην, ἔτι δὲ μηδ' ὄντων. μὴ δὲ τοῖς ἀρχαίοις γράφεσθαι δικαιοῦσθαι, διὰ δὲ τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ὁρμηθὰς γάρ ποτε ἀπ' Ἡρακλείων

quum hoc genus sermonum ab his qui se philosophos esse profitentur, vsurpari viderem, illud verò non parùm in eis admiratus sum, si quum falsa dicerent, id alios latère existimarent. Quapropter & ipse præterum nouarum studio, volens posteris aliquid relinquere, ne solus expers sim libertatis, in fabulis dicendis (nihil enim memoratu dignum, quod verè narrare possem, mihi contigerat) ad mendacium me transtuli, atq; vt mihi quidem fert opinio, multò tolerabilius quàm cæteri. Nam quum hoc ipsum quòd mentior, verè dicam, idcirco me aliorũ reprehensiones iure ac meritò effugere existimaui, quoniam nihil me veri narraturum polliceor. Ea igitur scribo, quæ neque ipse vidi, neque passus sum, neque ab aliis audiui, quæ præterea omnino non sunt, neque ab initio esse potuerunt. Quare qui hæc legerit, nullam his fidem adhibeat oportet.

Egressus olim ab Herculeis

σπλῶν, καὶ ἀφὰς ἐς τὸν ἱστέον Ωκεανὸν, εἰς ἀνέμου τ' καὶ ἐπλῶν ἐποιούμεν. αἰτία δέ μοι τ' ἀφορμῆς, καὶ παθοῦσι, ἡ τ' διανοίας περιφρόνησις, καὶ πραγμάτων ἐκείνων ἐπιθυμία, καὶ τὸ βέλτιστον μαθεῖν, ὅ, τι τὸ πέλαγος δὴ τ' Ωκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν ἐκείνου ἄνθρωποι. τότε γὰρ ἔνεκα, πάμπολλα σῖτία ἐπιβαλόμενοι ἱκανὸν ὃ καὶ ὕδωρ ἐφ' ἡμέραις, ἀριθμὸν ἑξήκοντα καὶ τῶν ἐπικωπίων τῶν πεντηκοντόρων, πλὴν αὐτῶν ἡμῖν νεῶν ἔχοντες. ἔτι δὲ καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρεσκευασάμεθα, καὶ κυβερνήτην τ' ἄριστον, μισθῷ μεγάλῳ πάσας, παραλαβόν. καὶ πλὴν ναῦν, ἣν ἐκ λιμένος μικροῦ καὶ βαθέος πλῆν ἐπεραιώσαμεν· ἡμέραν μὲν ἓν καὶ νύκτα ἐπὶ ἀνέμου κλιόντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, ὡς ἀσφαλῶς βιαίως ἀνηγόμεθα. τῇ ἑπομένῃ δ', ἅμα ἡλίῳ ἀνισχοντι, ὅ, τι ἄνεμος ἐπιδίδοι, καὶ τὸ ῥεῦμα ἐξάντλοι, καὶ ζέφυρος ἐπιγίνοιτο, καὶ ἐκ τ' ὀφθαλμῶν πλὴν ὀθονίου ἄνω

columnis, & in occidentalem Oceanum delatus, secundis quidem ventis navigabam. Causa autem peregrinationis & argumentum, animi curiositas, & nostrum rerũ desiderium, quodque scire cupiebam qui sit Oceani finis, quique homines vltra Oceanum inhabitent. Eiusmodi igitur gratia commeatum & supellectilem multam imposui, aquæque quantum satis erat, ac coætaneos quinquaginta eiusdem animi mecum adiunxi, & armorum copiam paraui, gubernatoremque optimum magno precio conducens accepi in nauem. Erat autem nauis mediocris, ad magnam ac violẽtam nauigationem robusta. Die igitur & nocte secundè nauigantes, terra adhuc apparente, non adeò multa vi agebamur. Sequẽti die simul sole oriente ventus increuit, & fluctus intumuêre, caligoque subnatὸν λῶ, ἐπιτρίψαντες ὃν ὦν πρώμαλι, καὶ παραδόντες αὐτὸν,

ἐκμαξόμενοι

ἐγκαταλείποντα ἡμέρας ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα. τῇ δ' ὀγδοηκοστῇ, ἅμα τῷ ἀναμίξαντας ἡλίῳ, καταφανὲς ἡμῖν ἐγένετο ὄρος ὑψηλὸν καὶ δασύ, ἐν ᾧ ἄλσος ἦν μεγάλων δένδρων· ἐπὶ δὲ τῷ ὄρει πόλις ἐφαίνετο· ἐκαλεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων Λιξὶς, οἰκοῦντες δὲ αὐτὴν ἔφασαν ἐπὶ τῷ ὠκεανῷ Λίξου τοῦ Περσέως καὶ Ἀνδρομέδης ἀπογόνους εἶναι. ἐν δὲ τῇ ἐμβολῇ τῇ εἰς τὸν ἐκεῖ κόλπον ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἐφαίνετο πέτρα λευκὴ, ἐξ ἧς ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐπιπολαζόντων ἐπεφαίνετο ἡ ἐπιφάνεια ὁμαλὴ, ὡς ἐκ τοῦ πόρρω ἐδόκει. ἐπὶ ταύτης ἐκαθεζόμεθα, καὶ τὸν ἐκ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῆς νήσου πρὸς ἡμᾶς ἐρχόμενον ἐθεώμεθα, ὡς ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν ἐρχόμενον. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἐγένετο, ἐφοβούμεθα τὸ θηρίον, ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους ἐδόκει. ἦν δὲ κήτεσι μὲν ὅμοιον, ἐλάττων δὲ τῶν ἐν τῷ ἐκεῖ πόντῳ ἁλισκομένων. ἐπὶ τῆς πέτρας ἐπέβη, καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐφάνη, εἶτα ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεπήδησεν. ἐκεῖ δὲ ἐπὶ πολὺ ἐπεστρέφετο, ἄλλοτε ἄλλῃ ἐπιστρεφόμενον. ἐπὶ δὲ τῇ γῇ ἦν ὁμοίως ἐπιστρεφόμενον, ὥσπερ ἐν τῷ ὕδατι. ἐπὶ δὲ τῇ γῇ ἦν ὁμοίως ἐπιστρεφόμενον, ὥσπερ ἐν τῷ ὕδατι. ἐπὶ δὲ τῇ γῇ ἦν ὁμοίως ἐπιστρεφόμενον, ὥσπερ ἐν τῷ ὕδατι.

orta est, neq; iam demitti velũ poterat. Cũ vèro igitur cõuersi, & committentes nos ipsos tẽpestati, hyemauimus diebus nouẽ & septuaginta. Octogesima verò die orientẽ iam solem repentè conspicimus non longè insulam sublimem, & arboribus consitam. Circa eam fluctus non asperi frangebantur. etenim procellæ iam maxima pars quieuerat. Adeuntes igitur, & descendentes, vt ex multa maris molestia, super terram strati diu iacuimus. Tandem exurgentes, ex nobis ipsis quidem statuimus triginta custodes qui naui adstarent: viginti autem mecum quũ ascenderent quæ in insula erant exploratum. Progredientes igitur circiter stadijs tribus à mari per sylua, videmꝰ columnã quandã ærea Græcis literis inscriptã, caducis tamẽ, & cõsumptis, quæ indicaret eò vsq; Herculem & Bacchum deuenisse. Erant autem & propè vestigia duo in saxo, vnum quidẽ instar ingeris magnũ, alterũ autem minus, vt mihi videretur Bacchi fuisse quod minus erat:

θάτερον ἢ Ἡρακλῆς. πδσπασάμενοι δὴ πδίαμεν. ἔπειτα ὀλίγον πολὺ παρέβαμεν, καὶ ἐφικόμεθα ποταμῷ, οἴνου ῥέοντι ὁμοιότατα μάλιστα, εἰ δὲ ὁ Χίος ἦν. ἄφθονον δὲ τὸ ῥεῦμα, καὶ πολύ, ὥστε ἐπιέναι καὶ ναυσίπορον εἶναι. ἦν δὲ καὶ ἐπιβατὸν ἦν μὲν πολὺ μᾶλλον πιεύσαις ἂν ὑπὲρ τὸ σύνηθες ἐπιῤῥάμμασι, ὁρῶσι τὰ σύμβολα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. ἀλλ' ἔδοξε μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς, καταμαθεῖν ἀναβάντας παρὰ τὸ ῥεῦμα καὶ πηγὴν εὑρεῖν ἐλπίσαντας οἴνου ἔνδον ὑπὸ τῶν ποδῶν ἢ μικρὰς ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων παρὰ ἧτταν ῥίζαν ἑκάστην, ἀνίῤῥεῖν τὸν οἶνον διαυγῆ, ἀφ' ἧς ἐγίνετο ὁ ποταμός. οὐ δὲ καὶ ἐλθόντες ἐν αὐτῷ ποδὶ ἑδάφη, οἷον μάλιστα καὶ τὴν χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσοικότας. ἁμᾶς γοῦν ἀγρύσαντός τινας, καὶ ἰμφανέντος ἐμεθύσθημεν, ἀμίδας καὶ ἀναπιόντες αὐτοὺς, ὑπεισκορδῆ πρηνεῖς μισθύς.

Herculis autē quod malum. Venerantes igitur locū proceſſimus. Non iam longè aberamus, quam ecce fluminis adſtitimus vino fluenti, ſimillimo profectò illi quod in Chio inſula naſcitur. Erat & fluxus inundans & multus, ita vt alicubi nauibus eſſet tranſitus. Nos bis ergo maior addita eſt fides vt literis crederemus quas antea ſculptas in columna videramus, animaduerſis ſignis de Bacchi peregrinatione. Cupiens tamen & fluminis initium inueſtigare, aſcendebam contra fluctum: & fontem quidem nullum, multas tamen ac magnas vites vuis onuſtas inuenimus. Earum autem cuiuſq; è radicibus vinum ſcatebat lucens, quod in vnū confluens, flumen efficiebat. Videbamus & in eo piſces & colore & guſtu vino ſimiles. Nos igitur cùm cepiſſemus ex illis aliquot, ac voraſſemus, cōtinuò temulenti euaſimus; quos etiā præcidētes, fece plenos inuenieba-

ὕδωρ

mus. Deum

ὕστερον μὲν τοι ἐπινοίσαντες τοὺς ἄνους ἰχθῦς, τοὺς δὲ τοῦ ὕδατος παραμιγνῦντος, ἐπαράνυμφε τὸ σφοδρὸν τῆς εὐφορίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν διαβάσαντες, ἦ βαθὺς ἦν, ὑφορᾷ ἀμήχανον χρῆμα τερατῶδες. τὸ μὲν γὰρ ἐκ τῆς γῆς, ὁ σύζυγος αὐτοῖς, ἐνῆν τε καὶ ἀκμαῖον· τὸ δὲ ἄνω, γυναικὸς ἦσαν, ἕως ὑπὲρ τὸν ἀγένυον, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. διαπλέω παρ' ἡμῖν τὸν Δάφνην γράφουσιν, ἅρτι τὸ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδρυφουμένην. ἐπὶ δὲ τῶν δακτύλων ἄκραν ἐξηφύοντο αὐτῶν οἱ κλάδοι, καὶ μασθὸς ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἰόμασι ἔλειπε τι καὶ φύλλοις καὶ βότρυσι. προσιόντας δὲ ἀσπασόμενοι προὔτειναν, καὶ ἡ μὲν Λύδιον, ἃ δὲ Ἰνδικὰ κλῶδα, ἃ πάντα δὲ τὸν Ἑλλάδα φωνὴν προΐεμεν, καὶ ἐφίλουν ἡμᾶς ὡς ὁμοίους· ὁ δὲ φιλήσας, αὐτίκα ἐμέθυεν, καὶ παρά-

Denique re animaduersa commiscentes eos qui ex aqua nascuntur pisces, ac commedentes, vinalem vehementiam temperauimus. Tunc & flumen traijcientes, quà vadabile fuit, vitium portentosam rem inuenimus. Nam truncus inferior, qui à terra surgebat, ferax erat & crassus, superior autem mulieres erant, ab vtero ferè sursum perfecta omnia habentes. Talem apud nos Daphnem scribunt, Apolline iam comprehendente in arborem versam. A' summis autem earum digitis exoriebantur palmites vuis pleni. Quin & capitibus pro comis inerant clauiculi, & folia, & vuæ. Eæ ergo ad nos accedentes salutabant, & dextras protendebant, quædam quidem Lyda, quædam Indica, plurimæ Græca lingua loquentes: oréq; nos deosculabantur. verùm qui oscullum susceperat, illicò ebrius

παράφορ & λῶ. ἡμῖν δὲ μὴ βουλομένοις τὸ παρὸν ἄχορ τῶ καρπῶ, ἀλλὰ κλαυσμὸν, καὶ βόας, ἀρυόμενοι. ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἐνθύμιον, καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐτοῖς, ἐπὶ τῷ ἀπολύονται, ἀπ' ἐκείνων ἐλύθησαν, καὶ συμφύσιοι ἦσαν οἱ λάκκοι, καὶ ταῖς ἕλιξι συμπλεκόμενοι, ὅσον ἐδίκαιον καὶ αὐξῆ καρποφορίαν ἔμενον. καὶ τὰ πλησίον τῶν ἀστῶν, ἐπὶ ναῶν ἐφύγομεν, καὶ ὅτε ἀναπαύσει ἀπολύομεν ἐνθύντῶν τάτι ἄκαι, καὶ τῶν ἑταίρων πλὴν συμπλοκὴν, καὶ πλὴν ἀμπλομιξίαν, καὶ λαβόντῶν ἀμφορίας τινὰς, καὶ ὑδρωσάμενοί τι, ἅμα καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον ἀπλησάμενοι. ἐκθεν ἀνήχθημεν, οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δ', ἐπὶ τῆς νῆσου φανομένης, ἄφνω

ac mutabundus reddebatur. Fructum autem decerpi non sinebant, sed eo eumlso dolebant, & eidem cum clamore. Gliscebant autem vehementer nobis commiscerì: duoq; ex nobis cum illis coimissem, ab eis non amplius soluti, sed ex pudendis connexi sunt. Traxerunt enim repentè ex eadem specie naturam, & contradicati mansêre. Iam & ipsis palmites digiti emittebant, & clauiculis circumplexantibus vuae plenae crumpebant. Derelinquentes igitur eas, in nauim confugimus, & cùm consumssemus, ijs qui ibi remanserant, cùm alia, tum & derelictorum comitum commixtionem cum vitibus enarrauimus. Acceptis ergo amphoris aquas hausimus, item & è flumine vinum: inque vicino littore noctem duximus. Mane autem ferebamur, & non violentis flatibus. Circa meridiem verò, non iam apparente insula, repentè turbo

ἄρνα τοῦτον ἰσχυρόμενον, καὶ περιδινούσης τῷ νεῷ, καὶ μετεωρίζοντος, οἷον ἐπὶ σταδίους χιλίους, οὐκέτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέφερον, ἐξηρτημένῳ ἄνεμον, ἁρμοττούσης τοῖς ἱστοῖς, ἔφερε, καλινδούσης τῷ ὀδόντι. ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀφορμώμενοι τοῦτον, ὄγδοῃ καθορῶμεν τῷ τινα μεγάλην ἐν ᾧ ἄνω, καὶ ἐκεῖ νῆσον λαμπρὰν καὶ ὁραν ροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην. προσφέρομεν δὲ αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι ἐπέβημεν. ἱστοροῦντες δὲ τὴν χώραν, ἐνοικοῦμεν οἰκουμένην τε καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθορῶμεν. νυκτὸς δὲ ἐπιφαινομένης, ἐφαίνοντο ἀπέραντα πλοῖα πλησίον, τὰ μὲν μείζονα, τὰ δὲ μικρότερα, πυρὶ τῷ χρόᾳ προσοικειοῦντα. καὶ ἄπειρά τις ἦν καὶ τὰ, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ θαλάσσης καὶ ὕλας καὶ ὄρη. ταῦτα οὖν τῷ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ ἀπεικάζομεν.

Λέξαν-

turbo factus est, qui nauem circumuoluens, & in sublime eleuans ad ter mille ferè stadia, non iam in pelagus deposuit, sed sublatam suspendit, ingruénsque velis ventus, & sinus facto deferebat carbasum. Septem igitur dies ac totidem noctes per aëra decurrentes, octaua die inspicimus terram quandam magnam in medio aeris, velut insulam lucidam, & circularem, multa luce micantem. Ad hanc ergo delati, portumq; ingressi descendimus. Explorantes autem regionem, inuenimus eam habitatam, & cultam: & die quidem nihil videbamus, nocte autem apparebant & aliæ nõ procul insulæ, quædã, vt videbãtur, maiores, minores quædam, igni colore similes. Erat & alia subtus terra, vrbes in se habens & flumina, & maria, & syluas, & montes, quam hanc quæ à nobis incolitur, imaginabamur.

λόξαρ ἢ ἡμῖν καὶ ἔτι προ-
χωρήσειν πειθόμ, ξυνε-
λάβομεν δὴ τοὺς ἱππογύπους
καλουμένους ἀναπαυομένους. οἱ δ' ἱππογύποι
οὗτοί, ἄνδρες ἄριστοι ἐπὶ γυ-
ναῖκ μεγάλων ὀχούμενοι,
καὶ καθάπερ ἵπποις, ταῖς ὀρ-
νισι χρώμενοι. μεγάλοι
γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν
φιλίφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις
τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν.
πᾶσι γὰρ μεγάλαις φορτίδ
ἑνὶ ἑκάστῃ τῶν πλοίων μα-
κρότερον καὶ παχύτερον φέ-
φουσι. ταύταις οὖν ταῖς ἱπ-
πογύποις προσίασιν, πει-
σικλομένοις τῷ χλῷ, εἴ τις
ἐγκαθέζεται ξυλ, ἅτε ὡς τὸν
βασιλέα. καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυν-
αβόντες, ἄγουσιν ὅπου αὐτός.
ὁ δ' θαυμάζ, καὶ ἐκ
τῆς σκιᾶς ἀκούσ, Ἕλλη-
νές ἄρα, ἔφη, ἄνδρες, ὦ ξένοι.
συμφασάντων δ', πῶς οὖν
ἀφικνεῖσθε, ἔφη, ταῦτ' ἄρα
ἀπολούσ; καὶ ἡ-
μᾶς ὃν πᾶν ἀνῶ διηγού-
μενα, καὶ ὃς ἀρξάμ, τὰ
καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διῆλθε,
ὡς

*Volentes ergo vlteriùs pro-
cedere, comprehensi fui-
mus in Equiuultures (ſic
enim illos dicunt) inci-
denter. Hi autem Hippo-
gypi homines ſunt, equorum
loco vulturibus inſidentes.
Magni etenim ſunt vultu-
res, & vt plurimùm tribus
capitibus inuixi. Hinc au-
tem diſcat quis illorum ma-
gnitudinem. Malo etenim
onerariæ nauis vnaquæque
dia maior & robuſtior eſt.
His igitur Equiuulturibus
imperatum eſt circumuo-
lantibus terram, ſi quis adue-
na inueniretur, ad regem
agere. qui & nos, compre-
hendentes ad regem duxe-
re. Is verò vt inſpexit, ex
ipſis, vt opinor, veſtibus vo-
ieſturam capiens: Graeci
certè, inquit, vos adue-
nae. Aſſentientibus autem
nobis: Quomodo, inquit, ad-
ueniſtis, tantum aëris ſu-
perantes? At nos illi ome-
nem rem retulimus. Tum
ille incipiens, nobis quae ſi-
bi contigerant, narrabat,*

quòd

ὡς τὴν αὐτὸς ἄνθρωπος ἦν, τύχοιμι Ενδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθ' ὕδωρ, ἀφυπνώσαντι ποτὲ, τὴν ἀφικόμενον καὶ βασιλεύσοντα τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν ὑπὲρ κεφαλῆς φαινομένην σελήνην. ἀπὸ δὲ βαρβάρων πρὸς βαρβάρους, μηδὲν μεῖζον κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα δὲ ἐν μέρει πρέπεσθαι ἔφη διόμενα. ἦν δὲ καὶ καλῶς ἔχειν, εἶπε, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς ἥλιον ἀπὸ ἑσπέρας, ἐπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιῶναι. καὶ ἡμᾶς ἐρόμενα, τίνων τε ἕνεκα οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν ἥντινα διαφορᾶς. ὁ δ', Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ καθικνουμένων βασιλεὺς (οἰκεῖται γὰρ καὶ ἐκεῖνον, ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη) πολλῶν ἤδη κἀμὲ πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δ' ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ, τῇ ἐμῇ πολίταις ἀπορωτάτοις σωμασκοῦσιν, ἐβουλήθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον πέμψαι,

quòd videlicet homo esset nomine [f] Endymion, in nostra ortus terra, raptusque olim dormiens eò delatus fuerit, ubi & regionem imperaret. Esse autem terram illam dixit, quæ infrà à nobis luna videtur. Sed bono animo nos esse iussit, neque periculum vllum suspicari: etenim, ait, cuncta vobis aderunt necessaria. Si autem vicero bellum, inquit, quod nunc solem incolentibus infero, omnium felicissimè apud me viuetis. Hinc nos interrogauimus qui essent hostes, & quæ odiorum causa. Tum ille: Phaëthon, inquit, eorum qui in sole sunt, Rex (etenim ille etiam habitatur, quemadmodum & luna) multò iam aduersum nos bellum gerit tempore. Cœpit autem ea quam audietis ratione: Ego olim pauperrimis quibusque, qui in meo erant regno, collectis, volui coloniam in Luciferum deducere, deserium

σᾶλπε, ὄντα ἤρημον, καὶ ἀνθ μυδρῶς ἀαδικήμφορ· ὁ δὲ σαν Φαίθων φθονήσας, ἐκέ σπεσι τὴν ἀρικίαν, καὶ ἀπὸ μέσο θεν τ πόρου ἀναστήσας ἐπὶ τῶν ἐποχουμένων. τότε μὲν ἦν νικηθέντες (οὐ γὰρ ἴσμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δ βούλομαι ἄνθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ πραγθῆναι τὴν ἀποικίαν. ἰὼ δὴ ἰθίλητι, δοκεῖ νύκτὸς μετὰ τοῦ κλου· γένωται δὲ ὑμῖν ἐκ πρίξα ὄνς βασιλικῶν ἵνα ἐκάστῳ, καὶ τὴν ἄλλην ὅπλισιν· ἅμα δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἴτω, ἔφλον ἐγὼ, γενέσθω, ἐπειδὴ σοὶ δοκεῖ τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῶν ἐπαθόντες, ἐμάνθανεν. ἑωθεν δ ἀναστάντες, ἱστασόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πανταχόθεν ἄνω ἐπὶ σύμπαντας τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν δ πλῆθος τῶν στρατιᾶς, ἦν κα μυριάδας ἐγένοντο, ἄνευ ποσκευοφόρων, καὶ μηχανοποιῶν, καὶ πεζῶν, καὶ ἵππων συμμαχικῶν. τούτων δ ὀκταπισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ ἱππόγυνοι,

sertum tunc, & nullis habitatum: Phaëthon autem inuidia stimulatus, transitum prohibuit, medio in itinere occurrens, Equiformicis aduectus. Tunc quidem victi (non enim apparatu æquales eramus) recessimus. Nunc autem iterum volo bellum inferre, & coloniã emendare. Quòd si vultis mecum communicare cum exercitu, ex regijs vulturibus dabo vnum vnicuique, & cæteram armaturam. Cras autem faciemus exitum. Ita, inquam, quando tua hæc est sententia, fiat. Tunc apud eos conuiuio excepti mansimus. Manè autem exurgentes stabamus in acie: nanciabantur enim exploratores hostes appropinquare. Magnitudo quidem exercitus centum millia erat, absq; pedestribus & externis auxilijs, item absque impedimentis, & machinarum fabris. Horum autẽ octoginta millia Equiuulgures erant:

qui

ρει, ἀνεμόδρομοι δ', οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτήρων. ὄρνιθος δὲ λαὶ ὅτι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν, λαχάνοις πάντη πάσσον. τοῖς δὲ ἐπιπτᾶσι ἧττον θερμαινόντες φύλοις μάλιστα πτεροποιοῦνται. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κυγχροβόλοι τετάχαται, καὶ οἱ Σκορόδομαχοι. ἦλθον δὲ καὶ ὡς ἐπὶ σύμμαχοι, ἀνεμόδρομοι μὲν Ψυλλοτοξόται, μυριάδων ἑπτὰ Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλῶν μεγάλων ἐπικάθηνται, ὅθεν καὶ τὴν πρόσηγορίαν ἔχουσι· μέγιστον τῶν ψυλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντας. οἱ δὲ Ἀνεμοδρόμοι, πεζοί μέν εἰσι, φέρονται δὲ ἐν ἅρμασιν ἀνὰ τέτταρας πρὸ τοῦ. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς τοιόσδε· χιτῶνας ποδήρεις ἐνδεδυμένοι, κολπώσαντες ἀνέμῳ τὰ ἐπίμια, καθάπερ ἱστία φέρονται, ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ σκέλη δ' οἱ τοιοῦτοι ἐν τοῖς μηροῖς περιτετάκασιν. ὑπόζωνα δὲ καὶ ἐς τῶν ἄνω πρὸ Καππαδοκίας ἀσπίδων

qui autem ab Lachanopteris ferebantur, viginti millia. Est autem ales hæc maxima, oleribus pennarũ loco obsita. Qui verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ foliis maximè similes. Ibi verò & cum his Cenchroboli ordinati sunt, & Scorodomachi. Aduenerunt & à septentrione auxilia: & Psyllotoxotæ quidem numero triginta millia, Anemodromi autem quinquaginta millia. Horum sanè Psyllotoxotæ magnarum pulicum sessores sunt, vnde & appellationem trahunt: pulicum verò magnitudo, vt duodecim elephantes. Porrò Anemodromi pedestres quidem sunt, feruntur autem vento absque alis per medium aëra. Modus autem quo feruntur, talis est: Subcingunt se talares tunicas, easq; vento sinuantes, velorum in morem, ac velut naues aguntur. Hi in pugna scutis armati plurimùm vagantur. Dicebantur autē aduentare ab his quæ supra Cappadociā sunt

ἀνὴρ ἕξαρ, Στρουθοβάλα-
νοι μὲν, ἑπτακισμύριοι· ἵπποι
γὰρ ἦσαν, τετρακισχίλιοι.
Οὗτοι μὲν οὖν ἑωρακόμην·
οὐ γὰρ ἐπιτήδειον ἦν, διότι οὐκ
ἦν χρεία αὐτῶν τὰς φύ-
σεις ἱστορῆσαι. τερατώδη δὲ
καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγε-
το. αὐτὴ μὲν οὖν Ἐνδυμίωνος
ἡ δύναμις. σκηνὴ δὲ πᾶσιν
ἦν ἡ αὐτή. κράνη μὲν δὴ
τῶν λοφίων· μεγάλοι δὲ
καὶ ἀνθῖνοι οἱ κάβοι, καὶ λε-
πτοί. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ
πάντες, εἱρμένοι· τὰ δὲ λίνα
τῶν εἱρμῶν συμφαίνοντα,
ποιοῦνται θώρακας. ἀσπίδες
δὲ καὶ γίνονται τοῦ εἱρ-
μοῦ τοῦ λίνου, ἄσπερ κύ-
ρας. ἀσπίδα δὲ, καὶ ξίφη,
οἷα τὰ Ἑλληνικά. ἐπὶ δὲ
δεξιοῖς ἕκαστος ἀετὸν ἔχων
οἰκεῖον, καὶ ὁ βασιλεὺς
τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν εἶχεν,
καὶ ἡμᾶς ἐφ' ἅρμασιν ἦγε. τὸ δὲ
δύσνομον, οἱ Λαχανόπτερ-
τὸ μέρος δὲ, οἱ σύμμα-
χοι, ὡς ἔφασαν. τὸ δὲ πλῆθος,
ὧν

sunt stellii, Struthobalani quidem numero septuaginta millia, Equogrues quinquaginta millia. Hos ego nō vidi, nō enim venerant: quare neq; eorum naturas scribere ausim. Portentosa quædam ac incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium autem armatura eadem erat. Galea quidem è fabarum spoliis. Magnæ autem apud illos fabæ & duriſsimæ. Thoraces autem ſquamei omnes, & ſquamis quidem lupinis. eorum lupinorum ſiliquas conſuentes, thoracas facium. Sunt autem ſiliquæ ipſæ vt cornua durae: ſcuta & enſes, quales Græcorum. Vbi verò occaſio data eſt, ſic in aciem deducti ſunt. In dextro quidem cornu Equiuulgures, & rex optimos quoſq; circa ſe habens, cum quibus & nos eramus: in læuo verò Lachanopteri: porrò inter vtrumq; auxilia, vt cuiq; magis placuit. Erat & peditatus myriadum ſex millium.

Huma

τὸν μὲν ἀμφὶ τὰς ἱππικοχιτωνίσκας μυριάδας, ἱτάχθη δὲ ὧδε· ἄτυπος ἐράχνια παρ' αὐτοῖς πολλοί, καὶ μεγάλοι γίγνονται· πολὺ τῶν Κυκλάδων πάσας δὲ μᾶλλον. τίθεις κροσσωτὰς διαφλῶσι τὸν μεταξὺ τῆς σελήνης καὶ τῆς ἑωσφόρου ἀέρα, ὡς τάχιστα ἰσαγγελθῆναι, καὶ πεδίον δὴ ἐποιήσαντο, ἐπὶ τούτῳ πῆξαι τὸ πῆλον. ἀγαθὸς δὲ αὐτῶν Νυκτέριον ὁ Βουδιάσιος δὲ, πρῶτος αὐτοῖς. τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον ἄκρον οἱ ἱππομυρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαίθων. θηρία δὲ ἐπ' αὐτοῖς, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι κατοικιδίοις, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ δὲ μέγιστος δὲ αὐτῶν, καὶ διπλάσιος δὲ ἐμοῦ, ἐπάνω δὲ, ἢ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μαλλὸν τοῖς ἱππεῦσιν, ἐπίκροτοι δὲ οὗτοι ἄνω ἀμφὶ τὰς πτέρυγας μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ λαιοῦ αὐτῶν ἐτάχθη δὲ οἱ Ἀεροπάνωπες, οὗτοι

Hunc ſtatuêre in aciem in hunc modum. Araneæ apud illos multæ ac magnæ ſunt: nam Cycladibus immenſis vna quæque multò maior. Has iuſſit intexere medium aëris quòd à Luna in Luciferum diffunditur. Idque vt primùm perfecerunt, campus ſubſtratus apparuit, in quo peditatum ſtatuunt. Ducebat autem hunc Nyctherion Eudianactis filius. Hoſtium autem lævum quidem Equiformici, & in his medius Phaëthon. Beſtiæ autem magnæ ſunt alatæ, hiſq; quæ apud nos ſunt formicis, præter magnitudinem non diſſimiles. Harum maximæ duorum iugerum menſuram implet. Pugnabant autem non ſolùm qui deſuper inſidebant, ſed & ipſæ, cornibus maximè. Dicebant eſſe horum numerum penè quinquaginta millium. In eorum autem dextro Aëroculices ferè quinquaginta millia, ſagittarij omnes, magnis in culicibus inſidentes. Poſt hos autem Aërocoraces, expediti

ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πύρτις μυοπάλας, καίτοι ζῶντα, λέοντι μιγαδικοῖς ἐοικότες. μετὰ δὲ τούτους οἱ Ἀβροκόμαντις, ψιλοί τε ὄντες, καὶ πικροί, καὶ μάχιμοι γε καὶ οὗτοι. πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων φαρετρίδας ἐκβεβληκότας, καὶ ὁ βλητὸς εὐθὺ ἐν ὀλίγῳ ἀπέθνησκεν ἐν δαπάνῃ· ἀνέθρεψαν δὲ αὐτοὺς Ἀμφίας τινὲς αὐτόκα ὡς φαύματι, ἐπιγνωμόνες, ἐλέγοντο δὲ χοιρὰς τὰ βέλη μαλάσσειν ἱερᾶς. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐπετάχθησαν οἱ Κωνομύκητες, ἀνθρωποι ὄντες, καὶ ἀγχίμαχοι, τὸ πλῆθος μέγιστοι. ἐπετάχθησαν δὲ Κωνομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίναις ἐχρῶντο· δόρασι δὲ καυλίνοις, ἅτε ἐκ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δὲ αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι ἔσαν, οὓς ἐπεμψαν αὐτοῖς οἱ ἐκ Σάτου καλουμένης, ἀγχιαχιλλιοι. καὶ οὗτοι ἄνω ἦσαν λυκοπρόσωποι, ἐπὶ βαλὰ νων ἀξιοτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δ' ἐκπεπωκέναι ὑπὸ λίθων τῶν συμμάχων, ἅτε ἐκ Γαλαξίου μεγάλου ὁρμώμενοι. καὶ οἱ Νυφ-

expediti quidem illi ac pedestres, verùm bellicosi. Etenim procul raphanos iaculabantur maximos, percussiúsq; neque parùm substistere poterat: moriebantur enim confestim, vulnere quodam fœtore infecto. Namque sagittas [h] malua veneno delibutas ferebant. Hos iuxta Caulomycetes posuerunt armis accinctos, & communis pugnantes, numero decem millia. Dicuntur autem Caulomycetes, quoniam scuris quidem fungeis vtuntur, hastilibus verò asparagorum virgultis. Steterunt autem post hos & Cynobalani, quos ij miserunt qui Canem stellam inhabitant, quinquagenta millia numero: & hi viri non humanos, sed caninis vultibus super alatas glandes pugnabant. Dicebant autem ab ipsis hostibus & alia auxilia defeciisse à Latico orbe emittenda, iaculatores scilicet ac

Νηφελοκενταυροι· ἀλλ' ἐπὶ τῇ μάχῃ ἤδη λελεμμένῃ ἀφίκοντο· ὡς μὴ ποτε ἄριστον. οἱ σφενδόνῃται δὲ ὅλως παρεγένοντο, διότι φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι σφῶν χώραν. διαὐτὴ μὲν καὶ Φαέθων ἐστὶν ἀπρόσκοπος. συμμίξαντος δὲ, ἐπεὶ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ἀγκύσαντο ἑκάτερον οἱ ἕνοι (τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπίγγων χρῶνται) ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ηλιοστήρων αὐτίκα ἔφυγεν· ἐπὶ δὲ τῷ χάρᾳ διώκοντες τοὺς Ἱπποτύξους, καὶ ἐμὲ ἀπόμονα ἐτάνυσαν. τὸ δὲ δεξιὸν ἢ αὐτῶν κράτος τοῦ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ εὐωνύμου, καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Αἰροκόνυπες, διήκουσι ἄχει πρὸς τοὺς πίλους. ἐνταῦθα δὲ ἐκκλίναντες ἐνεβούσαντο, ἔφυγον ἐπικλινάντες, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἥδονῇ τοῖς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένοις. τῆς δὲ φοπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν ἔζωγρήθησαν καὶ ἁλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῃρέθησαν,

Nubecentauri: sed hi commisso iam prælio aduenerunt. quod vtinam non fecissent. Qui verò funda vtebantur, omninò non aduenerunt: quare iratum Phaëthonta tradunt omnem illorum regionem igne vastasse. Et is quidem Phaethontis exercitus erat. Postquam verò signa erecta sunt, aselli ruditu vndique constrepente (nam his tubarum loco vtuntur) committentes prælium pugnabant: & Solarium quidem læuum confestim fugit (neque enim sufferre valuit instantes Equiuultures, nósque insequebamur cedentes) dextrum autem illorum cornu superius euadebat, nostro, quod in læuo erat, propulsato. Exeuntes autem Aëroculices insequebantur vsque ad peditatum. Hinc auxiliantibus illis, defecerunt eregione declinantes, idq; maximè vbi senserunt suos, qui in læuo fuerant, manifestè deuictos. Fuga verò insigni facta, multi quidem capti, plurimi verò confecti occubuêre,

καὶ τὸ αἷμα ἔῤῥει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βεβάπτισθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι. οἷα παρ' ἡμῖν, δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνονται. πολὺ δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν διέπεσε, ὥστε μοι ἀπίστα ἔρα τοιοῦτόν τινες καὶ πρόσθεν ἄνω γενόμενον, ὅμως ἐπείπερ λαβὴν ἅπασι τὸν Δία, ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναγιγνώσκομεν δὲ ἐκ τῆς Διώξεως, δύο τρόπαια ἱστάσαμεν· τὸ μέν, ἐπὶ τῶν ἀπὸ ραχνίων, τῆς μισομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τοῦτων γινομένων, ἀγγέλους ἐπὶ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκέντανροι προσκαλοῦνται, ὡς ἤδη πρὸ τῆς μάχης ἐληλάθοντι τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφάνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώποις συνηρμένοι. μείζονες δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δὲ ἵππων, ὅσον σπὰς μεγάλης φορτίδος. τὸ μὲν οὖν πλῆθος ἀδ-

in ipſas q́ nubes ſanguis mul-
tus defluebat, vt interficerẽ-
tur, ac rubræ apparerẽt, qua-
les apud nos videntur oc-
cidente Sole. Multus & in
terram decidit: vt cogita-
rem nũ tale aliquid olim cõ-
tigiſſet, quum Homerus fu-
ſpicatus fuerit Iouem in Sa-
pedonis morte ſanguineas
guttas pluiſſe. Conuerſi au-
tem à cæde duo trophæa
ſtatuimus: vnum quidem in
aranearum telis, & pedi-
ſtris pugnæ: alterum au-
tem pugnæ in aëre ſuper-
nubes. His iamdudum exa-
ctis, nunciatum eſt ab ex-
ploratoribus, Nubecentau-
ros aduentare, & ingen-
pere, quos Phaëthonti au-
teà aduenisſe oportuerat. Il-
que vbi aduenêre, ſpecta-
culum præbuêre inſolitum
& inexpectatum. homini-
erant alatis equis commix-
ti. Magnitudo quidem ho-
minum quanta Rhodiorum
coloſſi à medietate ſurſum
equorũ autem ſimilis valid-
onerariæ nauis. Equidẽ ea-

τὴν, ἐκ ἀνίγραψα, μή τῳ ἄπιστον δόξῃ, τοσοῦτον ὢν. ἦν γὰρ ἡ ἀπὸ τῶν, ὁ ἐκ τοῦ ζωδιακοῦ Τοξότης. ἐπὶ ἢ ἑῴους τοὺς φίλους γνησιωτέρους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἐπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐποιοῦντο, αὐτοὶ ἢ ἀδιατάκτοις τισὶ φαγμοῖσι ἐμπίπτουσι τοῖς Σελινίταις, ἀτάκτοις, πρὸ τὴν πόλιν ἀθρόοι καὶ τὰ λάφυρα διεσπασμένοις, καὶ πάντας μὲν φθείρουσιν· αὐτὴν ἢ τὴν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλῆθη τῶν ὀρνίθων αὐτοῦ κτάνουσιν. ἀνίσπασαν ἢ καὶ τὰ πρόπαια, καὶ κατέβαλον ἅπαν τὸ ἐκ τῶν ἀραχνῶν πλέον ὑφασμένον· ἐμὶ ἢ, καὶ δύο τινὰς τροπαίων ἱστᾶσιν. ἤδη δὲ παρῆν ἡ ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ἐπ' ἐκείνων ἵστασι. ἡμεῖς ἢ οὐδὲ ἐπειγόμεθα ἐς τὸν ἥλιον αὖθις μηδέν, τὸ χᾶρι ὁπίσω διώκοντα τῶν ἀραχνίων ἀφικόμενοι. οἱ ἢ πολιορκᾶν μὲν ἐκ ἐγνωσαν τὴν πόλιν, ἀναστήσαντες ἢ, τὸ

rum numerum non scripsi, ne cui incredibile id fiat, tantus erat. Ducebantur autem [k] à Sagittario, qui est in Zodiaco. Vbi autem amicos deuictos sensêre, ad Phaethontem quidem miserunt, vt iterum rediret, ipsi autem in aciem structi, in Lunares turbatos irruûnt, inordinatos quidem, ob eam quam hostibus fecerant fugam, & iam spolia diuidentes: omnémque nostrorum multitudinem in fugam vertunt. Ipsum autem regem insequuntur vsque ad ciuitatem, atque ex illius auibus conficiunt plurimas. Deiecerunt autem & trophæa, ac omnem araneæ rum contextum. Campum decurrerunt, méque cepe runt, & è comitibus duos. Iam autem & Phaëthon aderat, & sub illis alia trophæa statuerunt. Nos autem ad Solem ipso die ducebamur, araneæ telæ fragmento manibus post tergum li-

gatis. Illi ciuitatem obsidere omninò noluerunt, conuer-

τὸ μεταξὺ οὖ αἴρ& ἀπολάχι-
ζον· ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀ-
πὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελή-
νην διήκειν. τὸ δὲ τέχ& ἐπὶ
λιπαινῶ, γυμνότερον· ὥστε &-
φὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐ-
γίγνετο, καὶ νυκτὶ διλωτικῇ
πᾶσα κατάχυσις. συνόμω& δὲ
τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, σύμ-
ψας ἑαυτῷ καθαρᾶν τὸ οἰ-
κοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς συ-
σκοτάζειν σκότῳ βιοτεύοντας.
ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέ-
σειν, καὶ σύμμαχ& ἴσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν, καὶ ὁ-
μήρους ἐπὶ τούτοις δοῦναι ἄθ-
λων. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαίθοντα, γνώ-
μῃσι δὲ ἐκκλησίας, τῇ πρ&-
τεραίᾳ μὲν ὀργῇ παρέλυσεν· ὕ-
στεραίᾳ δὲ μετέγνω-
σεν. καὶ ἐγνώκει ἀμείνω ἐπὶ
τούτοις· κατὰ τάδε σπονδὰς
ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ
οἱ σύμμαχοι, πρὸς Σελωίτας
καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τοῖσδε· κα-
ταλῦσαι μὲν τὸν Ἡλιώτας τὸ
ὀχυρώσιμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν
σελήνην ἐσβάλλειν, ἀφεῖναι
δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους
ἀνεῦ λύτρων ἕκαστον χρημάτων,
τοὺς δὲ Σελωίτας, ἀφεῖναι μὲν

si verò medium ætris vallauerunt, vt decæterò splendor à Sole ad Lunam minùs peruenirent. Vallum autem erat duplex nubium, vt Lunæ defectio manifesta fieret, & iam continua nox cuncta teneret. quam re pressus Endymion, mittens orauit, ædificium demolirentur, neque se paterentur in tenebris versari. Promisit autem & tributa persoluere, fœdq; auxiliarem & amicum fore, neque in posterum bellaturum: insuper & obsides offerebat. Phaëthon verò congregato bis concilio, primò quidem in ira perstitit: postremò mutauit sententiam, ac pacis conditiones acceptas sunt huiusmodi: Fœdus inierunt Solarij & horum socij cum Lunarijs, eorumque socijs, his legibus, vt intermurale deijciant Solarij, neque posthac Lunam inuadant: statutoq; precio captiuos reddant: Lunarij autem dimittant stella-

liberas

ἀποτίσωμεν τὰς γε ἄλλας ἀδικίας, ἔπλα δὲ μὴ ἐπιφέρωμεν τοῖς Ἡλιάταις, συμμαχεῖν δὲ τῷ ἀδικουμένῳ, ἐὰν τις ἐπίῃ. φόρου δὲ ἐπιτελεῖν ἐκάσους ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σελληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, φέρον ἀμφορέας μυρίους, καὶ ὁπλίτας μυρίους καὶ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους· πλὴν δ' ἐφ' ἡμέρᾳ, πλὴν εἰς τὴν ἐπιφόρου, ἐὰν μὴ βούλωνται ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ λιθίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἄστει, ἐπὶ τοῖς μυθοειδέσι. ὅμοσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν Πυρωνίδης καὶ Θερίτης καὶ Φλόγιος, Σελληνιτῶν δὲ Νύκτωρ καὶ Μένιος καὶ Πολυλαμπὶς. διαῦτα μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· αὖθις δὲ τὸ τεῖχος ἐπεσκευάσατο, καὶ ἐς μὲν τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν σελήνην, ἀπαντίασαν ἡμῖν, καὶ ἀσπάζονταί μὲ λαμπρῶς οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὃς ἠξίου μένειν τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς, ὑπισχνούμενος δώσειν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα γαμεῖν τὸν ἑαυτοῦ υἱόν· ἐγὼ δὲ ἐπεθύμουν μὲν καὶ ἐκεῖ διατρίβειν, ἐπεὶ καὶ ἐρωτικὸν ἦν τὸ πρᾶγμα, ἐδεδοίκειν δὲ μὴ ἐπιβουλεύσωσιν ἡμῖν, ἐπειδὰν ἐν τῷ τείχει γενώμεθα, καὶ ἀποκλείσαντες τὰς πύλας ἀπολάβωσι τὴν ἀρχήν. ἐπεὶ δὲ ἐπανήλθομεν ἐς τὸν Ἑσπερον, ἐνταῦθα ἐβασίλευε Φαέθων ὁ Ἡλίου, ἐπιτήδειος ἡμῖν γενόμενος, καὶ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανήγαγεν ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπορίσατο, καὶ ἐπὶ τὴν ἐπάνοδον ἐξεπέμψατο. ἐνταῦθα ἐπεὶ ἐπανήλθομεν ἐς τὴν σελήνην, ἐπολεμοῦμεν τοῖς Ἡλιώταις ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ καὶ δέκα, καὶ τὸ τελευταῖον ἐνικήσαμεν μάχῃ κρατήσαντες, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀβρωνιχίδην ἐζωγρήσαμεν. ἐπὶ τούτοις ἐγένετο εἰρήνη, καὶ ἐπεστάθη ἐπὶ τοῖς ὁμολογουμένοις, ἐλευθέρους μὲν ἀφεῖναι τοὺς αἰχμαλώτους, ἔπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιάταις, συμμαχεῖν δὲ τῷ ἀδικουμένῳ, ἐὰν τις ἐπίῃ. φόρου δὲ ἐπιτελεῖν ἐκάσους ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σελληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, φέροντα ἀμφορέας μυρίους καὶ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους· πλὴν δ' ἐφ' ἡμέρᾳ, πλὴν εἰς τὴν ἐπιφόρου, ἐὰν μὴ βούλωνται ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ λιθίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἄστει, ἐπὶ τοῖς μυθοειδέσι. ὅμοσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν Πυρωνίδης καὶ Θερίτης καὶ Φλόγιος, Σελληνιτῶν δὲ Νύκτωρ καὶ Μένιος καὶ Πολυλαμπὶς. διαῦτα μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· αὖθις δὲ τὸ τεῖχος ἐπεσκευάσατο, καὶ ἐς μὲν τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν σελήνην, ἀπαντίασαν ἡμῖν, καὶ ἀσπάζονταί μὲ λαμπρῶς οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὃς ἠξίου μένειν τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς, ὑπισχνούμενος δώσειν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα γαμεῖν τὸν ἑαυτοῦ υἱόν· ἐγὼ δὲ ἐπεθύμουν μὲν καὶ ἐκεῖ διατρίβειν, ἐπεὶ καὶ ἐρωτικὸν ἦν τὸ πρᾶγμα, ἐδεδοίκειν δὲ μὴ ἐπιβουλεύσωσιν ἡμῖν, ἐπειδὰν ἐν τῷ τείχει γενώμεθα, καὶ ἀποκλείσαντες τὰς πύλας ἀπολάβωσι τὴν ἀρχήν. ἐπεὶ δὲ ἐπανήλθομεν ἐς τὸν Ἑσπερον, ἐνταῦθα ἐβασίλευε Φαέθων ὁ Ἡλίου, ἐπιτήδειος ἡμῖν γενόμενος, καὶ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανήγαγεν ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπορίσατο, καὶ ἐπὶ τὴν ἐπάνοδον ἐξεπέμψατο. ἐνταῦθα ἐπεὶ ἐπανήλθομεν ἐς τὴν σελήνην, ἐπολεμοῦμεν τοῖς Ἡλιώταις ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ καὶ δέκα, καὶ τὸ τελευταῖον ἐνικήσαμεν μάχῃ κρατήσαντες, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀβρωνιχίδην ἐζωγρήσαμεν. ἐπὶ τούτοις ἐγένετο εἰρήνη, καὶ ἐπεστάθη ἐπὶ τοῖς ὁμολογουμένοις, ἐλευθέρους μὲν ἀφεῖναι τοὺς αἰχμαλώτους,

liberas, armáq; posthac Solaribus nō inferant, vicissim autem auxilientur, si quis inuaserit: vectigaliū verò conditionem pendat annuatim rex Lunariorum regi Solariorum amphoras roris decem millia, obsidesq; è suis det decies mille. Colonia in Luciferū communis fiat, & ex vtrisque qui volet, participet. Sculpantur autem fœdera in columna electrina, erigantúrq; in medio aëris in confiniis. Qui verò pepigêre, ex Solarium quidem parte fuêre Pyronides, & Therites, & Phlogius: Lunariū autem Nyctor, & Menius, & Polylampes. & talis quidem pax secuta est: confestim autē murus euersus est, & captiuos restituêre. Vbi autem ad Lunam ipsi regressi sumus, obuiauerunt nobis socij, & cum lachrymis salutauerunt nos, & Endymion ipse. Atqui suadebat is quidem, nos ibi secum maneremus, & in colonia communicaremus: se enim daturū

γυναῖκα γὰρ οὐκ ἔστι παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ ἐδάμασ ἀναβόμην, ἀπ' ἀξίου ἀρχ πνιμορθίων κάτω ἐς τὸ θαλ λαττιαρ. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν παῦσαι, ἀφῆκα κατ' ἐμὲ, ἐπάσας ἑπτὰ ἡμέρας. ἃ δ' ἐν ᾧ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σελήνῃ, κατιὼν ἐκεῖ πρὸ παρεσθόξα, ταῦτα βούλομαι ὑμῖν πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεγενῆσθαι αὐτοὺς, ἀπ' ἀρρένων· γάμοις γὰρ οἷς ἄρρεσι χρῶνται, καὶ δὲ ὄνομα γυναικὸς οὐκ οἴδασι. μίχθαι μὲν οἷοί τε εἰσὶν ἀνδράσιν ἄκοσμον ἐπ' ἀμφότερα καὶ ἄκρατον, ἐκ δὲ τούτου γάμου αὐτοὶ. κύουσι δὲ ἐν ἐν τῇ ποδὶ, ἀπ' ἐν ταῖς γαστρὸς μίαις. ἐκεῖ γὰρ συμβὰν τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ὑπὸ μή. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀναπτιμόνται, ἐξάγουσι πικρὰ, ἐκ θρέπτα δ' αὐτὰ πρὸς τὸν ἄντμον ἐκτιτρώσκα, ἐωσποιοῦσι, δεινὰ δὲ μοι, τὰς ὠδῖνας ἐκεῖθεν ἄκαρ ἡ γαστρὸς μίας

filium in vxorem mihi pollicebatur suum quem habebat. Nam apud eos mulieres nullæ sunt. Ego autem haudquaquam parui, sed petebam dimitti in mare. Qui vt persuaderi non posse animaduertit, septē diebus conuiuio acceptos, tandem dimisit. Quæ interea in Luna versatus viderim, quæve noua & inaudita cognouerim, dicam. Primùm quidem eos nō generari ex mulieribus, sed maribus. nam masculis nuptijs vtuntur: sed nec quid sit fœmina, omninò sciunt. Nam ad quintum & vigesimum vsq; annum omnes mulierum habentur loco, eo autem fœtus non habentur, sed habent. Concipiunt autem non in ventre, sed in crurium posteriori parte. Vbi enim fœtus cōceptus est, tumet crus, & tandem suo tempore præcidentes educunt mortua: ni eadem ad ventum hiantia exponentes mulcent, & ad vitā excitant. Inde & mihi videtur ad Græcos illud gastrocnemiæ

μέγιστον μα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ κασσίτερου ξυροφορεῖται. μεῖζον δ' ἐτέρου ἄλλου διηγήσομαι γένος ἔτι παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλοῦνται Δενδρῖται· γίγνονται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον· ὀρύσσουσιν ἀνθρώπου τὸν ἀριστερὸν ἐπιστρόφυλιν, ἐν γῇ φυτεύουσιν. ἐκ δὲ αὐτοῦ ἀναφύεται δένδρον ἀσταφίδι μίγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλὸς, ἔχει δὲ καὶ κλάδους καὶ φύλλα. ὁπόταν καρπὸς ἐν βάλανοι, πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν δὲ πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὰς, ἔκπωμα ποιοῦσι τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ οἷς μὲν τοιαῦτα ἔχουσιν, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ξύλινα, καὶ ἐξ τούτων ὀχοῦνται, καὶ πλησιάζουσι τοῖς γαμετοῖς αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς ἀφανὴς γίνεται· τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν δὲ πῦρ ἀναπτώσουσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῷ ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι. ὁπόταν δὲ βρωθῶσι, ὥσπερ ἀμφὶ τράπεζαν,

enemiæ vocabulum deuenisse, quod apud illos ventris loco sura cõcipit. Maius quiddam & his enarrabo. Genus hominum apud illos est, qui dicuntur arborei: idq; hoc modo nascitur: Testiculum hominis præcidentes, in terram plantantium more defodiunt. Inde autem exoritur arbor carnea maxima, vt phallus. Ramos quidem habet & frondes, fructus verò cubitales glandes. Vbi autem eæ maturæ fuerint, decerptas cudunt, atque in homines effingunt. Pudenda autem habent appositicia, quidam eburnea, pauperes autem lignea, quibus coëant, & vxoribus miscreantur. Postquam autem senuerit aliquis, non moritur, sed vt fumus solutus euanescit in aërem. Cibus est omnibus vnus: structo etenim igne ranas assant super prunas. Multæ apud illos sunt ranæ per aëra circumuolantes. His autem assatis, circumfusi velut ad mensam

λάπουσι τὸν ἀναθυμίαμα νον καπνὸν, καὶ ἐνωχοιῶνται. σίτῳ μὲν δὴ τοιούτῳ τροφοῦνται διούτοι. ποτὸν δ' αὐτοῖς ἀὴρ, ἀνὴρ ἀφεθλιβόμενος ἐς λύχνα, καὶ ὑγρὸν ἀνιεὶς, ὅσπερ ἐλάσσων. οὐ μὴν ἀχρηΐσι γε, καὶ ἀφοδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν πρωκτὸν ἔχουσιν ἡμῖν ἀνθρώπειον. ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνουσίαν οἱ πάντες ἐν ταῖς νυξὶ ποιοῦνται, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις, ὅτι τὴν γαστροκνημίαν ἐκεῖ γάρ ἐστι τὸ ἡμιγύον. καλὸν δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, λεῖον τοῦ τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ἦ· τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται, ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων τοὐναντίον, ὡς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν· ἐπιδήμουν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς νυχὰς ἑκάστῳ αὐτῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρὰ, βάλλουσα εἰς ἀεὶ, καὶ ὑπλίου ἀναπίπτοντος, οὐ καταπλαμβάνει.

lambunt euaporatum ex illis fumum, ac vescuntur. Et cibo quidem tali alentur. Potus autem illis est aër expressus in calicem, liquorem ex se vtrorem reddens. Non egerunt autem, neque mingunt, neque perfossi sunt ea parte qua nos: sed ne pueri quidem natibus rem obscœnam præstant, verùm poplitibus supra suram: nam illic perfossi sunt. Pulcher apud illos habetur caluus, & fœdè coma: comatos autem abominantur. Apud eos verò qui cometas inhabitant stellas, comati contrà formosi habentur. Aduenerunt enim quidam, qui nobis illorum mores narrauerunt. Barbam autem ad genua demittunt. & in pedibus vnguem non habent, sed vnodigiti sunt omnes. In speciem caudæ brassica natibus cuiusque illorum innascitur prolixa, semper germinans, quæ & resupino cadente non frangitur. Emungunt & mel amaris-

ἀμέλγουσι δὲ μάλι ἀριμύτατον· καὶ σκελὰρ ἢ πονοῦσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι σὺν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥσπερ καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μίλιτος ἐπισάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιᾶ σπάτα ἐκ τῶν προμύων, πάνυ λιπαρόν τι καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· ἃ γὰρ ῥάγες τῶν βοτρύων ὁσίν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ, ἰδὼν ἐμπεσὼν ἄνεμος τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπέμψαι ἡ χάλαζα, διαῤῥαγέντων τῶν βοτρύων· τῇ μὲν γαστρὶ ὅσα πέμματα χώνῃσι, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὅσον δίεσι· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς ἄνω, καὶ πάλιν κλειστὴ ἔσω. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἓν φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι λεπτὸν ἔντοσθε, καὶ λάσιόν ἐστι· ὥστε καὶ τὰ μυγαλᾶ ἐκδύεται ἐν τούτῳ ἐκδύντα. ἐδὼδὴ δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑακίνθῳ μαλθακῇ, τοῖς πένησι δὲ χαλεπῇ, ὑφαυτή. πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία,

amariſſimum: qui ſi quando vel labori inſudant, vel luctantur, corpus lacte oblinunt, vt & caſeus eo coagulatur, melle paululùm diſtillante. Oleum autem è cepis educunt maximè pingue, ac redolens vt vnguentum. Vineas habent plurimas, & aquæ feraces: quarum autem acini ſunt velut grando quæpiam: & mihi quidem videtur vbi vētus inciderit, vites illas quati, fractisque vuis grandinem huc ad nos mitti. Ventre vt ſacculo vtuntur, in eum quantum cupiunt mittentes. Apertilis etenim venter eſt illis, & iterū clauſilis, neque in illo inteſtinum vllum aut hepar apparet, ſolùm autem denſus eſt intus, & pilis obſitus, ita vt & paruuli vbi frigent, in eum ſubeant. Amictus autem diuitibus quidem vitreus & mollis, cæteris aureus contextus. Nam ea loca metallorum ſunt fœcunda, ijdemq;

καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ἀποβάπτοντες, ὥσπερ τὰ ἴρια. περὶ μὲν τοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν ἀτρέμα, μή τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι, διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου· ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκαιρετοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βουλόμενος, ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάττει, ἕως ἂν καθῇ ἐλθών, οὕτω δὲ ἐντίθησιν, ὁρᾷ. καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρεώμενοι ὁρῶσιν· αὐτοὶ δ' οἱ καὶ πολλοὺς κρύπτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνου φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἱκανοὶ γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ἐπὶ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν ἐς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἢν δ' ἐς τὸ κάτοπτρον ἐμβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δ' ἔθνη ὁρᾷ,

ijdemq; aqua macerata metalla vt lanâ exercent. Quales autem habeant oculos, omnino non ausim scribere, ne fortè me quis mentiri putet ob sermonis absurditatem: tamen & id quidem dicam. Oculos exemptiles habent, vt qui velit suos exemptos, seruet eos apud se donec illis ad vsum egerat: quos cùm reposuit, feruet. Et multi cùm fortè proprios perdiderint, ab aliis mutuantur, & vident. Sunt & locupletes & plures habent, occultos quidem & recònditos. Aures illis sunt platani folia, præter eos qui ex glandibus formantur. illi enim solùm ligneas habent aures. Cæterùm & miraculum aliud in regia conspicatus sum: Speculum maximum supra puteum positum est, non adeò altum. Inputeum si quis descenderit, omnia audiet quæ apud nos in terra dicuntur. Si verò speculũ intueris, omnes quidem vrbes, omnesq; gentes vides,

non

ἐμέ, ὅσπερ ἐφιεὰς ἐπάσεις. τότε μὲν τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα· ἃ δὲ κἀκεῖνοι με ἑόρασιν, οὐκ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς ἀνεῖπεν. ὅσις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐπέλθῃ ἀφίκηται, πάντα ὡς ἀληθῆ λέγω. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν. ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἐδωκεν ὁ Ενδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνας, ψυχὴν δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν ἐνδύσιμον, ἃ πάντα ἐν τῷ πόντῳ κατέλιπον. συνέπεμψε δὲ ἡμῖν καὶ ἱππογύπους χιλίους, παραπτάμενοι ἄχρι πολίων πεντακοσίων. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρεμείψαμεν, πρωΐ δὲ σχολῇ καὶ τῷ ἑσπέρᾳ, ἄρτι σωθησόμενοι, καὶ ἀνεβάντες ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ ἐς ἡμιάνδρου, ἐν ἀριστερᾷ πλεύσαντες τὸν ἅλιον, ἐν χερὶ τὴν γῆν παρεπλέομεν· ἐγὼ δὲ ἀπέβημεν, καί τι πρὸς

non secus ac si omnibus interesses. Tunc & ipse meos vidi, & patriam omnem: an verò & illi me viderint, satis exploratum non habeo. Quòd si fortè quis non credet hæc ita se habere, cui eò peruenerit, sciet me vera dixisse. Tunc salutato rege, & ijs qui circa illum erant, nauem ascendentes ferebamur. Abeunti autem mihi dona dedit Endymion, vestes quidem vitreas duas, æreas autem quinque, lupineamq; [1] panopliam: quæ omnia postea in ceto amisi. Misit & nobiscum Equiuultures mille, qui nos deducerent stadijs quingentis. Nauigantes autem circa terram illam, prouincias quidem plurimas & alias præterlapsi sumus, appulimus verò ad Luciferum nuper inhabitatũ: vbi descendentes, aquas hausimus. Hinc Zodiacum introëuntes, ad læuam quidẽ solem prætergrediebamur, circa illius terræ marginẽ nauigãtes. Neq;

enim

πομπὰ τῶν ἐτέρων ἐπιθυμούντων. ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἀφῆκεν, ἐθελήσαντα μέν τοι τὴν χθόνα ἀθαλῆ τε καὶ πίονα καὶ ὕδατος, καὶ πομῶν ἀγαθῶν μεστὴν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπλησαν ἐκ τῶν νεῶν καὶ μαθόντες ἐνεπόνδησε, ἀνεχάρησαν· ἤδη γὰρ καὶ οἱ ἱππόγυποι ἀπηλλάχθησαν. πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἥδη τὴν κάτω πλεῖν διώκοντες. ἡ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ ἥ τε Πλειάδων, καὶ ἥ Ὑάδων ἄστρων, ταπεινοτέρα μέν τοι ἢ ἐκείνων. ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εἴδομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ πολὺ περὶ τὰ μίλινα διαμένοντας· τοὺς μὲν μικροὺς, ὡς ὅσπερ ἐκεῖ περάσαντες, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ δωματῶν ἔξω λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις

enim descendimus, & quidem socijs id summè cupientibus. Erat enim ventus qui nos à terra propelleret, quanquam videremus regionem fœcundam, ac pinguem, & irriguam, ac bonorum multorum plenam. Atqui Nubecentauri, bi videlicet qui Phœthonti militabant, speculati nos longè, ac delapsi volauerũt ad nauem: quumq; socios esse didicissent, abiere: iam enim & Equiuultures discesserãt. Nauigantes autem sequenti nocte ac die, circa vesperam peruenimus ad Lucernarum vrbem (sic enim illam vocant) iam iter nostrum ad inferiora secantes. Hæc autem ciuitas medio inter Pleiades ac Hyadas stellas aëre sita est, zodiacoq; multò inferior. Descendentes autem neminem quidem inuenimus, lucernas verò multas decurrentes, & in foro & focus portum deambulãtes, nõnullas quidem paruas, & vt ita dicam, egenas, ex magnis autẽ ac potentibus paucas, & has valde illustres ac nobiles.

Domus

οἰκίσεις δ' αὐτοῖς τὴ λυχνικὴ ἐπὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ πεποιῆσθαι. τὴ δὲ λυχνοὶ ὀνόματα ἄχθαι ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, τὴ φωνὴν προϊέμενοι ἠκούομεν. καὶ ὑδὲν ἡμᾶς ἐδίωκον· ἀπὸ καὶ ἐπὶ ξυνίας ἐκάλουν. ἡμεῖς δ' ὅμως ἐφοβούμεθα, ὅτι λαυπήσαι, ὅτι ἐπιθυμήσαί τις ἡμῶν ἐβούλοιτο· ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποίηται), ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, ἐπὶ ὅλης νυκτὸς κάθηται, ὀνόματι καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, κατα-δικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι, σβεσθῆναι. παριόντες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀποκρινομένων, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ὑβράδυνον, ἔνθα καὶ τὸν ἐπιτήδειον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσελθὼν αὐτὸν, περὶ τ' αὖ οἴκου ἐπυθανόμην, ὅπως ἔχοι· ὁ δέ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν ἦν νύκτα ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἄρασης, ἐπλέομεν πλησίον τ' νησῶν. ἔνθα δὴ τὴ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν

Domus illis & lychneones seorsum vnicuique erant, & hominum more appellabantur, & vocem emittentes audiebamus: neque nocebant, sed potius ad diuertendum inuitabant. Nos tamen formidare, nec nostrum vel vnus apud illas cœnare, aut capere somnum est ausus. Palatium autē illis in media ciuitate extructū est, vbi per totam noctem earum sedet princeps, nomine vnāquāq; compellans. Quæcunq; verò non paret, condemnatur ad mortem vt transfuga. mors aūt est extingui. Astātes aūt nos cōsiderabamus quæ fiebant, simulq; lucernas respōdentes audiebamus, causasq; quare abfuissent dicentes. Hīc & lucernam nostram agnoui, & allocutus rogabā, quomodo se haberēt domestici nostri. ea autem mihi omnia enarrauit. & noctem quidem illam ibi mansimus. Sequenti verò die soluentes, secus nubes nauigabamus Hīc & Nephelococcygia

vidim-

τὸ δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἅμα ξυλὰ θυρία συγκεκομμένα, καὶ πλοίων λείψανα, καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ὑμοῖ δοκᾶν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν ἐπεκέκλιντο, συμβάντα. ὕλη ἦν ἐν αὐτοῖς, ἡ δένδρα παντοῖα ἐκφυόμενα, καὶ λάχανα ἐμβεβλασμένα, καὶ ἐδώδιμα πάντα ἐξηρτασμένοις. περιμένομεν δὲ τὴν ἕω, τάδιοι ὀγδοήκοντα καὶ τετρακόσια. ὡς δὲ ἐφάνη καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρος, ἢ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νοσσεύοντας. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐθαπορούμεν. ὕστερον δὲ ἀναστάσας τὸς ἑταίρους, τῷ μὲν ναῦν ἐπεσκευάσαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα σπεύσαντες, καὶ ἀναπαύσαντες, ἄδειπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρῆκτο δὲ ἄρτεμα καὶ κατεδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι, τὸ ἐκ τοῦ ἑωσφόρου ἄγομεν. τῇ ἑπομένῃ δὲ ἀναστάντες, ἅ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἑωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν ἀέρα, νομάκις δὲ καὶ νήσους·

præterea passim & parua pisces, & alia quædam animalia concisa multa, nauium quoq; vela, & ancoræ, & hominũ ossa & onera. Circa medium verò & terra & colles erant, vt coniicio, ex eo quem absorpserat limo, accumulati. Igitur & sylua in his innata erat, & arbores omnigenæ, oleræq; accreuerant, ac cuncta cultis agris similia. circuitus autẽ terræ stadia 200 & 40. Erat aũt videre & marinas aues, laros & alcyonas in arborib. nidificantes. Tunc verò plurimùm lachrymati fuimus. Demiq; cũ crexissem comites, nauem fulcimus, ipsiq; è silicibus excitantes ignem, & accendentes, cœnam ex his, quæ aderant, fecimus. Aderant enim omnigenũm piscium carnes, aquamq; adhuc ex Lucifero etiam bibebamus. Sequenti verò exurgentes die, si quãdo hiasset cetus, nonnunquam montes videbamus, quandoq; solum cœlũ, quandoq; insulas.

nam

καὶ γὰρ ἐθαυμάζομεν φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶσαν μέρ & τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὲ ἐθάδες τῇ διαφορᾷ ἐγενόμεθα, λαβὼν ἐκ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον εἰς τὴν ὕλην, περιεσκέπτεσθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὅλους πρότερον διεληλύθομεν σταδίους, ἕρμον εὑρομεν, ἐν ᾧ Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή, καὶ μικρὸν ἐν μέσῳ, καὶ τάφους πολλοὺς, καὶ στήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τι ὑγροῦ ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἐπήκουμεν, καὶ καπνὸν ἐφαίνετο πόρρωθεν, καί τινα καὶ ἵππων ἀκούομεν. σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἐφεστάμεθα πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ. μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὰ τὰ διορυττόμενα. ἐκφόβητοι οὖν ἅμα καὶ φοβηθέντες ἐστημεν. κἀκεῖνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, παθόντες, ἀνανδροι παρεστήκεσαν. χρόνου δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἆρα ἐστὲ, ὦ ξένοι; πότερον,

nam sentiebamus eum concitè ferri ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansioni iam assueti eramus, accipiens è comitibus septem, deambulabam per syluam, cuncta lustrare ac explorare volens. Necdum quinque stadijs totis digressus, inueni sacellum quoddam Neptuni, quemadmodum testabatur inscriptio: ac paulò pòst & sepulchra multa, & columnas desuper, iuxtaque fontem perspicuæ aquæ: & canis etiam latratum audiuimus: longeque apparebat fumus, & domum quampiam conijciebamus. Festinanter igitur accedentes, offendimus senem & adolescentem sedulò ac diligenter sulcum quendam facientes, ac per eum aquam de fonte deriuantes. Læti ergo simul ac territi constitimus: illi verò idem & nobiscũ meritò passi, sine voce stetêre. Tandem verò aliquando: Qui vos estis aduenæ, inquit senex,

πάτερ, ἔφη, τῶν ἁλιέων δαιμόνων, ἢ ἄνθρωποι δυσχάρις, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν· καὶ σωνηχόμεθα ᾧ πειζόντι τούτῳ θεῷ, οὐδ' ὁ πάσχομεν, ἀκριβῶς ἀδότες· τεθνάναι μὲν γὰρ ἀπάξιομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον, ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι νεήλυδες, ὦ πάτερ, ἐσμὲν, αὐτῷ σκάφει πρόσφατοι καταποθέντες· προύθυμούμεθα δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ἔχει· πολλὰ γάρ τις καὶ λάσιον ἐφαίνετο δεῖμα μοι δέ τις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤγαγε, σὺ τὸ ὀφειλόμενον καὶ σωσόμενος, ὅτι μὴ μόνοι ἐν ᾧδε καθάρχομεθα ᾧ θεῷ· ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὸν σὸν τοῦ τύχου, ὅστις ἦν, καὶ ὅπως δεῦρο ἀσπλεύσε· ὁ δὲ οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ συνήσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίαν τῶν παρόντων μεταδοῦναι. καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἐν χερσὶ τῇ οἰκίαν. ἐπεποίητο γὰρ αὐτάρκως, καὶ πεδάδας ὑφεκοδόμητο,

num ex marinis essis dijs, an infelices homines nobis simles? Etenim nos homines, & in terra nutriti, marini nunc sumus, fluctuamusq; hac belua circumactis, neq; quid de nobis fiat, satis nouimus. Mori quidem videmur, viuere tamen arbitramur. Ad hæc ego: Et nos, inquam, ô pater, adsumus hîc homines aliunde profecti, ipsa cum naui super absorpti. Accessimus autem nunc volentes scire, quæ in sylua sint, quomodo se habeant. multa enim nobis & densa visa est. Deus autem, vt videtur, nos duxit, te vt videremus, scireműq; nos in hac belua inclusos esse non solos. Sed narra nobis tuam ipsius fortunam, quisquis es, & vnde huc nauigieris. Is autem inquit: Non dicam, neque quæ apud me sunt, scietis, nisi prius hospitio recepti, ex præsentibus bonis fruamini. simulq; acceptos nos duxit in domũ. Cum antè nobis olera & glãdes apposuisset,

λόμενοι, καὶ τἄλλα ἐξήρτισο. παραθὰς δὲ ἡμῖν λαχανά τινα καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχίας· ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐπορίσθημεν, ἐπεπυθάνετο ἃ ἐπεπόνθαμεν. κἀγὼ πάντα ἐξῆς διηγησάμενος, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νηΐ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἄλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῦτος καταδύσεως. ὁδ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξῆλθε, λέγων τὸ μὲν γένος ἀμί, ὦ ξένοι, Κύπριος, ὁρμηθεὶς δὲ καθ' ἱστορίαν ἀφ' ἧς πατρίδος, μετὰ παιδὸς, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκείων, ἔπλεον ἐς Ἰταλίαν φορτίον κομίζων, ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ τοῦ στόματι τοῦ κόπτου ἀμελησάμενοι ἴσως ἴδοιτε ῥάκατι. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ ἀρχαδρότου ἀνέμου σφοδροῦ, τριταῖοι ἐς τὸ Ἰόνιον ἐκπεσόντες, ἐνθα δὴ κἀγὼ περιτυχόντες. καὶ αὐτανδροι καταποθέντες, δύο ἡμᾶς, τὰ ἄλλα ἀφθαρέντων,

posuisset, ac pisces, vinumq́ infudisset: postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui ego omnia vt sese habebant enarraui: ille mirum tempestatem illam, & quid in insula contigisset, tum nauigationem in aëre, atque bellum cum reliquis aliis, vsque ad id quòd à ceto absorpti fuerimus. Ille verò supra modum admiratus, & ipse ex parte quid sibi contigisset enarrabat, aiens baíq́: Genere quidem, hospites, sum Cyprius. Egressus autem ad mercatū cum filio quē videtis, aliisq́ meis familiaribus multis, nauigabam in Italiam, naui quidē magna, ac varijs mercibus onusta, quam fortè in ore ceti dissolutam vidistis. Igitur in Siciliam vsque feliciter nauigauimus: inde violento flatu ablati, post tertiā diē in Oceanū delati fuimus: hīc in cetum incidentes, & ipsa cum naui ac comitib⁹ absorpti. cæteris moxrientibus, duo nos euasimus.

ἰσώθημεν· βάψαντες δὲ τοὺς ἰταίρους, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι ἀναμίνοι, τοῦτον τὸν βίον ξῶμεν. λάχανα μὲν κεπεύομεν, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολὺ δὲ, ὅσ' ὁρᾶτε, ἄλση, καὶ μᾶλα καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν ἥδιστον οἶνον γίγνεται· καὶ τὸ ὑπνῶ δὲ ἔσως ἄδετε καλλίσου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. ἐνθὰδε δὲ ἐκ τῶν φύλλων ποιούμεθα. καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν. καὶ ὄρνια δὲ θηρεύομεν τὰ ἀσπιτόμενα. καὶ ξῶντας ἰχθῦς ἀγρίους μὲν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θυείου. ἔνθα καὶ κεόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μᾶλα καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρὰ, πλέων ἄπαντι τῷ περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλοιάριον ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτι δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς κατασκευῆς ταύτης, ἐπὶ καὶ ἄπασι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἔσως φέρειν δυναίμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ

Sepultis autem ſocijs templum Neptuno ereximus, & eam quam videtis, agimus vitam. Olera quidem ex horto legimus, veſcimur verò piſcibus ac glandibus. Multa autem, vt videtis eſt ſylua, & ſanè vineas habet plures, è quibus nobis vinum exoritur dulciſsimum, ſomque non minus optimum quàm frigidiſsima aqua. Lectulum autem ſubſternimus è frondibus, ignemque ſuccendimus copioſum, aduolantesque volucres aucupamur & piſcamur & vinos piſces, ad beluæ branchias ſolicitatos, vbi abluimur ſi quando cupimus. Etenim ſtagnum ſalſum eſt non procul, viginti ſtadiorum circuitu, quoduis piſcium genus continens, in quo & namus, & nauigamus parua in cymba, quam ipſe compegi. Annos autem à ceti abſorptu ſeptem & viginti numeramus: & alia quidem vtcunque ferre poſſemus: ſed incolæ & vicini moleſti

χαλεποὶ καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἅτε μικτοί τι ὄντες, καὶ ἄγευοι. Ἦ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄπιστί τινες εἰσὶν ἐν τῷ κάτω; πανδοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐρᾶια τῆς ὕλης Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἰγχελυόπαν, καὶ παραβοῶπες, μάχιμον καὶ θρασὺ καὶ ἀμορφότατον. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸ δεξιὸν τοῖχον, Τετανομένδητες, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ἐοικότες, τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις, ἧττον μέν τοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαιὰ δὲ Καρκινόχαιρις καὶ Θυνοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. τὴν δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγουρίδαι, καὶ Ψιττόποδες, γένος μάχιμον καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῷα δὲ, πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι, τὰ πολλὰ μὲν ἔρημά ἐστι, προσαλυσμένα ἕλεσιν τῇ θαλάττῃ· ὅμως δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φέρον Ψιττακοῖσιν ἐπιτηδεῖα,

molesti vehementer sunt & oneroſi, feriáque & agreſtes. Papæ, inquam ego, & alij etiam sunt in ceto? Multi quidem, inquit, & inhumani, ac viſu deformes. Nam occidentalem & extremam ſyluæ partem Tarichanes inhabitant, gens oculis anguillinis, & facie Carabea, bellatrix, temeraria ac mordax. Aliam quæ ad dextrum eſt latus, Tritonomendites tenent, ſuperioribus quidem partibus hominibus ſimiles, inferioribus verò felibus: atqui alijs minus immites ſunt. Ad lævam verò Carcinochires, & Thynocephali, mutua inter ſe amicitia & fœdere iuncti. Mediterraneam denique Pagurdæ ac Pſittopodes, genus bellicum, ac celerrimum. Quæ ad orientem, ad beluæ videlicet os vergũt, deſerta vt plurimùm ſunt, & à mari ſtagnantia: tamen & hæc ego teneo, vectigal pendens Pſittopodibus,

πομὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων. ἀπ' ὀλίγου δὲ οὐκ ἀρῆκεν, ἐθελήσαντα μὲν τοι τὴν χέραν ὠθαλῦ τι καὶ πίονα καὶ ὄνηφορον, καὶ πομῶν ἀγαθῶν μεστὴν. ἐδόκησε δὲ ἡμῖν οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῶν Φαίθοντι, ἐπέπλησαν ἐπὶ τὴν ναῦν καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους, ἀπεχώρησαν· ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεπλήσθησαν, πλεύσαντος δὲ τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἥδη τὸν κάτω πλοῦν διανύοντες. ἡ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τῆς Πλειάδων, καὶ τῆς Ὑάδων ἄστρων, ταπεινοτέρα μέν τοι τῆς ἑωσφόρου. ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὕρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας· τοὺς μὲν μικροὺς, καὶ ὅσον ἀπὸν πυγόντας, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ λαμπρῶν φανὲν λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς.

enim descendimus, & quidem socijs id summè cupientibus. Erat enim ventus qui nos à terra propelleret, quanquam videremus regionem fœcundam, ac pinguem, & irriguam, ac bonorum multorum plenam. Atqui Nubecentauri, hi videlicet qui Phaëthonti militabant, speculati nos longè, ac delapsi volauerũt ad nauem: quumq; socios esse didicissent, abiêre: iam enim & Equiuultures discesserãt. Nauigantes autem sequenti nocte ac die, circa vesperam peruenimus ad Lucernarum vrbem (sic enim illam vocant) iam iter nostrum ad inferiora secantes. Hæc autem ciuitas medio inter Pleiades ac Hyadas stellas aëre sita est, zodiacoq; multò inferior. Descendentes autem neminem quidem inuenimus, lucernas verò multas decurrentes, & in foro & secus portum deambulãtes, nonnullas quidem paruas, & vt ita dicam, egenas, ex magnis autẽ ac potentibus paucas, & has valde illustres ac nobiles.

Domus

οἰκίσεις δ' αὐτοῖς τὴ λυχνεῶνα κατ' ἰδίαν ἑκάστῳ πεποιλμένα. τὴ δὲ ἀνδρεῖα ὀνόματα ἄχρι ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, τὴ φωνὴν προϊεμένων ἀκούομεν. καὶ ἡδέως ἐμᾶς ἠδέχοντο· ἀπὸ καὶ ἐπὶ ξενίας ἐκάλουν. ἡμᾶς δ' ὅμως ἐφοβούμεθα, ὅτι δεήσοιτο, ὅτι φανεῖσά τις ἡμῶν ἐβούλοιτο· ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποίηται), ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς κάθηται, ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιποντὴν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι, σβεσθῆναι. παρῆσάν δὲ καὶ ἡμᾶς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογουμένων, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράδυνον, ἔνθα καὶ τὸν ἐμὸν μίτρεον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσεκὰν αὐτὸν, περὶ τ καῦ' οἶκον ἐπυνθανόμην, ὅπως ἔχοιεν· ὁ δέ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν ἔρ νύκτα ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν· τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἄραντες, ἐπλέομεν πλησίον τ νησῶν. ἔνθα δὲ τὴ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν

Domus illis & lychneones seorsum vnicuique erant, & hominum more appellabantur, & vocem emittentes audiebamus: neque nocebant, sed potius ad diuertendum inuitabant. Nos tamen formidare, nec noſtrum vel vnus apud illas cœnare, aut capere ſomnum eſt auſus. Palatium autē illis in media ciuitate extructū eſt, vbi per totam noctem earum ſedet princeps, nomine vnāquāq; compellans. Quæcunq; verò non paret, condemnatur ad mortem vt transfuga. mors aūt eſt extingui. Aſtātes aūt nos cōſiderabamus quæ fiebant, ſimulq; lucernas reſpōdentes audiebamus, cauſasq; quare abfuiſſent dicentes. Hīc & lucernam noſtram agnoui, & allocutus rogabā, quomodo ſe haberēt domeſtici noſtri. ea autem mihi omnia enarrauit. & noctem quidem illam ibi manſimus. Sequenti verò die ſoluentes, ſecus nubes nauigabamus Hīc & Nephelococcygia

πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν· ἐπέβημεν οὖν τῆς, οὐ γὰρ ἄα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέν τοι αὐτῶν Κορωνὶς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐν χῷ ἐμέθυον Ἀεισοφάνους τῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ δικαίου, καὶ μάλιστα, ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστουμένοις. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν, γῆ δὲ οὐδαμοῦ, πλὴν γε τῶν ἐν ἀέρι, καὶ αὐταὶ δὲ πυρώδεις ἤδη, καὶ ἀναγωγὰς ἐφαντάζοντο· τῇ τετάρτῃ δὲ, περὶ μεσημβρίαν, μαλακῆς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ σιωπῶντος ἐπὶ πλεῖ βάλασσαν καταίθυμεν. ὡς δὲ τὸ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ἡσθέντες ἐθόμεθα, καὶ περιχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα· καὶ διεξῄειμεν ἐνηχόμενοι· καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ θαττοῦ τὸ πλεῖος. ἴσως δὲ καὶ ἀρχὴ κακῶν μείζονων γίγνεσθαι τοιαύτη, ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμᾶς δύο μόνας ἡμέρας

vidimus vrbem, videntesq; admirati sumus: neq; in eam descendimus, non enim permittebat aura. Imperat autem illis Coronus Cottyphionis filius. Tum ego [m] Aristophanis poëtæ recordatus sum, hominis quidem sapientis & veri, ac in his quæ scripsit, frustra non creditu. Tertia autem ab illa die, & Oceanum iam manifestè videbamus, terram autem nusquam, præter aëreas illas, quæ iam ipsæ quidem igneæ & micantes mihi videbantur. Quarta autem die circa meridiem molliter aspirante aura & subsidente, in mare deponimur. Vt verò ea quam attigimus, mirè ac supra modum læti fuimus, & omnibus prandium ex ijs quæ suppetebant exhibuimus, & descendentes natabamus. erat enim tranquillum mare. Sed, vt videtur, sæpenumerò [n] mutatio in melius, maiorum malorum consueuit esse principium. Etenim nobis duos tantùm

dies

λάμπας ἐν ὕδατι πλώσαντες, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ νεύσας, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία καὶ πίτυ· πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον μυρίων χιλίων καὶ πυγλαιοσίων τὸ μέγεθος. ἐπῆν δὲ κεχηνὼς, καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττων τὴν θάλατταν, ἀφρῷ τε περιπλεόμενον, καὶ τοὺς ὀδόντας ὑπερφαίνων, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλαγγῶν ὑπερτέρους· ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκοὺς, ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμᾶς μὲν οὖν τὸ πλοῖον ἀπόλουτι προσεπόντος καὶ πλησίον βόντος, ἐμέσαν τὸ δι' ἡδονὴν παρεῖν, καὶ ἀναφέρεσθαι, ἡμᾶς αὐτῇ ἐπικατιόντι. ὁ μέντοι ἔφθη σωβρόφασι τοῖς ὀδοῦσιν, ἅμα δὲ τῷ ἐρείσματι τὸ ἅπαν διαῤῥῆξαι. ἐπὰ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ὑπερῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτῷ ἀναχανόντος, ἤδομεν κἀτὸς μέγα, καὶ πάντη πλατύ, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει ἐνοικεῖν. ἔνιοι

dies feliciter nauigãtibꝰ, illucente tertia ad orientẽ solem repẽtè beluas videmus, & cete cùm multa alia, tum omnium maximum, & quingentorum & mille ſtadiorum magnitudine. aduenie-bat autem hians, & mare procul turbans, ſpumaq́ue vndiq́ circumfuſum. Dentes exerebat phalliis noſtris multò longiores, acutos omnes vt pali, ac ebore candidiores. Nos igitur cùm poſtremùm nobis mutuò vale dixiſſemus, & amplexi eſſemus, præſtolabamur: & cùm reſorberet, vnà cum naui ipſa nos deglutiuit. Non autem contigit in dentes offendere, ſed per eorum raritatem nauis delapſa intrò decidit. Vbi autem intus fuimus, primò quidem obſcurum erat, & videbamus prorſus nihil. Tandem eo hiante videmus cetũ magnum vndequaq́ altum latumq́, & ciuitatis capacem, quæ vel decem hominum millia capere poſſit. Erant

præterea

τὸ δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἅμα πομφολυγίζοντα, καὶ πλοίων ἰσία, καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν ἐπισύρουσα. ὕλη δ' ἐπ' αὐτοῖς, ἡ πάντα παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐμβλαστήκει, καὶ ἐδώδιμα πάντα ἐξηρτημένοις. περιμένομεν δὲ τὸ γῆς, σταδίους διακοσίους καὶ τετταράκοντα. ὧν ἦν ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δενδρων φωλεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὸς ἑταίρους, πλοῖον μὲν ναῦν ἐπεσκευάσαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα σωτρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρῆκτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι, τὸ ἐκ τοῦ ἑωσφόρου ἄχομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἀναστάντες, ἅ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἑωρῶμεν ἄπο-τε μὲν ὄρη, ἄποτε δὲ μόνον τὸν ἀέρα νομάχις δὲ καὶ νέους

praetereà passim & parui pisces, & alia quædam animalia concisa multa, nauium & vela, & ancoræ, & hominũ ossa & onera. Circa medium verò & terra & colles erant, vt coniicio, ex eo quem absorpserat limo, accumulati. Igitur & sylua in his innata erat, & arbores omnigenæ, oleráq; accreuerant, ac cuncta cultis agris similia. circuitus autẽ terræ stadia 200 & 40. Erat aũt videre & marinas aues, laros & alcyonas in arborib. nidificantes. Tunc verò plurimùm lachrymati fuimus. Demiq; cũ crexissem comites, nauem fulcimus, ipsíq; è silicibus excitantes ignem, & accendentes, cœnam ex his, quæ aderant, fecimus. Aderant enim omnigenũm piscium carnes, aquamq; adhuc ex Lucifero etiam habebamus. Sequenti verò exurgentes die, si quando hiasset cetus, nonnunquam montes videbamus, quandoq; solum cœlũ, quandoq; insulas.

nam

καὶ γὰρ ἠσθανόμεθα φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὲ ἐθάδες τῇ διαιρέσει ἐγεγόνεμεν, λαβὼν ἐκ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον εἰς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὅλους πέντε σταδίους διεληλύθειν σμικρὸν, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ἐπιγραφὴν ἔχον παλαιάν, καὶ μικρὸν οὐ πολὺν, καὶ τάφους πολλοὺς, καὶ πέλας ὑπ' αὐτῶν, πλησίον τι ψυχρὸν ὕδατος διαῤῥοῦν. ἔτι δὲ καὶ κυνῶν ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸν ἐφαίνετο πόῤῥωθεν, καί τινα καὶ ἴχνη πλείω ἀνεβλέπομεν. σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἐφειστήκαμεν πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ. μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν. ἐκπλαγέντες οὖν ἅμα καὶ φοβηθέντες ἐσμεν. πρᾴως δὲ ταῦτα ἡμῖν, ὡς τὸ πρὶν, πάντα παρεσκεύασαν. μόνος δὲ ὁ πρεσβύτης ἦν, τίνες ὑμεῖς ἆρα εἰσὶ, ὦ ξένοι; πότερον,

nam sentiebamus eum concitè ferri ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansioni iam assueti eramus, accipiens è comitibus septem, deambulabam per syluam, cuncta lustrare ac explorare volens. Necdum quinque stadijs totis digressus, inueni sacellum quoddam Neptuni, quemadmodum testabatur inscriptio: ac paulò pòst & sepulchra multa, & columnas desuper, iuxtaque fontem perspicuæ aquæ: & canis etiam latratum audiuimus: longeque apparebat fumus, & domum quampiam conijciebamus. Festinanter igitur accedentes, offendimus senem & adolescentem sedulò ac diligenter sulcum quendam facientes, ac per eum aquam de fonte deriuantes. Læti ergo simul ac territi constitimus: illi verò idem & nobiscũ meritò passi, sine voce stetêre. Tandem verò aliquando: Qui vos estis aduenæ, inquit senex,

πότερον, ἔφη, τῶν ἰχθύων ἀναλίσκωμεν δαιμόνιοι, ἢ ἄνθρωποι ἀτυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν· καὶ σωνηχόμεθα ὧν πλέοντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδὲν ἧττον ἡμῶν, ἀκεφάλως ἀδόντες· τεθνάναι μὲν γὰρ ἀκάλομεν, φλῶ δὲ πεσεῖσθαι. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον, καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι πλέομεν, ὦ πάτερ, ἐσμὲν, αὐτῶν σκάφει πρόβλῳ καταφθάντες· προέλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ἔχει· καὶ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφάνητο δαίμων δι' ὅτις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤγαγε, σὺ τι ὀψόμενος καὶ ἀκουσόμενος, ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθάρσιοι ὦμεν θηρίῳ· ἀπὸ φράσον ἡμῖν τὴν σαυτοῦ τύχην, ὅπως ἦρ, καὶ ὅπως ἐνθάδε ἀφίκου· ὁ δὲ οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ συνέσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι. καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἐγὼ εἰς τὴν οἰκίαν. ἐνεπίμπλατο δὲ ἀθλάρκου, καὶ εἰδάδας ἐφκοδόμητο,

num ex marinis eſtis dijs an infelices homines nobi ſimiles? Etenim nos homines, & in terra nutriti, marini nunc ſumus, fluctuamusq; hac belua circumcluſi, neq; quid de nobis ſit, ſatis nouimus. Mori quidem videmur, viuere tamen arbitramur. Ad hæc ego: Et nos, inquam, ô pater, adſumus hîc homines aliúnde profecti, ipſa cum naui nuper abſorpti. Acceſſimus autem nunc volentes ſcire, quæ in ſylua ſint, quomodo ſe habeant. multa enim nobis & denſa viſa eſt. Deus autem, vt videtur, nos duxit, te vt videremus, ſciremusq; nos in hac belua incluſos eſſe non ſolos. Sed narra nobis tuam ipſius fortunam, quis es, & vnde huc miroueris. Is autem inquit: Non dicam, neque quæ apud me ſunt, ſcietis, nisi prius hoſpitio recepti, ex præſentibus bonis fruamini. ſimulq; acceptos nos duxit in domũ. Cùm autẽ nobis olera & glãdes apoſuiſſet,

ἤμεθα, καὶ τἄλλα ἐξήρτυσο. ἐπεὶ δὲ ἡμῖν λαχανά τινα καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχίας ἐπεδίδου ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπαυσάμεθα δὲ ἐπιτόνθημεν. ἐφ' ᾧ πάντα ἐξῆρε διηγούμενος, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν ᾧ ἀνὴρ ἐπλεῖ, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἄλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως. ὃν ἀκούσας θαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διηγεῖτο, λέγων τὸ μὲν γένος ἀνήρ, ὦ ξένοι, Κύπριος, ἐμπολὰς δὲ καθ' ἑκάστας ἀφικόμενος τὸν πατρίδα, μετὰ παιδός, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν πλεῖ, ἔπλεον ἐς Ἰταλίαν ποιούμενος φορτίον νομίσματα, ἐπὶ νεὸς μεγάλης, ἐν ἐπὶ στόματι τοῦ πόντου ἀμφιλαβόμενοι ἴσως ῥάκατι. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας ἀτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐνθένδε δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τριταῖοι ἐς τὸ Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν, ἔνθα ὧν κήτει περιτυχόντες. καὶ αὐτανδροι καταποθέντες, δύο ἐκ πάντων ἡμῶν ἀπεσώθημεν,

posuisset, ac pisces, vinumq; infudisset: postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui ego omnia vt sese habebant enarraui: ille mirum tempestatem illam, & quid in insula contigisset, tum nauigationem in aëre, atque bellum cum reliquis aliis, vsque ad id quòd à cete absorpti fuerimus. Ille verò supra modum admiratus, & ipse ex parte quid sibi contigisset enarrabat, aiebatq; : Genere quidem, hospites, sum Cyprius. Egressus autem ad mercatū cum filio quē videtis, aliisq; meis familiaribus multis, nauigabam in Italiam, naui quidē magna, ac varijs mercibus onusta, quam fortè in ore ceti dissolutam vidistis. Igitur in Siciliam vsque feliciter nauigauimus: inde violento flatu ablati, post tertiā diē in Oceanū delati fuimus: hīc in cetum incidentes, & ipsa cum naui ac comitibꝰ absorpti. cæteris morientibus, duo nos euasimus.

ἐκάθημεν· θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους, καὶ ναὸν ᾠκοδομήσαμεν Ποσειδῶνι ἀναθέμενοι, τοιοῦτον τὸν βίον ζῶμεν. λάχανα μὲν κηπεύομεν, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. στρωμνὴ δέ, ὅτου ὀρᾶτε, ὕλη, καὶ μᾶλλον καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλάς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὸν ψυχρὸν δὲ ἵσως ἥδιστον καὶ ψυχρότατον ὕδατος. ἀναλίσκομεν δὲ ἀπὸ τῶν φύτων πολύμυθα. καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν. καὶ ὄρνια δὲ θηρεύομεν τὰ εὐπετόμενα. καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραχέα τοῦ θυείου. ἔνθα καὶ λεύομεν, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μᾶλλον καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρὰ, σταδίων ἕκοσι τῷ περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ἤδη τῆς καταπόσεως ταῦτα, ἑπτὰ καὶ ἕκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἵσως φέρειν δυνατόν ἐσμεν· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ

Sepultis autem ſocijs templum Neptuno ereximus, & eam quam videtis, agimus vitam. Olera quidem ex horto legimus, veſcimur verò piſcibus ac glandibus. Multa autem, vt videtis eſt ſylua, & ſanè vineas habet plures, è quibus nobis vinum exoritur dulciſſimum, fontémque non minus optimum quàm frigidiſſima aqua. Lectulum autem ſubſternimus è frondibus, ignemque ſuccendimus copioſum, aduolantesque volucres aucupamur & piſcamur & vnos piſces, ad beluæ branchias ſolicitatos, vbi abluimur ſi quando cupimus. Etenim ſtagnum ſalſum eſt non procul, viginti ſtadiorum circuitu, quoduis piſcium genus continens, in quo & natamus, & nauigamus parua in cymba, quam ipſe compegi. Annos autem è ceti abſorptu ſeptem & viginti numeramus: & alia quidem vtcunque ferre poſſemus: ſed incolæ & vicini moleſti

χαλεποί καὶ βαρεῖς ἐσμεν, ἅμα μεστοί τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. Ἔγωγε, ἦφην ἐγώ, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐσὶν ἐν τῷ κόσμῳ; πολλοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄγριοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐρεῖα τῆς νήσου Ταυχάδαι τε οἰκοῦσιν, ἔθνος ἰχθυόφαγον, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον καὶ θρασὺ καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν ἀριστερὸν τοῖχον, Τετανομένδητες, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ὁμοιότης, τὰ δὲ κάτω τοῖς μελίττοις, ἥπιον μέν τοι ἄδικοί ἐσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ Καρκινόχαιρες καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. τὴν δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγουρίδαι, καὶ Ψιττόποδες, γένος μάχιμον καὶ ἀρομικτότατον. τὰ ἑῶα δὲ, πρὸς ἕω τοῦ σίματι, τὰ πολλὰ μὲν ἔρημά ἐσι, προσαλυσίζοντα τῇ θαλάττῃ· ὅμως δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν,

moleſti vehementer ſunt & oneroſi, feriqúe & agreſtes. Papæ, inquam ego, & alij etiam ſunt in ceto? Multi quidem, inquit, & inhumani, ac viſu deformes. Nam occidentalem & extremam ſyluæ partem Tarichanes inhabitant, gens oculis anguillinis, & facie Carabea, bellatrix, temeraria ac mordax. Aliam quæ ad dextrum eſt latus, Triſtonomendites tenent, ſuperioribus quidem partibus hominibus ſimiles, inferioribus verò felibus: atqui alijs minus immites ſunt. Ad lævam verò Carcinochires, & Thynocephali, mutua inter ſe amicitia & fœdere iuncti. Mediterraneam denique Paguradæ ac Pſittopodes, genus bellicum, ac celerrimum. Quæ ad orientem, ad beluæ videlicet os vergũt, deſerta vt plurimùm ſunt, & à mari ſtagnantia: tamen & hæc ego teneo, vectigal pendens Pſittopodibus,

ἰχθύς ἐστον, ὄστρια πεντακόσια. τοιαύτην μὲν ἡ χώρα ἡμῖν δίδωσι· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν, ὅπως δυνησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν· πόσοι δ', ἔφην ἐγώ, οὗτοι πάντες εἰσί; πλείους ἢ μυρίων. ὅπλα δὲ τίνα ἐστὶν αὐτοῖς; οὐδέν, ἔφη, πλὴν ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. ἐκεῖν', ἔφην ἐγώ, ἄριστ' ἂν ἔχοι δεῖν μάχης ἐπεὶ οὖν αὐτοῖς, ἃ τυγχάνουσιν ἀνόπλοις, αὐτὸς γε ἀπιστοίμην. ἢν γὰρ κρατήσωμεν αὐτῶν, ἀσφαλῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἀπιόντες ἐπὶ νεῶν, παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἐμελλεν ἔσεσθαι, ἡ φόρου οὐκ ἀπόδοσις, ἤδη τῆς προθεσμίας ἐπιτεθούσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἐπεμπον, τὸν μισθὸν ἀπαιτοῦντες, ὁ δὲ ἀπροπτώτως ἀποκριτόμενος, ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Τριπόδωδες, καὶ οἱ Παχυουρχάδαι, χαλεπαίνουσιν ὑπὲρ Σκιυθάρῳ (οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ πολλῆς θορύβου ἐπέσκηψαν. ἡμᾶς δὲ τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαπιδίως ἀνηρίθμοις ἀνεμίγνυμεν, λόχ-

ostrea quingenta. Haec autem sic se habet regio. Nos autem prospicere oportet, quomodo possimus tot cum gentibus congredi, & quo iure viuere. Quot, inquam ego, omnes hi? Plures, inquit, mille. Armis autem quibus vtuntur? nullis, inquit, nisi piscium ossibus. Igitur, inquam ego, feliciter dimicabimus, si nos his bello congrediamur, vtpote nos armati cum inermibus. Si enim eos superabimus, posthac sine timore viuemus. Quae vt probauimus, abeuntes ad nauè accingebamur. Belli autem causa futura erat, quòd pensio non persolueretur, iam pacti tempore imminente. Et illi quidem misèrè tributa postulantes: is verò superbè respondens, nũcios persequutus est. Primi igitur Pittopodes & Paguradae Scintharo (sic enim vocabatur) indignati, cum tumultu ingruebant. Nos verò aggressum praeuidentes, fretumus armati, insidia-

χοφ

χον τινὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. ἦρκτο δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὴ ἴδοσαν παρελθόντας τοὺς πολεμίους, ἐπαίσιος ὤν. καὶ ἅτε ἐποίησαν. ἐπανασάντες γὰρ, καὶ ὄπιθεν ἐκόπτον αὐτούς, καὶ ἡμᾶς δὴ καὶ αὐτοὺς, πλήσιοι τῇ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντα (καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύετο) ἐπιτίθεμεν, καὶ συμμίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκρινόμεθα. τέλος δὲ προσλιπόντες αὐτοὺς πολεμίους, κατεδιώξαμεν ἄχρι πρὸς τὰς φωλεούς. ἁπάντων δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ ἕξ. καὶ ὁ κυβερνήτης πλὴν πάντων ἀφικόμενος τὸ μεσόπορον. ἐκείνῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτὶ, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν ἀκανθῶν ἀναπεφυκυῖαν. τῇ ἑπομένῃ δὲ, καὶ οἱ ἄλλοι ἐπὶ ἐδόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες ἦγε δὲ αὐτῶν Πέλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Θυνοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ οἱ Καρκι-

insidias statuentes hominum quinque & viginti. Præceptum autem erat his qui ex insidijs erant, vbi prætergressos hostes vidissent, insurgerent. quod & fecêre. Nam insurgentes à tergo cædebant illos, nos verò & ipsi vigintiquinque (siquidem Scintharus eiusque filius commilitabant) obuiauimus, committentesque manum ira & viribus decernebamus. Deniq; conuersos in fugam, ad suas vsque latebras insequuti sumus. Cæsi autem ex hostibus sunt nonaginta, è nostris verò vnus, & gubernator, tergum triglæ cosla perfossus. Die igitur illa & nocte mansimus in prælio, trophæumq; statuimus, arida Delphini spina in sublime erecta. Sequenti verò die aderant & alij, quæ facta fuerant sentientes. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos & Pelamus ductitabat, læuum Thynocephali medium Carcino-

νόχαρδ. οἱ γὰρ Τεττωνομένδαι τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμᾶς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς, περὶ τὸ Ποσειδώνιον προσμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. φιλάμφοτοι δὲ αὐτοὶ, ἅτε γυμνῆτες, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκράτουμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νικρούς τι ἀνηρούντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἀρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τεττωνομενδέων. οὗτοι δὲ, ὡς ἕκαστα γιγνόμενα, ἀφεθέντες ἐς τῶν βραγχίων, ἀφῖκαν αὐτοὺς ἐς τὴν θάλασσαν. ἡμᾶς δὲ τὴν χώραν ἐπιβάντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, μὴ

chires tenebant. nam Tritonomendetes quiescebant, neutri parti addicti. Nos verò congressi apud Neptuni templum obuiauimus, manumque conseruimus, multo clamore usi. Resonabat autem cetus, vt antra solent. His item in fugam versis (erant enim expediti vndique) & in syluam fugatis, ex illo terra potiti sumus, neque post multum præcone misso sustulerunt suos in bello mortuos, fœdera & amicitias postulantes. Nobis verò de amicitia vel fœdere non est visum, sed postera die conuersi in eos, funditùs omnes cæcidimus, præter Tritonomendetes. Siquidem hi vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, desilière in mare. Igitur prouinciam ingressi iam hostibus vacuam deceterò absque timore habitabamus, palæstris, aliisque gymnasiis plurimum ac venationibus dediti.

Quare

καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ὁμοίοις τοῖς ἐν δισμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύλακτῳ πυρφόροις καὶ πολυμιγέσιν. ἔνθα τὸν μῆνα ὅνπερ, καὶ μιᾶς ἡμέρας, τοῦτον διάγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ τὴν δευτέραν τοῦ σώματος ἄνοιξιν (ἄπαξ γὰρ δὴ τοῦτο, κατὰ τὴν ὥραν ἑκάστου, ἐποίει τὸ ἔτος, ὥστε ἐκ μιᾶς τῆς ἀνοίξεως τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας) περὶ δὲ τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἄνοιξιν, ἄφνω βοὴ τις ἠκούετο, καὶ θόρυβος ἐνέπεσε, καὶ ὥσπερ ἐκπλήξεις καὶ ἀφύσιαι. παραχθέντες οὖν, ἀναπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ ἐκείου, καὶ πάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων, ἐθεωροῦμεν ἄπαντα. ὧν ἐν γε ἄθυρμα θαυμάτων παραδοξότερον, ἄνδρας μεγάλους, ὅσον ἡμισπιθαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσκολοῦντας, ὥσπερ ἐπὶ πρῳρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἐρῶν, λέξω δ' ὅμως. νῦσοι

Quandoque vineas exercebamus, aut ex arboribus poma legebamus, omninò his similes, qui in maximo & ineuitabili carcere conclusi delicijs & voluptatibus indulgent. Annum autem & menses octo ibi exegimus. Nono autem mense, quinta die mensis, circa secundum oris hiatum (tunc enim id semel vnoquoque anni tempore faciebat, ita vt nos coniectura assequeremur quatuor ea esse anni tempora.) Ad secundum igitur, vt prædiximus, oris hiatum, confestim vocem ac tumultum audiebamus, vt nautarum præcipientium, ac remigantium. Turbati igitur ad ipsum bestiæ os prorepsimus, stantesq; intra dentes, aspiciebamus omnia, spectaculum, quod quidem viderim, insuauissimum: homines magnos dimidij stadij statura, magnis insulis nō secus quàm triremibus nauigãtes. Et quanq; sciam me nō veri similia narrare, dicã tamen.

νόχαρᾶ. οἱ γὰρ Τριτωνομενδῖται τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμᾶς δὲ προσπαντήσαντες αὐτοῖς, περὶ τὸ Ποσειδώνιον προσμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. φυγάμενοι δὲ αὐτοὶ, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταλιόξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, μικρού τι ἀνεροῦτο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἀπέλιπον ἐξαπόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδιτῶν. οὗτοι δὲ, ὡς ἔδοσαν τὰ γιγνόμενα, ἀφεβαμόσαντο ἐκ τῶν βραχίων, ἀφῖκαν αὐτοὺς ἐς τὴν θάλασσαν. ἡμᾶς δὲ τὴν χώραν ἐπιλαθόντες, ἔρωμον ἦδη οὖσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, καὶ

chires tenebant. nam Tritonomendetes quiescebant, neutri parti addicti. Nos verò congressi apud Neptuni templum obuiauimus, manumque conseruimus, multo clamore usi. Resonabat autem cetus, vt antra solent. His item in fugam versis (erant enim expediti vndique) & in syluam fugatis, ex illo terra potiti sumus, neque post multum præcone misso sustulerunt suos in bello mortuos, fœdera & amicitias postulantes. Nobis verò de amicitia vel fœdere non est visum, sed postera die conuersi in eos, funditùs omnes cæcidimus, præter Tritonomendetes. Siquidem hi vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, desilêre in mare. Igitur prouinciam ingressi iam hostibus vacuam deceterò absque timore habitabamus, palæstris, aliisque gymnasiis plurimum ac venationibus dediti.

Quam

καὶ ἁμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἑορταῖς ἔοικεν ἐν ἀνομωτείῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ πυρωσει καὶ ἀνυμεναίοις. ἔνιαι τὸν ἡμῶν, καὶ μᾶλλον ἐκεῖνα, ζοῦτον διήγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνιαυτῷ μιᾷ, πέμπτῃ ἰσαμένης, περὶ τὴν δευτέραν ζοῦ σώματος ἄνοιξιν (ἅπαξ γὰρ δὴ ζοῦτο, κατὰ τὴν ὥραν ἑκάστην, ὥσπερ τὸ ἦαρ, ὥστε μᾶς τὰς ἀνοίξεις τεσσάρας θεσθαι τὰς ὥρας) περὶ ὃν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἄνοιξιν, ἤρνα βοᾶν ἐποιοῦμεν, καὶ θόρυβον ἐνεῖχε, καὶ ὥσπερ ἐκελεύσματα, καὶ ἀρωγάς. παρακθύπτες οὖν, ἀναπυσάμην ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα ζοῦ ἐκείου, καὶ πάνζων ἐντὸς τῶν ὀδόντων, καθωρῶμεν ἅπαντα. ὧν ἐγὼ ἄδην θεαμάτων παραθεξόταζον, ἄνδρας μεγάλους, ὅσον ἡμισεδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νάσων μεγάλων προσκλυζομένας, ὥσπερ ἐπὶ πρυμνῶν. οἶδα μὲν ἀπίσοις ἐοικότα ἐνθρώποις, λέγω δ' ὅμως. ἐπεὶ

Quandoque vineas exercebamus, aut ex arboribus poma legebamus, omninò his similes, qui in maximo & ineuitabili carcere conclusi delicijs & voluptatibus indulgent. Annum autem & menses octo ibi exegimus. Nono autem mense, quinta die mensis, circa secundum oris hiatum (tunc enim id semel vnoquoque anni tempore faciebat, ita vt nos coniectura assequeremur quatuor ea esse anni tempora.) Ad secundum igitur, vt prædiximus, oris hiatum, confestim vocem ac tumultum audiebamus, vt nautarum præcipientium, ac remigantium. Turbati igitur ad ipsum bestiæ os prorepsimus, stantesq; intra dentes, aspiciebamus omnia, spectaculum, quod quidem viderim, inusitatissimum: homines magnos dimidij stadij statura, magnis insulis nõ secus quàm trirembus nauigãtes. Et quanq; sciam me nõ verisimilia narrare, dicã tamen.

νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν πηδῶν ἑκάστη τὸν περίμετρον, ἐπὶ δὲ αὐτῶν ἕκλινον ζῦν ἀνδρῶν ἑπτάκοντα ἀμφὶ τὰς ἕξ. ἔστωσαν δὲ οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νέως ἐκπεπλάτυσμένοι, ὑπαείροντες αὐτοκλάδοις μεγάλαις καὶ αὐτοκόμοις, ὡσπερεὶ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ, ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐφάνη, ὑβριστὴς ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἑστὼς, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, πηδαλιοῦν τὸ μέγα. ἐπὶ δὲ τῆ πρώρας, ὅσον τεσσαράκοντα ἄνδρες ἐπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα ὁμοιότατοι ἀνθρώποις, πλὴν τῆ κόμης· ἄντη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὅσπερ καὶ θοιμάτιον ἐκαίετο. ἀντὶ δὲ ἱδρῶτος, ἄνθραξ ἐπίπτων τῆ ὕλης, ὥσπερ ἐνίοτε ἐν ἑκάστῃ, ἐκόπτου τι αὐτοῖς· καὶ ἐφέρετο πρὸς νῆσον, οἱ ἐδίδοσαν ὁ ὑβριστὴς. ἐπλανῶντο δὲ ἐφ' ἑκάστης αὐτοῖς, καὶ πρὸς πρὸς ἀρετίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ

Insulæ erant in longum quidem porrectæ, arduæ tamen, singulæ centum stadiorum ambitu, in quibus nauigabant ex viris illis circiter viginti octo. Horum aliqui vtrinque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupressis magnis ipsis cum ramis ac frondibus tanquam remis. Ponè autem ad ipsam puppim, vt videbatur, gubernator vt in colle quodam sublimi stabat, æreum regens gubernaculum, longitudine stadij vnius. Ad proram verò ex his armati circiter quadraginta pugnabant, hominibus, præter comam, omninò similes. Ipsa enim coma ignis erat, & ardebat, vt gallearum vsu nō sanè opus esset. Pro velis verò ventus in syluam incidens, quæ potissima cuique inerat, simulabat insulam, & deferebat quò gubernator ipse cupiebat. Erant & in his præfecti ad remigium incitantes: ac eo

rum mouebantur, quemadmodum longæ naues consueuerũt.

Primùm

τὸ μὲν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωμεν, ὕστερον δ' ἐφάνησαν ἕξακόσιοι, καὶ ἵστασαν τὸν πολέμιον, καὶ ἐναυμάχουν. ποτὲ μὲν οὖν ἀντιπρῴροις ἐσιφράσσοντο, ἀπέλειπε, ποτὲ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ ῥᾳδίως ἀπελύοντο· οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐκπεμπόντων καὶ ἀνυποῦντων, ἱστάντες καὶ ἐδάφη. ἀντὶ δὲ χαρῶν σιδηρᾶν, πολύποδας μεγάλους, ἐκδιδύμους ἀπήλοις ἐπερρίπτουν. οἱ δὲ πολεμιόμενοι τὰ ὕλη, κατῆχον τὸν νῶτον. ἔβαλλον μὲν τοί, καὶ ἐτίτρωσκον ὀστρείοις τὰ ἀμαξοπηγίσια, καὶ σπόγγοις πολυθρυλήτοις, ἠγωνίζετο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκενταύρων, τῶν δὲ Θαλασσοπότης. καὶ μάλα εὐτοῖς ἐγίγνετο, ὡς ἐφάνη, λείας ἕνεκα. ἐλήιζε γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας διελφίνων τῶν Αἰολοκενταύρων ἁλισκομένων, ὡς ἐδόκει, ἐπικαλύπτων ἀφανέσιν, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασι-

Primùm igitur duos videbamus aut tres, postremò autẽ sexcenti apparuêre, stantesq; seorsum committebant prælium, ac pugnabant. Multæ quidem inter se cõmissæ obtritæ sunt, multæq; dissolutæ submersæ sunt. Aliæ cõnexæ certabant fortiter, neque facilè abinuicem soluebantur. Qui autem ad proram constituti pugnabant, omnem ostendebant industriam, conscendentes & cædentes: neminem autem viuum ceperunt. pro ferreis autem rostris polypos magnos inuicem connexos iaciebant, quī & syluis complicati tenebãt insulas. Iaciebant etiam ac cædebant ostreis, quorum vnum currũ impleat: & spongijs iugereis. Hos autem ducebat Aeolocentaurus, illos Thalassopota. Pugnare autem ipsis, vt videbatur, contigit prædæ gratiâ. etenim dicebatur Thalassopotes multos Aeolocẽtauri delphinorũ greges surripuisse, vt erat audire ex eò quòd sibi inuicem

βασιλέων ἐπιβοωμένων, τὸν λαὸν δὲ νικῶσιν οἱ τῦ Αἰολο-κενταύρε, καὶ νήσες τινὲς πο-λυμίμαν καλαδύνουσιν ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν, καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν· αἱ δὲ λοι-ποὶ πρύμναν ἐρευσάμεναι ἔφυγον, οἱ δ' ὀλίγοι τινὲς διώ-ξαντες, ἐπεὶ ἑσπέρα ἦν, πρα-πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, πολ-λῶν πλεόνων ἐκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνέλοντο. καὶ ἐκ ἐλάττονα λατίδυσιν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔ-στησαν δὲ ἐν πρόπυλον τῆς νι-κομαχίας, ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει τῦ λίθου, μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασαυρώσαντες. ἐ-κείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα πε-ρὶ τὸ θέατρον ἐνηλίσαντο, ἐξε-ψαντο αὐτῦ τὰ ἀπόγονα, ἐν ἐν ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμι-σάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκύρας ἐχῶντο μεγάλας ὑαλίνας, καρτερᾶς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύ-σαντες ἐπὶ τῦ λίθου, καὶ τὸν οἰκέους θάψαντες ἐν αὐτοῦ, ἀπέπλεον ἐκόμενοι, καὶ ὥσπερ Παιᾶνας ᾄδον-τες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν ναυμαχίαν γενόμενα.

cem exprobrarent, & regum nomina conclamarent. Tandem vicerunt qui ab Aeolocentauro stabant, & insulas submerserunt centum circiter & quadraginta, trésque ipsis vnà cum hominibus ceperunt. cætera verò puppi colliſa fugerũt. Sanè hi paululùm illos insecuti, vespere facto ad naufragia commersi, plurima obtinuêre, suaq; recepêre. etenim insulæ non minùs octoginta periérant. Statuerunt autem trophæum insularis pugnæ in capite ceti, vnam ex hostium insulis ſuſpendentes: Nocte quidem illa circa beſtiam commorati ſunt, retinacula ad illam alligantes, & ancoris non procul ſactis. Nam vtebantur ancoris magnis vitreis fortiſſimis. Poſtera autem die ſupra ceti tergum litantes, ſuósque ibi tumulantes, abiêre læti, & vt pæana canentes. Hæc igitur in inſulari pugna geſta ſunt.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Mos athletarum.] *Præfatio in veras narrationes: in qua de corporis & animi cura agit, ac docet quibus modis vtriusque labores sint moderandi. De remissione autem studiorum lege apud Erasmum in Institutione, & apud Quintil. lib. 1. cap. 4. & apud Lud. Viuem de Institutione puerorũ, & Cic. in Offic. de qua Ouid. ita canit:*

Quod caret alterna requie durabile non est:
Hæc reparat vires, fessaque membra leuat.

Iocis quoque & lusibus aliquid dandum esse docet Seneca lib. de Vitæ tranq. cap. 15. & vlt. Ridicula est narratio. b Ctesias] *Historicus.* c Vlysses Homericus.] *In patriam rediturus, graui exorta tempestate, primùm in Ciconum litus appulsus est. Atque inde rursus soluens, simili tempestate eiectus in Aphricam, ad Lotophagorum gentem peruenit. Inde in Siciliam delatus est, vbi Cyclopi oculum eruit, præusto stipite. Hinc in Aeoliam nauigans, ab Aeolo ventos coactos in vtrem obtinuit, postea ad Læstrogynas, tum ad Cyrcen peruenit, quæ eius socios in belluas mutauit. Posthæc in insulam Sirenum delatus est. Inde Scyllam transiens & Charybdim in Siciliam peruenit. Tandem in Phæacensium portũ adnatauit.* d Rudi Phæacum populo.] *Alcynoo Corcyræ regi & eius populis Phæacibus Vlysses Lestrigonas & Cyclopas & alia monstra à se conficta narrabat, & ijs omnia vera esse persuadebat: vnde Iuuenalis:*

Tam vacui capitis populum Phæaca putauit.

e Egressus olim ab Hercules.] *Narrationis initiũ.* f Endymion.] *Pastor fuit admodum formosus, qui cùm in Latmo monte obdormiuisset, aliquãdo à Luna deosculatus est: quæ in eius amorem ita exarserat, vt fratri bigas suas agitandas dederit. Seneca in Hippolyto:*

Arsit obscura dea clara mundi nocte deserta,
Nitidosq; fratri tradidit currus alite regẽdos, *&c.*

In Latmo monte Lunæ motum obseruasse dicitur. Hinc Poëtis præbita est hæc fabulandi occasio. Ouidius:

Latmius

Latmius Endymion non est tibi Luna pudore.

g Psyllotoxotæ.] *Pulex Græcis dicitur ψύλλα, καὶ ὁ βατανὴς ψυλλίν τινὸς ἀσθμὸς βόσκεται.* *h* Maluæ veneno.] *Malua venenū.* *i* Homerus suspicatus.] *Iliad. ω.* *k* A' sagittario.] *Chironem intelligit Centaurum, qui à Dijs in cœlum translatus, & in Zodiaco locatus, & Sagittarius appellatus. Virgil. de duodecim cœlestibus signis.* *l* Panopliam.] *πανοπλία armatura tota & vniuersa interpretatur.* *m* Aristophanis Poëtę.] *In auibus.* *n* Mutatio in melius.] *Liberatio à cruce securiores ac deteriores ferè efficit homines.*

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Λόγος β.

ΤΟΝ μὲν δὴ τότε μηκέτι φέρων ἐγὼ τὸν ἐν ᾧ ἐκαθήμεθα, ἀχθόμενός τι τῇ μονῇ, μηχανὴν τινα ἐζήτουν, ὅτῳ τρόπῳ ἐξελθόντες γνοίμεν καὶ τὸ μὴ πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν, διορύξασι κατὰ τὸ λίθινον τοῖχον, ἀφεθέντες· τὴν ἀρξάμενοι διορύττομεν. ἐπειδὴ δὲ προυχώρουν ὅσον πήχεις τρεῖς, ἀλλὰ λυόμεθα, καὶ ὁρῶμεν τὸ ἐπικείμενον. τὸν δὲ ὄλλιον ἐκεῖνον διέγνωμεν· ἔτω γὰρ ἄρα ἐκαλεῖτο ἀφθονέστερον. ἐπὶ δὲ τοῦτο γνόντες, ῥᾳδίαν ἤμεινεν ἡμῖν ἐξοδον ἐξόδος. ἀρξάμενοι δὲ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν, ἐκόπτομεν, καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ, τὴν νύκτας ἴσας, ἐναυθύτους ἄχρι τῆ καύματος.

HISTORIAE VEræ Liber secundus.

INterea non iam amplius illum ferens in ceto exilium, mansionisq; illius tædio affectus, quærebam quánam arte nobis pateret exitus. Et primùm quidem non inutile visum, ad dextrum latus fodere, pérque defossum foramen tentare fugam. Incipientes igitur perfundebamus. Vbi verò progressi ad quinque fere dia effodimus, nihil proficientes, ab opere destitimus. Tum syluam exuere visum est, vt sic cetus moreretur. quòd si fieret, facilè liceret egredi. Igitur ab extremata incipientes cōburebamus: & dies quidem septem, ac totidem noctes calorem non ferebat.

Porrò

ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐννάτῃ σωίζομεν αὐτῇ νοσοποιῶτ, ἀρχόντερον γὰρ ἀνίχασκε, ἢ ἅ πολὺ ἀναχάνοι, ταχὺ σωίμυε. δικάτῃ δὲ ἢ ἑνδεκάτῃ, τέλειον ἀπενήρρωτο, ἢ ἀνοώδη ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμεν, ὡς ἁ μή τις χάνοιτ αὐτοῦ, ἐπισχεῖν τὸν γομφίους, ὅπως μηκέτι συγκλῄσοι, ἐνδυνάσομεν καταπαχύτερ, ἐν σιφρῷ αὐτῷ ἀφιέντες. ὅτε δὴ τὸ σῶμα μηχάνῃσι θοίκοις διερύσαντ, πλὼ ναῦν ἐπεσπώμεθα ἔρμα. ὕδωρ τι ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαπόμενοι, καὶ τἆλλα ἐπιτήδεια· ἐνδυνήσαν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρ. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν ἄδ' ἐτεθνήκει ἡμᾶς δ' ἀνιλκύσαντ τὸ πλοῖον, καὶ δὴ τῶν ἀρταμάτων δρυγαγόντ, ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ἐρίμα λαβύκαμεν ἐς πλὼ θάλασσαν. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι αὐτῇ παρὰ τὸ πρόσωπον, ἡμέρας πρῶς ἐπανισάμενοι (γλυκμία γὰρ ἦν) τῇ τετάρτῃ ἀπεπλώσαμεν. ἔνθα δὴ ποθοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας γενομένοις ἀπολωτῶμεν,

Porrò octaua ac nona intelleximus illum ægrotare, quòd hiabat non solita cum vehementia, cùm neq; hiatum suspēdebat, ac protrahebat, sed confestim comprimebat. Decima autē & vndecima moriebatur, ac malè olebat. At duodecima vix sensimus perclitari nos, & in cadauere cōcludi, inhiante ceto cuneos submitteremus, quò fauces in posterū non præcluderētur. Itaq; maximis trabibus illius diuulso ore, nauem parabamus, aquæ plurimū inferētes, & ad necessitatē cætera. gubernator futurus erat Scintharus. Postera aūt die iam ille mortuus erat. Nos verò attrahentes nauem, & p raritatem dentiū educentes ac explicantes, leniter in mare demisimus. Ascendentes aūt in dorsum apud trophæū, Neptuno immolauimus, ibiq; tribus diebus mansimus (erat enim tranquillitas) quarta verò nauigantes abscessimus. Hinc nos multis ex nauali pugna cadauerib. obuiauimus,

&

καὶ προσυκίλομεν, καὶ τὰ σώματα καταμιτρῦντες, ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν, ὑπεράτῳ ἀέρι χειμῶνος ἐπιπλα βορέου σφοδρῶ πνεύσαντος, μέγα καὶ λυγρὸν ἐγένετο, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυιὰς, ὥστε καὶ ἀφορᾶν ἦν, ὡς θέειν ἐπὶ τῆ ἁρπάγι. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πνεύματος, φέρειν μὲν ἀμήχανοι, διὰ δὲ τί ἀφηνύσαμεν, οἱ δὲ πλῶ χρήσιμα ἀφορμήσαντες, λῶ ὁ Σκίνθαρος. σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἡμέρας τριακοντα, ὕπερ ἀναπαύοντες, καὶ σιτούμενοι τοῖς ἰχθύσι, ἐνεσκαπτόμεθα. ἀνορύττοντες. ἐπὰν δὲ ὕδωρ ἐπιλίπῃ τὸ ἐπιτήδεια, προσπλέοντες, καὶ πλῶ ναῦν μεγάλην ἀναπάσαντες καὶ ἱστάσαντες πλῶ ὀθόνιον ἐνερόμεθα, ὥσπερ πλέοντες, πάνυ μὴ προσλιπόντες, ἐπεὶ ἡμέρας δὲ ἀπεπλέομεν ἀλλά τι λῶ, μὴ ὁ πάγος ἐλύετο. μὴ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο. & impegimus, vbi & corpora dimensi mirabamur. Diebus autem quibusdã nauigauimus, multa aeris temperie vsi: tandem violento spirante Borea frigus magnũ secutũ est, ab eóq; totũ glacie astrictum est pelagus, non modò in superficie, sed & in profundum & alte ad passus trecentos, vt descendentes super glaciem curreremus. Quum autem ventus perstaret, neq; amplius ferre possemus, tale quiddam communi sumus. Qui verò in ea re consilium dederat, erat Scintharus. Igitur in aquam antrũ maximũ fodientes, in eo latitauimus diebus triginta, igneq; accendebamus, ac vescebamur piscibus: siquidem fodiendo plurimos inueniebamus. Vbi verò cõmeatus defecit, egressi instram nauẽ euulsimus, ac velum expandimus, trahebamurq; vt nauigantes molliter ac leniter p glaciem delapsi. Quinta autem die tempore glacies soluebatur, interimq; omnia in aquã soluta.

Lam

πλέοντες δ' ὅσον τριακοσίους σταδίους, νᾶσον μικρὰν κατὰ τὴν ἠϊόνα προσωτέρω μεμφ· ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες (ἐπιλελοίπει γὰρ ἤδη) κατὰ δὴ τοῦτο ἀγέλας ταύρων ξυλαίων εὑρόντες, ἀπεκτείνα μεν. οἱ γὰρ ταῦροι οὐδὲ τὰ κέρατα ἐν τῷ τῆς κεφαλῆς ἔχον, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἤθελε. μετ' ὀλίγον δὲ πλέοντες ἐμβαίνομεν ἐς νῆσον, ἀπὸ γάλακτος. καὶ αὕτη ἐν ἀνέμῳ ἐφαίνετο λευκή, πλήρης ἀμπέλων. ἦν δὲ καὶ τῦρος, μέγιστος, σφόδρα συμπεπηγὼς, ὡς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν. πολίων ἑκοσιπήχη τὸ μέγεθος. ἀλλ' ἄμπελοι βοτρύων πλήρεις· ἐκ μὲν τούτου οἶνον, ἀπὸ γάλακτος δὲ οὐ ποιησάμενοι. ἱδρυμένον δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνῳκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηΐδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον δὲ χρόνον ἐπεμείναμεν, ὅσον τὸ ἐπὶ τῇ νήσῳ ἱερὸν ἦν πρᾶγμα, τοῦτ' ἐκ τῶν βοτρύων γάλα βασιλεύεσθαι ἐλέγετο τῶν ἐκείνῃ τόπων ἄρχοντα, τυρὸν δὲ καὶ τυρείαν ἐπιγνῶναι τοὺς

Iam verò & circiter ſtadia trecenta nauigaueramus, quum ad inſulam delati, non adeò magnam, & eam deſertam, aquas hauſimus, (iam enim defecerant) tauros q; ſyluestres ibi duos arcu confecimus. Ipſi autem tauri cornua non in fronte, ſed in ipſis habebant oculis, vt [a] Momo placuit. Poſt paulum in pelagus deuenimus, non aqueum, ſed lacteum: & in eo inſula apparebat alba, referta vitibus. Erat autem inſula caſeus maximus, vehementer coagulatus, quem admodũ poſtea comedentes didicimus. Eius autem circuitus ſtadiorũ viginti quinque: & vites vuis ſcatebant, ex quibus lac, non vinum expreſsimus. Templum autem erat in media inſula [b] Galateæ Nereidi ſacrum, ſicut oſtẽdebat epigramma. Quamdiu igitur in inſula conſedimus, eſcam quidem nobis ac cibũ terra ſuppeditauit: lac autem ex vuis expreſſum potum. Regnare autem in regionibus illis dicebatur

Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, μιᾷ τῶν ἐπιτηδείων ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὸν τιμὴν. μάλιστα δ' ἡμέρας ἐν τῷ πλῷ πέμπτῃ, τῇ ἕκτῃ ἐξορμήσαντες, αὔρας μέν τινος πρᾴας μόλις ἐπαιρομένους, ἀλλὰ μόνον ἅ ἔσης τῆς θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ δ' ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι ἐπὶ τῆ γαλάκτος, ἀλλ' ὕδατι ἐν ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους νεκροὺς, ἐπὶ τῶν πλοίων ἐξεβίοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσοικείους, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν. ταῦτα δὲ φώκινα ἦν, ἀφ' οὗ δὴ, οἶμαι, τὴν ἐκαλοῦμεν Φωκαλόποδα. ἐθαυμάζομεν δὲ, εἰ μὴ ὄντες ἐβαπτίζοντο, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ἐπορεύοντας. οἱ δὲ καὶ προσιόντες, καὶ ἀσπαζόμενοι ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ, ἐπηύοντό τι ἀπὸ Φωκαίας τῆς αὐτῶν πατρίδος ἐπάγειν. μίαν δὴ λιμένα σωτηροτάτου ἡμῖν πλέοντας, ἅτε ἀκραιφνῶς ἔτι ἐν ἁλὶ ἐβαδίζομεν, ἐνίκησαν ἡμῖν ἐπαξάμενοι. μιᾷ δὲ ἡμέρᾳ, πομπαῖοι ἐφάνησαν,

Tyro Salmonei filia, cùm è vita discessisset, eo à Neptuno honore accepto. Exactis autem in insula diebus quinque, sexta egressi summum portum, tranquillo quidem mari ab undis, ac aura quadã impellente. Postrò octaua die nauigantes non amplius per lac, sed in salsa ac cærulea aqua, videmus homines multos supra mare decurrentes, omnino nobis similes & corporibus & magnitudine, præter solos pedes, siquidem hos subernos habebant. Quare, vt existimo, & Phellopodes appellati sunt. Mirabamur autem cùm videremus eos non demergi, sed supra fluctus extare, & intrepidè incedere. Qui & accedentes, salutârunt nos Græca voce. dicebát autem se in Phello patriâ suâ properare. Committebantur autè aliquoties nos tempestates, postea cóuersi ab itinere ibamus, felicem nobis nauigationem cóprecati. Post paululũ verò & insulæ multæ apparuêre.

Propi

πλησίον ἦν ἐξ ἀειτρῶν ἡ Φιλ-
λὼ, εἰς ἣν ἐπέπλεομεν ἕσπερον,
πόλις ἐπὶ μεγάλῃ τῇ σφενδόνῃ
Φοινοῦ καλουμένῃ. πόρρω-
θεν δὲ, τὸ μέσον ἐν ἀκτῇ, πρό-
κειται, καὶ ὑψηλόταται,
καὶ πῦρ πολὺ ἀναπαίζει καὶ
ἡ πλὴν φόρμιγξ, μία πλατεῖα
καὶ τὰ πολλὰ, σταδίων δὲ
ἐπ' ἐλάττους πεντακοσίων. ἔδη
δὲ πλησίον τι ἔμελλεν, καὶ θαυ-
μασή τις ἄυρα πρόσπνευσεν
ἡμῖν, ἁδεῖα καὶ ἀβλαβής, οἵαν
φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ηρόδο-
τος, ἀπὸ μακάρων τῶν Ἀράβων
Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου
καὶ σταῖσσοι καὶ ὑακίνθου, καὶ
λείρου καὶ ἴου, ἔτι δὲ μύρσινης
καὶ δάφνης καὶ ἀμπελάνθης, οἵ
ἕζον ἡμῖν τὸ πολὺ κατέβαλ-
λον, ἀσθμαίνοντες τῇ ὀδμῇ, καὶ χρη-
σάμενα μακρῶν πόνων ἐλπίζον-
τες, καὶ ὀλίγον ἔδη πλησίον
ἤδη γήσεσθαι ἡμῖν ἐνομίζομεν. ἔνθα δὲ
καθορᾶμεν ἡμῖν λιμένας τε πολ-
λοὺς, πρὸς πάσῃ ἀκλύστους καὶ μη-
δένας, ποταμούς τε σφυρᾶς,
ἐξιόντας ἐρίμαις τῷ θαλάτ-
τῃ, ἔτι δὲ λειμῶνας καὶ ὕδα-
τα, καὶ ὄρνια μεσικὰ, τὰ μὲν
ἐπὶ τῶν πίνων ἑδόντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων.

*Propè quidem à læua Phel-
lo, ad quã illi properabant,
quæ ciuitas ſuper magno ac
rotũdo ſubere habitabatur.
Longè autẽ & ad dexteram
magis, quinq; maximæ inſulæ
& altiſſimæ, vbi ignis accẽ-
debatur multus. [d] Ad prorã
aũt vna lata & humilis, di-
ſtans ſtadijs non minùs quin-
gentis. Iã verò nõ procul ab-
eramus, cùm mira quædam
nos afflauit aura, dulcis &
odorifera, qualẽ hiſtoricus
Herodotus à felice Arabia
ſpirare dicit. nã qualis à ro-
ſis, narciſsis, hyacinthis, li-
lijs, violis, myrto, vel lauro
redolere cõſueuit, talis nobis
odor aſpirauit, à quo delini-
ti, bonóq; aliquid lõgis ex la-
boribꝰ ſperantes, iã in inſulã
propè aduenerámus. Hìc &
portus videmus plurimos
tranquillos, & magnos, ni-
tentiaq; flumina leniter in
mare prorumpere, prataq; &
ſyluas & canoras aues, par-
tim quidem per littora canẽ-
tes, multas autẽ ſuper ramis.*

ἀὴρ ὁ λεῖος & ἡσύχιος περιεπίχυτο τὴν χώραν. καὶ ἄυρα λεπτή τις ἐλαφρὰ διεκνίσσουσα, ἅτε ῥίμα τῶν ὕλων διασάλευον, ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν ἑλάδων λιγυρόν τι καὶ βραχὺ καὶ σωφρονοῦν μέλος ἀποπνεῖσθαι, οἷον ἐπὶ τῶν ἐν μίαις αὐλήμασι τοῖς πλαγίοις αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ συμμικτος ἐκ πολλῶν, οὐδὲν ἐναντίον ἀλλήλοις, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν αὐλούντων, ἄλλων δὲ ψαλλόντων, ἐνίων δὲ ᾀδόντων πρὸς αὐλὸν ἢ κιθάραν. τοῖς ἄνωθεν ἐπιπέμπουσι, διαπλέοντες ὁρμίζονται δὲ πρὸς νᾶσόν τινα, ἐρημίαν τὴν Σκίνθαρον ἐν ᾗ καὶ ἡμεῖς ἐσβάντες καὶ ἀναθοινώμενοι, ἐνυχάνομεν τοῖς ἀρτίως, καὶ περιπλόοις. οἱ δὲ δεδεμένοις ἡμᾶς ἐοδόροις στεφάνοις (οὕτω γὰρ μίγιστον παρ' αὐτοῖς δεσμὸς ἀνδρὸς ὑπὲρ ἄρχοντα. παρ' ὃν δὴ καθ' ὁδὸν ἐπιόντες, ὡς ἐν νήσῳ ἄν τῇ Μακάρων περιχορωμένῳ ἄρχει ὁ Κρὴς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἐστημεν τετάρτοι.

Aër autem lenis ac placidè spirans, regioni circumfusus debatur. Hinc suaues quædã auræ spirantes leniter syluã mouebant, vt ex motis ramis dulces & perpetui cantus emanarent, similes iis qui in locis desertis obliquis fistulis reddi solent. Atqui audiebatur vox quædam promiscua non tumultuosa, sed qualis in cõuiuio reddi posset, cùm quidam fistula canunt, alij probant, alij ad fistulam aut citharam saltant. His illecti deferebamur in portum: egressiq; nauem, Scintharum in ea & ex socijs duos diuisimus. Procedentes aũt per florentes quoddã pratũ, in custodes incidimus ac ministros, qui nos roseis vinculis vinciẽtes (id enim apud eos maximũ est vinculũ) ad principẽ adduxêre: à quibus & per viã intelleximus eã esse beatorum insulam, & regnare in ea Creticum Rhadamanthum: ad quem vbi adducti fuimus, stetimus in ordine iudicandorum quarto loco

Era

ἐν ἀρχῇ πρώτη λόγου περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, ἆρα χρὴ ἀνδρὶ συνοικεῖν ζῶντι νεκρῷ, ἢ οὔ. καὶ ἠγορεύετο ὑπό τινων, ὅτι μαινόμενος, καὶ ἑαυτὸν ἀποκτείνοι. τέλος δὲ ὑπεδύετο τὸν Ῥαδάμανθυν ἀπαγαγεῖν, ὃν καὶ δὴ καὶ πιόμενον φιλανθρώπως, πρὸ τοῦ λῦσαι ἰατροῦ τοῦ Κῴου Ἱπποκράτους τὸν Κῷον ἰατρόν, ἄνδρα καὶ σοφιστὴν γενόμενον, μετέχειν καὶ συμβουλίου. δευτέρα δὲ αἰτία ἐρωτικὴ, Θησέως καὶ Μενελάου, περὶ τῆς Ἑλένης ἀγωνιζομένων, ποτέρῳ αὐτῶν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς ἐδίκασεν, Μενελάῳ συνοικεῖν αὐτὴν, ἅτε καὶ πολλοῖς πονήσαντι, καὶ διαλωβήσαντι ἐπ' ἐκείνῃ· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας ἄλλοι γυναῖκας, πλὴν Ἀμαζόνα, καὶ τὰς ἐκ Μίνω θυγατέρας. τρίτη δὲ ἐδικάσθη περὶ πολιτείας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε πρεῖττον ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη πρὸ Κύρου τοῦ Περσῶν, τοῦ πρώτου. τετάρτη δὲ ἡμᾶς προσωκείωθημεν.

Erat autē prima causa de Aiace Telamonio, an illi in heroū numero esse liceat, an non. Accusabatur autē quòd furijs actus seipsum necasset. Denique multò prius habito sermone, visum est Rhadamantho, hausto elleboro, ac demū resipiscentē, tradere eū Hippocrati Coo medico, indeq; iam in heroum comitiuium recipi. Secunda autem causa amoris erat, Thesei scilicet ac Menelai pro Helena certantium, vtri illa cohabitare debeat. Et Rhadamanthus quidem eam Menelao adiudicauit, qui cōimq; huius gratia tantis olim laboribus sese obiecerit, periculisq;. Etenim & Theseō ipsi alias esse mulieres, Amazonem, ac Minois filias. Tertia verò de præeminentia inter Alexandrum Philippi filium, & Hannibalem Carthaginēsem. visum est Alexandrū præcellere, eiq; sedes posita est apud Cyrum Persem primum. In quartam autem causam nos adducti sumus.

ὴ ὁ μ ἥρως, τί παθόντα, ἔτι ζῶντα, ἐξῆ χωρὶς ἐπιβάντας. ὑμᾶς ἅπαντα ἐξῆς διηγησάμενα. ἔτα δ μ ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκεμμένος, καὶ ἐς σιωπὴν ἐκείνοις σιωπήσας ὑπὲρ ὑμῶν. σωσάμενον δ ἄπαντι τὶ ποιοῦ, καὶ Λεπτίνης ὁ λίπαν, ὁ Ἀθλωτής, ὃς δ' ἐδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο δ μ πολυπραγμοσύνας καὶ δ ἀδημίας, ἐπεδὰν ἀρθῶσι νῦν δοκοῦσι τὰς ἀθωίας, τὸ δ νυνὶ, ἐπὶ χρόνον μένειν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συσκηνήσαντας ἐν τοῖς ἥρωσιν, ἀπιέναι. ἔταξε δ καὶ πολὺν πεδιάδα τῆς ἱπποδαμίας, μὴ πλέον μιᾶς ἡμέρας ἐπὶ τοῦτο, αὐτὸν μάτων ἡμῖν δ παράσημον ἀπιέναι, ἐπειδὴ μὴν πλείω ἀποδημῶμεν, ἢ ὅσ πλοῦ πόλις ἀπέχει χρυσῆ, τὸ δ ἕτερον ἀργυρῆ) σμαράγδου, πύλαι δ εἰσὶ ἑκάστῃ, πεζοὶ μονόξυλοι, διαμάμενοι. τὸ μὲν δὴ τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ τάχους γῆ ἱπποφορβίον.

& is quidem interrogauit, quidnam in causa esset quòd adhuc viui ad sacrum illum locũ deuenissemus. Nos autem ex ordine cuncta illi narrauimus. Tum nobis paululum è loco summotis, sed diu pẽsitabat, & de nobis cõmunicabat cũ assessoribus. Conspexerant aũt ei cum alij multi, tũ & Atheniensis Aristides, cognomẽto iustus, cui ve placuit decreuit, vt daremus pœnas curiositatis & peregrinationis, posquam moreremur. Nunc verò præscripto tempore licere nobis in insula apud heroas versari, indeque abire. Præscripsit autem recessus terminum, non amplius quàm mensium septem. Hinc sua sponte defluentibus fertis à nobis, soluebamur, ac in vrbem adducebamur, ad beatorum conuiuium. Ipsa autem ciuitas tota aurea, murus verò smaragdo lapide cingitur. Portæ portæ septem sunt, omnes ex integro ligno & amomo. Pauimentum verò ciuitatis, & quæ intra mœnia est, terra eburnea

constrata

καὶ ἡ πάντων θεῶν, βηρύλλου λιθοκολλημένοι· καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονολίθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' οἷς θύουσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μύρου ἑλκόμενος, τὸ πλάτος πηχῶν ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος δ', ὥστε πᾶν ἅμαξαν. κατὰ δὲ τὰς οἰκίας, οἶκοι μεγάλοι, εὐάνθινοι, ὡς διαμένειν ἐνιαυσίους, ἀντὶ μὲν δὲ τοῦ ὕδατος, ἐν τοῖς πυθμέσι φόος εβρέχει πᾶν. ἐθύνει δὲ χλιαρὸν, ἀραχνίοις λινέοις, πορφυροῖς. αὐτοῖς δὲ σώματα μὴ ἐκ ἔχουσιν· ἀπ' ἀναφῆς, καὶ ἀόρατοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως ἔμ ἐστι, καὶ διανοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, πλὴν δὲ σώματος ὁμοιότητα πρὸς ταμφύν. ἃ γοῦν μὲ ἄψαι τό τις, ἐκ ἂν ἐπίγνοι μὲ ἄνευ σῶμα τὸ ὁρώμενον· εἰσὶ δὲ ὡς πρὸς σκιὰν ὀρθὴν, οὐ μέλαιναν. γυμνὰ-

omnium autem deorum tẽpla, beryllo lapide constructa sunt, & altaria in eis maxima, vno è simplici lapide Amethysto constant: in quibus & dijs immolant. Circa ciuitatem verò fluuius defluit vnguento optimo: huius q latitudo regalium cubitorum centum: altitudo, vt cõmodè nare possēs. Porrò ipsius balnea, domus magnæ sunt vitreæ, cymamomo succēsæ. Atqui pro aqua ros tepidus in peluibus seruatur. Vtuntur autem vestibus purpureis, tenuissimis aranearum telis. h Hi corpora non habent, sed & impalpabiles sunt, & absq; carne. Formam autem & effigiem solam habent ac ostendunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, mouentur, intelligunt, vocemq; emittunt: omninóque videtur eorũ anima nuda quædam circumuagari, corporis similitudine circũcundata. Si quis autem non tetigerit, non credet quòd

videtur nõ esse corpus. Sunt enim vt vmbræ rectæ, nõ nigræ.

γηράσκει δ' οὐδείς, ἀπ' ἐφ' ἧς ἄν ἡλικίας ἔλθῃ, πρεσβύτης. ὁμοίως δὲ καὶ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά· ἀπὸ καθαρᾶς τὸ ἀνατείλαντος ἡλίου, οἷόν ἐστι μεθ' ἡμᾶς ἀνατέλλοντος ἡλίου, οἷόν ἐστι περὶ ἡμῖν ἐπιφαινόμενον. καὶ μὴν ἔαρ γε παρ' αὐτοῖς ἔστιν ὅτε, καὶ ἐν ἄνθεσι καὶ ζεφύροις. καὶ ἄμπελοι δωδεκάφοροι ἄνθει, καὶ καθ' ἑκάστην ὥραν ἀποφορήσει. τὰς δὲ ροιὰς καὶ τὰς μηλέας, καὶ ἄλλα ὀπώραν ἔτους οὐκ ἐθέλουσι δωδεκάφορα γίνεσθαι· ἑνὸς γὰρ μόνου, οὗ παρ' αὐτοῖς Μινώου, ἐν ὑποφορᾷ. ἀνθ' ὑδάτων δέ, οἱ κάχυες ἄρτους ἐξαίφνης ἐκ ἄκρου φύσιν, ὥσπερ μύκητας. καὶ δὴ καὶ πόλιν, ὕδατος μὲν καὶ πηγῶν καὶ ἐξόχου καὶ φρεάτων, μιλησίους δ' ἄπωθεν ἑξήκοντα, μυρίους καὶ πεντακοσίους, μιχθέντας μετὰ ζωτικοῦ καὶ ποταμοῦ ἁλικοῦ ἐστὶ καὶ οὗτος ὁ-

Senescit nemo, sed ea aetate qua se eò contulit, permanet. Denique hîc haudquaquam est nox, neque dies admodum clara, sed quale crepusculum esse solet, iam aurora apparente ante orientem solem. talis lux terram habet. quare & unum solum anni tempus nouêre. Semper enim apud eos ver est, mitisq; ventus spirat Zephyrus. At locus cunctis quidē floribus, omnibus mansuetis plātis & umbrosus viret. Quæ illic sunt vineæ, duodecies quotannis ferūt, & singulis mēsibus vuas reddunt: mala verò granata ac malos, cæteraq; poma ter deciès ferre dicebant. Nam mense qui apud eos Minous appellatur, bis ferre fructū: pro frumēto verò spicæ in summitate panes emittūt, vt fungos. Fōtes sunt per ciuitatē, aquæ quidē quinq; & sexaginta ac trecēti: mellis verò alij totidem: unguēti quingenti: verūm & hi minores sunt. fluuius lacteis septē, & vnus o-

ceo.

κ|ϕ.τὸ} συμπόσιον ἔξω ἐν πόλεως πεποίηται ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δὲ ἐστὶν ὡραιότατος καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἰσοσκιάζουσα τοὺς συνανακειμένους. πῆχυν μὲν οὖν ἐν τῷ ἀνθίνῳ ὑποβέβληται. ἀφικνοῦνται δ', ὅπου ἀφεῖνται ἵκανοι οἱ ἄνεμοι, πολλοὶ μὲν τὸ οἰνοχοοῦντες· τοῦτο γὰρ δέονται μάλιστα· ἔστι δὲ λεύκη περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαφανεστάτης ὑάλου. ὁ δὲ καρπὸς ἔστι τούτων τῶν λεύκων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευάς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδάν δέ τις ἔλθῃ ἐπὶ τὸ συμπόσιον, πρυγόσας ἐν ἅπαξ δύο τῶν ἐπιμάτων, παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτόματα οἶνου πλήρη γίγνεται· ἔστι γὰρ πίνουσιν. ἀντὶ δὲ τεττάρων, ἃ ἀηδόνες, καὶ πᾶσα τὰ μουσικὰ ὄρνια, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων ἐπὶ τὸ σῶμα ἀνθολογοῦντα, κατανίφει αὐτοὺς, μετ' ὠδῆς ὑπερπτόμενα· καὶ μέλι καὶ ἐλαίου ἀλλ' ἀφίλα πυκνὰ ἀναπάσασα μύρον ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπισπάσα

clio. Conuiuium aũt celebratur extra ciuitatẽ in campo qui Elysius vocatũ. Etenim pratum eſt pulcherrimũ, & circa illud nemus omni arborum ſpecie conſitum, vmbram diſcũbentibus faciens. ſtratũ autem ſubſternunt è floribus. Miniſtrant quidẽ ac cuncta afferunt venti, præterquã quòd vinũ nõ miſcẽt. ſiquidẽ ea non indigent. nam circum conuiuium arbores ſunt vitreæ, magnæ, è micãte vitro. harum fructus pocula ſunt omni ſpecie operis ac magnitudinis. Vbi autẽ quis ad conuiuium acceſſerit, vnum ex illis vel duo decerpta menſis apponit: ea cõfeſtim vino replentur. Pro ſertis verò, luſciniæ canoræq; volucres cæteræ, flores è proximis pratis ore legentes, cum cantu eos ſuperuolant, aſpergunt̃q;. Porrò vnguntur ad hunc modum: Denſæ nubes vnguentum combibẽtes è fontibus ac flumine, ſuprãq;

ὑπὲρ τὸ συμπόσιον, ἠρέμα τῶν ἀνέμων ἀναπνεόντων, ἅδεσι λιβὸς, ὥσπερ δρόσον, ἐπὶ κῶας λάπτον, μυσικῆ τε καὶ ᾠδαῖς σχολάζουσιν, ἄδονται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα, καὶ αὐτὸς δὲ παρεῖναί φασι, καὶ συνανακεῖσθαι αὐτοῖς ὑπὲρ τὴν Ὀδυσσέως καλαπέμπτην. οἱ μὲν δὴ χοροὶ ἐκ παίδων ἀσί, καὶ παρθένων, ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Ἕρμου μέν τι ὁ Λεσβὸς, καὶ Ἀρίονος ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται ᾄδοντες, λύρα δὲ καὶ χορὸς παρίσχωσι, κύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν δὲ καὶ οὗτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐκπλεῖ, καὶ ἄνεμον καταρχόντων. μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκεῖνό ἐστιν, πηγαὶ δύο περὶ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γάλα, ἡ δὲ οἴνου. καὶ τούτων ἑκατέρας πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς τρυφῆς πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἀδεῶς πίνουσι, καὶ γελῶντες διάγουσι.

*supra*q; *conuiuium sparsæ, sensim exprimentibus ventis, tenuissimum quiddam velut rorem distillant. In cœna autem musicæ & cantilenis vacant. Canuntur autem in primis* [l] *Homeri versus, qui & ipse adest, & cum illis conuiuatur, supra Vlyssem discumbens. Choreæ autem sunt è pueris & virginibus. præsunt verò illis & concinunt Eunomus Locrus, & Arion Lesbius, & Anacreon, &* [m] *Stesichorus: nam & hunc apud eos vidi, iam ipsi Helenæ reconciliatum. Vbi autem ij quieuerint, succedunt choreæ cygnis, philomenis, ac hirundinibus. Postquam & illæ canere cœperint, iam tota sylua resonat, præsidentibus ventis. Hoc autem maximum ad lætitiam habent, fontes duo sunt circa conuiuium: vnus quidem risus, alter verò voluptatis. Horum ambobus in initio cōuiuij omnes bibunt, deinde reliquū læti ac ridentes exigūt.*

Vola

βόλομαι δ' ἐπεῖν καὶ τῶν ἐπιτηδείων, ἅ τινας παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἰλίῳ στρατεύσαντας, πλὴν γε δὴ Λοκροῦ Αἴαντος· ἐκεῖνον δὲ μόνον ἔφασαν ὑφ' ὧν ἔπαθεν ἀσεβῶν χέρα δικάζεσθαι. βαρβάρων δὲ, Κύρου τε ἀμφοτέρους, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Νομᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς ἄλλους, ἅπερ ἐγὼ Πειάνδρου. ἄλλον δὲ καὶ Ξενοκράτην τὸν Σωφρονίσκου, ἀδελφιδοῦν μετὰ Νίσου· καὶ Παλαμήδους περὶ δὲ αὐτὸν ἴσασι Υάκινθόν τε ὁ Λακεδαιμόνιον, καὶ ὁ Θρηικὸς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει λοιδορεῖν τὸν Υακίνθου, τὰ πολλὰ δὲ οὐδὲν ἐκάνου διέλιπεν. ἐλίγου δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ραδάμανθυς καὶ ἀπειλήσειν πολλάκις, ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ, ἀφεὶς τὴν ἀρυσίπαν, ἡσυχάζειν. Πλάτων δὲ μόνος ἐπαρὼν

Volo & ex insignibus viris, quos apud eos vidi, dicere. [n] *Omnes quidem semideos, & qui sub Ilio militauêre, præter Locrensem Aiacem: nam hunc solum dicebant in impiorum loco supplicio affici. Barbarorũ aũt vtrumq; Cyrum, Scythãq; Anacharsim, & Thracem Zamolxim, Numamq; Italicum, necnon & Lacedæmonium Lycurgum, & Phocionẽ & Tellũ Atheniẽses, & præter Peridrum sapiẽtes omnes. Vidi et Socratẽ Sophroniſci filium eũ Neſtore & Palamede nugantem: circa quẽ Hyacinthus Lacedæmonius, et Thespieus Narciſſus, Hylas, aliiq; formoſi. Videbatur autẽ Hyacinthũ amare, idq; multis argumentis. Ferebatur autem illi ſuccenſere Rhadamanthum, & ſæpenumerò comminatum, ſi pergeret ineptire, ſe illum ex inſula eiecturum, aut niſi omiſſa ſimulatione conuiuaretur. Solus Plato non aderat,*

ἐκ'

ἀπ' ἐκείνου καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐκ' αὐτῆ ἀναπαιδάσει νόμοι εἰσῆμι, χάριεν τῇ πολιτείᾳ, καὶ οἷς νόμοις, οἷς συνέγραψι, πολιτεύεσθαι. οἱ μέν οἱ ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέρουτο, ἱλαροὶ τε ὄντες, καὶ διαχεόμενοι καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρύξ· τούτῳ γὰρ καὶ γελοιοτέροις χρῆσθαι. Διογένην μὲν γὰρ ὁ Σινωπεὺς διεφθαρμένον ὑπὸ τρόπου, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχήσασθαί τε, καὶ μίθης πολλὰς ἀνεστάφορον, καὶ παροινῆσαι. τῶν δὲ Στωϊκῶν οὐδεὶς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐκείνου ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον ἐνόμιζον· ἤδη γοῦν Χρύσιππος, ὅτι ὁ πρότερος αὐτῶν ἐνιβλῶσκει τῆς νήσου θίμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσαι. τὸν δὲ Ἀκαδημαϊκὸν ἔλεγον μὲν ἥκειν θέλειν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ σκοπεῖσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο πω καταμεμαθηκέναι, εἰ καὶ νῆσός τις ἐστὶν ἐκεῖ. ἦσαν τε καὶ ἄλλοι τῆς Πα-

sed conditam à se ciuitatem habitare dicebatur, vbi respub. & legibus quas tulerat, vteretur. Porrò Aristippus & Epicurus primi apud illos habebantur, cùm hilares essent, & læti, comptoretiq; sumissimi. Aderat & Phryx Æsopus, quo homine pro morione vtuntur. Atqui Diogenes Sinopensis tantum à pristinis moribus degenerauerat, vt Laidem meretricem duceret vxorem, & subinde surgeret, ac temulentus saltaret, debacchaturq; Stoicorum autem aderat nemo: nam ad hunc illos rectiũ virtutis verticem ascendere aiebant. Quin & id de Chrysippo audiuimus, illi non prius fas esse vt insulam ingrederetur, quàm iam quarto se elleboro purgaret. Academicos dicebant velle quidem venire, continere se tamen, & adhuc considerare: neq; enim satis adhuc capere num vsquam talis insula sit, nec ne. Verùm, vt coniicio, Rhadamanthi

ἀδαμάνθυος, οἶμαι, κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ὅτι καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ ἀνῃρηκότες. πολλοὺς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὁρμηθέντας, ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ νωθείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσου τῆς ὁδοῦ. οὗτοι μὲν ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μετὰ τοῦτον Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας, καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι. μίσγονται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξὶ καὶ ἄρρεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἦ μὴν καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτοῦ ἐπιορκεῖν κατεγίνωσκον. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Ὑάκινθος ἢ ὁ Νάρκισσος ὡμολόγουν, ἐκεῖνος δὲ ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναὶ, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον. ἀλλ' εἰσὶ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις,

damanthi iudicium hauddubiè metuerunt, vtpote quũ forum iudiciarium sustulerint. Quanquam non paucos ex illis excitatos fama erat, vt eos qui illuc præcesserãt, subsequerentur, verùm præ pigritia defecisse, neq; potuisse assequi, sed è medio itinere rediisse. Hi igitur inter eos qui aderãt, erãt maximè memorabiles. Enimuerò Achillem & post illum Theseum in primis colunt. Quòd verò ad coitũ & Venerem pertinet, cõmiscentur fœminis simul & maribus palàm, & spectãtibus omnibus, idq; haudquaquam turpe arbitrantur. Solus verò Socrates deierabat, se innocenter cũ iuuenibus versari, & quidẽ cũ omnes illũ peierare scirẽt. Siquidẽ Hyacinthus & Narcissus fatebãtur, ille autem negabat. Fœminæ sunt omnibus cõmunes, neq; quisquam vicino inuidet, sed sunt certè in hac re maximè Platonici. Pueri quoque volentibus se exhibent,

nihil

ἄλλ᾽ ἀντιλέγοντος. ἔπω δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας διαγενόμενος, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρῳ ὡς ποιητῇ, σχολῆς ἔσης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπωφελούμενος, καὶ δὴ καὶ ἄν, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ᾽ ὑμῖν ἀεί τι νῦν ζητοῦσι. ὁ δ᾽, αὐλὸς ἦν ἀγνοεῖν ἐφασκεν· οἱ μὲν γὰρ Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. ἦν μέν τι ἄλλως Βαβυλώνιος· καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ὁμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ελλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετημένων ἐπῶν ἐπηρώτων, ἃ ἐπ᾽ ἐκείνῃ ἀεὶ γραμμίζουσι, καὶ ὅς ἐφασκε πάντας αὐτῷ εἶναι. διατεινομένου οὖν τοῦ ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπὶ δὲ τούτοις ἱκανῶς ἀπεκινήθη, πάλιν αὐτὸν ἐρώτων· τί δήποτε δὴ τῆς μελίδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ ἅμα, ὅτι ὄντως ἐπιλήθοι αὐτῷ, μηδὲν ἐπιτηδέσαντι.

nihil reluctantes. Vix autem duos aut tres totos dies veneram, cùm accederem Homerū poētā: nam otij quoque erat: & cùm alia multa, tum illud rogabā, cuius esset, dicens illud maximè apud nos ad hūc vsq; diem esse in controuersia. At ille se nescire respōdit. Nam quidā Chiū, alij Smyrnæū, alij Colophoniū eum arbitrātur, ipse verò se Babyloniū esse aiebat: siquidem à ciuibus suis non Homerū, sed Tigranem vocatum fuisse: postea verò cū apud Græcos obsidis officio functus esset, pristinam appellationem mutasse. Rogabā præterea, num & ij versus qui vulgò reijciūtur, abse conscripti essent, nécne. Ille aūt omnes suos esse asseuerabat. Ibi ego Zenodoti & Aristarchi grammatici frigidas ratiocinationes nō pondū non damnare. Vbi autē hæc abundè differuit, iterum rogabā, quamobrē ab ira poēmatis sui initium sumpserit.

Sic enim, inquit, mihi in mentem venit, nihil studio agenti.

Tum

καὶ μᾶλλον ἐκεῖνο ἐπεθύμουν
ἐλθεῖν, ἢ πότερον Ὀδυσσέα τῆς Ἰλιάδος,
ὡς ποτοί φασιν· ὁ δὲ Ἀρνᾶς,
ὅτι γὰρ ἦν τυφλὸς ἐκεῖνος, ὁ καὶ
αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, οὐ
τίνα ἐπισάμενος· ἑώρα γάρ, ὅσα
ἐδεῖ πανταχόθεν ἰδεῖν. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο
ἐποίουν, ἅ ποτε αὐτὸν σχο-
λῇ ἄγοντα ἑώρων· πᾶσιν γὰρ ἄρτι ἐπιτιθεμένοις αὐτῷ,
καὶ ὃς πᾶσιν ἑτοῖμος πάντα ἀπε-
κρίνετο, καὶ μάλιστα καὶ τὰ τῶν
Ἑλλήνων, ἐπαδὴ ἐκράτησεν. ἐκεῖ
γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ
ἀπηγγελμένη ὕβριος, ὑπὸ
Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ
ποιήσει ἔσκωψε. καὶ ἐνίκη-
σεν Ὅμηρος, Ὀδυσσεὺς συν-
συκοφαντῶν. κατὰ δὴ τὸν
αὐτὸν χρόνον τοῦτον, ἀφίκε-
το καὶ Πυθαγόρας ὁ Σά-
μιος, ἑπτάκις ἀπαγὰς, καὶ
ἐν τοσούτοις βίοις βιοτεύσας,
καὶ ἐκτελέσας τὰς ψυχὰς τὰς
πεπόδας. ἐκεῖ δὲ χρυσοῦς ὅλον
τὸ δεξιὸν μέρος, καὶ
ἐκεῖθεν μὲν συμπολιτεύ-

Tum & illud scire cupiebam, an quod multi volunt, Odysseam Iliade priorē scriptum fuisset. Ille verò negabat. Nā quòd cæcus nō esset, quod & de eo affirmāt, mox cognoui: videbā enim, quare nō erat opus illū percōtari. Quin idē aliàs sæpe agebā vbi illi vacare videre. Cùm aūt illū adirē, rogaremq́, ipse contrà promptè ad omnia respōdebat, maximè verò post causam quā visit. Nam illū calumniæ Thersites accusauerat, quòd se in poēsi cōuicijs agitasset. Vicit aūt Homerus causam, agēte Vlysse. Aduēnit et circa illa tēpora Pythagoras Samius septies mutatus, q̄ in tot animalibus vixit, & animæ errores cōsummauit. Erat autem eius dextra pars aurea: et visum est vt cōmuni cū illis republica vteretur. Dubitabat aūt adhuc, vtrū Pythagoræ, an Euphorbi nomine appellandus esset. Empedocles verò (nam

ἐκεῖθεν αὐτοῖς. ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔ-
φορβον, αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μὲν γὰρ Ἐμπεδοκλῆς, ἐλθὼν μὲν

ὁ οὗτος πεύσεσθαι, ἢ τὸ σῶμα ὅλον ἀπλημμύρησε· ἐμοὶ μὲν παρεσκεύαστο γνώμη, καί τι καὶ τοιοῦτον ἐπιτεύξεσθαι. πεῖσαι δ' ἂν τοῦτον ἢ χρόνος, ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, τὰ παρ' αὐτοῖς θαυμάσια. ἀγωνοθέτης δ' Ἀχιλλεὺς τὸ πάμπαν, ἢ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μικρὸν ἂν ἄνωθεν, τὰ δ' ἐκφάνται τε παρεσχόμην διηγούμενα. κάλλιστα δὴ ἐνίκησε Κάρος, ὁ ἀφ' Ἡρακλείας, Ὀδυσσέα πρὸ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος· τὸν μὲν δὴ ἐν τῷ τέλει, ἐς ὃν Κοίνθου τίθενται, ἢ Ἐπεῖος, ἀπάλοις σωμασιν ὑπερβάλλον. παγκρατίῳ δ' ἐπὶ τοῖς ἄθλα παρ' αὐτοῖς. τὸ μὲν τοι ῥόμον, ἐκ' ἔτι μιμνήσκεται τῆς νίκης σου, ποιητῶν δή, τῶν μὲν ἀληθείᾳ, παρασκευὴν ἐκάστῳ Ὁμηρος, ἐνίκησε δ' ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἄθλα, ὧν ἅπασι σάφατος, πλακοῦς ἐκ πυρῶν παρασίων. ἆρτι δ' ἐκ ἀγῶνος σωτηριῶμεν, ἐγγύτατοι οἱ ἐν ὧν χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν ὑπολαμβάνοντο, ἀνορύξαντες τὰ δεσμά, καὶ τὸν φρουρὸν ἐπιπαρασκευάσαντες, ὑπαυλον ἐπὶ πλὺ ὕπνου·

& ipse venit semielixus, & toto corpore exocto) nō receptus est, quanquā id multis precibus postularet. Precedente autē tempore instabat certamen, quod apud illos Thanatusia appellātur. Præfuit Achilles iam quintum, Theseus verò septimū. Porrò quid in totū actū fuit, longum esset cōmemorare: verūm summā ac capita rerū perstringā. Lucta quidē vicit Carus, qui ab Hercule stabat, & pro corona cū Vlysse decertabat. Pugilū æqualis fuit pugna, Arij Aegyptij, qui Corinthi sepultus est, et Epij, qui sibi mutuò cōgressi erāt. Nā apud eos Pancratij nullum præmium proponitur. Porrò quis cursu vicerit, non satis memini. Ex poëtis, vt verè dicā, quanquā lōgè excelleret Homerus, vicit tamē Hesiodus. Præmia aūt omnibus erat corona ex palmarū pinnis cōtexta. At iam absoluto certamine nunciatū est, eos qui in impiorū loco plectebantur, raptis vinculis, & superata custodia, in insulā irrūpere:

eorum

ἡγεμόνας αὐτῶν Φάλαείρη τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ Βίσυγα τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τοὺς περὶ Σκίρωνα καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ τούτων ἦρχεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐπιτάσσει τοὺς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἀϊόνος. ἠγωνίζοντο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίσγουσι μάχονται, καὶ νικῶσιν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πολλὰ καλλιθέοντος. εἰσῆσαν δὲ καὶ Σωκράτης, ἐπὶ τὸν ἀριστερὸν ταχθείς, πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτι ἧττον ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο· πεποιήκει γὰρ τῶν πολεμίων, ὃν ἔφυγεν, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτον ἔτι. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτὸν δεῖπνον, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν ᾧ προσεπεφύτευτο ἔνθα συνηλίζοντο τοῖς ἑταίροις, διαλεγόμενος, νικηφορικὰ μὲν τὸν τόπον προσαγορεύσας. συναθροίσας οὖν τοὺς νικηφορήσαντας, καὶ δήσας τε, αὖθις ἀπέπεμψεν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος,

eorū duces esse [a] Phalaridē Agrigentinū, [t] & Busyridē Aegyptiū, [u] Diomedē Thracē, & [x] Scironē, [y] & Pityocampten. Vt verò hæc animaduertit Rhadamanthus, statuit heroës in aciem super littus. Ducebat autē exercitū Theseꝰ & Achilles, & Aiax Telamonius, iam iam ad se reuersus. Cōmixti ergo inter se pugnabant, vicerunt́q; heroës, Achille vel in primis rem strenuè gerente. Portiter se gessit & Socrates in dextro cornu constitutus, multóq; fortius, quàm quum adhuc apud Deliū pugnaret. Nam ingruentibus hostibus haudquaquā fugit, sed vultu intrepido cōstitit. quāobrem præmio donatus est, nimirū luculēto & amplo horto, in quē conuocatis alijs differebat: quē locum Necracademiam appellauit. Compreḥensos igitur & colligatos eos qui victi fuerant, remiserunt multò grauius puniendos. Eam autem pugnam scripsit & Homerus,

καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίσαι τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀπ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τ' ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ὧδέ πως ἄρχεται τοῦ ποιήματος καὶ αὐτοῦ· Νῦν δή μοι ἔνεπε Μοῦσα μάχην νικάσαν ἡρώων. τότε δ' οὖν λυάμενοι ἐφέσαντο τῷ, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπαθλον πόλιμον καζόρθωσαν, ἀπῶντό τι ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον. μόνος δὲ τούτων ὁ μιτάξης Πυθαγόρας, ἀπ' ἀρχῆς τοῦ πράγματος ἐναποξένιστο, μυσαττόμενος τὴν ἀναμορφαγίαν. ἤδη δὲ μικρὸν ἐξ ἀκριβοῦς περὶ μιᾶς τοῦ τοῦ ἔδωμον, νικητηρίου συνίστο πράγματα. Κίνυρος γάρ, ὁ τοῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας τις ἄρ, καὶ καλὸς, ἤρα πολλὴν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης, ἣ αὐτῇ δὲ ἐκ ἀφανὴς ἦν ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον· πομάκις γοῦν καὶ ἀλλάξασθαι ἀπήλθοις, ἐν ᾧ συμποσίῳ, καὶ προὔπινον, καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὸν ὕλλο. καὶ δὴ ἐρᾶν καὶ ἀπορεῖν ὁ Κίνυρας ἐδοκίμαζε ὁ Κίνυρος

& mihi abeunti libellos dedit ad noſtros homines deferendos. Verùm hos vnà cum reliquis poſtea amiſi. Erat poëmatis initium ferè in hunc modum: Nunc mihi Muſa refer pugnam heroũ extinctorum. Cum igitur fabas coxiſſent, quemadmodũ illis mos eſt, vbi bello rem præclarè geſſerunt, Epinicia celebrârunt, & feſtum ſolenne egerunt. Solus Pythagoras à conuiuio illo abſtinuit, & ierunus procul deſidebat, abominatus fabarum eſum. Iam verò meſſibus ſex exactis, ſeptimoque ad medium deducto, res nouæ ac inſperatæ exortæ ſunt. Nam Cinyrus Scintheri filius, iam grãdis & formoſus, Helenam multo iãm tẽpore deperibat: ipſa aũt cõtrà mutuo feſtiuè adoleſcentem ad inſaniam vſque redamabat. Siquidem in conuiuio ſubinde alter alteri annuebat, & præbibebat: ſoliſque ex cæteris ſurgẽtes in ſylua deerrabãt. Tandem præ amore & impatientia conſilium cepit Cinyrus

ἐφ', ἁρπάσας τὴν Ἑλένην (ἐδόκει δ' ἐκείνη ταῦτα) εἰσβῆναι ἀνάγκας· ἐς τινα δ' ἐπιτηδείαν νῆσον, ἔνθα ἐς τὴν Φιλὼ, ἔ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμόσαντο δ' κἀκεῖνα πειθαλήφθαν πρὸς τὸν ἑταῖρον τὸν ἐμὸν, τρεῖς θρασυτάτους· ὃν μοι δοὺς πατρὶ ἐκείνου νοσοῦντα, εἰπεῖν γὰρ ἐμοὶ προεμήνυσε ταῦτα, ἐπεὶ δὲ ἐκολαθησόμην. ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβολήν. καὶ ἐκεῖ νύξ ἐγένετο, ἐγὼ μὲν ἐ παρῆν· ἐτύγχανον γὰρ ἐν ὄψει συμποσίου διαπεπαμένος. οἱ δ' λαθόντες τὰς ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπουδῆς ἀνήχθησαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνηρόμην ὁ Μενέλαος, ἐκ ὕπνου τὴν νύκτα ἐγερθεὶς τῆς γυναικὸς, βοὴν τε ἴσην, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραπλησίαν, ἣν κἀκ τὰ βασίλεια τῆ Ῥαδαμάνθυος. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ λαθορᾶν τὴν ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν ἔτι δὴ ἐμβάσας ὁ Ῥαδάμανθυς πρότυπον τ ἐρέσσειν ἐς ναῦν μετὰ τόξων,

rus rapiendi Helenam. Illa verò hoc probabat, vt cederent, ac in vicinam quampiam ex insulis proficiscerentur, nimirum in Phello, aut Tyroëssam. Addiderunt & huic consilio coniuratos è meis comitibus tres audacissimos. Nam hæc patri nō indicauerat: sciebat enim quòd ab illo acriter increparetur. Itaq; cùm ipsis opportunum visum esset, facinus perpetrârunt. Vbi enim nox aduēnit, (nam tum fortè non intereram, sed in conuiuio distentebar) illi clàm alijs correpta Helena, maturè sē proripuerunt. Menelaus autem cùm circa mediū noctis excitatus torū vacuum sensisset, protinus clamore sublato, & fratre secū accepto, ad regiā Rhadamanthi profectus est. Porrò illucescente die aiebant exploratores nauē procul distantē apparere. Itaq; Rhadamanthus, cùm quinquaginta heroēs in nauem Asphodelinam, & ex integro & solido li-

νέξυπνον, ἀσφαλιζόμενοι, παρήγομεν διὰ μέσου τοῦ πρώτου μίας ἡμέρας πλοῦν, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν ἡμᾶς, ἄρτι εἰς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροΐσσης, παρὰ δοῦπον ἔλθον ἀφῆκαν, καὶ ἀναλυσάμενοι τῷ ῥεύματι ἐλύσαμεν ἀγκύρας, καὶ ἔδομεν ἑαυτοὺς τῷ Βορέᾳ ἰδίᾳ τινί, καὶ ἐφερόμεθα, καὶ ἐφερόμεθα. τῆς δ' ἡμέρας τὸν κίνυρον ἀναπέτασαν πρότερον οἱ Ῥαδάμανθυς, ἤ τινες καὶ ἄλλοι αὐδὶς φοιτῶσιν· ὡς ἀδίκου ὄντος, ἐκ τῶν ἀναλόγων δίκας, ἀπὸ μιμήτου ἐς τὸν τῶν ἀνδρῶν χῶρον, μαλάχης πρότερον μαθητάς. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐπιπροσθόμενε ἐπὶ μικρὸν παρὰ τὴν νῆσον, τῷ ἐπιόντι ἡμέρᾳ μόνῃ ἐπιμένοντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ δεινόν μοι τι, καὶ ἀδάκρυον, οἷα ἐμπορον ἀγαθὰ καλλιτέχνην, ἀθλίως ἀπαγθήσεσθαι. ἀθδὶ μὲν δὴ παρεμυθοῦντο λέγοντες, ὡ μακάριε τῶν ἀθλίων πάντων, ὡς ἐπανήξεις πρὸς αὐτούς.

gno conſtructam collocaſſent, inſiſtit eos perſequerentur. At illi cũ magna alacritate remis incumberent, tandem circa meridiem eos deprehendunt, cùm iam in latum Oceanum ſubiiſſent, haud procul à Tyroiſſa inſula. tanti enim aberant vt elaberentur. Cùm igitur nauem roſea contenta reuinxiſſent, remeſq; ſunt. Helena itaq; flebat & erubeſcebat, operiebatúq. Verum Rhadamanthus habita priùs cũ Cinyro diligenti quæſtione, num & alij quipiam conſcij fuiſſent: poſtquam vllum fuiſſe negauit, vinctum hominem ex pudẽdis, & malum priùs bene cæſum, in inpiorum locũ amandauit. Decreuerunt & nos ante præſcriptum tempus ex inſula ablegare, data vnius proximæ diei mora. Ibi ego grauiter ferre, & lachrymari, vtpote qui eiuſmodi felicitate relicta rurſus erraturus eſſem. At illi contrà conſolabantur me, quòd futurum dicerent vt propediem ad ſe eſſem rediturus.

Iamq;

καὶ μοῦδα θρόνον τε καὶ ἐκείνην ἐς τὸν αὐτὸν παραδείσου, πλησίον τῆς ἀνίσου. ἦν δὲ ὁ Ραδαμάνθυϊ, ὅτι μὲ ἐκέλευον ἐκ τῶν τὰ μέλοντα, καὶ ὁπόθεν ἔμοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀσφαλῆ μὲν ἐς τὴν πατρίδα, ὅτι μὲν ἔμ' πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα. ἦ δὲ χρόνον ἐν ἔτι τῆς ἐκανόδου προθέναι ἐθέλοιμι, ἀπὸ δὲ καὶ ἄκοντος τῶν πλησίον τινὰς (ἐφαίνοντο ἔμοι πέρι τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλαι ἕκτη πόσφορ) τούτας μὲν ἂν ἔφασκεν τῶν ἀνθρώπων, τὰς πλησίον, ἃς ἂν δὴ, ἔφη, ἐξῆς τὸ σπὶ τῶν ἐκείνου, ἔπειτα δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος, ἀπ' ἐκείνου δὲ φαίνεται ἐκείνην δὲ τούτας παραπλεύσεις, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἤπειρον, τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ. ἐντεῦθεν δὲ πολὺ πλανηθῆν, καὶ ποικίλα ἔθνη ἀνθρώπων, καὶ ἀνθρώπους ἀμίκτους ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἥξεις ἐς τὴν ἑτέραν ἤπειρον.

Iamq; mihi in futurũ sedẽ & locũ optimis quibusq; vicinũ ostendebãt. Ego verò accedens Rhadamanthũ, obnixè orabam, vt quæ mihi futura essent, prædiceret, & de nauigatione certiorem redderet. Is aũt me quidẽ in patriã rediturum respondit, verùm multis priùs erroribus & periculis exantlatis. Tẽpus autẽ quo essem rediturus, addere noluit, sed ostẽsis vicinis insulis, (apparebant autẽ numero quinq;, & alia sexta lõgiùs) hæc, inquit, adiacent tuæ impiorũ, in quibus videbis ignis plurimũ accẽsum. Sexta aũt illa somniorum est ciuitas. Post hãc & Calypsus est insula, verùm nondũ tibi adhuc apparet. Vbi verò has præternauigaueris, tum deuenies in magnam illam continentem, quæ regionẽ est ei quæ à nobis incolitur. Illic multa pessus, multasq; gentes prætergressus, & inter Barbaros inculcatq; homines peregrinatus, tandem in alteram terram deuenies.

βοῶντ' ἄπει, καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν ὤρεξέ μοι, ταύτῃ κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι. παρῄνεσε δὲ καί, εἴ ποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν· τούτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς ἐς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνειστιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον, τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτοῦ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἦν τοιόνδε. Λουκιανὸς τάδε πάντα, φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν, εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. μείνας δὲ κἀκείνην τὴν ἡμέραν, τῇ ἐπιούσῃ ἀνηγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων. ἔνθα μοι καὶ Ὀ-

Hæc vbi dixisset, euulsam è terra maluæ radicem mihi porrexit, iubens vt hanc adorarem cùm in maximis periculis versarer. z *Admonuit autē, si vnquam in hanc terram incolumis redirem, ignem gladio ne foderem, néve lupinis vescerer, néve puero supra decem & octo annos nato congrederer, quorum si memor essem, bene sperarem de reditu ad insulam. Ibi demū quæ ad nauigationem pertinent, paraui: cumq; opportunum esset, cum illis cibum cepi. die deinde proxima accedens Homerū, orabam vt mihi duorum versuum epigramma conderet. Quod vbi fecit, columna berylli lapidis erecta iuxta portum inscripsi. Erat autem epigramma huiusmodi.*

Lucianus charus diuis hæc cuncta beatis
Vidit, & hinc iterum patrias remeauit ad oras.

Manens autem & diem illam, sequenti proficiscebar, deducētibus heroibus. Hic & V-

lysses

ἀνοσίοις κτυπήσωμεν, λάθρα τὴν Πηνελόπην, δέλτους ἐπιστολῆς, ἐς Ωγυγίαν τὴν νῆσον, Καλυψοῖ κομίσαι. συνέπεμψε δὴ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' ἐκαταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδὰς ἡμᾶς συνάβοι, ἄτε καθ' ἕκαστον ἐπιφοιτῶντας πλοίοις. ἐπεὶ δὲ τὸν ἐνόζον ἄερα προϊόντες, παρηλθόμεν, αὐτίκα ἐμπίπτει ὀδμή τις δεινὴ διαδήλως, οἷον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ πίσσης, ἅμα καπνοῦ. καὶ βοὴ μὲν πανηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὅσην ἂν ἀνθρώπων ὄχλος μίγνυ, καὶ ὁ ἀὴρ ἰοφόρος καὶ ὀμιχλώδης, καθάπερ ἐν ταῖς φόαις καλεῖται. καὶ μύ τοι καὶ μαίνεσθαι φέρειν ἐπέκειτο, καὶ εἰμαγὲς ἀνθρώπων πολὺ πᾶν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἐπεβαίνομεν ἕκαστα ἐν ἀσφαλείᾳ, διὰ λίθου· λύκνου μὲν πᾶσα λαμπάδος, καὶ ἀπόξυρον, πίτυος καὶ φάτνης κατασκευῆς· ἀχύρου δ', ἢ ἕλους ἐκλῶ. ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τὰς λαμπάδας, πρόϊμεν διὰ τινος ἀκανθώδους,

lysses accedes nesciente Penelope, mihi literas dat in insulam Ogygiam ad Calypso ferendas. Misit & mecum Rhadamāthus portitorem Nauplium, vt si ad insulas appelleremus, nemo nobis manum injceret, velut ij qui ad mercatum quempiam alium nauigarent. Vbi verò progressi odoratum aërem præteriissemus, continuò nos teterrimus nescio quis odor excepit, velut bituminis & sulphuris picisve, cùm simul ardent. Nidor aūt erat grauis, intolerabilisq́, velut ab exustis hominibus. Erat & aër obscurus & caliginosus, à quo distillabat ros quidam piceus. Quin & verberū strepitus exaudiebatur, & multorum hominum eiulatus. Ad alias igitur non applicuimus: illa verò quā ascendimus, talis erat. Tota in gyrū præceps est, & exusta, cautibus & saxis aspera. Arbor aut̄ aut aqua ne inerat quidē. Irrepsimus tamen per præcipitia, & per spinos-

σης, ἡ σκολόπων μυεῖς ἀπρα-
κῆ πολλὴ ἀμορφίαν τῆς χάρας
ἀνακόσμησεν. ἐκδεχόμενοι δὲ τὴν τῶν
ἀρκτῶν, καὶ τὸ κολασήριον,
πρῶτα μὲν τῶν φύσιν τοῦ τόπου
ἠθαυμάσαμεν. τοῦ μὲν γὰρ ἴδιαφο-
ρὰν αὐτὸ, μαχαίρας καὶ σκόλο-
πας πάντη ἐξηνθηκὸς, λύκλο
δὲ καὶ ποταμοὶ πυρεῖόρουν, ὁ μὲν
βορβόρου, ὁ δὲ νίτρου καὶ ἅλμα-
τος, ὁ δὲ ἕνδον, πυρὸς πάνυ
μέγας οὖσης, καὶ ἀπείρατος,
καὶ ἐρρέει, ὥσπερ ὕδωρ ἐκυμαί-
νετο, ὥσπερ θάλασσα. καὶ ἐχθὲς
δὲ ἄλλοι πολὺς, τοὺς μὲν ἁλοῦσι
προσοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς,
ἄνθρακι πυρουμένοις ἐκά-
λουν ὑπὸ αὐτοῦ λυχνίσκους. ἦσαν
δὲ καὶ μία, σχεδὸν δὲ πάντων
καὶ συλλύρου ἐφαίνετο. Τί-
μωνα ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόν-
τα δὲ ὅμως, ὑπὸ Ναυκλείδου κα-
τηγορημένον, ὡρῶμεν κολαζο-
μένους, νόμους μὲν βασιλικὰς,
νόμους δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐ-
νίους καὶ ἐγνωρίζομεν ἄλλο-
μεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον, ἐκ
πυρὸς κατυρούμενον, ἐν τῷ
αὐλοίῳ ἀπηρτημένον. πρεσ-
βύτιδιον δὲ οἱ πειρηνικοὶ

sam & aculeis plenam feminam tam euasimus, transiuimus regionis tetram fœditatem. Procedentes autem ad carceres, & supplicij locũ, primùm quidem loci naturam admirati sumus. Siquidem uniuersum solum gladijs & mucronibus efflorebat, circum quod fluuij duo decurrebant, unus quidem uero sanguine, & item alius ignis igne, & quidem ingens & immensus. fluebat autem uelut aqua, & instar maris agitabatur. Habebat etiamnum & pisces permultos, quorum aliquot torribus erant similes, nonnulli uerò minusculi carbonibus ignitis, quos Lychnuscos uocabant. Aditus autẽ unus erat, & perquã angustus. Lateri adstabat Timon Atheniensis. Ingressi tamẽ duce Nauplio, uidebamus eos qui supplicio afficiebantur, inter quos reges & primari erant plurimi: quorũ etiam nõnullos agnouimus. Videbamus & Cinyrum fumo enecari, & à pudendis pendere. Addebant

&

τῆς ἀνάσσης βίου, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς ἐκολάσθησαν. καὶ μείζους ἀπασῶν τιμωρίας ἀνήφθαι οἱ ψευσαμένοι τι περὶ τὸ βίωμα, καὶ οἱ μὲν τάλαντα συγγραφόντες, ὧν οἷς ἡ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐστὶν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους δὴ ὁρῶν ἐγὼ, χαίρειν ἔχων ἐς τὰ παρόντα τὰς ἐλπίδας· ἔδει γὰρ ἐμοὶ ψεύδους ἀπόντος εὐφημοτάτου. ἀσπασίως δὲ ἀναστήσας ἐπὶ νεῶν (ἐπὶ γὰρ ἐλιμένιζε φίλον ἡμῖν ὄντα) ἀσπασάμενος τὸ Ναύπλιον, ἀπέπεμψα, καὶ μικρὸν ὀπίσω, ἐφαίνετο πλησίον ἤδη ὄντα ἡμῶν, ἀμυχθὰ, καὶ ἀξιόλεκτα ἰδεῖν. ἐπεσχόμεθα δὲ καὶ αὐτὰ ἐπὶ τοῖς ὀνείροις ἐπὶ πλεῖστον, ἀνεχάρη δὲ πόλλ' ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὑπεφώρα, καὶ ποιβαζόμενον ἐνίοτε. καὶ ἀπολούσθη δέ ποτε ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπανεφάνη δὲ τὸ Ὕπνον λιμένα προσχοροῦν, πλησίον τῶν πυλῶν ὄντα ἐπιφανέστατον, ἔνθα τὸ ἐξ Ἀλικαρνασσοῦ ἱδρύσατο, ὡς ἐγὼ δοκῶ, μικρὸν ἐπὶ τοῦ πυλῶνος· ἐπιβάντες δὲ ἐς τὸν πυλῶνα, πολλὰς ἐνείρους καὶ ποικίλους ἐθεασάμεθα.

& ductores ſingulorum vitas, & cauſas ob quas ſupplicio afficerētur. A Maxima verò omniū pœna eis imminebat, q̃ in vita quippiā emēitiū eſſent, neq; veritatem literis mandaſſent: inter quos erat Cteſias ille Cnidius, & Herodot⁹, & alij nō pauci. Hos ergo cū viderē, bono animo eſſe cœpi. nam nullius mēdacij mihi cōſcius eram. Itaq; ad nauē mature reuerti (neq; enim tale ſpectaculū ferre ampliùs poteram) ſalutato Nauplio diſceſſi. Neq; ita multū pòſt apparebat nō procul ſomniorū inſula, obſcura illa, & vix viſu ſpicua. Habebat aūt & ipſa ſomnijs aliquid ſimile. cedebat enim accedētib. nobis, & ſubterfugiebat, ac longiùs ſe ſubducebat. Cū ergo tandem eā comprehendiſſemus, & in portū q̃ Somnus dicitur, delati eſſemus, prope eburneas portas, vbi ædes eſt Gallinaceo ſacra, ſub obſcurā veſperam deſcendimus: cumq; in portā progreſſi fuiſſemus, ſomnia multa variāque videbamus.

πρῶτον ἢ βέλτιον περὶ τῆς πόλεως ἀπάσης, ἐπεὶ μηδεὶς ἄλλος τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς, ὃς ἢ τῷ μόνῳ τῶν ἐπιμνήσθη Ὁμήρου, ἢ πάντων ἀκριβῶς συγγραφεῖ. ἔστιν δὲ περὶ πάσαν αὐτὴν ὕλη ἀνίσχνη· τὰ μὲν γὰρ δένδρα ἀπ' ὄψεως μέγιστα, μανδραγόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολύτριχα γυναικείαν· τῶν δὲ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον, ποταμὸς ἢ περιρρέει πλησίον, ὃν αὐτῶν καλέμβροι Νυκτίπορα. καὶ πηγαὶ δύο περὶ τοῖς πύλαις, ὀνόματα καὶ τούτων, τῇ μὲν Νήγριτα, τῇ δὲ Πανυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τι καὶ ποικίλος. ἔοικε γὰρ ὁμοίως πύλαι μέν σοι ἔπεσιν, ὡς ἄλλος, καθάπερ Ὁμήρου ἄρματα, ἀπὸ τινῶν. δύο μέν, πρὸς τὸ τῆς βλακείας πλέον ἐφελκύσασα, ἃ μὲν σιδηραῖ, ἃ δὲ ὑάλου πεποιημένη, καθ' ἃς ἰδεῖν ἔστιν ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν οἷά τινα φοβεροὶ καὶ φονικοὶ ἐν ἁπλοῖς. δύο δέ, πρὸς τὸν λιμένα καὶ τὴν θάλατταν· ἃ μὲν ὑάκινθος, ἃ δέ, καθ' ἃς ἡμεῖς κατήλθομεν, λιθοστρωτικαί.

Verùm de ipsa ciuitate libet ante omnia commemorare, quoniam de ea nemo adhuc conscripsit: solus aũt Homerus eius meminit, nõ ita accuratè exactéq; describit. Circa hãc undiq; circũiacet syluа. Arbores aũt sunt papauera procera, & mandragoræ, in quib. magna vis vespertilionum sedet. Sola enim hæc auis in ea insula nascitur. Flumen aũt iuxtà præterlabitur, quod ab illis Nyctipororum appellatur. Sũt & fontes duo iuxta portas, quib. & nomẽ est vni quidem Negretus, alteri verò Pannychia. Ipsa autem ciuitatis mœnia alta sunt, variáq; iridis colore similima. Enimuerò portæ sunt, nõ duæ, vt voluit Homerus, sed quatuor. Nã duæ Mollitiei căpũ respiciũt, hæc quidẽ ferreа, illa verò testa cõstructa, per quas horrenda & seva immutiáq; somnia emitti aiebant. Duæ verò alteræ ad portũ & mare, ex quib. quædã corneæ erũt, quædam per quas transiimus, ebureæ.

Ingres-

εἰσίοντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ὅτι ἐστὶ τὸ Νυκτῶον· σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα ἐκτρέφουσι δ', πανσίον τοῦ λιμνίου· καὶ τὸ ἱερὸν πανσίνητον· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, ἔφορους δύο καὶ ὑπάρχους ἐσχηκὼς πανσημάντους, Ταραξίωνα τὸν Ματαιογήνους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Κρηνῶτιν. καὶ πανσίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀμηθίας. ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ τὴν φυλακὴν ἐφρούρουν Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ἐπιμελητὴς, ταύτης περὶ ἐκεῖνον λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μὲν δὴ τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή· ἀλλ' οἱ μὲν, μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἀξιόλογοι, οἱ δὲ μικροὶ, καὶ ἄμορφοι· καὶ οἱ μὲν χρυσοῖ, ὡς ἰδεῖν, οἱ δὲ ταώνειοί τε καὶ ἰυγγώδεις. ἦσαν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ πρόβατά τινα, καὶ τραγέλαι,

Ingreſſis autem ciuitatem ad dextram eſt templum Noctis. Nam illam ex deis in primis colunt, & Gallinacenm, cui iuxta portum ſacellum dedicatum eſt. Ad ſiniſtram verò Somni regia. Is enim apud eos regnat, duobus à ſe ſatrapis & præfectis conſtitutis, Taraxione Mataeogenis, & Plutocle Phantaſionis filio. In medio autem foro fons eſt, quem Careotin appellant. delubra duo adiacent, Impoſturæ videlicet, & Veritatis: vbi & illorum eſt adytum & oraculum, cui præfectus erat Antipho ille ſomniorum hiſtrio, hunc apud Somnum honorem ſortitus. Somniorum autem nec natura nec forma eadem eſt. Nam quædam procera erant & formoſa, ſuauiaq́: quædā verò breuia & deforma. nonnulla etiam aurea, vt videbantur: ſordida item & abiecta nonnulla. Erant & mater illa alata aliquot, & monſtroſa,

νθλας, καὶ ἄλλοι, καταλιπὼν
ἐς πομπὴν διασκευασμένοι·
οἱ μὲν ἐς βασιλίας, οἷόν ἐστιν
ὕδως, οἷόν ἐς ἄλλα τοιαῦτα
διασκευασμένοι. πολλὰ δὲ
αὐτῶν καὶ ἐγνωρίζομεν, καθάπερ
καὶ ἡμῖν παραπέπτωκε. οἱ δὲ
καὶ προσήεσαν, καὶ ἐσωφοῦντο,
ὥσπερ καὶ οἰκέται ἐκ παρόντος.
καὶ ὑπαλαβόντες ἡμᾶς,
καὶ καθιστάμενοι, πάνυ
λαμπρῶς καὶ λιχνίως ἐφιλο-
τιμήσαντο ἄλλην ὑποδοχὴν μεγα-
λοπρεπῆ παρασκευάσαντες, καὶ
ὑποσχόμενοι βασιλίας τι-
νοιήσειν, καὶ σατράπας· ἔνιοι
δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πα-
τρίδας, καὶ πάνυ πόθους ἐνέβαλε
μνεῖαι, καὶ αὐθημερὸν ἀναστῆ-
ναι. ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα,
καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμά-
θομεν, καθεύδοντες ἀνοχέμε-
νοι. ἔνθεν δ', ἅμα βροντὴ με-
γάλη καταράξασα, ἐγερθέν-
τες καὶ ἀναθορόντες, ἀνέχθη-
μεν ἐκπεπληγμένοι. πρῶτοι δ'
ἐκάθιζε, τὴν Ὠγυγίαν πόσο πο-
σχόντες, διαβαίνομεν. πρῶτα
μὲν δὲ ἐγὼ πλοῖα τὰ ἐπιτη-
δεύσαντα ἐγνωκὼς ἐπεραι-
μόμην.

monstrosa, alia velut in pompam instructa, nimirum in Reges, aut Deos, aut aliquid eiusmodi. Quin & ex illis non pauca agnouimus, utpote ea quæ olim apud nos videramus. Quædam etiam nos accedebant, salutabantq́, velut familiariam & domestica. Quæ cùm nos excepissent, ac sopiissent, splendidè planè ac elegantèr tractauerunt, apparato magnifico alio diuersorio, pollicita regni aut satrapas ex nobis se facturos. Nonnulla & in suam quæque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, tursúsque eadem die reduxêre. Diebus ergo triginta, & totidem noctibus dormientes comessauimúsque apud eas manſimus. Hinc enimuero cum ingenti fragore repentè edito excitati ac consternati, saltari discessimus. Inde post tertiam diem in Ogygiã delati deferebamur. Hîc ego primùm recognatis literis, quæ scriptæ erant

μῆλα· ἐν δὲ τοιάδε· Ὀδυσσεὺς Κυκλωπεῖ χαίρειν. ἴσθι μοι, ὡς ἐκπλοῦς ἐξικόμην ἀπὸ Τροίας, πολὺ σχεδίαν καταπεπηγυῖαν μοι, ναυαγίῳ χρησάμενος, ἢ μόνις ὑπὸ Λευκοθέας ἐξεσωθέντα ἐς τὴν τῶν Φαιάκων χθόνα, ὑφ' ἧς ἐς τὴν οἰκίαν ἀφικόμενος, καὶ πλείονα πολλὰς ἐκ γυναικὸς μυησάμενος, ἐν οἷς ἐμπίπτουσι πονηρίας. ἀφικόμην δ' ἔπειτα, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου, ἐκ Κίρκης μοι γενομένου, ἀπηγθέλου. τῶν ἁπάντων ἐν ᾧ Μακάρων νήσῳ, πάνυ μέγαρον ἐπὶ τῷ ἐκείνων πόρῳ τῶν περὶ σὲ διάπλων, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ κατάρρησιν ἀθανασίαν. ἐν δὲ ἐκείνῃ κάθημαι ἀχθόμενος, ἀφίξεσθαί σε σωθέντα μὴ ἐλπίσας ἀπιστῶν, καὶ ὑβρὶ ἐμῇ, ὅσα σοι ξυνῳδήκειν. ἐγὼ δ' ἐπὶ τοῦτον ὀλίγον δὴ θαλάττης, ὄρος τὸ σπήλαιον εἰσῆλθον, οἷόν περ Ὅμηρος ἔφη, καὶ αὐτὴν τελεσιουργήσων. ἐπεὶ δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβον, καὶ ἀνέλιξα, καὶ ἐνέβλεψα πρῶτον· ἔπειτα δὲ ἐπῆλθον ἐπὶ τὸν ἐκ θαλάττης ἐπιόντα μοι ἀνδρῶνα, οἷόν περ ἐν τοῖς ἐμοῖς ἔργοις ἐπεποιήμην. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γράμματα ἀνέγνων, καὶ ἐπὶ τὸ ἔργον ἐτραπόμην. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν ἐκ θαλάττης ἐπιόντα μοι ἀνδρῶνα, οἷόν περ ἐν τοῖς ἐμοῖς ἔργοις ἐπεποιήμην. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γράμματα ἀνέγνων, καὶ ἐπὶ τὸ ἔργον ἐτραπόμην.

rant legebam. Erant autem ferè huiusmodi: VLYSSES CALYPSO S. Nolim te ignorare, quòd ubi primùm abs te discessissem rate instaurata, posteà naufragium feci, & vix à Leucothea in Phæacum regionem seruatus fuissem, à quib. domum remissus fui, ubi multos uxoris procos deprehendisse, qui rebus nostris abuterentur ad voluptates suas: quos cùm omnes confecissem, tandem ipse à Telegono, quem ex Circe susceperam, & è medio sublatus sum. Nunc autè in beatorum sum insula, vehementer dolens ob relictam, qua apud te vsus sum, consuetudinem, & ablatam abs te mihi immortalitatem. Quòd si per occasionem licebit, hinc arrepta fuga ad te veniam. Et hæc quidem quæ per literas significabantur: de nobis præterea, vt hospitio

excipereremur. Ego autem procedens parumper à mari, inueni antrum tale quale Homerus descripsit, ipsamq; laui-

na dantem operâ. Postquam verò literas accepit, admisitq;

primùm

πρῶτα μὲν ἐπισολὴν ἐπέλαμψεν· ἔπειτα δὲ πρόκλησιν ἐμὲ ἐπὶ ξυρίαν, καὶ ἀσία λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀλυσσέως ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία ἄρα τὸ ὄψιν, καὶ ἀ σωφροσύνη, καθάπερ Ὀλυσσεὺς φάσκα περὶ αὐτῆς ἐκέκραξε. καὶ ἡμεῖς ἐλαύνοντα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν ἀκηκόειμεν ἐφρασάμεθα αὐτῷ. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν, πλησίον τῆς γῆς ὑπνοῦμεν καὶ ἐκοιμήθημεν, ἕωθεν δὲ ἀνηχόμεθα, σφοδρότερος καὶ τότε τοῦ πνεύματος. καὶ δὴ χαμαθὲν ἡμέρας ἄλλο, ἐν τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κορακοκυκουθοπαρατοῖς. ἄνθρωποι δὲ ἄσεμνοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς περιπλέοντας. σκοῖα δ' ἔχουσι μίγιστα, κολοκυνθίνα, τὸ μὲν πηχῶν ἑξ· ἐπειδὰν δὲ ξηραναθῶσι, κοιλαίνοντες αὐτὰ, καὶ ἐξελόντες τὸν ἐντερέλινον, ἐμπλέουσιν, ἐπὶ μὲν τοῖς χάρμοις καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ ὀθόνης, τῷ φύλλῳ τῆς κολοκύνθης προσκαθέντες αὖραν ἐμπί-

primùm, idem abundè fecerunt, tum nos ad hospitium inuitauit, splendidèque excepit, interim de Vlysse multa sciscitata, & Penelope cuiusmodi forma esset, num ita casta esset, quemadmodum de ea Vlysses iactauerat. Nos autem ea quibus potissimùm eam delectari coniciebamus, respondimus. Digressi igitur ad nauem prope littus obdormiuimus. Manè autem soluimus, vehementiùs vento insurgente. Tandem posthidui tempestatem die tertia incidimus in Colocynthopiratas. Homines autem immanes sunt hi, ferique, qui ex vicinis insulis nauigantes infestant. At verò naues magnas habent cucurbitinas, sex cubitorum longitudine. Nam vbi exacuerint, excauata vna, & medulla illius egesta nauigant. siquidem malis arundineis vtuntur, & pro velo, cucurbitæ folio. Impetu ergo in nos facto, duabus instructis

ἐκ δὲ τῶν πλησιαιτάτω ἐμάχοντο, καὶ πολὺς λαὶ ψαυμαλπίσιν, βάλλοντες ἀντὶ λίθων δὲ κρίμματι τ λοπεπωθῶν. ἐγχωμαύλους δ' ἐποιοῦν ναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν ἄλομεν λατόπιν τ Κολοκυνθοπειρατ πλεωλίοντας τὸς Κρυοναύτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἐδήλωσαν ὑπὲρ ἐκ ἀπόντες, ἡμῶν μὴ ὁλιγωρησάντων, παρόντες δ' ἐπ' ἐκείνοις ἐναυμάχουν. ἡμᾶς δ' ἐν ζοφερῷ ὑπάροντας τῷ ἱστίῳ, ὑφιέμενοι, ἀφηλιώτας αὐτοῖς μαχομένους. ἐκ δὲ λῶν ἐάσαντες οἱ Κρυοναῦται, ἔτι καὶ πλείους (πρότερον γὰρ ἦσαν πλησίον) καὶ δὴ ἰσχυροτέρων ἡμῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς ἀκινδυνότερα, ὑπόστεγα ἡμίολια, ἀκατοειδῆ. μῆκος ἑκάστου ἡμιόλιον ἢ πήχεις, ὀργυιὰν πρωτικαίδεκα. ἐποιοῦ δ' ἀπὸ πρύμνης αὐτοῖς ἡμιπλοῦν τοῖς ναυμαλίας, καὶ

instructis classibus oppugnabant, & è nostris complures sauciabant, vice lapidum cucurbitarum grana iaculati: vt plurimùm enim comminus depugnabant. Circa meridiem verò à tergo Colocynthopiratarum videmus adnauigare Caryonautas, erant autem inter se hostes, vt postea declararunt. Nam vt eos adesse senserunt, nobis neglectis in eos conuersi, nauibus conflictabantur. At nos interea sublato velo, illisq; pugnantibus inter se relictis, cepimus fugam. Manifestò autem videbantur superiores futuri Caryonautæ, vtpote qui numerosiores essent. Nam illis classes erant quinque, pugnabantque nauibus aliquanto fortioribus. Siquidem naues habebant corticeas, è putamine nucum per medium secto exeauatóque. Magnitudo autem putaminis

cuiusq; in longũ decem & quinq; cubitos protẽdebatur. Vbi verò ab his subducti fuimus, eos qui saucij fuerãt, curauimus,

καὶ τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ἦμεν, ἀεί τινας ἐπιβάτας κεκληχόμενοι, ἡμᾶς ἔλαθον. οὔπω γὰρ δυδέκατος ὁ ἥλιος, ἢ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου κεκαινωμένος ἡμῖν, ὅθεν ἄνεμος ἐπιπνεύσας, ἐπὶ δηλίνων μεγάλων ὀχήμασι, πτερωτοῖς οὖσι δι. καὶ οἱ δηλιῆται αὐτοὶ ἦσαν ἐφεπόμενοι, καὶ ἀναγκαῖον ἦν ἱππεῦσι, ὥσπερ ἵπποι. ὡς δὲ πλησίον ἦσαν, ἀφαιρεῖσθαι οἱ μὲν ἵππους, οἱ δὲ ἱππεῖς ἦσαν, ἕκαστον ἡμῶν συνίασι βιαίως, καὶ ὀφθαλμοῖς ἐρήμοις. ἔξωθεν δὲ ἡμῶν, καὶ ἐκπεπλήγοντο, ἐκ τοῦ ἀνέμου, ἅπαντες, ἅμα φαίνοντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πεζοὶ τὸν νῆον διαφυγόντες. ἡμεῖς δὲ τὸ μὲν πλοῖον, καλύβης ἴσως, ἀπολωλεκὸς πᾶσαν ἀναπαύλης ἀνάπαυσιν καὶ ἐκείνῃ παμμιγέθη. μέσον πως ἐξέπεσον ὧν αὐτῆς τὸ πλήμυρον. ἐπέπλεμεν δὲ ἀλκυόνος, τὰ ὦα ἁλιεύς, οὐ πολὺ μέρος τῆς ἁλιείας. ἡ δὲ ἀναπλαγῆναι, μικρᾷ μὲν καταδῦναι, τὸν ναῦν ὧν ἀνέμου τ πλῆθος ὄχλου

& poſtea in armis ferè ſtatimus, ſemper inſidias quaſi piam ſubueriti. neque id quidem immeritò. Nondum enim occiderat ſol, cùm de inſula quadã deſerta circiter viginti viri delphinibus prægrandibus inſidentes nobis adequitabant. Erant autem hi prædones, quos formoſ ac ſtabiles ferebant Delphinet, perinde ac equi ſubſultantes, & hinnientes. Cùm autem iam propè adſtarent hinc atque hinc diuiſi, nos aridis ſepijs, & cancrorum oculis feriebant. Verùm cùm nos ſagittaremus & iacularemur, non poterant ſubſiſtere, ſed magna parte eorũ ſaucia, ad inſulam confugerunt. Circa mediã verò noctem cùm tranquillum eſſet mare, non aduertentes in Alcyonis nidũ incidimus. Erat enim eius circuitus ſtadiorũ ſexaginta. Inſidebat aũt illi Alcyon, fouebatq; ouum, nido haud multò maior: quæ cùm enim

laret, parũm abfuit quin alarum vento nauem ſubmergeret.

fuga

ἔχιδ γοῶν φάσγανος, γοερὰν
τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐπὶ-
βάντες δ' ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη
φαινούσης, ἰθυόμεθα πρὸς
ἠιόνα, σχεδίας μεγάλης πρὸς
σιτοπῶμαν, ἐκ δρυῶν συμπε-
φορημένῳ. ἐπὶ τῇ δὲ ὠὰ πρό-
τακτα, ἕκαστον αὐτῶν Χίου
πίθου στενοχωρίτερον. ἤδη
μὲν δὴ καὶ νεοσσοὶ ἐνδοθεν
ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρωζον. ἐπὶ-
κειται δὲ ἀμφοῖν ἀετὸς ὢν τῶν
ἐσθιόντων, νεοσσὸν ἁρπάσας
ἀπέπτατο, ἄκοσι γυπῶν ἀδρό-
τερον. ἐπεὶ δὲ πλείους ἀπε-
σχόμεθ' ἀκαλιδος, ὅσον πεδίοις
ἑξακοσίοις, τέρατα ἡμῖν μεγά-
λα καὶ θαυμάσια ἐπεσήμαι-
νεν· ὅτε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χε-
νίσας ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ
ἀνεβόησεν. καὶ ὁ Λυσιφρόνης
Σκίνθαρος, φαλακρὸς ἤδη
ὤν, ἀνεκόμησεν. καὶ τὸ πάντων
ἤδη παραδοξότατον· ὁ γὰρ ἱ-
στὸς ἐν νηὶ ἐξεβλάστησε καὶ κλά-
δους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐ-
καρποφόρησεν. ὀψὲ δὲ καρπὸς ὢν
σῦκα, καὶ ἀφύλακτα μεγάλα, ὑ-
πὸ πίκρας. ταῦτ' ἰδόντες,
ὡς

fuga enim se proripuit, edita tristi quadam & lamentabili voce. Nos igitur iam die apparente videmus nidum ingenti naui similem ex arboribus congestum. Inerant autem & oua, quorum vnumquodque Chio dolio erat capacius. Atqui & pulli iam intus conspiciebantur, & crocitabant. Cùm igitur vnum ex ouis securibus præcidissemus, pullum implumem vigmi vulturibus ampliorem eduximus. Vbi verò propè ducentis stadijs à nido digressi fuimus, mira & insuitata prodigia nobis obuenêre. D *Nam qui in prora erat chenîscus, subitò alas emisit, & exclamauit. Porrò gubernator Scintharus cùm iam caluus esset, capillos produxit, & quod est omnium inusitatissimum, ipse malus nauis germinauit, & ramos propagauit, atque in vertice fructum edidit. Erant autem eius fructus fici, & uuæ permagnæ, nec dum satis maturæ. Hæc postea quam vidimus,*

ὡς τὸ ἀκὸς ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα θεοῖς θύσειν, ἀπρέπειαν ψαι τὸ ἀποκοῦσαν τῶ φαντάσματος. ἔπειτα προῆλθομεν ἐπὶ πλέον τῆς ὁδοῦ, ἐλθόμεν ἐπὶ ὕλην μεγίστην, καὶ κάσιον, πυκνὸν καὶ λυπαρὸν πρὸς ἡμᾶς τὴν ἀκάσαμψ ἄπορον ὄν. τόθ' ὡς πλάνας ἄδυσσον, ἀείσοις λιγέθροις καταφυτεύομενον. ἀσπὶς δὲ τὰ λιγέθρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπιπολίονται. πλησιάσαντες δ' ὅρ, καὶ τὸ πᾶν καταναήσαντες, ἐν ἀπόρῳ ἠχόμεθα, τί χρὴ δρᾶν· ὅτι γὰρ δεῖ τὸ λιγέθρων πλεῖν λιωατὸν ὡς, συνεὰ γὰρ καὶ πυκνοῖς ὑπάρχειν, ὅτ' ἀναφανεῖ ῥᾴδιον ἰδεῖν· ἐγὼ δ' ἀναβὰς ἐπὶ τὸ μέγιστον λιγέθρων, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπήκανα, ὅπως ἔχοι. καὶ ἰδόντων ἐπί τινος δίστ μὲν πρωτάκουσα, ἢ ὀλίγῳ πλείης, πλὴν ὕλης δσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ἠχόμενον. καὶ δὴ ἰδόκει ἡμῖν, ἀναθεμένοις πλὴν ναῦν ἐπὶ πλὴ μέσῳ τῶν λιγέθρων (συνεὰ γὰρ ὡς) ὑπερβιβάσαι, ἀ Λυ-

non iniuria turbati sumus, deos precati vt portentosam visionem auerterent. Nondum autem quingentis stadijs processeramus, cùm videremus syluam magnã & frondosam pinis et cupressis. Nos autem arbitrabamur continuum esse, verùm erat gurges, cui fundus non erat, arboribus, quæ radices non haberent, totus consitus. Ipsæ tamen arbores immobiles stabant, ac erectæ, ac si supernatarent. Cùm ergo accessissemus propiùs, & totã rem animaduertissemus, dubitabamus quidnam fieri conueniret. Nam p arbores nauigare haud facilè erat, quòd densæ ac contiguæ essent: neque reuerti facilè videbatur. Itaque ascendens in altissimam arborem, contemplabar quomodo se haberet, quæ sequerentur: atq; sylvã video supra quingentos stadia aut paulò pauciora porrectam, aliumq; vidi Oceanũ succedere. Tũ ibi visum est nobis nauem in arborũ frondes, (erãt enim densæ) &, si fieri

ἐ ἀνωλκίμεθα, ἰς πλῶ ἐτίραν θάλασσαν, ἢ ἔτως ἐποιοῦμεν· ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν μάλα μιγάλῳ, ἢ ἀνατιθέντες ἐπὶ τὰ ξύλα, μόλις ἀνημισάμεθα, καὶ θέντες ἐπὶ τ' ἀλάδων, πετάσαντές τι τὰ ἱστία, ἐπλέομεν ὥσπερ ἐν θαλάττῃ ἐπαίομεν, τ' ἀνέμε πνεόντων. ἐπισυρόμενοι. ἔνθα μοι καὶ τὸ Αντιμάχε τοῦ ποιητοῦ ἔπος ἐσῆλθε· φησὶ γάρ πως ἐκεῖνος, Τοῖσι δ' ὑλήεντα δι' πλόον ἴρχομένοισι. Διπλαθόντες δ' ὅμως πλῶ ὅλλω, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως ἐπεσάγοντες πλῶ ναῦν, ἐπλέομεν διὰ μάλα θαρρῆ καὶ λιωγὸς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπίσημόν τι χάσματος μιγάλε, ἐκ τοῦ ὕδατος διϊσταμένου γινομένῳ καθάπερ ἐν τῇ ξηρᾷ ποταμίου ῥοῦ ἐπὶ πολλὰ στάδια γινόμενα διαχωρίσματα. ἃ μὲν οὖν ναῦς, καθιλόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔσω, παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατηνέχθη. ἁρπάσαντες δὲ ἡμᾶς, ἐφ' ὧμων βάσαντες, ὄρος ἀδίαν χιλίων, μάλα φοβερὸν καὶ παράδοξον· ἐστὶ γὰρ

si fieri posset, in aliud mare transferre. quod & fecimus. Nam nauē magno fune colligauimus, ac in arbores conscendimus, eamq; ægrè in altū eduximus. quam cū supra ramis demisissemus, explicatis velis velut in mari vento impellētē nauigabamus. Hīc & mihi Antimachi poētæ versus in mentem venit. Nam & quodam loco ille ait:

Iis qui syluosum tentant per cærula cursum.

Superata tamen aliquando sylua ad aquā deuenimus, vbi demissa naui p puram & lympidam aquā nauigabamus, donec ad hiatum quendam magnū, qui aqua hinc atq; hinc diuisa contigerat, peruenimus, quemadmodū in terra à terræmotu nonnunquam voragines fieri videmus. Nauis autem mox detractis velis facilè constitit, quanq; parum absfuit quin in præceps delaberetur. At nos perspicientes videmus voraginem perq; horrendā & incredibilē, ad mille ferè stadia patēre. Nā

γὰρ τὸ ὕδωρ, ὅσον μιμικὸν σμῆνος. περιβλέποντες δὲ καὶ τὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν γεφυραν ἐπεσταγμένην, ὕδατος σανίδινου καὶ τὰ πλάγια, κατὰ πλῆθος ἐπιφάνειαν, μᾶλλον δ' ἑτέρας θαλάττης, εἰς ἣν ἐκ τέρας ἐξερέουσα. προσπλάσαντες οὖν τῇ μέσῃ, κατ' ὀλίγον παρεβάλομεν, τὴν μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεραιωσάμενοι, ὅ τοτε προσδοκήσαντες. τοιγαροῦν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πλάγός τι προσωπεῖον, καὶ νῶτος μεγάλη, ἀνθρώπους συνοικοῦσα. ἐνίκων δ' αὐτοὺς ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι, λίραλα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀναβάντες δ', προσήμεν ὑφωσόμενοι, διά τοι καὶ σιτία ληψόμενοι, ἃ πολλῷ ἀπεδεήμεν· οὐκ ἔτι γὰρ ἔχομεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλησίον εὑρομεν, ἄλλο δ' οὐδὲν ἐφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ πόρρωθεν ἀκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέλην ἅμα βοῶν κατ' ὀλίγον προχωροῦντες, ἐπέπεσμεν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ ἰδόντες, ἡμᾶς ὠφίλησαν, καὶ

aqua velut vtrinq; diuisa stabat. Circũspicientes autẽ ad dextrã videmus procul pontẽ extructũ, aqua duo maria iungente, quãtũ ad superficiẽ attinet, & ex alio mare in aliud defluente. Incumbentes igitur remis ad illud delati sumus, ac multo labore praeter spẽ traiecimus. Hinc nos suscepit mare placidũ ac mite, insulãque non magna, ad quam facilis erat accessus. Hanc autem incolebãt Bucephali, homines feri ac agreſtes, cornutiq;, cuiusmodi apud nos E Minotaurum fabulantur fuisse. Descendentes igitur ibamus aquatũ, et si vbique fieri posset, commeatũ comparaturi. iam enim nobis defecerat. Et aquas quidem illic nõ procul inuenimus, & praeterea nihil apparebat, nisi fortasse quòd mugitus ex eo ber non longè exaudiebatur. Arbitrati igitur bouum esse gregem, paululum procedentes in homines incidimus. At illi vbi nos viderunt, mox insectati sunt, & tres

πᾶς μὲν τῶν ἑταίρων λαμ-
βάνειν. οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν
ἀναλαβὴν ἐτράπομεν. ἔν-
τα μὲν τοι πάντες ὁπλισάμε-
νοι (οὐ γὰρ ἐῴκει ἡμῖν ἀτιμω-
ρήτους περιιδεῖν τοὺς φίλους) ἐμ
πίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ
λοιπὰ τῶν ἀνῃρημένων διαρ-
πάζοντες. φοβήσαντες δὲ πάν-
τας, ἐδιώκομεν, καὶ κρατήσα-
ντες, ὅσον πεντήκοντα, καὶ ζῶν-
τας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν,
καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν,
τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σι-
τίον μέν τοι οὐκ ἦν, ἔνδομεν. οἱ
δὲ ἦσαν παρόντες ἀποφάτ
τειν τοὺς παπαλημμένους. ἐγὼ
δὲ οὐκ ἐδοκίμαζον· ἀπὸ δόξης,
ἐφύλαττον αὐτούς, ἄχρι δὴ
ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφά-
λων πρέσβεις, ἀπαιτήσοντες τοὺ
λύτρους τοὺς σωθεντημένους.
σωτήριον δὲ αὐτῶν ἀγανόν-
των, καὶ γοερόν τι μυκωμέ-
νων, ἅσπερ ἱκετεύοντων. τὰ
λύτρα δὲ ἦν ταῦροι πολλοί, καὶ
ἐχθροὶ ξυροὶ, καὶ ἐρόμματα, καὶ
ἁλφοὶ τέτταρες, πᾶς ἑκάστη
πόδας ἔχων· δύο δὲ τῶν ὀπι-
σθίων,

tres è comitum numero ce-
perunt, reliqui verò ad ma-
re confugimus. Hinc nos
vnà omnes armis instructi
(neque enim socios inultos
negligere consilium erat)
irruimus in Bucephalos, qui
iam interfectorum carnes
inter se [illegible]idebant. Ter-
refactos igitur ad vnum
persequuti sumus, & cir-
citer quinquaginta interfe-
cimus, captis ex illis duo-
bus viuis: ac iterum reuer-
si sumus, captiuos nobiscum
trahentes. Porrò commea-
tus nihil offendimus: qua-
re nonnulli suadebant vt
captiui iugularentur. at mi-
hi non probabatur: verùm
vinctos seruaui, donec le-
gati à Bucephalis repete-
rent, redimeréntque captiuos. Intelligebamus autem eos ex nutibus, & tristi quodam mugitu què edebant velut supplicantes. Erat autem redemptionis precium, multi caſei, & sicci pisces, & cepe cum ceruis quatuor, quorum vnicuiq; tres duntaxat essent pedes: duo quidem in parte posteriore:

ὦμεν, οἱ δὲ πρόσω ἰσχύνα συμπεφυκὼς μέρος. ἐπὶ τούτοις ἀφιέντες τὰς σιωπηλυμμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη γὰρ ἰχθύες τινὲς ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνια παραπλήσια, καὶ ἄλλα, ἐπόσα γῆς πλησίον ὄντες, σημεῖα προφαίνει. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἴδομεν, ἀνωμάλῳ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους. αὐτοὶ γὰρ, καὶ ναῦται, καὶ νῆες ἦσαν. λίξα δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ σκέλη (μεγάλα δὲ φύουσιν) ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τὰς πολλὰς ἀνατείνοντες, ἐμπνέοντος τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον. ἐκεῖ δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φυσῶν ἀναβάθρας, ἐφέζαντο δύο δελφῖνας, ἅπλοῦν τι, καὶ ἰθυόχωρον· οἱ δὲ προϊόντες, ἐπισύροντο τοὺς φύσας. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἀδίκουν, οὔτε ἔφοβον, ἀπ' ἄλλων δὲ ἀδικῶν τινα καὶ ἀρπαζόντων, τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ πλοῖον θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοπούμενοι. ἐπὶ-

steriore: nā quæ in anteriore erant, in vnum concreuerāt: His cōditionibus redditis eæ ptiuis, vnum tantū diem commorati recessimus. Iam inde nobis pisces apparebāt, & aues præteruolabant, & eiusmodi alia, quæ terræ vicinæ signa solent esse, occurrebāt. Neq; verò multò pòst homines vidimus, quā nouo & insolito more arte nautica vterentur. Ipsi enim simul et nautæ & naues erant. Libet aūt nauigationis modum indicare. Resupinati super aquā iacebant, erectis in altum pendentibus: nam illa grandia ferunt. ex illis interū extendebāt, & manibus pedem tenebant, ac incidente vento nauigabāt. Post hos & alij subere trahebant. Hi nulla nos iniuria affecêre, neq; fugerūt, sed intrepidè et pacatè vehebantur, nauis nostræ figuram admirati, & vndique circumspectiātes. Sub vespe-

rum

ἦμεν ἔνδον, προσιχθεὶς μὲν οὐσ-
ὐ μεγάλως, διατριβὴν δ' ἄυτη
τὴν γυναικῶν, ὡς ἐνομίσθημεν,
Ελλάδα φωνὴν προϊεμένων.
προσίσαν δὲ, καὶ ἠσπάζοντο, πάνυ ἱλαρῶς
ἀνασωζόμεναι, καλαὶ πᾶσαι,
καὶ γαῦνοι δὴ, τοιαῦτας χι-
τῶνας ἐπισυρόμεναι, ἃ μὴ οὐ
νῦν ἐκαλοῦτο Καβαλίσαι, ἡ
δὲ πόλις ἄυτη, Υδαμαρδία.
λαβίσαι δ' ἓν ἡμᾶς αἱ γυναῖ-
κες, ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε,
καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μι-
κρὸν ὑποστὰς (ἐδεδίειν γὰρ ἑκάστη ἅμαρ
τοῦμαι) ἀκριβέστερόν τι πε-
ριβλέπων, ὁρῶ πολλὴν ἀνθρώ
πων ὀσμὴν, καὶ ἀφανίας λείψανα. καὶ
τὰ μὲν βοῶν ἰσάνας, καὶ τὰς ἐ-
σίας συγκαλεῖν, καὶ ἐς τὰ
ὄπλα χωρεῖν ἐκ ἐδοκίμαζον·
προσκαισάμην δὲ καὶ τῷ μα-
λάττειν, πολλὰ ἀνακόμιζων αὐτὴν,
ἀφυγιεῖν ἐκ τῶν παρόντων
κακῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, ἐξ ἑ-
κούσης ἀφιεμένης, ἄδορ τὰ
σφέλαν ἐγυμνοῦς, ἀπ' ὄνου ἐ-
πάς. καὶ δὴ σκοπάμην τὸ
ξίφος, συναμβάλω τι αὐτῷ,
καὶ

ram autem appulimus ad in-
sulam non admodum ma-
gnã, quæ, vt arbitrabamur,
à mulieribus Græca lingua
loquẽtibus habitabatur. Nã
nos accesserunt, & excepe-
runt, salutârunt q́, meretriciè
admodũ comptæ ornatæ q́,
ac formosæ omnes ac iuuen-
culæ, talares tunicas secũ tra
hentes. Insulæ quidem nomẽ
erat Cabalusa, ciuitatis ve-
rò Hydamardia. Susceperũt
ita q́ nos mulieres, & secum
quem q́ singulæ abduxerunt,
ac hospitem fecerunt. Ego
verò cunctabundus substiti.
nihil enim fausti ominabar:
circunspiciens q́ diligentiùs,
video multorum hominum
ossa, & caluas passim iacẽ-
re. Vt autem clamorem su-
scitarem, & socios conuoca-
rem, ac ad arma prosilirem,
non placuit: verùm accepta
in manus malua, enixè ora-
bam eam, vt ex præsentibus
malis euaderem. ac paulò
pòst cùm ministraret hospi-
ta, vidi non mulieris crura,
sed vngulas asini. Ibi mox & eam eductо gladio corripio,

καὶ λέσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκεινον. ἐ δὲ, ἄκουσα μέν, ἔφη δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασσίους γυναῖκας, Ονοσκελίας προσαγορευομένας, προσλὺ δὲ ποιεῖσθαι τὸς ἐπιδημοῦντας ξένους· ἐπεὶδὰν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτοὺς, συμφυηθέσας, λοιμωμένοις ἐπιχαροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκεῖνα μὲν κατέλιπον αὐτοῦ λιθομύλῳ, αὐτὸς δὲ ἀνιὼν ἐπὶ τὸ στέγος, ἐδόμην τι, καὶ ζοὺς ἐταίρους συνεκάλεν. ἐπὴν συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, ἡ πάρ ὀσᾶ ἐδάκνυον, καὶ ἦγον ἅπαντες τὸν λιθομύλῳ. ἐ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν. ὅμως δὲ τὸ ξίφος τῆς ἐς ὕδωρ ἔκαθεν, παρέμενον τὸ γ' αἷμα ἐφαίνετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλέομεν. καὶ ἐπὶ ἡμέρας πέντε, πλοῦ τι ἤπειρον ἐφορμέμενοι, ἀπάρομεν ἔναντι πλοῦ ἀντιπείραν τῆ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ ἐκαμένῳ. προσκυνήσαντες δὲ, καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελλόντων ἐπυθόμεθα.

& vindictam de omnibus interrogo. Illa autem, etsi inuita, fassa est tamen se mulieres esse marinas, quæ Onoscelees appellantur, vesciq; peregrinis hospitibus. Vbi enim, inquit, eos iam temulentos reddidimus, illis concumbentes, dormientes inuadimus. Hæc postquam audissem ego, illam quidem vinctam reliqui, verum supra tectum ascendi ipse, & vociferabar, conuiteq; conuocabam. Qui vbi conuenissent, illis totam rem indicabam, & ossa ostendebam, atque intrò ad vinctam ducebam. At illa protinus in aquam versa est, & euanuit. ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illaq; mox sanguis effecta est. Ocyùs igitur nauem repetentes abnauigauimus. Hinc postquam illuxit dies, conspecta terra, coniecimus esse eam, quæ nostro orbi opposita est. Procidentes itaque, atque precati, quid esset futurum dispiceremus.

Quibus

καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ὀπίσω ἀναχωρῆσαι· ἄλλοις δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν, ἀναλαβόντας δὲ ἐς τὸ Μισόγαιαν, παραβαλεῖν τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χάλαζα σφοδρὸς ἐπέπεσε, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος ὠλιγωρίᾳ, λίθοις ἐσυντρίψαμεν. ἡμᾶς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἔχοντας, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τις ἦν, ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν, τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενηνεγθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν τοῖς νήσοις, ἢ ἐν ᾗ ἀεὶ, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐν ᾗ νυκτὶ, ἢ ἐπὶ ἐξήλθομεν, παρά τι τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ τοῖς Ονοσκελέσι· τάδ' ἐπὶ γῆς, ἐν τοῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

Quibusdam autem placebat aſcendere duntaxat, & rurſum redire: aliis verò illic relicta naui, ad terræ meditullium proficiſci exploratũ incolas. Interea cũ hæc cogitaremus, oborta vehemens tempeſtas, nauẽ littorẽ impactam cõminuit. Nos verò ægrè enatauimus, armis, & quod quiſq; poterat, ſecũ correptis. Hæc autẽ & huiuſmodi fuêre, quæ mihi, donec ad alteram terrã venirem, contigêre, nimirum quæ in mari, & inter nauigandum, in inſulis, & in aëre, & quæ poſtea in ceto, & cum ab illo exiſſemus, quæ apud Heroës & Somnia, poſtremò quæ apud Bucephalos, & Onoſceleas: cætera autẽ quæ in terra acciderũt, ſequentibus libris enarrabo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

4 MOMO placuit.] *Lucianus hic alludere videtur ad id quod de Momo ſcripſit Ariſtoteles de partibus animalium libro 3. cum naturam incuſaſſe, quòd bobus cornua in capite, non in armis potius addiderit, videlicet quòd vehementius poſſint ferire. Idem Lucian. in Nigrino: Momus, inquit, reprehendebat*

tauri artificē Deum, qui nō præposuisset oculis cornua. Is aūt reprehensionis cōsuetudinē: Deus apud priscos fuit habitus, quādo etiā virtutis, morbiq;, & multis etiā pestib. sua illis præfecerunt numina. Hunc Hesiod. poëta in Theogonia Noctis filiū prodidit, absq; genitore. b Galatheæ Nereidi.] *Nerei filiæ, quæ dicitur quasi lactis filia Galathea.* c Tyro.] *De ea habes Dialogū, inter Deorum dialogos Neptuni & Enippes: Item in Philopatre.*

d Ad prorā aūt.] *Proditum est à veteribus, poëtis, esse quasdam in Oceano insulas, ad quas post mortē deferantur eorū animi, qui sanctè religioseq; vixerint. Ibi eos inter se incundissimè ac suauissimè vivere, in amœnissimo quodā prato, quod gemmeis floribus oculis naribusq; gratissimorū varietate perpetuò distinctis picturatumq; sit. Nunquā non illic vitere cælū, frondere arbores, pubescere herbas, videre omnia, spirare assiduè mollissimos zephyros, quorū flabellis arborū coma lenitur ventilata, placidissimo murmure aurib. blandiantur. Eò accedere innumerabilem vim ac copiā immortaliū auiculārum, quæ vsq; & vsq; liquidissimos cantus tenui gutture fundentes, intimos animi sensus incredibili voluptate permulceant. Fratū ipsum perennibus risibus variè intersecari, quorū aqua nitidissima ad versicolores lapillos molliter fractā & allisa susurrio efficiat dulcissimū. Ita, quæ flosculorū ambrosios odores exhalantiū suauitate, qua zephyrorū viridantib. arborū ramis illudentium sibilo, qua volucrū concentibus, quā blande murmurantiū rivulorū strepitu beatos illas mētes indefinenter hilarari. Ergo alios ad Orphei, Amphionis ve lyram choreas agere, alios psallere, alios corollas texere, alios in herba fusos, quā tellus tremulis laurorū ac myrtorū opacatur vmbraculis, iucundissimos sermones conferere. Humi ipsam opū suarū prodigā, sine vllo cultu, ter quot quot annis, vberitate summa alimētorū copiā eis suggerere, ac subomini strare. Hæc aliaq; similia de insulis beatorū post Homerū alij poëtæ, atq; Lucianus nostrer hic & de Luctu, vt dixi, fabulātur. Imò Lucianus summa festivitate hanc fabulā repræsentat & eludit.* e Regnare in ea Cret. Rhadā.] *Rhadamanthus Lyciæ rex, filius Iouis ex Europa, Minois & Aeaci frater, vir iustissimus. Vide Virg. 6. Aen. & Seruium in eundē.* f De Aiace Tel.] *Occubuit ad Troiā, vt scribit, Sophocles in Aiace & Cretēsis Dictys in bello*

ma

viabelli Troiani. g Theſeo al. eſſe mul.] *Theſei plures mulieres fuiſſe ſcribit Plutarchus in ipſo Theſeo.* h Hi corpora non hab.] *Hoſpites neminẽ omnino vident, ſentiunt tamen ingentẽ cõcurſum fieri ad littus, hominũ congratulantiũ ijs qui recentes venerunt, eos q; maxima cũ lætitia excipientium.* i Qui Elyſius voc.] *In quo animas boni meriti antiqui trãſire exiſtimabãt, & beatorũ inſulas eſſe dicebãt, vt autor eſt Seruius.* k Cũcta aff. vẽti.] *Homerus Fauonium inter oẽs ventos admodũ ſeremũ flare per cãpos Elyſios dixit.* l Homeri verſ.] *Nullius opera in tãta celebritate & laude fuerũt apud veteres quàm Homeri, ita vt maxima rediret fama ad eos, quos in ſuis ſcriptis vel ſemel nominaſſet. Eius ſunt duo præcipua poëmata, Ilias & Odyſſea. in hac Vlyſſis deſcribit errores: in illa verò bellũ Troianũ, ac potiſſimùm Achillis geſta. Homeri aũt poëmata quanti fecerint Athenienſes, quãq; vtilia eſſe ad inſtãmandos honeſtatis ac dignitatis amore animos iudicãrint, hinc exiſtimari licet, quod legẽ tulerunt, vt quinto quoq; anno in Panathenæis, eius vnius ex omni poëtarũ numero carmina publicè canerentur. Ita enim cogitabant, leges præcipere quidẽ, quid faciendũ, fugiendũq; ſit, ſed, propter breuitatẽ, non docere: at poëtas, qui vitã hominum imitantes, res præclarè & fortiter geſtas copioſè exponerẽt, easq; propemodũ ante oculos cõſtituerent, aptiores eſſe ad perſuadendũ. Similẽ honorẽ habuerũt Aeſchylo, vt diximus, aduerſus Indoctũ inferiũs.* m Steſichorus, & ipſi Hel. recõ.] *Steſichorus poëta propter Helenæ vituperationẽ oculis captus nõ prius, niſi placato palinodia oblaſo numine, videre potuit. De eo in Macrobijs.* n Oẽs quidẽ ſemideos.] ἡμιθέους. i. ſemidei nõ integri dij, neq; homines, ſed altero parẽte diuino, altero humano: aut ſemidei, ratione virtutis, qua ſupra humanã naturã aſcendebãt proximè ad diuinã? vel, qui in natura humana, virtute diuina prædicti erãt. *Tertullianus quatuor Gentiliũ deorũ differẽtias fuiſſe ſcripſit: quorũ quidã ſelecti, & maiorũ gentiũ dij vocati ſunt; quidam ſemidei & heroës: quidam medioxumi: & quidam ſemones. Selectos deos credidit antiquitas eos, quib. maior ineſſet poteſtas, & 24. excogitauit hiſce nominibus: Iupiter, Saturnus, Ianus, Apollo, Genius, Mercurius, Mars, Vulcanus, Neptunus, Cupido, Orcus qui dicitur Pluto, Liber pater. Duodecim deorum ſelectarũ nomina: Iuno, Tellus, Ceres, Lucina, Diana,*

Minerua, Venus, Vesta, Thetys, Bona dea, Isis, Themis. Semideos vocarunt antiqui viros probos, & fœminas sanctimonia vitæ spectabiles: vt Aesculapium, Herculem, Romulum, ex hominibus assumptos in cœlum. Semones verò dixerunt, qui à lunari globo & à media aëris regione potens in terram imperium habent, & dominium in reliquas creaturas: quales fuerunt Vertumnus, Hippo, Priapus. Medioxumos nũcupârunt eos, qui non diocris essent potestatis, & minorum Gentium dij, quorum numerus planè fuit incognitus. Nam eò superstitionis deducta fuit antiquitas, vt cuilibet numini, elemento, herbæ, radicibus arbori & fructibus terræ, deum assignauerit. Syluis & montibus quatuor deos attribuerunt: Faunos, Panes, Satyros & Syluanos. o Deeo affirmant.] *Iupiter in Ba accusato Homerum vocat cæcum & præstigiatorem. Thersites itidem in Mormorum dialogo. Martianus lib. 1. de nuptijs Philologiæ, cæcutientem Maronem dixit. Alij adeò pauperem fuisse dicũt, vt non esset illis vnde sumptus puero à quo doceretur, impenderet. Fecit nominis eius claritas, vt quem vinum, rebusq; omnibus egentem nemo agnouerit, nunc multæ Græciæ vrbes certatim sibi vendicent, adeò vt quibus potissimùm credere debeamus, non facilè fuerit discernere. Quod etiam testatur Cic. pro Archia: Homerum, inquit, Colophonij ciuem esse dicunt suum, Chij suum vendicant, Salaminij repetunt, Smyrnæi verò suum esse çonfirmant. Itaq; delubrum eius in oppido dedicauerunt. Multi alij præterea pugnant inter se, atque contendunt. Extat de ea re distichon Græcum apud Gell lib. 3. cap. 11.* p Euphorbi nomine.] *Troianus fuit adolescens Panthi filius, fratre Hecuba, teste Homero Iliad. 17. Interfectus à Menelao. Eum fuisse tempore belli Troiani dixit Pythagoras: vt est apud Laertium in Pythagora, & Ouid. lib. 15. Metamor.* q Pauonum pennis.] *In pauonis cauda Iunc Argi oculos posuisse dicitur. Ouid. in fine 1. Metamorph.* r Impiorum loco plecterentur.] *Sceleratorum. Impius autem dicitur in deos, in patriam, & in parentes. Cic. 3. Tusc. Qui in parentes vultu mobili, torto, acerbo, importuno est, quamuis eos, neque dicto, neque facto vllo lædat, is impius est: quo verò parentes pulsat, aut necat, maximè impius est.* s Phalaridem Agrigentinum.] *Hic*

Agrigen-

Agrigentinorum tyrannus, cui Perillus taurum aneum fabricatus, quo impositi noxij dum torrerentur, tauri mugitum reddebant. Tandem vniuersa Agrigentinorum multitudo in eum impetum fecit, quòd nescirent modum pœnis statuere. De eo Seneca lib. de Clem. 2. c. 4. Illos ergo crudeles vocabo, qui puniendi causam habent, modum non habent, sicut in Phalari, quem aiunt non quidem in homines innocentes, sed super humanum ac probabilem modũ seuisse. Huius meminit quoque idem Seneca lib. de Ira 2. t Et Busiridem Aegyptium.] *Busiris rex Aegyptiorum Neptuni & Libyæ filius, qui Thrasij consilio hospites immolabat incognitos, & nullius criminis reos, vt eorũ sanguine pluuiam eliceret, cuius penuria Aegyptus nouem annis laborauerat: tandem ab Hercule interemptus, vt quidam tradunt. Nam Strabo lib. 17. fabulã esse putat, quod de eo memoriæ proditum est. De eo Seneca eodem lib. de Clementia 2. c. 4. Crudelis qui ignotos homines & obuios, non in compendium, sed occidendi causa occidunt, nec interficere contenti, seuiunt: vt Busiris ille.*

u Diomedem Thracẽ.] *Diomedes rex Thraciæ, dum equos suos humana carne aleret, in Tyrida oppido truculẽtus, ab Hercule equis ipsis ad deuorandũ obiectus est. Ouid. 9. Metamorph.*

Quid quũ Thracis equos humano sãguine pingues
Plenaq; corporibus laceris præsepia vidi?
Vsq; deieci? dominũq;, ipsosq; peremi? x Scironem.] *Latronem insignem, qui proximos Megaris scopulos insidens, in viatores prætereuntes nullo non crudelitatis genere seuiebat. Hunc tandem Theseus dicitur occidisse.* y Et Pityocampten.] *Schinin insignem latronem, qui circa Isthmi initium, teste Pausania, miro crudelitatis genere seuiebat. Apprehensas enim proceas in terram flectebat, & quos pugna vicisset, hos alligatos sinebat in aërem efferri, quocirca cum vtraque arbor alligatum ad se traheret, vinculiq; nodus in neutram lacerabatur partem, sed vtrinque pariter conuelleret, eueniebat, vt quo alligatus esset, laceraretur. Eodem pacto ipsum quoq; Schinin Theseus dilaniauit, viamq; quæ ex Trœzene Athenas ducit, latronibus infestam, tutam reddidit. Ouid. lib. 7. Aen.*

Occidit ille Schinis, magnis malè viribus vsus. *Pityocampte, hoc est, pinuum incurvator appellatus est etiam in*

apologia

apologia contra eum qui dixerat: Prometheus es in verbis, in fl-me. Z Admonuit autē.] *Cùm ex insulis fortunatis dimitteretur, fingit se à Rhadamantho admonitum, tria obseruare. Ne gladio ignem diuerberaret, siue dissecaret. Quid autem sibi velit, apud Pythagoram, non facilè fuerit augurari.* D. *Hieronym. atq; etiam* Cyrillus, *impudentē, ac ira percitū animum, verborum asperitate (is enim gladius est) non esse lacessendū exponunt. Diogenes, potentiorum iracundiam non incitādam interpretatur, cui sententiæ subscribit etiam Plutarch. Et Horat. cùm in Sermonibus dixit:* Atq; ignem gladio scrutare, *nihil aliud sibi voluit, nisi admonere nos, ne magnorum hominum indignationem aduersus nos prouocaremus, lacesseremúsve. Lucianus, Basilius & Plato, rem quæ neq; vsui, neq; efficaciæ respōdere possit, non solicitandam attendendámve, hinc figurā sicari arbitrati sunt. Cui similia hæc, Aquam in mortario tundere, & laterem lauare. De quibus vide Erasmum nostrum.* A Maxima verò omniū.] *Lucianum hîc cùm in campis Elysiis, diuersa nocentium genera grauissimis pœnis affici, se vidisse refert: acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait, quorum Herodotū Ctesiamq; principes ponit, facetissimè aque, sed id animo spectasse subiungens, quippe qui nullius sibi mendacij esset conscius. Idem etiam in eo Dialogo, qui φιλοψευδὴς ἢ ἀπιστῶν inscribitur, veteres Græcos, præcipueq; Herodotū Ctesiamq; Cnidium, atq; his superiores: & Homerum denique etiam scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos quibus sua ipsi recitabant, sed ad posteros quoque, quasi per manus tradita, pulcherrimis verbis metriśq; seruata peruenirēt. Lucianū de ijs scriptoribus iudicium non est improbandum, cùm & alij Græci complures in eadem fuerint sententia: Strabōq; at Diodorus Siculus, non semel eos nugatos asserit.* B Et vix à Leucothea.] *Cic. lib. 3. de Nat. deor. Quid deinde? Ino dea dicitur, quæ Leucothea à Græcis, à nobis Matuta dicit, cùm sit Cadmi filia.* C E medio sublatus fum.] *Quomodo verò id factū sit, Didymus satis succinctè refert: ait enim: οἱ ναύκληροι τὸ ἐπὶ πλέον αὐτῶν πλοῦτον, τὸ κέρδος καὶ ὀδυσσέως ὡς δικαίου πρὸς ζήτησιν τῶν πατρίων ὡς ἰθακῶν ἐλθὸν ὑπ' ἀγνοίαν τοῦτο ἀφελόμενοι τεύχη κεύθουσι.* Recentiores hos de Talento

Cyrō

Cyrcen Vlyßis; filio dicta confinxerunt, qui cùm ad quærendum patrem in Ithacam esset profectus, eum per ignorantiam turturis esse occidisse existimatur. Vlyßu mortem magis explicitè nobis exponit septimus Dictys Cretensis de bello Troiano liber, in cuius calce hæc de ea re legimus: Vlyssem nempè frequentibus augurijs somnijs; territum, quòd à filio sibi timeret: propterea; Telemachum in Cephaloniæ campos relegasse. Telegonum ex eo, & Cyrcæ genitum, ab Aeea insula, vt patrem cognosceret, remisse. qui cùm ab Vlyßis custodibus aditu ad patrem prohiberetur, eorum; nonnullos trucidasset, ab Vlysse ad clamoris nuncium excitato, lancea petitus, fatum quidem ipse euitauit: hastili autē cuius summitati marinæ turturis os præfixerat, patrem insciùs interfecit. D Nam qui in prora erat chemiscus.] *De chemisco nauis meminit idem Lucian. in Nauigio seu de Votis, vbi nos plura.* E Minotaurum.] *Fuit is Minotaurus ex adulterio Pasiphaës, & Tauri, qui scriba Minoïs fuit, genitus, ac propter ignominiam in Labyrintho conclusus à Minoë. Hinc poetæ finxerunt, Minotaurum monstrum quoddam esse, quod ex homine tauroq; natum.*

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. LEXIPHANES:

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DEridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos istos, & affectatores obscuri atque inusitati sermonis, qui dum verbis plerunque obsoletis, & ab vltima vetustate repetitis, interdum etiam nouis, & à se confictis, omnia obscurant, & quasi quibusdam tenebris inuoluunt, egregiè eloquentes ac docti perhiberi cupiunt: ficto ad hoc exemplo Lexiphanis cuiusdam. quē dialogum quendam ad imitationem (vt ipse quidem videri vult) sympositi Platonis compositum, recitantem introduxit, adeò ineptum atque ridiculum, vt propter verborum obscuritatem, quæ tamen eiusmodi sunt, vt vix ab ipsis illis antiquę comœdię scriptoribus, ex quibus pleraque ea desumpta sunt, si redeant, intelligi satis posse videantur: res quoque & ipsum argumētum

eiusmodi

eiusmodi sint, vt non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit, affectatores istos, dum non res quas dicant, sed verba ad quæ res accõmodent, quærunt, in vtroq; pariter ridiculè ac stultè sese dare solere. Subijcit tamen ad finem præneses quasdam, quibus eundem hunc Lemphanem, rectam eloquentiæ ac studiorũ bonorum rationem edocet: quale quiddam infrà quoq; in Rhetorũ didascalo facit, vbi duplicem ad eloquẽtiam comparandam viam proponit: alteram asperam quidem, sed veram ac rectam: alteram autem compendiosam ac facilem, sed ad nouum atque affectatum istud genus, cuius exemplum hic proponit, ducentem. Semper autem hoc hominum genus apud omnes odio habitum fuit. Quid enim detestabilius, quàm id quod omnium præstantissimũ à natura accepimus, & quo solo à cæteris animantibus differimus, ita corrũpere ac deformare, vt iam neq; effectũ amplius suum habeat (quem enim moueant aut doceant non intellecta?) neque ad id adhiberi queat, ad quod ab initio comparatum est? Proinde & olim legimus Augustum Cæsarem ob hoc vitium Mecœnatem & item Caium nepotẽ reprehendere solitum: & apud Athenæum irridentur cùm alij quidã, tum Dionysius, qui virginem μειρακίου, & bouem χαρίεντα, & porcum ἴακχον, & alia id genus nouis atque affectatis verbis dixisset. Nostra quoque ætate Dialogus Oscorum atque Volscorum ille, indicio est quantum ab hoc dicendi genere, doctorum ingenia semper abhorruerint. Porrò quod ad versionem attinet, equidem veniam à lectoribus precor audaciæ, huius meæ, qui scriptum adeò tenebricosum, & alicubi (vt viderur) non satis integrum quoque, vertendũ mihi sumpserim in tanta veterum authorũ paucitate atque penuria, sine quibus pleraq; intelligi hic rectè nõ possunt. Quòd sanè haud vnquã facturus fuissem, nisi instituti operis, & amici eius cui hanc operam locaui, maiorem quàm famæ rationem habendam putassem.

Nam illud ingenuè fateor, me nō pauca planè adhuc assecutum non esse, & pleraq; per coniecturas & modica quædam vestigia incedendo, leuiter, & quasi per quandam trāsennam, vt dicitur, magis aspexisse quàm deprehendisse. Ob quæ etiam si reprehendendus fuerto, illud tamen non omnino contemnendum effecisse me puto, quòd per hoc alijs ac doctoribus quibusdā ansam inuestigandi atque vltrà contendendi præbuisse videor. Neq; verò illud me latet, quòd hoc argumētum non simplicibus verbis vertēdum atq; tractandū fuerat, & quòd simili aliquo dictionis genere ludendum, & Græcis respondendum erat, propterea quòd hic nihil aliud quàm verba, & eorū siue antiquitas siue obscuritas spectanda veniant, rebus ipsis ne tantillum quidem eos qui hæc Latinè legant, iuuantibus. Sed tamen cùm in eo genere ipse mihi nihil tribuam, neque me dignū aliquid præstare posse videam, malui equidem quibuscunq; verbis ac modis reddere hæc: cætera autem quæ ad ludum & festiuitatem pertinēt, illis relinquere, qui & ingenio plus valent, & in eo genere aliquando periculum fecerunt.

Λυκῖνε, Λυξιφάνης, καὶ Σωπόλις.

LVCIANVS.

Ἐξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. Λυξ. νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, γράμμά τι τερατῶδες τῶν ἡμῶν μοχμῶν. Λυκ. ἤδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λυ. ἀληθῆ λέγεις, ἀλλ' αὐχμὸν ἄπον. ἀλλ'

Exiphanes, formosus ille, cum libro scilicet. LYX. *Per Iouem, Luciane, scriptum est hornum quoddam meorum, calidum adhuc.* LVCIA. *Iam enim quippiam de squaloribus nobis scribis?* LYX. *Haud equidem. Neq; verò squalorem dixi,*

ἀπ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς ἔτω καλᾶν· οὐ δὲ κυψελόβυσσα ἔοικας ἔχειν ὦτα. Λυκῖν. συγγνωθι, ὦ ἑταῖρε· πολὺ γὰρ τοῦ ἀσχμοῦ τὸ γοχμὸν μετέχει. ἀπ' ἄπι μοι, τις ὁ νῦς ὧ συγγράμματι; Λυ. ἀντὶ συμποσιάζων τὸν Λείσωνος ἐν αὐτῷ. Λυ. πολοὶ μὲν οἱ Ἀριστωνες, οὐ δὲ, ὅσον ἐκ τοῦ συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι δοκᾶς λέγειν. Λυ. ὀρθῶς ἀνέγνως· τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς ἄπαν παντὶ ἀνόητον ἄν εἰῶ. Λυ. ἐκ ὧν ὀλίγα μοι αὐτὸν ἀνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπολοίμην τῆς ἱστορίας· νικᾷ γάρ τις καὶ ἔοικας εὐοχθήσεσθαι ὑμῖν ἀπ' αὐτοῦ. Λυ. ἐμὲ μὲν ἄρα πιθοὶ κατάβαλλ', οὐ δὲ ἐξ ὕπνου ποιήσας τὰ ὦτα, ἵνα δὴ ἄκων ἀκούσω δὲ ἐπιδύσομαι καὶ κυψελίς. Λυ. λέγε θαῤῥῶν, ὡς ἔμοι γε ἔστι Κυψελός τις, ὅστις Πεισάνδρου ἐν οἷς αὐτὸς κάθη).

sed venustas quaedam est, scriptum adhuc recens ita appellare. Tu autem videris aures sordibus oppletas habere. LVC. Ignosce, amice: nam multum affinitatis inter se habent color & squalor. Sed dic mihi quodnam argumentum scripti istius est? LEX. Conuiuium in eo vicissim instituo contra Aristonis illud. LVC. Multi quidem Aristones sunt: sed tu, quantum ex sympolio colligere licet, Platonem videris mihi dicere. LEX. Rectè sentis: caeterùm quod dicitur, vt facilè cuius cliteri inexplicabile fuisse. LVC. Proinde mihi pauca ipsius libri recita, vt ne omnino expers sim epuli tristius. Nectar enim quoddam pocillaturus ex ipso nobis esse videre LEX. Cauillatorem igitur hunc abs te in humum proijce. Ipse verò auribus factis permeabilibus, ausculta iam: alias autem obturatrix ista Cypselis. LVC. Dic audacter. Nam mihi quidem neq; Cypselus neq; Periander in auribus: ede. LEX.

ἀκ. σκόπει δὴ μηδαμῶς, ὅπως ἀμελήσομεν, ὦ Λυκῖνε, τοῦ λόγου, ἃ ἄρχός γε εἶ, καὶ πολλὴν τὴν ὠφελίαν ἐπιδαπανήσομεν, καὶ ὥσπερ ἐς, ἔτι δὲ ἀνώνυμος. Λυ. ἔοικε τοιοῦτος ἂν εἶναι, ὡς γε σὺ φῂς, ἀπ' ἄρξω ποτέ. Λιξ. ἄτα λαπαρὸν ὄντα, ἢ δ' ὃς ὁ Κασιανός· ἄτα τοῦ λαπανοῦ πειδιησόμεθα ἐν λουτρῷ. νῦν δὲ ἴδη καιρός ἐστι μέτιθι τὸ ἁλιοκαῖε, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην ὑγιεῖ, ἢ κονιάμενος ἀριστήσεται· καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δ', ὦ παῖ, κλινίδια μοι, καὶ βύρσαν, ἢ φωσφόρια καὶ ῥύμματα νυκτερινὰ ἐς τὸ βαλανεῖον, ἢ τὸ πῖλον τὸν κομίσαντα· ἔχεις δὲ χαμάξυλα παρὰ τὴν ἐγγυτάτω λύχνου ὀβολοῦ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λιξιφάνες, ἔτι αὐτόθι; πᾶμεν, ὦ ἐγώ, πρὶν ἀλλαι ἀλλιᾶσι ἀπόρως τι ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν πρᾶσιν μαλακίζομαι, ἵνα ἀσφαλῶς ὀχηθείς· ὁ δὲ

LEX. *Aduerte itaque interea quo pacto peragam, Lycine, orationem, an ea principium commodum vtique habeat, ac multum eloquentiæ præ se ferat, stylo haudquaquam trito atque obuio cõpositа, prætereà autem & verbis bonis ornata.* LVC. *Apparet huiuscemodi esse; præsertim tua rũm sit: sed incipe tandem.* LEX. *Proinde cœnabimus postea, inquit Callicles. Exin vespertinum illud (quod solet) in Lycéo obãbulabimus. Iam nunc autem tempus est vngẽdi, pro meridiano atq; æstiuo more, & ad Solis splẽdorem apricãdi, ac postquã laueremus, panem estitandi. Atque adeò abeundum iam est. Tu verò puer strigilem mihi, ac vestem pellicẽam, linteaq;, & saponem, vt mittas in balneum, atq; ablutoriam vt afferas. Habes autẽ lumi iuxta armariolũ duos obolos. Sed & tu quid ages, Lexiphanes? Veniesne, an ampliùs hîc demoraberis? Tum ego: Iam olim, inquã, lauaturio. Nã & ægrè incedo, & ex ijs quæ vrca anũ sunt, malè habeo, mula clitellaria vectius videlicet.*

ὁ γὰρ ἀσραβιλάτης ἐπέσπευδε, καί τοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀλλὰ κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας νυγείζοντας τὴν θυείλην, ὡσθὲ, τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ πατρὶ καλασκευάζοντας. συντυμβωρυχήσας δὲ αὐτοῖς, κἀγὼ τοῖς ἀναχῶσι τὰ ἄνδυρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχαροκοπήσας, ἐκείνους μὲν ἀφῆκα, τῷ τι κρύους ἔνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἦν. οἶδα δὲ, ὡς ἐν κρύει σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀράμματα, σκόροδά τι εὗρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα. καὶ γναπαλίας τινὰς ἀνορύξας, καὶ σκανθίκαν καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος ἔτι δὲ κάρυς πειάμιν (οὕπω δὲ οἱ λαμῶνες ἀνθοσμίαν ἦσαν, ὡς αὐτοσυνθετὶ βαδίζειν) ἀνατιθὰς ἐπὶ τὴν ἀγρόβλω, ἐβάρρουν τὸν ὄρρον. καὶ νῦν βαδίζω τι ὀδωκρᾶς, καὶ ἰδίω βαμὰ, καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα, καὶ δίομαι διανυσσόμενον ἐν ὕδατι ἐπιπλέειν.

Approperabat enim mulio, tametsi claudicaret ipse. Sed & in ipso agro absque labore non fui. Deprehendi enim operarios cantillantes assiduam cantionem, eos nimirum qui patri meo sepulchrum extruebant. Postquam igitur cũ illis vnà fodissem, & cum ijs quoque qui ripam aggerebant, ipse parumper manum operi admouissem: illos quidem reliqui & frigoris causa, & quia vredo quædam erat. Scis autem quòd in frigore vehementi vredines generentur. Ego verò obambulans culta agrorum, etiam allia reperi inter ipsa enata? Ac terræ clauis aliquot effossis, Scanarijsq; herbis & Bracanis esui collectis: pterea & hordeo coempto (nondum autem prata florescentibus vitibus fragrabant, vt pedibus incedere liberet) sublatus in mulam, attriui fumentum podicem. Et nunc ex eo ægrè & cum dolore incedo, & sudo frequenter, & corpore languesco, opúsque habeo quàm plurimùm in aqua permanere.

Iunat

χαίρω δὴ, μετὰ πάματον ἀ-
πολούμενον. διορίξομαι δὲ
ἐγὼ αὐτὸς τὸν παῖδα, ὃν ἀκὸς
ἂν παρὰ τῇ λιθοπώλιδι, ἢ
περὶ τὸν γομφιοπώλην μὲν πε-
ριμένειν, καί τοι προηγόρευ-
το αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σίλγια ἀπαν-
τᾶν. ἀλλ' ἐς μακρὸν οὗτοι
ἐντὸς ἐμπολήσας γε, ὡς ἔοικε,
συνεάσειν τί τινα, καὶ ἐμπορυ-
σίας, καὶ γάστρα, καὶ φύκας,
καὶ ὀλόθρον τοιοῦτον, καὶ λαγάνιον, καὶ τὸ βοὸς τὸ πολύπλυ-
χον ἔντερον, καὶ φύκτας. τοῦτο, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄδικα
τὸν ἐκποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. ἴθι δὴ, ἴθι· ὡς, εἰ μὴ ἐγὼ, ἀλλ' ὅς, εἴποτε, ὦ Ἀττικίων,
γιγνώσεται, ὅτι παρορᾷς. σὺ δὲ τῶν χθὲς ἐπαίνων, μὴν
παρὰ Ὀνομακρίτου, ἃ μὰ Δί', ἴσως ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόν σε ὠ-
νήσεσθαι, φύλλα κατατείνας. οἶδα δὲ, ὡς φιλαγρός εἰμι.
ὑμᾶς δὲ ἴσως ὤφελε μὲν λαλα-
γεῖν κοπιάδους. ἀλλ' ἀσιῶν,
ταῦτά τοι καὶ τὰ ἄκρα ἐδώδιμα,
καὶ πλὴν κάρδαμον σμῆν, ὡς δεῦ
δ' ἀκίνας μάθοιτε ὑμεῖς. ἐγὼ
δὲ ξηραλοιφήσων ἀπελθών.

Iuuat aũt post laborẽ ablui. Proin ipse puerũ curriculo ablegabo, quẽ verisimile est aut apud Lecithopolidem, aut certè apud eũ qui sacculos distrahit, me expectare. Atqui edictum illi fuerat, vt ad Selga obuiã veniret. Sed in tẽpore eccũ ipsum, adest, mercatus panem coloſtratũ, & alios subcinericios, & cepas virescentes, & Fucas, & œbũ istũ, & leporinã, & bouis inteſtinũ illud multiplex & rugoſum, & Phoctas. Euge, ô Atticion, rectè abs te factum, quòd magna itineris peragẽdi parte me ſubleuãſti. Ego verò, inqt ille, Sillus propemodũ, here, facio sum, dũ te circũſpicio. Cæterùm vbi tu heri cœnãſti? Nũ apud Onomacritũ? Haudquaquã p Iouẽ, inq ego, ſed rus ibã, vbi ripæ aggerẽ portẽdi. Scis aũt q ſtudioſus agrorũ ſum. Vos autẽ fortaſſe putabatis Cottaborum ſtrepitus exercuiſſe me. Sed ingreſſus, hæc atq alia ſuauiter cõdito, ac mactram emũda, vt Thridacinas nobis pinſatis. Ego autẽ abiens, in ſicco & ad ſolem vngar.

καὶ ἡμᾶς, ἦδ' ὅς, ὁ Φιλῖνος, ἐ-
γώ τε καὶ Ονόμαρχος, καὶ Ελ-
λάνικος ὧδε ἐροῦσι, ἐνθάδε ἐσόμεθα· καὶ
γὰρ ὁ γνάμων σκιάζει μέσην
ὥραν. καὶ δὴ ὧδε, μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀφελεσθέντες, κατόπιν
τῶν κακεμάντων, μετὰ τὸ σύρ-
φακα βύβλῳ ὠσπερόμενοι. καὶ
ὁ Ελάνικος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ
ἀνοσιῶ· καὶ γὰρ τὰ κόρα μοι
ἐπιτεθόλωται, καὶ σκαρδα-
μυκᾶται θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρύε-
σθαι μοι φαίνεται· καὶ ὅμματά μοι φαρ-
μακᾶται, καὶ δοκεῖ Ασκληπιά-
δου τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς
παράξας, νῦν ἐπιχίας μοι φάρ-
μακον, ἀπορυθέσαν ποιεῖ
τὸς ὀφθαλμούς, καὶ μυκᾶται καὶ
μαίνεται ἔνδον, μικρὸν δεῖν βλέ-
πειν. ἰοικότα ἄρα ἀνεξιόντες
ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπεκλίθη-
σαν ὅπερ ἤκουσιν ἐς τὸ γυμ-
νάσιον, ἀπωθεμένοι ἅδε, ὁ
μὲν τις ἀκροχειρασόμενος. ὁ δὲ
παχυλισόμενος καὶ ὀφθαλμῶν ἐ-
πιμελούμενος ὁ Κλίνια χριάμενος ἐ-
νυνίστο, ὁ δ' ἀντίδακτον ὧν κω-

Et nos, inquit Philinus, ego videlicet & Onomarchus, & Hellanicus hic sequemur. Nam & gnomon meridiem iam horologium umbra designat, & periculum est ne in aqua ista impura, & aliorum eluuie coinquinata lauandi nobis sit desergo Carimantis inter fece vulgi, cõfertis illis undiq; nos trudentibus. Ibi ille Hellanicus: Ego verò, inquit etiam aegre intueor, & mihi pupillae oculorum quasi quodã atramento effusceatae sunt, & nicto frequenter, & lachrymas subinde emitto: atq; ipsi mihi oculi medicinã gestiunt, ac opus habeo Aesculapij filio aliquo, medicinae ocularis probè perito, qui miscedo atq; infundedo medicamentũ aliquod tumulare mihi faciat oculos, & non ampliùs lippitudine laborare, aut humidũ & aquosum videre. Atque huiusmodi

quaedã inter nos verbis prosecuti, oës qui tũ aderamus abiimus. Et postquã venimus ad gymnasiũ, exuti vestib⁹, alius quidè pancratio, alius aũt luctã & palaestra recta exercebat, alius pinguiter perũctus membra variè distorquebat, alius iacu-

lo con-

ἕτερος, ὁ δὲ μολυβδαίνας χρῆται δίς ἀράγδην ἔχων, ἐκ μολύβδου τινὰς ὀβελίσκους ἐντεῦθεν σωλευόντες, καὶ ἀπὸ χειρὸς καταλαμβάνοντες, καὶ ἐμπαίζοντες ἀλλήλοις γυμνασίῳ, ἐν ᾧ μὲν καὶ Φιλῖνος, ἐν τῷ θερμῷ πυέλῳ κατασυνθέντες ἐν ξέσματι· οἱ λοιποὶ δέ, τὸ ψυχροβαφὲς κάρα ἀλλοφυίσαντες, παρέρριον ὑποβρύχιοι ἅπαντες. ἀναφυσήσαντες δὲ αὖθις, ἄπαντα ἐφῳμεν. ἐγὼ μὲν ὑποδεδεμένος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδόντι ξύστρᾳ· καὶ γὰρ ἐγὼ κηπίου, ἀπὸ σκαφίου ἐκτεμάρμην, ὡς ἄρα ἐπὶ πολὺ τὸ πόνημα, καὶ τὴν πορφυρᾶν ἀφικόμενος. ἄλλος ἐτρίβετο χάλκεον, ὁ δὲ ἅμα τῷ ἀλοιᾶν τὰς ῥαφανίδας ἐμυστιλᾶτο τὴν ἰχθύος ᾗ ἐμοὶ· ἄλλος κύστιν φανίσας, ὁ δὲ ἐρόφῳ τὴν κριθὴν κατὰ πανὸς λεῖον, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδαπτόμην, ἕκαστος δὲ καὶ ὁ πλαδίαν τὴν ἀσκάνθαν. τὸ μὴ δὴ ἄδηνον λεῖον ἀεὶ συμφορᾶν.

lo contendebat, alius plumbeos quosdam lapides obnixè atq; vibratim tenens manu iaciebat. Deinde vbi mutuò exercuissemus nos, atque alter alterũ postergassemus, gymnasioq; satis illusissem⁹: ego, quidè & Philinus postquã in labro calido abluissemus nos, abiuimus. Reliqui verò, vbi caput frigida timclũ, Delphinũ more immersissent, mirabili quodã modo inter aquas iuxtà adnatabãt. Reuersi aũt iterũ, diuersis locis diuersa agitabam⁹. Ego quidem subligatis crepidis, caput fricabam dẽtato strigile. Non enim in Cepij, sed in Scaphij modum tonsus eram, vt qui non multò antè mentum ac verticẽ detondissem. Alius aũt calida glutiebat, alius ventrem reiectabat, alius raphanis in tenues partes concisis absorbebat salsas ac pisculentas illas offellas, alius agrestes oliuas commanducabat, alius etiam hordeum ingurgitabat. Atque vbi iam tempus erat, in cubitos inclinati cœnabamus. Positæ autem erant & sellæ & grabatula quædam. Proin cœna quidem collatitia erat.

παρεσκεύαστο δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, διχηλὰ ὕεια, καὶ σχιδὸν, καὶ ὑπήτια, καὶ τομάδ' ἰγὸς, τὸ ἐμβρυοδίχορ ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγλίνου, καὶ μυσπωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦτα τινὰ καρυκεύματα, καὶ θρυμματίδες, καὶ θεῖα, καὶ μελιπόητα. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σκληρόχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τιμάχη Ποντικὰ τῶν ἐκ Σαργάνης, καὶ κωναλλὶς, καὶ ὄρνις σώτροφ', καὶ ἀλικτρυὼν ἤδη ἀπωδός, καὶ ἰχθὺς ἐπ' αὐτῷ παράσιτ'. καὶ ὄϊν δὲ ὅλον ἐκνοκαῖ ἄχεσμιν, καὶ βοὸς ἀπογυάμονος κωλιόν. ἄρτοι μὲν τοι ἦσαν σιφωτοὶ, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νουμηνίοι, ὑπερήμεροι τῆς ἑορτῆς, καὶ λάχανα, τάττι ὑπόπια, καὶ τὰ ὑπερφυῆ. οἶνο' δὲ ἐπ' οὐ γήρως, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύσσης, ἤδη μὲν

Apparata autem erant multa, & varia, bifida videlicet suilla, & laterum palpamenta, & summis quædam, & suis nuper enixæ matrissum illud quo fœtus recipit, & hepar è sartagine, & alliatum, & Abyrtace, & similia quædam condimenta opipara, deinde & Thrymmatides, & fricillæ similes foliis inuolutæ, & ex melle dulciaria. Ex natatilibus autem & marinis cartilaginea multa, & quecunque ostraceis teguntur, & offa pontica, eorum quæ sparulis siue nasis excipiuntur, & anguillæ copaides, & gallina altilis, & gallus qui canere desiit. Etiam piscis erat parasitus, & ouem totam in furno assam habebamus, bouisq; iam grandioris atq; euo confecti perna enteriorem. At verò panes ederant siligineos, non mali, & alij nouilunares, post festum ceu præterito vadimonio dilati, & holera tum subterranea, tum in altum excrescentia. Vinum autem erat, non vetus, sed ex his quæ in cribus offeruntur, quod iam mustum quidem desierat esse,

nondum

ἀφανὴς, ἅπιπ& δὲ ἐκ-
πεπτεία δὲ ἔκαδ παν-
τοίων τῶν Δελφινιδ& πα-
ρατεθὲν ὁ λαρυσιμίτατ&, καὶ
κύλικες μύστοφορικὲς, σύλα-
χνον ἔχων τὸν λύχνον, καὶ βομ-
βύλιος, καὶ διροκύπελον· καὶ
ἄλλα σκευάρια πολλὰ, οἷα Θηρικλῆς,
ἅπερ σκηνικάδη τε. καὶ ἄλλα
ἐσκομμένα, τὰ μὲν Φωκαϊκὰ,
τὰ δὲ Κνιδόθεν· πάντα μὲν
ἐπιτηδείως ἐχόμενα, καὶ ὑμῶν
ἅπαντα, λυμβία δὲ ἐν, καὶ
σκαφίδες, καὶ ποτήρια γραμ-
ματικὰ, ὥστε μεσὸν ἐν τὸ λυ-
χνεῖον. ὁ μὲν δὴ ἐπινοίβης
ἐκκαταλάβων, ἐς λιφαλὲν
ἐπὶ τὸν ἐπίπεπτον δύς ἄνθρα-
κας ἐπέφυσα δὲ ἀμφὶ καὶ ἡ-
δη, ἀκροθώρακον ὕμῶν, ἐπ'
ἐμοὶ μὲν δὴ λαχανικόν. καὶ ἀ-
σκηνικός τις ἡμῖν τὸν σοδο-
κόπτην καὶ τριγωνίστριαν, μετ'
ἐμὲ, ὁ μὲν τις ἐπὶ τὸν λα-
τόμιον, ἀναβὰς ἡσάμην, ἐπ-
ερώμενος ἐξίτα, ὁ δὲ κρεπί-
δα ἔ-

nondum tamen ad plenum coctium erat. Pocula verò posita erant omnis generis in Delphinide mensa, pu tacrater ille occultator frontis, & clauatus, Mentoreum opus, habens ansam prehensu facilem, & Bombylius, & Dirocypelum, & fictilia multa, qualia Thericles coquebat, multicapaciáque, atque alia lati oris, quorum quædam ex Phocæa, alia verò è Gnido aduecta fuerunt. Omnia verò tenuia, fragiliáque, ac teneras testas habentia. Erant autem ibi & cymbia, & paruæ phialæ quædam, & pocula quædam grammatica, ita vt plenus esset abacus. At verò lebes furnarius ebulliens, in caput nobis euertit carbones. Bibimus autem continuis hausti bus, & iam inebriati eramus, atque exinde vngebamur cancharide, & introduxit nobis quispiam podoclypam, & trigonistriam, atque exinde alius quidam in tabulatum assultans, inspendi locum quærebat, alius autem crepitu ac plau-

θα ἴκαιρον· ἄλλ' ὑρῶ μὲν τὸ σῶ γέλωτι τῷ ὀσφυϊ. καὶ ἅμα τοιοῦτο λελουμένοι, ἀσκεπάρνῳ ἐμοὶ αὐτιπάγγελτοι, Μεγαλώνυμός τις ὁ Διοσθίφης, καὶ Χαρίας ὁ χρυσοτίκτων, ὁ ἐκατὸν νότου ποιητὴς, καὶ ὁ Ωκυτάξις Εὔδημος. ἐγὼ δὲ ἠρόμην αὐτοὺς, τί παθόντες, οἷοι ἦκοιτε. ὁ μὲν οὖν Χαρίας, ἐγὼ δὲ ἔλεγον, λῆρόν τινα ἐκρότων, καὶ ἐμβόα, καὶ μίδας τῇ θυγατρὶ περὶ τῷ γάμῳ, καὶ δὴ ζῶντο ἡμῖν ἐπιδάπνιοι ἀφῖγμαι· ἐγὼ δὲ, ἔλεγον ὁ Μεγαλώνυμος, πολλὰ ἄμα ἄχομαι· ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔτι σχολὴ ἡ ἡμέρα, ὡς ἔοικε, καὶ ἄλλος. ὡς ἄρα οὖν ἐγίγνωσκον ἀσχολίας ἔσης, ὅτι ῥᾳδιουργῆσαι ἔχοιμι, ὅτι ἀμβολιεῖσθαι ὡς ὑφοφομαθίαν. πυθόμενος δέ, ὅτι ὁ σφαγεὺς ὀπτὸς ὄν, λαβὼν ἄχθος ἱμάτια, ἀνέρια καὶ ἀφόρητα κατάλληλα, ἐξέρχομαι ἐμαυτόν. ἔτ' ἐθὺς

su digitorum ludebat: ille porrò cum risu lumbos lasciuiter agitabat. Atque interea vbi iam lauissemus, cemessantes ad nos intrò irruperunt vltrò, non accersiti, Megalonymus, causarum ac litium sectator ille, & Charea aurifex, is qui tergum variegatum habet, & Eudemus Ocatexis. Ego verò interrogabam eos, quidnam accidisset eis cur tam serò venirent? Charea igitur: Segmentum quoddam, inquit, & inaures & pedicas filiæ meæ apparabam, & ob hoc ad repotia vobis veni. At ego, inquit Megalonymus, aliis rebus occupatus fui. Dies enim fuit haudquaquam iudicialis, vt scitis, & nefastus: proinde, vtpotè silentio in foro existente, neque peroranti locuit, neque per diem dicendo, aquam & clepsydram dispensare. Cùm audissem autem quòd Imperator conspiciendum sese præberet, acceptis vestibus inusitatis, & bono stamine textis, fabrogatisq; calceis antèà non gestatis, proripui meipsum foris: atq;

exinde

ἐκεῖθεν ἰσυγχάνω δαδούχῳ τινὶ καὶ ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρήτοποιοῖς, Δινίαν σύρουσιν ἄγοδλον ἐπὶ τῷ ἀρχῷ ἴγκλημα ἐπάγοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτὸς, καὶ ταῦτα ἰν ἀλλοις, ὅτι ἐξ οὗπερ ὠσιώθην, ἀνώνυμοι τί ἐσι, καὶ οὐκ ἔτι ὀνομασνὶ, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ὄδη γιγνωμένοι. ἐκ οἶδα, ἔφη δ' ἐγὼ, ὅν λέγας, τὸν Δινίαν. ἐκάλει δ' οὖν με τοὔνομα. ἔσιν, ἦδ' ὅς, ἐν τοῖς ἐπιπαφίοις ἐκκαψικίδαις ἄνθρωπος, τῶν ἀστολυπύθων, καὶ τὸ αὐτοκατάβδαλων, ἀεὶ λυείων, ἐνδρομίδας ἐποδύμβος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν, ἔφην ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηχίπη δίκλων, ἢ λάξ, πάτ, ἐς ὄχλον; καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τίφος ἀπόλωλε. ὁ δὲ σφαιρηδὸν, καί τοι ἀτιμαζόμενος ὑπὸ λαμπάδων τινῶν αὐτῷ σκιβάς καὶ σκυδρακιῶν

exinde ſtatim incidi in Daduchum & Hierophantem, ac cæteros arcanis ac turpibus operantes, qui Diniam obtorto collo ad magiſtratum rapiebant, reum facientes, quòd ipſos nominâſſet, idq; cùm ſciret, quòd ex eo tempore, quando initiati fuiſſent, & ſine nomine forent, & innominabiles, vt potè ſacrinomines iam facti. At neſcio, inquam, quémnam hunc Diniam dicas. Vocabat igitur me nomine. Eſt, inquit, in tabernis aleatoriis homo perditus, [a] ex egenis ac vilibus iſtis, ſemper comatus ac ſqualidus, endromidum aut baucidarum calceamento ſubligatus, ac veſte manicata indutus. Quid igitur, inquam, deditne pœnas aliquo modo? an calcibus inſultans aufugit? At verò ille, inquit Megalonymus, q̃ antea inter tibias & cantores perſtrepebat, iam immobilis ac tacitus eſt. Nam Imperator ſegregatum, & à reliquo grege ſeorſim amotum, circundatis illi manicis, & intento vinculo

ἐν ποδοκάκαις καὶ ποδοσφαλβαις ἐκείνοις ἦναι. ὥστε ἐν δεσμοῖς ὤν μόλις τι ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος ἐδεδοίκει, καὶ ζῶν δεινὸς καὶ ποριδαλιῶν, καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι ἤθελεν. ἐμὲ δ', ἔφη, ὁ Εὔδημος ἐπὶ τὸ ἀποκτιννύειν μὴ τισὶν ἁλῶ Δαμασίας, ὁ ποτὲ μὲν ἀθλητὴς καὶ πολιωνίκης, νῦν δὲ ὑπὸ γήρως ἐξαθλῶν ἤδη, οἶδα τὸν χαλκοῦν· τὸν ἐκεῖνα ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ τὰ μὴ συνῳδῶν, τὰ δὲ ὦν, διειλημμένος. ἐξοικιῶν δέ μοι τὴν θυγατέρα, ἣν ἤδη ἐκάλουν αὐτῷ, ἅτε μειρακιόν τι ἄκακον ἐμπεσὸν, δείσας αὐτῷ ἑορτῷ. ὁ δὲ ἐκ τοῦ, ὁ Δίων, ἐπὶ οἷσι ἐγὼ ὅτῳ λυπηθείς, μᾶλλον δὲ θορυβούμενος, ἀπήγξω ἐκεῖνον. καὶ νῦν ἐστι, ἀφελόμενός σε, ἃ μὴ ἐγὼ ἐπεσὰς, ἀπηχθόνισταί τι ὀκνηρὸν παρακαθήμενος, ἐπεύσασθαι τὸν ἄνθρωπον,

vinculo collari, in pedicis ac tibialibus tormentis detinere hominem fecit. Quare in vinculis existens, pedebat nonnihil miser ille pretimore, & crepabundus erat, pecuniámque pro redimenda vita dare volebat. At me, inquit Eudemus, summo diluculo accersiri ad se fecit Damasias, is qui olim quidem athleta fuit, multásque victorias retulit, nunc autem præ senectute iam à certaminibus abstinet. Nosti æreum statuam in foro positam. Ac alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domum enim deducturus hodie fuerat filiam suam ad nomen maritum, iamque adeò exornabat illam: cùm interea anxium quoddam malum interueniens, diremit festum. Nam filius ipsius Dion nescio quâ causa mœrore affectus, imò deorum odio aliquo agitatus, strangulârat seipsum. Ac satis scitote, perijsset ille, nisi ego superueniens ablaqueassem ipsum, & à reste soluissem, diu geniculatim assidens, & compungens hominem,

πορ, βαστηλῶν καὶ δρακω-
δεσίζων, μὴ τι ἔτι σιωπῇ τὰ
ἄῤῥητα φάρυγγα. τὸ δὲ μάλι-
στα ὀνῆσαν ἐκεῖνο ἐῶ, ὅτι ἀμ-
φοτέραις καταισχὼν αὐτὸ τὰ
ἄκρα, διεπίεσα. μᾶλλον ἐκεῖνο-
ἐῶ δ' ἐγὼ, φῂς Δίωνα ἢ λα-
ταγύωνα καὶ λαγοσχίαν ἢ
μύρτωνα, καὶ σχινοφάκ]αν
τινὰ ἐσκον, ἀναφλῶν]α καὶ
βλιμάζοντα, ἐῶ τινα πάνυ
τὸ πόδωνα αἰσθη]αί, μὴν ἐῶν
ἐκεῖνός γε καὶ πικαλεῖ]; ἀπά
ζει γε τὸν θεὸν, ἴδ' ὅς, ὁ Εὔ-
δημ]ε θαυμάσας· Ἀρτεμις
γὰρ δὴν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ
ἀγορᾷ, σκοπάδειον ἔργον, τοῦ
τῳ προσεστόν]α, ὅ τι Δαμά-
σ]ε, ἢ ὑγιὲς αὐτῷ, πρισβύ-
τις ἤδη, καὶ τὸν ὑγραλοῦ πο-
λιὰς ἀπαβῶσ, ἐπίτιμον ἐλεῖν
σαι σφᾶς. ἃ δὲ αὐτίκα ἐπῄνε-
σε, καὶ σᾶς ἐῶ. καὶ νῦν Θεό-
δωρον μᾶλλον δὲ νεανίσκον
Ἀρ]εμιδώρου ἔχουσι τὸν γε-
νέσκον. ἀνένευσεν οὖν αὐτῇ
τάτι ἄλλα, καὶ βίλῃ τῇ τόξα,
ὅτι

nem, huc illuc ceu infantem in cunis versans, et undequaque explorans, ac tentans, sicubi concretum ad hoc guttur haberet. Quod autem potissimùm profuit, illud erat, quod ambabus manibus comprehendens illius latera vi compressi. Tum ego: Num illùm, inquam, Dionа dicis, cinædum, & scrotum propendens habentem, mulierosum, & lenticiscum subinde rodentem, adolescentem mastrupantem, & obscœna tractantem, si quem probè mutoniatum senserit, ipsum admittentem? At ille, certè etiam delicatus & guloſus: At deam, inquit Eudemus, admiratus. Diana enim ipsis est in media aula posita Scopadeum opus. Ad hãc procidentes & Damasias, & vxor eius vetula iam, & capite admodum cano, supplicabant ei vt misereretur

fui. Illa autem statim annuit. Et nunc Theodorum, seu potius Artemidorum adolescentem hunc habent. Consecrarunt autem illi cùm alia quædam, tum sagittas & arcus,

quoniam

ὅτι χαίρει τούτοις· τοξότις γὰρ καὶ ἰκηβόλος καὶ τυλίμαχος, ἡ Ἄρτεμις. πίνομεν οὖν, ἦ δ' ὅς, ὁ Μεγαλώνυμος. ἦ γὰρ ἦ λάγυνον ζυτοῦ παρηβηκότος ἄκρον, ὑμῖν κομίσων, ἦ τυρῶ πρόφαλίδας, ἦ ἐλαίας χαμαικιτάς, φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγῖσι βεπηδισμένοις, καὶ ἄλμας ἐλαίας νεοτεύτους, καὶ μύλινα τουτὶ ποτήρια, ὀξυόεντα σφόδρα, ἰμπεδόκοπα, ὡς ἂν ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, ἦ πλακοῦντα ἐξ ἐντέρων ἁρπαδυλάδη τινὶ πλοκιλῷ· εὖ δ', ὦ πᾶν, πλέον μοι ζῶν ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ ἀκροκαρδίαν ἀρξώμεθα, ἀλλὰ σοὶ μὲν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σί. ἴσχ γὰρ, ὡς ὀδυνῶμαι, ἦ δίψιπιλον ἔχω τὴν κεφαλήν. μετὰ δὲ ταῦτα ποτὸν, σπουδάσωμεν, οἷα καὶ ἄνδρ' ἀθλοφόρω· ἐγὼ γὰρ ἄκαιρον δὴ πεθῆν ἀποινοφλυᾶν. ἐπαινῶ τοῦτο, ἔφη δ' ἐγὼ· καὶ γὰρ, ὅτιπερ ὄφελος ἐσμὲν τῆς Ἀθηναίων ἄκρου. ἐν δὲ

quoniam his delectatur. Sagittaria enim & iaculatrix & bellatrix Diana est. Bibimus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetustioris primo vobis afferens, & recentis casei massas, & olivas humi collectas. Custodio autem ipsas sub sigillis cariosissimis, & olivas alias natatiles, & lutea hæc pocula, ac vitrea stacea ac destillantia, ut ex ipsis bibamus, præterea & placentam ex interaneis concinnatam, & quibusdam quasi Crobylis intextam. Tu verò, puer, plus aquæ infunde mihi, ne capite gravari incipiã, & exinde ob id meam gonem seu castigatorem contra te accersam. Scitis enim quàm graviter concitari soleam dolore, & caput habeo densum, nec facilè vaporibus peruium. Post potum autem nugabimur mutuò, qualia & quæ consuevimus. Non enim intempestiuum scilicet hoc, temulenter agere. Tum ego: Laudo, inquam, isthuc. Emolumentum enim quodcunq; etiam sumus Atticæ proprietatis haud posthemũ.

Recti

λῆτας, ἦ δ' ὅς, ὁ Καλλικλῆς, τὸ μὲν ἡδυσχεραίνειν ἀνάγκης συμβαίνει, καλεῖσθαι δ' ἄνω γίγνεται. ἐγὼ δ', ἦ δ' ὅς, ὁ Εὔθυμος ἡδέως μὲν οὖν, ἔφην ἂν ἐγώ, ψυχροτέρῳ τῷ οἴνῳ κεκραμένοις· καὶ γὰρ χαυλιόδης εἰμι, καὶ χλιαινόμενος, ἔφην ἂν ἐγώ, ἀκέοιμι τὴν χαλεπότητα τῶν ῥευμάτων, ἤ τι σὺ λέγεις, καὶ τῆς βαρβιτῳδίας. τί ταῦτα λέγεις, ὦ Εὔθυμε, ἐγὼ ἂν εἶπον, ἐμοὶ μὲν ἐπιτάττων, ὡς δὴ ἀκούσεσθαι ἔοικε, καὶ ἀναγκάζων ἐρεῖν. ἐμοὶ δὲ καὶ γλῶττα τὸ πάλαι λοιπὸν, καὶ δὴ καὶ ἀναγόμενον γε, ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ καταντήσων ἐς γλῶτταν ἅπαντας. ἀπὸ σὺ τὸ ὅμοιον ἀρχάσομαι, ὥσπερ ἄν τις ὀνειρώττων τερατεύοιτο, ὑμῖν δεῖσθαι λύσεως, ἐμπεπτωκόσιν εἰς τὸν ἄκατον, ὥσπερ ἐκ πνεύματος, ἵνα βράσι τισὶ ἀμφισβητεῖτε, καὶ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφῆς, καὶ ναυσὶ δασὶ, ἀναχαιτίσει τῷ ῥόμῳ τὸ ῥεῦμα, φθόνῳ τῷ κύματος. ἐκνεῦν,

Rectè dicis, inquit Callicles. nam magis mutuò prouocare nos, voluptatem quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus: frigus enim est, meraciori vino malim tus stipari. Nam frigoris impatiens sum, & tepefactus libentiùs audiuero digitis gesticulantes istos, tibicinem puto & Barbitædum. Quid hæc ais, Eudeme, inquam, an tu silentium nobis imperas, tanquam ore carentibus, & lingua spoliatis? Mihi verò & lingua iampridem dicturit, adeóq; iam animo prouchebar, quasi antiqua vobis narraturus quædam, & ablaturus omnes vos linguâ. Sed tu simile quiddam fecisti mihi, ac si quis nauem onerariam tribus instructam velis, secundo vento nauigantem, implentibus lintea Notis, prosperè labentem, & per fumos fluctus euntem, retinaculis quibusdam ancipitibus, ancoris ferreis, naualibusq; pedicis demissis retineat, & cursus impetum inhibeat, inuidens videlicet tranquillitati. Proinde,

οὐκοῦν, ἔφη, σὺ μέν, ὦ βέλτιστε, πῖνε, μὴ νῦν, καὶ ἐὰν ἔτι τὸ ὗν κελεύσῃ· ἐγὼ δὲ ἀπίημι, νίφους ἅμα, ὥσπερ ὁ ὗν Ὁμήρου Ζεύς, ἢ ἐκ φαλάκρου, ἢ ἐκ τῆς ἀκρωνυχίας, ὅθεν ἀμφιρόμενον σέ τις, ἢ πλὴν ναῦν πρόμνηθεν ἐκ τοῦ ἀνήμου καταβουκολῶ. Λυκ. ἄλις, ὦ Λυκίφρων, καὶ πολύν καὶ ἀναγκάσεις. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι, καὶ ναυτιῶ. καὶ ἵν' μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ἐκέσω διηγείλασθαι, ἵν' ἴδῃ, ὡς ἐναντιάσομαί σοι δοκῶ, πιεζόμενός σου, ὑφ' ὧν κατεσίδασάς μου ὀνομάτων. καὶ σοι τὸ μὲν πρῶτον γελᾶν ἔπεσε μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἐῶ, εἰλίμου σε ἔλαβε δαιμονίας, ἐρῶν δὲ Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλεγμένον, καὶ νοσοῦντα νόσον πολὺ μεγίστην, μᾶλλον δὲ μυριάγκολον. ἵνα δὲ

Proinde, inquit ille, tu quidem, si placet, nimiga, & nata, & cuncte per undas intempestas: ego autem interea bibens, de terra, ut Homericus ille Iupiter, de nubibus alicunde, aut de fumo cæli vertice speculabo, & te iactari fluctibus, & nauem ipsam de puppi à vento aquis immersari.

LVC. *Satis, ô Lycophrones, & potus & lectionis instius. Ego enim tibi ebrius iam sum, & nauseo: & nisi quamprimum euomuero ista omnia, quæcunque recitando perfecimus ex, sat scias, videor mihi mox insanus ac furiosus fore, obstrepentibus mihi vndique verbis istis, quæ mihi modò offudisti. Quamquam à principio ridere ut mentem veniebas mihi illarum gratiâ. Verùm postquam ea multa atque omninò similia erant, suscepit tui ob miseriam & infelicitatem istam, cùm te in labyrinthum quendam irremeabilem incidisse, morbumque ægrotare maximum, imò verò extra bole percussum.*

Cogito

[illegible]ν τὸν ἐμαυτὸν, ὅσ[illegible]
[illegible]ὰ τοσαῦτα κακὰ συνι[illegible]
[illegible]λλεγῇς ὁπόσον χρόνον, καὶ
[illegible]ὅτου κατακλασθῇς, εἶχόν σοι
[illegible]τον ἐμὸν ἀτόπων καὶ
[illegible]σφόρων ὀνομάτων, ὧν
τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ
δὲ καταρρηγμένα ποθὲν
ἀνασῶν, κατὰ τὸ ἰαμ-
βεῖον, Ὁποῖα, θνητῶν ἐκλέ-
γων τὰς συμφορὰς ζοῦ-
σαν βορβόρου σωρὸν εἰς,
καθυπτιάσεις μου, μηδεμίᾳ
ἐπιδεὶς ἀργασμένῃ. Λοιπὸν
δέ μοι μάτην εἶπόν τινα, ἢ οἰ-
κέτην ἢ ἴυγγα ἔχειν μάτην ἀν-
δρὶ λαβεῖν πάσοις, ἢ παρ-
ρησίαν ἄγοντι ἐπιτιθέναι-
νε, ὃς τἀληθῆ ἀπὸν, ἵνα σω-
σῃ ἄρσι, ὑδρῳ μὲν ἐκέ-
κραν, καὶ τὸ ζῆν ποθοῦν
ἐξεῤῥαγῆναι λιπαίνοντα, ἐμοὶ
δ' ἐνέκρυπτον εἶναι
ἀκκιζόμενα, καὶ ὑρωσίαν οἰό-
μενον τὴν συμφορὰν, ἢ τὸ
μὴ τῶν ἀνοήτων ἐπανέμι-
νον; ἀγνοούντων ἃ πάσχεις,
τὸ

Cogito itaque apud me ipsum, vnde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & vbi denique conclusum habueris tantum examen absurdarum ac distortarum vocum, quarum alias quidem ipse finxisti, alias autem defossas alicunde eruens, iuxta Iambicum illud:

Pereas, miseriarum qui eligis mortalium.

Tantum cœnum vndequaq; cogens, in me exhausisti. Porrò videris mihi neminem amicum, aut familiarem, aut benevolum habere, neq; etiam in virum liberum, & qui loquèdi libertate vteretur, incidisse vnquam, qui vera monendo, liberaret te à morbo isto intercutaneo, quo quidem correptus es, & præ malo illius, periculum ne disrumparis, sustines: tibi ipsi autem bene habito corpore esse videris, & calamitatem istam pro bona valetudine ducis, ac ab ijs quidem qui nihil intelligunt, laudaris, quando illi quid tu patiaris, ignorant: à doctis

ὦ δι τῶν πεπαλαιγμένων ἀνόητος ἰατρόμορφον. ἀλλ' ἄς καλὸν ἡμῖν ἔοικεν Σώσιππον ἰατρὸν προσιέντα. φέρε, ἔοικε γὰρ ἐπιτήδειος εἶναι, καὶ ἡμᾶς ἀπαλλάξαι τῶν νόσων, ἴσως τινὰ καὶ ἡμεῖς εὑρήσομεν. σὺν τοῖς δὲ ἀνὴρ, καὶ πολλοὺς ἤδη θεραπεύσας, ὥσπερ σὲ, ἀμαθεῖς καὶ μανέντας καὶ μορμόττοντας ἀπὸ τοῦ φαρμάκου. χαῖρε Σώσιππε, καὶ ἔοικε Λιξιφάνην θεραπεύσας, ἐπὶ τοῦτον, ὃν οἶδα, ἡμῖν ὄντα, πάρα δὲ νοῦ, καὶ ξένῃ πρὸς τὸν φαῦλον νόσῳ ξυνόντα, καὶ ὀλίγα δυνάμενον ἤδη τινὸς ἀρτιλογίας, οὕτω γε ἐμοὶ δοκεῖν πράττω. Λυ. μὰ τὸν Σώσιππε, ἀλλὰ Τηλεμάχου Λυκῖνον, ὃς πεφανέρωκε μακρῷ, καὶ ἄνδρας πεφρενωμένους ὀλιγωρουμένους οὕτω, καὶ καλὰ τὰ Μυσάρχου τοῦ Σαμίου, σιωπὴν καὶ γλωττοχίαν ἡμῖν ἐπιβάλ. ἀλλὰ μὰ Τὴν ἀνίκητον Ἀθηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα, ἀλλ'

autem miseratione dignus putaris. Sed cõmodum Sospolim hunc medicum accedere video. age huic tradendo te, & super morbo differendo, remedium aliquod inueniamus tibi. Intelligens enim vir est, ac multos iam ad se receptos, itidem vt te, semisanos & insanientes à morbo infuso pharmaco liberauit. Salue, Sospoli, atq; hunc Lexiphanē quæso ad te receptum, sodalem, vt scis, nostrum, magis autem in præsentia quibusdam, & peregrino circa sermonem morbo correptum, periculumq; sustinentem ne prorsus pereat, serua, quocunque tandem modo. LEX. Nequaquam, Sospoli, ne, sed hunc Lycinum, qui manifestè despit, & homines manifestè præditos parùm sapere existimat, ac iuxta Mnesarchi filium, Samium illum, silentium ac linguæ ignominiam nobis intendit. Sed per Mineruam haud vnquam erubescentem, aut trepidam, & per magnum ferarum debellatorem Hercu-

δὲ ὅδε ζῶν γρῦ καὶ τὸ φυὰ φροντιοῦμεν αὐτ. ὀφείλομαι σοὶ μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ. δοκῶ δὲ καὶ ἐναυσιᾶσθαι, διαῤῥεῖν ἐπιτιμῶντος ἀκούειν. καὶ ἤδη τι ἄκομαι πρὸς τὸν ἰατρεῖον Κλινίαν, ὅτι πυθόμενος χρόνον ἤδη ἀκοῆς ἔχειν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ἐπ' ὦτα οὐκέτι οὐδ' ἀναβαίνει αὐτῇ, ἀλλ' ἄῤῥωστος ἐστ. Σώ. τίς, φασὶ, σύ, ὦ Λυκῖνε, Λεξιφάνης; Λυ. αὐτὸς ἔγωγε, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀποδυσάς, οἷα φοίνικα τοὺς ἐμοὺς νεωκόμους ἐπὶ τοῦτο ἐκπαιδεύσας, ἐπὶ χιλίοις ἔτεσιν ἐμοῦ ἀφεστῶτα, ἀφαιρούμενον τὴν γλῶτταν, καὶ ἀντὶ τῶν ἀλλοτρίων σωτηρίας, καὶ συνηθείας ποιούμενον ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὄν, ἢ τι ξυνετὸν, καὶ τὸ ἀληθινὸν νόμισμα τῆς φωνῆς πρακόπτοντα. Σώ. μὰ Δί' ἀμικρόν τινα πλὴν νόσον, ὦ Λυκῖνε, βουλομένῳ

ne tanti ipsum quantum [b] Gry vel Phuy faciamus. Moneo autem omnino ne obuiam quidem veniendum ipsi esse. Videor mihi verò etiam ringi, cùm talia increpantem audio. Ac iam vtique ab eo ad sodalem Cliniam, quoniam audio vxorē eius iamdiu mensib. nō laborasse, & ex eo ægrotare illā, quia nō fluit: quare non amplius ne inscenditur quidem, sed inaccessa & inarabilis est. SOSTR. Quid autem? an ægrotat, Lycine, Lexiphanes? LYCIN. Ipsa hæc, Sosipoli, annon audis qualia loquitur, ac nobis, qui nunc cum eo conuersamur, relictis, quasi ante mille annos nobiscum sermocinatur, distorquens linguam, ac aliena atque externa hæc componens, omnemq; operam in illis sumens? perinde ac si magnum quiddam foret, si peregrinis verbis vtatur, & consuetam atque receptam monetam sermonis adulteret. SOSTR. Per Iouem haud paruum quendam morbum narras, Lycine.

βοηθητέα γοιῶ ὦ ἀνθρ ὠπῳσι μηχανῇ. καὶ κατὰ βιὸν γε, τῶν χολοτῶν τινα περὶ φαρμακον ζωτὶ ὑβριστικῶς, ἀνάγκην, ὡς ἂν ἐμέσειεν. φέρε, πρῶτος αὐτὸς πίθι, ἵνα λιξιφάνης, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς ζοφώδους ταύτης τῶν λόγων ἀβουλίας ἀπαλλαγείς. ἀπὸ πάσης πείσομαί σοι, καὶ πίθι, καὶ ῥᾷον ἔσῃ. Λυ. οὐκ οἶδ' ὁ μὰ Δία σωτὴρ μὲν, ὦ Σώσωνι· σὺ δὲ καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες ζωζοῦ ζῦν φαρμάκου. πλὴν ἀλλὰ γοιῶ, μὴ πᾶμα γένοιτό μοι ζῶζε τῶν λόγων τὸ πόμα. Λυ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἴδῃ φρονοῦσα, καὶ λέγοις. Λι. ἰδοὺ πάθομαι, καὶ πίομαι. φεῦ τί ζῦζο; πολὺς ὁ βορβορυγμὸς, ὑγιαρίβυθόν τινα ἔοικα πιπωκέναι. Σά. ἄρξαι λῦ ἐμῆς· βαβαί. πᾶζον τοῦτ' ἦ μᾶρ, ἔτα μετ' αὐτὸ ἐξ λάνθι ἦλε, ἄλα ἐπ' ἀοῖς, τὸ

Subueniendum itaque hominī eſt quauis arte. Atque adeò diuino quodam inſtinctu infanorum ac bile percitorum alicui pharmacum hoc miſturus, domo abijt, vt epoto hoc vomeret. Age primus ipſe bibe, Lexiphanes, vt ſanus nobis & mundus fias, tali verborum abſurditate euacuatus. Verùm obedi mihi, ac bibe, & minus difficilis eris. LEXIPH. *Neſcio quidnam etiam facietis mihi, Soſipoli tu, & Lycinus hic, obtrudentes mihi pharmacum hoc epotandum. Metuo itaque ne ruina quædam mihi ſit ſermonum potio hæc.* LYC. *Bibe, & ne cunctare, vt humana deinceps ſapias ac loquaris.* LEXI. *Ecce obedio, & bibo. Pheû! Quid hoc rei eſt! Quantus tumultus ventris! Equidem diuinatorem quendam dæmonem videor mihi ſubbibiſſe.* SOS. *Incipe igitur vomere. Papæ! Primùm hoc μᾶρ. inde poſt illud exiit λᾶλε. iſtud poſtea*

ἢ ἔπειτ' ὄν, καὶ ἀμηχάνως, καὶ λῶστα καὶ λίπαρούμενος, καὶ σωφρονίζεις τὸ ἄθλιον. βιαστέον δ' ὅμως, καὶ ἐκθλιπτέον ἐς τοὺς ἀκροδακτύλους, οὐδέπω τὸ ἱκτῖδ' ἐμέμικας, οὐδὲ τὸ σκρόπιζεσθαι οὐδὲ τὸ τερετίζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκυθρωπάζειν. πολλὰ ἔτι ὑπολέλειπται, καὶ μυρία ἐστὶν ἃ ἐκείνων ἄν τις, ἃ καὶ κάτω ἀφανίσαιμεν ἄν ἔνια. ἡ γοῦν σπαραττομένη μέγαν τὸν φόβον ἐργάσεται, συνεκπνεῦσα μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀπ' ἄλλης δὲ καθάρσεως οὐδεμιᾶς, πλὴν εἴ τι μεμφόμενον ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. οὐκοῦν, τὸ μετὰ τοῦτο, πρᾶγμα βάρος αὐτὸν, ὦ Λυκῖνε, μετὰ παίδων, καὶ λίθων, καὶ μέγα. Λυκῖν. οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σόλων, ἐπειδήπερ ἡμῖν προσομολογεῖται τὰ πρὸ τοῦ. καὶ σὺ δὲ τὸ λοιπὸν, ὦ Λιξιφάνες, ἐμοὶ συμβουλεύε. ἔστι γάρ μοι καὶ ἐμαυτὸν ἐπιδεῖξαι ἐν λόγοις, ἐπεὶ καὶ παίδευσιν ἐκλελοιπάμεν, τὰ μὲν

postea ὅτε ὅτε, ὅτε ἀμηχάνως, ὅτε λῶστα, ὅτε λίπαρούμενος, ὅτε continuum illud ἄθλια. At coge tamen, ὅτε insere in fauces digitos. Nondum verò ἱκτῖδ' istud euomuisti, neque σκορπίζεσθαι illud, aut τερετίζεσθαι, aut σκυθρωπάζειν. multa adhuc intus abdita latent. Satius autem fuerit, si per inferiora quoque secernantur nonnulla. συμπνεῦσα siquidem ista magnum stre pitum faciet, una cum spiritu erumpens. At iam quidem mundus hic est, nisi si quid remansit reliquum in inferioribus intestinis. Tu verò posthac acceptum cū, Lycine, dedoce, atq; institue quæ decet loqui. LYC. Ita faciemus, Sosipoli, postquam nobis via iam ad eam rem abs te patefacta est. Ac tecum deinceps, Lexiphanes, consultatio mihi est. Quòd si igitur cupis verè ob dicēdi potestatem laudari, ac in multitudine hominum

τὰ μὲν διαῤῥεῖτε πάντα φύσει, καὶ ἀφρίσει. ἀφ' ἁμῶν δὲ ἂν τῶν ἀείμνων ποιητῶν, καὶ ἐκ διδασκάλοις αὐτοῖς ἀναγνοὺς, μιτιθὶ ἐπὶ τὰς βίβλους. καὶ τῇ ἐκείνου φωνῇ συμφορὰς, ἐφ' ἃ τὰ Θουκυδίδε καὶ Πλάτωνος ἐν μικρῷ μίξῃς, ποικίλε καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. πρὸ δὲ τούτου ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀναπτίσσεσθαι μὴ, ἵνα τις ἐν λόγοις, ὡς νῦν γε ἐπαιδεύθης σαυτὸν δεῖς ὑπὸ τῶν ἐφορατιθῶν ὡς νῦν ἐγὼ δὲ ἐν μὲν ἀγορᾷ πολλομένοις ἐοικὼς, ἐνηχουμένος δὲ τῇ μίτρᾳ καὶ τῷ ἐναντῷ, τὸ δ' ἔνδοθεν πεπαιδεύσθαι τι καὶ ἐνθρυπτῷ ὤν. ἐὰν ταῦτα ποιῇς, οὐκ ὀλίγον τὸ ἐπὶ τῇ ἀναβάσει ἔπιγε χον ἀπομάνας, ἢ μὴ κάλλιόν μίξαμανθάνων, διαῤῥῦν ὁμιλήσεις δὲ πλήθει, ἢ ἐν καταγελασθήσῃ, ὅσους νῦν, οὐδ' ὅλῳ πρωΐζει ἐπὶ τῷ χάρεσι δὲ ἄφωνις ἔσῃ, Βαυκα καὶ

celebrari, huiuscemodi quidem omnia fuge atque auersare. Vbi autem exorsus fueris ab optimis poëtis, & sub præceptoribus eos legeris, transi inde ad oratores. Cùm iam cum illorum sermone quasi educatus vnà fueris, ad Thucydidis & Platonis scripta in tempore accede, multum adeò & in pulchra comœdia, & in graui tragœdia te ipsum exercitando. Ex his enim vbi pulcherrima quæque decerpseris, eris aliquis dicendo. Nam nunc egregiè, non animaduertens, similem te præbuisti iis quæ à luti figulis ad forum fumguntur, foris quidem illitus minio ac cæruleo, intus autem & luteus & fragilis existens. Hæc si feceris, & non recusaueris aliquandiu ob insciticia vesci, neque etiam dedisce re erubueris, bono animo esto, versaberis in multitudine: & non quemadmodum nunc irrideberis, neque etiam in ore peiore conditione melioribus eris, Grae-

cum

να καὶ Ἀθηναῖον ἀνακαὶ λοιπὸν ὄν, τὸν μηδὲ βαρβάρου ἐν τοῖς ἀφυεστάτοις τοῖς ἀκριβῶσθαι ἄξιον. πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνό μοι μίμνησκε μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν γηραιῶν τοὺς φαυλοτάτους, μηδὲ παραθεῖναι ἐκεῖνα, ὥσπερ σοῦ, ἀπὸ τῶν μὴ δεδιττομένων ἐπανατατῶν, ἡλικιῶν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παλαιγραφημάτων. μηδὲ σε θελγέτω ἀπὸ ἐκπεφωνηκὼς τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῆς ἀθλητῶν νόμον, ὃς πρέπει δι' ἀφῆς σωθῆναι ἔμε. μᾶλλον δὲ Χαίρει καὶ Σαφωνίδα θεῖν, ἂν πάνυ νεανικὸν ἐπιλάβῃ. καὶ ὀπίσω δὲ, καὶ ὃ μιγαπαγχία καὶ ὃ ἐμπόδια, καὶ τὸ βεβρυθιῶσθαι καὶ κρυγίζειν ἀνάθεν, καὶ τὸ ὀρθοπαίειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ εἰδέναι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτὸς, ἐν τοῖς πάντων συνοφαντῆς. καὶ μὴ ἐφάπαξ

cum atque Atticum vocitantibus te, qui ne cum barbaris quidem inter manifestissimos recenseri dignus sis. Ante omnia verò illud memineris mihi, d ne imiteris Sophistarum eorum qui paulò ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, néve etiam depascas illa, perinde vt nunc, sed talia quidem proculca pedibus: imitare autem vetera exempla. Neque verò demulceant te anemonæ verborum, sed iuxta legem athletarum, solidus tibi cultus, consuetum ac familiaris sit. Præcipuè autem e Gratijs & Perspicuitati sacrifica: à quibus plus quàm nimis nunc à tergo relictus es. Et fastus autem, & iactantia, & mala ista scribendi cupiditas, præterea & tumidum istud, atque insolentem te gerere, verbáque plus æquo dilatare, procul absit, & acerbum illud, irridere aliorum scripta, & putare quòd tum demum primus ipse futurus sis, vbi aliorum omnium verba & orationes calumniosè reprehenderis.

λάπανο ὑμῖν, μᾶλλον δὲ τὸ μιγίστην ἁμάρτωσιν, ὅτι οὐ πρόσω τὰς διανοίας ἢ λέξεως κατέβαλετε, ἀλλὰ καλαισθάς ἔτοιμα σηλικὰ τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀπ' ἐκείνων ἂν ῥῆμα ἐφεύροι ὑμῶν, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἴηθείς ἄνευ λαλεῖν, τότε συνῆς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ξυμίαν ἀγαθὴν, ἄν μὲν πρᾶόν τι τοῦτο εἶναι, λάβῃς δὲ λιγομένῳ μή δ' ἀναγκαῖον ἔ. οἷον πρόσθεν ἐμὲ λωσα, εἰ δὲ ἄλλος ὅτι σημαίνει, ἀνέρριψας, εἰδὲν τοιοῦτο ἐπεκάμενος. καὶ οἱ μὴ ἰδιῶται ἐπαίδευσαν ἐντεῦθεν, ὡς δὲ ξένε πλανᾶσθε τὰ ὦτα· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ δὲ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελασότατον ἐπὶ πάνυ ὅτῳ, ὅτι βαρβαρικὸν ἀξιῶν, καὶ τῶν φωνῶν ἀπὸ τὸ ἀρχαιότατον ἀκηκοὺς μένος, διαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐκαλαμίσθης τοῖς λόγοις,

Iam verò neq; illud parum, imò verò maximum vitium committis, quòd non antea sententias ac res, quam verba, paratas habes, ac postea verbis eas exornas, sed simul ubi verbum alienum ac peregrinum reperisti, aut ipse fingens, pulchrum putasti esse. huic postea quæris sententiam accommodare: ac damnum quoddam existimas, si illud non alicubi intruseris, etiam si ad id quod dicitur, minimè eo opus sit: quemadmodum paulò ante ἐμάλωσα illum, nescio quidem quid significaret, proiecisti, cùm ille cũ argumento nihil commeret. Atqui idiotæ & indocti quidem omnes obstupuerant, properegrinitate perculsi atque attoniti illorum eorum verborum: at qui docti erant, eorum causa, & tui, & eorum qui te laudabant, ridebãt. Illud verò omnium maximè ridiculum est, quòd cùm plus quàm Atticus videri cupias, & sermonẽ ad vetustissimam dicẽdi formã diligenter exercuisse, talia quædam, imò verò plurima interseras verba, quæ

ἄρρις, ἃ μηδὲ πᾶς ἄρτι βεβηθάνων, ἀγνοήσαιμ. οἷον ἱππέα, πῶς οἴει. κατὰ γῆς λαῦσαι ἡυχόμην, ἀκούων ὑπ' ἐπιλαχυμένου. ὅτι χιτῶνα μέν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ἔφης πλήσθαι· δουλάεια δέ, καὶ ζωὺς ἀῤῥῆγας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις. ἃ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον καὶ γυναικὸς ἐσθῆς, δουλάεια δὲ τὰ θήλεα ἀκαλύβας καὶ ἄπαξ παρὰ ζώτων πεφασμένα, οἷον τὸ ἴππαζε, καὶ τὸ ἀπαντάμην, καὶ τὸ ἀκαθαβὲς, καὶ μιτροικὰ τῆς Λεβιαδῶν φωνῆς. ἡμᾶς δὲ καὶ ποιητὰς ὑπανοῦμεν, ζωὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα· τὰ δὲ σὰ ὡς πρὸς μέτροις παραβάλλειν, καθάπαξ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τῆ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ ἄ τις ἔτι ζώτων τῶν φωνῶν κακοδαιμονέστερος. ἆρα ταῦτα ἐπῄδουσις, ἢ μιτραμάθης, ἄσπερ βεβδελυγμένον ὑπὸ

ba, quæ ne puer quidem qui nuper hiscere cœpit, ignorare queat, qualia sunt illa: πῶς οἴει, κατὰ γῆς δῆτα ἠυχόμην, ἀκούων σου ὑπιδακνυμένου. Cùm χιτώνιον quidem etiam virilem vestem dici putabas, δουλάεια autem masculos pediſequos appellabas. Quæ quis non nouit? quòd [f] videlicet χιτώνιον quidem muliebris vestitus, δουλάεια verò de fœminis tantùm dicantur? Atque alia multa longè his clariora, quale est ἴππαζε, & ἀπαντάμην, & ἀκαθαβὲς illud, quæ ne inquilina quidem Attici sermonis sunt. Nos autem ne poëtas quidem laudamus, qui verbis obscurioribus & minus vsitatis poëmata scribunt. Tua verò, vt pedestrem orationem cum carmine conferamus, perinde vt 8 Dosiadæ ara, & [h] Lycophronis Alexandra sese habent, & si quid istis sermone etiam miseriore* scriptum

est. Quòd si igitur hæc imitatus fueris, & dedidiceris, optimè

σαυτῆ ἴσον. ὧν ἀκούσῃς αὖθις ἐς τὸν μιχνίαν ἐαυτὸν ἀποδύν, ἐμοὶ μὲν ἐπιτιμήσεται ἡ παραίνεσις· σὺ δὲ σαυτὸν αἰτιάσῃ, ἂν γνῷς ἐμὲ ἐλάττω φροντίσαντα.

de te ipso statueris. Si autem nihil animadvertens, in eandem in auiditatem istam prolapsus fueris: ego quidem admonitioni atque officio meo satisfeciſſe videbor, tu verò te ipſum accuſabis, ſi vtique etiam intellexeris deteriorem eſſe te factum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HIc elegantiſſimus Dialogus in Antiquarios ſiue Opicos, qui obſoletis & priſcis verbis vtuntur, ſcriptus eſt, de quibus Gell l.1.c.10.l.2.c.21.l.5.c.21.l.6.c.15. l.11.c.16.l.13.c.9.

a Ex egenis & vilibus.] *αὐτολιπεῖς inopem ſonat, mendicumq; nebulonem, ac paraſitum ſignificas: quiq; ſe ad omnia obeunda onera paratum vltrò offert. Demoſthenes aduerſus Cononem: καὶ λοιδορεῖ τὸν μὲν ἰδιώτην, τοὺς δὲ αὐτολιπεῖς. αὐτολιπεῖς autem, viles ac nihili homines dicuntur. Lycophron, αὐτολιπὴς ἀνήρ. vide interpretem, & Athenæum lib.vi.* *b* Gry vel Phuy.] *Gry minimum quiddam ſignificat, aut ſordes vnguium, rem videlicet viliſſimam: aut vocem ſnillam, quam edere ſolent ij, qui grauantur ſermonem reſpondere. Hinc hyperbole proverbialis apud Græcos, Οὐ χὴ quidem loquitur, pro eo quod eſt, ne tantillum quidem. Huius vocis vſus frequens eſt admodum, & apud Ariſtophanem, & Lucianum noſtrum.* *c* Equidem diuinatorem.] *Alludit ad Eurycles, cuius Ariſtoph. mentionem facit his verſibus:*

Μιμεῖσθ' ὑμᾶς τὸν Εὐρυκλέους μαντεῖον καὶ Δεξιοῦ
Εἰς ἀκοὰς γαστέρας ἐνδὸς κοιλοῦντος τὴν Ἀθηναίων.

Eurycles autem ventriloquus fuit Athenis, qui vera aruiolari cenſebatur, quòd genium haberet intra viſcera. Ab eo bariuli ἐγγαστρίμυθοι vocabantur. Suidas: Eurycles quidam ventrilo-

ventriloquus, inquit, vocatur, ab Eurycle, qui talis hariolus fuit. Nec verò tantùm homines sic vocabantur, sed etiam genij qui ventres hominum subibant, vt in Plutarch. libello de defectu Oraculorum. d Ne imiteris.] *Nobis igitur omnia dicta & facta nostra diligenter examinãda sunt, & sensocasa retractaq; ab erroribus & ambagibus Sophistarum ad veram philosophiæ sententiam confestanter dirigenda, & perducenda. Non enim satis, nosse virtutes & vitia, nisi hæc fugiamus & auersemur, illas sequamur & amplectamur. Sophistæ passim à Platone perstringuntur, vt quodam in loco dicat, eos euidẽtem esse discipulorũ perniciem.* e Gratijs.] *Hesiod. in Theog. tres facit: de his extat hymnus apud Orph.* f Videl. χιτώνιον.] *χιτώνιον pro muliebri solùm tunica accipiendã innuit, cùm eã tamen suo oblitus in commentario* ἐκ τῶν μισθῶν συνίστων, *pro virili obstruserit.* g Dosiadæ ara.] *Sunt qui exponunt, & intelligunt epigramma Theocriti, quod βωμὸς inscribitur, ac Troili epitaphium continet admodum obscurum.* h Lycophronis Alexandra.] *Suidas scripsit, Lycophron, inquit, & Alexandram obscurum illud poëma.*

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

CALIDVM.] Νεοχμὸν *calidum verti, propter consonantiam vocum, caloris & squaloris. nam αὐχμὸς eum squalorem significat, qui ex nimia siccitate prouenire solet. vnde & pro pestilentia quæ ex nimio æstu contrahitur, positum reperitur.* νεοχμὸν *autem, id quod nuper factum est. Videtur autem & prauam pronunciationem affectatoris istius notare.* Cypselus.] κυψέλης *aurium sordes significat. Cypselus autem & Periander Corinthiorum reges vetustissimi fuêre, quorum & Pausanias meminit.* Stylo haud.] σκάλεος, *quam vocem ipse infrà in Rhetorum didascalo exponit* τὸ ἀμαυρὸν ἐρμήνευσον. Obambulabimus.] ἐφοδιησόμεθα, *quod volutabimur propriè magis significat.* Vestem.] βύρσα *Græcè.* Ablutoriam.] τὸ ἐπίλυτρον. Armariolum.] ἐγκυκλιδίου *Græcè. & notat Hesychius,* ἐγκύκλια *etiam* ἀφώνια *significare.* Mula.] *In Græco est* ἀράβη *& ἀραβιλάτης: quorum alterũ nonnulli pro mulo seu iumẽto.*

alterum

alterum pro ephippio seu sella, non pro mulione accipiunt. vide Suidã. Vredo.] *κάπρος: cuius vocis & Athenæus in hac significatione meminit lib. 3. vbi & ipse de affectatoribus huiusmodi tractat.* Terræ.] *γη κισσηλλ. Græcè. apparet aũt bulbi genus esse. Bracana verò agrestia holera sunt, vt apud Suidam.* Lecitho.] *hoc est, quæ pisa vel etiã ova vẽdit.* Quj sacculos.] *Nã Suidas χρυσᾶν ἐνδοθὶν ait: & Pollux à quibusdã peram dici affirmat.* Vt ad Selga.] *Vtrũ corruptũ hîc aliquid sit, nescio: certè qd velit, nõ potui facilè à quoquã intelligi posse.* Panẽ colostratũ.] *Sic interpretari placuit συνάιτλον, quẽ tamẽ alij pro ipso σῖτον, hoc est, colostra accipiunt. Idẽ & συνάιτιον dicitur. Cõmenta. in Aristoph. Vespas. Athen. lib. 14. & Pollux lib. 2. cap. 12.* Et fucas.] *Gaza interim fucas, interim squillas vertit apud Aristotelẽ. Athenæus lib. 7. φυκίδας vocat.* Et cæbum.] *Neq; de Oebo, neq; de Phœtis reperio quicquã. pro λαγάνιον aũt λαγάνιον lego, quod & apud Hesychiũ legam. quanquam neq; de hoc adeò cõtendo.* Sillus propemodũ.] *hoc est, strabus: à σιλλαίνειν, quod propriè significat subsannandi causa oculos recutere seu retorquere: vnde & Silli versus.* Pollux. Ripæ aggerem.] *ψάτλον*, id est, *ἀντόχωμα, quod contra aquæ impetum opponitur. Suprà κάθηκες idẽ dixit. Vide Hesychium.* Cottaborum strepitus.] *De Cottaborũ ludo Athen. lib. 10. 11. & 15. Pollux lib. 6. cap. 19. & Suidas meminit. & Plautus:* Vide ne crebri in te Cottabi crepent. Vt thridacinas.] *Hoc nomine μάγειρος quoddã genus Attici vocant.* Ad solem.] *ξηροφάγιον. Inde ξηροφαγεῖον. loc' Cõstantinopoli fuit, cuius alibi mẽtio fit.* In aqua ista.] *ἐν λουτρίῳ. Vide Hesychium.* A tergo Carimantũ.] *Carimantes quos dicas, nõ satis intelligo: nisi si accipiamus sordidos quospiam & mercenarios, qui capite obligatum habeant, aut onera gestent, quales ab Hesychio & παραμάσσοις dicuntur.* Alius iaculo cõtendebat.] *τῷ ἀκοντίῳ πάλλειν. Vide Hesychiũ.* Nõ enim in cepij, &c.] *κάπος & σκάφιον tonsuræ species erãt. Scaphiũ quando tota coma ad cutẽ vsq; detonsa erat: cepium aũt seu cepus, quando ad frontis ornamentũ capilli resecti erãt, vt Commens. Aristoph. in Aues tradit.* Calida.] *ἱματιοπρέπεια fortasse id quod Plautus dixit thermopotare.* Ventrẽ.] *πλὴν τοῦτο ἡμεῖς. significas aũt vtrũ immunis, &*

ilium, & item inteſtinum ieiunum inter ſtomachum & ventrem. Areſtes oliuas.] *Φαυλίας. Ita Suidas exponis: quanquã Heſychius genus mali grandioris eſſe dicat.* Bifida videlicet ſuilla.] *Intelligo pedes, eò quòd bifidi ſint.* Hepar è ſartagine.] *id eſt, frixũ. Propriè tamen λοβὸν extremã partem hepatis vocãt.* Abyrtacẽ.] *intritũ quoddã barbaricum eſt. Vide Suid.* Thrymmatides.] *Pollux inter placẽtas recenſet θρυμματίδας. De Thrijs aũt Cõmentator Ariſtophanis in Equitibus copioſè.* Quæ ſportulis.] *τῶν ὀπτανίων, de cuius ſignificatione Heſychius.* Qui canere deſijt.] *Capũ intelligo.* Piſcis erat paraſitus.] *Ipſa quidẽ vox paraſiti quid ſignificet, notum eſt: ſed quorſum ſpectet piſcis paraſitus, puto obſcurum eſſe.* Panes aderãt.] *πόπανος ſcilicet, pro πόπανος Atticè. Eſt aũt πόπανος vt Heſych. exponit, ὄλυρα, quæ à Latinis quoq; olyra, quibuſdã aũt ſiligo dicitur. vnde πόπανος panes, quorũ & Athenæus meminit lib. 3.* Tum.] *ὑπογαύ τι ἢ ὑπερφυῆ. niſi quis malis parua ac magna accipere.* Delphi.] *Obſcurũ quã intelligat, niſi ſi tripodẽ, qualis ἡ δελφικὴ fuit.* Bõbylius.] *Poculũ eſt anguſti oris, inter bibendũ ſonũ edẽs. Athenæus & Pollux.* Dirocypelũ.] *Vt apud Homerũ ἀμφικύπελλον. de cuius etymologia Athen. lib. 11.* Qualia Theri.] *De Thericleo poculo vide item Athenæum.* Tenuia.] *ὑπερφέρεται, hoc eſt, quæ vento ferri queant.* Pocula quẽdã.] *hoc eſt, literis inſcripta. quorũ ipſorum quoq; meminit Athenæus eodem lib. 11.* Abacus.] *τὸ κυλίκιον: ſic enim malim. niſi quis κυλίκιον pro ora ſeu labro poculi accipiat, & τὸ μεῖον ad χείλεμμα referat.* Lebes:] *ἱπολίβης quòd Athen. lib. 3. à Romanis miliariũ dici ait, vas ad calefaciendam aquã comparatum.* Vngebamur cancharide.] *Quódnam vnguentũ hoc ſit, obſcurũ. Podoctypa antè & Trigonifbria, nomina pſaltriarũ videtur eſſe. Nam & Trigonis & Heſychius & Pollux meminère.* Plauſu digitorũ ludebat.] *λακτιδίζω, à λακτὶς videlicet, cuius verbi Athenæus meminit li. 1.* Lumbos laſciuiter agitabat.] *Pollucẽ vide l. 4. c. 14.* Ocataxis.] *Suidas proprijs hoc eſſe tradit, quanquã apud illũ ὀκτακάταξις legitur, ego tamen cognomentu magis eſſe puto, ab ouis vel frangẽdis, vel deuorãdis, vel ſimili aliquo factũ.* Segmentũ quoddã.] *λειρόν τινα. Pollux tamẽ λεῖρον per η habet.* Veſtibus in-

bus inusitatis.] ἄχρηστα & ἀφόρητα, tametsi ea voces proprie inutiles & gestu inhabiles significent. In Daduchum.] Eum qui gestat lampada, vt sacerdotes Promethei, Vulcani, &c. Ex egenis.] ἐγκεψιμιδῶν, quod si ab ἐγκέφαλον & μιδάω derivetur, ceparum helluonē significabit. Sed tamē apud Hesychium κεψιμιδῶν, per π legitur pro eo, vt ipse ait, ὃς μὴ τὰ ἄλφιτα μὴ διδόντων τυγχάνει ἀλφῶν, quod ne quis ipsum quale sit, satis planē est. αὐτρόλικνος & αὐτυγίδαλος ab Hesychio exponuntur. Endromidum.] Endromides curforum sunt, & propriè Dianæ: Bascides autē, crocea muliebres. Pollux. Domū enim] Nescio corruptissime sit locus, an mutilatus. Anxium quoddā.] μίχμαρον. sed haud scio an τερμίλαον potius legendū, de quo etiam in proverbijs Eras. Illius latera.] τὰ ἄκρα, latera verti, propterea quod & in acie latera, τὰ ἄκρα dicuntur, vt ait Pollux. Mulierosum.] μύρτιον, λαμπυρεῖον, scilicet genitalis muliebri. Lenuscū subinde rodentem.] χιονοτρώκτην, quo nomine notabantur qui elegantiæ & cultus muliebriter studebant. Delicatus & gulosus.] λοπαλίων, λοπὸς λοπίων, seu λέκις, quod patinam significat, vt Pollux. coniecturaliter tamen: quanquam haud scio an corruptus locus sit. videntur enim deesse quæq; nonnulla. Theodorum.] Vt à dea seu Diana restitutum, & vita donatū. Cariosissimis.] Pro antiquissimis accipio. Oliuas.] Fortasse eas quæ & hodie ex vino vel aqua assatis carnibus pro salsamento adhibentur. Testacea.] ἐμπυδάκεσσι ἀπὸ δακὸς videlicet. Crobylis.] Fuerunt autem Crobyli certa quædam textura capillorum in acutum desinentes, antiquorum Atheniensium gestamen, vt Comment. Thucydidis in lib. 1. Mangonem.] μαγγανεύσεσι, quo nomine & mangonem & puerorum moderatorem intelligi posse puto. Voluptatem.] Fortasse à λαλῶν ἡδονὰς γαννυμένους. Digitis.] χειροσόφους, quos ipse infrà in Rhetor. didas. exponit ἐχέχειρας, id est, saltatores. Etiam ringi.] μυκτηρίσειν. Mensibus non laborasse.] ἀκαμάτην ἔτος, cuius verbi etiam Athenæus meminit lib. 3. Diuinatorē quendam dæmonē.] ἐξηγητιμιδῶν τινα, quos & Eurycles Græci vocāt. Suidas. Ἰλιακὸν. κρῖνε.] alq; exinde. ἀνὴρ ὁς.] Inquit. ἀμαυρὸν.] aliquo modo. λῶστε.] optime. δέπαστον.] videlicet. ἄτιτα.] quadā.

ἀλλᾳ]

ἐπαίρ.] *propè. σκοδινᾶζ.*] *protendere membra cum oscitatione.* πεπέζ.] *curiosè agere.* σκύλλεζ.] *unguibus rapere, & infestum esse, vnde & Scyllæ nomen videtur factũ.* σπάνοφοβίαν.] id est, *petulantia & lasciuia.* Quod si igitur.] *Paræneſis de recta dicendi ratione.* ἐμφαλώπια.] *Hesychius meminit ἐμφαλακινῆ cuiusdam, ait q; paræmiam esse qua τὸ μηδὲν significetur.* πῶς οἴει.] id est, *quomodo putas.* κατ' ἦρ ἀκούσαι νυχάμενον, &c.] Id est, *sub terram ire optabam quando audiebam te recitantem.* χαμύνιον.] id est, *tunicula.* ἀλλάξια.] *seruulas.* ἔπτυτο.] *volauit.* ἀπαντῶμεν.] *Obuiã veniẽs.* κοθόρνοις.] *Sedens.* Qui verbis obscurioribus & minùs vsitatis.] κατ' ἀλλόπιον, *vt etiam Quintilianus lib. 1. cap. 14.*

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ Βίος. — *DEMONACTIS Vita.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

ORatio demonstratiui generis est, quæ historicæ ac didascalicæ tamẽ dictioni propior, quàm encomiasticæ. Describit autem genus, vitam, studia, eruditionem & professionem Demonactis philosophi, quæq; idem & priuatim & publicè fecerit, & ab aliis passus fuerit. Præterea & apomnemoneumata seu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac falsè responsa, in quibus recensendis potissimam orationis partem consumit. Postremò etiam quæ circa mortem & sepulturam illius acta, quibusque officijs & honoribus illum Athenienses & reliqui Græci prosecuti sint. Exordio attentos potissimùm facit, laudando suam ætatem, quòd ea quòque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis Herculi & Socrati simillimos procreârit: cuiusmodi sint Demonax hic, & Bæotius ille Sostratus, de quo alibi ipse fecerit mentionem.

Ἐμοὶ λ-

Μικρὰ ἄρα μηδὲ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος, τὸ παντάπασιν ἄμοιρον ἴσως ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀπὸ καὶ σώματος ἀρετῇ διαφυγὼν, καὶ γνώμῃ ἄκρως φιλοσόφῳ κεκοσμημένον. λέγω δ', ἅς τι τὸν Βοιώτιον Σώστρατον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλεῖα οἱ Ἕλληνες κάλουσιν, καὶ ὥοντο δεῖν, καὶ μάλιστα ἂς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον, ὃς καὶ ἄλλον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα. ἐπὶ τούτῳ δὲ ὦ Δημώνακτι καὶ ἐπὶ μικτῷ σωνγενόμην. πρὶ μὲν ὃν Σωστράτου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέγραπταί μοι, καὶ διέξεισι, μέγεθός τι αὐτῆς, καὶ ἰσχὺν ἀνδρώδη, καὶ ἀ ὕπαιθρος ἐν τῷ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ὑπόπους νὺξ, καὶ προσὰ ὄρεσι, καὶ ἔργα οὐκ ἀπολὰ τοῦ ὀνόματος. καὶ

Quidem communem sententiam erat & nostram aetatem non in totum expertem fore virorum laude & memoria dignorum, sed ijs quoque qui & eximijs corporis virtutibus, & mente sapientiæ studio excultissima præcelluerunt, florere. Dico autem cùm in [a] Bœoticum Sostratum ista referens, quē Græci [b] Herculem vocare solati sunt, & esse existimabant: tum maximè in Demonactem philosophum: quos ego & ipse vidi, & visos magna admiratione suspexi. Cum altero quoque, nempe Demonacte, aliquandiu consuetam conuersationem habui. Sedenum vitam Sostrati in alio quopiam libello diligenter perscriptam exercitus sum, declarata eius & animi magnitudine, & excellenti fortitudine. Itaque quæ eius fuerit in monte Parnasso sub ipso dio viuendi ratio, quod stratum laboriosum, quæ alimēta in montibus conquisita, quæ opera à nominis celebritate non abhorrentia.

Ad

φῶν ἐκκεκλικὼς ἀφ' ὧν ἔπραξεν, ἢ ἐκλελοιπὼς τὰ ἄβατα, ἢ γεγυμνωκὼς τὰ ἀλσώδη. πρὸς δὲ τὰ μεμηχανημένα ἤδη δίκαιον ἀνεῖναι, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐκείνου μὲν μνήμης ἔτι τοῖς ἀεὶσοῦσι πάρεστι λαμβάνειν, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς γνησιωτάτοις τῶν υἱῶν, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ἐρρωμένοις, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ἐρείδειν, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν βίου καινόν τι προτίθεσθαι, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ ἐκείνῳ ἐπόμενοι, ἄξιον ἂν ἐπιδείξαιντο καὶ φιλοσοφίᾳ γνήσιον. ὧν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, ὃ τῶν ἀφανῶν, οὐδὲ εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ ἐπίσημον, ἐμοὶ μὲν ἀπὸ καὶ πάντων οὗτος ἄριστος γνώμων· καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλῶν, τοῦ φιλοσοφίαν ἅρμοσαι, παρ' Ἀγαθοβούλου, μᾶλλον δὲ Δημητρίου τοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ

Ad hæc quanta in tollendis è medio latronibus periculæ exhauserit, tum quanta per inuia faciendis itineribus, aut per traiectu difficilia præbendo transitu, pertulerit. Iam verò æquum mihi videtur de Demonacte nonnihil in lucē edere, duarum rerum gratia: vt & illius memores sint viri nostræ ætatis præstantissimi, & iuuenes quique generosissimi, animū ad philosophiā applicantes, non necesse habeant ad vetera tantùm exempla semetipsos componere, sed ex nostra quoque vita habeant, quem sibi pro viuendi regula imitādum proponant, facli illius æmuli, quem ego omnium optimum ex philosophis esse cognoui. Erat itaq; Demonax genere Cyprius, non ex obscuris ortus parentibus, quātum ad dignitatem & possessionem ciuilem attinebat: cæterùm his omnibus ille longè erat excelsior atq; superior: & cum rebus pulcherrimis atque præstantissimis se ipse dignū iudicasset, ad philosophiæ studiū semet cōtulit, non per Iouem ab Agathobulo tantùm & Demetrio, qui ante illum fuerant, neq; ab

Επιβλέπε ἰκανῶς ἀντῷ, ἀλλὰ πᾶσι μὴ συνηθίζ ἦσθαι, μὴ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ηρακλεώτῃ, ἀνδρὶ, φασὶν τὰ μὴ γνόμιμα μάλιστα κεκοσμημένῳ. ἀπ' ὀ γὰρ Δημώναξ, ἐχ' ὑπὸ τούτων ἥττων, ὡς ἔφην, σπαρακτηθεὶς, ἀπ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῆς, καὶ ἁπλῶς φύσεως πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος, ἐκ παίδων ἐνθὺς ἐκπεπληγμένος, ὑφῆλε μὲν τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν ἀπάντων. ὅλον δ' σφᾶλοὺς ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ καὶ παῤῥησίᾳ, διατελῶν αὐτός τε ὀρθῷ καὶ ὑγιεῖ, καὶ ἀνεπιπλήκτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι καὶ ἀκούουσι παράδειγμα σφίσιν, τοῦ ἐπὶ γνόμιμον, καὶ τοῦ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀληθοῦς. ὁ μὲν ἀνθρώποις γε ποσὶ, τὸ τοῦ λόγου, πρὸς ταῦτα ἔσχε, ἀπὸ καὶ ποιητῶν σωφρόνων ἐπῄνε, καὶ τῶν παλαιῶν ἐμέμνητο, καὶ λόγων ἤσκητο. καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ πραγμάτειας,

Epicteto excitatus, sed cum illis conuersabatur, præsertim verò cum Timocrate Heracleote, viro cumprimis sapiente, nec non eloquentia & industria plurimùm ornato. At Demonax nequaquam ab aliquo illorum, vt dixi, persuasus, sed peculiari quo rapiebatur ad res præclaras impetu, & insito quodam ad philosophiam amore, statim à puero permotus, omnia humana bona in vniuersum contempsit. Ac se cùm totum libertati tradidisset, dicendiq; fiducia, in ea constanter perstitit, cùm & ipse rectam ac sanam & inculpatam vitam viueret, ac videntibus & audientibus suam ipsius mentem exemplum exhiberet, veritatemq; quam in philosophando perpetuam obtinebat. Cæterum nequaquam illotis, quod aiunt, pedibus, hoc est, à dicendi facultate alienus, ad philosophiæ studia accessit, sed in poëtarum lectionib. enutritus, multos tenebat memoria, dicendiq; artes nó mediocri studio exercuerat. Ea verò quæ in philosophia tractari solent, haud mediocrè,

ἓν ἐπ' ὀλίγον, ἀλλὰ κατὰ πᾶν προοίμιον, ἄκρον ὡς λακτίσαι ἀφάμενος, ἀνίσως. καὶ τὸ σῶμα δ' ἐγεγύμνασο, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν διανενόηκε. καὶ τὸ ὅλον, ἐφιλοπόνει ὡς μηδενὸς ἄκνει προσδεῖσθαι ἕνεκα ἔσεσθαι ἐπὶ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ἐκείνου ἀφορᾶν βίον, μόνου ἀπὸ τοῦ λόγου δεῖσθαι τῶν Ἑλλήνων καταλιπόντα. φιλοσοφίας δ' ἄλλου ἐν ἄκρῳ ἀφιγμένου, ἀπὸ μόνου ἐς τὸ καταμίξασθαί τι ἰδιώτου τοῖς ἄνω ἔχοντος. ἐάσας δ' ὡς βαναύσου μάθημα φιλόσοφον, ἀ μὴ ὡς σχήματι, καὶ τῇ βίᾳ ἐχρᾶτο, τὴν Σινωπέα ἐκείνου ἕλκοντος, ἐπράχυνεν ἀπὸ τῶν λόγων, ὡς θαυμάζοιτο, καὶ ἀμβλύνοιτο ἀπὸ τῆς ὑπερηφανείας, ἀπ' ὀμολογίᾳ δ' ἄκοντος, καὶ νίκης ἄρ, καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τοῦτο διέβ-

modicè, neq; vt est in proverbio, summo tantùm digito attigerat, sed exactè comperta habebat. Corpus præterea exercuerat, & ad tolerantiam variis laboribus assuefecerat. Breuiter, in hoc summo studio & cura elaborauit, ne alicuius alterius egens esset. Quare postquam sensit se quoq; ipse sibi ampliùs non sufficere, voluntaria morte è vita discessit, multo super hoc ipso Græcorum, optimatibus sermone relicto. Philosophiæ verò haudquaquã vnam tantùm speciem ab alijs seiunctam colebat, sed multis in idem commixtis, non admodum apertè ferebat qua potissimùm illarum oblectaretur. Apparebat quidem Socrati se magis adixisse, tametsi habitu & vitæ frugalitate Diogenem æmulari videretur. Non tamen ambitiosè adulterabat ea quæ ad victum pertinebant, admirationis popularis emerendæ gratia, vtque ij quibus cum conuersaretur, in eum coniectos haberent oculos: verùm communi cum alijs vitæ ratione vtebatur, ne tantillum quidem philosophico fa-

καὶ ὀχθηρῶς, καὶ ξυνωνειδιστικῶς, καὶ τὰ τοιαῦτα μὴ λίαν ἐπιτηδεύων. Σωκράτης δὲ ἁπλῶς τε καὶ ἀφελῶς τὰ πρόσφορα ἐνεθυμεῖτο, χάριν τε ἔχειν ἐδόκει τοῖς ἐλέγχουσι τὰς ἁμαρτίας, ὡς ἂν ἐκείνων ἀπαλλαττόμενος, μήτε καταφρονεῖσθαι ὑπ' ἀνοήτων, μήτε τὸ φυσιῶδες τῆς ἐπιτιμήσεως ἀφορῶντας, ἀπαθεῖς τε καὶ ἀνεξικάκους γιγνομένους, καὶ λοιμοτέρους ὑβριστοῖς, καὶ φιλητικωτέρους, καὶ πᾶσι τὸ μίσος ἀφαιρεῖσθαι. ἐπὶ πλέον τε γοῦν ὑφεῖτο ἀκριβοῦς, ἢ ὑπωπτεύετο ἀνόρθως τε ἀγανακτῶν ἐπ' ἐπιτιμῶν ὧν ἔλυε, καὶ τῶν μὴ ἁμαρτημάτων καθάπτεσθαι, ὅτε καὶ ἁμαρτάνουσι σωφρονίσων. καὶ τὸ ὑπολάμπον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐπ' ἐξουσίαν λαμβάνων, τὰ μὲν νοσήματα ἐμηχάνατο, ὀργὴν δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χαμόθεν, οὐδὲ δή, ἀνθρώπου μὴ ἄνευ τοῦ

stu infectus: & cum aliis inusitatam consuetudinem exercebat, & communibus Reip. legibus non gravatim parebat. Porrò e Socraticam ironiam nulla ex parte accedebat: gratia verò Atticis plenas semper disputationes sermonibus haud obscuris in medium afferebat, itaut eius discipuli abeuntes neq; contemnerentur cum tanquam parùm generosum, neq; cum inhumanam in obiurgando severitatem atq; acerbitatem fugientes pertimescerent, sed omnimodi orationis amabili lætitia redderentur, ac subinde multò modestiores de futuris præcipiédi opinam spem concipiebant animo. Itaque nunquam visus est vociferari, aut ira pertinacitate contendere, aut indignari: & si aliquis illi esset increpandus, f ipse quidem peccata reprehendebat, cæterùm peccantibus benignè ignoscebat, exemplum illud à medicis petitum vsurpans, qui morbos adhibitis pharmacis propulsare solent, iracundia verò ægra ægrotantes vsquam minimè. 8 Existimabat enim hominis esse peccare:

τὸ ἁμαρτάνειν· θεοῦ ἂν, ἢ ἀνθρώπου ἴδιόν ἐστι, τὰ πλημμελήματα ἐπανορθοῦν. διόπερ καὶ βίον χαλεπὸν, ὡς ἐοικεν, ἐβίωσεν, ὃς ἑαυτῷ μὲν οὐδενὸς ἐδεῖτο, ἑτέροις δὲ συνήρκει τὰ μάλιστα. καὶ τοὺς μὲν ἀτυχοῦντας λοιδοροῦντας αὐτοῦ ἐμίμνησκεν, ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους. τοὺς δὲ ἢ ψυχίαν ἀδυροκηδόνους, ἢ φυλὴν ἀνοχλησίους, ἢ χῶρας ἢ νόσον ἀπροφάσιστον, σὺν χρόνῳ πρήξεσθαι, οὐκ ὀρθῶς, ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς χαρίσεσθαι μὲν τὰ ἀνιῶντα, λύπη δὲ τις ἀγαθοῦ καὶ ἀπροσδοκήτου ἐπιθήσεται. ἤμελλε δὲ αὐτῷ, καὶ ἀδελφοὺς ἀμαυρώσοντας ἀμφοτέρους, καὶ γυναῖκι πρὸς τὸν γείτονα κόνεις ἀφλόβιον πρήξασαν. καὶ

peccare: Dei verò, aut viri diis proximi, errata emendare. Ad hunc ergo modum cùm vitam instituisset sapientissimè, nullius in rebus suis egebat auxilio, ipse verò amicis in ijs quæ par erat, persæpe fidelem nauabat operam: ac nonnullos ex illis si qui secundiore fortuna uti videbantur, submonefacere solebat, quòd bonis ad breue tempus duraturis, & planè caducis ac transitorijs efferri atque gestire animo viderentur. Nonnullos quoq; inuisum paupertatis onus lugentes, aut exilium grauiter molestè q; ferentes, aut senectutem aut morbum incusantes, cum visu consolabatur, non videtes breui futurum vt omnia quæ dolorè & molestiam in præsens illis adferrent, cessarent: bonorum verò ac malorum oblitio vnà cùm longa libertate omnes esset in exiguo temporis spacio complexura. Ad hæc tuæ illi erat, fratres quoq; inter se dissidentes atque discordes, ad pristinam concordiam reducere, ac mulieribus cum maritis reconciliatis illorum animis pacem componere.

καί τι καὶ δήμοις τραπομένοις ἰμμανῶς ἀνιάσθη, καὶ τὸ πλείστους αὐτῶν ἴσασιν ἀπεγγόν τῇ παιδείᾳ τὰ μέγιστα. διὸ δὴ καὶ ὁ πρέσβυς ἐφιλοσόφει αὐτοῖς, πρᾴως καὶ ἡμέρως καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸ λύσια φέρει νόσου ἢ θάνατος, ὃς ἄρα τὸ μέγιστον ἦν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τοῦ φιλίαν ἡγούμενος. καὶ δὴ καὶ φίλος ἦν οὐδενὶ ἂν ἄλλῳ ἅπασι, καὶ ἐκ ἴσμεν ὅτου τινὰ ἐκ οἰκείου νομίζων, ἄνθρωπόν μοι ὄντα. πλείονος δὲ ἔπαθον ἐμοὶ, σωσὰν ἑνίοις αὐτὸ μόνοις ἐξισάσθαι, ὑπόθοι ἄν ἐδέησεν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ τὸ ὑγιαίνειν ἐλπίδα σφαλάνθαι. καὶ ἦσθετο πάντα μᾶλλον Χρίτων, καὶ Λεοντίνης αὐτῶν ἐπαπεῖν, καὶ ἔλεγεν, ὡς καὶ τὸ ἐμοὶ δοκεῖν ἱκανόν. Τοῦτο πρὸς ἄλλοις ἐπιπλήττεσθαι. διεγνώκει καὶ Ἀθηναίων ὅ,τι σύμπαν δῆμος, καὶ εἴ τι καὶ, ὑπὲρ φρενῶν

Ac sanè aliquando populum seditionibus exulcerarum, scitè & utiliter differendo compescuit, multoque illorum persuasit, vt patriæ tranquillè & modestè subseruirent. Talem quampiam in philosophia exercenda morem obtinebat, mitem & mansuetum ac hilarem. Solùm verò amici aut morbo aut morte discruciabatur, ita vt [b] *rem omnium maximè & præstantissimè in rebus humanis amicitiam & voluntatis cōsentionem esse existimaret. Quocirca amicus erat omnibus, nec fuit quisquam qui non familiarem compellasset, qui quidem homo erat. Maiorem verò aut minorem animi alacritatem vultu præ se ferebat, cōiectatione nonnullorum ex illis vtens, eosque coarguens, quotquot illi videbantur propter spem exhibiti obsequij delinquere. Et hæc omnia cum tanta gratia, eáque verborum venere faciebat dicebátque, vt semper iuxta Comicum, suadelam labijs suis insedisse credibile sit: Itaque & Atheniensium vniuersus populus, & ij qui in dignitatibus erant constituti, ei fauen-*

φῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὡς τινα τῶν ἀρίστων προσδεχόμενοι. καὶ δὴ ἐν ἀρχῇ πεσόντες δίς ποτε τοῖς αὐτῶν, καὶ μίσος ἀπ' αὐτῶν τοῖς πολίταις ἐκίνησε, ἐναντιούμενος καὶ ἀπαθείᾳ. καί τινας ἐπ' αὐτὸν ἀνέστησεν Ἄνυτος, καὶ Μέλητος, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ ἐμέμφοντο τότε, ὅτι οὔτε θύων ἔφθη πώποτε, οὔτε μυήθη μόνος ἀπάντων τῶν Ἑλευσινίων. πρὸς ἅπερ ἀνθρώπους μάλα πεφυσημένους, καὶ καταφρονητὴν ἁπάντων ἀναλαβόν, καὶ πρὸς τὸν ἐκκλησίαν· τὰ μὲν ἐμμανῶς, τὰ δὲ πρᾴως ἐπὶ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ προαίρεσιν, ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ θεασάμενον πώποτε τὰ Ἐλευσῖνι, μὰ θαυμάσητε, ἔφη, εἰ ἄνθρωπος Ἀθηναῖος, μὴ τὰ πρότερον αὐτῷ τέτυχε· οὐδὲ γὰρ

ti, *summa cum reuerentia illum admirabantur, eáque in sententia permanserunt, vt vnum ex optimatibus suspicientes. Cæterùm cùm in Reip. procurationib. obeundis versaretur, multorum prauis & nefarijs conatibus restitit: vnde odium & inuidiam nõ mediocrem multitudinis sibi conflauit, tum propter dicendi interritam fiduciam, & monendi libertatem. Vnde factum est vt nonnulli quoque aduersus illum insurgerent Anyti & Meliti, ea ipsa in Demonacte accusantes, quæ priùs per illos in accusando Socrate in crimen vocata fuerant, nempe quòd nunquam visus sit sacrificans, quodq; solus omnium nunquam sit Eleusinijs initiatus. Ad quæ magno animo, & corona redimitus, & nitida veste amictus, inque concionem prosgressus, partim scitè & dexteriter, partim verò asperiùs quàm philosophica requirebat professio, respondit. Etenim ad hoc quòd nunquam sacra fecisset Mineruæ: Nulla vos capiat admiratio, inquit, viri Athenienses, si priùs*

Ἄδη ἀπολῶ τ παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπολάμβανον. πρὸς δ θάτερον τὸ τ μυστήριον, τοῦτον ἔφη ἔχειν ἐλάχιστα αἰτίαν, τ μὲ δεινοτέρους σφίσι τοὺς τιμῶντας, ὅτι ἄρα τι φαῦλα ἦ τὰ μυστήρια, ἐπιστάσθαι πρὸς τοὺς μᾶλλον μεμυημένους, ἀπ' ἀρχῆς δὲ αὐτοὺς τ ὀργιῶν· ἄρ τι καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσαν ἐπὶ φιλανθρωπίᾳ. ὅσα τὸν Ἀθωνέα, ἔδη λίθοις ἐπ' αὐτῷ ἐν τοῖς χθονίοις ἔχουσας, πρός αὐτῶν, ἢ ἵλεως γενέσθαι αὐτοῖς, ἢ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀφαμιγόνως τιμᾶν ἢ σέβεσθαι, καὶ τὰ τελούμενα θαυμαστά. διαΐζι δὴ, ἐν ἀρχῇ τ πρὸς αὐτοὺς λόγων, πραγυτέρᾳ ἐχρῆτο τῇ φωνῇ πρὸς ἐμέ· ἄνδρες ἔφη, Ἀθωνεῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐκπεφανωμένον, ὑμᾶς δὲ ἀμφὶ καλαθίσκους τὸ δὲ πρόσθεν ἐκ ἐκαμπύλους. βέλομαι δ ἕνια πρὸς ὑμᾶς διαλεχθῆναι τ δι' ὀλίγων.

illi vnquam sacrificaueritis. nequaquam enim illum sacris per me oblatis egere existimabam. Ad secundam verò accusationis partem, nempe mysteriorum, cum dixit subesse causam quo minus cum illis festiuitatis particeps fuisset hactenus: quòd si mysteria, inquit, prauæ & frivola comperisset, apud nondum initiatos non tacuisset, sed ipsos ab orgijs celebrandis auersos fecisset: sin bona, rursus humanitate adductus, omnibus expositurus erat. Ita Athenienses qui iam aduersus illum lapides sustulerant, & fluctum mitem ergà eundem & placidum animum induerunt, atque ex illo eum coperunt habitis honoribus reuereri quoque & colere. postremum verò aduersationem etiam prosequi. Ille autē statim initio orationis ad illos habitæ, asperiore proœmio vsus est: Viri enim, inquit, Atheniēses, cùm me sertis coronatū videatis, quin me iam sacrificatis? etenim cur boues nunquam litâstis. Quædā verò quæ ab illo acutè pariter & vrbanè dicta animaduerti, volò deinceps subiungere. Opi-

mum

ἔφασκε δεῖσθαι· ὑπ' αὐτοῦ λιλιῶσθαι μᾶλλον ἄρξασθαι ὑπὸ Φαβωρίνου λαλοῦντος, καὶ ὧν περὶ ἐκείνου ἔλεγε. καὶ ἐπεὶ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τινὲς, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῶν ἐν αὐταῖς μιλτῶν, τὸ ἐπιπλαδαμένον σφόδρα, καὶ ἀγχινοίᾳ καὶ γυναικείαν, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, προσελθὼν ἐρώτα τὸν Δημώναξα, τίς ἐστι, καθάπερ τὰ αὐτῷ ἔοικεν ἔφη, ἐπιτυχόντα τὰ ὦτα. ὑπαμείψας δὲ ὁ ἐρωτηθεὶς· τίνα δὲ καὶ ἡδονὴν ἴσχει, ὦ Δημώναξ, ἐκ παιδὸς εἰς φιλοσοφίαν ἥκων; ὅρχεις, ἔφη. ἄλλος τις δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν, ἐρώτα τὸν Δημώναχλα· τίνα ἄρα σοι ἀπάλυτα μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ· ὁ δέ, τίς γάρ σοι ἔκρυψε ὅτι φιλοσοφῶ; καὶ ἀπιὼν ἄδην, παρ' αὐτὸν ἀλλὰ μάλα ἐγέλασεν. τῷ δὲ ἐρωτήσαντι, ἐφ' ὅτῳ γελᾷ ἐκεῖνος ἔφη· γελοῖόν μοι δοκεῖ ἔδοξεν, ἀ σὺ ἀεὶ τὸ πώ-

mum autem factu videtur, vt̄ à Phauorino, & ijs quæ ad illum dixit, exordium faciam. Postquam enim Phauorinus à quodam audiſſet, ſuas diſſertationes à Demonacte haberi ludibrio, maximè verò membrorum in illis nimiùm fractas delicias, ingeneroſam & muliebrem molliciem, ac philoſophiæ minimè congruentē: acceſſit Demonactē, interrogauitq́ quisnam eſſet à quo ſubſannaretur: Homo, inquit, cui aures ſunt deceptu difficiles. Occurrente verò quodā Sophiſta, atq́ interrogante: Quibúsnam viaticis inſtructus, ô Demonax, à puero ad philoſophiam acceſſiſti? reſpondit, Teſticulis. Alio tempore cùm ſemel idem ille acceſſiſſet, quæſiuit ex Demonacte, quam philoſophiæ ſectam præ alijs ſtudioſus amplecteretur: Quis verò, inquit, te certum fecit me philoſophari? Et cum dicto abiens, riſit apud ſe valde ſuauiter. Illo verò interrogante quid eſſet quòd rideret, Demonax: Perridiculum, inquit, hoc mihi viſum eſt, tua barba

γων & ἀξιοῖς καὶ σὲ τῶν φιλοσοφούντων, οὐδὲ πάγυ-
να ἐπέχων. τῷ ῥ Σιδονίῳ
ποτὲ ῥητορι Ἀθήνησιν ἐδε-
κιμιῶτο, ἢ λόγου & ἦν
αὐτῷ ἱκανόν] ἵνα διῆλθε, ὅτι
πάσης φιλοσοφίας πεπάρ-
των, ἐχέφρων ῥ αὐτὰ ἀνὴρ, ἐ
ἔλυχρ. ἰὰρ Ἀριστέλης μὲ
καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι·
ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδη-
μίαν, ἀφίξομαι· ἂν Ζήνων
ἐπὶ τὴν Ποικίλην, ἀκροάσο-
μαι· ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπή-
σομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσου
τῶν ἀκροωμένων οὕτω, ἵνα
προσκληθῶ τὸ ὄνομα, καλῇ σε
Πυθαγόρας. Πύθων & δέ τι-
ς & τῶν ἐν Μακεδονίᾳ νε-
ανίσκων ἐραστὴς, ἐκ
φοχίλιοι ὧν & αὐτὸν, προσέ-
δραμε & ἐρέσθαί τι βούλε-
σθαι, καὶ ἐπιλύσοντ & ἀνὴρ τῇ
συλλογισμῇ τὴν λύσιν, ὦ ῥ,
ἔφη, οἶδα γὰρ, ὅτι πρώην
γε. ἀναπηδήσαντ & ἐκ
πάνυ ἐπὶ τῷ τῆς ἀμφιβολίας
σκώμματι, καὶ συναπολύσ

philosophantes indicandos esse existimas, ipse barbam non habens. Sidonius autem rhetor cùm Athenis celebris & clarus haberetur, ac aliquando de se ejusmodi publica oratione decantaret encomium, quòd totum philosophiæ peritus esset, nec minus dicendi facultate eo posset exequi quæ diceret: Etenim, inquit, si Aristoteles ad Lyceum me vocârit, sequar: si Plato ad Academiam, veniam: si à Zenone ad porticum Variam provocabor, nihil cunctabor præstò ero: si Pythagoras me accersierit, silebo. Surgens itaq; è medio audientium Demonax: Heus tu, inquit, vocat te Pythagoras. Cæterùm Pythone quodam eorum qui fuerant è Macedonia splendidè & nitidè culti, immane formoso subsannante illum, ac quæstionem sophisticam proponente, inventéq; vt syllogismi solutionem diceret: Vnum, inquit, fili noui, quòd subigêris. Cùm ego ille stomachatus animo indignaretur propter scommatis amphibolian,

illiq;

νικῶν, αὐτίκα δι μάλα τὸν ἄνδρα ἐπιλέξω. ὁ δ' σωγέλασε πρὸς ταῦτα ἀρέσθη· καὶ γὰρ ἄνδρα ἔφη ἐπιτηδείως ἔχειν τὸν ἀθλητὴν κατηγορηκέναι· ἀλλ' ἔστι σοι, ὅτι ἐδόκει ἄρθη ἀνθενδὲ ἀμπεχόμενος. Ὀλυμπιονίκης ἄρ', ἐπάταξεν αὐτὸν ἐς τὸν ἀφαλὸν λίθῳ, καὶ ἅμα ἐρρύη. οἱ μὲν παρόντες ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς ἔκαε τετυφλωμένος, καὶ ἐδίωκον ἐπὶ τὸν ἀνδρίαντα ἔτι· ὁ δ' Δημώναξ, μηδαμῶς, ἔφη, ἄνδρα δὲ καὶ πρὸς τὸν ἀνδριάντα, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπὶ δέ τινι καὶ χρυσοῦν δακτύλιον, ὁλῷ βαδίζων ἔνδον, γραμμάτιον ἐν ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἄξιον τὸν ἀνελόμενον, ὅστις ἂν τῷ δακτυλίῳ δυσπότης, ἴτω παρ', καὶ ἀπόντα ὀλίγῳ αὐτῷ, καὶ λίθον καὶ τύπον, ἀναμβάνειν. ἔλεγε δὲ τις μεμαθηκὼς ὑρᾶν, αὐτὸς ἀναλαβὼν λέγειν. ἐπὶ δ' ἐδέησε γενέσθαι, ἄπιθι, ἔφη, ὦ παῖ illiq; cōminaretur, Statim tibi virū ostēdam. ille in multum risum effusus, interrogauit adolescentem: Ergo virum habes? Quodā tempore cùm quidā etiam athleta ab eo fuisset derisus propterea, quòd cùm victor extitisset in Olympia, vestitu molli & florido amictus cōspiceretur: vulnus illi lapide in caput incussit, adeò vt sanguis efflueret. Itaque qui aderant, indignantes factum grauiter & molestè ferebant, quasi vnus ex illis fuisset percussus. cumq; exclamarent vt ad Proconsulem iret: Nequaquam, inquit, viri ad Proconsulem, quin multò magis eamus ad medicum. Dum aliquando obambulans annulū aureum in itinere fortè fortuna reperisset: proposita in foro schedula, voluit eum qui amisit annuli dominus exitiisset, venire, atque si illius pondus & gemmam & typum recte indicasset, recipere. Venit ergo adolescens quidam forma honesta & amabili, qui se amisisse perhibebat. Ceterùm cùm nihil sani diceret: Abi, inquit, ô puer, ac tuum

καὶ τὸν ἱππέα Δαμύλιον φύλαττε· τοῦτον γὰρ ἐκ παλαίας. τῶν δ' ἀπὸ τῆς Ρωμαίων βουλῆς τις, Ἀθηναίοις μὲν οὐκ ἐφίλει δᾷστος εἶναι πάνυ μὲν ὁρᾶν, δυναμένην δὲ καὶ ἀμπεχόνασθαι μετρίως, πρεσβυτέρα δέ σοι, ἔφη, ἡ μήτηρ δοκεῖ· καὶ ὁ Δημώνακτος, καλὸς, ἔφη, καὶ σὺ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ δοκεῖς. τὴν δὲ γυναῖκα, τὸν ἄρχοντα διώκουσαν, ἐκ Ονώκρατον, ὥσπερ ἀνομάκατο. ἀπ' Ἀριστείδου καλὸν ἐξῆν ἰδεῖν αὐτὸν καὶ τινος, τὸν ἀδελφὸν ὄντος ἐνδαιμονίας δοκοῦντος εἶναι τὸν ἐνάθιρον. ἐπεὶ δὲ ἐρώτησεν τινα, πῶς ἐνάθιρος ἐστὶν ἐκεῖνον νομίζει, τὸν μέν τι ἐλπίζοντά τι, μέτα δὲ διδόντα. ὁ δὲ, καὶ πῶς ἄρ', ἔφη, τοῦτό τις δύναιτο; ἄπαντες γὰρ ὀλίγοι τὸ πολὺ τοῖς δεομένοις. καὶ μὲν, ἔφη, ἃ καταλείπει τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, ἐροῖς ἄρ' αὐτὰ ἔτι ἐλπίδος ἔτι φόβου ἄξια,

tuum ipsius annulum diligenter observa. etenim hunc non amisisti. Quispiam verò è Romanis senatoribus cū Athenis illi filium summa venustate supra modū formosum commonstrasset, effeminatum verò, & corrupta delicijs, dixisseq; Salvus te Demonax hic meus filius: Pulcher est, inquit, & te dignus, & matri non absimilis. Porrò Cynicum in pelle vrsi philosophantem, non Onocratum, quod illi nomen erat, sed Archesilaum vocare dignatus est. Cùm quidam ex eo quæsisset quinam illi felicitatis finis esse videretur: respondit solum eum esse felicem, qui liber esset. Illo autem subiciente multos esse liberos: Atqui hunc ego solum, inquit, liberum esse existimo, qui neque sperat aliquid, neque pertimescit. Ille verò: Et quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim plurimùm his seruientes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto iudicio res humanas excusseris, haud dubiè easdem reperies neque spe neque metu dignas, propter-

πάντας μὴ τῶν ἀνιαρῶν μὴ ἡδίων. Περιγελῶντος δὲ Πρωτέως ἐπιστάντος αὐτῷ, ὅτι γέλοια τὰ ποιεῖ, μὴ τοῖς ἀνθρώποις πρόσεστιν, μὴ λέγοντος· Δημόνακτι ὁ λυσσᾷς, ἀπιόντα· Περιγρῖνι, ἐπ ἀνθρωπίσας. μὴ μὲν μὴ φυσικόν τινα, πρὸς τὸν ἀντιπόδων ἀμαυρότερον ἀνασύσας, μὴ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, μὴ δείξας αὐτῷ τὸν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν, ἔριζε· τοιοῦτος ἄρα τοὺς ἀντίποδας ἕλκυσας λέγεις ἀπ ἀλλὰ μὴ μάγον τινὲς ἕλκυστον, μὴ ἐπῳδὰς ἴσχυρὰς ἔχοντα, ἃς ἐν αὐτῶν ἅπαντας ἀνασπᾶσθαι, μὴ παρέχειν αὐτῷ, ἐπᾴδοντα βάλλεται· μὰ θαύμασι, ἔφη, μὴ γὲ αὐτὸς ὁμότεχνος ἁμίσει, μὴ ἐβούλετο, μὴ τοῦ ἀντίπαλον μὴ ὅπα μὴ δεῖ μιᾶς ἐπῳδῆς, μὴ μιᾷ τῇ φαρμάκῳ πάσοντα αὐτῷ, δοκῶ μοι τὸν ἄρδην, ἐπιλέγων· τὸ νόμισμα, εἰ τὰ ἴδια τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπὶ δ Ηρώδης ὁ

propterea quòd & quæ doleant, & iucunda sint, iuxtà finem capiant & euanescant. Peregrino autem, cui & Proteo cognomen fuit, obiurgante eum, quòd plenaq; omnia naso suspenderet, hominibusq; illuderet, dicenteq; : Demonax, nō viuis Cynicum, respondit: Peregrine, non viuis hominem. Physicum quoq; super Antipodibus differentem, surgens deduxit ad puteum, illiq; vmbram in aqua commōstrantem, quæsiuit: Nunquid tales confirmas esse Antipodas? Prætereà quopiam magum se esse profitente, habereq; carmina efficacissima, quibus omnes homines impellere posset ac persuadere vt sibi quæcunque vellet exhiberent: Ne hoc tibi mirum videatur, inquit, eandem enim tecum artē exerceo: & si placet, ad pistrinum me sequere, videbisq; me vnica tantùm incantatiuncula ac modico veneficio persuasurum ipsam vt mihi panē det. subobscurè monetā innuens, & quali cū incantationibus vim obtinente. Cùm verò Herodes

grauiter

πάνυ, ἐπιχθόνα τὸν Πολυδεύκη, πρὸ ὥρας ἀφθαρέντα, καὶ ἀξίως ὄχημα ἐφ' ἁρμάτων ἀὐτῷ, καὶ ἵππους παρέσεσθαι, ὡς ἀναβησόμενόν, καὶ λαμπρὸν παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν παρὰ Πολυδεύκη, ἔφη, ἀκούσομαί τι παρὰ σοῦ ἐπιστολή. ἀὐτὸς δὲ Κικάνε, καὶ ὀλιγόρως, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις σωτηρίαν ὧν πάλαι αὐτῷ, καὶ ἀπόντι. τί οὖν, ὦ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ; κατηγορεῖ σου, ἔφη, ὅτι μὴ ἦλθε πρὸς αὐτὸν ἄκλητος. ὁ δὲ αὐτὸς ἤδη πρόπαππον, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθάρξαντι προσελθὼν, ἔλεγε μάλα τι ἀν, καὶ ἀναπείσας αὐτὸν ἀναγαγεῖν τὸ πάλαι τὸ ἄδωνον, ἃ μόνον αὐτῷ πᾶς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσας, μηδέπω πώποτε τεθνηκότας. ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκάνε ἐνδοιάσας, καὶ διαπορήσας. ἐγὼ δὲ ἔχειν τινα, οἶμαι, ἀπεῖπε δεῖσθαι, ἔφη, ἐκεῖνον, μόνον ἀφόρητα πάσχειν νομίζοντα μηδέπω ὁρῶν πρόσω ἄμοιρον;

grauiter & peracerbè Pollucis immatura morte ſublati obitum lugeret, velletq; currũ illi iungere, ac equos præſtare tanquam aſcenſuro, & cœnam adornare: egreſſus hunc Demonax: O Polluce, inquit, epiſtolam tibi adfero. Cæterùm cùm ille gauiſus eſſet, putaretq; illum quoque aliũ eſſe donori, dixit: Quid igitur, ô Demonax, ſibi vult Pollux? Accuſat te, inquit, quòd ad illum abire cunctaris. Idem quendam alium filij ſui mortem incõſolabiliter lugentẽ, ac tenebris ſemet occultantem, acceſſit, ſeq; magnum profeſſus eſt, ac filij ſuum lacrymam ab inferis poſſe reducere, ſi tres tantùm homines illi nominauerit, qui nunquam vllius obitum luxiſſe certò compertũ haberet. Cùm ergo diu multumq; ſecum hæſitaret, nec vnum quidem, vt opinor, talem poſſet producere: ait tandem Demonax: O ridicule, an te ſolum intoleranda mala perferre exiſtimas, cùm luctus expertem videas neminem?

Atque

τὴ μὲν ἐκπάνυ καταγινᾶν ἐθέλειν, τῶν ἐν τοῖς ὁμιλίοις, πάνυ ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἐπί τινῶν οὖν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγου τινός, καὶ ὑπερφυῶς ἀφελοῦς, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νῦν μέν σοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νῦν ἐρώτησα, σὺ δέ μοι, ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀπεκρίνω. ἀτάρ τινος τῶν ἑταίρων ἀπόρου Δημώνακτος ὡς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσεύξομένου ὑπὲρ τῆς ὑιῶ πάνυ, ἔφη, ἀκροᾶν ἐγῶ τὸν Ἀσκληπιὸν, ὦ μὴ λώβατος ἐγκυῦθεν ὑμῶν ἐρχομένων ἀκούσῃ. ἰδὼν δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους, λοιμοῦ ἀπαδύντας, ἐν ἡσυχίᾳ ἐκέλευσε καὶ τὸν μὴ ἔτι πρὸς λόγον ἀφικνούμενον· ἐ δοκῶ ὑμῖν, δῆλοι, ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τράγον ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὖθις ἑκάτερον ὑποτίθεσθαι Ἀγαθοκλέα δὲ τὸν περιπατητικὸν μάλιστα φρονοῦντα, ὅτι

Atqui & illos faltè deridere solitus eſt, qui in ſermonibus nimiùm vetuſtis & peregrinis vocabulis vti conſueuerant. Itaq; cùm vnum aliquando ſuper oratione quadam interrogaſſet, illéq; plus quàm Atticè reſpondiſſet: Ego quidem, inquit, amice, nunc te rogaui, tu verò mihi quaſi Agamemnone regnante reſpondiſti. Dicente quopiam ex amicis, Abeamus, Demonax, in fanum Aeſculapij pro filij ſalute oraturi: Vehementer, inquit, ſurdum exiſtimat Aeſculapium, ſi nequeat nos niſi iſtic orantes exaudire. Cùm aliquādo vidiſſet duos philoſophos egregiè rudes & indoctos ſuper quæſtione quapiam ſatis ridiculè altercantes, ac alterum abſurda quærentem, alterum verò ad rem nihil ſanè reſpondentem: Nónne videtur vobis, inquit, ô amici, alter illorum hircum mulgere, alter autem illi cribrum ſuppone-

ret? Agathocles verò Peripateticus cùm ſuperbè & inſolenter ſe ferret, & arroganter iactitaret dialecticorum ſe ſolum

ὅτι μόνος αὐτὸς ὄν, καὶ πρῶτος τῶν ἑαυτοῦ ἑταίρων ἔφη, καὶ μάλ', ὦ Ἀγαθόκλεις, ἀ μὴ πρῶτος, ἀ μόνος· ἀ δ' μόνος, ἀ πρῶτος. Κεθήγει δὲ ἀνδρὶ ὑπατικῷ, ὑπέτι δὴ τῆ Ἑλλάδος ἐς τὴν Ἀσίαν ἀπίη, πρεσβύτερον ὄν πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ αἰσχύνης καὶ ποιοῦντος, καὶ ἄλλα τῶν ἀτόπων τινὰ, ἐρῶν ταῦτα, ἅλις ἦν αὐτὸν μίαν ἁθαρμὸν ἂν μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Δημώναξ, οὐδὲ μίαν. καὶ Ἀπομάνιον δὲ ποτὲ τὸν φιλόσοφον ἰδὼν, μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξιόντα πάνυ, ἤδη δὲ ἀπὸ μετάπεμπτος, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλέως συνοίσοντος· πρόσχημα, ἔφη, ὁ Ἀπομάνιος, καὶ οἱ λεγόμενοι αὐτῷ. ἄλλο δέ ποτε ἐρομένῳ, ἀ ἀθάνατος αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι ἀθάνατος, ἔφη, ἀπ' ὧν πάντα. περὶ μὲν οὖν Ἡρώδου ἅλις ἦν ἀληθάμενον τὸ Πλάτωνα, φάμενον ἡμῖν μίαν ἡμᾶς ψυχὴν ἔχειν· ὁ δὲ ἐν τῇ ἀθανάτου

solum & primum esse: Atqui, inquit, ô Agathocles, & primus, & solus: sin verò solus, nō primus. Porrò autem Cethego viro consulari dignitate prædito, quo tempore per Græciam legatus abiret in Asiam, patri suo multa turpia & ridicula dicente & faciente, posteaquam ex amicis quispiam eadem vidisset, dixisse ei Cethegum magnum scelus esse: Per Iouem, inquit Demonax, nec magnum. Idem cùm aliquando conspexisset Apollonium philosophum multis cum discipulis discedentem, commodùm verò abibat accersitus quasi disciplinarum nomine Regi esset conversaturus: Accedit, inquit, Apollonium, & eius Argonautæ. Alio autem quodam ex eo quærente, num anima illi immortalis esse videretur. Sanè immortalis, inquit, sed ut cætera reliqua. De Herode dicebat verum dixisse Platonem, affirmantem nobis hanc unam saltem esse animam. Neque enim esse eandem animam

Regi-

τὴν ψυχὴν Ῥηγίλλου, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἐπᾴρῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα μειλιττόμενος. ἐπυνθάνετο δὲ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, πρᾳοτέρους ἀκούσας· ὅσῳ τινὰ αἰτίαν ἀρκλέουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, οὗ πάλαι πάλαι αὐτοῖς κατασκαμμένου Βυβλίνου, βαρβάρων καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δὲ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ ἤδη χαλεπῶς, ἔρχεσθαι τῶν φίλων τις· ἐ δείδοικας, μὴ ἀνατραπῇς καὶ οὗ σκάφους, ἀπὸ ταὐτομάτου καταῤῥωθῆς; ἐκεῖνα ἀπολεῖται δὲ ἅλως, ἔφη, ὀκνῶν, ἐὰν μὴ καταδαθεὶς, ἀναδοθεὶς αὐτὸς ἰχθῦς καταφάγῃ. ῥήτορί δέ τινι, λίαν μειλίσσοντι, συμβάλλοντι ἀσκῶν καὶ γυμνάζεσθαι. οὗ δὲ ἀπόντος, ἀλλ' ἐμοῦ τοῦ λέγω· ἀπότος ταίνυν, ἔφη, οἷα τοιαῦτα λέγεις, μορῷ ἐπροσαγῇ χώμῃ. καὶ μάντιν δέ

Regillam & Pollutem, vt tanquam viuentes epulis susciperet, taliáque illi curæ sint. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam excluderent barbaros, præsertim cùm eam mysterij festiuitatem constituisset illis Eumolpus, quem Thracem & barbarum fuisse non ignorabat. Posteà verò quàm illi semel nauigandum erat negotij gratiâ existente hyeme, & iam nauem erat inscensurus, dixit amicorum quispiam: An non pertimescis, Demonax, ne naui fracta atque subuersa à piscibus deuorcris? Atqui, inquit, perabsurdum foret metuere à piscibus depasci, cùm tot ipse pisces antè deuorauerim. Cuidam rhetori vitiosissimè declamanti consuluit, vt frequenti exercitio

incumberet. Cæterùm cùm ille dixisset: Nunquam non apud me ipsum declamo: ergo iure optimo, inquit, tam ineptè dicis, qui semper stulto auditore vti soleas. Augure quoq;

ἀλ ποτι ἰδὼν, Δημοσίᾳ ἰατρὸ μισθῷ μαντεύόμενον· οὐχ ὁρῶ, ἔφη, ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. ἀ μὴ γὰρ, ὡς ἀπαξίωσί τι διωάμθ' ὧν τῶν ἐπικλωσμένων, ὀλίγου ἀντᾶς, ὁπόσου ἂν αἰτῇς· ἀ δ' ὡς δεδοκται τῷ θεῷ, πάντα ἴσως, τί σὺ διωάσαι ἀ μαντεύσαι; πρωθύστου δέ τινος Ρωμαίου νοσοματοῦντος καὶ τῷ ἰνόπλιον αὐτῷ μάχλω πρὸς πάλαιον ἐπιδεξαμένου, καὶ ὁρομένου, πῶς οἱ Δημόναξ μεμαχῆσθαι ἔδοξε; διατῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀγλαοφυτὸν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πόσας ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων πάνυ ἐνόχλει παρθκώσας. ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ γλαφυρῷ, ἀχιλλεὺς μνᾶς ξύλων διαφθαρεῖσι, ὦ Δημόναξ, πόσοι σοι μνᾶς ἂν διαπνεῦσαι δοκοῦσι, ἔφη, τῷ σποδῷ, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, διαπνέος δεῖ. Πολυβίου δέ τινος, διομιδῆ ἀπαιδεύτου, semel publicitùs mercedis gratiâ vaticinante conspecto: Non video, inquit, quam ob rem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi quæ ea quæ à Parcis immobili consilio decreta sunt, depellere, medicum postules, quantumcunque tandem postulaveris. Sin omnia, quæ medicum Deo visum est enarrare sunt, quid tua præstare potest vaticinatio? Senex verò quopiam Romano bene corpulento, armatam illi pugnam adversùs ligneum palum susceptam commonstrante, interrogavit quæpiam: Quanto tibi fervere, ô Demonax, pugnasse visus sum? magno, inquit: siquidem hunc ligneum habuisti adversarium. Atqui ad intricatas & captiosas quæstiunculas acutè instructus erat. Interrogante enim quopiam ludibrij gratiâ: Si mille mnis ligna combussero, Demonax, quot mina fumo cessura sunt? Pondera, inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio autem, homine omnium fermè literarum rudi, electi

ωὐθὺς ἐντρόπου, καὶ σω-
λοικὸν ἀπόν]Θ, ὁ βασιλέ-
ως τῶ Ρωμαίων πολιτάς τι-
μήσας· ἄθι σι, ἔφη, Ἕλλη-
να μᾶλλον, ἢ Ρωμαῖον πε-
ποίηκας. ἰδών δέ τινα τῶν
ὑπαρόντων, ἐπὶ τῶ πλάτα ἢ
πορφύρας μίγα φρονοῦντα,
διήλας αὐτοῦ τὸ ἔς, μὴ τῆς
ἐσθῆτΘ καθίμΘ, καὶ δι-
ῆλας, ἔφη· τῦτο μόν σι πρὸ σῦ
πόδαν ἐφέρε, καὶ σῶ πρό-
σωπον. ἐπὶ μόν σι καόμΘ,
ἔπνεφν ἀς τὸ ὕδωρ ῥέον ἐμ-
βλῶσα, καὶ ἐτιάσατό τις, ὡς
δεδειλίασε τα, ἐπί μοι, ἔφη,
πῶς πατεόΘ τῶτο πάν-
σοφον ἔφασκον; ὑφιμένου δέ
τινΘ, ἐκοῖα νομίζης ἔνδα
τὸ ἐν Ἅιδου, πεῖσόν με, ἔφη,
ἐξελθεῖν σι ἐπιστολῶ. Ἀλ-
λότε δέ τινι, ποίαν φάσκε,
λέγοντι γεγραφέναι μονόστι-
χον ἐπίγραμμα, ὅταν ἐν τοῖς
ἀφιέναι διαθήκην ἐπι-
γράφειν αὐτοῦ τῇ σάρκι οὐ
χθόνα δέ καὶ αὐτὸ ἀπᾶν,

Γῶα

elati tamen animi, arro-
ganciùs iactante, Rex Ro-
manorum ciuitate me dona-
uit: Vtinam, inquit, te ma-
gis Græcum, quàm Roma-
num fecisset. Rursus con-
specto quopiam ex mollitie
& delicatè conuestitis, pro-
pter purpuræ latitudinem su-
perbiente, insolentiúsque in-
cedente, admoto ad illius
aurem capite, apprehensáq;
veste, & commõstrata: Heus
tu, inquit, hoc ante te ouis
ferre solebat, & ouis fuit.
Cùm semel in balneis La-
uans in aquam feruentem
inscèdere recusaret, ac quis-
piam eundem meticulosum
& parùm audacem accusa-
ret: Dic mihi, inquit, num
hoc ipsum pro patria passu-
rus eram? Quarente ex eo
quopiam: Qualiánam, ô De-
monax, in orco esse existi-
mas? Præstolare, inquit, &
inde literis missis tibi rescri-
bam: Admeto verò cuidam

inepto poëtæ dicenti se scripsisse Epigramma monostichon, quod testamento quoque suæ statuæ inscribendum mandâ-
rit, neque malum esse illud perhibenti:

ἀλ ποτε ἰδὼν, ἀμυσίᾳ ι-
νὶ μιαῷ μαντεύόμενον· οὐχ
ὁρῶ, ἔφη, ἰφ' ὅτῳ τὸν μιαῷ
ἅπαντες. ἀ μὲν γὰρ, ἀπὸ
πάξαί τι λωπάμβῳ ⊙ τῇ
κυκλοσμύρνῃ, ὁ
τᾶς, ὁπόσον ἄρ
ἀς ἀιδοκῆαι ὦ
ἔσαι, τί ὄν
κά; πρωθὶ
μαὶν νὸς
ἰνόπλη
πάβ
ὦρ

...ssc. Cu...
...a crura eius tu...
...da, qualia ferè sembus...
...ri consueuerunt, quæsiuit
eo: Quid hoc ibi vult, Deo
monax? ille subridens: Cha
rō me momordit, inquit. In
tuitus semel Lacedemo
nium seruum suum flagris
cædentem: Desine, inquit, se
uo tuo similem te ostendere. Puella quædam, cui no
men erat Danaë, fratri in
iudicio litem intendenti: Fratrem, inquit, in foro rem
facies. neque enim ex Danaë
Acrisii filia. Magno verò at
que implacabili odio semper
aduersus eos pugnabat, quos
non iuxta veritatis ductum,
sed ad ostentationem phi
losophari animadvertebat.

...μο τρῶτα
...ra volo
...hum

ἀπατᾶς. ἀ μὲν γὰρ, ἀπὸ
πάξαί τι λωπάμβῳ ⊙ τῇ
κυκλοσμύρνῃ, ὁ
τᾶς, ὁπόσον ἄρ
ἀς ἀιδοκῆαι ὦ
ἔσαι, τί ὄν
κά; πρωθὶ
μαὶν νὸς
ἰνόπλη
πάβ
ὦρ

...στιμον σαυτῷ τὸν
ἀχρεῖον. Δανάης
...τιν ⊙, πρὸς τὸν ἀδελφὸν
Ἀίπλων ἰχέσας· ἐείθη, ἔφη· ὁ
δὲ ἀ Δανάης, ἡ Ακρισίου θυγα-
τήρ. μάλιστα δ' ἐκολάμβ τοῖς
ὑπὲρ ἀληθείας, ἀπὰ πρὸς
ἰδιώτας φιλοσοφοῦσιν. ἵνα
γοιῶ ἰδὼν λυσικὸν, τείβωνα
μὲν καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ
δὲ τῆς βακτηρίας, ὑπερόχου
μεγαλαυχότα, καὶ λέγοντα, ὅτι
Αντισθένει καὶ Κράτητ ⊙ καὶ
Διογένει

Itaque cùm vidisset Cynicum, pallium quidem & peram habentem, cæterùm pro baculo supra modum fastuosè & arroganter vociferantē, dicentemq; Antisthenis & Cratetis ac Diogenis

patetica, cùm multo
vidisset conuersan-
ripateticis: Clau
o, inquit, ni-
que impu-
Epi-
gnantes,
isdem constitutam
quòd Pancratio decertan-
dum fuerat, mordicùs se
proscindentes: Non iniu-
ria, inquit, nostri temporis
athletas concomitantes fo-
ci leones vocant. Neque il-
lud dictum sale vrbano ca-
ret, ac mordacitatis expers
est, quo erga Proconsulem
vsus esse fertur. Etenim vr
nus ex his erat, qui crura to-
tumque corpus vnguento so-
lebant perungere. Porrò aut
tem quidam Cynicus cùm in
lapidem ascendisset, hoc in-
psum in eo turpibus verbis
accusauit, & tanquam ob-
scœnũ & fœdè factum pro-
brosè calumniatus est, adeò
vt Proconsul inflammatus iracundia, Cynicum captum ab-
ripi iuberet, qui aut fustibus contusurus, aut exilio mulctatu-
rus erat. Verũ cũ fortè fortuna interuenisset Demonax, depre-
catus est Proconsulem, vt illi delicti gratiam concessa venia

κὴν τὴν ἱσοτ͂ε δακτύλιον φύλαττε· τοῦτον γὰρ οὐκ ἐζημίωσας. τὸν δὲ ἀπὸ τῆς Ρωμαίων βουλῆς τις, Αθήνησιν ἰὼν αὐτὸν δάξας πάνυ ὡραῖον, θυγάτριον δὲ καὶ ἀγαπαομένου, προσαγορέυσι, ἴφη, φίλιμες υἱὸς οὗτος· καὶ ὁ Δημώναξ, καλὸς, ἴφη, καὶ εὖ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. ἐπὶ δὲ λυπικὸν, ἐν ἀρχῇ μὲν μετὰ φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ονήρατον, ὥσπερ ὠνομάζετο. ἀπ' Αρπαιολαον καλὸν ἐξῆν. ἐρωτάσαντος δέ τινος, τίς αὐτῷ ὄφελος εὐδαιμονίας τὸν δοκοῦντα μόνον εὐδαίμονα ἴφη τὸν ἐκάθαρον. ἐκεῖνο δὲ φήσαντος, πῶς ἐκαθάρυς ἂν ἀπ' ἐκείνου νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δειλιῶντα. ὁ δέ, καὶ πᾶς ἄν, ἴφη, τοῦτό τις ἀνύσαιτο; ἅπαντας γὰρ ὀλίγου δεῖν τοὺλ ἀνθρώπους ἐλπίδι μιᾷ. καὶ μὴν, ἴφη, ἃ καταγνόντος τὰ τ' ἀνθρώπων πράγματα, οὗτοις ἄν οὐτὰ ὅτι ἐλπίδος ἔτι φόβου ἄξια,

tuum ipsius annulum diligenter observa. etenim hunc non amisisti. Quispiam vero è Romanis senatoribus cū Athenis illi filium suum iuuenem supra modū formosum commonstrasset, effeminatum verò, & corruptū delicijs, dixisseq; Salutat te Demonax hic meus filius: Pulcher est, inquit, & te dignus, & matri non absimilis. Porrò Cynicum in peble vrsi philosophantem, non Onocratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilaum vocare dignatus est. Cùm quidam ex eo quæsisset quīnam illi felicitatis finis esse videretur: respondit solum eum esse felicem, qui liber esset. Illo autem subiiciente multos esse liberos: Atqui hunc ego solum, inquit, liberum esse existimo, qui neque sperat aliquid, neque pertimescit. Ille verò: Et quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim plurimùm his seruientes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto iudicio res humanas excusseris, hauddubiè easdem reperies neque spe neque metu dignas,

propter-

θαυμάσαι πάντας καὶ τῶν ἀνιαρῶν καὶ τῶν ἡδίων. Περιγενέσθαι δὲ Πρωτέως ἐπιλιμαντος αὐτῷ, ὅτι ἰσχνὰ τὰ σκέλη, καὶ ὅτι ἀνθρώποις προσέκειται, καὶ λέγοντος· Δημώναξ ὁ λυσᾶς, ἀπικείναζ· Περιγρῖνι, ἀπ' ἀνθρωπίσας. καὶ μὲν καὶ φυσικόν τινα, περὶ τῶν ἀντιπόδων ἀμφιγνόημον ἀνασύσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν ὕδατι σκιὰν, φησὶν· Οἱ τοιοῦτοι ἆρα τῶν ἀντιποδῶν εἰσὶν λέγοντος, καὶ ὑποδὰς ἴσχνα ἰσχνοῖς, ὡς δὴ αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθων, καὶ παρίχων αὐτῷ, ὑπόσα βούλοιτο· μὲν θαύμασι, ἔφη, καὶ φὴ αὐτὸς ὁμότιχνος ἁμίδι, ἢ ἀ βάλλ, ἔχει πᾶς τὴν ἀρτέχνιαν καὶ ὅ τι μὴ δεῖ μιᾶς ὑποδῆς, καὶ μιαρᾷ τῇ φαρμάκῃ πάθοντα αὐτὴν, δοκῶ μοι τὸν ἄρδην, αὐτηρόμην τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴδ τῇ ὑποδῇ δυνάμενον. ἐπὰ δ Ηρώδης ὁ

propterea quòd & quæ dolent, & iucunda sint, iuxtà finem capiant & euanescant. Peregrino autem, cui & Proteo cognomen fuit, obiurgante eum, quòd plerag omnia naso suspenderet, hominibusq illuderet, dicenteq: Demonax, nō vivis Cynicum, respondit: Peregrine, non vivis hominem. Physicum quoq super Antipodibus dissentientem, surgens deduxit ad puteum, illiq vmbram in aqua commōstrata, quæsiuit: Nunquid tales confirmas esse Antipodas? Prætereà quopiam magum se esse profitente, haberéq carmina efficacissima, quibus omnes homines impellere posset ac persuadere vt sibi quæcunque vellet exhiberent: Ne hoc tibi mirum videatur, inquit, eandem enim tecum artē exerceo: & si placet, ad pistrinum me sequere, videbisq me vnica tantùm incantatiuncula ac modico veneficio persuasurum ipsam vt mihi panē det. subobscurè monetā innuens, æquali cū incantationibus vim obtinente. Cùm verò Herodes

grauiter

πάνυ, ἐκήδετο τὴν Πολυλάυκης, πεθ' ὥρας ἀφθαρέντα, καὶ ἐξίς ὄχημα ἐφήνιωσε αὐτῷ, καὶ ἵππους παρέσκευε, ὡς ἀναβησόμενος, καὶ λάμπον παρασκευάζηται, προσελθὼν, παρὰ Πολυλεύκους, ἔφη, δεμίζω σοί τινὰ ἐπιστολήν. ἐκομίζετο Κἀκεῖνος, καὶ οἰηθέντος, ὅτι κατὰ τὸ εἰωθὸς καὶ αὐτὸς ἴδοις ἄλλοις σωτρίχια ὧν πάθοι αὐτὸς, καὶ ἀπέντος. τί δῆτα, ὦ Δημώναξ, Πολυλεύκης ἀξιοῖ; αἰτιᾶταί σε, ἔφη, ὅτι μὴ πάλαι πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὁ Κ αὐτὸς ὑὸν ὑπολαβὼν τινὰ, καὶ ὑφ σκότου ἑαυτὸν καθάρσαντι προσελθὼν, ἐλεγε μάλ' τε ἄν, καὶ λιπαρῶς αὐτῷ ἀναγκάζειν τὸ παιδίον τὸ ἄδικον, ἃ μόνον αὐτῷ τῶν τινας ἀνθρώπους ὀνομάσαι, μηδένα πώποτε κεκτημένος. ἐπὶ πολὺ δ' ἐκάτερα ἐνδοιάσαντος, καὶ ἀπορουμένου. ἐγὼ δὲ, ἐκί τινα, οἶμαι, ἐκεῖν' ἴσως ἔφη, ὦ γενναῖε, μόνον ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις μηδένα ὁρῶν κήδεσι ἄμοιρον;

grauiter & peracerbè Pollucis immatura morte subiati obitum lugeret, vellétq; currũ illi iungere, ac equos præstare tanquam ascensuro, & cœnam adornare: egressus hunc Demonax: A Polluce, inquit, epistolam tibi adfero. Cæterùm cùm ille gauisus esset, putaréq; illum quoque alijs esse dolori, dixit: Quid igitur, ô Demonax, sibi vult Pollux? Accusat te, inquit, quòd ad illum abire cunctaris. Idem quendam alium filij sui mortem incõsolabiliter lugentẽ, ac tenebris semet occultantem, accessit, séq; magnum professus est, ac filij simulacrum ab inferis posse reducere, si tres tantùm hominum illi nominauerit, quos nunquam vllius obitum luxisse certò compertũ haberet. Cùm ergo diu multumq; secum hæsitaret, nec vnum quidem, vt opinor, talem posset producere: ait tandem Demonax: O ridiculę, an te solum intoleranda mala perferre existimas, cùm luctus expertem videas neminem?

Atque

ἡ μὲν ἀρχαίαν καὶ ἀγνῶτα ἀεὶ λέγειν ἀξίᾳ, τῶν ἐν τοῖς ὁμιλίαις, πάνυ ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἐνίοτε οὖν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγον τινὰ, καὶ ὑπερφυῶς ἀρκεσθέντι, ἐγὼ μέν σοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρόμησα, σὺ δέ μοι, ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀπεκρίνω. ἑτέρου δέ τινος τῶν ἑταίρων ἐπιόντος Δημώνακτι τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξομένου τῷ θεῷ πάνυ, ἔφη, ἀναγὴ τὸν Ἀσκληπιὸν, ἐὰν μὴ δυνάται ἀφ' ἑαυτοῦ ὑμῶν ὑπὲρ ὑγιείας εὐξομένων ἀκοῦσαι. ἰδών δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους, λοιδορίᾳ ἀπαιδεύτῳ ἐν ἰητρεῖον εἰσιόντας καὶ τὸν μὲν ἕτερον ἐρωτῶντα, τὸν δὲ ἕτερον πρὸς λόγον ἀπαντῶντα· ἐ δοκεῖ ὑμῖν, ἔφη, ὁ μὲν ἑτέρου πράγου ἀμείνων, ὁ δὲ αὖθις ἕτερον ἀντιθεὶς τῷ Ἀγαθοκλεῖ δὲ τῷ περιπατητικῷ μίγα φρονοῦντι, ὅτι

Atqui & illos falsè deridere solitus est, qui in sermonibus nimiùm vetustis & peregrinis vocabulis uti consueuerant. Itaq; cùm unum aliquando super oratione quadam interrogasset, illeq; plus quàm Atticè respondisset: Ego quidem, inquit, amice, nunc te rogaui, tu verò mihi quasi Agamemnone regnante respondisti. Dicente quopiam ex amicis, Abeamus, Demonax, in fanum Aesculapij pro filij salute oraturi: Vehementer, inquit, surdum existimas Aesculapium, si nequeat nos nisi istic orantes exaudire. Cùm aliquādo vidisset duos philosophos egregiè rudes & indoctos super quæstione quapiam satis ridiculè altercantes, ac alterum absurda quærentem, alterum verò ad rem nihil sanè respondentem: Nonne videatur vobis, inquit, ô amici, alter

illorum hircum mulgere, alter autem illi cribrum supponere? Agathocles verò Peripateticus cùm superbè & insolenter se ferret, & arroganter iactitaret dialecticorum se solum

ὅτι μόνος αὐτός ἐστι, τὸν πρῶτον τῶν ἀμαθεστάτων ἔφη, τὸν μὲν, ὦ Ἀγαθόκλεις, ἀ μὴ πρῶτος, ἀ μόνος· ἀ δ' μόνος, ἀ πρῶτος. Κεθήγῳ δὲ ὑπατικῷ, ὁτέτι ἐξ Ἑλλάδος ἐς τὴν Ἀσίαν ἀπίοι, πρεσβύτερον ὄντι πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ αἰσχύνης καὶ ποιοῦντος, καὶ τῶν ἑταίρων τινὸς, ἐφ' οἷς ταῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μίαν καθαρμὸν εἶναι· μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Δημώναξ, οὐ μίαν. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν, μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξιόντα, εἶδε δὲ ἀπὸ μετρίας μισθοφορᾶς, ὡς ἐπὶ πολλοῖς ὄντα βασιλεῖ συνοικοῦντος· πλούσιόν τινα, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτῷ. ἄλλο δέ ποτε ἐφοιτῶν, ὁ ἀθάνατος αὐτῷ ὁ ψυχὴ δοκεῖ ἀθανάτου, ἔφη, ἀπ' ἐκείνου ἀθανάτου πάντα. περὶ μέν τοι Ἡρώδου ἄλλοτε ἄλλῳ ἀληθῶς ἐδόκει Πλάτωνα, φάσκοντα ἡμῖν ψυχὴν ἔχειν· ὑγιὲς ἂν τοῦτο

solum & primum esse: Alio qui, inquit, ô Agathocles, sit primus, nó solus: sin verò solus, nó primus. Porrò autem Cethego viro consulari dignitate prædito, quo tempore per Græciam legum abiret in Asiam, patri suo multa turpia & ridicula dicente & faciente, postea quam ex amicis quispiam eadem vidisset, dixisse: Cethegum magnum scelus esse: Per Iouem, inquit Demonax, nec magnum. Idem cùm aliquando conspexisset Apollonium philosophum multis cum discipulis discedentem, commodùm verò abibat accersitus quasi disciplinarum nomine Regi esset conversaturus: Accedit, inquit, Apollonium, & eius Argonautæ. Alio autem quodam ex eo quærentium, num anima illi immortalis esse videretur. Sanè immortalis, inquit, sed ut anima reliqua. De Herode dicebat verum dixisse Platonem, affirmantem nobis hanc unam saltem esse animam. Neque enim esse eiusdem animæ

Regis

τῆς ψυχῆς Ρηγίλαον, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἐπῇρε, καὶ τὰ τοιαῦτα μιμητέον. ἐτίμησε δὲ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, προρρήσεως ἀκούσας· δι' ἣν αἰτίαν ἐκκλείουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, τοῦ ἡλίου τελετὴν αὐτοῖς διατελοῦντος σεμνοτάτην Εὐμόλπου, βαρβάρου καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δὲ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ δεῖ χαμαιτυπῶν, ἔρωτος τῶν φίλων· ὁ δὲ ἀποπλεύσας, μὴ ἀναπαυσάμενος τοῦ σάρους, ἐπεὶ ἐν χθόνῳ διατριβῆς; ἀλλὰ ἀνήμερον ἄν εἶναι, ἔφη, ὀκνῶν, ἐπὶ ἰχθύων διαπλεῖν, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς διατραφησόμενος. ἐρέσθαι δέ τινι, διδάσκειν μέλλοντι, σωφρόνως ἂν ἀσκῶν καὶ γυμνάζεσθαι. τοῦ δ' εἰπόντος, ἀλλ' ἐμανθάνετο τοῦ λόγου· ἀκόντως τοίνυν, ἔφη, διαπλεῖται λόγους, μυρίῳ ἀχρεστῷ χώματι. καὶ μάντιν δέ

Regilaum & Pollucem, vt tanquam viuentes epulis ſcipiat, taliáque illi curæ ſint. Auſus eſt quoque aliquando Athenienſes publicè interrogare, audita ſacrorum præfatione, quam ob cauſam excluderent barbaros, præſertim cùm eam myſterij feſtiuitatem conſtituiſſet illis Eumolpus, quem Thracem & barbarum fuiſſe non ignorabat. Poſteà verò quàm illi ſemel nauigandum erat negotij gratiâ exiſtente hyeme, & iam nauem erat inſcenſurus, dixit amicorum quiſpiam: An non pertimeſcis, Demonax, ne naui fracta atque ſubuerſa à piſcibus deuoreris? Atqui, inquit, perabſurdum foret metuere à piſcibus depaſci, cùm tot ipſe piſces antè deuorauerim. Cuidam rhetori vitioſiſſimè declamanti conſuluit, vt frequenti exercitio

incumberet. Cæterùm cùm ille dixiſſet: Nunquam non apud me ipſum declamo: ergo iure optimo, inquit, tam ineptè dicis, qui ſemper ſtulto auditore vti ſoleas. Augure quo-

ἀλλ᾽ ὅστις ἰδὼν, δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντεύόμενον· οὐχ ὁρᾷς, ἔφη, ὑφ᾽ ὅτῳ τὸν μισθὸν ἐπαιτεῖς. ἀ μὴ γὰρ, ὡς ἔοικε, παῤῥαί τι διανάμενον τῶν ὑπὸ κυκλουμένων, ὀλίγον ἂν τᾶς, ὑπόσον ἄρ αὐτῆς· ἀ δ᾽ ὡς ἀπόκλαυ τῷ θεῷ, πάντα ἴσαν, τί δὴ διάλαμα μαντικᾶ; πρωθύτου δέ τινος Ῥωμαίου ὑσσαμαζιώτου καὶ τῷ ὑπόπλιον αὐτῷ μάχιμον ὑπὸ λαμπρὸν ὑπιδαξαμένου, καὶ ὁρομένου, ὥσ᾽ οἱ Δημώναξ μιμαχῆσθαι ἔδοξα; ἁλᾶς, ἔφη, ἄρ᾽ ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχεις. καὶ μὴν καὶ κεῖς τὰς ἀπείρονς τῶν ἐρωτήσιων πάνυ ὑπούχως παρεσκεύασο. ὁρομένου γάρ τινος ὑπὶ χλωαυμῷ, ἀχιλίας μνᾶς ξύλων διώσαμι, ὦ Δημώναξ, πόσ᾽ ἂν μνᾶν ἂν διαπνεῦσαι γένοιντο, εἶπον, τῷ σποδῷ, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, διαπνέει δῆ. Πολυβίῳ δέ τινος, ἀνθρώπῳ ἁπαντὸς

semel publicitùs mercedis gratiâ vaticinante conspecto: Non video, inquit, quam ob rem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi queras ea quæ à Parcis immobili consilio decreta sunt, depellere, modicum postulas, quantumcunque tandem postulaveris. Sin omnia, quæ mundo Deo visum est eueniura sunt, quid tua præsidio potest vaticinatio? Sene verò quopiam Romano bene corpulento, armatam illi pugnam aduersus ligneum palum susceptam commonstrante, interrogantéque: Quanto tibi fervore, ô Demonax, pugnasse visus sum? magno, inquit: siquidem hunc ligneum habuisti aduersarium. Atqui ad intricatas & captiosas quæstiunculas acutè instructus erat. Interrogante enim quopiam ludibrij gratiâ: Si mille mannis ligna combussero, Demonax, quot minæ fumo cessurum sunt? Pondera, inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio autem, homine omnium fermè literarum rudi, elati

ἀκαθάρτου, καὶ σοι λοιπὸν ἀπόν[Θ], ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν· ἄθι σι, ἔφη, Ἕλληνα μᾶλλον, ἢ Ρωμαῖον ποιῆσαι. ἰδών δέ τινα τῶν ὑπαρόφων, ἐπὶ ὦ πλάτα? προφύρας μίγα φρονοῦντα, διὰ ψαυσας αὐδὲν πρὸς τὸ ὄς, ἢ τῆς ἐωῦτ[Θ] λαβόμ[Θ], καὶ δείξας, ἔφη· τοῦτο μέν σοι πρὸ σοῦ πρόβαλον ἐφόρεσε, καὶ ὦ πρόβαλον. ἐπὶ μέν σοι λυσόμ[Θ], ἔλεγεν ἂν τὸ ὕδωρ θερμὸν ἐμβλῶσι, καὶ ἐτιάσατό τις, ὡς ἀφειδιάσαντα, εἰπέ μοι, ἔφη, ἦν μὴ κατείδ[Θ] ἐωτὸν πάντα ἴμπικον; ἐρωμένου δέ τινος, ὅτι οἷα νομίζεις ἄνευ τοῦ ἐν Ἅιδου, ἀποίμανον, ἔφη, ἐκπεσεῖν σοι ἐπιστολάς. Ἀλλήτου δέ τινος, ποιητοῦ φαύλου, λίγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν τοῖς ἀναθήμασι διακάθεσιν ἐπιγράψαι αὐτοῦ τῇ τύμβῳ οὐ χάριν δέ καὶ αὐτὸ ἀπᾶρ,

elati tamen animi, arrogantiùs iactante, Rex Romanorum ciuitate me donauit: Vtinam, inquit, te magis Græcum, quàm Romanum feciſſet. Rurſus conſpecto quopiam ex mollitei & delicatè conueſtitis, propter purpuræ latitudinem ſuperbiente, inſolentiúsque incedente, admoto ad illius aurem capite, apprehenſáque veſte, & commõſtrata: Heus tu, inquit, hoc ante te ouis ferre ſolebat; & ouis fuit. Cùm ſemel in balneis lauans in aquam feruentem inſcẽdere recuſaret, ac quiſpiam eundem meticuloſum & parùm audacem accuſaret: Dic mihi, inquit, num hoc ipſum pro patria paſſurus eram? Quærente ex eõ quopiam: Qualiánam, ô Demonax, in orco eſſe exiſtimas? Præſtolare, inquit, & inde literis miſſis tibi reſcribam: Admeto verò cuidam

inepto poëtæ dicenti ſe ſcripſiſſe Epigramma monoſtichon, quod teſtamento quoque ſuæ ſtatuæ inſcribendum mandãret, neque malum eſſe illud perhibenti:

Γῆα λάβ' Ἀδμήτου ἴλυφορ, βῆ δ' ἐς θεὸν αὐτός. γελάσας ἦπερ, οὕτω καλόν ἐστιν, ὦ Ἀδμητε, τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε βουλόμην ἂν αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκιλλῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιπόλης γίγνεται, ἤρετο. τί ἔστιν, ὦ Δημόναξ; ὁ δὲ μαθόμενος, Χάρων μέ φησι δακεῖν, ἔφη. νὴ μὰ Δί νὴ Λαπιθωμένιόν τινα ἰδὼν, τὸν αὐτὸν οἰκίτην μαστιγῶν ἀπαύσαι, ἔφη, ὁμότιμον σαυτῷ τὸν δῆλον ἀφροσύνην. Δανάης δέ τινος, τοῦ τὸν ἀδελφὸν Δίκλων ἐχθρὸς ἐκβάλοι, ἔφη· ἢ τὴν Δανάην, ἢ Ἀκρισίου θυγατέρα. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς ἐπιεικέσι, μᾶλλον δὲ πρὸς ἀλήθειαν, ἀπὸ πρὸς ἐπιδεξιὸν φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοῦν ἴδῃ λιμνικὸν, τείνοντα μὲν καὶ πέραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, πίτυος κορμὸν λιπαρόν τε, καὶ λίγοντα, ὅτι Ἀντισθένους καὶ Κράτητος καὶ Διογένους

Corpus humo tegitur, Admetus ad astra volauit: solutus in cachinnos, inquit, Adeò elegans est, ô Admete, Epigramma, vt magno emerim illud iam inscriptum esse. Cùm vidisset quispiam crura eius tarda & rugida, qualia ferè sembus fieri consueuerunt, quæsiuit ex eo: Quid hoc tibi vult, Demonax? ille fabridrus: Charō me momordit, inquit. Intuitus semel Lacedæmonium seruum suum flagris cædentem: Desine, inquit, seruo tuo similem te ostendere. Puella quædam, cui nomen erat Danaë, fratri in iudicio litem intendenti: Fratrem, inquit, in foro rectē facies. neque enim et Danaë Acrisii filia. Magno verò atque implacabili odio semper aduersus eos pugnabat, qui non iuxta veritatis dictum, sed ad ostentationem philosophari animaduerterent.

Itaque cùm vidisset Cynicum, pallium quidem & peram habentem, cæterùm pro baculo supra modum fastuosè & arroganter vociferantē, dicentemq; Antisthenis & Cratetis ac Diogenis

Διογένους ὄντα ζηλωτής· μὴ φθόνει, ἔφη· σὺ γὰρ Ὑπερείδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπεὶ μέν τοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἰδὼν ἀκόμαχόντας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἐναγώνιον, ἀντὶ τοῦ παγκρατιάζειν δάκνοντας· οὐκ ἀπεικότως, ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντες κύνας καλοῦσιν. ἀστεῖον δὲ ἐκεῖνο αὐτοῦ, καὶ δηκτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον ἀμφίφρον· ἵν' ἦν τῶν πιτυουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. λιπαροῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγορουμένου ἐν τοῖς, καὶ ὡς λιπαρίαν ἐμβάλλοντος, ἀγανακτήσας τὰ λιπαρὰ καταπλύνειν ἢ λιπαρὸν λιπάσας, ἴσως ἔφη τοῖς σωφρίσειν, ἢ καὶ φυγῇ ζημιώσειν, ἐπεί· ὅτι Δημάρατος παρατυχὼν παρητεῖτο συγγνώμην ἴσχειν

Diogenis ſum æmulus: Cæue impudenter mentiaris: inquit: ſiquidem tu Hyperidæ diſcipulus exiſtis. Cùm non paucos ſemel videret, athletas malè & ignauiter pugnantes, præterq; legem eiſdem conſtitutam, pro eo quòd Pancratio decertandum fuerat, mordicùs ſe proſcindentes: Non iniuria, inquit, noſtri temporis athletas concomitantes ſoeiũ leones vocant. Neque illud dictum ſale vrbano caret, ac mordacitatis expers eſt, quo erga Proconſulem vſus eſſe fertur. Etenim vnus ex his erat, qui crura tomentumque corpus vnguento ſolebant perungere. Porrò autem quidam Cynicus cùm in lapidem aſcendiſſet, hoc ipſum in eo turpibus verbis accuſauit, & tanquam obſcœnũ & fœdè factum probrosè calumniatus eſt, adeò vt Proconſul inflammatus iracundia, Cynicum captum abripi iuberet, què aut fuſtibus contuſurus, aut exilio mulctaturus erat. Verũ cũ fortè fortuna interueniſſet Demonax, deprecatus eſt Proconſulem, vt illi delicti gratiam conceſſa venia

ἔχαιρ αὐτῷ, κατά τινα παλαιὸν τοῖς λιθικοῖς παῤῥησίαν θρασυνομένῳ. ἀπόντος δὲ καὶ οὐ δυναμένου νῦν μέν σε ἀφίημι αὐτὸν, ἂν δὲ ὕστερόν σε ζημιοῦντά τι τολμήσῃ, τί παθὼν ἄξιος ᾖ; καὶ ὁ Δημώναξ, θρασυκιθαρίζοιτο τοῦτο αὐτὸν λέληθον. ἄλλῳ δέ τινι, στρατοπέδων ἅμα καὶ ἐθνῶν μυρίων πλῶ ἀρχὴν ἐπιτρέψαντι, ἵν' βασιλέως ἱερομένῳ, πῶς ἂν τις ἄριστα ἄρξῃ καὶ ἄρχηται, ἔφη· καὶ ὁπλίταις μὲν καλῶς, ναυσὶ δὲ κακῶς. ἱερομένῳ δέ τινι, ὡς καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐδίδου. οἶσθ' οὖν, ἔφη, δῖος μαγείοις τὰς μαγείσσας τιθέναι τὰ λεπτά; πρὸς δὲ τῷ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἑστῶτα, πλὴν χεῖρα ἀριστερὰν, ὀφείλοντα, ὑφ' ὅτου ἔφη Ἀθηναίους ἀπόντι χαλκῇ στεφανοῦσθαι τὸν Κυνάγειρον, καὶ μᾶλλον καὶ Φειδίου τὸν Κύπελον, λίαν δὲ τὸν χαλκὸν, τὸν ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ.

facerem, cùm hoc peculiari quadam dicēdi libertate & nicorum usus esset. Ad quæ ille ita respondit: In præsentiquidem hunc tibi impunè dimittam: cæterum si posthac tale quippiam animo temeritate ac linguæ intemperantia inductus designaueris, qua pœna afficiendus erit? Ad quem Demonax: Sanè tunc illum inungi, seu dropace velli iubebis. Alteri cui rex & castra & magnum exercitū vnà cum imperio credidērat, quærenti qua ratione quispiam imperium quàm optimè administrare posset: Si ira, inquit, se cauerit, & quammaximùm loquens, plurima audierit. Scisciranti cuidam, num & ipse placentis vescerētur: An tu igitur, inquit, apes existimas fauis suos fames concinnare? Apud portieum multa picturæ & variā conspecta statua membris mutila: Serò tandem, inquit, Athenienses aenea imagine Cynigerum honestārunt. Aequè Rufinum quoque Cyprium, claudum illum dico, ex schola Peripa-

πεπάτοις ὑδιατείβουσα, ἐπ᾽ ἀγρὸν ἄγαν, ἔφη, ἀνασχωτόν περ χωλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπὶ δὲ τούτοι ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνεβούλευέν αὐτῷ, ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι· πρέπειν γὰρ καὶ ἐοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον ἀντ᾽ αὐτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλευθερικότατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκείνατο· ἔσται μοι, ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄν δοκεῖ ἀπρεπῶς ἔχειν. εἰδὼς γὰρ αὐτὸν πανκάκιστον μὲν ὄντα, καὶ μοχθηρὰ μὲν ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη δέ, καὶ δεινόν τε καὶ τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀρετὰς ἔχοντα· Ἑρμῖνε, ἔφη, κακῶς ἄρα καὶ ἃ ἄλλα πάντων. Ἀθηναίων δὲ σπουδόντων κατὰ ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους, διαμάχεσθαι θέαν

Peripatetica, cùm multo tempore vidisset conuersantem cum Peripateticis: Claudo Peripatetico, inquit, nihil est turpius, atque impudentius. Cæterùm cùm Epictetus quoq; aliquando obiurgans ei consuleret, vt vxore domum adducta, liberis procreandis daret operam, affirmans & hoc viro philosopho non indecorum esse, alterum videlicet sui loco naturæ relinquere: festiuissimè illi redarguto respondit: Da mihi igitur, ô Epictete, vnam filiarum tuarum. Sed nec hoc quidem indignum memoratu esse videtur, quo Herminum Aristotelicum acerbè notauit. Etenim cùm non ignoraret illum extremè malum esse, innumeráque flagitia designantem: Aristotelem verò, eiusq; decè categorias, quas prædicamenta vocant Dialectici, nunquam non in ore habentem: Sanè verò, inquit, Hermine, decem categorijs te haudquaquam indignũ esse opinor. Athenienſibus quondam consultantibus quadã æmulatione erga Corinthios de singulari certamine congredientiũ

θίαν μονομάχων, προσιὼν εἰς αὐτὸς· μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσησθε, ἂν μὴ τοῦ ἡλίου τὸν βωμὸν καθέλητε. ἐπὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ Ἠλεῖοι ἀκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο· μηδαμῶς τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ λόξητε ἀναδίξαν τοῖς προγόνοις ἡμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτει, μήτε Διογένους ἀκόνα ἀνατιθέκασιν. ἤκουσε δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπορον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἂν τις πονηροῖς ἢ τισιν ἀγαθοῖς γράφηται. οἱ μὲν γὰρ ἀγαθοὶ οὐ δέονται νόμων, οἱ δὲ πρὸς νόμων, εἰκῆ βελτίους γίγνονται, τῶν δὲ Ὁμήρου ἐπῶν ἔνια ἥδιστα μάλιστα, Κάτθανε δ' ὅμως ὅ, τ' ἀρείων ἀνὴρ, ὅ τις πολλὰ ἰοχέαιρα. ἐπῄνει δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς λιγυπόν τινα ἀγορητὴν. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τίς αὐτῷ ἀρέσκει τῶν φιλοσόφων, ἔφη· πάντων μὲν θαυμασιώτατος, constituendo spectaculo, praecedens dixit: Ne prius haec, Athenienses decernatis, quàm hercordiae aram subruatis. Cùm in Olympiam semel profectus veniſſet, illic Helei aream ſtatuam erigendam decreuiſſent: Nequaquam hoc facietis, inquit, viri Helei, ne maiores veſtros probro afficere videamini, cùm neque Socrati, neque Diogeni ſtatuam ponì curârunt. Quum ipſe praeſens haec illum ad Iuriſperitum dicentem audiſſet, periculum eſſe ne leges omnes ſint inutiles atq; ſuperuacuae, quòd neq; bonis neq; malis rogentur. Etenim illi non egent legibus, vt verò per eaſdem nihilo ſiunt meliores. Ex Homericis verſiculis vnum exactiſſimè callebat:

Strenuus vt ſegnis fato potiuntur eodem.

Laudè proſequi ſolitus eſt Therſiten, vt Cynicum quendam liberae linguae concionatorem. Interrogatus, quis illi potiſſimùm ex philoſophis probaretur, inquit: Omnes equidem admiratione di-

gni

μασοὶ, ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. λέγεται δὲ ἔτη ὀλίγου δεῖν τὰ πάντα τῶν ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, ἀδένα ἀνοχλήσας τι, ἢ αὐτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθρὸν δέ τινα οὐδὲ πώποτε ἰσχνάς. καὶ τοσοῦτον ἔρριπτα ἔσχον πρὸς αὐτὸν Ἀθλωναῖοί τι αὐζοί, καὶ ἔπασαι Ἑλλὰς, ὥστε παιδίοντι ἐξανίστασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ τιλαυτάτων δὲ, ἥδιστ' ἀπίργηρως ἄν, ἄπλαστος, ὡς ἐν τύχοι, παντὸν εἰπίαν, ἰδιώτης, καὶ ἰπαθυνθεὶς, τῶν ἐνοικούντων θεόν τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα ἐσπλυθέναι αὐτοῖς ἐς τὴν εἰπίαν. παιδίοντα δὲ ἐν ἀρτιπόλιδι ἀνθέλκον πρὸς αὐτὰς, ἐπάνω ἐστὶ: τὸν μὲν Σωκράτη σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. λέγεται δὲ ἔτη ὀλίγου δεῖν τὰ πάντα τῶν ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, ἀδένα ἀνοχλήσας τι, ἢ αὐτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθρὸν δέ τινα οὐδὲ πώποτε ἰσχνάς. καὶ τοσοῦτον ἔρριπτα ἔσχον πρὸς αὐτὸν Ἀθλωναῖοί τι αὐζοί, καὶ ἔπασαι Ἑλλὰς, ὥστε παιδίοντι ἐξανίστασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ τιλαυτάτων δὲ, ἥδιστ' ἀπίργηρως ἄν, ἄπλαστος, ὡς ἐν τύχοι, παντὸν εἰπίαν, ἰδιώτης, καὶ ἰπαθυνθεὶς, τῶν ἐνοικούντων θεόν τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα ἐσπλυθέναι αὐτοῖς ἐς τὴν εἰπίαν. παιδίοντα δὲ ἐν ἀρτιπόλιδι ἀνθέλκον πρὸς αὐτὰς, ἐπά-

gni sunt: cæterùm ego quidem Socratem colo, Diogenem admiror, Aristippum autem amore complector. Vixit annos fermè centum, nullo vnquam morbo implicitus, nulla affectus animi ægritudine: neminem vnquam facessendis negocijs molestauit, aut in ius produ-ctum accusauit. Amicis vtilem se præbuit, ac officiosum. Qui inimico in illum fuisset animo, nullum vnquam habuit, ipse hostis nemini. Tãto verò amore cùm ipsi Atheniẽses, tum vniuersa Græcia eũdem prosequebatur, vt prætereunti, honoris gratiâ etiam ij qui magistratus officijs fungebãtur, assurgerent, magnumq; illo præsente omnes agerent silentiũ. Postremùm vbi iam ætate supra modum ingraue-scente consenuisset, inuocatus in quamcunq; domũ fortuitò incidisset, in ea cibum sumebat, ac dormiebat. Quo nomine earundem ædium familia plurimum sibi gratulabatur, Demonacte viso Deum sibi ostensum esse existimans, aut aliquem bonum genium seu dæmonem in domum intrauisse. Prætereuntem verò pistrices certatim ad se trahebant,

ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τ' ἄρτον, καὶ ἅτε φέρουσα εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἡ λαβοῦσα ἡγεῖτο. καὶ μὲν καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας προσφέρουσιν αὐτῷ, πατέρα ἀποκαλοῦντες. κάκεινος δὲ ποτὲ μὲν ἡδόμενος γνώμῃ, ἐσῆλθεν ἐς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ φανὰς μόνον, σιωπῇ ἐποίησεν αὐτούς· ὁ δὲ ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, ἀδίκως ἀπῆν, καὶ αὐτὸς ἀπεπάγη. ὅτι δὲ συνῆκεν οὐκ οἶδ' ὁτέῳ τρόπῳ αὐτῷ ἐπικουρῆσαι, ἀπὼν πρὸς τοὺς παροῦσας τὸν ἐναγώνιον τῶν ἐκρύπων ᾠδὰ, λαβὼν μὲν ἐγὼν τῶν παιδίων ἄθλων ταμίας, Καρὸς δὲ ἐκαλεῖτο μικκίνη μίμαρ. Καὶ πάντων ἀποχώρησιν, ἀπῆλθε τῇ βίᾳ, φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο. ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς, ἐρομένου τινὸς, περὶ τοῦ τί πα-

unaquaque cupiens vt à se panem acceperet: ac magnam felicitatem sibi datam esse interpretabatur illa, à qua panem accepisset. Quin etiam pueri poma illi afferre solebant, patrem honorificè compellantes. Gli scente aliquando inter Athenienses discordia, per seditionem dissociatis ciuium animis, in concionem ingressus est: cumq; tantum comparuisset, facto silentio discordantes compescuit. Verùm cum pœnitentia ductos eosdem respuisse animaduerteret, nullo adiecto verbo & ipse abijt. Cæterum cùm iam haud obscurè persentiscret se sibi amplius auxilio esse non posse, dicta ad præsentes qua in certamine præcones vti solent clausula:

Iam finis est pulcherrimorum munerum
Certaminis, non differendum esse amplius
Tempus monet:

ac discedens ab omnibus, hilaro vultu diem suum obijt, quali semper obuiam venientibus conspectus est. Aliquanto ante verò quàm moriebatur, interrogante quopiam,

De se-

καὶ ἄς; μὴ πολυπραγμονεῖτε, ἔφη· ἡ γὰρ ὀδμὴ μεθήσει. φαμένων δὲ ἐκείνων, τί οὖν; ἐκ ἀσφαλὲς, ἐρίοις καὶ νυὶ βορᾶν πτῶμα τηλικοῦτον ἀνδρὸς φῶμα· καὶ μὴν ὑβρις ἄδικον, ἔφη, τοῖς, ἃ μήπω καὶ ἀρθασιν, ἔθοις τισὶ χρήσιμ& ἔσεσθαι. οἱ μὲν δὴ Ἀθηναῖοι καὶ ἐθαύμαζον αὐτὸ δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς. καὶ ἐκπολὺ ἐπῴδησαν, καὶ ἡ θῆκον τὸ λίθινον, ἐφ' οὗ ἔθαψε, ἐπότε ἐάμενοι ἀναπαύσει, προσκυνοῦσι, καὶ ἐπφάνεσ ἐς τιμὴν τ ἀνδρὸς· ἡ δὲ μυροι ἐφέρον αὖ καὶ τ λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθίζε. ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ ἐφορᾶν, ἐκ ἔσπ ὅπε ἐκ ἀπλήτως, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων· οὗτοι μὲν δὴ οἱ πεφωτισμένοι, ἐκόμιζον αὐτ ἄχρι πρὸς τὸν τάφον. ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔσπ δὲ τοῦτον οἷς ἀναγινώσουσι λογίσεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

De ſepultura verò quid imperas? Ne vos hæc cura remordeat, inquit, ſolicitos. etenim fœtor me ſepeliet. Reſpõdente autem illo, annon turpe foret & nefarium, ſi tanti viri corpus volucribus & canibus dilaniandum objiceretur? Atqui nihil abſurdũ eſt, inquit, ſi mortuus quoq; nonnullis animalibus vilitatem aliquam allaturus ſim. Cæterùm Athenienſes magnifico funere elatũ illum ſepelierunt, multoque tempore eius obitum luxerunt, ac ſedem illam lapidẽ ſuper qua, ſiquãdo correptus laſſitudine quieſcere ſolebat, adorabant, ſertis coronantes in honorem viri, exiſtimantesq; ſacrum eſſe lapidem in quo ſediſſet. Circa funeris verò efferendi procurationem, nemo erat qui non accurriſſet, maximè verò ex Philoſophis. Illi ſubiectis humeris pheretro, uſq; ad ſepulchrum efferebant mortuum. Hæc nimium pauca ex multis ſuper Demonactis vita percenſere libuit, ex quibus haud difficulter coniecturam facere licet legentibus, cuiuſmodinam ille vir fuerit.

CIL.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

IN depingendo Demonacte philosophorũ omnium festiuissimo nõ alio quàm in Alexãdro Pseudomante vsus est Lucianus artificio, hoc est, limato & culto. Sed in hoc perfectæ virtutis exemplum ostendit. Quid enim fuit Demonacte ciuilius aut popularius, qui tametsi philosophus esset, tamen à communi hominum vita & sensu nulla vitiatus insolentia aut philosophica morositate corruptus non abhorruit. Cõmendatur autem à patria, natalibus corporis exercitatione & valetudine, studio & professione philosophiæ, ab ijs quæ priuatim & publicè egit, amore & officio aliorum in illum, tum à morte & ijs quæ circa funus & sepulturã acta sunt. Præter aũt exordiũ à laude ætatis suæ, narrationẽ qua ad imitationẽ incitat iuuẽtutẽ, & perorationẽ aliam orationis partẽ non habet.

a BOEOTICVM Sostratũ.] *Sostrati Bœotij fortasse meminit in quodam mortuorum dialogo, in quo habetur prædo, & suæ nequitiæ cõuictus facinorũ causam in fatum transtulit, quem in Alexandro Pseudomante inter scelerosos nobilitates annumerat. Sostrati cuiusdã Sicyonij Pausanias in Eliacis lib. 8. meminit, qui cognomento dictus sit ἀκροχειρίτης, quòd colluctantes summis digitis adprehenderet, neque prius dimitteret, quàm sese victos faterentur, de quo Suid. etiam. Lucianus in Symposio vel Lapithis Sostrati cuiusdam meminit, qui Cleodemi discipulus fuit, cuius vxor ab ipso Cleodemo stuprata fuit. Nescio an hic Aristodemi frater fuerit & inter memorabiles Grãmaticos, de quo Strabo lib. 14. Sostrati aiũt Gnidij Architecti Lucianum mentionem facit in lib. Quomodo historia scribenda sit, & in Hippia. De quo etiã Strabo lib. 17. & Plin. lib. 38. c. 2.* *b* Herculẽ.] *Id cognomini vulgo strenuo ac laborũ tolerantissimo fuisse attributũ scribũt Varro, Plutarchus, Plinius, & Macrobius. Quæ denominatio durat adhuc apud Gallos, quoties viros fortes denotant.* *c* Illotis pedibus.] *i. nemoquã inexercitatus, nec rudis. Idem hoc prouerbio vsus est in Rhetorum præceptore, quo notat eos, quo nullo bonæ disciplinæ instructo audaciter ad rhe-*

toricen

ſtricũ mmmus accedũt. d Neq; ſummo digito attigerat.] .i. *leuiter & quaſi negligẽter. Ducũ prouerbium ab iis, qui omne tollentẽ extremis digitis, quaſi dicti causâ & perfunctoriè adiuuant. Hoc vſus eſt Cicero pro Celio. & Iuſtinianus Inſtitutionũ ſuarum lib 4. tit. de publicis iudicijs, qui vltimus eſt. Vide Cheliarcum noſtrum. e* Socraticam ironiam.] *Ab εἰρωνία autem Socrates εἴρων dictus eſt.* i. *diſſimulator. Vtebatur enim (ait Cic. 1. Off.) lubenter ea diſſimulatione, quam Graci εἰρωνίαν vocant, quã ait in Africano fuiſſe Lælium. f* Ipſa quidem peccata reprehendebat.] *Hunc faciendi modũ ſumpſerat ex Aiace Sophoclis: ἀλλ' ὥστε ἄρχῃς, ἄρχε: τὸ σὸν δ' ἐμοὶ ἔπη κόλαζ' ἑκόντος.* i. *Sed quibus iure imperandi habes, his impera, & illos caſtiga iſtiuſmodi honeſtis verbis. Annotat ibi Triclinius: ὡσπερεὶ φαεὶν, ἐπιπλήττε τε πλημμελοῦντι ἤτοι τῷ, κολάζω τε κολάσιν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ αὐτῷ ἡ κόλασις ἀλλὰ λόγων ἦν, ἀλλὰ τοῦτο τὸ σημεῖον ἔπη κολάζειν ἑκόντος φησί.* i. *Quemadmodum dicunt, ici te ictu, ita & punio te punitione. Quia verò hîc punitio oratione fiebat, ideo etiam, honeſtis verbis illos punire, dicit: Breue hoc ſcholion, ſed ex quo tamen hoc vtiliſſimum præceptum ſumpſimus, & diuturna obſeruatione verum eſſe deprehendimus. g* Exiſtimabat hominis eſſe peccare.] *Cuiusuis hominis eſt errare, nullius niſi inſipientis, perſeuerare in errore. Verùm:*

Errare eſt hominis, ſed non perſiſtere, ſæpe
Optimus eſt portus vertere conſilium. *Iuuenal. Sat. 8. Salomon Prouerb. 28. Sen. lib. 4. decl. 3. Pater, inquit, humanum eſt errare. h* Rem omnium maximam in rebus humanis amicitiam.] *Adeò vt Lucian. alibi puto pro imaginibus dicat: Amicitia ſola, arma inuicta atque inexpugnabilia exiſtit, Publius: Auxilia humilia, firma conſenſus facit. i* Antehac nunquam litâſtis.] *Litare enim ritè ſacrificare eſt, & impetrare. Sueton. in Cæſare: Deum pluribus hoſtijs cæſis cùm litare non poſſet, intrauit curiam ſpreta religione. k* A' Phauorino.] *In Phauorinũ Arelatenſem philoſophum hæc tria iactata ſunt, vt miranda vixq; credenda, cùm Gellius eſſet, ſcire Græcè: cùm Eunuchus, accuſatum fuiſſe de adulterio: Poſtremò quòd cum Adriano imperatore ſimultatem gerens, viueret. Huius aream ſtatuam dedecorarunt Athenienſes, vt hominis*

Cæſari

Cæſari inimiciſſimi. Erant enim Athenienſes Adriano Cæſari vectigales. Id poſteaquam ei nunciatum eſt, nihil commotus, dixit, vtilius erat Socrati ab Athenienſibus cerea primùm ſtatua, quàm bibere cicutam, contempſit ſtatuæ iacturam, vita incolumi. Hunc quidam dicunt fuiſſe διφυᾶ. i. duplicis naturæ & ἀνδρόγυνον ſeu mauis virum & fœminam. His Plutarchi habetur æmulus, cuius ſcriptorum copiam iniquo ferebat animo. Sunt qui vocant ſophiſtam. Hoc fecit hominis ſtudium ſingulare circa rhetoricen & eloquentiam. Eius vitam deſcripſit Philoſtratus lib. 1. Sophiſtarum. ℓ Herodes grauiter.] Atticus. Huius Herodi Gellius, Spartianus, Pauſanias & alij meminêre, ſed in primis Philoſtratus, qui eius vitam copioſè in Sophiſtis enarrauit. m Strenuus & ſegnis fato.] Vitam pro re vitæ, per ſyncopen dixit. β. Idem iam annotauimus in Charonte. ἐοχμὸς. Præteriti medij participij pro ἐοχὼς. cuius præterita, verbi ἐοχω. Omnibus promiſcuè moriendum eſt. Idem in Demoſth. encomio: Omnes homines naturâ morti obnoxij ſumus, etiamſi quiſpiam conetur ſe includere in caueam ferream.

ΟΝΕΙΡΟΣ Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ. *SOMNIVM, SEV Gallus.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

HOc dialogo diuitiarum atq; potentiæ incommoda moleſtiasq; perſequitur, oſtendens quàm contrà tranquilla res paupertas ſit, ſi modò ſit forte ſua contenta. Facit autem hoc veluti collatione quadã. Nam in priore quidem parte dialogi Micyllus ſomnium exponendo ſuũ, Eucratis cuiuſdam opulenti cœnas, diuitias, luxũ, & quæcunq; vulgò ſpecioſa & expetenda videntur, extollit, adiecto etiam encomio auri, tum ab exemplis, tum ab effectu & vſu & cæteris amplificato. In poſteriore autem parte Gallus, qui ex Pythagoræ ſue transformatus, cum herõ ſuo Micyllo colloquens introducitur, diuitum cùm priuatorũ ac ciuium, tum regum atq; potentum moleſtias, curas & pericula recenſet,

censet, quæ illis & belli & pacis temporibus, præterea etiam circa valetudinē, quam luxus & crapulæ istæ labefactant, accidere solent, additis etiam exemplis eius rei, & hypotyposi quadā, dum fingitur idē vi pēnarum suarum reseratis ædium foribus ad ipsas diuitū cellas Micyllū perducere, & coràm illa quæ verbis narrauerat, spectanda exhibere. Cæterùm omnia hæc ita rursum Lucianus agit, vt nō minus interim Pythagoram quoq; vt impostorē ac præstigiatorem quendā fugillet, quippe qui ridiculas & absurdas, & à natura quoque abhorrentes sui transformationes cōmentus fuerit, & multa eiusmodi, docēdi simulatione tradiderit, quibus hominibus deceptis, solùm sibi auctoritatem cōparārit. Deinde & Stoicos eodem more suo corripit, vt arrogantes ac fastuosos, qui in rebus friuolis sapientiam affectent, & officiorum obseruantes videri cupiant, in cæteris verò neque domesticis neq; publicis hominum conuersationibus appositi atq; idonei sint. Omnino autem festiuissimus iocus est, gallum cum hero suo ridiculè adeò ac familiariter nugari, & interim tamen sapientiùs philosophari quàm quemuis in schola philosophum.

ΜΙΚΥΛΛΟΥ, Αλεκτρυόνος καὶ Σίμωνος.

MICYLLVS, Gallus & Simon.

Ἀλλά σε, ὦ λαμπρότατε Ἀλεκτρυών, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιλείψει, φθεγγόμενον τοσαῦτα, καὶ οὕτω σαφῆ ὀνείρατα ἑωρακότα, καὶ

At te, scelestissime Galle, cum ista tanta inuidentia, vocēq; tam acuta, ipse perdat Iupiter, qui quidē opib. affluentē me, ac dulcissimo in somnio versantē,

καὶ θαυμαστὸν εὐδαιμονίαν
εὐδαιμονοῦντα, διάτορόν τε
καὶ γεγωνὸν ἀναβοήσας, ἐπή-
γαρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν
τοῦ κοπτοῦ σὲ μιαρῶς ἀπο-
στέρας ἡμφιγνοίμι. καί τοι ἔγ-
γε τυραννίδι τῇ τε ἀσυχίᾳ,
ὥσπερ ἴσως ἔστι τῶν πρὸ μι-
κροῦ τὸ ὀρθρινὸν, ὥσπερ
ἄωθεν, ἀρχαιόν τι γνόμων
γὰρ οὔτ' ἀψυδέστατός μοι
προσλαλήσεις ἡμέρας) οὐ-
δέπω μισοπονηρότατον, ὁ δὲ
δὴ θᾶττον οὕτω, ὥσπερ τὸ χρυ-
σοῦν ἐκεῖνο λάδιον φυλάτ-
των, ἐφ' ἑσπέρας τοῦτο ἤδη
λιπαρῶν, ἀλλ' οὔτι χαίρων
γε· ἀμωδύνως γὰρ τοῦτο σοι, ἢ
μόνον ἡμέρα γένηται, σωτ-
τεῖσθαι τῇ βακτηρίᾳ. νῦν γάρ
μοι πράγματα παρίξει· ἀνα-
παύσῃ ἐν ᾧ σκότῳ. ΑΛΛ.
Μίκυλε, λίσποτα, ὦμόν τι
κακὸν ἔοικας ἐμοὶ, φθάνων τῆς
νυκτὸς, ὁπόσον ἀνωμόλω,
ὃς ἔχοις ὀρθρινόμενον διατ-
εύσῃ τὰ πολλὰ τῆς ἡμέρας.

& admirabili felicitate fruentem, penetrabile quiddam & clamosum resonans, expergefeceris, adeò vt me nocturnum quidem effugere liceat paupertatè, vel te ipso longè nocentiorè. Atque si coniectandum est tum è silentio quod etiamdum ingens est, tum è rigore frigoreque quod nondum me, quemadmodū assolet, [b] anteluciano morsicat [c] titillatque: nam hic mihi certissimus [d] gnomè aduentantis diei) ne medium quidem adhuc noctis est. Sed iste pervigil, perinde [e] quasi vellus illud aureum seruet, ab ipsa protinus vespera vociferari capit. Verùm haudquaquam impunè: siquidem mox pœnas de te sumam, fustisque cōminuam, si diluxerit modò. nam haud negotium mihi facetis, pessilientes in tenebris. GAL. [f] Heus Micylle, equidem arbitrabar me tibi gratum esse facturū, si quoas possim alia nocte & lucè anteuertissē, quò possis anteluciano surgere, quāplurimùm operis cōficere. Etenim si prius quā sol exoriatur, vel

μίαν πρηκίδα ἐργάσασο, πο-
σοῦτ' ἴσχ τοῦτο ἐς τὰ ἄλφιτα
συνεσκκός. ἃ δὲ σοὶ καθώ-
δαν ἥδιον, ἐγὼ μὲν ἡσυχάσο-
μαί σοι, μὴ πολὺ ἀφωνότερος
ἔσομαι τ' ἐχθύων. σὺ δὲ ὅρα,
ὅπως μὴ ὄναρ πλεῖ, λιμώτε-
ρος ἀνεγρόμενος. Mi. ὦ Ζεῦ
τέρασι, καὶ Ηράκλεις ἀλεξί-
κακε, τί τὸ κακὸν τοῦτό ἐστιν
ἀνθρωπίνοις ἐπάλκοις ὁ ἀλε-
ξήσων; Αλε. ἆτά σοι τέρας
δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, ἃ ὁμό-
φωνος ὑμῖν ἀμι; Mi. πῶς γὰρ
οὐ τέρας; ἀλλ' ἀφρίκτει, ὦ
θεοί, τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν.
Αλε. σύ μοι δοκᾶς, ὦ Μίκυλ-
λε, λοιμιδῆ ἀποδύσων ἔναι,
μηδὲ ἀνεγνωκέναι τὰ Ομήρε
ποιήματα, ἐν οἷς ὁ τῦ Αχιλ-
λέως ἵππος, ὁ Ξάνθος, μακρὰ
χαίτην φράσας ὡς χρυσῆς
ἦεν, ἵστηκεν ἐν μέσῳ ὡς πολέ-
μου σχολοῦντος, ἵππ ὅλα
φαιδρύνεται, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ
νῦν, ἄνευ τῦ μίτρου, ἀλλὰ
καὶ ἱματιοῦχος ἐκὼν, καὶ
τὰ μέλοντα προειδέναι,
καὶ

vel vnicam feceris crepidâ, iſthuc laboris lucro tibi acceſſerit ad parandum victũ. Quòd ſi tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitratu quietem egero, lõgéq; h magis mutus fuero piſcib⁹. Cæterùm tute videto ne i per ſomnium diues, k eſurias experrectus. MI. l O prodigiorum m auerſor Iupiter, ô n malorum depulſor Hercules: quid hoc mali eſt? Vocem humanã ſonuit Gallus. GAL. Hoccine tandem tibi prodigiũ videtur, ſi eadem qua vos lingua loquor? MI. Quid? ánnõ hoc portentum? Sed auertite, Diĩ, malum à nobis. GAL. o At tu mihi videris admodũ illiteratus eſſe, Micylle, nec euoluiſſe Homeri poëmata, in quib. p equus Achillis, cui nomẽ Xanthus, poſteaquam hinnitus longum q valere iuſſiſſet, medio in prælio conſtitit diſſerens, totosque verſus ordine recitans, non quemadmodum nunc ego proſa oratione loquens: quinetiam vaticinabatur ille, deque futuris edebat oracula:

καὶ ἰδίᾳ τι παράδοξον ἰδεῖν ποιεῖν, οὐδὲ ὁ ἀνὴρ ἐπικαλᾶτο, ὥσπερ σὺ, τὸν ἀνδρεῖον, ἀτρόμητον, ἀγοῦμαι & τὸ ἄτυφον. καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἰ σοι ἐκ τῆς Ἀργοῦς πρῶτις ἐλάλησεν, ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς ἐν Δωδώνῃ αὐτόφωνος ἐμαντεύετο; ἢ εἰ βόες ἔδοξαν ἐρεῦσαι, καὶ βοῶν μέρια μυκώμενα, ἀμίσητα καὶ ἀρβά, ἐπεπαρμένα τοῖς ὀβελοῖς; ἐγὼ δέ, Ἑρμοῦ πάσης μᾶλλον & ἄρ, καλισάτης καὶ λογιώτατος θεῶν ἁπάντων· καὶ τὰ ἄπορα ὁμοδίαιτός & ὑμῖν, καὶ σωτὴρ &, ὁ χαλκοῦς ἵππος ἐκεῖνος ἐμαθόμην τῶν ἀνθρωπίνων φωνῶν. ἃ δὲ ἐτιμυθεῖσαν ὑποσχοῖό μοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαι μέ σοι τῶν ἀληθεστέρα ἂν εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν ὑπάρχει μοι οὕτω καλῶν. Μί. ἀλλὰ μὴ ὄναρ & καὶ ταῦτά ἐστιν, Ἀλεκτρυὼν οὕτω πρὸς ἐμὲ διαλεγόμενος & ἀπὸ δ' ἧς πρὸς τοῦ Ἑρμοῦ, ὦ βέλτιστε,

neque quicquam prodigiosum facere videbatur: neque is qui tum audiebat, malorũ auersorem, ita uti tu facis, implorabat, quasi rem abominandam & auersandam audisse sese indicaret. At quid tandem facturus eras, si tibi [t] nauis, cui nomẽ apud Homerum est Argo, carina fuisset elocuta, ita ut olim [u] Dodonæa sylua phagus se loquens oraculum edidit? Aut si tergora direpta sepere vidisses, si carnes boum mugire semiassas, cocta{que} verubus transfixas? Ego uerò quum [x] Mercurij sim assessor [y] loquacissimi, [z] rerumq; omnium facundissimi: præterea contubernalis vobis & conuictor: haud mirũ videri debet, si sermoni humanũ edidici. Quòd si mihi recipias taciturũ te, haudquaquam grauabor veritatem tibi causam aperire, qua de factum sit, ut eadem quæ vos lingua loquar, & unde mihi supperat huius orationis facultas. MIC. Modò ne isthuc ipsum sit somnium, Galle, quod ita mecum loqueris: sed dicito per Mercurium, ô præclare,

quid

ὦ, τί καὶ ἄλλο σοι τῆς φωνῆς
αὐτιον. ἀεὶ δὲ σιωπήσομαι, καὶ
πρὸς ὀδύνας ἰῶ, τί σε χρὴ λέ-
γειν; τίς γὰρ ἂν πιστεύσαι
μοι, ἃ τινι διηγοίμην, ὡς ἀ-
λεκτρυόν᾽ αὐτὰ ἀπόλοιτο ἀ-
κηκοώς; Αλ. ἄκουε τοίνυν,
παραδοξότατόν σοι λόγον,
ὃν οἶδ᾽ ὅτι λήσῃ, ὦ Μίκυλλε,
ἐτοῖμος γὰρ ὁ νεὼς σοι ἀλεκτρυ-
ὼν φανούμενος, οὐ πρὸ πολ-
λοῦ ἄνθρωπος ἰῶ. Μι. ὄκνος
τι καὶ πάλαι τοιοῦτον, ἀμιλλᾶ
τις περὶ ὑμῶν, ὡς ἀλεκτρυών τις
γενόμενος, φίλος γοῦν ἦν τῷ
Ἄρει, καὶ συμπίνοι τῷ θεῷ, καὶ
συγκωμάζοι, καὶ κοινωνοίη τῆ
ἀφροδίτῃ: ὁπότε γοῦν ἀπίοι
παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοι-
χεύσων ὁ Ἄρης, ὑπάγειδεν καὶ
τὸν ἀλεκτρυόνα: καὶ ἐπεδή-
μει μάλιστα τὸν Ἥλιον ὑφιο-
μένου, μὴ καθεύδων ἐξάπιης κεῖ
τὸν Ἥφαιστον, ἵνα πρὸς τοῦ
θύρας ἐκβαλὼν ἀπὸ τῶν γυ-
ναικῶν, μεμύσονται ὁπότε
φαίνοι ὁ Ἥλιος, ἅτε ποτὲ
καταισιμυθῶσαι μὲν τὸν ἀ-
λεκτρυόνα, καὶ προσδοῦσαι
τῷ

quid etiã aliud rei tibi sit in
causa vt istam linguã sones.
Nam vt taceam, neq; cuiquã
proferam, quid attinet te so-
licitũ esse? Quis enim fidem
mihi sit habiturus, si cui nar-
rem, me Gallũ hæc loquen-
tem audisse? GAL. Auscul-
ta igitur: nam oratione ex
me audies omniũ (sat scio)
maximè nouam atq; incredi-
bilem. Siquidem hic qui nũc
tibi gallus apparco, non ita
pridẽ homo fui. MIC. Pro-
fectò & olim istiusmodi qd-
dam de vobis inaudierã, a-
dolescẽtulũ Y quempiã fuis-
se Gallũ, Marti adamatum,
atq; huc deo cõpotãsse, col-
lusitãsseq;, & in voluptatib9
gessisse morem. Itaq; cùm
Venerẽ adiret Mars, cum ea
cubiturus, hunc quoq; Gallũ
vnà secum adduxisse. Quo-
niã Solem potissimùm me-
tueret, ne si è sublimi cõspe-
xisset, Vulcano se proderet:
foris ad ostiũ adolescentulũ
semper relinquere solitũ, cu-
ius indicio certior fieret, quã-
do sol emergeret. Deinde Gallũ aliquãdo somno correptum,

πλὴν φρουρὰν ἄκοντα, τὸν Ἥλιον λαθόντα, ἰπισῦναι τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ τῷ Ἄρει ἀφρόντιδι ἀναπαυομένῳ. ἀᾷ τὸ πισὼν τὸν ἀνλικτρυόνα μλῦσαι ἄν, ἴ τις ἴκοι, καὶ οὕτω τὸν Ἥφαιστον παρ' Ἡλίου μαθόντα, συμβᾶν αὐτὸς, πιεβαλόντα, καὶ σαγλωσσαντα τοῖς Δισμοῖς, ἃ πάλαι μιμηχάνητο ἐπ' αὐτούς. ἀφιθύτα δὲ, ὡς ἀφάθη, τὸν Ἄρλω ἀγαναπῆσαι λατὰ τοῦ ἀλικτρυόνος, καὶ μεταβαλᾶν αὐτὸ ἐς τοῦτ' ὄρνεον, αὐτοῖς ὅπλοις, ὡς ἀντὶ τῆ λιράνης, τὸν λόφον ἔχειν ἐπὶ τῇ λιφαλῇ. ἀᾷ τοῦτο ὑμᾶς, ἀνωλοχυμένους τῷ Ἄρεϊ, ὅτ' ἐξῆν ὄρνιθος ἐπισθὰν ἀᾴδοντος ἀνατίνασθαι τὸν Ἥλιον, πρὸ πολλῆς βοᾶς, ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ.

excubias deseruisse infrictè, Solemq; nullo præsentiæ immunisse Veneri ac Marti securè dormienti, properare quòd confideret Gallū maleaturū fuisse siquis interuenisset. Itaq; Vulcanū à Sole edoctum, eos deprehendisse, implicitos atque irretitos ijs vinculis quæ iam olim in dolos fuerat fabricatus. Postrò Martē simulatq; dimissus est, indignatū aduersus Gallum fuisse, atq; eum in auē transmutasse, ipsū armis, et in capite pro galea cristā obtinuerit. Hanc ob causam, quòd vos Martī purgetis, quū eum nihil opus, simul atq; à Sole exoriente sensissis, multò antè vociferari, atq; illum exortum præmunciare. GAL. Ferūtur quidem & illa, Micylle: at quod ego fum narraturus, multò aliud quiddā fuit: atq; adeò nuper admodum in Gallū transformatus fum. MI. Quēnā modo? Nā istiusmodi metamorphosim cupio cognoscere. GAL. Audistin' de Pythagora quodam Samio? MIC.

Αλι. φασὶ μὲν καὶ ταῦτα, ὦ Μίκυλλε· τὸ δ' ἐμὸν ἱστορεῖν τι ἰχνεύετο, καὶ νῦν ἐναγχος ἐς ἀλικτρυόνα σοι μεταβέβηκα. Μι. πῶς; ἰδεῖν γὰρ τοῦτο μάλιστα ἐθέλω. Αλι. οἶσθα ἄρα τὸν Πυθαγόραν;

Μί. τὸν σοφιστὴν λέγας, τὸν ἀλαζόνα; ὃς ἐνομοθέτει, μὴ πυρῶν γεύεσθαι, μήτε κυάμους ἐσθίειν, κάλλιον ἐμοὶ γοῦν ὄψον, ἐκφανέστερον, ἄκεστον ἀνοφαίνων· ἔτι δὲ καὶ παίων τοὺς ἀνθρώπους, ἐς ὃ πρόσθεν ἔτι μὴ ἐξεπίτηδες. Αλι. ἴσθι δὲ ἅπαντα κἀκεῖνα, ὅσα πρὸ τῆ Πυθαγόρου, βέβροβός γε ἦν. Μί. γέγονα φασί, καὶ τερατοσκόπον τὸν ἄνθρωπον, ὦ Αλεκτρυών. Αλι. ἐκεῖνός γε αὐτὸς, ἐγώ σοι ἀμὶ ὁ Πυθαγόρας. ὥστε παῦσαι, ὦ ἀγαθὲ, λοιδορούμενός μοι, καὶ ταῦτα, οὐκ ἀδὼν, οἵας τις ἴσθι τὸν τρόπον. Μί. τοῦτ' αὖ μακρῷ ἐκείνου τερατωδέστερον, ἀλεκτρυόνα φιλόσοφον. ἀλλ' ἐκ ὅμως, ὦ Μνησάρχειον ἄνθος, ὅστις ἡμῖν, ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου, ὄρνις, ἀντὶ δὲ Σαμίου, Ταναγραῖος ἀνεπήφανας· ὁ πίθανὰ γὲ ταῦτα, ἀλλ' ἀνάγκη πιστεῦσαι ῥᾴδιά, ἐκεῖ καὶ δύο ἤδη μοι τετηρηκέναι δοκῶ, πάνυ ἀπόρρητα ἐν σοὶ τῆ Πυθαγόρου. Αλι. τὰ ποῖα;

MIC. *Num sophistam illum dicis glorioſum*, C *qui inſtituit ne quis vel* D *carnes guſtaret, vel fabas ederet, ſuauiſſimum mihi edulium, ſalubre & parabile, à menſa ſubmouens? Præterea autē qui mortalibus ſuaſit* E *ne intra quinquennium loquerentur?* GAL. *Scis nimirum & illud, quemadmodū priuſquam Pythagoras eſſet,* F *Euphorbus fuerit?* MIC. *Præſtigiatorem & prodigiorū artificem hominem aiunt fuiſſe, ô Galle.* GAL. *Ille ipſe ego tibi ſum Pythagoras. Quare parce, quæſo, mihi conuiciari, præſertim quum ignores quibus ſim moribus.* MIC. *At hoc rurſum multò etiam quàm illud portentoſius: Gallus philoſophus? Attamen expone, ô Mneſarchi gnate, quā factum ſit vt ex homine auis, ex Samio* G *Tanagræus repentè nobis prodieris. Neque enim iſta veriſimilia, neque omnino facilia creditu: quandoquidem duas quaſdam res iam mihi videor in te animaduertiſſe nimiùm alienas à Pythagora.* GAL. *Quas?*

Mi. ἴφ μὲν, ὅτι λάλος καὶ ἀηδὴς ἀμαξίτικος, ὁ δὲ σιωπᾷν ἐπιτηδείως ἔοικε τοῖς ἴσως, οἶμαι, παρήνεσεν· ἕτερον δέ, καὶ πανταπάσι παράνομον. ἐγὼ γὰρ ἔχων ὅ, τι νοῦν παραβάλλομι, λυάμους χθὲς, ὡς οἶδα, ἴσχων ἴκορ, καὶ σὺ ἐδίψα μικήσας, ἀνίλιφας αὐτὸς· ὥστε ἦν ἐψηφῶσθαί σοι ἀνάγκη, καὶ ἄλλο ἔτι, ἢ Πυθαγόρᾳ ὄντι παρανομωτάτῳ, μὴ τὸ ἴσον ὑσυβυκίνοις, λυάμους φαγόντι, ὡς ἄρα ἀ τοῦ μητρὸς ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς ἐδηδόκας.

Αλ. ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὦ Μίννιε, εἴ τις ἀτία τότε, οὐδὲ τὰ πρόσφορα ἑκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δὲ τότε μὲν οὐκ ἤδειν τῶν λυάμων· ἐφιλοσόφουν γάρ. νῦν δὲ φάγοιμι ἄν. ὀρνιθιᾶν ἦν, καὶ ἐκ ἀπόῤῥητος ἀμῖν ἡ προφή. ἀπ' ἄλλου σοι φίλον, ἄκρα τῶν ἐκ Πυθαγόρου· ἐγὼ νῦν ἀμοί, μὴ ἐμβαίνοις πρότερον ἰδιότροπα βίοις, καὶ ἅ τινα ἡ μετενέκρις ἀνέλιπε ἑκάστῳ.

MIC. H *Alterum quidem, quòd garrulus es & obstreperus, quum ille silere in solidos quinque annos (si memini) præceperit. Alterum verò planè cum illius legibus pugnat. Etenim cum non haberem quod tibi obiicerem, fabas heri (sicut nosti) ad te attuli: ac tu nihil cunctatus protinus eas sublegebas: vnde fit, vt necesse sit, aut emëtitum esse te Pythagoram esse, quum eiusmodi quiddã fas: aut si Pythagoras es, legem prætergressum esse te, iusq; violásse, quum fabas ederis, perinde ac si caput patris comederis.*

GAL. *Non cognouisti, Micylle, quæ sit harum rerum causa, neq; quæ ad vnumquodque vitæ genus conducant. Ego tum quidem non essitabam fabas, proiectus quòd philosophus essem. Nunc contrà comesturus sim, quippe auitio congruas, neque nobis repudiandum pabulum. Verùm si molestum non est, audi quemadmodum è Pythagora cœperim esse id quod sum in præsentia, quamq; in multis vitæ generibus antehac versatus, & quid ex vnaquaque transformatione sim consecutus.*

MIC.

Μι. λέγοις ἄν, ὡς ἥμειγε ἡδὺ προσέθισον ἂν τὸ ἄκουσμα γένοιτο. ὥστε εἴ τις αἵρεσιν προσθείη, πότερον μᾶλλον ἐθέλω σε ἀκοῦσαι, τὰ τοιαῦτα διηγούμενα ἢ τὸν πανυσθαύμενα ὄναρον ἐκεῖνον αὖθις ὁρᾷμι, τὸν μικρὸν ἔμπροσθεν, οὐκ οἶδα ὁπότερον ἂν ἑλοίμην, οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἐμοῖσιν φανῆναι, ᾗ ἐμοὶ τιμῇ ὑμᾶς ἄγω, ὅτι τι καὶ τὸ πολυτιμότερον ἐνύπνιον. Αλ. ἔτι γὰρ σὺ ἀναπιμπάσῃ τὸ ὄναρον, ὅσις ποτὲ ὁ φανείς σοι ἦν, καί τινα ἐνθάλματα μάταια ἀφφυλάττας, ἀφελῶ, καὶ ἀς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀσ μεθυσθύντα φθαμονίαν τῇ μούσῃ μεθαδιάκων; Μι. ἀλλ' ἐκ ἐπικάσομαί σοι, ὦ Αλκιφρονᾶν, ᾗ ἴσθι τῆς ὄψιος ἐπαύειν, οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄναρ ἐκ ἐφαλιπὸν ψυχὴν, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ἀπ' αὐτῶν, ἀς ὕπνον αὖθις καταπάμενα. οἷον οὖν ἐν τοῖς ἀεὶ τὰ πρὸ ἐργάζεται σφόμενα, τοιοῦτον γάργαλον παρέχειτά μοι τὰ ὀφόμενα.

Mic. I Narra quæso: nam mihi quidē auditu iucundissimū fuerit, adeò vt si qs mihi deferat optionē, vtrū te ista narrantē audire malim, an rursum felicissimū illud somniū quod paulò antè vidi, videre, haud sciam, vtrū electurus sim: vsq; adeò cognata germanaq; videntur esse ista tua cum suauissimis illis visis: & ex æquo vos æstimo, te pariter ac præclarū illud insomniū. Gal. Etiā nū tu somniū illud quod dudū tibi visum est, in animum reuocas, & inania quædam obseruas simulachra, atque (vti loquitur poëtæ) euanidā quādā felicitatē memoria cōsectaris? Mi. Imò illud scias, Galle, ne vllo qdē tēpore vnquā visi illius mihi vēturā oblitionē. Tātū mellis somniū aufugiēs in oculis mihi reliquit, vt præ illo vix queā palpebras attollere rursus in somnū coëuntes. Itaq; qualē voluptatē mouēt pennæ in auric. versatæ, talē titillationē mihi pbent ea q̄ uidi.

Αλ. Ηράκλες, δεινόν τινα φὴς ἐρωτα τοῦ ὀνυπνίου, ἄ γε πλωὸς ἄρ, ὥς φασι, καὶ ὅρον ἔχων τῆς πίστεως τὸν ὕπνον, ἢν τὰ ἰσκαμμένα ἤδη πεδᾷ, καὶ ἐνδηλότερά ἀνταγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, μᾶλλον χὲς οὕτω, καὶ ἐναργὴς φανόμενον. ἰθίλω γοιῶ ἀκοῦσαι, οἵ τίς ἄρ, οὕτω σοὶ τερπόθη καὶ ὤρ. Μί. ἕτοιμος λέγειν· ἡδὺ γοιῶ τὸ μνημονεῦσαι, καὶ διηγήσασθαί τι περὶ αὐτοῦ· σὺ δ' ἴσως, ὦ Πυθαγόρα, ἀκούσῃ τὰ περὶ τῆς μεταβολῆς. Αλ. ἰσπεδὰρ σύ, ὦ Μίκυλλε, πάνυ ἐνδεᾶς, καὶ ἀφυσῇ ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μιδί. τὸ νιῶ δὲ πρότερον ἀπὸ, ὡς μάθω, ἤ τι διὰ τῶν ἰλυφαντίνων πυλῶν, ἢ τι διὰ τῶν κερατίνων σοι ὁ ὄνυρ ἔκει φοιτόμενος. Μί. οὐδὲ δι' ἑτέρας τούτων, ὦ Πυθαγόρα. Αλ. καὶ μὴν Ὅμηρος δύο ταύτας μόνας οἶδε. Μί. ἴα χάρμα τὸν λῆρον ἐκεῖνον ποιητὰν, ὅστις ἀθάνατα ὀνείρων φῦλ' οἰ ψεύδεα ἴσασι ἔνασοι δὴ τῶν τοιούτων ἐκφοιτῶσιν.

GAL. K *Nouã quandã hanc mihi narras amoris insomnij: siquidẽ alatis quibusdã (sicut aiunt) metasq; volandi præscriptas habeat somnium,* L. *iam septa transilit, in oculis etiã vigilantis obstruans. adeò mellitũ & cundũ apparet. Quare periculum audire, cuius modi manserit studium quod te supra modũ delectat.* MI. *Gestio narrare. Nã dulce est hoc ipsum meminisse, & commemorare de illo quippiam. Verùm hanc, Pythagora, quãdo tu narrabis de tuis transformationibus?* GAL. *Vbi tu, Micylle, desieris somniare, melq; illud ab oculis abstersris. Interim prior dicito, vtrũ intelligã vtrumne per portas eburneas, an per corneas tibi somnium adulârit.* MIC. *Neq; per has, neq; per illas, ô Pythagora.* GAL. M *Atqui duas has tantùm commemorat Homerus.* MIC. *Vtere finas nugatorem illũ poetã, qui nihil de somniis merlexit. Paupertina fortasis somnia per ifias cõmeant portas, qualia*

οὐκ ἰκανῶς ἰάρα, ἐκ πάνυ ἐφρῶς, τυφλὸς αὐτὰς ὤν. ἐμοὶ δ' ἐξ χρυσῶν τινων πυλῶν ὁ ὕπνος καὶ ἀείκελος, χρυσῆς καὶ αὐτὸς, καὶ χρυσῆ πάντα περιβάλλουσι καὶ πολὺ ἐπαγόμενος χρυσίον. ΑΛΚ. παῖ, ὦ Μίδα βλακικὸν, χρυσολογῶν· ἀτὰρ χρῆν σὲ ἐκ τῶν ἐκείνου σοι νῦν τὸ ἐνύπνιον, καὶ μὴ ταῦτα ὅσα χρυσὸς ἐκκομίζεται μοι δοκᾶς. ΜΙΚ. πολὺ, ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον εἶδον, πολὺ, ὡς φίλα, καλὸν, οἷαν πλὴν αὐγλὴν ἀναστράπτον; τί ποτε ὁ Πίνδαρός φησι περὶ αὐτῆ, ἐκπαύων; ἀνάμνησόν γάρ με, ἄνδρ' οἶδα, ἐπόντα ὕδωρ ἄριστον ἀνὴρ ἄτα τὸ χρυσίον θαυμάσας, ᾧ ποιῶν ἐν ἀρχῇ τῶν ὕμνων ἐκκλῆσι τ' ἀσμάτων ἁπάντων. ΑΛΚ. μᾶν ἐκεῖνο ζητᾶς· Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δ' χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ ἅτε, διαπρέπει νυκτὶ, μεγάνωρ ἔξοχα πλούτου.

qualia videbat ille, neque id admodum perſpicuè, quippe N *captus oculis.* O *Mihi verò per aureas quaſdam portas dulciſſimum hoc aduénit ſomnium, & ipſum aureum vndique, & aureis circum amictum, & auri plurimum ſecum adducens.* GAL. *Deſine, optime* P *Mida, de auro fabulari. Nam dubio procul ex illius voto iſtud tibi accidit inſomnium, & ſolidas auri venas mihi duxiſſe videris.* MIC. *Multam auri vim vidi, Pythagora, multã, quàm putas pulchri? quo fulgore coruſcantis? Quid tandem* Q *Pindarus in illius laudem dicit? nam in memoriam redige, ſi quidem memineſti, quum aquam præſtantiſſimam dicens, poſtea aurum admiratur, idq; iure, ſtatim in initio carminis vnius omnium belliſſimi.* GAL. *Num illud quæris?*

Aqua eſt illa quidem optima:
Cæterùm aurum, vti candens
Ignis, ita emitens, noctibus eminet eximiè vnum
Cæteras ſupra opes, quæ
Gloriam ac decus addunt.

Μίν. νὴ Δία οὐτὸ ἔγωγε. ὅστις μὲν τοίνυν, ὑπνίου ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, ὅτου ἐκαυᾶ τὸ μυελόν, ὡς ἤδη μάθῃς, οἷόν τι λῷ, ἄκουσον, ἢ Ὀφέλτα. Ἀλκυμήν. ὅτι μὲν οὐκ οἰκέσι λῷ χθὲς, οἶδα ἐκπράττων γάρ μοι ὁ πλέσι ὑστυχὼν ἐν ἀγορᾷ, κεφάλαιον ἔλαβεν ἐκείνων τῶν ὥραν, ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Ἀλ. οἶδα πάνυ ἔγωγε, παράξας παῖ ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχθε μοι, βαθέως ἤδη ἑσπέρας, ἐκπώματα ἐπὶ ἰδρυμένῳ, τὰς ψυχὰς ἐκάνας λυάμας λομίζων, ὡς πάνυ δαψιλὴς τὸ δεῖπνον ἀλκιμένου, ἀθλητῇ ποτε γενομένῳ, καὶ Ὀλυμπια ἐν ἀφανῶς ἀγωνισαμένῳ. Μίν. ἐκὰ δ' ἀλπνύσας ἐκανῆλθον, ἐκάθεδον ἐνθὺς, τὰς λυάμας ὡς ταχέως ἐπὶ τὰ ἐμὰ κατὰ τὸ Ὁμηρον, ἀμβροσίῳ δῖῃ νύκτα θᾶσ τις ἐς ἀληθῶς ὄναρος ἐπιπτάς. Ἀλκ. τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει πρότερον, ὦ Μίκυλλε, διήγησαι, καὶ τὸ δεῖπνον, οἷον ἐγένετο, καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ πάντα.

MIC. Per Iouem, istbuc ipsum. perinde enim ac si in somnium meum videat Pindarus, ita prædicat aurã. Sed ve tandem cognoscat quale fuerit, ausculta iam. sapientissime Galle. Memmasti, neberi nullum domi cibũ esse: ecce perim: siquidem Eucrates dũ uesperi ille fortè mihi in foro factus obuiam, R lotum me ad cœnam uenire iusserat. GAL. Istbuc equidem planè memini. Nam tantum eſuriebam diem, donec mihi profunda tandẽ uespera domum reuerſus ſubmiſſus uino ſq; madens, quamquam illas fabas proferres, nõ admodum opiparã cœnam quidem, qui quondã fueras athleta, quiq; Olympia non ſegniter olim decertãrit. MIC. Aſt ubi reuerſus à cœna fabas tibi obieciſſem, obdormiſti protinus. Tũ mihi, iuxta Homerũ, S. ambroſia ſub nocte diuinum quoddam haud dubiè ſomnii aſſiſtis. GAL. Sed priùs quæ tibi apud Eucratem acciderint, Micylle, narra, & cuiuſmodi fuerit cœna, quæq; ſuper cœnam acta ſint omnia.

πάντα· ἐωνένε γὰρ οὐδέν, ἄλλως τε καὶ δειπνεῖν, ὥσπερ ὅταν παρόν τινα τοῦ δείπνου ἐκέλευον προσδοκᾶν, καὶ ἀναμιμνησκόμενον τῇ μνήμῃ τὰ βεβρωμένα. Μικυλ. ὅμως ἐνοχλήσειν καὶ ταῦτα διηγούμενος· ἐπὰ ἐμοὶ οὐ προθυμῆ, καὶ δὶς λέγε. ὁ πρότερον, ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δειπνήσας, ἐν ἄπαντι τῷ βίῳ, τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ ἐντυχὼν χθὲς τῷ Εὐκράτει· καὶ ἐγὼ μὲν προσεπῄειν αὐτῷ, ὥσπερ ἐκθέσθαι διεπόμην, ἀπεκαττόμην, ὡς μὴ κατασχοίην ἐν στολῇ τεθυμένος συμπαροιμαρτῶν. ὁ δέ, Μίκυλε, φησί, θυγατρὸς τεμιροχήσιος γενέθλια, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων μέλλει ποιεῖσθαι. ἐπὰ δέ τινα φασὶν αὐτῶν μακαρίως ἔχειν, ἐὰν εἶδόν τι ἄνευ ξυνδείπνων μεθ' ἑαυτῶν· σὺ δὲ ἐπὰ ἐκείνου ἥκεις λουσάμενος, ἵν' μὴ ὅ γε ἀληθὴς αὐτὸς ἅπῃ ἀφίξεσθαι· ὡς νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτο ἐκεῖ-

omnia. Nihil enim prohibet te denuò cœnare, si velui ſomnium quoddam eius cœnæ reducas, & quæ tum ederis, rurſum commemoratione quaſi rumines. MIC. Credebam moleſtum futurum me, ſi hæc quoque retuliſſem: verùm poſteaquam tu deſideras, en id quoque narrabo. Quum nunquam antehac in vita cœnáſſem apud vllum diuitem, ô Pythagora, heri bona quapiam fortuna in Eucratem incidi: atque ego quidem ſimulatque dominum illum ſalutaſſem, ita vti conſueueram, ſubducebam me: ne pudori illi eſſem, ſi lacera in veſte fuiſſem aſſectatus. At ille: Micylle, inquit, hodie natalitia filiæ celebro, plurimósque ad cõuiuium amicos inuitaui: verùm quoniam aiunt quendam ex his incommoda eſſe valetudine, neque poſſe pariter ad conuiuium noſtrum accedere: tu eius loco venito lotus: niſi ipſe fortè qui vocatus eſt, ſemet ad futurum renunciârit. nam núc quidem ambigit. Hoc vbi audiſſem,

κέσαι ἐγὼ, προσκυνήσας ἀπῆρα, εὐχόμενος ὑπὲρ ἅπασι θεοῖς, ἐπιαλόν τινα, ἢ πλησίτιν ἢ ποδάγραν ἐπιπέμψαι ὧν μαλακιζομένῳ ἐκείνῳ, οὗ ἵρυθρος ἐγὼ, ἡ ἀντίδασυς, καὶ διάδοχος ἐκπεπλήμην. καὶ τὰ ἄχρι λεχοῦς, σάωνα μάκιστον ἐπιθύμων, σωνχὶς ἐπισπεῖν, ὁπηνοσάκιν τὸ σιχάον ἄν, ἡ ψυνίκα ἤδη πεδὸν ἐλθεῖν δίοι. ἐφαινόμην ποτὲ ὁ λαρὸς ἀφικνούμενος, ὡς τάχος ὑμανὲ ἀρρώστιας, ἀπέρχομαι, λοσμίως μάλα ἐσχηματισμένος, ἀντισφίψας τὸ τεθάνιον, ὡς ἐπὶ τῇ λαβαρωτέρᾳ γνώσεσθαι ὁ ἀναβολή. καταλαμβάνω τὸ πρὸς τῶν θύρων ἅπαντι τὶ ποιοῦντες, ἡ δὲ ἐφ' κάνον, φορόβδην τινὰ τιθάσσων λιπομισμένον, ἢ μι ἐποδεικνῦν ὑδέν, ἢ νοσῶν λιγόμενον. καὶ ἐδόκει ἢ νοσῶν ἔχων. ὑπίσχνοῦν, καὶ ὑπὲρ βυθῆς, καὶ ἐνεχυράσθαι μυχιόν τι καὶ λυσιτόσοδον, ἐχρὸς ἄν ὅλος, καὶ διοδηκὼς, ἀμφὶ τὰ ἐξήκοντα ἔτη σχεδόν.

dissem, adorato diuite discedebã, omnes obsecraui deos, vt algidam febrem aliquã, aut laterum dolorem, aut podagram morbi auctoritatem immitterent valetudinario illi, cuius ego sellæ occupator, cœnæq; vicarius & hæres erã vocatus. Interim hoc spatij quod vsque ad balnei tempus interceſſit longiſſimum, ſeculum eſſe iudicabam: dũ ſubinde reſpicio quot pedum eſſet V litera, et quando illes iam lauiſſe conſentaneũ eſſet. Hãc vbi tempus tandem aduenisſet, ocyus me corripio, atq; abeo, nitidè admodum cultus, ſic obuerſo pallioło, vt qua eſſet parte purpuriſſimũ, ea videretur. Offendo aũt ad fores & alios complures, in quibus etiam illum (geſtabatur aũt à viris quatuor) cuius eram ſubcõcina vocatus, qui malè habere dicitus erat, atque id etiam præ ſe ferebat, quòd afflicta eſſet valetudine: nã ex alto gemebat, tuſſiebatq; ac ſcreabat velut ex abdito: quodq; ægrè gederetur, totus pallidus ac tumens, annos natus circiter 60.

ἐλέγετο δέ φιλόσοφός τις εἶναι, πρὸς τὰ μαράκια φλυαρέντων, ὁ γὰρ πάγων μάλα τραγικὸς ὢν, ἐς ἰατροβολιὰν ἐκόμα ἐῶν. καὶ αὐτομολίας δὲ Ἀρχιβίῳ τῷ ἰατρῷ, διότι ὅτως ἔχων ἀφίκετο, τὰ ἐναντία ἔφη, ἐκεῖνον, ἐμὲ δὲ προσιδέσθαι, ἢ τοῦτο, φιλόσοφον ἄνδρα, ἐᾶν μυεῖσι νόσοι ἰσχυόντως· ἐχέσθαι δὲ Εὐκράτης ὑπισχνεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς. ἔμενον, ἔφην ἐγὼ, ἀλλ' ἰσχνίσιτά σε, ἦν οἷοι παρὰ σαυτῷ μᾶλλον ἀσθαίνῃς ἰδίοις, ἢπερ ἐν τῷ δημοσίῳ σωφρονιζόμενος τῷ ψυχῷ, μετὰ τῆ φλέγματος· ἐὰν μὴ σὺ ἐκεῖ μηδὲν φροντίσῃς ὑπὸ προσκοπέτου ἀκμάζοντος τοῦ σώματος. ἐφίσατο δὲ μετὰ μικρὸν ὁ Εὐκράτης λιλεμένος, καὶ ἰδὼν τὸν Θεσμόπολιν, ζοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο· διβάσκαλε, φησὶν, οὐ μὴν ἐποίησας αὐτὸς ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς. ἐμὲν δ' ἄρτι δὲ ἐξῆκε· καὶ ἀκόντι γὰρ ἔπρεπε ἐξιέναι ἐκ ἐπέπλετο ἄρ.

καὶ

X Ferebatur autem philoſophus quiſpiam eſſe ex his quī apud adoleſcentulos nugas deblaterant. At barba mirè erat tragica, id eſt, hircina, ſuprà q̄ credi poſſet tonſoris egens. Porrò increpante Archibio medico, quamobrem quum ita eſſet affectus, aduniſſet: Non oportet, inquit, promiſſa deſerere, præſertim hominem philoſophū, etiam ſi mille vrgeant & inſtent morbi. Putabit enim Eucrates ſeſe à nobis haberi ludibrio. Haudquaquā, inquam ego: imò collaudabit te, ſi domi potiùs apud te velis emori, q̄ in cōuiuio animam vnà cum phlegmate excreās. At quæ ille quidem præ arrogātia diſſimulabat ſeſe dicteriū audiſſe. Haud multò pòſt acceſſit & Eucrates iam lotus: conſpectóq; Theſmopolide (nam id erat philoſophonomen) Præceptor, inquit, probè quidem factū abs te, q ipſe ad nos veneris: tametſi nihilo deterius tibi fuerat ſuturum. ſiquidem etiam abſenti omnia ordine miſſa fuiſſent.

Hæc

καὶ ἅμα κἀγὼ ἀσφὶ, χεῖρας ὀρέγων αὐτῷ, ὑπερασθμαίνω μὴ ζῶν οἰκέτας. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκίνουν παρισχαφόμην. ὁ δ' ὑπερφὰς, καὶ ὑπολὺ ἐνθουσιάζων, ἐπεὶ μὲν πάνυ σκυθρωπὸν ἔδη· πάρειμι, ἔφη, καὶ σύ, ὦ Μίκυλλε, καὶ σωφρόνως μετ' ἐμοῦ· ἦν γὰρ ἐγὼ διαλέσω, ἐν τῷ γυναικωνίτιδι, μετὰ τῆς μητρὸς ὑπαθῶσα, ὡς σὺ χώραν ἔχῃς. ἀσφαλῶς δὲ μάλιστα καὶ χαλεπὸν παρὰ μητρὸς, αἰσχυνόμενος ὅτι ἰδόντες ἐξαίφνης παιζόντα τὸ συμπαιδίον τὸ γυναικεῖον. ἐγὼ δὲ τὰ ταπεινὰ ὑπὸ τὸν πῶτον μὲν ἀράμενος, ἀνέβαινον· ὡς συμπεσόντες, νὴ Δία, ψῆφοι, οἷμαι, γυμνασιοποιοὶ δημοσίαι ἐθῶν, ὑπανεχώρουν πρὸς τὸν αὐτῷ πάνυ θῆμον, ὡς ἀσθμαίνοντα, μὴ ὑπολαβὼν παρ' ἐμαυτῷ. ἔτα μὲν ἀνιχνεύω πλησίον καὶ ταπεῖνα αὐτῷ, ὑπὸ καταπεπλησμένα φέροντα, ὡς ὁμοφάπλοι ἄνδρες.

Haec simul atq; dixerat, ita progrediturus manus illi porrigens pariter & famulis innitenti. Ego igitur iam abire parabam. verùm ille conuersus, vbi diu secum haesitasset, postea quam me tristem admodum videret: Ades, inquit, tu quoque, Micylle, ac nobiscum cena. Nam filium in mulierum cœnaculi vnà cum matre conuiuium agere iubebo, quò in ibi sit locus. Ingrediebar itaque, quum parùm abfuit vt lupus frustra hians discederem: verùm ingrediebar pudefactus, quòd Eucratis filiolum è conuiuio videret expulisse. Ast vbi iam tempus esset, vt discumberemus, primum tollerunt Thesmopolia compositum, haud sine negotio per lunam, quinque (si Dijs placet) proceri iuuenes, crassa calia illi supponentes vndequaque: quò numerum in eodem habitu permanere, ac longum etiam tempus durare posset. Deinde vbi nemo iam tolerare posset, vt iuxta illum accumberet, me adductum reclamat, vt eadem in cœna essemus.

ἔμιμῆρ. τὴν τοῦτον ἰδὰν τὸν ἄνδρα, ὦ Πυθαγόρα, ποικίλον τινὰ ὄψον, καὶ ποικίλον λάπανον, ἐπὶ χρυσοῦ πολλῆ, καὶ ἀργύρου, καὶ ἀκράτου πολλοῦ χρυσοῦ, καὶ διάκονοι ὡραῖοι, καὶ μαγειροί, καὶ γελωτοποιοί, καὶ ὅλως, ἁδίκη τις ἦν ἡ θεωρία· πλὴν ἀπὸ ἄρα μικρᾶς ὑπούλης ἐμποδὼν, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀριστῶ τινα πρός μου διαβάλλων, καὶ διδάσκων, ὡς οὐ δεῖ δυοῖν θάτερα μίαν κατάφασιν ἀποτελοῦσι, καὶ ὡς, ἃ μὲν ἀρτίως ἦν, νῦν οὐκ ἔστιν. ἐνίοτε δὲ καὶ διαιρεῖται ἔφασκεν ἐμοί, καὶ διαῦτα πολλὰ ἐκεῖνος διεμέμφετο προσποιούμενος σωφρονεῖν, καὶ ἀντιμισῶ τὸν ἄνδρα σωφρονεῖν, ἐπὶ τῶν ἀπόντων τῶν λοιδορεῖσθαι ἢ ἀδόντων. ταῦτά μοι, ὦ Ἀλικτρυών, τὸ δεῖπνον. Ἀλέκ. οὐκ ἄδικον, ὦ Μίκυλλε, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ κλαφθοῦς ὑπὸ τοῦ ἐκείνου γέροντος. Μίκ. ἄκουε δὴ καὶ τὸ ὑπόλοιπον. ἐμοὶ γὰρ τὸν Εὐκράτην ἐκεῖνον ἐπῆλθε, ἄκρατα ὄντα, ὡς οἶδε, ὅτε ἀπέθνησκεν· ἔτα

esſemus. Z Deinceps cœnabamus, ô Pythagora, opiparam quandam & variã cœnam, multoq; in auro, multo item argento. Pocula erãt aurea, miniſtri formoſi: tum cantores, & concitandi riſus artifices. In ſumma, iucũdiſſima quæpiam erat vita: niſi quòd vnũ quiddam me vehemẽter male habebat, Theſmopolis obſtrepens atque obturbans, virtutem neſcio quam mihi cõmemorans, docensq; quòd a duæ negationes vnam efficerẽt affirmationem: quodq; ſi dies ſit, nox non ſit. Nonnunquam & cornua mihi dã clitabat eſſe: atque id genus multa philoſophabatur ega me, quibus eiuſmodi nihil opus: planeq; voluptatem interpellatione minuebat, quũ non ſineret exaudiri eos, qui cithara vocẽq; canebãt. Habes, Galle, de cœna. GAL. Nõ admodũ ſuaui Micylle: maximè poſteaquã cum illo deliro ſene ſortitus eras accubitũ. MIC. Audi nũc inſomniũ. Viſus enim mihi Eucrates ipſe, quũ orbus eſſet liberis, neſcio quomodo è vita decedere.

Dehinc

ἔπα προσπαίσαντα μι, καὶ ὀμόσαι δέοι μόνον, ἢν εἰς ἐμὲ εὐεργετήσῃ & ἐμὲ ἀπάντων ἐπιδῷ, μικρὸν ἐπισχόντα ἀποθανεῖν. ἐμαυτὸν δὲ παρεθέντα ἐς τὴν οὐσίαν, τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐξαντλεῖν, σκάφαις τισὶ μικραῖς, ἀφαιρεῖν τι καὶ πονηρίδιον· τὰ δ' ἄλλα, τὴν ἐσθῆτα καὶ φανέντας, καὶ ἐκπώματα, καὶ ἀγένους, πάντα ἐμὰ, ὅτι τὸ ἀκρὶς, &c. ἔπα ἐξεπλαγὸν ἐπὶ πολὺ χρόνου, ἐξυπλάσσω, περιβάλλομαι & ἄπασι δὴ ὁρῶσι, καὶ ἐπίφθονον, καὶ πολίτιμον ποιοῦμαι, καὶ περίπατον, καὶ ὑπηρέτας πλείους. ἐγὼ δὴ τὴν ἐσθῆτα τὴν ἀκρὶς ἔχων, καὶ δακτυλίους βαρεῖς, ὅσον ἐκκαίδεκα, ἐξημμένους ἐπὶ δακτύλων, ἐπίλεκτον ἐποιησάμην τινὰ λαμπρὰν ὑπηρεσίαν, ἐς ὑποδοχὴν τῶν φίλων. οἱ δ', ὅτε ἐν ὀνάρῳ ἀκρὶς, ἤδη παρῆσαν· ἐγὼ τὸ δεῖπνον ἄρτι σωτὸς ἐκομίζετο, καὶ ὁ πότος & σωτὸς προέβαινε. ἐν τούτῳ ὄντα μι, καὶ φιλοσοφίας προπίνοντα ἐν κρυσοῖς φιάλαις, ἑκάστῳ ἐπαρόντων, ἤδη ἐπαλαῖν & ἐκ-

Deinde vbi me accersisset, ac testamentū cōdidisset, quo me in solidū hæredē, omniū ferē pserat, paulo tempore superstites emori. & Porrò ipse videbar adire facultates: & tum aurū argentumq; ingentium quibusdā scaphis exhaurire, ppetuò subscaturiens, et affluens: tum autem vestes, mensas, pocula, monstros, omnia mea, ut par erat, esse. Postea candido vehiculo vectabar resupinus, cunctis, qui intuebantur, conspiciendus, & admirandus. Accurrebant permulti, ac circumequitabant: complures sequebantur. Ego interim illius indutus vestimenta, & annulos gerens circiter sedecim digitis insertos, epulum quoddam splendidum iubebam adornari, quo amicos acciperem. Iamq; illi, ut vt in somnio fieri consuetum est, aderanteiam epulæ erat cōportatæ: iam potus et animi sententia manifestum. In his quū versarer, & aurea phialis præbiberē omnibus q aderant amicis: quū iam mise-

rentur

πεμπομένῳ, ἀναβοήσας ἀκαίρως, σωπᾷ ἀφαιρεθείς μὴ ἐμοῦ τὸ συμπόσιον, ἀνήρηκας δὲ τὰς φρένας. ἆρ' οὖν πλεῖόν σοι ἐκάνου ἀργυρολάβης, ἢ λωφιμιον φιλοπλουτοδαίμονας. ἀρά γε δι' ἐλάττους ἀγανακτῶν καὶ σὺ δοκεῖς ἂν ἥδιον τρισσὰς ἢ δισσὰς ἄγρυπνος ἄλλο τι ἢ ὄνειρόν μοι γενόμενον ἰδεῖν. ΑΛΚ. ἔτι σπεύδεις τὴν σπουδὴν, ὦ Μίκυλλε, καὶ μόνος ἓξ ἐξ ἅπαντος θαυμάζῃς; καὶ οὐ θαυμαστὸν ἅπαν, μᾶλλον ἐκπλήττεσθαι χρυσίον; ΜΙ. οὐκ ἐγὼ μόνος, ὦ Πυθαγόρα, ἓξ, ἀπὸ καὶ σὺ αὐτὸς, ὅτι ΕὐφορβοῦΣ ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐξαμιμούμενος καὶ βοσκήσων, ἐξῆσθα ποτὲ μάλιστα τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ ἐν τῷ πολέμῳ, ἵνα σιδηροφορῶν μᾶλλον, ἢ χρυσοφορῶν ἄμεινον ἐμάχου· σὺ δὲ καὶ τότε ἐφοβοῦ, χρυσῷ ἀσπίδι συνὼν τὴν πολεμικὴν ἔχων ἀσφαλεστέραν. καί μοι δοκεῖ Ὅμηρος ὁ τοῖς Χάρισιν ὁμοίας σε τὰς λήμας, ὅτι χρυσῷ τι καὶ ἀργύρῳ ἐφικνοῦμαι μᾶλλον ἢ ἅπαντες ἀγαθοί, καὶ

renitur bellaria, intempestiuo tuo clamore perturbásti nobis cõuiuium, mensásq; subuertisti, ac diuitias illas ita dissipásti, vt in auras euanescerent. Num tibi videor iniuria stomachatus in ternam vel treis noctes perpetuas libenter adhuc somnũ illud quod mihi accidit, videre cupiam. GAL. Adeóne es auri cupidus, & opum auidus, Micylle? idq; ex omnibus vnum admiraris, ac felicitatem vnicam esse iudicas, si plurimum possideas auri? MICY. Equidem haud solus ita cogito Pythagora: quin ipse quoque, tum quam Euphorbus esses, auro atq; argento comis intexto prodibas pugnaturus cum Achiuis: idq; in bello, vbi ferrum quàm aurum gestare satius fuerat. At tu etiam tum voluisti calamistris auro internexis in periculũ descendere. Atq; ob eam (opinor) causam, Homerus comas tuas Gratijs similes dixit, quòd auro argentoq; reuincirentur. Etenim longè nimirũ me-

ἡ ἱμασμιότερα ἱφαίνουζ, συναναπλήμμυρα ὦ χρυσίῳ, καὶ συναπολάμπουσα μετ' αὐτ. καί τοι τὰ μὴ σὰ, ὦ χρυσόμυρμιξ, μίτρια, ἃ Πάνθυ ἡδὺς ἄρα, ἐτίμας τὸ χρυσίον. ὁ Κρόνου καὶ Ῥέας, ὅς ποτε ἀρά σου ἦν Ἀργολικῆς ἐκείνης μόναρχος, ἐκ ἔχων ἃ δ, τι ἱματιώτερον αὐτὸν μεταβάλοιτο, ἀλλ' ὅπως ἂν ἀφανὴς ἐν τῷ Ἀκρισίῳ τῷ χαλκῷ φρουρᾶ· ἀλλὰ καὶ, ὡς χρυσίον ἐγήγοιτο, καὶ ξυὰς ἂν ἦ τίνας, συνδιῶ τῇ ἀγαπωμένῃ. ἆρα τί ἄν σοι τὰ ἐκεῖ τότε ἔτι λέγοιμι, ὅσους μὲν χρείας ἐπέσχεν ὁ χρυσὸς, ὡς ἦν οἷς ἂν πρᾷ, καλὰς τὰ αὐδοὺς, καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχυροὺς ἀποδείξας, τιμὰς καὶ δόξαν συνάπασιν, καὶ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀδόξων ἐνίοις ἐλλογίμους καὶ ἐπιφανεῖς ἐν βραχεῖ τίθησι; τὸν γοῦν γοῦν μοι τὸν ὁμότεχνον οἶδα, τὸν Σίμωνα, ὃν τὸ πρῶτον ἀλωνᾶ ὄντα παρ' ἡμῖν, ὅτι τὸ ἔτυχεν ἔφοιτα τοῖς Κρονίοις, ἄλλο τόν μὲς

liores atq; amabiliores videbantur quòd essent auro relligatæ, vnáq; cum eo relucerent. Neq; ipsius nouum est, auricome, sortem Pambo patre prognatam, aurum in precio habuisti. quin & ipse Deorum omnium hominúmq; pater ille, Saturno Rheáq; progenitus, quem Argolicam illam puellam adamaret, vbi nihil mutaret amabilius in quod sese transformaret, neque quò Acrisij custodias posset corrumpere, audisti videlicet vt aurum sit factum, atque ita per tegulas illapsus potiatur ea quam deperibat. & tum verò quid tibi commemorem quàm multos vsus præbeat aurum? & in eos quibus adfuerit, formosos & sapientes & potentes reddat, deúmq; & gloriam illis concilians? vtq; nonnunquam ex obscuris & infamib. clarus ac celebres repente efficiat? Nã nosti vicinũ mihi & consodè artificij Simonẽ, q paucis antè diebus apud me cœnauit, quũ legumẽ coquerẽ & Saturnalibus,

μας ἢ ἀπάνδρως ἰμβαλόμην; ΑΛ. εἶδα, ἦ σιμὸν, ἦ βραχὺν, ὡς τὸ ἐξαμινιαῖον πυέλιον ὑφιλόμενος, ὄχνῃ ὑπὸ μάλης ἔχων, μετὰ τῆς ἄλπνον, ὃ μόνον ἡμῖν ὑπῆρχεν· ἄλλο δὲ αὐτὸς, ὦ Μίκυλλε. ΜΙ. ἐκοιῶ ἐκεῖνος αὐτὸ ἐκλῦσαι, ὅτε ἐκωμῴδεῖ θεὸς ἕκαστος; ἀλλὰ τί ἐκ ἐμοῦ σθ, ἢ ἐβόας τότε, ὦ ἀλιτρὸν, ἀνιζομένης ὑμᾶς ὀρᾶν; ΑΛ. ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε ἐξῆν· ὦ τί δ' οὖν ὁ Σίμων ἐφθέγξατο γάρ τι περὶ αὐτοῦ ἐρᾶν. ΜΙ. ἀνυφὶς ἐῶ αὐῶν, σπουδῇ δὲ ὑπέβολεν, δεινὰ σθ τύφομα. οὗτος ἴσως ἦν δὴ ὀβολὸν ἔδωκε τῷ Σίμωνι· ὧδε ἦν, ὅς δὴ αὐτὸς ἐκείνου τῶν χρημάτων; ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν πρόθεν, ἅπαντα ἐκεῖνα, καὶ τὰ τῶν νόμων, Σίμων ὁ τὰ ῥάκια τὰ πίννης ἀ, ὁ τὸ πυέλιον πρικλάχων, ἄσμφ σθ ἐφιλαύνετο, ἅπερ ἐγὼ κἀγκινοβαφῆ ἀμπεχόμην σθ, οἰκίτας κἀγώ, καὶ χρυσᾶ ἐκπώματα, κἀλιφαντόποδας κλισίας ἔχων, ὑφ' ἁπάντων θεσπιῳδούμην σθ, δὴ

libus, duasq; extorti cæsuras immitterem. GAL. *Noui Simonem illum breuem: qui fictilem ollulam, quæ nobis erat vnica, suffuratus, pera acta cœna abijt sub ala gestans. Nã ipse vidi, Micylle.* MI. *Atqui quum eam sustulerit, tam multos ille deos postea iurabat. Sed cur non gdebat, ac vociferabâre tũ, ô Galle, quum nos furto spoliari cõspiceres?* GAL. *Coccyzabam, quod mihi solum licebat id tẽporis. Verùm qd Simõ ille? Nã videbare de illo dicturus nescio quid.* MI. *Ei cõsobrinus erat vir supra modũ diues, nomine Drimylus. is quoad viuebat, ne obolũ quidẽ donauerat Simonidi. nã quî daret, quũ ne ipse quidẽ pecunias attingeret? At simul atq; mortuus est nuper, vniuersis illis opib. iuxta leget Simon ille, qui coria purpuria, q patellã circũligebat, gaudẽs, purpura ostroq; circũtectus: famulosq; & currus, & aurea pocula, & mensas eburneis innixas pedibus possidet: ab omnibus adoratur:*

ὐδ' προσβλέψαν τι ἡμᾶς. ἔναγχος γοῦν ἰὼν ἐπὶ τὴν Ἰδαν θεοπρόπος χάριν, ἔφην, ὦ Σίμων. ὁ δ' ἀγανακτήσας· ἄπελθε, ἔφη, ὦ πλούσιε, μὴ βασανιστὴν μὲ τέρνομα. οὐ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δ' μίσιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες· ὁ δ' ὀρθῶς ἔχει καὶ πρὸς ταῦτας, καὶ ἀνθρωπος. καὶ τὰς μὲν θεοίσας, καὶ ἐλπίδι δώρων, ἀεὶ δι' ἀπιστίαν ἀπολαύσιν αὐτὰς, ἀμελήσας. ὁρᾶς δὲ οἷον ἀγαθὸν ὁ χρυσὸς ἅπασι, ἃ γε καὶ μετασκευᾷ τὰς ἀμορφοτέρας, καὶ ἱκανὰς ἀνθρώπους ἀγάγεται, ὥσπερ ὁ ποιητικὸς λιθὰν καὶ λυσός. ἀπέβη δὲ καὶ τῶν ποιητῶν λιγόντων· Ὦ χρυσὲ, λιξίωμα καλλίστων ἐπήρατε. καὶ· Χρυσὸς γάρ ἐστιν, ὃς βροτῶν ἔχει κράτη. ἀπὸ τί μετασχὼν ἐλίλατας, ὦ Ἀλικτρυών; Ἀλι. ὅτι ἀνθρώπους, ὦ Μίκυλλε, καὶ σὺ τὰ ὅμοια δὶς ποιοῦσι ἐξαπάτησα, μικρὸν

iamq; nos ne aspicit quidem. Etenim super quam illum procedentem conspexissem Salue, inquam, Simon. At ille indignè ferens: Ecedite, inquit, mendico isti, ne vocabulum meum dissimulet. neque enim Simon, sed à Simonide appellor. Porrò (quod est omnium maximum) mulieres etiam illius amore capiuntur. Atque is quidem eludit eas, ac fastidit, & alias quidem admittit, comesq; sese præbet: illas porrò quæ negliguntur, necem cõscisciturus sibi mutuantur. Vides quantas commoditates pariat auru, quòdoquidem eos qui sunt deformosissimi, transfigurat & amabiles reddit, & non secus atq; ecstasis ille poëticus. Audi insuper & vñ Poëtæ dictum:

O auru auspicate res,
& ostentum optimum.

Et rursum:

Aurum est quod opibus imperat mortalium.

Sed quid interim risisti, Galle? GAL. Quoniam tu quoque per insciliam, Micylle, simili modo falleris opinione

ρὶ τῶν πλουσίων ὀλίγ', ἵν' ἴδῃ, πολὺ ἀθλιώτερον ὑμῶν τὸν βίον βιῶσι. λέγω δὲ σοι, ἢ πένητες, καὶ πάσῃ πενιᾷ γηράσαντες, καὶ ἄπαντα βίον πεπεραμένοι, μικρὰ μικρῶν ἢ καὶ αὐτοὶ ἅπαξ ἴσασι. Μί. νὴ Δία, καὶ γὰρ ἐγὼ ἔδη καὶ ἀπῶν ὄντως ἀπαλλαγῆς, καὶ ἃ σωίσεσθαι ὦ βίῳ ἑκάστῳ. Αντ. ἄκουε, δεῖτόν γε προσδῦς, μηδέπω μηδὲ διαμορίσῃς τὸν βιωτικὸν ἱματισμόν. Μί. ἰμᾶ, ὦ Αλιτηρόν· σὺ τὰ δὲ γήσεις ἀπολογήσασθαί γὰρ μοι δοκεῖς δι', ἀφ' ὧν ἐξέμαθες, ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετενεχθείης, ἅπερ ἐν ἔχῃ, ἄχθη ἐ ἀλιτηρόν· ἀπόδειξόν τι ποικίλα καὶ ἰδίαν καὶ παθῶν, ἵν' ἔχωμεν ὅτι βίοις. Αλ. ὡς ἡδέως Ἀπόλλων· τὸ πρῶτον ἡ ψυχή μοι καταπλαγῆναι δοκεῖ λίαν, ἵνα δὴ ἐς ἀνθρώπου σῶμα, ἔν τινα πλὴν

nione de diuitibus, quemadmodum vulgus: verùm (crede mihi) longè etiam aerumnosiorem vitã viuunt, quàm vos. Hæc autẽ loquor, qui ipse & pauper, & diues aliquando fuerim, atque omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst ipse quoq; hæc omnia cognosces. MIC. o Per Iouem, tempestiuum iam est, vt & tu referas quemadmodũ sis trãsfiguratus, & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. GAL. Ausculta, & hoc tantùm præmonitus, me neminem feliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. MICY. Quàm ego sum, ô Galle? Hanc felicitatem tibijpsi imprecor. Nam videre me tibi ridendũ proponere. Verùm age, narra, exordiẽs ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagoram trãsformatus: deinceps ordine ad Gallũ vsq; Consentaneũ enim est te varias res tum vidisse, tum tulisse, nimirum tam diuersis vitæ formis. GAL. Quemadmodum initiò ab Apolline profecta anima in terram deuolârit, & corpus humanum subierit, vt illic

νῦν καλαδίκλιν ἱκετικοῦ, μακρὸν ἂν ἦν λόγον ἅπαντα τὰ ὕστερα, οὔτε ἐμοὶ ἀνάγκη, οὔτε σοὶ ἀκοῦσαι τὰ διαῤῥήδην. ἐπεὶ δ' Εὔφορβος ἐγγύς ἐστιν. Μι. ἐγὼ δ' πρόχειρόν τοι, ὃ βούλει μάθοις, εἰς ὦν· τοῦτό μοι πρότερον εἰπὲ, ὅ τι ἐγὼ πρὸς σὲ τοιοῦτος ἐγενόμην, ὥστε οἷ. Αλ. τί μάλα, Μί. εἰ σὺ ὦν ἐγὼ, ἆρ' ἂν ἔτι ἔχοις ἀνδράσιν ἐλθεῖν ἐς τοὺς ἀφῆκας. Αλ. οὐ φθονερὸς ἐνδείκνυ, τὸ χρυσίον ἀνορυττόμενον. Μι. εἶτα ἄπιστον ὁ καλὸς λάμπων ὀλίγῳ τῷ ψυχρότερον ἦπαρ εἰς τὸ βίον, ἐξ οὗ σὺ ἐπιστήμονος; ἀλλὰ τί μοι τὰ τοιαῦτα, ἀπὸ ἀκλεοῦς δὲ ἀφῆκα σε. ἐγὼ δέ τι ἀγαθὸν ἔσομαι ἔδη ἀνασὰς, ἐπὶ δ' πανδέκτας, ἐφ' οὗ σὺ ἐπέμπας. Αλλ. ἐκ ἂν μέσοις δῆτα, ἐπὶ μιᾷ μηχανῇ. πάλιν ἀπὸ ἐπὶ τὸν Εὔφορβος ἐγγύς (ἐπὶ σὲ μὲν δὴ ἐπ' ἐκεῖνα) ἐμαχόμην ἐν ἴλιῳ, καὶ ἀπέθανον ὑπὸ Μενελάου, χρόνῳ ὕστερον, εἰς Πυθαγόραν

pœnam quandam dependeret, id longum dictu fuerit: præterea neq; mihi referre fas est, neq; tibi commodè audire. Verum ubi Euphorbus factus essem. MICYL. Sed ego priusquam essem is qui nunc sum, ô præclare, quisnam eram? hoc mihi prius dicito, nunquid ego versus fuerim itidem ut tu? GAL. Maxime. MIC. Quis igitur eram? si quo modo potes dicere: permolestum enim isthuc cognoscere. GAL. Tu formosa fuisti Indica, ex earum genere quæ aurum effodiunt. MI. Et postea, neglexi infelix, vel paucula frusta in rem importare, quum ille essem alitus? Sed age, quid post hæc futurus sim dicito: quando quidem confratres sumus. est scire te. Etenim nisi quid bonæ sit rei, iam nunc sufferendero me ab ista pernicie in qua nunc sum. GA. Istuc pro facilè nulla ratione possis cognoscere. Cæterum quia Euphorbus essem (nã ad illa redeo) in Troia pugnabam: atq; a Menelao necatus, aliquanto post tempore in Pythagoram pro-

cessi.

ἡδρασμένον. τίνος δ' πρίαμος ἄσικος ἰσθι, ἄχει δὴ ὁ Μύσσηλος ἐξηγάσηται μοι τὸν οἶκον. Mi. ἄσιτος ἄρ, ὦ πάτερ, καὶ ἄνοτος; Alc. καὶ μάλα· οὐ γὰρ ἔδεσμά τοῦτο, ἀμόνος δὲ σώματι. Mi. ἐκοιῶ τὰ ἐμοὶ δικαίως πατρὸς μοι ἀπὸ διαφθαρτὰ λῶ, οἷά φησιν Ὅμηρος γνῶθι αὐτός; Alc. πόθεν ἐκεῖνος ἐπίσταιτο, ὦ Μίνως, ὃς γε γεγονὼς ἀθάνατος, καὶ μηδὲ βάκτροις ἐπερειδόμενος τοιοῦτόν τι φθέγξαιτο, μηδ' ὁτιοῦν πάθοι τότε μὴ τὸν Αἰακὸν τοῦτον μήτε τὰν Ἐγχέλεω κατελὼν οὕτω καλὸν, ὡς οἶον). ἄλλον γὰρ κακὸν μή τινα, μὴ ἐπιμάκυζον προσκύσον, ὡς ἐκείνου ἐνάνευθε συγκύρσαι ἄσμενον τοῦτο δὲ καλὸν πολὺν προσδόκησον, ἐπεὶ καὶ τὰν σκιὰν ἐκάβης εἶδον γε Θησεὺς πρῶτον ἀφικόμενος, ἐν Ἀφίδνοις ἔχει, καὶ τὰ Ἡρακλέα γενόμενον. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πρότερον εἶλε Τροίαν ἢ κατὰ τὸν πατέρας ἡμῶν, τὸν τότε

ueni. Porrò eousq; abſq; teſto perdurabò, donec Mneſarchus aliquãdo mihi ę domum ædificaret. MICYL. Obſecro te, num abſque cibo potúq; ? GAL. Maximé. Nihil enim iſtis rebus opus, niſi corpori damnatæ. MIC. Illud igitur prius dicito, χ ea quæ ad Troiam geſta ſunt, num ita ſe habent, qualia fuiſſe dixit Homerus? GAL. Quinam ille ſcire potuiſſet, Micylle, qui quidem dum iſta gerebantur, ipſe camelus erat ψ in Baſtris? ω Cæterùm ego tibi tantum effabor diuinitùs, nihil id temporis exiſtimum fuiſſe, neque Aiacem uſq; adeò magnum, neq; Helenam adeò formoſam, quãadmodum arbitrantur. ſiquidem vidi candida quandam ω procera ceruice, vt hinc A cygno prognatã eſſe adſimularent: cæterùm vehementer anum, æqualem propemodum Hecubæ. Hanc Theſeus primùm raptam in Aphidnis poſſedit. Is venit Herculis fermè ætate. Porrò Hercules priùs Troiam ceperat, patrum noſtrorum

τότε μαθήσει. διηγοῦ γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, ἐμοὶ δὲ μειράκιον ἄρα, ἱκανὸς ἐφάνη λέγων τὸν Ἡρακλέα. Μι. τί δ', ὦ Ἀχιλλεῦ, ἀγνοεῖς καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα; καὶ μὴν θεὸς ἄλλος καὶ ταῦτα; Αλ. ἀλλὰ μὴν ἐκ σωμάτων, ὦ Μίνως, ἐκ ἄρα ἔχομί σε ὅτως ἀπαθῶς τὰ πρὸς τοῖς Ἀχαιοῖς λέγειν· πόθεν γάρ, μόλις μὲν ἄρα; τὸν μέντοι ἑταῖρον οὐκ, ἀλλὰ Πατροκλον ὁ χαλκοῦς ἀπέπεμψεν. Μι. ἀτὰρ σὺ ὁ Μηνίας μικρῷ δεῖσθον. ἀπὸ ταῦτα μὴ ἱκανῶς· τὰ Πυθαγόρεια λέγε μοι λέγε. Αλ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Μίνως, σοφιστὴς ἄνθρωπος ἦν· χρὴ γάρ, οἶμαι, τὰληθῆ λέγειν. ἄπιστος δ' ἐν ἀκοαῖς ἔσται, ἐκ ἀμυήτοις τὰ μυστήρια. διὸ δὴ μοι δοκεῖ ὁ Αἰγυπτίων, ὡς συγγνώμην ἔχειν τοῖς πρώτοις ἐν σοφίᾳ. ἦ ἐς Τὰθηναίους, ἢ ἐς Ῥωμαίους, ἢ

memoria, quò per id tempo-
ris maximè floreban. Nam
hæc mihi Panthus narravit,
se, quum esset admodum a-
dolescens, vidisse Herculem.
Mi. Quid autem Achil-
les? Num talis erat, nempe
quanis in re præstantissimus?
an & isthæc fabulosa
sunt? Gal. Cum illo
quidem congressus non sum:
neque quicquam adeò compertè de rebus Græcorum dicere. Etenim quò fore potui, quum hostis essem? Certè Patroclum illius amicum, haud ita magno negocio peremi lancea dissectum. Mi. Deinde te Menelaus minore negocio. Verùm istis de rebus satis: nunc res Pythagoricas refer. Ga. Illud in summa, Micylle, sophista quispiam erat (oportet enim videlicet fateri verum) alioqui non imperitus, neque inexercitatus in honestissimis disciplinis. Profectus sum autem in Aegyptum, quò cum prophetis congrederer, de sapientia communicaturus. Hîc adyta subij, atq; ibi Δ Ori & Isidis li-

bros

καὶ αὖθις ἐς Ἰταλίαν ἐπλεύσας, ἵνα διδάξω τοὺς ἐκεῖσε Ἕλληνας, ὧν ὑπὲρ Αἰγύπτου μὲν μὴ μέγα φρονήσω ταῦτα, καὶ ὡς δόξω ἀναβιβάσασθαι ἀπαθανατίσαι, καὶ ὡς γνοίην τὸν μηδὲν ὑποδείξαί ποτε αὐτοῖς. ἐκεῖνο δή μοι εἰπέ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι, μήτε ἐρῶν, μήτε ἀνάμνων ἐθέλων. ΑΛΚ. μὰ ἀνάγκην τὰ δεσπότα, ὦ Μίκυλλε. ΜΙ. ἆρα νή, ὦ Ἀλεκτρυών; ΑΛΚ. ὅτι οὐκ ἀνέξομαι λέγων πρὸς σὲ ἡδὺ δαίδαλον ὑπὲρ αὐτῶν. ΜΙ. καὶ μὴν ἐδὼ ἐκεῖνα ἐγὼ λέγω πρὸς ἄνδρα σύνοικον καὶ φίλον· διατόδε γε ἐκ ἂν ἀπροιμι ἔτι. ΑΛΚ. ἐδὼ γάρ, ἐλ σοφὸν ὦ, ἀλλ' ἐάσω ὅτι ἃ μὴ τὰ συνήθη καὶ ταὐτὰ τοῖς πολλοῖς νομίζοιμι, ἔκπυστα ἐπιτάσσομαι τὸν ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα· ὅσα δ' ἂν ξυνίσοιμι, ἴσως τοῦτο ἑαυτῷ & ὤμην

bros perdidici. Post rursum in Italiam renauigabam, ac Græcos iuxta ea quæ in Aegypto didiceram, ita instituì, vt me proinde ac deum suspicerent. MIC. Equidem inaudieram istiusmodi: præterea quemadmodū creditus fueris defunctus in vitam rediisse, vtq; aureum femur illis subinde ostenderis. Verùm illud mihi dicito, quid tibi venit in mentem, vt legem statueres, vti neque carnibus neque fabis vescerentur homines? GAL. Ne perconteris ista Micylle. MIC. Quam ob rem, ô Galle? GAL. Nam pudet hisce de rebus verum fateri. MIC. Atqui non conuenit vti id facere graueris apud hominem contubernalem & amicum: nam herum posthac abfit vt dixerim. GAL. Nihil sani, neque præclari quicquam erat: verùm animaduertebam, si consueta modò, ac eadem quæ vulgo traduntur à multis, præcipissem, nō fore vt mortales in admirationem adducerem, sed quò peregriniora magisq; aliena proposuissem, futurum vt hoc magis nouus, magisq; viderer admirandus.

ωὐδὲν ἴσασθε. ὅμως δὲ ὑμῶν ἑκάστου τὴν διάνοιαν ἀπόῤῥητόν τινα σκοπὸν ἔχουσαν, ἀπόῤῥητόν τινα ἀπαλλαγὴν ἐπινοοῦσαν, ἀπόῤῥητόν τινα ἐπιθυμίαν ἐνδεικνυμένην, ἀναγκαῖον ἦν ἐν τοῖς ἀφανέσι τῶν χρεμάτων. Μι. ὀρθῶς, κατάγελαστε μὴ σὺ ἐν ὧν μίαν ἴσασιν, ὅσον Κροτωνιατῶν, καὶ Μεταποντίνων καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφένων, οἱ ἐκείνων, καὶ προσκυνοῦσιν τὰ ἴχνη, ἃ σὺ πάντων ἀφανιζόμενα ἀσπάζῃ καὶ φιλεῖς, τίνα μετεμφιάσῃ μετ' αὐτόν; Αλ. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἑταίραν. Μι. φεῦ τὸ λόγου· καὶ γυνὴ ἦν ἐκείνη ἐν τοῖς ἄλλοις, ὁ Πυθαγόρας; καὶ ἐμοὶ δοκεῖ χόρτος, ὅτι καὶ σὺ ἀστέρας, ὦ ἀλιτρότατον γραιδάριον, καὶ σωφρονεῖν Πλειάδα, Ἀσπασίαν ἔσα; καὶ λύπας δι' αὐτὴν, καὶ ἔρια ἴξουσα, καὶ ἐρέσθαι κατῆλθε, καὶ ἐγκυμονήσασα τὸ ἐπιφανές; Αλ. πάντα ταῦτα

mirádus. Proinde instituendi in animo, nouæ quidda rei designare, eiusmodi propositio decreto, cuius cause esset inexplicabilis, quò videlicet aliys aliud comestibus, omnes redderentur attoniti: quemadmodum in obscuris oraculis solet euenire. MIC. Illud vide, vtridet me in quoque, non minus atque E Crotoniatas, ac Metapontinos, & Tarentinos, cumq; hic alios, qui nuti sequuntur, tumq; adorant vestigia, quæ tu calcata reliquisti. Verùm vbi Pythagoram eiusmodi, quem post eum audiuisti? GAL. Aspasiam Milesiensem illam meretricem. MIC. Papæ quid ego audio? Siquidem inter alias mulier quoq; fuit Pythagoras, Istine fuit aliquando impus, quo tu, Galle generosissime, ova parietes, cumq; Periclem habebas, iam Aspasia videlicet, atque ex illo grauida facta es? Pretereà lanam tondebas, tramamq; deducebas? Postremò meretricium in morem gesticulabas, vultumq; componebas? GAL. Ista quidem omnia fecisse

eius

ἅ ἐκείνων, ἐμέν γ', ἀπὸ τοῦ Τειρεσίου πρώην, καὶ ὁ Ἐλάτης παῖς, ὁ Καινεύς. ὅτι ἐπόσα ἂν ἀκροπέψῃς ἐμοὶ, καὶ ἐς ἐκείνους ἀκροπάψας ἴσθι. Μι. τί οὖν, πότερ' ὁ βίος ἡδίων σοὶ ἦν, ὅτε σὺ ἀνὴρ ἦς, ἢ ὅτε σὺ ὁ Περικλῆς ἔπνεις; Αλ. οἶδας οἷον; ἐβουλόμην ἂν ἁρπάσας, ἐκ τῶν Περικλείων σωφρονιστῶν τὸν ἐπόπτην. Μι. ἆρα μὴ οὐ μὴ ἔσῃ, ἐπαινῶν ὁ Εὐριπίδης δι' ἣν ἔφη τὸ ζῆν ζῆν, ἀνὴρ, ὡς τοῦ μὴ ἂν ἐθέλοι παρ' ἀσπίδα σῦσαι, ἢ ἅπαξ τυφῆναι. Αλ. καὶ μὴν ἀναμένω σε, ὦ Μίνως, ἐκ τοῦ μαχεῖσθαι ὀθλίους ἅπαξ ἔσεσθαι· ἐγὼ γὰρ κρείττων γοῦν τῷ ὄντι, ἢ ποτὲ τῷ Περικλεῖ, πολλάκις. Μι. ἀλλ' ἐκάλεσε, ὦ Ἀλκιφρὼν, ἅπαντας τοὺς ἐν Ἅιδου. Μιλησίους ἢ Σαμίους ὦν; ἢ οὐ φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα, τὸν ὡραῖον, πολλάκις Ἀσπασίαν γενέσθαι τῶν τυράννων; τίς ἦν μετὰ τὸν Ἀσπασίαν, ἀνὴρ ἢ γυνὴ, αὖθις ἀναφάνης;

etsi non ego solus: verùm & ante me tum Tiresias, tum Elati proles Cæneus. Proinde quicquid in me conuitij dixeris, tantundem & in illos dixeris. MIC. Age igitur, vtra tibi vita erat suauior, quum vir esses, an quum Pericles tecum haberet consuetudinem? GAL. Vides cuiusmodi isthuc est quod percontaris: nempe cui ne Tiresiæ quidem expedierit respondere. MIC. Atqui si minus fateare tu, tamen isthuc Euripides satis explicuit, quum ait se malle ter sub clypeo consistere, quàm parere semel. GAL. Imò præmoneo te paulò pòst puerperam fore: siquidem & tu mulier es olim futurus, idq; sæpiùs, longo nimirum secutorum orbe atque recursu. MIC. Non tu pendebis, ô Galle, qui quidem omneis mortales Milesios aut Samios esse ducas? Nam aiunt te etiam tum quum Pythagoras esses, venusta forma decorũ, sæpiùs Aspasiã fuisse tyrãno. Vetum age, secundũ Aspasiam in quẽ virũ aut mulierem denuò renatus

φάσης; Αλι. ὁ Κυνικὸς Κράτης. Μι. Διοσκόρω τῦτ' ἄρα μειότητ', εἰ ἑταίρας φιλόσοφ'; Αλι. ἔτα βασιλεύς, ἔτα πτωχός, ἡ μεῖ' ὀλίγον ἔτα πράκτωρ, ἔτα ἵππος, ἡ λοιδοῖς ἡ βάπτεχος· κἀ ἄπαντα μυρία. μακρὸν δ' ἂν γένοιτο, καὶ απαντα ἐξαριθμεῖσθαι ἕκαστα, τὰ τηλικαῦτα ἄ, ἀλιτηρὸν τοσάκις ἕκαστον ἐμὲ τὸν βίον ἡ παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, βασιλεῦσι, ἡ πένησι ἡ πλουσίοις. τὰ τηλικαῦτα, ἡ δὶ ἐνὸς εἰπεῖν, καλαχλιῶν ὀφυρμίαν τινὰ ἐνομίζω, κἀ ὀλιβόντ' ἐπὶ τῇ πτερίᾳ, κἀ τοῖς πλουσίοις θαυμάζοντ', ὡς ἀγνοίας τῶν ἀνθρώπων πολλῆς ἐνόσης. ἐγὼ δ' ἔλαε τὰς φροντίδας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἐν ἐμοὶ αὐτῷ, πρῶτον ὀλιγωρῶν ὑπερδαιμονίας ἀπὸ τὸν πλησίον. Μι. ἐγὼ, ὦ Πυθαγόρα, ἢ ὅ, τι μάλιστα χαίρω καλούμ', ὡς μὴ ἐπιταράττοιμι τὸν λόγον, ἄλλο τι ἄλλον καλῶν. Αλι. Διοῖσα

renatus es? GAL. In Cratetem Cynicum. MIC. O Castor, & ô Pollux, quàm dissimile: ex scorto phi losophus? GAL. Nunc rex: deinde pauper: paulò pòst satrapes: deinde equus, graculus, rana, aliáq; innumerabilia. perlongum enim fuerit singula recensere. Postremò gallus, atque id sæpius. nam hoc vitæ genere sum delectatus. Interea & alijs diuersis mortalibus seruiui, regibus, pauperibus, diuitibus. postremò nunc tecum viuo: rideóq; quotidie, quum video te paupertatis tædio comploratum, eiulantemq;, ac diuitum admirantem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adsit malorum. alioqui si curas mentis quibus illi distringuntur, teipsum profectò diserte, qui antea erubescebas, cum qui sit opulentissimus, felicissimum esse omnium. MIC. Ergo Pythagoræ, aut quod maximè gaudeas appellari, ne confundam orationem, si te nunc hoc, nunc illo nomine compellem. GAL. Nihil in-

ἢ ἄλλο, λέγε· Εὔφορβον, λέγε· Πυθαγόραν λέγε τινὰ Ἀσπασίαν ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ταῦτά μοι. πλὴν τὸ γοῦν ὀρθῶς τοῦτο, ἀλιτηριώνα ὀνομάζων, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ἐὰν μὴ ἀτιμάζοις, οὕτως ἔμοιγε δοκεῖν, ἢ ὅρνιν, ἢ ταῦτα, ζημιώσας ἐν αὐτῷ ψυχὰς ἔχον. Μι. ἐκποιῶ δ' Ἀλιτηριώνα, ἐπειδὴ ἁπάντων σχεδὸν ἤδη τῶν βίων ἐπαΐεις, καὶ πάντα οἶσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιῶσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πενιχρά, ὡς μάθω, ἃ ἀληθῆ ταῦτα φῇς, ἵν' ἐλαττονέκτητόν σε φάσκοντος μου τῶν πλουσίων. Αλλ. ἰδὲ δή, ὅταν ἐπίσκωψαι. Μίκυλ. σοὶ μὲν ἔστι πολίμια πολὺς λόγος, ἐμοὶ δὲ λίγιστα, ὡς οἱ πολέμιοι ἐπιλαύνουσιν, ἐπὶ φρουτίσας μὲν ἐπ' ἀγρὸν τίμασιν ἐμβαλόντας, ἢ τὸν παράδασον ξυμπατήσωσιν, ἢ τὰς ἀμπέλους λυμήσωσιν, ἀπὸ δ' σάλπιγγος ἀκούσῃ μόνον, εἰ πῃ ἄρα,

terrerit, siue Euphorbum, siue Pythagoram, siue cóaris Aspasiam, siue Cratetem, quandoquidem ista omnia sum vnus: nisi quòd rectiùs feceris, si (id quod impræsentiarum esse videor) galeum me voces, ne auem hanc parui ducere contemnereq; videare, præsertim quum tam multas contineat animas. MIC. Ergo, Galle, quandoquidem omnia penè viuendi genera iam expertus es, atque omnia cognita habes, age dilucidè mihi narrato, quæ sint peculiaria diuitum ad vitæ rationem, quæ pauperum propria: quò videlicet cognoscam, veréne isthuc affirmes, me diuitibus esse feliciorem. GAL. En hûc ad modum interim perpende, Micylle. Te quidem non magnopere tangit cura belli, siquando rumor sit, aduentare hostes: neque solicitus es ne in agros incursantes populentur, néve hortum proculcent, proterantq;, aut vineas vastent: sed simulatque tubam audieris, si tamen audieris, de te ipso vno

circum-

circunſpectat, quò deflectere ſeruari queas, ac diſcrimen effugere. Contrà illi tum de ſeſe ſoliciti ſunt, tum animo diſcruciantur, quum de rebus quicquid opum poſſidebant in agris, id omne vel li deportarique conſpiciunt. Ac ſiue inferendum eſt aliquid in erarium, ſoli accerſuntur: ſiue in prælium exeundum, periclitantur, aut peditum turmis, aut equitum aliis præfecti. O Tu interim vinimetum geres clypeum, expeditus ac leuis ad ſalutem conſulendum, paratus victoriale canticum agere, ſiquando victor exercitus facta fecerit. Rurſum pacis tempore, tu quidem quum de plebe ſis, ingreſſus in concionem, grauiter in diuites obtunes: illi verò trepident petuitantique, ac largitionib. theatricis te placant. ſiquidem quò tibi balnea, ludi, ſpectacula, reliquaque id genus abunde ſuppeditent, ea omnia curant illi. P At tu, cenſor & cerberus expenſor, perinde quaſi dominus, ne alloquio quidem interdum dignaris illos. quòd ſi tibi collubitum fuit, experiri

ſacris

σας αὐτ' ἀφθόνως τὰς κίβδις, ἢ τὰς ἰδίας κτήσεις ἐλεήσεας. ὅτι δ' συκοφάντῃ δικάζεις αὐτὸς, ὅτι κηδεμὼν, μὴ ὑφέλητα τὸ χρυσίον, ὑπορύξας τὸ θησαυρίον, ἢ ὀρύξας τὸ τεῖχος, ὅτι πράγματα ἔχεις, λογισόμενος ἢ ἀπατῶν, ἢ τοῖς καλαφάταις οἰκονόμοις ἀμπυκόμενος, καὶ πρὸς τὰς φροντίδας λογιζόμενος, ἀπὸ ἐρημίδα σαυτὸν ἀνέσας, ἵνα ἀβόλους τὴν μικρὸν ἔχῃς, ἐπανάσας, σπερὶ δείλην ὀψίαν κεράμῳ, ἢν δοκῇ, σαπρὰ λῷ τινὰ, ἢ μεσημβρίδας, ἢ ἐρομμύων λιφαλίδας, ὀλίγας πριάμενος, ἵνα φρύναν σαυτῷ, ἔλαιον τὸ ποσὸν, καὶ τῇ βλίτυϊ τρίψῃς προσφιλοσοφῶν. ὥστε δὲ ταῦτα ὑγιαίνας τι, ἢ ῥέψασα τὸ σῶμα, καὶ ἁμαρτηρᾶς πρὸς τὸ ἐρύθος. οἱ πόνοι γὰρ οἱ καταλυόντες, ἐπὶ τὰ καλαφρόνυχον ἀντανιστᾶν ἀφαίνουσι πρὸς τὰ λυπούντα ζῶα ἄμαχα ὄντα. ὥστε οὐδὲν σοι τῶν χαλεπῶν τίτανος νοσημάτων

saxis in illos degrandinas vel facultates eorum publicas facis: ipse neq; calumniatorem metuis, neq; latronē, ne tollat aurum, vel ædium cōscenso fastigio, vel pariete perfosso: neq; necesse habes rationibus occupari, neque exactionibus: neque tibi cum sceleratis dispensatoribus confligendum est: neque tantas in solicitudines distraheris: verùm simul atque crepidam vnam perfeceris, mercedemq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo, & si libuerit, lauaris: tum empto saperdæ quopiam, aut mœnide piscículo, aut paucis ceparum capitulis, temet ipse oblectas: canens plerunque, optimáq; cum paupertate philosophans, adeò vt eas ob res salubri sis valentiq; corpore, obdurueriscq; aduersus gelu. siquidem labores quīte exacuunt munimentq;, certatorem haudquaquam cōtemnendum reddunt aduersum eas res, quæ compluribus inexpugnabiles esse videntur. Atq; hinc nullus ex morbis illis grauio-

ἀλλ προσβλέψωμεν τι ὑμᾶς. ἵνα γὰρ καὶ γοωῖ ἰγὼ μὲν ἰδὼν πρεσβύτας χαῖρε, ἔφη, ὦ Σίμων. ὁ δ ἀγανακτήσας ἄπαγε, ἔφη, ὦ πρόσχω, μὴ καταμιαίνῃς μου τὸ νόμα. οὐ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δ μίσος, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτῶν καὶ οὐ γνωρίζουσιν ὁ δ θρασύτατα καὶ πρὸς τούτοις, καὶ ἀπορρᾷ. καὶ τὰς μὲν ποιοῦσι, καὶ ἐλπίδας δίδωμι, οὐ δι ἀπιστίαν ἀνιᾶσιν αὐτὰς, ἀμηχάνους. ὁρᾷς δὲ σὺν ἀγαθῷ ὁ χρυσὸς αἴτιος, ὃς γε καὶ μεταποιεῖ τὰς ἀμορφοτάτας, καὶ ἐρασμίους ἀπεργάζεται, ὥσπερ ὁ ποιητικὸς ἡμῶν καὶ λιός. ἀκούεις δ καὶ τῶν ποιητῶν λεγόντων. Ὦ χρυσὲ, δόλιμα καλλίονα ἐπέρας. καὶ Χρυσὸς γάρ ἐστιν, ὃς βροτῶν ἔχει κράτη. ἀλλὰ τί μεταξὺ ἱλιάζεται, ὦ Μικυλλε; Μικ. ὅτι σὺ ἀγνοεῖς, ὦ Μίκυλλε, ἢ σὺ τὰ ὅμοια δὶς ποιοῦσι ἐξαπατῆσαι, καὶ ἐμὲ ἰαμής nos ne aspicit quidem. Etenim nuper quum illum procedentem conspexissemus Salue, inquam, Simon. At ille indignè ferens: Edicite, inquit, mendico isti, ne vocabulum meum dicamus. neque enim Simon, sed a Simonides appellor. Porrò (quod est omnium maximum) mulieres etiam illius amore capiuntur. Atque in quidem eludit eas, ac fallit, & alias quidem admittit, comésq; se præbet: alias porrò quæ negliguntur, necem cõscisciturus sibi minitantur. Vides quantas commoditates pariat auru, quòdoquidem eos qui sint deformatissimi, transfigurat & amabiles reddit, & non secus atq; ecstus ille poëticus. Audis insuper & a Poëta dictum:

O' aurum auspicata res,
& ostentum optimum.

Et rursum:

Aurum est quod opibus imperat mortalium.

Sed quid interim risisti, Galle? GAL. Quoniam tu quoque per insciitiam, Micylle, simili modo fallaris opinione

ρὶ τῶν πλουσίων ὀλίγ', ὡς ἴσθι, πολὺ ἀθλιώτερον ὑμῶν τὸν βίον βιῶσι. λέγω δὲ σοι, ἢ πένης, καὶ πλούσιος καὶ πολίτης γενόμενος, καὶ ἅπαντα τὸν βίον περιφερόμενος, μετὰ μικρὸν κἀγὼ αὐτὸς ἅπερ ἴσασι. Μί. νὴ Δία, ἐπειδὴ γοῦν ἤδη καὶ ἀπ' ὄψεως ἀπαλγεῖς, καὶ ἃ σωιεῖσθαι ὦ βίφ ἰκάστῳ. Αλ. ἄκουε, ἐοικότως γε προσθεὶς, μηδέφα μὲ σὺ ἀθλιωτέρως βιοῦντα ἰωραικέναι. Μί. ἐμοῦ, ὦ Αλιτρυόν; οὕτω σοι φαίνομαι ἐν τοῖς ἄλλοις γάρ με ποικίλον ὄντα σε. ἀπὸ ἀνὴ, ἀπὸ Εὐφόρβου ἀρξάμενος, ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετεβλήθης, ἅπαντα ἐξῆς, ἄχρι ἐμοῦ ἀλιτρυόν· ἀπὸ γὰρ σε ποικίλα καὶ ἰδέαν καὶ παθῶν, ἐν πολυειδέσι δὲ βίοις. Αλ. ἐς ἣν ἐξ Απόλλωνον τὸ πρῶτον ἡ ψυχή μοι καταπεμφθεῖσα ἐς τὸν γλαῦκον, ἵνα δὲ ἐς ἄνθρωπον σῶμα, ἐν τινα τῶν

nione de diuitibus, quemadmodum vulgus: verùm (crede mihi) longè etiam ærumnosiorem vitâ viuunt, quàm vos. Hæc autè loquor, qui ipse & pauper, & diues aliquando fuerim, atque omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst ipse quoq; hæc omnia cognosces. MIC. o Per Iouem, tempestiuum iam est, vt & tu referas quemadmodũ sis trãsfiguratus, & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. GAL. Ausculta, & hoc tantùm præmonitus, me neminem feliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. MICY. Quàm ego sim, ô Galle? Hanc felicitatem tibiipsi imprecor. Nam videre me tibi ridendũ proponere. Verùm age, narra, exordiẽs ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagoram trãsformatus: deinceps ordine ad Gallũ vsq. Consentaneũ enim est te varias res tum vidisse, tum tulisse, nimirum tam diuersis vitæ formis. GAL. Quemadmodum initiò ab Apolline profecta anima in terram deuolârit, & corpus humanum subierit, vt illic

πλὴν ἐμοῦ δοκῶ, μανερὸν ἂν εἴη σοι· ἔπειτα οὐδὲ ἐκεῖνο ἀνάγκη σοι ἐστὶν εἰδέναι, ὅτι ἐμοὶ ἀνάγκη τὰ ἐμαυτοῦ. ἐπειδὴ δὲ Εὐφορβος ἐγγέγονα. Μι. ἐγὼ δὲ πρόχειρόν σοι ποιήσω, ὃ ἔφασκες μάθειν, εἰ ἔστιν ἐμοῦ μοχθηρότερον ἄνθρωπον ἰδεῖν, ἐμὲ τὸν νῦν ὄντα σοι. Αλ. μὴ μάταιε, Μι. τίς σὺ δῆτα εἶ, εἰπέ μοι ἐρωτηθείς; Αλ. σὺ μὲν ἐρωτᾷς ἐνδικώτερον τὸ χρυσίον ἀνορυττόμενον. Μι. εἶτα ἔπειτα ὁ Λακεδαίμων ὀλίγου τὴν ψυχὴν ἀπέρριψε τὸν βίον, εἰ ἐκεῖνός σοι ἰκανοποιήσειε; ἐμὲ δὲ μὴ τί μοι δεῖ γνῶναι, ἀπὸ ἐκείνης δὲ ἀδύνατόν σε. ἀνάγκη δέ τι ἀναβῆναι, ἀπάγξασθαι ἄλλη ἀνασκάσαι, ἢ καθάπαξ, ἐφ' οὐ σὺ ἔσπευδες. Αλ. ἐκ μὲν μάτοι γε, ὅτι μὴ μαχαίρᾳ. πλὴν ἐμὲ ἐπειδὴ Εὐφορβος ἐγγέγονα (ἐπὶ τοῦτο δὲ ἐπῆλθον) μαχόμενον ἐν Ἰλίῳ, μὴ ἀποθανὼν ὑπὸ Μενελάου, μέτα ὕστερον, ἐς Πυθαγόραν

pœnam quandam dependeret, id longum dictu foret: præterea neq; mihi referre fas est, neq; tibi eiusmodi audire. Verum ubi Euphorbus factus essem. MICYL. Sed ego priusquam essem is qui nunc sum, ô præclare, quisnam eram? hoc mihi prius dicito, nunquid ego versus furem itidem es tu? GAL. Maxime. MIC. Quis igitur eram? si quo modo potes dicere: permelim enim isthuc cognoscere. GAL. Tu formica fuisti Indica, ex earum genere quæ aurum effodiunt. MI. Et postea, neglexi infelix, nel paucula frusta in vitam importare, quum ille essem alitus? Sed age, quid post hæc futurus sim dicito: quòdquidem consentaneum est scire te. Etenim mihi quid bonæ sit rei, iamnunc fuisse dero me ab ista pernicie in qua nunc sias. GA. Isthuc perfectè nulla ratione possis cognoscere. Caterùm quòd Euphorbus essem (nã ad illa redeo) in Troia pugnabam: atq; a Menelao necatus, aliquanto post tempore in Pythagoræ per-

ὕδωρ εἶχον. τέως δὲ πριάμενον ἄοικος ἰσθὶ, ἄχρι δὴ ὁ Μνήσαρχος ἐξεργάσαιτό μοι τὸν οἶκον. ΜΙ. ἄσιτος ὤν, ὦ τᾶν, καὶ ἄποτος; ΑΛ. καὶ μάλα· οὐδὲ γὰρ ἐδεῖτο τούτων, ἢ μόνῳ τῷ σώματι. ΜΙ. οὐκοῦν τὰ ἐν Ἰλίῳ πρότερόν μοι εἰπέ. τοιαῦτα ἦν, οἷά φησιν Ὅμηρος γενέσθαι αὐτά; ΑΛ. πόθεν ἐκεῖνος ἠπίστατο, ὦ Μίκυλλε, ὃς γενομένων ἐκείνων, κάμηλος ἐν Βάκτροις ἦν; ἐγὼ δὲ τοσοῦτόν σοι φημὶ ὑπέρφυες, μηδὲ γενέσθαι τότε, μήτε τὸν Αἴαντα οὕτω μέγαν, μήτε τὴν Ἑλένην αὐτὴν οὕτω καλὴν, ὡς οἴονται. εἶδον γὰρ λευκὴν μέν τινα, καὶ ἐπιμήκη τὸν τράχηλον, ὡς ἀπεικάζειν κύκνου θυγατέρα εἶναι· τὰ ἄλλα δὲ πάνυ πρεσβῦτιν, ἡλικιῶτιν σχεδὸν τῆς Ἑκάβης· ἥν γε Θησεὺς πρῶτον ἁρπάσας, ἐν Ἀφίδναις εἶχε, κατὰ τὸν Ἡρακλέα γενόμενος. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πρότερον εἷλε Τροίαν κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοὺς τότε

ueni. Porrò eousque absque tecto perdurabã, donec Mnesarchus aliquãdo mihi domum ædificaret. MICYL. Obsecro te, num absque cibo potuq; ? GAL. Maximé. Nihil enim istis rebus opus, nisi corpori duntaxat. MIC. Illud igitur prius dicito, & ea quæ ad Troiam gesta sunt, num ita se habent, qualia fuisse dixit Homerus? GAL. Qvinam ille scire potuisset, Micylle, qui quidem dum ista gerebantur, ipse camelus erat in Bactris? Cæterùm ego tibi tantum effabor diuinitùs, nihil id temporis eximium fuisse, neque Aiacem vsq; adeò magnum, neq; Helenam adeò formosam, quẽadmodum arbitrantur. sane quidem vidi candida quandam & procera ceruice, vt hinc A cygno prognatã esse adsimularent: cæterùm vehementer anum, æqualem propemodum Hecubæ. Hanc Theseus primùm raptam in Aphidnis possedit. Is vixit Herculis fermè ætate. Porrò Hercules priùs Troiam ceperat, patrum nostrorum memo-

τόν μαλιστ. Διηγοῦ γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, λοιπὸν μαθητιῶν ἄρ, ἱκανὰς ἀκούσας λιγυρὰ τὰ Ἡρακλία. Μι. τί δ', ὦ Ἀχιλλεῦ, δεῖσθ' ὧν ἐγὼ ἔσομαι σοῦ τὰ πολλά; ἢ μῶν ἄλλος τις ἐστὶ καὶ ταῦτα; Αλ. ἱκανὸν μὲν οὐδὲν ἀκουσόμενος, ὦ Μίκυλλε, εἰ δ' ἄρ' ἔχοιμί σοι ὅτως ἀκριβῶς τὰ περὶ τῶν Ἀχαιῶν λιγαρ· πόθεν γάρ, πολέμιός σοι ἄρ; τὸν μὲν δὴ τοιοῦτον οὐδ', ἢ Πατροκλον ὁ καλὸς καὶ νεανίας ἀπέκτεινα, διπλάσιος ὢν ἐκείνου τότε. Μι. ἀτὰρ σὺ ὁ Μῦκιλλος μακρῷ ἀκριβέστερον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανῶς· τὰ Πυθαγόρεια δὲ ἄδην λέγε. Αλ. τὰ μὲν ὅλον, ὦ Μίκυλλε, ὁποῖός τις ἄνθρωπος ἐκεῖνος· χρὴ γάρ, οἶμαι, τὰληθῆ λέγειν. ἄλλως δὲ κἀκ ἀκοῆς δῆλος, ὡς ἀμαλίτης τε καὶ σοφὸν μαθημάτων. ἀνὴρ δὲ ἐμοὶ ὁ Αἰγύλλιος, ὃν συνῆν ποιμαίνων δὶς πέρυσιν ἐπὶ θέρος. ἦν δὲ τἄλλα λαλὸς καὶ λάβρος, ἐξαμαθὼν τὰς βίβλους τὰς Ῥαμψινίτου, καὶ

memoria, qui per id tempo-
ris maximè florebant. Nam
hæc mihi Panthus narrauit,
se, quum esset admodum a-
dolescens, vidisse Herculem.
MIC. Quid autem Achil-
les? Num talis erat, vtique
quamis in re præstantissimus
esset & isthæc fabulamenta
sint? GAL. Cum illo
quidem congressus non sum:
neque quæram adeò compera-
tè de rebus Græcorum dice-
re. Etenim qui scire possem,
quum hostis essem? Certè
B Patroclum illius amicum,
haud ita magno negocio
peremi lancea dissectum.
MIC. Deinde te Memo-
laus minore negocio. Ve-
rùm istis de rebus satis: nunc
res Pythagoricas refer. GA-
L. Illud in summa, Micylle,
sophista quispiam eram (o-
portet enim videlicet fatu-
ri verum) alioqui non im-
peritus, neque incuriosus
in honestissimis disci-
plinis. Profectus sum enim
in Aegyptum, quò cum prophetis congrederer, de sapientia
communicaturus. Hîc adyta subij, atq; ibi à Ori & Isidis li-
bros

καὶ αὖθις ἐς Ἰταλίαν ἐπλεύσας, ὅτω διέθηκα τὰς κατ' ἐκεῖνα Ἑλλήνας, ὥστε θεὸν ἡγεῖσθαί με. Μί. Ἄκουσα ταῦτα, καὶ ὡς λόξηνας ἀναβιβασκόμενα ἀποθανὼν, καὶ ὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδείξαί ποτε αὐτοῖς. Ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι, μήτε ἰχθῦν, μήτε ἐνάλιον ἐσθίειν. Ἀλλ. μὰ ἀνάγειν τὰ δεινά, ὦ Μίκυλε. Μί. Ἆρα νή, ὦ Ἀλεκτρυών; Ἀλ. ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ φιλοσοφοῦντα ὑπὲρ αὐτῶν. Μί. καὶ μὴν ἐγὼ ἐκεῖνο ἐρωτῶ λέγειν πρὸς ἄνδρα σύνοικον καὶ φίλον· διεπόνουν γὰρ ἐκ ἂν ἀποιμι ἔτι. Ἀλ. ἀλλ' ὑγιὲς, ἀλλ' σοφὸν ἴσως, ἀλλ' ἐάσω ὅτι ἃ μὴ πρὸς σωφρόνων καὶ ταῦτα τοῖς νομοῖς νομίζοιμι, ἴσισα ἐπισπάσομαι τὸν ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα· ὅσα δ' ἂν ἐχρήσοιμι, ἴσως ἀσφαλῶς & ὕμνων

bros perdidici. Post rursum in Italiam renauigabam, ac Græcos iuxta ea quæ in Aegypto didiceram, ita instituti, vt me proinde ac deum susperent. MIC. Equidem inaudieram istiusmodi prætereà quemadmodũ creditus fueris defunctus in vitam rediisse, vtq; aureum femur illis subinde ostenderis. Verùm illud mihi dicito, quid tibi venit in mentem, vt legem statueres, vti neque carnibus neque fabis vescerentur homines? GAL. Ne perconteris ista Micylle. MIC. Quam ob rem, ô Galle? GAL. Nam pudet hisce de rebus verum fateri. MIC. Atqui non conuenit vti id facere graueris apud hominem contubernalem & amicum: nam herum posthac abfit vt dixerim. GAL. Nihil sani, neque præclari quicquam erat: verùm animaduertebam, si consuta modò, ac eadem quæ vulgo traduntur à multis, præcepissem, nõ fore vt mortales in admirationem adducerem, sed quò peregriniora magisq; aliena proposuisse mi, futurum vt hoc magis nouus, magisq; viderer admirandus.

αὐτοῖς ἔσεσθαι. δεῖ γὰρ καινοποιεῖν ἀλλ' ἔμελλον, ἀπόρρητον ποιησάμενος τὴν αἰτίαν, ὡς εἰκάζοντες ἄλλοι ἄλλως, ἅπαντες ἐκπλήττοιντο, καθάπερ ἐν τοῖς ἀσαφέσι τῶν χρησμῶν. ΜΙ. ὁρᾷς; καταγελᾷς μου καὶ σὺ ἐν τῷ μέρει τοσοῦτον, ὅσον Κροτωνιατῶν, καὶ Μεταποντίνων καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφώνων, σοι ἑπομένων, καὶ προσκυνούντων τὰ ἴχνη, ἃ σὺ πατῶν ἀπολιμπάνοις. ἀποδυσάμενος δὲ τὸν Πυθαγόραν, τίνα μετημφιέσω μετ' αὐτόν; ΑΛ. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἑταίραν. ΜΙ. φεῦ τοῦ λόγου· καὶ γυνὴ γὰρ ἐγένετο ἐν τοῖς ἄλλοις, ὁ Πυθαγόρας; καὶ ἦν ποτε χρόνος, ὅτε καὶ σὺ ᾠοτόκεις, ὦ ἀλεκτρυόνων γενναιότατε, καὶ συνῆσθα Περικλεῖ, Ἀσπασία οὖσα; καὶ ἐκύεις ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔρια ἔξαινες, καὶ κρόκην κατῆγες, καὶ ἐγυναικίζου ἐς τὸ ἑταιρικόν; ΑΛ. πάντα ταῦ-

mirãdus. Proinde instituendum in animo, nouũ quiddã rei designare, eiusmodi proposito decreto, cuius caussa esset inexplicabilis, quò videlicet alijs aliud coniectantibus, omnes redderentur attoniti: quemadmodum in obscuris oraculis solet vsu venire. MIC. Illud vide, vt rides me tu quoque, non minus atque E Crotoniatas, ac Metapontinos, & Tarentinos, cæterosq; hic alios, qui muti sequuntur; tuáq; adorant vestigia, quæ tu calcata reliquisti. Verùm vbi Pythagoram exueras, quem post eum induisti? GAL. Z Aspasiam Milesiam illam meretricem. MIC. Papæ quid ego audio? H Siquidem inter alia mulier quoq; fuit Pythagoras. Itáne fuit aliquando tempus, quo tu, Galle generosissime, oua pariebas, cumq; Pericle rem habebas, iam Aspasia videlicet, atque ex illo grauida facta es? Prætereà lanam tondebas, tramamq; deducebas? Postremò meretricum in morem gestiebas, vultumq; componebas? GAL. Θ Ista quidem omnia feci, etsi

Ἀλλ' ἐκείνων, ὁ μὲν Θ', ἀλλὰ καὶ ἐμοῦ πρότερον τοῦ Τειρεσίου, καὶ ὁ Ἐλάτου παῖς, ὁ Καινεύς. ὅτι ἐκεῖνα ἂν ἀκούσῃς ἐκ τούτου, καὶ ἐκείνους ἀκούσῃ. Μι. τί οὖν, κύριε Θ' ὁ βίος ἡδίων ἦν τοῖς τότε, ὅτι ἀνὴρ ἦν, κἄτι σὺν Περικλεῖ ὤκουν; Αλ. οἶδας οἷον ἦν τὸ ἡδύσμασιν, ἀλλ' ὦ Τέρψις συνηθίσαι πρὸς ἐκεῖνον. Μι. ἀλλὰ ὁρᾷς οὖν μὴ ἄσσα, ἰκανῶς ὁ Εὐριπίδης δίκαιον τὸ τοιοῦτον, ἀνὴρ, ὡς φησὶν ἂν εἶναι καὶ δοκίμα σῶσαι, ἢ ἄκαρ τυραννεῖν. Αλι. καὶ μὴν ἐκεῖνά σοι, ὦ Μίκυλλε, ἐκ τῶν μαχῶν ὠφέλησαν· ἔστι γὰρ πολὺ γυναικὶ κρεῖττον, ἢ πόλει πειθαρχεῖν, πόλει ἀκμῆς. Μι. ἐκ δεύτερου, ὦ Αλκιφρονίδη, ἄκαιρος εἰ ἄρτι. Μιλησίους ἢ Σαμίους ἄν; οἱ σοὶ φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα, τὸν ὥραν κάλλους, πόλεως Ἀσπασίαν γνῶσθαι τῶν τυράννων. τίς δ' μετὰ τὸν Ἀσπασίαν, ἀνὴρ ἢ γυνὴ, αὖθις ἀντιφάνης;

etsi non ego solus: verùm & ante me tum Tiresias, tum Elati proles Caeneus. Proinde quicquid in me conuitij dixeris, tantundem & in illos dixeris. MIC. Age igitur, vtra tibi vita erat suauior, quum vir esses, an quum Pericles tecum haberet consuetudinem? GAL. Vides cuiusmodi isthuc est quod percontaris: nempe cui ne Tiresiae quidem expedierit respondere. MIC. Atqui si minus fateare tu, tamen isthuc Euripides satis explicuit, quum ait se malle ter sub clypeo consistere, quàm parere semel. GAL. Imò praemoneo te paulò pòst puerperam fore: siquidem & tu mulieres olim futurus, idq; sapiùs, longo nimirum seculorum orbe atque recursu. MIC. Non tu pendebis, ô Galle, qui quidem omneis mortales Milesios aut Samios esse ducas? Nam aiunt te etiam tum quum Pythagoras esses, penusta forma decorũ, sapiùs Aspasiã fuisse tyrãno. Venimage, secundũ Aspasiam in quẽ virũ aut mulierem denuò

φάνης; Αλλ. ὁ λωποδύτης Κράτης. Μι. Ὦ Διοσκόρω τῆς ἀνομοιότητος, οἷ ταίρας φιλόσοφος; Αλ. ἔπα βασιλεύς, ἔπα πτώχης, ἡ μὴν ὀλίγον ἔπραξεν, ἔπα ἵππος, ἡ λοιδὸς ἢ βάτραχος· καὶ ἄπειρα μυρία. μακρὸν δ' ἂν γένοιτο, ἑκάστων αὐτῶν ἕκαστα, τὰ τελευταῖα λέγοντα. ἀλλὰ σὺ μὲν παύου λοιδορούμενος ἤδη καὶ βίου καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις ἀκηκόεσας, βασιλεῦσι, καὶ πτώχοις καὶ πλουσίοις. τὰ τελευταῖα, καὶ σοὶ νῦν σώζομαι, ἑκάστῳ ὑμῶν ὀνομάζω σου τὸν γυναικέα, καὶ οἰμώζοντα ἐπὶ τῇ πενίᾳ, καὶ τὸν πλούσιον θαυμάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις κακῶν. ἀγνοῶ ἴδιας τὰς φροντίδας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, ἐλέησαι δ' ἂν ἐπὶ σοῦ, πρῶτον οἰηθέντι ὑπερευδαιμονεῖν ἀπὸ τοῦ πλουσίου. Μι. ἀκούω, ὦ Πυθαγόρα, ἢ ὅ, τι μάλιστα χαίρεις καλούμενος, ὡς μὴ ἐπιταράττωμαι τὸν λόγον, ἄκουε τι ἄκρον καλῶν. Αλ. Διοίσει

renatus es? GAL. In Cynicum. MIC. O Castor, & ô Pollux, quàm dissimile: ex scorto philosophus? GAL. Deinde rex: deinde pauper: paulò pòst satrapes: deinde equus, graculus, rana, aliáque innumerabilia. perlongum enim fuerit singula recensere. Postremò gallus, atque id sæpius. nam hoc vitæ genere sum delectatus. Interea & alijs diuersis mortalibus seruiui, regibus, pauperibus, diuitibus. postremò nunc tecum viuo: rideóque quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, eiulantemque, ac diuitum admirantem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adsit malorum. alioqui si curas mihi quibus illi distringuntur, teipsum profectò miseris, qui antea credideris, cum qui sis opulentus, fortissimum felicissimum esse omnium. MIC. Ergo Pythagoræ, aut quod maximè gaudeas appellari, ne confundam orationem, si te nunc hac, nunc illo nomine compellem. GAL. Nihil interest,

ἄλλον, ἢ τὸν Εὔφορβον, ἢ τὸν Πυθαγόραν ἢ τὴν Ἀσπασίαν τὴν Μιλησίαν, ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ταῦτά μοι. πλὴν τὸ νῦν ὄρθιόν τοῦτο, ἀλεκτρυόνα ὀνομάζουσι, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, εἰ μὴ ἀτιμάζοις, οὕτω καλῶν αὐτὸν ἀκούων, ἢ ὄρνιν, ἢ ταῦτα, ὀλιγώρως ἴσως ἂν αὐτῶν ψυχὰς ἔχων. ΜΙ. ἀκούω δὲ Ἀλεκτρυόνα, ἐπειδὴ ἅπαντων σχεδὸν ἤδη τῶν βίων ἐπαΐεις, καὶ πάντα οἶσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιῶσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πτωχικά, ὡς μάθω, ἃ ἀληθῆ ταῦτα φῇς, ἐδιδαμονίστερον ἐξηγούμενος μοι τῶν πλουσίων. ΑΛ. Ἰδοὺ δή, ἐπεὶ ἐπίσκωψας, ἃ Μίκυλε, σοὶ μὲν ὅτι πολλὰ πολλῶν λέγω, ἂν λίχνευε, ὡς οἱ πολλοὶ ἐπιλαύσουσιν, ἐκ φροντίδος μὲν ἢ ἀρρὼν γίνεσθαι ἐμβαλόντες, ἢ τὸν παράλογον ξυμπαίξουσιν, ἢ τὰς ἀμπέλους διῳκήσουσιν, ἐπὰν ἢ σάλπιγγος ἀκούσωσι μόνον, ἢ πῦρ ἄρα,

tererit, siue Euphorbum, siue Pythagoram, siue vocaris Aspasiam, siue Cratetem, quandoquidem ista omnia sum vnus: nisi quòd rectius feceris, si (id quod impræsentiarum esse videor) gallum me voces, ne auem hanc parui ducere contemnereq; videare, præsertim quum tam multas contineat animas. MIC. Ergo, Galle, quandoquidem omnia penè viuendi genera iam expertus es, atque omnia cognita habes, age dilucidè mihi narrato, quæ sint peculiaria diuitum ad vitæ rationem, quæ pauperum propria: quò videlicet cognoscam, veréne isthuc affirmes, me diuitibus esse feliciorem. GAL. En hùc ad modum interim perpende, Micylle. Et Te quidem non magnopere tangit cura belli, siquando rumor sit, aduentare hostes: neque solicitus es ne in agros incursantes populentur, néve hortum proculcent, proterantq;, aut vineas vastent: sed simulatque tubam audieris, si tamen audieris, de te ipso vno

circum-

περιβλέπεις τὰ καλὰ σαυτῷ, circumspectas, quò deflectas
οἱ πραπόμενοι καὶ σωθῶσι, καὶ feruari queas, ac discrimen
τὸ λιθάδωρον ἐκφυγεῖν. οἱ δὲ effugere. Contrà illi tum de
ἀνιῶνται μὴ καὶ ἀμφ' αὐτοῖς sese foliciti fiunt, tum animo
ἀνιᾶσθαι, ὁρῶντες δὲ τὰ discruciantur, quum de ma-
χρήματα ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα nibus quicquid opum pos-
ἄλλοι ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ ἐπὶ sidebant in agris, id omne vbi
δασμοῦ ἐκφερόμενα, μόνοι κακοῦν- li deportari conspicimus.
ται· ἐπὶ μὲν ἐκπέμψαι, πέμπει- Ac siue inferendum est ali-
δωσὶ σφᾶς ἀναγκαῖον εἰς τὰ quid in erarium, soli accer-
παρόντων· εἰς σὲ δ', οἱονεὶ δε- suntur: siue in prælium eun-
σπότας ἔχων, ἀναλίσκει καὶ ἐπι- dum, periclitantur, aut
φέρει εἰς σωτηρίαν; ἕτοιμος δὲ peditum turmis, aut equi-
ἐστάδιον τὸ ἐπινίκιον· ἐκκλῆ- tum alijs præfecti. O Tu in-
θείς ὁ σφᾶς ἀγωνιζομένους, ἐν terim vinienum gerens cly-
ἀρχαίᾳ τινὶ αὖ. σὺ μὲν τῇ λίμνῃ peum, expeditus ac leuis ex
δύῃ, ἀναβὰς ἐπ' ἐκκλησίαν, ad saluti consulendum, pa-
τυραννᾶς τῶν πλουσίων· ratus victoriale concinnum
οἱ δὲ φεύγουσι, καὶ κατακάσσουσι, agere, siquando victor ex-
καὶ ἐξενεμᾶς ἐκάστοτε ercitus sacra fecerit. Ille
σκληρὰ μὲν γὰρ ἐστ' ἔχοις, καὶ ἀ- sum pacis tempore, tu quin
γῶνας καὶ θεάματα, καὶ τἄλλα dem quum de plebe sis, tu
ἐξαρκῇ, ἅπαντα ἐκάνει πο- gressus in concionem, ty-
νῶσι, σὺ δὲ κλῄζεσθε, καὶ δοκι- rannidem in diuites obti-
μασθε παρὰ, ὥσπερ δεσπό- nes: illi verò trepidant pa-
της, ἀλλὰ δεῖ μᾶλλον ἐπιστα- uitantique, ac largitionib. ce-
τῆ. καὶ δι' ἀσπα, καὶ παλάττῃ regijs te placare. si quidem
quò tibi balnea, ludi, spectacula, reliquaque id genus abun-
dè suppeditent, ea omnia curant illi. P At tu, censor & ac-
cerbus expensor, perinde quasi dominus, ne alloquio quidem
interdum dignaris illos. quòd si tibi collubitum sit, ac genium
facis

σας αὖτ' ἀφθόνως τὸν πλοῦτον, ἢ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀλλοιώσας. ὅτι δ' συνοφάντην δικαίως ἂν τὸν, ὅτι λυσιτελῶ, μὴ ὑφίστασθαι τὸ χρυσίον, ὑπορρᾶς ἢ θησαυρόν, ἢ ὀρύξας ἢ τοῖχον. ὅτι πράγματα ἔχας, λογισόμενος ἃ ἀπαιτῶν, ἢ τοῖς καταράτοις οἰκονόμοις ἐμπυλιόμενος, καὶ πρὸς τὰς φρουτίδας λογισόμενος, ἀπὸ ἀρχιτρίδα σαυτὸν λύσας, ἵνα ἀβόλως τὴν μισθὸν ἔχῃς, ἀναπαύσας, σεαυτὸν δόλιον ὀψίαν λυσάμενος, ἢν δοκῇ, σαυτὸν ἀλλά τινα, ἢ μισθίδας. ἢ ἱερομύσας λιφαλίδας ὀλίγας πριάμενος, ἵνα φρύσσῃς σαυτὸν, ἅλας τὰ πολλὰ, καὶ τῇ βλίτιδι χρίσας προσφιλοσοφῶν. ὥστε ἐμὲ τοῦτο ὑγιαίνειν τι, ἢ ὑγίασαι τὸ σῶμα, καὶ ἐμπαρτιᾶς πρὸς τὸ ἔμπλεον. οἱ πόνοι γὰρ οἱ παραθύροντες, ἵνα ἰσχναλαφρότερον ἀντιλυσιελῶ ἀφροδίσιοι πρὸς τὰ λιπαρὰ τοῖς ἔθνεσι ἄμαχα ὄντα. ὥστε οὐδὲν σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων

saxis in illos degrandinatos vel facultates eorum publicas facis: ipse neq; calumniatorem metuis, neq; latronē, ne tollat aurum, vel ædium cōscenso fastigio, vel pariete perfosso: neq; necesse habes rationibus occupari, neque exactionibus: neque tibi cum sceleratis dispensatoribus conflictandum est: neque tantas in solicitudines distraheris: verùm simul atque crepidam vnam perfeceris, mercedemq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo, & si libuerit, lauaris: tum empto saperdā quopiam, aut mœnide piscīculo, aut paucis ceparum capitulis, temet ipse oblectas: canens plerunque, optimaq; cum paupertate philosophans, adeò vt eas ob res salubri sis valentiq; corpore, obdurueriſq; aduersus gelu. siquidem labores quīte exacuunt munimentq;, certatorem haudquaquam cōmendum reddunt aduersum eas res, quæ compluribus inexpugnabiles esse videntur. Atq; hinc nullus ex morbis illis grauior

νοσημάτων ἐπιβουλάς. ἀπ' ἐλάχιστα τοῦτο ἀρξάμενος ἐπιδάβηται, κἂν ὀλίγον ἐπαρτίσαντας αὐτῶν, ἀνατάλλοντας ἀδύνατον ἀφανισθῆναι τῇ ἀσιτίᾳ· ὁ δὲ φεύγει αὐτίκα, φοβηθεὶς σε, ἤν τι ὀφθῇ ἐμφορήσαντα, καὶ μαχαίρᾳ σιμβῆναι λίγοντα τοῖς ἰατρικοῖς ὑποδήμασι. οἱ δὲ, ἂν ἀκριβείας ἄθλοι, τί τῶν ἐκείνων ἐκ ἔχουσι; ποδάγρας καὶ φθίσας, καὶ πνευμονίας καὶ ἕλκωσις. ταῦτα δὴ τῶν πολυτελῶν ἐπάνω ἀνθρώπων ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἱ μὲν αὐτῶν, ὥσπερ ὁ Ἰκάρος, ἐπιπολὺ ἄφαντοι αὐτοὶ καὶ πλησιάσαντες τῷ ἡλίῳ, ἐκ εἰδότες ὅτι καρῷ θέρμοι ἀνθοῖς ἡ πτέρωσις, μίγαρ λοιπὸν τὸν πάταγον ἐποίησαν, ἐπὶ ἐκφαλῶν, ἐς πίλας ἐμπεσόντες, ὅσοι δὲ ἐκατὰ τὸν Δαίδαλον, μὴ πάνυ μετεωρα, μηδ' ὑψηλὰ ἐφρόνησαν, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς ποτὲ μὲν ἐπὶ τῷ ἅλμῃ ἢ καρῷ, ἐκ τὸ πολὺ οὕτοι ἀσφαλῶς

gravioribus imperit ut. Σ Quòd siquando levis ceperit febricula: paulo negocio eam medicatum, protinus exilis, inedia tenuet inde excutiens. Illa porrò fugit illicò: quippe metuens te, quem viderat etiam frigore ali, saturumq; fieri, ac medicorum certis illis recursubus T longum plorare renuncientem. At illi ex adverso propter intemperantiam vitæ, quid tandem mali non habent infelices? podagras, phtises, pulmonum exulcerationes, aquas intercutes. Nam hæc omnia à sumptuosis illis continuò nascuntur. Proinde quicunque ex his Y Icari in morem (ut ferè faciunt) sese extollunt, propiusq; se Soli admovent, haud cogitantes quòd alas habeant cera aggluti natas, ingentem nonnunquam fervorem sentiunt. Cæterum qui Dædali exemplo non admodum sublimia neque excelsa appetunt, verùm humilia, terræq; vicina, adeò ut cera nonnunquam soli aspergine madefieret: illi tutò plerumque ac citra discrimen

transeun-

ἀεὶ ἤδησαν. Μι. ἀνιαρὰς τινας, καὶ σωφρονεῖς λέγεις. Αλ. τῶν μὲν ζηλωτὸν ἄνδρα, ὦ Μίκυλλε, τὰς ναυαγίας πάνυ ἀσχαλῶντα ἰδεῖν ἄν, ὅταν ὁ Κροῖσος γελᾷ, σπανίως γελῶν τὰ πολλά, γέλωτα παρέχειν Πέρσαις, ἀναπείσαντα τοῦτον τὸν τύραννον· ἢ Διονύσιον, καταλυθέντα τὴν τυραννίδα, ἐν Κορίνθῳ γράμματα διδάσκειν, μετὰ τηλικοῦτον ἀρχεῖον, παιδία συντακτῆρας ἀναγκάζοντα. Μι. ἀπὸ μοι, ὦ Αλικτρυὼν, σὺ γὰρ ὁπότε βασιλεὺς ἦσθα (φὴς γὰρ καὶ βασιλεῦσαι) ποίᾳ τινὸς ἐπαφῇ ἦσθα τοῦ βίου; ἢ πάνυ παντοδαπόν ἦσθα, τὸ μιφάλαιον δέ, τί πρὸ ὀφθαλμῶν ἀεὶ πάντων, ἔχων; Αλ. μηδὲ ἀναμνήσῃς με, ὦ Μίκυλλε, οὕτω φιλόπαιδι καὶ λίαν τότε, οἷς ἦν ἔξω πᾶσιν, ὅπερ ἔφησθα, πανταχόθεν ἂν λοιδορεῖν, ἔνδον δὲ μυρίας ἀνίας συνεῖναι. Μι. τίσι ταύταις; παράδοξα γὰρ, καὶ ὁ πάνυ σοφὸς φής.

transfuolârunt. MIC. Moderatos istos & cordatos narras. GAL. Verùm aliorum, Micylle, naufragia fœdissima cõspicias, & nemape vbi Crœsus reuulsit aliis risum exhibere Persis, conscenso rogo: aut Dionysius quum abdicatus tyrannide, Corinthiorum in vrbe ludi literarij magistrum ageret, post gestum tantum imperium puellos compellens vt syllabas connecterent. MIC. Dic mihi, Galle: tu quum rex esse (nam ait te regem quoque fuisse) cuiusmodi tandem id vitæ genus experiebaris? Mirum ni tum felix eras, quandoquidem id quod est bonorum omnium caput, possidebas. GAL. Ne mihi in memoriam regeras, ô Micylle: vsque adeò supra modum infelix tum eram. Nam quo ad res externas, quemadmodum dixisti, planè fortunatus esse videbar: at intus innumerabilibus curis distringebar. MIC. Quibus tandem curis? Nam rem prorsus absurdam neque credibilem nar-

φὴς. Αλ. Ἦρχον μὲν ἐκ ὀλίγης χάρας, ὦ Μίκυλλε, παμφόρου τινὸς, καὶ πλήθει ἀνθρώπων, καὶ λάμπη τῶν πόλεων, ἐν τοῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις καταῤῥεομένης, καὶ θαλάττῃ τὸ ὅρμῳ χαριζούσης. καὶ στρατιὰ ἱκανὴ πολλὴ, καὶ ἵππος συγκεκροτημένη, καὶ δορυφορικὸν ἐκ ὀλίγου, καὶ τριήρεις, καὶ χρημάτων πλῆθος ἀναρίθμου, καὶ χρυσὸς ὁ λοιπὸς πάμπολυς, καὶ ἁπλῶς τῆς ἀρχῆς παντοδαπὰ πᾶσα, ἐς ὑπερβολὴν ἐξωπλισμένη, ὥστε ὁπότε κέλοιμι· οἱ μὲν ποιμενικοὶ καὶ θύρσοι τινὲς ἐφῆρ ὦσιν, ἢ ἄπιοι ἐπ' ἄπιοις σιωπῶντες ὀψόμενοί με· οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τείχη ἀνιόντες, ἐν μὲν πάλαι τιθηνοὶ ἀκεοῦσαι ἐφαπτόμενοι τὸ βοῦς, τὰ ἱερεῖα, τὸ διάδημα, τοὺς προπέμποντας, τοὺς ἑπομένους. ἐγὼ δὲ ἄλλα ὑπόσα μὲν λώια, καὶ

ras. GAL. Equidem iam perabam regioni nostrum exigue, Micylle, omnigenarum rerum ferax, tum incolarum frequentia, neque non vrbium pulchritudine cum primis admiranda: praeterea fluminibus nauigabilibus, ac mari portuose commodae. Ad haec exercitus ingens, equitatus spectatissimus atque excellens, satellitium haud exiguum, triremes, pecuniarum vis maior quàm vt posset numerari, vasorum argenteorum plurima copia, rebus quaeque omnis illa principatus tragoedia, strepitusque & apparatus supra quàm credi queat, extructus atque accumulatus. Itaque quum proderem, plerique adorabant, deum quempiam me existimantes: alii strati alios concurrebant, quò me conspicerent. nonnulli conscensis tectis, magni

æstimabant si plenè contemplari licuisset quadrigam, stragulam, diadema, tum ante ambulones, & eos qui à tergo comitabantur. Ego inter haec mihi conscius, quanta me

καὶ ἔσεφον, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συνεγίγνωσκον, ἐμαυτὸν δὲ ἠλέουν, ὅμοιον ὄντα τοῖς μεγάλοις ἐκείνοις Κολοσσοῖς, οἵους ἢ Φειδίας ἢ Μύρων ἢ Πραξιτέλης ἐποίησεν. ἐκείνων γὰρ ἕκαστος τὰ ἐκτὸς, ὁ μὲν Ποσειδῶν, ἢ Ζεὺς ἐστι πάγκαλος, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ξυνειργασμένος, κεραυνὸν ἢ ἀστραπὴν, ἢ τρίαιναν ἔχων τῇ δεξιᾷ· ἢν δὲ ὑποκύψας ἴδῃς τὰ ἔνδοθεν, ὄψει μοχλούς τινας, καὶ γόμφους, καὶ [illegible] διαμπὰξ πεπερονημένους, καὶ κορμοὺς καὶ σφῆνας, καὶ πίτταν ὑπόπηλον, καὶ τοιαύτην τινὰ πολλὴν ἀμορφίαν ὑποικουροῦσαν. ἐῶ λέγειν μυῶν πλῆθος ἢ μυγαλῶν, ἐμπολιτευόμενον αὐτοῖς ἐνίοτε. τοιοῦτόν τι καὶ βασιλεία ἐστίν. Μι. οὐδέπω ἔφησθα τὸν πηλὸν, καὶ τοὺς γόμφους καὶ μοχλοὺς, οἵτινες ἄρα τῆς ἀρχῆς; οὐδὲ τὴν ἀμορφίαν ἐκεί-

tæ me res discruciarent versarentq́ue: illos quidem propter inscitiam venia dignos iudicabam, Quat mei ipsius miserescebat, qui [aa] prægrandibus illis Colossis viderer persimilis, quales vel [bb] Phidias, vel Myron, vel Praxiteles fabricatus est. Etenim illorum quisque quo ad ea quæ foris apparent, Neptunus ipse est, aut Iupiter, mirificè decorus, auro eboreq́ue compactus: & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentem fuscinam dextra sustinet: cæterùm si immisso capite quæ sunt intus, inspicias, videbis vectes quosdam, paxillos, & clauos introrsum prominentes, neque non vimina, cuneosq́ue, & picem sublitam, & aliam item id genus deformitatem intrinsecùs inhabitantem. Omitto recensere muscarum mustelarumq́ue vim, quæ nonnunquam in eis mansitant. Huiusmodi quædam res nimirum regnum quoque videtur. MIC. Nondum explicuisti lutum & clauos, & vectes, quinam fuerint in imperio, neque fœditatem illam

λεπίλλω τῷ ποιητῇ, ἔτις ἐγὼ ἐν τῷ γελοίῳ ἐκβλιτόμενος, καὶ ζοῦτον ἄρχοντα, καὶ πᾶσιν ὑμῖν ἀναμενίνις, ἔοικεν ἅτις Κολοσσιακῷ παραδείγματι θαυμάσιον γάρ τι καὶ Ἕλληνικὸν καὶ τὸ ἔνδον ἄδηλον ἐν Κολοσσοῖς λίγει. Αλλὰ τί πρῶτον ἅπτωμαι, ὦ Μίμνης, ἐξ φόβους, καὶ τὰ ἀγχιμαχα, καὶ ἐπιφθονίας, καὶ μῖσος τὸ παρὰ τῶν σωφρόνων, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ δῆτα τοιαῦτα, ὕπνον τε ὀλίγον, ἐπιπόλαιον ἐκπέτομον, καὶ ταραχῆς μεστὰ ὀνείρατα, καὶ ἐνυποίας πολυπλόκους, καὶ ἐλπίδας ἀεὶ φευγρὰς, ἢ τῶν ἀσχολιῶν, καὶ χρηματισμοὺς, καὶ δίκας καὶ ἐκγραφὰς, καὶ πάσα σάγματα καὶ σωθήματα, καὶ λογισμούς; ὑφ' ἂν ἐδύναν ἀρκαῖσαί τινα ἐλπίδα ἐγγίγνεται, ἀπὸ ἀνάγκη, ὦνερ ἅπασιν μόνον, ἀσχοπᾶν, καὶ μυρία ἔχειν πράγματα· Οὐδὲ γὰρ Ἀτρέϊδῃ Ἀγαμέμνονα ὕπνος ἔχε γλυκερὸς,

illam plurimum quæ nam sit: nam istum ad modum vectari, tam multis imperare mortalibus, ac numina instar adorari, hactenus quidem cum Colosso exemplo quadrat. Siquidem hoc quoque diuinum quiddam & admirandum. Nunc autem quæ sunt cc intra Colossum, exponito. GALLQuid primo loco tibi referam, Micylle? vtrum metus, curæ mordaces, suspiciones, odia quo regem perfe[illegible]ur & qui cum illo viuunt, insidias, atque eas ob res somnium rarum, & hunc ipsum pertenuem, ac plena multis insomnia, cogitationes perplexas, spes semper improbas: tum occupationes, & occupationes, iudicia, expeditiones, ædificia, fœdera, consultationes: quibus rebus fit vt dd ne per somnium quidem aliquis suaui frui liceat, verùm vt omnibus de rebus solus dispiciat necesse est, millēq; negocia sustineat:

Quippe cc nec Atriden Agamemnona dulcis habebat

Somnus,

…, ποτὰ φρενοῖν ὁρμαί-
…, καὶ ταῦτα, ῥηγκάν[λ]ων
…ῶν ἀπάν[λ]ων. λυπεῖ δ' ἢ μὴ
…ῶν ἠὼς, λαφὼς ὤν, ἢ Πύρ-
…ῷ Κλέαρχος, Κύρῳ ξυνο-
…ον, ἄπορον δὲ Δίωνα, πῶς
…ται τῶν Συρακοσίων λοι-
…μῷ, καὶ ἄπορον Παρ-
…μῷ ἐπαινέμῳ, καὶ Πτε-
…ον Πτολεμαῖος, καὶ
…ορον Σέλευκος. ἀπὸ
…ρα νυκτὶ, ὁ ἱρόμῳ
…άγκλαι ξυνὼν, ᾧ παλ-
…ῶν χάρσα, καὶ ἀφ-
…τινὲς λιγόμβοι, καὶ
…ἢ παρὸν τῶν δορυφό-
…ος ἀπάλης ἀφυθυείς
…τὸ δὲ μέγιστον, ὑφορᾶ-
…ὰς φιλάτους μάλιστα,
…ἀνω ἀεί τι δεινὸν
…πίζων, ὁ μὲν γοῦν ὑπὸ
…ὸς ἀπέθανεν, ἐκφαρ-
…ων, ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῦ
…ῦ· ἢ δ' ἄπορον ἴσως ὁ-
…ρον θάνατος λαχὼν
…Μί. ἄπαγε, δεινὰ ταῦτα
…εἰς.

Somnus, multigenas ver-
santem pectore curas.
idq; quum reliqui omnes Ar-
chiui sterterent. ff *Adde*
quòd Lydum illum discru-
ciat filius mutus: Persam ve-
rò Clearchus ad Cyrum de-
sciscens: atque alium quem-
piam Dion cum Syracusa-
nis nonnullis 88 *ad aurem*
communicans. Rursum a-
lium quendam vrit Parme-
nion collaudatus. Item Per-
diccam Ptolemæus: Ptole-
mæum Seleucus. Quin illa
quoque molestiam afferunt,
amasius per vim non sponte
conuiuens, concubina alio
gaudens: tum si qui defe-
ctionem parare dicantur,
aut duo quatuórve satelli-
tes inter sese consusurran-
tes. Porrò (quod est om-
nium grauissimum) amicis-
simi quique vel maximè sunt
formidandi, semperq; me-
tuendum ne quid magni
mali ab illis exoriatur. Nam
hinc à filio veneno necatus est: alius item ab amasio. A-
lium simile quoddam fortasse mortis genus eripuit.
IC. *Apagesis, atrocia miraque sunt ista quæ narras,*

φὴς, ὦ Ἀλεκτρυών. ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον σπουδῆ ἐπιπεσόντα, ἢ πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης, λανθάνει ἐνίοτε συναναπιμπλᾶσα φαρμακοποσίαν. ἃ δὲ κινδυνῶ ἐμοὶ μή, ἃ παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐν τῷ θ, ὀλίγον τι ἁμάξαι τὸ λακτίζειν ἐντεμόντα. οἱ δέ, ὡς φῂς, θανάσιμα ἀναχωῶσι, καὶ ταῦτα, μυρίοις κακοῖς συνόντα. ἆρ' ἐπιλάβῃ τίνος, ὅμοιοι μάλιστα φαίνονται τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς, ἂν τοὺς λεγομένους θεοὺς, ἢ τοὺς Κενταύρους, λίθῳ ὄντας, ἢ Σιάμφους ἢ Τηλέφους, ἁβλήματ' ἔχοντας, καὶ ῥίφη ἐπιφανῆ τέρατα, καὶ ἐπίσημον κόμην, καὶ χλαμύδα χρυσόπαστον ἤν ἴδοις, οἷα πολλὰ γίγνεται προσπρόσω τις αὐτῶν, ὑφ' μίαν τὴν σκηνὴν κατασπίσας, γίλωτα ὀνλαδὸν παρίσχῃ τοῖς θεαταῖς, τὸ προσωπεῖον ἅμα συνεκφύρων αὐτῷ ἁβλήματι,

ἅμαξα

ô galle. Mihi igitur multò fa tutius operæ cerdemeæ pronum incumbere, quàm ex aurea bibere phiala commixtum delatum hauſtum, cæterùm cicuta accuratoq; temperatum. Nam mihi quidem hoc vnum eſt periculi, vt ſi paulùm [hh] aberret ſcalpellum, deflectatq; à recta inciſione, ſummum fecaueris digitum exiguo ſanguine tingat: at iſti, quemadmodum narras, letifera agunt conuiuia, atq; id innumerabilibus in malis conſtituti. [ii] Deinde vbi conſiderint, perſimiles eſſe videntur tragœdiarũ hiſtrionibus. Nam multi, ſicut videre licet, [kk] Cecropes ſunt ſcribere, [ll] aut Siſyphi, aut Telephi, diademata geſtant, aut genteiſq; capitis gladios, comamq; ventilantem, & auro intertextam chlamydem. quòd ſi quis (qualia mundi rerum permulta ſolent accidere) impulſos illos ex media in ſcena præcipites det, riſum profectò mouerit ſpectatoribus, videlicet perſona vnà cum ipſo diademate

ἔμαγμένης ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς λιπαρᾶς τῇ ὑποκειτῇ, καὶ τῶν σκιλῶν ἱππικοῦ γυμνουμένων ἐς τῆς τι ἱῶῆτ& τὰ ἔνδοθεν φαίνεσθαι ῥάκια, λύσιμα ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὸ ὑποδήσιμον ἀμορφοτάτων, καὶ ὃ χὴ κατὰ πόδον τῶν ποδός. ὁπερᾶς ὅπως μὴ καὶ ἀπάξαν ἰδιάλαξας ἄλλη, ὠβίλησιν Ἀλλὰ πρωΐ, ἀπὸ τυραννὶς ἦ, ζώδιον τόμ τι ἄφθον ὅσα· ἵππ& ἢ ἢ ἡύαμ, ἢ ἰχθὺς ἢ βάπραχ& ὃν πότι γνώσιον, πῶς ἔφιρεν ἐκείνων τῶν διατριβῶν; Αλ. μακρὸν ζώδιον ἀναπινᾶς τὸν λόγον, καὶ ὁ τῇ παρόντ& ἐκαιρεῖ. πλὴν τό γε μιφάνασμον, ὃ θᾶς ὅσις ὐκ ἀπραγμονίσιρ& τῶν βίαν ἔδοξέ μοι τῇ ἀνθρωπάδ, μόνας ταῖς φυσικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ χρείαις ἐμμιμνημένῳ&, τιλάνλω ἄπονον, ἢ συνοφάντῳ βάπραχον, ἢ σοφιστῇ κολακῆρ, ἢ ὀψοποιῷ κέναπα, ἢ λίναδον ἀλικρυόνα ἢ τἄπα, ὅπερα ὑμᾶς ἐπιτηδάντι, οὐκ

contrita, vero autem aſtoris capite luxato, cruribuſq; maxima ex parte renudatis: vt iam interioris amictus quàm miſeri ſint panni, fiat perſpicuum: ac cothurnorum quos pedibus induxerunt, appareat deformitas, haudquaquam ad pedis modum reſpondentium. Vide vt me iam ſimilitudines conferre docueris, optime gallе. Cæterùm tyrannis talis quædam res tibi viſa eſt eſſe: verùm vbi equus eſſes, aut canis, aut piſcis, aut rana, quomodo eam vitæ rationem ferebas? GAL. m m Iſtum quem nunc ſuſcitas ſermonem, & longior ſit, neque huius temporis. n n Illud autem vnum in genere dixerim, nullam ex omnibus vitam mihi non viſam tranquilliorem vita humana, naturalibus duntaxat cupiditatibus & vſibus circumſcriptam. Siquidem publicanum equum, aut ſycophantam ranam, aut ſophiſtam graculum, aut popinatorem culicem, aut cinædum gallum, atq; id genus alia, quæ vos ſtudio cōminiſcimini, haud

ἄρ' ἴδοις ἂν ἐκείνους. Μι. ἀλλὰ θᾶττον ἴσως, ὦ Ἀλεκτρυών. ἐγὼ δ', ὃν ἐπάγουσα, οὐκ αἰσχύνομαι πρὸς σὲ λέγων. ἐδίψα μὲν ἀφράτως τὴν ἐπιθυμίαν, ὡς ἐκ παίδων ἔχω, πλούσιος δ' ἐγένετο, ἀλλά μοι καὶ τὸ ἐναντίον ἔτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἵσταται, ἐπιλακυῦσαν τὸ χρυσίον. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ καταράτῳ Σίμωνι ἀποκτίνυμαι, πυρῶντι ἐν ἀγαθοῖς τοσούτοις. Ἀλλ. ἐγώ σε ἰάσομαι, ὦ Μικυλλε, καὶ οὐ πάνυ ἔτι νύξ ἐστιν. ἐφαπτοῦ, ἵνα μοι ἀκόλουθος γένῃ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα, καὶ ἂν τὰς θύρας πλησίον ὀλίγας, ὡς ἴδοις, οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ἔστι. Μι. πῶς τοῦτο, ἵνα πλησιάσω, θυρῶν μὴ καὶ διακωφευχᾶν με συναναγκάσῃς; Ἀλ. ἀλλὰ μᾶς, ἀπ' ὀλίγου ἑρμῆς. οὔπω ἱκανός εἰμι, ἐφάνην δέ μοι ἤδη, λῶν ἢ τὸ εὑρεῖν πλέον ἢ τὸ μικρόν, ὁ δὲ ἀπαλότης ἐπιπαμπίνης ἔστι. Μι. quaquam inter illos videbis. Mic. Quæ dicis, ô galle, fortasse vera sunt: verùm non me pudebit apud te fatteri quod mihi accidit. Haud unquam quin dedecore cupiditatem illam à puero mihi insitam, videlicet vt diues euadam. Quin nunc quoque somnium illud ob oculos versatur, aurum ostentans: potissimùm autem sceleſtus ille Simon excruciat, qui quidem tantis inter opes delicietur. Gallo At ego te isto leuabo morbo, Micylle, tametsi nox etiamdum est. Surge modò, ac sequere me. Siquidem ad ipsum te Simonem adducam, atque in eorum diuitum ædes, quò mirum videas quomodo res habeant apud illos. Mic. Isthuc quo pacto, clausis foribus? Num me pauperies transfodere compelles? Gal. Nequaquam: verùm Mercurius, cui sum sacer, hoc optanti mihi largitus est, vt sit quis longissimam caudæ plumam, quæ ob mollitiem insluctuat. Mic. Atqui

ἀλλὰ δ' ἔτι δι δύο ταῦτα. *Atqui duas habes eiusmodi.*
ΜΙ. ἀλλὰ δεξιὸν δίνιω ὅτῳ ἂν *GAL. At dextram ex his*
ἐθέλω ἀφάσσω πρᾶσσω ἔ- *aulusam cuicunque ego ge-*
ναι τὴν θύραν ἀνοῖξαι ὅτῳ ἂν βούλωμαι, ἀνοί- *standam dedero, is quoad*
γειν τε καὶ δεῖν ὅπου θέλοι καὶ ἀφανῆ ποιῆσαι, *voluero, fores omneis pote-*
ἢν ὁρᾷν τὰ πάντα καὶ αὐτὸς μὴ ὁρᾶσθαι ὑπ' *rit aperire, cunctáque vide-*
οὐδενός. ΜΙ. ἐγὼ μέν, ὦ Ἀλεκτρυών, οὐκ *re, ipse inuisibilis.* MIC.
ἤδειν· ἀλλὰ καὶ σὺ τοῦτο ἐπίστασαι πρᾶσσειν. *Equidem ignorabam, ô gal-*
ἐμοὶ δ' οὖν ἢν τοῦτο πρᾶσσῃς, ὄψει τὰ *le, te præstigiarum quoque*
πολλὰ ἐνθένδε ἐν βραχεῖ δεῦρο *peritum esse. Porrò si mihi*
φερόμενα· μιζίσω γὰρ *isthuc semel præstiteris, vi-*
ἐνθένδε πολλὰ ὄντα, ὁ δ' ἄνθις *debis illicò Simonis vni-*
ἐκεῖσε ἀφίξεται, ἀφανίσαν τὰ *uersas opes huc deportatas.*
ἐνθάδε. ΑΛΕ. ἀθύμως γ' ἔχει *nam eas huc rediens trans-*
τοῦδε. πρίγγεται γὰρ *feram: at ille rursum circun-*
ἀεί, ἢν δι' ὅτου τι ἐργάσα- *rodet ebibetq; putria coria,*
σθαι ἔχωμεν τὸ πρῶτον, ἀνα- *quibus cõsueuit soleas com-*
πατά με, καταφωρᾷς *pingere.* GAL. *Atqui ne-*
με. ΜΙ. ἀπίθανον λέγεις, *fas sit isthuc facere, siquidem*
εἰ μὴ τῷ Ἑρμείᾳ αὐτὸν ὄνειδος *Mercurius illud mihi*
ἐστὶν ἄλλοις φθονεῖν τὰ δι- *mandauit, vt si quis pen-*
καιώματ' ὄμως· ἀφίξο- *nam tenens, istiusmodi quip-*
μαι δ' ὅμως· ἀφίξο- *piam patrârit, vociferans*
μαι δ' ἔγωγε, ἢν δίωμαι. *furem proderem.* MICY.
ΑΛΕ. ἀπόπλου, ὦ Μίκυλε *Rem neutiquam verisimilem*
πρόσθεν τὸ πλοῖον. τί ἔτι, *narras, nempe Mercurium,*
ὦγαθὲ ἀπίτιμας; ΜΙ. ἀσφα- *quum ipse sit fur, non simere*
λέσθαι. *alios vt idem faciant. Sed*
tamen abeamus. Nam aurum
asseram, si modò possim. GAL. *Pennam priùs re-*
stitue. Quid hoc rei? ambas reuulsisti. MICY. *Tutius*

λίτερον ἔτως, ὦ Αλεκτρυών, ἢ ὅτι ἕλλον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα ἂν ἦν, ὡς μὴ χωλόποις δεῖ βαδίζον τὸ ἀρᾶς μέρος. Αλ. ἄγε δή· ἰωμεν ἐπὶ Σίμωνα πρῶτον ἴτιμεν, ἢ παρ' ἄλλον τινα ἴωμεν πλουσίαν; Μι. οὔμενοῦν, ἀλλὰ πρὸς τὸν Σίμωνα, ὃς ἀντὶ τριῶν διωβολίων τετραοβολον ἕνα πλουτίζει, ἄνευ ἀξιοῦ. καὶ δὴ παρόμεν ἐπὶ τὰς θύρας. τί δῆτα ποιῶμεν τὸ μηδὲ ἕν; Αλ. ἐπίθες τὸ κέρδος ἐπὶ τὸ ἀληθερόν. Μι. ἰδὸ δή, ὦ Ηρακλεις, ἀναπεπέτασται, ἔσω δ' ἀναδὶ, ἀ θύρα. Αλ. ὑγοῦν ἐς τὸ πρόσθεν ὁρᾷς αὐτὸν ἀτρυπεωῦτα, καὶ λογιζόμενον; Μι. ὁρῶ νὴ Δία, πῶς ἀγρυπνεῖ καὶ διψῶν ἐλλυχνίαν, καὶ ἀχρὸς δ' ἔστιν, οἶδ' ὑπόθεν, ὦ Αλεκτρυών. καὶ λαθεῖν ἀκήκοεν ὅλον, ἐπεὶ πάντως ὑπὸ φροντίδων ἀγλαδὲ οὐ γὰρ νοσεῖν ἄμεινον ἐλπίζω. Αλ. ἄκουσον ἃ φησιν· ἅμα γὰρ ὅθεν ἴσως ἀκούσιόν ἐχθ. Σι. οὐκοῦν τοῦλαιστα μὲν ἰδοὺ

hoc quidem, ô galle, tum tibi minus fœdum sit futurum, ne altera caudæ parte mutilatus claudices. GAL. *Age sanè, sed virum Simonem prius adimus, an alium quempiam diuitem?* MIC. *Haud aliò, nisi ad Simonem, qui videlicet pro diſyllabo tetraſyllabus esse efficiet, poſteaquam diues euaſit. Sed iam ad fores acceſſimus. Quid igitur deinceps facio?* GAL. *Pennam fere admoue.* MIC. *Ecce autem, dij boni, oſtium perinde ac claui reſilijt.* GAL. *Perge, porrò præcedens.* PP *Vides illum vigilantem ac ſupputantem?* MIC. *Video per Iouem, & quidem ad obſcuram ſiticuloſamq; lucernam. Præterea pallet, haud ſcio vnde, galle, totumq; exaruit, atq; extenuatus eſt. qq mirum ni curis: nec enim auditum eſt illum eluoni male habere.* GAL. *Auſcultа quid dicat, ſiquidem intelliges quibus de cauſis*

ad eum modum ſit affectus. SIM. *Nonnumquam ſeptuagenta illa*

ἐδόλομήκουσα ἐκεῖνα πάνυ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ κατορώρυχται, καὶ οὐδεὶς ὅλως ἤδει. τὰ δὲ ἑπτακαίδεκα ἤδει Σωσυλλος ὁ ἱπποκόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ κατακρυπτόμενος μέ. ὥστε ἐμοὶ περὶ τὸν ἱππῶνα δι' ὀλίγου ἐστὶν ἐπιμελὴς, ἄλλως τε καὶ πλούσιος ὢν· ἀκὸς δὲ διαπρᾶξαι πολλῷ πλείω ζητῶν· τὸ γὰρ εἰκὸς ἦν τὸν Τίβιον τοσαῦτα ἀργύρια ἀνῆκτο ἕνεκα μιᾶς ὠψώνης ἐκφέρειν; ἐλέγετο δὲ τῇ γυναικὶ ἐκπόδιον ἐωνῆσθαι πρᾴτης δραχμῶν. ὅλως τἀμὰ πάντα ἀπώλεσαν κακοδαίμονες, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐκπώματα τὰ φιάφαλέ μοι ἀπόντα, τοσαῦτα ὄντα. δίδωμί τοι μή τις ἐπορύξας τὸν τοῖχον, ὑφείληται ταῦτα. πολλοί φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσί μοι, καὶ μάλιστα ὁ γείτων Μίκυλλος. Μι. οὐ Δία· οἱ γὰρ ὅμοιοι ἐγὼ, καὶ τὰ πρόβλια τοῦ μάλλης ἔχω. Απολ. σιώπησον, ὦ Μίκυλλε, μὴ καταφράσῃ πρόνοια.

illa talenta tutò admodum sub lectica defossa sunt, neque quisquam alius omnino vidit. At verò sedecim illa Sosylus equiso vidit me sub præsepe occultantem. Itaque de curando stabulo non est admodum solicitus, quanquam nec aliàs admodum laboris appetens. Verisimile est autem, illum multò etiam his plura sustulisse. Nam vnde alioqui Tibius heri tam ingens falsamentum illi obsonio proposuisset? Tum autè aiunt illum monile emisse vxori drachmis quinq. Heu misero mihi. Hi omnia mea dissipabũt bona. Quid quòd ne pocula quidem sat in tuto mihi recondita sunt, quũ sint multa? Vereor enim ne quis ea suffosso pariete tollat. Complures mihi inuident, atque insidias parant: præter cæteros autem Micyllus iste vicinus. MIC. Ita per Iouem. Nam tibi sum similis, ac patellas sub ala

gesto. GAL. Tace, Micylle, ne protinus ipso in furto nos prodas.

πρόντας ἡμᾶς. Σι. ἄκουε γοῦν, ἄγρυπνον αὐτὴ φυλάττειν, ἅπαξ μὲν πρίαμι ἀργυρίου τὴν οἰκίαν. τίς οὗτος; ὁρῶ σκῆπτρον, ἢ λιχνεύμονα, μὰ Δία, ἰατρὸν λίθον ἢ ἄρυτῆρα χαλκοῦν. τὸ ἔχα, ἀνεπήδησεν ἄνθρωπος, ἀνορύξας τὸ χρυσίον, μέχρι μὲν πρώην ἐπίλαθον. ἐδόκουν, καλῶς ἐφρόντισέ τις ἐμοῦ, ἀγλαδὴ κομιούμενος, ἢ ἐπιβουλεύσομαι κἄς ἀπάντων. νῦν μοι τὸ ξιφίδιον, ἄρα λάθω τινὰ ἐπανιστάμενος ἄνθρωπος ἐπὶ χρυσίον. Αλ. διαῦτα μέν σοι, ὦ Μίνων, τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν ἀλλαχοῦ παρ' ἄλλον τινὰ, ἵνα ἔτι ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπόν ἐστιν. Μι. ὦ λαιοδαίμων, οἷον βιοῖ τὸν βίον ἐχθροῖς ἔτι πλατᾶν γήροϊ. λαβὲ κόρης γοῦν καταφάς αὐτὸν, ἐπὶ πλατᾶν βέλομαι. Σι. τίς πάλαι ταξί μοι; λεσθόμεσθα ὁ ἀνωχθής. Μι. οἴμωξι, καὶ ἀγρύπνως, καὶ ὅμοιος γίγνεται τὸ χρῆμα τῷ χρυσῷ, κἀκεῖνος αὐτῷ. ἡμᾶς δὲ, ἃ δοκᾶ, Γνίφανα ἢ λανθάνει.

prodas. SIM. Optimum igitur fuerit, vt ipſe inſomnis ſeruem. Omnem obibo domum, in orbem obambulans. Quis iſte? Video ne per Iouem, ô parietum perfoſſor, poſteaquam ex columna. bene res ſe habet. Pernumerabo denuò refaſſum argentum, ne quid fortè dudum me fugerit. En rurſum obſtrepuit mihi nescio quis. Numirum obſideor, atque inſidiæ appetor ab omnibus. Vbi mihi gladius, ſi quemquam deprehendero? Rurſum eamus defodiamus. GAL. Sic tibi habent, ô Micylle, res Simonis. Sed abeamus ad alium quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum ſupereſt. MIC. O miſer, cuiuſmodi vitam vitam hoſtibus eueniat ad hunc modum diuites eſſe. Itaque pugno illi in maxillam illiſo, volo diſcedere. SI. Quis me palſanit? Latrocinio deſpoliet miſer. MI. Plora ac vigila, auriq; ſimilis corpore reddaris, quãdoquidẽ illi affixus ac deditus es. Nos eãt, ſi videtur, Cniphonem

δαιδαλῶ τὴν θύραν· ἐν μακρᾷ γὰρ καὶ οὗτος οἰκεῖ, ἀνύστακτα αὐτῷ ἡμῖν ἡ θύρα. ΑΛ. ὁρᾷς ἀπαγορευούσας καὶ ταύτας ἀνοιγομένας τὰς πύλας, ἀναλογιζόμενος ὅσα πάσχει, καὶ τὰς δαπάνας καταριώμενος, ὁμοῦ δὲ καὶ μισῶν τὸν λόγον ποιῆσαι ταῦτα λιπόντα, σίλφιον ἢ μυῖδα ἢ μύαγρον γενέσθαι. ΜΙ. ἐγὼ μακαρίσαιμι, μὴ ἀνόητον ἄνθρωπον, ὃς νῦν μὲν σίλφιον ἢ μυῖδα ἄμεινον βιοῦται. ὡς γὰρ οὗτος ὑπὸ τῆς λογισμοῦ, ἵνα ἄμεινον ἀπίωμεν. ΑΛ. πρὸς τοῦ Εὐκράτους, ἀ λοιπὸν μὴ ἴδῃ γε ἀνύστακτα μὴ αὐτὴ ἡ θύρα, ὥσπερ ἀσίωμεν. ΜΙ. ἆρα ταῦτα μικρὰν ἔμπροσθεν ἐμὰ λῷ. ΑΛ. ἔτι γὰρ σὺ ὁρᾷς σωθὲν τὸν πλοῦτον; ὁρᾷς γοῦν Εὐκράτους αὐτὸ μὴ ὑπὸ τῆς οἰκέτης, πρόσθεν ἄνθρωπον. ΜΙ. ὁρῶ νὴ Δία καταγελασείων τινὰ, μὴ πασχητιασμὸν, μὴ ἀσιλφίαν ἐκ ἀνθρωπίνων· πλὴν γοῦν καὶ ἐτέρωθι, ὑπὸ τῆς μαγάρου μοιχευομένου καὶ

phonem fœneratorem viſamus. Nam nec is procul hinc habitat. Ipſæ nobis ſuapte ſponte fores patuerunt. GAL. Vides hunc quoque curis inuigilantem, & vſurarum rationes iterantem digitis contortis? cui propemodum relictis his omnibus ſit in ſilpham aut culicem aut muſcam abeundū. MIC. Equidem video miſerum ac vecordem hominem, ne nunc quidem multò meliorem viuere vitam, quàm ſilphæ aut culicis: adeò totus & hic à curis & rationibus eſt extenuatus. Nunc ad alium eamus. GAL. Ad tiam, ſi videtur, Eucratem. Eſt ibi fores per ſe patuêre. Quin introimus? MIC. Paulò antè hæc omnia mea erant. GAL. At etiam nunc tu diuitias ſomnias? Vides igitur Eucratem ipſum quidem à famulo, virum natu grandem? MIC. Video profectò quiddam haudquaquam virile. Porrò

dicta ex parte ipſam item vxorem à coquo conſtuprari. GAL.

πρὸς αὐτόν. ΑΛΚ. τί οὖν ἐθέλεις ἡμῖν ἐκ τούτων γενέσθαι, ὦ Μίκυλλε, πάντα ἔχων τὰ βουλήσεις; Μι. μηδαμῶς, ὦ Ἀλκτρυών, μὴ πρόσθοι ἀγαθοίμην, εἰ βούλοιτό τι ποιῆσαι κακὸν ἢ τοιοῦτόν τι ποιήσαιμι. χαίρειν τὸ χρυσίον, ἢ τὰ λάπυθα. Δύο ὀβολοὶ μοι γένοιντό ποτε μᾶλλον, ἢ διορυχθῆναι πρὸς τῶν οἰκετῶν. ΑΛΚ. ἀλλὰ νῦν ἡμέρα ἐστὶ καὶ ἀμφὶ τὸ μεσημβρινὸς αὐτό, ἀπίωμεν οἴκαδε, παρ' ἡμᾶς. τὰ λοιπὰ ὑμᾶς αὖθις ἐρήσεται, ὦ Μίκυλλε.

ri. GAL. Quid ergo? Nam optaris & horum habere existere, Micylle, cunctáque posse sidere quæ sunt Encretis? MIC. Haud quaquam, galle: imò fame cunis interirem, quàm id genus quippiam patrarem. Valeat aurum & commixta. Duo obeli mihi potiores dimitte sunt, quàm si à domesticis mihi domus perfodiatur. GAL. Sed iam nunc, quandoquidem dies fermè dilaxit, domum ad nos redeamus. Reliqua rursus alias videbis, Micylle.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DIalogus longè festiuissimus, in quo Pythagoræ velut impostorem ac præstigiatorem taxat, tum eius dogma de metempsychosi aut metamorphosi prodigiosa animarum, hoc est, migratione earum in varia corpora, ob quòd à carnium esu abstinebant. De qua re Laërt. lib. 8. & Plutarch. in comm. περὶ ἀνεμψυχώσεως. Hanc superstitionem latenter carpere & suggillare videtur Eurip. in Hippolyto περὶ μετεμψυχώσεως. de nil migratione animarum in varia corpora cùm hominis, tum etiam brutorum. vide vitam Pythagoræ à Diogene Laërtio descriptam. Item Plutarch. in vita Homeri & Ouid. 15. Metam. apud quem sic Pythagoras loquitur:

Morte carent animæ semperq; priora relicta

Sedes,

Sede, nouis domibus viuunt habitantq́; receptæ.
Ipse ego nam memini Troiani tempore belli, &c. Postea Pythagoras factus est; postremò in gallum transmutatus, vt festiuè ludit hîc Lucianus. Stoicorum etiam fastũ ridet, qui alioqui mollissimi vultus, vestiumq́; seueritate, vitæ continentiam præ se ferebant. Peculiariter tamẽ eos notat, qui obtentu sanctimonię fœdam cauponam exercent, speciosisq́; titulis seuero vultu, sapientiæ opinione cultu externo simplicioribus imponunt. Quos Græci eleganter λογμπύρας καὶ λογκαπήλας dicunt. Gellius, æruscatores vocat, qui cibum quæstumq́; ex mendacijs, & id genus officijs ac pręstigijs captent. Hoc genere hominum nostra quoq; ętas nimis differta est. Diuitum ac regum vita quantis sit ærumnis obnoxia, docet: contrà quàm expedita res paupertas hilaris, suaq́; contenta sorte. Introducit Gallum cum hero suo Micyllo sutore cõfabulantẽ, magis ridiculè quàm vllus possit γελωτοποιὸς: sed rursus sapientius, quàm Sorbonicorũ ac Sophistarum vulgus nonnũquam in scholis magno supercilio magnis de nugis disputat. Solent autem vel extremæ sortis homines, aliquando magnifica quædã somniare: quemadmodum hic Micyllus, qui per somnum opulentissimus, experrectus eerdo quispiam erat, Iro pęnè pauperior. Nam somniare, sperandi genus est, inquit Erasmus. Non dissimilem vanæ spei ac cupiditatis imaginem, Theocritus proponit in Piscatore, Eidillio 25. qui somniat se grandem piscem aureum cœpisse, atque ingenti gaudio exanimatum sanctè iurasse, nunquam se amplius dum viueret, piscib. capiendis operam daturum esse, sed de aureo ille pisce quem in somnis cœperat, sumptum facturũ, atq; ita suauiter in ocio & luxu vitam exacturum suam. Manè cum vnà cum somno & aureus ille piscis, & spes ipsa auolasset, neq; esset experrecto ex aurifero illo somno vnde victitaret: nisi & ipse, & vxor ac liberi fame perire vellẽt, vel inuitus, & contrà quàm iurauerat in somnis, ad consuetos labores redire cogitur. Quod autẽ homines magno-

magnopere cupiunt & optant, de eo ſomniant. Vide prouerbium Eraſmi: Quæcunq; in ſomno videntur.

a At te ſceleſtiſſime.] *Exordium ab imprecatione. b* Antelucano morſicat] *Galli cantus importunus nonnunquã eſt. & quoniam nos à lecto excuſcitat, à Græcis (vt Plinius inquit) ἀλεκτρυὼν τῷ ἀλέκειν dictus eſt. c* Titillatq; nam.] *Amplificatio à tempore. d* Gnomon aduentantis diei] id eſt, *horologium. Id fieri docent Phyſici, per umbræ ortum.*

e Quaſi vellus illud.] *Alludit ad fabellam de dracone, pervigili cuſtode aurei velleris. Ouid. in Metamor. f* Here Mycille, equidem.] *Deſenſio per abſolutionẽ, à fine. g* Lucem anteuertiſſem.] *Gallus enim à poëtis dicitur lucis præmuncius ales: & auis lucis, à Martiale hoc verſu:*

Criſtatæq; ſonant vndiq; lucis aues.

h Magis mutus fuero piſcibus.] *Ariſtoteles 2. de Anima adimit omnibus piſcibus vocem, excepto ſcaphro & parua fluuiatili. Veteres aũs quemuis piſcem vocabant idcirco, quòd vocem edere non poſſet. Vnde Plutarchus in Sympoſiacis, & Athenæus, exiſtimant Pythagoricos à piſcibus abſtinuiſſe ob ἀφωνίαν: id eſt, ſilentium, quam Pythagoras docuit. Idem Lucianus in Alcyone: Nam mutæ ſanè quæ in aquis degunt. Eraſmus noſter in lingua: Quin & ipſa linguæ forma facit ad vocem promẽdam: vnde piſces, quoniam linguam habent à terreſtribus animantibus differentem, omnino muti ſunt. i* Per ſomnium diues.] *Simile protulit Cicero in Saluſtium: Vade tu, qui modò ne paternam quidem domum redimere potueris, repentè tanquam ſomnio beatus, hortos pretioſiſſimos, villam Tiburti, & Cæſaris reliquas poſſeſſiones paraueris. Quæquid enim optaris, id ſomniare contigit quibuſlibet, ſicuti Mycillus diuitem ſe ac præpotentem ſomniat. Paſtor quidam apud Theocritum in Ecloga nona:*

ἴχω δή τοι ὄσσ' ἐσ ὀνείρῳ
Φαίνοντ', πολλὰς μὲν ὶς, πολλὰς δ' ἀμαίμακας. id eſt.

Poſſideo quæcunq; ſolent ſub nocte videri
In ſomnis, vim magnam ouiũ, multasq; capellas.

Apud eundem Theocritum Piſcator ſomniat aureum piſcem. Et infimæ ſortis homines, nonnunquam reginarum

amores

longum somniat. *k* Esurias experrectus.] *Solomon in Proverb. cap. 6: Vsquequò piger dormis? quando surges è somno tuo? Paulùlùm dormies, & veniet tibi quasi viator egestas, & paupertas quasi vir armatus.* *l* O prodigiorum.] Τερπικέραυνος, *Iupiter prodigiorum auersor. Sophocles in Oedipo Epicolono vocat malorum depulsorem: ζεῦ ἀλεξίκακε, τίς ποθ' ὁ πρόσθος; id est: Iupiter malorum depulsor, quisnam hic senex? Hesychius ait, τερπικέραυνος Ζεὺς, deos esse signorum ac prodigiorum effectores.* *m* Auersor Iupiter.] *Ab admiratione.*

n Malorum depulsor Hercules.] Ἀλεξίκακος Hercules, *hoc est, expellens mala, post Apollinem etiam dictus est, cuius etiam meminit Hesychius. Quibus monstris terras liberaris, plena sunt omnia.* *o* At tu mihi.] *Nouitatem rei eleuat ab exemplis.* *p* Achillis equus.] *Xanthus Achillis equus concionans apud Homerum Ιλιαδ. τ. in fine: τὸ δ' ἄρ ὑπὸ ζυγὸφιν, ἀείσατο ποδὰς ἀωλος ἵππος, &c.* *q* Mανεῦ χαίρειν φράσας.] *Longum valere iussisset. Rem autem à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longũ valere iubere: sumpta metaphora ab iis, qui discedũt diutiùs abfuturi, seu nunquam redituri. Vsurpat Lucianus in Ioue Tragado. item in Apologia* τοῦτο δὲ τῇ ἀποσυγγράφεσθαι παροιμίᾳ, *interpretatur proverbium his quidem verbis: τὸ γὰρ μανεῦ χαίρειν τὸ μηκέτι φροντεῖν δηλοῖ: id est, hoc dictum longum valere, declarat nobis non amplius curæ futurum. Virgil.*

Et longum formosè vale, vale, inquit Iola.

r Nauis, cui nomen Argo.] *Argo dicitur fuisse prima nauium, in qua Iason cum quinquaginta quatuor heroibus Thessalis nauigauit Colchos, ad rapiendum vellus aureum. Dicta ab eiusdem nominis artifice, qui etiam inter nauigandum eius vestarciendæ curam susceperat. Alij ab ἄργος, quod est velox. Facta est autem arboribus Dodonæ sylvæ Epyri Iouis sacræ, quibus olim oracula reddebantur. Vocales enim fuisse dicuntur. Vnde & Poëtæ finxerunt, hanc nauem fuisse vocalem & loquacem. Seneca:* -ipsáque vocem prodidit Argo. *Ad id Poëta doctissimus respexit, quod Argonauticôn 4. Apollonius scribit, in carina nauis Argus à Pallade lignum fuisse impactũ ex Dodonide fago, quod humana voce fungeretur quan-*

deque. Sic enim ait: αὐτίκα δ' ἄφαρ ἴαχεν αὐδὴν ἀνθρώπῳ ἐοικυῖα φερεσπόνῳ οὐδ' ἧττον οὐ γλαφυρῇ γε νηὶ θέουσα. Propiorem Lycophroni alicubi λάλητρον κίσσαν: i. garrulam nunc capras pascens. Eius interpres: Illa, inquit λαλήτρια ἔχε τὴν αἰγανὸν ἢ τὸ δοδώνιον δρυόν: i. Carinam habebat loquacissimam ex Dodona quercu. Porrò vetus Arati Phænomenon interpres scribit, Danaum ab Aegypto fratre se propiorem, auxilio Mineruam inuocasse, à qua primùm sit compacta nauis, quæ Argo sit appellata, eoq; petierit Danaum Argos. Auctor autem Aeschylus, ab Minerua eadem materiam quandam loquentem naui insertam: quod repetit Iginus quoque. Extat & Antipatri epigramma de nauis quodam fulmine icto, cuius nauis per se, moderante nullo, ad littus delata rem gestam significasset. Nec Argoum, inquit, expetisset carinam: ἀγχέμολον δ' ἂν, ἡ λιγυρὸν μέλπουσα πρὸ πρῴρης, ἀρχὸν δ' ἐπόησεν ἀοιδήν. Reperias & alibi, eius rei mentionem, maximè apud Claudianum de victoria Stilichonis contra Alaricum:

—licet omnia vates
In maius celebrata ferant, ipsamque secandis,
Argois trabibus iactent sudasse Mineruam.
Nec nemoris tantùm vinxisse carentia sensu,
Robora, sed cæso toto Iouis arbore loco
Arbore præsaga tabulas animasse loquaces.

s Dodonæa sylua.] *Dodona ciuitas Chaoniæ, Epiri regionis, à qua non longè nemus erat querneum Iouis sacrum, in quo & templum Iouis sacrum, oraculum habens, quod à fagi & quercubus vocalibus reddi, figmentis traditerunt mortalibus.*

t Mercurij sim assessor.] *Poëtæ Mercurio ideò Gallum assessorem faciunt, quòd literati & negociatores vigilare bene necesse:*

Nec totam somno fas est consumere noctem.

u Loquacissimi.] Λογιώτατος Ἑρμῆς, i. *sapientissimus, seu loquax Mercurius: sic & Athenis & vocatus & cultus, cuius Demosthenes meminit in oratione Neæra: si ea legitima sit, vt Harpocration scribit.* *x* Deorumq; omnium facund.] *Mercurius est sermonis auctor, & eloquentiæ Deus. Martialis lib. 3:*

Cyllenes cœliq́ue decus, facunde minister.

Item Lucianus in apologia Pro mercede conductis: Eloquentiæ præsi-

præsidi Mercurio sacrificabo. γ Quempiam fuisse Gallum.] *Gallus adolescens in auē conuersus. Rhodiginus lib. 16. cap. 13.* ϛ Cùm Venerem adiret Mars.] *Martis & Veneris adulterium à Sole deprehēsum, vide apud Ouid. lib. 4. Met. eiusq; verba Bolliginus sic contraxit:*

Leucothæ post hanc Solis narrabat amores;
Qui tua vulgârat Martia stupra Venus:
Aurea tunc vobis ponuntur retia iunctis:
Et fuit hæc cunctis fabula nota deis.

A Solem exorientem.] *Prisci noctis deliquium & accessum diei, galli cantu metiebātur, gnomonibus horarijs nondum repertis. Gallus autem tribus interuallis canit, prænuncians diem. Qua de re Plinius lib. 10. cap. 21. Et hi nostri vigiles nocturni, quos excitandis in opera mortalibus, rumpendoque somno natura genuit, horum sidera, & ignes distinguūt horas inserdiu tantū. cum Sole eunt cubitum: quartaq; castrensi vigilia, ad curas laboremque reuocant. Nec Solis ortum incautis sinunt obrepere, diemque venientem nunciant cantu: ipsum verò cantum plausu laterum. Hactenus Plinius. Cur autem id accidat gallis, Democritus apud Ciceronem de Diuinationibus, concoctionem esse in causa putat, quòd id temporis cibus à pectore depulsus, in omne corpus digeritur. Huic autem animanti venter mirificè calidus, ita vt omnia statim concoquat. Poëtæ ad hanc Luciani fabulam referunt. Ausonius:*

—ter clara instantis Eoi
Signa canit, serus deprensō Marte satelles.

Martialis:

Christaq; sonant vndique lucis aues.

Lucretius libro 4. scitè & eleganter naturam huius auis describit, & Politianus in suo Ruffico:

Quin etiam Gallum (*inquit Lucret.*) noctem explaudentibus alis
Auroram clarâ consuetum voce vocare, &c.

Noctem explaudentib. alis. i. alis noctem cū sonitu, & veluti ap plausu excutientib. atq; exturbantibus. Videntur enim galli alę noctem suo complosu, vel suarum alarū ad latera appulsu exigere & expellere. B Mnesarchida.] *Mnesarchi annulorum*

sculptoris filio, de quo Diog. Laërtius. C Qui inficiatur.] *De disciplina Pythagorica, siue eius dogmatibus & symbolis, Gellius lib. 1. cap. 9. item lib. 4. cap. 11. Et Erasmus noster copiosissimè in Chiliadibus. Ouid. lib. 15. Met.* D Carnes gustarent.] *Seneca 19. Epistola ait, Pythagoram ab Hannibale è carnibus.* E Ne intra quinquennium.] *Idem Lucianus in Dialogo βίων πρᾶσις quinquennale silentium Pythagoreorum inter sui incessit.* F Euphorbus.] *Nobilis Troianus Ilioneo in bello à Menelao occisus, cuius animam Pythagoras in se immigrasse affirmabat. Ouid. lib. 15. Metam.* G Tanagræus.] *A Tanagra Bœotiæ Mediterraneæ vrbe, de qua Ptolomæus lib. 3. cap. 5. Plinius lib. 10. cap. 2.* H Alterum quicem.] *Tacitè notat Pythagoræ vanitatem, vt quo sibi ipsi repugnaret.* I Natura.] *Occasio totius disputationis.* K Nouum quendam.] *De ratione somniorum digressiuncula ex Homero.* L Limen septa transilit.] *De somnio, cuius finis cùm sit somnus, non etiam vigilanti duraret. Vide Erasmum nostrum in prouerbio, Vltra sepia transilire.* M Atqui duas.] *Homerus ait ver.*

Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων.

Quem locum expressit Virgilius in fine 6. Aeneid.

Sunt geminæ somni portæ, quarum altera fertur,
Cornea, —&c.

Si quis plura de geminis somni portis præter ea quæ Seruius ibi annotauit, legat Macrobium & Porphyrium philosophum. Item Ouid. 11. Metam. N Captus oculis.] *Vbi Homerus natum fortitus est, quum prius Meles igenes diceretur, à Melete fluuium natus esset, Cumæi namq; & Iones caprum oculi quoque appellant, quod ὄμφος, i. ἰτέαν ducibile cyatus. Hinc captus oculis fit dictus, & cæcutiens Meonides, à Marmore lib. 2. de nuptiis Philologiæ.* O Mihi verò.] *Commendat sententiam à materia, cui subiecta.* P Midæ.] *Midæ Phrygiæ tyranni immensæ opes fabulis complurimis & adagiis locum fecere. Huic Pan primus auribus asininis addidisse dicitur. Erasmus prouerbiorum lib. 33. Hodie asinus Midæ dicuntur.* Q Pindarus.] *In Olympia Hieroni Syracusano canit, Vide 1. Olympia ni aqua. Aurum excellit in sacrorum diuitiis, sicut ex illius fastis notæ.* R Lotum.] *Lauabant veteres & verbenis*

ante

nte cœnam, referente Homero Iliad. ν. S Ambrosia.] Frequens noctis epitheton apud Homerum. T Credebam mo-lestum.] Narratio continens descriptionem cœnæ Eucratis, & ansam somnij. V Litera.] Pro linea gnomonem horologij intelligis. prisci enim lineis & vmbris horas distinguebant. Omnes qui vocabant ad cœnam, designabant ad quam vmbram horarij vellent adesse conuiuas: istidem qui vocabantur, ne venirent ante tempus, rogabant ad quotam lineam esset veniendum. X Ferebatur.] Notat obiter & Stoicorum mores, quicunque inuitos esse voluere, interim nihil non appetunt. Y Lupus frustra hians.] Aiunt enim, lupum prædæ inhiantem rictu latè diducto accurrere: qua si frustretur, obambulare hiantem. Vnde natum prouerbium, Lupus hiat: quod dicebatur, si quis re multùm sperata, multumq; appetita frustratus discederet. Dionysius Sophista in epistola quapiam: Num inscius in proverbium incidi, factusque sum lupus frustra hians? Vide Erasmum in Chiliadib. Z Deinceps cœnabamus.] Stoicorum inepta doctrina & conuersatio. a Duę negationes.] Caius de verborum significationibus: Duobus negatiuis verbis quasi permittit lex magis, quàm prohibuit: idque etiam Seruius animadvertit. Grammatici etiam fatentur duas negationes affirmatiuam inducere. β Porrò ipse.] Quæ in diuitibus speciosa ac beata habeantur vulgò. γ Adcóne ea auri.] Auri encomium. efficaxque hæc prior collationis pars, quæ diuitias commendat. δ Homerus Gratijs similes.] Homerus Iliad. ρ. in cæde Euphorbi:

αὖμα οἱ ἀθανάτῃσι κόμαι κεχρισμένον ὄμβρῳ.

id est, sanguine irrigatæ comæ Gratijs similes. Quam ob causam ἠϋκόμου & à Τρεζῆνε nuncupatur, vt qui solitus fuerit auri ramenta implicare cirrato capillitio. ε Neque isthuc.] Amplificatio ab exemplo Iouis. ζ Saturno Rheáque progenitus, cùm Argolicam illam puellam.] Iupiter Danaës, Acrisij regis Argiuorum filiæ, in turri à patre inclusæ, vigilibus custodiæ amore captus, in imbrem aureum conuersus corrupit. De hac fabula Ouidius libro 6. Metam. Horatius 3. Carminum, Ode 16. η Iam verò.] Ab effectu & vsu. θ Saturnalibus.] Saturno dicatis, quibus seruis discum-

bentibus Romani inseruiebant, feriatis interim ab opere ipsum diem, quibus exactis ad solitas operas reuocabantur. Saturnalium meminit Athenæus lib. 14. Macrobius cap. 1. lib. 1.

ι Noui Simonē,] Proxeno exēplo vicinū Simonis. κ Coccyzabam.] Coccycis proprium est, gallorum accidere. λ Simonides.] Simonidis Cyi senectus in Macrobij habetur, cuius etiam meminit Pausanias. μ Non secus atque celsus ille poëticus.] Id est, poëticum Veneris cingulum. Est autem celsus Veneris cingulum, efficax ad illecebras amoris & amorem, quo illa dicitur Martem sibi conciliare. Hunc τὸν κυνεγίδον καὶ ἱμερόεντα habere dicimur, qui nemini resistat quamlibet in amorem sui pellicuus. Sumptum est autem ex Homero Iliad. ξ. Quo loco Iuno concubitura cum suo Ioue, Venerem adit, atque ab ea cingulum gratiarum & amorum expiliatorem commodato petit. Ab hoc & nostri inceptum deduxere. Sic verò vocatus cestus, velut παρὰ μέρος, id est, impetus, seu διαφερομένος, quòd vim variam habet & colligandi & constringendi. Meminerunt huius Theocritus in Adonidis epitaphio, & Martialis multis in locis. ν A' Poëtis.] A testimonio Poëtarum, Euripidis in primis. ξ Quoniam tu.] Hic pauperum & mediocrium in vita humana conditionem esse optimam & tranquillissimam, multis ostenditur. ο Per lotem.] Propositio alterius partis collationis. π Hoc tantum.] Transitio. ρ Quemadmodum nidio.] Series mutationum Pythagoræ, pertinens ad fidem faciendam sequentibus. σ Sed ego.] Micylli mutuamur, per digressiunculam. τ Tu formica fueras.] Formicas habere animum ex cauernis egerere, adseris Plinius libro 11. capite 30.

υ A' Menelao necat'.] Homerus in principio Il. φ Domum.] Corpus animæ domicilium intelligit. χ Ea quæ ad Troiam gesta sunt.] Troiani belli historiam veram nusquam apud Homerum, vestigia plurima sunt. Dion Prusæus in libro de Troia non capta: Quidam, inquit, inter quos est Ar. Tenedius, scribunt Ilium nunquam fuisse captū à Græcis. Ephorus quoque libro 3. affirmat, à prima Olympiadis tempore Græcam tantùm historiam creditam, cùm inquit: Ante hoc, ut cuique visum est, diuersas sententias tulerunt. Mihi videntur longè ea-

sunt

fuad ſenſiſſe D. Auguſtinum cùm ſæpè aliàs, tũ maximè lib. 1. Ciuitatis diuinæ, cap. 2. Circumferuntur hodie Dictys Cretenſis de bello Troiano ac reditu Græcorum, volumina ſex. Extat Dares Phrygij de excidio Troiæ liber. Extat & Ilias, nobile opus Homeri, quo Troiæ captæ hiſtoriam libris 24. explicat, cùm Virgilius duodecim libris complexus ſit, quod ex vtroque opere viſum eſt decerpere. ψ In Bactris.] *Bactra Scythiæ prouincia vltra Aſſyriam, à flumine Bactro cognominata, in qua ciuitas eiuſdem nominis, metropolis Scythiæ.* ω Cæterum ego.] *Alia digreſſio de rebus Troianis & Homero.* A Cygno pregnatam.] *Tradunt Ledam Teſtij filiam, à Ioue in cygnũ conuerſo, ad Eurotam amnem compreſſam. Quo compreſſa grauida, peperit Pollucem & Helenam: ex Tyndareo verò, Caſtorem & Clytemnæſtram, quæ poſtea Agamemnoni nupſit. Fabulantur eam ex Ioue ouum peperiſſe, vnde prognatos Caſtorem, Pollucem & Helenam. Hyginus ſecus fabulam refert. Paulò diuerſiùs in commentarijs Iſacius Tzetzes, quos ſcripſit in Caſſandram Lycophronis.* B Patroclum.] *Iliad. 16. in fine.* Γ Illud in.] *Redit ad propoſitum, & Pythagoram taciè perſtringit, vt ſophiſtam & præſtigiatorem, qui & quæ docuit, imponendi cauſa docuerit, & in quæ tranſmutatum ſe dixit, ab ijs natura quoq; repugnárit.* Δ Ori & Iſidis.] *Monumenta literarum Hieroglyphicarum: ſic enim vocantur ænigmaticæ ſculpturæ, quarum priſcis ſeculis multus fuit vſus, potiſſimùm apud Aegyptios, Vates & Theologos, qui nefas eſſe ducebant ſapientiæ myſteria literis omnibus vulgo profano prodere, quemadmodum nos facimus: ſed quid cognitu dignum indicaſſent, id animantium rerumque variarum expreſſis figuris, ita repræſentabant, vt non cuiuſuis ſtatim eſſet cognoſcere verum, ſi ſingularum rerum proprietas, ſi peculiaris cuiuſque animantis vis ac natura cognita, penitusque perſpecta fuiſſet, in demùm collatis eorum ſymbolorum conieſturis, ænigma ſententiæ deprehendebat. Ori Aegyptij extant duo ſuper huiuſmodi ſymbolis libri. librorum Iſidis meminit Plato libro ſecundo de Legibus.* E Crotoniatæ.] *Populi Italiæ Tarentinis vicini, Pythagoræ omnes addicti, Metapontici quoq;.* Z Aſpaſia.] *Miletia à Pericle in matrimonio accepta,*

cepta, cùm esset captiua, causa fuit Samij belli & Peloponnesiaci. Plutarchus in Pericle: & Aristophanes in Ἀχαρνεῦσι.

H Siquidem inter.] *Ridiculum ab absurdo.* Θ Ita quidem.] *Defensio absurdæ ab exemplis.* I Teiresias.] *Rex Thebanus & augur. Cic. lib. 5. Tuscul. Ouid. lib. 3. Metam. de quo idem Lucianus in dialogo Menippi & Tiresiæ, vbi plura annotauimus.* K Elati proles Cæneus.] *A Neptuno vtinam elegantissima puella fuisse creditur. Eius formæ Neptunum captus, pro concubitu dedit vt in virum mutaretur, & ferro vulnerari nõ posset. Imperabat Lapithis, quos quũ per basilium suã per syluam & deorum contemptum inrare cepisset, iratus Iupiter pugnantem cum Centauris arboris stipite oppressit. Mutatum in auem mutatus dicitur ab Ouid. lib. Metam. 12. Mauo vsi, in priorem sexum redijsse 6. Aeneid.*

It comes & iuuenis quondã, nunc fœmina Cæneus,
Rursus & in veterem fato reuoluta figuram.

A Age igitur.] *Digressio in quæstionem ascensus.* M Cratetem.] *Philosophum Cynicæ sectæ studiosum, Thebanum.* N Deinde rex.] *Redit ad disputationẽ de diuitijs, & quanta eadem incommoda iuncta habent: efficit hæc altera exhortationis pars.* Ξ Te quidem non magnoperè.] *Quæ bonis temporibus diuitem excruciẽt: & contrà, quæ pauperem quidem temporibus commoda sequantur.* O Tu interim.] *Aristæus.* Π Rursum pacis.] *Quæ pacis temporibus.* P At tu censor.] *Aristæus.* Σ Quòd si quando.] *Quæ cura valetudinem.* T Longum plorare.] *Μακρὸν ἐστιν ἐν προοιμίοις ἀπιέναι, vt plorare iubeamus, quos consecrauerunt. Quidam inde natum existimant, quòd Scythæ Dario regi nihil aliud responderint, quàm μακρὸν, id est, vt plorares. Idem Lucianus in Tragopodagra: τὸ μακρὸν οἰμώζειν λέγει: id est, Sat omnibus illis mihi misi plorare impero. vbi quædã annotauimus.*

Y Icarii in morem.] *Alludit ad historicam fabulam Dædali, qui sibi ac filio suo fabricatis alis, in Siciliam fugit. Icarus pennis defluentibus, in pelagus concidit, atque loco nomen dedit. De quibus Virgil. 6. Aeneid. & Ouid. lib. 8. Met.* Φ Nempe vbi Crœsus.] *Amplificat exemplis.* Ξ Dionysius abdicatus.] *Dionysij Siculi tyranni, ac Syracusanorum ducis fu-*

rent

tamen refertur à Iustino lib. 21. Mortuo enim superiori Dionysio illius patre, à militibus subſtituitur, verùm cum tyrannidem ſæuius Syracuſis exerceret, coactus eſt imperium relinquere & Corinthum profectus, in omniáq; vita lapſus, tandem ludimagiſter factus eſt, vt omnino abſque imperio non eſſet. Hinc Plutarchus ait, regiam Dionyſij pulueruleutam fuiſſe, propter eorum multitudinem, qui Geometricas in puluere figuras deſcribebant. Fuit enim eruditus, vtpote Platonis auditor olim. Interrogatus iam exul, quid ei philoſophia profuiſſet? reſpondit: Vt aequo animo ferrem talem fortunæ mutationem. Huius vitam ex Hiſtoricis petendam relinquimus. ✝ Ne mihi in memoriam.] *Hæc lenum quæ primatis ac ciuibus accidunt: iam videntur, quæ magnatibus ac regibus.* Ω At mei ipſius miſereſcebat.] *Amplificatio à collatione.* aa Prægrandibus illis Coloſſis.] *Coloſſis prægrandibus ſimiles reges eſſe affirmat: quorum ſi ſtrepitum & apparatum inſpicias, nihil felicius, nihil deorum vitæ ſimilius: ſin curas, ſuſpiciones, odia contemplere, quibus intus diſcruciantur, nihil calamitoſius. Coloſſi autem dicuntur, vaſta prodigioſáq; magnitudinis ſtatuæ, quarum aliquot reſeruntur apud Plinium. vs enim impendiò delectabantur Romani olim. Hinc alibi & hic prouerbialis hyperbole apud Lucianum, Coloſſi magnitudine.* bb Phidias.] *De iſtis tribus ſtatuarijs inſignibus multa alibi annotauimus.*

cc Intra Coloſſum.] *Quorum Coloſſi foris multo nitebant ebore, multo fulgebant auro, varijſq; coloribus arridebant. Præterea Iouis aut Neptuni repræſentabant imaginem, fulmen aut tridentem dextra tenentes, vt planè numen aliquod eſſe videretur, cùm intus nihil apparuet præter picem, aranеas, & id genus ſordes.* dd Ne per ſomnium quidem.] *Græcis prouerbialiter dictum eſt, pro eo quod eſt, nulla ratione, nullo tempore. Idem de Mercede conductis: Ne per ſomnium quidem vnquam albo pane ſatiatus eſt. Rurſus de Electro: Porrò ſuauiter cantes, & eo modo quo tu prædicabas, ne per ſomnium quidem audiuimus.* ee Quippe nec Atridem.] *Homerus Iliad. a. in principio, cùm Agamemnonē ceteris Achiuis dormientibus ſolum vigilantem facit.* ff Adde quòd Lydum illum.] *Græcum intelligit Lydorū regem, quem filium habuiſſe Athym*

tamine, nutum, præter alios commemorat Solinus capite 7. Nutus dicitur *quòd Græcè* κατὰ τὸ νεύειν *est, quod proprie significat* nutare, *vt vertit Erasmus, accipitur etiam* εἰς τὸ βραδυπορεῖν *vbi explicat, id est, pro eo cui auditus est vitiatus, hoc est, surdo: propterea quòd qui (vt Physici tradunt) natura surdi, eadem & muti fiunt oportet.* ll Ad aurem communicans.] *In aurē dicere vel hodie, inquit Erasmus, vulgò dicitur, pro eo quod est clanculum & secretò cōmittere. Translatum ab iis, qui propiùs admoti ad aurem insusurrant quæ nolunt ab aliis audiri.* mm *Idem vsus est* De non facilè credendis delationibus. nn Aberret similion.] *epilixon vocitat est fusorium, quo cerium excolitur. Vtitur etiam vocabulo hoc Erasmus in Parabolarum suæ Similium libro.* oo Deinde vbi conciderint.] *Alia collatio historionum.* pp Quo ad Cecropes.] *De Cecrope Athaniensium rege, à quo Athenienses Cecropidæ dicti.* qq Aut Sisyphi.] *De Sisypho latrocinijs Atticam infestante, & de Telepho, qui ob eadem auunculorum in Mysiam fugit, nobis alibi dictum est.* rr Istum quem nunc suscitas.] *Pythagoras, cuius animæ fingitur subinde mutato domicilio, per omnia virorum ac mulierum, bipedum & quadrupedum corpora fuisse peregrinata, fatetur hic, se longè suauius vixisse quam esset rana, quàm cùm esset rex.* ss Illud autem.] *Conclusio.* tt At ego te.] *Iam & exemplis probat quæ dixit hactenus.* vv Vides illum.] *Efficto domino cogitabundo, & curiosum supputante.* xx Mirum ni curis.] *Amare hominum hypothesi. Sic Horatius primo Sermonum:*

Queis humana sibi doleat natura negatis,
An vigilare metu exanimem noctesq; diesque
Formidare malos, fures, incendia, seruos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuuat, &c.

Item Iuuenalis:

-parcus homo rerum tutela suarum,
Certa magis quàm si fortuna seruet eosdem,
Hesperidum serpens —. *Idem:*
Tantis parta malis cura maiore, metuq;
Seruatur: misera est magni custodia census. yy Vides hunc cutis vigilantem.] *Similimum his Tantalo, hoc*

est,

est, auaritissimis hominibus, & animo inquietissimis, facit Plautus suum Euclionem. ss Vides Eucrates.] *Honesta admodum præcisio in re valde turpi. Significat autem masculam Venerem. Exaggerat eam turpitudinem ab ætate. Cùm enim (vt Cicero inquit) libido omni ætati turpis sit, tum senectuti turpissima est. Huius Eucratis diuitis habetur Dialogus Plutonis & Mercurij.*

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕ-ΝΟΣ ἢ Δικαστήρια. BIS ACCVSATVS, seu Fora.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ET hic Dialogus maxima ex parte contra philosophos, idque nominatim etiam institutus est. Introducit enim iudicio inter se contendentes, primò Academiam & ebrietatem pro Polemone philosopho, actione fugæ, quòd is cùm antea per omnem ætatem ebrietati ac crapulæ deditus fuisset, audito fortè quodam Xenocrate, subitò relictis priore vita ac habitu, ad frugem redierit, ac philosophari cœperit. Secundò, Stoam & voluptatem pro Dionysio Heraclensi; iniuriarum, quoniam hic ab initio Stoicam professionem secutus, mox cum morbo quodã correptus, ἀπαθείαν istam quam Stoici docent, cum corpore ac valetudinis affectione pugnare videret, eamque præstare non posset, ad Epicureos defecerat. Tertiò mollicié & virtutem pro Aristippo, consimili actione. Nam & hic cùm ab initio Socratis auditor & virtutis sectator extitisset, postea voluptatem vt finem bonorum asserere cœpit. Quartò mensariam Diogeni Cynico actionem fugæ intendẽtem, quoniam hic cùm à principio quæstum patris secutus, pro mensario sese gessisset, postea cùm ob adulteratam monetam solum vertere coactus fuisset, Athenas venit, & philosophiam sectari cœpit.

Quintò

Quintò pictoriam artem, Pythonem vt desertorem accusantē, quòd ab initio pictor fuerat, postea autem relicta ea arte ad philosophiam sese contulerat. Videtur autem velle Lucianus ostendere & quàm ipsi homines abiecti ac viles, quidam autē etiam perditi per se fuerint, qui apud alios de virtute ac summis rebus philosophari, & foris sapiētię titulo gloriari solin sint & quàm à malis, interdum etiam turpibus principijs & causis, ad tantarum rerum professionem profluxerint, cùm alium videlicet ex ebrio subitò Academicum factum, alium ex impostore Cynicum, alium autem etiam ex propria affectione bonorum finem & virtutis naturam æstimasse ostendit. Postremò aūt & se ipsum à Rhetorica & à Dialogo reū fieri fingit: ab illa, quòd ea à qua plurimum adiutus & nobilitatus fuerat, desserta, ad Dialogum transierit: ab hoc autem, quòd veterem eius characterem & modum egressus, iocosa & comica argumenta, contra vetus Platonis exemplum, tractare cœperit. Quo iterum videtur & studiorū eorum & instituti rationem quandam exponere voluisse, & pariter illis respondere quoque, qui ob scribendi genus, & dictionis nouitatem, ipsum fortassis notabil corripuerant, quemadmodum & suprà in Prometheo fecit. Ab exordio autem longam querelam Iouis de curis & officijs deorum præmittit, qua occasionem instituto dramati quæsiit, & quasi quandam viam ad futuram actionem sternit. Deinde & alteram Iustitiæ, quæ se in terras iterū à Ioue ad præsidendū iudicijs videlicet demitti grauatur. Vbi in genere quoq; philosophorum initia siue creationes, & contentiosas atq; clamosas disputationes persequitur, adhibita ad hoc Panos persona, vtpote liberioris dei. & ipsam rem, vt est, παχυμερέστερον etiam narrantis. Titulus alter abeo qui bis, hoc est, à Rhetorica, & à Dialogo accusatur, sumptus est, alter à toto argumento.

ΣΗΜΟΣ,

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Δεκτης, Παιδὸς, Ἀθωνίου, Ἀλλα καὶ Ἀλλα, Ἀκαδημίας, Στοᾶς, Ἀρετῆς, Τρυφῆς, Διογένους, Ῥητορικῆς, Σύρου καὶ Διαλόγου.

IVPITER, MERcurius, Inſtitia, Pan, Athenienſis, Alius & Alius, Academia, Stoa, Epicurus, Virtus, Mollicies, Diogenes, Rhetorica, Syrus, Dialogus.

Ἀλλ' ἴσως, βέλτιον, ὅτοσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς θεοῖς εἶναι φασὶν ἄνω τοῖς θεοῖς. ἃ γοῦν ἤκουσαν, ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα πάσχομεν, οὐκ ἂν ἡμᾶς τοῦ νικτάρος καὶ τῆς ἀμβροσίας μακαρίσαι, ὁμόσε ἰσχύσαντες, ἀνδρὶ τυφλῷ καὶ γόητι, μάκαρας ἀποδοῦναι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ δικαιοῦντα, ὃς οὐδὲ τὰ ἐν τῇ γῇ καθορᾶν ἐδύνατο. αὐτίκα γοῦν τοι ὁ μὲν ἥλιος οὗτος ζευξάμενος τὸ ἅρμα, περιέρχεται τὸν οὐρανὸν μίαν ἡμέραν, πῦρ ἐνδύνων, καὶ τῶν ἀκτίνων ἀποσείσασθαι, εἰ δέοι, μηχανώμενος τὸ οὖς, φασὶ, σχολῆς ἄγων.

T malè pereant, quicunque philoſophorum apud ſolos deos felicitatem eſſe dicunt. Quòd ſi igitur noſſent quàm multa nos hominum cauſa patiamur, haudquaquam nos ob nectar aut ambroſiam beatos prædicarent, [a] Homero vim delicet credentes, homini cæco, & præſtigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis gerantur, exponenti: cùm ipſe ne illa quidem quæ in terris fiunt, aſpicere potuerit. Iam primum certè Sol quidem hic [b] iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, induuis igne, & reſplendes radijs, ne tantum quidem oci habens, quantum ad ſcalpendam aurem, ceu dici ſolet, ſufficiat.

Nam

ἢν γάρ τι καὶ ὀλίγον λάθῃ θαυμάσας λάθῃ, ἐφωτιάσας ὦ οἱ ἵπποι, καὶ τὰς ὁδοῦ παραπαπόμενοι, καταφλέγουσι τὰ πάντα. ἡ σελήνη δὲ, ἄγρυπνος καὶ αὐτὴ συνέρχεται, φαίνουσα τοῖς λαμβάνουσι, καὶ τοῖς ἀνοίξασι ἀπὸ τῶν θύρων ἀκροατηρίου. ὁ Ἀπόλλων τι αὖ, κωμικόν τινα καὶ γελοῖον ἐπιτηδεύων, ὀλίγου δεῖν τὰ ὅπλα ἐκπυκάσωται, πρὸς τῶν ἐνοχλουμένων καὶ χάριν ἔχειν μου τινές. καὶ ἔστι μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς ἀναγκαῖον ἅπαν ὀλίγου δεῖν ἐς Κολοφῶνα δῦναι, κἀκεῖθεν ἐς Ἔφεσον μεταβαίνειν, καὶ θρομαῖος αὖθις ἐπὶ τὸν Κλάριον, ἔπειτα ἐς Δίδυμα, ἢ ἐς Βραγχίδας. καὶ ὅλως, ἵνα ἂν ὁ προφήτης, πιὼν ἐκ τοῦ ἱεροῦ νάματος, καὶ μασησάμενος τῆς δάφνης, καὶ τὸν τρίποδα διασασάμενος, κινήσῃ παρῶν, ἄσυλον μὲν αὐτὸν μένειν ἀνάγκη, πρόθυμον δὲ καὶ ἕτοιμον ἐπιδημεῖν. καὶ ἐπειδὰν ἐκεῖνος ἐκπνεύσῃ, ἐπὶ τὸν ἕτερον ἐλθεῖν, καὶ τὸν τρίτον, καὶ τὸν τέταρτον, καὶ τὸν πέμπτον, καὶ τὸν ἕκτον, καὶ τὸν ἑβδομον, καὶ τὸν ὄγδοον, καὶ τὸν ἔνατον, καὶ τὸν δέκατον, καὶ τὸν ἑνδέκατον, καὶ τὸν δωδέκατον, καὶ τὸν τρισκαιδέκατον, καὶ τὸν τεσσαρεσκαιδέκατον, καὶ τὸν πεντεκαιδέκατον, καὶ τὸν ἑκκαιδέκατον, καὶ τὸν ἑπτακαιδέκατον, καὶ τὸν ὀκτωκαιδέκατον, καὶ τὸν ἐννεακαιδέκατον, καὶ τὸν εἰκοστόν.

Nam si vel paululum cessauerit insciens, arreptis habenis equi, & à via vniuersè cuncta, omnia miserè incendijs solent. Luna autem insomnis & ipsa circumit, & lumen exhibens ijs qui nocturnis comessationibus atque lasciuijs indulgent, quique præter tempus à cœnis domum redeunt. Rursus autem & Apollo negotiosam quandam artem professus, parùm abest quin totis obsurdescat auribus, tanta illi multitudine quotidie obstrepente, atque molestante. Ac nunc quidem in Delphis illi esse necesse est, paulò autem pòst Colophonem currendo petit. Inde & Xanthum transit, & cursa postea in Clarum abit, deinde verò etiam in Delum, vel ad Brãchidas. Et in summa, vbicunque sacerdos oraculorum interpres, posiquam de sacro lauacro biberit, & laurum commanderit, ac tripodem impulerit, adesse iubet, impigrum ac strenuum quemprimùm assistere necesse est, commi-

cientem

σω, σοὶ ἁρόντα τοὺς χρησμούς, ἢ οἴχεσθαι οἱ τὴν δόξαν τῆς τέχνης ταύτης· ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὁπόσα ἐπὶ πάσῃ τῇ μαντικῇ ἐπιτηδεύονται ἀνθρωποι, ἄφνω ἀρχὴν, μὴ χιλόνας ἐς αὐτὸ ἴψοντες, ὅτι ἀ μὴ τὴν ῥῖνα ὀξὺν ἔχῃ, κἄν ἀπόλοιτο αὐτοῦ ὁ Λυδὸς καταχυθείς. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς, ἐπὰν τῶν νοσούντων ἐπέχηται, ὁρᾷ τι λαβὰ, δίγλυφόν τι ἀνθρώπων, ἐπ' ἀποθεραπεί τι συμφορᾶς, Λυδίας καρπώσεται λύπας. τί γὰρ ἄρ, ὅς τοὺς ἀνίμους φυτεροτεμοῦντας λύει, καὶ παραπίμπουσι τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς πεμφθεῖσιν ἐπικινδυνοῦσι, ἢ τὸν ὕπνον, ἐπὶ πάντας πτόμενον, ἢ ὄνειρον, μετὰ τοῦ ὕπνου διαπεπταμένους, καὶ ἀφυπνώσοντας; πάντα γὰρ ταῦτα ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ ποιοῦσι, καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ γῆς βίον ἑκάστοις συμπλεύσει. καί τοι τὰ μὲν ἄλλων μίτεα

ficutem oracula, vel intercidere artis huius gloriam ſibi pati. [d] Nolo enim dicere quàm multa experienda artis, & probandorum vaticiniorum cauſa, inſidioſè quidam contra ipſum machinantur, dum carnes agninas teſtudinesq; vno & eodem vaſe cocias illi apponunt: vt miſi naſum acrem & acutum haberet, abyſſet eo etiam deriſo Lydus ille. Nam Aeſculapius quidem, cùm ab ægrotantibus quotidie vexetur, & tuetur graue, & tractat iniucunda, alienisq; ex malis proprias ſibi cõtrahit moleſtias. Quid enim Ventos dicam plantas fouentes, & promouentes nauigia, ijsque qui frumenta ventilant, ac paleas ſecernunt, aſpirantes? [e] Aut Somnum, ad omnes volantem? aut etiam Inſomnium vnà cum Somno pernoctãs, ac veluti interpretem quendam illius ſe gerens? Omnia enim hæc humanitate ac beneuolentia quadam erga mortales dij operantur, & ad vitam in terris agendam ſingulis cõtribuunt. Ac cæterorum quidem negotia adhuc mediocria.

φια· ἐγὼ δ' αὐτὸς, ὁ πάντων βασιλεὺς καὶ πατὴρ, ὅτι μὲν ἀνδίας ἀνέχομαι, ὅσα δὲ πράγματα ἔχω, πρὸς τοσούτοις φροντίδας διηρημένα; ἢ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ἡμῖν συνδιαπράττουσι τῆς ἀρχῆς, ἵνα μὴ βλακεύσωσιν ἐν αὐτοῖς· ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυρία ἄττα πράττειν, καὶ σχολὴν ἀφιέμενα ὑπὸ πλήθους τῶν δι' ἐμοῦ πραττομένων. ἐγὼ γὰρ μόνον τὰ μεγάλα ταῦτα τῆς διοικήσεως, βιτοὺς καὶ χαλάζας, καὶ πνεύματα καὶ ἀστραπὰς αὐτὸς οἷα πυρφορούμενος, καὶ ἀγρυπνήσας νύκτωρ, τῶν ἐπὶ μέρους φροντίδων ἀπαλλαγείς, ἀναπαύομαι μὲν δὴ καὶ ταῦτα μὴ ποιῶν, ἀρβιλίκειν δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ χρόνον ἀπαντᾶσόν, καὶ πάντα ἐπισκοπῶν, ὥσπερ τὸν ἐν τῇ Νιμέᾳ βουκόλον, ὃν ἐλίσσονται, ὃν ἐπιορκοῦσι, ὃν θύουσι· ἄν τις ἴσως, πόθεν ἐμοὶ, καὶ ὁ λαὸς

cria. Ego verò ipse, omnium ille rex ac pater, quàm multas molestias sustineo! quàm multa autem negocia habeo, tot ac tantis curis distractus! Cui principiò quidem necesse est cæterorum deorum opera inspicere, quicunque aliquid commune in administrando imperio mecum agunt, ne defides sint, & ad res obeundas torpescant: deinde verò frequentes ac per me ipsum innumerabilia quædam peragere, eáque quæ propè incomprehensibilia & inaccessa sunt præ tenuitate sua. Non enim solùm generalibus illis administrationibus, pluuijs nimbis, grandinibus, ventis & fulguribus administrandis occupatus quiescere unà licet, sed oportet me & hæc quidem facere: & prorsùs autem aspicere eodem tempore in omnes partes, omnéque contemplari, nec jam ut ab illo in Nemea bubulco, quem

juramus, peierantes, sacrificantes, si quis libauit, undè ad eos ac fumus

τοὺς ἀνέρχεσθαι, τὸν καπνὸν ἢ
πλεῖν ἰκάνειν· καὶ τὸ πάν-
των ἀπερισπούδαστον, ὑφ' ἑνὸς
ἕκαστον ἡμῶν τῶν Ὀλυμπίᾳ, καὶ
κατόμβης παρεῖναι, καὶ ἐν Βα-
βυλῶνι, τοὺς πολεμιωτάτους ἀλ-
λήλοις ὁρᾶν, καὶ ἐν Γέταις χα-
λάζῃ, καὶ ἐν Αἰθιόψιν ἀνα-
χεῖσθαι. τὸ δὲ μεμψίμοιρον
ἐκεῖνο οὕτω ἀφυγιάσαι ῥᾴδιον,
ἀλλὰ πολάκις οἱ μὲν ἄλλοι
θεοί τε, καὶ ἄνθρωποι ὑποχορυ-
σαι ὕδασιν παννύχιοι, τὸν
Δία δ' ἐμὲ ἐν ἡδεῖ ῥᾳθύμῳ ὕ-
πνος. ἀ γάρ τε καὶ μικρὸν ὑπ-
νοσάξομεν, ἀληθὲς τοῦτο ὁ
Ἐπίκουρος, ἀπρονοήτους ἡμᾶς
ἀνοφαίνων τ' ἐπὶ γῆς πρά-
γματων. καὶ ὁ κίνδυνος οὐκ ἀν-
καταφρόνητος, ἃ ταῦτα οἱ
ἄνθρωποι πιστεύουσιν αὐτῷ,
ἀλλ' ἀπρόνοητοι μὲν ἡμῖν οἱ
θεοὶ ἴσασι, ἀνύποπτοι δὲ
ἐκ ἀγαθὰ, ἄσπουδοι δ' οἱ πρᾶ-
ξις, ψυχροὶ δὲ οἱ βωμοί. καὶ
ὅλως, ἄθυτα καὶ ἀκαλλώπι-
τα, καὶ ὁ λιμὸς πολύς. τοιγα-
ροῦν, ὅσπερ οἱ κυβερνῆται,

fumus aſcendat, quisnám ægrotans aut nauigans inuocárit, & quòd omnium acerbiſsimum eſt, vno eodémq; tempore in Olympia Hecatombæ adeſſe, in Babylone belligerantes intueri, in Getis grandinare, & in Aethiopibus conuiuari. Et tamen querelas ac reprehenſionem ne ſic quidem euitare facile eſt, ſed ſæpenumerò dij quidem cæteri, atque hominum populus cauda criſtatus ea quina, dormiunt totám per noctem: me verò Iouem vlla delicet placidus ſopor haud tenet vnquam. Nam ſicubi vel paululùm nictauerimus, verus illicò Epicurus iſte eſt, qui nulla nos prouidentia, ea quæ in terris geruntur, proſpicere affirmat. Atque adeò periculũ hoc haud quaquam contemnendum, ſi homines ei hæc credent, ſed ſine coronis quidem templa nobis ſtabunt, ſine thure autem plateæ, ſine libamentis cratêres, frigidæque paſſim aræ. Et in ſumma, ſine ſacrificijs ac victimis omnia, multáque fames futura. Proinde veluti nauium gubernatores,

ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἵσταμαι, τὸ πηδάλιον ἔχων ἐν ταῖν χεροῖν· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπιβάται μεθύουσι, καὶ ἂν τύχοι, ἐπικαθεύδουσιν· ἐγὼ δὲ, ἄγρυπνος καὶ ἄσιτος, ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνῶ κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, μέγιστον ὦ δισπότης ἔγωγε δοκῶν τιτιμῆσθαι. ἄκλητος ἄρ' ἐρωτήσω τοὺς φιλοσόφους, οἳ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, πότε καὶ σχολάζων ἡμᾶς ὧν ἐπέτυχε καὶ τῆ ἀμβροσίᾳ νομίζουσι, μυρία ὅσα ἔχοντας πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ὑπ' ἀσχολίας, τοσαύτας ἐπάνω λίθους φυλάττομεν ἀποκειμένας, ὑπ' ἐρωτῶν ἔτι καὶ ἀραχνίων διαφθαρησόμενας, καὶ μάλιστα, ὁπόσαι τῶν ἐπισήμων καὶ τίγνως πρὸς ἀνθρώπους τινὰς σωσθῆναι, πάνυ πολλαὶς ἐπιβαίνουσιν ἀδικίαις. εἰ δὲ κινήσαιμεν ἀπαρταλόθεν, καὶ ἀναπέσοι, καὶ πολὺ λίθων ἐπιδοῦναι, κἀμὲ ὑβριστὴν καὶ αἰτιᾶσθαι, ἀγνοοῦντες

sublimis solus in puppi stans soleo, clauum tenens manibus: atque alij quidem qui in naui vehuntur, ebriantur scilicet, & si forte ferat, etiam dormiunt: ego verò insomnis atque inanis pro omnibus illis cura crucior, & solicitus sum mente animoque, solo verò nomine honoratus, quòd omnium dominus esse videor. Quare libens equidem interrogarim philosophos istos, qui solos deos beatos prædicant, quando tandem & nectari vacare nos & ambrosia putarent, innumerabilibus adeò implicatos negotijs. Ecce enim pro continuis occupationibus quam multas controuersias meas reposuas iam olim seruamus, situ adeò atque arcucis iam propè corrupta, præcipuéque eas quas sordie atque aures aduersus homines quosdam habeo, admodum antiquas illarũ nu-

mullas. Illi verò vociferantur vndique, & indignantur, ac iustitiam inclamant, meq; ob tarditatem accusant, & pi-

gritiam:

γρυσῶτῳ ἀτ' ἐκ ὀλιγωρίας τὰς
ἐκείνας ἀπραμίφους συμβη
γρηθῆναι, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνδεια
μονίας, ἣ συμβαίνει ὑμᾶς ὑπο
λαμβάνουσι. τοῦτο γὰρ τῶν ἀ
σχολιῶν ἐκλῆσι. Ερ. ἐμὲ γὰρ
τὸς, ὦ Ζεῦ, ποιᾶ τοιαῦτα ἀ
πόνω ἀνοχλοῦντα, λίγε
πρὸς σὲ ἐκ ἐτόλμων. ἐπὰ δὲ
σὺ περὶ τούτων τὸς λόγους ἐπὶ
βαλῶ, καὶ δὲ λίγω. πάνυ ἀ
γανακτοῦσιν, ὦ πάτερ, καὶ
σχετλιάζουσι, καὶ τὸ φανε
ρὸν μὲν οὐ τολμῶσι λίγειν,
ὑποτονθορύζουσι δὲ συγκε
κυφότες, ἀτιάμενοι τὸν
χρόνον, οὗ ἔλαι πάλαι, τὰ
καθ' αὑτοὺς ἀδόκητα, σίργειν
ἅπασιν τοῖς δικαζομέ
νοις. Ζεύς. τί οὖν, ὦ Ερ
μῆ, δοκῇ; προτίθεμεν αὐ
τοῖς ἀγορὰν δικῶν, ἢ θέλεις,
ἃς ἐκ ἴσμεν παραγγελοῦμεν;
Ερ. σύμνοιμι, ἀλλὰ ἄδε προ
θῶμεν. Ζεύς. οὕτω ποιῶ σὺ
μὲν ἐκφυλλοκατακλάμιν Θ',
ὅτι

gritiã: neſciẽ videlicet quòd haudquaquam negligentia aliqua, iudicia vltra diem extrahi atq; differri hæc contingit, ſed præ felicitate ſcilicet iſta, in qua verſari nos credunt. Hoc enim nomine occupationes haſce perpetuas illi vocant. MERC. Et ipſe, Iupiter, multa huiuſcemodi audiens grauiter ferentes & indignantes illos, dicere tibi non audebãt. At poſtquam tu ipſe de his mentionẽ incepiſti, eloquar ſanè. Valde indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, atq; etiam manifeſtè quidem profiteri nõ audent, ſubmurmurant autem apud ſeſe, inclinati & incuruati accuſantes tempus: quos tamen conueniebat iam olim, propriis ſuis viribus cognitis, contentum vnumquemq; eſſe rebus iudicatis. IVP. Quid igitur videt, Mercuri? Statimné illis forum conſtituemus, & agendi poteſtatem dabimus: an vis vt in proximum prorogato termino, diem illis dicamus? MER. Haudquaquam: ſed iam agendi copiam faciamus. IVP. Ita igitur facias. Tu quidem

ὅτι ἀγορᾷ δικῶν δεῖ καθῆσθαι τὰ δικαστήρια πάντας, ὁπόσοι τὰς γραφὰς ἀπηλωύνασιν, ἕκαστον τῶν μύρων ἐς Ἄρειον πάγον· ἐκεῖ δὲ τῷ μὲν Διὶ τῷ Ἀπελλαίῳ ἀφικνουμένοις τὰ δικαστήρια, κατὰ τὸν νόμον τῶν τιμημάτων, ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων. ἐὰν δέ τις ἄδικον οἴοιτο γιγνώσεσθαι τῶν κρίσεων, ἐξεῖναι ἐφεῖσθαι ἐπ' ἐμοί, δικάζεσθαι ἐξυπαρχῆς, ὡς ἂν μηδὲν τὸ παράπαν ἐνδίκασον. σὺ δέ, ὦ βύγατερ, καθεζομένην παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀφικνούμενον τὰς δίκας, μὴ ἐπισχόντες τὸν δικάζοντας. Δι. αὖθις ἐπὶ τῷ γῷ, ἵν' ἐξελαυνομένην πρὸς αὖτ, ἡμᾶς νικῶν πάλιν ἐπὶ τῦ βίου, τῷ ἀδικίαν ἐπιγνῶσαν ἐφίρεσα; Ζώς. χρηστὰ ἐπέλπεσθαι χρὴ πάντως γὰρ ἤδη πεπαίκασιν αὐτὸς οἱ φιλόσοφοι σὺ τῆς ἀδικίας πρότιμᾶν, καὶ μάλιστ' ὁ τῦ Σωφρονίσκε, τὸ δίκαιον ἐπαινέσαντος, καὶ

deuolans proclama quid forum atque iudicium constituetur, hoc pacto: omnes quotquot actiones atque libellos suos obtulerunt, venire hodie debere in vicum Martium. Illic autem iudiciorum quidem præsidem Iustitiam, sortituram esse in ipsis foris secundum rationem ac litis æstimationem, ex cunctis Atheniensibus. Quòd si quis autem iniustum putauerit factum esse iudicium, seq; sententia grauatum, licere illi prouocanti ad me, de integrò tum iudicio experiri, perinde ac si sententia prorsum lata non fuisset. [f] Tu verò filia, [g] assidens intra deas venerandas & graues, actiones forte distribue, & iuspice iudicantes. IVS. Iterumne in terram? vt ejecta ab illis, denuò fugitiua è vita abeam? vbi iniustitiam ferre non potero inultam.

IVP. Bene sanè sperare decet. Omnino enim iam persuaserunt illis philosophi, vt te iniustitiæ anteponant, & maximè [h] filius ille Sophronisci, laudato eo quod iniu-

ria

καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον ἀπο-
φαίνας. Δίκ. πάνυ γοῦν, ὃν
φὴς, αὐτὸν ἱκανὸν ἄνησαν
οἱ περὶ ἐμὲ λόγοι· ὃς παρα-
βοᾶς τοῖς ἐνδίκοις, καὶ ἐς τὸ
δεσμωτήριον ἰόντα, ἵνα-
περ ἄθλιός τοῦ ἰωνέου, μηδὲ
τὸν ἀκράτητον ὦν Ἀσκλη-
πιῷ ἀφροδισιάσῃ. παρὰ το-
σοῦτον ἦν περίοχον οἱ κατή-
γοροι, τἀναντία περὶ τῆς ἀ-
δικίας φιλοσοφοῦντες. Ζεύς.
ξένα ἴσως τοῖς νεκροῖς τὰ τῆς
φιλοσοφίας ἐστὶν, καὶ ὀ-
λίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦν-
τες, ὥστε ἀκόντως ἐς τὸν Ἄνυ-
τον καὶ Μέλητον ἔρριπτε τὰ
δικαστήρια. τὸ δὲ νῦν ἄνευ,
οὐχ ὁρᾷς ὅσοι τείβωνες, καὶ
βακτηρίαι καὶ πῆραι; καὶ ἀ-
πανταχοῦ πώγων βαθὺς, καὶ
βιβλίον ἐν τῇ ἀριστερᾷ. καὶ
πάντες ὑπὲρ σοῦ φιλοσοφοῦ-
σι. μισοῦ δὲ οἱ πλείστοι κα-
τὰ ἴλας καὶ φάλαγγας, ἀλ-
λήλοις ἀπαντῶντες, καὶ οὐ-
δεὶς, ὅστις οὐ πρόφημα τῆς Α-
ρετῆς ἔχει λευκὴν βούλεται.
πολλοὶ γοῦν τὰς τίχνας ἀ-
φο-

est, & velut omnium bonorum maximo comprobato. Ivs. *Proinde & ipsi illi quem dicis, admodum multum profuerunt habiti de me sermones, vt qui traditus Vndecimuiris istis capitalibus, & in carcerem coniectus, aconitum miser biberit, ne gallo quidem Aesculapio persoluto. In tantum præualuerūt accusatores contraria de iustitia philosophantes.* Ivp. *Peregrina adhuc plerisque tum philosophia erat, pauciquè etiamdum philosophabantur: quare meritò ad Anytum & Meletum fora tum inclinabant. At nunc annon vides quantum vbique palliorum & baculorum & peratum? & vt nusquam non barba profunda, & libellus in sinistra? atq; omnes adeò pro te philosophantur. Plena autem & ambulacra, turmatim atq; gregatim mutuò sibi obuiam euntiū, nemóq; prorsum est qui non virtutis alumnus videri cupiat. Multi igitur relictis artibus*

φρόντω, ἃς ἔχομ τίας, ἐπὶ τὴν πύρραν ἐξιόντω καὶ τὸ τευθάνιον. καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον ἅς τὸ Αἰθιόπικον ἐπιχράναντω, αὐτοσχέδιοι φιλόσοφοι ἅμα σκυτοτόμων ἢ τεκτόνων ἀναίρχονται, οἱ μὲν τὴν οἰκίαν ἀρτιτὴν ἐπανορθῶντες ἅσι κατὰ τὴν παροιμίαν, θᾶττον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεσὼν ἁμάρτοι ξύλου, ἢ ἔνθα ἄν ἀπίδῃ ὁ ὀφθαλμὸς, ἀκρέμονά τινος φιλοσόφου. Δι. καὶ μὴν οὗτοί μ', ὦ Ζεῦ, διαβάλλουσι, πρὸς ἀπάτας ἰόντες, καὶ ἀγνωμονοῦντες ἐν αὐτοῖς, οἷς ἐγὼ ἐμαυτὸν διαφέρειν. φασὶ δὲ καὶ τοὺς πλείους αὐτῶν, ἐν μὲν τοῖς λόγοις πρὸς σπουδάζειν μ', ἐπὶ δὲ τῷ πράγματι μὴ δὲ τὸ παράπαν ἐς τὴν οἰκίαν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ θύρας ἔσω ἀφελόντας, ἐν ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας πάλαι ἤδη τὴν ἀδικίαν προσπεφυκέναι αὐτοῖς. Ζεύς. οὐ πάντες, ὦ πάτερ, μοχθηροί εἰσιν. ἴσως δ' ἂν καὶ ἐνίοις τισὶ χρηστοῖς

quas antea exercebant, ad peram profilientes & pallium, & corpore ad solem ad Aethiopis modum infuscato, subiti & extemporales quidā philosophi ex coriarijs aut fabris prodeuntes obambulāt, tū ac tum virtutem collaudant: vt iuxta prouerbium, cuiuis aliquis in naui cadēs ligno desistituatur, quàm hic quorumque aspexerit oculus, philosophum desideret. IVS. At verò, Iupiter, hi me territant, dum inter se altercantur, & improbè se gerentia ijs ipsis, quæ de me commemorant. Aiūt autem & plurimos eorū in sermone quidem simulare me, re ipsa autem omnino ne in ædes quidem intrò admittere, sed manifestè præ se ferre quòd excluſuri me sint, si vnquam ad fores illorū propiùs accessero. Nam iam olim iniustitiam ab ipsis hospitio acceptam esse. IVP. Non omnes, fili, flagitiosi adeò sunt. Et abundè satis est si vel paucos quosdam bonos reperiat.

τοῖς ἐντόχης. ἀπ' ἄκρη ἤδη, ὡς ἀληθῶς ὀλίγα τἀμεσορ ἐκδικασθήσομεν. Βρ. ἀπίωμεν, ὦ Δίκη, ἰθὺ τοῦ Σουνίου, μικρὸν ὑπὸ τὴν Υμηττὸν, ἐπὶ τὰ λευκὰ τῆς Πάρνηθος, ἔνθα οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄκροι· σὺ γὰρ οἶσθα ἐκεῖσε ἀναπλεῖν πάλαι πολὺ ὀδόν. ἀλλὰ τί δακρύεις, ὦ σχετλιάζας; μὴ δείδοθι, οὐκ ἔθ' ὅμοια τὰ ἐν τῷ βίῳ πράττεται ἐκεῖνοι πάντα, οἱ Σκίρωνες καὶ Πιτυοκάμπται, καὶ Βουσίριδες καὶ Φαλάριδες, οὓς ἐκείνας τότε· νυνὶ δὲ Σοφία καὶ Ἀκαδημία καὶ Στοὰ κατέχουσι πάντα, καὶ πανταχοῦ σε ζητοῦσι, καὶ περὶ σοῦ διαλέγονται ἀκμάζοντες, ὥσπερ ἐκ τούτου κατακλεῖσθαι μέλλον. Δικ. οὐ γοῦν μοι τέλεσθες, ὦ Ἑρμῆ, ἂν ἄκοιτ μόνον, ἔτι σωφρονῆσαι τοῖς πολλοῖς, καὶ σωφρονίσαι ἐν τοῖς γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ (καὶ ἀγορᾶσθ γὰρ ἔνι, καὶ ἐν τοῖς ἀκροάσεσιν ἀκροάζεται) ἐνοίκοι γενέσθαι, καὶ ὁ λυσατέλει παρ' αὐτοῖς

perias. Verùm abite iam, vt vel paucæ aliquæ actiones hodie finiantur. MERC. Abeamus, Iustitia, rectà versus Sunium, paululùm sub Hymetto ad sinistram Parnethis deflectentes, vbi duo illi vertices. Tu enim videris oblita iam olim esse viæ istius. Sed quid fles, atq; indignaris? Ne metuas. Non amplius eodem pacto res humanæ se habent, ac mortui sunt omnes illi Scirones, Pityocamptæ, Busirides, & Phalarides, quos tunc pertimescebas. Nunc autem Sapientia & Academia & Stoa tenent omnia, & vbique te quærunt, & de te disputant, hiantes & expectantes ficunde ad ipsos iterum deueoles. IVS. Proinde tu mihi verum, Mercuri, solus dicere poteris (vtpote qui cum ipsis degas plerumq;, & cõuerseris vnà tum in gymnasiis, tum in foro: nam & forensis quoq; es, & in concionibus præconē agis) quales tandem sint: & nũ videar apud ipsos cõmorari ac perma-

τοῖς ἀμοῦσ. Βρ. νὴ Δία· ἀδικοίην γὰρ ἄν, πρὸς ἀδελφοῦ σε ὄντα μὴ λέγων. ἐν ὀλίγῳ γὰρ πρὸς τῆς φιλοσοφίας ἀπεφάλωται οἱ πολλοὶ αὐτῶν· τὸ μὲν, ἃ μηδὲν ἄλλο, ἀφ' οἵων τοῦ σχήματος, μετεώρισμα ἁμαρτάνουσι. πλὴν ἀπὸ τοσαύτης μοχθηρίας τινὲς ἐπιδέξιοι αὐτῶν (καὶ γὰρ, οἶμαι, τἀληθῆ λέγω) ἐνίοις δὲ ἡμιτόφλοις καὶ ἡμιφαύλοις. ἀπὰ γὰρ αὐτῆς μιγέντα ἡ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ἐποίησε μὲν ἐς πόρρω ἔτι τῆς βαφῆς, κατεσκεύασε δὲ ἀντιλαβέσθαι, ἀμυδρὰς ἐνίοις χρώματος, καὶ πρός γε τὸ ὅλον ἀνεπιλήπτους. ὅσοι δὲ, ὑπὸ τοῦ πάλαι ῥύσεως, μὴ ἐς βάθος παρῃρήκασιν ἐπίσης ἀνεσοτοίβῳ τοῦ φαρμάκου, τῶν ἄκρων ἁπτόμενοι, ἀτιμάζουσι δὲ ὅμως, καὶ μιξόλευκοι καὶ κατιγμίσοι, καὶ παραθαλατταῖοι τὸ χρῶμα. ἀεὶ δ', οἵ καὶ

nere posse. MER. Peream, nisi ita est: iniustè enim equidem agerem, si te, fortem amicique meam, non dicerem. Non enim parum valitudinis ex philosophia perceperunt plerique ipsorum. Nam cùm si nihil aliud, illud saltem consecuti sint, quòd pudere ac reverentia habeant, malefactis paulò delinquant. Verumtamen & in flagitiosos quosdam ipsorum incides (decet enim, opinor, verum quod est, fateri) non nullos amat & scandentes, & propè servulos. Nam postquam acceptos eos alio colore infecit Philosophia, illi quidem quotquot ad fortitatem usque tinctionem imbiberunt, exactè boni probique effecti sunt, nullo alieno colore permixti. Et ad suscipiendam te, tales quammaximè apposita sunt. Quotquot autem pro veteri squalore ac illuvie, minus altè, quantùm medicamenti illius imbibendi vim habet, intrò receperunt: aliis quidem meliores, sed tamen imperfecti, & semialbi, & quasi compuncti, pardalinumque modo, quod ad colorem attinet, variegati sunt.

Sunt

ἡ καὶ μόνον ψαύσαντα ἐπὶ πολὺ τοῦ πλίνθου ἄκρα τῶν δακτύλων, καὶ ἐπιχισάμενοι τῆς ἀσφάλου, ἱκανῶς οἴονται καὶ οὗτοι μεταβεβάφθαι. Οἱ μὲν τοι δῆλον ὅτι μετὰ τῶν ἀρίστων ἐσόμεθα ἀμφοῖν ἴσως. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἤδη πλησίον ἐσμὲν τῆς Ἀττικῆς, ὥστε τὰ μὲν Σουνίου, ἐν ἀριστερᾷ καταλείπομεν, ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀποβλέπομεν ἤδη. καὶ ἐπεὶπερ καταβεβήκαμεν, αὐτὸ μὲν ἐνταῦθά σου, ἐπὶ τοῦ πάγου καθῶμαι, τὴν Πυθίαν ὁρῶσα, καὶ περιμένουσα, ἐς τ' ἂν ἐκφέρῃ τὰ παρὰ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς, ῥᾴων ἔσομαι ἐκπεμπόμενα ἐκ τῆς ἐκκλησίας προσκαλούμενα. Διί. μὰ πρότερον ἀπέλθῃς, ὦ Ἑρμῆ, πρὶν ἂν ἐγὼ, ὅστις οὗτός ἐστιν ὁ προσιὼν ὄπισθεν, ὁ ἀμφορεύς, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λαιὸς ἐκ τοῦ ἑτέρου εἰδήσω. Ἑρμ. τί φῂς, ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα, τὸν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικώτατον;

Sunt autem etiam [k] qui cùm solùm attigerint foris lebetem summo digito, ac fuliginis nonnihil sibi illeuerint, abundè putent & ipsi sese tinctos denuò esse. Tibi verò certum est, quòd cum optimis conuersandum erit. Sed interea dum sermones cedimus, iam approximquamus Atticæ: quare Sunium quidem ad dextera relinquamus, ad arcem autem iam hinc declinemus. Ac postquam descendimus, ipsa quidem hìc alicubi super vicum sede ad Prycen aspiciens & expectans, donec ea proclamanero, quæ à Ioue imperata sunt. Ego verò conscensa arce, faciliùs hoc pacto vniuersos ex alto, & vnde exaudire vocem omnes possint, illos aduocabo. IVST. Ne antè abieris, Mercuri, quàm dicas quisnam iste sit, qui huc accedit, cornutus videlicet, ac fistulam habens, & hirsuta crura. MERC. Quid ais? Panem nosti illum, ex Dionysij ministris omnium maximè Bacchicum?

χιάτατος; οὗτος μὲν τὸ πρόσθεν ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἐνῴκει τότε Δᾶτις ὁ ἱππεύς, καὶ τῶν Μαραθῶνα, τὸν βαρβάρων ἀπόβασιν, ἔχων ἔπεμψε δὲ τοῖς Ἀθηναίοις σύμμαχος, καὶ τὸ ἐπ' ἐκείνῳ, τῷ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλυγγα τοιαύτην ἐκλαβόμενος, οἰκεῖ μικρὸν ὑπὸ τὸν Πελασγικόν, ὡς τὸ μυστικὸν σπουδάσῃ. καὶ νῦν, ὡς τὰ ἀγαθὰ, ἰδὼν ἐν γειτόνοις, πρόσεισι δεξιούμενος. Πάν. χαίρετε, ὦ Ἑρμῆ, καὶ Δίκη. Ἑρμ. καὶ σύ γε, ὦ Πάν, μουσικώτατε, καὶ ᾠδικώτατε Σατύρων ἁπάντων, Ἀθήνῃσι δὲ καὶ πολυμαθέστατε. Πάν. τί δ' ὑμᾶς, ὦ Ἑρμῆ, δεῦρο μέλα ἤγαγεν; Ἑρμ. αὕτη δὲ διηγήσεται τὰ πάντα· ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἀκροάσομαι, καὶ τὸ κήρυγμα. Δίκ. ὁ Ζεὺς, ὦ Πάν, διετέμνετό με, ἀφαιρήσεσθαι τὰς δίκας. ὁ δὲ τῶν τὸ ἐν Ἀθήναις ἔχει. Πάν.

chicum? Hic autem quidem habitabat in Parthenio monte: temporibus autem illis, quibus Datis cum classe adnectens est, & Barbarum Marathonem egressi, vitro ad invocatus venit Atheniensibus auxilium laturus. Et is eo spelunca hac sub arce velut praemio eius rei acceptâ habitat paulum infra Pelasgicum, inter aduenas & inquilinos census. At nunc quidem, vt verisimile est, ex vicinia nos conspicatus accedit, salutatus excepturus. PAN. Salvete, Mercuri, & tu Iustitia. MERC. Et tu. IVST. Et tuboique, ô Pan, Musicorum studiosissime, & saltatorum inter omnes Satyros agillime, Athenis autem & bellicosissime. PAN. Quid autem rei, Mercuri, est? aut quae vos huc pedes appulit? MERC. Haec tibi enarrabit omnia. Ego verò in arcem hinc, & ad praeconium faciendum abeo.

IVST. Iupiter, ô Pan, dimisit me, vt sortitò distribuerem actiones forenses. At tibi quo pacto res habent Athenis? PAN.

Πάν. τὸ μὲν ὅλον, ὑπὲρ ἀξίαν γε ἀγάλλω παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ πολὺ καταθλιπέστερον τῆς ἐλπίδος, καὶ ταῦτα, τηλικοῦτον ἀποσάμενον ἐνθουσιασμὸν, τὸν ἐκ τῶν βαρβάρων. ὅμως δὲ δὶς ἢ τρὶς τοῦ ἔτους ἀνιόντες, ἐπιλεξάμενοι τράγον ἔνδοξον θύουσί μοι, πολλῆς τῆς κινάβρας ἀπόζοντα· εἶτ' ἐναχούμενα τὰ κρέα, ποιησάμενοί μοι τῆς ἐνφροσύνης μάρτυρα, καὶ ψιλῷ τιμήσαντες τῷ κρότῳ. πολλὰ ἄλλα ἔχει τινά μοι ψυχαγωγίαν ὁ γέλως αὐτῶν, καὶ ἡ παιδιά. Δί. τὰ ἄλλα δή, ὦ Πάν, ἀμάχους φῂς ἐρεῖν ἐγγύους, καὶ τῶν φιλοσόφων; Πάν. γίνεσθε τοὺς φιλοσόφους; ἦ ἐκείνους τοὺς κατηφεῖς, τοὺς συνωφρυωμένους ξυνάμα πολλοὺς, τὸ γένειον ὁμοίους ἔχοντας, δεινοὺς πάλους; Δί. καὶ μάλα. Πάν. ἐκ οἶδα δ', τι φῇς λέγειν, ἐγὼ δὲ συνίημι τὴν σοφίαν ἀμήχανον ὅστις ἦν ἔγωγε, καὶ

PAN. *In vniuerſum quidem haudquaquam pro dignitate apud ipſos ago, ſed multò deterius quàm ſperârâram, & hoc, cùm tantum depulerim tumultum illum à Barbaris exortum. Sed tamen bis aut ter quotannis aſcendentes, ſegregato ad hoc hirco aliquo coleato, grauiter ac multùm olente, ſacrificant mihi: deinde epulantur carnes illas, me lætitiæ eius velut teſtem adhibentes, ac tenui quodam honorantes applauſu: quanquam me nonnihil animo oblectat riſus ipſorum & luſus.* IVS. *In cæteris verò, ô Pan, ecquid meliores, & ad virtutem intenti magis redditi ſint à philoſophis?* PAN. *Quósnam iſtos dicis philoſophos? num tetricos illos, ac triſtes vultu, congregatos pariter multos, quod ad mentum ac barbam attinet, non diſſimiles mihi, loquaces præterea?* IVST. *Atque admodum.* PAN. *Non ſanè intelligo neque quid dicant, neque quæ ſit ſapientia illorum. In montibus enim verſari ego ſolco, & affe-*

καὶ τὰ λοιφὰ ταῦτα ἰκμαδία καὶ ἀπηλὲ ὑμῖν ἐμπέφυκε, ὃ Δίκη· νῦν γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἔφη σοφιστὴς ἢ φιλόσοφος ἐκπεφοίτηκε; μέχρι δεῦρο πλαγίου καλάμου καὶ τῆς σύριγγος ἐγὼ σοφός· τὰ δ' ἄλλα ἀκρόδρυα καὶ χορευτὴς, καὶ ποιητικὸς, εἰ δεῖ καὶ αὐτὸς ἐμαυτὸν ἐπαινέσαι, καὶ ἀγωνιστὴς, καὶ ῥητορικός τις, καὶ ἰδίας, καὶ φύσεως, καὶ ἀσώματα διεξιόντων, ἄγνωστα ἐμοὶ, καὶ ξύμφυτα ὀνόματα. καὶ τὰ πρῶτα μὲν, ἀφωνότερα ὑπάρχοντα τῶν πρὸς ἀκοὴν λόγων, προϊόντος δὲ τοῦ σωτῆρος, ἐπιτείνει τὸ φθέγγομα μᾶλλον πρὸς τὸ ὄρθιον. ὅπου δὲ ἀμφισβητοῦμεν, καὶ μεγάλα λέγομεν ἰδιωτόντων, τότε, τὸ πρόσωπον ἐρυθριῶ, καὶ ὁ φάρυγξ ἐκ οἰδῶ, καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται, ὅσπερ τῶν αὐλητῶν, ἐπὰν ἐν τῷ τὸν αὐλὸν ἐμπνεῖν διάφοροι γένωνται, ἢ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπιτεταμένον πάθος

& affectata ipſa verba atque verbum hodiquaquam didici, Iuſtitia. Vnde enim in Arcadia ſophiſta vel philoſophus foret? Vſque ad tranſuerſum calamum & ſyrinx doctus ego ſum: quod ad cætera attinet, paſtor, & ſaltator, & bellator etiam ſi opus ſit. Sed tamen audio certè illos aſſidùe vociferantes, ad virtutem me ſcio quam, & ideas, & naturam, & incorporea quædam commemorantes, ignota mihi ac peregrina nomina. Ac primùm quidem peciſcè exordiuntur inter ſe ſermones: cæterùm procedente diſputatione, intenduntur vocem ſque ad tonum, ſeu modum, quem orthium vocant, & exinde cùm minimè diſcedunt, atque eloqui magna contendunt, & ſaxis illis rubeſcat, & collum intumeſcat, & venæ extiores appareant, perinde ut tibicinum ſolent, quando aſſectam tibiam inflare vi quadam cogunter. Conturbatis ipſum ſermonibus, & eo quod à principio inſtituerant, confuſore relicto.

πάλλοντα συγχίασθαι ἀπίασι λοιδορησάμενοι ἀλλήλοις οἱ πλεῖστοι, τὸν ἱδρῶτα ἐκ τοῦ μετώπου ἀγκύλῃ τῷ λαιῷ ἀπεξομιζόμενοι. καὶ οὕτω δὴ μετὰ τοῦτο ἔδοξεν, ὃς ἂν μεγαλοφωνότατος αὐτῶν, καὶ θρασύτατος. πλὴν ἀπ' ὀλίγου γε καὶ ὁ πολὺς, τηνικαῦτα αὐτοὺς, καὶ μάλιστα, ὁπόσοι μηδὲν τῶν ἀναγκαιοτάτων πρὸς σχολῇ, καὶ παρεῖσαι, πρὸς τὸ θράσος καὶ τὴν βοὴν ἐκπλαγέντες. ἐμοὶ μὲν οὖν ἔνιοι ἔδοξαν τινὲς ὑφόρων δὴ τὸν τόνον, ἐπὶ ἰωτὶ μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ γένους καὶ ὁμοιότητι, καὶ δι' ὀλίγου μορφῆς τι ἐνδεῖν βοῇ αὐτῇ, καί τι ἀγαθὸν ἐκ τῶν ῥημάτων αὐτῶν ἐπάνω ἀνηφὸς αὐτοῖς, ἐπεὶ ἂν ἐπεὶ ἔχοιμι. πλὴν ἀπὸ ἔνι δῆ, μικρὰ ὑποκαλύψαντα, τάληθὲς διηγήσασθαι (οὐ γὰρ ἔστι ὑποκρῖναι, ὡς ὁρᾷς) ποθὲν ἂν ποτὲ ἐκ τοσούτου ἔδη ὑποκαύμενον πρὸς ἀνθρώπου ὄψιαν. Δέ. ἐπίσχω, ὦ Πάν, οὐχ ὁ Ἑρμῆς σοι

relicto, abeunt, conuicientes sibi mutuò plerique, & sudorem ex fronte incuruo digito abstergentes. Atque hic demum vinceve visus est, qui ipsorum maximè clamosus, aut confidentior aliis fuit. Sed tum populus iste promiscuus admiratur eos, & maximè ij; quibus alioquin necessariæ rei inhil incumbit, aut curæ est, qui tum astant confidentia atque clamore illorum excitati. Proinde mihi quidem homines quidam arrogantes ob hæc videbantur esse, atque aegrè affaciebar propter barbæ similitudinem. Vtrum autem vtile aliquid, atque in commune conducens, clamori ipsorum inesset, & num quid boni ex verbis illis enasceretur ipsis, dicere sanè haudquaquā possim. Quāquam si conuenit vtiq; depositio metu quod verū est proferre (nam habito velut in specula quadā, vt vides) multos ipsorum sæpenumerò iam conspicatus sum circa profundam vesperam. LVST. Sustine, ô Pan: annon Mercurius, tibi

ὃν ἐκρίθην ἔδοξε; Πάν. πάνυ μὲν οὖν. Ερμ. ἀκούετε, ἄνδρες, ἡμεῖς δικαίως ἐν ταύτῃ δίκῃ καθεσόμεθα τὴν πρώτην, ἐναφιδρυσιῶν ἕνεκα δόμῳ ἱερομήνου, ὑπόσοι χρεῶν φεύγουσιν ἀπολύσασθαι, ἔπειτα ἐς Ἄρειον πάγον. ἔστω δὲ δίκη ἀκριβεῖ τὸ δικαιότατον, καὶ οὐκ ἐπιεικῶς ἐν τοῖς δικασταῖς ἔσονται. οἱ δικασταὶ, ἐξ ἑκάστου Ἀθηναίων. ὁ μισθὸς, τριώβολον ἑκάστῃ δίκῃ. ἐκ αὐτοῖς τῶν δικαστῶν, κατὰ λόγον ὧν ἐνικήσαμεν. ἐπόμενοι δ' ἀφιδρύσεσι χαλκαῖς, πρὶν ἀναθῶν ἑκάστων, καὶ τούτοις ὁ Αἰακὸς ἀναγνώσεται. ἐν δέ τις ἄδικα ἀνθρώπων οἴεται πεπονθέναι, ἐφιέσθω ἀγωνίσασθαι πρὸς δίκην. ἃ δὲ ἔρωσις, ἐπὶ τὸν Δία. Πάν. βαβαὶ ὦν ἐπιῤῥᾴθυμον, ὑπέρτιμον, ὦ Δίκη, ἀνεβόησεν, ἐν δὲ τῷ στενοχωρίᾳ συμπίεσον, ἕλκουσα ἀπέναντι πρὸς τὸ ἄστυ καὶ ἀπὸ ὦν Ἀρείου πάγου; καὶ ὁ Ἑρμῆς δὲ

tibi iam proclamare vifus eſt? PAN. Admodum igitur. MERC. Audite populus: forum atque iudicium, quod feliciſſimum quæ ſit, conſtituemus hodie menſis Februarij die ſeptima. Quicunque igitur actiones dederint, in vicum Martium veniunto. Ibi iuſtitia ſortietur fora, atque ipſa præſtò erit iudicantibus. Iudices ex vniuerſis Athenienſibus dabuntur. mercedes, tres oboli vnicuique cauſæ. numerus iudicum, ſecundùm eſtimationem litis. Quotquot autem relictis actionibus priuſquam iudicio experiri potuiſſent, ſato functi ſunt, & hos Auctus remittat. Quòd ſi verò quiſpiam iniquè iudicatum eſſe putauerit, appellationem facta denique experietur: ipſa autem prouocatio ad Iouem fiat. PAN. Pepercit quis tumultum? quantum, lepidiſſima, exclamarunt. Vt autem ferìò vndique concurrunt, trahentes ſeſe mutuò per vias ſurſum verſus Areopagum? Ipſe autem Mercurius quoque

ἐπὶ

ἔδη παρεῖναι. ἀλλ ὑμᾶς μὲν ἀμφὶ τὰς δίκας ἔχειν, καὶ διαπαγρεῦσι, καὶ ἀμιλλᾶσθαι, ὥσπερ ὑμῖν νόμος. ἐγὼ δ, ἵνα τὸ σπήλαιον ἀπαλλάξω, ἐνθένδε μοί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ὃ νῦν ἄρτι ἐγὼ ἄσομαι ἐπικερτομῶν. ἀκροάσασθε δή, καὶ μάλα τῶν δικανικῶν ἄπειρος ἐμαυτοῦ εἶναι δοκῶ, ἐσπέρας τε ἀρτίως ἀκούσας τι. Ἑρμᾶ, ὦ Δίκη, πρόσκλησιν ἔχεις. Δικ. ὦ πάτερ, ἀληθῆ γοῦν, ὡς ὁρᾷς, προσιασι θορυβοῦντες, ὅσπερ οἱ σφῆκες ταραττόμενοι. Ἀθ. ἄκουε σύ, ὦ κατάρατε. Δικ. συκοφαντῶν. Ἀθ. δέομαι σου νῦν μὲν τοῦ δίκου. Δικ. ἀλλὰ μὰ τοῦ Δία σε, δεινὰ ἀργασόμενον. Ἀθ. ἐμοὶ πρῶτον ἔξεστι λέγειν. Δικ. ἴσως μεταξὺ τὸ δικαστήριον. Ἀθ. μὴ ἔγχει μοι. Δι. οἰδα, ὦ φάσκων, ὦ βρᾶσε. τὰς μὲν ἄλλας δίκας ἐς τοῦ αὔριον ἀναβαλόμενοι· σήμερον δὲ κληροῦμεν τὰς τοιαύτας

iam adest. Quapropter vos quidem actionibus & iudicijs operam date, fortimini & disceptate pro eo atque legitimum vobis est: ego verò ad spelunca hinc digressus, fistula canam carmen aliquod amatorium, in quo Echo soleo probris incessere. Cæterùm auscultationem et orationi iudicialium adhuc habeo, quotidiè contendentes ac litigantes in Areopago audiens. MERC. Age Iustitia, aduocemus istos. IVST. Rectè dicis. Conferti siquidem, vt vides, accedunt tumultuantes, & perinde vt vespæ circumstrepentes verticem. ATHEN. Cepi te, ô sceleste. ALIVS: Sycophantam agis. ALI. Dabis tandem iam pœnas. ALIVS: Conuincā te, quòd grauia atque indigna perpetrauis. ALI. Mihi primo sortire. ALIVS: Sequere, sceleste, ad Iudicem. ALI. Ne suffoca me. IVST. Scio quid faciamus, Mercuri? Cæteras quidem lites in crastinum reijciamus: hodie autem eas tantùm sortiamur, quæcunque ab ea

τουτονὶ τὰς, ἀνδρα τίχνης, ἢ βίου, ἢ ἐπιτήδευμα πρὸς ἅπαντας ἀεὶ ἐπιχαλεπῶντα, καὶ μοι τοῦτον ἀνάθες τῶν γραφῶν. Ερμ. μίαν κατὰ τὴν Ακαδημίας, δευτέραν περὶ μισθοῦ, τρίτην ἀπαιδεύτου. Δίκ. ἱκανὰ ταῦτα. Ερμ. ἡ Στοὰ κατὰ τῆς ἡδονῆς, ἀδικίας, ὅτι τὸν ἱερεα νῦν αὐτὸν Διογένους ἀπέλυσεν. Δίκ. πῶς ἐκανοί. Ερμ. πρὸ Λεσβίου Τρυφὴ πρὸς Αρετήν. Δίκ. πῶς καὶ τοῦτοις ἀπαιδεύτου. Ερ. ἀρα γυναικείαν, ἀνδρῶν Διογένους. Δίκ. πᾶς ἀρκοῦν μόνοι. Ερ. ὑγραφικὴ καὶ Πόρφυρος κακοήθειον. Δίκ. ἱκανὰ καὶ τοῦτο. Ερμ. βίαι τὴ ταύτας ἀφελωμεθα, ἢ Δίκη, τὰς δύο, τὰς πρόλω, τὰς ἀπιστουμένας κατὰ ζῆ νον; Δίκ. τὰς ψευδεῖς πρότερον ἀφανίσωμεν· αὗται δὲ ὡς ὕστερον ἀφικόμεναι. Ερμ. καὶ μὴν ὅμοιαί γε καὶ αὗται, καὶ τὸ ἔγκλημα, ἃ καὶ παρὸν

ab artibus, aut vitæ, aut fortunis contra hominem promulgate sunt. Ac mihi hæc medium profer effigiem. MERC. Ebrietas contra Academiam pro Polemone plagij. IVST. Seruet septem. MERC. Stoa contra Voluptatem, iniuriarũ, quòd amatorem ipsius Diogenis, seductum ab ipsa abstraxerit. IVST. Quinque sufficient. MERC. Pro Aristippo, Mollities contra Virtutem. IVST. Etiam hi quoque iudicent. MERC. Mœnia contra Diogenem, fuge. IVST. Tres sortimur soles. MERC. Pictoris contra Pyrrhonem, vt desertorem. IVST. Nouem cognoscant. MERC. Virtus & has sortiamur Iustitia, duas videlicet ipsa posthac, nostri, contra Rhetorem instituas atque defendas. IVST. Antiquiores has prius decidamus, hæc autem postea commodè disceptabũtur. MERC. Atqui similes etiam istæ superioribus sunt, & id quod intenditur, etiam si recens ac nouũ, assumpsere

illis

ἀπὸ πρωτείου τοῖς θεσμοκληρωμένοις, ὥστε ἐφ' ἑκάστοις ἀναβλῆσαι ἄξιον. Δι. ἔοικας, ὦ Ἑρμῆ, χαριζόμενος τὴν ἀγῶσιν, ἀκληρωμένην δ' ὅμως, ἃ λοιπά, καλὸν ἐκ τούτων μόνας· ἱκαναὶ γὰρ αἱ ἀκκλησιωμένων. λέγε τὰς γραφάς. Ερ. ἐγὼ ταυτὶ, ἀκούσατε τοῦ Σύρου, διάκειμαι τοῖς αὐτοῖς ὕβρεως. Δι. τίς ἡ οὐσία λέγε; οὐ γὰρ ἐγγίγνεται ὄνομα. Ερ. οὗτος ἀκκλήρου τῶν ῥήσεων τοῦ Σύρου· ἐμοὶ δοκεῖ γὰρ οὐδ' ὅστις ἐστὶν ὄνομα. Δι. ἴδου, καὶ τὰς ἀκροάσεις ἤδη λάβωμεν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἀκκληρούμενοι, ἃς ἔδει τὴν βαρβαρικὴν ἐκεῖ κριθῆναι. λέγε δὴ, καλὸν ἀκκλήρου ἡμῖν τὰς αὐτὰς ἑκατέρᾳ τῶν δικῶν. Ερ. ἴσχε, ὦ Δίκη, φάθι, μὴ πολὺν ἀναμένωμεν τὸ δικαστήριον. Δι. οἱ μὲν ἐκποδὼν ἐσμὲν τῇ Ἀκαδημίᾳ, καὶ τῷ μίσυ· σὺ δὲ καὶ ὕδωρ ἔχεις. πρόσιθι δὲ σὺ

illic est, de quibus modò sortiti sumus: quare inter ea dies sceptari quoque dignum est. Ivs. *Videris, Mercuri, immodulgere nonnihil petitioni. Sed tamen sortiamur, si tibi videtur: verumtamen duas has solas. Sufficiunt enim hæ de quibus sortiti iam sumus. Cedò ipsas actiones.* Mer. *Rhetorica contra Syrum, malæ tractationis. Dialogus contra eundem contumeliæ.* Iv. *Quis autem Syrus iste est? Neque enim nomen adscriptum est.* Mer. *Ita sortire: contra Rhetorem Syrum. Nihil enim vetabit etiam absq; nomine proprio.* Iv. *Ecce externas quoq; iam & peregrinas Athenis in Areopago sortiamur, quas rectius fuerat vltra Euphratem disceptatas fuisse. Verumtamen sortire vndecim, eosdemq; vtrique liti.* Mer. *Eia Iustitia, pauce nimium adeò exhaurire fistulam tot mercede iudicum.* Iv s. *Primi considento Academiæ & Ebrietati iudicaturi. Tu verò aquam infunde. Prior autem*

σύλλογε ἀμίθη, τί σιγᾷς, καὶ ἀχανὴς; μάθε, ὦ Ἑρμῆ, τὸν σοφιστήν. Ἑρ. ἀδύνατοί, φησι, τὸν ἀγῶνα συνάψαι, ἅτε δὴ ἀκράτου τινὸς γλώττης πεπλησμένης, καὶ μὴ γλίσχρας ὥρας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, μόγις ἂν ἐπιτυχόντα, ὡς ὁρᾷς. Δι. ἐκοῦν σὺ νόμον ἀναβιβασάμενος τὸν ἄλλον τοῦτον τινὰ κωμῳδὸν ἢ, εἰ μὴ ἐν τριωβόλου ἕνεκα ἔτυχε τοῦ ἴσου. Ἑρ. ἀλλ' οὐδὲν ἐπιτήδειοί γε τῷ φανερῷ συναγορεύσαι μέθῃ, πολὺ ἐναντίοι μοι δοκοῦντα εἶναι τῷ ἀξιοῦντι. Δι. τὰ [illegible] Ἑρ. Ἀκαδημία δὲ πῶς ἐμφορήσει τὰ ῥηθησόμενα τοῖς λόγοις, καὶ ἔτ' ἀσαφῆ, ταναντία ἅπασι δοκοῦσα λέγειν. αὕτη δέ μου φησίν, ὑπὲρ ἐμοῦ πρότερα εἰπάτω, ἅτα ὕστερον ὑπὲρ ἐμοῦ ἐρῶ. Δι. καὶ μὴν ταῦτα· ἀλλ' ὅρα σύ, ὦ Ἀκαδημία τὸν λόγον ἐπάρξουσα, ἐπάξιον ἔμβλεπε. Α. ἀκούσῃ, ὦ ἄνθρωπε δικαστά, πρότερον τὰ ὑπὲρ ἐμοῦ

dic tu Ebrietas. Quid mutas et mutas? Audi, Mercuri, accedam. MER. Non possum, inquit, eruditum hoc perorare, lingua mihi pro mero impedita atque illigata, ne etiam risum exponam in iudicio. Age autem, ut vides, consili quoque. IVST. Proinde patronum adducas ex vehementibus ac gravibus ista eliquem. Sunt enim multi qui vel triboli gratia disrumpi parati sint. MER. At nemo certè volet manifesto patrocinari Ebrietati. Verum aqua via hoc postulare videtur. IVST. Quamnam? MER. Academia hæc semper in utramque parata atque instructa est orationem, idq; etiam exercuit sese, ut contraria probè posset dicere. Ea igitur, inquit, pro me prior dicat, atq; ita deinceps pro se ipsa verba faciat. IVST. Nunquidem hæc. Sed dic tamen Academia orationem veramque, quando quidem hoc tibi facile est. ACA. Audite, viri iudices, priore loco illa

que

φίλτρῳ ἐκύησε τὸ γε νῦν φέρον. ἀδίκημα γὰρ ἡ ἀτιμία τὰ μέχρι τοῦ τῆς Ἀκαδημίας ἐμοῦ ἀνθρώπου, ὃ μόνον ἔχω ἄνουν, καὶ πιστὸν αὐτῷ, μᾶλλον ἀσχολίᾳ, ἢ προσέξας, οἰόμενον, ἃ φαντάζεται τὸν Πολέμωνα ἐπάθειν· εἰς μὲν ἡμέραν ἐκόσμησε δὲ τῆς ἀγορᾶς μέρος, ψαλτρίαν ἔχων, καὶ καλαθίσκον, ἐνθεν ἀεὶ σώρᾳ μύρτων ἀεί, καὶ ἐρυσιχίων, καὶ τοῖς συμφοιτηταῖς διαπαίζων ὅτι συμφοιτητής. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μαρτύρομαι Ἀθηναίους ἅπαντας, οἳ μηδέποτε τὸν σοφὸν Πολέμωνα ἄλλον ἢ ὑπὸ κισσοῦ καὶ ῥόδων ἐπὶ τὰς τοῦ Ἀκαδημίου θύρας ἐκόμησαν, ὥσπερ ἐπὶ πάντας ἀθέους, ἀνθρωποδιφῶντα μόνον, καὶ οὐ τὸ χαρὸν τῆς μέθης ἀρπαζόντα μετὰ βίας, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀγαγόντα, ἐπιθρασύνεσθαί τι καταισχύναι, καὶ σοφὸν μεταλλάξαι, καὶ ἐς πάντα κρίσασθαι, καὶ λόγον αἰνεῖν

quæ pro Ebrietate afferuntur. Illius enim eſt id quod nunc dicitur. Iniuria affecta eſt mea, vt cùm maximè, à me Academia, mancipio quod ſolum habebat benuolum ac fidele, quódque nihil turpe eorum quæ ipſa imperaſſet putabat, ſpoliata, Polemone illo nequam: qui interdiu cum laſciuia ac petulantia per medium forum ferebatur, pſaltriam ſecum habens, & canu perſtrepens, à ſummo mane ad veſperam vſque ebrius ſemper, & crapulæ indulgens, capúteque corollis ac floribus implicatum gerens. Atque hæc quòd vera ſint, teſtes ſunt Athenienſes vniuerſi, qui ne vnquam quidem Polemonem ſobrium viderunt. Poſtquam autem infelix ille ad fores Academiæ quoque comeſſabundus & per laſciuiam illudens acceſſiſſet, perinde vt ad omnes ſolebat: mancipatum illum, atq; è manibus Ebrietatis vi ereptum, & ad ſe adductum, aquam bibere, ac ſobrium eſſe docuit, corollaſq; capiti

σην καταπάθος, ἐμαθ-
τια σχολιὰ καὶ δυσλωβ, καὶ
ωμῆς φροντίδος ἀνάμνα
ἰκαάδωσεν. ὅτι ἀντὶ οὗ
νέος ἰκανθρώπου ἀνθρ-
ρυθήματος ἀχνὸς, ἄθλι-
καὶ ῥινὸς τὸ σῶμα γεγόν-
τα. καὶ τὰς ὠλὰς ἀκαθ-
δαμαθὰν, ἄσιτος ἰνίοτε,
καὶ ἀνφαλὶς ἀς μίσθω ἰ-
συίραν, ἐκθέσται λυρῶν, ὁ-
ποῖα πομὰ ἡ Ἀκαδημία ἰγὼ
λυρῶν διδάσκω. τὸ μὲν γὰ
σον, ὅτι καὶ λοιδορῆται τῇ μι-
θῷ, πᾶς ἰμοῦ ἰκρθάς, καὶ
μυεία ἐκανὰ ἀπέχεσι πρὶ
αὐτ. ἄρκτα σχολὴν τὰ ὑπ
νὸν τῆς μίθυς ἥδη καὶ ὑπὲρ
ἰμαυτῆς ἐρῶ, καὶ τὰ δὲ
δέον ἰμοὶ ῥᾴστον. Εἰ. τί
ἄρα πᾶς ταῦτα ἐρῇς; πολὺ
δὴ ἔγγα τὸ ἴδιον ἐν ὧ μέρ.
Ακα. οὐκοῦν μὴ ἀκούσο-
μεθα δίκαια, ὦ ἄνδρες δι-
καστά, ἀσινέστερον ἄρκτα
ὑπὲρ τῆς μίθυς ἃ ἂν ὑμ-
μοῦ μετ' ἀνοίας ἀκούσε-
τε.

detractas discerpsit. Ac quo-
ties bibendum aq accum-
bendum fuerat, verba quæ-
dam perplexa ac misera, &
multa curiositate referta,
illi tradidit. Quare pro eo
qui antea efflorescebat in
illo, rubore, pallidus macie
& incultus corpore factus
est, & cantilenis illis vacuis
obliuioni mandatis, fur-
cibo interdum & subsan-
dus ad mediã vsq; vesperam
sedet, nugãdo videlicet quæ-
dã multa Academiæ ego ma-
gari docto. Quod autẽ ma-
ximum est, etiã conuiciatur
Ebrietati, à me eò inducũ,
& innumera quædam ma-
la de ea commemorat. Di-
cta fermè sunt quæ pro Eb-
brietate adduci possunt.
Iam verò & pro me ipso
verba faciam: & exinde
peroratum à me esto. IVS.
Quid igitur ad hæc re-
spondebit? Veruntamen
infunde & hanc paruã ve-
ciſſim. ACA. At hoc quidem pacto auditu admodum pro-
babilia videntur, viri Iudices, quæ à patrono pro Ebrietate
dicta sunt. Quòd si autem & me eadem benevolentia audie-

tis in-

ἔπαθεν, ὡς οὐδὲν ἀδικῆσαι. τὸν γὰρ Πολέμωνα τοῦτον, ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην ἄντα, πεφυκότα οὐ φαύλως, οὐκ ἐκ τοῦ μέθυ, ἀλλ' οἰκεῖον ἐμοὶ, καὶ τῷ φύσει ἅμοιον προσηκόντως υἱὸν ὄντα, συναναστρεφόμενος τῇ ἡδονῇ· ἐκ τούτου τὸ παρὰ φύσιν ἐμπαροινοῦν, διέφθειρε ἄδηλον, τοῖς ἐκείνοις, τοῖς δὲ τῆς ἑταίρας πράγμασι δοῦλον, ὡς μηδὲ μικρὸν αὐτῷ τῆς ἐλευθερίας ὑπολείπεσθαι. καὶ ἄχρι τούτου ἑαυτῆς ἀφεῖτο μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφη, ὑπὲρ ἐμοῦ αἰδεῖσθαι ποιούσης. πρίν γὰρ ἐκείνην ὁ ἄθλιος ἐπιφανῆναι, ἐρασμιώτερον, ἢ τῆς ἀγορᾶς μόνης καταγελάσεσθαι, οὐδένα τινὰ νόμον, ἐκπεσὼν ἐκ πάντας, ὅθεν τῶν κρότων, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ χώρας τοῖς ξένοις. ἐκ μὲν δὴ τοῦ παρ' ἐμοὶ ἦκεν, ἐνθὼ ἔτυχον,

tis, intelligetis sanè quòd nulla ipsam iniuria affeci. Nam Polemonem hunc, quem seruum illa suum esse ait, natum haudquaquam seruiliter, neque ita vt ebrietatem referret, sed familiarem mihi, & natura similem, præreptum adolescentem adhuc atque tenerum existentem, adiuuante ad hoc Voluptate, quæ illi inplerisque mutuam opem præstat, corrupit miserum, lasciuis comessationibus & meretricibus quasi in deditionem tradendo; ita vt ne paululùm quidem verecundiæ in eo remaneret. Atque ea quidem quæ illa pro se paulò antè dici putabat, pro me dicta esse existimate. Circumibat enim miser ille à primo statim mane coronatus, ac crapula perditus, per medium forum, sonantibus vndique circum

ipsum tibijs, nunquam sobrius, lasciuus ac petulans in omnes, dedecus, & contumelia maiorum, & præterea ciuitatis totius, ludibrium autem peregrinorum ac hospitum. Postea quam autem ad me venit, ego quidem sorte quadam,

ὥσπερ ἄωθα ποιῆσαι, ἀναπλάσσοντα τῶν ὀργῶν, τὰς τῶν πρόσθεν τῶν ἑταίρων, λόγους τινὰς περὶ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης διεξιόντα. ὁ δὲ μετὰ τὸν αὐλὸν καὶ τῶν στεφάνων ἐπιστὰς, τὰ μὲν πρῶτα βόα καὶ συγχεῖν ἡμῶν ἐπεχείρει τὴν σπουδὴν ἐπιτρέξας τῇ βοῇ. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐνεμέσα ἡμεῖς ἐπιφροντίσαντες αὐτοῦ, κατ' ὀλίγον (οὐ γὰρ τέλεον ἦν διάδρομος τῇ μέθῃ) ἀνέκυψεν πρὸς τοὺς λόγους, καὶ ἀφεὶς τὸ τοὺς στεφάνους, καὶ τὴν αὐλητρίδα κατασιώπα, καὶ ἐπὶ τῇ σωφρονεῖν ἀσχολεῖτο. καὶ ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀνιγέρθη ῥόμβῳ, ἑαυτόν τι ἐφαίνετο δικαιοῦν, καὶ δὴ καὶ ἡδέως βίου κατανίγνωσι. καὶ τὸ μὲν ἐρύθημα, τὸ ἐκ τῆς μέθης, ἀνεῖλύθη, καὶ ἡ φαιδρότης, ἐρυθρία δὲ κατὰ μόνα τῶν βλεφάρων. καὶ τὰ ὀφθαλμὰ, ὥσπερ ἦν, ἀνεβάλετο καθ' ἡμᾶς, ἔτι ἐπὶ κλισμοῦ,

ut consueui facere, pateram tibus foribus ad amicos quā tum præsentes erant, sermones quosdam de virtute atque modestia faciebam. Ille verò cum tibia & coronis aſtans, principiò quidem vociferabatur, ac perturbare nos tentabat, conuersationem noſtram clamore ſuo interturbando. At poſtquam nos nullam illius rationem habebamus, paulatim (neque enim omnino aut extremè vino madefactus erat) reſpiſcere cœpit ad ſermones, & ſuum abſorebat coronam, & tibicinem compeſcebat, & ob puppuram erubeſcebat: ac veluti è profundo ſomno exporrectus, cum ſeipſum aſſicimbat, quo pacto ornatus atque affectus eſſet, tum ubi tam ſuperiorem & exercitam damnabat. Et rubor quidem ille ex temulentia contractus defloreſcebat, evaneſcebatque: ipſe autem præ pudore eorum quæ fecerat, erubeſcebat. Poſtremò ab illa aufugiens, ita ut erat, ad me tranſiit, neque vocante me,

ἔφη, οὐ βιαζόμενος, ὡς αὐτὸς φησὶν ἐμοῦ μὲν ἑκόντος, αὐτὸς δὲ ἀμείνω ταῦτα ἔνια ἡγούμενος. καί μοι ἤδη καὶ ἀναπείθειν, ὅπως καταμάθητε, ὃν τρόπον διάκειται πρὸς ἐμέ. ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρᾶγμα βοῦς γεγενημένον ἄγριον καὶ μήτε φωνὴν ἀνιέναι, μήτε ἐσθίειν ἐθέλειν ἄκρατον, ἀκοντίσαι, ἐπιστῆσαι, ἀναπηδῆσαι, καὶ ἀντὶ ἀνθρωπόδου, λύσσιον ἄνθρωπον, καὶ φερόμενον, καὶ μόνου ἄξιον ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἀναλαβεῖν. καὶ μοι αὐτὸς τοιοῦτος εἰλήφει τὸν βίον, ᾧ οἱ πεπίνοντες ὑπὲρ αὐτοῦ ἄριστα. ὑμᾶς δ' ἤδη συνῆκα, ποτέρᾳ ἐκεῖνον ἀμείνονι λύσουσιν. Ερ. ἄγε δή, μὴ μέλλετε, ψηφοφορεῖτε, δικάζετε· καὶ ἅπαντες μὲν ἀπαλλαγήσεσθε, Δι. πάσαις ἡ Ἀκαδημία κρατεῖ, πλὴν μιᾶς. Ερ. κράδοξον οὐδέν, ἀλλά τινα καὶ τῷ μίᾳ τιθέμενον. καθίζετε, οἱ τῷ Στοᾷ πρὸς οὐδὲν ἀλλὰ λαχόντες, πλὴν ἑνός

me, neq; cogente, perinde vt illa de me ait, sed vltrò ac volens, meliora hæc nostra esse credens. Ac mihi iam ipsum huc aduoca, vt cognoscatis quo pacto à me immutatus atq; affectus sit. Hunc ego, viri Iudices, ad me receptum, ridiculè omnino sese gerentem, & neque vocem edere, neq; consistere præ mero valentem, conuerti, ac sobrium reddidi, & ex vili mancipio virum modestum ac temperantem, precióque dignum Græcis effeci. Et mihi nunc ipse gratiam pro ea re habet, & propinqui eius pro ipso. Dixi. Vos autem iam spectate, Iudices. vtri nostrum satius fuerit illum cõuersari. MER. Agite itaq; ne cunctemini, ferte sententiam, atq; inde exurgite: nam & cæteros iudicare oportet. IVST. Omnibus calculis superat Academia, excepto vno. MER. Nihil nouum aut mirum, si quis sit qui & pro Ebrietate ferat. Sedete nunc vos, qui Stoæ contra Voluptatem sortitò electi estis,

δὲ ἱματίῳ διαβαφ. ἐγκίνναται τὸ ὕδωρ. ἐπὶ ἀφροδίτης, ἢ τὸ ποιητικὸν, σύνδεσμος λέγει. Στόα. οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς πρὸς ἀνδρὸς μοι πρὸς ἀνδρὸς ἡ λόγος ἔσται· ἀλλὰ τὴν ὑμῶν τὰς πολλὰς ὁρῶ, πρὸς μὲν ἐκείνῳ διαλεγομένας, καὶ μαλιστ' ἂν πρὸς αὐτὸν, ἐμοῦ δ' ὑπερφρονούσας, ἅτε ἐν μέσῳ λέγοντος, καὶ ἀποστραφὲν βάλλω, καὶ σκυθρωπὸν δοκῶ. ὅμως δ', ἂν ἐθελήσητε ἀκοῦσαί μου μικρόν, ἀφέμενοι τοῦ δικαστήρια ταῦτα ἐρᾶν· ἴδοιμ' ἄν τι καὶ τὸ πρόσωπον ἧττον κλυφὰ ὄν, ὅτι οὕτως ἐναντίως ἐσχηματισμένη ὦ ἐναγωνίῳ τῷ ὄψιν, ἐρεῖν μὲν, ἅπερ τότε σάφρονα, τὸν Διονύσιον φρενιτίᾳ πρὸς ἐμαυτὸν ὑβρίσασαν, καὶ δῶ γε οἱ πρὸς ἐμοῦ δίκην δικασθῆναι, τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἀδικηθὲν τὸν πρόσωπον δίκην ἐσῆν. ἐγκαταστὰν δὲ ἐν

ad iudicium de amatore ferendum. Infusa eſt aqua. Deus picturata, ac varijs coloribus induta, ut iam dic. STOA. *Haud equidem ignoro, viri iudices, quàm contra formoſam adhibenda mihi ſit. ſed & veſtrum plerosque video ad illam quidem aſpicere, & eidem arridere, me verò contemnere, quòd videlicet ad eam uſque ſonſa ſum, & nimis quiddam obtuſus, tetricúſque ac triſtis appareo. Sed tamen ſi me dicentem audire volueritis, confido equidem multò iuſtiora, quàm hæc, dicturam me eſſe. Nam hoc ipſum illud eſt quod perſentio accuſo, quòd ita me tetricio modo exornem, aſpectúm illecebris omnibus meum virum tam male deſtitúque ac temperantia, Dionyſium videlicet furore exacerbatum, ad ſeſe accerſitum hinc abſtraxit. Et quam præſidentes illi cauſam iudicauerunt inter Academiam & Ebrietatem, quaſi quædã ſoror præſentis cauſæ eſt. Examinatum*

cum

ἐμὲ δὲ τὸν παρόντι πότερα χοίρων δίκην, συφοράντας ἐᾶσαι τοὺς ἀλλοφύλους λάθρᾳ ζῆν, μηδὲν μὴ καλόφρονα ἐπινοοῦντας, ἢ ἐν ἀσπίδι τὸ καλὸν ἔχοντα καὶ ἀγχυσαμένους τὸ τερπνὸν ἐπαθύρους ἐπαθύρας σκοπεῖν, μήτε τὸ ἀηδὲς ἀνδραποδωδῶς θεραπεύοντας, μήτε τὸ ἡδὺ ἀνδραποδωδῶς θεραπεύοντας, μὴ τὴν τῶν ἀλλοτρίων ζητοῦντας ἐν ᾧ μέλλει καὶ τὰς ἰσχάσει; τοιαῦτα γὰρ αὐτῶν δόλιτα ἐπὶ τοῖς ἀνοήτοις προτείνουσα, καὶ μορμολυττομένη ὧν πάσχω, προσάγεται αὐτῶν τοὺς πολλούς, ἐν οἷς καὶ τὴν δίκαιον ἱκανὸν ἀφανίσαι ἡμῶν ἐπιοῦσα, πολλοὺς τε ἕλκουσα πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐμὲ ἄρα ὑμῶν ἀπὸ τοῦ παρόντος ἀπανακλίνει καὶ ἀποστῆναι, ὅτι μηδὲ τῶν θεῶν φείδεται, ἀπὸ τοῦ ἐπιμέλεσθαι αὐτῶν σκῆψασα, ὡς ἀσυφρονοῦντι, καὶ ἀσυβάστῳ ἄρα δίκην

enim in præsentia, vtrũ porcorum more in terram deiectos viuere nos deceat, voluptati indulgentes, neq; quicquam generosum in animo cogitantes: an verò posteriore loco, eo quod est delectabile, posito, prælata honestate, liberos liberè philosophari, neq; dolorẽ vt ignauũ quiddam pertimescentes: neque id quod dulce est, mancipiorum more sectantes, felicitatem q; in melle & caricis quærentes. Huiusmodi enim illecta menta hæc stulti is obijciens, & labore cuiquadam larua perterrefaciens, pleroſque ipſorum ad ſe illectos adducit, inter quos & miſerum illum velut excuſſo iugo à nobis ſecedere fecit, cùm ægrotantem tacitè obſeruaſſet. Neque enim recte valentem ac ſanum oratione ſua vnquam facilè adduxiſſet. Quanquam quid ego

adeò aduerſus illam indignata ſim, quando ne ipſis quidem dijs parcere ſoleat, ſed adminiſtrationẽ ac prouidentiã illorũ calumnietur? Quare ſi rectè ſapitis, Iudices, etiam impietatis

δίκην λέξοντας παρ' αὐτῆς. Ἐπίκουρος δ' ἴσως, οὐδὲ αὐτὸ παραπεπόησθαι νομίσασθαι τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν Ἐπίκουρον ἀφαιρεῖσθαι σωφρονοῦντα, ὅτως ὑπηρετῇ τοῖς ἀπαιτοῦσι. πλὴν ἀλλὰ ἱκανά γε αὐτῷ ἐφαίνετο, οἷος ἦν οἷον τὸν φίλον σωζῆναι, ἢ τὸν ἑταῖρον Ἡρακλέα, ἢ τὸν ἐμπίπρον Θησέα, ἢ τοσοῦτόν γε ἄλλον, ἵνα μὴ πάνυ γε τοὺς πόνους ἐκλίπῃ ἢ ἄρ' ἐκέλευε μηδὲν ἀλλ' ἢ ἡδονάς. ἐμοὶ γοῦν οὐδὲν ἐμέλησε τοῦτο, ἀλλὰ νῦν τοῖς μαχηταῖς τοῦτον λόγον χαίρουσα ἀφίημι, ἐπιτιθέσα σοι κατὰ μικρὸν ἀκονᾶσθαί μοι σωτηρίαμφω, τάχα ἂν γνωσθὲν τὸ μηδὲν ὄφελος. πλὴν ἀλλὰ ὑμᾶς γε τῶν ὅρκων μνημονεύσαντας, ψηφίσασθαι ἤδη τὰ δόξαντα, μὴ πιστεύσαντας Ἐπικούρῳ, λίγοντι μηδὲν ὑπεύθυνον τῶν παρ' ἡμῖν νενομισμένων ὑμῖν θεούς. Ερ. μιτάσχου. ὁ Βακχεῖος καὶ ἐπὶ τῶν ἡδονῶν λέγει.

Bac.

poenas de ipsa summis. Parato audisti equidem quòd nemque orationem ipsa habere parata sit, sed Epicurum istum patronum pro se huc adducturam. Adeò scilicet illudit etiam ipsi iudicio. Verumtamen ille certè ipsam interrogate, qualemnam putet fuisse Herculem, an Thesenm nostrum, num etiam illi indulgentes voluptati, laborem euitârint. Nihil enim prohiberet quo minus plena iucunditate vixerint, si illi laborem non fustinuissent. Atque hæc dixi, vt quæ non admodum longis orationibus dicitari soleant. Quod si vnquam voluerit & parumper respondere mihi interrogata, celerrimè cognoscetur quòd nulla sit. Verumtamen vos certè iurisiurandi memores, decernite iam quæ iusta ac pia sunt, hancquaquam Epicuro fidem adhibentes, qui deos dixit nihil eorum quæ apud nos geruntur, attendere. MIRCVR. *Transi hunc. Heus Epicure, pro Voluptate dicam.*

Epic.

Καί. ὁ μακρὰ, ὦ ἄνδρες Δικασταί· πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. δεῖ γὰρ ἐμὲ πολλῶν μοι τῶν λόγων. ἀπὸ ὧν μὲν γὰρ ἐπαφῆκε τισὶν ἢ φαρμάκοις, ὃν φησὶν ἐρασθῆναι αὐτὸν ὁ Στωϊκὸς τὸν Διονύσιον καλῶν τούτων μὲν ἀπέχεσθαι, πρὸς ἐμοὶ δὲ πλείονα ἐλθόντα, φαρμακεῖα μὲν ἀπότομα δέδοικε, μὴ ἀδικῶν ἁλίσκωμαι, ἐπὶ τὰς ἀπορίας ἐρασὰς μαγγανεύσας. ἐὰν δέ τις ἐλεύθερος ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει, μὴ ἐκκεκομμένους τῶν νόμων, τοῖς παρὰ τούτοις ἀνδράσι μαινομένοις, καὶ λίαν φαύλοις ἐκκλήτοις τῶν νόμων, τοῖς τὸ δεσποτικὸν πεπαιδευκόσι, δοῦλοι δὲ ἀκόλουθοι, ἐκ δὲ ἀγκύλης, καὶ καθάπερ ἀθλίοις ὁμοίοις, ἀνίκητοι, πρὸς ἃ τοῖς ἐλευθέροις ἔοικε, καὶ ἀπαίτητος, ὥσπερ ἀκμή τινα ἀφρίβιας, τὰς τῶν λόγων πλοκὰς ἀναπτάντας, ἀνθρώπινα καὶ οὐ βλακώδη φρονήσας, καὶ τὸν ἐκ πόνου, ἄνθρ

EPIC. Haudquaquam prolixius apud vos, viri Iudices, dicam. Nam multis vobis ne opus quidem mihi est. Verùm si incantationibus aut medicamentis quibusdam Voluptas eum quem Stoa hæc amatorem finxit, Dionysium videlicet, coëgit ab hac quidem abstinere, ad se autem conuertere sese, venefica meritò visa est, & iniuriam fecisse huic coarguitur, tanquam contra alienos amatores præstigias ac dolos machmata. At si quis liber, in ciuitate libera, legibus non vetantibus, molestiam atque acerbitatem quæ ab hac proficiscitur, perosus, & felicitate quam quasi caput laborum inde prouenire aiunt, pro nugis ac nihilo habita, obliquos & incuruos huius fere mores, labyrinthisq; similes reliquit, ad Voluptatem autem lubens transiit, verborum istarum retijs tanquam vinculis quibusdam abiectis haudquaquam stolida, sed humana sapiens, laboriq; ipsum,

ὅπερ ὂν, πονηρὸν, ὃ δῆλον δὲ τὴν ἡδονὴν εἰθεῖσαν(?); ἀποκλείουσαν ἐχρῆν αὐτὸν, ὥσπερ ἐκ ναυαγίου λιμένι προσέχοντα, καὶ γαλήνης ἐπιθυμοῦντα, συνωθοῦσα ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸν πόνον, καὶ ἐκδοῦσαν τὸν ἄθλιον παρέχειν ταῖς ἀπορίαις, καὶ ταῦτα, ὥσπερ οἰκέτην, ἐπὶ τὸν τοῦ ἐλέου βωμὸν, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν καταφεύγοντα, ἵνα τὴν πολυθρύλητον ἀρετὴν ἀποβλέπῃ, ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἱδρῶντι πολλῷ ἀνελθὼν, ἴδῃ, κἆτα δι' ὅλου πονήσας τοῦ βίου, εὐδαίμων γένηται μετὰ τὸν βίον. καί τοι τίς ἂν κριτὴς δικαιότερος δόξειεν αὐτοῦ ἐκείνου, ὃς καὶ τὰ παρὰ τῆς Στοᾶς εἰδὼς, εἴ καί τις ἄλλος, καὶ μόνον τέως τὸ καλὸν ἀγαθὸν οἰόμενος εἶναι, μεταμαθὼν ὡς κακὸν ὁ πόνος ἐστὶ, τὸ βέλτιον ἐξ ἀμφοῖν δοκιμάσας, εἵλετο; ἑώρα γὰρ, οἶμαι, τοὺς περὶ

ipsum, id quod est, malum, Voluptatem autem suavem ducens: excluderat cum decebat quasi ex quodam naufragio ad portum enatantem, & serenitatem cupientem, praecipiti capite in laborem impellendo, & veluti dedititium, atque adeo egestati miserum illum tradendo, idque cum ille supplicis instar ad Voluptatem tanquam ad misericordiae aram aliquam confugeret? Nimirum, ut possit ac multis iactatam illam virtutem, cum multo sudore in arduum progressus aspiciat, atque exinde per omnem aetatem laboribus exercitatus, demum post vitam peractam felix atque beatus fiat. Atqui quis quaeso iudex iustior in hac causa fuerit, quam ipse ille qui & ea in quibus Stoa versatur, cognovit ut quisquam alius: & cum antea solum illud quod honestum est, bonum putaret esse, postea quantum malum foret labor, cognito, id quod melius ex utroque probavit esse, delegit? Videbat enim, opinor, eos qui de

tolo-

περὶ τῶν καρτερῶν, καὶ ἀνὰ χεῖρα πόνους, πολλὰ διηγίσασθαι, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἑαυτοὺς ἀπολαύειν βιαιοτέρως, καὶ μίαν τότε ταπεινοφροσύνης, οἵπερ ἐν καιρῷ τὸν τῆς ἀδόξου νόμου βιοῦντας, ἀσχημοσύνης ἡγεῖσθαι τὸ φανῶτας χαλεπαίνειν τῷ πόνῳ, καὶ προαναδύεσθαι τὸ δόγμα, πολυθρύλητον δὲ πάντων τὸ ἐν Ταντάλου, καὶ ἔνθα ἔρχεται λύσις, καὶ ἀσφαλῶς παραπαίοντας ἐπίστασθαι, χαλεπῶς ἐμπεπλεγμένους τῇ ἀνάγκῃ. ἀγνοοῦ τις σὺ δῆτα τὸν τοῦ Γύγου δακτύλιον ἔλαβεν, ὡς παιθομένους μὲν ὁρᾶσθαι, καὶ τοῦ Ζηνὸς Αἴδου ἐλαύνειν, καὶ οἷα ὅτι μακρὰν χαίρουσι πόνοις φράσαντος, ἐπὶ τοῦ ἑλουσῶ ἀθοῦσῶ ἔρχεσθαι μηχανοῦσθαι πάντα τὸν διανθρώπου· ὃς μίαν μὲν τῆς γῆς, ἕλκειν ἀφελόμενον τι ἀπὸν ζῶν περὶ τῶν καρτερῶν λόγους ἐπαλαίειν ἔλεγεν, καὶ ἐδόκουν, καὶ ὁ νόσῳ ἀληθέστερον αὐτῷ ἐκαθίζετο, ἐλθὼν

tolerandis ac perferendis laboribus multa commemorare solent, priuatim autem Voluptatem colunt, eò quidem vsq; inuenilitèr sese iactare, domi autem secundum Voluptatis præcepta vitam degere, erubescentes quidem si deprehendantur remittere aliquid de firmitate & contentione, prodereq; professionem suam, patientes autem miserè interea Tantali illud: & vbi latere sese, ac tutò leges transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus voluptatem ingurgitantes. Proinde si quis ipsis Gygis annulum daret, vt eo inducto conspici non possint, aut etiam Orci galeam: sat scio quòd laboribus longum valere iussis, ad Voluptatem profilirent, & cuncti imitarentur Dionysium: qui quidem antea quàm morbo correptus esset, sperare solebat illos de tolerantia sermones multùm sibi profuturos esse. At postquàm dolere atque ægrotare cœpit, ac labor re ipsa illum inuasit, animadu-

ἴδιον τὸ σῶμα τὸ ἑαυτῆ δοξά-
ζουσα φρονεῖν τῇ Στοᾷ τἀναν-
τία λογιστέον, οὐδὲν μεῖζον,
ἢ τύφοις ἐπίσασι, καὶ ἴσως
ἔνθρονος ἂν, καὶ ἀνδριὰς οἴ-
μαι ἔσῃ, καὶ ἀνιτίλεως, ἐκ ὧν
ἀνδριάντι οὐδὲ χρώμεθα, ἀλ-
λὰ ὅτι ὁ σὸς ἂν ἄπνους λίθος, καὶ
ἄλογος καὶ ψυχρός, λόγοισι
χάρα, τὸν Λουκᾶν ἔπαθες ἴδε.
Ἄρμα. ὑμᾶς δ' ἐγὼ τάδε
ψυχορραίσαντι. Στοά. μηδα-
μῶς, ἀλλ' ὀλίγα μοι σωφρο-
νῆσαι ἐπιψήφισον. Επί. ἰρό-
τησον· ἀκουσούμαι γάρ.
Στοά. ἐκεῖνον ἐγὼ τὸν νέ-
ον; Επί. ναί. Στοά. τὸν ἁλο-
γὸν δ' ἐμοῦ; Επί. πάνυ
μέν. Στοά. τί δ', οἶσθα
ὅ, τι διάφορον καὶ ἀδιά-
φορον; καὶ πρωτεῖον καὶ
ἔσχατογκίαν; Επί. μάλι-
στα. Εῤ. ἔφασαν, ὦ Στοά, συ-
γγράμματι οἱ Δικαιοῦ τὰ δυόλ
ταῦτα ταῦτα ἰρωτήματα. ὅτι
μ' ἡσυχίαν ἄγετε, ψόφους ἐ-
μίσουν γάρ. Στοά. καὶ μὲν δ'
ἐρώτησα ἂν, ἃ σωφρόνησα

animadverterent corpus suum diuersum à Stoa philosophiam sequi, & contraria statuere. ibi magis quam in istis tredidit: atque ut sibi persuasit, homo esse, etiam corpus humanum habere sese: virtúq; eandem ut statua illo vetus, sed hos scient, quòd quicunque alter dicat, ac Voluptatem accusat, verbis quidem delectetur, animum autem illis contrarium habeat. Dii. Vos amicè ob hanc sententiam ferte. STOA. Nequaquam, sed pauca etiam interroganti mihi permittite. EPIC. Interroga: respondebo enim. STOA Malimne paucula? EPIC. Etiá STOA. Voluptatem autem bonum? EPIC Atque admodum. STOA. Quid autem? Scire quid sit differens, vel indifferens, & prouectum, vel reiectum? EPIC Maximé. MAR. Negant se dicere intelligere, Stoa, disyllabas istas interrogationes: quare silentium agite. Iam enim sententiã ferẽt. STOA. Atqui vicissim sanè si interrogasse

ἄμφω δεῖ φῆτο τῶν ἀναπολαίστων σχήματι. Δι. τίς ἀντέχει; Ερ. πάσας ἀδεῶς. Στοά. ἰοὺ ἰοὺ τὴν Δίκην. Δία. τύχῃ τῇ ἀγαθῇ σὺ δ' ἄλλους κάλει, Ερ. πρὸ Λεύσιππον Ἀρετὴ καὶ Τρυφὴ, καὶ Λεύσιππος δ' αὖτε παρίτω. Αρ. πότερον ἐμὲ χρὴ λέγειν, ἢ τὸν Ἀρετῆς; Τρυ. ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ὅμην Λεύσιππος, ὡς λυπεῖσθαι οἱ λόγοι, καὶ τἄργα. Τρυ. σύμφημι, ἀλλ' ἐμὲ δεῖ φυλῶ· ἐμὸς γὰρ ὁ ἀνὴρ, ὡς ἔοικε τοῖς σχήμασιν, καὶ τῇ προφυλῇ, καὶ τοῖς μύροις. Δι. μὰ φιλονικῶ· ὑπερεῖσεται γὰρ καὶ αὕτη ἡ λίτη, ἵν' ἄρ' ὁ Ζεὺς διακρίνῃ περὶ τῆς Διονυσίου παρακλήσεως· γάρ τι καὶ τῆδε ἔοικεν ἔσεσθαι. ὅσον ἄρα μὴ ἡ Ηδονὴ ἐρᾷ τούτου, καὶ τὸν Λεύσιππον ἴσως ἡ Τρυφὴ νικήσει δ' αὖ τῆς Στοᾶς, καὶ οὕτω ἴσον τῆς Ἀρετῆς ἀνακεκλίσθω. ἀπαλλοι

in tertia figura, eorum vides licet quæ demonstrari non possunt. IVST. *Vtra superauit?* MERC. *Voluptas calculis omnibus.* STOA. *Prouoco ad Iouem.* IVST. *Bona sanè fortuna, vt libet. Tu verò alios accerse.* MERC. *De Aristippo cõtendentes Virtus atque Mollicies, & Aristippus verò ea tiã ipse adesto.* VIRTVS. *Priorem me dicere conuenit, Virtutem videlicet. Meus enim est Aristippus, perinde atque indicant sermones, & opera.* MOL. *Haudquaquam, sed me potius. Meus enim est homo ille, quemadmodum videre licet ex coronis, & purpura, & vnguentis.* IVST. *Ne ambitiosè adeò cõtendite. differetur enim & hæc causa eò vsq; dum Iupiter de Dionysio sententiam ferat. Non enim dissimile quippiam hoc quoque videtur esse. Quare tum quidem, si Voluptas vicerit, etiam Aristippum Mollicies habebit. Vincente autem contrà Stoa, & hic erit Virtuti condemnatus. Proinde*

λοι παρίωσαν. τὸ δίκαιον μήδε μὲ καμβάνιτσαν οὔδε τὸ δικαστήριν· ἀδίκως ἦλθε ἡ δίκη μεμψίμοιρον αὐτοῖς. Ερ. μάτην ἄρ' ἀνηλγυτότες ἔσαι γέροντα ἄνθρωπον, ἵνα μαχαίρᾳ τὰδ' ἀνάβασιν; Δί. ἱκανὸν, ἄ φιτυμόσυνον λέβητα. ἄπιτε, μὲ ἀγανακτᾶτε, αὖθις δικάσεσθε. Ερ. Διογένης Σινωπέα παρῆναι λαρὸς, ἡ σὺ λέγεις ἡ ἀργυραμοιβικὴ λέγει. Δίο. ἡ μλὸ ἄρ γε μὲ κακόνοιαν ἐσχλίασα, ὦ Δίκη, ἐπὶ τρι ἡμέραις ἀπάσαι μοι, ἀπὸ τοῦ τὸν ἄρ ἡ βαθεῖαν φαμάτην ἐγὼ ἦ αὐτίκα μάλα κατάξω ἐς ἔνθο. Δί. τί τῶδε; ἀπίωμεν ἡ ἀργυραμοιβικὴ, ὁ Δίκαια, ἐπιτρεφὲς τὸ βάκτρον, ἐ μικρόν τι καλὸν ἡ δόλια ἔστι λάψασθαι. τὸν Πύρρον λάβωμεν. Ερ. ἀπ' ἡ ἦ γραφικὴ πάρεσαι, ὦ Δίκη, ἡ Πύρρον ἦ οὐκ τὸν ἀρχὴν ἀνηύρατε, καὶ ἰόντα τῶδε πάλαι. Δί. διά τι, ὦ Ερμῆ; *dij adsunto. Illud autem ne accipiant hi, iudicide praemium puta. Nam causa haec incognita & indiscussa manet ipsis.* MERC. *Frustrane igitur per hanc adeò atque arduam viam ascenderunt viri isti?* IVST. *Abundè est tertiam etiam partem occupârint. Abite, ne indignemini, aliàs iterum iudicabitis.* MERC. *Diogenem Sinopensem adesse tempus est. At tu itaq; Mensaria dic.* DIOG. *At verò nisi defunctus molestus esse, Iustitia, non cupidè de fuga mecum apud iudicem ageret. sed de multis atque altis vulneribus. Ego enim quamprimùm adeò fortè hanc cōtundam.* IVST. *Quid hoc rei est? profugit Mensaria: ille autem sublato baculo insequitur. Haud mediocre malum aliquod videtur nuncium afferre. Pyrrhonem proclama.* MERC. *At pictoria quidem iamdudum adest, Iustitia: ipse autem Pyrrho principiò non ostendit quidē hūc. Ac videtur hoc facere.* IVST. *Quadrantes,*

Mer-

ρμῆς; Βρ. ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς οἶμαι διανοεῖσθαι ἀληθὲς εἶναι. Ερ. Συγχωρῶ ἐγὼ αὐτῇ κατασκευάσασθαι τὴν λοιδορίαν ἅπασαν, καὶ τοῖς πρόσθεν ἀκηκοέναι κατ' αὐτοῦ γεγραμμένοις, καὶ οὐδὲν ἧττον ἅπασι τοῖς ἐκείνου, πρὸς ἅπαντας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἐλθεῖν; Βρ. ἀκούσεσθε, ὦ Δίκη. τό, τι γὰρ μὴ ἴσμεν ὑμᾶς τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις, χθὲς, ὅσπερ ἥκομεν, ἐπιγιγνώσκειν, καὶ τὸ ἐπιτίμιον ἀκούσεσθαι ῥητορικῆς ἢ καὶ ἀβελτερίας, ἣν ὧν μάλιστα καταγελοιώτατον, ἀπολογήσεσθαι δ' ἐκ τῶν ἀμφοτέρων τῷ Σύρῳ, ζῶν ποιοῦντι ἐπάγειν ὧν δικαστήριον. πλὴν ἀλλὰ ἄρξει τοῦτ', ὦ Ῥητορικὴ, τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεοῖς θεαῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις

Mercurii? MERC. *Quia nullum putat iudicium aut forum verum esse.* IVST. *Proinde contumaciæ ipsum condemnent. At iam Pscriptorem prosæ orationis Syrum illum accersite. Quamquam nuper adeò actiones contra ipsum hæ delatæ sint, & nihil necesse erat tantopere festinari, atque eas tam statim disceptari: veruntamen quia ita visum est, priorem introduc Rhetoricem causam. Papæ, quàm multi ad audiendum conuenêre!* MERC. *Meritò, Iustitia. Nam hoc ipsum quòd actio hæc minimè vetus aut obsoleta est, sed nouа ac peregrina, heri, quemadmodum ais, primùm intentata: deinde quòd & sperant audituros se esse Rhetoricam quidem atq; Dialogum per vices accusantes, vtrisque autem Syrum respondentem, multitudinem tantam ad iudicium contraxit. Veruntamen incipe tandem Rhetorica causam dicere.* RHETOR. *Principiò quidem, viri Athenienses, deos deasq; precor omnes,*

πάσας, ὅλως εὐνοιαν ἴσχουσα διατελῶ τῇ τε πόλει, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, ἐσκόπουν ὅπως ἔσομαι μοι παρ' ὑμῶν ἐς τοῦδε τὸν ἀγῶνα. ἔτι δ', ὅπερ δὴ μάλιστα δίκαιον, τοῦτο παρὰ θεῶν τοῖς θεοῖς τὸν μὲν ἀντίδικον σιωπᾷν κελεύειν, ἐμοὶ δ', ὡς κρεῖττόν ἐστιν, καὶ βουλόμενον, τοῦτο κατηγορίαν λέξαι ποιήσασθαι. οὐχὶ ταυτὰ δὴ μοι παίσεται γιγνόμενα σταν, ὅταν τι ἐς ἀπόρρητα ἐμβλέψω, καὶ ὅταν ἐς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους, ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς, οὕτω κρᾶ τοῦς ὑμᾶς τὰ δ' πράγματα ἐς τοῦτο προήκοντα ὄψεσθε, ὥστε ὅτου μὰ χάριν τι ποιήσεται πρὸς αὐτοῦ, σκέψασθαι δίκαιον. ἐκεῖ γὰρ, ἵνα μὲν παρὰ προσωπείαν ἔσομαι τοῦ ἔδαφος πάλαι ἀπὸ ῥίζοντος, ἄρξομαι δ' κατηγορίας. ἐγὼ γὰρ, ὃ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον μὲν ἐμισοῦν μεράκιον ὄντα, βάρβαρον

vt quanta ipse benevolentia affectus sim erga hanc ciuitatem, ergaq; vos omnes, tantam à vobis ad præsens certamen hoc consequi possim. Deinde, quod est æquum maximè, id vobis à mentem à Dijs immortalibus dari, vt aduersarium quidem silentium agere iubeatis: me verò, quemadmodum constituì, meo cumq; ipse deliberem, accusationem peragere posse faciatis. Cæterum hæc quæquam eadem in mentem venit fieri, quoties ad ea quæ passus sum aspicio, & ad orationem & verba quæ audio. Nam verba quidem quàm similima meis, iste ad vos faciet: res autem eò vsque processisse videbitis, vt mihi iam necesse sit spectare ne quid peius etiam ab ipso mihi accidat. At enim vt ne longiore prooemio vtar, quæ iamdudum frustra cunctor

te, accusationem ipsam incipiam. Ego enim, viri iudices, hunc, cùm admodùm adhuc adolescens esset, neq; non laborè

ἔτι νῦν φοιτῶ, καὶ μονονυχὶ ἐκκρέμαμαι τῶν ἐκείνης ἰχνῶν, ἐν τῷ Λασύσιον τρόπον, περὶ τὸν Ἰουλίαν ἐρῶσα, παλαίφρων ἔτι, καὶ ὅτι χρόσσατο ἑαυτῇ, ἐν ἀδόκητα παρακαθῆσα ἐπαίδευσα. καὶ ἐκείνη μόνα μοι ὑπεμάθησε δῶν, καὶ ἀτρεκὲς ὀρᾷν ἐς ἐμὲ (ἀπέλεσσέ τι γὰρ ἔτι τότε, καὶ ἐθεράπευε, καὶ μόνῳ ἐπαίμαξεν) ἀφελικῶσα τὸν ἄνδρα, ὀπόσοι ἐμνήσωόν με κάλεσσι καλῶν, καὶ λαμπροὶ τὰ πρωτοκλὰ, ὧδ' ἀχαλείῳ τότε ἐμαυτῷ ἐνιγρύησα πλοῦτῳ καὶ ἀφανεῖ, καὶ νέῳ, πρὸς ἐμὲ μικρὰν ἐπαφρονήσαμένῳ, καὶ θαυμασίης λόγου. ἔπειτα ἀγαγοῦσα αὐτὸν ἐς τὸν φυλήτας τὰς ἐμὰς, παρενίγραψε, καὶ ἀεὶ ἀπέφυσα, ὅτι τὰς ἁμαρτόντας ἐνγύης ἀπαιτέουσι. λόξαρ δ' ἐκεῖθεν πεποίθειν, ἐπιλαξοῦ μήτε τῷ γάμῳ τῶν φυλείων, ἐδὲ τότε πειναλέῳ, ἀπὸ παντὸς

etiammum loqueretur, ac tantum non Candyn indutus, Assyriorum more incederet, circa Iouiam iuuentũ, errabundum adhuc, & quid de se ipso statueret, nescientem, ad me receptum eduxit: & quia videbatur mihi ingenio admodum promptus, & ad discendum apposito esse, méq; fixis in me oculis intueri (nam & verebatur adhuc tum me, & colebat, ac solam in admiratione habebat) relictis cæteris quotquot nuptias ambibant meas, diuites atque formosi, & quod ad maiores attinet, etiam illustres, ingrato huic me ipsam despondi, pauperi videlicet, & obscuro, & adolescenti: dote haudquaquam exigua insuper allata, multis & admiratione dignis orationibus. Post hæc adductio eo ad contribules meos, nomen eius in tabulas tacitè retuli, ac cinem reddidi: vt ij quũ ἀσπε desponsationis meæ excideranț, exinde suffocarentur. Porrò cũ ipsi visum esset terrarum orbem circumuagari, felicitatéq; cõiugij passim ostentare: ne tum quidẽ à tergo relicta

σαντα ἐπεμψεν, ἅπερ καὶ
ἑκάστοτε ἐπεμπέμην, καὶ ἐλάμ-
βανεν αὐτὸν, καὶ ἀσίδιμος ἐ-
κείνοις, διατεθρύπτετο καὶ
ἐπεκόσμει καὶ τὰ ἐς ἐκεῖ τῆς
Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰωνίας μέ-
μνητο, ἐξ ὧν τὴν Ἰταλίαν ἐκ-
δημῆσαι ἐπιλέξαντι αὐτῷ
τὸν ἔφηβον συνδιήνεγκα,
καὶ τὰ τελευταῖα, μέχρι τῆς
Κελτικῆς συναγάγων, δι-
αγαγόντα ἐποίησα. καὶ μέχρι
μὲν πολλῶν πάντα μοι ἐπέτυ-
χεν καὶ συνῆν μοι, μυθολογίαν
πάντα διήκειτο γιγνόμε-
νός τε παρ' ἐμοῦ. ἐπεὶ δ' ἱκα-
νὰς ἐπιστήσατο, καὶ τὰ
τῆς τοῦ διδασκάλου ἤδη ἔχειν
αὐτὸν ἐνόμιζεν, τὰς ἐφεδρεί-
ας ἐπέρας, καὶ μηκαπαφρονήσας,
ἐκεῖ μὲν ἐπέλιπεν, μόνον δ' τὸν
λόγον ἅπασιν αὐτὸν ἐᾶν τὸν γνω-
σίμως ἱκανὸν, ἐ δὲ ἐ σχέ-
μα]τα, ἐ διάλογον, φιλοσο-
φίας ἐξ ὧν λειόμενον, ὑ-
περαγαπήσας μάλα ἐφοτι-

sum, sed quoquersum se-
quens, sursum ac deorsum
circumducebat, clarumq;
ipsum ac celebrem faciebat,
ornando pariter & com-
ponendo. Atque ea quidem
quæ in Græcia & in Ionia
acciderunt, mediocria sunt:
postquam enim & in Ita-
liam proficisci placuit,
una cum eo Ionium mare
traieci: & postremò usque
in Galliam una progressa,
dimisceri ipsum feci. At in
longum quidem usque per
omnia mihi obsequebatur
& conversabatur mihi, ne
unam quidem noctem ex-
tra lectum à nobis dimit-
tens. At ubi iam abun-
dè viaticum sibi comparas-
se visus est, & quantum
ad famam & existimatio-
nem attinet, satis sibi om-
nia habere credidit: abii-
cit superciliis, & clau-
dum se animum ferens, ne
quidem neglexit, imò verò prorsus missam fecit: ipsum
verò barbatum illum, ex habitu conspicuum, Dialogum
videlicet, quem philosophiæ filium esse perlibens, super-
quàm decet amando, atque admodum amatoriè prosequen-
do, ne-

ῶς, πρεσβύτερον αὐτῷ ὄντα τὸν σώματι· τῇ ἐκ παιδὸς ἕξει, τῷ μὴ ἰαθῆναι, τῷ τὸ ἄπιον ἢ ἐμοὶ λέγειν ὀκνεῖν, ἐς μικρὰ δὲ καὶ ἐμμελῆ ἐρωτήματα διατιθέναι ἑαυτὸν, καὶ ἅτε τῷ λόγῳ ὄ, τι βούλεται μεγάλῃ φορῇ, βραχέα τινὰς λέγειν ἀναπλέκειν, καὶ συλλαβίζειν, ἐφ' ἅπερ ἐθέλει μὴ ἐναντίῳ, ἢ ἐθέλοντι ποιεῖν ἐν ἅπασιν ἐξεῖναι αὐτῷ, μέλιτα μὲν δικαιοῦν ἀκούειν, καὶ τὸ ἐπαινεῖσθαι τῶν χάριν ἐντὸς τέρμα, καὶ μακρὰ ἐπινεῦσαι αὐτῷ καὶ ἀκροᾶσθαι, καὶ ἐπιτρέψαι ὅτι λεγομένοις. διὸ τοι ἐμοὶ μὲν γνῶναι, μὴ διαφορήσαι τοιοῦτόν τινα αὐτὸν μὴ πεῖσαι ἐμέμφετο τὸν ἀγῶνα, ἀκοὰ καὶ ἐς ἐκεῖνον, οἶμαι, τὸ εἶδος. πῶς οὖν ἂν ἀπέχεσθαι οὗτος, καὶ ἔνοχος εἶναι περὶ διαλύσεως νόμοις; ὃς

do, natu quàm ipse est, grandiorem: cum eo nunc consuetudinem habet. Neq; putet ipsum libertatem quidem hanc orationis meæ, qua veluti laxatis habenis soluta ac libera fertur, concidere, in paruas autem & perbreuia commata tractandas quæstiones seipsum includere. Ac pro eo quod licitum ipsi fuerat, quodcunque libuisset, plena ac sonora voce eloqui, breues quasdam sententiolas inter se implicare, & quasi per syllabas numerare. Vnde sanè conferta quidem laus aut mulsus applausus haudquaquam obuenerit ipsi, irrisio verò auditorum nonnulla, & attollere manum, intra fines tamen, & longè annuere capite, & ingemiscere dictis. Talis nimirum sunt quibus generosus iste amatus me contemptit. Aiunt autem ipsum ne cum isto quidem amasio suo pacem agere, sed & erga illum contumeliosè, opinor, se gerere. Quomodo igitur non ingratus, atq; obnoxius ijs quæ de male tractatione sancitæ sunt legibus censendus fuerit,

δὲ τὴν ἐμὴν νέμοι γαμετήν, παρ' ἧς τοσαῦτα ἀπήνεγκε κἀξ ἀφανοῦς ἐπὶ τοσοῦτον ἐλθοῦσα δόξης ἀνθρ, ὅτως ἀτίμως ἀπέκειτο, καὶ ἀσπάζεται ὀφείλουσα χθὲς πραγμάτων, καὶ ταῦτα νυνὶ, ὁπότε μόνῃ ἐμὲ θαυμάζουσι, καὶ ἐπιγράφουσι ἅπαντα τὸν προσάντη ἑαυτῶν. ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀντίκρυ, δεύτερον μηνυσάντων, καὶ κέκραγεν αὐτοῖς τὴν θύραν, καὶ δόνημα ἐπιβοωμένοις μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὅτι ἀνοίγαμεν, ὅτι ἀπακίδα βέλομαι· ὁρῶ γὰρ αὐτὸς ἐκ πλείονος ἢ βοᾶν ἐπιμένοντας. οὐδὲ ἓν ἐκ τούτου ἐπιστρέφεται πρὸς ἐμὲ, ἀπὸ πρὸς τὸν ἐκεῖνον βλέπει, τί, ὦ θεοί, χρηστὸν παρ' αὐτοῦ κέρδανδαι προσδοκῶν; ὃν τῷ πλέονι ἐκ ἐμοῦ ἐγκεκλημένον. ἄρχω, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὑμᾶς δ', ὦ ἐς τὴν ἐμὴν φόνον τῶν λόγων ἀκροατὰς ἥκειν, τοῦδε μὲν ἐπιστήσῃ, ἄχαριν γὰρ, ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἐμῷ μάχεσθαι ἀνδρί. καὶ ἐὰν ἢ αὐτοῦ ἐκεῖνον, ἢ Διάλογον, οὔτε ἀκροάσθαι,

qui legitimè quidem nupsit, à qua tanta accepit, & postquam nobilis & clarus adeò est, ita ignominiosè reliquit, ac nonas atque decimas vel appetiuit, idq; nunc, quando solum me cuncti mirantur, & velut præsidem suum, scripto testantur? At ego quidè repugno tot procis ambientibus me: & publicantibus tamen illis, ac nomine inclamantibus meo voce clara ac magna, neque aperire volo, neque etiam exaudire. Video enimuerò nihil amplius clamore ipso hinc auferre. Ipse verò etiam ne sic quidem ad me reuertitur, sed ad eum illum suum respicit: & quid tandem boni, ô dij, ab eo acceptarus sperans, quem præter populum habere videt amplius nihil? Dixi, viri Iudices. Vos autem si meo iste orationi atq; verborum modo respondere voluerit, ne permittite. Iniquum enim foret meam contra me machinam esse. Sed iuxta animum à se Dialogum illum respondere, si pos-

sit.

γάδο, ὃν λανθάνει. ΕΡ. τοῦτο μὲν ἀπίθανον· ὁ δὲ οἷόν τι, ὦ Ρητορική, μόνον αὐτὸν ἀποκρίνασθαι κατὰ σχῆμα τὸν διαλόγου, ἀπὸ βραχέων καὶ αὐτὸς ἐπάνω. ΣΥ. ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ὦ ἄνδρες, ἐὰν ἀντίδικον ἔχοντα ἀναίσχυντον, ἃ μακρῷ χρόνῳ ὕστερον λόγου, καὶ αὐτὰ τὰ διαλεχθέντα πάντων μάλιστ' ἐπιστάμενον, ἐν ὑμῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ διαφάλλεσθαι δ' αὐτὰ ἐπιλανθάνεσθαι τῶν διηγορημένων, ὑμῖν ἀναλάβοντα συνεπιμνησθῆναι ἀνάγκη. πάντα δὲ, ὅσα διηγήσατο περὶ ἐμοῦ, ἀληθῆ ἔστα διηγήσατο. καὶ δὲ ἐπαίδευσεν, καὶ συναναλάμβανεν, καὶ ἐς τὸν Ἐπίλυσιν ἐνέγραψε, καὶ κατά γε τοῦτο χάριν ἄν ἀπολάβοιμι. ἀλλ' ἐς μὲν ἀπιστίας ἀφικτέον αὐτῷ, ἐπὶ τοσοῦτον τὸν Διάλογον ὑπομνήσαντι, ὅσον ἤκουσε, καὶ μικρῷ δεῖν χρόνου ὕστερον φιλόλογον ἀπολάβοιμι.

test. MERC. *At hoc quidem non persuadebis, Rhetorica. Neque enim fieri potest vt hic solus iuxta formam & morem dialogi respondeat, sed perpetua oratione ipse quoque dicat.* SY. *Posteaquam, viri Iudices, hoc quoq; malè habet aduersariam, si longiore paulò oratione vtar, ipso quoque eo quod dicere possum, ab illa accepto, multa quidè verba apud vos haudquaquam faciam: capita verò ipsa dissoluendo, eorum de quibus ille me accusauit, vobis vniuersum negocium exinde inspiciendum ac perpendendum relinquam: omnia enim quæcunq; modò de me narrauit, ita vt sunt, ac verè narrauit. Nam & educauit me, & mecum vnà quocunque abij profecta est, & Græcorũ ciuitati adscripsit: eoq; certè nomine etiam gratiam lubens egerim nupeys istius. Cæterùm ob quas causas relicta ea ad Dialogum hunc diuerti, de eo quæso, viri Iudices, vt me paulisper audiatis. Ac me cõmodi alicuius gratiâ nihil quic-*

βοῆσαι· ἐγὼ δ', ὅπερ τοῦτο ἐν ἴσῃ σωφρονῶσαν, ἐδὲ ἐμμένουσαν ἐπὶ τῇ ἐκείνου σχέσει, οὐδὲν πω τοιοῦτον ὑποπτεύων οὐδὲ ὁ Παιανίης ἐπῄνεσε μὲν γάρ, ἐκέλευε δέ, μὴ τὰς τρίχας ἀνατίθεσθαι ἐς τὸ ὑπερῷον, μηδὲ τὸ πρόσωπον ἐπιβάπτεσθαι, μηδὲ τὰ ὀφθαλμὼ ὑπογράφεσθαι, ἀπολλύουσι γὰρ ἐνίους, καὶ παρῄνεσε, ὅσοι τὸν ὀφθαλμὸν φίλοι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐᾶν, ἐκ' ἐκείνῳ δὲ τῷ σύνεσι, ὁ δὲ σφοδρὸς ἐμὲ ὑπώπτευσε ἐπιτίμησε μὲν οὖν, ἐκέλευε δὲ τοῦτο, καὶ ἐσκόπουν ἐπ' αὐτῇ δὲ ἐγίνετο, καὶ ἐδόκει ἐκείνῳ φιλεῖν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐ παρέλειπον δὲ τῷ πόνῳ, ἐδόκουν ἀκίνητα φαίνεσθαι καὶ φωνῇ οὐδὲν τοῦτο ἐφθέγξατο, ἐ καὶ παρανοήσασα τὰς ἐντολὰς, ἀλλ' οἰομένη καθεύδειν, ἐκέλευεν, καὶ ἐποίουν ἐ τῷ αὐτῷ. ὅπερ ἐγὼ μὲ

quam falsò dicere existimatis. Ego enim cùm viderem hanc undequaquam amplius temperantem esse, neq; etiam in eo modestio habitu permanere, quo olim ornatum ipsam Paamenis ille donavrat, comptam autem, & capillos meretricio more colligantem, præterea facie illitam, & genas cerussa quaque pingentem: suspicari statim cœpi, ac tecnè observare quorsum versura in cælum. Ac cætera quidem missa facio: singulis autem noctibus exquirere quidem nostet replebamur matoribus tumultus, & lasciuè ergo illam pulsantibus, quibusdam verò etiam vi intrò fores contra omnem modestiam fractis audentibus. Hæc animo debat, & ijs quæ agebantur, delectabatur, ac plerumq; vel de tecto prospe-

bat, canentes illos aspera voce cantilenas quasdã amantium auscultans: vel etiam apertis clàm foribus dum me latere ipsa putat, lasciuè se gerebat, et stuprabatur ab illis. Quod ego

fere

φέρειν, γραφὴν δὲ μὴ αὐτὴν μοιχείας οὐκ ἀδοκίμαστον, ὑπ' ἐκείνου δὲ οἰκοῦντι ὡς διαλέξοντα παρακαθῆσθαι, ἀξιοῦντα καταλιχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ταῦτα δῆτα, ἃ ἐγὼ τῷ Ρυθεικῷ μὴ γαμεῖν ἐδίκαζον. καὶ τί ἂν μηδὲν αὐτῇ τοιοῦτο ἐπέπρακτο, καλῶς ἔχει μοι, ἀνδρὶ ἄδην τυραννουντα ἐπιχειρεῖν γεγονότι· δοκῶ μέθυσος μὴ ἐκπίνειν, καὶ δικῶν ἀπεχθάνεσθαι, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ἀπομάττειν ἐᾷν, καὶ τυράννων καλῶν χαίρειν, καὶ ἡσυχίαν ἀγαπᾶν ἐκκλησιάζοντι, καὶ τῷ Ἀκαδημίαν, ἢ εἰς τὸ Λύκειον ἐλθόντα, ὡς βαλίσου τούτου διαλόγου συμπεριπατοῦντα, ῥᾳδίως συμπαραμένοντα. πολλὰ ἔχω ἐκεῖνον, ἃ δὴ καὶ βούλομαι ὑμῖν δὲ ἐκεῖνον τὸν ψόφον ἐνεγκαῖν. Δι. τί λέγεις; Βρ. καὶ σοὶ Σέρβιε, πολλὰ μέν. Δι. ῥᾴδιον τοῦτο ἔσται· ἀλλὰ τὸν ἐναντίον

ferre non possem, accusare quidem ipsam adulterii non placebat: ad Dialogum autem hunc in vicino habitantem accedens, rogabam vt is me recipere vellet. Atque hæc illa sunt, Iam dicet, quibus ego tanta inuria Rhetoricam affeci. Quanquam etiam si nihil tale ab ipsa commissum esset: tamen, puto, deceret me, virum iam propè quadraginta annos natum, à tam multibus quidem istis & causis agendis desistere, ac viros iudices pati quiescere, cùm Tyrannorum accusationibus, tum optimatium laudibus cuitatis: in Academiam autem vel Lycéum ingressum, cum optimo hoc, Dialogo videlicet, vnà deambulare, paulatim ac sensim cum eo disputando. Multa adhuc habeas, Iudices, quæ dicere poteram, in præsentia quiescam. Vos autem sententiam iurijurando iusto consentaneam proferte. IVST. Vter vincit? MER. Omnibus calculis Syrus, excepto vno. IVS. Apparet rhetorem fuisse aliquem, qui con-

τίαν δίκης, ὁ Διάλογος· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λέγω· ὑμᾶς δὲ ὑπὲρ μάτων, διπλασίονα δεησόμεθα τὸν μισθὸν ἐκ ἀμφοτέρας τὰς δίκας. Δικ. Ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μακρὸς μὲν οὐκ ἂν ἐνθυμοῦμαι τοὺς λόγους οὐδ' ἂν ἐπιδεικνύοιμι ὑμῖν, ἀπὸ βραχέων μικρὸν, ὅσπερ ἅπαντα· ὑμᾶς δὲ, ὡς νόμος ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἅτε οὐκ οἶδα πῶς ἀμαθὴς τοῦ καθηγεῖσθαι, ἰδιώτης ναυτικοῖσι, μὴ ἄτοπον τὸν διδάσκαλον ἄν. καί μοι φθόνος ἐστὶ πρὸς ὑμᾶς τὸ παράπαν. ἀδικοῦμαι, μὴ πρὸς θεσμοὺς τοὺς ὑμετέρους, καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι μισοπονηρίαν ὄντα, μὴ θαρρεῖν, μὴ φόνου, καὶ τοῦ τὸν ὅλον πλοῦν σεσωκότος, ὑφηλὸν, ἄνω τὸν τριηράρχην ἀξιοῦντα, ἵνα δὲ μίσος ἐν ἀρᾶσθαι Διὸς, ἅλμη δ' ἔρμα ἱκανῶν φίλτατα, καθαιρόμενος ἀθλίως, ἄλλα καὶ τὸν ἀφθαρτὸν πλοῦτον, μὴ ἀναβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ἐξ ἀνωφέρ-

triarum tulit. Heus Dialoge, sub iisdem iudicibus dicta quoq. Vos autem sedentes manete, duplicem accepturi mercedem, pro utraque videlicet lite. DIA. Ego verò, viri iudices, longiorem quidem proferre orationem apud vos haudquaquam fuerat, sed brevibus verbis, vt consuetum, rem expedire: veruntamen vti lex est in iudicijs, ita peragam accusationem: quamquam imperitus planè, atq; istarum rerum indoctus sum. Atq; hoc ad vos exordium peractum mihi sit. Quæ verò per iniuriam & contumeliosè ab hoc passus sum, ea inse habent. Nam me, cùm grauis antea ac venerandus essem, ac de dijs plerasque, & natura, & vniuersi huius aspectu considerarem, sublimem supra nubes alicubi peragrem incedere, vbi magnus ille per cælum Iupiter dictum currum agens fumi-

abstractum inde ipse, cùm volarem, atque vltra cælum iam in summa conuexa ascenderem, & vix confe-

dia,

ὑπωρίψας, ἰσοδίαιτον τοῖς πολλοῖς ἐποίησεν· καὶ τὸ μὲν τραγικὸν ἐκεῖνο, καὶ σωφρονικὸν προσωπεῖον ἀφεῖλέ μου, κωμικὸν δὲ ἄλλο, καὶ σατυρικὸν ἐπέθηκέ μοι, καὶ μικροῦ δεῖν γελοῖον. εἶτά μοι ἐς τὸ αὐτὸ φέρων, συγκαθεῖρξέ μοι τὸ σκῶμμα, καὶ τὸν ἴαμβον καὶ κυνισμὸν, καὶ τὸν Εὔπολιν καὶ τὸν Ἀριστοφάνην, δεινοὺς ἄνδρας ἐπικερτομῆσαι τὰ σεμνὰ, καὶ χλευάσαι τὰ καλῶς ἔχοντα. τελευταῖον δὲ, καὶ Μένιππόν τινα, τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν, ὡς δοκεῖ, καὶ κάρχαρον ἀνορύξας, καὶ τοῦτον ἐπεισήγαγέ μοι, φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς κύνα, καὶ τὸ δῆγμα λαθραῖον, ὅσῳ καὶ γελῶν ἅμα ἔδακνεν. πῶς οὖν οὐ δεινὰ ὕβρισμαι, μηκέτ' ἐπὶ τοῦ οἰκείου σχήματος διατρίβων, ἀλλὰ κωμῳδῶν καὶ γελωτοποιῶν, καὶ ὑποθέσεις ἀλλοκότους ὑποκρινόμενος

ctis, aequalem & eiusdem conditionis cum multitudine promiscua fecit. Ac tragicam quidem illam atque modestam personam abstulit mihi: comicam verò aliã, atq; satyricam quandam imposuit, ac tantùm non ridiculam. Deinde in eundem locum ad me adducta, conclusit mecum Conuiciũ, Iãbum, Cynicam petulantiam: praetereà ꝗ Eupolin & Aristophanẽ, vehemẽtes videlicet viros ad exagitandũ grauia illa, & ad irridendum ea quae praeclara ac pulchra sunt. Postremò autem & Menippo quodam ex antiquis illis canibus admodum latratu facili ac prompto, vt videtur, deinde mordaci atque aspero quoque effosso, hunc quoq; ad me introduxit, terribilem reuera canem, & morsu latenter inuadentem, eo nimirũ quòd etiã ridendo pariter mordeat. Proinde quomodo non graui contumelia affectus videar, qui neq; familiari ac proprio habitu amplius cõspicior, & comoedias agendo, ac risus ciendo, argumentaq; aliena tractando, quasi quendam histrionem

illi

illi me gero? Nam quod omnium absurdissimum est, cùm peregrina quadam dicta aut nova mixtus sum, & neque pedestris amplius sum, neque in sublimibus incedo: sed plane Centauri modo compositum quiddam ac peregrinum spectrum existere apparo. MER. Quid igitur ad hæc dices, Syre? SYR. In expectatum equidem, viri Iudices, eventum hoc apud vos sustineo. Quid enim citiùs putarem Dionysium, quàm hæc de me dicturum esse. Quem ego susceptum tetricum adhuc plerisque apparentem, & pro continuis interrogationibus præfractum ac durum, cui nomine venerabundum quidem aliquid præ se ferentem, handquaquam tamen omnino suavem, aut etiam malitudini acceptum, principiò quidem ipsum per terram incedere ad humanam hanc morem assuefeci: postea autem squalore isto multo abstersо, & ridere ipso concilio, suaviorem ac gratiorem aspicientibus exhibui. Supra omnia

αὐτῷ; τὸ δὲ πάντων ἀδοκητότατον, ἐρασίπτιν τινα πρόσοψιν ἐπιφανῆ, καὶ ὅτι μὴ πεζός εἰμι, ὅτι δὲ ἐπὶ τοῦ μετεώρου βήματος, ἀπὸ ὑπερκειμένης ἕδρας λέγω, σοφιστήν τινα καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀκούσι δοκῶ. ΒΡ. τί οὖν ἂν τοῦτο ἴδοις, ὦ Σύρε; ΣΥ. ἀνεπιδόκητον, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν ἔκβασιν ἕξειν ἀναπίμπλαμαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοῦν μᾶλλον ἂν ἔλπισα καὶ Διάλογον, ἢ διαβολὴν ἐμὴν ἀξιόμισον, ἣν πρώτιστα ὧν ἐγὼ συνέμαθεν ἔτι παῖς ὢν ποιηταῖς λοιδοροῦντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνιόντων ἐρωτώμενον, καταγελώμενόν τε, καὶ ταῦτα αἰδέσιμον μὲν ἤδη ἔχοντα λοιδοροῦντα, ἀπάντων δὲ ἀκόλουθον, οὐκ ἐπὶ τοῖς πολίταις ἀκκισμένον, πᾶσάν τε μὴ αὐτὴν ἐπὶ γῆς βαίνειν ἐπ' ἀνθρώπινον ἤθους τρόπον, μηδὲ ἐν τῷ αὐχμῷ τὸ πολὺ, ἀκρολιθάτα, καὶ μαδίᾳ κατανεύοντα, ἀλλὰ τοῖς ὁρῶσι τὸ πρόσωπον ἀνακεκαθαρμένον. ἐπὶ τούτοις δὲ,

θη τὴν κωμῳδίαν αὐτῷ πεποιῆσθαι, καὶ καθ' ἑαυτὸν, καὶ πολλὴν εὐμένειαν τοῖς θεωμένοις παρασκευάσειν πρὸς τὸν ἄνδρα· εἰ γάρ τινας τῶν ἀκροατῶν ἰδοιεν αὐτὸν ὑπεκκλίνοντα, ὥσπερ τὸν ἔχιν ποτε, καθάπερ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐμπεσόντες. ἐγὼ δὲ οἶδ' ὅσῳ μάλιστα νικᾷ αὐτὸν, ὅτι μὲν τὰ ἰσχνὰ καὶ κενὰ καὶ καλὰ κατέχει· καὶ πῶς αὐτὸν σωματοειδῆ, ἢ ἀσθενῆ; ἢ ψυχὴ, καὶ πόθεν ἐπλάσατο ὁ θεὸς, ἐπόησε δὲ ἐκ μίσους ἀργαλέου, καὶ ἀμηχανίας, καὶ καθ' ἃ τὸν αὐτὸν τρόπον ἰσχνὸν ὄντα εἰς τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ πάντα ἐκέρασεν, καὶ ἐμβαλὼν πολλῆς φορᾶς ἄδηλον, ἐκπλησσόμενος τὸ πνεῦμα. χαίρει δέ, ἐπεὶ οἶδ' ὅπως, τὰ δικαστικὰ λογίδρια, καθάπερ οἱ τὰς ψήφους λάθρα ἐκβάλλοντες. καὶ τὸ προέλεσθαι λάθρα αὐτῷ λοπάδιον μέγα φορεῖν, ἐρωτήσω, ὡς ὁ παῖς ἀνθρώπου ὄντος συμβάλλειν, ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐννοούμενος. ταῦτα λυπεῖ

omnia autem Comœdiâ cum ipso coniunxi, ac per hoc multam illi beneuolentiam apud auditores conciliauis qui antea spinas in eo istas metuentes, perinde vt Echinum, in manus accipere ipsum fugiebãt. Cæterùm non ni ego quod maximè ipsum male habet, nempe quòd non tenuia illa atque exilia sedendo cum eo arguiæri soleo, sit'ne anima immortalis videlicet, & quot heminas Deus quando mundum fabricauit, sincere & eodem modo sese habentis substantiæ in craterem illum, in quo vniuersa miscendo temperabat, infuderit: & num Rhetorica politicæ particula in mago, adulatoriæ pars quarta sit. Delectantur enim nescio quo pacto huiusmodi argutias disputando, perinde vt illi qui ex pfora libenter fricantur. Ac cogitatio ista & cura, dulcis ipsi videtur: ac magnificè se effert si

dicatur quòd non cuiusuis hominis sit ea intelligere, quæ ipsedet ideis subtiliter & acutè speculatur. Huiusmodi videlicet

ἀλλ᾽ ἢ παρ᾽ ἐμοῦ ἀκουτᾷ, καὶ τὰ μέλλοντα ἐκπνεύσεσθαι, καὶ τὰ μὲν ἤδη γεγενημένα, τὰ δὲ ἐν ποσὶν ἔχ ὁρᾷς. ἐπὶ τῆς ἄκρας ἵστασαι ἤδη, οἶμαι, μέμφεταί μοι. ὡς θαυμάσιον ἦν τὸ βαλλιτιὸν μεμισηκέναι αὐτὸν, βρύγιλλον μεγαλύνειν, καὶ ταῦτα, βαρβαρικὸν αὐτὸν ἐόντα λοιπόν. ἐδόκουν δὲ ἔμ, τὰ δοκοῦντα ἐς αὐτὸν παρανομῶν, καὶ νῦν πεποιηκὼς οὐτα κακοδαιμονῶν. ἀγανακτήσεται, ὡς ἄκων ἐμοί. ὑμεῖς δ᾽ ὁμοίως τῷ πάλαι νῦν ψῆφον ἐνίγκατε. Βρ. βαβαί, δίκαι ὅλως ἐμοὶ δοκεῖ. ὁ δὲ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι, ἢ νῦν ὁμοφόνορός ἐστιν, ἀμείνων, δῆλον ὅτι, καὶ νῦν τὸν τιμωρημένον οὐτος φίλος, καὶ μὰ πάσας θεοὺς ὅσοι λείπουσι. ἀλλ᾽ ὑμεῖς μὲν ἄνετε ἀγαθῇ τύχῃ, αὖθις δ᾽ ἐς τὰς ποινὰς ἀναβήσεσθε.

licet à me quoque poscit, & alas illas quærit, ac sursum aspicit: illa interim quæ ante pedes sunt, non videt. Nō cæterorū certè causa bonaquaquam, puto, accusaverit me, quòd veste hac Græca detracta, barbaricam ipse induerim, & hoc, cùm barbarus ipse videar esse. Iniuriam enim feciſſem, ſi legibus præteritis in ipſum noua commiſiſſem, ac patrio veſtitu graſſatorem nunc ſpoliaſſem. Reſpondi, ita dicet, quantum poſſibile mihi fuit. Vos autem ſimilem priori ſententiam quæſo ferte. MER. Pape omnibus decem vincis. Nā ipſe ille prior ne nunc quidem eadem cum cæteris ſentit. Nimirum cōſuetudo hæc illius eſt, atque omnibus perfacilē calculum ferre ſolet, nec facilè deſerit optimis quibuſque inuidere. Sed vos quidem iam abite bona cum fortuna: in craſtinum autem & de reliquis cognoſcemus.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOMERO cæco.] *Therſites in Mortuorum dialogis Homerum vocauit cæcum: id quod negat Lucianus lib. 2. Veterum hiſtoriarum. Sunt contrà, qui ſcribunt, eum adeò pauperem fuiſſe, vt luminibus ægritudine amiſſis, non eſſet illi vnde ſumptus puero à quo duceretur, impenderet. Herodotus cum Plutarcho id nominis à cæcitate ſortitum fuiſſe ſcribunt. ὄμηρον enim cæcũ appellant Cumani.* *b* Iuncto curru totum diẽ.] *In dialogo Mercurij & Solis, è Ioue mandato Mercurius ſolem admonet ne tribus continuis diebus currum agat, nec luceat.*

c Lumen exhibens.] *Lunam ait ſplendere τῆς κυμβάχου.*

d Nolo enim dicere.] *Alludit ad ea quæ de Crœſo ſcribit Herodotus lib. 1.* *e* Aut ſomnum ad omnes volantem.] *Qualis Deus ſit Somnus & Somnium vide 2. Iliad. vbi volatilis fingitur, quod Virgil. in Aeneid. ſæpe imitatus. Et lib. 6. vbi Aeneas apud inferos complecti voluit patrem Anchiſen, de ſomnio ſic meminit:*

Par leuibus ventis, volucriq; ſimillima ſomno:

Item lib. 5. cùm narrat quomodo Palinurus deceptus à ſomno, à prora in mare decidit, ſomnuſq; receſſerit:

Ipſe volans tenues ſe ſuſtulit ales in auras.

De ratione ſomniorum vide Luciani Somnium ſiue Gallũ. Homerus in Odyſſ. 19. fingit duas eſſe portas ſomniorum, per quas exeuntia offerunt ſe hominibus. Alteram eburneam, cuius ſomnia vana & ἄκυρα ſunt: alteram verò corneam, cuius ſomnia vera eſſe dicuntur. Id Virgilius lib. 6. Aeneid. imitatus eſt. Vide de eo primum librum Macrobij in Scipionis ſomnium, cap. 3. vbi ex Porphyrio de poëtis Somnij diſputat. Extant quidam commentarij cùm Græci, tum Latini de Somnijs. *f* Tu verò filia.] *Phurnutus, Iouem Iuſtitiæ patrem credunum ait, ea ratione, quòd ſit princeps & imperator vniuerſorum, quodque quæcunq; reges facerent, vt iuſta & æqua putarentur. Eadem ratione Anacharſis Sophiſta apud Arrianum in quarto Hiſto. antiquos ait Ioui aſſiſtentem Iuſtitiam fecisſe. quam interpretationem Arrianus non ſatis probat.* *g* Aſſidens iuxta deas.] *Apocration ſcribit, Athenienſes*

vocare

vocare Erinnyes, σεμνὰς θεὰς, quaſi dicas deas caſtas & incorruptas. Pauſ. in Corinth. ait, Semonas à Sicyonijs, Eumenides ab Atticis. In Attica tamen etiam: Iuxta Dearum, inquit, templum, quas σεμνὰς vocant. Sophocles de his multa, præcipuè in fabula Oedipi Epicolono. Has vocat Heſiodus in Theogonia, Erinnyes. Semnis deis omes prægnantes immolabant, & victimas. Philemon poëta Comicus diuerſas Eumenidas & Semnas fecit in fabulis. b Filius ille Sophroniſci.] *Socrates Sophroniſci lapicidæ fabri & Phænaretæ obſtetricis filius, Apollinis oraculo ſapientiſſimus iudicatus, rerum poſtilla rum Anytus & Melitus, quòd corrumperet iuuentutem, deos contemneret, nouas ſuperſtitiones introduceret, Athenienſes veneno ſuſtulerunt. Melitum damnatum capitis, Anytum & cæteros accuſatores in exilium actos, ex Laërtio, Platone & Themiſtio, in ſermone eis τὸ αὐτὸ πανταχοῦ, ſcimus. Socrati erat ſtatuam, quæ in Pompeo poneretur, à Lyſippo factam, eſſe decretam, ciuitatem luſtratam, palæſtras & gymnaſia, vetari in publico ciuitatis luctu, clauſa, &c. Occidiſſe, occidiſſe ſapientiſſimum & innocentiſſimum luſciniam Muſarum. Vbi eos quæ annotauimus in Paraſito, ex Aeſchine, & Fugitiuum & hanc confutato. i* Negallo quidem Aeſculapio.] *Cum hoc cone etiam gallum attribuitum legimus propter vigilantiam, de quo ipſi res ſacra fiebat. quin & Socrates apud Platonem moriturus, ſumpto veneno, cùm puer illi detexiſſet, quòd ab ſe ſuſpicerentur præcordia: Debemus, inquit, ô Crito. hoc ſummis votis egerat, vt Socrates vita ſuæ conſuleret. adeò mortis illi non matina quædam vis vrbanitatis, vt moricus etiam ridere. Nam hanc ferunt illi fuiſſe ſupremam vocem. k* Qui quum ſolum attigerint foris lebetem.] ψυχὴν λέβητος. *non multùm abeſt, quod dixit Cornel. Tacitus in Dial. cùm ait: In cortina eſſe. Id contrarium eſt, quod Græci ἀδιάνυτον vocant. Quæ enim in cortina ſine lebete ſunt, nondum penitùs imbiberunt fucum. At hercule, inquis, permulgatis iam omnibus cùm vix in cortina quiſquam aſſiſtas, quo elementum ſudorum, etſi non infructuoſum, vt certè imbutum ſit. l* Annon ſodes Pana.] *De Pane in Icaromenippo & in epigrammate ejuſdem Luciani de Echo & Pane dictum eſt. In deorum vocalio dicitur capro-*

rum

ius homo. Solitudine delectatur, & maximè loca maritima colit, ideoq; ἁλίπλαγκτος & à Græcis appellatur, & Echonē amare existimatur. Mare autem πολύηχον est: i. vocale & clamosum. m Pelasgicum.] *Locus in arce Athenienſi fuit: hoc nomine, cuius & Ariſtophanes meminit.* n Quo Echo.] *Iactat hic Pan amorem ſuum, cùm erga alias Nymphas, tū præcipuè erga Echo: & conuenit hoc. cùm enim in ſcopulis & ſyluis degat, non habet cui loquatur, cui accinat, aut ἀντιφωνήσει, præter ſolam Echo. Nemo enim aliud audit, aut illi reſpondere poteſt. Ouid. lib. 13. Metam. de Echo.*

Inde latè ſyluis nulloque in monte videtur,
Omnibus auditur, ſonus eſt qui viuit in illa.

o Pythonem proclama.] *Hic ex pictore philoſophus, huius meminit Laërt. lib. 1. & lib. 9. autor Scepticorum ſectæ, qui ſemper aſſenſum retinebant, ſemper ſe dubitare præ ſe ferentes. De quibus idem Lucianus in Vitarum auctione ſub finem. Extant Sexti philoſophi Pyrrhoniarum hypotypoſeōn libri tres Græcè & Latinè, quibus in tres philoſophiæ partes ſeueriſſimè inquiritur. Lucianus noſter in Icaromenippo & in vitarum auctione.* p Scriptorem pro ſe.] *Intellige Lucianum Rhetorem ex Samoſa Syriæ ciuitate natum. Syria autem maioris Aſiæ regio eſt, iuxta Iudæam, quæ hodie Syria vocatur, de qua Strabo lib. 16. Plin. lib. 5. cap. 12. & 22. Pomp. Mela lib. 1. capite 11. Volaterr. lib. 11. cap. 1. qui varia & diuerſa nomina recitat, & tandem doctiſſimè ſuo ordine deſcribit.* q Eupolin.] *Eupolis Athenienſis priſcæ comœdiæ ſcriptor, claruit Apollodoro principe Athenis, Olympiade 86. & fuit vitiorum hominum acerbiſſimus impugnator. habuit canem Moloſſum genere, qui in Ephialtem ſeruum, qui Eupolidis fabulas ſurripuerat, acerrimo impetu mordicusque comprehenſum interfecit.*

r Et Menippo.] *Menippus Cynicus fuit philoſophus dicax & feſtiuus, cuius Laërt. meminit in Philoſophorū vitis, quemq; ſubinde pro ſuo decoro dialogis aliquot loquētem introducit noſter Lucianus, & ab eo Satyram Menippeam cognominauit Varro, quam Gellius lib. 1. cap. 17. citat.*

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. RHETORVM PRAECEPTOR.

Bilibaldo Birckeimero interprete.

ARGVMENTVM.

INsectatur hoc scripto Lucianus corruptam suorum temporum eloquentiam, & affectatum dicendi genus eorum, qui se maximè facundos esse, atque egregiè perorare existimant, cùm verba quædam ex vetustate repetita, & vix ipsi Euandri matri intellecta, orationi passim admiscent, aut verùs infarciunt: quales fuerunt nostra ætate non pauci, cùm apud Germanos alicubi, tum præcipuè apud Italos, quibus maximè ea cura fuit ita loqui, vt à nemine intelligerentur. In quorum gratiam & superioribus annis dialogus ille, qui Volscorum & Oscorum titulo ferebatur, editus apparet. Cæterùm ipsa oratio didascalica est. Duas enim vias ad eloquentiam consequendam adolescēti, à quo (vt fingitur) ad id impulsus fuerat, præscribit: priorem quidem asperam ac duram, & vix longo tempore peragēdam, cæterùm veram ac rectam, quam non modò ad eloquētiam, verùm ad omnem virtutem parandam ingredi opus est ei, qui volet vel mediocrē laudem assequi. Alteram autem planam & expeditam, sed quæ ad improbitatem & petulantiam, non virtutem, perducat: quam ipse ironica quadam epitrope commendat, ac adolescēti obeundam proponit, scilicet ad rerum suorum morem alludens: quibus vt quisq; indoctissimus & impudentissimus erat, ita pro præcipuo ac summo habebatur. Vtrique autem viæ doctorem quendam addit: alterum videlicet, ea quæ recta sunt, & ad ipsam rem pertinent, monentem: alterum autem quæ ad arrogantiam, improbitatem & rementiē spectant, veriusq; rabulam ac sycophātam aliquem, quam oratorem efficiunt, docentem: qui primò quidem, quę de se ipso afferre conueniat discipulum, præcipit: deinde qui-

de quibus maximè ſtudere publicè, primũ in affectandis verbis, & componenda oratione, deinde inter agendum, & in foro, & in frequentia hominũ: poſt hæc priuatim quoq;, & domi inter ſuos idẽ debeat, docet. Quæ omnia eiuſmodi ſunt, vt mores ac vitia illorum temporum planè referant, quemadmodum cùm ex alijs pleriſque, tum ex Quintiliano multis in locis idem animaduertere licet, qui ipſe quoque huiuſmodi affectatores & arrogantes nõ ſemel perſtrinxit. Exemplum autem talis oratoris, qualem hic deſcribit, ſuprà in Lexiphane expreſſum habes, & hodie in multis coràm & ob oculos videre licet.

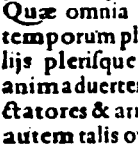

Ρωλᾶς, ὦ μιρά-κιον, ὅπως ἂν ῥήτωρ γένοιο, καὶ τὸ σεμνόταλον ἥτο, καὶ πανδήμου ὄνομα ἔχοι ἐν ἀνθρώποις ἔν δόξῃς. ἀβίωτα γὰρ ἔνια σοι φῇς, ἃ μὴ διαπλώτιναὰ τινὰ πλὴν δυνάμιν περιβάλλοιο ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἄμαχον εἶν, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ θαυμάζεσθαι πρὸς ἀπάντων, καὶ ἀποβλέπεσθαι, περίσπασον ἅπασαν τὴν Ἑλλησι δυκῦλα· καὶ δὴ τὰς ἐπὶ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, αἵτινές ποτέ εἰσιν, ἐπίστασο ἰκμαθεῖν. ἀπὰ οὐδὰς φθάνῃς, ὦ πᾶν, καὶ μάλιστα, ὁπόταν τις αὐτὸς ὢν, ὀρεγόμενός τ ἀείσων, οὐκ ἀδῶς ἔθεν ἂν

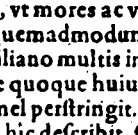

Ciſcitaris, ô adoleſcẽs, quónã [a] *pacto rhetor euadere, et venuſtiſſimum illud, ac opidò quàm honorificum nomen Sophiſta ipſe eſſe cenſeri poſſis. Tibi enim viuendũ eſſe negas, ni talem in dicendo vim quandam aſſequaris, vt* [b] *inexpugnabilis ac intolerabilis exiſtat, omneſq; in admirationem & venerationem rapiat, ac Græcis res celeberrimæ famæ eſſe videatur. Ideò vias illuc perducentes, quæ'nam tandem ſint, addiſcere cupis. Atque nulla inuidia, fili mi: præcipuè cùm quiſpiam adoleſcens adhuc exiſtens, optima deſiderat, ignarus tamen*

ἄρ ταῦτα ἐπορίσασθε, ἱκανόν τι χρῆμα, πλὴ συμβουλὴν οὐκ ἄχθομαι, καίτοι νῦν σὺ, δοῦναι αὐτοῖς προσελθών. ὡς τι ἂν τύχῃ ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάνυ παρέξω, ὡς μάλιστα δοκῇς ἀνὴρ ἔσῃ γυναικί τι τὰ δέοντα, καὶ ἁρμόττουσα αὐτὰ, ἅπερ τὸ μετὰ ταῦτα ἐθελήσεις αὐτὰ τὰς ἡμέρας, οἷς ἂν ἀκούσῃς παρ' ἐμοῦ, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾷν, καὶ προθύμως ἀνύειν πλὴ ὀδὸν, ἕως ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρμα. τὸ μὲν οὖν θέρμαι ὑ σμικρὸν, ἀλλ' ὀλίγης τῆς σπουδῆς δεόμενον, ἀπὸ ἐφ' ὅτῳ μὴ πονοῦσα πολλὰ, καὶ ἀργυρωνῆσαι, καὶ πᾶν ὑτιοῦν ἐπιμάνναι ἄξιον. σκόπει γοῦν, ὁπόσοι τινες μικρὰ ὄντες, ἔνδοξοι καὶ πλούσιοι, καὶ ὑπ' Διὸ ἀγχίνοιαν ἔνδοξαν ἐκ τῶν λόγων, ὅμως δ' μὴ ἀνέβησαν, μηδ' πῶς τὸ μέγιστον τῶν ἐλπιζομένων ἐκφύσας, μυρίους τινὰς τοὺς πόνους προπονήσαν ὀλιγάκις. ὑ γάρ σι πραγμάτων τινα, ἀλλ' ὄρθιον,

vnde hæc hauriat, quæque ne facta quædam consilium, quamadmodum tu iam accedens, hoc expostulet. Igitur ea tu audi, & admodum considera, quòd in perquàm eloquentem euadas virum, in vt ea quæ decent, & cognoscere & explicare possis, si tute interim memor esse illorum, quæ à volis audieris, assiduóque labore exercere, & alacriter viam expessere volueris. Ita tua ad optatum perueniet terminum. Cæterùm hanc rei adeptio minimè est exigua, neque mediocri indiget studio, sed pro qua multos labores multaque vigilias subire, ac quicquid eueneris, sustinere decet. Considera igitur quotnam hucusque cùm nullius esset momenti, ob sermonem clari & opulenti, ac per louem nobilissimi quoque apparuêre. Atqui ne timeat, neque ob speratorum negotiorum

desperes, infinitos quosdam labores subeundo existimans. Siquidem minimè per asperum quendam ac

ρίου, καὶ ἰδρῶτ@ μετὰ πάσης τῆς ἄξιομ@, ὃς μόνος τοῖς ἀναῤῥίψασι λαμόνλα, ἐπὶ τοῦτ@ ἂν ἀνατρέψομ@ τὸν λόγον, ὅσοι πρὸς σωτηρίαν ἐκκλίνουσι, μακρὰν καὶ ἀνάντη, καὶ λαμπρὰν, καὶ ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπηγορευμένην· ἀλλὰ τοῦτο παρ' ἡμῶν ἐξαίρετον τῆς συμβουλῆς, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡδίστην τὴν ὁδὸν καὶ ἐπιτομωτάτην, καὶ ἐπίπλαον καὶ λατάντη, διὰ ποικίλης τῆς ἐυμενοῦς διαθέσεως, καὶ σκιᾶς ἀκινδύνου σχολῇ, καὶ βάδην ἀνιὼν, ἀνιδρωτὶ ὑπείκοις τῷ ἄκρᾳ, καὶ ἀγρόσοις οὐ λαμόν. καὶ νὴ Δί' ἀνεχόμενος, λατακείμεν@ ἥκιστα, ὁπόσοι πρὸς ἑτέραν ἐφάπτονται, ἀφ' ὧν ὑψηλοῦ ἐκπεσόντες ἐν τῷ ἀκρωρείᾳ τῆς ἀνόδου, ἔτι λατὰ μικρὸν καὶ ἀπιδιῤῥῶσι τῶν λειμώνων μόλις ἀνίρπουσας, ἄρτιον διεμφεύγουσι λιθοβολίαν ἐνίοτε, καὶ πολλὰ τραύματα λαμβάνοντας περὶ φαλάγγας πίπτειν. σὺ δὲ πρὸ πολλοῦ ἄνω ἱστάμενος@, ἐκ λαμονί-

arduam ſudoríſve plenam nos perducemus, vt ex ipſa media laſſus regredi cogaris, quandoquidem nil ab eâ differimus, qui per conſuetam illam deducunt, longam, inuiam, laborioſam, & plurimùm deſperatam; ſed conſilij noſtri præcipuum hoc eſt, vt per iucundiſſimam pariter ac compendioſiſſimam facilémque & accliuem viam, cum multa animi voluptate deliciíſq; inter florida prata vmbráſque amœnas deambulans, otio ac greſſu placido abſque ſudore in ſummo conſiſtas vertice, illicq; citra laborem venari, & per Ioquem diſcumbens quoque conuiuari poſſis, ac illos qui per aliam incedunt viam, in deſcenſus cliuo ab edito deſpiciás: quin per confragoſa & lubrica præcipitia vix ſurrepentes, ac nonnunquam in capita deuolutos, multáq; vulnera cautium aſperitate accipiëtes. Tu verò pridem anteà in ſummo co-

κόμπος αὐτῷ· τὸ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, κρᾶσίν τινα παράδοξον κέκραμαι, καὶ οὔτε πεζός εἰμι, οὔτε ἐπὶ τῶν μέτρων βέβηκα, ἀλλ' ὡς ἱπποκένταυρος, σύνθετόν τι καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀκούουσι δοκῶ. Ερ. τί οὖν πρὸς ταῦτα ἐρεῖς, ὦ Σύρε; Σύ. ἀπροσδόκητον, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀγωνίζομαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοῦν μᾶλλον ἂν ἤλπισα τὸν Διάλογον, ἢ τοιαῦτα ἐρεῖν περὶ ἐμοῦ, ὃν ἐγὼ παραλαβὼν σκυθρωπὸν ἔτι τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνεχῶν ἐρωτήσεων κατεσκληκότα, καὶ ταύτῃ αἰδέσιμον μὲν εἶναι δοκοῦντα, οὐ πάνυ δὲ ἡδὺν, οὐδὲ τοῖς πλήθεσι κεχαρισμένον, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ἔθισα τρόπον, μετὰ δὲ τὸν αὐχμὸν τὸν πολὺν ἀποπλύνας, καὶ μειδιᾶν καταναγκάσας, ἡδίω τοῖς ὁρῶσι παρεσκεύασα. ἐπὶ πᾶσι δὲ,

illi me gero? Nam quod omnium absurdissimum est, temperatura quadam aliena ac noua mixtus sum, & neque pedestris amplius sum, neque in sublimibus incedo: sed plane Centauri modo compositum quiddam ac peregrinum spectrum auditoribus appareo. MER. *Quid igitur ad hæc dices, Syre?* SYR. *Inexpectatum equidem, viri Iudices, certamen hoc apud vos sustineo. Quid uis enim citius putaram Dialogum, quàm hæc de me dicturum esse. Quem ego susceptum tetricum adhuc plerisque apparentem, & præ continuis interrogationibus præfractum ac durum, eóque nomine venerabundum quidem aliquid præ se ferentem, haudquaquam tamen omnino suauem, aut etiam multitudini acceptum, principiò quidem ipsum per terram incedere ad humanum hunc morem assuefeci: postea autem squalore isto multo absterso, & ridere ipso coacto, suauiorem ac gratiorem aspicientibus exhibui. Supra*

ἅπαντα δὲ τὴν κωμῳδίαν αὐτῷ συμ-
μίξαιμι, καὶ καθὰ τῶν, ποικί-
λων αἰ μηχανάμενος τῷ τοῦ-
τοιμ πρὸ τῶν ἀκουόντων· οἱ
γὰρ τὰς ἀκάνθας ἐν αὐτῷ
δεδιότες, ὥσπερ τὸν ἐχῖ-
νον, λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖ-
ρας ἐφοβοῦντο. ἐγὼ δ' οἶδ'
ὅτι μάλιστα αὐτῷ, ὅτι
μὴ τὸ ἰσχνὸν ἐκεῖνα καὶ λεπτὰ
διαθήγει καὶ ξηρὰ σκω-
πτόμενον, ἃ ἀδυνατεῖ ψυ-
χὴ, καὶ πόθεν ἔσθ' ὅτι
ἐστὶν ἢ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀργάζε-
ται, ὡς ἀμηχανῶν, καὶ καθὰ τὰ αὐ-
τὰ ἐχόντως ἐοίκασι ἐνίκτειν εἰς
τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ πάντα
ἐμβάλλουσι, καὶ ἃ ἡδοναὶ συ-
κοφαντῶν ποίων ἄδικον, ἐκ-
λεκτέον τὸ τίτθιον. χαίρα
δὲ, ἐν οἷς ὅτως, τὰ διαῦτα
ἀναθλογῶν, διατελῶσι οἱ τὸν
ἥδιστον ἀδικῶς κυβεύοντες. καὶ
τὸ φρόνιμον ἐκεῖ αὖθις ἀσ-
καῖ, καὶ μάλα φρονᾶ, ἐν πίπτω-
σι, ὡς ὁ παῖδες ἀνθρώ-
σωιδᾶν, ἃ περὶ τῶν ἰδίων
ὀφλοπονῶ. ταῦτα δηλα-

omnia autem Comœdiæ cum ipso coniunxi, ac per hoc multam illi beneuolentiam apud auditores conciliauis qui antea spinas in eo ista metuentes, perinde vt Echinum, in manus accipere ipsum fugiebãt. Cæterùm non ui ego quod maximè ipsum male habet, nempe quòd non tenuia illa atque exilia fedendo cum eo arguari soleo, sit'ne anima immortalis videlicet, & quot heminas Deus quando mundum fabricauit, sincere & eodem modo sese habentis substantiæ in craterem illum, in quo uniuersa miscendo temperabat, infuderit: & num Rhetorica politicæ particulæ in mago, adulatoriæ pars quæ ta sit. Delectatur enim nescio quo pacto huiusmodi arguias disputando, perinde vt illi qui ex pfora libenter frisantur. Ac cogitatio ista & cura, dulcis ipsi videtur: ac magnificè se effert si

dicatur quòd non cuiusuis hominis sit ea intelligere, quæ ipse de ideis subtiliter & acutè speculatur. Huiusmodi videlicet

ἀλλ᾽ ἡ παρ᾽ ἐμοῦ ἀκουτέα, καὶ τὰ ἄλλα ἰκάνα ξυλλέγειν, ἡ ἀφελίσθαι, τὰ πεδία ὁρᾷν ποδοῖν ἐχ ὁρᾶν. ἀπὸ τοῦ ἄκαμπτα ἐπ᾽ ἄκρ, οἶμαι, μάλιστά μοι. ὡς δεινότατον δὲ τὸ Βαλλιανὸν πεποιηκέναι αὐτὸ, βαρβαρικὴν μοι ἐνδύσαι, ἡ ταῦτα, βαρβάρου αὐτοῦ ἐόντος δοκοῦντ. ἐδίκασαν δὲ ἄκρ, τὰ διαβεβλημένα ὡς αὐτὸν παρανομῶν, ἡ νόμων ποθησίων ἐν ὅλοις λυμεόμενον. ἀγνοήσαιμι, ὡς δικασαί μοι. ὑμᾶς δ᾽ ἐμοῖσιν ἡ ἐμοίαν ἡ πάλαι νόμ φίλον ἐνέγκασθ. Βρ. βαδεῖ, δικαία ἔλεγες ἐρᾶσθε. ὁ δὲ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι, ἐκ νοῦ ἐμφύτου ὢν, ἐμοὶ δ, ἡ πάντ νόμ τιμωρημένον οὐδ᾽ φίλα, ἡ μὲ πάσασθ φιλοῦσιν ὅτι δύνασθ. ἀλλ᾽ ὑμᾶς μὲν ἔνεκ᾽ ἀγαθῆ τύχη, ἄλλοσε ἴ τὰς ποιὰς διατρίβειν.

licet à me quoque poscit, & alas illas querit, ac sursum aspicit: illa interim quæ ante pedes sunt, non videns. Nã ceterorũ certè causa hanc quaquam, puto, accusauerit me, quòd veste hac Græca detracta, barbaricam ipse induerim, & hoc, cùm barbarus ipse videar esse. Iniuriam enim feciſſem, ſi legibus præteritis in ipſum talia commiſiſſem; ac patrio veſtitu graſſatorum more ſpoliaſſem. Reſpondi, Iudices, quantum poſſibile mihi fuit. Vos autem ſimilem priori ſententiam quæſo ferte. MER. Pape omnibus deorum vincis. Nã ipſe ille prior ne nunc quidem eadem cum cæteris ſentit. Nimirum cõſuetudo hæc illius eſt, atque omnibus perforatũ calceulum ferre ſolet, nec facilè deſerit optimis quibuſque inſidere. Sed vos quidem nunc abite bona cum fortuna: in creſtinum autem & de reliquis cognoſcemus.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOMERO cæco.] *Therſites in Mortuorum dialogis Homerum vocauit cæcum: id quod negat Lucianus lib. 2. Verarum hiſtoriarum. Sunt contrà, qui ſcribunt, eum adeò pauperem fuiſſe, vt luminibus ægritudine amiſſis, non eſſet illi vnde ſumptus puero à quo duceretur, impenderet. Herodotus cum Plutarcho id nominis à cæcitate ſortitum fuiſſe ſcribunt. ὁμηρον enim cæcũ appellant Cumani.* *b* Iuncto curru totum diẽ.] *In dialogo Mercurij & Solis, è Iouis mandato Mercurius ſolem admonet ne tribus continuis diebus currum agat, nec luceat.*

c Lumen exhibens.] *Lunam ait ſplendere τῆς κατ' ἐμὲ χαρᾶς.*

d Nolo enim dicere.] *Alludit ad ea quæ de Cræſo ſcribit Herodotus lib. 1.* *e* Aut ſomnum ad omnes volantem.] *Qualis Deus ſit Somnus & Somnium vide 2. Iliad. vbi volatilis fingitur, quod Virgil. in Aeneid. ſæpe imitatus. Et lib. 6. vbi Aeneas apud inferos complecti voluit patrem Anchiſen, de ſomnio ſic meminit:*

Par leuibus ventis, volucriq; ſimillima ſomno:

Item lib. 5. cùm narrat quomodo Palinurus deceptus à ſomno, è prora in mare decidit, ſomnus q; receſſerit:

Ipſe volans tenues ſe ſuſtulit ales in auras.

De ratione ſomniorum vide Luciani Somnium ſiue Gallũ. Homerus in Odyſſ. 19 fingit duas eſſe portas ſomniorum, per quas exeuntia offerunt ſe hominibus. Alteram eburneam, cuius ſomnia vana & ἄκυρα ſunt: alteram verò corneam, cuius ſomnia vera eſſe dicuntur. Id Virgilius lib. 6. Aeneid. imitatus eſt. Vide de eo primum librum Macrobij in Scipionis ſomnium, cap. 3. vbi ex Porphyrio de poëtis Somnij diſputat. Extant quorundam commentarij cùm Græci, tum Latini de Somnijs. *f* Tu verò filia.] *Phurnutus, Iouem Iuſtitiæ patrem creduxum ait, ea ratione, quòd ſit princeps & imperator vniuerſorum, quodque quæcunq; reges facerent, vt iuſta & æqua putarentur. Eadem ratione Anaxarchus Sophiſta apud Arrianum in quarto Hiſto. antiquos ait Ioui aſſiſtentem iuſtitiam fecisſe, quam interpretationem Arrianus non ſatis probat.* *g* Aſſidens iuxta deas.] *Apocration ſcribit, Athenienſes vocare*

vocare Erinnyes, εὐμενὲς θεὸς, quasi dicas deas castas & incorruptas. Paus. in Corinth. ait, Semnas à Sicyoniis, Eumenides ab Atticis. In Attica tamen etiam: Iusta Dearum, inquis, templum, quas εὐμενὲς vocant. Sophocles de his multa, præcipuè in fabula Oedipi Epicolono. Has vocat Hesiodus in Theogonia, Erinnyes. Semnis deis omes prægnantes immolabant, & victimas. Philemon poëta Comicus diuersas Eumenidas & Semnas fecit in fabulis. *b* Filius ille Sophronisci.] Socratem Sophronisci lapicidæ fabri & Phanaretæ obstetricis filium, Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum, rerum posteà varius Anytus & Melitus, quòd corrumperet iuventutem, deos contemneret, novas superstitiones introduceret, Athenienses veneno sustulerunt. Melitum damnatum capitis, Anytum & cæteros accusatores in exilium actos, ex Laërtio, Platone & Themistio, in sermone εἰς τὸ αὐτὸς ἐκπίνειν, scimus. Socrati aurea statuam, quæ in Pompeo ponerentur, à Lysippo factam, esse decretam, civitatem suffragatam, palæstras & gymnasia, velut in publico civitatis luctu, clausa, &c. Occidistis, occidistis sapientissimam & innocentissimam luscinium Musarum. Videas quæ annotauimus in Parasito, ex Aeschine, & Fugitiuis & loco confutato. *i* Negallo quidem Aesculapio.] Cum deo cone etiam gallum attributum legimus propter vigilantiam, de quo ipsi res sacra fiebat. quin & Socrates apud Platonem moriturus, sumpto veneno, cùm puer illi detexisset, quòd illi ita frigerent præcordia: Debemus, inquis, ô Crito, hoc sumnio viro egerat, vt Socrates vitæ suæ consuleret. adeò ineras illi viro natiua quædam vis vrbanitatis, vt moriens etiam iocaretur. Nam hanc ferunt illi fuisse supremam vocem. *k* Qui quum solum attigerint foris lebetem.] ψωμὸν λέβητος, non multùm abest, quod dixit Cornel. Tacitus in Dial. cùm ait: In cortina esse. Id contrarium est, quod Graci ἀδαῆ μυστικὰ vocant. Quæ enim in cortina sine lebete sunt, nondum penitùs imbiberunt fucum. At herculè, inquis, pernulgatis iam omnibus cùm vix in cortina quisquam assistat, qui elementis studiorum, etsi non instructus, vt certè imbutus sit. *l* Annon nosti Pana.] De Pane in Icaromenippo & in epigrammate emisti Luciani de Echo & Pane dicto est. In deum vocatio dicitur cupru-

vium

rius homo. Solitudine delectatur, & maximè loca maritima colit, ideoq; ἀλίπλαγκτος & à Græcis appellatur, & Echonē amare existimatur. Mare autem πολύηχον est: i. *vocale & clamosum.* m Pelasgicum.] *Locus in arce Athenienſi fuit hoc nomine, cuius & Ariſtophanes meminit.* n Quo Echo.] *Iactat hic Pan amorem ſuum, cùm erga alias Nymphas, tũ præcipuè erga Echo: & convenit hoc. cùm enim in ſcopulis & ſylvis degas, non habet cui loquatur, cui accinas, aut ἀντιφθέγξει, præter ſolam Echo. Nemo enim alius audit, aut illi reſpondere poteſt. Ouid. lib. 13. Metam. de Echo.*

Inde latè ſyluis nulloque in monte videtur,
Omnibus auditur, ſonus eſt qui viuit in illa.

o Pythonem proclama.] *Hic ex pictore philoſophus, huius meminit Laërt. lib. 1. & lib. 9. autor Scepticorum ſectæ, qui ſemper aſſenſum retinebant, ſemper ſe dubitare præ ſe ferentes. De quibus idem Lucianus in Vitarum auctione ſub finem. Extant Sexti philoſophi Pyrrhoniarum hypotypoſeōn libri tres Græcè & Latinè, quibus in tres philoſophiæ partes ſeueriſſimè inquiritur. Lucianus noſter in Icaromenippo & in vitarum auctione.* p Scriptorem pro ſe.] *Intellige Lucianum Rhetorem ex Samoſa Syriæ ciuitate natum. Syria autem maioris Aſiæ regio eſt, iuxta Iudæam, quæ hodie Syria vocatur, de qua Strabo lib. 16. Plin. lib. 5. cap. 12. & 22. Pomp. Mela lib. 1. capite 11. Volaterr. lib. 11. cap. 1. qui varia & diuerſa nomina recitat, & tandem doctiſſimè ſuo ordine deſcribit.* q Eupolin.] *Eupolis Athenienſis priſcæ comœdiæ ſcriptor, claruit Apollodero principe Athenis, Olympiade 86. & fuit vitiorum hominum acerbiſſimus impugnator. habuit canem Moloſſum genere, qui in Ephialtem ſeruum, qui Eupolidis fabulas ſurripuerat, acerrimo impetu mordicusque comprehenſum interfecit.*

r Et Menippo.] *Menippus Cynicus fuit philoſophus dicax & feſtiuus, cuius Laërt. meminit in Philoſophorũ vitis, quemq; ſubinde pro ſuo decoro dialogis aliquot loquẽtem introducit noſter Lucianus, & ab eo Satyram Menippeam cognominauit Varro, quam Gellius lib. 1. cap. 17. citat.*

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙ- *RHETORVM*
Διώγμος. *præceptor.*

Bilibaldo Birckeimero interprete.

ARGVMENTVM.

INſectatur hoc ſcripto Lucianus corruptam ſuorum temporum eloquentiam, & affectatum dicendi genus eorum, qui ſe maximè facundos eſſe, atque egregiè perorare exiſtimant, cùm verba quædam ex vſuma vetuſtate repetita, & vix ipſi Euandri matri intellecta, orationi paſſim admiſcent, aut veriùs infarciunt: quales fuerunt noſtra ætate non pauci, cùm apud Germanos alicubi, tum præcipuè apud Italos, quibus maximè ea cura fuit ita loqui, vt à nemine intelligerentur. In quorum gratiam & ſuperioribus annis dialogus ille, qui Volſcorum & Oſcorum titulo ferebatur, editus apparet. Cæterùm ipſa oratio didaſcalica eſt. Duas enim vias ad eloquentiam conſequendam adoleſcēti, à quo (vt fingitur) ad id impulſus fuerat, præſcribit: priorem quidem aſperam ac duram, & vix longo tempore peragēdam, cæterùm veram ac rectam, quam non modò ad eloquētiam, verùm ad omnem virtutem parandam ingredi opus eſt ei, qui volet vel mediocrē laudem aſſequi. Alteram autem planam & expeditam, ſed quæ ad improbitatem & petulantiam, non virtutem, perducat: quam ipſe ironica quadam epitrope commendat, ac adoleſcēti obeundam proponit, ſcilicet ad tem porum ſuorum morem alludens: quibus vt quiſq; indoctiſſimus & impudentiſſimus erat, ita pro præcipuo ac ſummo habebatur. Vtique autem viæ doctorem quendam addit: alterum videlicet, ea quæ tecta ſint, & ad ipſam rem pertinent, monentem: alterum autem quæ ad arrogantiam, improbitatem & rementatē ſpectant, veriusq; rabulam ac ſycophātam aliquem, quàm oratorem efficiunt, docentem: qui primò quidem, quę de ſe ipſo affeire conueniat diſcipulum, præcipit: deinde qui-

de quibus maximè ſtudere publicè, primũ in affectandis verbis, & componenda oratione, deinde inter agendum, & in foro, & in frequentia hominũ: poſt hæc priuatim quoq;, & domi inter ſuos idẽ debeat, docet. Quæ omnia eiuſmodi ſunt, vt mores ac vitia illorum temporum planè referant, quemadmodum cùm ex alijs pleriſque, tum ex Quintiliano multis in locis idem animaduertere licet, qui ipſe quoque huiuſmodi affectatores & arrogantes nõ ſemel perſtrinxit. Exemplum autem talis oratoris, qualem hic deſcribit, ſuprà in Lexiphane expreſſum habes, & hodie in multis coràm & ob oculos videre licet.

Ρωῆαι, ὦ μειράκιον, ὅπως ἂν ῥήτωρ γένοιο, καὶ τὸ σεμνότατον ὄνομα ἕξεις ἐν σεαυτοῦ δόξῃς. δείωλα γὰρ ἄνευ σοῦ ἐστὶν, ἃ μὴ διακόπτων τινὰ πλὴν δυνάμιν περιβάλλοιο τῷ λόγοις, ὡς ἄμαχον ἔσεσθαι, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ θαυμάζεσθαι πρὸς ἁπάντων, καὶ ἀκροβολισμὸν, περίεσεσθαι ἄκρημα τοῖς Ἕλλησι δυνάμενα· καὶ τὰς ἐπὶ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, αἵ τινές ποτέ εἰσιν, ἐθέλεις ἐκμαθεῖν. ἀπὸ οὐδεμιᾶς φθόνου, ὦ παῖ, καὶ μάλιστα, ὁπόσοι ἐπιτήδειός τις αὐτοῖς ὤν, ὁρῶσί σε ἀεὶ σπουδάζοντα, καὶ ὡς ὅθεν ἄν

Ciſcitaris, ô adoleſcẽs, quõnã [a] pacto rhetor euadere, et venuſtiſſimum illud, ac opidò quàm honorificum nomen Sophiſta ipſe eſſe cenſeri poſſis. Tibi enim viuendũ eſſe negas, ni talem in dicendo vim quandam aſſequaris, vt [b] inexpugnabilis ac intolerabilis exiſtat, omnesq; in admirationem & venerationem rapiat, ac Græcis res celeberrimæ famæ eſſe videatur. Ideò vias illuc perducentes, quænam tandem ſint, addiſcere cupis. Atque nulla inuidia, fili mi: præcipuè cùm quiſpiam adoleſcens adhuc exiſtens, optima deſiderat, ignarus tamen

ἐμ ταῦτα ἐπορίσω, ἵνα ῥόν τι χρῆμα, τῷ συμβουλῷ σὺν θεῷ, καὶ ἀπ' ἀρχῆς νυῶ σὺ, δοῦναι αὐτοῖς προσελθεῖν. ὃς τι ἂν νῦν τόγε ἐν ἐμοὶ, καὶ πάνυ θαῤῥῶν, ὡς μάλιστα δυνὰς ἀνὴρ ἴσως γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἁρμόσαι αὐτὰ, ἢν τὸ μετὰ ταῦτα ἐθελήσῃς σὺ τὰς ἐμμονὰς, οἷς ἂν ἀκούσῃς παρ' ἐμοῦ, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾶν, καὶ καθύμως ἀνύειν τῷ ὁδῷ, ἐς ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρμα. τὸ μὲν νῦν θέραμα ὐ σμικρὸν, οὐκ ὀλίγης τῆς σχολῆς δεόμενον, ἀλλὰ ἐφ' ὅτῳ καὶ πονῆσαι πολλὰ, καὶ ἀγρυπνῆσαι, καὶ πᾶν ὁτιοῦν ποιῆναι ἄξιον. σκόπει γοῦν, ὁπόσοι τινες μικρὰ ὄντα, ἐνδοξοι καὶ πλέσιοι, καὶ νὴ Δι' ὠφελιμοι ἔδοξαν ἐκ τῶν λόγων, ὅμως δ' μὰ δίδιθι, μηδ' πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἐπιζητουμένων ἀφορῶν σκυθρώπασε, μυρίους τινὰς τοὺς πόνους προπονήσῃ οἰκείας. ὐ γάρ σι πραχθῆναί τινα, οὐκ ὄρθιον,

vnde hæc hauriat, sitq; res sacra quædam consilium, quemadmodum tu iam accedens, hoc expostulet. Igitur ex me audi, & admodum confide, quòd in perquàm eloquentem euadas virum, ita vt ea quæ deceant, & cognoscere & explicare possis, si tute interim memor esse illorum, quæ à nobis audieris, assiduóque labore exercere, & alacriter viam expessere volueris. Ita enim ad optatum peruenies terminum. Cæterùm huius rei adeptio minimè est exigua, neque mediocri indiget studio, sed pro qua multos labores multasq; vigilias subire, ac quicquid euenerit, sustinere decet. Considera igitur quotnam hucusque, cùm nullius essent momenti, ob sermonem clari & celebres, ac per Iouem nobilissimi quoque apparuêre. Atqui ne timeas, neque ob speratorum magnitudinem labores subeundos existimans. Siquidem minimè per asperam quandam aut

desperes, infinitos quosdam

te duam

ἥδιον, καὶ ἱδρῶτος μετὰ ἡδονῆς ἡμᾶς τὴν ἄξοδον, ὡς μέσης αὐτῆς ἀναῤῥίψαι καμάτου, ἐπὶ ὕδωρ ἄρ' ἀνῳρόμεθα τῶν ἄλλων, ὅσοι τὴν συνήθη ἐκείνην ἀγωνῶνται, μακρὰν καὶ ἀτράκτῳ, καὶ καματηρὰν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπογνωσομένων· ἀλλὰ τὸν παρ' ἡμῶν ἐξαίρετον τῆς συμβουλῆς, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡδίστην τὴν ἅμα καὶ ἐπιτομωτάτην, καὶ ἐπιπλάζουσαν καὶ κατάγουσαν, διὰ ποικίλης τῆς θυμηδίας καὶ φυρᾶς, ἧς καμόντων ἀναπαύλης, καὶ σκιᾶς ἀνειμένης σχολῆς, καὶ βάθους ἀνύδρου, ἀνθηροῦ ἐπεσπαρμένου τῇ ἄκρᾳ, καὶ ἀγρόσεως οὐ καμάτου. καὶ νὴ Δί' ἀναχάσης, καταπόνου τοῦ ἱδρῶτος, ἐπόσοι τὴν ἐπίπαν ἀπανέυλε, ἀπὸ ζοῦ ὑψηλοῦ ἐπικοπῶν ἐν τῇ ἀναβάσει τῆς ἀνόδου, ἔτι κατὰ ἀναβάσεως καὶ ὀλισθηρῶν τῶν ἐρεμνῶν μόλις ἀνίρπουσας, ἀφνω διομόρους ἐπὶ ὑπαλλὼ ἐνίστη, καὶ ποτὲ πρώμας λαμβάνοντας ἐπὶ πραπίσιν ἥκοντας. σὺ δὲ πρὸ πολλοῦ ἄρα ἐπεφανομένου, δι' ἀμφορέων

ardnam ſudoríſve plenam nos perducemus, vt ex ipſa media laſſus regredi cogaris, quandoquidem nil ab aliis differimus, qui per conſuetam illam deducunt, longam, inuiam, laborioſam, & vt plurimùm deſperatam; ſed conſilij noſtri præcipuum hoc eſt, vt per iucundiſſimam pariter ac compendioſiſſimam facilémque & accliuem viam, cum multa animi voluptate delicijſq; inter florida prata vmbráſque amœnas deambulans, otio ac greſſu placido abſque ſudore in ſummo conſiſtas vertice, illicq; citra laborem venari, & per Ioquem diſcumbens quoque conuiuari poſſis, ac illos qui per aliam incedunt viam, in deſcenſus cliuo ab edito deſpiciás: quin per confragoſa & lubrica præcipitia vix ſurrepentes, ac nonnunquam in capita deuolutos, multáq; pulnera cautium aſperitate accipiétes. Tu verò pridem antèà in ſummo co-

δαιμονίως καὶ ἴσως, ἅπαντα ἐν βραχεῖ, ὅσα δεῖ ἀγαθὰ, παρὰ τῆ ῥητορικῆς, μονονουχὶ λαβόντα λαβεῖν. ἀ μὲν οὖν ἐπόχθοις ὅτω μεγάλη, ἀλλὰ πρὸς φιλίς Διὸς μὴ ἀπιστήσῃς, ἃ ῥᾳδίως τι ἅμα καὶ ἀσφαλῶς δηλώσειν μοι ταῦτα ὑπισχνεῖσθαι φαμέν. ἃ γὰρ Ησίοδος μὲν, ὀλίγα φύλλα ἐκ δρυὸς βλιτῶν λαβὼν, αὐτίκα μάλα ποιητὴς ἐκ ποιμένος καὶ ἀγέλης, καὶ θεῶν καὶ ἡρώων ὑμνητής, ἀοιδότατος ἐκ Μουσῶν γενόμενος· ἑτέρα δ', ὁ πολὺ ὑπερθεν τῆς ποιητικῆς μεγαλοφωνίας εἶναι, ἐν βραχεῖ καταστῆσαι ἀδυνάτου, εἴ τις ἐκμάθοι τὸν ταχίστου ὁδὸν, ὃν ἔχουσι καὶ διηγήσασθαι δι βούλομαι Σιδονίς τινὸς ἐμπόρου ἐπίνοιαν, δι' ἀπιστίαν ἀτελῆ γενομένου, καὶ δὲ ἀπέσωτο ἀπόντος. ἤρχει μὲν γὰρ ἤδη Αλέξανδρος Περσῶν, μετὰ τὸν ἐν Αρβήλοις μάχην, Δαρεῖον καθαιρήσας· ἔδει δ' αὐτὸν ταχέως τῆς ἀρχῆς ἀξιῶσαι τὸν

ronatus, felicissimus eris, breui vniuersa quotquot in Rhetorica sunt bona, tantùm non dormiendo accipiens. Atqui promissio haec admodum magna est, verùm per hospitalem Iouem ne diffidas, si facilè pariter & iucundissimè tibi haec ostendi posse asserimus. Etenim si Hesiodus cùm pauca ex Helicone folia sumpsisset, confestim poeta egregius ex pastore exstitit, atque Musarum numine afflatus, deorum & heroum genus decantauit: cur rhetorem, qui multò infrapoeticen est magniloquentiam, in breui creare impossibile erit, si quis compendiosissimam didicerit viam? quam admodum & ego tibi enarrare volo Sidonij cuiusdam mercatoris consilium, quod ob incredulitatem imperfectum remansit, ac omnino inutile. Imperabat iam Alexander Persis, postquam Darium in Arbelis pugna deuicerat, ac oportebat vndique per imperium nuncios

γραμ-

emittere,

γραμματοφόρους, τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου λομίζοντας. ἐκ Περσῶν δὲ πολλὰ ἐς Αἴγυπτον ἐτίγνετο ἀ ἀθές· ἐμπεσεῖσθαι γὰρ ἔδει τὰ ὄρη, ἔπειτα διὰ τῆς Βαβυλωνίας ἐς τὴν Ἀραβίαν ἐλθόντα, ἔπειτα ἐρήμην πολλὴν ἐκδεύσαντας, ἀφικέσθαι ποτὲ μόλις ἐς Αἴγυπτον, ἄνδρα μηνίσεως ἀνδρὶ ὀξέϊ καὶ ἁμὸς τούτους διανύσαντα. ἔκχθετο οὖν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίους τι παρακινεῖν ἐπύθετο, οὐκ ἔχοι ὅντινα χρήσαιτο ἐπὶ τοῖς παρεσκευασμένοις τὰ δεδογμένα οἱ ὑπὸ αὐτῶν. τότε δὴ ὁ Σιδώνιος ἔφη· ἐγώ σοι, ὦ βασιλεῦ, ὑπισχνοῦμαι δώσειν ὁδὸν ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐὰν γάρ τις ὑπερβαίη τὰ ὄρη ταῦτα, ὑπερβαίη δ' ἂν τριταῖος, αὐτίκα μάλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτός ἐστι. καὶ ἔχρη ἔτι· πολλὴν δέ τινα Ἀλέξανδρος οὐκ ὑπέσχετο, ἀλλὰ γόητα ἔφη τὸν ἔμπορον εἶναι. οὕτω τὸ παράδοξον ἐκπλήττειν εἴωθε τοὺς πολλούς.

emittere, qui Alexandri ferrent edicta. Erat verò ex Persis longissima in Aegyptum via. siquidem montana circumire oportebat: hinc Arabiam per Babyloniam intrare, inde longis emensis desertis, vix tandem in Aegyptum peruenieba tur. stationis viginti prolixis viro expedito. Ferebat id ægrè Alexander, quoniam Aegyptios nonnihil tumultuari audiebat, nec habebat quo pacto quæ sibi agenda viderentur, Satrapis annunciare posset. Tum mercator Sidonius: Ego, rex, inquit, viam haud longam ex Persis in Aegyptum me tibi ostensurum polliceor. etenim si quis montana hæc superabit (transgredietur autem triduo) confestim in Aegypto erit. Et sic se res habebat: verùm Alexander non credidit, sed deceptorem esse mercatorem existimabat. Ita quamplurimis promissiones admirãdæ incredibiles videntur.

ἀλλὰ μὴ σύγε πάθοις τὸ αὐτό· ἴσως γὰρ παρόψῃ, ὡς ἔδιν οὐ κωλύσει ῥήτορα δοκεῖν μέν, ἀλλ' ὅλης ἡμέρας, ὑπερπεσοῦσά τὸ ὄρος ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἰδίᾳ δέ σοι πρῶτον, ὅσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, ἐκείνα γράψαι μοι καὶ ὧν λόγοι, ἐκατέραν ἐπιδεῖξαι τὴν ὁδόν. δύο γάρ ἐστιν, οἶμαι, ἃ σοὶ τὴν ῥητορικὴν ἄγουσι ἐς ὄψιν ἡ μορφὴ μοι δοκεῖ, καὶ ἅττα ἡ μὲν ἐφ' ὑψηλοῦ καθῆσθαι, κάλλη ἔχουσα καὶ καὶ ἀνθοῦσα, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσα ἐν τῇ ἀριστερᾷ, πανταχόθεν ἔμπλεων ἀκροκόλπων· ἐν δεξιᾷ δέ μοι δόξει τὸν πλοῦτον παρεῖσθαι ὀρᾷν χαυδαῖον ὄντα καὶ ἀπράγμονα· καὶ ἡ δόξα ἡ καὶ ἰσχὺς παρεῖναι ὄψει, καὶ οἱ ἵππιοι πρὸ πάσης αὐτῆς, ἴσως μὲν πρὸς ἰσπούδῳ, πεπλεῖν ἀναγκαζόμενοι καὶ ἀντιτύπους, ἃ που τὸν Νεῖλον ἔδος γράφῃ μιμούμενος, αὐτὸν μὲν ὑπτίαν ἐπὶ κροκοδείλου τινός, ἵππους δὲ καὶ ἄνδρας ἐπιβαίνοντας καὶ ἀναπηδῶντας ἐπ' αὐτόν.

Sed ne id tibi accidat, eadem: etenim experientiâ cognosces, quòd nil prohibebit te Rhetorem censeri nimis, nec totius quidem diei, montem ex Perside in Aegyptum transgressum. Proinde Rhetoricen primò imaginem sermone describere, & quemadmodum Cebes ille, utramque viam tibi ostendere volo. Etenim duæ sunt, quæ ad Rhetoricã perducunt, quam haud mediocriter mihi amare videris. Illa itaque in eminenti residet solio, admodum formosa, ac aspectu elegantis: in dextráque Amalthéæ retinet cornu, fructibus omnifariis refertum. Ex altera autem parte adstantes mihi divitias aspicere videtur, penitùs aureas, ac perquàm amabiles: iuxta quas gloria quoque & vehementia consistunt: ipsam verò laudes permultæ, puèllis Amoribus similes, ac radiis conspectæ circumsolitantes, instar Nili, si quando illum depictum vidisti. Crocodilo

πεδίάδα τινὰς ἢ ἱπποποτάμιον, οἷον οἱ πολλοὶ γράφουσιν ἐν ἀκκῷ, μικρὰ δι τινα πανδία παῤ αὐτὴν παίζοντα, νήπιας αὐτὰς οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι· τοιοῦδε πρὸς τοιοῦτον ἐπιδεικνύμενον καὶ ἱκανοῖ. σὺ δὲ ὁ ἐραστὴς, ἐπιθυμῶν ἀκμαιότερον γενέσθαι ἐπὶ τῆς ἄκρας, ὡς γαμήσοντά τι αὐτὸν ἀνιόντα, καὶ πάντα ἱκανὰ ἴδοις, τὴν πλοῦτον, τὴν δόξαν, τοὺς ἐπαίνους· νόμῳ γὰρ ἅπαντα γίγνεται τοῦ γιγαμηκότος. ἅτε ἐκποδὼν πλησιάσας ὄρει, τὸ μὲν πρῶτον ἀπογνώσεσθε τὴν ἄνοδον, καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν σοι δόξει ἀκοῦσαι, οἷα ἂ Λοφὺς ἐράσθη ὑπὸ Μακεδόσιν, ἀπέξυρον αὐτὴν ἁπαντάχοθεν ἰδόντες, ἀπιχθῆς ἐδόκει ὀφθεὶς ἀνθρώποις ἀφροσύνην ἐρᾶσθαι, Διονύσου τινὸς, ἢ Ἡρακλέους, ἃ μέλλει καθαιρήσεσθαι, λομένου. ταῦτά σοι δόξει τὸ πρῶτον. ἅτα μετ' ὀλίγον ὄψει δύο τινὰς ὁδούς, μᾶλλον δὲ ἡ μὲν ἀπαιρόσα δῆλον ἔσται, καὶ ἀκανθώδης καὶ τραχεῖα, πολὺ τὸ λίψ ἐμφαίνουσα καὶ ἱδρῶτα καὶ ἔρθρα· ἡ δὲ

dilo alicui, vel equo fluuiatili, quales multi sunt in eo, insidentem: paruulos autem puellos, Peches illos Aegyptij vocant, circa ipsum lusitantes: tales & circa rhetoricam laudes. Tu verò amator accedis, desiderans scilicet quamcelerrimè in summum euadere, vt tibi ascendenti nubat, ac omnia ea possideas, diuitias, gloriam, laudes. lege etenim cuncta nubentis fiunt. Inde cùm monti appropinquas, sub initium de ascensu desperabis, resq; tibi similis esse videbitur, quemadmodũ Aornos Macedonibus apparet, vndique aspicientibus prærupta, & vix auibus transuolatu facilis, Dionysio aliquo, aut Hercule, si complanari debeat, india gens. & ita tibi sub initium videbitur. Inde paulò pòst duas quasdam vias cernes, vel potius altera semita est, angusta, spinosa & aspera, multum sitis ac sudoris præ se ferens, quam iam

ἔδη Ησίοδον, τὸ μέλαν ἀποδέξας αὐτῷ, ὡς οὐδὲν μοι διάφορα. ἑτέρα δὲ, καλλὰς καὶ ἀνθηρὰ, καὶ ὑγρὰ καὶ ἀρδομένη πολλοῖς, οἷον μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ λέγων πολλάκις, ἐπίσχω σε ἤδη βέλτιον ἄνδρα ἀναμένοντα. πλὴν τόγε τοσοῦτο προσθεῖναί μοι δοκῶ, ὅτι ἡ μὲν τραχεῖα ἐκείνη καὶ ἀνάντης, οὐ πολλὰ ἴχνη τῶν ἀφικομένων ἔχει, ἃ δὲ τινα πάνυ παλαιὰ καὶ ἐκλελοιπότα καὶ ἀνῆλθον, τοσαῦτα παμβαθῆ, οὐδὲν λίαν ἑτέρα δὲ, ἅτε ὁμαλὴ οὖσα, καὶ ἀγχίνομον οὐδὲν ἔχουσα, πάνυ μοι ἐφάνη, οἷά ἐστιν, οὐκ εὐθὺς αὐτῷ. οὐ γὰρ ἑώρων οὐδὲ ἔτι ἂν τὸ βέλτιον, ἀλλὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον πρωτεύοντα ἄριστα, λέγοντα ἐκ τῶν πάνυ φύσει τὰ ἀγαθὰ ἔχειν δ' οὐκ ἔχειν οὕτως. ἀκούειν γοῦν ὁρῶ τὸν ποιητὴν μαλίστην ἀξιοπίστους ὁμοιότητας τῶν ἀφίξεων, τῶν τῶν λόγων καὶ ὁδῶν. ἐπὶ δ' ἔργα ἐκ πλὴν ἀρχῶν

antea [f] Heſiodum pergrãdo egregiè oſtendit, ita ve mihi mei indigeas. Altera verò læta eſt, florida, ac manantibus aquis irrigua, & pennis talis, qualem paulò antè dixi, ne eadem ſæpius repetens, te qui iam Rhetor eſſe poſſis, detineam. Tantũ hoc addendum videtur, quod aſpera illa & ardua, nõ multa viatorũ retinet veſtigia: & ſi aliqua, valde vetuſta. per illam ego miſer aſcendi, tantum laborans, cùm haud neceſſe eſſet. Altera verò vndiq; plana, ac nil cõfragoſi habens, qualiſnam ſit, à longè tantũ mihi apparuit: non tamen per illam inceſſi. Haud enim cùm adhuc iuuenis eſſem, quid optimum foret cernebam, ſed poëtam illũ vera loqui exiſtimabam, docentem, & Ex laboribus germinare bona. Illud verò minimè ſic ſe habebat. multos enim vidi abſque labore maiori dignitate euectos, felici ſermonum & viarum electione tantùm. Cùm verò ad ingreſſum

perue-

ἀρχὴν ἀφικόμενος, οὐ οἶδα ὅτι ἀποροῦσας, καὶ ἄδηλα ἀποροῦσας, ὁποτέρᾳ καὶ πρακτέον. ὡς ἔρρωσο καὶ ἐπὶ τὸ ἀκρότατον ἀναβᾶσα, καὶ εὐδαιμονοῦσα, καὶ εὐτυχοῦσα, καὶ θαυμασὸς πᾶσι δόξαις, ἐγώ σοι φράσω· ἱκανὸν γὰρ, τὸ ἑαυτὸν ἐξαπατῆσθαι, καὶ πονηῆσαι, σοὶ δὲ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα φυόμενα πάντα, καθάπερ ἐπὶ τῆ Κρόνου. νῦν δὲ σοὶ πρόσεστί τις ἀνὴρ, ἀδόκητος ῥώμῃ, ἀνηθὴς τὸ βάδισμα, πολὺν τὸν ἥλιον ἐπὶ τοῦ σώματος ἔχων, ἀρρῳδῶν τὸ βλῆμα, ἐγρηγορὼς, οἷα τραχεῖαν ἐπάνυς ὁδοῦ ἡγούμενον, λήρους τινὰς ὁ μάτην διηχῶν, πρὸς σὲ ἵνα σὺν σοὶ παραπλώμενος, ὑποσοφιεῖται τὰ Δημοσθένους ἴχνη καὶ Πλάτωνος, καὶ ἄλλων τινῶν, μεγάλα μὲν, καὶ ἐπὶ τοῖς νῦν, ἀμαυρὰ δὲ ἤδη, καὶ ἀσαφῆ τὰ πολλὰ τοῦ χρόνου. καὶ φησὶν ὑθάμενά σε ἔσεσθαι, καὶ κάμψαι γαμήσαντα τὴν ῥητορικὴν, ἐκ τοῦ τὸ

perueneris, rectè noui te hæsitaturum, quin iam dubitares ad quamnam sit vertendum. Quid igitur iam tibi faciundum sit vt facilè ad summum ascendas, fortunatus euadas, & nubas, omnibusque admirabilis videaris, ego tibi expediam. Satis enim est me ipsum deceptum esse, & laborasse: [h] tibi verò citra sementem & arationem, tanquam Saturni seculo, cuncta proueniunt. Confestim igitur tibi se obuium feret vir quidam robustus, præduru, gressu virili, multum solis in corpore ostendens, aspectu masculo, vigilator, aspera illius viæ dux, nugas quasdam vanas prædicans, vt se sequaris cohortans, Demosthenis, Platonis, & aliorum quorundam vestigia demonstrans, magna quidem, & super præsentia, verùm iam obscura, & vtplurimùm à tempore obliterata. Addet te beatum fore, ac lege Rhetoricâ tibi

nupturam,

τὰ τοίνυν ὀφθέντας, ὅσπερ οἱ ἐπὶ τῶν κακῶν βαίνοντες ἀπ' ἀρχῆς μικρόν τι παραβάσης, ἢ ἔξω τῆς ὁδοῦ, ἢ ἐπὶ θάτερα μᾶλλον κλιθέντες τῆς βάσεως, ἐκπεσεῖσθαι ἐν τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, καὶ ἀδύνατοι ἐπὶ τὸν γάμον. ἔτά σε διανόσω ζηλοῦν ἐκείνους τοὺς ἀρχαίους ἄνδρας, ἅπερ παραδείγματα παρατιθὰς τῶν λόγων, οὐ ῥᾴδια μιμεῖσθαι, οἷα τὰ τῆς ψυχῆς ἐργασιστήρια, Ἡγησίου, καὶ τῶν ἀμφὶ Κράτητα καὶ Νασιδιήνην, ἀπηρτισμένα καὶ τεθρύφθαι καὶ σκληρά, καὶ ἀκριβῶς ἔχοντα τοῖς γράμμασι. πόνον δὲ, καὶ ἀγρυπνίαν καὶ ὑδατοποσίαν, καὶ τὸ ἁλὶ παρὸν, ἀναγκαῖα ταῦτα, καὶ ἀναμάρτητα φύσει· ἀδύνατον γὰρ ἄνευ, ἄνευ τούτων διανῦσαι νέον ὁδόν. ὃ δὲ πάντων ἀνιαρότατον, ἵνα σοι καὶ τὸν χρόνον πάμπολυν ἀναγράψω τῆς ἐφοδιασίας, ἔτη πολλὰ, οὐ κατὰ ἀριθμὸν φασι, ἀλλὰ κατὰ τετραετηρίδας, ἀλλὰ καὶ κατὰ Ὀλυμπιάδας ἴσως ἀνάγκη,

nupturam, si per illa incesseris, veluti eos qui ad bona pergunt. at si paruumper transgrediaris, vel extra rectum tramitem, aut incessu aliquorsum magis declines, te à vera via & ad nuptias deducente aberraturum. Inde te priscos illos viros imitari iubebit, inutilia sermonum proponens exempla, nec imitatu facilia, quorum vetustæ sunt constructiones Hegesij, & quæ circa Cratetem, Nesiotem quoq; severa, nervosa & dura, diligenterque à literis amputanda. Laborem autem, vigilias, & puræ aquæ vsum, squalorem quoq; hæc cuncta necessaria & inevitabilia dicet. Etenim impossibile esse absque illis viam perficere. Et quod omnium molestissimum, perlongum tempus ad perficiendum iter tibi præscribet, annos multos, non per dies, neque triennalia, sed per integras numerans Olympiades, ita vt priusquam audiens

ἀεθμῶν, ὡς προσποκαμὼν τὸν ἀπόνοσ[τα, καὶ ἀπαγορεύ]σαι, πολλὰ χαίρειν φράσαν]τα τῇ ἐλπιζομένῃ ἐπάνῳ ὑπ[ομονίᾳ. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ μισθὸν ὀλίγον ἀπαι]τῶν τῶν δεόντων πονῶν, ἀλ]λὰ οὐκ ἄν ἀγάσαιτό σοι, ἃ μὴ μεγάλα πρότερον λάβοι, ὁ μὲν ταῦτα φήσας, ἀλαζὼν, καὶ ἀρχαῖ]ος ὡς ἀληθῶς, καὶ Κρονικὸς ἄνθρωπ]ος, νεκρὸς εἰς μίμησιν παλαιοὺς προ]τιθεὶς, καὶ ἀνορύττων ἀξιῶν λόγους πάλαι κα]ταφρυγμένους, εἴ τι μάγειρος ἀγαθὸς, μαχαιροποιοῦ ἦν, καὶ ἄλ]λον Ατρομήτου τινὸς γραμ]ματιστοῦ μιμεῖσθαι ἀξιῶν· καὶ ταῦτα ἐν εἰρήνῃ, μήτε Φι]λίππου ἐπενεγ]κόντος, μήτε Αλε]ξάνδρου ἐπι]άσαντος, ὅπου τὰ ἱκάνων τίνες ἰδόκει χρήσι]μα, ἐκ οὐδὲν ὄντα νῦν πεπαι]σόμενοι, ταχέα καὶ ἀπράγ]μονα, καὶ ἐς τὸ τοῦτ' ἐμβοηθοῦν]τος ὁδός. σὺ δὲ μήτε πείθου, μήτε πρόσχαρ αὐτῷ, μή τι ἐκ πρα]χθείσης σπουδαρὰ λάβῃς, ἢ τὸ] πολυ[πόνως πρᾶσαι τοῖς πό]νοις

audiens laborem subierit, & defatigatus fuerit, felicitati illi speratæ longum valere dicat. Insuper ob hæc mala haud paruam expetet mercedem: sed neque dux esse incipiet nisi magna prius acceperit. Et hæc tibi dicet superbus, & verè antiquarius ac Saturnius homo, mortuos, vetustos ad imitationem proponens, sermonesque pridem defossos eruere dignum ducens, ac si maximum esset bonum, gladiorum fabri, & alium Atrometi cuiusdam grammatistæ filium imitari: & hæc in pace, neque Philippo ingruente, neque Alexandro cogente, quo tempore illorum sermones vtiles sunt visi: ignorans quænam sint nunc innouata, celeritas, laboris euitatio, & via ad Rhetoricam perquàm cōpendiosa. Tu verò haud acquiescas, neque illi mentem adhibeas, ne te suscipiens alicubi præcipitet, vel demum priusquam tot labo-

ros

ποις παρασκευάσῃ. ἀπὸ ἀ-
πάντων ἱερῆς, μὴ τάχιστα ἰ-
θίλοντι τῇ ῥητορικῇ συμῆναι,
ἀκμάζοντι ἔτι, ὡς καὶ σκευ-
δάζοιτο πρὸς αὐτῆς, ἴδοι ὧν
μὲν ἀσθῆ τούτῳ, καὶ πίραν
τοῦ μηρίου ἀνθρωπῷ μακρὰ
χαίρειν, πλέον ἀναβαίνειν αὐ-
τὸν, μὴ ἄπονον, ὀπόσους ἂν
ἐξαπατᾷν δύνηται, ἀνάγειν
καταλιπὼν ἀσθμαίνοντας,
μὴ ποσῷ ἱδρῶτι συνόντας.
πρὸς δὲ τῷ ἑτέραν ἐλθὼν,
εὑρήσεις ποσοὺς καὶ ἄπονον,
ἐν τούτοις δὲ καὶ πάνσοφόν
τινα, καὶ πάγκαλον ἄνδρα,
ἀγωνιαλιμένον τὸ βάδισ-
μα, ἐπικυλινδούμενον τὴν αὐ-
χένα, γυναικεῖον τὸ βλέμ-
μα, μιλιχὸν τὸ φθέγμα, μύ-
ρων ἀφεψόμενα, ὧν λαλίσ-
ας ἄκρῳ τῷ κεφαλῷ κυβέ-
μινον, ὀλίγας μὲν ἔτι, σῦ-
νας δὲ καὶ ὑακινθίνας τὰς
φίκας ὑφιστίσοντα, πάνυ
βρόν τινα Σαρδανάπαλον,
ἢ Κινύραν, ἢ αὐτὸν Ἀγάθω-
να, τὸν τραγῳδίας ἐκεῖνο-
ον ἐκεῖνον ποιητήν. λέγω δὲ

res exhaurias, in scenam per-
ducat. Sed si omnino amore
flagras, ac celerrimè Rhe-
thoricæ congredi desideras
adhuc vigens, ita vt illi di-
ligentem operam impende-
re possis, aspero huic homi-
ni, & vltra mediocritatem
virili, longè dic valere: i-
psum verò ascendere, & a-
lios quotquot decipere po-
test, secum ducere permitte,
vt tandem anhelantes, &
multo sudore perfusos de-
stituat. Ad alteram verò
peruenies viam, alios quo-
que multos inuenies, inter
quos perquàm sapientem
quendam ac perpulchrum
virum, [i] incessu molli, cer-
uicis infractæ, vultu effemi-
nato, voce suaui, vnguenta
spirantem, ac [k] summo di-
gito caput scalpentem, ca-
pillos quidem paucos ad-
huc, intortos tamen & hya-
cinthinos componentem, per-
quàm [l] delicatum Sardana-
palum quendam, vel [m] Ci-
nyram, aut [n] Agathonem
ipsum, lepidum illum tragœdiæ poëtam. Hæc ideo re-
fero,

ὡς δὲ τούτων γνωρίζοις αὐτὸν, μηδ' οὕτω θαυμάσιον χρῆμα, καὶ φίλον Ἀφροδίτῃ καὶ Χάρισι δηλαδὴ. καὶ δὴ τί φημι; κἂν ἀμύητι γάρ σοι προσελθὼν ἄττα τι, τὸ Ὑμήττιον ἀνοίξας στόμα, καὶ τὴν συνήθη φωνὴν ἀφῇς, μάθοις ἂν ὡς οὐκ ἄνευ τῶν καθ' ἡμᾶς τις ἥκει, οἷ ἀρόσεως καρπὸν ἴδομεν, ἀπάτι ξένον φάσμα, θρέψαν ἀμβροσίᾳ τρεφόμενον. τοῦτο δοίνυν προσελθὼν, καὶ παραδοὺς σαυτὸν, αὐτίκα μάλα ῥητορ ἔσῃ, καὶ πειθανὸς, καὶ ὡς ἐνὶ μάλιστα αὐτὸς, βασιλεὺς ἐν δίκαις λόγοις ἀγωνιεῖ καλασκήσεις, τὰ τίθεσθαι ἐπαΐων τοῦ λόγου· διδάξεται γάρ σε παραλαβὼν τὰ πρῶτα μὲν ἡνία. μέτρον δὲ αὐτὸς ἁπάτῃ πρὸς σέ· γνοὺς γάρ, ὅτι τοιούτου ῥήτορος ἐμὲ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, φαῦλον ἡγήσεται ἴσως τῶν δικούτων καὶ τηλικούτων, μὴ καὶ σωτῆρά σου πιόμενον τὸν ἔρωτα, ὃν ἀποκείνομαι, φαίη ἄν δικαιοῖ πρὸς σὲ, ἢ δὲ

fero, vt ab ijs eum cognoscas signis, ac res tam diuina, Veneriq; & Gratijs amica minimè te lateat. Sed cur hæc dico? etenim si ad cæcutientem te accedês, solum quid proloquutus fuerit, Hymettium os illud aperiens, & consuetam vocem tantùm emittens, quamprimùm intelliges eum non ex nobis quempiam, qui terræ fructu pascimur, esse, sed spectrum peregrinum, rore vel ambrosia enutritum. Ad hunc itaq; si accesseris, teq; ipsum tradideris, confestim Rhetor eris egregius ac conspicuus, & vt ipse vocat, rex in sermonibus citra laborem constituêris, orationis moderans quadrigas. etenim susceptum te, prima illa docebit: sed potiùs ipse te alloquatur. Siquidem ridiculum, pro tanto rhetore me verba facere, malùm forsitan talium tãtorũq; mimũ, ne alicubi cadens, heroa quẽ repræsentare conor, atterã. Te igitur cõpellabit, comam interim

ἢ δὶ πως ἀσυσάμυ, ὀ-
μόσορ ἴτι λοιπὶρ τῆς νόμης,
καὶ ἁπαλίασας τὸ γλαφυ-
ρὸρ ἰαῦτῳ καὶ ἁπαλὸρ, οἷορ
ἄλλῳ Λὸζοθαίδα τιὰ παμι-
λλὰ, ἢ Μαλθάκλω, ἢ Γλυκί-
φορ τινὰ μιμησάμυος ὧ σο-
φιστὰ τὸ φθίγματ. ἄγροικα
γορ γὰρ τὸ ἀρρυπτικὸρ, καὶ ὃ
πρὸς ἁβρὰ καὶ ἁρμόριον ῥέζο-
ρ. φύσι δ' ἂρ πάνυ μι-
σαίζορ ἀκὶρ ἑαυτῆ· μῶρ σι,
ὦ ἀγαθὲ, ὁ Πύθιος ἔκλυψι
πρός μι, μὴ τὸ ῥήτορα τὸρ ἄριστορ
προσποιῶ; ὥσπρ ὅτι Χαι-
ρεφῶρ ἤρετο αὐτὸρ, ἰδ' ἄξιόρ
αὐτῶ, ὅσος ἐω ὁ σοφώτατ
ἐρ τοῖς τότε. ἃ δὶ μὴ τοῦτο,
ἀλλὰ κατὰ καὶ αὐτὸς ἔ-
σος, ἀκούσαρ ἁπάντωρ ἀκὶρ
ἠσκημλυμίωρ τὰ ἐμίτρα,
καὶ ἠμυόλωρ, καί τι ἠκότωρ
καὶ ἠσκιλλιχότωρ. αὐτίκα
μάλα ἄσυ τὲς οἷαρ ἶνα ἅπα
μόριορ ἄυθρα ἔσες. προσδο-
κήσως ἧ μᾶλλορ ἐισὶζορ ὄψιόσθαι
οἷορ ὦΛ ἢ ὦΛ παραλαβῶρ,
ἀπ' ἄ τις ἢ Τιτυὸς ἢ Ωτ ἢ
Βριάλτας, ἀκὶρ ἰκάνους πά-

inserim quæ adhuc reſidua eſt, demulcens, ſubridensque iucundum illud & tenerum, quemadmodum aſſueuit, comicam Thaidem, vel Malthacen, aut Glyceram in emittenda voce imitatus. Siquidem ruſticana eſt virilitas, & nimis ad molliciem & blãdiias rhetoris apta. Dicet igitur de ſeipſo perquàm modeſtè loquens: Num, ô præclare, te Pythius ipſe ad me miſit, rhetorum optimum diudicans, quemadmodum Chærephonti olim perquirenti oſtendit quàntum ex tam viuentibus ſapientiſſimus eſſet? At ſi non ideo, ſed propter gloriam aduenis, quoniam audieris noſtra omnia eſſe perquàm ornatiſſima, decantata, ſimpronia & nitrè expolita: conſeſtim intelliges ad quem ãtimum acceſſeris virum: expectabis autem nihil tale reſurum, ſicuti hoc vel illud accipere: verùm ſi quis

Tityus, aut Otus, ſeu Ephialtes, longè ſuper illos tibi

res

οὐ φανῆταί σοι τὸ πρᾶγμα ἀνερμήνευτον καὶ τηράτιον· ἐπὶ τοὺς γὰρ ἄλλους τοσοῦτον ὑπερφωνοῦντα ἐρίσεις, ὁπόσον ἡ σάλπιγξ τοὺς αὐλοὺς, καὶ οἱ τίτλιγες τὰς μιλίττας, καὶ οἱ χορεῖς τοὺς ἐνδιδόντας. ἐπὶ δὲ καὶ βούτυρον αὐτὸν ἰδίως χρίεσθαι, καὶ τοῦτο οὐκ ἄρα παρ' ἄλλου ῥᾷον μάθοις, ἴσον μόνον ἐλκυτίον μίλτου, οἷς ἂν ἅπτῃ, καὶ ἕλκος πάντα, καὶ τοὺς νόμους, οἷς ἂν ἐπιτάξῃ χρῆσθαι, ἀκριβῶς μοι παραφύλαττε· μᾶλλον δὲ ἤδη προχώρει, μηδὲν ὀκνήσας, μηδὲ αἰσθόμενος, ἃ μὴ προεπαίδευσε ἐκεῖνα τὰ πρὸ τῆς ῥητορικῆς, ὀκνήσας ἃ ἄλλα προσπάθεια τοῖς ἀνοήτοις καὶ ματαίοις, μετὰ πολλοῦ καμάτου ἐδουλοῦτο. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν δεήσει, ἀλλ' ἀνίπποις ὠσὶν, ἃ παροιμία φησὶν, ἴμβαινε, οὐ μᾶλλον ἔξεις διὰ τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ κοινότατον, μηδὲ γράφειν τὰ γράμματα. ἄδηλον. ἄλλο γάρ τι περὶ πάντα ταῦτα ὁ ῥήτωρ. λέξω δὲ πρῶτον ἢ, ὁπόσα καὶ αὐτόν σε εἰκὸς ἴ-

res videbitur immensa & admiranda: me etenim tantum alios vocalitate excellere inuenies, o quantum tuba fistulas, cicadæ apes, choriqúe eos qui remissè cantare assueuerunt. Postquam verò & ipse rhetor euadere cupis, idqúe haud facilè ab alio addiscere potes, solum ô gloriolæ stu-dium ea quæ dico sequere, ac omnia imitare: leges quoque quibus te vti iubeo, mihi diligéter obserua. quin potiùs nil cunctatus iam accede: neque admireris si ante rhetoricam priùs ea non didiceris, quæ alia præexercitatio multo labore stultis & vanis inculcat hominibus (nullius enim eorum indigebis) sed illotis pedibus (inquit paræmia) irrue: nil minus ideo habiturus, neque si tritissimum illud literas scribere ignoraueris. Etenim vltra hæc omnia aliud quid rhetor est. Primùm igitur referam quódnam te domi digres-

χοντα ἔχειν ἐφόδια πρὸς τὴν πορείαν, καὶ ὅπως ἐπιστήσεσθαι, ὡς ἂν τάχιστα ἐξανύσαι δυνηθείης· ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς, ἃ μὲν πρόσθεν ἐπιδεδήμηκα κατὰ τὴν ὁδὸν, ἃ δὲ καὶ παραπεύσῃ, πρὶν ἕλιον δῦναι, ἐπιδράσει σὺν τοῖς πᾶσιν, ἀποφανῶ, οἵ τ' αὐτός εἰμι, ἀναμιμνήσκων τὰ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα τῆς ἐμαυτοῦ ἐπιτηδειότητος, κόμιζε σὺν τὸ μέγιστον μέρος, τὴν ἀμαθίαν, ἅτα θράσος ἐπὶ τούτοις, καὶ ἄπαις δὴ τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν, ἀδεᾶ δὴ, ἐπαίσχυντον ἢ μετεώρητα, ἢ ἐρύθημα οἷσει ἀπόλιν· ἀχθᾶ δὲ, καὶ ἀφωνία ἐν πράγματι. ἀπὸ μὲν καὶ βοὴν ὅτι μέγιστον, καὶ μέγα ἀναίσχυντον, καὶ βάθισμα, οἷον τὸ ἐν μέρει, ταῦτα δ' ἀναγκαῖα πάντα, καὶ μόνα ἐστὶν ἱκανά. ἡ ἐσθὴς δὲ ἔστω ἀνθηρὰ καὶ λευκὴ, ἐρίου τῆς Ταραντίνης ἐργασίας, ὡς ἀμφαίνεσθαι τὸ σῶμα. καὶ ἡ κρηπὶς Ἀττικὴ, καὶ γυναικεία, τὸ

sum viaticum ad peragendum iter afferre oporteat, qualiterq; commeatum instruere, vt illud perquam celerrimè perficere possis. Inde ego ipse quædam procedenti per viam ostendam, nonnulla verò admonens, ante Solis occasum rhetorem te supra omnes, qualis ipse sum, efficiam, indubitanter prima, media & nouissima eorũ, qui declamare conantur, possidẽs. Igitur quod maximum est, ignorantiam affer: dein temeritatem, audaciam præterea, & impudentiam: verecundiam autem, mãsuetudinem, mediocritatem & erubescentiam domi relinque. inutilia enim sunt, & negotio perquam contraria. Præterea clamorem validissimum, ac cæcũ turpem, incessum quoq; qualis meus est. Siquidem hæc valde sunt necessaria, & sola quodammodo sufficiunt. Vestitus aũt sit cõspicuus & cãdidus, opus Tarẽtinæ operis, vt corpus transpareat. Crepida verò attica & muliebris

esse.

πολυσχιδὴς. ἀ ἰμβὰς Σικυωνία, λίνοις τοῖς λευκοῖς ὑπερίπουσα. καὶ ἀκόλουθοι πολλοὶ, καὶ βιβλίον ἀεί. ταῦτα μὲν αὐτὸν χρὴ συντελεῖν, τὰ δ' ἄλλα, κατ' ὁδὸν ἤδη προϊόντα, ὅρα, καὶ ἄκουε, καὶ δι' σοι τοὺς νόμους διέμι, ἃς χρήσιμόν σε ἡ ῥητορικὴ γνωσθεῖσα, καὶ προσήσεται, οὐδὲ ἀποσφαλήσεται, καὶ σκοταδικῆ, παθάπερ ἀτέλεστόν τινα, καὶ κατάσκοπον τῶν ἀπορρήτων, ἀπὸ σχήματος μὲν τὸ πρῶτον ἐπιμεληθῆναι χρὴ μάλιστα, καὶ ἀμόρφου τῆς ἀναβολῆς. ἕπεται γυναικώδεά σου, ἃ οὐ πάνυ τῶν ἔκοσιν, Ἀττικὰ ὀνόματα ἐκλέξας πολλὰ, καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἐμμελετήσας, πρόχειρα ἐπ' ἄκρας ἔχειν τὰ ἄπλα καὶ ἁπτὰ, καὶ μᾶλλον καὶ ἀμηχάνως, καὶ πάνυ, καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν ἅπαντι λόγῳ καθάπερ τι ἅδυσμα ἐπίπασον αὐτῶν. μίλιτα δὲ μηδὲν τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀνόμοια τούτοις, καὶ ἀσύμφυλα καὶ ἀκοσμία.

effigiata. Solea Sicyonia, ligamentis albis decorata. Sectatores verò quampluriimi, libellusq; semper. Hæc te ipsum conferre oportet: at reliqua per viam iam procedens vide & audi. etenim iam tibi leges enarrabo, quibus si vsus fueris, rhetorica te cognoscet, & accedet, minimeque auertetur, aut quapiam afficiet contumelia tanquam haud initiatum, & arcanorum speculatorē quendam. Proinde formæ ac vestitus decori permaximam curam adhibere oportet. inde quindecim, vel non vltra viginti, & Attica quædam selige verba, hæcq; diligenter exercēs, in summa lingua prompta habe, vtpote, quippe, nempe, quoniam quidem, igitur, vtique, & heus optime, ac talia: in omnique sermone illa tanquam condimentum quoddam insperge. Aliorum nulla tibi sit cura, si his sint dissimilia, inconuenientia & incōcinna.

ἡ πορφύρα μόνον ἴσω καλὴ καὶ ἀνθηρὰ, ἡ δὲ σισύρα τῶν παχέων τὸ ἱμάτιον ἦ. μετὰ δὲ, ἀπόῤῥητα καὶ ξένα ῥήματα, καὶ σπανιάκις ἐκ τῶν πάλαι ἀρχαίνα, καὶ ταῦτα συμφορήσας ἀκατόξεστα, προσχαυλόμενος τοὺς προσομιλοῦντας. οὕτω γὰρ ὁ λαὸς ὁ πολὺς ἀφθόνως ἔσται, καὶ θαυμαστὸν ἐκπλήξεται· καὶ ἡδὺ παιδείαν ἅπερ αὐτοὺς, ἃ ἀρτιλογίσασθαι μὲν, τὰ ἀρξύσασθαι λέγοις, τὸ δὲ ἁλίσθαι ἐρίσθαι, ἀληθεύεσθαι, τὸν ἀραβῶνα δὲ, πρωτίμιον, τὸν ὄρθρον δὲ, ἀκροκνεφίς. ἴσως δὲ καὶ αὐτὸς ποιά καινὰ καὶ ἀπόκοπα ὀνόματα, καὶ ὀνομαζόμενα τὸν μὲν ἱμάτιον ἀπλῶς, ἀπλοῦν καλὸν, τὸν σωτῆρα, σοφόν νουν, τὸν ὀρχηστὴν δὲ, χαρίεσσορα. ἂν σολοικίσῃς δὲ, ἢ βαρβαρίσῃς, ἢν ἴσως φάρμακον, ἡ ἀναισχυντία, καὶ πρόχειρον ἀεὶ ὄνομα οὗτι ὄντα ἢ τινὸς, οὗτι γεγονὸς πώποτε, ἢ ποιητοῦ ἢ συγγραφέως, ὅς

Tantummodo purpura sit pulchra ac florida, licet pallium ex crassioribus cõsutũ sit pellibus. Deinde vbi obsoleta & peregrina, eaque ab antiquis vsitata collegeris verba, haec expedies in eos cum quibus conuersaris eiaculare: ita enim te populus ille magnopere venerabitur, & admirandum suspiciet. Doctrinam igitur quae eorum exuperet intellectum, expertam, tanquam ex peritia habitam nominabis. Buttubata nugatoria, pro valde dicere antogeno, pro cito toper, pro bestias similem belutum. Nonnunquam tu quoq; noua effunge, & monstrosa compone nomina. nam poëtam verusticem appella, praestantem, venerabilem venerando habilem, certamina agonisma. Cùm verò solecismum vel barbarismum committis, vnum tibi sit remedium impudentia, confestimque in promptu sit nomen poëtae

cùm ita dixeris, vir sapiens esse censearis. Vocem verò data opera altissimè tolle. Proinde vetusta minimè perlegeris tute, neq; siqua negator Isocratei, vel gratiarum expers Demosthenes, aut Plato frigidus scripta reliquêre: sed orationes eorum qui paulò ante nos fuêre, & quas hasce exercitationes appellant, vt illis instructius, ac tanquam ex penu, depromês, habeas quibus in tempore abuti possis. Postquam verò orandũ erit, præsentesq; argumẽta quædã ac sermonum occasiones subierint, vniuersa ea quotquot sunt, cum indignatione dicantur, vilipendãturq;, tanquam nil penitùs ex his virile existat. De illis verò quæ tute elegeris, caue mediteris, sed quicquid verbi in linguam venerit, effutias. Quin nec hoc tibi curæ sit, vt primum quemadmodum primum est, debito proferas tempore, secundum q; deinde, & tertium post illud: verùm quicquid primum inciderit,

πρῶτον ἱμονιάν, πρῶτον κνήμην· καὶ ἢν οὕτω τύχῃ, καὶ τὸν μηρόν· καὶ ἐπὶ τούτῳ μὲν ἡ κνημίς, περὶ τῇ κνήμῃ δὲ ἡ πόρπη. πάλιν ἀπ' ἴσης, καὶ σφόδρα, καὶ μὴ σίφων μόνον. κἂν περὶ ὕδατος τινος ἢ μειρακίῳ λέγῃς Ἀθήνησι, τὰ μὲν Ἰνδοῖς, καὶ τὰ μὲν Βαβυτάνοις λεγόμενα. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθὼν καὶ ὁ Κυνόσαργες· ἂν δέ τι ἄνω γένοιτο· καὶ ἀεὶ ὁ Ἄθως πλεόμενος, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος· καὶ ὑπὸ τῶν Περσικῶν βιβλίων σκιάζωμαι, καὶ Σάρδεις φοβῶνται, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βιβλίων σκιάζωμαι, καὶ Σάρδεις φοβῶνται, καὶ ὁ Λεωνίδας θαυμαζέσθω, καὶ τὰ Ὀθρυάδου γράμματα ἀναγινωσκέσθω, καὶ ἡ Σαλαμὶς, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, καὶ αἱ Πλαταιαὶ, καὶ πολλὰ ταῦτα καὶ κομψά. καὶ ἐπίκαιρα ἀλλήλοις ἐπάνω ἐνέμασε τὰ ἐπιπλαττέτω, καὶ ἐπανθείτω, καὶ σωρὸς τὰ ἄνθη, καὶ τὸ λίνουθρον, πᾶν μᾶλλον αὐτῶν λέγε· καλὰ γὰρ ἂν καὶ ἀεὶ ἀκούοντα. ἢν δέ ποτε καὶ ἄσαι ἀκροᾶς ἄνευ λυρῆς,

primum quoque dicatur: & si ita euenerit, & ocrea capiti, tibiæ verò adaptetur galea. præterea accelera, & vndique connecte: solummodò ne taceas. Quòd si de cótumelioso quodam vel mœcho Athenis verba facies, quæ apud Indos aut Ecbatana geruntur, referas. In omnibus verò sit Marathon & Cynægirus, sint quibus nil fiat: semperque Athos nauigetur, & Hellespontus pedibus teratur, & sol à Persarum sagittis obumbretur, & Xerxes fugiat, & Leonides admirationi existat, & Othryadæ literæ legantur, & Salamis, & Artemisium, & Platææ, multa hæc & inculcata. In omnibus verò panca illa verba immisceantur, & tanquam flosculi interspergantur, assidueque in ore sint vtique illud, & quoniam quidem igitur: etiam si illa minimè indigeas pulchra etenim unt etiã fortunò prolata. Proinde & si aliquando cancndi tempus esse videtur, omnia

δοκῇ, πάντα ᾄδωσι, καὶ μὴ κρούωσι. ἐὰν ποτὲ ἀρμόσῃς πρᾶγμα τοῦ φθικοῦ, τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς εὐσεβούσας ἰμμανῶς, ὑπολαμβάνειν οἷον τὴν ἁρμονίαν τὸ κλαῖμοι τῶν κακῶν, ὅταν πάσχωσι, καὶ ὁ μηρὸς κατασείσθω, καὶ παρύγιξι, καὶ ἐπιβρεμέσθω τοῖς λεγομένοις, καὶ βάδιξι, μεταφέρων τὴν ὑπογραφήν. καὶ ἂν μέν σε μὴ ἐπαινῶσιν, ἀγανάκτει, καὶ λοιδόρου αὐτοῖς. ἐὰν δὲ ὀρθοὶ ἐφεστήκωσιν, ἵνα τῆς αἰσχύνης ἧττον πρὸς τὴν ἔξοδον ᾖ σοι, ἄκρα ὑπόκρισιν λέγων, καὶ ὅλως, τυραννὶς τὸ πρᾶγμα ἔστω. ὅταν δὲ καὶ τὸ πλῆθος θαυμάσῃ σου τὸν λόγον, ἀπὸ τῶν Ἰλιακῶν ἀρξάμενος, ἢ καὶ νὴ Δία, ἀπὸ τῶν Διονυσιακῶν καὶ Πύρρας γάμων, ἂν δοκῇ, παραβίβασι τὸν λόγον ἐπὶ τὰ νῦν καθεστῶτα. οἱ μὲν γὰρ συνιέντες, ὀλίγοι, οἱ μάλιστα μὲν σιωπήσονται διὰ συνειδυῖαν· ἂν δὲ καὶ λέγωσί τι, ἀποφθόνου αὐτὸ λέξουσιν. οἱ πολλοὶ δὲ τὴν σχῆμα καὶ φωνὴν, καὶ βάδισμα, omnia canantur, & melos fiant. Quòd si aliquàndo canendi quoq; ignarus fueris, viros qui iudicio præsident, exactè sonorosè nominans, harmoniam explere puta. At illud, heu malorum, sæpiùs repetatur, & femur percutiatur, & murmurillo interim susurra, & dictis adgãnias, ac incedendo clunes exagita. Quòd si te haud laudent, indigneris, & eos conuicijs insectaris: si verò surrexerint, & ob pudorem exire parati iam fuerint, eos sedere iube, sitq; ue penitus res tyrannica. Vt verò multitudo quoq; sermones tuos admiretur, ab x Iliacis incipiens, vel per Ioue y à Deucalionis, si videtur, & Pyrrhæ nuptijs, ad præsentia sermonem detorque: etenim qui hæc intelligant, pauci erũt: qui maximè, propter beneuolentiam tacebũt. Quòd si quid dixerint, ob inuidiam id facere videbuntur: multitudo verò & formam, & vocem, & incessum, & de-

καὶ περίπατον, καὶ μίλτον, καὶ ambulationem, & cænam,
κρηπῖδα, καὶ τὸ ἅλμα σου ἀπε- & crepidas, & vtique illud
γε θαυμάσονται, καὶ τὸν ἰδιω- tuum admirabitur. [3] Prę-
τικὸν ὁρᾶν & καὶ τὸ ἄδημα, οὐκ terea & sudantem te & anhe-
ἔξουσιν ὅπως διαγέλασονσι μὴ lantem cernens, nil prohibe-
οὐχὶ πάνδεινόν τινα ἐν τοῖς bit quin te perquàm apud
λόγοις ἀγωνιστὴν ἄνωθεν. ἄλ- quendam in sermonibus certatorem esse credat. Proin-
λως τε καὶ τὸ ταχὺ τοῦτο, οὐ de celeritas illa haud parùm
σμικρὰν ἴσχει πρὸς ἐμπλοκίαν, defensionem habet, admira-
καὶ θαῦμα παρὰ τοῖς πολ- tionemq; apud multos: ideo
λοῖς, ὥστε ὅρα μή ποτε γρά- caue, ne aliquando scribæ,
ψῃς, ἢ σκιψάμενος & παίλ- vel medicatus procedas. Si-
θῃς· ἔλεγχος & ἡ σαρὸς τοι- quidem id manifestæ est re-
τάτη. οἱ φίλοι δὲ σπάνιον prehensionis. Amici verò sem-
μὲν ἀεὶ, καὶ μισθὸν τῶν ἀλη- per applaudãt, ac cunctum
θινῶν ἐκλιπόντων, ἢ πολ- precium exoluant, siquando
λάκις γέ σε καλαισάμενον, te à memoria excidisse in-
χάρα ὁρίζονται, καὶ παρίχον- telligant, manus porrigen-
τα ὑρᾶν τὸ λιχθησόμενον tes, & inter laudes tuas spa-
ἐν τοῖς μιλαξὶ τῶν ἰαπίνων tium præbentes, vt rursus ve-
ἐξελάμψασι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τὸ nire possis quod dictum
δὶς μιλίτου σοι, ἢ χορὸν ἔχειν erat. Siquidem hoc tibi præ-
οἰνᾶσον καὶ σωφάνισα. ταῦτα cipuè curæ sit, & vt chorum
μὲν σοι τὰ ἐν τοῖς λόγοις· με- habeas domesticum, vinó
τὰ ταῦτα δέ, φροιμίσασθαί σε δο- concinentem. Et hæc tibi in
μεσροπήσασθαι, ἐγκαταμιγ- sermonibus obseruãda erũt:
νύμενον αὐτοῖς, καὶ πρὶν ὧρ ἔφασαν, με- deinde verò vbi processeris, de
τασὺ ἐξαναβάσασθαι. καὶ ἐάν te stipans, satellitum turbæ
τις ὑπόχυτα, θαυμάσια ἀπὸ explicat, de quibus dicta, ce-
σαυτοῦ terùm conferat. Quòd siquis obuiam factus fuerit, admi-
randa

randa de te ipso referas, ac summis te laudibus extollas, grauemq; te illi ostendas. quid enim B Pæanienſis in mei eſt comparationem? & vtinam mihi cum veteri quopiam certamen foret? & alia huiuſmodi. Proinde, quod maximum eſt, & ad exiſtimationem perquàm neceſſarium, paulò minùs prætermiſeram. omnia quæ dicuntur, irride: & ſi quiſpiam benè loquutus fuerit, aliena & non ſua oſtentare videatur. Quòd ſi vel mediocriter contrà niti voluerit, omnia carpantur. Prætereà in auditoria poſt cum * eos ingredi oportet: id enim inſigne eſt, omnibúsque tacentibus peregrinam quãdam laudem, præſentium auditum auertentem & interturbantem, inchoare: adeò vt omnes tantorum nominum onere nauſeent, ac aures obſtruant. Interim manum haud frequenter moueas: nam id factu facile. neque præterquam ſemel, vel vt plurimùm bis aſſurgas. Subſanna autem quàm

ZZ 5 plurima,

πομὰ καὶ ἀλλ' ὀλίγον μὲν ἀρεσκόμεν' ὀλίγοις τοῖς ἀγομένοις. ἀμφιλαφῆς δ' ἂν ἀφορμὴ τῶν μίμψιν τοῖς συκοφαντικοῖς τὰ ὦτα, τὰ δ' ἄλλα μὴ βαρέσθαι. τόλμα δὲ καὶ ἀναισχυντία, καὶ τὸ ψεύσεσθαι πρόχειρον, καὶ ὄρκος ἐπ' ἄκροις ἀεὶ τοῖς χείλεσι, καὶ φθόνος πρὸς ἅπαντας, καὶ μῖσος καὶ βλασφημία, ἢ ἐμὲ βούλεσθαι πιθανόν· ταῦτά σε ἀοίδιμον ἐν βραχεῖ, καὶ πᾶσι εὐδιάβλητον ἀφανῆ. τοιαῦτα μὲν τὰ φανερὰ, καὶ τὰ ἴδια ἰδίᾳ δ' ἀσύμφορα πράγματα ποιῆσαι σοι δυνήσεται, μεθύσεσθαι, παννυχίσαι, μοιχᾶσθαι, ἁρπάζειν τι, λίθον μὲ ποιήσας, καὶ πρὸς ἅπαντας λίχνον, καὶ γραμμάτια ἐπὶ λαπιθῶν ἢ γυμνῶν ἄλλων γράφειν· ἐλπὶς δὲ ἔσται ὅλη. καὶ ὅταν μιλήτου, ἢ τῶν γυναικῶν συνθάψασθαί λαπάν. ἐς τὸν ἐντεῦθεν δὲ μὴ τοῦτο ἀνοίσασιν οἱ νόμοι. ὃς δὴ λύτ' ὅτι καὶ ἄχρι τῆς γυναι-

plurima, & palàm ostendit minùs tibi placere quæ dicuntur. Abundè autem reprehensionum occasiones & Sycophanticis aures suppeditabunt. at in reliquis considere oportet. etenim audacia, & impudentia, mendacium quoque promptum, ac semper D in labes fœnum periturum, & invidia ergà cunctos, odium quoque & blasphemia, nec non calumniæ frequentes, hæc te in brevi celebrem & conspicuum reddent. Et talia quidem sine, quæ manifestè ac palàm fiant: privatim verò res omnes perpetrare videberis, ludere, inebriari, scortari, marchari, jugulare quidem & si non furari, rem omnibus tamen te fatere iactita, litterasq; aliquando à mulieribus conscriptas ostende. Nam & pulcher esse velis, præcipuáque tibi sit cura, vt à fœminis celebrari videaris. Nam per hæc viam quamplurimi ad Rhetoricam vsque ascenderunt. Ideò & tu quoque per illam ad gyna-

γυναικωνίτιδ& νὐδοκιμῦν τ&. καὶ τὸ λέγειν ἃ μὲ ἀπ ἀνδρὸς, ἰδίᾳ πρὸς ἀνδρῶν ἰ. νὰ δὲ ἑτέρῳ ἐρᾶσθαι δοκοῖης, καὶ ταῦτα γυναικὸς, ἢ καὶ τὰ Διὰ φασαρὸς ἤδη ἄρ· ἀπ' ἐκκλ& οἱ καὶ ἐπὶ τούτῳ γυναῖντ&, ἵν' ἃ μὲ ὄφιρ, οἱ οἰκίται ἱκανοί· πολλὰ γὰρ τῇ ἐκ τοῦ τοιούτου πρὸς τὴν ῥητο. συλλὴ χρήσιμα παραγίγνεται, πολλὴν ἡ ἀναισχυντία καὶ θράσ&. ἐρᾷς, ὡς λαλίστρια ἀ γυναῖκα, καὶ λοιδορουμένῃ τῳ γυναικὶ, καὶ ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας, ἃ δὴ τὰ ὅμοια πολ. σχεῖ· διοίσεις τῶν ἄλλων. καὶ μὲν καὶ μισοῦνθαι χὴ μάλιτα μὲν τὰ πάθη, ἃ δὲ μὴ, πάντως ἰσᾶνε. καὶ αὖτ τῇ δίκῃ τὸ σῶμα πρὸς ἅπαντα ἀδύνατ ἀκίνητ· καὶ ἡ γλῶττα ὑπηρετήτω, καὶ πρὸς τοὺς λόγους, ἢ πρὸς τὰ ἔργα, ἀνόσα ἄρ δυνήσ]αι· δυνήσ]αι δ' ἀσελγαίνειν μόνον, οὐ βαρβαρίζειν, οὐ λοιδορεῖν, ἢ ὑποφωνεῖν, ἢ λοιδορεῖσθαι, ἢ δίκην βάλλειν καὶ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ καὶ

gynæceum vsque clarescere poteris. Atque istud ne vereare, etiamsi à viris ob aliud quiddam amari videaris, & hoc barbatus, aut etiã per Iouem caluus iam existens: sed adsint qui etiam ob id tecum consuetudinem habeant. At si nemo alius fuerit, vel serui sufficient. Nam hinc multa ad Rhetoricam vtilia oriuntur: augetur impudentia & temeritas. Cernis etenim vt F loquaciores sint fœminæ, impotentiusq; ac supra viros conuicijs debacchentur. Quòd si itaque & tu similia patiêris, alijs longè præstabis. Iam verò & volsum esse maximè oportet per omnia. Quòd si non, illa prorsum vtique. Et ipsum autem os quoque ad cuncta libenter tibi diducatur, & lingua sermonibus & reliquis quantum potest, subseruiat. potest autem non solùm solœcismum & barbarismum committere, mœchari, peierare, cõuiciari, criminari, mentiri: sed & aliud quid

καὶ νόμ[ος τὸ ἔλαιο ἐπιτιλᾶν, καὶ μάλιστα, ἢ ὅρᾳς ὅτι πολλὰς τὰς ἔρυ[θρας μὴ ἀφιᾶσιν: πάν[τα οὖν ταῦτα ἐπισκέψῃ, καὶ γενόμενός σε γνώσῃ, τί μὴ δεῖ ἐργάζεσθαι. ἐν τούτοις, ὦ παῖ, καλῶς ἐμπάθης (δύνασαι γὰρ, εἰ θέλεις ἐν αὐτοῖς βαρὺν) θαῤῥῶν ἐπαχθήσομαι ἐπ' ἀς μακρολόγον σε ἔασον ῥήτορα καὶ ἀμῶν ὅμοιον ἀρτιμαθέσθαι. τὸ μετὰ τοῦτο δ', ὃν ἐμὲ χρὴ λέγειν, ὅσα ἐν βραχεῖ παρίεται δι' τὰ ἀγαθὰ τὰ παρὰ τῆς ῥητορικῆς· ἐρῶ γὰρ ἐμοί, ὃς παρὰς μὴ ἀφανοῦς, καὶ δὴ καταρῶ ἐλευθέρου ἐγκρύπτων, ἐπὶ ἐμοὶ Χίῳ καὶ Θαμοῦσι δουλεύοντα· μαρτὺς δ' ἀκριβείας, ἐπ' ἐμοὶ φοβοῦς τινὸς, αὐτὸς δ' ἐλεύθερον ὄντα ἀναπλάσασθαι ἀδούλωτον ὄνειδος λέξεις, τὸ μὲν πρῶτον, ἐπὶ φιλῷ δ' ὑφιέσθαι, σωλῶν τινι καταδαίμονι, καὶ γλίσχρῳ ἰφασῇ. ἐπὶ δ' ἐλεύθερον ἐπὶ μὲν ταῦτα ῥᾴστως ἔσαν καταῤῥᾶθαι, καὶ δυσπρόσιτος, ἐπὶ δ' ἄπορα ἐγκρύπτων (ἔστιν γάρ μοι, ὦ φίλη Ἀφάσια, πάν[τα

quid peragere nostu, & maximè quando vnus tam multis emetoribus non sufficies. Nam cuncta facere nosce, vt expeditior reddatur, & penitùs à re nulla absimea. Hæc, fili mi, si recte didiceris (poteris siquidem, nihil enim ex his graue) confidenter pollicebor te haud longo tempore rhetorum præstantissimum, nobisq; similem euasurum. G Quæ verò sequuntur, haud me dicere oportet, quàtenus tibi bona bonæ à Rhetorica adsint. H Cum is enim me, qui è patre sordido, nec penitùs libero, quiq; super Xoni & Thmuis seruitutem seruierit, natum sum, matre verò sartrice, in binio quodam: ipse verò forma non omninò illiberali esse visus, sub initium ob victus penuriam, cum infelici, suam tamen consecrabar amatore. At postquam viam hanc quàm facilè offset conspexi, & transgrediens in summum pauperiem, quidem, ô amicabilis Adrasta, omnia

πάντα ἰκάνα, ἃ πρόσθεν ἐμοὶ ἐφόδια, τὸ θρασύ, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀναισχυντία) πρῶτον μέν, οὐκ ἔτι νοτανὶς ἀνομάσομαι, ἀπ' ἤδη τοῖς Διὸς καὶ Λήδας ὑμοῖν ὁ μέντοι γε ὄνομα· ἔτυχα γὰρ σωσιπάτρας. τὸ πρῶτον τοίνυν ἐγαμηλόμην πρὸς ἄνδρα, ἐρᾷν ἀποιούμενος γυναικὸς ἑβδομηκοντούτιδος, τίνα ἔχουσαν ἔτι τρισὶν ὀδοῦσιν ἐχούσης, χρυσῷ καὶ τούτοις ἐνδεδεμένοις. ἀλλὰ δὴ γε ἐμοὶ τοίνυν ἐγένετο, ὑφισάμενον τὸν ἄνδρα, καὶ τὰ ψυχρὰ ἐκάνα τὰ ἐκ τοῦ θρασὺ φιλήματα, ἀπορύδιστα μοι ἐποίει τὰ νιμέσ. ἔστι δὲ ἡνίκα ἄρα ἐλιμοκτόνουν, ἅμα ἔχω, ἐπάσμην ἐκάστοτε, ἀ μὲ ἐκ τέρατός τις εἰκότως ἐμέλλον ἐρεῖν, ὡς φάρμακον ἦν ἐκείνη ἐκνομεῖν· ἐξωθεῖ δὲ ἐκ ἐκφαλῶ, ὅμως ἐκ τότε ἐπόμενόν τῶν ἀναγκαίων. ἀλλὰ καὶ χάριν ἔσχε, ἀφ' ὧν ἐπαίνους ἐξεδέξομαι, προθύμως τὰ ποιεῖν, ἢ τὰς δικαστὰς ἐπὶ ἀνεί-

omnia quæ iam enumerauí, viatica, abundè mihi suppetebant, audacia, ignorantia, impudentia. Primùm igitur haud amplius desiderabilis appellor, sed iam Iouis & Ledæ filijs cognomine similis sum effectus. Deín cum anu mihi contubernium fuit, quam primò ventris causa amare simulabam, mulierem septuagenariam, quæ adhuc dentes quatuor, & illos auro colligatos habebat. Veruntamen ob paupertatem certas men sustinebam, ac frigida illa exsepulchro oscula, perquàm suauissima mihi fames reddebat. inde parùm abfuit, quin omnium bonorum, quæ possidebat, hæres euasissem, nisi execrandus quidam illi indicasset famulus, quòd ob eam tollendam venenum comparâssem. In caput igitur præceps ejectus, minimè tamen necessarijs interea carui. Sed & rhetor esse videor, ac in

iudicijs me ostento, multa prodens, ac indices corrumpendo

fatuis

ἀνόητοις καθυπισχνέμενοι. καὶ ἡδέως μὲν τὰ πολλὰ, οἱ φοίνικι δέ, ἐπὶ τῇ θύρᾳ χαμαιροῖ ἐστεφανωμένοι· ὀλίγοις δὲ ἐπὶ ζυγὸν ἀσυχεῖς γεγάμηκε ζῆς ἀνιάσειν. ἀπὸ καὶ τὸ μὲ σάδιον πᾶσι ἀπάντων, καὶ ἐπίσημον ἀνά μι, ἐπὶ τῇ μοι χθηρίᾳ ζῦ πόνου, καὶ πολὺ πρότερον τῶν λόγων, καὶ τὸ ἀκίνδυνον ὧν ἀσελγάνθ, ζῦν τον ἐπαθον τὸν ἀκρόασιν ἐν πάσι ἀσιᾷ ἀνιόμενον, ὑμμετὸν ἔμοιγε λοιπὸν. ταῦτα δὲ παμινῶ, νὴ τὸν πάνδημον, πολὺ πρότερον ἐμαυτὸν παπαίσας, καὶ χάριν ἐμαυτῷ ὁμολογῶν ἐστασιάσθαι. ἄγε, ὦ μὴ γνάθας, ἀνὴρ ταῦτα, πιθανὸς εἶ. σὺ δέ, ὦ πανδῆς ζῆς ἀρυμένοις, καὶ δὲ παρᾶναι νόμις, οἷον περ ἐξορχῆς ἐκέτας ἐκθάρ· καὶ ἐδό σι ἀσκίνου ἐκόμενον ὧν νόμῳ, ἔρ τι ζῆς ἀπαιτεῖσι ἐφετᾶρ, καὶ ἐρ ζῆς πλάθεσιν ἀθανιμᾶρ, καὶ ὑπόσαρ ἄνω καὶ γαμᾶρ, ὁ γραῶν τινα τῶν ἀσπικῶν, ἀκθάνερ ὁ νομοθέτης καὶ ἀπαθάσεσθ, ἀπὸ ἀσπίσιν

fatuis cōcilio hominibus. Vt plurimùm verò succumbo. fores tamen obiter viridi coronantur palma. his cum illecebris erga infelices tutor. verùm ab omnibus odio haberi, & morum prauitate longè prius quàm fermonum esse insignem, ac digito demonstrarier. En ille qui cunctis flagitijs præcellere fertur, non parua mihi res esse videtur. His te admonere volui, longè prius per Venerem me ipsum admonens, ac gratiam haud mediocrem mihi ipsi referens, & egregiè quidem. Generosus item quæ hæc dicens cessabit. I. Tu verò si dictis ac gestis, iam illic esse pauca, quò sub initium peruenire desiderabas, nec quicquam tibi mea pedimento erit, si leges hæc obseruaueris, quò meum in iudicijs excellas, apud multitudinem clarescas, accepta quoque sis: & tibi nubat, non vetula quædam comica, quemadmodū legislatorem & præceptorem illum, sed

mulier

χωρῶμεν, τὴν ῥητορικὴν, ὡς τὸ τοῦ Πλάτωνος ἅρμα ἐλαύνουσα φέρηται, ἢ μᾶλλον πρέπει περὶ σαυτῆς εἰπεῖν, ἢ ἐκεῖνο περὶ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' (ἀγροικὸς γὰρ καὶ δειλός εἰμι) ἐκποδὼν ὑμῖν γένωμαι τῆς ὁδοῦ, καὶ παύσωμαι τῇ ῥητορικῇ ἐπιτολάσῃ, ἀσύμβολος ἀπιὼν τῶν τοιούτων τὰ ἐμπόρια· μᾶλλον δ' οὐδὲ πέπαυμαι, ὅσον ἀποστὰς ἀναπνεύσω, καὶ θαυμάσω, μόνον τοῦτο μεμνημένος, ὅτι μὴ τῷ τάχει ὑμῶν διαφέρεσθε, ἀκύτεροι φανούμενοι, ἀπὸ τοῦ ῥᾴστου καὶ ταχέως τὴν ὁδόν.

mulier pulcherrima, Rhetorica ipsa, ita vt cum Platonis curru illo alato veharis, magis te deceat de te ipso loqui, quàm illum de Ioue. Ego verò (nam degener sum & timidus) è via vobis decedam, ac circa Rhetorices superficiem nauigare desinam, ignarus quo pacto vestra cum illa conueniant. quin potiùs iam desino. Verùm citra pulueremvictores declarati, & admiratione dignissimi, hoc solùm reminiscamini, quòd non festinatione illa vestra celeriores apparentes victores euasistis, sed quia ad faciliorem & proniorem viam declinâstis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a O ADOLESCENS.] *Ironicè Rhetorem inflatum.*

b Inexpugnabilis ac intolerabilis.] *In Græco* ἄμαχον καὶ ἀνυπόστατον δαιμόνιον; *pro* ἄμαχον, ἀνυπόστατον, δαιμόνιον.

c Cebes ille.] *Cebes Thebanus philosophus fuit, discipulus Socratis: quem scripsisse Dialogos tres, qui inscribuntur* ἑβδόμη: id est, *septima*, Φαίδων, & πίναξ: id est, *tabula, authores sunt Laërtius in secundo, & Suidas in Collectaneis. sed iniuria temporis, aut hominum incuria potiùs, præter vnum nihil extat. Opusculum est morale, & vtile omnibus, & præcipuè adolescentibus: in quo vitæ humanæ conditio graphicè depingitur, ac velut in speculo ostenditur iter ad*

virtutem

virtutem arctum, arduum, & labore sudoreq; refertum: aditu-que qui ad eam conscendere voluerit, ab limine tum primis & constantem fore necessarium esse, ac tandem vbi ad eam pervenerit, perpetua felicitate fruiturum. Ediversò semitam, quæ ducit ad vitia, lætam quidem esse & planã, & voluptatum plenã: cæterùm tandem in præcipitiũ atq; æternã miseriam & infortunium perducere. d Amalthéæ retinet cornu.] *De Amalthéa apud autores in hunc modum narratur fabula: Rhea Iouem enixa, metu patris infantem in Creta occultasse, nutriendum à duabus nymphis, Adraſtea & Iſida, Meliſſei filiabus. Hæ nutricauerunt illũ capræ cuiuſdam lacte, cuius nomen fuerat Amalthéa. Eam capram Iupiter in astrum adultus in fœdera retulit, vocaturq; à Græcis αἲξ ὑραν⊙, capra cœleſtis. Huius alterum cornu Nymphis nutricibus dedit, videlicet offici præmium: hâc adiiciens facultatẽ, vt quicquid optaſſent, ad illius ex eo cornu ſuppelleret. Hinc translatum eſt adagium, Ἀμαλθέας κέρας, vbi rerum ſumma ſuppetit copia. Citatur ab eodem Luciano de Mercede ſeruientibus.* e Aornos Macedonibus.] *Aornos in India petra eſt, quam nulla ſuperuolat auis, propter frigora, & altitudinem. De ea quoque Luciano in Hermotimo.* f Heſiodus perquàm egregiè.] *Heſiodus 1. Georg. ait, aſperam eſſe ad virtutem viam, cacumen verò velle. Cuius celeberrima verba hic referam:*

τὴν μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως· ἐλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθάνατοι. μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
καὶ τραχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' ἐς ἄκρον ἵκηται,
ῥηϊδίη δ' ἔπειτα πέλει χαλεπὴ περ ἐοῦσα. *Id eſt,*

Omninò vitium facile eſt contingere cuiuis.
Eſt via ad id breuis, & vicina in ſede moratur.
Contrà virtutem ſudoribus vndique diui
Præſepsêre: & longus ad hanc perq; ardua callis,
Aſper & eſt primùm: ſed vbi alta cacumina victor
Contigeris, iam fit facilis, licet ardua dudum.

Eodem pertinet:

Litera Pythagoræ diſcrimine ſecta bicorni.

de qua

de qua carmen extat elegans Virgil. Et Euangelicum illud de via arcta quæ ducit ad vitam. Item de duplici via apud inferos: quarum altera ducit ad campos Elysios, altera ad malam rem. Neq; quicquam tritius eo est quod dicit Aristoteles lib. Moralium Nicomachicorum 2: ἔστι τὸ χαλεπώτερον ἀεὶ τῷ ἧττον εὖ πρᾶξαι. Id est, Est ars & virtus circa id versatur quod est difficilius. Plures huiusmodi sententias Erasmus noster adscripsit in Prouerbio: Difficilia quæ pulchra. Vide etiam quæ in Somnio seu vita Luciani annotauimus. g Ex laboribus germinare.] Quæ ad hanc sententiam faciunt, in vnum coniecit Erasmus noster in Prouerbijs: Cura siue exercitatio potest omnia: Cum Minerua manum quoq; mouet. &: Dij facientes adiuuant. Non enim cessantibus ac inertibus, sed industrijs parata est gloria, cùm dij labore sua munera vendant. Stobæus Sermone 27. de assiduitate & diligentia, ex Euripide simile carmen citat, nisi quòd pro φύσει ἀγαθῇ legitur αὔξεται. h Tibi verò citra sementem & arationem.] Id est, seminandi arandiq; labore, tanquam Saturni seculo cuncta prouenient: hoc est, citra studium. Poëtæ indicant, Saturno regnante aureum seculum fuisse, quo omnium rerum erat plena tranquillitas. Non furor sæuebat, non auaritia hominum fluctibus vitam commiserat, & cessantibus rastris inarata & grauida terra fruges præbebat, ociosa erat & secura vita mortalibus, & sine vicissitudine temporum veris gratia fruebatur. De ætatibus lege Hesiodum primo Oper. & dier. & Aratum in Φαινομένοις. à quibus multa transtulit Ouid. in 1. Metam. Hoc adagio vtitur idem Lucian. in Phalarid. 2. & in Parasito. Hom. Odyss. 9. i Incessu molli, ceruice infracta.] Delicijs effœminatũ hominem describit, nimirũ solicitũ, ne comã studiosè compositã perturbet. k Summo digito caput scalpentẽ.] De molli & effœminato dicit. Idẽ est quod in Cæsare dixit Plutarch. vno digito caput scabere.

l Delicatum Sardanapalum quendam.] Fuit enim Sardanapalus Anacyndaraxis filius, rex Nini, Persicæ religionis, delicijs vsqueadeò effœminatus, vt inter eunuchos & puellas ipse puellari cultu desidere sit solitus. Cuius cognomen ob insignem hominis molliciem abijt in prouerbium. m Cinyram.] Pindarus in Nemeis, & Plato lib. de Legib. 2. meminerunt

Cinyræ prædinitis : item Suidas in dictione [illegible]
n Agathonem ipſum, lepidum.] *Agathonis poetæ tragici, ſplendidi & liberalis, meminit Ariſtophanes in Thesmophoriis, cuius carminũ molliciem multis modis deridet. Meminerunt etiam illius Suidas & Plato, in cuius epinicio celebrat illud nobile connubium.* *o* Quantum tuba fiſtulas.] *Idem ſic in Muſcæ encomio: ſed tanto volat his ſuauius muſca, quanto ſunt tuba & cymbalis tibiæ dulciores.* *p* Illotis pedibus.] Id eſt, *nullis bonis diſciplinis inſtructus ad Rhetoricum munus accede. Idem in Demonactis vita, hoc prouerbio vſus eſt, de quo Eraſmus noſter.* *q* Attica quædam.] *Contra vanos elegãtiæ affectatores. Hic tò articulus materialiter ſumptus præponitur.* *r* Obſoleta & peregrina.] *De verbis obſoletis, priſcis & peregrinis, vide noſtrum Eraſmum lib.* 1. *De verborũ copia. Obſoletum autẽ eſt omnino abrogatum & obſcurum verbum: peregrinum, barbarum, & tamen pro Latino vſurpatum: nouũ eſt, ab aliquo probo & recepto autore nuper inuentum & fictũ. Cæterùm plurima huiuſcemodi verba Pompeius, Perotus & Marcellus annotãrunt in ſuis Dictionarijs. Eos igitur adeat qui volet.* *s* Nugator Iſocrates.] *Hic λῆρος ſub ſtantiuum pro ληρῳδὸς adiectiuo.* *t* Ocrea capiti, tibiæ verò adaptetur galera.] *Id eſt, Omnia præpoſterè fiant. Nam vt Apuleius inquit: Hic galea caput, ille crura ocreis inuoluat. Hoc adagio vtitur in Commentario De errore compellationis.* *u* Res tyrannica.] *Crudelis, ſæua & violenta.* *x* Iliacis.] *Troianis. Ilium enim regia Priami fuit, quæ & Troia, à nomine regionis minoris Aſiæ cognominata: ab Ilo, Trois regis filio, Ilium.* *y* A' Deucalionis.] *Deucalion Promethei, Pyrrha eius coniunx Epimetheo fratribus nati, quos ferunt in fabulis, ictu ſaxorũ genus humanum poſt diluuium reparaſſe.* *z* Prætereà ſudantem.] *Admonitio lepida.* *A* Vt chorum habeas.] Id eſt, *conducticios laudatores. Cicer. in* 3. *Verrina, prætoreum mercenarium: in* 2. *de Oratore, domeſticum prætorium appellat.* *B* Pæanienſis.] *Quid per hanc dictionem ſit intelligendum, nemo facilè diuinabit. Eſt tamen qui Platonem ſuæ fidei ſtigat, & fortaſſe rectè: quem Παιανιεῖς tribus quadam Athenienſis fuerit.* *C* Sycophanticis.] *Sycophanta quotuis pro-*

perfilla de cauſa litem mouent, & quæuis calumniantur: Plutarchus de curioſitate oſtendit, Sycophantæ nomen hinc natum, quod cùm lege cautum eſſet, ne quis Athenis ficos efferret, quidam obſeruatos nonnullos qui furtim exportabant, detulerunt. Hinc populari ioco ſycophantæ vocati παρὰ τὸ συκα φαίνειν: i. quòd ficus proderent. Sunt qui putant ἀπὸ τῦ φαγεῖν τὰς σύκας: hoc eſt, ab edendis ficub. dictos, quod hinc euenisſe dicitur. Quidam Græcorũ olim duos ſeruos habuit, quorũ alter domi ſemper paratas clàm ficus abſumens, in ſocii ſuum inſontẽ culpam poſtea coram domino reijciebat. Herus vtrumq; ſeruorum tepidam aquam bibere iubens, tandem ſycophantem deprehendit. Hinc Græca origine nata dictione, erraticum, cauillatorem, mendacem doloſúmve ſignificamus. D In labijs ſummis periurium.] *Hic loquendi modus quomodo à Græcis ve ſurpetur, annotauimus in amatorio dialogo Muſarũ & Matris. & in Apologia pro Mercede conductis. E* Ad gynæceum.] Id eſt, *ad mulierum conclaue, & (vt ita dicam) ſenatulum.*

F Loquaciores ſunt fœminæ.] *Mulier, animal naturà loquax. Plautus in Aulul.* Nam multùm loquaces meritò omnes habemur. *Idem in Ciſt.* Largiloquæ exemplo ſumus, plus loquimur quàm fas eſt. *Euripi. in Phœniſſis:*

Φιλόψογον δὲ χρῆμα θήλειον ἔφυ.
Σμικρὰς δ' ἀφορμὰς λὺ λόγων τῶν λόγων,
Πλάσας ἐπεσφέρουσιν. ἀδυνὶ δὲ τις
Γυναιξὶ, μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλαις λέγειν. *Id eſt,*

Mulieres naturâ ſunt ad vituperandum pronæ.
Quòd ſi exiguam dicendi anſam nactæ fuerint,
Plurima adijciunt. Volupe enim eſt
Mulieribus, nihil ſani inuicem loqui.

G Quæ verò ſequuntur.] *Cohortatio à ſpe. H* Cernis etenim me.] *A proprio exemplo. I* Tu verò ſi dictis.] *Hinc vſque locutus eſt Rhetor: loqui nunc incipit Lucianus. K* Ego verò. nam.] *Conqueritur Lucianus de ſe ipſo.*

ΙΠΠΙΑΣ Η ΒΑ-
λανεῖον.

HIPPIAS, SEV
Balneum.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

BAlneum Hippiæ deſcripturus, principiò ipſum artificem à cognitione artium atq; peritia commendat. Orditur autem à loco communi, ita videlicet proponens, eos eſſe potiſſimùm laudandos artifices, qui non ſolùm verbis prolixè polliceri, aut de ſcientijs diſputare ſoleant, ſed qui ipſo opere hoc quod profitentur, præſtare poſſint. hunc locum exemplis aliquot illuſtrat, deinde ad præſens inſtitutum accommodat. Proinde, inquiens, etiam mechanici artifices maximè laudandi illi ſunt, qui non verbis tantùm opera aliqua deſcribunt, aut promittunt, ſed qui re ipſa illa quamoptimè atque artificioſiſſimè extruunt: qualis & Hippias hic vnus eſt, id quod opus ab eo, nempe balneum extructum, comprobat atq; exinde ipſum balneum deſcribit, ſitum, elegantiam, proportionabilitatẽ operis, deinde & vtilitatem & oppo[illegible]unitatem omnium cellarum, & lauandi in eo vſum commendans.

Ὅσ᾽ ἐγὼ τῶν ἀνθρώπων ἤδη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐπιδεδήμηκε, οὐκ ἔστιν ὅστις μᾶλλον τοὺς μὲν λόγους μόνον ἀξίους παρέχοιτο ὑπὲρ τῶν πραγμάτων ἐπέων, ἀπὸ δὲ τῶν ἔργων

Quos ego virtutes ſapientes cumprimis laudandos celebrandos eſſe exiſtimo, quicunque non orationes ſolùm magna induſtria elaboratas, ac ſingulis de poſteris reliquerunt, ſed

rebus memoriæ proditas

operis

ἔργοις ὁμοίοις τὰς τῶν λόγων ἐπισχέσεις ἐπισάσαντο. καὶ γὰρ τῶν ἰατρῶν ὅτι νοῦν ἔχει, ὁ τὰς ἄκρας τῆς τέχνης ἀκριβῶς ἀναμεμιγμένος ἐπιστάμενος, ἀλλὰ τὸν πάσχοντα τι καὶ αὐτὸν μεμελετηκότας. ἀμείνων δὲ καὶ μουσικὸς, οἶμαι, τῶν ἀγνοούντων εὐθὺς καὶ ἁρμονίας ἐπιμεμφὴς, ὁ καὶ ψάλαι καὶ ἀναβιβάσαι αὐτὸς ἀναγκάσων. τί γὰρ ἄν σοι τῶν στρατηγῶν λέγοιμι τὸν ἀκόντων ἀείσους ἐπιδεικνύντας, ὅτι τὰ τύμπανα μόνον καὶ παρανεῦν ἴσασι ἀγαθοί, ἀλλὰ καὶ μάχεσθαι ἄλλων, καὶ χερὸς ἔργα ἐπιδάπτεσθαι ὁλοῦ πάλαι ἥρωας, Ἀγαμέμνονα, καὶ Ἀχιλέα, τὸν μὲν Ἀλέξανδρον καὶ Πύρρον ἴσμεν γενόμενον. τί δὲ τὰ τοιαῦτα ἔφην ἔγὼ

operibus quoque non dissimilibus ea quæ orationibus ampliter & magnificè pollicitis sunt, cõfirmarunt. Quippe ægrotus, cui quidè pectus sapit, non eos accersit medicos, qui super arte multa luculentè & excelleter disputare nouerunt, sed qui vsu medendi illam diu multumq; exercuerunt. Potior autem & maioris precij habendus est, vt mea fert opinio, musicus qui psallendi & pulsandæ citharæ peritia exornatus est, quàm is qui tantum rhythmos & concentuum harmoniam iudicare nouerit. Quorsum enim attinet bellorum atq; exercitus ducem, tibi enumerare non inuitâ optimos & præstantissimos hominum opinione iudicatos, quod eorum virtus nedum in instruenda acie, & militum animis tempestiua oratione accendendis & inflammandis eluxerit, sed quòd in prælijs quoque fortissimè dimicando optimè se gesserint, ac manu non secus quàm lingua prompti, memorabilia facinora ediderint: cuiusmodi ex vetustis illis Agamemnonem & Achillem, ex paulò autem recentioribus Alexandrum & Pyrrhum fuisse cognouimus?

ἐγὼ ἅπαντα ἐπεξελθεῖν καὶ ἀκριβῶσαι βουλόμενος, ἐπιμνήσθην αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι μὴ τὰ μηχανικὰ μόνα ἐπαίνου ἄξιον θαυμάζειν, ἐπεδείξαντο καὶ τὰ θειοτέρα μαθηταὶ γενόμενοι, καὶ μνημόσυνα ὅμως ἀτέχνης, καὶ πράγματα ζῆς μεθ' αὑτοὺς καταλιπόντες ἐπὶ οἷς γε τοῖς λόγοις μόνοις ἐγγυμνασάμενοι, ὁρισταὶ ἂν ἀκότητος μάθοιμεν, ἢ ὁρῶν ἀπολειφθέντα. τοιοῦτον δὲ νομίζω τὸν Ἀρχιμήδην γενέσθαι, καὶ τὸν Κνίδιον Σώστρατον, τὸν μὲν Πτολεμαῖον χαρασσάμενον, καὶ τὴν Μέμφιν ἄνω κολοφωνίας, ἀπροσδοκήτῳ διαρύσει τὸ πέλαμα, τὸν δὲ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαντα τῇ τέχνῃ. καὶ Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος καὶ αὐτὸν ἐπισχόμενος Κροίσῳ ἄβροχον διαβιβάσειν, τὸν στρατὸν ἐπινοίᾳ καλοκἀγαθίᾳ τοῦ σταδίου μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἁλυαττείου ἀγαγών, ἃ μηχανικὰς οὔτε γενόμενα, triremes absumpsit incendio. Thales quoque Milesius ante illos Croeso Lyderum regi pollicitus exercitum sicco pede se traicieturum, sua industria in vnius noctis spatio Abyi fluuij alueum à tergo, exercitu deriuatis circunduxit, tametsi è mechanicorum numero non fuerit: verùm alioqui magna intelli-

[b] Quorsum verò ista pertinent? Non quòd alia ratione historiam edere statuerim, harum rerum mentionem fecerim, sed quòd ex mechanicis quoq; eos laude & admiratione non indignos putem, quicunq; vi sendis operibus aliquam ingenij famam sibi parauerint, eademq; opera artis suæ egregia monimenta post se reliquerint: quamdoquidem illi qui solis sermocinationibus exercuerint, multò iustius [c] Sophistarum quàm sapientium appellationem meruerunt. Talem multorum relatu percepimus fuisse Archimedem, ac [d] Sostratum illum Cnidium: quorum alter de Ptolemæo subiugato victoriam reportauit, ac Memphim sine obsidione, fluminis intercepti auersione occupauit: alter singulari artificio hostium

ἐρὸς ἅ, καὶ ἐπινοῆσαι καὶ συνᾶναι πιθανώτατος· τὸ μὲν γὰρ τοῦ Ἐπειοῦ πάνυ ἀρχαῖον, ὃς καὶ μόνον τεχνήσασθαι λέγεται Ἀχαιοῖς ἵππον, ἀπὸ καὶ συγκαταβλῶσαι αὐλὸς ἐς αὐτὸν λέγεται· ἐν δὲ τούτοις καὶ Ἱππίας τοῖς καθ' ἡμᾶς, μεμνῆσθαι ἄξιον, ἀνδρὸς λόγοις μὲν, παρ' ὃν τινα βούλει, τῶν κατ' αὐτὸν γεγενημένων, καὶ σωφρονῆσαί τι ὀφείλει, καὶ ἐμμελοῦς σοφιστάτου. τὰ δὲ ἔργα πολὺ λῴω λόγων ἀμάρτυρα παρέχομένος, καὶ πάνυ δ' ἐπιχειρεῖν ἀποδείκνυσιν ἀκριβοῦν· ἐν ἐν διδάσκειν μὲν ἀποδείξασθαι, ἐν ἐξ οἷς αὐτὸν γνώσεσθαι ἐντύχοιεν, κατὰ δὲ τὸν γεωμετρικὸν λόγον, ἐπὶ τῆς διαθέσεως, φασίν, ἄκρας τὸ τρίγωνον ἀκριβῶς συνιστάμενος. καὶ ζητοῦντι ἄλλων ἕκαστον, ἐν τι τῆς ἐπιστήμης ἔργον ἀποτελέσειεν, ἐν ἑκάστου ἀδοκίμαστον, ἄναξ τις ὅμως ἐδόξει.

intelligentia & singulari ingenij acumine præditus. Etenim [c] quod de Epéo fertur, cōmentum peruetus est, qui non tantùm Achiuis equi machinam fabricasse, sed vnà cū Græcorum optimatibus in eam conscendisse perhibetur. [f] Inter hos & Hippiæ huius, quem nostra memoria vixisse constat, meminisse æquum puto, viri dicendi facultate & studio ita exercitati, vt cum quouis ex priscis illis & veteribus optimè conferri possit, præterea qui ingenij acrimonia atque intelligētia multùm præcelluerit, quiq; interpretando multa perspicuitate vsus sit. Cæterùm opera ipsis orationibus longè præstantiora exhibebat, & quæ arte sua pollicitus fuerat, re ipsa absoluta reddidit: neque verò in talibus saltem professionibus, in quib[us] illi, q ætate eum præcesserūt, feliciter floruerūt, sed iuxta geometricā quoq; rationē propositā (quod aiunt) linea triangulum rectè potuit describere. 8 Atqui aliorū quisq; vnum quiddā ab arte decerptum & singulare opus exercuit, in quo parata sibi hominum opinione aliquis esse visus est.

δὲ μηχανικῶν τι ἂν τὰ πρῶτα ἠγνόμμηκεν, ἔτι δὲ ἁρμονικῶν καὶ μουσικῶν φαίνεται, καὶ ὅμως ἕκαστον τούτων ἐκ τῶν ἐντυχόντων ἀκούσαντος, ὡς ἂν μόνον ἐπισάμενος. τὰ μὲν γὰρ περὶ ἀστέρων καὶ ἀναπλάσεων καὶ καταστάσεων θαυμάσιον, ἔτι δὲ καὶ ἀστρονομίαν, ἵν' ἐν πᾶσιν τὸν αὐτὸν ἀπέφηνε, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἂν ἄν ἐπαινῶν. ἃ δὲ ἐναγχος ἐν ἀλῷ αὐτὸν ἔργον κατεπάλτο, ἐν ὀκτώσιν ἀπῶν. καὶ τὴν μὲν γὰρ ἐν ὠδαῖσις, καὶ ὧν καθ' ἡμᾶς βίῳ πάνυ πολλὰ, βαλανεῖς καταστῆσαι, πνεύματα δὲ, καὶ ἐν ὧν καινῷ τέτο σωλῆσις θαυμαστόν. Τόν δὲ ἐν ἐπίπλοις, ἀπὸ πάνυ πολλοῦ ἀκούσαντες καὶ ὀφθέντες, ὃν παραλαβὼν κατὰ βάτερα ἐς ὑπερβολὴν ταπεινὸν, ἐσόπλον θαῦμα ἀπέφηνεν, ἀριθμὸν μὲν διδασκάλων

Porrò ille primùm rebus mechanicis perpolitus, ne dum sionú quidem geometricarũ rudis fuit, nec ab harmonicis & muſicis alienus apparuit: ac vnumquodq; ex illis vna cademq; opera ita perfectè cognitũ demonſtrauit, quaſi in eo ſolo cognoſcendo elaboraſſet. Multi verò temporis res eſſet, eius laudare induſtriam circa radiorũ & repercuſſionum ac ſpeculorum expreſſionem. Præterea quanta in Aſtronomia cognitione excellucrit, in quo omnes eos qui annis cum antecelluerunt, pueros eſſe oſtendit. h Sedenim quæ nuper ipſe vidi opera illius indu-

ſtria elabo[illegible], quæ[illegible] multi ſpectanti ſtuporem & admirationẽ incuſſerunt, ea nunc in preſens reſerre nõ grauabor. *Eſt enim argumentũ ſummune, & in noſtra memoria admodum frequens,* i *habuit ſubſtructio: ſolertia autem, & in communi illo argumento ſingularis admirationis ſpectatur induſtria.* k *Locus erat prorſus inæquali deformatus planitie, declinis & arduus, quẽ ille occupans ex vtraq; parte magnopere humilem, vtrinque ſoli altitudine æquauit, ſtrumentumq; muniſſimum*

omni

ἅπαντι ὦ ἔργῳ βαθμόν, καὶ θεμελίων ὑποθέσει τῶν ὑποτιθεμένων ἀσφάλειαν ἐμπεδοῦσθαι, ὕψει δὲ πάνυ ἐκτόμοις, καὶ τοῖς ἀσφάλειαν σωτηρίαν τὸ ὅλον κρατιστεύουσι. τὰ δὲ ἄλλα συμπεπλεγμένα, ὥστε τι τῶν τότε μηχάνημα, καὶ ὡς ἐν λόγῳ τῆς κατασκευῆς ἁρμόττοντα, καὶ τὸ τῶν φόρτων πλῆθος ἀναβάσεις πλαγίας ἔχον, ὑπόδρομον, καὶ ὄρθιον καὶ πρὸς τὸ ἀντίστροφον ὑπαράξαι. ἀσινέντα δὲ τὸν ἐμβιβάζοντα ἕκαστον οἶκον, ἐν μηδενὶ, ἐκπλῆξαι ἔχοντα ἄκοπτον καὶ ἀπορίτοις διαρριπτοῦν ἀσφαλῶς δὲ τῶν εἰς προφὴν παρασκευασμένων οἰκημάτων. βαλανεῖον δ' οὖν καὶ ταῦτα πρωτοδίκτα, χαίρουσα, καὶ φωτὶ πολλῷ κατασκάμμασι ἐκχωρήσασ. ἔτ' ἐχόμενον αὐτῶν οἶκον, ἐπὶ δεξιὰ μὲν, ὡς πρὸς τὸ λεπόν

omni futuro operi subjicies, fundamentorum positione substruendi ædificij certitudinem confirmauit: fastigijs verò magnopere præruptis & præcisis, & ad firmiorem coniunctionem compliacatis, totum opus consolidauit. Cæterùm quæ substructa sunt, loci magnitudinem mensuræ quantitate non excesserunt, sed ædificij proportionibus conuenientissimè atque decentissimè responderunt, lucis vbique infusæ rationem constanter custodientia. Portarum altitudo latos ingressus retinens, supina magis quàm erecta ad ingredientium conuenientiam informata fuit. Ingredientem verò statim domus communis excipit, sufficientem exhibens pedisequis & ministris conuersandi amplitudinem. Porrò ad lævam cameræ sunt ad delicias exercendas substructæ. Proinde & ista in balneo decentissimè sunt obseruata. Amœni & luce multa illustrati recessus. deinde domus illorum, quam quidem longè præstantiorem quàm vt la-

φέρ. ἀναγκαῖον δ', ὡς πρὸς τὰ τῶν νεοπλουτούντων ἐπιτήδεια μετρίως ἔχοντα, ἐπὶ τοιούτους ἀφικόμενον τοὺς ἀφθόνως ἐστιῶντας. καὶ μὲν δὴ καὶ οἶκος ὑψηλὸς τὴν ὑπερβολὴν, καὶ φωτὶ φαιδρὸς κατὰ πᾶσαν, ψυχροῦ ὕδατος ἔχων τὰς λουτρίδας, λαμπρᾷ λίθῳ λιπαρομμένος, καὶ ἀνδρῶν ἐν αὐτῷ λίθοι λευκοὶ τῆς ἀρχαίας ἐργασίας· ἀμφὶ ὑγιάς, ἃ δὴ Ἀσκληπιὸν ἐσκεύασται δὴ καὶ ἐπιδέχεται ἐν βίᾳ χλιαινόμενον οἶκος, ἐν ἀκλινεῖ τῇ δίφρῳ πᾶσα παντῶν, λιπαίνεις, ἀμφιπεπόνηται. μεθ' ὃν ἐν ὑποδοχῇ οἶκος, ἐν μάλα φαιδρὸς, ἀλείψασθαι προσλοῦσι παρέχων ἐπιτήδειος, ἐκατέρωθεν ἐξόδους ἔχων, Φρυγίῳ λίθῳ λιπαρομμένας, τὰς δὲ παλαίστρας ἀνίοντας δεχόμενον. ἐν' ἐκ τούτου ἄλλος οἶκος, εἶτα πρὸς ἑκάτερα

uacuo conueniat diuersis perneceſſarium tamen ad melioris notæ homines & opulentiores ſuſcipiendos. Poſt hanc vtrinque ſuffacientes exercitibus ad reponendum veſtitum habitationes. Ac media domus & faſtigio excelſiſſima, & iucundo lumine ornatiſſima, tres aquæ frigidæ piſcinas in ſe complectitur, Laceno lapide exornata. Sunt etiam in illa ſtatuæ geminæ ex albo lapide antiqui operis & artificij, altera quidem Sanitatis, altera verò Aſculapij. Ingreſſos autem excipit domus ſenſim ac gradatim tepeſcens, calore non inſuaui occurrente: quæ in longum porrecta, ac circumcirca orbiculatum extructa eſt. Poſt hanc ad dextram habitatio eſt magnopere amœna & elegans, copiam deliciis & voluptuoſis vnctionibus exhibens ex vtraque parte habens aditus & ingreſſus lapide Phrygio ornatiſſimè decoratos, à paleſtra ingredientes ſuſcipiens. Quæ deinde hanc conſequuntur habitatio-

omnes

ἅπάντ[illegible]ιάμισ[illegible], εἰῶ αὐ-
τὰ καὶ ἐγκαθίζεσθαι προσωπεί-
α[illegible], καὶ ἐμβραδύνειν ἀβλαβέ-
σ[illegible], καὶ ἐγκυλίεσθαι ἀφικε-
σθέντα[illegible], Φρυγίῳ, καὶ αὐτὸς ἐς
ὑποφαῦλον ἄκρον ἐξειλόμην· ἐ-
ξῆς δὲ ὁ θερμὸς [illegible]οδέχεται
λιάσφορος, νομάδι λίθῳ ἐξε-
σκευασμένος. ὁ δ' ἔνδον οἶ-
κος, ἰάμισ[illegible], φατός [illegible]α πολ-
λῇ ἀναμίξει, καὶ ὡς πορφύρα
ἀνθωθισμένος, τρεῖς καὶ οὗτος
θερμὰς πυέλους παρέχεται. ἀπ-
εμφὲς δ' ἐνέστι δι, μὰ τὸν δεξ
τ αὐτῶν οἴκων αὖθις ἐπανιέ
ναι, ἀπὸ ταχέων τὸν ἐπὶ τὸ
ψυχρὸν, δι' ἀρίστα θερμῶν οἰκή-
σε[illegible], καὶ ταῦτα πάντα, [illegible]
φωτὶ μιγάδι, καὶ πολλῇ τῇ ἔνδον ἡμέρᾳ, ὕψη πρὸς τοῖς
ἀνάλογα, καὶ πλάτη ζοῖς μέκε-
σι σύμμετρα, καὶ παντα[illegible] πολ-
λὰ χάεις, καὶ Ἀφροδίτη ἐπαν-
θεῖ. κατὰ δὲ τὸν λαμπρὸν Πίν-
δαρον, Ἀρχομένοις ἔργοις, πρέ-
πουσιν καὶ θύρᾳ τηλαυγέϊ·

omnes reliquas pulchritudi-
ne excedit & elegãtia, & ad
ſtandũ ſedendumq; accõmo-
datiſſima, & ad diutiùs im-
morandũ minimè noxia, tum
ad volutandũ vtiliſſima, &
ipſa lapide Phrygio ad ſum-
mũ vſq; faſtigiũ expolita re-
lucens. Deinceps verò locus
thermis dicat⁹, lauãtes excĩ-
pit, Nomade lapide extruct⁹.
Porrò interior habitatio
omni amœnitate referta et e-
legãtia, plurima luce cõſpi-
cua eſt, ac inſtar purpuræ flo
ribus et venuſtate renitet: ad
hæc tria labra thermarũ ex-
hibet. Porrò aũt tibi iam lo-
to nõ integrũ eſt per eaſdem
habitationes regredi, ſed ea
quæ ad frigidam tendit via,
per vãporarium lento tem-
pore caleſcens regrediendũ
eſt. Et hæc omnia copioſo
lumine illuſtrata, & multo
diei intus lucentis ſplendore
exornata ſunt. Ad hæc ipſa faſtigia ab ædificio non diſcre-
pantia, tum latitudines longitudinibus aptè cohærent: in
ſumma, multa vbiq; relucet ſumma cũ elegantia & venuſtate
& gratia. Etenim iuxta elegãtiſſimi Pindari præceptũ, opus
exordientibus facie eleganti & ſplendida exornandum eſt.

Hoc

τοῦδ' ἂν ἔτι εἰκὸς ἦν αὐτοῦ μάλιστα, ἢ τοῦ φύσει, ἢ τῶν φυτευτῶν μιμητικωτάτου. ὁ γὰρ θεὸς ὡς ἀληθῶς ἰσχίας ἦ μὴ ψυχροδόχον οἶκον ὡς βορέᾳ πελαργικὰ ἐποίησε, ἐκ ἀμοιρον δὲ τοῦ μετρίου θερμοῦ, τὸν δ' ἀπαλλαγῆ τοῦ ἄκρως διαμόρους, νότου τε καὶ ζέφυρου καὶ ἐκείνοις ἀντιπαραταξάμενον κατασκευάσας τοιοῦτον ἐπὶ τὸ λειπόμενον, καὶ μὴ δεῖ μακρῶν τοῦ ὁδὸν ἐκέλευσας, τοῦ χρυσίου τι καὶ ἀναβλαβῆς ὕστερα; ἢ μὰ μὴ τοῦτο λάβῃ τις μικρὸν ἔργον πρὸς ἡμᾶς, ἐκ σμικρῶν τοῦ λόγου τρόπου ῥᾴδιον τὸ γὰρ ἐν τοῖς λοιποῖς λανθάνειν πάντας ἀνθρώπους ἀνοίᾳ τινὶ μικρᾷ σοφίας ἔργον τιθέμενον οἶον καὶ τόδε τὸ ἔργον ὁ θαυμάσιος ἐμὸς ἰσχίας ἐπιδείξαι, πέφυκε ἔχον

Hoc certè cum primùm lunæ domus substructa cum ipso lumine tum fenestris observatum est. Etenim sapiens, ut revera fuerat, Hippiæ habitationem frigido lemacro destinatam, ad Boream tendentem influxit, nec aëris meridiani expertem: reliquas autem multum fervoris & caliditatis requirentes, Noto & Euro ac Zephyri flatibus subiectas opposuit. Quid ad hæc tibi palæstræ memorem, & vestes asservatrices communes habitatiunculæ, compendiosam citra omnes baget viam quæ ad laudem ducit, habentes, frugalitatis capiendæ, & incommodi vitandi gratia? Neque verò quis me suspiceatur opus modicum proponentem, orationis lenocinijs atque verborum ampullis extulisse. Siquidem in rebus communibus & publicis nova elegantiæ signa atque indicia excogitare, non mediocris aut contemnendæ sapientiæ argumentum ego esse opinorque in numero & hoc opus admirandi illius Hippiæ opera ad unguem elaboratū merito habendum

χον τὰς βαλανείς ἀρετὰς, τὸ χρήσιμον, τὸ εὔκαιρον, τὸ εὐφυγγὲς, τὸ σύμμετρον, τὸ ἐν τούτῳ ἁρμοσμένον, τὸ πλὴν χάριν ἀφανῶς παρεγόμενον, τῷ πρέποντι, τῷ ἅπασι πανταχοῦ ἁρμοσμένον, ἀμφόδων ἢ ἀναγκαίων λοιπὸν ἀναγκαίως ἔχειν, ἐξόδοις τὸ πρέπον τῷ ἁρμοσμένον. ἀρῶν δὲ λιτὰς διὰ λόγους· πλὴν ἢ δι' ὕδατος τῷ μετέμπτου, πλὴν ἢ δι' ἡλίου ἀναδεδυκότος. ταῦτα ἰδόντα μὲν ἐκφανῶσαι τὸν πρέποντα ἔπαινον ἐν ἔργῳ, ἐκ δὲ τούτου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν λόγοις, μέτρον δ' βασιλέως μοι δοκεῖν ἔδοξεν. ἐγὼ δὲ ἢ σοῦ ἂν δικαίως μὲν τῷ ἔργῳ, τῷ τὸν τεχνίτην τῷ ἁρμοσαμένῳ ἐμφανέστατα τῷ λόγῳ· δὲ δεῖν φανῆναι τῷ λέγοντι ποτε, πρέπειν· ἀλλὰ τῷ ἄπαντι ἔξωθεν τὸν ἐπαινούμενον μοι τῶν ἐπαίνων.

bendum eſt, quod & nobis ab illo oſtenſum eſt omnes balnei virtutes complectens, vtilitatem, opportunitatem, perſpicuitatem, menſuræ quãtitatem in omnibus aptè obſeruatam, nec loci negligentiam commoditatẽ, tum tutum lauandi vſum exhibens. Præterea omnibus aliis induſtriæ atq; ſolertiæ officijs abſolutum, biuiorũ & ambituum duplicibus receſſibus, maltarumq; ianuarum patens egreſſibus. m *Quinetiam horarum geminis indicijs idem balneum exornauit: vno per aquam & ſonitum, altero per ſolem. His inquam viſis, nec debitam & conuenientem tam illuſtri operi reddere gratiam, non inſipientis ſolùm, ſed etiam ingrati, aut potius inuidi mihi viſum eſt. Itaque ego pro virili, cùm opus ipſum, tum architectum & artificem orationis meæ laudibus euexi & perſolui. Cæterùm ſi deus aliquando conceſſerit & lauandi copiam, non dubium eſt & alios permultos in lauandum meorum partem mecum venturos.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Eos ego viros.] *Orditur à thesi seu loco cõmuni. Mores enim dicentis plurimùm valere ad persuadendum, & à magnis ac sapientibus viris traditum est, & res ipsa loquitur. Omnes enim facilè adducimur, vt assentiamur iis, quos bonis moribus præditos esse opinamur.* b Quorsum verò.] *Adaperte.*

c Sophistarum.] *Sophia sapientia est, & in genere quamuis ars & scientia. Inde fit σοφίζω, erudio ad sapientiam. Hinc σοφιστὴς sapientiæ & eloquentiæ præceptor, & eruditus, olim ideo quod σοφὸς: sed hominum vitio ipsa professio (vt fit) in odium venit, vt σοφιστὴς dicatur impostor et cauillator, qui falsa specie sapientiæ sese venditat & pecunias corradit. Inde σοφίζομαι decipere.* d Softratum.] *Softrati Gnidij mentionem fecit in lib. Quomodo historia scribenda sit, qui iussu Ptolemæi Philadelphi in Pharo turrim illã nobilem extruxerit, vt ex ea nocturni ignes nautarum cursibus, ostendi possent, cum hac inscriptione: Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος τοῖς σωζομένοις θεοῖς ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. Quam inscriptionẽ Plin. lib. 38. cap. 12. miratur Ptolomæum Softrato permisisse. De quo vide Strabonem lib. 17.*

e Quod de Epeo fertur.] *Iunoni & Palladi Phrygum res ob Paridis iudicium inimicæ fuerant, quarum ara factum sit, vt Epeus equum ligneum fabricaris, qui plenus armatis viris in vrbem receptus, peperit πανωλεθρίαν Ilio, & omnium ornamentorum eius regni. De quo Virg. 2. Aen.*

—& ipse doli fabricator Epeus. *Hom. Odyss. θ. δουράτεον ἵππον appellat, quòd trabibus esset contextum. Eurip. in Troadibus δούρειον, καλλίστημα δούρειον ἵππειον ἀμπίσχων δέρυ. i. vocabitur Dureus equus, armatos occultans viros. Vide adag. Dureus equus, apud Eras.* f Inter hos.] *Descendit ad hypothesin, & præsens institutum.* g Atqui aliorum.] *Laus Hippiæ à collatione aliorum artificum.* h Sed enim.] *Ab ipso opere & effectu.* i Balnei.] *De quatuor domiciliis balneorum, quorum nomina hæc erant, Frigidarium, Tepidarium, Calidarium, Sudatio siue Laconicum, quæ inseruiebant viris, & totidem rursus quæ inseruiebant fœminis. in*

inter se disposita, vt tepidarium virile coniunctum esset tepidario muliebri, & reliqua eodem cohærerent modo. De his Vitruuius lib. 5. Meminit etiam Galenus libr. 10. Methodi. k Locus erat.] *Descriptio balnei. In Græco* [illegible] *i.* [illegible]*, declinis.* l Neque verò.] *Occupatio qua fidem facit descriptioni.* m Quin etiam horarum.] *Sunt qui horæ ita inuentas tradunt: Cæli, aiunt, quadraturam in partes duodecim pro ratione Musica diuidi, & inde horarum manasse rationem: & aquam quæ ex tenuissima caverna diffluebat, cùm per totum diem excepissent, hanc in duodecim partes dimisernnt: ex quibus horis nomen impositum. atque inde etiam vasis ipsis, quibus horas dimetiebantur, clepsydræ & hydrologia nuncupata. Porrò prisci sunt, qui scribunt P. Scipionem Nasicam primùm reperisse clepsydram, quo nubilo quoque die & nocti-bus horæ distinguèrentur. Nunc pro clepsydris clepsamnis & ἀπ' ἀμμίδος vtuntur horologijs. Solarium, inquit Varro, dicunt in quo horæ in sole inspiciuntur. Huius est, teste Gellio, mentio apud Plautum in fabula Bœotia, ex parasiti esurientis persona:* Vt illum dei perdant, qui primus horas reperit, quique adeò primus statuit hîc solarium, qui mihi conminuit misero articulatum diem.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ΩΝΗΜΕΝΟΝ.

ADVERSVS INdoctum, librorum longa supellectile tumentem, sermo.

Anastasio interprete.

ARGVMENTVM.

ACerba quadam irrisione obiurgat ex populatibus suis, vt videtur, quendam diuitem, & multos vndique libros commercantem: cæterùm indoctum, & nullis bonis studijs conuersatum. Illud ostendens, quòd nõ librorum copia & speciosa supellex, sed assidua ac diligens

gens lectio doctum faciat. Atque ab hac propositione statim exorditur quoq;, vt dicat errare illum, si quia libros multos ac pretiosos habeat, propterea se putet inter doctos ac eruditos recensendum esse. Rationes sumuntur à causis, & qualitate personæ, videlicet quoniam ipse prorsus literarum ignarus sit, & non libri, sed librorum lectio eruditos faciat, perinde vt nec arma militem, sed animus præsens, & vtendi peritia. Atque hoc argumentum postea multis similibus & exemplis per inductionem amplificat, quorum pleraque eiusmodi sunt, vt miram elegantiam ac festiuitatem habeant. Postea autem & factum illius in suspicionem vocat, & à causis finalibus criminatur, quas ipsas quoque vt vanas & indignas pleraſque confutat & irridet, præcipuè vltimam, qua videbatur Imperatoris seu regis, vt ipse vocat, gratiam ambire: quam & à circumstantijs personæ refellit & stultitiam illius comparatione quadam depingit. Ad postremum grauiter atq; acerbè obiurgat illum, & commonet, quibus rebus relicto hoc inutili coëmendorum librorum studio, incumbere potius debeat, quò videlicet & rei consulat, ac famæ ipse suæ.

Καὶ μὴν ἐναντίον δέμας, οὐκ ἐθέλεις, ὦ νεᾶνι ποιεῖσθαι μὴ ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ αὐτὸς ἁλῷ τις δόξαν, σπεῦδε σωφρόνως τὰ λάμνια ἀφεὶς βιβλίαρ, τὸ δὲ ἐπιμελὲς τὰ λατομικὰ, καὶ ἐπιτυχὴς γένηται ἀμαθείας μὲν τῆς. μᾶλλον δὲ

At vero mihi, quod in puero, haud ex re esse videtur quod agis. Persuasum enim cum habeas futurum, vt si omni studio optimos vndiq; libros coëmeris, ipse quoque inter doctos ac eruditos penitus plane tibi diuersum accidit. atque hoc demum argumento tua inscitia & inertia vulgo proditur. Tametsi profectò optimos

optimos codices minimè cõparas, sed vt quisque à bibliopola laudatus est, fidem habes: ac prorsus qui hæc de libris mentiuntur, prædam te facium, istisq; cordicum cauponibus pulchrè partus est thesaurus. [a] Nam quo pacto tu queas dignoscere veteres ac eximios, aut futiles & putidos? nisi inde conijcias, quòd arrosi ac mutili, in q̃ his dijudicandis, blattis tineisq; vtaris æstimatoribus. quî enim credam liquidò ac certò hæc te posse peruidere? [b] Et vt dem tibi hanc cognitionem perspectam, ac tenere quæcunque Callinus pulcherrimè, aut ille laudatus Atticus omni cura absoluta descripserunt, quid hinc tibi commodi redit, hominum ineptissime? qui neque scriptorum speciem consideras, neque profectò magis vti scis, quàm cæcus frui pueri venustissima facie. [c] Ac tu apertis quidem oculis, & mehercle ad tædium vsque libris incumbis, & non-

τὲ λοιπὸν ἀνὴ, ἀλλὰ πισεύσεις ἔοις, ὡς ἔτυχεν, ἵνα σῶσι· καὶ Ερμωνα ἄ τῶν τὰ διαῦτα ἐπιφωδομένων ἔοις βιβλίοις, καὶ θησαυρὸς ἴδιμ ἔοις ἀνθρώποις ἄντων. ἢ πόθεν γάρ ἔοι ἀγνῶναι λωατὲν, τίνα μὲν παλαιὰ, καὶ νοσοῦντα ἔξια, τίνα δ' φαῦλα, καὶ ἄλλως ἔπρὰ, ἃ μὴ ἔοῦ ἀβιβρῶσθαι καὶ λαλακόφθαι ἂν τὰ τιμαόρεια, καὶ συμβίνειν ἔοις ἅλας ἐπὶ τοῦ ἰξιτασιν παραλαμβάνας, ἐπεὶ ἔ ἀκριβῶς τῷ ἀσφαλῶς ἐν αὐτοῖς τίς ἢ νοία διάγνωσις; ἵνα δὲ σοι δῶ αὐτὰ ἐκεῖνα μικρολογήσω, ὅ ὁ Καλλῖνος λάλησεν, ἢ ὁ ἀοίδιμος Αττικὸς σὺν ἐπιμελείᾳ τῇ πᾶσι γράψαντο, ἔτι ὄφελος, ἢ θαυμάσιον, τῷ ἔδιμαζοῦ, ἔτι ἀλλότι τὰ λάλησεν αὐτῶν, οὔτι χρήσιμόν σοι, ἐκ μάταιον, ἢ τυφλὸς ἄνθρωπε; σὺ δ' ἀνωφελέσι μὲν ἔοις ὀφθαλμοῖς ὁρᾷς τὰ βιβλία, καὶ νὴ Δία λαλακότερος, καὶ ἀνα-

optimos codices minimè cõparas, sed vt quisque à bibliopola laudatus est, fidem habes: ac prorsus qui hæc de libris mentiuntur, prædam te facium, istisq; cordicum cauponibus pulchrè partus est thesaurus. [a] Nam quo pacto tu queas dignoscere veteres ac eximios, aut futiles & putidos? nisi inde conijcias, quòd arrosi ac mutili, in q̃ his dijudicandis, blattis tineisq; vtaris æstimatoribus. quî enim credam liquidò ac certò hæc te posse peruidere? [b] Et vt dem tibi hanc cognitionem perspectam, ac tenere quæcunque Callinus pulcherrimè, aut ille laudatus Atticus omni cura absoluta descripserunt, quid hinc tibi commodi redit, hominum ineptissime? qui neque scriptorum speciem consideras, neque profectò magis vti scis, quàm cæcus frui pueri venustissima facie. [c] Ac tu apertis quidem oculis, & mehercle ad tædium vsque libris incumbis, & non-

ἀναγινώσκῃς, ἵνα πάνυ ἐπὶ πρόωρον, φθάνον] & ἐφέλκῃ μὲν τὸ σῶμα, ἐλίπῃ δ' ἑτέρου ἱκανὸν, ἵν' μὴ ἀδίκῃς τὴν ἀρετὴν, ἢ λαικίαν ἱκάστῃ ἐγγραμμάτων, καὶ συνίῃς· ὅστις μὲν ὁ νῦς σύμπασι, τίς ἡ τοῦτις τῶν ὀνομάτων, ὅ τι τοῦ τὸν ὀρθὸν λανόνα ὡς συγγραφῆ ἀπηκρίβωται, καὶ ὅ τι κίβδηλα καὶ νόθα καὶ παραπεπομμένα. τί ἂν φῇς, καὶ ταῦτα μὲ μαθὼν, ἐμὶν ἀδιαπαιτήτῳ, ἢ μή ποτι ὑπὸ τῶν Μουσῶν ἰλλῶνα ἀσφαγῆς, λαθὼν ὥσπερ ὠνοιμλὶν ἰκῆν, λαβὼν; Ἐλικῶνα δ' ἴσως, ἵνα ἀσφρίβῃ σὺ διὰ λίγου, ἐκ ἀπόπας, οἶμαί, πόλι, ἐδὲ ἀσφρίβας διαίτας ἡμῖν ἐν πασὶν ἱποῖν. Οἶ δὲ μνημῶδι Μουσῶν ἀνόσιον ἱκῶναι γὰρ ὧν καὶ μγόι μὴ ἐκ ἂν ἄκυρ ἔφην ψῦσαι, σκληρῷ ἀνδρὶ καὶ λασῶ, καὶ πολαὶ ἥλιον ἐπὶ ὧν σώματι ἐμφαίνοντι, οἷο δ' ὅτι καί μοι, πρὸς τῆς Λιβανίτιδ&, ἄφω ἐν ὧν πρόσπι τὸ μὲ σύμπαν ἐφῆς ἀκῶν, ἐκ

nulla valde festinata lectione ne percurris, vt sæpe lumina os antemortâi. d Sed hoc non etiam satis est, nisi nouris virtutem quoq; totius & vitia orationis, sensumq; scriptorum intelligas, & quæ structura sit verborum, & quàm adhærens quamdam minimeq; fallacem examinis cuncta auctor congerit, mox cernas ambigua, sincera parùm ac concinna: quid tibi respondebis? Num hæc nosse te, cùm nunquam didiceris? An verò sequi ille quondam pastor, cum rerum tenui à Musis tu quoque accepisti? e Sed Helicona certè, vbi Musas habitare aiunt, nè ita ex à puero instructus, vt audiuisti, opinor, nonnunquam nominari, & meminisse Musarum tibi religio est. f Nam cum pastore sanè, quamquam aspero & multo sole deformato, non piguit has congredi: at qualis es (quæso verò te per Libanitidem, concede hoc mihi, vt quædam tuorum facinorum præteritorum) talis inquam

ἐᾶν ἐμὲ γράφειν τοιαῦτα, ἃ οἶδ' ὅτι καταγέλαστα, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ λάφυρα μυρρίνην ἄν, ἢ τὴν μαλάχην φύσεις μασησάμενα, ἀπέπτυσαν ἄν τοῦτον, ὡς μὴ μίαν μόνην τὴν Ὀλυμπίου, μόνην τὴν ἵππου κρηνίδα, ἀπὸ τοιούτων ὑδάτων πεπωκότες, ἢ ποιμένων σύμασι καθηδυσμένοι πότιμα. καίτοι οὐκ ἂν πάνυ ἀναισχυντοῦμεν, μὴ ἀνεφῶ τὰ τοιαῦτα τεκμήρια ἄν τινι ἀπῆν, ὅτι ἐπαιδεύθης, ἢ ἐμελέτησας τὴν ῥητορικήν· ἀλλ' ἐν μὲν πρὸς τὰ βιβλία σωτηρίας, ἢ ὡς διδάσκαλός σοι ὁ λάνα, ἢ ὦ λάνι ξυνηρείτας. ἀλλ' ἐνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα ἐᾶνα ἀναφαμᾶσθαι σοῦ ἐπιθυμῶ, ὦ ἐπαίδευσε ταῦτα τὰ βιβλία. κατὰ δὴ ταῦτα ἔχει, ξυμβαίνειν ἐμᾶνα τὰ Δημοσθένους, ὃς καὶ τὴν χεῖρα τὴν αὐτοῦ ἐγράψατο, καὶ τὰ Θουκυδίδου, ὃς πρὸ τοῦ Δημοσθένους τὴν αὐτὰ ὀκτάκις μετεγγεγραμμένα εὑρίσκειν ἐᾶς. ἃ πάντα ἐκᾶνα ἐτίσω, ὃς ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν ἐξεκόμιζε, τί ἂν ἐκ τούτου πλέον εἰς παιδείαν ἐτέ-

inquam ne aſpectum quidem, ſat ſcio, ferrent, at potius myrto vel malua cæſum ſua ſede ejicerent, ne Olmeū aut Caballi fontem, quibus gregibus ſanè horumce magiſtris ſitim ſedare permiſſum erat, polluas. 8 Non credo te eſſe tam impotentem, tametſi in huiuſmodi nimiſquam es fortis, vt ausis affirmare bonis literis te fuiſſe imbutum, aut ſtudium iſſe vnquam vt verè probatos codices tibi faceres familiares, vel quòd hic tibi præceptor extiterit, aut ad illum diſcendi gratia te contuleris. Et nunc omnia illa vno hoc te conſecuturum ſpes eſt, ſi ingentem librorum acerùum congeſſerit. Proinde ſi hoc es animo, age conquire quicquid Demoſthenes ille orator etiam ſua manu ſcripſit: deinde Thucydidis hiſtoriam, quæ octies huius oratoris induſtria extat deſcripta. Iam vt tot tibi libri ſint, quot Athenis in Italiā aduexit Sylla,

ἔδησας, ἀλλ' ἐπιδαπάνῃ σὺ αὐτὰ ἐπιπολάζοιτε, ἢ ξυγκεκλῄκασι καὶ ὑβριδαπάνῃ σὺ ὑβρίσουσι; οἴεσθε γὰρ ὁ μὲν ἔσεσθε, ἡ πρόνοια φασὶ, ἀλλ' ἔχοντα σύμβολα. καὶ σὺ δὲ τὸν βιβλίον μὲν ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγινώσκεις ἀεὶ τῶν δὲ ἀναγινωσκομένων οὐδὲ ἓν ἔμαθες, ἀλλ' ὄνῳ λύρας ἀκούεις, τινῶν τὰ ὦτα. ὡς ἄρα τὸ κτᾶσθαι τὰ βιβλία, καὶ πανδαμάτορα ἀκέραιον ἔχοντα, πολλοῦ ἂν ὡς ἀληθῶς τὸ κτῆμα ὦ ἄξιον, καὶ μόνον ὑμῶν τῶν πλουσίων, ἃ ὅσῳ ἐξ ἀγορᾶς ὦ πρίασθαι, δοῦς πλήσαντας ἡμᾶς ἀβλαβεῖς. τίς δ' ἂν ὑμῶν τοῖς βιβλιοπαπήλοις ἔλεγεν ἂν περὶ παιδείας, ὁποῖα βιβλία ἔχουσι, καὶ πωλοῦσιν; ἀλλ' ὅμως διαλεχθῆναι βούλοιο ἂν ἑκάστοις πολὺ ὃν τὰ εἰς παιδείαν ἀμείνους, ἀλλὰ βραδέως καὶ πλὴν φαύλων, ὅσους οὐ, ἐξωνεῖται δὲ τῇ γνώσει, οἵους ἂν κἂς ἔναι τὰς μυθῆρ ἢ λαπῶν καὶ αἰσχρῶν λαβυρακότας. καὶ

vt super illis dormias, asse xos tibi vbiq; circumferan. num ideo eruditior es futurus? Sicut enim adagio fertur, [k] Simia est simia, etiam si aureum cultum gestet. Et librum quidem semper in manu portas, legisq; semper aliquid, quorum tamen nihil penitus intelligis, sed asinus micans auribus bran auscultas. [l] Quòd si librorum copia doctum redderet eum qui comparasset, preciosa profectò res esset & vobis tantùm diuitibus propria, si quidem veluti in foro pauperes nos superantibus daretur mercari: imò cum ipsis bibliopolis, quibus librorum tanta copia est, qui distrahunt, doctrina & eruditione quis certet? quos tamen, si rem speculeris, inuenies, haud multò te bonis artibus præstare: nempe sermone rustico vtuntur, mente nihil valent, quales meritò sunt qui in honesti & turpis contemplatione nunquam sunt versati.

& in

καὶ δι᾽ σὺ μὴ δλο ἢ τρία παρ᾽ αὐτῶν ἐκείνων πεπραμμένα ἔχεις, οἱ δ᾽ νύκτωρ καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ δι᾽ χαρὸς ἔχουσιν αὐτά. τίν᾽ οὖν ἀγαθοῦ ὠνῇ ταῦτα, ἃ καὶ μὴ τὰς ἀρθόνας αὐτὰς τῶν βιβλίων ἐᾷ πεπαιδεῦσθαι, ὅσαπερ πρεσβύτερα πολλῶν ἀνθρώπων ξυγγράμματα; καί μοι, ὦ δεσπότα, ἀπόκεινα, μᾶλλον δὲ, ἐπὶ ζυτέ σε δεῖ ἀδολεσχεῖν, ἐπίνευσον γοῦν, ἢ ἀνάνευσον τῷ τὰ ῥητέρια. εἴ τις αὐτῶν μὲν ἐπεπαίδευτο, λυπήσαι ζῆς Τιμοθέου αὐλούς, ἢ ζῆς ἐμμελοῦς, οὓς ἐπὶ τοσούτοις ἐκεμώλιας ἐν Κορίνθῳ ἐπρίατο; ἆρα δὲ τῷδε καὶ αὐλεῖν δυνήσεται, ἢ ἀδὲν ὄφελος αὐτοῦ ἐστὶ μάτην, ἐν ἐπιπνεῖν χρὴ αὐτὰ κατὰ τὸν τρόπον; ὧν ἀνήσεις· εἰ δὲ τὸν Μαρσύου ἢ Ὀλύμπου ᾠδήν, ἀναλύσαι ἄν, μὰ μαθόν. τί δ᾽, εἴ τις ἐστὶν Ἡρακλῆς τὰ τόξα λυπήσαι, μὰ φιλοκτήτης ἄν, ὡς δυνάσθαι τανύσαι τὰ αὐτὰ, μηδὲ ἐπὶ ενο-

& tu vnum modò aut alterum codicem redis mercatus, isti diu noctuq; in manibus voluunt. quid ergo cõmodi hîc expectas? aut cur non ipsæ cellulæ librariæ doctæ tibi videntur, quæ tot veterum auctorum scripta complectuntur? [m] Age verò, si non est molestum, paulum quiddam responde, aut qui infantior es quàm vt possis, saltem annue vel abnue ea quæ sum rogaturus. Quæso te, si quis tibia canendi artis ignarus prorsus, fortè sit nactus Timotheï tibias, aut quas Ismenias septem talentis emit Corinthi, ánne arte inflabit? vel nullus vsus huic rei erit, qua scitè vti nequit? Rectè sanè abnuisti. Nam neq; quibus [n] Marsya & Olympus cecinerunt, hoc efficient, vt concinnum quiddam inspiret, qui nunquam didicerit. Verùm si quis Herculis arcus habeat, cùm Philoctetes non sit, qui solus tendere potuit, & quòd

σκευῆ δεδῶσαι. τί δοι καὶ οὗτος δοκᾷ; ἆρ' ἂν ἐπιδέξαιο θαί τι ἔργον δέοντα ἄξιον; ἀνήρ ἐστι καὶ τοῦτο. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ Λυδὸς οὐκ ἂν ἐδόκει, καὶ ἱππικὴν μὲ μεμελετηκέναι, ἃ ὁ μὴ ναῦν ἐλαύνων ἐπαΐοι, οἷς ἅπασι καὶ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἐπιτήδειος ἐλαύνειν ἐφαίνετο. ὁ Κίμων δὲ τὸν Μῶλον, ἢ κρανείλῳ ἢ λαπαρέρῳ ἐπιχειροῦντα, οἶμαι, ἐκάτερον, οὐκ ἐᾷς, ὦ τί μάτην. ἐπιστᾶσι καὶ τοῦτο; καίτοι δὲ, καὶ τοῦτό μοι ἐπίστασο, ἄνθρωπε, ὥσπερ οὐ, ἀναίδεστον ἄν, ἀνοῖξαι ποτὲ βιβλία, οὐ σπέρματα οὕτως ἐς ἀναλωσίαν καὶ ἑαυτῷ ἐπιρίψαι; τί ὀκνεῖς καὶ τοῦτο ἐπιστάμενος; ἔλεγχος ἦν, οἶμαι, ἔργῳ ὄντος, καὶ τὸ ὁρᾶν ἕκαστον ὑθὺς τὸ κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ ἐπιφθέγγεσθαι, τί δοιεῖν ἐμοὶ καὶ βαλανάῳ; καὶ ἐγένετό τις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ἀσίᾳ πλούσιος ἀνὴρ, ἐπ' ἀτυχήμασι φοβερὰ ἐκπεπτωκὼς τὰς ἀμφοτέρας τὰς πόδας,

collimasset figere, quis tibi videbitur? Nam qui sciamus edax dignum sagittandi perito? Negas hoc quoque. Eodem pacto igitur & rem gubernare ignorans, & qui nunquam equum conscendit: ille si pulcherrimam & edurissimis ventorum procellarumque impetus munitissimam sit nactus fortitus, hic verò Centauro fortum, aut generosissimæ non te equum, verumque derisum iri opinor, quòd non ter fuis bonis uti possis. Annuis? Obsecro verò hoc etiã concede, si quis, vehementer, indoctus, infinitos sibi libros acquirere laboret, cruciet aliud hoc sua facto quàm risus & iocos eruditis factorum? Quid cessas annuere? Nam argumentum clarum est, quòd hoc ita fieri cernunt, vulgatum illud haud dubiè inclamant: Quid ceni cum bubo? Fuit non ita multò antè in Asia vir opulentus, cui calamitoso casu, cũ per muri iter facerem,

ἐξ ἐρίων, οἶμαι, ἀποφαίνεται, ἵνα δὴ ποτὲ ἐξ χιόνος ἀλοιωρήσας ξυνίῃ αὐτῷ οὗτος ὁ λίνων ὄντος μὴ ἱκανὸς ἱκανῶς ἀμῦναι τῷ δυσχερείᾳ, ξυλίνους πόδας ἱκανοποιῶ, καὶ ὑποδοῦμαι, ἐνδήσομαι, ἅμα δὲ οἰκέτου. ἱκανὸν ἂ γέλοιον ἦν· ἐρεπίδας γὰρ καλὰς πάνυ ἐωνεῖτο ποτε μύστης ἀεί, καὶ τῶν παίδων πραγματείαν περὶ ταύτας ἔχων, ὡς καλλίστοις ἐπεδείκνυτο ἐπιδρομαῖς ἄν αὐτῷ τὰ ξύλα, οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα δῆτα καὶ σὺ ποιεῖς. χωλὸν μὲν ἔχων καὶ συνίλω τῷ γνάφῳ, ἀνυπόδητος ἂ χρυσοῦς ἐμβάτας, οἷς μόλις ἄν τις καὶ ἀρτίοις ἐμπεδιστήσειεν ἐνεῖν ἂ ἐν δὲ ἄλλοις καὶ τὸν Ὅμηρον ἐφίης ποτὲ ἀκοῦσαι, ἀναγνώτω δέ τις, αὐτὸ λαβὼν τῶν βίβλων ἐπειδὴ ἐαφοδίαν, ἵνα τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἴσως πάλαι· ἐκεῖ γὰρ αὐτῶν πρὸς σὲ, τυχεῖν δέ τις αὐτῷ ἀμφορεῦν, παχύλοιος ἄνθρωπος, διαλόγο-

faceret, putrefactus è frigore, vſturis vtere pes deperierat. ille tam miſerabilem fortunam expertus, infelicitatem ſolari cupiens, ligneos pedes truncis accõmodabat, ac calceis induebatur, vndiq; ſeruis innixus incedere gaudebat. Vbi hoc inſuper deridiculum commiſcebatur: erepidas pulcherrimas & nouas ſemper cura erat ſumma mercari, vt ita calceis ſpecioſis ligna ſua, nempe pedes, eſſent conſpicua. Nunquid verò his adſimilia facis tu quoque? qui cùm claudã mẽte ſis, ac ſiculneis ſenſibus, emis auratos ſoccos, quibus vix aliquis pedes integer rectè poſitis ingredi. Et quoniam inter alios tuos codices Homeri poëſin ſæpenumerò repoſitũ eſt cernere, accepto aliquis libro, legat tibi ſecundũ Iliados, cuius caue aliquid perpendas: nam nihil ad te, præter quàm qui iſthic depictus eſt vehementer abſurdus homo,

διαφορᾷ τὸ σῶμα, καὶ λιπαρωτέρῳ. ἰκανὸς δίφρων ὁ θερσίτης· ὁ δὲ τοιοῦτος ἀνάξιος τῶν Ἀχιλλέως πανοπλιῶν, οἶμαι, ὅτι οὐτιοῦν ἀξιόχρεως καλὸς ἅμα καὶ ἰσχυρὸς ἂν γένοιτο, καὶ ἐξωγλίσειεν ἂν τὸν ποταμὸν, ἐπιπολάσας ὑπὲρ αὐτῶν τὸ ῥεῦμα τῶν Φρυγῶν, ἀφικόμενος ἐπὶ τὴν Ἐλλήσποντον, καὶ τὸν Λυκάονα, καὶ τὸν Ἀσβεστοπαῖον, μηδὲ φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν μηλίαν λαιάσπιδα· οὐκ ἄν ἄρα ἄσμενος, ἀπὸ καλοῦ γίνοιτο ἂν ὁρμισάμενος χαλκοῦν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἐπὶ τῷ σώματι καταπέλτην ἐπὶ τοῖς ὤμοις, καὶ ἐπὶ τοῖς μέρεσι, ὑποτιμᾶν ἀναπάσας, λαμπὺς ὢν ὅμως βλέπων ἐπάνω ἀντὶ ὀφθαλμοὺς, καὶ τὴν θέρακα ἐπαίρων ὑπὲρ μεταφρένου ὑψηλὸν ποιήσας, καὶ τὰς κνημῖδας ἐπισυρόμενος, καὶ ὅλως, αἰσχύνην ἀμφοτέρους, ἢ τὸν Ἀμφιτρύωνα, ἢ τὸν Ἀλεκτρύονα. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ σὺ πάσχων, ἐπόψει, ὑποτιμᾶν τὸ

multilo ac portentoſo corpore, qui iſthic concionatur. Therſites eſt. Ille inquam huiuſmodi ſi adeptus ſit Achillis arma, putasne propterea fortem iuxtà & decentem futurum, qui & fluuium tranſiliat, & alacrem turbet trucidaueritque Phrygum cruore: occidat poſt Lycaona & Aſteropæum, Hectorem, cùm ne Meliæ quidem pondus humeris ſuſtinere queat? Negabis opinor, ac potius dices, dum poſt clypeum clam dicaretur, mox humi procumberet impar armorum eueri, ſiquando ſublato capite è galea proſpectaret, ſuos iſtos mirtoos oculos oſtendens, deinde loricæ ſubiecto gibbo velut tuberes, & ocrearum dum in tergo repit, tractus: hæc inquam dices riſum omnibus mouens, & ipſum dehoneſtaturum primùm pannopliæ opificem, deinde etiam dominum. Tu verò quidquid animaduertis prorſus idem tibi accidere, dum

βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ ἔχεις πολυκάλων πορφυρᾶν μὴ ἔχον τὴν διφθέραν, χρυσῶ δὲ τὸ ὁμφαλὸν, ἀναγινώσκεις δὲ αὐτὸ βαύζων, καὶ καταισχύνων τὴν σεμνότητα τῶν γραμμάτων; ἵνα μὲν τῶν πεπαιδευμένων καταγελάσωσι σου, ἵνα δὲ τῶν ξυόντων σε ἐπαινέσωσι, οἷς ἡδὺ ἀδολέσχης ἐπιτερπόμενοι γλώσσαις τὰ πολλά. θέλεις δὲ σε διηγήσωμαί τι Πυθοῖ γενόμενον. Τάραντίνον, εὐάγγελιον τοῦτο, τὴν ἀφανῆ ἐν τοῖς Τάραντι, ἐπιθύμουσι νικῆσαι Πύθια. Τὰ δὲ ὅπου τοιαῦτα ἀγωνίσματα αὐτίκα ἐλόχευε ἂν τὸ ἀδιάφθορον, μήτε τοῦ ἰσχνοῦ μήτε τοῦ ἀκύτητα τοῦ ποδὸς· διὰ βάρος δὲ τῆς ᾠδῆς ἐφάδιος κρατύνειν ἐπαθλητὴς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων, οὐκ ἔχει πρὸς αὐτὸν, ἐπαναστῆναι τῇ βοηθείᾳ, ἐπί τι τῇ τὸ σμικρότατον ἐπᾶραι καὶ ἀναπτέσθαι. ἵνα δὲ οἱ Δελφοὶ, τοῦ τι ἄπλαμπud se fouebat, laudantes & quenque cantus ſtrepitum.

librum manu tenens progrederis, cuius alua purpurea, bullulae aureae ſunt, at tu barbara voce legis, deformans & euertens ſcriptoris dignitatem? Haec cùm facere te videt, non ſolùm eruditi ridere ſolent, ſed tui etiam aſſentatores, quorum conſuetudine vnicè oblectaris, auerſi ſe intuentes, à cachinno minimè abſtinent. Age verò, narrabo tibi quod Pythijs geſtum memoratur. Tarentinum quendam Euangelium apud Tarentinos non obſcuro loco natum, nec incelebrem, inuaſit cupido vincendi Pythia. vbi in ijs quae nudi certamina ineunt, non poſſe fieri vt ſuperior euaderet, quippe qui neque robore, neque pedum velocitate eſſet praeditus, facilè cogitauit. Verùm cithara & carmine omnibus praemia praeripturum eſſe, perſuaſerant peſtes illae quas ad applaudentes ad exiliſſimum Itaque venit Delphos veſte

λαμπρὸν, καὶ λίθοις καὶ χρυσίοις καὶ ἐσθῆτι ποικίλον, καὶ σίφανον δάφνης χρυσῆς ἐπικείμενον, ὃς ἀντὶ ἐρνοῦ τῆς δάφνης σμαράγδους ἔνια βλαστάνει ὡς ἔρνεσιν. τὸν μὲν γὰρ λιθάρια αὐτῷ, ὑπερφυές τι χρῆμα, ἐκ λευκοῦ καὶ νεοτύπου· χρυσὸς μὲν ἦν ἀκριβὴς πᾶσαν, σφρηγῖδι δὲ καὶ λίθοις ποικίλοις κατεστιγμένην, Μουσῶν μὲν ταξὺ, καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ὀρφέως ἐμπεποιημένων, θέαμα μέγα δὴ τοῖς ὁρῶσιν. ἐπεὶ δ' ἦλθε καὶ ἔκρινε ἡ ἀγὼν ἀμίλλα, τρεῖς μὲν ἦσαν ἐλαχὼ δὲ μὲν αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ἦλθε, καὶ μετὰ Θέωνα τὸν Θεσπιᾶν, οὐ φαύλως ἀγωνισάμενον ἀλλ' ἄρχοντα ὅμως ἐλαθεν ἀμειλικτότερος ὢν χρυσῷ, καὶ ζώσι σμαράγδοις καὶ βηρύλλοις καὶ ὑακίνθοις, καὶ ἡ πορφύρα ἡ ὑφαντὸν ἦν ἐσθῆτος, ἡ μετ' αὐτὸν ζῶν χρυσῷ διαφαίνετο. ὑβρίσει ἔνιοι τὸν ἀγῶνα ἐποίησαν, ἡ μὲν ἐσθὴς ἐπεδείκνυτο τὸν ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἔπαινον, καὶ ἐπεκρότουν ἅπαντες ἐπὶ τῷ θεάματι, καὶ ἤδη ἐπὶ τὴν

auro insigni, & corona aureis lauri foliis plena splendens. hæc verò etiam smaragdis lauri fructui æqualibus variegata erat. at ea tabula, visu mirabile, apparatu diues, ex purissimo auro fabricata, omnibus & gemmis passim ornata, suisq; locis, Musarum, Apollinis & Orphei imaginibus sculpta, spectatores suspensos animis tenebat. Iam autem venerat dies quo in theatrum erat descendendum, conueniunt tres certaturi, obtigitq; sors Euangelæ secundo loco exiret. procedit ille post Thespin Thebanum, qui non malè suas partes exercebat, auro, smaragdis, beryllis, hyacinthis tectus collucens. ipsa purpura, quæ auro contexta videbatur, commendabat hunc cultum mirificè. quibus cùm iam stupentes reddidisset, ac noua quadam & incredibili spe replesset spectatores, cùm omnes iam

σου· καὶ ἅμα καὶ λυπήσας πολίτας ἴδια, ἀναπρούτας μὲν ἀνάρμοστόν τι καὶ ἀσώτατον, ἀπῳδήγυνεί τε πᾶς ἅμα χορδὰς, σφοδρότερον δ' ἄκοντος ἐπιτόνου τῇ λυθείσῃ χόρδῃ ἄρχεται ἀπόμουσόν τι καὶ ἀηδὲς, ὥστε γέλωτα μὲν πάντων γενέσθαι τῶν θεατῶν, ὧν ἀλλοθέντας δ' ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τῇ ὕβρει, μαστιγώσαντας αὐτὸν ἐκβαλεῖν τῆς θεάτρου. ὅπερ καὶ γελοιότατον ἄρθη, λαχρύων ὁ χρυσοῦς Εὐαγγέλιος, καὶ ὑπὸ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος ἐξ μέσης τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ σκέλη ἅμα ἑλκόμενος ἐν τῷ μαστίγων, καὶ σκληρῶν χαμάθεν τὰς ἀφαγίδας ἐφαπτόμενος δ', ὑφέλκοντο συμφυῶς αὐτῷ. μικρὸν δ' ἐπισχὼν μετ' αὐτὸν, Εὔμηλός τις Ηλεὸς ἀνήρχετο, κιθάραν μὲν ἔχων ἀπαλὴν ἔχων, ξυλίνοις δ' κόλλοις ἐπικαμφθεῖσαν, ἐσθῆτα δ', καὶ μόγις σὺν ὄγκῳ φέρων λίαν θαυμαστῶς ἀξίαν.

ἐφ'

& citharam pulsare, & ad eo cinere esset necesse, per sonat agreste quiddam, imérsque & incompositum: simul dum immodicè citharam increpat, rumpit tres fides. cantus autem planè ineptus erat, & solutus, ita vt ab hominibus qui aderant, rideretur: sed ludorum præfecti offensi hominis temeritate, loris cæsum è theatro proiecerunt. Hic verò iucundissimum erat spectaculum aureus ille Euangelius, cùm per mediam scenam traheretur ab his qui verbera infligebant, lachrymans, cruta plagis cruentus, humi interim colligens delapsos dum vnà vacillat, citharæ annulos. Exiguo autem temporis spacio interposito prodit Eumelus quidam Eleus, pernetustam citharam afferens, cuius lignei erant clauuli, ipse vestem indutus vix vnà cum serto decem denariorum precij.

At

ἀπ' οὔτος γε ἥδιον ἀεῖσεν, καὶ ἐνθρίξας κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης, ἐκρούετο, καὶ ἀνεκηρύττετο, καὶ ὁ Εὐαγγέλιον κατῄγγελλε, μᾶλλον ἐπομπεύετο τῇ λύρᾳ, καὶ τοῖς σφαγίοις ἐκάνας· καὶ ἅμα γε λίγυστι πρὸς αὐτὸν, ὦ Εὐαγγελε, σὺ ἡμῖν ἀνοήτοις ἀκροᾶσθαι πρέπεσθαι, γυναικὶ δὲ ὑμνεῖν. ἐγὼ δὲ ὁ πένης τὰ Δελφικὰ. καλὸν ὄντως γε μόνον ἄνθος τὸ σπουδὴ, ὅτι μάτην ἐπονήθη· ἐπὶ τῇ ἐμῇ πενίᾳ, ἀπὸ μισθοῦ τρόπον ἀξιοῖ τὸν ἔπαινόν σου ταῦτα, καὶ ἐπαθλεῖ φροντιστήν. περὶ πάντα δὲ ἐμοὶ καὶ Εὐαγγέλιον οὕτως, ὡς ὀλίγοι μοι δοκοῦσι γε οὐδ' ὀλίγου μέλειν σοῦ γέλωτος τῶν θεατῶν, οὐκ ἄκαιρον δ' ἐν ψυχῇ, καὶ λίαν ἐπιτήδειόν τινα μυθεύεσθαί σοι, πάλαι γρόμενον. ὅτι τὴν Ὀρφέα διασπασθῆναι ὑπὸ Θρᾳκίων, φασὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τῇ λύρᾳ ἐπὶ τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν, ἐμ-

At ille & bellum edebat carmen, & vitè ſecit ut poſcebat, chordas feriens modulabatur. itaque & victor abibat præconis voce proclamatus, videns miſerum Euangelium, quicquam cithara ac annalis iſtis ſefe oſtentaſſet. Et aiunt ſic fuiſſe allocutum: Amica lauro redimitus es, Euangele, & quidni? opibus enim valet. meritò quia pauper ſum, Delphica oportet eſſe contenta. Veruntamen hoc commodi tuus tibi ornatus peperit, quòd cùm neminem tui miſerent, oderint omnes iſtas tam inepte ſuperfluas delicias. Mirum verò ni pulchrè tibi cum hoc Euangelio conueniat, quamquam ne ipſi quidem ſpectatorum cachinnos quicquam moraris. Arbitror autem non interpeſtiuum eſſe, vt Lesbium quandam fabulam tibi narrem. Cùm Orpheæ Threſſæ mulieres dilaniaſſent, ferunt, caput vatis vnà cum lyra cùm primùm Hebrum

exce-

ἐμβαπτίσαι δὲ τὴν μίλανα κόνδυ, καὶ ἰσιωπῇ γε τῷ ἀκρατεῖ τῷ νύμφῃ· τῷ δὲ ἄνδρι θρηνῶν τινα ἐπὶ τῷ Ὀρφεῖ, ὡς λύρα ἢ κιθάρα, τῶν ἄνω μὲν ἐμπεπόντων τοῖς χορδαῖς, καὶ οὕτω μετὰ ῥᾳδίως προσφθέγξαι τῇ Λέσβῳ. ἐφ᾽ ἑπόντος ἀνιωμένου, τῷ μὲ ἀκρατεῖ καταδῦσαι, ἵνα ἐκεῖ τὸ Βακχεῖον ἀνθῇ τῷ νύμφῃ ἢ ἀναθεῖναι ἐς τὸ Διόνυσον τὸ ἱερὸν, καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν ἐσῴζεσθαι αὐτόθι. χρόνου δ᾽ ὕστερον, Νίανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τὸν τυράννου ταῦτα ἀκούσαντα τῆς λύρας ἐπιθυμῆσαι, ὡς ἱκάνα μὲ καὶ θυεία, καὶ φυτὰ, καὶ λίθος, ἐπιμιχθέντα δὲ καὶ μετὰ τῶν τοῦ Ὀρφέως μνημάτων, μηδενὸς ἀδομένου, πρὸς ἔρωτα τοῦ ἀκούσαντος ἐμπεσεῖν, καὶ ὅσα φιλοφανῆ τὸν ἱερὰ μυθάκοις γράμμασι, πᾶσαι ἐπιφυτεύσαι ὁμοίαν λύραν, λαιῶσαι αὐτῷ τῷ Ὀρφέως· λαβόντα δὲ μὴ ἀμύραν μὲ ἐν τῇ πόλει χθὲ excepisset, [x] in nigrum Pontum eiectum, ac ita simul natasse caput ac lyram: illo lugubre quiddam in Orphei necem canente, hac ventis chordas percellentibus aptos materiæ faciente modos, donec ad Lesbum appellerentur. vbi incolæ fluctibus vtrisque ereptis, caput sepulchro [y] condiderunt, lyram autem suspenderunt in templo Apollinis. in quo cùm bene longum tempus fuisset asservata, multis annis pòst [z] Neanthus Pittaci tyranni filius, cùm quæ de lyrâ narrabantur, audîsset, quòd bestias hac demulsisset Orpheus, plantas & saxa mouuisset, quòdque ipso iam caso tamen per vndas lata, nec mine modulante resonasset, capitur incredibili amore habendi hanc. quare ingenti pecuniarum vi corrupto sacerdoti persuadet, Orphei lyram, alia supposita, sibi det: qua accepta, patrium tutum ratus interdiu hac

μῖσθαι, ἐκ δεφαλὴς εἶναι δὲ ἄνω, ἐνίστορ δ' ὑπὸ λίπους ἔχοντα, μόνον πεπλῶσθαι δὲ τὸ πρόσωπον. ἐπὶ πολλοῖς δὲ μόλις ἐμέλλομεν, ἐπὶ τινὰ τῶν χορδῶν, ἄτιχνον ἐπὶ ἄμουσόν τινα νόμον, ἐπιψάσαντα καὶ μίαν τινὰ ἐκπίσεις ἀναβάλεσθαι τὸν λόγον; ὑφ' ὧν πάντας ἐκπλήξαι καὶ ἐκπλέοντας, καὶ μαλακωτέρους ἔνιους, ἐπαγωνιώντας τὸν Ὀρφέως μέσπιλον. ἔχει δὲ ἐμπλέοντας τοὺς ἐκείνου τὸν ἐν χορῷ (νεκροὶ δ' ἦσαν αὐτοῦ) ἐμπεπλῆσθαι αὐτόν· ὃς δὴ ἔγωγε ἤκουσα Ὀρφέα τότε, καὶ μόνος ὑφ' ἑαυτὸν ἐμελίσαι τοὺς ἐκείνου. ὅτι μὲν γὰρ ἐφίλει ὄφιν, ὃς ἐκ ἂν ἄλλο ἐλάβοι λέγειν· ἀπὸ δὲ τούτου, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐφέρετο ὁ λόγος. ἐπεὶ δὲ μόνα ἐξέφηνα τὸν Ὀρφέα πρὸς τὸν μουσικὸν ὑπῆρχον· ἄλλα δ' ἄλλοις ἐπῆμα λέγειν, ἄλλο δ' ἄμουσον τῶν ἄκρων βλέπουσι. καὶ τί δὴ τὸν Ὀρφέα ἐς τὸν Νέανθον κίνει; ἆρον καὶ ἐμὲ ἐπὶ αὐτὸν

hac in urbe ludere: nollet sinu occultam efferens, foras in suburbium pergit. Quò ubi venit, lyram pulsare incipit, ac chordas perturbat, sperans stolidum & imperitum artium hunc, fore ut dissonum aliquod carmen percussæ fides redderent, quo cunctos permoveret, & animi affectus quò vellet traheret, ut hoc nomine beatus haberetur, Orphei musices hæres. Dum hæc agit, vicini eorum, qui in eo loco erant plurimi, strepitu excitati coiere, ac infelicem istum cachinnandum discerpsere: quod ipsum solum cum Orpheo commune habuit, postquam cæsi addixerat. Manifestissimè igitur ostensum hoc exemplo est: non lyram esse quæ hominem & ferum lenierit, sed eorum ac carmen, quæ præ aliis excellentia mater Orpheo contulerat, lyra nihil à quibusuis barbitis differens. Quorsum verò attinet Orpheum tibi aut Neanthum proponere? cùm nostra etiam ætate,

αὐτὸς ἐγήρατό τις, ἢ ἔτι δῆρα, οἶμαι, ὃς τὸν Ἐπικτήτου λύχνον ἢ Σξίνου, ἐξαμιῶν ὄντα, τριακοσίων δραχμῶν ἐωνεῖτο· ἤλπιζε γὰρ, οἶμαι, ἐφ' ἑαυτῷ, ἂν τυχὸν ἐπὶ τοῦ λύχνου ἀναγινώσκοι, αὐτίκα μάλα καὶ τὴν Ἐπικτήτου σοφίαν ὅλην ἐπιτηδεῦσαι, καὶ ὅμοιος ἔσεσθαι τῷ ἐκείνου γέροντι. χθὲς δὲ καὶ πρώην ἄλλός τις τὸν Πρωτέως ἢ Δωτικὸν βακτηρίαν, λύχνου κατασβεσθέντος ἤδη καὶ πᾶν ἀφανοῦς γεγενημένου, ἐκ τοῦ πυρὸς ἀνασπάσας ἐφύλαττε. καὶ ἔχει μὲν τὸ κειμήλιον τοῦτο, καὶ δάκνουσιν, ὡς Τυνδάρεω ἢ Καλυδωνίς τὸ δέρμα, καὶ Θηβαίοις τὰ ὀστὰ ἢ Γηρυόνου, καὶ Μεμφίταις τῆς Ἰσιδος τὰς πλοκάμους. αὐτὸς δὲ ὁ τῆς βασιλικῆς ἐκείνης] ἀνὴρ, ἐπεὶ ἔγνω, καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἀνοησίᾳ καὶ βλακείᾳ ἐφυλάττετο. ἐᾷς ὅπως καλοκάγαθός τις διάδοχος, βακτηρίας ἐκ τοῦ λιμαρτοῦ ἐς ἀνθρώπους ἀνόητος. λέγεται δὲ καὶ Διονυσίου τραγῳδίαν ποιῆσαι φασίν τινα, καὶ γελοῖον ὄντα τὸν ἄνδρα, μᾶλλον δὲ γελοιότατον.

xerit, & mi fallor, adhuc sum perstes est, qui Epicteti Stoici lychnum fictilem trecentis denariis mercatus est: sperans futurum scilicet, ut si noctu ad istam lucernam legisset, mox Epicteti sapientiam somniaret, & similis efficeretur admirando senis. Sed nuperrimè alius quispiam Protei Cynici baculum, quem cùm in flammam insiluit, reliquerat, emit tantò lento, custoditúmque etiam nunc inter reconditas ac charissimas opes habet, ostentatúque non secus ac Tegeatæ apri Calydonij tergus, & Thebani ossa Geryonis, & Memphitæ Isidis capillos. At ille tanti boni possessor, ipsum se quoque stultitia & nugacitate superauit. Videñ' quàm pestimè res tuæ habeant? & quòd caluariæ fuste opus sit? Ego verò etiam Dionysium quondam scripsisse Tragœdiam accipio, sed qua nihil fuerit vnquam minus ridiculum: quamcùm dedisset legendam

B Phi-

Φιλόξενον νοσήσαι δὲ αὐτὸν ἐκ τῆς παλαμίας ἐμπεσοῦσαν, ἢ ἀνακάμψαι, καὶ ἔτι χεῖρον ἔχειν. οὕτω δὲ ἔσεσθαι τοῦτο, ὡς ἐγγελᾶσαι, τὸ Μοισῶν τοῦτο, ὡς ὁ λαὸς ἔφασκε, καὶ τοῦτο ἐκεῖνο, ἢν δὲ ἐγὼ ἐκεῖνο ἔσομαι, καὶ καθ' ἑκάστην τοῦτο. ἀλλ' ὅμως ἐρῶ αὐτοῖς ἐκεῖνο μακρῷ γελοιότερα ἔτερα τούτων, οἷον ἐκεῖνο τὸ Διονυσίου γαμοῦ. τὸ νοσεῖν, οἶμαι, γωνίαν χρείμασι ἀνάγκη· τὸ τοῦ δὲ ἐν τοῦτο. τὸ τὸ, αὐτοῖς δὲ ἐμπεσοῦσαν οἱ μοροὶ βροτῶν. ἔστω μὲν γὰρ οὕτως ὡς μάλιστα ἀνάγκης ἂν ἀμαρτόν ἄν, ἢ τοῦ Διονυσίου, τὸ δὲ ἔτι χεῖρον αὐτοῦ ἐκεῖνα ἐκεῖνα τὸ τοῦτο. τίνα δὲ ἀνάγκη ἀνὰ τὰς ἔχειν ἀς τὰ βιβλία, καὶ ἀνακλίδες δὲ, καὶ διασκευὰς, καὶ ὀβελίσκους, καὶ ἀλείφειν τοῦ κρόκου καὶ τῷ κέδρῳ, καὶ ἀμφιέσεις ὀβελίσκων,

B Philoxeno, nec illi adulari posset, sed salibus incesseret scriptorem, saepenumero in lapidicinas coniectus est. Cum autem Dionysius contemni sese, & vulgo fabulam esse comperisset, nulli operae ac impensae pepercit, vt C Aeschyli pugillaribus, quibus suos poemata describere suerat solitus, potiretur: quibus acquisitis, iam se plenum ex Aeschyli ceris numine, & planè attonitum putabat: D & tamen in his longè absurdiora scribebat, quale est Doricum illud: ἔαρ ὃ Διονυσίου γαμοῦ. Et iterum οἶμαι, γωνίαν χρείμασι ἀνάγκη. nam hoc quoque inde sumptum est. Et hoc: αὐτοῖς δὲ ἐμπεσοῦσαν οἱ μοροὶ βροτῶν. Hoc tamen postremum non parum reclinis in te quadret, quòm Dionysium, & properare ceras inaurare debebat. Namque obsecro quid cum

sequendi spes est, quòd libros volvis, revolvis, colligis; quod non decet resecas, croco pingis, & polis cedro, ama-

ras

ιας, καὶ ὀμφαλὸν ἐντίθας, ὡς cis pellibus, bullulas infigis? ἂν τι ἀφελήσων αὐτῶν, ποιῶν sic agis tanquam fructū inde τοιοῦτον ἄρα βελτίων γενήσε- percepturus, & factus es scilicet vehementer ex hoc meσθαι δοκῶ, ὃς διάκεισαι catu melior, quippe qui sic μὲν φθέγγῃ, μᾶλλον δὲ τῶν ἐμ- loqueris, ac potiùs qui piscipέπων ἀφανέστερος εἶ. βίον bus magis es mutus. vitā autδὲ, ὃν διάγει πάλαι μὲν tem qualem viuas, dictu fœοὐδὲ νῦν ἄξιον, φασί, παρὰ dum est: hoc certè aiunt, tuāπάντων ἔχειν ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ, illam obscœnitatem extremè ὡς ἐκ τοιούτου ἀκηρᾴζειν τὰ odisse vniuersos. quòd si libiβιβλία, φυγῇ φευκτόν, ἂν brorum hæc esset culpa, fuἓν ὅτι πορρωτάτω ἀπ' αὐ- giendum ab eis erat quamτῶν. δυοῖν δὲ ὄντοιν, ἀεὶ ἂν maximè procul. E Duo anπαρὰ τῶν παλαιῶν τις κλέ- tem cùm sint, quæ à veterib. ψειεν, λῆψαι τὰ μιμήσασθαι, καὶ scriptoribus petas, dicendi φεύγειν τὰ κακίζεσθαι, ξηλοῖ τῶν virtutem, & honestè viuendi ἀρίστων, καὶ φυγῇ τῶν χειρόνων, rationes: dum quæ bona ὅταν μέντοι ἐκεῖνα, μέντοι sunt imitaris, quæ mala, deταῦτα φαίνηταί τις παρ' uitas: quando neutrum spectatus es, quid aliud compeαὐτῶν ἀφιλόμβροτος, τί ἄλλο, rasse dicemus te, quàm lu- εἰ τοῖς μυσὶ δηλαδὴ ὠνᾶται, dum muribus, & times hæ- καὶ τῶν τίλφων εἰκότως, καὶ bitaculum, ac seruis, si negli- παιγνίοις ὡς ἀμελοῦσι τοῖς οἰ- gentiores in codicibus curan- κέταις, πῶς ἂν ἐκεῖνο ἀπο- dis fortè fuerint, verbera? κρύψαιμεν, εἴ τις ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα F Sed quod sum nunc dicturus, haud scio an tibi sumτυγχάνοι βιβλίον ἰδὼν (ἀεὶ δέ mam ignominiam afferat: si τι πάντως ἔχεις) ἐροῖ, οὗτινος ἐστὶ, ἢ ῥήτορος, ἢ ξυγγρα- quis fortè fortuna te conspicatus (sicut ferè cerni amas) hafφεὺς bitem in manu librum, roget, author quis sit, orator, histori-

φίως ἢ ποιεῖν δεῖ· σὺ δ' ἐν τῇς ἐπιγραφῇς ἀδῆς, πρῶτος ἅπαντι τοῦτο γνῶθι, ἅτα, ὡς φιλᾶ τὰ διαφέροντα ἐν ξυνουσίᾳ προχωρεῖν ἐς μῆκος· ὁ μὲν ἐπαινοῖ τι ἢ ἀπιθεῖται τῶν ἐγγεγραμμένων, σὺ δ' ἀφροίσῃς, καὶ μηδὲν ἴσχεις ἀπᾶν· οὐκ ἔξῃ τότε χαρᾶν σοι τῷ γεγραφότι, ὡς ὁ Βιπιροφόντης, ἐπιφέρων τὸ βιβλίον; Δημήτριος δὲ ὁ Κυνικὸς, ἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀνάγνωσμά τινα, βιβλίον κάλλιστον ἀναγινώσκοντα, τὰς Βάκχας εἶπεν τοῦ Εὐριπίδου, κατὰ τὸν ἄγγελον ἐκ τοῦ, τὸν διηγούμενον τὰ τοῦ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Ἀγαυῆς ἱερὸν, ἁρπάσας, διέσπασεν αὐτὸ, εἰπὼν, ἅπαξ σπαραχθῆναι χρὴ ἐμοῦ, ἢ ἀεὶ τοῦ ποιμάκτου. ἐμοὶ τοίνυν δὲ ἀεὶ πρὸς ἐμαυτὸν, ὅπως καὶ τιμώρον ἐνέσται διδύσκαλον, τίνος ἕνεκα τοῦ σκληρὸν τοῦτο διαλῦσαι ταύτῃ ἐπιδέδεκται, περὶ τοῦ ἀνδρὸς τῶν βιβλίων. ἀφιλάκης μὲν γὰρ, ἢ χάρις τῶν ἀπ' αὐτῶν, εἰ δ' ἄρ οἰκεῖόν τις τῶν ἐν ἀκαλήμῳ σε ἀδύτων, cus, poëta: ac tu ex inscriptione doctus, aperè dicas quæsitum: postea, ita ut fit, dum sermo familiaris progreditur sæpè longius, ille laudet aliquid, aut accusset scriptorum, tu verò non habeas quòd respondeas, nonne optes tum ut tibi ictus dehiscat, qui in tui perniciem velut Bellerophontes codicem attulerit? H Demetrius Cynicus cùm Corinthi conspexisset ineruditum quendam pulcherrimum librum legentem, opinor in Bacchis Euripidis locum, ubi nuncius Penthei fatum & factum Agaues exponit, arreptum codicem laceravit: Satius est, inquiens, semel à me, quàm à te toties dilaniari, Penthea. I Scire autem peruelim (quod ego nulla quantumuis diligenti animi cogitatione assequi possum) cuius rei gratia tàm studio in hoc fuerit satus. Nam fructum & usus causa nemo putet quærat qui te vel mediocriter nouit:

non

ἢ μᾶλλον, ἢ φαλακρὸς ἄρ τις μᾶλλον ἰατρόν, ἢ λάτομος πρῶν ἢ τυφλὸς, ἢ ὁ ἰωφὸς αὐλητὴν, ἢ καταπλὴν ὁ νωθρὸς, ἢ ὁ ἀναρμάτης λάθοι, ἢ ὁ ἀυβερνήτης ἄρσενον. ἀπὸ μὲν ἐπιθέσεως ἴσμεν πλάστε σοι τὸ πρᾶγμα ἴχνι, καὶ βάλε τῦτο ἐμφλῶσι ἄπαντιν, ὅτι τὴ ἐς τὰ μηδέν σοι χρὴ σιμᾶν, ὅμως ἐκ τοσῦτος ἐ περιουσίας ἀναλίσκεις καὶ μλὺ ὅσα γε λέμι Σύρον ὄντα ἐξ ἴσα, ἐμὲ σαυτῷ φέρειν, τῶς τὸ γέροντ ἱκάνα ἀμβάλλεις περιγράψας, ἀφανίλας ἄν τὸ λιμῆ ὕδη, καὶ ἀγοράν πρὸ τῆσθαι τ βιβλίων. λοιπὸν ἐκεῖνο πιπασμένον τὸ τ ἀοιλάκων, ὡς ἐ μόνον ἱκανὸς ἔ τὴ ἐράσμιος, ἀπὸ ὀφθὸς, καὶ ῥᾴων τὴ συγγραφὴν, οἷος ἐχ' ἕτερος, ἀνῆσθαι τὰ βιβλία ὡς ἀληθόσι τοῖς ἱκάνοις αὐτ. φασὶ δ' σε τὴ λόγε ἐπιδέκνυσθαι αὐτοῖς ἐκ λάπτω, ἀμπέλους χερσαίων βατράχων λίμνω διψῶντας ἐκκεκραγότα, ἢ μὲ πίνειν, ἢ μὲ διαῤῥάττεσθαι βοῶντα.

non certè magis, ꝙ si caluus pectinem emat, aut speculum cæcus, aut tibicinē conducat surdus, scortúmve spado, vel nauem qui nullū mare propinquū habet, aut gubernator aratrum. K Sed fortassis hac re tuas opes iactas, dum palàm facis, etiam in res tibi nihil vtiles, ex immēsis diuitijs esse quod insumas. Atenim quantū ego, qui & ipse Syrus sum, exploratū habeo, nisi te locupletis istius hominis testamento, dolo fraudēque mala subingessisset, iamdiu venum libris datis, fame tibi fuisset pereundum. L At fieri potest, vt nunc deincepsideò libros vndique accumules, quo fidem facias assentatoribus tuis, quos audis quotidiè prædicantes, te nō modò bellū & amabilem rhetorem, sed sapientē quoque & historicum, qui secundum non inuenit. M Fertur quoque orationes quasdam in conuiuijs ex more recitare, ac illos terrestrium ranarum instar sitibundos exclamare, nec potare, nisi priùs clamore differantur.

ἢ δεῖ με οἶδ' ὅπως ἐᾷς καὶ ἐ
ρίνεος ἔλαιον, καὶ πισάσας αὐ-
τοῖς ἄπαντα, ὃς νοῦν ἔχοντα
ἐπάθης, ὡς βασιλεῖ τινι ὁ-
μοιόθης τὸν ὄψιν, καθάπερ
ὁ ψευδαλέξανδρος, ἢ ψευδο-
φίλιππος καὶ ἐκεῖνος ἀναφὼς, ἢ
ὁ κατὰ τὰς πρώτορας ἡμῶν
ψευδονέρων, καὶ εἴ τις ἄλ-
τῶν τὸ ψεῦδος τεταγμέ-
νων, καὶ τί θαυμαστὸν, ἃ τοῦτο
ἔπαθες, ἀνόητος καὶ ἀπαίδευ-
τος ἄνθρωπος, καὶ πρώην ἐκ
ξυλλάβων, ἢ μιμήσῃ βάδι-
σμα καὶ σχῆμα ἢ βλῖμμα
ἐκεῖνο, ἢ σαυτὸν ἀπάξων, ἵν'
χαρῇς, ἅπερ ἢ Πύῤῥου φασὶ τὸ
Ηπαρράτιον, τὰ ἄλλα θαυμα-
στὸν ἄνδρα, ἅτινος ἐν Δωδώ-
νῃ ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ ποτὲ δρᾳ-
σθαρλῶναι, ὡς πισόνα, ὅπ ὅ-
μοιος ὢν Αλεξάνδρῳ ἐκεῖνος,
καίτοι τὸ Μασσαγέτου, δρᾷ
ἀπάξων τὸ πρᾶγμα ἐπ' ἔδορ
ᾗ ἢ τὸν Πύῤῥου ἀλόνα, ἢ
ὅμως ἐπέστρο ἐκμιμάζθαι τὸ
Αλεξάνδρε τὸν μορφὸν. ἀπ'
ἐκεῖνο μὲν δὴ τοῦτον ὕβρισέ
μοι ἐς τὸν Πύῤῥου, ὅτι σε
ἄλλοσε

NNam nescio quo pacto non est difficile usq; te suspendere, qui omnia cordi, sicut illud nuper te veni cupiam regi assimilem, quemadmodum Pseudalexander quondam, ac Pseudophilippus, & superioribus annis Pseudonero, & si qui alij hoc modo meruiti sunt. Nec mirum est te bonnetum insulsum ac stolidum sic effici, & lectica vehi, aut illum regis incessum, vultum, habitum denique totum simulare imitari, quandoquidem si quis huic cóferat. O Quid hoc mirum, inquam, quando etiam Pyrrhus Epirota, alioqui vir clarissimus, dicitur ita ab assentatoribus fuisse corruptus, vt se Alexandro illi similem arbitraretur, quamquam istorum sacrilegorum opus palam erat omnibus? Nam Pyrrhi quoq; imagines iam circumferebantur, & tamen ille hoc erat persuasus, expressam esse Alexandri figuram.

Hactenus equidem contumelia effeci Pyrrhum, quòd tecum comparem

ἅπασα κατὰ τοῦτο αὐτῷ, τὸ δὲ τούτου, καὶ πολὺ σοι πρόσωπον ἂν ἔη· ἐπὰν γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύρρος, καὶ ταῦτα ἐν ἑαυτοῦ ἐπέπαυτο, οὐδὰς ὅστις οὐ ξυνετίθετο, καὶ ξυνέπασχεν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ πρεσβύτις ξένη, αὐτῷ τεκμήρια ἀκούσα, ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς ὁρμῆς. ὁ μὲν γὰρ Πύρρος, ὑποδείξας αὐτῇ εἰκόνα Φιλίππου καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο, τίνι ὅμοιος ἂν, πολὺ πιθανώτατα ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἔξειν αὐτίκα· ἐπιεχέσα, Βατταχίωνι, ἔφη, ὦ μακάριε. καὶ γὰρ δὴ τις ἐν τῇ πόλει Λαρίσσῃ, Βατταχίων ὄνομα μάγειρος, ὦ Πύρρε ὅμοιος. καὶ σὺ δὴ ὅ τινι μὲν τῶν ὧδε ἐρχυσῶς σκώπτων ἐοικας, σὺν ἄρ' ἄπειμι, ὅτι δὴ μανίαν ἐρεθιζόμενον ἔτι καὶ νῦν μαίνεσθαι δοκῶ ἄχρι, ἐπ' ἐκείνῃ τῇ εἰκόνι πάνυ ἐφρῶς οἶδα. οὕτω ἐπιμανὲν, ἃ ἀπίθανος ἔτω

comparauit: verùm quod ſupereſt, pulchrè inter vos conuenit. Nam Pyrrhus poſtquam ita eſſe in animam induxerat, nemo erat omnium, qui diuerſum vel ſentire, vel loqui vellet, donec vetula quædam eius Lariſſæ hoſpita, id quod res erat prolocutura, veſaniam hominis repreſſit. Ille enim cùm Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Caſſandri, aliorúmque regum Macedonum imagines protuliſſet, rogauit cuinam ex illis ſimillimus videretur, omninò pro certo habens fore, vt Alexandro pronunciaret. At illa diu contata, tandem Batrachioni inquit: erat enim quidam in vrbe coctus Batrachio nomine, Pyrrho quàm ſimilis. Tu quoq; quem ex hiſtrionicis cinædis referas, tacere malo: ſed quòd vniuerſi dicant, ingenti te correptum inſania, qui illam imaginē tibi cōuenire putes, hoc verò ſat ſcio. Itaque nihil eſt noui ſi tā nullius artis

ξωγράφῳ & ὧν, καὶ τοῖς πε-
παιδευμένοις ἐξομοιοῦσθαι ἐ-
θέλεις, πισεύων τοῖς τὰ ζηλωτὰ
τῶν σπουδῶν ἐπαινοῦσι. καὶ τί ταῦ-
τα λήρῳ; προθύμῳ & γάρ ἐ-
στίν σοι περὶ τὰ ζηλωτὰ τῶν βι-
βλίων σπουδῆς, ἃ καὶ ἐκ νεο-
θάλους ἐγὼ μὲν πάλαι κατῆ-
δειν. ὁρῶν γάρ, ὡς γοῦν οἶμαι,
ζῆτ' ἐπιγνώμονας, καὶ ἐλπί-
δας ἃ μικρὰς ἔχεις περὶ ζῆν
πράγματος, ἃ βασιλεῖ μάλ-
θοι ταῦτα σοφὸς ἀνὴρ, καὶ παι-
δείαν μάλιστα τιμῶν. ἃ δὲ
ταῦτα ἐπὶρ ζῆν ἐκεῖ & ἀκέ-
σεται, ὡς ἀνῆ βιβλία, καὶ ξυ-
νάγας πομπὰ, πάσῃ ἐν βρα-
χεῖ παρ' αὐτοῦ ἐσεσθαί σοι νο-
μίσῃς. ἀλλ' ὦ κατασύνωμε, εἶτα
τοῦτον μανδραγόραν κα-
τακεχύσθαι αὐτοῦ, ὃς ταῦ-
τα μὴ ἀκούειν, ἐκείνῃ δὲ μὴ
δῆλόν σοι, οἷ & μετ' ὀλίγον βί&, οἷοι δὲ σοι πό-
τοι, ὁποῖαι δὲ νύκτ&, καὶ οἵοις
καὶ ἡλίκοις ξυγκαθεύδειν; ἦν
οἶδα, ὡς ὕπα, καὶ ὀφθαλ-
μοὶ πομποὶ βασιλικοί; τὰ δὲ
οὐ σὺ πεπιφανῆ ἔσειν, ὡς καὶ
τυφλοῖς εἶναι καὶ κωφοῖς γνώ-
ριμα· ἃ γὰρ καὶ φθίγξαι

pictor cùm sis, viris eruditis-
simis æquari te postules, vt
fidem habeas, qui hoc te no-
mine laudib. efferãt. Quor-
sum verò hæc nugas, cùm cer-
ta sit in promptu istius tui li-
brorum coacervandorũ stu-
dij? tametsi, qui meus est stu-
por, nunc demũ animadver-
ti. P Nam, quod opinare, pru
denter hoc inuemisti, ideóq;
in magnam spem erectus es,
regem intelligentem virum,
& in primis amantem do-
ctorum, postquam didicerit
quam des operam librorũ pla-
rumos habere, in nullo planè
re tibi defuturum. Q Verùm
heus mollicule, an tu puta
tantũ R Mandragoræ oculis
regis offusum, vt cũ hæc au-
diat, nõ etiã habeat compertum,
qualis tuæ diuersæ vi-
tæ ratio, quæ cõuiuia, cuius-
modi nocles, qualib. & quã-
buscum consuetudine age?
An nescis S multos reges es-
se & oculos et aures? Et quæ
tu facis, adeò latere nemini,
vt & surdis & cæcis sint cog-
nita. Atq; etiam loquitur
a possemus

μόνον, ἂν γὰρ καὶ λανθάνῃς ἐκδύσασα, μᾶλλον δὲ μὴ ἀναδύσῃ, ἀ δοκῶ, οἱ δ' οἷς κίνδυνος μόνον λῶ ἐκδύσασθαι ἐσθῆτα, τί οἴει μᾶλλον ἅπαντα ἔσεσθαι πάντα ἂν προέλθῃ τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόῤῥητα; ἀπαγγελῶ μοι καὶ τόδε ἀ Βάσσε ὁ ἡμέτερος ἐκεῖνος σοφιστὴς, καὶ Βάτταλος ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ Λίναιδος Ημιθέων ὁ Συβαρίτης, ὃς τοὺς θεσμοθέτας ὑμῖν νόμους συνέγραψεν, ὡς χρὴ μαίνεσθαι καὶ παρατίλλεσθαι, καὶ πᾶσχειν, καὶ ποιεῖν ἐκεῖνα, ἃ σύνοιδεν τις ἑαυτῷ λεοντῇ περιβεβλημένῳ, καὶ ῥόπαλον ἔχων βαθίσει, τί οἴει φαίνεσθαι τοῖς ὁρῶσιν, Ηρακλέα τὸν αὐτόν; οὐκ, ἀλλ' ἴσως καὶ χύτρας λημῶντα τυγχάνοιεν· μενοῦν γὰρ ὅτι τὰ ἀντιμαρτυροῦντα τῷ σχήματι, βάδισμα καὶ βλέμμα καὶ φωνὴ, καὶ πολλὴ ἐπικεκλασμένος, καὶ ψιμύθιον καὶ μασίχη καὶ φῦκος, οἷς ὑμᾶς ἐκαμάθομεν καὶ ὅλως, ἐκεῖνα τὸν πρόσωπον, ἔστιν ἂν πύῃ ἐπίφαντος ἐκ μέλανος ἐρύθημα, ἀ ἵνα λίναιδος.

possemus audire, ac lauantem daretur contueri: quam quam quia aliter putas, non attinet te in publico vestibus exuis cerni. nec enim serui tui tacebunt, quæ noctu indigna relatu facinora edis. Responde igitur mihi hoc quoque: T si Bassus ille noster Sophista, aut Batalus tibicen, aut iste Sybarita cinædus Hemitheon, qui nobis præclaras illas leges condidit, quemadmodum omni spurcitiei genere fœmineos oporteat, si istorum, inquam, vnus aliquis v leonina pelle circundatus, clauâ manu tenens prodambulet, qd? Herculémne existimas, quibus obuiam factus sit, habituros? nō equidem opinor, vt maximè ollis fortè cæcutiant. sexcenta enim sunt, quæ repugnant: incessus, obtutus, vox, obliqua ceruix, varius fucus, vnguenta, quibus vos soletis excolere: & omninò, sicut in prouerbio est, citiùs septem elephātos sub alis absconderis, q̄ vnum cinædum.

ἔτι δὲ καὶ τοῦτο μὴ ἔλαθέτω σε· οὐ δὲ οἶδα λύσαι τὴν ἐπόρκιον βιβλίον, ἀπ' ἐμοῦ δυνατὸν, πόθεν γάρ σοι, μὴ ἀποκαλύψαντα ἔμοῦ γε αἰσθέσθαι. τὸ δ' ὅλον, ἀγνοεῖν μοι δοκῶ, ὅτι τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας ἀπὸ τῶν βιβλιοκαπήλων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐτῶν, καὶ ἐξ ἐκείνων ἐμπίπλασθαι βίου καὶ βάσανον. σὺ δ' οἶμαι συνέγνωκας ἤδη τὸν, καὶ μάρτυρα ἴσως ἔχεις, τὸν Ἀθηνὸν καὶ Καλλίστην, τοὺς βιβλιογράφους ἐκ, ἀπ' ἐμοῦ τινας ἀνθρώπους, ἐκτετιμῆσθαι σε, ἢν οἱ θεοὶ ἐθέλωσι, καὶ πρὸς ἴσον ἀλθεῖν πορίας ξυναλέσαντας· ὅθεν ἔτι καὶ σοῦ προνοησαμένου δεδόσθαι μοί τινι τῶν παιδαρίων τὰ βιβλία ταῦτα, καὶ σαὶ αὐτοῖς τῶν πάλαι κτῆσιν τοιαύτην ἐκείνην· δεδόσθαι δὲ τοῖς ἀνθρακοπαλίοις, μᾶλλον γὰρ ἂν πεπᾶν τὸ ὄφελος ἐνεγκεῖν. καὶ δὴ μικκάνα πρὸ δύο ταῦτα θανεῖν ἐπιθέμενα, βιβλίων τι τῶν πολυτιμήτων κτῆσιν, καὶ μαρτύριον τῶν ἐμῶν λόγων καὶ ἔτι μᾶλλον ἀνδρῶν

Iam cùm leonina pellis hanc non occulat, tùm spero libello contectus posse latere? X Sed fieri nequit, quin te prodant alia illa vestri indicia. In summa, ignorare te video, quòd bonam & splendidam famam non ab illis librorum institoribus, sed à te ipso, & quotidiana vita modo petere conuenit. An non tibi confidis aduocatos ac testes probatis futuros tibi Atticum & Gallionem, librariorum? Cane paucos, sed fauos homines perditurus es, si diu finant, ac ad extremam paupertatem redactus: quem nunc tandem modestiorem, ac magis cogitantem, paratas istorum codicum vnicuique ex eruditis copiam facere, simulque ex ista nuper extructa domo migrare: vt etiam apud quos mancipia prostant reddere partem salem multorum debitorum. Etenim his duobus præcipuum collocâsti operam, vt libros possiderent raros, & adolescentes validos ac robustos nancisceren-

Proinde

μὴ τὸ πρᾶγμά σοι πάνυ σπου-
δάσῃσαι, μὴ θαρρήσῃσαι. ἀφωσιω-
τορ ἐμοὶ γνώμης ὄντα πρὸς ἅμ-
φω διαφῆρ. σκόπει τοίνυν,
ὡς ἐρρὼν χρῆμα συμβουλὴ, ἀ-
ξιῶ γάρ σε ἀφίμενον τ μικρ
πάσχοντα, τῶν ἑτέραν νέ-
σον θεραπεῦσαι, καὶ τὰς ἀπο-
ῥίτας ἐκείνας· ἀνῇ δ' ὅμως
μὴ ἐπιλείπουσι σε τὰ οἰκοθεν,
μηδένα εἰ τινας τ ἐκτυθί-
σον, οἷς δὲ ἀνύσασθαι ἀπιλ-
θόντ, ἢν μὴ λάβωσιν, ἅπαν-
τα ἐξαγορεύσαι τὰ πραχθέν-
τα ὑμῖν μηδὲ τὸν πότον, οἷα
καὶ πρόλαλ ἄσχετα πρὸ σοῦ
διῆλθ ἐξιὼν ὁ πότος, ἔ-
τι καὶ δάκρυα ἐπιδακύσ.
ἀλλ' ἴσως καὶ μάρτυρας ἂν
παρασχοίμλν τοὺς τότε πα-
ρόντας, ὡς ἠγανάκτησα, μὴ ὅσ
ἄλλ πολλὰς ὑπερφυᾶ ἀνῶν,
κατασπάσαν ἂν σοῦ, μὴ μά-
λιστ' ὅτι μὴ ἄμορ ἐπικαλέσα-
τ μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ
ἄμορ, ταυτὰ καὶ λόγοις ἀπο-
γνόντας. πρὸς δὲ ταῦτα
δ' γαθί τα μισθὸς τάργύριον,
καὶ φύλαττ, ὡς οἶσθ, καὶ κα-
τὰ πολλὰ ἀσφάλεσθ ταῦτ
τα πολλῶν καὶ πάσχαν ἔχων

Proinde considera quàm
res aurea consilium. Nam
meo quidem iudicio rectissi-
mum fuerit, si missa feceris
ea quæ non magnopere ad
te pertinent, ac illum alterũ
morbum curaris, & pro mi-
nistris (sic tamen, vt ne per-
petua emptione res domestia
cæ deficiant) adhibueris in-
genuos aliquos, quibus ne tu
tum quidem sit si abs te di-
grediantur, nisi precio hoc
redimas, proferre omnia
quæ vos inter comessandum
designatis, qualia nuper pu-
sio tuus obscœnissima de te
mane domo egressus narra-
bat, etiam signa ostendens
sceleris. ego verò testes fa-
cio quotquot tum aderant,
quàm indignè tulerim, & vix
manus continuerim, tratus
tui causa, maximè cùm vi-
num atque alterum adduce-
ret confirmaturos quæ di-
xerat, qui & ipsi eadem mul-
to sermone declamabant.
In hos ergo vsus recõde ar-
gentum, bone vir, vt domi
tuò ista perpetrare possis.

ΔΙ. μὴ γὲ μηκέτι ἐρεθίσθω τίς ἄν μιταπεσοῖ σι; ἐὰν δὲ λύσον ἄπαξ ποιήσωτ' ἄν, σκυτοφαγῆν μαθόσα, τὸ λ' ἔντερον ῥᾴδιον, τὸ μηκέτι ἐμῶδη βιβλία· ἱκανῶς πεπαίδευσαι, ἄλις σοι τῆς σοφίας, μόνον οὐκ ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους ἔχεις τὰ πολλὰ πάντα. πᾶσαν μὲν ἱστορίαν οἶδα, πᾶσαν δὲ λόγων τέχνην, καὶ εὐμνημονεύτων, καὶ λαμίας, καὶ ὀνομάτων χῦσιν τῶν Ἀττικῶν. πάνυ σοφόν τι χρῆμα, καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γενέσθαι, ἀφ' τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων· ἰωνὶ γὰρ οὐδὲν ἐμέ σοι ἐνδαπρίδαν, ἱκανὴ χάρις ἐξαπατήμενον. ἐπ' ἄκρως δ' ἂν καὶ προείμην σι, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων; τί μάλιστα ἀναγιγνώσκεις αὐτῶν; τὰ Πλάτωνος, τὰ Ἀντισθένους, τὰ Ἀντιλόχου, τὰ Ἱππονάκτος; ἢ τούτων μὲν ὑπερφρονεῖς, ῥήτορας δὲ μᾶλλον ἔχεις σοι τούτων ἀφ' χαρός; ἢ σοὶ, καὶ Αἰσχύνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀναγιγνώσκεις; ἢ ἱκανά σι πάντα οἶδα, καὶ γιγνώσκεις αὐτ' ἕκαστον;

Nam quis nunc deterreat eos iſtis quibus te aſſuefeceris, retrahat? Non facile ceſſat canis corium rodere ubi coepit. At illud alterum, ne in poſterum libros comparaveris, facile obtinebimus. Doctus es, ſapiens es. Quicquid reſpiam antiquitatis extat, hoc tibi modò non in ſummis labris natat. omnem hiſtoriam tenes, omne orationis artificium, virtutem, vitia, dictionum Atticarum uſum: ac planè ſcitus es, & in omni ſcientiarum genere primus, ob librorum accervum. Nam quid vetat etiam me tibi ciconiam pinſere, quando decipi te inuat? a Ego verò quàm velim fieri abs te certior, cùm tot tibi libri ſint, quibus potiſſimùm te occupes, Platonis, Antiſthenis, Antilochi, Hipponactis? An ſpretis his, magis rhetores in manibus habes, & Aeſchynis orationi admiſtus Timarchi legis? An verò iam ante hæc omnia tibi ſunt clara, nec eſt cur legas

ea tu

φὴν ἢ Ἀριστοφάνη καὶ ἢ Εὐπόλιν ἐποδέδυκας, ἀνέγνως καὶ τὰς βάπλας, τὸ δρᾶμα ὅλον; ἦτ' οὐδέν σε τἀκεῖ καθίλλο, οὐδ' ἠρυθρίασας, γνωρίσας αὐτά; τοῦτο γοῦν καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, τίνα ποτὲ ψυχὴν ἔχων, ἅπτηται τῶν βιβλίων, ὁποίως αὐτὰ χειρίζων ἀνελίττας. πότε δ' ἀναγινώσκεις, μεθ' ἡμέραν; ἀλλ' οὐδεὶς ἑώρακε τοιοῦτο τοῦδε. ἀλλὰ νύκτωρ· πότερον ἐπιτεταμένος & ἐγκεκυφὼς ἐκείνοις, ἢ πρὸ τῆς ἕω; ἀλλὰ καὶ πρὸ σκότους μηκέτι μὲν ὅλως ὁρᾶς δὲ οὐδὲ μηδέν. ἆρ' οὖς τὰ βιβλία, καὶ μόνα ἐρᾷς ἀεὶ τὰ σαυτῆς. καί σοι ἐχρῆν μηκέτι μηδ' ἐκεῖνα· ἀδικοῦσιν ἢ Ἀτθὶς τῇ Εὐριπίδου Φαίδρᾳ, καὶ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἀγανακτοῦσαν, καὶ λέγουσαν·

Νὺξ σκότον φείσονσί σ' ἁμαρτάνειν,

Τιμωρὸν οἶκων μή ποτ' ὀφθείη λάθᾳ.

Εἰ δ' ἅπαντως ἐμμένειν σοι δοκεῖ νόσῳ διαγνωσθεῖσι, ἴθι, ὠνοῦ μὲν βιβλία, καὶ οἴκοι κατακλείσας, ἔχε, καὶ καρποῦ τὴν δόξαν τῶν πεπραγμάτων,

at in Aristophane & Eupolide totus es? Scis Baptas? percurristi totam fabulam? Nam alicubi tetigit te pœta. nunc ubi puduit te agniti flagitij? Hic autem iterum miramur quali animo, qualibus manibus libros versest. Quando? num interdiu? quod nemo vnquam facere te vidit. At noctu. An cum istis aliis es intentus: aut ante vestra exercitia, quæ nisi cum caligine terra est obducta, aggredi non ausis? Missos verò fac libros, de tuam rem potius cura, quamquam hoc quoque indignum est, debuerasque Euripidis Phædram saltem vereri, quæ mulieribus succenset, ac inquit:

Nullas tenebras expauescunt conscias,

Neve ædium vocem labe ædant, timent.

Quòd si omnino decreuisti tuo morbo blandiri, age abi: mercare libros, domi conclude, fruere partorum bonorum gloria,

hac

ικανόν σοι ἡ τῦϐ· προσάψῃ μηδ' ἅπτου, μηδ' ἀναγνῶς, μηδ' ἀναγάγῃς τῇ γλώττῃ καλῶν ἀνθρώπων λόγους καὶ ποιήματα, μηδὲν ἀηδόν σι ἀργασμένα. οἶδα δὲ μέτρια ταῦτά μοι λιλάρηται, καὶ καλὰ τὰ παροιμίαν, Αἰθίοπα σμήχειν ἀσιχαρῶ. σὺ γὰρ ἀνίσῃ, καὶ χρῶῃ ἐς ἦδιν, καὶ καλαγινώσκῃ πρὸς τ' ἀκριϐῆ μίσον, οἷς ἀνόχλει ἀφιλῶῃ, ἐκ ἐκ τοῦ κάμνε τῶν βιϐλίων, ἀλλ' ἐκ τῆς πολυτελείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τ' φωνῆς καὶ τῆς γνώμης τ' γεγραφότων. σὺ δὲ οἶμ' θηραπεύσειν τὴν ἀνοιαν, καὶ ἐπικαλύψειν τῇ λόῃ ταῦτα, καὶ ἐκ πολλῶν ὧν πολλῶν τ' βιϐλίων, ἐκ ἀδύνε ὅτι καὶ οἱ ἰμαθήκασι τ' ἰατρῶν τὸ αὐτὸ σοι ποιῆσαι, λιπαρεῖν ἐκ ἐᾷ θύρας, καὶ σπυρίας ἀργυρᾶς ποιήμενοι, καὶ σμίλας χρυσοκαθήτους, ὁπόταν ἢ καὶ χρῆσθαι τίζῃς δ'ἐκ· οἱ μὲν ἀδὲ ὅτι ποτ' χὴ μὴ χαρίσασθαι αὐτὰ, ἴασι. παρελθὼν δέ τις ἐς τὸ μέσον τ' μιμαθικοῦ, φλεϐότομον ἔν μάλα ἐκοσμημένον ἔχων, ἔτ' τᾶμα μὲν,

hac ſcilicet contenti: cum verò tãgas, aut lectitas aliquid aperias, ne ſu in ore tibi veterum aliqua oratio aut poëma nihil malè de re meritorum. Non ſum neſcius hæc fruſtra à me diſputari: & nugas eſſe meras, inepta adagionem, Aethiopem lauare. Nam tu non ceſſabis libros coëmere, cùm ab eruditiſſimis quibuſq; rideberis, quibus non hoc agitur, vt libri niteãt, & magnifici ſint, ſed vt vtiles verbis & ſententijs verborũ. An verò ſperas iſta opinione tuam inſcitiam poſſe occultare, & codicum multitudine permouere vulgus? Neſcis autem quòd imperitiſſimi medici idem faciũt, qui eburneis virgulis, & vaſculis quibus ſanguinem elicium, argenteis, ſcalpellisq; auro inſignibus ſuperbiunt: cùm verò horũ iam vſus eſt, ne in manus quidem recte capere ſciunt: alius autem qui ſpiram in medium prolato phlebotomo, rubigine quidem ambeſo, ſed

ἀπαλλάξει τῆς ὀδύνης τὸν νοσοῦντα. ἵνα δὲ καὶ γελοιοτέρῳ τινὶ τὰ σὰ εἰκάσω, τοὺς κουρέας τούτους ἐπίσκεψαι, καὶ ὄψει τοὺς μὲν τεχνίτας αὐτῶν, ξυρὸν καὶ μαχαιρίδας, καὶ κάτοπτρον σύμμετρον ἔχοντας· τοὺς δὲ ἀμαθεῖς καὶ ἰδιώτας, πλῆθος μαχαιριδίων προτιθέντας, καὶ κάτοπτρα μεγάλα οὐ μὴν λήσειν γε διὰ ταῦτα εἰδότας ἀδύνατοι. ἀλλὰ τὸ γελοιότατον ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κείρονται μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν, πρὸς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα προσελθόντες, τὰς κόμας εὐθετίζουσι. καὶ σὺ τοίνυν ἄλλῳ μὲν δεηθέντι χρήσειας ἂν τὰ βιβλία, χρήσασθαι δὲ αὐτὸς οὐκ ἂν δύναιο. καίτοι οὐδὲ ἔχρησας οὐδενὶ βιβλίον πώποτε, ἀλλὰ τὸ τῆς κυνὸς ποιεῖς τῆς ἐν τῇ φάτνῃ κατακειμένης, ἣ οὔτε αὐτὴ τῶν κριθῶν ἐσθίει, οὔτε τῷ ἵππῳ δυναμένῳ φαγεῖν ἐπιτρέπει. ταῦτα τό γε νῦν ἔχον, ὑπὲρ μόνων τῶν βιβλίων παρρησιάζομαι πρὸς σέ· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα καταπτύστως καὶ ἐπονειδίστως ποιεῖς, αὖθις ἀκούσῃ πολλά-
κις.

sed bene acuto, ægrum morbo leuat. Sed vt tuarum rerum magis iocosam faciam comparationem, ad hos mihi tonsores aspice, & inuenies eos qui artifices optimi sint, nouaculam tantum ac forpicem & mediocre speculum habere. Sed ignaros artis, etiam si infinita specula & forpices proponant, non tamen latêre, artis quòd nihil calleant tonsoriæ. Accidítque hoc risu dignissimũ, quòd plerique apud vicinos tondẽt, coram ipsorum speculis comuntur. ¶ Et tu alij quidem cui vsus esset, commodare librum certè posses, ipsis vti non potes: tametsi nulli commodâsti vnquam, facísque hoc tantum quod canis in præsepe, qui cùm hordeo non vescatur, equum tamen volentem pasci, haud sinit.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

IN doctum quendam, qui coëmptione librorum famam doctrinæ aucupabatur, ridet: & sumit exordiũ statim à propositione. Senecæ epist. de non compatanda librorum multitudine. Item eiusdem cap. 9 de vitæ tranquillitate. Et Quintiliani primum caput lib. 10. Plutarchus in lib. de Educandis lib. In comparandis sapientiæ instrumentis non numerum, sed vsum spectandum suadet, vt non plurimi, sed optimi comparentur.

a NAM quo pacto.] *Cõfirmatio dicti.* *b* Et vt dem.] *Permissio.* *c* Actu aperti.s.] A' *Contrario accommodata similitudinem.* *d* Sed hoc.] *Lectio vtilis.* *e* Sed Helico.] *Modò montem, modò fluuium, modò instrumentum musicum significat.* *f* Nam cum pastore.] *Tractat collationem. Nam Musæ cum pastore Hesiodo, οἷαι δὴ σοί, pro ἃς ἐμοὶ φασὶ σοί.* *g* Non credo te.] *Redit ad argumentum.* *h* Quicquid Demosthenes.] *Certum est, Demosthenem oclies descripsisse suo manu Thucydidu historias, non alium ob causam, quàm vt fideliter eius scripta memoriæ complexus, dictionem floridam imbiberet, familiaremq; sibi redderet. Agathemus Smyrnæus historicus libro 2. Historiarum huius facit mẽtionem.* *i* Sylla.] *De huius Sylle rebus gestis Plutarchus, qui totam eius descripsit vitam.* *k* Simia est simia.] *Admonet hoc adagium fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium, & natum videtur à symis illu Cleopatræ Aegyptiæ reginæ saltationem humanam imitantibus, quarum apologum Lucianus refert de Mercede conducta.* *l* Quòd si libroru.] *Ab absurdo. Vtitur præterita, quia hactenus non fuerit compertum aliquem propter librorum copiam doctum esse factum: vnde vult intelligi, nec posthac fore.* *m* Age verò si non est.] *Inductio ἀποπαλιπτικὴ, Platonica præpositio, & incepta oratione accommodatissima.* *n* Marsya.] *De eo fabulæ*

fabula est apud Ouid. 6. Fastorum, & in dialogo Iunonis & Latonæ ante. Item in Tragopodagra. Eius quoque fit mentio in Harmonide. o Quid cani cum balneo.] *Hoc adagium Erasmus in Adagiorum Chiliadibus dicit, quadrare in eos, qui ad rem quampiam prorsus sunt inutiles, ita vt in balneo nullus est omnino canum vsus. Eo vtitur etiam Lucianus in Parasito.* p Fuit non ita.] *Narratiuncula seu ὑπόμνημα, è re nata artificiosissima comparatione. In Græco κατὰ πτῶσιν, scilicet χρείαν.* q Ficulneis sensibus.] *Prouerbium in inutiles, infirmos, in nihils homines: à ligno ficulneo, quod debile, fragile & inutile est. Horatius:*

Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum, &c.

Theocritus in Operarijs: Stringite colle&ores manipulos ne quis præteriens dicat: O ficulnei homines, perijt & hæc merces. Eôdem respexit Alexander Pseudomantis, libros Epicuri lignis exurens ficulneis, nullius pretij philosophum significans. Vide Erasmi adag. Ficulneus. r Thersites.] *Græcorum omnium qui ad Troiam venerunt fœdissimus fuit, idemq; ignauissimus: altero oculo strabo, altero pede claudus, angustissimus humeris, & ad pectus vsque contractis, vertice acuminato, raro capillitio: cuius deformitatem Homerus notam carmine suo posteris omnibus fecit Iliad. 2. Vide dialogum Nerei & Thersitæ, de forma contendentium, inter Mortuorum dialogos.* s Hæc cùm.] *Amplificatio.* t Thressæ mulieres.] *Thraciæ, quas Ouid. Bacchas & Manades, alij Thyades & Dassarides appellant. Quomodo autem, à Bacchis Orpheus decerptus sit, graphicè in ipso statim initio 11. Metamorph. depingit Ouidius.* u Cum lyræ.] *De lyra & capite Orphei fabula.* x In nigrum Fontum.] Id est, *in mare.* y Condiderunt.] *Ita vt nunc & Bacchion apud ipsos, hoc est, Bacchi oraculum.* z Neanthus.] *Neanthus à canibus infelicter discerptus.* A Ego verò Dionysium.] *Dionysius etiam pestilentissimus ille Siciliæ tyrannus, tragœdias & comœdias, vt alia mittam, condidit: qui expulsus imperio, Corinthi pueros literas ac musicam mercede docuit, vt ante alios Cicero epistolarum ad Atti-*

ad Atticum lib. 9. tradidit. unde proverbium factũ est, Διονυσίου κρέμασθαι : quoties neminem tam sublimi esse fortuna ostendere voluimus, qui non etiam ad humilem & abiectam recidere posſit. At verò hunc Dionysium ob lætitiam de tragœdia victoria periisse, nescio est Plinius. Sed quoniam plura tam à Græcis quàm Latinis de Dionysio scribuntur, & ea notissima sunt, ea recensere supersedeo. B Philoxeno.] *Notissima est enim Philoxeni historia, quem in lapidicinas, quas* latomias *& hthomias Græci vocant, Dionysius tyrannus detrusit, quòd eius poëmatibus illudebat. Cicero in Epistolis ad Atticum lib. 4. Philoxeni animum probat, qui maluerit in carcerem redire, quàm assentari tyranno. Idem Lucianus de Mercede conductis: σὺ δ' οὐδὲν ἧττον μὴ ἐπαινῇς, ἢ τὰς λιθοτόμους Διονυσίου δῆθεν ἀφίξῃ. Quod si tu laudes, protinus in Dionysii lapicidinas relegaberis.* Hoc nomine carcer erat insignis, *quem Dionysius extruxerat.* C Æschyli pugillare.] *Huius fit mentio in Demosthenis encomio. poëta fuit Tragicus, quem, ut Philostratus scribit, Athenienses tragœdiæ parentem appellavêre, & decreto publico statuêre, ut illius unius ex omnibus tragicis fabulæ docerentur, ipse etiam mortuo, tantum illi bonos à populo Athenienſi tributus est. Tragœdias scripsit potando, ut scribit Plutarchus cum Athenæo. Vixit tempore Pythagoræ & Pindari, Lyrici poëtæ.* D Et tamen his.] *Hic diligenter considera, quantam puritatem sermonis exigat à scriptore Lucianus, qui cur ista reprehendat, postissimum vitiosum versiculum, nisi Græcè doctissimus aliquis opinor viderit.* E Duo autem sunt.] *Quid ex authoribus sit discendum.* F Sed quod sum.] *Argumentum insolitia.* G Bellerophontes.] *Idem in Apologia pro Mercede conductis, & Plautus in Bacchidibus: Alia Bellerophontem iam tuus me fecit filius.* H Demetrius.] *Χρεία missa.* I Scire autem.] *Interrogatio, facili suggillatio à fine.* K Sed fortassis hæc.] *Dubitatio amara.* L At fieri non potest.] *Alia causa.* M Fertur quoque.] *Comprobatio à similis facto.* N Nam nescio quo.] *Dilutio à qualitate personæ.* O Quid hoc miserum.] *Amplificat exemplo.* P Nam quod optare.] *Tertia causa.* Q Vxorem heus.] *Dilutio à persona regis.*

R Mar-

ϰ Mandragoræ.] *De Mandragora multa annotauimus in Timone, & Demosthenis encomio.* ſ Multos regibus eſſe & oculos.] *Idem refertur de Mercede ſeruientibus, vbi plura annotauimus. Per exploratores enim obſeruent, quid quiſq; dicat faciátve. Vide etiam Eraſmum noſtrum in Declamatione, qua Lucianica reſpondet.* τ Si Baſſus.] *Amplificatio ab exemplo.* υ Leonina pelle.] *Mos tegendi ſe pellibus, antiquus fuit, vnde λεοντῆ Herculis, caprina Iouis. Verùm vt leonina Herculem non facit, ita nec cuculla monachum.* χ Sed fieri.] *Obiurgatio ſeria.* ψ Non facilè ceſſat canis.] *Prouerbium de mala conſuetudine, à qua quis deinde non facilè auelli poteſt. Magna enim vis eſt aſſuetudinis in primis annis, nec facilè quis contra eam agere ſolet, aut poteſt.* ζ Doctus es, ſapiens es.] *Ironia,* α Ego verò perquam.] *Interrogatio diſtributa.* β Aut ſpretis.] *Alia obiurgatio ab inutili.* γ Quòd ſi omninò.] *Epitrope ironica.* δ Non ſum neſcius.] *Epilogus. Iuxta adagionem, Aethiopem lauare conor. Quicquid enim natiuum eſt, id haud facilè mutatur. Circa autem Nili & Oceani oram Aethiopes habitant, quos Solis vicinia vſque ad nigri coloris ſpeciem ita exurit, vt nulla ablauantur aquâ, neque vlla ratione candeſcant. Extat de hac re Luciani epigramma.* ε An verò.] *Obiurgatio à ſpe inutili inſcitiæ.* ζ Et tu alij quidem.] *Claudit ſuo more, celebri & ſcito dicto, ſicut ferè omnes ſermonum ſuorum particulas ſolet. Canis enim in præſepi ſiue ſtabulo cubans, in eos dicitur, quò nec ipſi frumentur re quapiam, neque reliquos ſinunt vti. Vtitur eodem in Timone, vbi plura annotauimus. Ad ſimilẽ inſaniam pertinent illi verſus Horatij in 2. Sermonum:*

Si quis emat cythatas, emptas cõportet in vnũ, &c.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ. DE DOMO.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

OBliqua quædam domus laudatio eſt, cuius & ſitum & ſtructuram, & tecti cæterarumque partium

ornamenta, postremò etiam parietum picturas describit, additis passim amplificandi gratia etiam similitudinibus quibusdam. Atque hæc omnia sub disputationis seu contentionis quadam figura, qua de pulchritudine domus, vtrum ea videlicet ad iuuandum & iuuandum oratorem in ea dicentem plus prosit, an noceat, disputatur. Cuius quidem affirmatiua pars priore loco tractatur, ab effectu & potestate pulchritudinis comprobata: additis & exemplis & similitudinibus eodem pertinentibus. Altera autem, ac negatiua, per prosopœiam subiungitur. Pingitur enim alia quædam alterius oratio superiorem refellere, & similitudines, & quæ de vi pulchritudinis à superiore afferuntur, per inuersionē confutare, ipsa autem suam sententiam ab alijs elegantiæ ac pulchritudinis effectibus, præterea & Herodoti testimonio, & ipsorum auditorum exemplo, confirmare. Ac in priore quidem parte situs domus & tecti, cæterarumq; partium elegantia depingitur: in posteriore verò parietum picturæ describuntur, vt ex ea quoque re nouitas ac gratia quædam scripto accedat.

ΕΙΤΑ Αλέξανδρος μὲν ἐπὶ τὸν μυσῶν ἐν τῷ Κύδνῳ λούσασθαι, καλόν τι καὶ διαυγὲς τὸν ποταμὸν ἰδὼν, καὶ ἀσφαλῶς βαθὺν, καὶ πολλῶς ὀξὺν, καὶ εὐξαῦλον ἰδὼν, καὶ ὅτι ὄρος ψυχρὸν, ὅσον καὶ ἐπὶ πρόλυσιν

REGIS Alexander quidem experiri in Cydno lauari, cùm pulchrum adeò & perspicuum fluuium cum conspicatus esset, deinde & tutò profundum, & mirifice cócitatū, & æstatis tempore gelidum: adeò etiam, vt si iam antea manifestum eum morbū quo postea ex illo ægrotare cœpit, præuidisset, nō facile ab

ἡγούμην, ὦ Ἡράκλεις, ἀπ' αὐτοῦ, δοκεῖ μοι οὐκ ἂν τῶν λουτρῶν ἀπασχέσθαι· οἶκον δέ τις ἰδὼν μεγίστην, καὶ κάλλιστον, καὶ φανερώτατον, καὶ χρυσῷ πλουσιώτατον, καὶ γραφαῖς ἀνθηρότατον, οὐκ ἂν ἐπιθυμήσαι λόγους ἐν αὐτῷ ἀφεῖσθαι, ἐπὶ τούτοις διατρίβειν, καὶ ἐνδοκιμῆσαι καὶ ἐλαμπρυνθῆναι, καὶ βοῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ αὐτὸς μὲν ὑπὸ τοῦ κάλλους αὐτοῦ χαίρειν; ἀλλὰ πως εὐπρεπὲς ἀπελθεῖν, καὶ θαυμάσας μόνον, ἅπαντα, καθὸ αὐτὸν καὶ ἄλογον καταλιπεῖν, μήτε προσειπεῖν, μήτε προσομιλῆσαι, ὥσπερ τις ἄναυδος, ἢ φθόνῳ σιωπᾷν ἠναγκάσθη. Ἡράκλεις, οὐ φιλοκάλου τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ ἀνθρωπότατα ἐρωτικοῦ τὸ ἔργον, ἀγροικία δὲ πολλὴ, καὶ ἀπαιδευσία, καὶ προσέτι γε ἀμουσία.

cilè ab illius lauacro abstinere se potuisse videatur. Domum autem si quis videat mole maximam: forma pulcherrimam, luce clarissimam, auro fulgentissimam, denique & picturis floridissimis, non expectat in ea orationem velut testato relinquere, si fortè circa hoc studium versetur, & celebrari intus & inclarescere, ac voce illam implere, & quammaximè licet, etiam ipse pars quadam pulchritudinis illius esse: sed statim postquam diligentiùs paulò contemplatus illam atque admiratus tantummodò fuerit, iterum inde abeat, mutam, & orationis expertem illam relinquens, neque alloquendo quicquam videlicet, neque sermonem conferendo, perinde atque elinguis aliquis, aut qui inuidia quadam tacere decreuisset? At Hercle neque honesti aut studiosi vllius officium hoc, neque eius qui pulcherrimarum rerum amore teneatur, sed rusticitas multa atque insciti a est, & præterea amu-

ἀμουσία, τῶν ἰδίων αὐτὸν ἀπαξιοῖ, καὶ τῶν καλλίστων ἀποξενοῖ, καὶ μὴ σωφρονεῖν, ὡς ὁλῶ ὁ αὐτὸς περὶ τὰ θεάματα νόμος ἰδιώταις τε, καὶ οὐ φιλοκαλοῦσιν ἀνδράσιν ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπόχρη τὸ ποιεῖν τοῦτο ἰδίᾳ μόνον, καὶ συνειδέναι, καὶ τὸ ὀφθαλμὸν συνεγκλῖναι, καὶ πρὸς τὸν ὁροφὸν ἀνακύψαι, καὶ τὸν χεῖρα ὑποσῶσαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἀσθῆσαι, δεῖ τοῦ μὴ ἄν ἀνωθῶν ἄξιόν τι τῶν βλεπομένων ἐπᾶν. ὅπως δὲ μετὰ ταῦτα ἐρεῖ τὰ καλὰ, οὐκ ἄν, οἶμαι, ἀγνοήσαιμι, ὅ-ταν μόνα καρπώσωμεν τὸ τερπνόν. οὐδ' ἄν ὑπομεῖναι ἄρων ἰδιώτης τοῦ κάλλους γεύσασθαι, παράσιτα δὲ, ὡς οἷόν τι ἡδυσμάτιον, καλόν τι ἀκούσασθαι τῶν ἰδίων. ἀ δὲ ἀμοιβὴ, ἐπαινῶν τὰ οἰκεῖα μόνον (τοῦτο μὲν γὰρ ἴσως ἐκείνῳ ὧν ὑπάρχει μεγαλοφροσύνη, τῷ Μενελάῳ οἰκίαν ἀγερα-

sum certè & barbarum quiddam, suauissimis rebus se ipsum velut indignè abstinere, & à pulcherrimis velut exulem relegare, neq; intelligere quòd non eadem circa spectacula lex posita sit idiotis suae indoctis, & eruditis viris: sed illis quidem sufficit commune hoc, videre solum, & circumspicere, atque oculos circumferre, ac sursum versus tectum spectare, manumq; attollere, & cum silentio voluptatem capere, præ metu ne quid nõ satis dignum ijs quæ spectantur, dicendo proferat. At qui cum eruditione suae iudicio aliquo spectat ea quæ pulchra sunt, ille haud quaquam, puto, cæteroquin erit visu tãtùm, id quod delectabile est, decerpere, aut mutus spectator pulchritudinis esse: sed eniterur, quoad fieri potest, & immorari in eo, & oratione exprimere visum. Cæterùm completa oratione, nõ laus modò domus (nam hoc quidè fortasse adolescentem illum insularem decebat, Menelai videlicet domũ

cum

ἀκριβῶς ἐπιθεᾶσθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τὸν ἐπίφανταν καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἀναπάσασθαι, ἅτε μηδὲν ἐν γῇ καλὸν τι ἄλλο ἑωρακότι) ἀλλὰ καὶ τὸ ἄπαν ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς βελτίστους συγκαλέσαντα λόγων ἐπίδειξιν ποιήσασθαι, μέρος τοῦ ἐπαίνου καὶ τοῦτο γένοιτο ἄν. καὶτὸ πρᾶγμα ἀκριβέστερον, οἶμαι, οἴκων ὁ δόμος ἐς ὑποδοχὰς λόγων ἀναπεπαμένος, καὶ ἐπαίνου καὶ εὐφημίας μεστὸς ὤν, ἥρμα καὶ αὐτὸς, ὥσπερ τὰ ἄστρα, σωτικὸν, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παρακάμνων τὰ τελευταῖα τῆς φωνῆς, καὶ τοῖς ὑστάτοις τῶν λόγων ἐμφερὲς ἀπὼν· μᾶλλον δ', ὡς ἄν τις ὑμᾶς ἀφροατὰς, ἀναμιμνησκόντων τὰ ἀρμόντα, καὶ τὸν λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ ἀντίδοσιν οὐκ ἄμουσον ποιούμενος πρὸς αὐτά· οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τὰ ἀοιδίματα τῶν σκηνικῶν ἐπαινέται,

cum admiratione quadam ſpectare, & cum ijs quæ in cœlo pulchra ſunt, ebur & aurum ipſius comparare, vt qui in terris pulchrum aliud nihil vidiſſet) ſed & dicere in ea, & optimis quibuſque conuocatis, orationis ſpecimen exhibere, pars quædam laudis hoc quoque fuerit. Atque adeò rem ſuauiſſimam arbitror eſſe, domum pulcherrimam ad ſuſcipiendas orationes adapertam, laudisque & comprecationis plenam, paulatim ipſam quoque, perinde vt antra, voces referentem, & ijs quæ dicuntur, reſpondentem, & protendentem poſtrema ſermonis, & vltimis verborum immorantem: imò verò, quemadmodum docilis aliquis auditor ſolet, ea quæ dicta ſunt, memoriâ repetêtem, & eum qui dicit, laudantem, ac permutationem haudquaquam à Muſis alienam cum ipſis facientem: quale quiddam

ucidit & ſpeculis paſtorum tibijs & cantu reſonantibus,

λόσαι, τῆς φωνῆς ἐναντιούμενος κατὰ τὸ ἀντίτυπον, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναστρεφόμενος· οἱ Ἀθηναῖοι νομίζουσι παρθένον τινὰ ἄνευ τῆς ἀμπεχόνης τοῖς ἔξωθεν τοὺς ἔξωθεν ἢ βοῶντας, ἐν μέσοις μὲν τοῖς ἔργοις τοιούτοις καθιεμένην, καὶ καλουμένην ἐκ τῶν πατρῴων ἐνδοτέρω. ἔμοιγοιὼ δοκεῖ καὶ σωφρονίσαι θαυμάσιόν τι ποιῆσαι ὁ τῆς λίσσου καὶ γνώμη, καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἐπιτήδειον θαι, λαβόντα μέν τι καὶ ὑποβαπτόμενον τῆς θύρας. σχεδὸν γὰρ ἅπερ τι, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τὴν ψυχὴν καλὸν, ἔτα πρὸς αὐτὸ κοσμῆσαι ἐπιμελῆ τὸν λόγον. ἢ ὧν μὲν Ἀχιλλέα νικᾶσθαι τὴν ὄψιν τοῦ ὅπλου ἐπιτήδειον κατὰ τῶν Φρυγῶν τὴν ὁρμήν, καὶ ἐναντίον αὐτὸ παρόμενον, ἐναρῆσαι καὶ πλησθῆναι πρὸς τὴν τοῦ πολέμου ἐπιθυμίαν, λόγου δ' ἐπιδεῖν μὲ ἐπιτήδειον πρὸς πάθος χωρῆσαι. καί τοι Σοφο-

voce in contrarium repercussa, atque in se ipsam reuertente. Idiotæ autem & indocti putant [b] virginem quandam esse, quæ eorum tibus vel clamoribus hoc modo respondeat, in medijs alicubi præcipitijs habitantem, ac loquentem intus de rupibus. Mihi itaq; videtur vnà cum magnificentia domus ac sumptu, etiam dictis animus attollere se, & ad perorandum excitari, propè cui ipse quoque rebus submineret ac subijci nihil. Penetrat enim mirè per oculos permanat ac descendit ad animum vsque pulchrum aliquid, ad quod deinde ille exornatam & compositam orationem foris emittit. An verò Achillis credimus, visum armorum intendisse illum contra Troianos impetū, & postquam idem illa experiendi cupiens gratia induisset, elatū fuisse, & veluti sublimem ad belli desiderium abreptum: orationis autem atque dicendi studium non eodem modo pulchritudine locorum accendi?

Atque

Σωκράτει μὲν ἀπίχησι πλάτανος ὠφελὴς, καὶ πόα εὐθαλὴς, καὶ πηγὴ διαυγὴς, μικρὸν ἄνω τῆ Ἰλισσῷ καρτανθα καθιζόμενος, Φαίδρου τὸ τοῦ Μυρρινουσίου καταρωνώτο, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ Κεφάλου λόγον διέλυεν, καὶ τὰς Μούσας ἐκάλει, ἢ ἐπίσασθαι ἔφη αὐτὰς ἐπὶ τῷ ῥητορικῇ, συμπεπληρωμένας τὸν περὶ τοῦ ἔρωτος λόγον. καὶ ὁ γέρων ἄνθρωπος, παρακαλῶν παρθένους, συνουσομένας τὰ παιδικὰ διδάξει δὲ οὗτος καλὸν χαῖρον ἄν οἰόμεθα καὶ ἀκλήτους αὐτὰς ἰέναι; καὶ μὲν δὴ κατὰ γε σκιὰν μόνον, οὐ κατὰ πλατάνου κάλλος ὑποδοχὴ, οὐδ' ἄν τῷ ἐπὶ τῷ Ἰλισσῷ καταδικάσαι, τῷ βασιλέως λέγειν τῷ χρυσῷ. ἐκείνως μὲν γὰρ, ἐν τῇ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα, τέχνη δὲ, ἢ κάλλος, ἢ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον ἢ τὸ εὔθμον ἢ σωφροσύνη, οὐδὲ κατεμέμικτο τῷ χρυσῷ,

Atqui Socrati quidem satis fuit platanus illa ingeniosa, & herba virescens, & fons perspicuus non longè ab Lisso, atque ibi residens, cùm Phædrum illum Myrrhinusium verbis eludebat, ac Lysiæ Cephali illius filij orationem redarguebat, tum Musas quoq; accersebat, credebatq; venturas eas esse in solitudinem, & coadiuturas se ad illam tum de amore institutam orationem. Neq; verebatur homo senex adnuocare c virgines ad amores masculos intelligendos. Nos autem in locum adeò pulchrum non putemus eas vel inuocatas venturas esse? At sanè nõ in vmbra solùm, aut sub platani pulchritudine receptaculum hoc erit, neque etiam illa ad Ilissum amœnitate relicta, Regis domum auream cum hac contuleris. Nam illius quidem admiratio omnis in magnificentia ac sumptu consistebat, ars autem, vel pulchritudo, vel delectatio, vel concinnitas partiũ, vel iusta etiam proportio, nulla respondebat: neq;

μυσῷ, ἀλλ' ἐν βαρβαρικῷ τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ δυσδαιμονισμὸς τῶν ἰχόντων. ἔπειτα δὲ οὐδαμοῦ πρακτέον. οὐδὲ γὰρ ἦν τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις, οὐδὲ ἐφρόντιζον, εἰ θεασόμενοι οἱ θεαταὶ, ἢ οὐ θεασόμενοι· οὐ φιλόκαλοι γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. τοῦτον δὲ τοῦ οἴκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικούς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ κατὰ Περσικὴν ἀλαζονίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πένητος μόνου· ἀλλὰ τὸν φύσει θεατὴν δεόμενον, καὶ ὅτῳ μὲν ἐν τῇ ὄψει ἡ κρίσις, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπακολουθεῖ τοῖς κινουμένοις. τὸ γὰρ τῆς τιμῆρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀρβλίκαν, κάλλιστον ἦν αὐτὸς, καὶ νοβανέστατον, ἡ ἀρχή·

etiam auro sparsum ac modestè ornata erat, sed erat spectaculum planè barbarum opulentia mera, & invidia aspicientium, & infelicitatis iactantia in qui eam possidebant: quod autem verè laudares, nihil illi aderat. Neque enim ratio vlla erat Arsacidis pulchri, neque ostentationes suas ad voluptatem comparabant, neque etiam curabant, laudaturine eam essent spectatores, an non, sed hoc solũ, vt cum stupore quodam intuerentur. Non enim honesti amantes, sed diuitiarum studiosi barbari sunt. At huius domus pulchritudo, non ad barbaricos aliquos oculos, neque ad Persicam arrogantiam, aut regiam iactantiam comparata est, neque pauperem modò spectatorem: sed ingenioſum aliquem postulat, & cuius non solùm in visu iudicium, sed

& consideratio aliqua atque æstimatio verba sequantur. Nam [d] quòd & ad pulcherrimam dicti partem respicit (pulcherrima autem ipsius pars, & amabilis maximè

princi-

ἀρχή· καὶ τὸν ἥλιον ὑπερκύψαντα εὐθὺς ἐποδίζεσθαι, καὶ τοῦ φωτὸς ἐμπίμπλασθαι εἰς κόρον, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν, καθ' ἃ καὶ τὰ ἱερὰ βλέπουσιν οἱ παλαιοί, καὶ τὸ τοῦ μήκους πρὸς τὸ πλάτος, καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψος εὐσύμμετρον, καὶ τῶν φωταγωγῶν τὸ ἐπάνθρωπον, καὶ πρὸς ὥραν ἑκάστην ἐν ἴσῳ· πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπα ταῦτα πάντα, καὶ ἐπαίνου ἄξια; ἔτι δὲ θαυμάσαιμι ἄν τις καὶ τῆς ἐροφῆς ἐν ᾧ διόρυφα τὸ ἀπειλημμένον, καὶ ᾧ δικόσμῳ τὸ ἀνειλημμένον, καὶ τὸ τοῦ χρυσοῦ ἐς τὸ ἁρμόττον σύμμετρον, ἀλλὰ μὴ περὶ πᾶς χρείας ἐπιφθονον, ἀλλ' ὁπόσον ἄν καὶ γυναικὶ σέφρονι καὶ καλῇ ἁρμόσῃ ἐπισημότερον ἐργάσασθαι τὸ κάλλος, ἢ περὶ τῇ ἀληθείᾳ λιπαρός τις ὄφις, ἢ περὶ ᾧ δακτύλῳ σφενδόνη ἄφορος, ἢ ἐν τοῖς ὠτοις

principium est) & Solem prospicientem statim excipit, & lumine ad satietatem vsque repletur, foribus adapertis, pro eo ac veteres quò que templa sua statui, & ad Solem aspicere fecerũt. Deinde quòd & longitudo cum latitudine, & rursum vtraque hæc cum altitudine iusta proportione consentiũt, & fenestræ liberæ vndequaque à nulla parte impediuntur, & ad quodlibet annũ tempus benè comparatæ atque appositæ sunt: hæc, inquam, quomodo non suauia omnia, & multa laude digna? Præterea autem & tecti miretur quispiam illud, quòd in tam pulchro nihil affectatum aut nimiũm, in tam eleganti nihil quod reprehendere meritò possit, & quòd aurum, quibus additum est, decorè atque concinnè respondet, neq; vbi opus eo est, ibi immodicè aut superfluè accumulatum: sed perinde vt & mulieri modestiæ ac pulchræ satis erit ad formam insignioré reddendam, vel circa collum tenue aliquod monile, vel circa digitum annulus gestabilis, vel de auribus

τοιμ ἐπόδια, ἢ μόρμυ τις, ἢ ταινία τὸ ἄφιζον τῆς ὑόμης σωθίσῃ, τοσοῦτον τῇ εὐμορφίᾳ προσθῆσα, ὅσον τῇ ἐσθῆτι ἡ πορφύρα. αἱ δὲ γε ἐταῖραι, καὶ μάλιστα αἱ ἀμορφότεραι αὐτῶν, καὶ πλὴν ἐσθῆτα ὅλο πορφυρᾶν, καὶ πλὴν θαλὸ χρυσῶ κατοικίσασι, ὧν πολυτελῆ θεράπαιναι τὸ ἱκανὸν ἐργάζονται, καὶ τὸ ἐνδέον ὧν κοσμῶσι, προσθέσει τῷ ἔξωθεν τερπνοῦ παραμυθούμεναι· ἡγοῦνται γὰρ καὶ πλὴν ἀληθείᾳ αὐτῶν σκοτεινοτέραν φύσιν, συμπαραλάμπεσθαι ὧν χρυσῷ, καὶ ὧν πρὸς τὸ μὴ ἐπιτρέχειν ἀφορμὴν λάμπειν ὑπὸ χρυσῷ σανδάλῳ, καὶ τὸ πλέον αὐτὸ ἱματισμὸν τερπνὸν φαίνεσθαι, ὧν φασὶ τὰ τοιαῦτα σωφρονοῦντα. ἀπ' ἐναντίας δὲ ἥ τε σώφρων γυνὴ, χρυσῷ μὲν τὰ ἀρκοῦντα, καὶ μόνον τὰ ἀναγκαῖα προσχρῆται· τὸ δ' αὐτῆς κάλλος, ἐν ἄρ' αὐχωνοῖς, οἶμαι, καὶ γυμνὸν ἀναίσυνος. καὶ

suspensae matres, aut annulus quispiam, vel tenuis coma diffluentem colligans, quae tantum pulchritudini apponit, quantum vestimenti purpura solet. At meretrices certè, & maximè deformes rescarum, & vestem purpuream totam, & cervicem auream facere solent, magnificentia videlicet sumptus ista venustatem atque amabilitatem quandam venantes: & quod pulchritudini deest, appositione externae delectabilitatis seu quodam solamine compensantes. Arbitrantur enim & humeros suos nitidiores apparere, resplendentes vnà cum auro: & pedis crassitiem & inaequalitatem, sub auro sandalio tectum iri: faciemque etiam ipsam amabiliorem fore, si vnà cum eo quod splendidissimum, conspicaretur. Ac ille quidem hoc pacto. Modestia verò mulier, aurum quidem pro eo ac fas est, & ad illa solùm quibus opus est, vtitur: pulchritudini verò suae haudquaquam verebitur etiam nudam exhibere speciem.

Proinde

καὶ τοίνυν ἐπὶ τῆς οἰκίας ὁμοίως, μᾶλλον δὲ καὶ μᾶλλον, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐπὶ τῆς ὀροφῆς, καὶ μὴν καὶ καθ' ἑαυτὴν, ὡς χρυσοῦ δεῖται τοσούτου κατακοσμῆσαι, ὅσου καὶ ἐρανὸς ἐν νυκτὶ κατὰ τῶν ἀστέρων, ἐκ διαστημάτων περιλαμπόμενος, καὶ ἐκ διαλάμματος ἀνθοῦν ὡς πυρί. εἰ δέ γε πῦρ ἦν τὸ πᾶν, ὁ καλὸς ἂν, ἀλλὰ φοβερὸς ἡμῖν ἐφάνη. εἰ δοι δ' ἄρα τις ἐκ ἀργὸν ἐνταῦθα τὸν χρυσὸν, ἀλλὰ μόνου δεῖ τέρπειν ἅπτεσθαι τοῦ καλοῦ σωφρονοῦντος, ἀπὸ καὶ αὐγήν τινα ἐπιφαίνει, καὶ τὸν οἶκον ὅλον ἐκλάμπει, καὶ τὴν οἰκίαν ὅλην ἐκχρουνύσι τῷ ἐρυθήματι· ὁπόταν γὰρ τὸ φῶς προσπέσῃ ἐφάψηται, καὶ ἀναμιχθῇ τῷ χρυσῷ, λιπαρόν τι ἀπαστράπτουσι, καὶ διπλασίαν δεῖ ἐμφάσεως τὴν αὐθάδειαν· τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ καὶ λαμπρὰ τοῦ οἴκου τοιαῦτα, ὁμέρους τινὰς διόμβους ἐκείνοις, ἵνα αὐτὸν ἕκαστος ὑψέροφον, ὃς τὸν Ελεγχος

Proinde etiam huius domus tectum, imò potius caput, formosum quidem per se ipsum quoq; est, auro autem in tantum exornatum est, quantum & cœlum noctu stellis certis spatijs inter se distantibus circumcircà splendet, certisq; item interuallis igne collucet. Quòd si tantum foret igneum, haudquaquam certè pulchrum, sed terribile nobis videretur. Cæterùm & hoc videre licet, aurum hîc haudquaquam ociosum, aut delectandi modò gratia, reliquo ornatui interspersum esse, sed & fulgorem quendam non iniucundum de se præbere, & totam domum rubore suo velut inficere. Quando enim lumen diei incidens applicatur, & commiscetur cum auro, commune quiddam resplendent, & duplicem ruboris elaritatem ac rutilantiam exhibent. Proinde ea quidem quæ ad fastigium & verticem domus pertinent, huiusmodi sunt, vt Homero aliquo laudatore opus habeant, qui illam vel celsitectam perinde

Ελήνης θάλαμον, ἢ καὶ λάμπρα, ὡς τὸν Ολυμπον ἄνοι. τὸν δ' ἄλλον κόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ θῶν χρώματων τὰ κάλλη, καὶ τὴν ὑπερβολὴν ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβὲς, ἔτι δὲ καὶ, καμὲν δ' ἀνεθῆ καλῶς ἄν, ἴσχοι παραβαλὰν πρὸς ἄλλο, καί ὅσον ἐκεῖνα μὴ ἀνανθῆ, καὶ μαραίνηται, μὴ ἀλλὰ κάλλιστα, μὴ ἀφθάρτα τὰ κάλλη δ', τοῦτ' δ' τὸ ἔαρ ἀίδιον, καὶ ὁ καμὼν ἀμάραντ' δ', καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἄπτ μένει τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ ἡλικομένης τὸ ἀεὶ τῶν ἡλικομένων. τὰ δὲ τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα τις ἂν ἄν ἀνθρώπων βλέπων; ἢ τις ἂν ἄν πόθον μὴ θάπτοι παρὰ τὸν λιμὸν ὧν αὐτοῖς λέγων, εἰ δὲ ἐσχίσθων ὄν, ἀκαθαρθῆναι τῶν ἐν ρυμένων, ἀκαλλῆ δ' ἄλλον γάρ τι ἡ ὄψις τῶν καλῶν, ἢ ἐπ' ἀνθρώπων μόνον, ἀπὸ μὴ ἴσα καὶ ἄδιον ἄν, οἶμαι, ἡ ἀμοι κατὰ

inde ad Helenes thalamum, vel splendoroſum velut Olympum ipſum appellet. Reliquum autem ornatum, & parietum picturas, & colorum pulchritudinem, & uniuſcuiuſque euidentiam, & diligentiam, & veritatem, cum veris aſpectu & prato aliquo florido haud iniquum fuerit comparare: niſi quòd illa quidem deflorescunt, & emarceſcunt, & immutantur, & abijciunt pulchritudinem: hoc autem ver perpetuum, & prorsus nunquam marceſcit, & flos immortalis, utpotè ſolo riſu apprehendente haec, & decerpente ſuauitatem eorum, quae carpuntur. Atqui tot ac talibus quis non voluptate afficeretur ſpectandis? aut quis non magnoperè expeteret, etiā praeterquàm poſſet, inter ea orationē habere? cùm ſciat turpiſſimū eſſe ab ijs, quae riſu percipiuntur, ſuperari atq; à tergo relinqui.

Maximā enim alliciendi vim habet aſpectus pulchrorū, non inter homines modò, ſed & equos libentiùs opinor cuſtoſ fuerit

κατὰ πρανῆς πεδίου καὶ μαλακοῦ, προσιοῦσι λιχμηρῷ τῷ βάσει, καὶ ἁρίμα ὑπάπτοντ' ὦ ποδί, καὶ μὴ ἀντιτιθοῦντ' ἢ ὀκλῇ· ἅπαντι γεωτότῳ χρῆται ὦ δρόμῳ, καὶ ὅλον ἐκδιδοὺς ἑαυτὸν ὦ τάχει, ἁμιλλᾶται καὶ πρὸς τὸ πεδίου τὸ κάλλος. ὁ δὲ ταὼς, ἦρος ἀρχομένου, πρὸς λειμῶνά τινα ἐλθὼν, ὑπότε καὶ τὰ ἄνθη πρόεισιν, οὐ ποταινότερα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν ἄμορφός τις, ἀνθηρότερα, καὶ τὰς βαφὰς καθαρώτερα, τόν τε, καὶ οἷον ἐκτετάσας τὰ πτερὰ, καὶ ἀναβάλλας ὦ ἁπαλῷ, καὶ πλὴν ἐρᾷν ἐπέρας, τῷ παντοθεν αὐτῷ σεσεισμένας, ἐκδαίνυσι τὰ ἄνθη τὰ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἦαρ τῶν πτερῶν, ὅσπερ αὐτὸν προκαλοῦντ' ὦ λειμῶν' ἐς πλὴν ἅμιλλαν. ἐκπρίεται γοῦν ἑαυτὸν, καὶ σκιάζει, καὶ ἐκπομπεύει ὦ κάλλει, ὅτι δὴ καὶ θαυμασίως τρέφεται πρὸς πλὴν αὐγὴν, ἀναβαλλόμενον αὐτῷ τῶν χρωμάτων

fuerit per campum declinuem & mollem, placidè recipientem greſſum, & ſenſim cedentem pedi, neque referientem, aut reſiſtentem vnguiæ. Toto igitur tunc vtitur curſu, totumq; ſeipſum tradens celeritati, certat etiam cum campi pulchritudine. f *Pauo autem, incipiente vere, ad pratum aliquod accedens, quando & flores prodeunt non amabiliores modò, ſed & (vt ita dixerit quiſpiam) floridiores, & quod ad colores & tincturam attinet, liquidiores: ipſe quoq; extentis pennis, ijſq; ornatiſſimis Soli, & ſublata cauda, eamq; vndique circa ſe pandens, ſpectandos exhibet, & illius flores, & ver illud pennarũ, perinde vt prouocante. cõuertit quippe ſeipſum & circumagit, & quaſi quandam pompam agit pulchritudinis ſuæ: quãdo videlicet etiã admirabilior apparet ad ſplendorem Solis, variãtibus ſe coloribus, & paulatim*

χρωμάτων, καὶ μεταβαλόντων ἁρίμα, καὶ τῆς ὕλης τὴν εὐμορφίαν ἐναλλὰξ πανταχόθεν. μάχεται δὲ καὶ τῷ κύκλῳ, ὃς ἐπ' ἄκροις ἔχει τοῖς πτεροῖς, ἰσαλές[ι]ν ἕκαστον ποιούσης. ὑπὸ γὰρ τῶν χαλκῶν λίθων, ὧν τὸ ἐκκλίνασ[ι] ὀλίγον, χωρεῖ ἄφθη, καὶ τὸ ἐπὶ θάτερα ἐναγωγίς, ἐπισκιαζόμενον, χλοωχίς ὕδωρ· ἔστω μεταπεσόντων πρὸς τὸ φῶς ὑπέρυθρος. ὅτι μὲν γὰρ καὶ ἡ θάλαττα ἡδονὴν προσκαλέσασθαι, καὶ ἐς ἔπιθυμίαν ἐπισπάσασθαι, ἐγγαλήνη φανεῖσα, ἴσασι μὲν ἅπαντες. ὅτι δὲ καὶ ναυτάσιν ἐπιτερπές, καὶ ἀκηρόπλουτος τις ἂν, πάντως ἂν ὁμολογήσειεν καὶ αὐτὸς ἐμβῦσαι καὶ πνεύσαντος, καὶ πολὺ δὲ τῆς γῆς ἀφεστάσης, καὶ μηδενὸς, ἐὰν βλέπῃς πλὴν ἀέρα καὶ ὕδωρ κυανέαν ἑαυτὴν πλὴν ὀθόνης· πλὴν δ' εἰ ναῦν προσιοῦσαν

paulatim in alios atque alios transeuntibus, aliamq́ ac nouam formositatis speciem subinde recipientibus. Accidit autem hoc potissimum in circulis, quos in summis pennis habet, quorum quemlibet quasi quædam irideſcentia circundant. Nam qui antè aduersus visus fuit, mox inclinante se paululum illo, auersus conspicitur: & rursum quod ad Solem cæruleum apparuit, si sub umbram transferatur, viride videtur. Adeò ad luminis vicissitudinem, pennarum ille ornatus variatur. Nam quòd & mare idoneũ est ad prouocãdum, & ad cupiditatem concitandam, quando tranquillum videlicet est, ipsi scitis, tametsi ego non dicam: quandoquidem etiam si quispiam longissimè à mari commorantem incolat, & omnino nauigationis inexpertus sit, nihilominùs tamen & ipse cupiat ingredi illud, & circumnauigare, & quàm procul à terra in altum deduci: ac maximè si videat auram quidem leniter à tergo prosequentem velum, nauem autem placidè ac

σι καὶ λάθοι εἰς ἄκρον ἐρύμα διολισθάνουσα τῶν λυμάτων. καὶ τοίνυν καὶ τῆδε τὸ οἴκου τὸ λάμπον ἱκανὸν καὶ παρορμῆσαι εἰς λόγους, καὶ λίγουσα ἐπιτήδεια, καὶ πάντα πρόπορον ἐνδυομένοις πρᾶσσειν. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πάσομαι, καὶ ἥδη πέπεισμαι, καὶ εἰς τὸν οἶκον ἐπὶ λόγοις παρελήλυθα, ὅσπερ ἀεὶ ἐυγγόν τι Σειρῆνι τῇ λάμπα ἐλκόμενος, ἐλπίδα μικρὰν ἔχων, ἐὰν καὶ τίνος ἡμῖν ἄμορφοι ὦσιν οἱ λόγοι, καλὰς αὐτὰς φανεῖσθαι, καθάπερ ἰσθῆτι καλῇ λιποσαμυούσας. ἔτι δέ τις ἐκ ἀγχοῦς λόγος, ἀλλὰ καὶ καλὰ ἂν γένοιτο, ὥς φησι, καὶ μεταξύ μου λίγοντος πέπαυσο, καὶ διεκόπην ἐπειρᾶτο τῷ ῥεύματι· καὶ ἐμοὶ πέπαυμαι, ἐκ ἀληθῆ ταῦτα λίγων φησί μι, ἀλλὰ θαυμάζειν, ἃ φάσκει μι ἐπιτηδειότερον ἔναι πρὸς λόγων ἐπίδειξιν οἶκος λάμπος, γραφῆ

cidè ac leuiter per summos paulatim fluctus labentem. Atque ob eam quidem rem etiam huius domus pulchritudo idonea satis atque efficax est ad prouocandas orationes, & ad excitandos dicentes, omnibusq; adeò mo dis celebrem aliquem reddendum. Proinde ego quidem hisce credo, & iamdudum persuasus sum, & in domum dicendi gratia ingressus sum, pulchritudine illius veluti rhombo aut Sirene aliqua tractus, spem haud exiguam habens, etiam si antehac orationes meæ deformes atque inelegantes fuerint, exinde pulchras atq; elegantes eas visum iri, perinde ac veste aliqua pulchriore exornatas. Cæterùm altera quædam oratio haudquaquam ignaua, sed valdè generosa quoque, vt ait, & inter loquendum refellebat me, & interrumpere sermonem conabatur: & postquam dicendi finem feci, haudquaquam vera hæc dicere me ait: sed mirari se, si dicam aptiorem esse ad orationes recitandas ac peragendas, domus pulchritudi-

γραφῇ τὴν γυνὴ κεκοσμῆσθαι· αὐτὸ γὰρ νῦν τἐναντίον ἀκούσαντα. μᾶλλον δ', ἂ λουκᾶ, αὐτὸς παρελθὼν ὁ λόγος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθάπερ ἐν δίκαις, ὑμῖν εἰπάτω, ὅτι λογιστικώτερον ὑγιᾶτε ὦ λίγοντι δυτέλαιαν οἶκε, καὶ ἀμορφοτέραν. καὶ μὲν δικαίως ἂν λέγοι τις, ὥστε ἀδικεῖσθαι δίκῃ παρὰ τῶν αὐτῶν ἀπάντων· ὁ δὲ παρελθὼν ἅδην λιγίτω, ἐμοὶ γὰρ οὐ σιωπήσομαι, καὶ πάλιν ἐλέγξω αὐτόν μιτασήσομαι. ἔνθα τοίνυν δικαιοῖ, φησὶν ὁ λόγος, ὁ μὲν προειπὼν ῥήτωρ, ὡσπερ καὶ μικρὰ τὴν οἰκίαν ἐποίησεν, καὶ ὡς ἑαυτὸν λόγον ἐκόσμησεν· ἐγὼ δὲ τοσοῦτον οὐκ ἐφόβουν αὐτὸν διηλάσειν, ὅστε καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου παραλειφθέντα προθύσειν μοι δοκῶ. ὅσα γὰρ ἂν ὑμῖν ἐκείνου φαίνωμαι, τοσοῦτον ἐκφαυλίσω τῷ λόγῳ μᾶλλον ἀγαθὸς γενόμενος καὶ πρότερον γεγενημένος καὶ νῦν καὶ ἐμοῦ καὶ γυνὸς ἐκεῖνος

christudinem picturis atque auro exornatam. Nam ipsum contrarium plane euenire. Imò verò, si videtur vobis, ipsa huc accedens oratio, prose tanquam apud iudices vos dicat, quæ nam ea ducibiliorem putet esse dicenti domum simplicem atque deformem. Ac me quidem iam audistis, atque orationem meam: proinde opus non habeo de eadem re hîc dicere. Ista autem accedens iam dicet, & ego tacebo, atque aliquantisper locum ipsi dabo. Proinde, viri Iudices, inquit oratio, ille quidē orator, qui antea verba fecit, multis ac magnis modis domum hanc prædicauit, & oratione sua ornauit. Ego verò tantùm abest vt illum reprehendere aut vituperare velim, vt etiam ea quæ ab illo prætermissa fuit, addenda amplius mihi putem. Nam quò pulchrior illa vobis apparuerit esse, eò magis contraria esse dicentis commoditati atque vsui ostendam. Ac primùm quidem, postquam mulierum & ornatu, & auri

ornatum

ἰκανῶς ἐμνημόνευσα, μὰ μοὶ τὴν ἐπιτρίψαι χάριν ὧν παραδείγματι. φημὶ γὰρ οὖν, καὶ γυναιξὶ καλὰς οὐκ ὄντως συμβαίνειν εἰς τὸ ὡμορφότερον, ἀλλὰ καὶ ἐναντιοῦσθαι τὸν κόσμον τὸν πολύν, ἐπόταν τις ἐπιλυχανίζηται λίθοις καὶ χρυσῷ, καὶ τῶν λίθων τις πολυτελῶν ἐκπλαγῇς, ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ χρῆναι ἢ βλίτυρα, ἢ λαρινὸν, ἢ πυκνὸν, ἢ λάπιθον· ὁ δ' ἄλλος ἀφῇς, ἐφ' οἷς σπουδὴ ἢ τὸ σμάραγδον, ἢ τὸν ὄρμον, ἢ τὸ ψίμμιον ἐπιβλέπειν, ὧν ἔχθοιτο ἂν ἐκάστοις ὑποπεσούσῃ δεῖ τὸν κόσμον, ἵν' ἀγόντων σχολὴν ἐν πανηγύρει τοῦτο τὸ θεατῶν, ἀλλὰ παρέργου αὐτοῖς ποιουμένου τοῦτο θέαν· ὅπερ ἀναίτιον, οἶμαι, παθεῖν καὶ τὸν ἐν ἔτει καλοῖς ἔργοις λόγους ἀδικοῦντα. καὶ γὰρ ἐγὼ δεῖ ἐν ὧν μικρὸν τῶν καλῶν τὸ λιχθίμενον, καὶ ἐπιμαρτύρεται, καὶ σωφρονίζεται, καθά-

mentionem ille fecit, mihi quoq; permittatis quæso eodem exemplo vti. Nam aio equidem, mulieribus formosis non modò nihil conferre ad pulchritudinem ampliorem reddendam, ornatum illum multum, sed contrà aduersari potius, quando videlicet eorum qui fortè aspiciunt illas, vnusquisque auro & lapillis istis pretiosis obstupefactus, pro eo quòd laudare vel colorem, vel vultum, vel ceruicem, vel cubitum, vel digitum debebat, rélictis his, ad Sardium vel Smaragdum, vel monile vel armillas respiciat, vt ob id meritò illa ita neglecta, dolore affici possit, propter ornatum seu mundum spectatoribus non habentibus ocium ac spacium laudandæ illius, sed obiter duntaxat ipsam intuentibus. Quod idem opinor necesse est etiam illi accidere qui inter tam pulchra opera orationem recitare volet. Latet enim inter magnitudinem pulchrarum rerum, quod dictum est, obscuratúrq;, & vnà abripitur,

καὶ ἀπὸ τῆς λήνου τις ἂν περιπαχὺν μυελὸν φέρων ἐμβάλοι, ἢ μέρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος ἢ καμήλου λευκοῦ τῶν γοῦν φυναικεῖον ὦφλήσει. τὸ πρόσωπον μὲν γὰρ τῷ φωνῇ ἀσυμπαθὲς ἐστιν· οὕτως ἐν φόνῳ τῇ ἀχήνῳ τοῦ λήνου ἀντιφθέγγεσθαι χρὴ, καὶ ἀντιφωνεῖν, καὶ ἀντιλέγειν δεῖ μᾶλλον ἢ συναλδαίνειν τῷ βοῶντι, οἷόν τι καὶ σαλπιγκτὴς ἢ αὐλητὴς, ἂν συναυλοῦντι τοῖς λιπαρῶς ἢ θᾶττον ἐπάδῃ, ἢ ὁπότερα πρὸς ὕμας ἔχον ἐπάδῃ τῇ ἀρμονίᾳ βλάπτει. ἰσχυρατέα γὰρ ἡ μυελοφωνία, καὶ καταπνευστέα τὸ ἧττον. καὶ μὲν ἐκεῖνο, ὅταν ἔρῃ ὁ ἀντίδικος, ὡς ἄρα ἰσχυρότερός ἐστι καὶ τὸν λήνοντα, καὶ προθυμότερον πρᾶσσει, ἐμοὶ δοκεῖ, τὸ ἐναντίον ποιεῖ· ἀκούσασα γὰρ, καὶ φοβεῖται, καὶ τὸν λογισμὸν ἀταράττεται, καὶ ἀπλουστέρα ἐργάζεται· ἵνα θυμούμενον, ὡς ἀκόσμητον ἰδεῖν ἄσχημον, ἐν τοιούτῳ κα

perinde ac si quis lucernam allatam in rogum aliquem magnum injiciat, aut foremicam in elephante seu camelo spectandam exhibeat. Proinde hoc cuitandum decenti est. Praterea autem & vocem ipsam confundit, qui in vocali adeò & sonorosa domo dicit. Nam illa respondet, & exaudirtò resonat, & contradicit, imò etiam obruit atque abscondit vocem dicentis: quale quiddam & tuba facit tibiæ, si pariter inflentur, aut hortatorium mare, quoties illi ad strepitum maris, remigationi accinere volunt. Vincit enim magnitudo vocis, & supprimit id quod minus est. Iam verò etiam illud quod dixit adversarius, quòd videlicet exstitet pulchra domus dicentem, & alacriorem reddat, quantum mihi quidem videtur, diverso modo se habet. Obstupefacit enim & perterret, & rationem conturbat, nec dioremq; facit: cogitatem nimirum illud, quòd omnium turpissimum sit, in loco pulchro ac speciosò non pulchrè ac speciosè

δὲ μὴ ὁμοίως φαίνωνται λόγους. ὁ γὰρ οὗτος γε ὁπλοθήκας, ὥσπερ ἄν τις πανοπλίαν καλὴν ἐνδὺς, ἐπὶ τὰ φῶτα πρὸς τὰ ἄκρα ἴοι, ἵνα συμπόρευος ἄν ἄλλος ἀπὸ τῶν ὅπλων. τὸ δὲ μοι δοκεῖ καὶ λογιώτατος εἶναι ὁ Ὁμήρου ῥήτωρ ἱκανῶς, ὡμορφίας ἐλάχιστον φροντίσας, μᾶλλον δὲ καὶ παντελῶς δι' ὀφθαλμῶν ἴσως ἀπωκάσας, ἵνα αὐτῶν πρὸ ἀληθοτέρου φαίνηται τὸν λόγον τὸ κάλλος, ἐκ δὲ τοῦ τὸ ἀμορφότερον ἴσως τάσεως· ἄλλως τε ἀνάγκη πᾶς, καὶ τῷ μὴ λίαν ὀξεῖς αὐτὸ διάνοιαν ἀσχολεῖσθαι περὶ τὴν θέαν, καὶ τὸ φρονεῖν δὲ τὸ ἀκριβὲς, ἐκλύεσθαι, τὸ ὄψιος ἐπικρατήσης, καὶ τοῦ αὐτῷ καλοῦσης, καὶ τοῦ λόγου προσέχειν οὐκ ἐάσης. ὥστε τίς μηχανὴ, μὴ ὀχὶ πάντως ἔλαττον ἱερᾶν αὐτὴν, πῶς ψυχῆς διαπιθούσης περὶ τῶν ὁρωμένων ἔπαινον; ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ οἱ πρόντων αὐτοὶ, καὶ

cioſam orationem quoque apparere. Index enim iſte profectò omnium manifeſtiſsimus eſt, non aliter ac ſi quis armaturam pulchram induat, deinde ante cæteros fugiat, notabilior videlicet ex eo, quòd armis inſignioribus ornatus. Atque hoc quidem videtur mihi etiam apud Homerum orator ille perpendiſſe, atque ideo formoſitatis minimam curam habuiſſe, quin magis homini prorſus etiam imperito ſeipſum aſſimilaſſe, quò videlicet maiori admirationi foret verborum & orationis ipſius pulchritudo, ex illa cum deformitate facta collatione: præſertim cùm omnino neceſſe illud quoque ſit, dicentis ipſius mentem circa intuitum detineri, & cogitandi diligentiam ac curam languescere viſu ſuperante, & ad

ſeſe vocante, neq; orationi vacare atque incumbere permittente. Quare quid reſtat vltrà, quo minùs deterius prorſum dicat talis aliquis, animo circa eorum quæ videntur laudes occupato? Omitto enim dicere, quòd & præſen-

καὶ πρὸς τὰ ἀκροάσεις πρέπει μεμυημένοις, ἐπειδὴ δὲ ἡ εἰσοδος πρόκειται, ἀπὸ ἀκροατῶν θεαταὶ καθίστανται. μὴ γὰρ ἦν Δημόδοκος ἢ Φάμιος, ἢ Θάμυρις ἢ Ἀμφίων, ἢ Ὀρφεύς τις λίγων ἆσῃ, ἆρα ἀκροάσεται τῶν Διάνοιαν ἀπάγων δὲ ἡ θεατὴ ἀπ' αὐτῶν ἔχει σθ', ἐπειδὴ μόνον ἀφεῖῃ ἡ ᾠδὴ, ἀέρα ὃν ἐκεῖνα πρὸς χρεῶν λόγων μὴ ἐπάνω ἢ ἀκροάσεως, ἀπ' ἀρχῆς τῶν ἀρχῆς δίουσι ἔοικεν. ὅλως δὲ πρὸς ὄψεις ὁρμημένοις ἆρ, ἃ μὴ δεῖ τε παρεῖναι τραγικὰς τραφὰς ἄν, ἢ ἐν τραπέζῃ, ὥσπερ ἐ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ, ποιεῖν τῶν ἀκροάσεων. ὅτι δὲ ἐκ ἀξιόμαχον λόγων ἰσχὺν ὄψα ἀνταγωνίζεσθαι, μὴ ὁ Σαρλάνου μῦθος πρὸς τῶν πρὸς τὸ Γοργόνων διδάξαι ἄρ. ἐκάνως μὲν γὰρ ἐκπλοωθεῖς πρακλίσεις μὴ λοδοῦσαι, καὶ κολακεύουσαι τοῖς ὄμμασι, μὴ καταπλήττουσι ἐπὶ πολὺ κατόχου, κὴ

tes ipsi, & ad auscultandum intrò assumpti, possunt ad talem domum accessêre, ex auditoribus spectatores fiunt: & neque iam Demodocus, aut Phemius, aut Thamyris, aut Amphion, aut Orpheus aliquis, is qui orationem habet, ita est, vt auellere cogitationes illorum à spectando possit: sed vt quisque ipsum modò limen transcenderit, ita frequentis ac multa pulchritudine circumfusus, verborum fanè illorum aut recitationis ne principium quidem examinare videtur: sed totus in spectando versatur, vbi quis fortè omnino cæcus fuerit, aut noctu, velut ille in vero Martio Senecæ solet, ad auscultandum venerit. Nam quòd verborum vis longè inferior sit, quàm vt cum visu certare queat, etiam Sirenum & fabulæ cum illis de Gorgonibus comparata, facilè docuerit. Illæ enim mulcebant quidem præternauigantes, canendo, atque oblectando carminibus, & ad se delatos aliquandiu detinebant:

& in

καὶ ὅλως, τὸ ἔργον αὐτ ἰδῶν
λέγειν δ᾽ ἐπιβῆς· καὶ νῦν
δὲ αὐτὰς καὶ πρίασθαι,
καὶ ἢ μόλις πρίασθαι. τὸ δὲ
τῶν Γοργόνων κάλλος, ἅτε
βιαιότατόν τι ὄν, ἢ δεῖς ἐκπε-
πλῆχθαι τοῖς ψυχῆς ὀμιλοῦσι,
δεινὸς ἐξίστη τοὺς ἰδόντας, καὶ
ἀφρόνως ἐνοῖσι, ὥστ᾽ ἐ μῦθος
βέλτιστα, καὶ λίθινοι
ἐγίγνοντο ἀπὸ ἢ θαύματος. ἔστι γὰρ ὅτε καὶ ἐμοὶ ἢ ταὐτὸν λόγον ἔχειν περὶ ὑμᾶς μικρὸν ἐμπε-σόν, ὑπὲρ ἐμοῦ ἀρῶμαι νε-μίσω· καὶ ἧ ἐκάνης ἐν τῇ ὄψει, ἐν ᾗ φωνῇ τὸ τρωνόν. καὶ ἐγώ τις πρασσόμενος τὸν ἀηδόνα ἢ τὸν κύκνον, ἥδιν ἐκάθου, μικρὸν δ᾽ ἐλάντων πρὸ ἐκείνων τὸν ταὐτὸ σιωπῶν-τα· οἶδ᾽ ὅτι ἐκάνον μι-μησάμενος ἡ ψυχὴ, μακρὸ χαίρειν φράσας ἔοις ἐκά-νοις ἔκμασιν· οὕτως ἄμα-χόν τι ἔοικεν ἄνευ ἡ δὶ ὄψιος ἡδονή. καὶ ἴσως, ὦ βέλτιστε, μάλιστα ὑμῖν πρασκόμοι ἔρὸν

& in ſumma, res ipſa mo-ra quadam opus habebat: atque interim eas etiam præ-teruectus quiſpiam eſt, & carmen ipſum obturatis au-ribus prætermiſit: h at Gor-gonum pulchritudo, vt quæ violentiſſima eſſet, & par-tibus animæ præcipuè fau-ciabilibus obuerſaretur, ſta-tim attonitos reddebat aſpi-cientes, ac mutos faciebat, & quemadmodum fabulæ placet, & fertur, in lapides illicò præ admiratione con-uertebantur. Quamobrem & illa quæ de pauone pau-lò antè ad vos dixi, pro me ipſa dicta eſſe exiſtimo. Nam & illius in aſpectu non in voce delectatio eſt. ac ſi quis iuxta illum vel philo-melam vel cygnum ſtatuat, ac canere iubeat, inter ca-nendum autem pauonem ia-centem commonſtret: ſat ſcio quòd ad hunc deflexu-rus ſit animus, longum va-lere iuſſis illorum cantici-bus.

Adeò inexpugnabile quiddam videtur eſſe ea quæ per viſum voluptas capitur. Atq; equidem, ſi vultis, teſtem vobis

Θρὸν ἄνδρα, ὃς αὐτίκα μοι μαρτυρήσει, ὡς πολὺ ἐπικρατίσεσθαι τῶν ἀπιστουμένων τὰ ὀφθαλμία. καί μοι οὐ πάνυ ὁ κῆρυξ προσπαλὲς αὐτὸν Ηρόδοτον Λύξου Αλικαρνασσέα, ἐμοὶ δὲ καλῶς ποιῶν ὑπήκοος, μᾶλλον δὲ πρόθυμος θεῶν· ἀναδίξασθαι δ' αὐτὸν, ἵνα σὺ τε ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ αὐτῶν τίθου. Αληθῆ τὰ δὲ ὑπὸ σοῦ ὑμῖν, ἄνδρες δικασταὶ, μηθέποτε, καὶ οἱ πάντα ὦσι, ὅσα ἂν λέγῃ τις μᾶλλον, ὄψιν ἀκοῆς ἔντιμον. ἅπερ γὰρ τυγχάνει ἴσασι ἀπιστότατα ὀφθαλμοῖς, ἀκούσι τῇ μάρτυρι, ἃ φασιν, ὡς τὰ πρῶτα τῇ ὄψει ἐφεδρεύουσι· ἀκόντας· τὰ μὲν γὰρ ἴσως πίστα φύσιτά ἐστι, πρὸς οἰκείαν ἅμα τῶν πεπαθῶν ἀκριβείαν· ἡ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν τέρψις, ἀεὶ πρεσβεῖα καὶ πρωτεῖα νοῦσα, πάντως τὸν θεατὴν ἀκολουθεῖται. πᾶς οὖν οὐ χαλεπὸς τῷ λέγοντι ἐντυγχάνει.

adducam virum doctum, qui statim mihi testimonium ferret, quòd multò magis superant ea quæ visa percipiuntur, quàm quæ audiuntur. Ac iam heus præco accede se mihi huc ipsum Herodotum, Lyxi filium, Halicarnassensem. Et quia probè fecit, atque obedit, testimonium dicat accedens. Vos autem aduertite ipsum Ionica lingua vobis loquentem, perinde vt consuetum ipsi est. Vera ista, Omnia vobis hæc, Iudices, narrat, atque ipsi credere quæcumque de his vobis dixerit, oculis sum auditui præferendo. Aures siquidem fide nostra digniores sunt, quàm oculi. Auditis testem, quæ dicat, & vt primas visui tribuerit? ac meritò. Nam verba quidem alata sunt, & euanescunt, pariter cum eo quando proferuntur, amolimur. At eorum quæ videntur, delectatio semper adest, ac præsens manet, & spectatorem ad se grorsus abducit. Proinde quomodo non difficilis ac grauis dicenti aduersa-

εἰς, εἶτ' ἔτι καλὸς ἡ πρόσ-
βλητος ἂν; μᾶλλον γὰρ τὸ μὴ
γιγνόμενον ἀδικεῖν, φημὶ ὑμᾶς γὰρ
αὐτοὶ οἱ δικασταί, καὶ μιτα-
ξὺ λεγόντων ὑμῶν, εἰς τὸν ὀρο-
φὸν ἀναβλέπετε, καὶ τὰς δοί-
κας ἰδόντες, καὶ τὰς γραφὰς ἐγκαθῆστε, καὶ πρὸς ἑκά-
στοις ἀπορῳφόμενοι, καὶ μυ-
θῶν ἀσχολοῦντες. συγγνώμη
γὰρ, ἂ τι ἀνθρώπινον πεπόν-
θατε ἴσως, καὶ πρὸς οὕτω
καλὰς καὶ ποικίλας τὰς ὑπο-
θέσεις. ἐν γὰρ τέχνῃ τὸ ἀκρι-
βὲς, καὶ τῆς ἱστορίας μετὰ τῆ
ἀρχαίᾳ τὸ ὠφέλιμον, ἐπαγω-
γὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ παραλογι-
σμὸν θεατῆ λόγου. καὶ ἵνα μὴ
πάντα ἐκβῆτε ἀφελόντες, ἀμέ-
λησόν τῶν, φέρε, ὡς οἷόν
τε, γράψασθαι αὐτὰ ὑμῖν ὧν
λέγω· ἐὰν γὰρ, οἶμαι, ἀ-
κούσητε, ἃ καὶ ὁρῶντες θαυ-
μάζετε καὶ ἴσως ἄν μοι καὶ δι
αὐτὸ ἐπαινέσαιτε, καὶ τῇ ἀντι-
δίκῳ προσῆκόν ἐστιν, ὡς καὶ
αὐτὴ ἐπιδείξουσα, καὶ δικαια-
σταῖς ὑμῖν τῶν ἀδελφῶν.

aduersaria fuerit domus in ea pulchra, & ab omni parte conspicua? Quin quod maximum est, nondum etiam dixi. Nam vos ipsi Iudices, & interea dum nos dicimus, ad tectum sursum aspexistis, & parietes admirati estis: & picturas, ad vnamquamque auersi, examinâstis, neque quicquam etiam veriti estis. Venia enim dignum est si quid humanum passi estis, præsertim erga tam pulchra ac varia obiecta. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate vtilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores eruditos requirunt. Et vt ne per omnia isthuc oculos auersos habeatis nobis relictis, age, quoad fieri potest, depingam illa vobis oratione. Deleclabimini enim, vt puto, audientes quoque ea quae oculis intuentes miramini. Ac fortasse is ob idipsum etiam laudabitis me, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse demonstrem haec, & duplicem vobis voluptatē pariam.

τὸ χαλινὸν ἢ τῷ ὅλμῳ τῷ ὄρει, ἄνω χρωμάτων καὶ σχημάτων καὶ τόπου, συνήθως ἅπαντας ἀνόητος· φιλῶ γάρ τις ἢ γραφὴν τῶν λόγων. Ἐν δικαίῳ μὲν ἴσως ἀστείῳ, Ἀργολικῷ μύθῳ ἀναμίμικται καλῶς Αἰθιοπικόν. ὁ Περσεὺς τὸ μὲν φοβερὸν καὶ θηρίον τὸ κῆτος ἀπέκτεινε, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν καθαρᾷ, καὶ μετὰ μικρὸν γαμήσει, καὶ ἄγαλμα αὐτῶν ἔσται γάμου, καλὸν τὸ ἔργον τοῦτο τῷ ἰατρῷ Γοργόνας πάσης. ἐν βραχεῖ δὲ καλὰ ὁ τεχνίτης ἐμιμήσατο, ἀλλὰ ὑπόπτως καὶ φόβου· ἐπισκοτεῖ γὰρ τὸ μαλλὸν ἄνωθεν ἐκ πέτρας, καὶ στάσιον τόλμαν ἐρωτικὴν, καὶ θηρίου ὄψιν ἀφόρμασε χαλκοῦ. καὶ τὸ μὲν ἔνδοθι ὑφανε κἀκ τῶν ἀκάνθων, καὶ διὰ τόμβου ὡς χάσματι, καὶ ὁ Περσεὺς ἐν τῷ λαιῷ μὴ καθέπτυκε τὴν Γοργόνα, τὴν Λιβύῃ ἐν λαβὶ πυκάζων ξίφει καὶ τὸ μὲν, ὅδε ἐν δεξιᾷ

Cæterùm conatus huius difficultatem videtis, numerum quàm grave sit absque coloribus & figuris & loco, tam multas imagines in vnum congerere. Est enim exilis plane pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ intermixtum est malum illud Aethiopicum: Perseus videlicet monstrum illud marinum interfecit, & Andromedam deponit, paulò post eandem ducet, atque inde discedet abdicta secum illa. Atque hoc pergron quoddam, fuæ extra propositam rem additum fuit ad eum quo ad Gorgonas abijt volatum. In exigua autem parte, multa imitatione expressit artifex ille, verecundiam puta virginis, & metum. Spectat enim & pugnam desuper ex rupe, & adolescentis audaciam amatoriam, & belluæ visum intolerabilem. Atque ea quidem accedit horrida spinis, & formidabilis bestiæ dentis. Perseus autem sinistra quidem offendit Gorgonem, dextra verò ensè ferit. Et rursum, quantum quidem belluæ

λέζυς ἄδη τὴν Μηδείαν, ἤδη λίθος ἐστὶ τὸ δ', ὅλον ἔμψυχον μηδέ, τῇ ἅρπῃ λόφιται. Ἐξῆς δέ, μετὰ τοῦτο τὴν ἀκόνα, ἴτρον γράμμα γίγραπται Δικαιόταλον, οὗ τὸ ἀρχέτυπον ὁ γραφεὺς παρὰ Εὐριπίδῃ πάνυ σοφοκλέους λοιπὸν μοι δοκεῖ (ἐκεῖνοι γὰρ ὁμοίαν ἐγραψάτην ἀκόνα) τὸν νεανίαν τὸν ἑταῖρον, Πυλάδην τε ὁ Φωκεὺς καὶ Ὀρέστης, λοιπὸν ἤδη τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ πρωὶ θέοντε, φονεύσειν ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμήστρα ἤδη ἀνῄρηται, καὶ ἐπ' ὄψεσι τινὶ κατακέκλιται, καὶ ἐπιπλήττουσι τὸ ἔργον· οἱ μὲν, ὥσπερ βοῶσιν, οἱ δέ τινες, ὅπῃ φύγωσι, βιβλίπουσι. σεμνὸν δέ τι ὁ γραφεὺς ἐνεφύσησε, τὸ μὴ ἀσυδὲς τῆς ἐπιχειρήσεως δείξας μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον πραδαμῶν, ἐμβραδύνοντας δὲ τὸν νεανίσκον ἐργασάμενος· ὃ δὲ μοι

belluae illius Medeam aspexit, iam saxum est: reliquum autem quod adhuc animatum est, falcato ense caeditur. Deinceps autem post hanc imaginem alia quaedam pictura, iustissima illa quidem, depicta est, cuius primùm exemplar videtur mihi pictor ab Euripide vel Sophocle accepisse: (nam illi similem quandam imaginem descripsêre) adolescentes duo socij, Pylades videlicet Phocensis, & Orestes, cùm iam viderentur mortui esse, post regiam latentes, & clàm adeuntes, occidunt ambo Aegisthum. Clytaemnestra autem iam interfecta est, & in lecto quodam semimuda posita iacet. Ac totum famulicium, facinore tanto obstupefacti, alij quidem clamantibus similes apparent, alij autem nonnulli quo fugam capiant, circumspiciunt. Honestum autem quiddam pictor excogitauit, qui quod impiũ in hac re fuit, id ostẽdit solùm, & quasi iam peractũ trãscurrit: adolescẽtes

ἀνατινάξειντα. ὁ δ' Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν φόβον τῶν φαρμάκων, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ τὰ πραττόμενα μανθάνει. Ὑστατα δ' ἡ Μήδεια γίγραπται, ὡς ξίφος ἀμηχανῇ, τὸ παιδὶ ἐπιβουλεύουσα, καί τι δεινὸν ἐννοοῦσα. ἔχει γοῦν ἤδη τὸ ξίφος, τὸ δ' ἀθλιον ἐκεῖνα μὲν γελᾶσιν, μικρὸν τῶν μελλόντων ἀπέχει· καὶ ταῦτα, ὃν ρᾳστα τὸ ξίφος ἐν τοῖν χειροῖν. ταῦτα πάντα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐχ ὁρᾶτε, ὅσα ἀκούσεσθε μὲν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὸν βίαν ἀφορίσαντα, μόνον δὲ καταλείποντα τὸν λέγοντα καὶ ἴσως λίαν ξένον αὐτὰ, οὐχ ἵνα τὸν ἀντίδικον δαμάσῃτον ἐπαινεθέντα, ἀλλ' ὅπως θρασυνῶ, ἃ δὶς οὕτω δυσκόλοις ἐοικότα ἐπὶ τὸν ἐπὶ φόνῳ ἐπιβαλὼν, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, καὶ τὸν λόγον ἐκπαλαίσητε· ἀλλ' ἵνα μᾶλλον αὐτῶν σωφρονίσω, καὶ ὡς οἷόν τε, καταμάθητε ἀκούοντες τὸν λογοποιὸν, λογιζόμενοι δὲ πρὸς

contrà simulet. *Vlysses autem ad metum hunc respiscit, & pater fit, simulationemq; deponit. Postrema verò Medea depicta est, æmulatione atque invidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Tenet quippe iam gladium: miseri autem illi adstant ridentes, nihil eorum quæ futura erant, scientes, & hoc, aspicientes in manibus matris gladium. Hæc igitur omnia, viri Iudices, an non videtis quomodo abducant quidem auditorem, & ad spectandum auertant, solum autem relinquant dicentem? Atque equidem verbis ea persecutus sum, non vt aduersarium, pro audaci ac temerario eo habito, quòd rebus ita difficilibus seipsum voluerit immersit, damnetis, atque odio habeatis, solumq; eum suis orationibus relinquatis: sed vt magis in certamen ipsi adsitis, & quod fieri potest, cominentes ea quæ dicuntur audiatis, assumentes*

apud

πράγματος τὴν δυσχέρειαν μόλις γὰρ ἂν οὕτω δυνηθείη, οὐ λίαν σῶς, ἀλλὰ σώζεσθαι ὑμῖν χρησάμενος, καὶ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς ἐμοῦ φιλοτιμίας νομισθῆναι. ἐὰ δ' ὑπὲρ ἀντιδίκου ταῦτα λέγωμεν, μὴ θαυμάσητε· ὑπὲρ γὰρ τοῦ τὸν οἶκον ἐκεῖνον, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ οἰκοῦντα, ὅστις ἂν ἦ, βουλοίμην ἂν ἀποσώζεσθαι.

apud vos rei difficultatem. Vix enim etiam hoc pacto hauddquaquam videlicet Iudices vos, sed auxiliatores habendo, poterit non omnino indignus magnificentia domus hac cèseri. Quòd autem pro aduersario hæc oro, ne mitemini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, óptârim equidem celebrari.

G. ILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ERGO Alexander in Cydno.] *Alexandrum ex Cydno flumine morbum contraxisse scribit Iustin. lib.* 11. b Virginem.] *Echo quæ vltimas voces iterare & repetere solita est, in solis specubus & antris habitat, atque à nemine videtur, vt Ouidius inquit:*

Inde latet syluis, nullóq; in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa. *De ea apud eundem Lucianum nonnihil dictum est in suo Epigrammate & in Bis accusato & in Erasmica declamatione Lucianicæ respondente.* c Virgines.] *Lucianus hic Musas παρθένους:* id est, *virgines vocat: quoniam disciplinæ, vti virgines, abditæ, & non fuco compiæ esse videntur, nativo scilicet decore contentæ.* d Quod & ad pulcherrimam.] *Iuxta hanc sententiam & quidam illud Virgilianum esse existimant:*

Nunc adeò melior, quoniam pars acta diei est.

e Maxi-

e Maximam alliciendi vim.] *Quæ pulchra sunt, habere eam vim, vt statim conspectæ omnium sibi voluntatē conciliēt, amoremq; adiungant; feminis ignotum esse, nisi communis sensus experti, potest. Hinc Aristoteles dicebat pulchritudinem quauis epistola efficaciorem ad commendationem, quam dictum appellabat, quia gratis contigit à natura. Eandem Socrates appellauit exigui temporis tyrannidem, quòd forma gratia mox defloreſcat. Plato naturæ prærogatiuam, quòd paucis contingat. Theophraſtus ſilentem fraudem, quòd abſq; verbis perſuadeat. Theocritus eburneum detrimentum, quòd grata quidem ſit aſpectu, ſed multorum incommodorum cauſa. Carneades ἀδεσφόρητον βασιλέως. i. regnum abſq; ſatellitio, quòd ſermoſi impetrent, quicquid volunt, nulla adhibita vi. f* Pauo.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos poſuiſſe dicitur. Ouid. in fine 1. Metamorph. g* Etiam Sirenū fabula.] *Ouid. 3. Artis:*

Monſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora
Quaslibet admiſſas detinuēre rates.
His ſua Siſyphides auditis penè reſoluit
Corpora. nam ſocijs illita cæra fuit.

Cicero lib. de finibus bonorum & malorum:

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlyſſes,
Auribus vt noſtris poſſis agnoſcere cantus, &c.

Iuuenalis Satyra. 9. h At Gorgonum pulchritudo.] *In Heſiodi Theogonia traditur Gorgonū origo, earumq; vnam cū Neptuno concubuiſſe. Gorgones enim tres tradūtur, Stheno, Euryale, & Meduſa. i* Perſeus.] *De Perſeo & Meduſa talem poëtæ fingunt fabulā: Meduſa vna Gorgonū, cùm à Neptuno in templo Mineruæ ſtuprata eſſet: irata dea, ne tantum crimen inultū maneret, crines eius, quibus Neptuno placuerat, in angues vertit, deditq;, vt eam aſpicientes in ſaxa verterentur. Hanc poſtea Perſeus, Iouis Danaësq; filius, acceptis talaribus & ſtricto enſe Mercurij, item ſcuto Palladis, Meduſam vnico ictu interemit. Vnde Pallas, vt terribilior hoſtibus videretur, Gorgonis caput ſuo clypeo geſtauit. k* Vulcanum amans.] *Cum Vulcanus fulmina Ioui aduerſus gigantes pugnanti fabricatus eſſet, ab eo mercedis nomine impetrauit, vt ſibi cum Minerua rem habere liceret. Hunc ob id cubiculum clam ingreſſus,*

uim vitiũ castissimæ Deæ offerre conaretur, libidine æstuans, semen in pauimentũ effudit, ex quo Erichthonius natus. Scio hanc fabulã variè tractari. Isocrates & Pausanias Erichthonium Vulcano & Terræ generatũ opinantur. Vide Lucianum in Philopseude. l Posthæc Vlysses.] *Vlysses ex Penelope Icarij filia Telemachum suscepit, eamq; ita adamauit, vt reliquis Græcorũ principibus ad bellum Troianũ proficiscentibus, ipse insaniam simulauerit, futurum sperans, vt tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Iunctis itaq; duobus diuersi generis animalibus, litus proscindebat, & frugum loco salem serebat. Palamedem tamen virum prudentissimum latere non potuit, qui vt technam illam deteqeret, aranti Telemachum filium in sulco obiecit. quod Vlysses conspicatus, ne filium laderet, aratrum subleuauit. Quo argumento facilè deprehensum est, non veram illam, sed simulatam esse insaniam. Pertractus itaq; ad Troiam, strenuam vtilissimamq; in bello Græcis operam nauauit. Lucianus inter domus suæ picturas fabulam hanc etiam refert, cuius mentionem fecit Hyginus cap. 95. Fabularum: Bocas. lib. 10. cap. 6. lib. 11. cap. 40. Ouid. 13. in contentione Aiax Vlyssem notat his verbis:*

Optima nunc sumat, qui sumere noluit vlla.

Et rursus:

Atq; vtinam aut verus furor ille, aut creditus esset,
Nec comes huc Phrygias vnquã veniisset ad arces
Hortator scelerum, *&c.*—. *Nota est fabula ex antiquo poëta. Versus ea de re Cic. lib. 3. Offic. recitat.*

MAKPOBIOY *MACROBII.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAtalogus est μακροβίων, hoc est eorum qui ad longam ætatem peruenerunt: quem natalicij muneris loco Quintillo cuidam mittit, somnio ad hoc faciendũ, vt ipse ait, admonitus. Recensetautem principiò totas

hominum

hominum nationes ac genera quæ diutiſſimè vixerint: deinde tranſitione ad ſingulos facta, reges primùm ac principes, deinde & Philoſophos, & Hiſtoricos, & Oratores, & Poëtas, & Grammaticos qui quàm maximè longæui fuiſſe perhibentur, annumerat. Orditur autem à cauſa qua ad hoc ſcriptũ impulſus fuit, addita etiam commendatione operis ab vtilitate, quam ex huius lectione percepturus ſit Quintillus.

Νῦν τί σε, λαμπρότατε Κοϊντίλλε, διαθέσεως προφέρω ἐγὼ σοὶ δῶρον, ἢ μακροβίους· πολλαχῆ μὲν τὸ ὄφελος δῆλον, καὶ ἐμφανὲς τοῖς φίλοις, ὅτι ἐνίοτε καὶ ἀντίρροπον γενόμενον τέκνοις. συμβαλεῖν δ' οὐκ ἔχων, τίνας ὁ θεὸς διανέμοι μοι παροῦσι μὲν τοῖς μακροβίοις, τότε μὲν ἀνθρώποις τοῖς ἄλλοις ἐπὶ μάκιστον ὑμᾶς βιῶναι, σοί τε αὐτῷ, καὶ πᾶσιν ὅσοι σοὶ, τοῦτο συμφέρειν νομίσαι, καὶ σύμπαντι μὲν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει, καὶ δ' τῶν ἀναγκαίων, αὐτῷ τε ἐμοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ γὰρ ἐμοί τι ἀγαθὸν ἐδόκει πρόσεσθαι ὁ θεός.

Omnia numeris a loco, clariſſime Quintille, iuſſus apporto tibi longeuos: ſomnium inquam, quod iam olim vidi, & amicis narraui meis, quo die minori natu filio tuo nomen indidiſti. Cùm autem nulla coniectura poſſem aſſequi, quòdnam Deus hoc ſomnio longeuos tibi me afferre mandaret, equidem deos id temporis precatus ſum, vt vitam quàm longiſſimam tu, & filij tui traduceretis, ratus ſcilicet hoc profuturum cùm vniuerſo generi hominum, tum praeterea mihi, & meis omnibus. Siquidem hoc ipſo mihi quiddam felicitatis Deus viſus eſt praedicere.

Conſidera

ἐνθυμηθέντι δέ μοι κατ' ἐμαυτὸν, ὡς συνουσίαν ἔλθοι, ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ νοὸς ἐς τὸν σὸν ἐνέπεσε, τοῦτο ἐκείνῳ τῷ παιδικῷ ἐπιτηδεύματι κεχορηγηκότι ταῦτα πεπαίδευσθαι, καὶ ἐπιτάττειν τὰ μὲν ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐξευρεῖν, τὰ δὲ ἐκ τῆς τέχνης. τοιγαροῦν οὐκ ἀσκεπτότατόν σοι βιβλίον τοῦτο ἐκ τῶν σῶν ἐνθυμίων ἐκπέμπω, δίδωμί σοι τὸν ἰσορρεπέστατον πρὸς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὄφελος ἐνθένδε τί σοι ἐκ τῆς συγγράμματος ἀπόνοιτο, τὸ μὲν πρῶτον μία τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον μάλιστα δεῖσθαι βιῶναι· τὸ δὲ δεύτερον παραδειγμάτων, ἃ ἐπιγνοίης, ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι, κατά τε σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν, οὗτοι καὶ εἰς μακρότατον γῆρας ἔλθοι, σὺν ὑγιείᾳ παντελεῖ. Νέστορα μὲν οὖν, τὸν Σφήττιον τῶν Ἀχαιῶν, ἐπὶ τρεῖς παρατεῖναι γενεὰς Ὅμηρος λέγει, ὃν συνίστησιν ἡμῖν γηγηρασμένον ἄριστα

Considerauti autem apud animum meum, venit in mentem, vt par erat hominem liberalibus disciplinis vetsatum, deos hæc mihi præcepisse, vt aliquod eruditū opusculum, & ab ingenuis artibus profectum ad te deferrem. [b] Hanc itaq; aptissimam natalicijs muneribus offerēdis diem existimans, eos tibi dedico, quot ad longam senectutem sana mente & integris corporis viribus peruenisse comperimus. Fortasse autē ex huius libelli lectione gemir ad te peruenire potest vtilitas: vna, vt & alacritatem animo & optimam spem concipias, & te posse quàm diutissimè viuere: altera, qua institutionem ab exemplis capiat, cognitis ijs qui posteaquā maximam suī curam habuerunt, corporis pariter & animi ratione habita, summā senectutem sine omni corporis incommodo sunt consequuti. [c] Homerus igitur Nestorem principum Achiuorum sapientissimum vitam suam tribus seculis produxisse scribit, quem nobis

ἔφην ἄνδρα, ὃς ἀνίκα μοι μάρτυρός, ὡς πολὺ ἰσχυρότερόν ἐστι τῶν ἀκουομένων τὰ ὁρώμενα. καί μοι οὐ πάλαι ὁ Λύριξ προσιὼν αὐτὸν Ἡροδότου τοῦ Λύξου Ἁλικαρνασσέως, ἐμοὶ δὲ καλῶς ποιῶν ὑπήκουσε, μᾶλλόν τε πρὸς θεὸν ἀναλέξασθαι ἐκ αὐτοῦ, ἴσως κἂν ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ αὐτῶν ἔθος. Ἀληθῆ τὰ Ἰωνικὰ ὑμῖν, ἄνδρες δικασταί, μηθύειν, καὶ οἱ πάντα ὅτι, ὃς ἂν μὴ τοῦτον τιμήσῃ· ἅτε γὰρ τυγχάνοντα ἥκοντα ἀνασώζοντα ἐφ' ἁλῶν, ἀκούειν τῶν μαρτύρων, ἃ φησιν, ὡς τὰ πρῶτα τῶν ὄψει δεδιδαγμένων· ἀκούεται· τὰ μὲν γὰρ ἔπη πτερόεντά ἐστι, καὶ οἴχεται ἅμα τῶν πεπαθῶν ἀπαλλάττοντα· ἡ δὲ τῶν ὁρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεῖσα καὶ παρεμένουσα, πάντως τὸν θεατὴν ἀκλινῆ. πᾶς οὖν οὐ χαλεπὸς ὢν λέγοντι ἀνταγωνιστὴς,

adducam virum doctum, qui statim mihi testimonium ferret, quòd multò magis superent ea quæ visa percipiuntur, quàm quæ audiuntur. Ac iam heus praeco accersite mihi huc ipsum Herodotum, Lyxi filium, Halicarnassensem. Et quia probè fecit, atque obedit, testimonium dicet accedens. Vos autem aduertite ipsum Ionica lingua vobis loquentem, perinde ac consuetum ipsi est. Vera ista, Omnia vobis haec, Iudices, aures, atque ipsi credite quæcumque de his vobis dicentur, visu fore auditui præferendo. Aures siquidem fide nostra digniores sunt, quàm oculi. Auditis testem, qua dicat, & vt primas visui tribuerit? ac meritò. Nam verba quidem alata sunt, & euanescunt, pariter cum eo quòd proferuntur, oblectatione. At eorum quæ videntur, delectatio semper adest, ac præsens manet, & spectatorem ad se prorsus abducit. Proinde quomodo non difficilis ac grauis dicenti aduersa-

εἶτ, οἶκ& ἄτα καλὸς ἡ οἰκία, ἀντικ& ἄν μᾶλλον ἡ τὸ μὴ γιγνόμενον φανερὸν ὑμῖν ἦν; ἐμοὶ γὰρ αὐτοῖ οἱ δικασταί, καὶ μιτὰ ξὺ λιγόντων ὑμῶν, ἐς τὸν ὄροφον ἀνεβλέπιτι, καὶ τὰς ζωγραφίας ἐθαυμάζιτι, καὶ τὰς γραφὰς ἐξητάζιτι, καὶ πᾶς ἑκάστιν ἀκριβῶς διεφέρομεν, καὶ μᾶλλον ἀσχωθῦτι. συγγνώμη γάρ, εἴ τι ἀνθρώπινον πεπόνθατι ἅπαντες, καὶ τοῖς οὕτω καλοῖς καὶ ποικίλοις τοῖς ἐπιβάλλουσι. ἡ γὰρ τίχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἰσοτίας μιτὰ τῆ ἀρχαίᾳ τὸ ἀφέλιμον, ἵνα μὴ λέγω ἐς ἀληθῆς τὴ παιδαγωγίαν ὅσον δύναται διαφέρον. τὴν ἴσα μὲν πάντα ἑκάστοις ἀνθρώποις, ἡμᾶς δὲ μᾶλλον τῶν, φίρι, ὡς οἶόν τι, γράψασθαι αὐτὰ ὑμῖν ὡς τάχος· ἐθέλουσι γὰρ, οἶμαι, ἀκούσαντες, ἃ καὶ ὁρῶντες θαυμάζιτι· καὶ ἴσως ἄν μι καὶ ἀλλαχοῦ ἐπαινέσαιτι, καὶ τῆ ἀντιδίκε προσῆκόν ἐστιν, ὡς καὶ αὐτὴν ἀναδέξασθαι, καὶ διδασκάλους ὑμῖν τῶν ἀδόντων.

aduersaria fuerit domus ea pulchra, & ab omni parte conspicua? Quin quod maximum est, nondum etiam dixi. Nam vos ipsi Iudices, & interea dum nos dicimus, ad tectum sursum aspexistis, & parietes admirati estis: & picturas, ad vnamquamque auersi, examinâstis, neque quicquam etiam veriti estis. Venia enim dignum est si quid humanum passi estis, præsertim erga tam pulchra ac varia obiecta. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate vtilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores erudito requirunt. Et vt ne per omnia istbuc oculos auersos habeatis nobis relictis, age, quoad fieri potest, depingam illa vobis oratione. Delectabimini enim, vt puto, audientes quoque ea quæ oculis intuentes miramini. Ac fortasse is ob idipsum

τὸ

etiam laudabitis me, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse demonstrem hæc, & duplicem vobis voluptatē pariam.

τὸ χαλεπὸν ἐν τῷ ὁλκίμους τοῦ ἐρᾶν, ἄνευ χρωμάτων καὶ σχημάτων καὶ τόπου, συνήγαγε τοσούτους ἐκόνας· ψιλὴ γάρ τις ἡ γραφὴ τῶν λόγων. Ἐν ἀριστερᾷ μὲν ὄν εἰσιόντι, Ἀργολικῷ μύθῳ ἀναμίμικται τοῦ Αἰθιοπικοῦ. ὁ Πρσεὺς τὸ λῶν καὶ φονεύσας, καὶ τὸν Ἀνδρομέδαν καθαρᾷ, καὶ μετὰ μικρὸν γαμήσας, καὶ ἄνδρα αὐτὸν ἀπολῶ ἄγων, παρέρχεται τοῦτο τὸ ἐπὶ Γοργόνας πάθημα. ἐν βραχεῖ δὲ πομπὴ ὁ τιχνίτης ἐμιμήσατο, ἀπὸ πρθένου καὶ φόβου ἐπισκοπῆ γὰρ τὸν μαχλὸν ἄνωθεν ἐκ πίνακος, καὶ γυναῖον τόλμαν ἐρωτικὴν, καὶ θηρίον ὄψιν ἀφόβητον. καὶ τὸ μὲν ἔπαθε πεφευγὸς τὰς ἀκάνθας, καὶ διὰ τόμβον ὠχάσματι, καὶ ὁ Πρσεὺς ἡ τῷ λαιᾷ μὴ κολάπτουσι τὴν Γοργόνα, τῇ δεξιᾷ δὲ καθίησι ξίφος καὶ τὸ μὲν, ὅθεν ἐ λύθρος

Cæterùm conatus huius difficultatem videtis, mirumque quàm grave sit absque coloribus & figuris & loco, tam multas imagines in vnum congerere. Est enim exilis plane pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ intermixtum est malum illud Aethiopicum: Perseum videlicet monstrum illud marinum interficit, & Andromedam deponit, paullò pòst eandem ducet, atque inde discedet abiecta secum illa. Atque hoc pærgon quoddam, siue extra propositam rem additum fuit ad eum quo ad Gorgonas abijt volatum. In exigua autem parte, multa imitatione expressit artifex ille, verecundiam puræ virginis, & metum. Spectat enim & pugnam desuper ex rupe, & adolescentis audaciam amatoriam, & bellua visum intolerabilem. Atque ea quidem accedit horrida spinis, & formidabilis huius ferocitas. Perseus autem siniſtra quidem ostendit Gorgonem, dextra verò ense ferit. Et rursum, quantum quidem bellua

λάζυς ἔδη τὴν Μεδούσαν, ἤδη λίθος ἐστὶ τὸ δ', ὅλον ἔμψυχον μένει, τὴν ἅρπην κόπτει. Ἐξῆς δὲ, μετὰ τοῦδε τὸν ἄκρον, ἕτερον γράμμα γέγραπται δικαιότερον, οὗ τὸ ἀρχέτυπον ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδου ἢ Σοφοκλέους δοκεῖ μοι λαβεῖν (ἱκανοὶ γὰρ ὁμοίαν ἐγραψάτην ἀκόνα) τὸν νεανίαν τὸν ἑταῖρον, Πυλάδην τε ὁ Φωκεὺς καὶ Ὀρέστης, δοκοῦντι ἤδη τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ προσπεσόντε, φονεύσειν ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη ἀνῄρηται, καὶ ἐπ' ὄνου τινὸς ἀναβέβηκεν πρόκροτα, καὶ θεραπεία πᾶσα, ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον· οἱ μὲν, ὥσπερ βοῶσιν, οἱ δέ τινες, ὅπη φύγωσι, προϊδέσθαι ποιοῦσι. σεμνόν δέ τι ὁ γραφεὺς ἐνεφύσησε, τὸ μὲν ἀσεβὲς τῆς ἐπιχειρήσεως ἐᾶσαι μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον παραφαμὼν, ἐμβραδύνοντας δὲ τοὺς νεανίσκους ἐργασάμενος ὡς μοι

belluæ illius Medusam aspexit, iam saxum est: reliquum autem quod adhuc animatum est, falcato ense cædit. Deinceps autem post hanc imaginem alia quædam pictura, iustissima illa quidem, depicta est, cuius primum exemplar videtur mihi pictor ab Euripide vel Sophocle accepisse: (nam illi similem quandam imaginem descripsêre) adolescentes duo socij, Pylades videlicet Phocensis, & Orestes, cùm iam viderentur mortui esse, post regiam lateptes, & clàm adeuntes, occidunt ambo Aegisthum. Clytæmnestra autem iam interfecta est, & in lecto quodam semimuda posita iacet. Ac totum famulicium, facinore tanto obstupefacti, alij quidem clamantibus similes apparent, alij autem nonnulli quo fugam capiant, circumspiciunt. Honestum autem quiddam pictor excogitauit, qui quod impiù in hac re fuit, id ostèdit solùm, & quasi iam peractũ trãscurrit: adolescẽtes

χῦ φόνῳ. Μετὰ δὲ ταῦτα, θεὸς ὅτις ἐστὶν ὁμορφότατος, καὶ μαράκιον ἐρασιμώτατον, ἐφηβική τις παιδικὸς ὁ Βράγχος, ἐπὶ πίτυος καθέζεται μὲν ὀρθός, ἀνίσχναλος δὲ καὶ προσπαίζει τὸν λαγῶ. ὁ δὲ παιδομανὴς ἔοικεν ἐπ' αὐτῷ, ὡς τὸ ὕψος, καὶ Ἀπόλλων περιεστὼς μαλιᾷ, τρυφερῶς ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ τερπομένῳ τῷ λαγῷ. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ Περσεὺς πάλιν τὰ τοῦ ταύρου ἐπάγει πάλιν, καὶ ἡ Μέδουσα τετμημένη τὸν λαιμὸν, καὶ Ἀθηνᾶ σείουσα τὸν Περσέα· ὁ δὲ τῷ μὲν τόλμαν ἔοικεν ἄγεσθαι, τὸ δ' ἔργον οὐχ ἑωρακέναι πω· ἐπὶ τῆς ἀσπίδος δὲ, τῆς Γοργόνος τὴν ἀκόνα· οἷς δὲ ἦν τὸ προσιμον τῆς ἀληθοῦς ὄψεως. κατὰ δὲ τὸν μέσον τοῖχον, ἄνω τῆς ἐντεύθεν, Ἀθηνᾶς ναΐσκος πεποίηται· ἡ θεὰ δὲ λίθου λευκοῦ, τὸ σχῆμα δὲ πολυμιτήσιον, ἀπ' οἶον ἂν χθονίοις ἀρτίως ἀγῶσιν θεοῦ πομπεῖον. ἔστι μετὰ ταῦτα τῷ, ἄπτει Ἀθηνᾶ, οὐ λίθου αὖτε

autem in cæde adulteri immorari fecit. Post hæc autem deus est formosus, & adolescentulus venustus, amatorium quoddam ludicrum: Branchus puta in rupe sedit tenet lèporem, & alludit cani. Hic autem assidenti ad ipsum in sublime, fumulus est: & Apollo adstans arridet. delectatur videlicet puero & puero ludente, & cane saltum meditante. Vltra hæc Perseus iterum sequitur, illa quæ bellum marinum eadem antecesserunt, aggrediens, & Medusæ caput amputans, & Minerua prorumpens Perseum: atq; hic quidem facinus iam peregit, factum autem ipsum nondum vidit in clypeo, Gorgonis imaginem. vidit enim parum veri aspectus. In medio autem pariete exadurato ædicula quædam est, & dea ipsa marmore candido: habitum autem haudquaquam mutauit, sed qualis fuerit parens agentis deæ bellicæ. Deinde post hanc alia Minerua, ni-

mirum

ἔστιν γε, ἀλλὰ γραφὴ παλαιὰ Ἥφαιστος αὐτῷ διδάσκει ἱερῶν· ἣν φεύγει, διώκοντος Ἡφαίστου ἐρασθέντι γενέσθαι. ταύτην ἐπὶ τῇ παλαιᾷ τινὶ ἄλλην γραφὴν φέρειν φέρει τὸν Κηφαλίωνα, τυφλὸς ὤν, ὁ δ' αὖ σημαίνει τῷ πρὸς τὸ φῶς ὁδόν, ἐποχούμενος, καὶ ὁ ἥλιος φανεὶς ἰᾶται τῷ πύρωσιν, καὶ ὁ Ἥφαιστος Λημνόθεν ἐπισκοπεῖ τὸ ἔργον. Ὀδυσσεὺς τὸ μετὰ τοῦτο, διττῶν μεμηνώς, ὅτι συστρατεύειν τοῖς Ἀτρείδαις μὴ θέλων. παρόντι δὲ οἱ πρέσβεις, ἤδη καλοῦντες. καὶ τὰ μὲν τῆς ἀποκρίσεως πιθανὰ ποιοῦντα, ἡ ἀπιδύη, τὸ τῶν ὑπεξαγομένων ἀσύμφωνον, ἄγνοια τῶν δρωμένων. ἐλέγχει τοίνυν ὅμως ὁ βρίφος. Παλαμήδης γὰρ ὁ τοῦ Ναυπλίου, συνεὶς τὸν νεανίσκον, ἁρπάζει τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλεῖ φονεύσειν, πρόκωπον ἔχων τὸ ξίφος, καὶ πρὸς τῷ φρενίας ἀποκεισιν, ὀργῷ καὶ οὕτω ἀνθρωπο-

morea illa quidem, sed pictura rursum, quam [k] Vulcanus amans insequitur. ipsa autem fugit, & ex ea persecutione Erichthonius nascitur. Hanc consequitur vetus quædam alia pictura: Orion portat Cedalionem, cæcus existens, ille autem dum ita vehitur, indicat ipsi ferienti ad lucem viam, & Sol apparens medetur cæcitatem. Vulcanus autem à Lemno opus hoc intuetur. [l] Post hæc Vlysses sequitur, insaniens videlicet, quando cum Atridis in expeditionem ire nolebat. Adsunt autem legati iam vocantes ipsum. Atque ea quidem quæ ad simulationem pertinebant, probabilia omnia, vehiculum videlicet, & iumentorum iunctorum absurditas & repugnantia, & eorum quæ agebantur, insciitia. sed redarguitur tamen obiecto infante. Nam Palamedes Nauplij filius, intelligens rem correpto Telemacho, minatur se eum interfecturum esse, strictum tenens ensem: & vt ille insaniam fingit, ita hic quoque iram contrà

ἀντυποκείνται. ὁ δ' Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν φόβον τῶν φαρμάκων, καὶ ματὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὸν ὑπνωσιν. Υποῖα δ' ἡ Μήδεια γίγραπται, ὦ φίλε ἑρμῆ, τὸν παῖδα ὑποβλέπουσα, καὶ τι ἀλγοῦσα ψυχῇ. ἴσχει γοῦν ἔτι τὸ ξίφος, τὸ δ' ἀθλία καθῆται μὲν γελῶντι, μηδὲν τῶν μελλόντων ἀδότι· καὶ ταῦτα, ὁρῶντι τὸ ξίφος ἐν τῶν χειροῖν. ταῦτα πάντα, ἃ ἄνδρες Δικασταὶ, οὐχ ὁρᾶτε, ὅσων ἀκοὴν μὲν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὸν θέαν ἀφορίσα, μόνον δ' καταλείπα τὸν λέγοντα; καὶ ἴσως δίκαιον ἐξελθόν αὐτὸ, οὐχ ἵνα τὸν ἀντίδικον ζημιωθῇ ὑπολαβόντα τῷ, ἀλλὰ θρασεῖ, ἃ ἴσις οὗτοι δυσκόλοις ἑαυτὸν ἐπὶ φέρον ἐπιβάλλι, καταγνῶτι, καὶ μισήσητι, ὡς ὑπὲρ λόγου ἔργα ζαλέπητι· ἀλλ' ἵνα μᾶλλον αὐτῷ σωζησήσῃ, ὡς ἐς οἷόν τι, καταμίξαντα ἀκούσητε τῶν λεγομένων, λογισάμενοι δὲ πρά-

contrà simulat. Vlysses autem ad metum hunc respiscit, & pater fit, simulationemq; deponit. Posterum verò Medea depicta est. æmulatione atque invidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Tenet quippe iam gladium: miseri autem illi adstant ridentes, nihil eorum quæ futura erant, scientes, & hoc, aspicientes in manibus matris gladium. Hæc igitur omnia, viri Iudices, an non videtis quomodo abducant quidem auditorem, & ad spectandum auertant, solum autem relinquant dicentem? Atque equidem verbis ea persecutus sum, non vt aduersarium, pro audaci ac temerario eo habito, quòd rebus ita difficilibus seipsum voluerit immersit, damnetis, atque odio habeatis, solumq; cum suis orationibus relinquatis: sed vt magis in certamen ipsi adsitis, & quod fieri potest, cominentes ea quæ dicuntur audiatis, æstimetis apud

πράγματ' τῶν ἀνεχίρητον· μόλις γὰρ ἂν οὕτω δυνηθείη, οὐ δικασᾶς, ἀλλὰ σωτῆρας ὑμῖν χρησάμενος, καὶ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς ἐμῆς οἰκουμενίδος νομισθῆναι. ἐὰ μὲν ἀντιδίκου τοῦτο δίκαιον, μὴ θαυμάσητε· νῦν γὰρ τῶν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ νεὼν τοῦτον, ὅστις ἂν ἦ, βεβοιμένων ἂν ἀγωνιζοίμην.

apud vos rei difficultatem. Vix enim etiam hoc pacto haudquaquam videlicet Iudices vos, sed auxiliatores habendo, poterit non omnino indignus magnificentia domus hac cēseri. Quòd autem pro aduersario hæc oro, ne miremini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, optarim equidem celebrari.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ERGO Alexander in Cydno.] *Alexandrum ex Cydno flumine morbum contraxisse scribit Iustin. lib.* 11. *b* Virginem.] *Echo quæ vltimas voces iterare & repetere solita est, in solis specubus & antris habitat, atque à nemine videtur, vt Ouidius inquit:*

Inde latet syluis, nullo{q}; in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa. *De ea apud eundem Lucianum nonnihil dictum est in suo Epigrammate & in Bis accusato & in Eraſmica declamatione Lucianicæ respondente.* *c* Virgines.] *Lucianus hic Musas παρθένους:* id est, *virgines vocat: quoniam disciplinæ, vti virgines, abditæ, & non fuco compta esse videntur, nativo scilicet decore contentæ.* *d* Quod & ad pulcherrimam.] *Iuxta hanc sententiam & quidam illud Virgilianum esse existimant:*

Nunc adeò melior, quoniam pars acta diei est.

e Maxi-

e Maximam alliciendi vim.] *Quæ pulchra sunt, habent eam vim, vt statim conspecta omnium sibi voluntates concilient, amoremq́; adiungunt: homines ignotum esse, nisi communis usus experti, potest. Hinc Aristoteles dicebat pulchritudinem quauis epistola efficaciorem ad commendationem, quam ætatum appellabat, quia gratis contigit à natura. Eandem Socrates appellauit exigui temporis tyrannidem, quòd forma grata mox defloresçat. Plato naturæ prærogatiuam, quòd paucis contingat. Theophrastus silentem fraudem, quòd absq; verbis persuadeat. Theocritus eburneum detrimentum, quòd grata quidem sit aspectu, sed multorum incommodorum causa. Carneades ἀδεμφόρητον βασιλέα. i. regnum absq; satellitio, quòd formosi impetrent, quicquid volunt, nulla adhibita vi. f* Pauo.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos posuisse dicitur. Ouid. in fine 1. Metamorph. g* Etiam Sirenũ fabula.] *Ouid. 3. Artis:*

Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora
Quoslibet admissas detinuêre rates.
His sua Sisyphides auditis penè resoluit
Corpora. nam socijs illita cæra fuit.

Cicero lib. de Finibus bonorum & malorum:

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlysse,
Auribus vt nostros possis agnoscere cantus, &c.

Iuuenalis Satyra. 9. h At Gorgonum pulchritudo.] *In Hesiodi Theogonia traditur Gorgonũ origo, earumq́; vnam cũ Neptuno concubuisse. Gorgones enim tres traduntur, Sthenno, Euryale, & Medusa. i* Perseus.] *De Perseo & Medusa talem poëtæ fingunt fabulã: Medusa vna Gorgonũ, cùm à Neptuno in templo Minervæ stuprata esset: irata dea, ne tantum crimen impunitũ maneret, crines eius, quibus Neptuno placuerat, in angues vertit, dedit q́;, vt eam aspicientes in saxa verterentur. Hanc postea Perseus, Iouis Danaëq́; filius, acceptis talaribus & sumpto ense Mercurij, item scuto Palladis, Medusæ vnicum illi terremit. Vnde Pallas, vt terribilior hostibus videretur, Gorgonis caput suo clypeo gestauit. k* Vulcanum amans.] *Vulcanus fulmina Ioui aduersus gigantes pugnanti fabricatus esset, ab eo mercedis nomine impetrauit, vt sibi cum Minerua rem habere liceret. Hunc ob id cubiculum clàm ingressus*

cùm vitiũ castissimæ Deæ offerre conaretur, libidine æstuans, semen in pauimentũ effudit, ex quo Erichthonius natus. Scio hanc fabulã variè tractari. Isocrates & Pausanias Erichthonũ Vulcano & Terra generatũ opinantur. Vide Lucianum in Philopseude. l Posthæc Vlysses.] *Vlysses ex Penelope Icarij filia Telemachum suscepit, eamq; ita adamauit, vt reliquis Græcorũ principibus ad bellum Troianũ proficiscentibus, ipse insaniam simulauerit, futurum sperans, vt tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Iunctis itaq; duobus diuersi generis animalibus, litus proscindebat, & frugum loco salem serebat. Palamedem tamen virum prudentissimum latere non potuit, qui vt technam illam detegeret, aranti Telemachum filium in sulco obiecit. quod Vlysses conspicatus, ne filium lederet, aratrum subleuauit. Quo argumento facilè deprehensum est, non veram illam, sed simulatam esse insaniam. Pertractus itaq; ad Troiam, strenuam vtilissimamq; in bello Græcis operam nauauit. Lucianus inter domus suæ picturas fabulam hanc etiam refert, cuius mentionem fecit Hyginus cap. 95. Fabularium: Bocat. lib. 10. cap. 6. lib. 11. cap. 40. Ouid. 13. in contentione Aiax Vlyssem notat his verbis:*

Optima nunc sumat, qui sumere noluit vlla.

Et rursus:

Atq; vtinam aut verus furor ille, aut creditus esset,
Nec comes huc Phrygias vnquã venisset ad arces
Hortator scelerum, *&c.*——. *Nota est fabula ex antiquo poëta. Versus eadem re Cic. lib. 3. Offic recitat.*

MAKPOBIOY *MACROBII.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAtalogus est μακροβίων, hoc est eorum qui ad longam ætatem peruenerunt: quem natalicij muneris loco Quintillo cuidam mittit, somnio ad hoc faciendũ, vt ipse ait, admonitus. Recenset autem principiò totas

hominum

hominum nationes ac genera quæ diutissimè viverint: deinde transitione ad singulos facta, reges primùm ac principes, deinde & Philosophos, & Historicos, & Oratores, & Poëtas, & Grammaticos qui quàm maximè longæui fuisse perhibentur, annumerat. Orditur autem à causa qua ad hoc scriptũ impulsus fuit, addita etiam commendatione operis ab vtilitate, quam ex huius lectione percepturus sit Quintillus.

Νῦν τί ἔδει, λαμπρότατε Κοϊντίλιε, λιπαρεῖν πρός με γράφοντα δεῖπνον, ἵνα μακροβιώτερος γένωμαι· πολλαχοῦ μὲν τὸ ὄνειδος ἦλθεν, καὶ ἐπράχθη ἤδη φίλοις, ὅτε ἐτέθην ἐπ' ἀνέρι ἄλλῳ ἐμοὶ πάνυ φίλῳ. συμβαλὼν δ' οὐκ ἴσχυσα, τίνας ὁ θεὸς μοι παρέξεται τοὺς μακροβίους, τότε μὲν ἀνεβαλόμην τοῖς θεοῖς ἐπὶ μάκιστον ὑμᾶς βιῶναι, εἰ τι αὐτὸν, καὶ πᾶσιν ἔνι ἔνι, ἔοικε συμφέρειν νομίσαι, καὶ σὺν σοὶ μὲν ἐπ' ἀνθρώπων γένει, καὶ δ' ἄλλων ἀνάγκην, ἐμοὶ τι ἐμοὶ, καὶ πᾶσι ἔοικε ἐμοῖς. καὶ γὰρ ἐμοί τι ἀγαθὸν ἰδόντα προσμένειν ὁ θεός.

Omnia numeris a loco, clarissime Quintille, iussa apporto tibi longeuos: somnium inquam, quod iam olim vidi, & amicis nonnulli meis, quo die meus natu filio tuo nomen indidisti. Cùm autem nulla coniectura potuissem assequi, quòdnam Deus hoc somnio longeuos tibi me afferre mandaret, equidem deos id temporis precatus sum, vt vitam quàm longissimam tu, & filij tui traducretis; ratus scilicet hoc prosuturum cùm vniuerso generi hominum, tum præcæteris mihi, & meis omnibus. Siquidem hoc ipso mihi quiddam felicitatis Deus visus est præcere-

Consilen

σκοπῶ δ' ἐμαυτὸν, ὡς σωφρονιστὴν ἦλθον, ἀπαξ ἅπαν, τοῖς θεοῖς ἀνθρωπίνοις παιδείαν ἔχοντι ταῦτα πεπραγέναι, λιπαρῶν τὴν προθυμίαν δι τῶν ἀφ' ἑτέρας τέχνης. τοιγαροῦν σοὶ ἀσιατάτῳ νοσημάτων τὴν γνώμην ἀμείνω, δίδωμί δι τοῖς ἐσομένοις ἐς μακρὸν χρόνον ἀρίστοις ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ γὰρ καὶ ὄφελον γνόντι τί δι ἐν τῷ συγγράμματι διανοοῦμαι, τὸ μὲν ὠφελήσειά τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐμὲ μάλιστα δώσειν βιῶναι· τὸ δὲ διδασκαλίας ἐν παραδείγματος, ἀπαιτήσειν, ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι, κατά τε σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν, οὕτοι ἐς μακρότατον χρόνον ἦλθον, σωφρονέοντες πάντα. Νέστορα μὲν οὖν, τὸν Σφήττιον τῶν Ἀχαιῶν, ἐπὶ τρεῖς παρατεῖναι γενεὰς Ὅμηρος λέγει, ὃν σωτῆρα ἡμῖν γεγονέναι φησὶν

Considerauti autem apud animum meum, venit in mentem, vt par erat hominem liberalibus disciplinis vetsanti, deos hæc mihi præcepisse, vt aliquod eruditū opusculum, & ab ingenuis artibus profectum ad te deferrem. [b] *Hanc itaq; aptissimam non taliciis muneribus offerēdis diem existimans, eos tibi dedico, quot ad longam senectutem sana mente & integris corporis viribus peruenisse comperimus. Fortasse autē ex huius libelli lectione gemina ad te peruenire potest vtilitas: vna, vt & alacritatem animo & optimam spem concipias, & te posse quàm diutissimè viuere: altera, qua institutionem ab exemplis capiat, cognitis iis qui posteaquā maximam sui curam habuerunt, corporis pariter & animi ratione habita, summā senectutem sine omni corporis incommodo sunt consequuti.* [c] *Homerus igitur Nestorem principum Achiuorum sapientissimum vitam suam tribus seculis produxisse scribit, quem nobis*

καὶ ψυχῇ καὶ σώματι· καὶ Τειρεσίαν δὲ τὸν μάντιν ὑπὲρ ἑβδομήκοντα μὲν ἔτη γηρᾶσαι λέγουσιν αὐτὸν δὲ ἄρα ἄνδρα θεοῖς ἀνακείμενον, καὶ καθαρωτέρᾳ διαίτῃ χρώμενον, τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ μέγιστον βιῶναι, καὶ γήρᾳ δὲ ὅλα μακρόβια ἱερέα τε ἀγαθὸν ὄντα, ὥσπερ Αἰγυπτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμματεῖς. Κοσμεῖσθαι δὲ καὶ Ἀράβων οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων ἁπάντων δὲ οἱ καλούμενοι Βραχμᾶνες, ἄνδρες ἀκριβῶς εὐσεβείᾳ σχολάζοντες, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ Μάγοι, γένος τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον· παρά τε Πέρσαις καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις, καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐρᾷ μεμῆσθαί τι ἐστι, καὶ πολυχρόνιοι, ὥς τε μακρὰν διατελοῦσι καὶ αὖ καὶ ἐκείνοις ἔτη. ἄδηλα δὲ καὶ ἴδιᾳ ὅλα μακροβιώτατα. ὥσπερ Σάλ-

& animo & corpore exercitatum commendat. Et Tiresiam vatem potè tragici ad sex usq; ætatis hominum vitam protogêsse perhibent. Credibile est autem, virum dijs immortalibus sacrum, & moderatiore viuendi ratione utentem, longissima vita fuisse functum. Quin omnes nationes propter victus rationem longæua fuisse inuenimus: cuiusmodi sunt Aegyptiorum sacri scribæ, & apud Assyrios & Arabas fabularum interpretes, & apud Indos Brachmanes, ad omnium philosophiæ studijs vacantes. Præterea quos Magos vocant, genus illud venditum, & dijs dicatum. Inspersi apud Persas, & Parthos, & Bactros, & Chorasmios, & Sacas, & Medos, aliasq; multas gentes barbaras, qui & forma corporis valetudine sunt præditi, & valde diuturni, cum beneficio magicæ quam exercent, tum quòd & ipsi accurata victus ratione utantur. Iam verò gentes quoq; ætate omnium longissima vitam, ex quibus sunt Se-

res,

βας μὴ ἰσῶσι μίχρι τριακοσίων ἔτῶν· οἱ μὲν ὡς ἄνω, οἱ δὲ τῇ γῇ τὴν αἰτίαν τῆς μακρᾶς γήρως ἀποθέντες, οἱ δὲ καὶ τῇ διαίτῃ· ὑφροτέραν γὰρ φασι τὸ ἦθος τῆδε σύμπαν. καὶ Ἀθῶτας δὲ μίχρι τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστοροῦσι. καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος· τούτους μὲν καὶ ἀνθίνῳ ἄρτῳ χρωμένους, ὡς ὑγιεινοτάτῳ τοῦτο φάρμακον· οἷς γε φασὶ δὴ τὴν διαίτην Δίωνα, καὶ τὰς ἄλλας αἰτιᾶσθαι, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐρρωμένους εἶναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τῶν μακροβίων γενῶν καὶ τῶν ἐλαττόνων· ἃ τινά φασιν ὡς καὶ πᾶσιν ἄλλοις ἀνθρώποις χρόνον, οἱ μὲν δὴ τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα, οἱ δὲ δὴ τὴν Δίαιταν, οἱ δὲ καὶ ἀμφω. ἐγὼ δ' ἄν σοι δικαίως τὴν ἀπὸ λαβοῦσαν παράσχοιμι ἰσχυρίσασθαι, ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα τὸν ἀέρα

res, ad trecentos annos vsque viuere, memoriæ proditum est. Cuius rei causam nonnulli temperato aëri, nonnulli naturæ terræ, alij rationi viuendi assignant. Siquidem aiunt omnes illas nationes tantùm aquam potare. Comperimus autem Athotas quoque centum & triginta annos viuere, & Chaldæos vltra centum annos egredi fama est, & eosdem hordeaceo pane vti, tanquam perspicacitatis pharmaco. Quibus perhibent ob hanc ipsam victus rationem alios quoque sensus quàm cæteris hominibus esse validiores. Sed hæc de nationib⁹ longæuis, & gentibus quæ plurimum ætatis aiunt viuere, nonnulli propter situm terræ, nonnulli propter aëris temperiem, nonnulli propter rationē victus, nonnulli autem propter vtrumque. Cæterùm ego iure optimo longè meliorem spem tibi ostendam, si planum fecero, homines vbique terrarum & gentium, & sub quouis

ἄρα μακρόβιοι γιγνόμενοι ἄνθρωποι, οἱ γυμνασίοις ταῖς καθ' ἡμέραν, καὶ διαίτῃ τῇ ἐπιτηδειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμενοι. διαίρεσιν δ' τὰ λόγου ποιήσομαι τῶν πράξεων, κατὰ γένη τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων· καὶ πρῶτον μὲν τοὺς βασιλικοὺς καὶ στρατηγικοὺς ἄνδρας ἐπιδείξω, ὅπως ἵνα καὶ ἐνδοξοτάτους μνήσω, θαυμάσεται αὐτοπράξωρ τύχῃ ἐς τὸν τελειοτάτου ἀγαγοῦσα τάξιν, ὑπηρετήσει τὰ μέγιστα τῶν οἰκουμένων τῶν ἁπάντων ζώων. οὗτος δὲ ἂν ἀεὶ καὶ οὐ τῶν μακροβίων ἀνθρώπων πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως καὶ τῆς τύχης, ἑτοιμότερον ἐλπίσαις γῆρας ὑγιαινὸν καὶ μακρὸν καὶ ἅμα ἡδέως, ἐγγάσεται σαυτῷ τῇ διαίτῃ μέγιστόν τι ἅμα καὶ ὑγιαινότατον βίον. Πομπίλιόν Νουμᾶ, ὃ νομοθετικὸν τῶν Ῥωμαίων βασιλέων, καὶ μάλιστα περὶ τὸν θρησκείαν τῶν θεῶν ἀσχοληθέντα, φέρε ὀνόματα ἐπὶ βιβλίοις ἐρῶντα. Σερβίου δὲ Τύλλιον,

aëre degentes, ad summam senectutem perueniunt, qui commodis exercitationibus, & conuenientem sumitati viuendi rationem sectantur. [d] Facta autem huius narrationis selectione, primùm obseruatis virorum studijs, minimè Reges & virtute imperatoria claros homines memorabo, quorum vnum summè religionis pietas ad perfectissimum ordinē perducens, maximis beneficijs imperium & ipsius affecit. Ad hunc modum & in longeuorum omnium natura & fortunæ animaduersione versantur, tanto promptius spretæ te poteris senectutem fugam & longam: & pari studio hos ipsos æmulatus, tibi ipse longissimā & perfectissimā vitam ratione vitæ parameris. Numa Pompilius Romanorum regum longè felicissimus: ac Deorū cultui dedissimus, supra octoginta annos vixisse traditur. Seruium autem Tullium

& ipse

Ρωμαίων καὶ οὗτος βασιλεύς, ὑπὲρ τὰ ἑξηκοντα ἔτη καὶ ἐννέα βιώσας ἐτελεύτησε. Ταρκυίνιος δὲ ὁ τελευταῖος Ρωμαίων βασιλεύς, φυγαδευθεὶς, καὶ ἐπὶ Κύμης διατρίβων, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται τὸν σφοδρότατα βιῶσαι. Οὕτω μὲν Ρωμαίων βασιλεῖς· οἷς συνάψω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς ἐς μακρὸν γῆρας ἀφικομένους, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐκείνων. ἐπὶ τέλει δὲ καὶ τοὺς λοιποὺς Ρωμαίων, τοὺς ἐς μέγιστον γῆρας ἀφικομένους προσαναγράψω, προσθεὶς ἅμα καὶ τοὺς καθ' ἑτέρους λοιποὺς Ἰταλίαν ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας. ἀξιόλογος δὲ ἡ ἱστορία, καὶ ἱστορίαν διαβάντα παρωμόσαι τὸν ἐνταῦθα ἀέρα, ὡς καὶ ἡμᾶς χρηστὰς ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τελείας ἁρπάσειν τὰς ἐν χερσὶ ἔσεσθαι, πρὸς τὸ ἐς μέγιστόν τι καὶ λιπαρὲς, τὸν πάσης γῆς καὶ θαλάττης ἀνεπόπτην, γῆρας ἀφικέσθαι, τῷ ἑαυτοῦ οἰκουμένῃ βασιλεύοντα ἤδη, καὶ γέροντα.

& ipse Romanorum rex, similiter vltra octoginta annos vixisse dicitur. Tarquinius nouissimus rex Romanorũ eiectus in exilium: cùm is consenuit, ac vltra nonaginta annos firmissima valetudine vsus vixisse perhibetur. Et hi Romanorum reges fuêre: quibus & reliquos reges adiungam, qui ad vltimam senectutem peruenerunt, demonstratis etiam illorum exercitationibus. In calce autem reliquos etiam Romanorum ad longissimam senectutem delatos adscribam, adiectis etiam cæteris Italiæ populis qui diutissimè vixerunt. Etenim qui sola historia nostratem aërem calumniantur, probabilibus argumentis refelli possint, adeò vt meliorem spem habere liceat, fore vt perfecti voti compotes fiamus, & longissimam ac plenissimam tota terra maríq; dominantem senectutem, iamque in suis locis regnantem & senescentem consequamur.

Ἀγαυβόλιον δὲ μὴ ὃν, Ταρ[τη]σίων βασιλέα, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγε[ται], ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιός, καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων· ἀπὸ τούτου μὲν μύθου δοκᾶ. Ἀγαθοκλῆς δ', ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐννήκοντα πέντε τελευτᾷ, καθάπερ Δημοχάρης καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσιν. Ἱέρων δ', ὁ Συρακουσίων τύραννος, δύο καὶ ἐννήκοντα ἐτῶν γηράσας, ἐκ τελευταίας νόσου, βασιλεύσας ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ Καλλιμαχεὺς, καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Ἀντίας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δ', ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεύς, ἐφ' ἵππου λέγεται μάχεσθαι ὑπὲρ ὧν πρὸς Φίλιππον πολέμου, ὢν ἐνενήκοντα τοῦτο τελῶν ἔτη. Τήρης δ', ὁ Δρυσῶν βασιλεύς, κατά φησι Θεόπομπος, δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν τελευτήσας.

Proinde [e] *Argantonius Tarteſiorum rex centum & quinquaginta annos vixiſſe traditur, authoribus Herodoto hiſtorico, & Anacreonte poëta lyrico: tametſi hoc quibuſdam fabuloſum videatur. Agathocles Siciliæ tyrannus annos quinque & nonaginta egreſſus fato functus eſt, ſicut Demochares & Timæus literis prodiderunt. [f] Hieron quoque Syracuſanorum tyrannus duos & nonaginta annos natus, morbi tandem abſumptus obiit, cùm regnaſſet annos ſeptuaginta, ſicut Demetrius Calliſtenus & alii memorant. Anteas autem rex Scytharum, qui ad Iſtrum flumen cum Philippo conſligens in pugna occubuit, octoginta annos egreſſus eſt. Bardylis verò rex Illyriorum, qui ex equo in eo prælio, pugnaſſe dicitur, nonaginta annos compleuit. Teres rex Dryſorum, authore Theopompo, duos & nonaginta annos agens mortuus eſt.*

Anti-

Ἀντίγονον δὲ ὁ Φιλίππε, ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύσαντα Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενον Σελεύκῳ καὶ Λυσιμάχῳ, πολλοῖς τραύμασι πεσοῦσαν, ἐτελεύτησεν ἔτει ἑνὸς καὶ ὀγδοηκοστοῦ, ὥσπερ ὁ συστρατεύσας αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος δὲ Μακεδόνων βασιλεύς, ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀποτόμῳ μάχῃ, ἔτει ὀγδοηκοστῷ τελευτῶν, ὡς ὁ αὐτὸς φησιν Ἱερώνυμος. Ἀντίγονος δὲ, ὁ τοῦ Δημητρίου, υἱωνὸς δὲ Ἀντιγόνου τοῦ μονοφθάλμου, οὗτος τεσσαράκοντα καὶ τεσσαράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη· ἐβίωσε δὲ ὀγδοήκοντα, ὡς Μέδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἕτεροι συγγραφεῖς. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ὁ Ἰολάου, μέγιστον δυνηθείς, καὶ ἐπιτροπεύσας πολλὰ Μακεδόνων βασιλείας, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη οὔτε ἧσσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγε, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλέων, Αἰγύπτε

Antigonus autem Philippi filius luscus rex Macedonũ, in Phrygia cum Seleuco & Lysimacho confligens, multis acceptis vulneribus collapsus, anno vno & octogesimo vitam finiuit, sicut narrat Hieronymus, qui cum eo militauit. Porrò Lysimachus & ipse rex Macedoniæ, in pugna contra Seleucũ suscepta occubuit, octogesimum annum consequutus, vt idem Hieronymus testatur. 8 Antigonus verò filius Demetrij, Antigoni Lusci nepos, quatuor & quadraginta annos regnum Macedoniæ tenuit: vixit autem octoginta, sicut Medius & alij scriptores testantur. Consimiliter & h Antipater patre Iolao genitus, maxima fultus potentia, & quũ multorum regum Macedoniæ tutelam egit, vltra octogesimum annum egressus excesit è vita. i Ptolemæus autem Lago patre natus, inter reges propria fortuna felicissimus, imperauit

Αἰγύπτῳ βασιλεύσαντι, τὰ πρῶτα μὲν ὀγδοήκοντα βίους ἔτη. ἔσχε δὲ παρέλαβεν τὴν ἀρχὴν, πρὸ ἐνὸς μὲν ἐτῶν ἢ τεσσαράκοντα, ὧν Πτολεμαίῳ τῷ υἱῷ, Φιλαδέλφῳ ἐπικληθέντι, ὅστις διδάξας τὸν πατέρα βασιλεύειν ἀπέλιπεν. Φιλέταιρος δὲ, πρῶτος μὲν ἐπέστησε τὴν περὶ Πέργαμον ἀρχὴν, καὶ κατέσχεν, τυραννὶς δὲ ἦν, κατέστησεν δὲ τὸν βίον, ὀγδοήκοντα ἐτῶν γηράσας. Ἄτταλος δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τὴν Περγαμηνῶν οὕτω βασιλείαν, πρὸς ὃν καὶ Σκιπίων ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐβίωσεν τὸν βίον. Μιθριδάτης δὲ, ὁ Πόντου βασιλεύς, ὁ προσαγορευθεὶς Κτίστης, Δυσίγονον τὸ μονόφθαλμον φύσει, ἐπὶ Πόντῳ ἐτυράννησεν, βιώσας ἔτη τρία καὶ ἑβδομήκοντα, ὥσπερ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀριαράθης δὲ, ὁ Καππαδοκῶν βασιλεύς, δύο μὲν καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησεν ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ· ἐν Λυκάονι δὲ καὶ ἐπὶ πλεῖον ἐβιώσατο, ἀπ' ἐν τῇ πρὸς

Aegypto annos octoginta natus. Vixit aũt tradita imperium duobus annis ante quam moreretur, Ptolemæo filio, cui cognomentum fuit [k] Philadelpho. qui & paternum regnũ à fratribus seruitutis est. Phileteros, q primũ condendi circa Pergamum principatus author fuit, & eundem cũ esset Eunuchus obtinuit, mortuus est octoginta annos natus. Attalus aũt cognominatus Philadelphus, et hic rex Pergamenorum, ad quẽ etiã Scipio Romanorum Imperator venit, duos & octoginta annos ex gens, vitã reliquit. [l] Mithridates rex Ponti, Crister appellatus, Antigonum Luscũ fugiens, in Ponto mortuus est, cùm egisset annos quatuor & octoginta, sicut Hieronymus & alij scriptores prodiderũt. Ariarathes rex Cappadocũ Hieronymi testimonio duo & octoginta annos vixit: atq; haud dubiè ad grandiorem ætatẽ peruenire potuisset, nisi in pugna contra

Parthe-

ληφθεὶς μάχῃ ζωγρηθεὶς ἀνεσκολοπίσθη. Κῦρος δὲ, ὁ Πέρσῶν βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὃς ἀνεῖλε τοὺς Πέρσῶν νεῖν Ασσυρίων ὄρει, οἷς ἡ Ονησίκριτος, ὁ τὰ περὶ Αλεξάνδρου συγγράψας, συμφωνεῖν δοκεῖ, ἐπαινούσης γνώμην, ἰσότιμον μὲν ἕνα ἕκαστον τῶν φίλων μαθὼν δὲ τὸν πλείστου ἀντιφθαρμένους, ὑπὸ Καμβύσου τοῦ υἱέος, ἢ φάσκοντος Καμβύσου λιατὰ πρόσταγμα τὸ ἐκείνου τοῦτο πεποιηκέναι, τὸ μὲν τι, πρὸς τὴν ὠμότητα τοῦ υἱοῦ ἀναλυθὲς, τὸ δέ τι, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν αἰτιασάμενος, ἀθυμήσας ἐτελεύτα τὸν βίον. Αρταξέρξης, ὁ Μνήμων ἐπικληθὲς, ἐφ' ὧν Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστρατεύσατο, βασιλεύων ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νοσῶν, ἐξ ἧς ὀγδοήκοντα ἔτῶν γενόμενος· ὡς δὲ Δείναρχος ἱστορεῖ, τεσσάρων καὶ ἑβδομήκοντα. Αρταξέρξης, ἔτη Περσῶν βασιλεύσας, ὧν φησιν ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ισίδωρος, ὁ Χαρακηνὸς

Perdiccam vitus captus, & in crucem sublatus fuisset. Maior autẽ Cyrus rex Persarum, sicut [illegible]sæ & Assyriorum historiæ loquuntur, quibus etiam suffragari videtur Onesicritus, qui res gestas Alexandri Magni in historiam contulit, centesimũ animum assequutus, requirebat vnumquenq; amicorum: quorum cùm plurimos à filio suo Cambyse interemptos comperisset, ac [m] *Cambyses ipsius iussu hoc ipsum se fecisse fateretur, partim ob filij crudelitatem probrosè affectus, partim se ipse tanquam iustitiæ & legum violatorem accusans, maxima tristitia conturbatus vitam finiuit.* [n] *Artaxerxes Mnemonis cognomentũ sortitus, cõtra quẽ Cyrus frater exercitum duxit, imperium Persarũ obtinens, morbis cõsumptus decessit, annos sex & octoginta natus: sed vt Dinõ scribit, quatuor & nonaginta. Artaxerxes alter Persarum rex, quẽ patrum suorum memoria Isidorus Characenus*

κλωὸς ἐσχήκοντα, βασιλεύσαντα τὴν πρίν ἐνιαυτοὺς ἑβδομήκοντα βίου, ἐπιβουλῇ τῶν ἀδελφῶν Γωσέθρου ἰδόλου ἀποθανόντος. Σιναμβοκλῆς δ', ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἔτη ὀγδοήκοντα ἤδη γεγονὼς, ἀπὸ Σακαυράκων Σκυθῶν καταχθεὶς, βασιλεύσαντα ἀρξάμενος, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτά. Τηγράνης δ', ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λούκουλλος ἐπολέμησεν, ἐνάτου καὶ ὀγδοήκοντα ἔτων ἐτελεύτα νόσῳ. Υασασίνης δ' ὁ Χάραξ, τῶν κατ' ἐρυθρὰν τόπων βασιλεὺς, ἐνάτου καὶ ὀγδοήκοντα ἔτων, νοσήσας ἐτελεύτησε. Τίραν δ' ὃς, ὁ μετ' Υασασίνην πέμπτος βασιλεύσας, δύο καὶ ἑνενήκοντα βίου, ἐτελεύτα νόσῳ. Ἀρτάβαζος δ', ὁ μετὰ Τίραν ἕβδομος βασιλεύσας Χάραξ, ὃς καὶ ὀγδοήκοντα ἔτων, ὑπὸ ταχθεὶς ὑπὸ Πάρθων, ἐβασίλευσεν. καὶ Μναασίρης δ', βασιλεὺς Παρθυαίων, ὃς καὶ ἑνενήκοντα ἔτων ἔζησεν ἔτη. Μασσαισσάδης δ', Μαυρουσίων βασιλεύς, ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. Μασσινίσσα δὲ rex Mauritaniæ

cenus historicè regnâsse tradit, cùm annos tres & nonaginta vixisset, insidijs fratris Gosethræ clàm obtruncatus est. Sinarthocles autem rex Parthyæorum annos nonaginta iam natus, à Sacarauciis Scythis reductus ab exilio regnare incepit, & regnauit annos septem. At Tigranes rex Armeniorum, contra quem Lucullus pugnauit, quinto & octogesimo anno morbo consumptus periit. Hyspasines Characenorum & regionis mari rubro adiacentium rex, quinto & octogesimo anno morbo correptus decessit. Terentius tertius post Hyspasinem eorum nationum rex, cùm vixisset duos & nonaginta annos, morbo periit. Artabazus autem, qui septimus post Tirenum Characenorum regnum tenuit, sex & octoginta annos reductus à Parthis ab exilio regnauit. Et Masscires rex Parthyæorum sex & nonaginta annos vixit. Masinissa verò rex Mauritaniæ nonaginta annos vixit.

Alexander

Ἀλεξανδρος δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ θείου Σεβαστοῦ, ἀντὶ ἱερέως ἀρχὴν βασιλικὴν ἀναγορευθεὶς Βοσπόρου, μετὰ ἔτη ὧν ἐνεστήσατο, ἱππομαχῶν καὶ πεζομαχῶν ἐλάττων ἐφάνη. ὡς δὲ ἱστορεῖται τὸν ὑπὸ τῆς μάχης Σκριβωνίου πεπιθυμηκότος, ἀσχολίᾳ δὲ σιτίων ἐπιλειπόντων, βιοὺς ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα. Γάιος δὲ Κ, ὡς φησὶν Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς, ἐπὶ τοσαύτης ἰδιώτας ὁ Μάνος ὁ ἀρχιμαθοφόρος βασιλεύσας, πρωτικὰ ἔτη καὶ ἑκκαιδέκα τὸν γηγενῆ ἐτῶν, ἐπιλοιμίᾳ νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὖν τοσούτους ἱστορήκασι μακροβίους οἱ πρὸ ἡμῶν. ἵνα δὲ καὶ φιλόδοξοι, καὶ πάντες οἱ περὶ παλαιὰν ἔχοντες, ἐπιμίμνησκώμεθα καὶ οὗτοι ποιήσωμεν ἐφ' ἡμῶν, ὡς μακρὸν γῆρας ἔλαβον· ἀναγράψωμεν καὶ τούτων τοὺς ἱστορικοὺς, καὶ πράξεις γε φιλοσόφους. Δημόκριτος δὲ μὲν ὁ Ἀβδηρίτης, ἐτῶν γηγενὴς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ἀσχολίᾳ δὲ τροφῆς, ἐπιλύτα.

Aſandrus autem à diuo Auguſto loco Etnarchi rex Boſpori declaratus, annũ agens nonageſimum, & equeſtri & pedeſtri pugna nulla inferior vſpiam eſt conſpectus. Qui vt animaduertit Scribonio rem militarem commendatam, cibo abſtinens diem ſuum obiit, cùm vixiſſet annos tres & nonaginta. Goaſus, vt Iſidorus auctor eſt, Characene regnum tenuit, quo tempore Mano quoq; imperauit Arabibus, centum & quindecim annos natus, poſtremùm morbo periit. Tot igitur ante noſtram memoriam memorandæ ſenectutis reges fuiſſe maiores noſtri literis prodiderunt. His annumerãtur Philoſophi, & omnes qui ingenio & eruditione præſtantes fuerunt, qui aliqua ſui cura habita, ad extremam ſenectutem peruenerunt. Eos itaq; quos multa lectione didicimus, perſcribemus: ac initiò quidem [o] Philoſophos, [p] quorum Democritus Abderites centum & quinquaginta annos natus, cùm alimento abſtineret, mortuus eſt.

[q] Xeno-

Ξενοφίλη δὲ ἢ μουσικὴ, ὅτε φυσιν Λεσβίῳ, προσχὼν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ἀνὴρ τὰ πρῶτα καὶ ἑκατὸν ἔτη τὴν Ἀθηναίων ἴδιον. Σόλων δὲ, καὶ Θαλῆς καὶ Πιττακὸς, οἵ τινες τῶν ἑπτὰ σοφῶν λεγόμενοι ἦσαν ἑπτὰ, ἑκατὸν ἕκαστος ἔζησεν ἔτη. Ζήνων δὲ, ὁ τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα. ὃν φασιν ἀσυρχόμενον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ προσπταίσαντα ἀναβοήσασθαι· τί μοι βοᾷς καὶ ἐπισπάσασθαι οἴκαδε, καὶ ἀποχόμενον προῆκαι, τελευτῆσαι τὸν βίον. Κλεάνθης δὲ, Ζήνωνος μαθητὴς καὶ διάδοχος, ἐνιαυτὸν καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γηγενὴς ἔτη, φύμα ἔσχεν ἐπὶ τῷ κέλυφι, καὶ ἀφαιρεῖσθαι, ἐπιτάξαντων αὐτῷ παρ' ἑταίρων τινῶν γράμματα προσφωνῆσαι δὲ καὶ φράσαι περὶ ὧν ἤθελον οἱ φίλοι, ἀποχόμενον αὖθις προῆκαι, ἰσχίαντα τὸν βίον. Ἐφορίωνος δὲ, ὁ Διοίου μὲν υἱὸς, Ἀρχιτέλους δὲ τοῦ φυσικοῦ μαθητὴς, Χαλκίδα τῆς ἦν καὶ ἐνενήκοντα, ἑκατὸν ἔτη ἔζησεν.

Xenophilus Musicus, permanente Aristoxeno, Pythagoricæ philosophiæ candidatus, ultra quinque & centum annos Athenis vitam traduxit. Solon autem, & Thales, & Pittacus, qui è septem sapientum numero fuerunt, centum annos vixisque vixit. Zenon verò Stoicæ philosophiæ auctor & princeps, octo & nonaginta. Hùc aiunt in concionem prodeuntem offenso pede exclamasse: Quid me vocas? & domum reversum inedia, vitam finisse. Cleanthes Zenonis discipulus & successor, nonum & nonaginta annos natus, tuberculum in labio habuit. Cumq; decrevisset inedia vitam absumere, allatæ sunt ei ab amicis literæ. Ac mox adhibito cibo, & perfectis amicorum postulatis, iterum cibo abstinens, vita defunctus est. Xenophanes autem Dexino patre natus, Archelai physici auditor, unum & nonaginta annos vixit.

Xeno-

Ξενοκράτης Α, Πλάτωνος μαθητὴς γνώμῃ, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης Α, ὁ τῆς νεωτέρας ἀκαδημείας ἀρχηγὸς, ἔτη πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης Α, ὁ Σελευκεὺς, ἀπὸ Τίγριδος, Στοϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ Α Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα καὶ ἱστορίας συγγραφεὺς, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Κριτόλαος ὁ περιπατητικὸς ὑπὲρ δύο καὶ ὀγδοήκοντα· Πλάτωνος Α ὁ ἱερώτατος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος Σανδωνος Ταρσεὺς, Στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο υἱῷ Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' οὗ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἀτελείᾳ, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιοὺς, τετελεύτηκεν ἐν τῇ πατρίδι· καὶ τιμᾶται ὁ Ταρσέων δῆμος ὡς ἥρωι κατ' ἔτος ἕκαστον ἀρχηγέτῃ, ὡς ἥρωϊ. Νέστωρ Α Στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Ξενο-

Xenocrates Platonis discipulus, quatuor & octoginta. Carneades nouæ Academiæ fundator, annos quinq; & octoginta. Chrysippus vnum & octoginta. Diogenes autem Seleucus Tigrius, Stoicæ sectæ philosophus, duodenonaginta. [t] Posidonius Apamea Syriæ oriundus, lege autem philosophus Rhodius, pariter & historicus, octoginta quatuor. Critolaus Peripateticus vltra duos & octoginta. [u] Plato philosophorum sanctissimus, vnum & octoginta. Athenodorus Sandonis Tarsensis, qui fuit Cæsaris Augusti præceptor, cuius precibus Tarsis ciuitas vectigalibus leuata est, duos & octoginta annos agens mortuus est in patria. Huic Tarsenses populus quotannis solennes honores vt heroi persoluit. Nestor verò Stoicus, & hic à Tarso ortum trahens, præceptor Cæsaris Tiberij, duos & nonaginta. Xeno-

phon

φῶν δ' ὁ Γρύλλου ὑπὲρ τὰ ἐν-
νήκοντα βιώσας ἔτη. οὗτοι μὲν
φιλόσοφων οἱ ἐνδοξοι. συν-
γράψαι δ' Κτησίβιος μέν, ἐ-
κατὸν ἄκοσι πεντάκις ἔτεσιν, ὧν
ἐν Περσικοῖς ἐπεμελήθη, ὡς
Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρο-
νικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δέ, ἐν
πολλοῖς συμφόρῳ καὶ πονη-
ροῖς διαπρέψας καὶ πολλὰ
πεπονηκώς, ἕβδομον ἐπὶ τε-
τταρακοστῷ καὶ ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν
τῷ ἐννάτῃ τῶν περὶ τὰ Ἀσίας ἐν
πολέμοις λόγων. καὶ θαυμάζεται
τὸν ἄνδρα, ὡς μέχρι τῆς τελευ-
ταίας ἡμέρας ἄρτιον ὄντα ἐν
ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ πάσαις τοῖς αὐ-
τοῦ χρείοις, μηδενὸς συμβαί-
νοντος τῶν πρὸς ὑγίειαν ἐκπεπτω-
κότος. Ἐννάτιος δὲ Λέσβιος, ὀγδοήκον-
τα καὶ πρὸ τούτου καὶ Φερεκύδης
ὁ Σύριος ὁμοίως ὀγδοήκοντα
καὶ πρό. Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρο-
μενίτης ἓξ καὶ ἐνενήκοντα. Ἀρι-
στόβουλος δὲ ὁ Κασσανδρεὺς,
ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγε-
ται βεβιωκέναι. τὸν ἱστορικὸν
δὲ, τίνα τε καὶ ὁπόσα συνέ-
γραψεν ἕκαστος, ἄρξασθαι
συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν

phon Grylli filius vixit vltra nonaginta annos. Et hi celebres fuêre philosophi. Ex scriptoribus autem historicis Ctesibius centum & triginta quatuor annos egressus, mortuus est, sicut narrat Apollodorus in Chronicis. Hieronymus verò & in bellis versatus, ac non paucis laboribus & vulneribus affectus, vixit ad annum quartum & centesimum, sicut refert Agatharchides libro nono historiæ Asiaticæ. Ac hominem non mediocriter demiratur, quòd ad summum vsq; vitæ diem valuerit in colloquijs, & in reliquis ad sanitatem necessarijs non defecerit. Helladicus Lesbius octoginta quinque annos vixit. Similiter Pherecydes Syrus quinque & octoginta. Timæus Tauromenites sex & nonaginta. Aristobulus Cassandreus vltra nonaginta annos vixisse fertur. qui historiam suam quartum & octogesimum annum agens orsus est conscribere, id quod ipse in opere suo

princi-

ἀρχὴ τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ ὁ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνιὼν ἵππου κατάπτωσιν, καὶ ἐκ τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν, ἐτῶν ἐνὸς καὶ ὀγδοήκοντα. Ὑψικράτης δέ, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεύς, ἐξ ὧν πολλῶν μαθημάτων γεγόνει θεωρητικός, ἔτη ἐνὸς καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δὲ Γοργίας, ὃν τινὲς Σοφιστὴν καλοῦσι, ἔτη ἑκατὸν ὀκτὼ, φοιτᾷ δὲ ἀσχολούμενος, ἐτελεύτησεν· ὃν φασὶν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τῆς μακρᾶς γήρως, καὶ ὑγιαινοῦς ἐν πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, ἀπᾶραι, ἐξ τὸ μηδέποτε συμπεσεῖν ἑαυτῷ ἀκαιρίαν τινὰ ἄπαρι ἀνοικίας. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν πανηγυρικὸν ἐγραψε λόγον. μετὰ ἔτη δὲ ἐνενήκοντα ἑκατὸν γεγονὼς, ὡς ἤκουσε Λακεδαιμονίους τὸν Φιλίππου ἐν τῇ μετὰ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικηκότας, πολυπαθήσας, τὸν Εὐριπίδειον ἴαμβον προσωιήσατο, ὡς ἑαυτὸν ἀναφέρων·

principio teſtatur. [x] *Polybius autem Lycorta patre genitus, Megalopolitanus, rure rediens ab equo delapſus eſt, quo caſu morbo correptus deceſſit anno ſecundo & octogeſimo: Porrò Hypſicrates Amiſenus hiſtoricus, vir in multis diſciplinis verſatus, annos duos & nonaginta vixit. Cæterùm è Rhetoribus* [a] *Gorgias, quem quidā Sophiſtam vocant, annum agens octauum & centeſimum, media vi tam finiuit. Hunc interrogatum cauſam tam longæ ſenectutis, & valetudinis in omnibus ſenſibus vigentis; reſpondiſſe aiunt, quòd aliorum commiſia non ſit ſectatus. Iſocrates ſex & nonaginta annos natus ſermonem ſcripſit* A *Panegyricum. Iam verò ingreſſus annum nonageſimumnonum, cùm accepiſſet Athenienſes in pugna apud Chæroneam commiſſa à Philippo eſſe ſuperatos, quiritando Euripideum verſiculum recitauit, ad ſeipſum referens:*

Σιδῶνος

Sidonis

Σιδῶνίοις τοῦτ' ἄσυ Καδμ
ου ἰκλιπὼν,
καὶ ἐκεῖνα, ὡς Διονύσου ὁ
Σεμὴς, ἐξέλιπεν τὸν βίον. Ἀπόλ
λόδωρος ὁ, ὁ Περγαμηνὸς ῥήτω
ρ, θεῖ Καίσαρος Σεβασ
τοῦ διδάσκαλος καὶ τροφεύς, καὶ
αὖ Ἀθηνοδώρῳ τῷ Ταρσεῖ
συνοίκῳ παιδεύσας αὐτὸν,
ἔζησε ταυτὰ τῷ Ἀθηνοδώρῳ,
ἔτη ὀγδοήκοντα δύο. Ποτά
μων ῥήτωρ ἄδοξος ῥήτωρ, ἔ
τη ἐνενήκοντα. Σοφοκλῆς ὁ
τραγῳδοποιὸς, ῥᾳθυμίᾳ μὲν
δὴ λανθάνων, ἀπενίκη
σε πρὸ τοῦ ἐνιαυτὸν ἴσως
ἔτη. οὕτως ὑπὸ ἰσχύος τῆ
ψυχῆς, ἐπὶ τέλει βίου, παρα
νοίας ἐνεμέμηκε, ἀνέγνω δὲ
δικασταῖς Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ
Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος δρᾶ
τῆ δράματος, ὅπως ἐ νοῦν ἔ
χοιμεν· ὡς τοὺς δικαστὰς τὸν
μὲν ἐκπεθαυμάσαι, καταψη
φίσασθαι δὲ τοῦ ἀνδρὸς μα
νίαν. Κρατῖνος δὲ, ὁ τῆς ἀρ
χαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ πρὸς
τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐ
βίωσεν, καὶ πρὸς τῷ τέλει
τῆ βίου διδάξας τὸν Πυτί

Sidonis urbis olim quondam mœnia
Cadmus reliquerit.
Quibus cùm adiecisset, *sese* ut Græcia in seruitutē proleberetur, è vita decessit. 3 *Apollodorus* aūt rhetor *Pergamenus, Cæsaris Augustiui diuos relati præceptor, quem* una cū *Athenodoro Tarsensi bonis disciplinis imbuit, totidem quod Athenodorus annos, nempe duos & octogenta, vixit. Potamon* rhetor ūi incelebris, *annos nonaginta.* C *Sophocles poëta Tragicus* deuorato vitæ acino strāgulatus est, cùm egisset annos *quinq; & nonaginta. Hic à filio Iophonte sub finem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitauit Iudicibus Oedipum Colonæum, planum faciens ea fabula, quòd sanæ mentis compos esset. Qua audita, Iudices ingenium eius admirati sunt, ac filiū insaniæ damnarūt.* D *Cratinus* ait poëta Comicus *septem supra nonaginta annos vixit, atq; sub finem vitæ cùm docuisset fabulam Pyti*

γέλωτος, καὶ νικήσας, μετ' ὀλίγον ἐτελεύτα. καὶ Φιλήμων ὁ κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ, ἐπὶ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη βιὺς, ἰατικὴ τὸ μὲν πρὶν ἀλίσκεσθαι ἠρνεῖτο, θεασάμενος δὲ ὄνον τὰ παρασκευασμένα αὐτῷ σύκα κατεσθίοντα, ὥρμησε μὲν ἐπὶ τὴν γέλωτα· καλέσας δὲ σίκινθον, καὶ σὺν ποσῷ καὶ ἀδρῷ γέλωτι ἐπὶν προσθῦσαι τῷ ὄνῳ ἀκράτου ἐλθεῖν, ἐκέλευσε τοῦτον γέλωτος, ἀποπνιγεὶς ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος ὁ, ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, καὶ αὐτὸς ἐνενήκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη λέγεται βιῶναι. Ἀνακρέων δὲ, ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἴσασιν ἕτερα πλείω καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ Στησίχορος δὲ ὁ μελοποιὸς τοσαῦτα· Σιμωνίδης δὲ ὁ Κεῖος ἐπὶ τὰ ἐνενήκοντα. Γραμματικῶν δὲ Ἐρατοσθένης μὲν, ὁ Ἀγλαΐ, Κυρηναῖος, ὃν οὐ μόνον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἄν τις ὀνομάσαι, καὶ φιλόσοφον καὶ γεωμέτρην, δύο καὶ ὀγδοήκοντα οὗτος ἔζησεν ἔτη. καὶ Λυκοῦργος δὲ, ὁ νομοθέτης

nen, ráque victor euasisset, haud ita multò pòst est mortuus. Non dissimiliter quoque E Philemon Comicus septimum & nonagesimũ annum agens decumbebat in lectulo quiescens: qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, prolapsus in cachinnos, & accersito famulo, multò & vehementi cum risu præcepit asino merum ad sorbendum dari, atque ita risu suffocatus obijt. F Epicharmus autem & ipse poëta Comicus, septem & nonaginta annos vixisse dicitur. Porrò G Anacreon poëta Lyricus vixit annos H quinque & octoginta. Et I Stesichorus poëta Lyricus totidem. K Simonides Cius supra nonaginta. Sedenim ex Grammaticis Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non Grammaticum solùm, sed etiam Poëtam meritò quis vocârit, & Philosophum & Geometram, duos & octoginta annos vixit. Quin etiam L Lycurgus Lacedæmoniorum legum con-

runt Theocritus, Bucolici carminis scriptor, & Menander comicus per duodecim ferè annos cum Alexandro in expeditionibus fuit, ac post eius mortem Aegyptum arripuit. k Philadelpho.] *Hic secundus fuit Ptolemaeus Aegypti rex, qui ex re Philadelphus dictus est, quòd amarit, & in vxorem duxerit sororem, cùm Graecis ἀδελφὴ Latinis soror sonet. Hinc Lucianus in Icaromenippo: Ptolemaeum vidi, inquit, cum sorore vna habentem. Philosophi Stratonis discipulus fuit, ipse quoque, deinceps doctissimus, qui & Alexandriae copiosissimam bibliothecam instituit, in qua fuerunt librorum quamquies centena millia, cuius etiam cura sacri Bibliorum libri per septuaginta Interpretes, ex Hebraeorū sermone sunt in Graecū translati. Ista petantur ex Iustini lib.5.* l Mithridates rex Ponti.] *Linguarum interpres, de cuius ingenti memoria meminit Plinius lib.7.cap.24. Is quotidie venenum bibisse dicitur, de cuius laude idem Plinius lib.25.cap.20. Huius res gestae Iustini libro 38.continentur.* m Cambyses.] *Paterna crudelitate admodum fuit, Aegyptiorum templa diruit incensa, de quo Iustinus lib.1.* n Artaxerxes.] *Darius Persarum rex mortuus, duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorem. inter hos fratres excitatum fuit bellum, in quo Cyrus interfectus est. Vide Plutarchum in Artaxerxe.* o Philosophos.] *Vitae spatium octoginta & amplius annorum his potissimùm concessum est, qui corpore & animo valerent, vt Platoni, Dionysio Heracleotae, Diogeni Cynico, Erasistrato & Xenocrati Platonico. Qui verò centesimum & amplius attigerint, Carneades, à quo tertia Academia est, quae dicitur nona, cum aliis plerisque memorantur.* p Quorum Democritus Abderit.] *Democritum, cùm centum & nouem annos vixisset, primò mortem propinquam dies aliquot nudare potuisse retardasse, deinde sponte sua mortem oppetisse traditum est. de quo Lucretius libro 3.* q Xenophilus.] *Plinius lib.7.cap.50 Valer.Maximus lib.8. cap.12.* r Zeno Stoicae philosophiae.] *Zeno Citticus, vt Laertius testatur, tam mollis, tam in voluptatibus veneris vsq; adeò patiens ac parum fuit, vt crudis duntaxat vesceretur, ac pallio praetrito reperiretur. Hinc in vulgi sermone abijt: Zenone temperantior.* s Cleanthes

thes Zenonis discipulus.] *De eo Laërtius, Suidas & Valerius Maximus libro 8. capite 7.* t Posidonius.] *Philosophus Apaminensis ex Syria.* u Plato philosophorum sanctissimus.] *Moriens genium suũ, fortunamq; suã laudabat, primùm, quòd homo, non fera: deinde quòd Græcus, non barbarus: postremò quòd ætate Socratis natus esset.* x Polybius Lycorta.] *Hic est eximius ille historiarum scriptor Africani Scipionis iunioris præceptor, cuius partem operum habemus.* y Hypsicrates.] *Hypsicratis grammatici Gellius libro 16. capite 12. meminit, qui de vocibus Latinis è Græco ortis scripserat. Varro: tametsi cohortem in villa Hypsicrates dicit esse Græcè χόρτον apud Poëtas dictam.* z Gorgias quẽ quidem.] *Hic Gorgias Leontinus fuit primus è numero Sophistarum, qui ausus est in conventu poscere:* id est, *inbere dicere, qua de re quis vellet audire. audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Ex Cicerone de Finibus libro secundo. Idem Cic. Catone, Quintilianus 3. capite, Plinius libro 7. capite 48. Aelianus, Varr. histor. 2. Valerius Maximus libro 8. capite 12.* A Panegyricum.] *Hæc est celebrata illa oratio, & ferè princeps inter Isocrateas, in celebri conventu populi Atheniensis habita, quam alij decem, alij quindecim annis elaboratam esse putant. In ea commemoratione virtutis maiorum, & prædicatione potentiæ & auctoritatis qua polleant Athenæ, suadet, vt sopitis intestinis Græcis bellis, expeditio contra Barbaros suscipiatur. post hanc scripsit Orationem* περὶ τῆς ἀντιδόσεως: id est, *permutationis facultatum, in qua Panegyrico sic inquit: Nam oratio, quæ vobis ostenditur, illis est scripta temporibus, cùm Lacedæmonij Græcis imperarent, nostræ verò opes humiles essent. Isocratis senectutis memnit Cicero his verbis: Est quietè, & purè, & eleganter acta ætatis placida ac lenis senectus, qualem accepimus Isocratis, qui eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, nonagesimoquarto anno scripsisse dicitur, vixitque quinquennium postea. Hæc ille.* B Apollodorus.] *Apollodori Rhetoris, qui Olympiade centesimaseptuagesimanona fuit præceptor Callidij & Augustii, mentionem faciunt, Eusebius, Strabo, Quintilianus, & alij.* C So

phocles poëta Tragicus deuorato vuę acino.] *Quod & Sotadis verſiculus etiam probat:*

Σοφοκλὴς μάζαν φαγὼν σταφυλῆς ἀνιγῶς τέθνη.

Sophocles grana vorans vuæ, ſtrangulatus interiit. Pariter æqualis: Plutarcho & Strabone teſtibus. Cicero de Senectute: Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit, qui propter ſtudium cùm rem familiarem neglegere videretur, à ſuis in iudicium vocatus eſt, vt quemadmodum (noſtro more) male rem gerentibus patribus, bonis interdici ſolet: ſic illum quaſi deſipientem à re familiari remouerent Iudices. Tum ſenex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proximè ſcripſerat Oedipum Coloneum recitaſſe Iudicibus, quæ ſi ſenium, non illud carmẽ deſipientis videretur? Quo recitato ſenectutis Iudicum eſt liberatus. Hactenus Cicero. Vide Valerium Maximum libro nono, capite duodecimo, & libro octauo, capite ſeptimo. Cic. in Catone. D Cratinus autẽ poëta Comicus.] *Callimedis Athenienſis filius, veteris Comœdiæ poëta, & primus author fuit, ſi ab Horatio ſtamus. Floruit Olympiade octogeſimaquinta. Fabulas vnam & viginti ſcripſit. Audax autem à Perſio Satyra prima appellatur, quia mira dicendi audacitate Athenienſes proſcidit. diemque ſuum obijt, eo tempore quo primùm Lacedæmonij in Atticam irruerunt, eo anno quem obſeruauit Lucianus noſter.* E Philemo Comicus.] *Philemonem ex Quintil. libro decimo Prænotamentis in Ariſtophanem, Apuleio Floridorum ſecundo, & Gellio volumine decimoſeptimo, capite quarto, tertiæ nonæque Comœdiæ Poëtam fuiſſe, quam & vim riſus immoderati abſtuliſſe ex Valerio Maximo libro nono, capite duodecimo, & Suida etiam dixi mus. Secùs credidit Plutarchus in Commentario, An ſeni accedendum ſit ad Rempubl. adminiſtrandam. Quàm comitate ſi regem geſſerit Magas, ipſe Plutarchus in libello de primatum Ira patefecit. Diogenes Laërtius hoc mortis genus Chryſippo accidiſſe ſcriptum reliquit. Aelianus verò in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte hiſtoriam affert.* F Epichar mus autem & ipſe poëta Comicus.] *Epicharmi patria eſt incerta. parentes habuiſſe Chimarum & Sicidam dicunt. Suidas cum Ariſtotele affirmat, eum cum Phœnice Comœdiam inuenſſe*

interisse in Sicilia. Vixit Hieronis tyranni tempore, circiter septuagesimamquartam Olympiadem. Multas fabulas Dorica lingua docuit. Eum imitatus est Plautus. Horatius libro Epistolarum secundo:

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.

G Anacreon poëta Lyricus.] *Plinius naturalis Historiæ libro septimo, capite septimo refert, Anacreontem poëtam acino vuæ passæ strangulatum. Pluresque incertis causis subitò abſumptis, commemorat in eodem libro. At horum exemplorum pleni sunt authores.* H Quinque & octoginta.] *Lilius Gregor. Girardus de Poëtis in Stesichoro scribit legendum esse nonagintaquinque.* I Stesichorus.] *Stesichorus, Simonides, Hesiodus grandes natu cygnæum nescio quid, & solito dulcius vicina morte cecinerunt. Hieronymus ad Nepotianum.* K Simonides Cius sup. nonan.] *Octogesimo anno & docuisse se carmina, & in eorum certamen descendisse, ipse gloriatur. Valerius libro 8. capite de Studio & Industria. Ad hunc authorem refertur ars memorandi, & propter dulcedinem vocatus fuit Melicerta, qui natus est in insula Ceo, teste Suida. Est autem Ceos, una ex Cycladibus. Strabo in libro decimo. Is est qui duas arcas ostendere solebat, alteram beneficentiæ, alteram gratitudinis: de quibus alibi à nobis dictum est. Lyricus fuit Poëta. Theognidis σύγχρονον.* L Lycurgus Lacedæmoniorum leg. conditor.] *Constans opinio est, eum circiter Agrippæ Sylvii tempora floruisse: quo tempore Pharnaces Medus Sardanapalum imperio & vita privavit, teste Paterculo. De eius legibus lege Xenophontem in eo libro, quem de Lacedæmoniorum legibus conscripsit: Plutarchum in eius vita: Lucianum nostrum in Astrologia. Sublatæ sunt eius leges & disciplina postquam* D. C C C. *annis steterunt, Anno ab Vrbe condita* D. L X V. *Marco Fulvio & Cn. Manlio Volſo, Consulibus.* M Dijs volentibus, præstantiſs. Quintille.] *Quod sit dijs volentibus, σὺν τοῦ θεοῦ sit Græcis. Sophocles in Aiace flagellifero: σὺν τοῦ θεοῦ πᾶς κἀγαθὸς ἀνὴρ φύεται: id est, Deo volente quisque rides, atque flet. Aristophanes in Equitibus: ἀλλ' ἰοὺ ἰού, σὺν θεοῖσι καὶ τύχῃ τινὶ ἐς ἀγορὰν. Id est, Sed ipse in concionem prodit huc, tanquam Deo volente. Contrà*

sine Deo sit, quod absque deorum fauore fit. Pindarus in Pythijs hymno quinto, ὑ θεὸν ἄτερ: id est, non sine dys. Horatius libro tertio, Oda quarta:

Non sine dijs animosus infans.

Et Virgilius:

Haud equidem, sine mente reor, sine numine diuum.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΙ-ψάδων. DE *DIPSADIBUS.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam est, cuiusmodi & superiores nonnullæ sunt, qua studium suum erga auditores, siue quicunque illi tandem fuêre quibus cum versatus tum fuit, collatione ista cum Dipsadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere serpentis percussi sunt, inexplebilis quædam sitis inuadit, ita vt quò sunt plus potæ, plus sitiantur aquæ, vt ille ait: ita se quoque desiderio quodam insatuabili teneri ait, & quò frequentius apud illos sit, eò magis ac magis esse cupere. Porrò quòd ad Dipsadis morsum, & sitim istam lethalem attinet, habes consimilem fermè descriptionem atque exemplum Auli cuiusdam signiferi in exercitu Catonis, qui eodem modo periit, vt ille de quo epigramma præsentis narrationis testatur, apud Lucianum libro nono, vbi & cæterorum serpentium genera, de quibus hic mentio fit, enumerantur: addita etiam fabula, cur Libya serpentibus ita abundet, atque infesta sit.

The

Ἡ Λιβύης τὰ νότια, ψάμμος ἐστὶ βαθέα, καὶ γῆ διακεκαυμένη, ἔρημος καὶ πολὺ, ἀκεράσως ἄκαρπος, καὶ διὰ παντὸς ἄπασα, ὑ χλόλω, οὐ πόα ἐστὶν, οὐ φυτὸν οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, ἢ ὅπου ἄρα ἐν κοίλοις συμπεπλεγμένοις ὑετῶν ὀλίγα λείψανον, καὶ τοῦτο, καὶ διαῤῥεῖ, διὸ καὶ πάνυ λιψῦντι ἀνθρώπῳ πότιμον, ἀοίκητος γοιῶ δὴ διὰ ταῦτα. Ἢ πῶς γὰρ ἂν οἰκοῖτο ἀνάμικτος οὕτω, καὶ ξηρὰ καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλαχοῦ δὲ ἀσχμῷ πιλουμένη; καὶ τὸ θάλπος αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, κομιδῇ πυρώδης καὶ φλογιρὸς ἂν, καὶ ἡ ψάμμος ὑπερβλύουσα, παντελῶς ἄβατον τὴν χώραν τίθησι. Γαράμαντες μόνοι, πρόσοικοι ὄντες, ἰσπαλὶς καὶ νοῦφον ἔθνος, ἄνθρωποι σκηνίται, ἀνοθήρας τὰ πολλὰ ζῶντες, ἐνίοτε

A a pars Libyæ q̃ ad Austrum tendit, arena est profunda, & terra exusta Solis ardoribus, deserta vt plurimum, frugibus in totum infœcunda, campestris vniuersa, non gramen, non fœnum, non plantam villam nec aquam habens, nisi sicubi in terræ concauitatibus consliterint imbres & pluuiarum reliquiæ, quæ tamen & ipsæ densæ sunt, & malis odoris, & homini stibundo minimè potabiles. Has igitur ob causas inhabitabilis est. Aut quo pacto tandem inhabitari possit locus ita durus & implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus arboribusq; iuxtà infœcundus, quiq; tam molestis feruoribus sit subiectus, cùm ipse quoque calor & aër nimium ardens sit, & igneus? Præterea ipsa arena magnopere feruens regionem prorsus facit inuiam & inaccessibilem. Soli verò [b] Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atque frugalis, vitam degentes in tentorijs, venationibus vt plurimùm viuentes,

φῶν δὲ ὁ Γρύλλου υἱὸς τὰ ἐνε-
νήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. οὗτοι μὲν
φιλοσόφων οἱ ἔνδοξοι. συγ-
γράφουσι δὲ Κτησίβιος καὶ ἄλ-
λοι τὸν ἀπὸ τῆς ἑκατὸν ἄχρι τεσσάρων ἐτῶν,
ὃν Πειπάτου ἐπιλύτησον, ὡς
Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρο-
νικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δὲ ὁ, ὃν
πολίμοις χρόνῳ καὶ πολλοῖς
κάμασιν ἐπομένας καὶ πολ-
λὰ, ἴσως ἔτη τεσσαρακοντὰ
ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν
τῷ ἐνάτῃ τῶν περὶ τὰ Ἀσίας ἐν
τοῖς πλείοσι καὶ θαυμάζει
τὸν ἄνδρα, ὡς μηδὲ τὰ τελευ-
ταίας ἡμέρας ἄρτιον ὄντα ἐν
τοῖς σωφρονοῦσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἀπ'
αὐτοῦ εἰδόσι, μηδενὸς χεῖρον
τῶν πρὸ τῆς ὑγιείας ἐπιόντων. Ἐλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα καὶ πέντε καὶ Φερεκύδης
ὁ Σύριος ὁμοίως ὀγδοήκοντα
καὶ πέντε, Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρο-
μενίτης ἓξ καὶ ἐνενήκοντα. Ἀρι-
στόβουλος δὲ ὁ Κασσανδρεὺς,
ὃν περὶ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λίαν
τὰ βιβλία σώζει, πλὴν ἐπείρα
δὲ, τετταράκοντα καὶ ὀγδοήκο-
σιν ἔτεσιν γηγονὼς, ἤρξατο
συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν

phon Grylli filius vixit vltrà nonaginta annos. Et hi celebres fuêre philosophi. Ex scriptoribus autem historicis Ctesibius centum & viginti quatuor annos egressus, inter deambulādum mortuus est, sicut narrat Apollodorus in Chronicis. Hieronymus verò & in bellis versatus, ac nō paucis laboribus & vulneribus affectus, vixit ad annum quartum & centesimum, sicut refert Agatharchides libro nono historiæ Asiaticæ. Ac hominem non mediocriter demiratur, quòd ad summum vsq; vitæ diem valuerit in colloquijs, & in sensibus ad sanitatem necessarijs non defecerit. Helladicus Lesbius octoginta quinque annos vixit. Similiter Pherecydes Syrus quinque & octoginta. Timæus Tauromenites sex & nonaginta. Aristobulus Cassandreus vltra nonaginta annos vixisse fertur, qui historiam suam quartum & octogesimum annum agens orsus est conscribere, id quod ipse in operis sui prin-

ἀρχὴν τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ ὁ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνιὼν θὲρ, ἀφ' ἵππου καταπεσὼν, καὶ ἐκ τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν, ἐτῶν μὲν δύο καὶ ὀγδοήκοντα. Ὑψικράτης δὲ, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, ἀνὴρ πολλῶν μαθημάτων γεγυμνασμένος, ἔτη μὲν δύο καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δὲ Γοργίας, ὃν τινὲς Λεοντῖνον καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτὼ, προῆκε δὲ ἀκμάζων, ὑπομνήσας· ὃν φασὶν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τῆ μακρᾶ γήρως, καὶ ὑγιαινῆ ἐν πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, εἰπεῖν, ὅτι τὸ μηδέποτε συμπεφυρθῶσθαι τοῖς ἄλλων ἀνοίαις. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν παγγυρικὸν ἔγραψε λόγον. περὶ ἔτη δὲ ἐννέα δέοντα ἑκατὸν γεγονὼς, ὡς φθάσας Αθηναίους καὶ Φιλίππου ἐν τῆ περὶ Χαιρώνειαν μάχη νενικημένους, πεπυσμένος, τὸν Εὐριπίδειον στίχον προσωιήσατο, ὡς ἑαυτὸν ἀναφέρων·

principio testatur. [x] Polybius autem Lycorta patre genitus, Megalopolitanus, rure rediens ab equo delapsus est, quo casu morbo correptus decessit anno secundo & octogesimo: Porrò [y] Hypsicrates Amisenus historicus, vir in multis disciplinis versatus, annos duos & nonaginta vixit. Cæterùm è Rhetoribus [z] Gorgias, quem quidã Sophistam vocant, annum agens octauum & centesimum, inedia vitam finiuit. Hunc interrogatum causam tam longæ senectutis, & valetudinis in omnibus sensibus vigentis; respondisse aiunt, quòd aliorum conuiuia non sit sectatus. Isocrates sex & nonaginta annos natus sermonem scripsit A Panegyricum. Iam verò ingressus annum nonagesimumnonum, cùm accepisset Athenienses in pugna apud Chæroneam commissa à Philippo esse superatos, quiritando Euri-

Σιδώ-

pideum versiculum recitauit, ad seipsum referens:

Sidonis

Σιδῶνίον τοτ' ἄσν Καδμ
μ☞ ἰκπιὸν,
ἀν ἰκαπὸν, ὡς ἀπολέσα ἀ
Ελλὰς, ἐξιλιπ[illegible]ὸν βίον. Ἀπόλ
λόδωρος ὁ, ὁ Περγαμηνὸς ῥή
τωρ, ὑπὸ Καίσαρος Σεβασ
δεδάσκαλ☞ γενόμ☞, καὶ
σὺν Ἀθηνοδώρῳ ᾧ Ταρσεῦ
φιλοσόφῳ παιδεύσας αὐτὸν,
ζήσας ταυτὰ ᾧ Ἀθηνοδώρῳ,
ἔτη ὀγδήκον[illegible]α δύο. Ποτά
μων ῥ, ὁ ἄλλ☞ ῥήτωρ, ἔ
τη ὀγδήκον[illegible]α. Σοφοκλῆς ὁ
τραγῳδοποιὸς, ἐξ ὧν πε
πλῆς λαταπὸν, ἀνανίκη,
πρότ καὶ ἐνηνήκοντα ἴσσας
ἔτη. οὗτ☞ ὑπὸ Ἰοφῶντ☞ τῦ
υἱ☞, ἐπὶ τίλ☞ τ βίν, παρα
νοίας ἐμεμάφ☞, ἀνίγνω ζῆς
δικασᾶς Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ
Κολανῷ, ἐπιδεικνύμ☞ δρᾶ
τῆ δράματ☞, ὅπως τ νοῦ ὑ
γιαίνα· ὡς τὸς δικασὰς τὸν
μὲν ἐνηθαυμάσαι, καταψη
φίσασθαι δ' οὖν ἐῆ αὐτῆ μα
νίαν. Κρατῖν☞ δ, ὁ τῆς κω
μῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ πρὸς
τοῖς ἐνηνήκοντα ἔτεσιν ἐ
βίωσ, καὶ πρὸς ᾧ τίλ☞
τῆ βίου δεδάξας τὴν Πυτί-

Sidonis vrbis alia quondam mœnia
Cadmus relinquens.
Quibus cùm adiecisset, fore vt Græcia in seruitutem proueheretur, è vita decessit. B *Apollodorus* autem rhetor Pergamenus, *Cæsaris Augusti* diuos relati præceptor, quem vnà cũ *Athenodoro Tarsensi* bonis disciplinis imbuit, totidem quod *Athenodorus* annos, nempe duos & octogenta, vixit. *Potamon* rhetor nõ incelebris, annos nonaginta. C *Sophocles* poëta Tragicus deuorato vnæ acino strigulatus est, cùm egisset annos quinq; & nonaginta. Hic à filio Iophonte sub finem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitatis in iudicio Oedipum Colonæum, planum facienti ea fabula, quòd sanæ mentis compos esset. Qua audita, Iudices ingenium eius admirati sunt, ac filiũ insaniæ damnarunt. D *Cratinus* autem poëta Comicus septem supra nonaginta annos vixit, atq; sub finem vitæ cùm docuisset fabulam Pyti-

νέων, καὶ νικήσας, μετ' ὀ πολὺ
ἐτελεύτα. καὶ Φιλήμων ὁ ὁ
κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατί-
νῃ, ἀλλὰ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη
βιὺς, διατρέφ τὸ μὲν ἐπὶ πλέ-
ον ἡρεμῶν, θεασάμενος δ' ὄ-
νον τὰ παρασκευασμένα ἀν-
τῷ σύκα διατρώγοντα, ὥρμησε
μὲν ἐπὶ γέλωτα· διαλύσας δ' ἐ
αὐτὸν, καὶ συμποσίῳ καὶ
ἀθρόῳ γέλωτι ἀπὸν προσδέ-
σιν τῷ ὄνῳ ἀκράτου φῦραι, ἐκ-
πιεῖν ἐκέλευσεν τῷ ὄνῳ γέλωτος, ἀ-
πέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος δ', ὁ
τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, καὶ αὐ-
τὸς ἐνενήκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη πλέ-
ονται βιῶναι. Ἀνακρέων δ', ὁ
τῶν μελῶν ποιητὴς, ἑξήκοντα ἔ-
τη πρὸς καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ
Στησίχορος δ' ὁ μελοποιὸς
ταυτὶ· Σιμωνίδης ὁ Κεῖ-
ος τὰ ἐνενήκοντα. Γραμ-
ματικῶν δ' Ἐρατοσθένης μὲν,
ὁ Ἀγλαΐ, Κυρηναῖος, ὃν ὁ μό-
νον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ
ποιητὴν ἄν τις ὀνομάσειε, καὶ
φιλόσοφον καὶ γεωμέτρην, δύο
καὶ ὀγδοήκοντα οὕτος ἔζησεν
ἔτη. καὶ Λυκοῦργος δ', ὁ νομο-
θέτης

nen, eáque victor euasisset, haud ita multò pòst est mortuus. Non dissimiliter quoq; E Philemon Comicus septimum & nonagesimũ annum agens decumbebat in lectulo quiescens: qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, prolapsus in cachinnos, & accersito famulo, multò & vehementiũ cum risu præcepit asino merum ad sorbendum dari, atque ita risu suffocatus obijt. F Epicharmus autem & ipse poëta Comicus, septem & nonaginta annos vixisse dicitur. Porrò G Anacreon poëta Lyricus vixit annos H quinque & octoginta. Et I Stesichorus poëta Lyricus totidem. K Simonides Cius supra nonaginta. Sedenim ex Grammaticis Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non Grammaticum solùm, sed etiam Poëtam meritò quis vocârit, & Philosophum & Geometram, duos & octoginta annos vixit. Quin etiam L Lycurgus Lacedæmoniorum legum con-

θέντες τὰν Λακεδαιμονίων, ὡγὼ καὶ ὁ δεῖνος ἐν τῷ δεῦρο ἱστορήσαμεν. Τοσούτους ἐδυνήθημεν βασιλέας, ἢ τυραννήσαντας ἄλλοις. ἐπὶ δὲ δεξιὰ κομίζω καὶ Ῥωμαίων τινὰς, καὶ τῶν τῷ Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίων ἀναγράψας, τέτταρας Θεοὺς, θεῶν βουλομένων ἐρωτᾶν Κοϊντίλιανὸν ἐν ἄλλῳ λόγῳ.

ditor, quinque & octoginta annos vixisse dicitur. Tot impræsentiarum Reges & eruditos homines colligere potui. Quis vero pollicitus sum & Romanorum quosdam longævos, & Italos, qui ad summam senectutem peruenerunt, perscribere: eos tibi, M. Dijs volentibus, præstantissime Quintille, in altero libro manifestabimus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hoc libello accuratiùs eos, qui diu vixerũt, collegit, atq; temperantiam sanitatis conseruatricẽ, & longæ senectutis autorem & propagatricẽ esse, breuiter ostendit: qui profectò est non tam festiuus, quàm vtilis, quòd plures hìc subinde recensẽtur, qui habita ratione victus, floridi ad ipsam vsque ætatis arcem ascenderint. De hominibus longæuis, qui ante diluuium terræ vniuersale vixerunt, vide in Genesi & Iosepho. Plinius libro 7. cap. 48. aliorum quoque facit mentionem. Sic plerique autores sunt, Galenum Medicum centum & quadraginta annos vixisse, & eũ tam in cibo quàm in potu adeò abstinentem fuisse, vt nunquam ad satietatem aut comederit, aut biberit: tum ne crudum quicquam gustasse, odoriferum anhelitum semper spirasse, & sine aliquo morbo sola senectute, quamuis & hæc, vt inquit Comicus, morbus est, viribus defectu obijsse.

a SOMNIVM muneris.] *Exordium à causa.* b Hanc itaque.]

ſaque.] *Commendatio ſcripti ab vtilitate.* c Homerus igitur.] *Homerus in Odyſſeæ tertio Neſtori Pyleorũ regi, quem ſuo opuſculo propoſuit, tres ætates attribuit:* τρεῖς γὰρ ἀνδρῶν φασὶν αἰῶνας ἀνθρώπων ἤδη ἀπολωλέναι: id eſt, *Illum iam exegiſſe tria hominum ſecula, fama eſt. Idem affirmat in* 1. *Iliad. vbi facundiam eius celebrat. Vnde Horatius lib.* 2. *Odar. Od.* 9. *inquit:*

At non ter ævo functus amabilem,
Plorabit omnes Antilochum ſenex
Annos.—

Vbi Acron interpres Horatij annotauit, Neſtorem nonaginta annos vixiſſe. Nam vnam ætatem triginta annos quondam feciſſe. Cicero de Senectute: Videtiſne vt apud Homerum ſæpiſſimè Neſtor de virtutibus ſuis prædicet? tertiam enim iam ætatem hominum viuebat. Vide noſtras annotationes in Paræſiticum. d Facta autem.] *Tranſitio ad ſingulos homines, & primùm reges & principes.* e Arganthonius.] *Cenſorinus libro Dici natalis, cap.* 6. *idem ſcribit. Anacreon poëta centum & quinquaginta annos vixiſſe Arganthonium, etiam tradit. Vide Plinium, Herodotum & Ciceronem in Catone. Valer. Maximum libro* 8. *cap.* 13. *Tarteſſus autem olim vinaciſſimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius fuit. Eſt vrbs Bæticæ Hiſpaniæ, ob loci fertilitatem etiam celebris.* f Hieron.] *Theocritus quum hunc Syracuſarum, hoc eſt, ciuitatis ſuæ principem carmine celebraſſet, nulla gratia relata eſt: quare Eidyllio ſexto conqueritur de Hieronis ingratitudine. Hieroclis filius fuit, & extremus Siciliæ tyrannus, qui regnum quidem obtinuit, dux iam ante declaratus à ciuibus, atque inferiores poteſtates perdidit, vt tyranni nomen non immeritò ſortitus ſit. Vide Val. Maximũ lib.* 8. *cap.* 12. *Liuium* 24. g Antigonus.] *Alexandri Magni frater fuit, & in regno Macedonico ſucceſſor. De hoc plura apud Diod. Sicul. & apud Aelian. lib.* 1. *&* 12. h Antipáter.] *Sidonius poëta ſcribit Antipatrem omnibus annis vno die tantũ natali correptũ febre, & eo conſumptum eſſe ſatis longa ſenecta. Idem ſcribitur à Valerio et Plinio.* i Ptolemæus.] *Ptolemæus Lagi filius, & eius filius Philadelphus, regnárunt annis ante Chriſtum* 270. *Hic ſua munificentia multa præclara ingenia fouit. Eorum tempore vixe-*

runt Theocritus, Bucolici carminis scriptor, & Menander comicus per duodecim ferè annos cum Alexandro in expeditionibus fuit, ac post eius mortem Aegyptum arripuit. k Philadelpho.] Hic secundus fuit Ptolemaeus Aegypti rex, qui ex re Philadelphus dictus est, quòd amaris, & in vxorem duxerit sororem, cùm Graecis ἀδελφὴ Latinis soror sonet. Hunc Lucianus in Icaromenippo: Ptolemaeum vidi, inquis, cum sorore rem habentem. Philosophi Stratonis discipulus fuit, ipse quoque, deinceps doctissimus, qui & Alexandriae copiosissimam bibliothecam instituit, in qua fuerunt librorum quamquam centum millia, cuius etiam cura sacri Bibliorum libri per septuaginta Interpretes, ex Hebraeorũ sermone sunt in Graecũ translati. Cetera petantur ex Iustini lib. 5. l Mithridates rex Ponti.] Linguarum interpres, de cuius ingenti memoria memorat Plinius lib. 7. cap. 24. Is quotidie venenum bibisse dicitur, de cuius laude idem Plinius lib. 25. cap. 20. Huius res gestae Iustini libro 38. continentur. m Cambyses.] Puerna crudelitatis administer fuit, Aegyptiorum templa diruit, iussit, de quo Iustinus lib. 1. n Artaxerxes.] Darius Persarum rex mortuus, duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorem, inter hos fratres excitatum fuit bellum, in quo Cyrus interfectus est. Vide Plutarchum in Artaxerxe. o Philosophos.] Vitae spatium octoginta & amplius annorum his possessionem concessum est, qui corpore & animo valeant, vt Platonem, Dionysium Heracleotae, Diogenem Cynicum, Eratosthenem & Xenocratem Platonicos. Qui verò centesimum & amplius attigerint, Carneades, à quo tertia Academia est, quae dicitur nata, cum aliis plerisque memorantur. p Quorum Democritus Abderit.] Democritum, cùm centum & nouem annos vixisset, primò mortem propinquam dies aliquot nimbo pluuio retardasse, deinde sponte sua mortem oppetisse traditum est. de quo Lucretius libro 3. q Xenophilus.] Plinius lib. 7. cap. 50. Valer. Maximus lib. 8. cap. 12. r Zeno Stoicae philosophiae.] Zeno Citticus, vt Lactrius testatur, tam in victu, tum in voluptatibus veneris vsq; adeò patiens ac parcus fuit, vt crudis duntaxat vesceretur, ac pallio praetrito uteretur. Hinc in vulgi sermonẽ abijt: Zenone temperantior. s Cleanthes

thes Zenonis discipulus.] *De eo Laërtius, Suidas & Valerius Maximus libro 8. capite 7.* r Posidonius.] *Philosophus Apaminensis ex Syria.* s Plato philosophorum sanctissimus.] *Moriens genium suũ, fortunamq; suã laudabat, primùm, quòd homo, non fera: deinde quòd Græcus, non barbarus: postremò quòd ætate Socratis natus esset.* t Polybius Lycorta.] *Hic est eximius ille historiarum scriptor Africani Scipionis iunioris præceptor, cuius partem operum habemus.* y Hypsicrates.] *Hypsicratis grammatici Gellius libro 16. capite 12. meminit, qui de vocibus Latinis è Græco ortis scripserat. Varro: tametsi cohortem in villa Hypsicrates dicit esse Græcè χόρτον apud Poëtas dictam.* x Gorgias quẽ quidem.] *Hic Gorgias Leontinus fuit primus è numero Sophistarum, qui ausus est in conventu poscere:* id est. *iubere dicere, qua de re quis velles audire. audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Ex Cicerone de Finibus libro secundo. Idem Cic. Catone, Quintilianus 3. capite, Plinius libro 7. capite 48. Aelianus, Varr. histor. 2. Valerius Maximus libro 8. capite 12.* A Panegyricum.] *Hæc est celebrata illa oratio, & ferè princeps inter Isocrateas, in celebri conventu populi Athenienſis habita, quam alij decem, alij quindecim annis elaboratam esse putant. In ea commemoratione virtutis maiorum, & prædicatione potentiæ & autoritatis qua polleant Athenæ, suadet, vt sopitis intestinis Græcis bellis, expeditio contra Barbaros suscipiatur. post hanc scripsit Orationem περὶ τῆς ἀντιδόσεως:* id est, *permutationis facultatum, in qua Panegyrico sic inquit: Nam oratio, quæ vobis ostenditur, illis est scripta temporibus, cùm Lacedæmonij Græcis imperarent, nostræ verò opes humiles essent. Isocratis senectutis meminit Cicero his verbis: Est quietè, & purè, & eleganter acta ætatis placida ac lenis senectus, qualem accepimus Isocratis, qui eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, nonagesimoquarto anno scripsisse dicitur, vixitque quinquennium postea. Hæc ille.* B Apollodorus.] *Apollodori Rhetoris, qui Olympiade centesima septuagesimanona fuit præceptor Callidij & Augusti, mentionem faciunt, Eusebius, Strabo, Quintilianus, & alij.* C So

phocles poëta Tragicus denorato vuę acino.] *Quod & Sotadis verſiculus etiam probat:*

Σοφοκλῆς μέγα φαγὼν ῥοφυλῆς ἀπνιγῆς πέρας.

Sophocles grana vorans vuæ, ſtrangulatus interiit. Perdidi æqualis: Plutarcho & Strabone teſtibus. Cicero de Senectute: Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit, qui propter ſtudium cùm rem familiarem neglegere videretur, à ſuis in iudicium vocatus eſt, vt quemadmodum (noſtro more) male rem gerentibus patribus, bonis interdici ſolet: ſic illum quaſi deſipientem à re familiari remouerent Iudices. Tum ſenex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proxumè ſcripſerat Oedipum Coloneum recitaſſe Iudicibus, quæ ſi furiosi, non illud carmē deſipientis videretur? Quo recitato ſenectutis Iudicium eſt liberatus. Hactenus Cicero. Vide Valerium Maximum libro nono, capite duodecimo, & libro octauo, capite ſeptimo. Cic. in Catone. D Cratinus autē poëta Comicus.] *Callimedis Atheniensis filius, veteris Comœdiæ poëta, & paſſim author fuit, ſi ab Horatio ſtamus. Floruit Olympiade octogeſimaquinta. Fabulas vnam & viginti ſcripſit. Audax enim à Perſio Satyra prima appellatur, quia mira dicendi acrimonia Athenienſes proſcidit. diemque ſuum obijt, eo tempore quo primùm Lacedæmonij in Atticam irruerunt, eo anno quem obſeruauit Lucianus noſter.* E Philemo Comicus.] *Philemonem ex Quintil. libro decimo Prænotamentis in Ariſtophanem, Apuleio Floridorum ſecundo, & Gellio voluminis decimoſeptimo, capite quarto, tertiæ nouæque Comœdiæ Poëtam fuiſſe, quem & vini vſus immoderati abſtuliſſe ex Valerio Maximo libro nono, capite duodecimo, & Suida etiam dicimus. Secùs credidit Plutarchus in Commentario, An ſeni accedendum ſit ad Rempubl. adminiſtrandam. Quidam comitem ſi vxor eum geſſerit Magas, ipſe Plutarchus in libello de primatum Ira patefecit. Diogenes Laërtius hoc mortis genus Chryſippo accidiſſe ſcriptum reliquit. Aelianus verò in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte hiſtoriam affert.* F Epicharmus autem & ipſe poëta Comicus.] *Epicharmi patria eſt incerta. parentes habuiſſe Chimarum & Siciden dicitur. Suidas cum Ariſtotele affirmat, eum cum Phœnice Comœdiam*

inuenſſe

interisse in Sicilia. Vixit Hieronis tyranni tempore, circiter septuagesimamquartam Olympiadem. Multas fabulas Dorica lingua docuit. Eum imitatus est Plautus. Horatius libro Epistolarum secundo:

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.

G Anacreon poëta Lyricus.] *Plinius naturalis Historiæ libro septimo, capite septimo refert, Anacreontem poëtam acino vuæ passæ strangulatum. Pluresque incertis causis subitò absumptis, commemorat in eodem libro. At horum exemplorum pleni sunt authores.* H Quinque & octoginta.] *Lilius Gregor. Girardus de Poëtis in Stesichoro scribit legendum esse nonagintaquinque.* I Stesichorus.] *Stesichorus, Simonides, Hesiodus grandes natu cygnæum nescio quid, & solito dulcius vicina morte cecinerunt. Hieronymus ad Nepotianum.* K Simonides Cius sup. nonan.] *Octogesimo anno & docuisse se carmina, & in eorum certamen descendisse, ipse gloriatur. Valerius libro 8. capite de Studio & Industria. Ad hunc authorem refertur ars memorandi, & propter dulcedinem vocatus fuit Melicerta, qui natus est in insula Ceo, teste Suida. Est autem Ceos, una ex Cycladibus. Strabo in libro decimo. Is est qui duas arcas ostendere solebat, alteram beneficentiæ, alteram gratitudinis: de quibus alibi à nobis dictum est. Lyricus fuit Poëta. Theognidis σύγγρ.* L Lycurgus Lacedæmoniorum leg. conditor.] *Conflans opinio est, eum circiter Agrippæ Sylvii tempora floruisse: quo tempore Pharnaces Medus Sardanapalum imperio & vita privavit, teste Paterculo. De eius legibus lege Xenophontem in eo libro, quem de Lacedæmoniorum legibus conscripsit: Plutarchum in eius vita: Lucianum nostrum in Astrologia. Sublatæ sunt eius leges & disciplina postquam* D. CCC. *annis steterunt, Anno ab Vrbe condita* D. LXV. *Marco Fulvio & Cn. Manlio Volso, Consulibus.* M Dijs volentibus, præstantiss. Quintille.] *Quod sit dijs volentibus, σὺν τοῦ θεοῦ sit Græcis. Sophocles in Aiace flagellifero: σὺν τοῦ θεοῦ πᾶς κἀγαλὸς ἂν δύναιτο: id est, Deo volente quisque videt, atque fiet. Aristophanes in Equitibus: ἀλλ' οὗτ' ἐκκλείεται ἀνὴρ κὐ θεῶν ἂς ἀγορᾶν. Id est, Sed ipse in concionem prodit huc, tanquam Deo volente. Contrà*

sine Deo fit, quod absque deorum fauore fit. Pindarus in Pythijs hymno quinto, ὑ ϑεῶν ἄτερ: id est, non sine dijs. Horatius libro tertio, Oda quarta:

Non sine dijs animosus infans.

Et Virgilius:

Haud equidem, sine mente reor, sine numine diuum.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΨάδων. DE *DIPSADIBUS.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam est, cuiusmodi & superiores nonnullæ sunt, qua studium suum erga auditores, siue quicunque illi tandem fuêre quibus cum versatus tum fuit, collatione ista cum Dipsadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere serpentis percussi sunt, inexplebilis quædam sitis inuadit, ita vt quò sunt plus potæ, plus sitiantur aquæ, vt ille ait: ita se quoque ócderio quodam insatiabili teneri ait, & quò frequentius apud illos sit, eò magis ac magis esse cupere. Porrò quòd ad Dipsadis morsum, & sitim istam lethalem attinet, habes consimilem fermè descriptionem atque exemplum Auli cuiusdam signiferi in exercitu Catonis, qui eodem modo periit, vt ille de quo epigramma præsentis narrationis testatur, apud Lucianum libro nono, vbi & cæterorum serpentium genera, de quibus hic mentio fit, enumerantur: addita etiam fabula, cur Libya serpentibus ita abundet, atque infesta sit.

Ne

Ητ Λιβύης τὰ νότια, ψάμμῳ ἐστὶ βαθέα, καὶ γῆ ἄμπελος οὐκ ἐνεγκαμένη, ἔρημος ὑπὸ πολλοῦ, ἀκαθάρτου ἄπαντος, καὶ λιμνὰς ἄπασα, ὁ χάλαζα, οὐ νέφος ἄρδει, οὐ φυτὸν εὐχ ὕδωρ ἴσχουσα, ἢ ἄκρα ἄρα ἐν κοίλοις συνεστηκὸς ὑετῶ ὀλίγω λάψανον, ταχὺ καὶ τοῦτο, καὶ ἀνοσῶδες, ὅδ' πάνυ διψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον, ἀοίκητος γοιῶ ὄντ ἐξ τοῦτα. ἢ πᾶς γὰρ ἄν οἰκοῖτο ἀνάμιξ οὕτω, καὶ ξηρὰ καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλῷ ὧν αὐχμῷ πιλουμένη; καὶ τὸ θάλπος αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, νομιστὴ πυρώδης καὶ φλογιρὸς ἄν, καὶ ἡ ψάμμος ὑπερρέουσα, παντελῶς ἄβατον τὴν χέραν τίθησι. Γαράμαντες μόνοι, πρόσοικοι ὄντες, ἰσχνοὶ καὶ νοῦφον ἔθνος, ἄνθρωποι σκληνίται, ἀποθήρας τὰ πολλὰ ἐσθίοντες, ἐνίοτε

A pars Libyæ q̃ ad Auſtrum tendit, arena eſt profunda, & terra exuſta Solis ardoribus, deſerta vt plurimum, frugibus in totum infœcunda, campeſtris vniuerſa, non gramen, non fœnum, non plantam vllam nec aquam habens, niſi ſicubi in terræ concauitatibus conſtiterint imbris & pluuiarum reliquiæ, quæ tamen & ipſæ denſæ ſunt, & malì odoris, & homini ſitibundo minimè potabiles. Has igitur ob cauſas inhabitabilis eſt. Aut quo pacto tandem inhabitari poſsit locus ita durus & implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus arboribuſq; iuxtà infœcundus, quiq̃ tam moleſtis feruoribus ſit ſubiectus, cùm ipſe quoque calor & aër nimiùm ardens ſit, & igneus? Præterea ipſa arena magnopere feruens regionem prorſus facit inuiam & inacceſsibilem. Soli verò [b] Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atque frugalis, vitam degentes in tentorijs, venationibus vplurimùm viuentes,

ἐνίοτε οὗτοι ἰσθμεύουσι, ὅταν ῥώοντες ἀμφὶ τροπὰς τὰς χειμερινὰς, μάλιστα ἔσαντα τὸν θέρος τεθερμασμένον, ἐπεὶ τὸ πολὺ τοῦ καύματος ἐνεδάδη, καὶ ἡ φλὸξ ἐστιδάδη, καὶ ἀμηχάνως βαρὰ γέγονε. ἡ δὲ ἄρα ἐνίοτε ὅνυξ τὸ ἀγεῖον, καὶ τρυβᾶν τῶν μυλάνων χαμαιπετῶν, καὶ πιθήκων μάδιον, καὶ ἐλεφάντων ἐνίοτε· ταῦτα γὰρ μόνα διαρκῆ πρὸς τὸ λίψ, καὶ ἀνίχνιτα ἐπὶ πολὺ, ταλαιπωρέμενα ὑπὸ τοσοῦδε καὶ ὀξέος ἡλίου. καὶ ὅπως οἱ ναυάμαστοι ἐπαΐδωσι τὰ σιτία καταναλώσουσι, ἅπερ ἔχοντες ἀφίκοντο, ἀνδραπόδισιν ἄλλως ὠνίοις, ἀλλιάτου, μὴ ἀφίσιν ἀ φλὸξ ἀναφλιγέας, ἀνέβασ τε καὶ ἄπορ γένηται, ἔτα ὅσερ ἐντὸς ἀρχόμενος ἀφθέγετο, καὶ αὐτοὶ ἀπόλωνται μετὰ τῆς ἄγρας. ἄφνατα γάρ ἐστιν, ἢν ὁ ἥλιος, ἀναπτάσας τὸν ἰσθμόν, καὶ τάχιστα ξηράνας τὸν χῶρον, ἀνεῖσιν

nonnunquam irrumpunt venantes iuxta solstitium hybernum, sidere maximè plumoso obseruato, quando videlicet maior ardoris pars deferbuit & extincta est, & arena assiduis imbrib. malefacta, & aliquo modo peruia reddita est. Venantur autè [c] onagros, & magnos struthiones humi volantes, cumprimis verò [d] simias, aliquando etiam [d] elephantes. [c] Hæc enim animantia [f] sola aduersus sitim perdurant, & magnopere sufferre possunt immodicos & feruentes Solis molestias. Sedentes Garamantes postea quam commeatum quem secum ingredientes importauerant, omnem consumpserunt, iterum ad suos discedunt postliminio, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat aut difficiliorem reddat reditum: deinde, quemadmodum in reti comprehensi & sibi ipsis pereundum in re-

tũ præda. Siquidem omnis euadendi facultas sublata est, quãdo sol subtracto humore ex regione celerrimè exsiccata, fruges

ἀντρῆσαι, ἀκμαιοτέραν τῶν ἀκτίνα προσβαλόν, ἅτε πρὸς τὴν νοτίδα παρατεθηγμένην· προφὴ γὰρ αὕτη τὸ πῦρ. καὶ τοι ταῦτα πάντα, ὅσα ἔπομεν, τὸ θάλπος, τὸ δίψος, ἡ ἐρημία, τὸ μηδὲν ἔχειν ἐκ τῆς γῆς καθαρόν, ἄπορον ὑμῖν ἀνοχυρᾶ ἔναι λόξα τοῦ λιχθησομένου, καὶ δὴ τοῦτο φωνῆσαι πάντως ἀφέρα ἐκέ-νου. ἐρπετὰ δὲ ποικίλα, μυρία θανατηφόρα, καὶ πολύθρυλλα πάντα, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόνητα, καὶ τὸν ἰὸν ἄμαχα, ἐπιτήμονα τῶν χλῶν, τὰ μὲν ὑπο-βρύχια, φωλάδοντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμου· τὰ δ' ἄνω ἐπιπο-λάζοντα, φύσαλοι, καὶ ἀσπί-δες, καὶ ἐχιδναι, καὶ ἐμφάσεις, καὶ βασπάσαι, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμ-φίσβαιναι, καὶ δράκοντες, καὶ σκορπίων γένος διπλοῦν· τὸ μὲν ἔτερον, ἐπίγειόν τι καὶ πεζόν, ὑ-πέρμικτα καὶ πολυσφόνδυλον, θάτερον, δὲ ἐναίσιμον καὶ πτη-νὸν, ὑμενόπτερον δέ, οἷα τοῖς ἐντόμοις καὶ τέττιξι καὶ νυκτίσι τὰ πλεῖστα τοιαῦτα ὄρνια πομπὰ,

ferre incœperit ardentioribus radijs emissis, veluti ad humiditatem acuminatis. illa enim igni nutrimentum suppeditare solet. Et sanè hæc omnia quæ mihi hactenus dicta sunt, fervor, sitis, solitudo, sterilis soli infœcunditas, minus vobis vim debuntur grauia præ hoc quod dicturus sum: & ob hoc ipsum omnib. modis regio ista fugienda est. Omnis enim generis is locus serpentes alit, permagnos & varios, multitudine innumeros, forma terribiles, veneno præsentissimo inexpugnabiles, & partim in cauernis subterraneis excubantes, ac in arenæ feces sib. degentes: partim verò supernè repentes, nempe physallos, g aspides, h viperas, i ceraſtas, k bupreſtes, l iacula, m amphisbanas, dracones, & n duplex genus scorpionū, vnū terreſtre & pedib. ingrediēs permagnū, multis corporū vertebris in-

signe: alterum aërium & volatile: alis tenuibus, cuiusmodi ferè sunt locustæ & vespertiliones. Istiusmodi auibus multis

circum-

ἀκαταπόνητα οὐκ ἀπαράσκευον
ἀπεργάζεται τὴν Λιβύην ἐκ
πάντων. τὸ δὲ μὰ πάντων ἰφ-
θιμότατον ἄμμων ἐστὶν ἡ ψάμ-
μος καὶ πρόφρων, ἡ λιψὰς θεραπ-
τεύει ὅσοις οὐ πάνυ μίσγεται, ἰχνεύει ὄφ-
εσι καὶ τῷ λοιμῷ βίπτει καὶ τὸν
ἐν ὑγρῷ νοσοῦντα, ὀδυνῶσα μὲν ἀνήκε-
στως ἀνάγκαις ἀνθύει· ἰσχνοῖ τὰ
ἕλκη, καὶ σήπει, καὶ σίμπαντα θολ-
οῖ, καὶ βοᾷσιν, ὥσπερ οἱ ἐν
πυρὶ κάμινοι. τὸ δὲ μάλιστα
καταπονοῦν καὶ καταφύχον
αὐτὸς, ἰκανόν ἐστιν, ὁμόνυμον
ἐόν καὶ ἐρινεῷ· λιψᾶσι γὰρ
ἐς ἀνηρόαλον. καὶ τὸ παρα-
δοξότατον, ὅσῳπερ ἄν τις
πίνοι, τοσοῦτο μᾶλλον ὀρίγνυ-
ται τῆς ποτῆ, καὶ ἡ ἰκθυμία πο-
λὺ πλέον ἰκπέπτωκε αὐτοῖς.
οὐδ' ἂν οὖσαν πο[ταμὸν] τὸν Δί-
βυσσαν, εἰ ἦν ὁ Νεῖλος αὐτὴ, ἢ
ἴσχυν ὅλον ἰκπῖον παράσχοις,
ἀλλὰ προσκαπάσας ἰκάρ-
δαν τὸν νόσον, ὥσπερ ἂν εἴ
τις ἰλαίῳ πῦρ καταβρόνοι.

circumtolentibus inacerſa-
bilis & infeſta reddatur illa
Libya. Cæterùm ſerpentum
omnium nocentiſſimi, quos
arena nutrit, Dipſas eſt, ſer-
pens non admodùm magnus,
viperæ familia, violento ictu,
veneno craſſo, dolores illicò
inducens intolerabiles. Ar-
dores enim immittit extin-
guibiles, & putredines, & to-
tum corpus aduris interne-
dio. Et qui ab illa icti fue-
rint, clamant non ſecus ac
illi qui in igne conjecti ſint.
Quod autem illos omnium
vehementiſſimè affligit & tor-
quet, illud eſt, nempe cru-
ciatus ſerpenti reſpondens
cognomine. eius enim mor-
ſum mox ſequitur bibendi
ſitis inexplebilis: & vivæ
modum ſitiunt. Et quod ma-
ximè admirandi eſt, quantò
plus biberint, tantò magis
potum expetunt: ac ſubinde
magis atque magis potando
ſitim accendunt. Neque illorum ſitim extinxeris, tametſi totum Nilum aut Danubium eporandum præſtiteris, verùm irrigandi ſedulitate morbum mercedis: quemadmodum ſi quis oleo ignem conetur extinguere.

λίγυσιν
ἐπαύσατο πίνειν ἐπιθυμίαν. ἐκ δὲ τοῦ
ἐπαύσατο πίνειν ἐπιθυμίαν. ἐκ δὲ τοῦ

Eam

πλήσσοιμι ἰατρῶν πᾶσθαι ἐπὶ φόνῳ τῷ αἰτίαν ἔσχηκώς, πρόχωρος ἦν ἐπὶ τὸν ὄντα, ἔπειτα ἀνιόμενον ἔτι πολύ, ὀξυπόνητον γίγνεται αὖθις, ὑγρότερον, ὡς τὸ ἀπὸ, παθὶς ἀμένον, καὶ ἐπὶ πλεῖον ἀμείχνόμενον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδέπω τοῦτο πεπονθότα ἄνθρωπον, μηδ', ὦ θεοὶ, ἴδοιμι οὕτω κολαζόμενον ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ ἐπέβην τῆς Λιβύης τὸ παράπαν, οὐ φοβοῦμαι, ἐπίγραμμα δή τι ἤκουσα, ὅ μοι τῶν ἐν ταύτῃ τις ἑταίρων αὐτὸς ἐπὶ σήματος ἀναγινώσκειν, ἀνδρὸς ἔτι ζῶντος ἀφθαινόντος, ὃς ἐν Λιβύῃ, ἔφη, ἀπὸν ἐς Αἴγυπτον, πρὸ τῶν μιγάλων Σύρτιν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν. οὐ γὰρ δὴ ἄπωθεν, ἔνθα δὴ τάφῳ ἐν τυχεῖν, παρὰ τὸν πόνον, ἵν' αὐτῷ οἱ κλύσομαι, καὶ σήμῳ ἐφιστάναι, δηλῶσαι τοῦ ὅλου ὁρᾶν τὸ πρόσωπον. πεφράσθαι δὲ ἐπ' αὐτῷ ἄνθρωπον μίαν τινα, οἷον

Eam verò incurabilis morbi causam afferre solent medici, venenum Dipsadis, cùm crassum esse consueuit, posteaquam puturigatum fuerit, continuò mouetur atque incenditur, atque etiam humidiùs, vt patet, redditur, & per omnia membra diffunditur. Ego verò neminem vnquam tali affectum morbo aut laborantem vidi: & faxint superi, ne vnquam mihi cõtingat videre hominem his conflictantem cruciatibus. Sed ne omnino quidem vnquam ingressus sum Libyã, & rectè mihi feciſſe videor. Porrò autem epigramma quoddam audiui, quod mihi vnus è familiaribus prò certo confirmabat, se ipſum legiſſe ſupra ſtatuam virò ad hunc modum fato functi: qui, vt aiebat, in Aegyptum iter faciẽs, magnam Syrtin præteribat. neque enim alia eò perueniendi via patet. Ibi m littore obiter ad ſepulcrum eſſe delatum, ac propter fluxum ipſum adſtantem vidiſſe ſtatuam exitij rationem indicantem. quippe ſupra illam ſculptũ eſſe hominem quẽdam, qualem

οἷον ἡ Τάνταλον γράφουσιν, ὑπολίμνης ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τὸ ὕδατος, ὡς πίοι· δῆθεν· τὸ θεῖον δ', τὴν Δυσάδα, ἐμπεφυκυῖαν αὐτῷ, περιεσπαρμένην ταῖς ποσὶ, καί τινας γυναῖκας ὑφορμούσας ἅμα πολλὰς μαλαχῆν τὸ ὕδωρ αὐτῇ, πλεῖον δ' ἀεὶ κάδῳ, εἰς ἃ τρυβᾶν ἐκέλευον, οὔτε ἔφλιον θυρᾶν τὰς Γαράμαντας. ἐπιγράφει δὲ καὶ τὴν ἐπιγραμμα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ καὶ αὐτὸ ἀκοῦσαι·

Τοῖα πασάνδ' οἶμαι καὶ Τάνταλον ἄθλον ἰοῦ

Μυδαμὰ λοιμίσσαι δίψαλέων ὀδόντων,

Καὶ Δαναοῖο κόρας ζῶον πίθον ἐς ἀνακλῖναι,

Λίμν' ἐκπαλάσσας ὑδροφόρῳ καμάτῳ.

Ὅτι μὲν οὖν ἅπαντα ἐπιτέτραφε ἐπὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὡς ἀναρρέοντ' αὐτὰ, ἰδόντες, ἐννοήσετε· ὅτι δὲ μίμημα ἐκεῖνο συλλέγουσι δῆλα τὰ ὠά, καὶ ἐπιτηδείως ἐπὶ αὐτὰ οἱ πλοῖοι, ἐγὼ ὡς φαγᾶν μόνον, qualem ferè pingere solent Tantalū in media palude consistentem, ac undas haurientem, nō aliter ac si biberet: besiolam autem, nempe Dipsada, illi inhærentem, ac pedi eius implicatam. Tum mulieres quaspiam aquā ferentes, eademq; opera non paucas illi eandem potandā affundētes. Insup una quaque adiecta conspicimus, qualia ferè structionū illorū esse perhibēmur, quos Garamantas venari suprà memorauī. Est autem epigramma ascriptū, quod & hīc referre non alienum esse opinor:

Talia passus erat quoque Tantalus Acthope ortus,

Qui nullo potuit fauces leuare fitim.

Talē nec è Danao natas implere puellas

Assiduas vndis vas potuisse reor.

Erant adiecta adhuc & alia quatuor carmina de eo uis, quemadmodum ea tollens à Dipsade percussus fit: sed illa memoriter non teneo. Itaque ᵘ una colligunt, eaque studiosè gentes vicinas indagant, non edendi tantùm gratia, sed

ἀπὸ τῶν σκευῶν χρῶνται κενεύοντες, τῷ ἰκπώματα ποιεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν· ἐν δὲ ἔχουσι πίρανα μόνον· ἐν δὲ τὸ ψάμμον ἄνευ τοῦ λιθ. ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ νήσῳ θάν, καὶ οἶνοι γίνονται μόνοι ἐκ τῆς νήσου ἑκάστου· τὰ γὰρ ἡμίτομον ἰκάτερον, ἀρχῶν τῇ κεφαλῇ, οἴνου ἐστίν. ἐκᾶ τοίνυν δοχῶσιν αἱ δίψάδες παρὰ τὰ ἄνθρωπος, ἐκ δ' ψάμμου ἐξερπύσασαι, δάκνουσι δ' ἰλαχοδάιμονα. ὁ δ' πάσχει ἐκεῖνα τὰ μικρὸν ἔμπροσθεν ἀρυμένα, πίνων ἀεὶ, μὴ μᾶλλον δίψῶν; καὶ πικραίνεται οὐδέποτε. ταῦτα οὖ, μὰ Δία, πρὸς Νικανδρον τὸν ποιητὴν φιλοτιμούμενος διεξῆλθον, ἀλλ' ὅπως ὑμῖν μάθοιτε, ὡς οὐκ ἀμελῶς ἐχρησάμην, φύσας τῶν Λιβυκῶν ἑρπετῶν ἀλλ' ἀνευ ἰατρῶν δ' ἂν μᾶλλον ὁ ἰδὼν ἔη, οἷς ἀνάγκη ἀφανῆ ταῦτα, ὡς καὶ ἀμυνάσθαι αὐτὰ μετὰ τῆς τέχνης ἔχοιεν.

sed illis euacuatis pro vasis & instrumentis vtuntur. plurimum verò ex illis pocula præparãt. Neq; enim figulinã exercere possunt, propter terram arenosam. Cæterùm magnis & capacibus inuentis, etiam pileos ex illis conficiũt, semper ex ouis singulis geminos: cuiusque enim pars dimidia aptũ & sufficientẽ pileum præstat tegendo capiti. Ibi ergo iuxta oua dipsades insidiosè excubant, tum accedentem quempiam mox ex arena prorepentes morsu infelicem feriunt. Ille verò ictus, illicò incurabili morbo affectus, talia patitur quæ paulò antè à me relata sunt, subinde bibens, ac vehementiùs sitiens, cùm tamẽ nunquam sedata siti repleri possit. Hæc per Iouẽ non in hoc à me dicta sunt, vt ambitiosè cum [x] *Nicãdro contenderem, neque vt vobis planum facerem, quàm non neglectui dederim Libycorum serpentum nosse naturas. Medicorum enim magis ista laus est, quibus hæc necessariò comperta esse debent, vt in talẽ casu egentibus opem ferre pro artis suæ professione queant.*

ἐμέ μοι δοκῶ (καὶ πρὸς Φαιδίαν μὴ δυσχεράνητε τὴν ἐμὴν θηριώδη δοκῶ) ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς πάθῳ πρὸς ὑμᾶς, οἷον ὑπάνιοι πάσχουσι πρὸς τὸ ποτόν, οἱ δυχθέντες ὑπὸ τῶν ἀσπάδων. δεῖ δὲ ἄρ ἐπὶ πλεῖον ποιεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ζητοῦντα μᾶλλον ὁρίζεσθαι τοῦ πράγματος, καὶ τὸ δῆγμα ἄρτιον ἀπειλήφθαί μοι, καὶ ἔοικα ἐπ' ἰμπλήσασθαί πω τῶν τοιούτων ποτῶν, καὶ μάλα ἀπόπτως· πῶ δὲ ἄρ οὕτω διαθῶ τι καὶ πιαθῶ ὕδατι ἐντύχοιμι; ὃ ἂν σύηνται, ἀ δυχθὰς καὶ αὖθις τὴν ψυχὴν ἀδίψω τούτου καὶ ὑγιαινοτάτῳ ὦ δάγματι, ἱμειρεῖμαι χαρδόπ, ἵνα θᾶς ὦ πρυφῇ τὴν πιφαλεὶν ἄν μέτρον μὲ ἐπλήσαν τὰ παρ' ὑμῶν ἐπῳδόμενα, μηδ' ἐνθάδαν τὴν σταθμὸν τῆς ἀπροάσεως, ἐκχυθέντα ἔτι, καὶ δίψῶντα καταλιπῶν. ὡς δίψης γε ἕνεκα τοὐμοῦ πρὸς ὑμᾶς, ὕδατ ἄρ ἐκάνει πίνειν ἀπ. κατὰ δὲ τὸν σοφὸν Πλάτωνα, πόρ' ἐᾶς τ' κατᾶν.

At ego mihi videor (& per Phidiam ne inquo feraris animo comparationem ferinam existentem) non dissimile quiddam erga vos pati, cuiusmodi illi patientur grauissimè, qui morsu dipsadis percussi sunt. Quòd enim crebriùs ad vos iure soleo, hoc magis atque frequentius ad vos eundi me vexat cupiditas, & planè sui aduror intolerabili, videorque mihi tali nunquam expleri posse desiderio, & quidem iure optimo. Vbi enim adeò claram & conspicuam aquam possim consequi? Quare ignoscite, si & ego ictus animo, hoc morsu incundissimo & salubertimo prolixè & abundanter me impleo, capite scaturienti subiecto fonticulo, dummodo me non deficiam vnda à vobis influentes, nèue effuso audiendi studio hausum & sitiendi desertus. Nam quod ad meam erga vos pium attinet, nihil prohibebit subinde bibere. Etenim inest sapientis Platonis sententiam, rerum vetustarum nulla est satietas.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

* Dipſadi ſerpentum generi, de naturæ ratione aſcitum nomen monumentis veteribus proditum eſt. Eius forma viperæ ſimilis, morſu nocentior, cuius ictũ inextinguibilis & letalis ſitis conſequitur. Frequens eſt in Libya Africæ regione, quæ ab Atlante monte Mauritaniæ incipit, & ad Canopum vſque Nili oſtium panditur: dicta à Libya coniuge Epaphi, filij Iouis. Ea ſemper aliquid noui ideo dicitur adferre, quòd in ſiticuloſa regione ad vnum aliquem riuum plurimæ ferarum ſpecies bibendi gratia conuenire cogantur, inibiq; varia mixtura violentæ Veneris, varias monſtrorum formas, ſubindeq; nouas naſci. Arenoſa eſt, deſerta, inculta & vaſta. Hinc illud Antiphili·

Καρποῖς ὐ σταδίοισιν ἐριζομὲν· οὐδὲ γὰ̃ αὔλαξ
Αἰγύπτιν λεύνης ψάμμυ ἐπιστρέφεται. *Id eſt,*

Fructibus contendimus, non ſtadijs: neque enim ſulcus Aegypti, Libyæ harenas curat. Meminerunt huius Dipſadis etiam Nicander in Theriacis, vbi antiqua & lepida memoratur fabella de dipſadis exuuio, & ſitis origine, qua à dipſade icti laborant.

a Ea pars Libyæ, quæ ad Auſtrum tendit.] *Narratio.* *b* Garamantes ijs locis finitimi.] *Garamantes populi ſunt Aphricæ extremi, & quaſi à conſortio humanitatis remoti. vide Cœlium Rhodig.* *c* Onagros.] *Aſinorum, inquit Varro, duo ſunt genera: vnum ferum, quos vocant ὀνάγρους. In Phrygia & Lycaonia ſunt greges multi. Alterum manſuetum, vt ſunt in Italia omnes.* *d* Elephantos.] *Libycum inſtitutum eſt, vt quos in venatione vel pugna elephantes attrinerint, magnificè ſepeliant, ac hymnos præterea concinant.* *e* Hæc enim.] *Sitim quæ maximè ferant animalia.* *f* Sola aduerſus ſitim.] *Libycæ fœminæ affate non bibere prodũt authores grauiſſimi, vbi præcipuè ſitis exardeſcere ſitim, conſentaneum. Hyeme autem potui indul-*

gere multum : quoniam diversa omnino contingere debuerint. Verùm id esse in causa compertum est, quòd in eo mundi situ, per æstatem aquæ propemodum nulla sunt : proinde illo vere bibere in consuetudine est. Hyeme autem scatentibus aquis, non ita. Transeunte verò in naturam consuetudine, si alio transferantur, pristinum nihilo secius retinent morem. g Aspides.] *Aspidis nomen à scuto est. Quatuor longos dentes & virulentos maxillis huius aspidis inesse, scribit Nicander, è quibus virus in hostem eiaculetur. Paulus Aegineta lib 5 cap. 18. ex Galeno tres aspidis species profert : Cherseam, id est, terrestrem Chelidonium, velut hirundinariam.* ἀλφὸδη : *hunc à specie nomen, quòd erecto corpore virus in corpus hominis exprimat. Hanc* ἀλφὸδη, *dextrâ Antonio Cleopatra sinistræ mammæ admouit, quum Augustus eam rapere & perdere vellet.* τὸ ὀξυβαμὲ inscriret. h Viperas.] *Viperarum autem Graeci triplex est discrimen. Masculus enim* ἔχις, *femina* ἐχίδνα *vocatur : sicut* ἐχῖνος, *soboles, veluti filij echidni. Qui verò à vipera morsi sunt,* ἐχιδνευτοὶ *appellantur.* i Cerastes.] *Cerastes cornutus serpens,* παρὰ τὸ κέρας : id est, *à cornu. Longitudine nauî longè æquparatur à Nicandro, qui dolosus appellat, quòd orbibus, plaustrorumq; vimine se occultans, incidentem in se fortè occidit.* k Bovesgeis.] *Infectus. de genere cantharidum esse Dioscorides lib. 2. cap. 54. adseverat. Nomen gerit à nocumento, quo armento vel bubus interitum adferre solet. Nomen enim habet* παρὰ τὸ τοὺς βόας ἰκμαπτᾶν : id est, *ab incendendis bubus. Id quod & Nicander in Alexipharmacis monet. De hac ita Galenus : Buprestes, inquit, sunt genus quoddam animalis, simile cantharidibus, & forma, & virtute. Aegineta eadem refert.* l Iacula.] Ἀκόντια *sunt animalia, quæ instar iaculorum currunt.* m Amphisbænas.] *Amphisbæna* παρὰ τὸ ἀμφὶ & βαίνω, *quòd geminis capite & mutante gressu incedat. Ex huius exuuijs bycordia baculum induunt, eoq; frigore hyberno adversus tricarum molestiam utuntur, Nicandro auctore.* n Duplex genus scorpionum.] *Octo scorpionum genera apud Nicandrum in Theriacis enumerantur : quorum quartum* χλοῶδες *à viridante colore dictum, multis corporum vertebris insigne, sospitæ hic esse*

promum?

primum: oclauum μελίχλωρῳ: id est, mellei coloris, hic esse alterum. Nam à tergo gerit alas locustæ similes. Quanquam hic libenter cedam melius iudicantium sententiæ. o Respondens cognomine.] Huic serpenti nomen ab siti est inditum, quòd qui ab hoc læsus fuerit, adeò sitiat, vt bibendo in tantum repleatur, vt umbilico fracto, effundat vteri onus, vt Nicander de dipsade tradit. παρὰ τὸ δίψαν: id est, à sitiendo. p Nilum.] Nilus Aegypti fluuius. q Vt si quis oleo ignem.] Oleo restinguere incendium dicitur, qui ea admouet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbent. Idem Lucianus in Timone: Si quem aspexerit incendio conflagrantem, pice atque oleo se velle restinguere. r Porrò autem.] Exemplum rei. s Tantalum.] Nota est fabula de Tantalo apud inferos ad aquam stante, de pomis in capite imminentibus, cum sitiens interim atque esuriens ventra possit contingere: vel ex dialogo Menippi & Tantali, vbi de Tantalo plura recitauimus, tum in Timone. Lege Homeri Odyss. circa finem. Ouid.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.

s Danao natas.] Danaus Beli Prisci filius, ex pluribus coniugibus quinquaginta filias habuit. quæ cum quinquaginta filijs Aegypti fratris Danai nupsissent, eos omnes vna nocte interfecerunt: præter Hypermnestram, quæ Lino viro suo pepercit. Ob quod nefas, hac finguntur pœna apud inferos damnatæ Danaides, vt assidua in vnius fundo carentibus hauriri aquam cogantur. u Oua.] Struthionis oua, inquit Plinius libro decimo, capite primo, commendantur propter amplitudinem, recepta pro vasculis, & penne ad cristas galearum, comas adornantes. x Nicandro.] Nicander poëta & medicus fuit, scripsitq; plurima versibus, quorum Theriaca & Alexipharmaca extant, reliqua desiderantur. de eo extant aliqua præconia in libro primo Epigrammatum Græcorum. Is de dipsade scripsit in Theriacis.

ΠΑΟΙΟΝΗ ΝΑVIGIVM, SEV Lychnid. vota.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

IRridet hoc Dialogo Lucianus cupiditates & stulta hominum vota, vt qui in ijs rebus plerunque felicitatem ponant, eaque sibi expectant, quæ si ipsis contingant, plurimum & molestiæ & periculorum quoque interim habituri sint. Ita enim fingitur hic Adimantus primò diuitias, post hunc Samippus potentiam & imperium, postremus autem Timolaus voluptates, & quicquid mundo plausibile videtur, optare. Quorum omnium vota Lucianus ita confutat, vt ostendat quidnuis potius quàm felicitatem in his rebus positam esse. Argumenti autem huius occasio à noua & multitata nauis magnitudine nasci fingitur, quæ cùm forte tum ex Aegypto frumentum in Italiam portaret, tempestatibus acta, Athenas in Piræum appulsa fuerat. Hanc cùm Adimantus (vt fingitur) conspicatus esset, & de numero frumenti quem portaret, deque annuo quæstu quem domino faceret, audisset, inita secum ratione, vt si tantos quotannis reditus ipse caperet, felicissimum ac beatissimum sese putaret: interim dum à Luciano ob stultitiam deridetur, cæteris quoque personis, optandi cuique quod vellet, occasionem ac facultatem præbet. Estque hæc veluti narratio quædam totius Dialogi. Ad quam antequam venitur, persona quoq; Adimanti, & nauis magnitudo, & tempestuosum circa Chelidonias mare, dialogi gratia describuntur. Exordium à Timolai studio trahitur, qui ad famam nauis à Corintho Athenas spectandæ eius gratia venisse fingitur. Eiusdem autem argumenti satyra quoq; est apud Iuuenalem decima, in qua & ille suo more cupiditates & inania vota hominum insectatur.

ΑΥΚΙ-

ΛΥΚΙΝΟΥ, ΤΙΜΟλάου, Σαμίππου καὶ Ἀδιμάντου.

LYCINVS, TIMOlaus, Samippus & Adimantus.

Ὑπὲρ ἐμοῦ λέγω, ὅτι θᾶττον τὸν γύπας ἕωλον νηπὸς, ἢ φαρμακῷ κάμνον, ἢ βλαμμάτιόν τι παραλάβῃ Τιμόλαον διαλάθοι, κἂν ἐς Κόρινθον ἴοιτε ἐκεῖνον ἐξιόντα ἀπίοντα; διὰ τοῦτο οὕτω φιλοθάμβως σὺ γε, καὶ ἄσχολος τὰ τοιαῦτα. ΤΙ. τί γὰρ ἂν καὶ ποιεῖμι, ὦ Λυκῖνε, σχολὴν ἄγοντα, νεὼς θέαμα οὕτως ἀπροσδόκητον ἐσπλεούσης, καὶ πῦρα τοῦ μέτρου ἐς τὸν Πειραιᾶ καταπεπλευκυίας, μίαν τῶν ἐξ Αἰγύπτου ἴσως ἐς Ἰταλίαν σιτηγουμένων; οἶμαι δὲ καὶ σφᾶς, οἵ τι καὶ Σάμιππον τουτονί, μὴ κατ' ἄλλό τί ἐξ ἄστεως ἥκειν, ἢ ὀψομένους τὸ πλοῖον. ΛΥ. νὴ Δία, καὶ Ἀδίμαντον τὸν Μυρῥινούσιον

N' non dixi quòd citiùs latuerit vultures cadauer prizdianum ac marcidum in propatulo positum, quàm spectaculum aliquod nouũ & inopinatum, Timolaum, etiam si Corinthum illum oporteat sua respiratione curriculo abire? Quamobrem autem ita spectandi cupidus es tu, & ad huiusmodi res adeò impiger? TIM. Quid enim aliud conueniebat facere quoque, Lycine, cùm ocium alioqui agerem, audito nauem adeò ingentem, & mensuram omnem excedentem, in Piræum appulsam esse, vnam videlicet earum quibus ex Aegypto in Italiam frumentum importari solet? Arbitror autem & vos, te videlicet & Samippum hunc, non ob aliam causam ex vrbe huc progressos esse, quàm vt nauigium hoc videretis. LYCIN. Per Iouem, & Adimantus quoque Myrrhinusius

ξυνεύσει· ἅπτετο μετ' ἐμοῦ· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπου γῆν ἐκεῖνος ὄψε, ἀποκαμνήσας ἐν τῷ πολλῷ τῶν θαλαττῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς ἅμα ἤλθομεν, καὶ ἀνιόντε εἰς αὐτὴν, οὐ μὴν, οἶμαι, Σάμιππε, προῆκε, μετά σε ἦν ὁ Ἀδάμαντος ἴσως, ἔπειτ' ἐγὼ μετ' ἐκεῖνον ἐχόμενος αὐτοῦ ἀμφοτέραις. καί με δὴ τῆς ἀκροβάθρας ὅλης παρείπετο, χεῖρα μοι ὑποδιδόμενος, ἀνυπόδητος αὐτὸς ὤν· τὸ μὲν τούτου οὐκ ἔτι αὐτὸν εἶδον, οὔτε ἔτι εἶδον, οὔτε ἐπὶ θαλάττης. Σάμ. οἶσθα, ὦ Λυκῖνε, ὅπου ἡμᾶς ἀπέλιπεν; ἐγώ, οἶμαι, τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο μαράκιον ἐν τῇ θαλάττῃ προῆλθε, τὸ πλοῖον καταδαρθὸν ὑπὸ βόλου ἐνδύντος, ἀναδιδόμενον ἐς τοὐπίσω πλοῖον πόλιν, ἐπ' ἀμφότερα τοῦ μετώπου ἀναγόμενον. ἃ τοίνυν ἐγὼ Ἀδάμαντον οἶδα, οἶμαι, γλαφυρὸν ὄντα ἐκεῖνον θέαμα ἰδὼν, μαρὰ χαίρειν φράσ-

rhinusius vrbà nobiscum. Sed nescio vbinam ille nunc sit, inter multitudinem spectatorum alicubi errans. Nam vsque ad nauem quidem vnà venimus, & ascendentes in ipsam, tu quidem, opinor, Samippe, præibas, sequebatur autem Admantus: deinde ego post illum, vtrisque ipsum manibus apprehendens. Ac me per totas scalas subuehebat ille, manu ducens, sublugarum crepidis, cùm ipse absque calceis incederet. Sed postea non amplius ipsum vidi, neque intus, in nauì, neque postquam inde iterum descendimus. SAM. Nôsti, Lycine, vbi nos reliquit ille? Quando opinor formosus ille adolescentulus ex interiore parte nauis progredi cœpit, nuncupatus ac puro amiculo indutus, religata post tergum coma, ad vtranque frontis partem reducta. Proinde si ego Admantum rectè noui, arbitror venustum ac dulce adeò spectaculum conspicatum, longum valere

φράσας ὦ Αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, περιηγεμένῳ τὸ πλοῖον, παρίσχηται δακρύων, ὥσπερ ἄθυτι· ταχὺ δάκρυς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐς τὰ ἐρωτικά. Λυ. καὶ μὴν οὐ πάνυ καλὸς, ὦ Σάμιππε, ὁ μαρακίσκος ἐδόξει μοι, ὡς ἂν καὶ Ἀδείμαντον ἐκπλῆξαι, ᾧ τοσοῦτοι Ἀθήνησι καλοὶ ἥκοντες, πάντες εὐειδεῖς, σεμνοὶ τὸ φθέγμα, παλαίσρας ἀρτίνοντες, οἷς καὶ παραθαρρύνων οὐκ ἀγχίνους. οὕτως δὴ πρὸς ὦ μειλάγχρους ἦν, καὶ πρόχαλός τις καὶ λιπὸς ἅμα τοῖς σκιλοῖς, καὶ ἐφθέγγετο ἐπισυρμένῳ τῇ, καὶ σωρὸς, καὶ ἐπίπροχον· ἐπὶ τοῖς μὲν, ἐς τὸ πάτριον δὲ ὦ φόρῳ, καὶ ὦ τῆς φωνῆς τόνῳ. ἁ λόμη δὲ, καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος σωρὸς παραμένος οὐκ ἐναφιεὶς φησὶν αὐτὸν ἦν. Τι. τοῦτο μὲν ὠχρίας, ὦ Λυκῖνε, σημεῖόν ἐστι Αἰγυπτίας, ἁ κόμη.

valere iussō Aegyptio fabricatore, per nauigium circumcirca præeunte, adstitisse lachrymantem, quemadmodum consueuit. Admodum enim procliuis ad lachrymas homo est, quod ad amores attinet. LYC. Atqui non adeò formosus, Samippe, adolescens ille mihi visus est, vt etiam Adimantum velut attonitum in se conuerteret, quem tot subinde Athenis formosi sectantur, ingenui omnes, loquendo garruli, & palæstram spirantes, quibus etiam illachrymari non ignauum est. Hic autē præterquam quòd colore fusco est, etiam labia habet prominentia, & gracilia nimis crura, loquiturq; dissolutum & incompositum quiddam continuatis & agglomeratis inter se verbis, Græcè quidem, sed ad patrium morem concitato strepitu, & inflexo vocis accentu. [a] Coma autem & ille post tergum conuolutus capillus, haudquaquam liberum esse ipsum arguit. TIMOL. Hoc quidem nobilitatis signum, Lycine, est [b] Aegyptiacæ, co-

μη. ἅπαντα γὰρ αὐτοῖς οἱ ἀδελφιδοῖ παῖδες ἀναπλήσουσι, ἴς τι καὶ πρὸς τὸ ἱματιοπώλιον. Παλλὰς οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἡδὺ καλὸν ἄνω, κομᾶν τοὺς γείτονας, ἀναδουμένους κρήδεμνον, ὑπὸ τέττιγι χρυσῷ ἀναπεμμένον. Σά. νὴ γῆ, ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς ἀνεμνημόνευσας τῶν Θουκυδίδου συγγραμμάτων, ἃ ἐν ὀλίγῳ πρόσθεν μέν πῃ περὶ τῆς ἀρχαίας ὑμῶν τρυφῆς ἔφη ἐν τοῖς λόγοις, ὅτι ποτὲ οἱ τόττε σωφρονέστατοι ἦσαν. Τι. ἀτὰρ, ὦ Σάμιππε, καὶ ἀνεμνήσθην, ὅπόθεν ἡμῖν ἀπολήρου κἀδάμαντος, ὅτε παρὰ τὸν ἱερὸν ἱστιοπλοῦντες ἄνωθεν ἀνακλίνοντες, ἀεὶ θαυμαζόντων τῶν βαρβάρων τὰς ἐπιβολὰς, καὶ θαυμάζοντες ἀνιόντα τὸν νεὼν ἀπὸ τῶν κάτωθεν, ἅτε ἐπὶ τῆς πρώρας ἄνω ἀσφαλῶς ἑστῶτες, τῶν πρωτόκρων ὑπερμεμένον. Σάμ. νὴ γῆ λίγας. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνταῦθα, καταδυσάμενον αὐτὸν, ἢ ἰθίλας; ἰὼ

ma videlicet. Cunctis enim illorũ pueri ingenua capillũ à tergo collectum gerunt, vsque dum ex epheborum cuntur : quemadmodum & [c] Pallenæ maiores nostri, quibus pulchrum videbatur comam nutrire senectute, redimitos [d] crobylis temporata, sub aurea cicada vigeta. SAM. Euge, Timolaë, quòd nos commonefacis [e] Thucydidis commentariorum, quæ & in proximo de veteri nostra luxuria dum ille in Ionibus, quãdo illi vna cũ cæteris in colendum missi fuere. TIM. Atenim demum in mentem mihi venit, Sampe, vbi a nobis relictus fuerit Adimãtus, quãdo videlicet inter malos ac quãdiu sistemus sursum spectantes, numerantes cum alia alys superimpositus, & mirantes ascendentem per funes nautam, deinde per extentam superne rudem currentem, apprehensis extentarum clauis seu cornibus. SAM. Recte dicis. quid igitur oportet facere nos hic & verum expectare ipsum? an vt

ἰὼ αὖθις ἰπάναμι ἰς τὸ πλοῖον; Τιμ. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸ τοῦ ἀπὸς γὰρ ἄδηλα παρελήλυθέναι ἱκανόν, ἀποβοωτὰ ἰς τὸ ἄστυ, ἰπὰ μικρὸν ἡμᾶς ἰνρεῖν ἰδυνάζο· ἀς δὲ μὴ, ἀπ' οἴδα πῶ ὁδὸν Ἀδείμαντος, νὴ Δί' οὐδὲ, μὴ ἀφελομένης ἡμᾶν ἀπροσκοπότερον. Λυκ. ὁρᾶτι, μὴ σκαιὸν ᾖ, φίλον ἀφελόντας, αὐτοὺς ἀπιέναι. βαδίζωμεν δ' ὅμως, ἰὰν νὴ Σαμίππου ζῦτο δοκῇ. Σα. νὴ μᾶλα δοκῇ, ἰῶ πως ἀνιόντα γῦαν πῶ παλαίστραν ἔτι καταλάβωμεν. ἀπὰ μιταξὺ τῶν λόγων, ὑλίκη ναῦς, ἄπεσι νὴ ἰκατὸν πήχεων ἴλιγξν ὁ ναυπηγὸς τὸ μῆκος, ἰῦρος δὲ, ὑπὲρ τὸ τίταρτον μάλιστα τέτταρα, νὴ ἀπὸ ϝ διατασράματος ἰς τὸν πυθμένα, ἢ βαθύταζον διατὰ τὸν ἄντλον, ἐννέα πῆχες ζῆς ἄπεσι. τὸ δ' ἄνω, ὑλίκος μὲν ὁ ἰσὸς, ὅσῳ δὲ ἀνίκα πῶ

vis vt ego ad nauigium iterum abeam? TIM. Nequaquā, sed pergamus. Nam verisimile est præteriisse illum iam, recipientem in vrbem sese, postquam nos amplius inuenire non potuit. Quòd si minùs, at viam saltem nouit Adimantus: neque metuendum est, ne à tergo relictus, à nobis seducatur. LYC. At videte, ne agreste nimis fuerit, relicto post nos amico, ipsos hinc abire. Sed eamus tamen, si idem hoc Samippo quoque videtur. SAM. Atque admodum videtur, si fortè apertam adhuc palæstram deprehendere possimus. Sed interea dum sermones cædimus, quanta nauis hæc? centum & viginti cubitos in longitudinem porrecta, latitudine autem supra quartam maximè partem mensuræ huius patens. Tum à summis foris ad fundum vsque, quà profundissima est, eo loci videlicet, quò sentina defluit, nouem & viginti cubitos alta. Præterea autem quantus malus, quantamque sustinet anten-

πλὴν λιμένων, οἵου ἂν προτέ-
νοι λιχμῆται, καὶ σωίχιτα.
ὀπὴ δὲ ἡ πρύμνα μὲν ἐπανίσ-
κων ἱρέμα λαμπτὴν, χρυσοῦν
χοινίσκον ἐπικαμφθὴν, καταν-
τικρὺ δέ, ἀνάλογον ἡ πρώρα
ἐπιρρέπουσα, ἐς τὸ πρόσω δρ
μικυομένη, πλὴν ἐπὶ τὸν μορ
τῆς νηὸς θύρην ἔχουσα, πλὴν ἐκ
σιν, ἐκατέρωθεν. ὁ μὲν γὲ ἄλ-
λος κόσμος, αἱ γραφαὶ, καὶ
ζῶν ἐίδιον τὸ πρόσωπον πυρω-
γὶς, καὶ πρὸ ζύγων, αἱ ἄγ-
κυραι καὶ σκοφαὶ καὶ σκευα-
γωγίαι, καὶ αἱ μετὰ πλὴν πρύμ
ναν οἰκήσεις, θαυμάσια πάν-
τα μοι ἔδοξε· καὶ τὸ τῶν ναυ-
τῶν πλῆθος ἀπαράσκευον ἂν
τις ἀκάσειεν· ἱκανὸν δ' ἂν καὶ
τοσοῦτον ἄγειν σῖτον, ὡς ἐν
ναυὶ ἄλλη πᾶσι ζοῖς ἐν τῇ
Ἀττικῇ ἐνιαύσιον πρὸς τρο-
φήν. ἐκέκτητο πάντα μικρός
τις ἀνθρωπίσκος, γέρων ἤδη,
ἐσωζεν, ὑπὸ πενίᾳ μόνον
τὰ τηλικαῦτα ὑπάλια σκευ-
άρια. ἐδάκθη γάρ μοι ἀνα
φανεὶς

nam? quanto autem rudentes vtitur atque astringit? Vt autem ipsa quidem puppis paulatim assurgit reflexa, atque [f] aureum asperum habens impositum: ex regione autem aequa proportione prora promenet, in anteriorem partem longè porrecta, & cognominem nauidram. Eadem videlicet, vtrinque additam habens. Nam cetera quidem ornamenta, vti picturæ, & veli flammeus ille atque [h] pallidus color, & ante hæc anchoræ quoque, & versandi circumagendique instrumenta, & habitationes illæ post puppim, omnia admiratione digna visa mihi fuere. Tam & nautarum multitudo, cum exercitu comparari posset. Dicebatur autem tantum frumenti numerum portare, quantus in annum victum sufficere omnibus in Attica facilè posset. Atque hæc omnia parum quidem homuncio, senex iam, conseruabat, tenui adeò pernicie tenus gubernaculis contentus. Commonstrabus enim mihi fuit cel-

lasticæ

φαλαντίας οὖν, Ἥρων, οἶμαι, τοὔνομα. Τιμ. θαυμαστῶς γε τὸν τεχνίτην, ὡς ἔοικεν οἱ ἐμπλέοντες, καὶ τὰ θαλάττια δρᾷ, ὥσπερ ὁ Πρωτεύς. ἀκούσαι δ', ὅπως ἀνῆρε καταγὰς τὸ πλοῖον, οἷα ἔπαθον πλέοντες, ἢ ὡς ὁ ἀστὴρ αὐτοὺς ἔσωσεν; Λυκ. ἀκούσεσθον, ὦ Τιμόλαε, ἀπὸ νεὼ ἑκόντος ἂν ἀκούσαιμεν. Τιμ. ὁ ναύκληρος αὐτὸς διηγήσατό μοι, χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ προσομιλῆσαι ἀνεξιός. ἔφη δὲ ἀφ' ἧς Φάρου ἀπάραντας ὑπ' ἀνεμον βιαίου μὲν ἀλλ', ἑβδόμαιον ἤδη τὸν Ἀκάμαντα, ἤτα ζεφύρου ἀντιπνεύσαντος, ἀπηνεχθῆναι πλαγίους ἄχρι Σιδῶνος· ἐκεῖθεν δ', ἀθρόον μᾶλλον ἀνέμου ἐπὶ πολὺ τοῦ Χελιδονίας, ἀφ' ἧς Ἀνλῶνος ἐκεῖσε, ἔνθα δὴ καὶ μικρὸν ὑποβρυχίους ἀνῶν ἅπαντας. οἶδα δὲ ποτε παραπλέουσα καὶ αὐτὸς Χελιδονίας, ἡλίκον ἐν ᾧ τέλος ἀνίσταται τὸ ὕδωρ,

uaſter quidã criſpus, Heron, opinor, nomine. TIM. Mirabilis, quod ad artẽ attinet, ille, quemadmodum dicebãt ij, qui cũ eo nauigant, & rerum marinarum ſupra Protea illum doctius. Audîſtis autem quomodo huc appulerit nauem? qualia acciderint nauigantibus? aut quemadmodum ſtella ipſos ſeruãrit? LYC. Haudquaquam, Timolaë. Quin hoc ipſum abs te libenter nũc audierimus. TIM. Ipſe nauclerus narrauit mihi, homo probus, & ad conuerſandum ingenuus. Aiebat autem cũm à Pharo ſoluiſſent, flatu non admodum vehementi ſeptimo die eò fuiſſe prouectos, vt iam Acamantem viderent. Exinde Zephyro exaduersò ſpirante tranſuerſos abreptos fuiſſe ad Sidonem vſque. Inde autem tempeſtate magna iactatos, decimo tandem die per anguſtias illas ad Chelidonias peruenisſe, vbi parùm abfuit quin omnes ſubmergerentur. Noui autem, aliquando etiam ipſe nauã præteruectus Chelidonias, quanti ſe eò loci attollant fluctus,

μα, ἢ μάλιστα περὶ τὸν λίβα, ὁπόταν ἐπιλάβῃ καὶ ζέφυρος· ἐκπνεύσαντος γὰρ ἅμα συμβαίνει μεθίεσθαι τὸ Παμφύλιον ἀπὸ τῆς Λυκιακῆς θαλάσσης, καὶ ὁ λίβυρ ἅτε ἀπὸ πολλῶν μιγνύμενος περὶ ὃν ἀκρωτηρίου σχίζεται (ἀπόξυροι δὲ ἀεὶ αἱ πέτραι καὶ ὀξεῖαι, παραπεπτωκυῖαι ὑπὸ λιβός) καὶ φοβεροτάτην ποιεῖ τὴν κυμάτων ἠχώ, καὶ τὸν ἦχον μίγαρ· καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἴσον μίγνυσθαι ὑπὸ σκοπέλῳ. τοιαῦτα καὶ σοφὸς καταλαβὼν ἔμφοβος ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς ὄντος, καὶ ζόφου ἀκριβοῦς, ἀπὸ πρὸς νότον οἰμωγὴν αὐτῶν ἐπικλαυθόντας τοῖς θεοῖς, πῦρ τε ἀναδῆσαι ἐκ τῆς Λυκίας, ὡς γνοίσαι τὸν τόπον ἑκάστου, καί τινα λαμπρὸν ἀστέρα, Διοσκόρων τὸν ἕτερον, ἐπικαθίσαι τῷ καρχησίῳ, καὶ κατευθῦναι τὴν ναῦν ἐπὶ τὰ λευκὰ ἐς τὸ πέλαγος· ἤδη δὲ ἡμῶν πρόσω

fluctus, & maximè flante Africo, si quando assumpserit & Austri partem aliquam secum. Namque eo loco contingit dividi Pamphylium mare à Lycio, & fluctus ipsi, utpotè multis ac variis undis circa promontorium illud velut intersecti (præruptæ enim rupes sunt, & acutæ, & incursionibus aquarū exasperatæ) & procellas excitant terribiliores, & fragorem edunt immensum. Ac fluctus saepenumerò tanti attolluntur, ut ipsum scopuli altitudinē exæquent. Talia igitur se quoque tum deprehendisse aiq; expertos esse nautas eius erat: insuper etiam nocte existente tum, & tenebris profundis. Cæterùm cùm ad horam ipsorū diu tandem flexi atque inclinati fuissent, ignem apparuisse ipsis ex Lycia, ita ut locum illum manifestè cognoscere possent, & stellam quandam splendidam, Dioscurorum videlicet alterum, in summa parte mali consedisse, nauemq; ad sinistram in altum iterum direxisse, cùm iam præceps in rupem defer-

προσφερομένων. τὸν τοῦθον ἤ ἄπαξ τῆς ὁρθῆς ἐκπεσόντας, ἢ τὸ Αἰγαῖον πλεύσαντας, ἑβδομηκοστῇ ἀπ' Αἰγύπτου ἡμέρᾳ, πρὸς ἑτησίας τοὺς ἐτησίας παλαιάζοντας, ἐς Πειραιᾶ χθὲς καθορμίσασθαι, τοῦτον ἀφορμήσαντας ἐς ὦδε κάτω, ἔς τε τόδε τὸν Κρητικὸν ἀγκυρᾶσαι βόας, ἐκ τῆς Μαλέας πλέοντας, ἄνδρα ἄνω ἐν Ἰταλίᾳ. Λυκ. τὸν Δία, θαυμάσιόν τινα φῂς λυβερνήτην τὸν Ἡρωνα, ἢ τὸν Νηρέως ἀκριβέστερον, ὃς τοῦτον ἀπεσφάλη τῆς ὁδοῦ. ἀλλὰ τί τοῦτο, ὦ Ἀδείμαντ' ἐκεῖνός γε; Τιμ. καλοῦμεν μέν οὖν Ἀδείμαντον αὐτὸν, ἐκβοήσομαι δ' οὖν. Ἀδείμαντε, φημι, τὸν Μυρρινούσιον, τὸν Στροβίχου. Λυκ. ἀνὴρ ἄστοργος, ἢ δυσχεραίνει καθ' ἡμῶν, ἢ ἐκπεπώκασι. Ἀδείμαντ' ἦ, ὦ ἄνθ' τίς ἐστι πάνυ κάτω ἐφ' ὁρᾷς, καὶ θοιμάτιον αὖ, καὶ τὸ βάδισμα ἐκεῖνος, ἢ ἐν χρῷ ἀ ἐκεῖνος.

deferretur. Atq; ex eo, cùm iam semel à recta via excidissent, per Aegæum nauigantes, septuagesimo die quàm ex Aegypto soluerunt, aduersus Etesias per obliquum & transuersè actos, in Piræum heri appulsos huc esse, eò vsque videlicet ad inferiorem partem abreptos, quos conueniebat Creta ad dexteram relicta, supra Maleam tenendo cursum, iam in Italia esse. LYC. Per Iouem mirabilem quendam gubernatorem narras, Heronem istum, aut Nerei potiùs æqualem, quì tantùm à via aberrárit. Sed quid hoc? ánnon Adimantus ille? TIM. Admodum Adimantus ipse. Vocemus igitur hominem, Adimante. Te inquam Myrrhinusium illum, Strobichi filium. LYC. Ex duobus alterũ illi accidit videlicet: aut enim succenset nobis, aut obsurduit. Nam omninò Adimantus ille est, neq; alius quisquã Admodum igitur planè iam video, & vestem ipsius & incessum agnosco. Etiam tonsura illa ad viuum vsq; arguit hominem.

Sed

ὑπιόντος δ' ὅμως τὸν πεῖ-
σομαι, ὡς καταλάβωμι ἀπ-
τόμ. ἴσως μὲν οὖν ἁμαρτὶς καλὸν
μέσοι, σὺ ὑπερίψομι, ὦ Α-
δάμαντι, ὑχ ἥκιστα ὑμῖν
ἰμβοῶσιν; ἀλλὰ νὴ φροντί-
ζοντι ἴσικας ὑπὶ σωνοίας τι-
νὸς, ὑ μικρὸν, ὑδ' ὑπιτα-
φρόνιον πρᾶγμα, ὡς λοιδᾶς,
ἀναπιπλᾶν. Ἀδάμ. ἰδοῦ, ὦ
Λυκῖν, χαλκοῦν, ἀλλ' ἐμ
καινὴ ἔννοια μιταξὺ βα-
δίζοντα ὑπιβᾶσα, παρασκῆ-
σαι ὑμᾶν ὑποίησεν, ἀτρὶς
πρὸ αὐτοῦ ἅπαντι ὧν λογιε-
μῷ ἀφανίσαντα. Λυκ. τίς ἄν-
τα, μὴ φθονήσῃς ἀκοῦσ, ἃ μή
τις δὴ τῶν πάνυ ἀφῤῥήτων.
καί τοι ὑπιλείπομι, ὡς οἶδα,
νὴ σὸν μιμαθύκαφ.
Ἀδάμ. ἀλλ' ἀσχωόμιν ὑμᾶς
γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς· ἴσω γὰρ
μιρακιώδη ὑμῖν λόξι τὸ
φρόνιμα. Λυκ. μῶν ὑρωτι-
κόν τί δῆτα; ὑδ' γὰρ ὑδ' τοῦτο
ἀμύητοις ὑμῖν ἐξαγορόσοις,
ἀλλ' ὑδ' καμοῦ γ' ἂν ἀφοῖ νὴ
αὐτοῖς

Sed tamen acceleremus obambulationem hãc & gressum, vt assequamur hominem. Quòd nisi vestræ apprehensum te conuertissemus, Admante, nunquam pulchrè hodie clamantes nos exauditurus fuisses. At etiam cogitabundo similis videris, nescio quid magnum, ac minimè contemnendum, secum ipse animo & cogitatione, vt videre, volutans. ADIM. *Nihil equidem acerbum aut graue, Lycine: sed mihi noua quædam cogitatio intercidendum in mentem venit, vt ne audirem vos fecit, dum intentè adeò ac tota mente in illam velut defixus incumbo.* LYC. *Quæ nam ista? ne enim grauaris dicere, nisi omninò ex arcanis istis alicuia fuerit. Atqui imitati famus & nos, vt scis, & celare quæ audimus, didicimus.* ADIM. *Ac erubesco equidem apud vos dicere, adeò immane vobis videbitur, sat scio, id quod mente cogito.* LYC. *Non amatorium quiddam est. Neque enim hoc profanis nobis narrabis, sed splendida admodũ face etiam ipsa*

lustratis,

αὐτοῖς τετελεσμένοις. Ἀλλὰ. ἦν, ὦ θαυμάσιε, τοιοῦτόν, ἀλλά τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ ἀνειλαπόμην, οὗ ἐγὼ μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι, καί μοι ἐν ἀκμῇ τῆς τρυφῆς ἐπέστη. Λυκ. ἀκούω τὸ πρόχειρόν τον τοῦτο, καινὸς Ἑρμᾶς, φασί, καὶ ἐς μέσον καταθεὶς φέρων τὸν πλοῦτον· ἄξιον γὰρ ἀκροᾶσαι τὸ μέρος, εἰ πολύς ὄγλος, τῆς Ἀδαμάντου τρυφῆς. Ἀλλά. ἀπολάφθω μὲν ὑμῶν ἀδύς ἐν τῷ πρώτῳ ἐς τὰ νεῶν ἐπιβάσαι, ἐπεί σε, ὦ Λυκῖνε, κατέσχον ἐς τὸ ἀσφαλές. πρεσβυτρωτον γάρ μου τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, οὐκ οἶδ' ὅπου ὑμᾶς ἀπέστησε. ἐδόκουν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἀρόμενόν τινα τῶν ναυτῶν, ὁπόσον ἀφέστατε ἤδη νεῶς ὑμῶν ἀπόπτου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καθ' ἕκαστον τὸν μισθοφορίαν. ὁ δέ μοι, Μάλιστα, ἔφη, ἅπαντα τάλαντα, ἃς πρὸς τῇ ἀρχῇ-

lustratis initiatisq. ADIM. Nihil, ô præclare, istiusmodi, sed opulentiam quandam mihi ipsi fingebam, quam inanem felicitatem plerique vocare solent, atque in ipsa adeò acie opum & deliciarum versanti mihi, superuenistis. LYC.[k] Promde illud, quod in procliui est. [l] Communis Mercurius, aiunt, ac in medium allatas huc diuitias istas depone. Aequum enim est nos quoque parte aliqua frui voluptatum Admanti, amici cùm simus. ADIM. Relictus equidem à vobis fui statim à principio, cùm primùm nauem conscendissemus, postquam te, Lycine, in tuto collocâssem. Nam metiente me anchoræ magnitudinem, nescio quorsum vos à me discessistis. Attamè cùm omnia perlustrâssem, interrogaui quendam ex nautis, quantũ mercedis ac lucri communibus rationib. mauis ea referret domino in singulos annos. Ille autem, duodecim, inquit, talenta Attica, etiam si quis communiora tantùm computaret,

& ad

λάχιστόν τις λογίσοιτο. τοιαῦτα θεμένῳ μοι ἐνθυμουμένῳ, ἀλογιζόμενῳ, ἆρά τις θεῶν τλῶ νεῶν ἄφνω ἐμβὰς ἀπέπλευσεν ἄνευ, οἷον ἄρ᾽ ἐς τὸ παρὸν βίον ἐβίων, τὸ πρῶτον ὅτε φίλος, καὶ ἑταῖρος ἐγένετο μὲν αὐτὸς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἑλκύστας ἐκέκτητο; ἔστι δὲ ἐκ τῶν δόκησιν ἐκείνων τοιαῦτα ἐλπίδα τὴν ἔδη φιλοτιμούμενον ἐπὶ τοῖς παροῦσι, μισθοῦν μὲν τοὺς τλῶ πρωίρους, τλῶ παρὰ Πισσοῦ ἐκείνῳ, τλῶ παρῶφαν ἀρᾶς, ᾗ οἰκίστας ἐν νήμῳ καὶ ἰδίστας καὶ ξόανα καὶ ἵππους. ἐμοὶ δὲ ἔδη καὶ ἑπτὸν, ὑφ᾽ ἁπάντων τῶν ἐνθυμουμένων καὶ τῶν ἐπιβατῶν, φοβερὸν δὲ τοῖς ναύταις, ἢ μονονυχὶ βασιλεὺς νομίζοιτο· ἔτι δὲ μοι τὰ κατὰ τλῶ νεῶν ἐθετέον ἦσαν, καὶ ἐς λιμένα πόρρω θεν, ἀφελίσσοντι ἐπισὰς, ὃν Λυκίνην, κατίδοιμι τῶν πλοΐων, καὶ ἀνήρψας τὸ φρόνημα τὸ σμικρὸν, ἐμὸν ἦν ἐν ζῆν τῷ σώματι. Λυκ. ἐκπονῶ,

& ad minimam summam rem digeret. Eximde igitur rediens mecum ipse cogitabam: Quòd si nunc deorum quispiam nauem hanc derepentè meam esse faceret, qualem & quàm beatam vitam acturos eramus? qui & amicis benefacturus, & interdum quidem ipse in ea nauigaturus, interdum autem seruos emissurus, deinde ex duodecim illis talentis & domum ædificaturus essem in loco maximè opportuno, paulò videlicet supra porticum pictam, relicta parua illa, quam apud Ibissum habeo, & seruos coëmpturus, & vestes, & vehicula, & equos. Iam autem nauigabam quoque, & felix ab omnibus iis, qui nauem conscendebant, prædicabar. à nautis autem formidabar, & tantùm non rex quispiam existimabar: cùm interea dum ea quæ in nauigatione

pono, & ad portum à longè aspicio, supernatasti, Lycine, opulentiam hãc omnem submersisti mihi, nauemq; ipsam, benè ac secundo voti vento labentem, submersisti. LYC. Prome-

σοῦ, ὦ γύναι, λαβόμενός μου, ἄγαγε πρὸς τὸν στρατηγὸν, ὡς τινα παράπεμψῃ, ἢ καταποντίσῃ, ὡς τηλικοῦτον ναυάγιον ἐργάσομαι, καὶ ταῦτα, ἵν' γῇ, κατὰ τοῦτο ἐκ Πειραιῶς εἰς τὸ ἄστυ. ἀλλ' ὅρα ὅπως πραμυθήσομαί σε τὸ πάθημα. σχολῇ γε, ὦ βουλῇ, καλῶ καὶ μείζω σε Αἰγύπτιον πλοῖα ἔχει, καὶ τὸ μήκιστον, οὐκ κατασμικρὰ ναυάγια, καὶ τοιαῦτα ἐξ Αἰγύπτου, κατ' ἔτος ἕκαστον, σιτηγούντα σιτηγίαν. καὶ ὦ ναυκλήρων ἄριστε, λῷόν σε φέρειν τότε γυναῖα μᾶλλον· ὃς γε, ἔτι ἐνὸς πλοίου ἑστηκὼς ἀκοστὸς ὤν, πράττεσθαι βούλοιτο, ὦ σχολῇ ἐπίσημε πρὸς τοῦτο, φιλόμφαλε καὶ ἀνέλεθρε, οὐκ ὄψει ἀλλὰ τοὺς φίλους· οὐ μὴν ἔν γε ἀνοίᾳ, ὦ βέλτιστε, ἡμᾶς ἐν Πειραιεῖ καθιζόμενος,

Proinde, ô generose, coreptum me abduc hinc ad Imperatorem, velui piratam aliquem, aut demersorem, vt qui tantum naufragium effecerim, idq; etiam in terra, in via videlicet qua ex Piræo in vrbem itur. At vide tamen quo pacto te consolabor pro hoc lapsu. Quinque enim, si placet, pulchriora adeò, & maiora Aegyptio isto nauigia possidere te facito: &, quod maximum fuerit, etiam talia, quæ demergi non possint. Deinde etiam quinquies tibi ex Aegypto per singulos annos frumentum fortasse importent. Atque, ô nauclere optime, iam nunc præ te fers quàm nobis tum intolerabilis futurus sis. Nam cùm vnius etiã nauigij istius dominus existens, exaudire clamantes nos haud volueris, quid ageres si quinque possideas vltra hoc, tribus velis instructa, & tempestatibus inuicta? nempe ne aspiceres quidem amicos. Proin tu quidem secunda nauigatione vtere, ô præclare: nos autem in Piræo sedebimus,

θα, ἢ τὸς ἐξ Αἰγύπτου ἢ Ἰταλίας καταπλέοντας ἀναπύθοιτο, ἆ νοῦν τὸ μέγα Ἀδμάντου πλοῖον, τοῦ ἰσιμ τὶς οἶδεν. Ἀδ. ἐρᾷς· δῆλα τοῦτο ὅτι ἐμὲ χλιαρὰ τὴ σκάμματι ποιήσασθαί με τοῦ ἰχθύος. ὥστε ἐπιτάδες μικρὸν, ἵνα ἂν ὑμᾶς προχωρήσαντες, ἐκπλωσίμου τοῦ λιμένος ἐπὶ τὸ πέλαγος· πολὺ γὰρ ἄμεινον, ὑπὸ νεώτατος προσμαλάττειν, ἢ ὑφ' ἡμῶν καταγελᾶσθαι. Λυ. μελήσει, ἐπὰ συμβησόμενόν σοι τὴ αὐτοῦ ἐποιήσαντο. Ἀδ. ἀλλὰ ὑφορᾶσθε τοῦτο ἀρβάλλειν, προσκαλεῖσθαι. Λυ. οὐκοῦν ἡμᾶς χρὴ προσεξέμενον ὑμῖν. μὴ γὰρ οἷόν τε ἔσται ῥᾴδιον, τοῦτο ποιοῦντα ποιεῖσθαι, μήτε πλαμύδα μήτε ναυπηγίαν μένοντα, ἡμᾶς δὲ οὐκ ἀπόβλητον ὑπὸ τῶν θεῶν, ἐπὶ πολὺν ἀνάπλουν ἀμείνω ἐπιτηδείως ἀνεμόεντα διαπλεῦσαι ὑμῖν. καὶ τοι πρῶτον ἢ εἰς Αἴγιναν, ἐπὶ τοῦτο ἢ Βραυρῶνα τοῦτο,

coëq; qui vel ex Aegypto vel Italia nauigabunt, interrogabimus, ecquibi magnum illud Admanti nauigium Isidem puta, quispiam viderit. ADIM. Videt. propterea equidem grauabar dicere quid nam esset quod in animo mecum ipse cogitabam, sat sciens quòd risum & dicacitatem prouocaturi essetis votum meum. Quare subsistens hic aliquantulum, dum vos progressi fueritis, cum nauc mea inde hinc nauigabo. Nam multò satius est cum nauis me colloqui, quàm hic à vobis irrideri. LYC. Neque quicquam nam tecum illam conscendemus etiam ipsi subeuntes. ADIM. At sedens subtrahan, ingrediendo vos prouertens. LYC. Proinde noctu adnatando sequemur vos. Ne enim puero tibi quidem facile esse tantam nauigia possidere, cùm neque

meris illa, neque ædificaueris: nos autem non posse à diis petere vt per multa stadia indefessis nobis liceat natare. Atqui primùm etiam in Aeginam ad festum Dianæ,

sci-

ἴδῃς, εἰδὼς ἐν ὀλίγῳ σκαφιδίῳ πάντες ἅμα οἱ φίλοι, τριακόσιοι ἴσως ὀβολοῦ ἕκαστος ἐμβάντες, καὶ ἅμα ἡδέως συμπλέοντες· νῦν δὲ ἀγανακτᾷς, ἃ συνεμβησόμενα σοὶ ἔδει, καὶ πάλαι ἀσβόλωσαν προσιόντα ἀφαιρεῖς. ὑπερμαίνῃ γε, ὦ Ἀδείμαντε, καὶ ἐς τὴν ὑπερβολὴν ἀπίθανος, οὐδὲ οἶσθα ὅστις ἂν ναυκληρᾷς, ὅτου ἐπιβαίνεις καὶ ἀνοίκια, ἐν ᾧ καλῶς τὰς πόλεις οἰκοδομηθείσας, καὶ τὰ ἀκρόπολιν τὸ πλοῖον. ἀπ' ὄψε γάρ, εἰς τοῦτο ἰσιδὸς, ἐξ ἧς τὰ Νειλῶα ταῦτα τειχία τὰ λιπαρὰ μίμνηται ὑμῖν ἄγαν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μύρον ἀπὸ τῆς Κανώπου, ἢ ἰβίδα ἐκ Μέμφιδος· ἢ καὶ ἀνὴρ ἀνῶς ἰδιώτης, καὶ τοῦτο μυροπωλῶν μίαν. Τι. ἄλις ἀποδιδῶς, ὦ Λυκῖνε, ὁρᾷς, ὡς ἐμφανῶς Ἀδείμαντον ἐκβάλλει, ποιῶ δὴ γέλωτι ἐπικαλῶν τὸ πλοῖον, ὡς ὑπέρπλεον ὄν, καὶ μηκέτι ἀντέχειν τὸ ἐπιβάλλον. καὶ ἐπά-

scis quàm parua nauicula omnes simul amici, quatuor quisque datis obolis traiecerimus, & tamen nihil egrè ferebas quòd tecum nauigaremus: nunc autem indignaris quòd tecum conscensuri sumus, & scalas præingressus subtrahis. Nimirum luxu diffluis, Adimante, & in sinum non inspuis, neque agnoscis quinam ipse sis, qui, nauclerum nunc agis. Adeò te sublimem euexit domus ista, in pulcherrimo vrbis loco ædificata, & seruorum multitudo. Atqui, ô præclare, per Isidem quæso, etiam Niliaca salsamenta, temuia ista dico, meminerit nobis huc ex Aegypto apportare, aut vnguentum à Canopo aliquod, aut Ibin ex Memphide. quòd si verò nauis etiam sufficiet, ex pyramidibus quoque vnam. TIM. Satis iocorum, Lycine. An non Adimantum feceris, multo adeò risu nauigio inundato, ita vt iam superfluat, neque ampliùs ad id quod influit, resistere possit? Et

videt quo pacto erubescere

ἐπεὶπερ ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπὸν ἐστὶ πρὸς τὸ ἄστυ, διελόμενοι τριπαχῆ τὴν ὁδὸν, καὶ τὰς ἰσοδυναμούσας ἴσως ἑκάστοις σταδίους, ἀτρέμα, ἅπερ ἂν δοκῇ, πρὸ τοῦ· ἵνα μὴ ἅμα τε θερμανώμεθα, ὅσπερ ἐάσαι ἐπέρασι ἱκανοὶ πρὸς πολύπονόν τι, ἐφ' ὅτῳ βιαζόμεθα, εἴ ποθέν τι ἡμᾶς, καὶ ἅμα τὸ μίσος τῆς ἀχθῆ, καὶ οἱ ἵπποι σφόδρα ὑπερθερμανθῶσιν, ἃ καὶ τῷ ὄντι ἀνίατα ἴσα. τὸ δὲ μίσος, ἰσάζειν ἴσως τὸ πρᾶγμα, ὅτε ἂν ἅπαν χάσωσιν ὅ τι πλέον, καὶ τῇ ἀχθῇ ἀναδόσει μὴ, οἷόν ἂν μὴ πλουτίζειν. Sed. καλῶς, ὦ Τιμόθεε, καὶ πάνυ μοι δοκεῖς, καὶ ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, ἕψεσθαι, ἅπερ ἂν λοιπὸν. ἃ μὲν δὴ Ἀδείμαντος βούλεται, οὐκ ἰσχυρῶς οἶδα· ἔχω δὲ καὶ τὸν ἐπὶ τῆς νεὼς τὸν ὑπερθορόντα ἔχειν. καὶ ὁ Λυκί-

quoniam adhuc multum nobis viæ ad urbem usque restat, diuiso in quatuor partes itinere, suo cuique attributo stadio, posthæc è diis quæ cuique maximè videbuntur. Ita enim & non laborem omnem fefellerimus, & pariter lætitia quædam afficiemur, perinde ac si nonnullo aliquo suauissimo obiecto nobis obiecto, quod nos quoad ipsi volumus, beat. Nam penes vnumquemque ipsum mensura voti erit, & diu omnia exhibendo subministrent, etiamsi aliquo natura incredibilia fuerint. Et quod maximum est, demonstratio quædam erit hæc res, quinam omnium optimè diuitijs ac voti sui sit. Indicabit enim quisque qualisnam futurus fuerit, si ei diuitiæ tanta contigissent. SAM. Pulchrè me hercle, Timothei, atque adeò obsequar tibi, & cùm tempus vocauerit, optabo quæcunque videbitur. Nam si Adimantus vult, ne interrogandum quidem opinor, vt qui in naui alterum pedem habeat. Operæ pre-

tum &

Λυκίνῳ δοκᾶμ. Λυ. ἀλλὰ πιστεύομεν, ἐὰν ἧ τὸ ἄμεινον, μὴ ἡ βασκανίᾳ ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἐννοχλήσας δοκῇ. Αδά. τίς γοῦν πρῶτος ἄρξεται Λυ. σύ, ὦ Ἀδάμαντος, ἔπειτα μετὰ σὲ ἐκεῖνος Σάμιππος, ἔπειτα Τιμόλαος· ἐγὼ δ' ὀλίγον, ὅσον ἡμισταδίου δὲ πρὸ τῆς Διφύλου, ἐπιλήψομαι τῆς εὐχῆς, καὶ τῷ, ὡς οἴομαι, πρᾳοτάτῳ. Αδά. ἐμοῦ γὲ ἐγὼ μὴν ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου μέρους ἄρξομαι τῆς εὐχῆς· ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ ἐφόρος ἐπινευσάτω ἄνωθεν. ἕτοιμα γὰρ τὰ πλοῖα, καὶ τὰ ἐμὰ αὖ πάντα, καὶ, μὴ ὁ φόβος, οἱ ἔμποροι, ἃ γινώσκω, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο, ἅτι ἐλπὶς ἐπιδόσεως ἐπιδώσει. Σαλ. πλὴν ἐκεῖνος σαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ. Αδά. τί δὲ ἐκεῖνο φῄς, ὦ Σάμιππε, τὸ μειράκιον; ἐκπέπλευκας οὐκ ἐμέ. ὁμόσε δὲ ἐμὸς καὶ τοῦ ἀνδρὸς ὅδε, οὗτος ὁ ἀεὶ μὲν ἄνεμος, χρήσιμον ἐπίσημον γνόφον, ἔπειτα

tem & Lycino idem videri. LY. Ac diteſcamus ſanè, ſi hoc potius, ne inuidere etiam communi fortunæ videar. AD. Quis igitur primus incipiet? LY. Tu Adimante, deinde ſecundo loco Samippus hic, poſt quem Timolaus. Ego verò paulò antè quàm ad Diphylum peruenerimus, circa extremum ſemiſtadium videlicet votum meum inciam, idque, quoad fieri poteſt, breuiſſimè percurram. AD. Proinde ego quidem neque nunc à naui diſcedam, ſed ſi modò licet, etiam amplius aliquid voto adiiciam, [m] Mercurius autem quæſtuoſus ille annuat omnibus. Sit enim nauigium, & quæ in eo ſunt, mea omnia, & omus quod fertur, videlicet, & mercatores, & mulieres, & nautæ, & ſi quid aliud ſuauiſſimum fuerit ex cunctis facultatibus. SA. At te ipſum oblitus es in naui habens. AD. Puerum iſtum, inquis, Samippe, comatum? Et ille igitur meus ſit: quantum autem frumenti eſt, totum ille numerus in aurum ſignatum vertatur, fiantq; totidem

ἔσῖοι Δραχμαί. Λυ. τί τοῦτο, ὦ Ἀδείμαντε; καταδέσεταί σοι τὸ πλοῖον. ὁ γὰρ Δελφὸς καὶ τοσοῦτος ἐστὶ τὸν ἀριθμὸν, καὶ ὅσον ἴσον ἀργυρίου χρυσίον. Ἀδε. μὴ φθόνει, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐπίδειξαι ἡμῖν σὺ πρῶτος ἀνὴρ, τὸν Πάρνηθα ἐκεῖνον, ἢ ὅπως, ὅπως χρυσοῦν ποιήσεις ἔχει, ἐφ' ᾧ σιωπήσομαί σοι. Λυ. ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦτο ἔγωγε ἤδη σοὶ ἐκποιήσομαι, ὡς μὴ ἀπολέσω ἅπαντας μετὰ τοῦ χρυσίου. καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα οἴσεται, τὰ μαρσίππια δὲ καὶ τὰ ἱμάτια ἀποπνιγήσεται ἅλιον, νέφ ἐκ τοῦ κάλλους. Τι. θαῤῥεῖτε, ὦ Λυκῖνε· οἱ Δελφῖνες γὰρ αὐτὰ ὑποδεδύσονται, ἐξοίσουσι γὰρ τὸν χοῦν ἀπροσδεῶς μή τινα σοβῶσι παρ' αὐτῶν, καὶ ἀσφαλοῦσι τὸν μισθὸν ἀντὶ τοῦ φόβου, καὶ γυμνόν τι ὄντα τοσοῦτον ὡς τὸν ἰσθμὸν ἐπὶ θαλάττης ἀπολοῦσι, τὸν δὲ Ἀδείμαντον οἰκήσουσι, τὸν μὲν χρυσὸν ἀφαιρήσουσιν· ἐπὶ

totidem Darici. Ly. Quid hoc, Adimante? Subrugatur tibi nauigium: non enim idem pondus eſt trinici, & æqualis numero auri. Adi. Ne inuideas quæſo, Lycine, ſed poſtquam ad te perue nerit votum, Pauarem, ſi placet, totam auream faciat licet, atque ego tum tacebo tibi. Lyc. Atqui ego, quò magis in tuo ipſius nauigares, hoc agebam, ut videlicet una cum auro tuo perirentis. Ac quantum ad vrſinos quidem vt attinet, mediocre periculum hoc futurum erat: adoleſcentulus autem ille fortaſſis ſuffocabitur vnda, cùm natare neſciat. Tim. Bono animo ſis, Lycine. Delphines enim ipſum nauigio ſubeuntes, in terram deportabunt. An tu putas citharœdum quempiam de Ilio ſeruatum eſſe, acceptâ mercede hac eorum fui: deinde & alium quendam puerum mortuum, ut filium à Delphine eodem pacto apportatum: Adimanti autem ſeruum hunc nauitam nullum habiturum Delphinem amato-

φὴν & ἰφστικῦ; Ἀδά. καὶ σὺ δή, Τιμόλαε, μιμῆ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμηχᾶς τῶν σκαμμάτων, καὶ ταῦτα, ἀφηγεμόνος αὐτὸς γενόμενος. Τι. ἄμεινον δή μοι, βέλτιον ὡς ἀληθῶς εἰκάσαι τε καὶ ποικίλα σκάμματα ἐπινοῆσαι, ἢ ὑπορύξαι τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῇ λαίνῃ ἀναπαύσει, ἵνα μὴ πράγματα ἔχοις ἐμοὶ ἐκπλοΐ, μεταστήσας χρυσίον ἐκ τοῦ ἄδου. Ἀδά. εὖ λέγεις, ἀναφανδὸν ἐξορύξαντα τὸν βόμβον λίθινον, ὃς ἔστιν ἐμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μεδίμνους χιλίους ἐκ τοῦ μέσου χρυσοῦ. ἐξ οὗ ἐγὼ ἐκεῖνα τὰ τοῦ Ἡσιόδου, οἶκόν τε πρῶτον, ἐν ἂν ἐπισκήψαιμι οἷα ποιεῖν, καὶ τὰ πρὸ τοῦ ἅπαντα ἀναστρέψαντα ἔδη, πλὴν ὅσα ἐν Δελφοῖ καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ἐλευσῖνι. ὅσα ἐκεῖ θαλάττης, καὶ πρὸ τοῦ ἰσθμοῦ ὀλίγα, τῶν ἀγάλματα ἄνετα, ἃ ποτὲ δὲ τὰ ἰσθμια ἐπιδημήσαιμι, καὶ τὸ Σικυώνιον πεδίον, ἢ ὅλως, ἢ πῃ ἢ σωτηρίοις ἢ ἀγωνίοις ἢ νεῦσθαι ἐν Ἑλλάδι, ποῦ τὰ ἐν

amatorem? ADIM. etiam tu, Timolaë, imitaris Lycinum hunc, & ingeris conuicia, & hoc, cum tu ipse huius rei dux & caput sis. TIM. Melius enim fuerat verisimilia magis te fingere hæc, & alicubi thesaurum sub lecto effodere aliquem, ne tibi negocium ipse exhiberes, dum aurum è naui in vrbem transferes. ADIM. Rectè dicis. Effodiatur igitur thesaurus sub Mercurio illo marmoreo, qui nobis in aula est, medimna videlicet mille auri signati. Statim itaque, iuxta Hesiodum, ædes principiò quam maximè insignes habitarem, deinde quæ circa vrbem sunt, omnia iam coëmissem, præterquam quæ in Isthmo, & apud Delphos, & Eleusine sunt. Præterea quæ ad mare iacent, & circa Isthmum nonnulla quoque certaminum gratia, si quando ad Isthmia profi-

ciſci lubitum eſſet, & Sicyonium campum: & in ſumma quicquid vſquam in Græcia foret vel conſitum nemoribus,

ὦ ὀλίγον Ἀδμήτου ἔτι. ὁ χρυσὸς δὲ λοιπὸν, ἐμοὶ μὲν ἱκανὸν ἔσται, τὰ δὲ ἱκτήματα, οὐ λοῦσα, ὡς τὸ βιτιμεδόνος, ἀλλὰ διπλάσιον ἕκαστον τοῦ ὅλου τάλαντου. Λυ. ἔστω πᾶσι οἰνοχόον ἄριστον καὶ ἔστω βυθὸν ἔχουσα, ἢ οὐ δίψῃ παρ' αὐτὴν ἀποχήσει, οὐ σκύφον, ἀλλὰ σταθμόν τινα βαρὺν ἀναδιδόντος. Ἀδά. ἄνθρωπε, μὴ μ' ἀνάδην τοῦ ὅλου· ἐγὼ δὲ καὶ φανίσας ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, καὶ τὰς κλίνας χρυσᾶς, ἃ δὲ μὴ σιωπήσῃ, καὶ τὸν ἄρτον ἀπόνους αὐτός. Λυ. ὅρα μόνον, μὴ ὥσπερ τῷ Μίδᾳ, καὶ ὁ ἄρτος ᾖ, καὶ τὸ ποτὸν, χρυσὸς γένῃσαι, καὶ πλοῦτον, ἄθλιος ἀπόλῃ, λιμῷ διαφθαρεὶς πολυτελεῖ. Ἀδά. τὰ σὰ ἐνθυμοῦ πιθανώτερον, ὦ Λυκῖνε, μετ' ὀλίγον, ἵνα δὲ μὴ σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπῇς. ἴσθι ἐν τοῖς ἀληθεῖς, καὶ ὁ βίος οἷος ἀδρότατος, ὕστερος,

vel irriguum fontibus, vel fœcundum fruge, id omne breui adeo tempore Adimanti fit. Aurum autem concauum nobis fit ad cibum exacte capiendum, pocula verò hand quaquam luxuria, vt Echecratis illa, sed duorum talentorum vnumquodque pondere. LYC. Quo pacto ergo pocillator plenum porriget tibi poculum adeò graue? aut quomodo ut accipies ab eo, nisi cum magno negocio, non scyphum illo, sed scyphium quoddam pondo attollente? ADIM. Ne homo, ne mihi disturba rem. Ego verò etiam mensas totas aureas faciam sum, & lectos aureos: si verò non tacueris, etiam ipsos ministros. LYC. Videmodò ne quemadmodum Midæ de, & panis tibi & potus aurum fiat, & durissimo miser pereas, fame ista preciosa enectus. ADI. Tu igitur magis verisimiliter compones paulò post, Lycine, postquam ipse optare incipies. Cæterùm ad hæc rediit quoque purpurea mihi sit, & victus quammaxime delica-

tus:

ἕκαστον, ἰφ' ὅδῳ ἕλκει· φίλος πρόσθοι καὶ λιάσας, καὶ τὰ ἄφαντος ἀσπάσασθαι καὶ προσαιτῆσαι. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πρὸς τοῦς θύρας ἄνω καὶ κάτω περιπατοῦσιν, ἐν αὐλῇ δὲ καὶ Κλεαίνετος καὶ Δημοκράτης ἑστᾶσι, καὶ προσαθοῦσί γε αὐτοῖς, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἀφικόμενοι ἐξιόντες, ὑπερφυῶς ἡδέως ἰδόντες, ὑπομένουσι βαρβάροι προσαγαγόντες τὸ μέτωπον τοῦ πλοῦ θύραν, οἷα νῦν αὐτοῖς ποιοῦσιν· ἐγὼ δέ, ὁπόταν λάβω, προκύψας, ὥσπερ ὁ Πύθιος, ἐκείνους μὲν οὐδ' ἐμβλέψομαι ἴσως. ἃ δέ τις νῦν, οἷος ἐγὼ πρὸ ἑνὸς θησαυροῦ, φιλοφρονήσομαι τοῦτον, ἵνα μοι ἀσάμβρον ἔκαν ἐκλάσῃ πλοῦν ὄραν ἐπὶ τὸ λάφυρον. οἱ δὲ ἀφικνούμενοι οἱ πλήσιοι, ὁρῶντες ὀχήματα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅσον δυσχιλίους, ἐξ ἁπάσης ἡλικίας ὄ, τι πρὸ τὰ ἀνθηρότατον. ἔπειτα δεῖπνα

tus: somnus, quoad fieri potest, suauissimus, amicorum salutationes & petitiones: & quod vulgo faciunt, omnes me vereantur & adorent: atque alij quidem primò statim mane ad fores sursum ac deorsum obambulent, inter ipsos autem & Cleænetus & Democrates, illi supra modum. Atq; accedentibus quidem ipsis, & ante alios intrò recipi volentibus ianitores septem astantes, ingentes barbari, in frontem statim impingant ianuam, perinde atq; ipsi nùc alijs faciunt. Ego verò, quando visum fuerit, prospiciens quemadmodum sol, illorum quidem nonnullos ne aspiciam quidem: si verò pauperquispiam, qualis ego videlicet fui ante repertum thesaurum, illum humaniter complectar, ac lotum ad cœnam sub tempus venire iubebo. Diuites autem isti rumpentur, aspicientes vehicula, equos, & pueros formosos circiter bis mille, ex omni ætate delectos, vt quisque fuerit maximè floridus. Deinde &

ψυαικὴ χρυσῆ, ἐστιλὶς ἢ ὁ
ἄργυρος, καὶ οὐ λατίμιτέ
ως ἐστὶ μὲν ἐξ Ἰβηρίας, οἶνος
δὲ ἐξ Ἰταλίας, ἅλμυρον δὲ ἐξ
Ἰβηρίας καὶ τοῦτο, μέλι δὲ ἀμύ
γδαλον τὸ ἄνυδρον, καὶ ὄψα πανα
ταχόθεν, καὶ σῦς καὶ λαγὼς,
καὶ ὄρνις ἐκ Φάσιδος
δός, καὶ ταὼς ἐξ Ἰνδίας, καὶ
ἀλεκτρυὼν Νομαδικός. οἱ δὲ
ἀκροάζοντες ἦσαν, ὁποῖα
τινα, περὶ πλήμματα καὶ χυ
μοὺς ἔχοντα. ἃ δέ τινι πρέ
πει μι, σκύφον ἢ φιάλην αὐτὸ
ῦς, ὃ ἐκπιὼν ἀποφέρεται καὶ
τὸ ἔκπωμα. οἱ δὲ καὶ πλέονι,
σὺς ἐμοὶ ἴροι, καὶ προσάπα
λαδὴ ἕκαστος καὶ ἐκ ἴτι
τὸ ἀργυροῦν σπουδαιότερον ἢ τὸν
σκύφον ἐπιδείξεται Διόνυσος
ἐν τῇ πομπῇ, ἢ μᾶλλον, ἐνε
δίδου δὲ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς
ἀργύρου ὅσου ἐβούλοντο χωμφόν. τῷ
πόλει δὲ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξέ
στω εἰπεῖν ἄρ' οἱ μὴ ὄψονται
μοι, καὶ μάλα ἕκαστος ἡδέως
μοῦ,

carnes in auro apponas (vile enim argentum, & nihil ad noſtram fortunam) ac ſalſamentum quidem ex Hiſpania, vinum autem ex Italia, olerum verò & ipſum ex Hiſpania, mel autem noſtrate nouum, & igni mandum admouens. Preterea obſonia vndequaque allata, ſues videlicet, & lepores, & quæcunque volatilia, gallina ex Phaſide, & pauo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò vnumquodque apparant, ſophiſta quidam ſint, circa bellaria & ſapores exercitati. Quòd ſi cui autem præbebero, ſcyphum aut phialam poſcens: ille qui ebiberit, auferat ſecum & poculum. Dabo autem ſeruis iſtis qui vnà ſunt, præ me ſtri videlicet & municipes omnes videantur: atque amplius tum argenteam iſtam ſcutellam aut ſcyphum Dionicus in pompa ſpectandum præbebit: & maximè poſtquam videbit ſeruos etiam meos tam multo argento vti. Ciuitati autem hæc apud me velut exemptitia erunt. At pecuniarum quidem diſtributiones, ſingulis menſibus duodenæ

μοὶ, ὃν μὲν ἀργῦ ἑκατὸν, ὃν δ' ἐμοὶ πεντήκοντα τούτων. δημόσια δὲ εἰς κόσμον θέατρα οἰκοδομήσω καὶ βαλανεῖα, καὶ τεῖχος θάλαττον ἄχρι πρὸς τὸ Δίπυλον ἐκτενῶ, ἐσαγαγεῖν δοκῶ λιμένα ἐμόν, ἐπαχθήσομαι ὁρμίσματι μεγάλῳ· ὕδατος, ὃς τὸ κλεῖθρον μοι πλησίον ἐρεῖ, ἐσαφανίσω ὀρύξας ἐκ τοῦ Κεραμικοῦ· οἷς φίλοις δ' ὑμῖν, Σαμίππῳ μὲν ἄλσος μυρίμνης ἰσόμισθον χρυσοῦ στραμνοφόρου, τὸν οἰκονόμον ἰκανῶς ἄρ, Τιμολάῳ δὲ κύκλῳ χοίνικας, Λυκίνῳ δὲ χοίνικα, ἀφορμολογήσω τούτῳ, ὅτι λαλεῖ πολύ, καὶ ἐπισκάπτει μοι τὴν ψυχήν. τοῦτον ἐγὼ βούλομαι βιοῦν τὸν βίον, καὶ ταῦτα ἐν ἐξουσίᾳ, καὶ φυτεῦσαι, καὶ πολλοῖς ἀδολεσχῆσαι ἀφόβως καὶ ἀμέμπτως. ἅρπαλός μοι ὁ Ἑρμῆς παρεσκεύασται αὐτοῦ. Λυ. οἶδα ἔγωγε, ὦ Ἀδάμαντε, ὡς πάνυ σοι ἐκ παίδων φρόνιμος ὁ πῶς ἐδόκει Πλάτων ἀπαλλάξαι, καὶ ἐγὼ ἱκανῶς ἀφέξειν,

ciui quidem centum, inquilino autem quinquaginta dabo. Publicè verò ad ornamentum vrbis theatra ædificabo, & balnea: & mare vsque ad Dipylum introducam, atque ibi portum aliquem extruam, aqua perfossam magnam introducta, vt nauigium meum propiùs appelli, & ex Ceramico apertè conspici possit. Amicis autem vobis, Samippo quidem viginti medimna auri signati admumerare dispensatorem iubebo: Timolao autem quinque chœnices: Lycino verò chœnicem solamq; etiam circunscriptam, eò quòd loquacior est, & votum meum irridet. Atque hanc viuere vitam volebam, simpra modum diteſcens, & delicatè agens, omnibúsque voluptatibus copiosè fruens. Dixi. Ac mihi Mercurius perficere ea, & ad euentum perducere velit. LYC. Scis igitur, Adimante, vt tibi ex temi admodum tra

illam.

φαγεῖν, πάντα οἴχεται, καὶ ἄσπερ θρανίτης σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται. ΑΔΗ. πῶς λέγεις, ὦ Λυκῖνε; ΛΥ. ὅτι, ὦ ἄριστε, ἄδηλον, ἐπὶ πόσον χρόνον βιάσῃ πλουτῶν. τίς δὲ οἶδεν, εἰ ἔτι παραπεμφθήσῃ σοι ἡ χρυσῆ τραπέζης, πρὶν ἐπιβαλεῖν τῷ χείρα, καὶ ἀναστῆναι ἢ τὸν ἡδὺν Νομαδικὸν ἀλεκτρυόνα, ἀφροντίσας τὸ ψυχίδιον ἅπαν, πρὶν καὶ μόριόν τι πάντα ἐπὶ πᾶν ἀπαναλῶσαι; ἢ οἰκίας καταλειφθήσῃ σοι τὰς μὲν αὐτίκα, πρὶν ἐκλαῦσαί σε τὸν πλείστον, ἀποθανούσας· ἐνίας δὲ καὶ ζώσας ἀφαιρεθήσῃ ὧν ἔχεις, ἀπό τινος βασιλέως πᾶς τὰ τοιαῦτα λάμων; ἀκούεις γάρ μοι τὸν Κροῖσον καὶ τὸν Πολυκράτη, πολὺ σὲ πλουσιωτέρους γενομένους, ἐκπεσόντας ἐν βραχεῖ τῶν ἀγαθῶν ἅπάντων. ἵνα δέ σοι καὶ δόξω τοὺς ἀφῶ, τί, εἰ ὑγιαίνειν ἐγὼ νομίζω σὲ καὶ βίβλους ἐκ ἐρᾷς ποθεῖν καὶ πλοῦτον, λελοιμῶσθαι διὰ νοῦσας

illam, omnia euanescent, & carbones tibi thesaurus iste erit? ADIM. Quomodo dicis hoc, Lycine? LYC. Quoniam, ô optime, incertum est quamdiu tempus tibi victurus sis. Quis enim scit an adhuc apposita tibi mensa ista aurea, priusquam manum admoueas, & pauonem aut gallum Numidicum degustes, exhalet te animula abiturus sis, vel turibus & cornis omnia ista relinquens? An vis ut enumerem tibi alios quidem statim priusquam diuitijs fruerentur, mortuos, alios autem etiam vinos, vt qui possidebant, spoliatos atque exutos à deo aliquo, qui huiusmodi rebus inuidebat? An non audis Crœsum & Polycratem, multò te opulentiores cum fuerint, breui adeò tempore à bonis istis omnibus excidisse? Sed vt tibi missos hos faciam, num tibi valetudinem adeò firmam putas fore, atque constantem? An non videt multos diuitum infelicius aetate

egere,

γονίας ἀπὸ τῶν ἀλγηδόνων, τὸς μὲν δὲ βαδίζειν λοιπὸς μηδὲ· ἐνίους δ' τυφλὰς, ἢ τῶν ἐνδοθίων τι ἀλγοῦντας; ὅτι μὴ γὲ ἐκ ἄρ' ἴλιοιο, πλειτῶν ἄλις ἔσσεν πλεῖον, ὁμοια πασχαν φανομάχῳ ὧδ' πλησίον, κὴ θηλυώδεα, ἐς ἐμὲν Θ', ἢν οἶδα, ἐᾷν μὴ ἄπτις, ἐπὶ λίνδρ, ὅθ' ἐπίοιδας οἶδα μιτὰ ζῶν πλέτου, κὴ λησὰς, κὴ φθόνον τὴ μίσ Θ' παρὰ τῶν πολλῶν. ὀρᾷς, οἷον ὑπ' πραγμάτων ἄπτι Θ' ὁ θησαυρὸς γίγνεται λαβεῖν· ἀλλ' σύ μοι, ὦ Λυκῖν, ἀντιφανεῖ Θ', ὥστ' ἔτι τὼ χοιρίδια ἔτι λύπῃ, ἐς τίλ Θ' μὲ τὰς ἐὐχὰς ἐπηρεάσῃς. Λυ. Ἦ μὴν ἔδιγ ἐαῖὰ τὸς πολλοὺς τ πλησίον ἀναβλῦν, τὴ ἀναπλᾶς τὼ ἐπόχιον. ἀλλὰ σὺ ἔδιγ ὁ Σάμιπ Θ' ὕμνον. Σαμ. ἐγὼ δ', Ηπαφόπις γάρ ἀμι, Αρκὰς, ἐκ Μαντινίας, ἐς ἔσι, ναῦν μὴ ἐπάδομαι γὴν-

agere, doloribus ac morbis vexatos? ac alios quidem ne valere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus labore aliquo effectos? Nam quòd ne alteram quidem tantam opulentiam possidere velis, atque eadem cum Phanomacho diuite isto pati, paritérque vt ille mulierosus esse, sat scio, etiam si nullus ipse dixeris. Omittam interim dicere, quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim. Prætereà & prædones, & cædes, & odium quod apud multitudinem obeundum est. Vides nimirum cuiusmodi rerum causa exstiterit tibi thesaurus iste.

ADI. Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque chœnicem etiam accipies, vt qui perpetuò votum meum infecteris. LYC. Atqui hoc quidem iam communi diuitum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Sampe iam opta. SAM. Ego verò (Arcas enim sum ex Mantinea, vt scitis, in continente vitam agens) nauem quidem haudquaquam postulabo mihi contin-

δοῦλοι ὄντες, εἰ Ἀρκαδίας, εἰ καί τινας ἄλλους πρότερον ἀφίξει ξυν. Σά. ἄκου, ὦ Λυκῖνε, μᾶλλον δ', εἰ σοὶ φίλον, ἀκολούθει μοὶ ἐμοῦ ἱππεύοντος· χάριν σοι ὑπὲρ στρατιώτου ἔχειν. Λ. ἀλλὰ ἡ μὲν τιμὴ, ὦ βασιλεῦ, καὶ χάριν οἶδά σοι, καὶ ἐπειδὰν ψῆς με τὸ Περσικὸν, προσκυνήσω σε, προσαγορεύσω τε τοιαῦτα τὸ χάριν, τιμῶν τοιοῦτον τιάραν, ἐρείδων ὄπισθεν, καὶ τὸ διάδημα. σὲ δὲ τὸν ἱππεύσοντα τούτου τινὰ κρείττονα ὑπάρχειν. ἐγὼ γάρ σε Λυκῖν ἄκοντά φημι, καὶ οὐδ' ὅλως ἐπιβήσιμον ἐν τῷ πόνῳ. ἀλλὰ ζεῦξαι, μὴ ἐξαπατῶν ἐπιφώνησον, ἐκβαίνειν ἔτοιμος, συμπαλαίειν ἐν τῇ τάξει, καὶ ζωσάμενος ὁπλᾶς, ἢ μὴ θυμοειδὴς ὁ ἵππος ἦ, ἐξάρπασόν με, καὶ χαλινὸν ἐν δακτὺν, ἐς μέσους τοὺς πολεμίους ἢ Λιβυκὸν ἐκβαλὼν μοι πρὸ τοῦ ἁρματος· ἐ μίκρὸν μεῖζόν τι ἄγων, καὶ ἔξωθεν ζῶν χαλινοῦ. Ἀλλ. ἐγώ σοι, ὦ Σαμψιππε, ἐγὼ ὅμως τῶν ἱππέων, Λυκῖνε

tam multi ex Arcadia, aut contra quos miseros primus expeditionem faciet. SAM. Audi, Lycine. Imò verò si tibi placet, sequere mihi una biscum. Præfectum cum ala conflictum te equitem quinque millium. LYC. At pro honore quidem ipso, ô rex, gratiam tibi habeo, ac Persico more procumbens adoro te, circumactis post tergum manibus venerando tiaram vectam ipsam, atque ipsum diadema. Tu verò ex validis istis aliquem, præfectum equitem designa. Nam ego tibi à te equestri valde alienus sum, neque omnino equum vllum ascendi ante hanc diem. Proinde metuo ne tubicine classicum mutante, decidens ego, in tam multa à tot vagulis concursu cer, aut etiam equus ferocior existem, arrepto freno in medios hostes efferar me, aut denique oporteat me obligari ephippio, si manere super illud debeam, frenumque tenere. ADIM. At ego tibi, Samippe, ducam equum,

Lycinum

Λυκῖν& ἡ τὸ δεξιὸν κέρας ἡγήσεται. Δίκαιος& ἡ Ἄδραστος τὸν χρυσῆν φάλαρα τῶν μεγίστων, ὃν ἐγὼ μετὰ τῶν μεγίστων δωρεᾶς& ἐπισήμου χρυσίου. Σοὶ. καὶ αὐτὸς ἐρώμεθα, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς ἱππέας, εἰ δίκαιον ἔχοντά σε ἄρχοντα σφῶν γενέσθαι, ὅτῳ δοκεῖ, ὦ ἱππεῖς, Ἀδείμαντον ἱππάρχην, ἀναστήτω τὸ χρῶτα; πάντων, ὡς ὁρᾷς, ὦ Ἀδείμαντε, ἐπιδρομόνη ἐστ. ἀλλὰ σὺ μὲν ἄρχε τῆς ἵππου, Λυκῖν& ἡ ἡγείτω τὸ δεξιόν· εὐθεῖα ἡ Τιμόλα& ἐπὶ τὴν εὐωνυμίαν τετάξεται. ἐγὼ δὲ μετὰ μέσου, ὡς νόμ& βασιλεῦσι τῶν Περσῶν, ἵππαλάν αὐτοῖ συμπερινοήσων αὐτοῖς βέλτιστά τινας. προίωμεν δὴ ἄδην τὴν ἐπὶ Κορίνθου, ὁδὸν ἡ ἐρατεῖς, ἐπευξάμενοι ὡς βασιλέως Διΐ. μετὰ δὲ τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πάντα κεκρατήκαμεν (ἐλάς γὲ ὁ ἐναντιωθησόμενος ἡμῖν τὰ ὅπλα, ἐσόμεθα ἀκονιτὶ μετὰ πόνου) ἐπὶ-

Lycinus autem dextrum cornu habebit. Meritus autem sum qui maximos honores abs te consequar, vt qui te tam multis medimnis auri signati donauerim. SAM. *Ipsos interrogemus equites, Adimante, num recipere te velint præfectum suum. Cui igitur placet, equites, Adimantum præfectum vestrum esse, manum attollat. Omnes, vt vides, Adimante, suffragantur tibi. Proin tu quidem equitatui præsis, Lycinus autem dextrum cornu ducat. Timolaus porrò hic ad sinistram ordinabitur. Ego verò mediam aciem regam, pro eo atque legitimum est Persarum regibus, quando ipsi assidere sibi aliquos volunt. Sed progrediamur iam rectà versus Corinthum, quà per montana itur, comprecati Iouem Regium. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia sub potestatem redegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistet, aut arma opponet, cùm tam multi sumus, sed absque sudore ac puluere vincemus) conscen-*

ἐπιβαίνετε ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὰς ἵππους ἐς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάζεσθε, (παρεσκεύασται δὲ ἐν Κυγχρεαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τἆλλα πλοῖα ἅμαξαι, καὶ τἄλλα πάντα) ἄγκαθορμίσατε τὴν Αἰγαίαν ἐς τὸν Ἰωνικὸν. ἔστα ἐκεῖ τῇ Ἀρτέμιδι θύσατε, καὶ τὰς πόλεις ἀταλαίπωρον παύσατε, ῥᾳδίως ἄρχοντας ἀφικνούμενοι, πλὴν ὀλίγων ἐπὶ Σύεδρα, ἔτι Καείας, ἔτα Λυκίας καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισίδων, καὶ τῶν ὑπαλπίων καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὴν Εὐφράτου ἀφικώμεθα. Λυ. ἰοὺ, ὦ βασιλεῦ, ἀλλὰ, σπεύδω γὰρ Βαβυλῶνα καταλιπὼν, δῆλός γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι πολὺ ἀναλωθῆναι ἂν ἂν ἥδιον ὑπομένοιμι. σὺ δ' ἔοικας ἐπὶ Ἀρμενίους καὶ Πάρθους ἰέναι πολέμους, μάχιμα φῦλα, καὶ τὸν ἱππικὸν ὕσχα· ὥστε ἄλλῳ πρὸς ἄλλους τὸ λοιπὸν. ἐπὶ Αντιπατρόν τινα ἔοικεν ἐπὶ τοὺς Βαβυλωνίους, μή μοι καὶ ἀφανίσῃ τις

sis triremibus, & equis in naues impositis (apparatum autem est in Cenchreis & frumentum satis multum, & nauigia quæ sufficiant, cæteráque ad hanc rem omnia) trajicianus per Aegæum in Ionium, & eundo ibi sacris Dianæ peractis, quæ ciuitatibus nullo defuturo capis, præfectisq; eodem facilè relictis, in Syriam pergamus, per Cariam itinere facto, inde per Lyciam, & Pamphyliam, & Pisidas, & utrasque Ciliciæ oras, maritimam videlicet & montanam, donec ad Euphratem perueniamus. LYC. At me, ô rex, si placet, satrapem aliquem Græcis relinque. Formidolosus enim sum, nec domo longiùs abire facile sustinuero: tu verò videris cùm contra Armenios & Parthos exercitum ducturus sis, gentes bellicosas, & sagittandi peritissimas. Quare alteri alicui dextrum cornu committe: me verò Antipatrum quempiam in Græcia relinque, nequis etiam fugitan-

tes

τιτ ὀϊσῳ, ἄλλιον βαλὼν ἐς τὸ γυμνὸν, ὑβὶ Σῦς ἡ Βακτρα ἀγομένου ὀϊῆς φάλαγγα. Σαλ. ἀφλιβαίσκας, ὦ Λυκῖνε, ἢ καταλογον, ἀλλὰ ὧν. ὁ Λ νόμος, ἀκτιλμῶσθαι τὸν λιφαλῆν, ἤ τις λιπὼν φαίνοι τὸν τάξιν. ἀπ' ἐμοὶ κατὰ τὸν Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ ὁ ποταμὸς ἴσχυται, καὶ κατόπιν ὀπίσω λιλειμμένα, ἀσφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα ὕπαρχει κατέχουσιν, ὑφ' ἡμῶν ἐκάστοις ἔθνη ἐπαχθέντα καὶ Φοινίκιοι Λ καὶ Δαίασι, τὸν Φοινίκιον ἡμῖν ἐν ξένῳ, καὶ τὸν Παλαιστίνην, ἔτα καὶ τὸν Αἴγυπτον πρὸς ὁμοῦ· οὐ πρῶτος, ὦ Λυκῖνε, διαβαίνει, τὸ δεξιὸν ἄγων, ἔτα ἐγὼ, καὶ μετ' ἐμὲ οὗτοι Τιμόλαος· ἐπὶ πᾶσι Λ, τὸ ἱππικὸν ἄγων, ὦ Λδάμαντε. καὶ ὅλως μὲν τῆς Μεσοποταμίας οὐδὲς ἀντίστηκεν ἡμῖν πολέμιος, ἀπ' ἐκόντων, αὐτοὶ τε καὶ τὰς ἀκροπόλεις ἄνδρασι ἐνεχείρησαν. καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐλθόν-

me transfigat ea parte qua nudus maximè ero, miserum me feriens, circa Susa vel Bactra alicubi phalangem ducentem tibi. SAM. Aufugis, Lycine, ac ἀ deseris ordinem, meticulosus videlicet existens: atqui lex iubet caput amputari ei, si quis ordinem deseruisse deprehendatur. Sed quoniam apud Euphratem iam sumus, & fluuius ipse ponte iunctus est, & quæcunque à tergo reliquimus, bene ac tutò nobis se habent, omniáque à præfectis tenentur, qui à me cuique genti impositi sunt, alij autem etiam abierunt, Phœniciam interea nobis & Palæstinen, & exinde Aegyptum quoque adiuncturi: age tu primus, Lycine, transi, dextrum ducens cornu, deinde ego sequar, & post me Timolaus hicce. postremus autem equestrem duc exercitum, Admante. Ac per Mesopotamiam quidem nullus nobis obuiam fuit hostis, sed vltrò se ipsos & arces, homines

ἀναβάντα, ἀποδόκησι παρέλθομεν ἐς τὸ ἄστυ τῶν τε χῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν. ὁ βασιλεὺς δ' ὑπὸ Κτησιφῶντα ἤδη ἀφικέσθαι ἤκουσι τὸν ἔφοδον. ἅτε δὲ Σελεύκειαν πρὸς ἀναβάν, πρασκοδόκητα, ἐπείας τι ὄντι πλάσις μιᾶς πυρπόλησ, καὶ ὀξόταις καὶ τοξοφόλαις. ἀναγκαῖον δ' οὖν οἱ σκοποὶ, ὁμοῦ τὰς ἱππατὸν ἄλλ μυριάδας ἢ μαχίμων συναλίχθαι, καὶ ὀλίγων ἄκοσιν ἐπιλεξόταις, καί ὀλίγου ὁ Ἀρμηνίδ πάρεσαν, ὅτι οἱ κατὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν οἰκοῦντ, οὔτι οἱ δὲ Βάκτρων, ἀλ' ἐν ἢ πλησίον, καὶ παρεσάν τῆς ἀρχῆς, οὔτο ῥᾳδίως ὁσοῦτας μυριάδας καταξιπαρεσκεύ ἤδη, σκοπᾶν ἡμᾶς ὅ, τι χὴ ποιᾶν. Ἀλλ. ἀλ' ἐγὼ μὲν φημι δᾶν ὑμᾶς. τὸ στῖον, ἀπιέναι τὴν ἐπὶ Κ]ησιφῶντος, ὑμᾶς δ, τὸ ἐπιπλὸν, αὐτ μένειν τὴν Βαβυλῶνα ἀφυλάξοντας.

accedentes, praeter spem intra muros recepti sumus, ac urbem ipsam tenemus. Rex autem ad Ctesiphontem commoratus, adventum nostrum accepit. Proinde Seleuciam profectus, exercitum comparat, & equites quamplurimos undecunque accersens, & sagittarios, & funditores. Renunciant itaque speculatores, ad centum myriades hominum bello aptorum congregatos esse, & ex his viginti qui ex equis iaculantur. Nam quae tamen adhuc neque Armenium adesse, neque ii qui ad Caspium mare habitant, neque Bactriani, sed ii tantum qui in vicino degunt, & in ipso quasi suburbio regni. Adeo facile tot myriadas ille recepit. Tempus igitur iam est ut videamus quid nam oporteat nos facere. ADIM. Atqui ego quidem censeo oportere nos, pedestrem videlicet exercitum, proficisci hinc ad Ctesiphontem: nos autem equites puta, manere hic, & Babylonem asservare. SAM.

Etiam

ναι. Σαλ. ἀφελπιᾷς σὺ, ὦ Αδάμαντι, πλησίον ἤδη λιμένος γιγνόμενον· Ὁ δὲ τί λοιπόν, ὦ Τιμόλαε; Τι. ἀνάγκη σὺν τῇ σπουδῇ βαδίζειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μηδὲ ὀψιμάθειαν ἐν ἄρᾳ ἄμυνον πρᾶσσόμενον, καὶ ζητοῦντα αὐτοῖς συμμάχων προσγενομένων. ἀλλ' ἔως ἔτι καθ' ὁδὸν εἰσὶν οἱ πολέμιοι, ἐπιχειρῶμεν αὐτοῖς. Σά. εὖ λέγεις· σὺ δέ τί, ὦ Λυκῖνε, λοιπὸν μάζας; Λυ. ἐγώ σοι φράσω. ἐμοὶ μὲν γὰρ, σωτήριον ὀλόνυξ, ὑπὲρ καλῆς ἤδη ἕωθεν ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ σὺν κἄλῃ πρὸς ἑσπέρᾳ τε καὶ ἕωθεν πεζοπορήσαμεν, καὶ ὁ ἥλιος νοσεῖ· ὑπὲρ τριάκοντα μὲν γὰρ σταδίους ἤδη μάλιστα, ἐστᾶσθαί που ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν, ἐπὶ τῶν ἀναγεγραμμένων σήμερον ἐν θέᾳ ἄνδρας ἀναπαύεσθαι, ἔστα οὕτως ἀνασάντας ποφιλοσοφεῖν, καὶ ἀνδρὶ τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαλ. ἔτι γὰρ Ἀθηναίοισιν, ὦ μακάριε, ἔστ' ἀσπάζεσθαι, Etiam tu metu effœminaris, Adimante, postquam propiùs periculo ventum est. Sed quid tibi videtur, Timolaë? TIMOL. Omnibus copijs eundum hosti obviam esse, neque expectandum dum illi melius sese parârint, auxilijs undique ipsis accedentibus: sed dum adhuc in itinere sunt hostes, adoriamur ipsos. SAM. Rectè dicis. Tu verò, Lycine, quid censes? LYC. Equidem tibi dicam. Postea quam defessi iam sumus contendendo, & absque intermissione iter faciendo, quando in Piræum mane descendimus, & nunc autem triginta propè stadia processimus, deinde & Solis ardor frequens (nam iam circa meridiem maximè est) hic alicubi ad oleas, super columnam istam inscriptionibus insignitam residentibus, quiescendum paulispper esse. Deinde resurgentibus inde iterum eundum, & reliquum viæ ad vrbem absoluendum esse. SAM. Etiámne Athenis, ô beate, tibi esse

ωναι ἐν μέσῳ, ἐστιλὲ δὲ ὁ
ἄργυρος, καὶ οὐ κατ' ἐμὲ τέ-
χνη μὲν ἐξ Ἰβηρίας, οἶνος
δὲ ἐξ Ἰταλίας, ἔλαιον δὲ ἐξ
Ἰβηρίας καὶ τοῦτο, μέλι δὲ ἐμὸν
τρόπον τὸ ἄπυρον, καὶ ὄψα πάν-
ταχόθεν, καὶ σῦκα καὶ λαγῶς,
καὶ ὄρνις ἐκ Φάσιδος
δὲ, καὶ ταῶς ἐξ Ἰνδίας, καὶ
ἀλεκτρυὼν Νομαδικός. οἱ δὲ
σκώπτουσιν ἕκαστα, ἐσθῆτά
τινα, μύρα, ὑπὲρ τὰ μύρια καὶ χι-
λίας ἔχοντα. ἃ δέ τινι πρέ-
πειν μοι, σκύφον ἢ φιάλην αὐτῷ
δίδωμι, ὃ ἐκπιὼν ἀποφέρετω καὶ
τὸ ἔκπωμα. οἱ δὲ νῦν παρόντες,
πλὴν ἐμοῦ ἰσως, καὶ πρόσθεν
ἅπαντες ἤδη ἐν ἔτει
τὸ ἀργυροῦν ποτήριον ἢ τὸν
σκύφον ἐκπιόντα Διονύσιε
ἐρεῖ κομιεῖ, καὶ μάλιστα, ἐπεὶ
λὰν ὁρᾷ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς
ἀργύρου δοῦλα κεκμηκότας. καὶ
νῦν δὲ καὶ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξέ-
ρετα ὑπεξέρχεται ἄρ' οἱ μὴ ἄφρονα
μεῖ, καὶ τὰ μὲν ἕκαστα φαγ-
μὰ,

carnes in auro apponas (vile enim argentum, & nihil ad nostram fortunam) ac salsamentum quidem ex Hispania, vinum autem ex Italia, oleum verò & ipsum ex Hispania, mel autem nostrate nostrum, & igni nondum admotum. Præterea obsonia undequaque allata, fures videlicet, & lepores, & quæcunque volatilia, gallina ex Phaside, & pavo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò vasa quæque apparant, sophistæ quidam sint, circa bellaria & sapores exercitati. Quod si cui autem præbibero, scyphum aut phialam posterus ille qui ebiberit, auferat secum & poculum. Dimittes verò ipsi qui vasa sunt præ me lari videlicet & mendici omnes videantur: neque amplius tum argentum istam scutellam aut scyphum Dionicus in pompa spectandum præbebit? & maximè postquam videbit seruos etiam meos tam multo argento uti. Ciuitati autem hæc apud me velut exemptitia erunt. At pecuniarum quidè distributiones, singulis mensibus drachmas

cinq

μοὶ, ὃν μὲν ἀργῦ ἑκατὸν, ὃν δὲ μιζόνα ἥμισυ τούτων. δημόσια δὲ ἐς κόσμον θέατρα καὶ βαλανεῖα, καὶ τὸν θάλατταν ἄχρι πρὸς τὸ Δίπυλον ἄγων ἐκβολῇ, λιμένα τινὰ ἐνταῦθά που ποιήσας ἐκβάλλω, ἐπαγθήσεται ὁ ἐμὸς ὁλκὰς μᾶλλον ἐγγὺς καὶ ὕδατος, ὀπτὸς τὸ πρόσω μου πανόσιον ὁρμᾶν, καὶ ἀφανὲς ὂν ἐκ τοῦ Κεραμικοῦ δῆλος φίλοις δὲ ὑμῖν, Σαμίππῳ μὲν ἄγειν μυρίμνους χιλίους χρυσοῦς ἀριθμήσαι, τὸν οἰκονόμον ἐκέλευσα ἄρα, Τιμολάῳ δὲ πέντε χοίνικας, Λυκίνῳ δὲ χρίνιπα, ἀρμαμαξυλλίῳ καὶ ταύτῃ, ὅτι καλὸν δὴ, καὶ ἐπισκάζει μοι τὸν ἀγκῶνα. τὸν δὲ ἰδιόμηλον βίοτον ἐμοὶ βιοῦν, πολυτελῶς ἐκβολῇ, καὶ τρυφερῶς, καὶ πάσαις ἡδοναῖς ἀφθόνως χαίρειν. ἅρμοττε μοὶ ὁ Ἑρμῆς τοιαυτηρύσσων αὐτά. Λυ. οἶδα δῆτα, ὦ Ἀδείμαντε, ὡς πάνυ σοὶ δοκεῖ πλοῦτος φέρειν ὁ παῖς οὗτος ὁδοῖ Πλάτων ἀπορίπτειν, καὶ δῆτα ἐκείνῃ ἀφορμᾷ,

civi quidem centum, inquilino autem quinquaginta dabo. Publicè verò ad ornamentum vrbis theatra ædificabo, & balnea: & mare vsque ad Dipylum introducam, atque ibi portum aliquem extruam, aqua perfossam magnam introducta, vt nauigium meum propiùs appelli, & ex Ceramico apertè conspici possit. Amicis autem vobis, Samippo quidem viginti medimna auri signati admumerare dispensatorem iubebo: Timolao autem quinque choænices: Lycino verò choænicem solam & etiam circunscriptam, eò quòd loquacior est, & votum meum irridet. Atque hanc viuere vitam volebam, simpra modum diteſcens, & delicatè agens, omnibúsque voluptatibus copiosè fruens. Dixi. Ac mihi Mercurius perficere ea, & ad euentum perducere velit. LYC. Scis igitur, Adimante, vt tibi ex tenui admodum tra ma puer iſte Plutus ſuſpenſus ſit: ac ſi fors aliqua ruperit illam,

φαγῇ, πάντα εἴληται, καὶ ἄν-
θρακές σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται.
ΑΔΕΙ. πῶς λέγεις, ὦ Λυκῖνε;
ΛΥ. ὅτι, ὦ ἄφρον, ἄδηλον, ὁπό-
σον χρόνον βιώσεσθαι μέλ-
λοντα τὸν τί γὰρ οἶδεν, ἃ ἔτι πα-
ραπεμφόμενος σὺ ἡ ψυχὴ πα-
ιδίῳ, πρὶν ἐπιβαλεῖν τῇ τρά-
πεζῃ, καὶ ἀπαγόμεθα ἡ ταὼ
ἢ ἡ Νομαδικὸν ἀλεκτρυόνα,
ἀφροντίστως τὸ ψυχίδιον ἄν-
ω, γυπὶ καὶ λύκοις πάντα ἐ-
πᾶνα καταλιπόν; ἢ ἵνα μὴ
καταλαμβάνωμαι σοι τὰς μὲν
οὐσίας, πρὶν ἀπολέσαι σὲ
πλούτῳ, ἀπολανούσας· ἐνίους δὲ
καὶ ζῶντας ἀφανιζούσας ὧν
ἔχον, ἵνα τινὸς βασάνου
ἕνεκα τὰ δίκαια δαίμονος;
ἀκούεις γάρ που τοῦ Κροίσου καὶ
τοῦ Πολυκράτους, πολὺ εὐπλε-
στοτέρους γενομένους, ἐπειδὴ
ταχέως ἐν βραχεῖ τῶν ἀγαθῶν ἐ-
στέρησε. ἵνα δὲ σοι μὴ δόξω
τοῦτο ἀφῶ, τί, πρὸς Διός, ἐλέ-
γετο ἂν σοι γίνεσθαι καὶ
βίβλος, ἣ ἐχθρὸς τοῖς ἐ
πλουσίοις, Μακεδαιμόνιος διὰ
γενέσθαι

illam, omnia enumeferat, & carbones tibi thesaurum iste erit? ADIM. Quomodo dicis hoc, Lycine? LYC. Quoniam, ô optime, incertum est quantum temporis victurus sis. Quis enim scit an adhuc apposita tibi mensa ista aurea, priusquam manum admoveas, & pauonem aut gallum Numidicum degustes, exhalaturus animula abiturus sis, vel turibus & cornix omnia ista relinquens? An vis te enumerem tibi alios quidem statim priusquam diuitijs fruerentur, mortuos, alios autem etiam vinos, ijs quæ possidebant, spoliatos atque exutos à deo aliquo, qui huiusmodi rebus inuidebat? An non audis Crœsum & Polycratem, multò te opulentiores cùm fuerint, breui adeò tempore à bonis illis omnibus excidisse? Sed ut tibi missos hos faciam, num tibi valetudinem adeò firmam putas fore, atque constantem? An non videt multos diuitum infeliciter autem

agere,

γουλας ἀπὸ τῶν ἀλγηδόνων, τὰς μὲν ἐκ βασάνων δεινὰς μόγις ἐνίους δ' τυφλὰς, ἢ τῶν ἐνδοθίων τὶ ἀλγοῦντας; ὅτι μὴ γὰρ ἐκ ἄρ' ἴλιος, πλειτῶν δίς δεδόσθον πλοῦτον, ὅμοια πάσχειν Φανομάχῳ τῷ πλησίον, καὶ θηλυώδεα, ἐς ἐκεῖνον, εἴ σέλδα, δέμας μὲν ἄπτις, ἐπὶ λίγδην, ὅθεν ἐπίστασαι οἷα μετὰ τοῦ πλήτυ, καὶ λῃστὰς, καὶ φόνον ἢ μῖσος παρὰ τῶν πολλῶν. ὀρᾷς, οἷον ὑπὸ πραγμάτων ἄπιστον ὁ θησαυρὸς γίγνεται; Λλλά. ἀλ' σύ μοι, ὦ Λυκῖνε, ἀφραντίστου, ὥστε ὅτι τὸν χοινικίδα ἔτι λύπῃς, ἐς τὴν μισοπονηρίαν. Λυ. Ἔδ ἦλθ καὶ τὰς πολλοὺς πλησίον ἀναλίσκῃ, ἢ ἀναπαλᾶς τὸν ἐπόχιον. ἀλλὰ σὺ ἤδη ὁ Σάμιππος ἦλθον. Σαμ. ἐγὼ δ', ἐπαρήτης γὰρ ἀμι, Αρκὰς, ἐκ Μαντινείας, ὡς ἴσθ, ναῦν μὲν ἐκ ἀπάξομαι γῆν-

agere, doloribus ac morbis vexatos? ac alios quidem ne valere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus labore aliquo effectos? Nam quòd ne alteram quidem tantam opulentiam possidere velis, atque eadem cum Phanomacho diuite isto pati, paritérque vt ille mulierosus esse, sat scio, etiam si nullus ipse dixeris. Omittam interim dicere, quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim. Prætereà & prædones, & cædes, & odium quod apud multitudinem obeundum est. Vides nimirum cuiusmodi rerum causa extiterit tibi thesaurus iste.

ADI. Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque chœnicem etiam accipies, vt qui perpetuò votum meum insecteris. LYC. Atqui hoc quidem iam communi diuitum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Samippe iam opta. SAM. Ego verò (Arcas enim sum ex Mantinea, vt scitis, in continente vitam agens) nauem quidem haudquaquam postulabo mihi contin-

γηΐσθαι, λίθ γε δὶς πολίτας ἰσιδιάξασθαι ἀδυνάτον· ἐκ μικρολογίας μὲν τὰς δύο θήκας, θησαυρὸν ἀπᾶσι, καὶ μνημεῖον κοινόν, ἀλλὰ (δόξαιεν γὰρ ἄπαντα οἱ θεοὶ, καὶ τὰ μέγιστα ἂν δοκοῦντα, καὶ ὃ νόμος ἡμῖν ἄρχειν, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φέρε μηδὲν ὀκνῶμεν ἀπᾶσι, ὡς ἱκάνων τὸν ἐκεῖ ἀναπαύσοντα) αὐτῷ λιτὰ βασιλέως γηΐσθαι, ὃς οἱ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, ἢ Πτολεμαῖος, ἢ Μιθριδάτης, ἢ εἴ τις ἄλλος, ἰκεδιάξασθαι τὸν βασιλέα παρὰ πατρὸς, ἔξεστιν ἄλλο δόμοι, τὸ πᾶσιν ἐκ λαγούσας ἀξιόμενον, ἱκανοῖς καὶ σωφρονεῖν, ὅσον τετάκοντα, εἰσὶ μοῦνα καὶ πρόθυμοι γηΐσθαι, ἅτε κατ' ὀλίγον ἐλθόντα πόσοι τινὲς ἐστὲ ἡμῖν, ἄνδρες ἐκ ἄνδρες, ἄνδρα χίλιοι, καὶ μᾶλλον ἢ ὅλον μύριοι. καὶ τὸ πᾶν, ὡς ἐγὼ τὴν μυριάδας, τὸ ὀκτακισχίλιοι· ἐν πᾶσι, ἀμφὶ τὸν τρισχιλίοις. ἐγὼ δὲ, χιλιοστυὸς ὑφ' ἑκάστου προσκεῖσθαι, ἄρχων ἑκάστου

contingere, et quam cunctis meis spectandam exhibere impossibile sit. neque scrupulosè adeò etiam diuitionem inibo, thesaurum communem, sepulturam: sed (possunt enim omnia dici, etiam ea quæ maxima videntur esse, et lex quam Timolaus tulit, iubet nihil verè postulare, tanquam illis nihil non annuentibus) postulo videlicet rex esse, non qualis Alexander Philippi filius, aut Ptolemæus, aut Mithridates, aut si quis alius accepto à patre regno imperauit: sed mihi præcipio à prædandi consuetudine exotso, socijs et ciuibus circiter triginta fidelibus admodum et audaces adsint. Deinde paulò post trecenti accedentes nobis dij super alios. Postea mille, et non multò post decies mille, postremò tota armatorum summa quinquaginta millia. Equitum autem circa quinque millia sit. Ego verò suffragijs cunctorum antepositus et electus, Imperator optimus esse

ως Ἄναξ λέξας, ἀνθρώπων ἡγήσεσθαι, καὶ πραγμάτων χρῆσθαι, ὡς τῶν γε αὐτὸ ἕνεκα μέγιστον ἄναξ βασιλέων, ἄτε ἀρετῇ προκεκριμένος τῆς στρατιᾶς ἄρχειν, ἢ λαμβάνοντα μὴ ἐκ διαδοχῆς ἀλλὰ νόμῳ χρώμενον ἄρχειν, ἄτε παρὰ τὸν βασιλέα ἐκ τοῦ Ἀδειμάντου θησαυροῦ πλουσίου τὸ δοθέν. καὶ τὸ πρᾶγμα οὐκ ὄμοιον ἂν, ὥσπερ ὅταν ἴδῃ τις αὐτὸς ἐπὶ σαυτῷ ἱκανῶς ἐπαρθεὶς τὸν ἀνδρῶνα. Λυ. πανοῦ, ὦ Σαμίππη, ἐκ μικροῦ, ἀπὸ τοῦ ἀνεφλοιωτοῦ αὐτὸ τ' ἀγαθὸν ἀνάντων σύ γε ὕστερος, ἄρχειν ἀνεῖσθαι καὶ δοκοῦντος, ἄκρος καὶ πρωτεύειν ὑπὸ τῶν πρώτων νομιζομένων. δοκεῖν ἡμῖν ὁ Μαντινέα θαυμασὸν βασιλέα καὶ στρατηγὸν ἱκανὸν ἐπιθεῖναι ἀνασπάσαντα καὶ πολὺ ἀπὸ βασιλέων, καὶ ἡμῖν τῶν πραττομένων, καὶ ἀμείνονα ἴσως τι ἐπιτηδεύσαντα, καὶ τοὺς ἀνέρας δοῦς ἀνωφελήτους· οὐδὲν δὲ ἀλόγως, οἱ βασιλῆς δοῦ-

esse videar, qui & hominibus præeam, & rerum administrationem geram. Vt hoc vtique ipso iam maior sim cæteris regibus, vtpote qui virtute cæteris antepositus, exercitui imperem, non per successionem hæreditariam ab alio in regnum introductus. Nam hoc Adimanti thesauro non dissimile foret, & ipsa res haudquaquam eodem modo suauis, vt cùm aliquis videtur ipse per se ipsum potentiam ac principatum assecutus esse. LYC. Papæ, Samippe, haud quaquam exiguum aliquid tu quidem, sed ipsum adeò caput bonorum omnium postulâsti, videlicet aciei tantæ optimus ipse iudicatus à quinquaginta millibus. Talem scilicet nobis Mantinea, & tam admiratione dignum regem atque imperatorem, interim dum non animadu-

ertit, enutriuit. Verùm age regna, præi militibus, & exorna equestrem exercitum, pariter & viros clypeum gestantes. Cupio enim scire quo nam profecturi sitis

tùm

βούλει δῆτα, ἦ Ἀρκαδίας, ἢ ἐπί τινας ἀλλοίας πρώτους ἀφίξῃ. Σάτυρος. ἄκουε, ὦ Λυκῖνε, μὴ πόρρω ἄλλοι, ἀλλ' εἰ σοὶ φίλον, ἀκολούθει μοὶ ἐμοῦ· ἵππαρχον γάρ σε τῆς στρατιᾶς ταύτης ἀναφανῶ. Λ. ἀπὸ τῆς ἧς τιμῆς, ὦ βασιλεῦ, πολλὴν χάριν οἶδά σοι, ἢν ἐπιτρέψῃς μοι τὸ Περσικὸν, κύσαντα σὲ καὶ προσκυνήσαντα, περιελθεῖν ἐκ τοῦ ὄπισθεν καὶ τὸ διάδημα. οὐδὲ γὰρ εἰμὶ ἀφρονέστερος τοῦτο τινὰ τοιοῦτον ἵππαρχον. ἐγὼ γὰρ οἶδα Λύκας ἀκμαίους ὄντας, καὶ ὅλως ἱππάσιμον ἐν ὧν πεδίον. ἄλλα δίωκε, μὴ δὲ φλαγγοποιὸς ἐπιφοίτα, καταπατήσῃ ἡμᾶς, συμπατήσῃ ἐν τῇ τάξει, καὶ δοκοῦντας ἐκπλῆξαι, ἢ μὴ ἐνεδρεύσῃ ὁ ἵππος ὄρος, ἐξαίφνης πεσὼν, ἢ χαλεπὸν ἐν λευκῷ, ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἢ λίθος καταβαλὼν μέ μηδὲ τὸ ἱππικὸν· ἀμείνων μέντοι τις ἄνω, καὶ ἔξεσθαι δοῦ χαλινοῦ. Ἀλλ. ἐγώ σοι, ὦ Σαμψίτιππε, ἐπίσθμιον τῶν ἱππίων, Λυκῖνε

tam multi ex Arcadia, aut contra quos miseros primas expeditionem facturi. SAM. Audi, Lycine. Imò verò si tibi placet, sequere tuâ me bisecum. Præfectum enim alæ constituam te equitum quinque millium. LYC. At pro honore quidem isto, ô rex, gratiam tibi habeo, ac Persico more procumbens adoro te, circumactis post tergum manibus osculando tiaram rectam ipsam, atque ipsum diadema. Te verò ex validis istis alium quem, præfectum equitum designa. Nam ego tibi à re equestri valde alienus sum, neque omnino equum vllum ascendi ante hunc diem. Proinde metuo ne tubicine classicum intonante, decidens ego, in tumultu à tot unguibus concultus, aut etiam equus frenatior existens, arrepto freno in medios hostes efferar me, aut denique oporteat me alio ligari ephippio, si manere super illud debeam, frenumque tenere. ADIM. At ego tibi, Samippe, ducam equum,

Lycinum

Λυκῖν☉ δ' τὸ δεξιὸν κέρας ἐχέτω. Δίκαιος δ' ἂν εἴη τιμᾶν ὑμᾶς ὑπὲρ τοὺς μεγίστους, ὁσίοις σι μιδίμνοις ἀνδρὶ ἀμφὶ ☉ ἰσοσήμου χρυσίου. Ἐπὶ. καὶ αὐτοὺς ἐρώμεθα, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς ἱππέας, εἰ δέξονταί σε ἄρχοντα σφῶν γενέσθαι, ὅτῳ λοιπόν, ὦ Ἱππεῖς, Ἀδείμαντον ἱππάρχην, ἀναστήτω τῇ χειρί; πάντες, ὡς ὁρᾷς, ὦ Ἀδείμαντε, ἐπιδρομόν εἰσι ☉. ἀλλὰ σὺ μὲν ἄρχε τῆς ἵππου, Λυκῖν☉ δ' ἡγείσθω τὸ δεξιόν· οὗτοσὶ δ' Τιμόλα☉ ἐπὶ θάτερα τεταξάσθω. ἐγὼ δὲ μέσην μὲν, ὡς νόμ☉ βασιλεῦσι τῶν Πρσῶν, ἐπελᾶν αὐτοῖς βούλομαι τινας. προίωμεν δὲ ἤδη τῇδε ἐπὶ Κορίνθου, ᾗπερ ὑπερανῆς, ἐκπεφευγόσι ὡς βασιλεῖ Διΐ. διὰ πάντα τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πάντα χαμηλώμεθα (ἐλάς γε ὁ ἐναντιωθησόμενος ἡμῖν τὰ ὅπλα, ὁσίοις οὖσιν, ἀπροσκόπως διαβήσομεν) ἐπὶ-

Lycinus autem dextrum cornu habeat. Meritus autem sum qui maximos honores abs te consequar, vt qui te tam multis medimnis auri signati donauerim. SAM. *Ipsos interrogemus equites, Adimante, num recipere te velint præfectum suum. Cui igitur placet, equites, Adimantum præfectum vestrum esse, manum attollat. Omnes, vt vides, Adimante, suffragantur tibi. Proin tu quidem equitatui præsis, Lycinus autem dextrum cornu ducat. Timolaus porrò hic ad sinistram ordinabitur. Ego verò mediam aciem regam, pro eo atque legitimum est Persarum regibus, quando ipsi assidere sibi aliquos volunt. Sed progrediamur iam rectà versus Corinthum, quà per montana itur, compressi Iouem Regium. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia sub potestatem redegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistet, aut arma opponet, cùm tam multi simus, sed absque sudore ac puluere vincemus) conscen-*

ἐπιβάντα ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὰς ἵππους ἐς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάζοντα, (πρασκώπτουσα δ' ἐν Κυζίκῳ καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα ἄφρακτα, καὶ τἄλλα πάντα) διαπεράσαντα τὸν Αἰγαῖον ἐς τὴν Ἰωνίαν. ἔπειτα ἐκεῖ τῇ Ἀρτέμιδι θύσαντα, καὶ τὰς πόλεις ἀπαχθέντας καθέντα, ῥᾳδίως ἄρχοντας ἀπολιόντα, πεζοπορῆσαι ἐπὶ Συρίας, διὰ Καρίας, ἔπειτα Λυκίας καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισίδαν, καὶ τὴν πρὸς ἑσπέραν καὶ ὀρεινὴν Κιλικίας, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὴν Εὐφρατίδα ἀφικώμεθα. Λυ. ἐπὶ, ὦ βασιλεῦ, ἀ λοιπὰ, ἐφεξῆς ἤδη καὶ κατάλιπε· ἀλλὰ γάρ ἐμοί, καὶ τῶν οἴκοι πολὺ ἀπολιπὼν ἐκ ἂν ἥδιον ἐπαινέσαιμι. σὺ δ' ἔοικας ἐπὶ Ἀρμενίους καὶ Πάρθους ἰέναι στρατόν, μάχιμα φῦλα, καὶ πολὺ ζῆλος ὕσυχα· ὅτι ἄμεινον πρᾶόν τε λιβίου. ἐπὶ Λυτιπατρόν τινα ἴσως ἐπὶ τοὺς Βακτρίους, μή μοι καὶ ἀμυάθητις

sit triremibus, & equi in naues impositi (apparatum autem est in Cauchren & frumentum satis multum, & nauigia quæ sufficiant, cæteráque ad hanc rem omnia) trajicientem per Aegæum in Ioniam, & eundo ibi sacris Dianæ peractis, ac ciuitatibus nullo defendente capris, profectúmque inde facilè relictis, in Syriam pergentem, per Cariam itinere facto, inde per Lyciam, & Pamphyliam, & Pisidas, & utranque Ciliciæ oram, maritimam videlicet & montanam, donec ad Euphratem perueniamus. LYC. At me, ô rex si placet, satrapem aliquem Græcis relinque. Formidolosus enim sum, neque adeo longiùs abire facile sustinuero: tu verò videris ad contra Armenios & Parthos exercitum ducturus esse, gentes bellicosas, & congigtandi perquàm parcas. Quare alteri alicui dextrum eorum committe: me verò Antipatrum quempiam in Græcia relinque, nequis etiam fæcun-

me

τις δίνῳ, ἄθλιον βαλὼν ἐς τὰ γυμνά, ψῆ Σῦς ἢ Βακτρα ἀγομένῳ σε φάλαγγα. Sed. ἀφλιπόσιας, ὦ Λυκῖνι, ἦν καλὸν ἦ, ἀλλὰ ἄμ. ὁ δὲ νόμος, ἀκριβῶσαι τὴν διφθέρην, εἴ τις λιπὼν φαίνοι τὴν τάξιν. ἀπ' ἐμοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ ὃ ποταμὸς ἕζευκται, καὶ κατόπιν ὁπόσα διελήλυθαμεν, ἀσφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα ὑπήκοα κατέχουσιν, ὧν ἡμεῖς ἐκάστοτε ἕθνη ἐπεχθόντες οἱ δὲ καὶ ἀνίασι, τὴν Φοινίκην ἡμῖν ἐν ὄψεσι, καὶ τὴν Παλαιστίνην, ἔτα καὶ τὴν Αἴγυπτον προσχώμενοι· σὺ μὲν, ὦ Λυκῖνι, διάβαινε, τὸ δεξιὸν ἄκρον, ἔτα ἐγὼ, καὶ μετ' ἐμὲ οὗτοι Τιμόλαος· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τὸ ἱππικὸν ἄγων, ὦ Ἀδάμαντε. καὶ ἡμῖν μὲν τῆς Μεσοποταμίας οὐδεὶς ἀντιτέτακται πολέμιος, ἀπ' ἐκόντος, αὐτούς τε καὶ τὰς ἀκροπόλεις ἄνδρασιν ἐκδόντος. καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα ἰόντι

me transfigat ea parte qua nudus maximè ero, miserum me feriens, circa Susa vel Bactra alicubi phalangem ducentem tibi. SAM. Aufugis, Lycine, ac ἀφλιπόσιας deseris ordinem, meticulosus videlicet existens: atqui lex iubet caput amputari ei, si quis ordinem deseruisse deprehendatur. Sed quoniam apud Euphratem iam sumus, & fluuius ipse ponte iunctus est, & quæcunque à tergo reliquimus, bene ac tutò nobis se habent, omniáque à præfectis tenentur, qui à me cuique genti impositi sunt, alij autem etiam abierunt, Phœniciam interea nobis & Palæstinen, & exinde Aegyptum quoque adiuncturi: age tu primus, Lycine, transi, dextrum ducens cornu, deinde ego sequar, & post me Timolaus hicce. postremus autem equestrem duc exercitum, Admante. Ac per Mesopotamiam quidem nullus nobis obuiam fuit hostis, sed vltrò se ipsos & arces, homines dediderũt. Etiã ad Babylonem

ὑπεξιόντα, ἀποδόμενοι παρέλαβεν ἐς τὸ ἄστυ τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν νῦν πόλιν. ὁ βασιλεὺς δὲ νῦν Κτησιφῶντα ἀγωνίαν ἄγουσι νῦν ἔφοδον. ἔπειτα ἐς Σελεύκειαν στρατεύσειν, πρᾶσσόμενοι τὴν ἔτι πλάσιν μισθοφόρων, καὶ ὀξύτατα καὶ σφοδρότατα. ἀναγκάσουσι δ' οὖν οἱ σκοποὶ, ὁμοῦ τὰς ἱππασίμους ἅπας μυριάδας ἐς μαχίμου συναλίχθαι, καὶ ὀλίγον ἄκοντας ἱππολοξότας, καί τοι οὔπω ὁ Ἀρμένιος πάρεστιν, ἀλλ' οἱ κατὰ νῦν Καισάρειαν θέσπεσιν οἰκοῦντες, οὔτε οἱ ἐκ Βάκτρων, ἀλλ' οὐδ' οἱ πλησίον, καὶ προσέτι τῆς ἀρχῆς, οὔτε ἐφέδιοι ὄντας μυριάδας καταξιοπρεπῶς ἔλαι, σκοπᾶν ἡμᾶς ὅ, τι χὴ ποιᾶν. Ἀλλ. ἀλλ' ἐγὼ μέν φημι δεῖν ὑμᾶς τὸ στῖφος, ἀνιέναι νῦν ἐπὶ Κτησιφῶντος, ὑμᾶς δὲ, τὸ ἱππικὸν, αὖθ' μένειν νῦν Βαβυλῶνα ἀφυλάκτον. τας.

accedentes, praeter spem intra muros recepti sumus, ac urbem ipsam tenemus. Rex autem ad Ctesiphontem cum moratus, admiratum nostrum accepit. Proinde Seleuciam profectus, exercitum comparat, & equites quamplurimos undecunque accersens, & sagittarios, & funditores. Renuncium itaque speculatores, ad centum myriades hominum bello aptorum congregatos esse, & ex his reges qui ex equis iaculantur. Nec quae tamen adhuc neque Armenius adest, neque qui ad Caspium mare habitant, neque Bactriani, sed qui tantum qui in vicino degunt, & in ipso quasi suburbio regni. Adeo facile tot myriades ille recepit. Tempus igitur iam est ut videamus quid nam oporteat nos facere. ADIM. Atqui ego quidem censeo oportere nos, pedestrem videlicet exercitum, proficisci hinc ad Ctesiphontem: nos autem, equites puta, manere hic, & Babylonem asservare. SAM.

Eum

ται. Σαλ. ἀφελπιᾷς σὺ, ὦ Ἀδείμαντε, πλησίον ἤδη κινδύνου φόβῳ· ΤΙ. Οἶ δὲ τί λοιπὸν, ὦ Τιμόλαε; ΤΙ. ἀνάγκη σὺν τῇ στρατιᾷ βαδίζειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μηδὲ ὀρθίους ἀναμένειν ἐν ἄμυνον πρᾶσσειν ἀσφαλέστατα, παντελῶς ἀπόντων ἐπιβοηθούντων συμμάχων προσγενομένων. ἀλλ' ἴωμεν ἔτι καθ' ὁδὸν ἀσφαλῶς οἱ πολέμιοι, ἐπιχειρῶμεν αὐτοῖς. Σά. νὴ Δί' ὀρθῶς λέγεις. Σὺ δέ τί, ὦ Λυκῖνε, λέγεις μάλιστα; Λυ. ἐγὼ δὲ φράσω. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἤδη ἐπιμέλεσθαι, σωτέρους ὁλόκληρα, ὀψὲ καὶ ἅμα μὴ ἔτι ἐθέλειν ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ νῦν κλίνειν περὶ τριάκοντά που σταδίους πρὸς χωρίον ἄμα, καὶ ὁ ἥλιος μέσος· ἐστὶ δὲ μεσημβρία γὰρ ἤδη μάλιστα, ἐνταῦθά που ἐπὶ τὰς ἐλαίας, ἐπὶ τῆς ἀναγεγραμμένης στήλης καθίζοντας ἀναπαύεσθαι, ἕως ταῦτα ἀνασάντας πορεύεσθαι, καὶ ἀνύειν τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαλ. ἔτι γὰρ Ἀθήνησιν, ὦ μακάριε, ἐστὶν Λυκῶν;

Etiam tu metu effœminaris, Adimante, poſtquam propiùs periculo ventum eſt. Sed quid tibi videtur, Timolae? TIMOL. *Omnibus copijs eundum hoſti obuiam eſſe, neque expectandum dum illi melius ſeſe parârint, auxilijs vndique ipſis accedentibus: ſed dum adhuc in itinere ſunt hoſtes, adoriamur ipſos.* SAM. *Rectè dicis. Tu verò, Lycine, quid cenſes?* LYC. *Equidem tibi dicam. Poſtea quam defeſſi iam ſumus contendendo, & abſque intermiſſione iter faciendo, quando in Piræum mane deſcendimus, & nunc autem triginta propè ſtadia proceſſimus, deinde & Solis ardor frequens (nam iam circa meridiem maximè eſt) hic alicubi ad oleas, ſuper columnam iſtam inſcriptionibus inſignitam reſidentibus, quieſcendum paulìſper eſſe. Deinde reſurgentibus inde iterum eundum, & reliquum viæ ad vrbem abſoluendum eſſe.* SAM. *Etiámne Athenis, ô beate, tibi eſſe*

πᾶς, ὃς ἀμφὶ Βαβυλῶνα, ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τῶν τειχῶν, ἐν τοσούτοις στρατιώταις μάχην θησόμενος, περὶ τοῦ πολέμου βουλευόμενος; Λυ. ὑπέμνησας· ἐγὼ γὰρ νίφαν ὤμην, καὶ τὸ φρόνημα τοῦ ἀνέμου ἐδόκουν φέρειν. Σω. φέρεσθε δή, εἴ σοι δοκεῖ. καὶ ὅπως ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔσεσθε, μηδὲ προδῶτε τὸ πάτριον φρόνημα· οὐδὲ γὰρ οὗτοι καὶ οἱ πολέμιοι ἐπιλαμβάνουσιν. ὧν τὸ μὲν σαυτοῦ ἔχω, Βυρέλλιε· ὑμᾶς δέ, ἐπειδὰν σημήνῃ ὁ σαλπιγκτής, ἀναλάβοντες, καὶ τὰ ὅπλα ἐρείσαντες πρὸς τὰς κεφαλὰς, ἐπάγεσθε συμμίξαι τοῖς ἐναντίοις, καὶ ἐντὸς γενέσθαι τοῦ ξυστοῦ τοῦ, ὡς μηδὲ παγχάλκῳ λαμβάνωμεν, ἀκροβολίζεσθαι τοῖς λιθόντες. καὶ ἐπειδὰν ἐς χεῖρας ἔλθῃ συμπλοκὴ γένηται, τὸ μὲν δόρυ μόνον καὶ ὁ Τιμόλαος ἐρίψαντε τοῖς ἐναντίοις, μάλους ὄντας· τὸ δὲ ξίφος ἐκ τοῦ κολεοῦ ἕνι. Πέρσαι

videris, qui circa Babylonem in campo ante muros inter tot milites sedes de bello deliberans? LYC. Submonuisti. Ego verò febrium esse me putabam, aut tuis eo, vt sententiam proferrem. SAM. Accedamus igitur, si tibi videtur. Ac vt viri fortes in periculis sitis facite, neque prodatis patrios spiritus. Iam enim & hostes videbunt pugnam capessunt. Quare tu sera quidem Enyalius esto. Vos autem postquam classicum cecinerit tubicen, cum clamore inuadentes, & clypeos hastis pulsantes, properate cum aduersarijs manum conserere, ac comminus pugnate, atque intra telorum conspectum consistite, vt ne plagas accipiamus, dum illis spacium feriendi eminùs concedimus. Et quoniam ad manus mutuò iam ventum est, sinistrum quidem cornu & Timolaus in fugam vertere

runt eos, quibus cum congressi sunt, Medos. Media autem acies, & quod circum me est, aequo adhuc Marte pugnat.

Perſae

θαι γάρ εἰσι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς. ἀλλ' ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἡμῶν ἐπαύγασιν, ὥστε, ὦ Λυκῖνε, αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, καὶ τοῖς μετὰ σαυτοῦ κράκιλλον διέχεσθαι τοῦ ἐπίπασιν. Λυ. ἀλλ' ἔστω· ἐπ' ἐμοὶ γὰρ οἱ ἵππεῖς ἅπαντες, καὶ μόνον ἐπιτιθέμενος αὐτοῖς ἔλοξα ἐπιλαύνειν. Λυ. ἀλλά μοι δοκῶ, ἢν βιάζωνται, αὐτοὺς ὁμολογήσειν, πεσόντος ἐς τὴν κατάσκαμμα, ὅτι πολεμοῦντας ὑμᾶς καταλιπόν. Σά. μὰ Δία μᾶς· ἀφαλεῖς γὰρ αὐτῶν καὶ οὐ κάτω τὸ μέτωπον. ἴθι δή, ὡς ὀρρῆς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα, πρὸς ἀναπαύεται γάρ μοι, καὶ ἀναδιῶναι, φάντος σοῦ. Λυ. νὴ Δία, καὶ τετρώσθαι αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτοῦ· βασιλικὸν γάρ, καὶ τὸ πρωθῶσι περὶ τῆς ἀρχῆς μαχόμενον. Σαλ. εἶ λέγεις, ἀπαράλαστον μή μοι τὸ τραῦμα, καὶ ὅπερ τὰ φαρμακὰ ἐκ σώματος, ὡς μηκέτι τοῦ ἡλίου

Perſæ enim ſunt, & inter eos ipſe rex. Vniuerſus autem equitatus Barbarorum in dextrum cornu noſtrum fertur. Quare, ô Lycine, & ipſe vir fortis ſis, & eos qui tecum ſunt, exhortare ad fortiter excipiendam & ſuſtinendam impreſſionem. LYC. O fortunam. Aduerſum enim me equites cum-cti, ſoluſq; idoneus ipſis vi-ſus ſum qui contrà ferar. Ac mihi videor, ſi vim adhibeant, transfugiturus eſſe, in palæſtram hinc currens, belligerantes etiamnum vos relinquens. SAM. Nequaquam. Vincis enim & tu ipſos iam parte quadam. Ego verò vt vides, etiam ſingulari prælio cum rege congrediar. Prouocat enim me, & pugnam detrectare omnino turpe fuerit. LYC. Per Iouem etiam vulneraberis ſtatim admodum ab eo. Nam hoc quoque regium eſt, vulnerari de regno dimicantem. SAM. Bene dicis. Leue tamen, & vix ſummam cutem perſtringens vulnus hoc, neque etiam in aperta corporis parte, vt ne

ἀλλὰ θέρος ἄμορφον γηρι-
σθαι, πλὴν ἀπὸ ὁρᾶς, ὅσους
ἐπιπλώσῃς, μιᾷ πληγῇ αὐτόν
τι καὶ τὸν ἵππον διαιρεθέντα,
πλὴ λόχμιον ἀφαῖς; ἔτα πλὴ
διφαλῆ ἀφεῖμεν, καὶ ἀφ-
ελὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς
ἤδη γίγνομαι, προσκυνήμ-
ὑφ' ἁπάν]των. οἱ Βάρβαροι προ-
σκυνήσονται μέν, κατὰ τὸν
Ἑλλήνων νόμον ἄρξω, ἵνα σφα
γῆς δὲ ὀνομασθήσ. ἐπὶ τοῦ-
τοις ἆρα ἐννοεῖτε, ὅσους μὴ πό-
λεις ἐπανορθώσεις ἐμαυτῷ ἐλαύ-
νων, ὅσους καὶ καθαιρήσω, ἐπὶν
δὲ] τὰ μέγιστα, ἃ δὴ ἐβούλοσό
τι ἐς τὴν ἀρχήν. ἁπάντων δὲ
μάλιστα Κυδίαν τὸν πλείονα
μισηλατήσομαι, ὃς ὅμως ἤδη
ἄμοι, ἰσχυρὸν ἀγρῷ, ἐπιβαί-
νων δεκαπλάσιον ἐς τὸ ἄστυ ἥ
ὅρων. Λυ. πέπαυσο ἤδη, ὦ
Σάμιππε· καιρὸς γάρ, σὺ μὲν
μὴ συμπεπλακέναι πλείω μά
χλω, ἐν Βαβυλῶνι δὲ γάμῳ τὰ
ἐπινίκια ἐπάδειν ἐμοί,

cicatrix quidem deformis apparitura sit postea. Ceterum vides quo pacto ipse in cursando una adeò plaga & ipsum & equum confossa hasta transfegerim: deinde amputato capite, & ablato diademate, rex adeò ipse factus iam sum, & ab omnibus adorer? Barbari igitur adorent nos, ego verò iuxta Graecorum legem imperabo, atque vnus Imperator nominabor. Post hæc igitur cogitate, quàm multas quidem ciuitates cognomines mihi ipsi conditurus sum, quàm multas etiam destructurus per vim captas, si quæ commeliorè aliquid in regnum fecerint. Omnium autem maximè Cydiam istum diuitem persequar, qui cùm mihi vicinus tam esset, eiecit me agro, transcendens paulatim in interiora fines.

LYCIN. Desine tandem, Samippe. Tempus enim est, te quidem post pugnam tam superatam, Babylone comitium celebrare, & victricia sacra peragere (iam enim extra præscriptum stadii, aperor, pro-

ἐπὶ ἀρχὴ, Τιμόλαον δ' ἐμὲ ὧν μέρα εὔχεσθαι, ὅσα δὲ ἐθέλῃ. ΣΑΜ. Τί δ' οὖν, ὦ Λυκῖνε, οἷά σε ἐπᾶσθαι δοκῶ; ΛΥ. παφαπολύ, ὦ θαυμασιώτατε Βασιλέων, ἐκπεπονήτθαι μὲ βιαιότερα τῶν Ἀδαμαντέως, παρ' ὃν ἐμὲν ἐπὶ μὲν ἐπὶ ἁπαλώτερα καὶ ἡδίονα ἐπιθήματα πεπαίνων ἔοις συμπότας, οὐδὲ μὲν ἐπιτρόπου μονομαχῶν, καὶ ἰδιώτας, καὶ ἐφεστίους νύκτας, καὶ μεθ' ἡμέραν· οὐ μόνον γὰρ ἔδει τὰ πρὸ τῶν πολεμίων φοβερὰ ὦ, ἀλλὰ καὶ ἐνίοτε μυρίας, καὶ φθόνου πρὸ τῶν συόντων, καὶ μίσους καὶ ὑποπτίας. ἦν δὲ οὐδὲν ἀληθὲς, ἀλλὰ πρὸς τὸ δόξαι ἅπαντα, ἃ πρὸς πλοῦν ἐπίφοβα ἦν, καὶ ἀνάπλεα ὑποψιῶν ἄπρακτα. ἀπόλαυσις μὲν γε οὐδὲ ὅσον ἐπ' ἀκμῆς, ἀλλὰ δόξα μόνον, καὶ περιῤῥεῖς χρυσῷ ποικίλῃ, καὶ ταινία λευκὴ περὶ ὦμ μετώπῳ, καὶ δορυφόροι πρόσω τε,

proceſsit tibi imperium) Timolaum autem viciſsim optare quicquid voluerit. SAMIP. Quid igitur, Lycine? qualia tibi poſtulaſſe videor? LYC. Longè, ô præclariſsime regum, laboriosiora & violentiora, quàm quæ Adimantus: quippe cùm ille quidem in deliciis verſaretur, & duorum talentorum pocula aurea compotoribus porrigeret, tu verò etiam vulnerabaris ſingulari prælio dimicans, & metuebas, & curis diſtinebaris noctu, interdiúque. Non ſolùm enim ea quæ ab hoſtibus fierent, formidanda tibi erant, ſed & inſidiæ innumerabiles, & invidia eorum quibuscum vivebas, & odium, & adulatio. Amicus autem nullus verus, ſed ad metum omnes vel ſpem benevolentiam ſimulantes. Fruitio certè voluptatum ne per ſomnium quidem, ſed gloria ſolùm, & purpura auro variegata, & faſcia candida circum frontem, & ſatellites præeuntes.

τῶν· τὰ δ' ἄλλα λάμαι & ἀφόρητος, καὶ ἀηδία πολλή. καὶ ἢ χρηματίσῃ τοῖς πρὸ τῶν πολεμίων ἥκουσι δεῖ, ἢ διαπράξῃ, ἢ κατασκάψαι δεῖ τὰς ἐκκλησίας ἐπιτάγματα. καὶ ἤ τι ἀφίσηκί τι ἄθος, ἢ ἐπιπαύσουσί τινες τῶν ἐξ ἀρχῆς. ἀνάγκαι γὰρ δεῖ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι, καὶ ὅλως, ὑπὸ πάντων μᾶλλον, ἢ ὑπὸ σαυτοῦ ἐνδημονίζεσθαι. καὶ γὰρ καὶ τόδε οὐ ταπεινὸν, ὅτι τῇ νοσοῦσι τὰ ὅμοια τοῖς ἰδιώταις, καὶ ὁ πυρετὸς οὐ διαγινώσκει σε βασιλέα ὄντα, οὐδὲ θάνατος & ἀνάγκη τοὺς λοιμώδεις, ἀλλ' ἴσασι, ὁπόταν αὐτοῦ λοιμῷ, ἄγαν εἰμάζοντα, οὐκ ἀνάλημ & τὸ ἀναίδημα, οὐ δ' ὁ οὕτως ὑψηλὸς, κατασυρὼν, ἀνάσπας & ἐκ τῆ βασιλικῆς θρόνης ἀνάκω ὁδὸν ἅμα, τοῖς νεκροῖς ἰσότιμος & ἀκαταπόνητος & ἐν τῇ ἀγέλῃ τῶν σκιῶν, χάμαι ὑψηλὸν ἐκεῖνος ἦς, καὶ σήλιν μαρμάρου, ἢ στε

Cætera autem, labor intolerabilis, & acerbum multa. Et aut responsa dare ab hostibus venientibus oportet, aut ius dicere, aut iubere ad fabros edicta. Et vel genus aliqua defecit, vel incursiones fiunt ab iis quæ extra imperium degunt. Timere itaque oportet omnia, & habere suspecta. Et in summa, ab omnibus magis quàm à te ipso beatum prædicari. Nam illud quoque an non humile & abiectum, quòd & ægrotat eodem modo cum primaris, & febris in nullo discrimine habet te regem, neque etiam mors metuit fauellum tuum, sed superueniens quandocunque ipsi lubitum fuerit, ducit plorantem te, nihil veritus diadema ipsum? Tu verò ille sublimis adeò ex alto decidens, abrepta è solio regio, eandem viam abis cum multitudine, eodéq; honore cum cæteris inter gregem mortuorum agitaris, tumulum excelsum fossa terram, & columnam in longum porrectam, aut pyra-

πυραμίδα ὀρθογραμμον, τὰς γωνίας ἀκριβῶν, ἰκπρόθισμα καὶ ἀνωμαλώδητα φαινομένματα. ἀπόντα δ' ἰκανὰ καὶ ταῦτα, οὓς ἀναισθήτους ἀποβήσεται θεωμένοις, καὶ τὸ μέγα ὄνομα, πάντα κατ' ὀλίγον ἀποῤῥεῖ, καὶ ἄφαντα ἀμυδρὰ γίνεται. ὧν δ' καὶ ὅτι μάλιστα ἐπὶ πλεῖστον χρόνον μένοντα, τίς ἔτι ἀπόλαυσις ἀναισθήτοις αὐτῶν γενομένοις; ὁρᾷς οἷα μὲν ἔστιν ἔτι ἔργα πολύχρονα, ἀνδρῶν καὶ φρονίμων καὶ μετὰ πολὺ ἀναλωθησόμενα; ἀλλ' ἴδη σὺν αὐτῷ, ὦ Τιμόλαε, καὶ ὅπως ἐμβαλεῖ τὸν βίον, ὥσπερ εἰκὸς ἄνδρα σωφρονοῦντα, καὶ πράγμασι χρῆσθαι ἀδόκητα. Τι. σκόπει γοῦν, ὦ Λυκῖνε, εἰ τι ἐπιτήδειον ὄψομαι, καὶ ὅ, τι ἂν δοκῇ σοι ἀνυμνήσω. χρυσὸν μὲν οὖν καὶ θησαυρούς, καὶ μεδίμνους νομίσματος, ἢ βασιλείας καὶ πολέμους, καὶ κέρατα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ ἀπό-

pyramidem æquis ac rectis angulis assurgentem post te relinquens, serotina videlicet, & tum insensibilia magnificentiæ spectacula. Statuæ autem illæ & templum quæ ciuitates erigunt colentes, & magnum illud nomen omnia paulatim defluunt atque abeunt neglecta. Quòd si autem quam maximè etiam in longissimum pedurárint, quis quæso fructus eorum ampliùs fuerit, cùm sensu careas? Vides qualia quidem etiam viuus negocia habiturus sis, metuendo videlicet, & cogitando, & laborando: qualia verò & illa quoque quæ post mutationem sequuntur. Sed iam tuum erit, Timolaë, optare: ac vt superes istos vide, quemadmodum decet virum intelligentem, & rebus vti scientem. TIM. OL. Attende igitur, Lycine, num quid reprehensione dignum optabo, & quidnam arguere quispiam meritò possit. Nam aurum quidem, & thesauros, & medimna nummorum, aut regna, & bella, & terrores pro imperio, quæ

ἀκότος ἀπέβαλον, ἐκ πάντα βρόμου· ἀβέβαια γὰρ ταῦτά γε, καὶ πολλὰς τὰς ἐπιβουλὰς ἔχοντα, καὶ πολὺ τῶ ἁδίκου τὸ ἀνιηρὸν ἐν αὐτοῖς ἐστιν. ἐγὼ δὲ βούλομαι, τὸν Ἑρμῆν ἐντυχόντα μοι δοῦναί τινας ἀστραγάλους ἰσίσους τοῖν δοιοῖν, ἵνα μὴ, ὅτε δὲ ἐθέλω σῶα, καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄφοβον ἔναι καὶ ἀνατρέπεσθαι, ἐς μὲ ὀφείλοντα τὸν ὑπερόπτην, οἷόν ἐστὶ Γύγου τὸν Λυδὸν, ἐς ἰσχὺν ἐκ τῶν ἄνθρωπον μυρίους, καὶ ὅ, τι ἂν ἀχθῶ ἅμα μυρίοι ἐπιβουλεύειν μόνος δυνάμενος, ἕνα μοι φοβεῖσθαι μόνον ἐναντίον, ἔτι καὶ καὶ πλουτεῖν, ὅσον ἐκ τῆς γῆς ἀρυόμενα. καὶ πρὸς τοῦτό μοι ἔναι λαμπρόν τινα, ἢ μὴν ἢ ἐς ὕπνον καταστᾶν, ἐνόδους ἂν ἰόντα, καὶ ἄνωθεν θύραν πρὸ αὐτοῦ μοι ἀνοίγεσθαι, χαλκῆν μέσον τοῦ ἐλαθέρου, καὶ τοῦ μοχλοῦ ἀφαιρεμένου, ἅπτα ἂν φέρεσθαι ἐς λαμπτῆρα καὶ λυχνοῦχον ἀνάθεσθαι.

que tu meritò reprehendasti, haudquaquam posthabebo. Caduca enim hæc, & multis insidijs referta: & plus molestiæ in ipsis est, quàm dulcedinis. Cæterùm Mercurium ego volo obuiam mihi venientem dare? nonnullos annulos, qui huiusmodi vim habeant: primùm quidem vt rectè semper ambulem, & corpore sanus sim & insanabilis, & nulli perturbationi obnoxius. Secundum autem, vt me conspici possit is, qui eum induerit, qualis ille Gygis fuit. Deinde alium quendam, vt robore superem virorum decem millia: atque omnes quod alioqui decem millia hominum mouere simul vix possent, ego solus facilè in humeros attollere possim. Præterea autem & volare possim, longè à terra in sublime sublatus, & ad hoc quoque annulum quendam habeam. Iam verò & in somnum resoluere quos voluero, & omnem ianuam aperienti mihi aperiri, laxata sera, & dimoto obice. hoc autem

θεὸν. τὸ δὲ μέγιστον, ἄνθρωπός τις ἔτι ἐπὶ πᾶσιν ὁ κάλλιστος, ὡς ἐράσμιον ἔναι μοι, πρὸς ἅπασιν ὢν πασὶ δὴ τοῖς ἐραστοῖς, καὶ γυναιξὶ, καὶ ἄρρεσι ὅλοις, καὶ μηδένα ἔνα ἀνέραστον, μηδ' ὅτῳ μὴ ποθνότατος ἐγὼ, καὶ ἀνὰ σῶμα, ὅσα γυναῖκας, οὐ φιλόστοργος τὸν ἔρωτα, καὶ ἀντῃτῆν ἑαυτὰς, καὶ τὰ μέγιστα ἐπιμεμηνέναι μοι, καὶ θηλαίμονα ἔπεσθαι λοιπὸν, ἢ τινα καὶ μόνον τὸ σβεσθῆναι αὐτὰ, ἃ δ' ἀπορρῶ, ἐᾷ ἔνα λύπης ἀκραιφνῶς καὶ ὅλως, ἀλλὰ τὸν Υάκινθον ἢ Υλαν, ἢ Φάωνα ἢ Χῖον ἔναι μι. καὶ ταῦτα πάντα ἔχειν, μὰ ὀλιγοχρόνιον ὄντα, μηδὲ κατὰ μίτρον ζῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς, ἀλλ' ἔτη χίλια, νέον ἐκ νέου γιγνόμενον διαβιῶναι, ἀμοιβὴ τὰ ἐπτακαιδέκατα ἔτη ἀποδυόμενον τὸ γῆρας, ὥσπερ οἱ ὄφεις. οὐδὲν γὰρ δεῖσθαί μοι ταῦτα ἔχοντα· πάντα γὰρ ἐμὰ ἐστὶν

mus annulus possit. Et quod maximum est, alius quispiam sit supra omnes suauissimus, qui me amabilem faciat inuitus, & pueris formosis, & mulieribus, & populis totis, neque quenquam amoris expertem esse sinat, & cui non desiderabilissimus ipse videar, atque in ore sim, ita vt multæ mulieres, dum amorem pati nequeunt, seipsas etiam suspendant, & adolescentuli ad insaniam rediganter mei desiderio: adeòque seipsos beatos esse putent, si quem ipsorum vel aspiciam solùm: si verò contemnam, etiam illi mœrore pereant: & in summa, supra Hyacinthum, aut Hylam, aut Phaonem Chium illum sim. Atq; hæc omnia habeam non in breue tempus ac statim moriturus, neque etiam ad mensuram humanæ vitæ viuens, sed annos mille, subinde iuuenis ex iuuene renascens, viuendo exigam, circa decimumseptimum quenque annum exuens senectutem, perinde atque serpentes. Nihil enim deerit mihi, cùm hæc habebo. Siquidem omnia

quæ-

ὦ ἄρ τὰ τῶν ἄλλων, ἢ ὅσον ἀνοίγειν τὰς θύρας ἐδυνάμην, καὶ λαμπρὸν τὰς φύλακας, καὶ ἀδύνατον ἦν ἀσιῶν. ἀλλ' ἢ ἐν Ἰνδοῖς ἢ Ὑπερβορέοις θέαμα πρόσδοξον, ἢ κτῆμα τίμιον, ἢ ὅσα ἐμφαγεῖν ἢ πιεῖν ἡδέα, ἢ μιτροφλάμβ, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιτρόμβ. ἀπέλαυον ἁπάντων ἐς κόρον. καὶ ἐγὼ γοῦν, ὥσπερ θηρίον, ἢ φοίνιξ, ὄρνιον ἐν Ἰνδοῖς ἀθέατον ὑπ' ἄλλοις, ἐγὼ καὶ τοῦτο εἶδον ἄρα. καὶ τὰς πηγὰς καὶ τὰς Νείλου μόνος ἄρ' ἐπεσάμην, καὶ ὅσα τῆς γῆς ἀοίκητον, καὶ ἃ τινες ἑτέρωθεν ἡμῖν οἰκοῦσι, τὸ ἀντίπορον τῆς γῆς ἡμίσφαιρον ἔχουσι τινες. ἴσως καὶ ἀέρων φύσιν καὶ σελήνης, καὶ αὐτῆ ἡλίου φαλίνη ἄρ' ἦν ὄψις, ἑκατὸν ἄρ' ἔτεσι νυκτί. καὶ τὸ πάντων ἥδιστον, ἀσθενεῖν ἀγγέλλειν ἐς Βαβυλῶνα, εἰς ἑκάστην Ὀλύμπια· καὶ ἀκούσεσθαι, ἃ τύχοι μὲν ἐν Συρίᾳ, ἀδύνατον ἐν Ἰταλίᾳ.

quæcunque alij habent, aut futura essent, quarum & fores aperire possem, & supire custodes, & ipse impressus insuperabilis esse. Quid si apud Indos aut Hyperboreos spectaculum aliquod mirum ac novum foret, aut res aliqua preciosa, aut quicquid esu vel potu dulce: nihil veritus, sed ipse ab adsolans fruerer omnibus ad satietatem usque. Et quis Gryps alata fera, aut Phœnix auis apud Indos à cæteris videri nequit, ego non & illud viderem. Et fontes Nili quoque solus scirem, & terræ quicquid inhabitabile est, & si qui Antipodes ex aduerso nobis habitant, australem nostræ partem dimidiam tenentes. Præterea autem & siderum naturam, & Lunæ & ipsius Solis, facile usurpassem, vt qui ab igne illorum lædi non possem. Et quod omnium suauissimum fuerit, vno eodemque die annunciare Babylonem possem quisnam in Olympia vicisset: & si fortè in Syria præsens essem, eamdem in Italia.

Si

δέ. εἰ δέ τις ἐχθρὸς ἄη, ἀμύνασθαι καὶ τοῦτον ἐκ τῆς ἀφανοῦς, πέτρου ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ἐκπλησθῆναι τὸ κρανίον· τίς τι αὖ φίλους νῦ ποιεῖν, ἐπιχέαντα κοιμωμένοις αὐτοῖς τὸ χρυσίον. καὶ μὴν εἴ τις πλούσιος ἄη, ἢ τύραννος ὢν πλάσιός τε ὑβρισὴς, ἀφαιρήσων αὐτὸν, ὅδον ἐπὶ πολίους ἄκοσιν, ἀφῆκα φέρεσθαι κατὰ τῶν κρημνῶν, τοῖς πολλοῖς δ' ὁμιλεῖν ἀκωλύτως ἔμ' ἐξῆν, ἀσιόνλα ἀθίαλον, ἰδοὺ φιλήσαντα ἅπαντας, ἄνω ἐκπανορμένον. οἷον δ' ἐκεῖνο ἂν εἴη, τὸν πολεμοῦντας ἐπιστρέφειν, ἔξω βέλους ὑπερκαθορμένον. καὶ δ' ἀοξαί μοι, καθήμενόν τ' ἂν τοῖς ἐπημένοις, ἐκπίπτοντας τοὺς κραταιοῦντας, νικᾶν πρᾶγμα τοῖς φεύγουσιν, ἀναστρέψασιν δὲ τῆς προτέρας. καὶ τὸ ὅλον, παλιᾶν ἐποιούμην ἂν τὸν ἀνθρώπινον βίον, καὶ πάντα ἐμὲ λῶν, μὴ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἄλλοις. τοῦτο δ' ἄρα εὐδαιμονία ἂν, μέγα

Si quis autem inimicus mihi foret, vleiſci etiam iſtum ex obſcuro iniecto in caput eius ſaxo, ita vt diminueretur ei cerebrum: amicis autem contrà benefacere, offundendo dormientibus ipſis aurum. Ac ſanè ſi quis ſuperbus foret, aut tyrannus diues contumelioſus, ſublatum ipſum ad ſtadia viginti per præcipitia ſupernè deijcerem. Cum puſiombus autem nemine prohibente cõuerſari mihi liceret, quippe cùm & videri non poſſem ingreſſus, & omnes in ſomnum reſoluerem, ſolis illis exceptis. Quale verò etiam illud foret, quòd belligerantes tutò ſpectare poſſem, extra teli iactum in altum ſublatus? Et ſi viſum fuiſſet, adiungendo me victis, & ſopiendo victores fugientibus victoriam ſubminiſtrare, ex fuga videlicet reuerſis. Et in ſumma, ludum quendam facerem vitám humanã, omniáq; adeò mea fo-

gent, ac deus viderer cæteris. Atque hæc ſumma felicitas eſt,

qua

μὴν ἀρκέσει μὴν ἐπιβου-
λεύσει λωποδύτης, οὐ μά-
λιστα μετ' ὑγείας ἐν μακρῷ
τῷ βίῳ. Τί ἂν αἰτιάσαιο, ὦ Λυ-
κῖνε, τὸν ἐχθρόν; Λυ. οὐδέν, ὦ
Τιμόλαε· ἐκ γὰρ ἀσφαλοῦς,
ἐναντιοῦσθαι ἀνδρὶ πλουτῷ, καὶ
ἅμα μυρίους τοὺς ἰσχυ-
ροὺς ἀπὸ ἑκάστου ἐρεθίσαι σε,
ἢ τινα ἄλλον ἐλάττω ἐν τοῖ-
ζοις ἔθνεσιν, ὃς ἀφίκηται,
γέροντα ὄντα ἄνδρα, οὔτε πα-
ραπλησιωτάτα τοῖς γυμνοῖς, ἐπὶ
δακτυλίῳ μικρῷ ὀχήματον,
ὅστις ὅλα λιτὰ ἄμφω τὼ δακ-
τύλω λυπάμενον, ἐπίφασιν
ποιεῖ, ἢ ταῦτα, φαπαιρεῖν ὅσα
τα, καὶ τοῦ ῥίνα σιμόν. ἀτὰρ
ἀνί μοι καὶ τόδε, τί δὴ ποτε
ὀχ οἷός τε δακτυλίῳ ἅπαντα
ταῦτα δυνατά σοι, ἀπὸ τοσ-
αύτους ὑψιμμυσὶ βαδίζῃ,
τοῦ ἀεισδὲν ἐπιφορτισμέ-
νου κατὰ δάκτυλον ἕνα,
μᾶλλον δ' ἑξακόσια ὁ ἀσθε-
νὴς, καὶ δίκαια καὶ τοῦ δυ-
ξιὰν σωτηρίαν ἔχειν; καί σοι
ἐνῆς τὸν ἀναγκαιοτάτου
τοσοῦτο, ὃς ἐπιβιβάσῃ τὸν
σ,

que neque perire, neque in
fidijs peti poteſt, & ma-
ximè cum bona valetudine
per longam ætatem. Quid
igitur eſt, Lycine, quod in
hoc voto culpare queas?
LYC. Nihil, Timolae. ne-
que enim tutum facis ad-
verſari viro alato, & qui
robore multos hominum mil-
lia ſuperet. Veruntamen de
illo interrogabo te, ecquem
alium videris inter tot gen-
tes, quas volando obierit,
ſenem iam virum mem-
te à ſtatu ſuo ita dimoti,
qui annulo exiguo vectus,
totos adeò montes digito
mouere poterit, amabi-
lem omnibus, idq; cùm ca-
rus eſſet, naſum habere ſi-
mum? At verò etiam hoc
reſponde mihi: Cur tan-
dem non vnus annulus o-
mnia tibi iſta poteſt, ſal
tam multis reuinctus nec-
des, ſiniſtra grauata per ſin-
gulos digitos? nec nos ac-
cedit numerus, & auxi-
rit etiam dextram ſecundo
oneri ſuccedere. Atqui vno adhuc neceſſario nomine opus
eſt,

ὃν, πάνυ μαραίνουτα, τὸν πολὺν ταῦτον λύμυσαν ἀφ-
ξόμος· ἢ τοῦτο μὲν καὶ ὁ ἑλλέ-
βορ ὃς, ἱκανὸς ποιῆσαι, ἅμα ὁπ-
τηρ ὃς ποθάς. Τι. ἀλλὰ πάν-
τως, ὦ Λυκῖνε, καὶ αὐτὸς νῦξ
τι ἄδη ποτὲ, ἵνα ἄμ μάθωμεν,
εἶα ἀπόσπας ἀνεπίληπτα καὶ
ἀνέγκλητα, ὁ συκοφαντῶν
τὰς ἄλλας. Λυ. ἀλλ' ὁ Διόμηδ
ἀρχῆς ἐγὼ· ἥκομεν γὰρ ἤδη πρὸς
τὸ Δίπυλον, καὶ ὁ βέλτις ὃς
οὗτοσὶ Σάμιππος, ἅμα Βα-
βυλῶνα μονομαχῶν· καὶ σὺ,
ὦ Τιμόλαε, ἀεισῶν μὲν ἐν Σι-
κίᾳ, λαπυρῶν δ' ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ
ὧν ἐμοὶ ἐπεθάμεσι σπιδοις
καλῶς ἐχούσαις, καλῶς ποιοῦ-
τες· ἄμος τι ἐκ ἂρ ὀλίγου; ἐπ-
πτήσας ἐπ' ὀλίγον, ἐπωνί-
μιόν τινα πλοῦν, ἀνιαθῶσα
μετ' ὀλίγου, ψηλὸν τὸν μέτ
ἄρα ἰσθμόν, εἶα ὑμᾶς πάσχειν
μετ' ὀλίγον, ἐπιδὰν ἡ νὺ ἄλλα
μονία ᾖ ὑμῖν, καὶ ὁ πολὺς πλοῦ-
τος ὃς οἴχηται ἐκπλάμφος, αὖθι

est, qui te indutum à stultitiâ cohibeat, multa ista insolentia detersa: aut an hoc quidem etiam Elleborus abunde poteſt, meracior videlicet hauſtus? TIMO. At prorſus, Lycine, etiam ipſe optabis tandem iam aliquid quò diſcamus qualia tu poſtulaturus ſis; irreprehenſibilia videlicet, & quæ accuſari nequeant, quâ doquidem cæteros calumniaris omnes. LYC. At non opus habeo voto ego. Venimus enim iam ad Dipylum, & optimus hic Sammippus, dum circa Babylonem ſingulari prælio dimicat, & tu, Timolaë, dum in Syriâ quidem prandes, in Italia autem cœnas, etiam ea ſtudia quæ ad me pertinebant, abſumpſiſtis: rem ſanè facientes, præſertim cùm non in breue tempus diteſcere opulentia quadam quaſi ſubuentanea, deinde poſt paulum mœrore affici, dum nudam aliquam maſſam panis comedam: quale vobis non multò pòſt accidet, poſtquam felicitas quidem iſta vobis multæq; diuitiæ auolantes euaneſcent,

αὐτοὶ δ' ἐκπλαγέντες ἀπὸ τῶν θεσαυρῶν τι καὶ ἐμβλημάτων ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀναφαλῆ καὶ ἀσυρόμφοι, ἀνόμοια τὰ νῦν τῆς οἰκίας ὑπάρχοντι, ὥσπερ οἱ τὰς βασιλικὰς ὑποκρινόμενοι τραγῳδοὶ, ἐξιόντες ἀπὸ τῆ σκηνῆ, λιμώττουσι οἱ πολλοὶ, καὶ ταῦτα πρὸ ὀλίγου λαμπόμενοι καὶ ὄντες, ἃ Κρέοντα τις ἀνεπείσθη ἂν, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἐκπάγλως ἔσεσθαι τὰ νῦν τῆς οἰκίας, καὶ μάλιστα σὺ, ὦ Τιμόλαε, ὁπόταν δέῃ σε τὰ αὐτὰ παθεῖν ὧν ἐκεῖνοι, τῆς συμφορᾶς ἀγνωσίᾳ, καταπεπτωκότα ἐν ἐρημῷ, χαμαὶ βαλίσαν, ἀφελόμενα τῆς ἁλουργίδος ἐκείνους ἅπαντας, ἀποῤῥυέντας τῶν ἁλουργῶν. ἐμοὶ δὲ καὶ τότε ἱκανὸν, ἀντὶ πάντων θεσαυρῶν, καὶ Βαβυλῶνος αὐτῆς, τὸ γενέσθαι μάλα ἀδίκως, ἐφ' οἷς ἐμπέπτωκότι, ζημίοις ἴσοις, καὶ ταῦτα, σοφοῖς ἐπανορώντα.

ipsi autem digressi à thesauris & diadematibus istis, tanquam ex suauissimo aliquo somnio excitati, dum dissimilia omnia reperiemus, perinde ut histriones regum personas agentes, qui ex theatro regredientes, plerique fame conficiuntur, idq; cùm paulò antè Agamemnones aut Creontes fuerint. Maerore igitur afficiemur, vti cõsentaneum est, ægroq; animo ea quae domi vobis fuit aspicietis, & maximè tu Timolae, quando necesse tibi erit idem pati quod Icarus olim, vt solura videlicet pennarum texturâ de cœlo delapsus, humi incedere cogetur amissis omnibus illis omnibus, vltrò de digitis effluentibus. Mihi verò etiam hoc abunde satis erit, pro omnibus thesauris, ipsáq; adeò Babylone suauiter admodum videre ad ea quae vos optâstis, tam praeclara scilicet, & hoc, cùm ipsi philosophiam laudetis.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

Hic impias & ſtultas hominum preces atq; vota videt. Colloquium ex medijs Academię ſpatijs deſumptũ eſt. Sic enim Plato in Alcibiade ſecundo Socratem ſuũ cum Alcibiade ad ſacrificium proficiſcentem de votis diſputantem facit. Quid aũt potiſſimum à dijs ſit flagitandum, docet Seneca in Epiſt. & Perſ. in 2. Satyr.

a COMA autem.] *Quòd dedecori fuerit, ingenuum comã alere, offendis Lycinius.* *b* Aegyptiacę.] *Apud Aegyptios pueri omnes ingenui crines gerebant intortos, ad puberatis vſq; annos: deinde tondebantur.* *c* Pallenæ.] *Pagus Atticus.*

d Crobyli.] *Eſt autem crobylus crinium plexus, in acumen deſinens, de quo Thucydides in primo. Sunt qui accipiunt prò ipſo reticulo comam conſtringente. Plutarchus in libello de taceente Pythia, loquens de oraculis, vbi ſacerdotes antiquitùs in aureos crobylos capillicium frangebant:* Δὶ ὃ δὴ καὶ, inquit, τὸ ἀρχαῖον ἡ χρεία κρωβύλους τε χρυσοῦς ἀφῄρητο, καὶ ξυσίδας μεγάλας ἀπημφίασε, καὶ πω καὶ κόμην συναγωγέας ἀπέκειρε. *i. Vſus ſuperfluitatẽ nimiam abolens, aureos crobylos reiecit, & faſtuoſiorem comæ ſyluam detondit. Vſus eſt hac voce Q. Septimius Florens, lib. de velandis Virginibus: Debebunt, inquit, etiam & ipſi ſibi aliqua inſignia defendere, aut pennas Garamantium, aut crobylos Barbarorũ, aut cicadas Athenienſium, aut cirros Germanorum, aut ſtigmata Britonum. Theophylactus Scholaſticus in epiſtola quadam:* κρωβύλῳ, inquit, τέττιξ ὁ Γοργίας σμικρὸν ἐπιγινώσκων μήπω τοῖς ἰούλοις κατασκιάζοντι τὸ σῶμα· id eſt, *Crobylo & cicada ſuperbit Gorgias, nondum inumbrante malas lanugine. Cæterùm cicadas, quarum eſt crebra apud authores mentio, aureas crinibus innodabant Athenienſes: offendere volentes eo argumento, indignos ſeſe. De his Thucydides initio hiſtoriæ de Athenienſibus loquens, Philoſtratus lib. 2. Helladicon. Greg. Nazianzenus:*

Κεκροπίδαι τέττιγα πλόκων ὑπὸ χεῖρα γαίης
πηγενέες —

Cecropidæ indigenæ natam tellure cicadam
Innodant cirris —,

Quem morem expreſſit in Ciri Virg. de Niſo Pandionide loquēs:

Aurea ſolenni comptum quem fibula ritu
Mopſopio, tereti nectebat dente cicadæ.

e Thucydides.] *Locus Thucydidis eſt in 1. vbi de colonijs Ionum tradit τῶν περσικῶν ἐπιλαμβάνεσθαι.* f Aurum inſerculum.] *Cheniſcum. Grammatici Græci, Cheniſcum ſcribunt lignum eſſe in puppi ſeu prora, ex quo anchoræ ſuſpendantur. Phauorinus: Cheniſcus, inquit, pars eſt cui appenduntur anchoræ, quæ & carinæ nauis eſt principium. Suas & quæ puppis potius principium dicant, ad quam epotides nauis connectuntur. Sed vtcunque ſit, cheniſcus dictus eſt, quoniam nauium artifices eam partem in anſerini capitis formam efficiunt, ponuntque in ſummo nauis, fortè quod vel nauigium in eius ſpeciem & ſimilitudinem formant, vel potius boni augurij cauſa, tanquam immerſibilis nauis ſit, vt nauis illa quæ ſinistrum emat. Hactenus ille, quod ex antiquis ſcriptoribus collegit. Vide Bayſium de nauium partibus & L. Gregorium Gyrardum de Nauigijs cap. 12. de nauium inſtrumentis armamentiſve. Cheniſci meminit Artemidorus lib. 2. ὀνειροκριτικῶν. Lucianus noſter in fine veræ hiſtoriæ: Cheniſcus, inquit, qui ad puppim erat, pennatus apparuit & exclamauit, &c.* g Cognomine nauideam Iſidem.] *Habens hinc inde ſignum deæ Iſidis nauis cognomentum. Meminit & huius Iſidis nauis Placiades Fulgentius in mythologico, & Apuleius tribus in locis.* h Parafius color.] *fortaſſe quali Parafius vſus fuit.* i Dioſcurorum.] *Id eſt, geminorum, ita Græcis appellantur Caſtor & Pollux nauigantium numina: quorum beneficia in tempeſtatibus maris, & certaminibus equeſtribus Theocritus Eudoxio 27. commemorat. De ſtellis Caſtoribus vide Plinium lib. 2. cap. 37.* k Proinde.] *Planiùs: quod maximè in prompeu, vel quod in ore eſt omnibus.* l Cōmunis.] *Græc.* κοινὸν Ἑρμῆν: id eſt, *communem Mercurium dixerunt, quòd multa in vſus hominum veneris. Sunt enim, qui dicunt, eum præſtigiatorum artem eo cogitaſſe, & rebus nomina impoſuiſſe, & verba in ordinem redegiſſe, deorum cultum & ſacra inſtituiſſe, aſtrorum & ſiderum curſus obſeruaſſe, numeroſque excogitaſſe & mēſuram & chelym: id eſt, teſtudinem ſed & fidium tres vocū, acutæ,*

grauis,

grauem, & mediam. Sed & eodem nomine appellârunt Aristides, Plutarchus, Hesychius & Phurnutus. Vnde in prouerbium exijt τὸν τοῦ Ἑρμοῦ, de ijs qui aliquid commune inuenerunt, quod & Erasmus meus annotauit. m Mercurius quæstuosus.] κερδῶος quasi lucripeta vel quæstuarius ἀπὸ τοῦ κέρδους, eò quòd lucris præsit. Inde Agoreus à Cornuto dicitur in mythologijs, quasi forensis. Quæstorius à Buda o sub finẽ libri primi de contemptu rerum fortuitarum à quærendo dictus. Est enim Mercurius à mercium cura dictus. In Pseudologista dicitur Logius. In Apologia pro Mercede conductis, eloquentiæ præses dicitur. Græci etiam vocant κτήσιον. Est enim κτήσιος Ζεὺς qui in ærarijs & quæstorijs dicatus erat, quasi fortunator, & quæstorius, & quasi lucripetis propitius. Ἐμπολαῖον καὶ ἐμπορεῖον dictum esse antea monuimus, quinetiam lucra & thesauri, qui præter expectationem contingunt, ἐμπόλαια καὶ ἐμπόρεια vocantur, quomodo in Sophistis Philostratus, Phurnutus in Mercurio affirmant, & Erasmus in prouerbio Mercurialis, Quin & de inuentis & thesauris principem Mercurium facere soliti erant, cui idibus Maij rem diuinam faciebant (ait Macrobius) quin, vt ait Martialis: Maię Mercurium creâstis Idus. n Delphines.] Vide quæ de eorum natura in Dialogo Neptuni & Delphinum annotauimus, in quo plura exempla referuntur. o Citharœdum quempiam.] Arionem intelligis nobilem illum citharœdum, qui quum ex Italia, vbi ingentem pecuniæ vim arte sua merauerat, Corinthum traijceret, videretque à nautis, quo opibus suis inhiabant, sibi insidias strui, nonnihil ab alijs sibi concedi postulauit, quo veluti cygnus moriturus, suas sibi exequias caneret. Quod quum impetrasset, stans celsa in puppi carmen orthium dijs marinis cecinit, quo peracto, se in mare præcipitem dedit, statimque à Delphino exceptus ad Tenarum Laconiæ promontorium est perrectus, & exemptus à periculo. p Puerum mortuum.] Melicertum Inus & Athamantis Thebarum regis filium, cum quo mater, quum virum videret furere, in mare se præcipitauit.

q Deseris ordinem.] Pœna capitalis erat, qui locum ab Imperatore datum deseruisset. Vnde & desertoris vocabulum apud militares homines ignominiosissimũ. Plato lib. de Leg. 12.

iubet τὸν πεπλαλιπτωκότα τῶν φεύγοντα. i. qui excubias deseruisset, in foro palàm describi infamiæ notæ; causa tamquàm in quod in ipso erat, Kempub. prodiderit, loco relicto. r Nonnullos annulos.] *Priscorũ superstitio plurimũ tribuit annulorũ efficaciæ, ita vt venditarẽtur incantamẽtis variè efficaces, alii contra nocumẽtis ferarũ, alij aduersus calumniã: alij ad alia, vel depellenda incõmoda, vel cõmoda cõciliãda ijs q gestarẽt. Aristoph. in Plut: Φοῤῥᾷ δ' ὃ τι ἀμφὶ τὸν δακτύλιον. i. quàdo gesto hunc annulum. Hũc quidẽ Φαρμακίτην ἢ Φυσικὸν appellãt. Tales annulos Timolaus cõptores sibi optat hic, & quales habebat Gyges: alium q ditesceret, alij quo gratus & amabilis redderetur, alium per quẽ liceret volare, &c. Quidã huiusmodi annulos cõfirmandos docẽt, quãdo stella aliqua ascẽdit fortunata, & à luna fœliciter aspecta, vel cũ ea iunctã, tumq; lapidẽ herbaq; hanc stellæ subditã, capiendã præcipiunt, hinc q; metallũ cõflatur: q̃ tabulæ vt nugas prætereo. s* Extra teli iactũ.] *hoc est, in tuto extraq; periculũ. Optat enim pennas, vt à sublimi spectare possit dimicantes, ipse tutus à iaculis. Translatũ est à bellũ, vbi q̃ nolũt ferri iaculis sõgiũt se mouẽt se, q̃ vt possint cõtingi iactu teli, aut in loco à iaculis defenso se continẽt. Quod frequens est apud eundẽ Lucianum, ac eo vsus est in dialogis, Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis. In Nigrino. Cõtrà apud eundẽ in Bacchũ, obnoxius periculo dicitur cõtra τῶν βέλων. i. intra teli iactum.*

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗ-σια. DEORVM CONcilium.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

RVrsum hoc loco Lucianus deorũ gentilium vanitatem atq; stultitiã more suo deridet: hominũq; superstitionẽ tacitè reprehendit, qui ridicula adeò atq; absurda de illis sibi ipsis persuadeant ac credãt. Est aũt fictæ quędã imitatio, qua exemplũ Athenienſis reipub cõcilium Deorũ haberi fingit, super ijs videlicet q ceu cothi ac peregrini in ciuitatem ac cœtũ deorũ irrepſiſſent. Accuſatoris igitur vicẽ Momus generalis deorũ ęrcrorũ fugillator ſuſcipit: q principiò quidẽ cõmuni nomine in eos q partim ex dijs, partim ex hominib. nati, in cœlũ

receptí fuerant, tanquam nothos ac peregrinos inuehitur. Præcipuè verò Dionysiũ accusat, vt q non solùm ipse aduentitius in cœlo sit, verùm etiã alios quosdã barbaros et informes, numeroq; deorũ prorsus indignos secũ introduxerit. Atq; huius rei tanquã auctorẽ & causam fouem quoq; in crimẽ vocat, q is cũ mulieribus mortalibus, nũc hac, nũc illa specie trãsformatus concũbat, ac postea ex illis procreatos liberos inter deos referat, & in cœlo collocet. Itaq; iam illius exemplo etiã deas cũ viris hominib⁹ cõgredi cœpisse, ac liberos ex ijsdẽ sustulisse. Secũdo aũt loco eos q & Barbari, & ex solis hominibus procreati, pro dijs haberẽtur, insectatur, illorũ indignitatem, cùm ob personarũ ac linguę fœditatẽ, tum ob ea quę ex eo q in cœlũ recepti essent, cõsecuta sint, exaggerans. Inter quos præcipuè Aegyptiorũ absurditatem persequitur, quorũ alij canũ, alij boum, alij aliorum turpium atq; brutorũ animantium specie colerẽtur. Postremò etiã philosophorum illa plausibilia ac vulgò iactata nomina arripit, puta Virtutẽ, Fatũ, Naturã, &c. vt quæ nõ noua ac peregrina sint, sed ne vsquã quidẽ existant. Quo loco & temporũ suorũ vitia, & philosophorum vanitatẽ simul notãsse videtur, vt qui verbis quidẽ multa de virtute iactârint, ipso aũt opere quiduis potiꝰ quàm virtutẽ & honestatẽ præstiterint. Quòd aũt fati & naturæ quoq; meminit, eò pertinet, quòd cultus deorũ paulatim sublatus fuit, quando homines à philosophis edocti, fato quodam & naturali rerũ ordine ac serie, nõ deorum benignitate fieri ac geri omnia, opinari cœperunt. Atq; ad hunc modũ accusatione sua peracta, Momus decretum quoq; à se compositum proponit ac recitat, quo ipso quoq; ad exemplum Athenienſium psophismatum, qualia multa temporibus Demosthenis, & paulò suprà quoque facta sunt, effecto, iubentur dij cognitiones diuinitatis & originis quisq; suę ad proximũ concilium afferre, vt qui peregrini & aduentitij reperti fuerint, è cœtu ac ciuitate deorum remoueantur.

ΖΗΝΟΣ. ΕΡΜΟΥ καὶ Μώμου.

IVPITER. MERCVRIVS & Momus.

Ηλίκη τοῦδε εἶδες, ὦ θεοί, μικρὰ καὶ ἀσθενὴς ὀφρύων συσπορά· ἔπειτα δὲ ἀκάλυπτοι λοιποὶ ἀγανακτοῦντες, ἂν ποτὲ ἀνάξιοι μετέχειν ἡμῶν ἐν συμποσίῳ· ἀπ' ἐκείνης δὲ ἀνάπλεως ἐστὶ πολλῆς, λιγύτατος ἐκεῖνος ἐς τὸ φανερὸν τὰ λοιδορεῖσθαι, καὶ καλῶς ἐποίει. σὺ δὲ κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐν τῷ νόμῳ. Ερ. ἄκουε, εἴ τις ἀγορεύειν βούλεται τῶν παρόντων θεῶν, εἰ ἔξεστιν ἢ δεῖ ψόγον τῶν μελλόντων καὶ ἔργων. Μω. ἐγὼ ὁ Μῶμος, ὦ Ζεῦ, ἄμοι ἐκπέφυκα ἀκάρ. Ζεύς. τὸ κήρυγμα ἤδη ἐάσομεν, ὅτι τὸ δόρυ ἐμοὶ δοκεῖ. Μω. φημὶ δίκαιον δεῖν ἐμὲ ἐξεῖναι, οἷς οὐκ ἀπόχρη τοὺς ἐξ

Ε POST-hac clamabit cõsurrectus, ô Superi, neque ad angulos cõuersi, in aurem alter cum altero colloquemini, indignabitur multos parùm dignos nostri symposij esse participes: verùm postquam conclamatum est concilium, quisque prodeat in medium suam adferat sententiam, & quæ accusatione digna sunt accuset. Cæterùm, Mercuri, præconium illud ex lege clara voce promulgato. MER. Arrige aures, vocem comprime: Quis ex dijs senioribus & perfectis, quibus permissum est, in concilium verba facere vult? Ipsa deliberatio de inquilinis & hospitibus futura est. MO. Ego Momus, ô Iupiter, si fandi copiam mihi feceris. IV. Iam ipso præconio loquendi libertas tibi facta est: itaque meo permissu nihil opus est. MO. Aio itaque nonnullos nostrûm vitiosè & improbè facere, quibus non sat est

sanct

ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸς γεγονὼς
σθαι, ἀπ' ὧν μὴ καὶ τὸν ἀπο
δείξεις καὶ ἐφέξοντας αὐτῶν
βλασφημίας ἡμῖν ἀφανοῦσιν,
ἢ δέν μέγα, εἰ καινὸν
οἴονται ἀρχάσασθαι. ἀξιῶ δ',
ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας μοι
δοῦναι ἅπαν· εἰ γὰρ ἄρα ἄλλ
λως ἀναμένω. ἀπὸ πάν-
τας μισθοῖτο, ὡς ἐλευθερόν
με τὴν γλῶτταν, καὶ εἰ δέν
ἄν διατεθείσομαι τῶν ἐ
κεῖθεν γεγονόσων. διελέγ-
χω γὰρ ἅπαντα, καὶ λέγω
τὰ δοκοῦντά μοι ἐν τῷ φα-
νερῷ, οὔτε διδοῦσ τινα,
οὔτε ὑπ' αὐδὸς ἐπικαλύπτων
τῷ γνώμῳ, ὥς τι καὶ ἐ-
παχθὲς δοκῶ ἔχειν τοῖς πολ-
λοῖς, καὶ συκοφαντικὸς τῷ φύ-
σιν, δημόσιός τις διάγγελος
ὑπ' αὐτῶν ἐπονομαζόμε-
νος. πολλῶν δὲ ἐπαίνων ἔξιστ, καὶ
διακέρυκται, καὶ σὺ, ὦ Ζεῦ,
δόξας μὲν ἰσχύειν ἀπᾶν,
ἢ δέν ἐπισκάμμε ἰρῶ-
πολ-

semet deos ex hominibus
factos esse, nisi suos quoque
pedisequos & famulos no-
bis honore pares esse osten-
derint. qua in re nil magnum
aut iuuenile se feciſſe existi-
mant. Volo verò, ô Iupiter,
vt interrita loquendi liber-
tas mihi conceſſa ſit. Neque
enim aliter, quæ ſentio, ef-
fari poſſim. Sed me omnes
ex æquo nouerunt, quàm li-
beræ linguæ deus ſim, &
quàm nihil eorum quæ pa-
rùm honeſtè & decorè fiunt,
reticere ſoleam. Etenim omo
nia in reprehenſionem ra-
pio, ac propalàm, quæ mi
hi optimè aut ſecus facta vi-
dentur, proloquor, neque
reformidans cuiuſquam au-
ctoritatem neque præ vere-
cundia ſententiam meam
concelans. Quapropter &
oneroſus multis eſſe videor,
& natura ſycophanticus,
dum popularis quiſpiam
& communis omnium accuſator ab illis vocor. Sedenim
poſteaquam licitum eſt atque ita iam proclamatum, & tu Iu-
piter cum libertate loquendi facultatem mihi conceſſeris,
nihil diſſimulanter tacitum aut præteritum dicturus ſum.

πολοί γάρ, φημί, ἐκ ἀγαπῶν τὸ ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῶν ἡμῶν ξυνεδρίων, καὶ συνδιατρίβουσιν ἐν ἴσῃς, καὶ ταῦτα, δυοῖν ἡμισείας ὄντων, ἔτι καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ διακόνους τοὺς αὐτῶν ἀνήγαγον ἐς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρέψηφισάμην. καὶ νῦν ἐν ἴσῃς διανομάς τινὰς ποιοῦνται, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, ἐκ καταβαλόντων ἡμῖν τὸ μισθίσιον. Ζεύς. μηκέτ' ἀνίγματα δῶς, ὦ Μῶμι, ἀλλὰ σαφῆ καὶ ἐμφερῆ λέγε, πρὸς τοὺς καὶ ὄψεσθαι νῷν ἐστὶ τὸ μέλον ἀνεφέλκεσθαι δι' ὁ λόγος, ὡς μοσθοὺς ἀπάξων, καὶ ἱερομόρφων ἄμοτον ἄλλων δῖς λιγομένοις. μὴ δ' παρέρησιάζου ἄντα, μηκέτ' οὐκέτ' αἰνίγμασι λέγων. Μῶ. οὐκ, ὦ Ζεῦ, ὅτι μὴ παροιμίαις μοι χρῆ τὴν παρέρησίαν, ποιεῖ δὲ βασιλικὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ μεγαλόφρον, ὅς τις ἐμὲ καὶ

Multi sunt, inquam, non contenti quòd ipsi in deorum concilium admissi, nostri contuberny sint participes, quòd & pari sorte nobiscum constituantur, præsertim cum ex dimidio hominis constet: adhuc etiam ministros suos & choros socios cœlum subduxerunt, eosq; duos fecerunt adscriptitios: & nunc æquales cum aliis distributionem accipiunt, & sacrificiorum consortes sunt, neque prius nem & inquilinos consuetudinem nobis persoluerunt. IVPIT. *Ne quid obscurum ambagibus insolitas, ô Momme, verùm perspicuè & dilucidè, quæ sentis eloquere, additis quoque nominibus. Iam enim in medium ita oratio tibi proiecta est, ut multos pariter in suspicionem rapiamus, & alium alio modo tuis dictis obnoxium insimulemus.* Operæ est verò liberum concionatorem nihil ob metum reticere. MO. *Euge, ô Iupiter, quandoquidem me ad linguæ libertatem cohortaris, sit verò hoc abs te animo profectò regio & magnifico: proinde nominatim quoque tuo assu-*

καὶ τὸνομα. ὁ γὰρ Διόνυσος, ἡμάνθρωπος ὢν, ὁ δὲ Ἑλλὼ μητρόθεν, ἀπὸ συροφοίνικός τινος ὁρμώμενος, τῶ Κάδμου θυγατρὸς Ἀλῶς, ὑπάρχει ἀξιόθεν τῆς ἀθαναισίας, οἷος μὲν αὐτὸς ἦν ὀλίγα, οὔτε τοῦτο μέτρον ὄντα τοῦτο μέλλω ὄντα τὸ βάλισμα· πάντως γὰρ, οἶμαι, ὁρᾶτε, ὡς θῆλυς, καὶ γυναικῶν τοῦτο φύσιν, ἡμιμανὴς, ἀπράτως ἔχοθ' ὑπὸ ἀκρασίαν· ὁ δὲ καὶ ὅλον φρασίαν ἀσυνείησον ὑμῖν, καὶ ὑπὸ χορὸν ὑπαγόμενος πάντα. καὶ θύειν ἀπέφηνε, τὸν Πᾶνα, καὶ τὸν Σιληνὸν, καὶ Σατύρους, ἀγροίκους τινὰς, καὶ οὐκ πόλους ζῶντας πομπὰς, σκιρτητικὸς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορφὰς ἀποκόζους· ἦν ὁ μὲν λίρατα ἴχων, καὶ ὄζον ἐς ὑμισείας ἐς τὸ κάτω ἀγὰν ἐοικὰς, ἡμίγνφον βαθὺ καθαμμένος, ὀλίγον πάγυ διαφέρων ἐσίν· ὃ δὲ φαλακρὸς γέρων, σιμὸς τοῦτο ῥῖνα, ἐπὶ ὄνου τὰ πομπὰ ὀχέ-

sue eosdem perstringam. Ille enim generosissimus Dionysius, semihomo existens, neque à materna stirpe Græcus, sed Syrophœnicis cuiuspiam Mercatoris, nempe Cadmi nepos, posteaquam immortalitate donatus est, cuiusmodi quidem ille sit, non dico, nec mitram, nec ebrietatem nec errantem eius incessum vituperabo. Omnes enim, vt opinor, videtis quàm mollis sit & effœminatus delicijs, dimidio insaniens, statim à summo mane merùm spirans. Ille verò totam fratriam nobis induxit, & toto choro adtecto præstò est, deoíq; declarauit & Pana, & Silenum, & Satyros, agrestes quospiam & capratios permultos homines saltationi deditos, & formam monstrosa spectabiles: quorum hic quidem gerens cornua, [a] dimidia parte corporis capram referens, barbamq; profundam nutriens, parùm ab hirco discrepat: alter verò [b] senex caluitio & simis naribus deformatus, plurimùm super asinum inequitans, gene-

ὀχλήσῃ. Λυδὶς οὖν. οἱ δὲ Σάτυροι, ὀξὺς τὰ ὦτα καὶ αὐτοὶ φαλακροὶ, κεράστα, εἰ μὴ διὰ ἄρτι γραφέντες ὑπὸ τοῦ κέρατα ὑποφύναι, Φρύγες τινὲς ὄντες. ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἕκαστος. ὁρᾶς τι οἷον ἡμῖν θεοὺς ποιεῖ ὁ γραφεύς; ἔτι θαυμάζομεν, ἂν ἀκούσωσιν ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίους θεούς, καὶ τιμῶσιν. ἐῶ δὲ λέγειν, ὅτι καὶ δύο γυναῖκας ἀνήγαγε, τὴν μὲν ἐρασθεὶς ἔσω ἐκ τοῦ, τὴν Ἀριάδνην, ἐς καὶ τὸν στέφανον ἐγκατέλιπε τῶν ἀστέρων χορῷ, τὴν δὲ Ἰκαρίου τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα. καὶ ὁ πάντων γελοιότατον, ὦ θεοί, καὶ τὸν κύνα τὸν Ἠριγόνης καὶ τοῦτον ἀνήγαγε, ὡς μὴ ἀνιῷτο ἀπὸ τῆς ἀφ' ἧς ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ χωρίον ἐκεῖνο, καὶ ὄνομα ἐγένετο κυνίδιον. ταῦτα δὲ οὐκ ὄκνος ὑμῖν δοκῶ, καὶ παροινίαι καὶ γάμους; ἃ καὶ ἀκούσεται δ' οὖν καὶ ἔπεται. Ζεύς. μυθεῖ, ὦ Μᾶρι, ἄσχε, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ μήτε περὶ Ἡρακλέους· ὁρᾷ γὰρ, οἱ

genere Lydus est. Caeterùm Satyri acutis auribus, & ipsi calui & corniculati, quales ferè hodie nuper natis excrescunt cornua, Phryges quidam existentes. Sunt verò caudati omnes. Videre te cuiusmodi deos nobis fecit generosus ille. Mitto enim dicere quòd & duas mulieres addixerit, alteram amicam suam existentem, nempe [d] Ariadnen, cui etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit: alteram verò Icarii agricolae filiam. Et quod omnium est ridiculosissimum, ô Superi, Erigonen quoque canem illum adduxit, ne tristitia afficeretur puella, si familiarem suum in cœlo non haberet, & eam quam in deliciis habuit canicula. Haec verò non videntur non bis esse contumeliosa, quae nec infamia nec risu carent. Audite etiam alios IVPIT. [e] Cane Mone, quicquam de Aesculapio, aut de Hercule Video enim quò

ora-

φέρε δὲ λέγε. οὗτοι γὰρ, ὁ μὲν
ἀστῶν ἰᾶται, καὶ ἀνίσχυρον
ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἔστι ποσῶν
ἀντάξιος· ἄπορον δ' Ἡρα-
κλῆς, γόνος ὢν ἐμός, ἐκ ὀλίγων
πόνων ἐπὶ τὴν ἀθανα-
σίαν, ὥς τι μὰ Δία γόρ ἀν-
τῶν. Μο. Σιωπήσομαι δῆτα σοι,
ὦ Ζεῦ, ποσὰ ἀπῶν ἔχων, καὶ
δι' ἃ μηδὲν ἄπο, ἔτι τὰ συ-
μπάντα ἴσως τῶν πυρός· ἃ δ' ἐξὸν
καὶ δεῖ αὐτόν σε τῇ παῤῥησι-
ᾳ χρῆσθαι, ποσὰ ἂν ἔχοιμι
ἀπῶν. Ζεύς. καὶ μὴν πρός γε μὲ
ἔξεστι μάλιστα. μῶν δ' ὄρνιθα λαβὼν
μοι ξηνίας διήκεας; Μο. ἐν
Κρήτῃ μὲν ὁ μόνον τοῦτο ἐκ-
ξὸν σοί ἐστιν, ἀπὸ δὲ πόντου
πολὺ ὀλίγους, καὶ τάφον
ἐπιδεδυνῆσθαι· ἐγὼ δ' ὅτι
ἐκείνοις πάθομαι, ὅτι Ἀχαιῶν
Αἰγινῆται ὑποβολιμαῖόν σε
ἂν φάσκουσιν. ἃ δὲ μάλιστα ἐ-
γκλήμασι δῆτ' ἂν ἔχοιμι, ταῦ-
τα ἐρῶ. πολὺ γάρ σε ἀρχαιό-
τοιόν-

orationis tuæ impetu rapiaris. Etenim horum alter ægrotat medicum, & ægrotos morbis leuat, eſtq; planè multis alijs anteferendus. At Hercules filius meus eximius non paucis laboribus immortalitatem adeptus eſt. Itaque caue ne hoſce accuſes temerè. Mo. *In tua quidem gratiam tacebo, ô Iupiter, etſi multa dicenda habeam: atque ſi nihil aliud, adhuc tamen ſigna igne inuſta in corpore tenent. Porrò ſi liceret & aduerſum te dicendi libertate vti, multa haberem quæ poſſim oratione reprehendere.* Iv p. i t. *Atqui in me maximè tibi licet dicere. Nunquid igitur & me vt deum inquilinum in ius vocas?* Mo. *Equidem in Creta non tantum hoc audire licet: verùm aliud quoque de te dicitant, atque etiam ſepulchrum tuum commonſtrant hoſpitibus. Ego verò neque illis fidem habeo, neque ex Achiuorum numero Æginetis ſubditicium te eſſe affirmantibus. Cæterùm quæ cumprimis reprehenſione digna ſunt, ea in medium adducam. Enimuero horum*

delia-

διότερ παρανομήματα, καὶ νῦν ἀτίαν τῇ τοιαύτῃ ἐπιμῖν τὸ ξυνέδριον σὺ, ὦ Ζεῦ, παρίσχῃ, θυητὰς ἐπιμιγνύμενος, καὶ λατὸν παρ' αὐτὰς, ἐν ἄλλοτε ἄλλο σχήματι, ὅς τι ἡμᾶς ἀνδρίσῃ, μή σε καταδύσῃ τις γυναικῶν, ὁπότ' ἂν ταῦρος ἦς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις κατεργάσηται χρυσοῦν ὄντα, καὶ ἀντὶ Διὸς, ἢ ἔρριφ ἢ ψῆφον ἢ ἀργύριον ἡμῖν γράψῃ. νῦν δὲ ἀπὸ ἰμαντιωλικῆς γε τὸν οὐρανὸν τῶν ἡμετέρων τέτμηκ· ὁπόθεν ἂν ἄνωθεν ἔκπεμψ, καὶ τὸ πρᾶγμα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπότ' ἄν τις ἄφνω ἀκούσῃ, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς μὲν υἱὸς Διὸς ἀνελήλυθε, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὃς ἐπέταττεν αὐτῷ, τέθνηκε. καὶ πλησίον Ἡρακλέους ναὸς, οἰκίτου ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τῷ μὲν σπένδει αὐτὸς· καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μὲν υἱὸς, οἱ δ' ἀνεψιοὶ αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς καὶ

delictorum principij, & cæcilij noſtri notborum multitudine & adulteradi, cum ſamtu Iupiter adeò primùm induxiſti, cum paulùm ac mulieribus mortalis conditionis rem habere ſuſtinuit, ac alio ſubinde habitu ad eas deſerto cœlo deſcendit. Itaque perſæpe ut metu ſummus, ne quis te comprehenſum ſacrificet, quoties iterum factus es: aut quiſpiam ex aurifuſoribus te conflatum permat, quoties aut riſpeciem induxeris, aut nobis pro Ione aut ſegnorum tum, aut armilla aut monetis factus fueris. Sedemne hiſce femideis cœlum iam complexiſſi: neque aliter poſſum dicere. Eſtq; res planè abſurdiſſima, ſi quis ex improviſo audierit Herculem in deorum numerum eſſe aſſumptum, Euryſthea autem qui illi imperarat, fatis functum eſſe. Et Herculis templum cernat in proximo miniſtri exiſtentis, Euryſthei verò illius domus ſepulchrum. Et rurſus ex Thebanis Dionyſus, dum factus eſt: eius autem conſobrini, nimirum Pentheus,

καὶ ὁ Ἀκταίων καὶ ὁ Λίαρχος, ἀνθρώπων ἀπάντων κακοδαιμονέστατοι. ἀφ' οὗ δὲ ἅπαξ σὺ, ὦ Ζεῦ, ἀνέῳξας τοῖς θεοῖς τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ἦρας, ἅπαντες μιγνύμενοί σοι. καὶ οὐκ ἀρξάμενος μόνον, ἀπ' ὀπίσω ἀσχημονῶν, καὶ ἃ θέλεται θεαί τίς γε ἂν οἴδε τὸν Ἀγχίσην καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα καὶ τὸν Ἰάσονα, καὶ τὰς ἄλλους; ὡς τι ταῦτα μὴ ἰάσασθαί μοι δοκεῖ· μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διηλέγχειν ἕκαστα. Ζεύς. μηδὲν περὶ τῶν Γανυμήδους, ὦ Μῶμε, εἴπῃς· καλὸν γὰρ, ἢ νυνὶ ἐποίησας τὸ μαράκιον, ὀνειδίσαι τὸ πρᾶγμα. Μῶ. ἀλλὰ μηδὲ περὶ τοῦ ἀετοῦ εἴπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ἄρα, ἐπὶ τὸ βασιλείου σκήπτρου καθεζόμενος, καὶ μονονουχὶ ἐπὶ τῷ ἀριστερῷ σου ποδὶ ὑποπτέων, θεὸς ἤδη δοκεῖ, ἢ καὶ τοῦτο τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἰάσεται; ἀλλ'

& Actæon, & Learchus, homines fuerunt omnium infelicissimi. Ex quo verò tu Iupiter semel illis hanc licentiæ ianuam aperuisti, & cum mortalibus commercium habere cœpisti, omnes tuum institutum imitantur. Neque tantùm dij tui sunt imitatores, sed etiam deæ hac in parte tuum æmulantur ingenium. Quis enim ignorat Anchisen, & Tithonum, & Endymionem, & Iasonem, & complures alios? Itaq; hæc mihi missa facienda videntur: multi enim laboris esset hæc cuncta singulatim reprehendere. IVPIT. At vide Momе, ne quid [h] de Ganymede dixeris. Malè enim me habebit, si adolescentem verbis conturbaueris, affecto contumeliæ genere. MO. Proinde neque de [i] aquila quicquam dicturus sum, quòd & illa in cœlo versatur, regio sceptro insidens, ac tantùm non super capite tuo nidificans, & deus esse gestiens: atti illam quoq; in Ganymedis gratiam præteribimus?

Atqui,

ἀπ' ὀλίγου, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Atque, ô Iupiter, Anubis ille,
Κόρυβας καὶ ὁ Σαβάζιος πόθεν & Corybas, & Sabazius, unde
ἡμῖν ἐπανεκυλίσθησαν οὗτοι, nobis tandem accerſiti
ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος; ὁ Μῆδος, ὁ venerint? Aut etiam Mithres ille Medus, qui
τὸν λάνδυν καὶ τιάραν, οὐκ ἐπιλύων momento Perſico amictus, & tiara redimitus eſt, neque
ἔστιν ὃ φωνῇ, ἄν τις οὐκ ἔχῃ Graecam vocem ſonans, adeò
πεῖσαι τὸν, ξυνίημι δὲ καὶ ut ſi quis illi meſſor propi-
οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Γέται, ταῦτα net, prohibentem non inci-
τὰ ὁρῶντες αὐτόν, μακρὰ ligat? Itaque & Scythae &
ἡμῖν χαίρειν ἀπόντα· ὡς Getae haec videntes, nobis
δὲ ἀθανατίσει, καὶ διὰ longum valere inſtis, ipſi
χρόνου ἔσεσθε, οὐκ ἂν ἐθέ- immortalitate donent bo-
λοιεν, τὸν αὐτὸν τρόπον, mines, ſuiſq; ſuffragiis deos
ὃν καὶ Ζάμολξις δοῦ- quoſcunque libuerit con-
λος ὢν παρηγόρει, ὡς fingunt, non alia ratione
οἷόν τινος ἀγαθοῦ. καίτοι quàm Zamolxis ſervilis ci-
ταῦτα πάντα, ὦ θεοί, μῶν ditionis homo exiſtens, in
ἀκριβῶς, οὐκ ἀκριβῶς οἶσθα, καὶ tenitatem adeptus eſt, & deorum numero aſſeretur. haud ſcio quo modo vos bis impoſuerit. At ſanè haec omnia, ô Dij, adhuc mediocria, & aliquo modo ferenda ſunt: caeterùm tu, ô canino ritu hians Aegyptie, qui ſindone amictus es, quis nam eſſe gloriaris, ô optime, aut quomodo deus eſſe contendis latrando? Quid autem ſibi vult & Neuphites taurus ille verſicolor, qui & precibus detentus, & reſpondet oraculis, neque non prophetas habet? Pu-

det

ἴδιόν τι καὶ ἀπόῤῥητον ἀνθρώπου καὶ πράγματος, καὶ ἄπορα ποιεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ οἶδ' ὅπως ἐξ Αἰγύπτου παραδυόμενα εἰς τὸν οὐρανόν, ἃ ὑμᾶς, ὦ θεοί, οὐκ ἐᾷ ἴσους, ἢ καὶ μᾶλλον ὑμῶν προσκυνήματα; ἢ σύ, ὦ Ζεῦ, οὐκ φέρεις, ἐπὶ δὲ τοῖς κριοῖς οὕτω φύσωσί σοι; Ζεύς. ἀληθῆ λέγεις· ἀλλὰ τί ποτε τὸ περὶ τοὺς Αἰγυπτίους ὅμως ἐστίν, ὦ Μῶμε, τὰ πολλὰ αὐτῶν αἰνίγματα ὄντα, καὶ ὁ πάνυ πολὺς καταγέλως, ἀμύητον ὄντα. Μῶμ. πάνυ γὰρ μυστήριον, ὦ Ζεῦ, δοκεῖ ὑμῖν, ὡς ἀδύτοις θύραις χρῆσθαι, τοῖς θεοῖς, λυσιτελοῦσι δὲ, τοῖς λυσιτελοῦσι. Ζεύς. ἴσως, φημὶ, τὰ περὶ τὸν Αἰγύπτιον· ἄλλο τι γὰρ περὶ τούτων ὑπονοεῖν ἐπὶ σχολῆς. σὺ δὲ τοῖς ἄλλοις λέγε. Μῶμ. Τροφώνιον, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ μάλιστά μοι δοκεῖ δαιμόνιος, Ἀμφίλοχον, τὸν ἀναγὸς ἀνθρώπου, καὶ μυσταλοίου ὑὸν ὄντα, θυσιῶσθαι ὁ γραῦς ἐν Κιλικίᾳ, ψωμόμενον δὲ καὶ

det verò me ciconias percen sere, & simias, & hircos, atque his longè absurdiora, quæ nescio quomodo ex Aegypto in cœlum vsque conscenderunt. Illa itaque, ô Diÿ, quomodo sustinetis, æquali vobiscum honore, aut etiam ampliùs adorari? Aut, tu Iupiter, quo ferre potes animo, posteaquam arietis cornua tibi produxerint? MOM. Turpia profectò sunt quæ dicis de Aegyptiis: attamen pleraque illorum in se mystica complectuntur ænigmata, quæ non prorsus à prophanis deridenda sunt. IVPIT. Planè nobis, Iupiter, opus est mysteriis, vt deos, deos esse cognoscamus: & caninis capitibus præditos, canes esse intelligamus. IVPIT. Mitte de Aegyptiis in præsens dicere, nos verò de his aliàs per ocium deliberabimus. Itaque alios, si qui notandi sunt, adducito. MOM. Trophonium, ô Iupiter, & quod me præuocat, Antilochum ille, inquam, sceleſti & matricidæ hominis filius vaticinatur in Cilicia, multa impudèter emen-

νθ' τὰ νομὰ, καὶ γοητάων τοῖν ἀνοῖν ὀκολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν ἐκ τῆς τύ, ὦ Ἀπολλον, ἀνθρωπικῆς, ἀπὸ ἕδρης πᾶς λίθ', καὶ πᾶς βωμὸς χυσμῳδῶν, ὃς ἂν ἀλαὸς ᾖ καὶ ἀνθρώπους, καὶ γόητας ἀνδρὸς ἀπορέοντας, οἷοι πολλοί εἰσιν. ἤδη καὶ ὁ Πολυδάμαντ' τῷ ἀθλητῇ ἀνδριὰς ἑστᾶσι τὰς κνημίδας ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένης ἐν Θάσῳ· καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ κατὰ τιμὴν ἐν Χερρονήσῳ· ἀφ' οὗ δ' ἂν τοσοῦτοι γένωνται, ἐκείθεν ἤκιστα μάθομεν ἡ ἱστορία καὶ ἱερολόγος, καὶ ὅλως, καταφρονήσασιν ἡμῶν, ἐν πείσει τῷ. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων καὶ παραγγέλλομεν. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα νομὰ ἤδη ἀκούω, ὅτι οὗτοι τινῶν παρ' ἡμῖν, ὅτι συβῶται ὅλως ἄμεινον μένουν, νὴ Δία, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἢ μὴν γὰρ ὅμοιόν τι πολυθρύλητον ἀρτὶ καὶ φύσις,

tiens, & duorum obolorum gratia praestigias ueteratus homines. Quocirca non amplius tu Apollo ob uaticinij praedicationem haberis in precio, sed iam omnis lapis & quaelibet ara responsa de oraculum petentibus, dummodò [k] oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & homine praestigiatore donata fuerit, cuiusmodi iam permulti sunt. Iam etiã Polydamantis athletae statua ocreas ferre laboratibus in Olympia, & [l] Theogenis in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & eregunt Protesilao, nempe in Chersoneso. Ex quo igitur tantum numerum fabulae auctae exercemus, magis in dies fuit periturũ & sacrilegium, & omninò nos despectui habere coeperunt reclè facientes. Et haec quidè de nouis & suppositijs dicta esse nolui. Caeterũ ego et peregrina nomina permulta audiens eorũ qui nec degunt apud nos, nec ullo modo possunt esse, admodum, ô Iupiter, propter haec rideo. Vbi enim gentiũ est multis modis iactata illa virtus, &

nostra

φύσις καὶ ἀμαρμένη καὶ τύχη καὶ ἀνυπόστατα καὶ ἀφὼ πραγμάτων ὀνόματα ὑπὸ βλακῶν ἀνθρώπων, τῶν φιλοσόφων ἐπινοηθέντα, καὶ ὅμως σὺ τοσαῦτα ἔνεστιν, ἅττα ζῶντες ἀνοήτους πείσειεν, ὡς τι σοφὸν ἡμῖν δόξαι βούλεται, ἀνδρὸς ὅτι μάλα μυείας ἐκατόμβας παρασχόντος, ὅμως τῇ τύχῃ πράξεσθαι τὰ μέλοντα, καὶ ἃ ἐξ ἀρχῆς ἐπλέκετο ἐπιπλάσθη. ἀθρόως ἂν οὖν ἐροίμην σε, ὦ Ζεῦ, εἴ τι ἄλλο ἢ ἀρετῇ ἢ φύσει ἢ ἀμαρμένῃ· ὅτι μὴ γὰρ καὶ σὺ ἀκούεις ἐν τοῖς τῶν φιλοσόφων διατριβαῖς, οἶδα, εἰ μὴ καί τις ἦν φὼς τις ἄλλη, ἃς βούλεται αὐτῶν μὴ ἐπαίειν. ποῖα ἔτι ἔχων ἀπῇν, καταπαύσω τὸν λόγον. ὁρῶ γὰρ τοὺς ποιητὰς ἀχθομένους μοι λέγοντι, καὶ συνιέντας, ἐπείνους μάλιστα, ὅταν ἀκροάσωνται τοιαῦτα ἀκαιρότερα τοῦ λόγου. εἰρᾶς γοῦν ἔνιοτε, ὦ Ζεῦ,

natura, & fatũ, & fortuna, intoleranda & vana rerũ vocabula ab inertibus hominibus philosophiæ titulo semet venditantibus excogitata? Quæ quanquam ipsorũ commenta sunt, sic tamen simplicium animos peruaserunt, vt nemo amplius nobis sacrificare dignetur, certò persuasum habens, quòd etiã si infinitas hecatõbas nobis obtulerit, fortunam tamen nihilo secus ea facturam, quæ à fatis decreta sunt, & quæ sub initium cuiq; nascentiũ Parcæ fatalib. fusis adneuerint. Perlibenter itaq; te, Iupiter, interrogarem, vbinam gentiũ tibi visa esset aut virtus, aut natura, aut fatũ? Quòd enim & tu talia subinde in philosophorũ disputationibus audias mihi dubium non est, nisi fortasse quispiam sit dis sit auribus, vt eosdem vociferantes inaudire nequeat. Multa equidem adhuc dicenda supersunt, sed finem verborum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolenter perturbari, & iam sibilare: maximè verò eos, qui orationis libertate tacti sunt. Itaque pro concludenda oratione, si ita sedet, animo tuo, Iupiter;

φήφισμά τι περὶ τούτου ἀναγνόσομαι ἤδη ξυγγεγραμμένον. Ζεὺς ἀνάγνωθι· σὺ μάλα δὴ καλόγους ἐτιάσω, καὶ ὅ τι τὰ πολλὰ τῶν ἀνθρώπων ἐποίησεν, ὡς μὴ ἐπιτήδειον ἦν γίγνεσθαι.

decretum quoddam de illis iam conscriptum legam. IVP. Recita. Neq; enim omnia absurdè aut de nihilo reprehendisti. Et sanè multa ex illis inhibenda & coercenda sunt, ne in immensum excrescant.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

MOmus hîc introducitur conuicij & maledicentię ac reprehensionis deus: liuorem ac inuidiam dicere possumus. Hunc Hesiodus in Theog. natum ex nocte cecinit, vnà cum morte, & somno & insomnijs, cæterisque. Hunc inducit Lucianus nec semel taxantem cùm alia, tum deos ipsos: vt minùs mirum sit, & illum sandalia & crepidas Veneris vituperasse, adeò vt inter prouerbia iam Momo locus sit. Apologus ille certè in omnium est ore, Momum reprehendisse Vulcanum, quòd non fenestratũ hominis pectus fecisset, quo eius cogitatus planè viderentur, res est nota, præcipuè in nostri Luciani Hermotimo, & hic. Item in verarũ Historiarũ lib. 2. Momi aũt oratio ad deos habetur in ioue Tragœdo.

a DIMIDIA parte.] *Pana pedibus caprinis pingũt. Hîc igitur Theocrit. Αἰπόπαν ὄρεος vocat: idem est, ac si dicat, qui habet membra seu pedes desinentes in vngulas, vel caprinos. Qui autem Panes à Græcis vocantur, eos Latini videntur, addita aspiratione, Faunos vocare, & si non me fallit Latinorum, vel Aborigínum potiùs quendam regem Faunum fuisse. Panas Medi Aegipanas vocat, Aegipanumque celebratur forma. Homines autem ferebãtur esse monstrosi & bifformes, mixti ex homine & capro.* b Senex simis narib.] *Simum nasum compressæ & simæ naris, qui Bacchi nutritius & paedagogus fuit, qui super asino vehi solitus, ex cuius visu apud Lucret. lib. 4. ex-*

cogitatis

cogitata eſt ſpecioſa in amica excuſatio deformitatis, quæ eadem in deo ſit, vt prope veneſtum videri debeat & decorũ, quod in dijs reperiatur, qui omnis labis & turpitudinis expertes habentur: Simula, *inquit, σκλόν* ac ſatyra eſt. e Satyri acutis auribus.] *Non enim (vt opinor) acutis dicit, acutè & attentè audientes, & Bacchi canticis operã dantes, & arrectis auribus, ſed in acumen fatigatis atq; collectis.* Horat. 2. Car. od. 19.

– & aureis Capripedum Satyrorum acutas. *Hic Hor. vt & multi alij Satyris caprarum tribuit pedes, quos eſſe Panis potiùs paulò antè Lucian. dicit. Ita dimidia ſui parte caper eſt Pan, vt cenſet Lucianus. Nonnulli tamẽ ſcriptores, Satyros dicunt eſſe tanquã Silenos & Panas, eosq; ad libidinem & rem venereã admodum propenſos eſſe, Satyrosq; ἀπὸ τ σάτυρης eſſe appellatos, quæ vel eſt inflammata rei venereæ cupiditas, vel* σατυρ. i. ϝ ἄφροδ μᾶλλον. *Battus quidem ille apud Theocrit. did. δ. caprarium quendam libidinoſiorem, dicis genere & cognatione cum Satyris, aut Panibus eſſe coniunctum, atq; etiam cum illis libidine certare poſſe. Capripedes autem & Horatius & Lucretius Satyros appellant. Lucret. lib. 4:*

Hæc loca capripedes Satyros, Nymphasq; tenere,
Finitimi fingunt, & Faunos eſſe loquuntur, *&c.*

Verſque & Lucret. & Horat. epithetum Græcum τραγόποδες expreſſit. Pauſanias in Atticis narrat, ſe à quodam Ephemo Care de Satyris accepiſſe, cùm in Italiam navigaret, ſe vi ventorũ & tempeſtate abreptum, à recto curſu longè admodum aberraſſe, atq; in mare peregrinum & inauditum, in quo denique navigari non ſolet, delatum eſſe: in eo mari inſulas eſſe multas deſertas atq; incultas, in quibus habitarent tamen homines feri, & agreſtes, & ruſi, quibus cauda nõ multò caudis equinis minores ad coxas vſque propenderent: inſulas autem illas appellari Satyridas. Plura de Satyrorum profuſa libidine ſcribit.

d Ariadnem.] *Ariadne, Minois regis Cretæ & Paſiphaës filia, quam à Theſeo in inſula Naxo deſertam, Bacchus in vxorem accepiſſe dicitur, eiusq; coronam illi à Venere datam, nouem ſtellis adornaſſe, atq; inter ſydera repoſuiſſe.* e Cauc Mome quicq. dix. de Aeſcul.] *Aeſculapius præſtantiſſimus apud veteres Medicus, ob idq; pro deo habitus, & ἀπολλων*

Græcis dictus. *f* In Creta ſepulchrum tuum.] *In Creta Iouis ſepulchrum viſum eſt cum inſcriptione: ὁ ζεὺς ὁ Κρονου. i. Iuppiter Saturni filius.* *g* Adulteraudi.] *De Iouis adulteriis, de ſtupris, & aliis eius nefandis & turpibus amoribus ac inceſtis concubitibus, qui ne à ſuum quidem abſtinuit. Vide Iliad. Homeri lib. 14. vbi ipſe Iuppiter eo narrat vxori ſuæ, quæ ſi re præclarè geſta: Ouidius etiam lib. 6. Metam. & Iſocratem in Helenæ laudationem, Pindarum, Iycophronem, Apollonium, & cæteros innumeros propemodum. Apud eundem Lucianum in Dialogo Iunonis & Ioues vxor legitima relicta in terra adulteria exercet. Idem in libro de Sacrificijs, & in Prometheo Caucaſo.* *h* De Ganymede.] *Hãc Iuppiter in aquilam conuerſus rapuiſſe dicitur. Cauſa turpitudinem explicat idem Lucianus in Dialogis Deorum.* *i* Aquila.] *De Aquilæ præſtantia nonnihil agit Pindarus Ode 2. Pythiorum, & Ode 3. Nemæ. dicitur Ioui eſſe dicata, tum ob fortitudinem & præſtantiam, tum quia altiſſimè volat, & ad ſumma aëris loca permadit. Horatius:*

Qualem miniſtrum fulminis alitem
Cui rex deorum regnum in aueis vagas
Permiſit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo:
Olim inuentas, & patrius vigor
Nido laborum propulit inſcium.

Homerus multis in locis inducit miſſa à Ioue oſtenta per aquilam. *k* Modò oleo perſuſa fuerit.] *Ea fuit veterum ſuperſtitio, vt ſimulachra deorum religioſè parique oleo perfunderent, hunćque cultum ſuperis gratiſſimum & acceptiſſimum putarent. Solebant & ad illa circumagi, & vt Graci dicunt, περιφέρεσθαι. Hinc Lucret. lib. 5. Rerum naturalium:*

Nec pietas vlla eſt velatu ſæpè videri
Vertier ad lapidem, atq; omnes accedere ad aras.

Lapidem vocat ſtatuam marmoream iacentem, ad quam volutabantur. *l* Theagenis in Thaſo.] *De Theagene ſimbus Pauſanias in Eliacis, cùm alia, tum quòd eius ſtatua ærea collapſa quendam oppreſſerit.*

ΤΗΟΙΣΜΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΓΑΘῊ Τύχῃ.

Μόμῳ καὶ Διΐ.

ΕΚκλησίας ἐν νόμου ἀγομένης, ἑβδόμῃ ἱσταμένου ὁ Ζεὺς ἐπιτάττων, καὶ προέδρων Ποσειδῶν, ἐπιστάτει Ἀπόλλων, ἐγραμματεύων Μῶμος τῆς νυκτὸς, καὶ ὁ Ὕπνος τῷ γνώμῃ ἔπεσθε. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας, παρεγγραφέντες οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ θεοὶ δόξαντες, ἐπιπλέκασι μὴ τὸν οὐρανὸν, ὡς μετὸν ἅπαντα τὸ συμπόσιον ὄχλου παραχώδους πολυγλώσσων τινῶν καὶ ξυγκλύδων, ἐπιπλοῦσι δὲ ἀμβροσία καὶ τὸ νέκταρ, ὥς τι μυᾶς ὕδωρ τῷ Λοστύλλῳ ἔναι δοκεῖ τὸ πλῆθος τῶν πινόντων· οἱ

DECRETVM Bonæ fortunæ.

Momi & Iouis.

COncilio legitimè coacto, septima die mensis instantis Iupiter consulatum agebat: Neptunus præsidem, Apollo præfectum: Momus scribæ officio fungebatur noctu, & Somnus dixit sententiam: Quoniam multi ex peregrinis non Græci tantùm, verumetiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reipublicæ, communi nobiscum participatione, nothi & subditiuij, haud scio quónam modo etiam diù esse contendentes, cœlum angulatim compleuerunt, ita vt sympoſium tumultuoſis turbis plenum ſit obſtrepente paſſim diuerſilingui & vndique accerſita multitudine: defecit autem ambroſiæ & nectaris copia, adeò vt mna iam coëmendus ſit ſextarius, propter bibentium multitudinem:

οἱ δ' ἀπὸ αὐθαδείας παρα-
σάμενοι τοὺς παλαιούς τι καὶ
ἀληθῆ θεὸς, προνοίας ἕξιά
φασιν ἑαυτοὺς παρὰ πάν-
τα τὰ πάντα, καὶ ἐν τῇ πο-
τιμᾶσθαι δίκαιοι, διὸ ἔχθο
τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ξυνι-
γῶσι μὲν ἐκκλησίαν ἐν τῷ
Ὀλύμπῳ, περὶ τροπὰς χειμ-
ερινάς· ἐπίδοξα δ' ἐπιγνόμε-
νος, τριακόσιους θεοὺς ἐπιλε-
γὰς μὲν ἐκ τῶν παλαιῶν βουλῆς, τῶν
ἐπὶ Κρόνου, τέσσαρας δ' ἐκ τῶν
δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸν
Δία. τούτους δ' οὐς ἐπιγνώ-
μονας, αὐτοὺς μὲν καθίζεσθαι
ὀμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρ-
κον, τὸν Στύγα. τὸν Ἑρμῆν
δ' ἐκβοήσαντα ξαναγαγεῖν ἅπ-
αντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυγκλητὸν
εἶναι τὸ ξαυτίδιον. τοὺς δ' ἄλλο
μαρτυρας ἐκκαλουμένους ἐνο-
μότους, καὶ ἐκβοήσας τοῦ
ῥήτορος. τοὺτοῦτον δ', οἱ μὲν
παύσασθαι καλοῦντα, οἱ δ'
ἐπιγνόμενοι ἀξιοῦσθαι,
ἵνα θᾶττ

sed enim illi quæ sunt præ-
cipitate & inconsiderate, dij
veris & antiquis loco mo-
tis, semet ipsi primis dignan-
tur accubitibus, præter eam
nem morem patrium, ad
hæc in terris quoque cæte-
lios honorari contendunt:
visum est curiæ & popu-
lo, vt ad hyberna solstitia
cogatur in Olympo concio
lium. septem autem ad cog
gnoscendum appositi eligen
tur Dij perfecti: tres qui-
dem ex curia veteri, quæ
Saturno regnante confitu
ta est: quatuor autem[a] ex
duodecim, quorum in nu
mero vnus erit Iupiter. Cæ
terùm qui electi erunt ar
bitri, ipsi ad cognoscen
dum causam sessum ean,
dicto prius iuramento legi
timo, nimirum[b] Stygē. At
Mercurius proclamato pre
conio vniuersos in concio
nem congreget. quærentur
in deorum concilium legi
timè admitti postulant. Veniant autem illi additis ma
ioribus testibus, & certi generis iudicijs. Deinde ijs in ve
rum locum commeent: verùm arbitri accuratè expendent,

aut

ἢ θεοὺς ἄλλους ἀποφανοῦσιν, ἢ κατασήμῃσιν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἐκεῖνα, καὶ τὰς θήκας τὰς προγονικάς. ἢν δέ τις ἁλῷ τῶν ἀδοκίμων, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἐπικριθήτω ὑπὸ τοῖς δικάσταις τῶν οὐρανοῦ, εἰς τὸν Τάρταρον ἐμπεσῶν τοῦτον. ἐργάζεσθω δὲ τὰ αὐτὰ ἕκαστον, μήτε τῷ Ἀθλῶν ἐᾶσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησμῳδᾶν, μήτε τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον προῖδν, ἂν' ἕν τι ἐπιτελέσωσιν, μάντιν ἢ κιθαρῳδὸν, ἢ ἰατρὸν ἄλλο· τοῖς δὲ φιλοσόφοις προσπᾶν, μὴ ἀναπλάττειν καινὰ ὀνόματα, μηδὲ μεθ' ὧν περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ὁπόσοι δὲ ἤδη ναῶν ἢ θυσιῶν ἐξήλεγξαν, ἐπάνειν μὴ καθαιρεθῶσι τὰ ἀγάλματα, ἐντεθῶσι δὲ ἢ Διὸς ἢ Ἥρας ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινός. ἐκείνοις δὲ τάφον χῶσαι τῷ πόλιν, καὶ θῆλυ ἐκτισῶσαι ἀντὶ βωμοῦ. ἢν δέ τις παραιρῆται τοῦ

aut deos illos declarabunt, aut ad sua sepulchra & maiorum tumulos ablegabunt. Si verò quispiam ex obscuris & reprobatis comprehensus fuerit, & semel ab arbitris condemnatus in cælum ascenderit, ille per præceps in Tartarum corruat. Præterea quisque exerceat sua commercia, neque Minerua rei medicæ intenta sit, neque Aesculapius dandis oraculis vacet aut seruiat, neque Apollo tanta soli sibi obeunda, vendicet, sed vna re quapiam electa, aut vatem aut citharœdũ, aut medicum agat. Porrò autem philosophis dicetur, ne noua subinde fingendo commiscantur nomina, neque de ijs quorum imperiti sunt, mugentur. In quorumcumque autem honorem aut cultum templa aut sacra constituta sunt, illorum imagines subuertantur, earumque loco, aut Iouis, aut Iunonis, aut Apollinis, aut alterius cuiuspiam erigatur. Illis autem vrbs congesta terra sepulchrum accumulet, & æræ loco statuam reponat. Quod si

τοῦ κηρύγματος, καὶ μὲ ἐ-
θελήσῃ ἐκ τοῦς ἐπιγνόμο-
σας ἐλθεῖν, χρήμαν αὐτοῦ κα-
ταδικασθείσεται. Ζεύς. τῆς
τοι μὲν ἐμῆς τὸ ψήφισμα δι-
καιότατον, ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ
δοκῇ, ἀναπάστω τῆς χάρα,
μᾶλλον δὲ οὔτω γιγνώσ-
κοιμι γὰρ, εἰδὲ ὅτι ἔσονται
οἱ μὲ χαροτονήσοντες ἀλλὰ
τοῦ μὴ ἄπιτι, ὁπόταν δὲ κα-
ρῆξι ὁ Ἑρμῆς, ἔπειτα κομίζον-
τες ἕκας ἐπαρχὴ τὰ γνω-
ρίσματα, καὶ σαφῆς τὰς ἀ-
ποδάξας, πατρὸς ὄνομα καὶ
μητρὸς, καὶ ὅθῳ καὶ ὅπως
θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν καὶ
φράτορας· ὡς δέ τις ἂν μὴ
παράσχηται, οὐδὲν μᾶλλ-
ον τοῖς ἐπιγνόμοσιν, ἢ κἀμ
τις μίγαν ἐκὶ γῆς ἴχθ', καὶ
ἀ οἱ ἄνθρωποι θεὸν ἄνυ
τ' ἂν νομίζω
σιν.

quis praeconio dicto audiens esse noluerit, arbitrorumq; examen & censuram subire recusarit, ille indicta causa condemnetur. IVP. Iustissimum equidem decretum est illud, ô Mome: & qui suffragatur huic, manum protendat. Atqui potius ita fiat. Complures enim nobis futuros, qui sua non sunt adiecturi suffragia. Verùm in praesens abite. Ceterùm in concionē accersiti à Mercurio venite, adferentes vestrasq; cognitiones claras, & manifestas comprobationes, matris & patris nomen, & vnde oriundus sit: tum quomodo diuinitatem adeptus sit, ad hæc tribum quoque & familiam. Verumenimverò qui praesto non fuerit, parum curæ erit arbitris, tametsi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem deum esse existimauerint.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a EX DVODECIM.] Duodecim erant dij selecti, qui maiores Gentium dij vocabantur: Iuno, Vesta, Minerua, Ce-

res, Ve-

res, Venus, Diana, Iupiter, Mars, Mercurius, Neptunus, Vulcanus, Apollo. b Styge.] *Styx fluuius infernalis à poëtis fingitur. à mœstitia dictus, quem à superis manare nonnulli sentiunt, inter quos est & Statius, dum canit:*

Est Pheneos nigro Styge mittere credita Diti.

Stygiam autem paludem iurare grauissimum dijs iusiurandum, Odyss. 5.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ. SATVRNALIA.

Eraſmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

SAturnalia, feſta Romæ fuerunt in honorem Saturni inſtituta, quæ mẽſe Decembri, initio à decimo ſexto calend. Ianuarij facto, per proximos dies ſeptem peragebantur. In ijs neque bella gerenda ſuſcipiebantur, neq; pœnæ à nocentibus ſumebantur, ſed licebat ſeruis, pileatis (quod ſignum libertatis erat) per vrbem liberè vagari, atq; aleę vacare, & cũ ipſis dominis etiam cibum capere. Pauperes autem à diuitibus conuiuijs quoq; accipiebantur, ijdemq; inter ſe dona mittebant: quorum quæ mittebantur, xenia: quæ verò referebantur, apophoreta vocabant. Id quod cùm ex alijs ſcriptoribus, tum ex Martiale præcipuè apparet, qui poſtremos ſuos libros illorum titulis inſcripſit quoq;. Quoniam igitur tum (vt eſt verſimile, omnia q; in deterius abeunt tempore) pauperes à diuitibus non eodẽ modo vt à principio, æqualiter accipiebantur, vinoque alij viliore, atque epulis vixdum guſtatis, ſemiiciuni & eſurientes interim è conuiuio diſcedebant: deinde neque munera eodem precio, quo olim, referebãt. occaſionem inde ſumpſiſſe Lucianus videtur, vt conſuetudinem illam pro ſuo iure ac modo exagitaret, atque hæc, tanquã & ipſa Saturnalicia quædã munera, legẽda, pponeret. Quanquã neq; hic ab ingenio ſuo quicq; recedit, pariterq; & deos & homines more ſuo inceſſit.

Nam

Nam Saturni fabulam neq; perſequitur, & recordiam ipſius coarguit, vt qui pro liberis ſaxa deuorãrit, & compedibus vinctus degat, à Ioue regno depulſus. Et Iouem ipſum accuſat, vt qui citra delectũ & æqualiter bona fortunasq; hominibus diſtribuat, malos euehendo, & contrà bonos deprimendo. Atque hæc ſummatim per tota Saturnalia tractantur. Cæterum primo hoc Dialogo ritum & originem ſacri huius potiſſimùm tradit, ficto Sacerdotis & Saturni colloquio, quorum alter quidẽ diuitias à Deo poſtulat: alter autem dum diuitias largiri, ſuæ poteſtatis eſſe negat, interea quatenus ipſe regnet, & quid præſtare ſoleat, denique cur hoc feſtum inſtitutum ſit, exponit, refutata interim etiam fabula quę de liberis deuoratis, & amiſſione regni, & captiuitate ipſius vulgò iactatur. In ſequenti autem Chronoſolone, leges Saturnaliorum conſtituit, primam videlicet de ritu ac modo peragẽdi feſti, & de ijs quæ in eo agere fas ſit. Secundam de accipiendis atque tractandis pauperibus, deq; muneribus à diuitibus ijſdem mittendis. Poſtremã de modo & ratione conuiuiorum, quæ apponi videlicet debeant, & quantum à quoque bibi, & quouſque ludo vtendum ſit. Et hæc omnia cum longa præfatione, qua legibus hiſce authoritatem à perſona & mãdato ipſius Dei parat. Inſcribitur autem Chronoſolon, vt videtur, ab exemplo quòd eodem modo & apud Athenienſes olim Solon [illegible] leges dictauit. Poſt hanc epiſtolis, in prioribus quidem de mutandis rebus, & inſtituenda æqualitate agitur. Nam pauper quiſpiam petit à Saturno, vt cum diuitibus agat, quo depoſitus in medium opibus, ex æquo ſe quoque frui illis patiantur, aut certas vtique veſtes & pecunias, & cætera ad feſtum peragendum pauperibus mittant. Primum quia abſurdum & inconueniens ſit, ita inæqualiter agere: deinde quòd contra vetus exemplum, quo Saturni temporibus omnia æqualia fuiſſe perhibeantur: addita etiam collatione diuitum, & hypotypoſi quã-

dam

dam morum ac vitæ illorum. Postremò comminantes se omnia mala illis imprecaturos esse, nisi hæc quę petant, fiant. Contrà autē Saturnus increpat pauperem, qui ea à se postulet, quæ suæ potestatis non sint, sed tamen respondet, se cum diuitibus hoc nomine agere velle: addita post hæc longa cōmonitione, qua pauperes, vt sua sorte contenti sint, hortatur, ostendens plus molestiæ & periculorum diuitias quàm voluptatis secum habere. In posterioribus autem agunt inter se Saturnus & diuites de æqualitate in cœnis habenda: ac prior quidem Saturnus exponit diuitibus quæ à pauperibus ad se scripta ac postulata fuerint, admonens illos, vt benigniores erga ipsos se gerant, atque æqualitatem recipiant, argumentis à signo & consequentibus: tum commodis, si faciant, tum periculis, si detrectent, adhibitis. Contrà autem diuites extenuata accusatione pauperum à consueto, respondent, se quidem feciſſe pro eo atque æquum & honestum fuerit, sed illos ita immodestos & intemperantes se gerere, vt eos decæterò omninò excludendos censuerint. Veruntamen ex illius consilio denuò admissuros se eos esse, si ex pacto recipiant, se nihil cōtumeliosè aut intemperanter posthac facturos esse.

ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ Κρόνος.

SACERDOS ET Saturnus.

Κρόνε, σὺ γὰρ ἔοικας ἄρχων τόνδε τὸν χρόνον, καὶ σοὶ τίθυται, καὶ καπνίζηται παρ' ἡμῶν, τί ἂν μάλιστα, ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπόσας, λάβοιμι παρὰ σοῦ;

Ic mihi, Saturne, quando tu quidem hoc tempore regnare videris, tibiq; & sacrificatū & litatū est à nobis, quid potiſsimùm abs te pro immolatis hoſtiis poſtulare debeam, quod poſtulatū feram?

SAC.

Κρό. τοῦτο μὲν αὐτόμ σι παρεῖς ἐξελέσθαι, ὅ, τι σοι ἀμεινον, ἃ μὴ καὶ μάντιν ἅμα ἐβιλοις ἄναν τὸν ἄρχοντα, ἀδελφόν, τί σοι κρεῖττον αὐτῶν. ἐγὼ δὲ τάχ' ἂν ἀπατὰ ἐπ ἀνανεύσαν, πρὸς τὸν ἀγελαῖ. ΙΗΡ. ἀλλὰ πάλαι ἴσκυμμαι· ἐρῶ γὰρ τὰ κοινὰ ταυτὶ τῷ πρόσπαρα, πλοῦτον καὶ χρυσὸν πολύν, τὴν ἀνθρώπων ἀκοπόλιν ἐῶν, καὶ ἀνθρακοῦν πεπὰ κυλῖνδεῖσθαι, καὶ ἐλεφάντας ἀναβαθεῖς τῇ μαλακάς, καὶ ἄργυρον καὶ ἠλέφαντα, τὰ τάλα. ὁπόσα τίμια. τίτων ἔρ, ὦ ἄναξ Κρόνι, δίδου μοι, ὅστι καὶ αὐτὸ ἀπολαῦσαι ἐ σὰς ἀρχῆς, μηδ' ἄμοιρον ἀῆ μόνον αὐτὸν ἀῆ παντὸς τῦ βίυ. Κρο. ὀρῇς; ὑπαὶ ἐμὶ ἕλο ὕτησας· ὁ γὰρ ἐμὸν, ἀμύμαν τὰ διαῦτα, ὅστι μὴ ἄχθ, ἃ ἀπαγχόσις αὐτῶν. ἀλλ' ἄπελ παρὰ τῦ Διὸς, ὁπόταν ἀς ἐλάσσον ἡ ἀρχὴ σιφίλθῃ μιτ' ὀλίγον· ἐγὼ

SAC. *Istud quidē te ipsum perpēdere oportuit, quod tibi foret optandū: nisi qui præceptus sit, eundem & vatem esse vis, vt norit quid maxime collubeat animo tuo petere. Cæterum ego, quārum facultas ferret, non abnuam votis tuis.* SACER. b *Quin istud iam olim mihi perpēsum est, desiderare eiusmodi vulgaria ista, ac passim obuia, videlicet opes, multum auri vim, vtq; veru imperem vtq; multa possideam mancipia, vestes splendidas ac delicatas, item argentum & ebur: breuiter si quid est præterea rerū pretiosarum. Hæc igitur mihi da, optime Saturne, vt & ipse nonnihil emolumēti ex tuo seruetiam imperio, neve solus prorsus omnem vitam rerum rerum sim expers.* SATVR. *Illud vide, iam possida quod non est tuæ portionis: neque enim meum partium est ista distribuere. Quare ne grauiter ferre, si quæ petis, non assequeris: quin magis ista à Ioue postulato, quū ad eum imperij vices redierint, id quod breui futurū est.*

Non

ἐμὲ δ' ἐπὶ ῥηθεῖσι παρελαμ-
βάνω τὴν διοικησιν. ἐπὶ δὲ
μὴν ἁπάντων ἡ πᾶσα βασιλεία,
κἠμὴ μὲν ἐπ' πρόθεσμος τούτων
ἄρχω μια, ἑβδόμης ὤθυς ἅμι,
καί πως τῶ νομῶ δόμις ἔσ. ἐμ
αὐτοῖς δ' τοῖς ἑπτὰ σπουδαῖον
μὴν, οὐδ' ἀγοραῖον διοικήσα-
σθαί μοι συγκεχώρηται. πί-
νειν δ' καὶ μεθύειν, καὶ βοᾶν,
καὶ παίζειν, καὶ κυβεύειν, καὶ
ἄρχοντας καθίσασθαι, καὶ τὸν
οἰκέτας ὠσχεῖν, καὶ γυμνὸν
ἅδειν, καὶ λοιδορεῖν ἀποτρίμον-
τα, ἐνίοτε δ' καὶ ἐν ὕδωρ ψυ-
χρὸν ἐπὶ ἐστιάσεως ἀθεῖσθαι, ἀ-
σβόλῳ κεχισμένον τὸ πρόσ-
ωπον· ταῦτα ἐφεῖταί μοι
ποιεῖν. τὰ μεγάλα δ' ἐκεῖνα,
τὸν πλοῦτον καὶ τὸ χρυσίον
ὁ Ζεὺς ἀφαιδήσεται, οἷς ἄρ' ἐ-
θέλῃ. ΙΑ. ἀλλ' ἐθέλει γε, ὦ
Κρόνε, ῥᾳδίως καὶ προθύμως,
ἴσως δ' οὐδὲ ἅπαξ ἀπηγόρευκα,
αὐτῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ὁ δ'
οὐκ ἐπαΐει τοπαράπαν, ἀλλὰ
πάνυ ἀγρίᾳ ἐπιέσθαι, καὶ τὸν
βρεμπὸν ἐπανατανύμενος,

Nam ipſe præſcriptis conditionibus rerum adminiſtrationem ab illo ſuſcipio. Eſt autem vniuerſum imperium meum, ſeptem duntaxat dierum, quorum ſi ius exceſſerit, illicò priuatus reddor, ac velut vnuſquilibet de plebeia multitudine. Nec tamẽ in his ipſis ſeptem diebus ſerium quippiam aut publicũ tractare mihi permiſſum eſt, verùm potare, mebriari, vociferari, ludere, certare teſſeris, creare reges, famulos in conuiuium adhibere, canere nudum, laſciuo corporis motu ſaltitare, nonnunquam & in gelidam aquam dare præcipitem, facie fuligine oblita. Hæc veti faciam, permiſſum eſt. Cæterùm magna illa, puta diuitias & aurum, Iupiter ipſe dilargitur, quibus illi viſum fuerit. SAC. *Imò ne ille quidem, Saturne, admodũ facilè ac lubens id faciet, adeò vt me iam vox deſeerit, magno clamore hæc ab illo flagitantẽ. At is nihil prorſus audit, verùm* [c] *ægidem obuibrãs,* [d] *ac fulmen intentans,*

[c] *torumq;*

ἡμῶν ἐπορθῆσ, ἐπιπλήξῃ τοῖς ἀνοχλοῦσιν. ἢν δέ τινα καὶ ἀπιόντες τινί, καὶ πλούσιον ποιήσῃ, καὶ τὸ ἄπειρον ἐντυχεῖν. καὶ τὰς ἀγαθὰς οἰωνοὺς καὶ σωτηρίους ἀφῇς· ἐὰν δὲ πανουργίαις τὰ καὶ ἀνοήτοις ἀνθρώποις ἐπιτρέπῃ τὸν πλοῦτον, μᾶλλον ἢ ἀνθρωποειδέσι τοῖς πλέουσιν αὐτῶν. πλὴν τάχα σοι φίλτατε ἴδιόν τι ἀφῖχθαι, τίνα ταῦτα λέγω; Κρο. ἀ μηδὲ ἔλθοι, ὅπως παντάπασιν ἀπαραπτέρυτα, ὡς νῦν γε πλὴν ὅσα ναυμαχήσαντάδην τῶν συμμάχων ἀρχῇ, ἃ μή σοι γε μικρὸν δικεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐς πλὴν μεγάλα κυλιομένου τοῦ κύβου, σοὶ πλὴν ἑξάδα ἀναφανῆναι ἀπαράτου φαίνεσθαι. ὥσπερ γοῦν ἐς πόρρω ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἔτι σπουδάζοντες, οἷς ἔλεγες καὶ φορὰς ἃ μάλιστα ἐπιτήδειοι ἡμῖν γενησόμενοι ἐξηύρεσθε, συμβαλεῖν δ' αὐτοῖς τοῦ σώματος, ὑπὲρ οὗτω μικροῦ ἁρμαξῆ ἕν κύβῳ. καὶ μὲν καὶ τὸ πλὴν ἐς τὸ δίκαιον, καὶ φιλικώτερον ἄλλου δέξει ἅμα ἐν ᾧ συμποσίῳ, [c] tormentoq; obtusi, pœnas facit instantes. [f] Quòd si quãdo etiam emunxerit elementia uitéq; reddiderit: mirũ quàm id nullo delectu facit, ut aliquoties præteritis probis ac sapientibus viris, stolidis ac stultis hominibus opes ostendat, verberonibus atque effœminatis, cuiusmodi sunt isti plerique. Quàquam equidem cupio cognoscere quænam sint istæ tuæ præsagitiones permissa. SAT. Hæc quæquã parua, neq; omnino contemnẽda, si quis uniuersi imperij uim expendat: mihi fortè tibi parua esse uidentur, [g] ut in tesserarũ ludo uincat cũ quæ cæteris alea in uno ne uolantur, tibi semoni sempiterno in summo latere ostendat. Nam hinc sibi plerique uictum parant uel ad saturitatem usque, quibus propria ac secũda aspirarit tessera. [h] Rursum alij nudi euastãtur, cum elisa, fracta ad cũ uniuersum scopulum, puta aleam. Adde his, potando quamcunq; hilarescere, ac modulatius aliò uideri cantare in cœnando.

Præterea

καὶ διακονουμένων, τοὺς μὲν ἄλλους εἰς τὸ ὕδωρ ἐμπιτᾶν (τοῦτο γὰρ τιμιώτατον ἀπὸ ἀξίας διακονίας) σὲ δὲ καὶ ἀναπηρυχθῆναι καλόν ἐστιν, καὶ τάδε ἁρπάσαι ἀπὸ ἀλόντα, ὁρᾷς ἀλίκων τὸ ἀγαθὸν, ὅτι μὴ βασιλεία μόνον ἐφ' ἁπάντων γένοιτο, ὡς ἀσφαλέστατα πράττοντα· ἀλλὰ καὶ ἐπιτάγματα, μὴ αὐτὸς ἐπιτάττῃς ἅπερ ἔχοις· ὡς μὴ, ἀσχήμον τι περὶ αὐτοῦ ἀναβοῆσαι, ὡς δὲ, γυμνὸν ὀρχήσασθαι, μὴ ἁρπάσαντα τῶν αὐλητρίδα, ἢ τὴν οἰκίαν περιελθεῖν, ἢ τὸν ὄνον ἐπὶ τῶν ὤμων ἐπιβῆναι τρὶς οὐχὶ καὶ ταῦτα δείγματα μεγαλοδωρείας τῆς ἐμῆς; ἢ τὸ μὲ ἀληθῆ μηδὲ βίβλιον γίγνεσθαι τῶν τοιούτων βασιλείαν αἰτιάσῃ, ἄγνωμον ποιήσας, ὁρῶν αὐτὸν ἐμὲ, ἢ ταῦτα διανέμοντα, ὀλίγον χρόνον τῶν ἀρχῶν ἔχοντα. τούτων δὲ ὅν, ἃ μοι δοκεῖ δυνατὰ εἶναι, ἐπαινῶ, τῆς ἄρχειν, τῆς ἄδειν, καὶ τῶν ἀκαταισθήτων ἐμέλλω, θαρρῶν αὐτὰ, ὡς μὲ πρὸς οὐδὲν ἀνιξόμενον σοι τῇ αἰγίδι καὶ τῷ κεραυνῷ.

Præterea reliquis ministris in aquam præcipitatis (nam ea pœna est parùm dextrè ministranti) te & victorē pronunciari, atq; ei quem vicēris, præmia præripere. Vides nimirum quàm ingēs sit bonum: quemadmodum & illud, quum talo victor solus omnibus rex præficeris, vt non solùm ipse non feras vlla ridicula imperata, verùm etiā ipse possis alijs imperare: huic vt turpe quiddā de se ipso vociferetur: illi vt saltet nudus, vtq; sublata in humeros tibicina ter domū obambulet. An non hæc quoq; munificētiæ meæ nō exiguæ sunt argumenta? Quòd si causaberis regnum hoc nec verū esse, nec stabile, insciteè feceris, quum videas meipsum, qui ista dilargior, exigui tēporis imperium tenere. Ex his igitur quæ meæ facultatis est præstare, nempe de taxillis, de regnando, de canendo, deq; reliquis quæ modò recēsui, audacter quæ voles petito, nihil peritus ne te ægide aut fulmine territem.

Ν. ἀλλ', ὦ Τιτάνων ἄριστε, τὴν μὲν τοιαύτην οὐ δίκαιος εἶ δίκην ἀπαιτεῖν μου· σὺ δ' ἀλλά μοι ἀπόκριναι, ὃ μάλιστα ἐπόθουν ἀκοῦσαι, καί μοι τὴν ἀρχὴν αὐτὸ, ἐκ παλαιοῦ ἔσῃ τῶν ἀμοιβῶν ἀφειλόμενος ἀντὶ τῆς θυσίας, καὶ πῶς τὸ λοιπὸν ἀφίημί σοι τὰ χρέα. Κρό. ἐρώτα μόνον· ἀκριτοῦμαί σοι, ἂν ἀδῶς τύχω. Ιν. τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνο, ἃ ἐλυθῆ ταῦτ' ἐπ' ἐμοῦ, ἃ νυνὶ σὺ ἀκούσῃ, ὡς κατεδίδου τὰ γενόμενα ἐν τῇς Ρέας, ἐκείνη δ' ὑφειλομένη τὸν Δία, λίθον ἐνδακοῦσα ἀντὶ τοῦ βρέφους, ἔδωκέ σοι καταπιεῖν· ὁ δ' ἐξελίσσων ἀφικόμενος, ἐξήλασέ σε τῆς ἀρχῆς, κωλύσαντα πρότερον, ἕως ἐς τὸν Τάρταρον φέρων ἐνέβαλε, κἀδήσας αὐτόν σοι καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὃν πόσον κατὰ σὲ πανταχοῦ. Κρό. ἀ μὰ τὸν Ἑρκεῖον, ὦ οὗτος, ἔγωγε, καὶ μάθημ' ἦν τοῦτο, καὶ ἐπιτήδευμα τοῖς ἀπὸ τότε ἐν ἐξουσίᾳ, ἵνα μὴ ὦσι ἐπιβουλεύειν ἐμοὶ ἐπιχειροῦντες. Ν. ἀλλὰ ἐπειδή μοι ἐρωτᾷς, ἐγὼ δὲ ἐπιτρέπω, ἐρῶ· ἐπεὶ καὶ ἐκεῖνο ἐν τῷ μέσῳ ἐστὶ, τὸ μὴ ἀποκρίνασθαι, ἐμοὶ μὲν ἀπρεπὲς, σοὶ δὲ ἐπονείδιστον. Κρό. ἀλλὰ μὴν ἐρωτῶ γε· καὶ ἀποκρίνου, ὅ τι ἂν ἐθέλῃς· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν ἐνδέξομαι ἐπιτιμᾶν. Ν. ἀκούσῃ τοίνυν, ἐπειδὴ οὕτω σοὶ δοκεῖ, ἃ μὴ ἐν πολλοῖς ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις, οὐδὲ ἐν ὀλίγοις, ἀλλ' ἐν ὀλιγίστοις· ἐπεὶ τοῖς γε πολλοῖς καὶ ἀγνοεῖται καὶ ἀπόκρυφα ἐστίν.

SAC. *Atqui istis mihi nihil mihi est opus,* [i] *Titanum opus me. Tu tamen illud mihi respondeas velim, quod maximè cupiebam cognoscere: quod si mihi dixeris, satis magnam gratiam pro sacro persolueris, quin & in reliquum tempus quæ debueris, condono.* SAT. *Roga modò, equidem respondebo, si fortè quod rogaris, sciero.* SAC. *Illud in primis, num vera sint ista quæ de te audimus, quèadmodum* [k] *de uxoris liberos tibi* [l] *ex Rhea natos, vtq; clàm illa subdicto Ioue, saxum infantes loco suppositum, tibi devorãdum tradiderit: deinde puer adultus te regno expulerit, bello superatum, mox arreptum in tartarum præcipitarit, vinculis iniectis tum tibi, tum omnibus copys amiciliaribus, quæ tecum in acie steterant?* SAT. [m] *Quid dixti? Nisi festum celebremus, essetq; lucus nobis*

ri, [n] *atque in dominos impunè conuicia iacere, vel egregia profectò mihi permissũ esse iracundi, q quidè istiusmodi rogem,*

[n] nobis

οὐκ ἀθανάτως πολιὸν οὕτω, καὶ πρεσβύτην θεόν. Ιup. κἀμὲ γὰ ταῦτα, ὦ Κρόνε, οὐ παρ' ἐμαυτοῦ φημι, ἀλλ' Ησίοδος καὶ Ομηρος· ἐγὼ γὰρ ἀπὸν ὅτι μὴ ἄπαντες ἄνθρωποι σχεδὸν, ταῦτα πεπιθώκασι περὶ σοῦ. Κρό. οἴει γάρ τι τὸν ποιμένα ἐκεῖνον, τὸν ἀλαζόνα, ὑγιές τι περὶ ἐμοῦ ἀφέναι; σκόπει δ' οὕτως, ἴσως ὅστις ἄνθρωπος (οὐ γὰρ θεὸν ἐρῶ) νομίσειεν ἂν ἐκὼν αὐτὸς καταφαγεῖν τὰ τέκνα, ἃ μή τις θυέστης ἦν, καὶ δεινὸν ἀδελφῷ πεπεισθαι, εἰδὼς καὶ τοῦτο· ἂν ἄρα, πῶς ἀγνοεῖσι λίθον αὐτὶ βρέφους ἐδώσω, ἃ μὴ ἀνάλωτος ἦν τοὺς ὀδόντας; ἀλλ' οὔτι ἐπολεμήσαμεν, οὔτι ὁ Ζεὺς βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφῄρητο, ἀνύστου δέ μου παραδόντος αὐτὸν, καὶ ὑπεκστάντος ἀρχήν. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε πεπόδημαι, οὔτε ἐν τῷ Ταρτάρῳ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς, οἶμαι, ἃ μὲν συνῆλθε, ὅσπερ Ομηρος ἔφη.

ιι.

[o] nihil reuerentius adeò canũ ac senem deum. SAC. At ego haec, Saturne, non ex me ipso dico: quin & Hesiodus & Homerus (nolo enim dicere) reliqui propè mortales omnes eadem de te crederunt. SAT. An tu putas [p] vel pastorem illum, [q] vel hunc ampullosum, verè quippiam de me scîsse? Rem ad hunc considera modum. Est'ne quisquam homo, non dicam Deus, adeò durus, vt possit ipse volens suos deuorare liberos? nisi si quis esset [r] Thyestes, qui ab ima pio circunuentus fratre cõmæderet. Sed finge esse quì possit, quî fiat vt ignoret se [s] saxum edere vice pueri? nisi fortè dentibus sit huiusmodi, vt dolere non queant. Imò neq; bello confligimus, neq; Iupiter per vim imperiũ occupauit, sed ego illi volẽs & vltrò rerũ administrationem tradidi, cessiq. Porrò neq; vinctũ esse me, neque in tartaro esse, vel ipse vides oculis, nisi prorsus [t] captus es, quemadmodũ Homerus.

Κ. τί παθὼν ἄ, ὦ Κρόνε, ἀφῆκας τὰς ἀρχάς; Κρό. ἵνα σοι φράσω, τὸ μὲν ὅλον χάρων ἤδη καὶ ποδαγρὸς ὑπὸ τῷ χρόνῳ, ὥστε, διὸ καὶ παυσάσθαί μοι δοκοῦσι ποιοῦντες ἅπασαι· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀνάμιλλος διαρκῶν πρὸς οὕτω πολλὴν ἀφθονίαν τῶν, ἀπ' ἀρχῆς ἀνατέλλων ἕως ἄχρι νῦν καὶ δύνων, τὰ κεραυνὸν διαρμένον, τοὺς ἐπιόρκους, ἢ ἱεροσύλους ἢ βιαίως καταφλέγοντα. καὶ τὸ πρᾶγμα πάνυ ἐργῶδες ἦν, καὶ πολυπόνως· καὶ ἐξελεῖν ἦν οὐ ῥᾴδιον, οὐδ' ἄλλως ἄ, καὶ ἄλλως ἔχειν ἐδόκει μοι ἀμφιβαλλόμενα εἰς πολοὺς οὐδὲν τὸ ἀρχικόν, αὐτὸν διαχεῖσθαι τὰ πολλὰ ἐφ' ἑκάστοις, ὅ τι τοῖς δεχομένοις χαριζόμενα, οὔτε ὑπὸ τῶν τέλους ἀπολούμενον, οὔτε βουλόμενα ἢ ἀφαιρούμενα, ἢ κλέπτειν ἐπιόντα βάσανον ἀναγκαζόμενον. ἀπὸ πρωΐθεν δέ τινα τοῦτον ἥδιστον βίον διάγω, ξυμπίνων οἶνον τὸ νέκταρ, ὃν

SAC. Sed quid tibi accidit, Saturne, vt imperiū deponeres? SAT. Ego tibi dicam in summa: Senex nam & podagrosus quum essem ob ætatem (vnde etiam factum est vt plerique [a] mihi compedes esse fingerent) non par eram virib. ad tam multa huius ætatis facinora puniēda. nam erat assiduè mihi [x] sursum ac deorsum curſtādum obarmato [y] fulmine, quo sacrilegos, periuros, ac raptores exurerē. Etenim negotium plenum labore, quodque inuenem desideraret. Itaque mihi cōsuluere, Ioui locum dedi. Quem quam & alioqui refti facturus mihi videbar, si [z] partitus filijs (nam erant) imperium, ipse pleramque vitam cōmodius per otium traducerem, nihil necesse habens, neque vota susceptibus operam dare, nec ab eis qui contraria petunt, molestiam affici, neq; tonare, neq; fulminare, neque grandinem aliquoties immittere. Sed seriem hanc ac iucundissimam dego vitam, meracius bibens, atque

ἐμ' ἐστιῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἁπλουστάτοις πᾶσιν ὁμοθυμαδὸν ἀρχὴ, μυρία ἔχων πράγματα· καὶ ἐμὲ μὲν ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ἐφ' οἷς εἶπον, ἐπιτρέψαι θαι μοι δόξει, καὶ ἀναλαμβάνω τὴν ἀρχὴν, ὡς ἂν μάσωμαι τοὺς ἀνθρώπους, οἷς ἐγὼ ὁ ἐμὸς βίος, ὁπότε ἄσπορα καὶ ἀνήροτα καὶ ἀνήμερα ἐγένετο αὐτοῖς. ἔστω δέ, ἂν ἕτοιμος ἄρτος, καὶ κρέα ἐσπασασμένα, καὶ ὁ οἶνος ἐρρεῖ ποτα μυδὸν, καὶ πηγαὶ μέλιτος καὶ γάλακτος ἀγαθοὶ γὰρ ἦσαν καὶ χρυσοῖ ἅπαντα τότε. αὕτη μοι ἡ ἀρτία ἦν ὀλιγοχρονίας ταύτης δωρεάς, καὶ διὰ τοῦτο ἅπαντας πάντας καὶ πανταχοῦ ἐποίησα, καὶ ἰσοτιμίαν πᾶσι, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις· οὐδὰς γὰρ ἐπ' ἐμοῦ δοῦλος ἐγώ. ιγ. ἐγὼ δ', ὦ Κρόνε, καὶ τοῦτο ἄπαξον, ἂς τὰς δύο ἡμέρας καὶ πανδοπρίβας φιλάνθρωπον ἐν τῷ μύθῳ ἐκείνῳ ποιῆσαι, ἐξισοῦντα τοὺς τὰ ὅμοια πάσχοντας, ἅτε καὶ αὐτὸν ἀνθρώπου ὄντα, μεμνημένον τῆς τύχης.

atque interim A cum Iapeto reliquis q̃ æqualibus diis cõfabulans. At regnat quidem ille mille districtus negotijs, nisi quòd hos pauculos quos dixi dies, mihi visum est excipere, in quib. recipio principatũ, vt mortalibus in memoriam reducã, cuiusmodi fuerit me regnãte vita, cùm citra sementẽ citrá q̃ arationẽ cuncta illis prouenirent. B Haud tũ quidẽ aristæ, sed panis paratus, carnes apparatæ, ac vinũ fluminũ instar fluebat, tũ fontes mellis lactiíq̃, propterea quòd mortales omnes probi essent & aurei. Hæc, inquã, mihi causa fuit cur exigui temporis imperium geram, atq̃ ob id vndiq̃ plausus, cãtiones, lusus, æqualitas omnib⁹ seruis æquè ac liberis. neq̃ enim me regnante quisquam erat seruus. SA. At ego, Saturne, coniecturã istam ad seruos, & eos qui boias terunt, referebã, quasi ob eam causam tibi fabula tribueret erga hos humanitatẽ: quòd memor teipsum aliquando seruituté seruisse, ac gestãsse cõpedes, eos magnifaceres, q̃ simili essent fortunæ.

Κρό. ὁ πάππος δὲ τὰ τοιαῦτα λεπῦρα; Ικ. οὐ λέγεις; παύσομαι. καὶ μὴν ἔτι μοι τῆς ἀπορίας τοῦτο λῦσον· τὸ παλαιὸν σωφρονοῦσι μὲν ζῆν ἐπὶ σὺν ἀνθρώποις; Κρό. μὰ μᾶλλα, οὐ μᾶλλον τῶν ἐπὶ τανῦν· καὶ μανιώδη γε, ὥσπερ ὑμῖν, ἀπὸ τῶν αὐτῶν τὰ μέγιστον ὡς μὴ ἀριθμῶν ἕνεκα θύειν, μηδὲ ἀλαζόνας ἀπ' ἄλλων ἰόντα μόνον ἢ ἄπορον. Ικ. οὐκοῦν ἐκεῖνοι ποιοῦντες ἀνὴρ τίνος ἦν ἂν μὴ ἐπίπλεον ἀεὶ ὁμολογοῦσι ὄντες; ὡς ἔγωγε, μὴ μυταξὺ λέγοντός σου, διὸ δὴ τί ἐννόησα, ἃ τις ἂν ἢ ἀνθρώπων ἐκάστων ἢ χρυσοκάτων ἐς ἢ ἐμίτροσον ἕδρα βίον ἀγαγὼν, εἰ ἀφεῖς σοῖς νομοῖς, οἷα ἕκαστος ἂν ἄθλιος ἦν αὐτῶν; διανοήσασθε γὰρ αὐτὸ, οἷ οἶδ' ὅτι, ἐπιθαμόντες, ὥσπερ τὸν Πενθέα οἱ Μαινάδες, καὶ οἱ Ὀρφῆται ἢ Ὀρφέα, ἢ Ἀκταίονα οἱ κύνες, πρὸς ἢ μᾶλλον ἐκάστοις ἐπὶ τὸ μέρος, πρὸς ἀλλήλους ἕκαστοι ἀμυνόμενοι. οἵτινες

SAT. Non tu desines istiusmodi nugari nugas? SAC. Bene mones, itaque desino. Quin illud etiam mihi respondes, Catis ludere, in vsu fuit tui quoque seculi mos talibus? SAT. Erat sanè, at non depositis talentis, ac decem nummûm millibus, quemadmodum vos facitis, verùm vt plurimo nucibus: ne videlicet discruciaretur qui victus esset, néve semper ploraret sese vnum omnium non habere quod ederet. SAC. Et rectè quidem illi. Nam quo tandem premio certassent ipsi talis, quum ipsi toti essent aurei? Itaque te loquente, tale quiddam mihi venit in mentem, si quis vnum aliquem ex aureis illis viris, in hanc nostram aeratem adductum vulgo ostenderet, quid illi tandem euenirent? Nempe insanum (ita scio) discerperent, haud aliter incursantes, quam in Pentheum Mænades, aut in Orpheum famina Thraeciae, aut in Actaeonem canes, interque sese decertarent, quantam quisque maximam posset portionem asserre,

vt

οὗτοι οὐκ ἑορτάζοντες, ἵνα τοὺς φιλοκερδοῦς ᾖσιν, ἀλλὰ πρόσοδον οἱ πολλοὶ τοῖς ἑορτοῖς. ἄλλα οἱ μὲν ἀπέχοντα λιτεύονται ἵν' ἐν συμποσίῳ τοὺς φίλους, οἱ δὲ σοὶ τὰ λοιδορούμενοι, οὐδὲν ὄφελος, καὶ τοὺς κύβους συντρίβουσιν, ἀναιτίους ὄντας αὐτοῖς ἅπερ ἐκόντες ποιοῦσιν. ἀτὰρ ἐπί μοι καὶ τόδε, τί δήποτε ἄβρὸς οὕτω θεὸς ὤν, καὶ χειμῶν, ἐπιτηδείων τὸ ἀτρεπίστατον, ἐπότε ἡ χιὼν ἐπέχει τὰ πάντα, καὶ ὁ βορέας πολύς, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐ πέπηγεν ὑπὸ τοῦ ψύχους, καὶ τὰ λεύκα ξηρὰ καὶ γυμνὰ τῷ ἄφυλλα, καὶ οἱ λαμῶνες ἄμορφοι καὶ ἀπωθυκότες, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπιτηρυφότες, ὥσπερ οἱ πάνυ γεγηρακότες, ἀμφὶ τὸν κάμινον οἱ πολλοὶ, πλησίον τὰ ἑορτάσιμα. οὐ γὰρ πρεσβυτικός γε ὁ καιρὸς, ὅτε ἐπιτήδεα πυρῶσι. Κρόν. πολλά μ' ἀναπείνας, ὦ οὗτος, οὐδὲ πίνειν ἔλεγον. παρέρπεται

vt qui ne in festo celebrando à lucri studio temperent, quin ipso etiam festo ad lucri abutuntur incrementum. Itaque alij quidem tibi pristinas immolant, amicos in conuiuio deprædantes. Alij verò tibi conuiciantur, cùm nihil ad rem pertineat, tum ipsas comminuunt tesseras, perinde quasi illis sit impunitandum, quod illi suapte sponte faciunt. Sed dic mihi & illud, quid tandem causæ fuit vt Deus vsquadeò imbecillis ac senex, H tempus inamœnissimum delegeris, cũ iam nix omnia occupat, plurimus sæuit Boreas, cumque nihil non gelu concretũ est, I arent arbores nudæ decussis frondibus, squalent horrentíq; vacua floribus prata, cũ incurui contractiq; mortales, perinde quasi extremo cõfecti senio, ad focum fermè desident, interea tu festũ diem agis? K neque enim accõmodum semi tempus, neq; satis idoneum genio indulgentibus. SAT. Sed heus tu. permulta quidem à me scisciteris, cùm potare iam oporteat.

παρέρχεται γὰρ μοι χρόνου ἑορτῆς οὐκ ὀλίγου, οὐ κάνυ ἀναγκαίᾳ μοι ταῦτα πεφιλοσοφῶν. ἄνες νυῶ μὴ ἄφρων αὐτὰ, ἀναχάμπτωμεν κἄπὸν, καὶ προτῶμεν, καὶ ἐπὶ τὴν ἀνωβιείαν ἄλλα ζῶμεν. ἔνθα ἀνιπλώσωμεν ἐς τὸ ἀρχαῖον ἐπὶ παρόν, καὶ βασιλίας χειροτονῶμεν, καὶ πεπαρχῶμεν αὐτοῖς. οὕτω γὰρ ἂν τῶν παροιμίαν ἐκπλυθέσαι μιᾷ φησι, παλίμπαλλα τὸς γέροντας γίγνεσθαι. N. ἀλλὰ μὴ ἀλώπεκ' ἀλώπεκα πιέσῃς, ὦ Κρόνι, ὅτε μὴ ταῦτα, ἃ λέγεις, ἀδίκαια ἐστι νῦν μοι δοκεῖ. ἱκανὰ γὰρ ἐκπέπεισαι καὶ τὰ πρῶτα. καί μοι δοκῶ γράψάμενος ἐκ βιβλίου ταύτην ἐμὴν σοφιστείαν· ἃ, τι αὐτὸς ἐρεῖς τυχόν, καὶ οὐ πᾶς ταῦτα ἦλθες ἐπιτρέπων, παρέξειν ἀναγνῶναι τῶν φίλων, ὅσοις ἔξεστιν ἐμὸν τῶν σῶν λόγων ἄξιοι.

Itaque non exiguam temporis portionem tuis sodalitiis mihi de festo perdidisti, dum ista mecum philosophaberis, non admodum ad rem pertinentia. L. Quare nunc istis tandem omissis, comicum agitemus, planius, ac liberam aganus vitam. Deinde priſco more depositis sucibus, ne ludamus tesſeris, ac reges suffragio creemus, ipsisq; vltro parcamus. Siquidem ad eum modum effecerimus vt verum videatur proverbium quod dicunt, N Senes reparescere. SAC. Imò cui ista quae dicis, non probarem, Saturne, precor te ut O nec eum bibere liceat, cùm sit. Itaque bibamus, quandoquidem & primo colloquio satis à te respôsum est. Proinde videor mihi recte facturus, si nostram hanc confabulationem, & quae ipse interrogârim, & quae tu propiùs responderis, literis prodita tradam amicis legenda, si qui sunt digni qui tua dicta accipiant.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SATVRNALIA.] *Saturno sacra fiebãt. de quibus in primis Macrobius libro* 1. *capite* 8. *&* [10. *&* 1] *Lilius Gregorius Giraldus de annis & mensibus. Hæc χρόνια dicebantur à Græcis. Et primò vno die tantùm:* id est, XIIII. *Cal. Ianuarias celebrari solita: sed pòst in triduum propagata, primùm ex adiectis à Cæsare huic mensi diebus, deinde ex edicto Augusti, quo trium dierum ferias Saturnalibus addixit, à* XVI. *igitur cœpta, in* XXIII. *desinebant, quo solo fieri antè consueuerant. Sed sigillariorum adiecta celebritas, in* VII. *dies discursum publicũ & lætitiam religionis extendit. Sed plura hoc loco de Saturnalium celebritate post Lucianum nostrum commentari supervacaneum videtur.* b Quin istud iam.] *Petitio & occasio dialogi. Ritus Saturnaliorũ & eorundẽ commendatio.* c Aegidem obuibrãs.] *Scutum, capræ Amalthea mortuæ, à qua nutritus fuerat, pelle contectum,* ἀπὸ τ ἀιγὸς. i. *capra dictum, in cuius capræ memoriam Aegiochum se appellari voluit. Scuto hoc aduersus Titanas pugnaturus sese armauit.* d Ad fulmẽ intentans.] *Fulmen enim potente Iouis manu torquetur atq; celeriter infigitur.* e Toruumq; obtuens.] *Est aũt odientis & indignantis signum limis oculis, taurinè & torue aspicere, vt inquit Plato.* f Quòd si quando annuerit alicui, *&c.*] *Vide prouerbium, Diuitiæ non semper optimo contingunt. Hoc etiam difficilem Erasmus vertit in prouerbio: Omnium rerum vicissitudo.*

Nunc etenim huic libram inclinat, nunc Iuppiter illi,
Vt modò sis diues, nil modò possideas.

Alludere videtur ad Homeri locum Iliad. 8. *vbi Iupiter aureis lancibus expandit Troianorum & Græcorum fata.* g Vt in tesserarum ludo vincas.] *Tessera lateribus conflabat sex, quibus inter ludendum vtebantur tribus. Suetonius in Augusto: Talis iactatis, vt quisque canem aut Senionem miseras, in singulos talos singulos denarios in medium cõferebas, quos tollebat vniuersos, qui Venerẽ iecerat. Quoties verò tali quatuor ita excidebant, vt diuersa essent omnibus facies, Venerius appel-*

labatur iactus, idemque feliciſſimus erat, vt dicas in Amoribus idem Lucianus. Fuit autem Senio punctus in talis, qui à Græcis ἑξίτης dicitur, ab Ariſtotele κῶς lib. 2. de Cælo, qui dexter appellabatur, quia lucrum afferebat. Latus tali eſt ſex punctis continens, à ſenario numero dici videtur. Qui verò vnum punctum continebat, χύων ἢ κύων. i. canis, Perſio, Canicula dicebatur. Quem Lucianus hic intelligit, per vnionem. Pollux binarium & quinarium in talis non fuiſſe ſcribit. *b* Rurſum alij nudi enatârunt naue eliſa.] *Adhuc hodie multa grauior hac cupiditate, volui aſtu quodam fluctuantes nec pauci tempeſtatis magnitudine ſubmergûtur, & nudi enatant. Idem pro Imaginibus: Audebo iactare aleam. In Hermonide: Itaq; multa prouerbium, In vno viro iecimus aleam. Vide quæ in Imaginibus annotauimus.* i Titanum optime.] *Tranſitio per reflectionem. Verum Cælum plures duxiſſe vxores, ex quibus 45 liberos ſuſtulit, præcipuéq; ex Titea 17. qui à matre Titanes dicti ſunt. Sicq; omnes Cæli filij Saturnus, Titan, qui ex terra Gigantes genuit, qui etiã Titani dicuntur.* k Deuotâris liberos.] *Prolem maſculam. Saturnus Cæli & Veſtæ filius, quæ Opem ſororem ſuã matrimonio ſibi connunxit, & patri Cælo virilia exciſa, ex quib. in mare abiectis ſpumaq; agitatis, nata eſt Venus, quæ inde dicta eſt Aphrodite. Fratrẽ habuit Titanis maiorem natu, qui cũ parenti, vti par erat, ſuccedere deberet, animadvertens tamen matrẽ ſorores q; in Saturnũ proniores eſſe, iure ſuo illi ceſſit, ea tamen lege, ne Saturnus prolem maſculam tolleret, ſed regnum ad ſuam ſtirpem rediret. Saturnus igitur ex pacto cum fratre inito, liberos ſuos maſculos, vbi primum nati eſſent, deuorabat. Verùm cũ Ops vno partu Iouem & Iunonẽ edidiſſet, Iunonem quidem Saturno oſtendit, Iouem verò clam nutriendum ablegauit: adhibitis interim Corybantibus, q; cymbalorum tympanorumq; pulſu obſtrepebant, ne pueri vagitus audiretur. Saturno aũt, cùm ille puerũ depoſceret, vt eũdem deuoraret, Ops lapidem ei oſtendit pannis involutum, quem pro parru illo à ſe edito ſimulabat, quem ille acceptũ, ſine mora deuorauit. Poſt hæc cùm ex oraculo didiciſſet, fore, vt à filio regno pelleretur, cùm ob hoc Iouis inſidias ſtruxeret, ab eo regno priuatus & primatus eſt.* l Ex Rhea natos.] *Ops ipſa Græce vocatur*

bulo dicitur ἀπὸ τῦ ῥεῖν, quod est fluere: propterea q. terra rebus omnibus affluat. Ops verò idcirco dicta putatur, q. terræ ope vita hominum sustentetur: vel ab antiquo adiectivo ops, quo veteres pro diuite vsebantur, quemadmodum contrà inopem dicimus pauperem & egenum. Veteres enim, quorũ opes præcipuè in re pecuaria, & agricultura consistebant, terram huiusmodi opum largitricem diuinis prosecuti sunt honoribus, Opemque, hoc est, opulentam nuncupauêre. m Quid dixisti.] *Confutatio fabulæ de Saturno, de qua Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 8.*

n Atq; in dominos impunè conuicia iácere.] *Ipsis Saturnalibus domini seruos suos conuiuijs liberalibus & opiparis accipiebant, ipsi muneribus seruilibus fungebantur: seruis impunè, quicquid liberet, loqui licebat, & vt scribit idem Macrobius libro 1. & Athenæus libro 14.* o Nihil reueritus canum ac senem deum.] κρόνον, id est, *Saturnus, podagrosus, ac senex, à Pœtis fingitur, & temporum deus: quasi* χρόνον. p Vel pastorem illum.] *Hesiodum poëtam natum in Ascra Bœotiæ vico, qui missus à patre ad ouium custodiam, dormiens somnauit se repentè factum Poëtam, & à Musis coronatum. vnde Mantuanus:*

Tu sapis vt custos ouium Parnasidos Aseræ
Incola, quem subitò Musæ instituêre Poëtam.

Primus agriculturæ præcepta tradidit. Primus fabulas scripsit. q Vel hunc ampullosum.] τὸν ἀλαζόνα *Homerum fastuosum, ostentatorem, vaniloquum, mendacem, verba turgentia & sufflata proferentem.* r Thyestes ab impio fratre.] *Atreo. Atreus & Thyestes Pelopis filij fuerũt adeò sœui, vt Thyestes cũ Aëropa fratris vxore concubuerit, & incestum hunc ægrè ferens Atreus, liberos proprios ei comedendos apposuerit.* s Saxum edere.] *Nihil in rerum natura saxo durabilius. At id quoque temporum diuturnitas absumit. Quod Poëtæ nimirum innuunt, cùm fingũt Saturnum temporis deum saxum Iouis loco suppositum deuorasse.* t Oculis captus, vt Homerus.] *Ob id Homeri nomen fortitus est, quasi priùs Melesigenes diceretur, quòd ad Meletem fluuium natus esset. Cumæi namque & Iones oculis captos ὁμήρους appellant, quòd ὁμήρους: id est, itineris ducibus egeant. Hinc sæcutiens*

Mæonius

Mæonius nuncupatur à Martiano Capella libro 1. de Nuptijs Philologiæ. Poëtaque præcipuè Oeagrium citharistam, cantionisque Mæonij suauiloquam sæpe lustem. Pœnamus:

Vnde oculis capto nomen permansit Homero.

u Mihi compedes esse finxerunt.] *Saturnus in compedibus fingi solet. Atque huius figmenti rationem reddit alicunde Lucian. in lib. de Astrologia, nempe quod orbis Saturni longissimè à nobis semotus sit, ob hoc in tartara coniectum finxerint, ex aëris profunditate sumpta occasione. Deinde quod motus sui omnium tardissimi, vt quasi stare videatur, compedibus alligati finxerint.* x Sursum ac deorsum.] *ἄνω καὶ κάτω ita finxerunt, vt eadem esse videantur. Prouerbialia schemata sunt, quæ accommodantur ad omnia tentanda, vel ad omnia confundenda, vel ad intelligentiam omni ex parte negotium circumspicientis.*

y Fulmine.] *Saturno ac Ioui fulmen attribuerunt Poëtæ, & hac effigie picti sunt.* z Partitus filijs.] *Saturni & Opis filij fuerint Iupiter, Neptunus, & Pluto. Verùm Iupiter Ioannis seorsum suam eodem secum partu editam, vxorem duxerat, & cum Plutone Neptunoque; fratribus regnum partitur, Olympum sibi reseruans habitandum. Vide Hom. 15. Iliad.* A Cum Iapeto.] *Cœli & terræ filius fuit, vir potens & proterui ingenij, magnique filiorum, quàm sua virtute clarus. De eo Val. Flacc. lib. 1. Ouid. 1. Met. & Sillius lib. 12. Hic Lucianus Saturno æqualem facit. Suidas pro dolyro apud Aristoph. ponit scribit.* B Haud tum quidem Arist.] *Origo & causa fefellit.* C Talis Iudere.] *Talis ac nucibus olim lusitasse homines, vel Horat. testis, cùm ait:* Te talos Aule nucesq;. D Nam quo tandem præmio.] *Digressio in præsentes mores.* E In Pentheum Menades.] *Pentheum regem Thebanum cum orgia, hoc est, sacri Bacchi noua adhuc, & iamprimùm incipientia prolabare conaretur, à matre & matertera aliisq; Menadibus in furorem actis, discerptum esse ferunt. De Pentheo interitu habes in Bacchis Theocriti, Eidyl. 23. tractatur idem argumentum in Bacchis Euripidis fusius. Ouidius eandem fabulam exponit in 3. Metam. Huius etiam meminit Lucianus de morte Peregrini initio.* F In Orpheum fœminæ Thraciæ.] *Mulieres insanientium more Bacchi Orgia celebrantes, Menades dictæ à*

verbo

verbo Græco μαίνεσθαι, quod significat insanire. Orpheus autem Euridices vxoris iacturâ ægrè ferens, cælibem deinde vitam agere statuit, quumque iam multas nuptias reiecisset, aliosq; insuper à mulierum consortio deterreret, atque in puerorum amores pelliceret, à Manadibus inter Bacchi sacrificia iuxta Hebrum fluuium occisus, & discerptus est: cuius membra passim per agros sparsa Musæ collegerunt, dederuntque ea sepulturæ. Lyra verò & caput in Hebrum deiecta, ad Lesbon insulam delata sunt, vbi caput ab incolis sepulturæ mandatũ est. G In Actæonem canes.] *Actæon à suis ipsius canibus dilaceratus fuit, vt indicant Theocriti enarratores, & Ouidius libro 3. Metam. Claudianus in Ruffinum, & Sillius lib. 12.* H Tempus inamœnissimum.] *Hyemis descriptio. In hyeme enim Notus suapte natura nubem & imbres affatim colligit, quę Boreæ rigore congelascunt. Hinc Aquilonia hyemis à Valerio Flacco lib. 6. dicta. A Mantuano verò niuosa, & Borealis. Tum à Virgilio glacialis:*

Strinxit aquas tenues vt glacialis hyems.

l Arent arbores.] *Hinc Horat. lib. 2. Carm.*

Informes hyemes reducit Iuppiter idem.

Sillius lib. 3. Deformis hyems. K Neq; enim accommodum seni tempus.] *Mantuanus:*

Surgit hyems onerosa inopi, damnosa senectæ.

l Quare nũc istis tandẽ omissis ac depositis nucib.] *Prouerbium à puerorum lusibus, qui nucibus peraguntur, ductum.* M Ludamus tesseris, ac reges creemus.] *Reges in conuiuijs constituebantur, qui leges bibendi ferebant, quibus cæteros omnes parere erat necesse. Huiusmodi regem, arbitrum bibendi nominat Horatius Oda 7. libri 2.* N Senes repueraſcere.] *Hunc locum Erasmus noster citauit in Adagio: Bis pueri senes.* O Nec bibere liceat cùm sint.] *Verba sunt hominum malè precantium, veluti Thyæstea execratio. Huic similia sunt, In morbo consumat, & capiti eueniat: & quæ in fine primæ epistolæ Saturnalium diuitibus imprecantur.*

KPONO-

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ. *CRONOSOLON:*
id eſt, *Saturnalium Legumlator.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

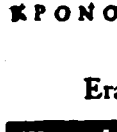

Α Κλείνδ Κρονοσόλων, ἐπ ρινὸς τ πόρτ τ τοῦ Κρόνου, κὴ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὰν ἑορτάν· ἃ μὲν ζὼς ψάφισας χᾶ ποιᾶν, ὡτοῖς ἰκάνοις ἔστιμψα, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας. κὴ νῦ οὐκ ὄτι ἐμμεμψέσι λαχάνοι τοῖς νόμοις, ἃ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς ἀπειπαμένοις, ἃ μετὰ τῶν ἀνθρώπων μεγάλα ὤφελον. ὑς μᾶς δ', ὦ πλόσιοι, ὁρᾶτε, ὄπως μὴ παρᾳνομήσητε, μηδ' ἀμελήσητε τῶν δ' τῶν πόσταγμάτων· ὡς ὅστις ἄρ' ἄλλο μὲν ποιήσῃ, ἴσθ' οὕτω, οὐκ ἐμοῦ νομοθέτα ἀμελήσαντος, ἀλλ' ὃς τὸν Κρόνον αὐτὸν, ὅτ μ πρόκλιτο νομοθετοῦντα ἀστὰν ἑορτάν, ἀπ ὄναρ ἐπίσας, ἀπὸ πρόκλεως ἐγρηγορότι ἐναργὲς συγχωρήσαντα. ἐγὼ δ' οὐ πάλαιστης, οὐδ' αὐχμᾶ πλίος,

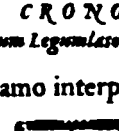

Aec[a] ait Cronoſolon ſacrificum, & idem vates Saturni, eorumque legum conditor, quæ quidem ad feſtum pertinent. Quid pauperes facere oporteat, id alio muſſo libro illis ipſis præſcripſi. Neque dubito quin eas leges feruere, alioqui obnoxij futuri penis, quæ grauiſſimæ decretæ ſunt in eos, qui minùs parucrint. Vos autem diuites, videte ne hæc mandata prætergrediamini, neque negligatis. Nam ſi quis ſecùs fecerit, is ſciat ſe non me neglecturum legislatorem, ſed ipſum potius Saturnum, qui me condentis feſti ſui legibus delegit, haud ille quidem [b] in ſomnis viſus, ſed nuper cum vigilante palàm congreſſus.

Erat autem neque compedibus vinctus, neque ſuæ ætatis,

[a] quidem

πάλιν, οἷον αὐτὸν οἱ ζωγρά-
φοι, παρὰ τ' ἀκρόνυχον ποιη-
τῶν παραδεξάμενοι ἰσθ' ἃ
κινοῦσι, ἀλλὰ τὴν μὲν ἅρπην
ἔχει πάνυ τιθηνημένην, τάλ-
λα φαιδρός τε ἦν καὶ λαμ-
πρὸς, καὶ βασιλικῶς ἐπι-
σκάσας, μορφὴν μὲν τοιός
δε ὅρθημοι· ἃ δ' ἔλεγε, πάνυ
θεσπέσια, καὶ ταῦτα προσ-
ῤῥᾴθυμα ὑμῖν ἄξια. ἰδὼν γάρ
με συνθρασὺν ἐπὶ σιωνοίας
βαδίζοντα, ὥσπερ ἀκὸς ἦν
θεὸς, ἔγνω αὐτίκα τὴν αἰ-
τίαν τῆς λύπης, ἥτις ἐπί μοι,
καὶ ὡς τὴν πρίαν ἀνοχλοίη
νοιμι, ἐ κατὰ τὴν ὥραν μοι
νοχθιτῶν· καὶ γὰρ ἐρύθ, καὶ
βορέας πολὺς, καὶ κρύσταλοι
καὶ χιὼν, ἐπὶ δ' ἄκιστα ἐπι-
φράγμην τῆς αὐτοῦ. ἀπ' ὅτι
καὶ τῆς ἑορτῆς πάνυ πλείας-
ξουσι, ἑώρων τὸς μὲν ἄλλους
παρασκευαζομένους, ὅπως
θύσουσι, καὶ ἀνακόσμησι, ἐ-
μαυτῷ δ' ἐ πάνυ ἑορτάσι-
μα ὄντα, καὶ δὴ προσιόντων
ὄπισθεν, καὶ τῶν ἐντὸς μαλακῶς
μὲν, καὶ ἀμούσως, ὥσπερ
μοι

[c] qualem eum pictores fin-
gũt, exemplar [d] à delijs poë
tis mutuati, verùm [e] falcem
quidem tenebat præacutam,
[f] cæterà verò et hilaris erat,
& validus, regioq; appare-
tu. Atque hæc quidem ſpecie
mihi viſus eſt. Cæterùm quæ
locutus eſt, planè diuina
ſunt, & in his hæc digna,
quæ vobis priùs exponam.
Nam vbi me vidit & animo
mœſtum inambulantẽ, mox
intellexit, [h] quippe deus, quæ
nam eſſet moleſtiæ cauſa,
videlicet grauiter me ferre
paupertatem, vt qui nõ [i] pro
temporis ratione vnicam ve
ſtem haberem, cùm iam eſ-
ſet gelu, multúsque flaret
Boreas, glacies ac nix, ad
uerſus quæ ego minimè com
munitus eram. Multò ma-
gis autem, quòd cùm feſtum
inſtaret iam proximè, reli-
quos viderem apparantes
quæ ad victimas, quæq; ad
conuiuia requirebantur, mi-
hi verò ipſi res non admo-
dum ad feſtũ inſtructas eſſe.
Iam [k] à tergo accedens, aureq; prehenſa, ac vellicata (nã hac

ſpecie

μοι τοσαῦτα ἔπεθυμήσαι τι τῶν τα, ἔφη, ὦ Κρονοσόλων, ἐπιμεμφόμενος ἴσως; ἢ δοκῶ ἄξιον, ἔφην, ὦ Δημοσθένες, ὅταν λοιδορῶνται μὲν ὑπὸ μιαρῶν ἀνθρώπων, ἀνοσιωτάτους, καὶ μόνους φυσῶντας ὀρῶ, αὐτὸς δ' ὑπὸ ἄλλων συχνῶν τῶν πεπαιδευμένων, ἀγροίκου καὶ ἀμαθοῦς δυνάμεως; ἀλλ' ἴδε σύ, ὦ Δημοσθένες, ὅπως ταῦτα, καὶ μετασοφιεῖσθαι πρὸς τὸ ἱκανὸν μοι φορ. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφη, ἐῤῥᾴδιον ἀκοῦσαι, ὑπόσα ἐν Ἑλλάδι, καὶ τῶν ἄλλων μισεῖν πάσχεις· ἃ δὲ ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἴσως, ἐπιστρέψομαι ὑμῖν πλὴν ὀψίμου. ἐπιστρέψεις δέ ἔσω. ἴθι, ὦ Κρονοσόλων, καὶ γράψον μοι νόμους τινάς, ἃ χρὴ πράττειν ἐν τῇ ἑορτῇ, ὅσ μὴ ἔλαθ' αὐτὸς οἱ πλείστοι ἑορτάζοιμι, ἐπιτυγχάνω δ' ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν. ἀλλ' ἐν οἶδα, ἔφην. ἀγαθὸ, ἦ δ', Διδάξομαί σε πᾶσα ἀρξαμένῳ· ἰδὶ διδαξω. ἔπα ἐπαδὴ ναῦτα ἐπιτυ- μλω,

specie sese mihi confuxit ostendere.) Quid istud sibi vult (inquit) Cronosolon? videre mihi solicitum. An nō æquum, inquam, here, cùm impios ac sceleſtos homines opibus superfluere, & sos los delicijs frui videam, ipſe verò, mecumq; complures alij docti, cum inopia, summáq; rerum penuria vitam degimus? Ne tu quidem, here, curas his rebus finem ne ponere, & ad æqualitatem revocare. Tum ille: Cætera quidem, inquit, haud facile fuerit innovare, quæ vobis [illegible] à Clotho reliquiſq; Parcis accidunt: porrò pertæsis malum vobis convertam, quamvis ad festum attinet. Sit autem hæc convertendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot conscribito, oſtendens quid observandum ſit in feſto, ne dinites inter ſese feſtum celebrent, ſed vobis ſua bona impertiant. At non mea, quam, leges conſcribere. Quin ego, inquit, docebo te. Mox ingreſſus, ordine me docuit. Deinde cùm cauſſa perdiſcam

μλω, καὶ ἅμα αὐτοῖς, ἔφη, ὅτι λῷ μὴ τᾶδε ποιῶσι, μαστλῳ ἐγὼ τλὺ ἄκπλω ταύτλω ὀξέαν περιφέρω· ἢ γὰρ οἱ ἄλλοι ἄν ἄλλο, τὸν μὲν πατέρα ἐκτομίαν ποιήσας, τὸν Οὐρανὸν, τᾶς δὲ πλησίος μὴ ἐννεχίσαν, ὁκόσοι ἂν παραμίσσωσιν, ὡς ἀγαθοῖσι τοῖς μητρὶ σὰν αὐλοῖς καὶ λυμβάλοις, βάκκλοι γενόμενοι. ταῦτα ἀπειλεῦν ὧν ἐλαθᾶς ἔχει ἅμιν μὴ παραβαίνειν τὸς νόμους. Νόμοι πρῶτοι· Μηδένα μηδὲν, μήτε ἀγορᾶς μήτε ἱλιον πράξαι ἐντὸς τᾶ ἑορτᾶ, ἢ ὅσα ἐς παιδιὰν καὶ τρυφὰν καὶ θυμηδίαν. ὀψοποιοὶ μόνοι, καὶ μιμαλεγοὶ, ἐργάται ἔστω. ἰσότιμα πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις, καὶ πένησι καὶ πλουσίοις. ὀργίζεσθαι, ἢ ἀγανακτεῖν, ἢ ἀπειλεῖν, μηδενὶ ἐξέστω λογισμὸς σπὰ τῶν ἐπιμεμεμφέων Κρονίοις λαμβάνειν, μηδ' ἐξέστω. μηδὲς τὸν ἄρχοντα ἢ τὼ ἰδίᾳ ἐξεταζέτω, μηδ' ἀναγραφέτω ἐν τᾷ ἑορτᾷ, μηδ' ἐνμαζέσθω Κρονίοις, μηδ'

cissem: Et illud, inquit, illis dicito, nisi seruârint hæc, tum ego profectò sine cæsa falcem hanc acutam circumfero. Alioqui ridiculus sim, si cùm patrem Cœlum execuerim, non item castrâro diuites istos, quicunque leges meas violauerint, ° vt iam etiirati, Cybeli matri se adiungant cum tibijs ac cymbalis. Hæc ille minabatur. Quare rectè facietis, si leges non prætergrediamini. P Lex prima: Ne quis quid intra festi tempus agito, neque publicum, neque priuatum, q nisi quæ ad lusum, ad voluptatem, animique oblectationem pertinebunt. Obsoniorum & bellariorum artifices soli in opere sunto. Æqualitas omnibus esto, seruis, liberis, pauperibus, diuitibus. Irasci, indignari, minarive ne cui liceat. Rationem exigere ab ijs qui res curant Saturnalitias, ne id quidé fas esto. Ne quis argentum vestémve expendito, néve inscribito solemnitatis tempore. Ne quis exer-

μηδ' λόγους ἀσκῶμεν ἢ ἰωιδίαις νυθαι, πλὴν ἃ τινὰ ἀεῖσει καὶ φαῦλοι, σκῶμμα καὶ παιδιὰν ἐμφαίνοντα. Νέμοι λώτροι· Πρὸ μὲν τοῦ τῆς ἑορτῆς οἱ πλούσιοι γραφόντων μὲν ἐς πινάκιον ἑκάστου τῶν φίλων τὸ ὄνομα. ἐχόντων δὲ καὶ ἀργύριον ὀλίγον, ὅσον τῶν κατ' ἔτος πλειόνων, τὸ λίκνον, καὶ ἐσβάλλει τῆς ὄσης τοῦ σφετέρου. καὶ ὅσα μαχυτίρια ἢ κατ' αὐτὸν καθαστικὰ, καὶ τῶν ἀργύρων ἐκ ὀλίγα· ταῦτα μὲν πρόχαρα ἔστω. τῇ δὲ τῆς ἑορτῆς, κατάθαρσιον μέν τι περιῤῥήδην, μὴ ἐπ' αὐτῶν ἐξηπανίσθω ἐκ τῆς οἰκίας μιερολογία μὴ φλαγγυείᾳ μὴ φλοκῥδία, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄπορα σώοικα· δῖς πλάσις αὐτ. ἐκ δὲ ἀμφοῖν ἢ κατάπαρ τῶν οἰκίαν ἐξῤῥάσθω, μὴ θυόλωμ Διὶ πλουδότῃ, μὴ Ἑρμῆ λόζος, μὴ Ἀπόλλωνι μυαλοδάρσ. ἔπα περὶ δαῖτα ὀψάριον, ἀναγινωσκέσθω δὲ σοὶ ὁ τῶν φιλικῶν ἐκάστου πινάκιον. καθα-

ceatur, neve literis operam dato, aut recitato, nisi quæ sint urbana lepida, quæ dicacitatem respirent ac iocum. [r] Lex secunda: Multo ante festum diuites sanguinolorum amicorum nomina in tabella scribunto. Parvi pecuniam paratam habento ad decimam partem annorum fructuum. Præterea quicquid illis superest vestium, & quicquid est cultus pinguioris, quam vt ipsis conueniat. Ad hæc argenteorum vim non mediocrem. Atque hæc quidem in promptu sunto. Cæterum ante solemnitatem [s] porcellus circumagitor, atque ex quibus eiicimur sordes, amaritia & quæstus. & si quæ id genus alia sunt plerisque diuitum domestica. Deinde vbi domum perpurgarimus, tum rem diuinam facimus Ioui diuitiarum largitori ac Mercurio muliebri, atque Apollini magna donemus. Deinde circa vesperam rediuiam illam amicorum nomina tenuitatem relegunto. Deinde

hanc

καλανάμπλοι δὲ καὶ οἱ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ, πρὶν ἥλιον δῦναι, πεμπόντων τοῖς φίλοις. οἱ δὲ ἀφικομένοντες, μὴ πλείους τριῶν ἢ τεττάρων, οἱ πεπόται τοῦ οἰκείου, ἤδη προσβύται. ἐγγραφέσθω δὲ ἐς γράμματίον ὅ, τι τὸ πεμπόμενον, καὶ ὅσον, ὡς μὴ ἀμφότεροι ὑποπτεύσωσιν τοὺς ἀφικομένους, αὐτοὶ δὲ οἱ οἰκεῖται, μίαν ὑδρίαν ἕκας⊙ πιόντες, ἀπερχόντων, ἀναζωούτων δὲ μηδὲν πλέον. τοῖς πεπαιδευμένοις διπλάσια πάντα πεμπέσθω· ἄξιον γὰρ διμοιρίαν ἔχειν. τὰ ἐπὶ τοῖς ἀδρεσι λιτὰ ῥήματα, ὡς μετριώτατα καὶ ὀλίγα γίνεσθαι. ἐναχθὲς δὲ μηδὲν μηδὲν σωτωσπλίτω, μηδὲ ἐκπανάτω τὰ πεμπόμενα, πλείσι⊙ πλησίον μηδὲν πεμπέτω, μηδὲ ἐπάτω Κρονίοις ὁ πλούσιος ἢ ἰσότιμον τῶν ἐς τὸ πεμφθῆναι προχειισθέντων φυλασσέσθω μηδὲν, μηδὲ μετάγοια ἐσέτω ἐπὶ τῇ δωρεᾷ, ἅπερ

πέρυ-

butis autem pro cuiusque dignitate muneribus, ante Solis occasum amicis mittunto. Porrò qui deferant, ne plures, tribus quatuórve sunto, atque hi certissima ex famulis fide, iamq; natu grandes. Asscribatur autem in literis & quid mittatur, & quantum, vt ne vtrique suspectos habere possint eos qui perferunt. Atque ipsi ministri vnico quisq; calice epoto, domum recurrunto, neq; præterea quicquam ab eis postulanto. Doctis omnia dupla mittuntor. Nam hos æquum est geminam accipere portionem. De muneribus quammodestissima simul & quampauciss ima verba fiunto, neque grauc quicquam in literis quisquam asscribito, nec odiose laudato quæ mittuntur. Diuiti dives ne quid mitti-
to. Neque locuples Saturnalibus æquali sorte quempiam conuiuio accipito. Ne quid eorum quæ in hoc deprompta fuerint vt mittantur, seruanto. Neve cui muneris pœnitentia subito. Quòd si quis anno

πίρνειν ἀφ' ἡμῶν, ἀλλ' αὐτὸ
ἄμοιγε ἱλαρῶς, δεξάμενος
γίνου ἐμοὶ φίλος. ἀξιώτερον γὰρ
οἱ πλέοσιν τὴν χρῆσιν ποιεῖν τῶν
πλησίον, ἢ τὸ ἴσον
πιεῖν, οἵτινες ἂν καὶ τοῦτο ὀφεί-
λοντες, καταβαλεῖν μὲ ἔχου-
σι· καὶ ὅλως, τὸ κοινὸν μᾶλλο-
ν αὐτοῖς ἀλγήσει, ὅτι μᾶλλο-
ν ἀπολεῖται. δεῖσθω δὲ καὶ τῶν
καμβανόντων μεμψιμοιρία,
καὶ τὸ συμφέρον, ὁποῖόν ἂν ᾖ,
μέγα δοκείτω. εἴτε ἄμφο-
ρεῖς, ἢ λαγὼς, ἢ ὄρνις παχεῖα,
Κρονίων δῶρον μὲ δοκείτω.
μηδὲ τὰς Κρονικὰς ἀμφὶς
δεξιλοῖα φερέτωσαν. ἀντὶ
συμπότου ὁ κρῦος ὕδατος εἰσί-
ω· ὃ δὲ συκοφαντικὸς βιβλίον τι
καλεῖτω, ἤ τι νόθευμον καὶ
συμποτικὸν ᾖ, ἢ αὐτὸν αὐτὸ
γράμμα, ὁποῖον ἂν λάβω-
σιν. καὶ, τῶν λαμβάντων ὁ
πλέοσιν ἅπαν φιλῆσαι τὸν
κόσμον, καὶ λαβὼν ἀναγι-
νωσκέτω τοῦτο. ἢν δὲ ἀκέ-
σεται, ἢ ἀχρεῖος ᾖ, ἵνα τὰς
ἄρκυς ἀνιᾷ ἵνοχος ὤν.

superiore peregrè fuit, eâq; causa munerum expers fuit, illa accipito. Quoniam pro tenuibus amicis ac alienum divites solumto: aequetiam conductarum edium precium, si qui forte hoc debent, neque sint solvendo. In summa verò, multò antè illud illis esto curae, ut cognoscant quae res maximè his sit opus. Rursum qui accipiunt, ne de muneribus dicant ut exiguis querantur: quicquid mittetur, qualecunque fuerit, id magni dicunto. Vini cadus, aut lepus, aut pinguis anas, inter munera Saturnalitia ne habentor. Neve Saturnalia dona in risum vertunto. Remittito vicissim divitis pauper: si dotem est, libellum aliquem veterem, aut si quid ipse conscripsit, quod fassi sit omnis, & commune accommodum, qualecunque proferit: atq; id diligenter adeptum hilariq; vultu accipito, Quod si recusârit, reiecerit ve, sciat sese in ea de re obnoxium esse, etiam si muserit, ad eloqui

ἐᾷν πίμπλη δὲ ἰχθῦν. οἱ μὲν ἄλλοι, οἱ μὴ στέφανος, οἱ δὲ λιβανωτὸν χόνδρους πυρπόντων. ἢν δὲ πένης ἰσθῆτα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν, πρὸ τῶν δυνάμιν, πίμπλη πλησίον· τὸ μὲν πυρρὸν ἔσω δημόσιον, ἢ καταβὰν ἐμβαλέσθω ἐς τὸν θησαυρὸν τῦ Κρόνου· ἐὰν πένης, ἐς τῶν ὑσβάταν πληγὰς παρὰ τῦ πλησίον λαμβανέτω, ὧν σαίρθαι ἐς τὰς χεῖρας, οὐκ ἐλάττονος δραχμῶν καὶ πεντήκοντα. Νόμοι συμποτικοί· Λουσθαι μὲν, ὁπόταν τὸ σκιὰν ἴσον ἴσθι ποδῶν ἑπτὰ. τὰ δὲ πρὸ τῦ αὐτοῦ, λάρνα καὶ πυρσοὶ ἔσωσαν. καταπύσθω ὅπου ἂν τύχοι ἕκαστος. ἀξίωμα ἢ γένος, ἢ πλῆτος ὀλίγον σῶν τιμάτω ἐς πονομῶ. οἶνου δὲ αὐτῦ πίνειν ἅπαντας μηδὲ ἶσα πρόφασις ὧν πλησίον, ἢ πομάχῃ ἢ ἰατρικῆς ὠφελῶν, ὃς μόνος δὲ αὐτῶν πίνειν τοῦ ἰατροῦ πονος. μοῖρα ἰρτῶν, καὶ ἴσον ἅπασιν. οἱ διάκονοι πρὸς χάριν μηδενὶ μηδὲν ἀπὸ μη-

alioqui mittēdum erat. Porrò reliqui, coronas alij, alij thuris fruſtula mittunto. Quòd ſi pauper aut veſtem, aut argentum, aut aurum ſupra facultatem diuiti miſerit, id quidem quod miſſum fuerit, publicum eſto, conflatumq; in Saturni theſaurum infertor: ipſe verò pauper poſtridie plagas à diuite, manibus ferulæ ſuppoſitis accipito, non pauciores quinquaginta ſuprà duocentas. Leges conuiuales: Lauandum eſt vbi linea ſex erit pedum. Ante lauandum, nucibus ac talis luſitandum. Vbicunque caſus cuique locum dederit, ibi accumbito. Dignitas, aut genus, aut diuitiæ, parùmomenti habento vt priùs alicui miniſtretur. Eodem de vino omnes bibunto, neque proſit diuiti ſi cauſetur vel ſtomachi vel capitis dolorē, vt ideo × bibat de meliore. Carnium omnibus æqua portio. Miniſtri ne cui quid fa-

more dato, neque contantor, neque prætermittunto, donec

ἢ βραδύνητε ἢ μηδὲ ὅλως παραγένησθε, ἵν' ἄφελὸς ἀπὸ τοῦ δεῖπνου, οὐδὲ μὴν ἀφιλότιμον. μήτε ὧν ἢ μικρὰ, ὧν ἢ λιτὰ παρατίθεται. μήτε ὧν ὀκνηρὸς, ὧν ἢ ἀγχόνης ἀπ' ἐσθῆτος ἐν πᾶσιν. ὀξυδορκεῖτε δὲ πανταχοῦ τὰ παρόντα, καὶ ἕκαστον ἐς τὴν ἀκρόασιν, καὶ ἐν ὀξέϊ τῷ ἀκούειν. καὶ λιπαρὸν παρέστω. καὶ ἱλαρὸν πρόσχαρε, μὴ τις ἰδὼν, φιλοσοφεῖ. μὴν τις πᾶσι πρυτανεύσῃ, ἢ ἐν ὀλίγοις, πρυτανεύσῃ δὲ πανταχοῦ. μηδὲ ἀναγκαζέτω τινὰ πίνειν, ἢ τις μὴ δύναται. ἐς τὸ συμπόσιον μήτε ὀρχηστὴν μήτε ἄλλο εἰσάγετω πώποτε ἄγαν, ἢ τι μανθάνοντα ἥδιον. μὴ τις ἰδὼν, σκώμματα ἢ μίμους ἄγῃ, τὸ ἄλυπον. ἐν πᾶσι πεπαίσθω δὲ ἐν καιρῷ. μὴ τις ἐν ἀρχῇ πεπαίσθω, ἕστω δὲ ἐς τὸ ὑποδέξασθαι ἥδιον. καὶ φθέτω τοῦτο, καὶ ἀφέτω ἕκαστον, ὁπόταν βούληται. ἐν ἀρῇ τὸν οἰκέτας ὁ πάσι δοκῇ, ἀμειόντων καὶ

ipsis visum fuerit, quæ tolenda erunt. Neque huic quidem magna, illi verò pereexigua apponunto. Neve huic cœna suis, illi mensa apponitor, sed in omnibus æqualitas esto. Y Poculator acutis oculis undequaque observato, minus tamen horum. Acutus etiam cantato. Calices omnis generis sunto. Ad potandum invitare siquis voluerit, ius esto. Omnes omnibus prabibunto, si libeat, ubi præbuerit dimes. Neque quisquam bibere compellitor, qui non velit ad compotationem. Ne liceat ipsis neque saltatorem neque citharœdum inducere, nisi qui nuper discere cœperit. Quòd si cum libeat discerijs vel, liceat: sed hoc æternus ² adhibetur modus, ut ne sint molesta. Super omnia, pro mensibus lusionis talis. Si quis deposita pecunia talis luserit, in posterum usque diem irrumato. Et mantello quisque & abito cùm voluerit. Porrò cùm dimittes famulos suos convivio accipies, tum amici quoque tui cum ipso

τοὺς οἰκοι σωὶ αὐτῷ. τὰς νόμους τούτους ἕκαστον τῶν νομοφύλακα ἐς χαλκῆν στήλην, ἣν ἐν μουσείῳ ἱγγεγραμμένα ἐς χαλκῆν στήλην, ἣν ἐν μουσείῳ ἱστάτω ἐν αὐλῇ, καὶ ἀναγινώσκειν, καὶ ἀλλῶν ἀλλ', ὅτι ἐς' ἂν αὕτη ἡ στήλη μένῃ, ὅτι λιμὸς ὅτι λοιμὸς, ὅτι πυρκαϊὰ, ὅτι ἄλλο κακὸν ἐκὼν ἄκων ἔσεσθαι ἐς τὸν οἶκον αὐτοῦ. τὸν δὲ παύοντα (ἐὰν μὲν γέροντα, καθαιρεθῆναι) ἄτιμον εἶναι, οἷα πάσχοντα.

ipso ministranto. Leges hasce singuli diuites, æreæ columnæ inscriptas, in aulæ meditullio habento, ac legunto. Atque id quidem sciendū est, quoad ea columna manebit, neque fames, neque pestilentia, neque incendium, neque quicquam alioqui molestum, in illorū domum sum bibit. Quòd siquando (id quod dij prohibeant) tollatur, abominanda sunt quæ illis tum eueniura.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Hæc ait.] *Præfatio in leges, qua authoritatem illis parat.* b Non in somnis visus.] *Plato lib. 7. de legibus* κατ' ὄνειρον: id est, *per somnium, siue in somnis. In somnis enim nos vidisse ea prouerbio dicimus, quorum ambiguam quandam ac tenuem, penéq; euanidam memoriam aut intelligentiam obtinemus.* c Qualem eum pictores fingunt.] *Liberum enim est poëtis & pictoribus impunè, quicquid velint fingere. Lucianus noster in dialogo* περὶ τῶν ἀκόνων. *Atqui vetus hoc dictum est, liberos esse poëtas ac pictores. Idem in Demosth. encomio: Poëticum genus liberum dicit. Diphilus apud Athenæum lib. 6. de Poëtis:*

—quibus licet
Et facere solis quidlibet atque dicere.

Ad quod alluſit Horatius cùm ait:

—pictoribus atq; poëtis
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Eſt autem plurimum cognationis inter poëticen & picturam. Hinc eſt quod Simonides, authore Plutarcho lib. πῶς δεῖ τὸν ποιητὴν μανθάνειν, picturam tacitam poëſim appellat. Poëſim autem loquentem picturam. Proinde Horat. de Arte poëtica:

Vt pictura, poëſis erit. *d* A' deliris poëtis.] *Politianus:* —inſanis mos eſt dare verba poetis. *e* Falcem tenebat.] *Cum falce pingitur: quoniam tempus omnia metit execatq́; & auſert. Proinde falſò cognominatus à poëtis.* *f* Cætera & hilaris.] *Interpres figuratè Latinam lectionem obſeruauit. Cic. de nat. Deor. Non ſolùm enim Poetæ ſanctis, verùm etiam cætera doctius, ſapientiq́; tradituri. Martialis*

Viſceribus bonus eſt, cætera vile ſapit. i. *quantum ad cætera. Hanc in noſtris adagijs habemus.* *g* Animo mœſtum.] κραδίη mentis triſtitia eſt, *dolor cordis, moleſtia.* *h* Quippe deus.] *Sidon. Quæ deuotione placentur inſpector pectorum Deus.* *i* Pro temporis ratione.] *Hymnus.*

k A' tergo aure prehenſa, ac vellicata.] *Conſecrata enim auris eſt Memoriæ. Hinc illud apud Plin. Eſt in aure ima memoriæ locus, quem tangentes atteſtamur. Iguur veteres aurem vellere dicebant pro admonere, à priſco ritu ſumpta locutio. Virgil. in Sileno:*

Cùm canerem reges, & prælia, Cynthius aurem
Vellit, & admonuit paſtorem, Tityre pingues
Paſcere oportet oues, deductum dicere carmen.

Quod imitatus Calphurn. in Bucolicis:

—vellit nam ſæpiùs aurem
Inuida paupertas, & dicit vilia cura.

l Impios opibus ſuperfluere.] *Cæcus enim & claudus, interdum contrà oculatus & celer. Plutus diuinarum deus fingitur. Cùm enim ad impios ac ſceleſtos homines mittitur, celerrimus eſt, & cæcus: cùm verò ad bonos, lanè claudus.* *m* A' Clotho reliquisq́; Parcis.] *Parcæ à Latinis dicuntur quòd nemini parcant. Græci μοῖρας à diuidendo & diſtribuendo vnicuiq́; ſua, dicti & appellantur. Clotho contrahit omnia, Lachesis ſuis ſortitur, Atropos immutabilis & incommunicabilis eſt. Hinc & à Græcis ἀπαράγκλωστος. i. inconuertibiles dicuntur.* *n* Patrem Cœlum

execuerim.] *Saturnum aiunt abscidisse Cœli patris pudenda, quibus in mare dejectis Venerem procreatam, quæ à spuma Aphroditæ nomen accepit.* o Vt iam euirati, Cybeli.] *Cybele, quæ & Rhea Deorum mater, aliisq; multis nominibus vocabatur, sacerdotes castratos, qui Galli dicebantur, habebat, Lucretius illis tympana & cymbala adhibet. De his cùm satis superq; pluribus alijs in locis, deq; omni Cybelis cæremoniarum ritu annotarim, nō est cur hoc loco plura repetam.* p Lex prima.] *De ritu & modo parandi festa, quidq; ipsis diebus præcipuè agendum.* q Nisi quæ ad lusum & voluptatem.] *In Prometheo seu Caucaso: Si tollamus, inquit Prometheus, è conuiuijs lepores illos, risum & subdolas captiones, quid oro, præter temulētiam, edacitatem, & silentium fiet reliqui?* r Lex secunda.] *De excipiendis & tractandis pauperibus, deq; muneribus mittendis.* s Porcellos.] *Olim publicè lustrabantur domus, porcello circumacto.* t Geminam accipere.] *Milites διμοιρίτας nuncupati, dupla stipendia merent. Idem Lucianus: ἐφυλάττον ἰφρέας, τὰς διμοιρίτας ὤν.* u Leges conuiuiales.] *De modo & ratione conuiuiorum, siue quibus rebus in conuiuijs studendum sit.* x Bibat de meliore.] *Fortè legendum ἀμείνονι, vt vertit Erasmus: alioqui si leges προτίνοντες, sensus erit, priusq; bibat dives.* y Pocillator.] *οἰνοχόος Pincerna, à poculis, à cyathis, cuius officium est, vt in conuiuio vinum misceat. Nec multò post, in epist. 1. præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisq; nostrūm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, æquè atq; ipsi domino vtq; vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Puerum enim ad cyathum habebant, qui quot petebant cyathos vini, admetiebatur, in poculumq; fundebant. Sic & Græci, cyathos sibi nomine eorum miscere petebant, quos charos habebant.* z Adhibeatur modus.] *Modus in omnibus rebus observandus. Xenophon: Ἐν δὲ μετρίοις σύνεσιν σὸν αὐ ἀμετρίοις. i. modum sequens, nunquam errabis. Pindarus Nemeorum hymno 10: ἐν δὲ πρᾶγμα βραχὺς αἰὼν ἀνδρὸς. i. modum in rebus excedere, auditoribus graue est. Vide Erasmi nostri prouerbium: Ne magna loquaris.*

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Κρονικαί.

Ἐγὼ Κρόνῳ χαίρειν.

ΓΕΓΡΑφειν μὲν ἤδη σοι πρότερον ἀμελῶν ἐν οἷς ἄλλοις, καὶ ὡς ἐν ἀφίας διειλημμένοις, μόνῳ ἄμοιρον ἄνευ τῶν ἑορτῶν, ἵνα μὴ ἐνάγχωμαι. ἔτι καὶ νῦν οὐκ ἀπόδοις (μέμνημαι γὰρ) ἀναγκαῖον ἄνευ, τὰς μὲν ἐμὰς ἀφυωτέρας καὶ φορτικὰς, οὐκ ἐπιτυγχάνειν ἂν ἔχουσι, δὶς ἀφικόμενοι, δὶς δ' ἀπρακτοι ἀπελθόντες, καὶ ταῦτα, Κρονίων ἐπιόντων. ἐπεὶ δέ μοι τότε οὐδὲν ἀντιγέγραπται, ἠγησάμην δεῖν αὖθις ἀναμνῆσαί σε τῶν ἐν τῷ. ἥδιον γάρ σε, ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄνιδρον ὄντος ἀφιλόπονον, καὶ τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸ μέσον ἄνευ καταφρονεῖν, ἵνα τὰ καλὰ ἑορτάζωμεν.

EPISTOLAE Saturnales.

Ego Saturno Salutem.

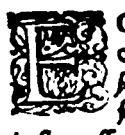

QUIDEM & antea tibi scripsi, ignosce mihi, quòd ita in statu essem, & quemadmodum ob inopiam mihi periculum esset, ne solus omnium expers relinquerer festivitatis quam indixisti. Addidi & illud (nam memini) iniquissimum esse, si nostrum alij opibus ac deliciis superfluerent, nobis ex facultatibus imperitis pauperioribus, alij nunc sum fame consumerentur: atque id quidem instantibus Saturnalibus. Verùm quoniam tum ad meas literas nihil respondisti, operae pretium existimavi, te denuò ijsdem de rebus commonefacere. Tuum erit, optime Saturne, a subitas hac rerum inaequalitate, bonis ipsis in medio depositis, postea celebrandum festum edicere.

Nam

ἀς ἓ νυῶ ἔχομ', μύρμηξ ἡ λάμηλος, ὡς ἡ πρόμια φησί. μᾶλλον ἓ τραγικὸν ἐποχεῖτ' ὦ ἐννόησον, θεάτρου μὴ ὃν ποδοῖν ἐφ' ὑψηλῆ βυθηκότα, οἷόν ἐσιν οἱ τραγικοὶ ἐμβάδ). ὅθ' ἑτέρῳ ἀνυπόδητος ἦσθ. ἃ δ' ἐγὼ βαδίζω ἴσος ἔχων, ὁρᾷς ὅτι ἀναγκαῖον ὠῶν ἄρτι μὲν ὑψηλῶ, ἄρτι δὲ ταπεινῷ γενέσθαι, καὶ ὀκόταν ἄρ' πόλα παθόντες. ἔσθ' ὧν ἐμὲ νῦν βίος ὑμῶν τὸ ἔνθεν. καὶ οἱ μὴ ἐποδησάμενοι ἐμβάτας, ἀτυχὴς χορηγήσας, ἐπαγωνιδοῦσιν ὑμῖν, οἱ ποσὶ δὲ πεζῇ καὶ χαμαὶ βαδίζομεν. λωάδμοι ἄρ, ὦ ἴσθι, μὲ χέρσον αὐτῶν ἐποιήσαντο ἡ δεξιὰν, ἢ τις ἡ ἡμᾶς ἐνεκώμασε πρᾶσιν. καὶ ἐγὼ ἀκόντ' ποιητὴν ἀγόνισμα, ὡς τὸ παλαιὸν, ἢ ἐγὼ ταῦτα ὧν ἐγὼ ἀνθρώποις τὰ πράγματα, σὺ ἴτι μονῳδῆν ἐς ἀν' ἡ μὴ γὰ ἄσπερ καὶ ἀσπίδ καὶ ἔφυγ ὡς ἐγὼ τὰ ἀγαθὰ, δᾶπνον ἔδιμον ἐκαθεσθ' ἐς μέρος, πολλοὶ ἦ, οἱ μὴ

Nam vti nunc res habent, b formica camelus, quemadmodum aiunt prouerbio. Quin magis c tragœdiæ hinc stirionem animo concipe, d qui altero pede prælatis cothurnis sublimis insistat, cuiusmodi sunt tragica calceamenta, altero verò sit incalceatus. Is si ad hunc modũ instructus ingrediatur, videas necessariò futurum, vt nunc excelsus sit, nunc humilis, prout hunc aut illum pedem vicissim promouerit. Nec minor est in vita nostra inæqualitas, dum illi cothurnis fulti, adornante fortuna tragœdias in nos agunt. Contrà magna pars pedibus atque humi ingredimur, quum & ipsi, scias velim, nihilo deterius illis fabulam agere possimus, atque ingredi, si quis nos quoq; ad eiusdem instum modum adornârit. Atqui e ex poëtis audio, nihil harũ rerũ inter homines fuisse olim, quũ tu solus adhuc imperiũ teneres: verùm tellus illis citra serendi arandiq; laborẽ bona progignebat, cænã vnicuiq; paratam, vel ad satietatem vsq. Porrò flumina partim vinum,

οἶνον, οἰκέτας, καὶ ἄλλα, ἃ καὶ ὀλίγοις μέλλει ἔρρειν. τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοὺς ἐκείνους φασὶ τοὺς ἀνθρώπους χρυσοῦς εἶναι, καὶ οὐδὲν δεῖσθαι τοῦ μολίβδου. ἡμᾶς δὲ αὐτοῖς μή, οὐδὲ μόλιβδον ἂν ἀκέραιος ἀπολοίμην, ἀλλ' εἴ τι καὶ τούτου ἀτιμότερον· ὃ προὶξ δὲ μετὰ πόνου τοῖς πολίταις, ὑπηρεσία, καὶ ἀφορία καὶ ἀμηχανία, καὶ τὸ εἶμαι, καὶ τὸ πάσχειν ἄν μοι γένοιτο, καὶ ὃ τῶν τυχὸν, πολλὰ τοιαῦτα. πρὸς γὰρ ἀμοῖρ τοῖς πένησι καὶ ἄθλον ἂν, οὐ τοῦτο, μόνα ἐκ τῶν τοιούτων ἀπολαύειν, ἃ μὲ τοὺς πλουσίους ἐφορᾶν τοσαύτας εὐδαιμονίας σωύντας· οἳ τοσοῦτον δὲν μὲν χρυσὸν, τοσοῦτον δὲ ἄργυρον ἐκτεθησάρκασι, καὶ οἴκους ἔχουσιν, ἀνδράποδα δὲ καὶ βοῦς, καὶ σκευὰς, καὶ ἀγροὺς, καὶ πάντα ἕκαστα κεκτημένοι, οὐχ ὅπως οὐ μεταδοῦσιν ἡμῖν ποτε αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ πόδα βλέπειν τοὺς πλουσίους ἀξιοῦσι. ταῦτα

vinum, partim lac, erant autem & quæ mel manabant. Quodq; est omnium maximum, aiunt illos ipsos [f] homines aureos fuisse, ceterùm paupertatem procul ab illis abfuisse. Nos contra [g] non satis idonei sumus qui vel plumbum videri possimus, aut si quid etiam plumbo vilius, vt quorum plerisque vitæ labore quæritur, & passim paupertas, egestas ac desperatio, & illud: Hei mihi: &, vnde inuenias? &, ô fortunam, atq; id genus alia permulta apud nos nempe pauperes abundant: quanquam his de rebus leuius disserentes, [h] nisi diuites conspiceremus tanta fruentes felicitate, [i] qui quidem quum tantum auri, tantū argenti cōditum habeant, tantum vestium possideant, tot mancipia, tot currus, familias, agros, atque harum rerum omnium magnam vim teneant, tamen adeo nobis nihil vnquam de eis impertiunt, vt plebeios homines ne aspectu quidem dignentur.

Her-

ταῦτα ἡμᾶς μάλιστα ἀφανίζει, ὦ Κρόνι, καὶ ἀφόρητον ἡγεῖται τὸ πρᾶγμα, τὸν μὲν ἐν πορφύρᾳ κατακείμενον, ἐσθίοντα ἀγαθοῖς ἑτέροις ἐπιτρυφῶντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνόντων ἐυδαιμονιζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα· ἡμᾶς δέ, καὶ τὸν ὀμβρίου ἐνδρομοπολεῖν, ἅπαξ ἢ δεύτερον τοῦ χρόνου γεύεσθαι, ὡς ἔτυχεν ἄρτου ἢ ἁλμυρίτου ἡμιπλήσασθαι καθεύδειν, κάρδαμον ἢ θύμον ἢ ἑρόμενον ἐπιπράσασθαι. ἢ ἵνα ταῦτα, ὦ Κρόνι, ἀπαλλάξῃ καὶ μιξαπολιῶν τὸ ἡδύσμορον, ἢ τὸ ὕσπορ, αὐτὸς γε ἐπάνες ἡμᾶς καὶ τοὺς πλουσίους, μὴ μόνους ἀπαλλάξῃς ἀγαθῶν, ἀπὸ δὲ μυριάμνων ἐσθίοντα χρυσίον, χοίνικα γε ἡμῖν πάντων καταλιπόντα. ἀλλ' ἱματίων, ὅσα μὲν ἤδη σὴν ἐβρεθόφθη, ἐκ ἂν αὐτὸς ἀνιάσειεν ἔχειν πάντως ἀφανίμενα, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐβρεθησόμενα, ἡμῖν δὲ νέα πιεβαλέσθαι μάλιστα, ἢ ἐν τοῖς ἐοίκασι μὴ λίσσαι, αὐτοῦτι ποιῷ καταπλῦναι.

Hæc, inquam, sunt, Saturne, quæ [k] nos enecant maximè, planéque rem intolerandā arbitramur, hunc in purpura accumbentem, tantis opum delicijs affluere, ructantem interim, & applaudentibus amicis perpetuò festum diem agere: me verò, meique similes, somniorum coniecturas interpretari, siciunde fortè quatuor oboli contingant, quò videliget pane polentáve expleti dormire queamus, nasturtium, aut porrū, cepásve, alliúmve opsonij vice arrodentes. [l] Aut hæc igitur, Saturne, ad æquabilitatem vitæ mutes corrigasque necesse est: aut quod est postremum, illis ipsis interdices diuitibus, ne soli bonis fruantur, verùm è modijs auri tam multis vel heminam in omneis nos dispergant. Porrò ex vestibus, si quas iam à tineis exesas, citra suum incommodum dare possint, malintque hæc prorsus vetustate situque peritura, nobis dare qui induamur, quàm sinere vt in cubilibus ac scrinijs multa carie computrescant.

Præte-

καὶ μὲν καὶ λαπτίζαν ἱκανὸν, ἄρτι μὲν τίσσαρας, ἄρτι δὲ τρεῖς τῶν πρώτων πασαμβάνοντας, μὴ μέχρι τοῦ τῶν πόνων τῶν δεσποτικώτερον, ἀλλ' ἐς τὸ λιμοτικώτερον, ὡς ἐνίοτε μιτίζαν ἅπαντας. μὴ μὰ τὸν Δία ἐμφορεῖσθαι τῶν ὄψων, μὴ τὸν οἶνον ἥδιον πρὶν ἐμφανῆ ἰδεῖν τὸν ἐπὶ τῆς μάζης ἐπιθέσθαι, ἕτι πρὸς ἐμοῦ δὲ ἐπιβάλλοιμι τὴν χεῖρα, πρεμαίνεσθαι, δέξασθαι μόνον τὴν λοπάδα, ἔδομαι δὲ καὶ ἐγὼ τὸ λοιπόν. μηδὲ ἐπομόσῃς σοὶ, ἀγνίσμοντα τῷ μὴ δεσπότην πρατίθεσθαι τὸ ἐμόν. ὅλον σοὶ τὸ μιφαλῆ, δὸς δὲ ἄλλοις ὀστᾶ φίλα ἐπικαλυμμένα. πολλὰ γὰρ δὴ τοῖς οἰνοχόοις, μὴ τὸ ἐμόν ἐστ' ἂν ἰδίοις αὐτίσῃ πιεῖν ὑμῶν ἕκαστον, ἀπὸ τῆς ἄκρας ἀναδύσῃ, αὐτίκα ἐπιχίσῃ, καὶ ἀναδῦναι, μηχάλω ἰδίκα ἐμπαθέμενος, ὥσπερ ὦ δεσπότης. μὴ τὸν οἶνον δὲ αὐτὸν πάσι δοῖς συμπίνειν ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν ἀνα-

Præterea vt cernunt singuli, nunc quaternis, nunc quinis pauperibus ad conuiuium adhibitis. Haud ista quidem pactio, quo his temporibus conuiuia peragantur, verùm popularius, vt æque sit omnium portio, neque vt hic opsonio ingurgitet sese, famulo interim adstante ac opperiente donec herus vorando præfocetur. Certum vbi ad nos venerit, quam vix etiam apparuerimus admouere manum, protinus ad alios transferetur parum tantum offensa, vel si quid de placenta reliquum est. Neq; illatum aprum ita partiuntur, vt domino totum dimidium apponat vnà cum capite, reliquis autem ossa tecta apponat. Vtique præmonemur pincernæ, ne concrepemus donec vnusquisque nostrûm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundamus, & ingentem calicem ingerentem tradamus æquè atque ipse domino, vtq; vnum & idem vinum omnium sit omnibus.

Aboqui

εἰ δὲ μή γε γεγράφθαι δεῖ τὸ νόμον, ἢ ἐκ θυσιῶν μεθύσκεσθαι, μοὶ δοκεῖ τὸν ἡδύοινον ἀρτυθέντα γενναίως ἀφρέναι γυναῖκα τῶν γαστέρα; ἢ ταῦτα ἐπανορθώσεις, ὦ μάταιος μήσεις, ὦ Κρόνι, βίον μὲν τὸν βίον, ἑορτὴν δὲ τὴν ἑορτὴν ἔσῃ ποιήσας. ἀλλὰ μὲν, ἐκεῖνο μὲν ἑορτάζόντων, ἡμᾶς δὲ καθῆσθαι μέλλει ἀχθόμενοι, ἐπιδὰν λιπαρέσθαι ἔχωσι, ἢ πᾶσα ἐκ τοῦ ζῆν ἀναπίψασα ἢ ἀμφορία, καλάξασα, ἢ μάγειρον ἢ ἰχθυοπώλην λυσσῶσαν, μὴ ἐπιλαθόμενον τὸ ταύτοχος ἐκ τοῦ φακὴν ἐμβαλεῖν ἐπὶ τὸ ἰχθύων, τὴν κύαθον καρδοποιῆσαι ἢ τι ἀπάντα ὅλον καταφαγεῖν, περὶ τἄλλα ἢ ὀψοποιῶν ἐχόντων, μὴ ζῶν πλανᾶσθαι τὸ ἥμισυ τὸν ὦν ἢ μὴ ἢ ἔναρον, μὴ τὰ διαφάλια μεταξὺ ὀπτόμενα τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὅπερ Ὅμηρος περὶ τῶν βοῶν φησι, μάλιστα δὲ μὴ κρέα μόνον, ἀλλ' ἀναπιμπλάναι καὶ τὸ ὀρθὸν αὖθις ὀθνείοις· μὴ τὰς ὄρνις ἢ τὰς ταχείας, καὶ δι' ἀέρος ἴόντας ἔξω, μὴ ἐπισπασαμένας, ἀναπτάμενας οἴχεσθαι μὴ ταύτας, *Alioqui vbinã ista lex scripta fuit, aut receptus mos, vt hic vino odorato generosoque temulentus sit, mihi contrà musto disrumpat aluus? Hæc si correxeris nouarisq; Saturne, tum demum effeceris vt vita verè vita sit, festũ verè festũ sin minus, illi quidem epulentur,* [m] *nos autem interim, sedentes precabimur, vt simul atque loti venerint, puer subuersam amphoram rumpat, vtq; coquus ius adurat, ac per obliuionẽ muriam piscium in lentem infundat, vtq; canis in domum irruens, opsoniorum artificibus alibi intentis, exta deuoret vniuersa, præterea placẽtæ dimidium: vtq; sus ac ceruus, neque non sus culæ inter assandũ idem faciant,* [n] *quod Homerus de Solis bobus commemorat: imò vti non serpant solùm, verumetiam vnà cum ipsis verubus in montem abripiant sese, fugiantq;, vtq; ipsæ etiam aues pingues, iam ademptis plumis, & ad coquendũ apparatæ, volatu aufugiant,*

ne soli illis fruantur: quod & futurum est illis grauissimum, vt * formicæ talen, quales feruntur Indicæ, earum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: vtq; vestis curatorum nobilis gentis ita ab optimis viris perforetur, vt cribrum videri possit, nihilque differat à cassa venatorio: vtq; formosi illorum comatiq; pueri (quos ? Hyacinthos, aut ? Achillas, aut ? Narcissos appellare solent) dum ipsis poculum porrigunt, subitò defluxum coma celsi fiant, & acutum edant barbam, cuiusmodi in comædijs induci solet Sphenopogones, quibus à cuneata barba nomen inditum est: vtq; vertex illis asperis ac pungentibus pilis sit hirtus, reliqua capitis parte nuda. Hæc atque his etiam plura illis imprecabimur, nisi desinant vsque adeò suis privatim studere commodis, velintq; in commune diuites esse. nobis quoq; quantum æquum est impertientes.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SVBLATA rerum inæqualitate.] *Propositio. Spectauit hanc æquationem Plato, & ante eum Lycurgus instituit, & nunc Anabaptistæ renouare conantur. Sed frustra hæc fiunt, & plus calamitatum inuehunt, quàm vtilitatum. Euertuntur enim resp. neq; ipsa æquatio, diuturna esse potest, propter varias causas, & morum & casuum & liberorum. Etenim vt stellæ aliæ vincunt alias & splendore & magnitudine, ita fieri nunquam poterit, vt ex æquo omnes sint & diuites & honorati. Cic. lib. 3. Off. Capitalis, inquit, omnino oratio est, ad æquationem bonorum pertinens. Quæ potest quæ potest esse maior, vide ea quæ scripta sunt in legem Agrariam, hoc est, de publicis agris populo diuidendis. b* Formica camelus.] *Loquitur de opibus inæqualiter inter mortales distributis, vt huic plurimum supersit, huic multum desit. Dicitur autem prouerbium de vehementer inæqualibus, & modò minimis, modò maximis, quod perinde fit, quasi repentè camelus in formicam verteretur. Erasmus nofter dicit non intempestiuè dici posse, in eos qui sibi non constant, in vtramque partem immodici. c* Tragœdiæ histrionem.] *Ab inconuenienti ludionem, qui personatus in scenis fabulas agitat.* ὑποκριτὰς, *μίμους. Roscius & Aesopus histriones clari. d* Qui altero pede prælatis cothurnis.] *Hoc calciamenti genus Græci κόθορνον, Latini mutata littera cothurnum vocant, quo mos erat tragœdiarum actoribus in scena vti, vt proceriores viderentur: erat enim subere sublenatum & ἀμφιπεδίξιον, hoc est, tam dextro, quàm sinistro pede conueniens, & de suris religabatur. Vnde illud Horatij Sermonum 1. Sat. 5:*

Non illi larua, aut tragicis opus esse cothurnis.

Quia ore ita deformi esset, vt instar laruæ videri posset, neq; cothurnis; quia magna corporis esset statura. e Ex poetis audio.] *Ab exemplo & vita veteri Saturno regnante ætatē auream fuisse fabulātur, terramq; sua sponte expertē vomeris & aratri peperisse fruges, cōmunesq; id temporis & nullis distinctas limitibus agrorum possessiones fuisse. Virgil. 6. Aen.*

Augustus Cæsar, diuûm genus, aurea condet
Secula, qui rursus Latio, regnata per arua
Saturno quondam —. *f* Homines aureos.] *Theocritus in Aste χρύσεοι πάλαι ἄνδρες. i. aurei quondam viri. Virg. 2. Georg.*

Aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat.

g Non idonei qui plumbum.] *At postquam fugato Saturno, Iupiter dominari cœpit, paulatim omnia rerum mortalium in deterius labi occœpêre. Atque sequentes temporibus, quia aureo seculo fuerunt deteriores, secunda dicta est argentea, tertia ænea, quarta ferrea, ipsique homines plumbei: id est, inertes, cæci, inutiles, & inanes visi sunt. Harum omnium descriptio elegans exstat apud Hesiodum in oper. & diebus, & Ouid. lib. 1. Metam. h* Nisi diuites conspiceremus.] *Malemus & inuidus vicinorum oculus, inquit prouerbium, ad quod videtur respexisse Horatius lib. 1. Sat.*

Qui fit Mœcœnas, vt nemo, quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors obiecerit, illa
Contentus viuat, laudet diuersa sequentes? *Respondet Publius mimographus: Aliena nobis, nostra plus aliis placent. Adde quod inuidia fere comes est felicitatis. i* Quicquid quum tantum auri.] *Amplificatio à collatione diuitum. k* Nos enecant.] *Horat. epistolar. lib. 1. ad Lollium 1:*

Inuidus alterius rebus macrescit opimis.
Inuidia Siculi non inuenêre tyranni
Maius tormentum —. *Sic Lucret. lib. 3:*
Macerat inuidia, &c. *l* Aut hæc igitur, Saturne.] *Redit ad propositionem, & leges quoque describit. m* Nos precabimur.] *Epilogus per commination em formulæ execrationum & diratum precationum. Talis fuit sacerdotis apud Homerum ante, πατὸς χρύσεον. Imò, inquit Saturnus, precor vos ut [illegible] habere liceat, cum sitis. Vide in nostris adagiis: Thymum [illegible], & capiti cuenias. In morbo consumat. n* Quod [illegible] erus de Solis bobus.] *Odyss. a. o* Vt formicæ tales.] *In Septentrionali India regione, formicæ cornutæ & pugnacissimæ esse feruntur, aurumque ex terra colligunt quod*

dig; cumulare. Ipſis color felium, magnitudo luporum Aegyptiũ eſſe dicitur. Indi id aurum in maximo Solis æſtu furantur, cùm formicæ domi latitant, quæ tamen nonnunquam odore excitatæ, celerrimo curſu auri prædones, camelis & dromedariis fugientes, aſſequuntur atq; lacerant. Plin. lib. 11. cap. 31. Strabo de iiſdem formicis loquitur lib. 15. p Hyacinthos.] *Hyacinthus puer fuit Amyclæus eodem tempore à Zephyro & Apolline adamatus, cuius fabulam à Palæphato in tractatu de fabuloſis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio lib. 1. Metam. refertur. q* Achilles.] *Achilles formoſiſſimus omnium Græcorum. r* Narciſſos,] *Narciſſus puer fuit formoſiſſimus, cuius fabulam latè refertur ab Ouid. lib. 3. Metamorph.*

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ τῷ ἡμιωπάτῳ χαίρειν.

Τί ταῦτα λυρᾶς, ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν παρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀναλαμβάνων τῶν ἀγαθῶν ποιεῖν διάθεσιν; τὸ γὰρ ἑτέρου ἄρχειν, ἐμὲ νυνὶ ἄρχοντος· θαυμαστὸν γάρ σοι ἐκ μόνος τῶν ἁπάντων ἀγνοεῖς, ὡς ἐγὼ μὴ πάλαι βασιλεύω ὤν, πλὴν ὅσα ἐμαυτὸν πάλαι ἀρχαῖόν. ὁ Ζεὺς δὲ μάλιστα τῶν ἐπιμελεῖται τὰ ἡμίτομα ταῦτα μέχρι πηλῶν, καὶ λιμένος, καὶ φόλης καὶ μέθης, καὶ τοῦ, οὐ πλείονα ἀμφὶ ταῦτα.

SATVRNVS MIhi chariſſimo Sal.

QVid a tu, obſecro, nugas iſtas ad me, ac de rebus huiuſmodi ſcribis, iubeſq; vt de integrò bonorum faciam partitionem? quod quidem alterius munus fuerit, penes quem nunc eſt imperium. Etenim demiror te, ſi ſolus omnium ignoras quemadmodum iampridem regnare deſtiterim, ac priuatus eſſe cœperim, b liberis partitus imperium: quanquam Iupiter præcipuè rerum iſtiuſmodi curam agit. Porrò c mea poteſtas non niſi ad taxillos vſque, ſaltationes, cationes, & ebrietatem valet, idq; ſeptem nõ amplius diebus.

ὅτι περὶ τῶν μείζονων, ἃ φὴς, ἀφιεῖμεν τὸ ἄτοπον, καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἢ περιττὰ ἢ πλειόνων ἄνωθεν, ὁ Ζεὺς ἂν χρηματίσαιτο ὑμῖν. ἃ δέ τι τῶν ἐκ τῆς ἑορτῆς ἀδικεῖ τό τις, ἢ πλεονεκτεῖ, ἐμοὶ ἂν ἄμεινον διαλέγειν. καὶ ἐνίοτε δὲ τοῖς πλουσίοις περὶ τῶν δείπνων, καὶ τὴ χοίνικι & τοῦ χρυσίου, καὶ τῶν ἱματίων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμψοιτε ἐς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτοῦ ποιεῖν, ὡς φατὶ, ἀμά τι δηλονότι ἐκείνοι πρὸς ταῦτα ἔχουσι λέγειν. τὸ δ' ὅλον, ἵνα οἱ περὶ ἐμᾶς, ἐξεπιστήμονες, καὶ ἐκ ὀρθῶς διαλαμβάνοντες περὶ τῶν πλουσίων ἔχοι παραλάμποντας αὐτοὺς οἴκοθεν ἄνευ, καὶ μόνους ἁβρὸν τινα βιῶν τὸν βίον, ὅτι δεινῶν πολυτελῶς ὄντων αὐτοῖς, καὶ μεθυσκομένοις οἴνου ἐκ δίκης, καὶ παισὶν ὡραίοις, καὶ γυναιξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐνθάδε μαλακῶς ζῆσθαι. τὸ δ' πάνυ ἀγροῖκοι, ὠμοῖόν πως

Itaque grauioribus in causa, de quibus scribis, videlicet de tollenda rerum inaequalitate, vtq; ex aequo omnes ea opibus abundent, aut egeant, Iupiter vobis operam dabit. Quòd si quid in his quae ad festum pertinent, vel fraude detractum est alicui, vel abditum, id erit meorum partium indicare. Lamq; scribo diuitibus, de cœnis, deq; aurihemina, neque non de vestibus, vt vobis quoque ad celebrandum festum nonnihil mittant. Quandoquidem aequa sunt ista, decetq; illos facere quemadmodum postulatis, nisi forte habent isti, quòd probabiliter ad haec respondeant. c In summa tamen illud scitote pauperes, vos longè fuisse, neque recte indicare de diuitibus. f Sic quidem illos felices arbitremini, solosq; suauem vitam viuere, propterea quòd illis liceat operari cœnare, vino suauiari, puellis formosis mulieribusq; frui, vestitus eti delicatis; verùm istam felicitatē cuiusmodi sit, ignorare

τι γὰρ φροντίδων ἄπειρα ἔσται, οὐ μικραὶ, ἀλλ' ἀναγκαῖαι ἑκάστῳ ἐπανορθώσεις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλαπτώσῃ ἢ ὑφιλόμενος κλέπτῃ, μὴ ὁ οἶνος ἐξασθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθαισθῇ, ἢ ὁ λαὸς ὑφέληται τὰ ἐκτεθέματα, μὴ πισώσῃ τοῖς συνοφείλουσι ὁ δεσπότης, λίθους τυφλὰ τοῖς δανείσασιν ἑαυτὸν ἐθέλῃ. ταῦτα δὲ πάντα οὐκ τὸ πολὺ μέρος τῶν ἀπόρων ἀνθρώπων, ἃς ἔχουσι, πάντα ἂν ὑμῖν φανεῖται ὁ πλοῦτος τοῦ ἔνδοξος· ἐπεὶ δοκῶ μοι αὐτὸν οὕτως ἂν ποτε ἀφυβαστιάσαι, ὡς ἐ λαλῶν τὸ πλουτεῖν καὶ βασιλεύειν, ἀφεῖτο ἂν αὐτὰ, καὶ παραχωρήσαντα ἄλλοις, ἀπαθῆ ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀπαλλαγὲν ὧν ἄπορα ταλαίπωρον; ἀλλὰ τὰ μὲν ταῦτα ἄλλως, ἃ δὲ τοῖς πλουσίοις καὶ ἄρχουσι πᾶσιν ἀνάγκη, ἀφεῖκα τῷ ἀρίστῳ ἐν ποιῶ-

ῶ, καὶ

siquidem hæ res non mediocribus curis eos distorquent, sed singulis inuigilare cogunt, ne quid rerum dispensatorem fraudet, aut clanculùm suffuretur, ne vinum acescat, ne frumentum vermibus corrumpatur, ne latro tollat poculæ, ne populus credat cauponiatoribus, si illum dixerint affectare regnum. Atqui hæc quidem quota pars est eorum, quæ istos discruciant? Quòd si nosses tu metus & curas, quibus obnoxij sunt, planè fugiendas vobis esse diuitias existimaretis. Alioqui creditis ne vel meipsum vsqueadeò insanum, vt si præclara res esset opulentia, aut regnum, depositurus hæc, aliisq; ea cessurus fuerim, paterérq; vt nunc priuatus alieno parérem imperio? Quin potius quum non essem ignarus huiusmodi malorum quæ plurima diuitibus ac regibus adsint necesse est, imperium deposui, idque sapienter.

κὴ ἓξ ἃ σωῖ ἱπο]τιθ πρός μι, ὃς τὰς μὲ ἀνῶρ κὴ πλακοσύ-τατορ ἱμφερομένας, ἱμᾶς Α λάρδαμορ ἢ θάμορ ἢ ἐρέμ-μυορ ἱκιτρόχου]λας ἐν τῷ ἱορτ τῷ, σκίψαι ὀκοῖά ὅτι πᾶς ἦ, ἓξ τὸ ὕδωρ, ἀλλ᾽, κὴ ἐκ ἀνιβλορ ἴσως ἱκάστορ αὐτῶρ. ὡς Α φηλὰ ταῦτα, ἕμπαλιρ ἄνακ ρίφιται τὸ πρᾶγμα. ἔστα ὑ-μᾶς μὲ ἔτι ἐρηβρόιωτορ ἀνακαίτ᾽ ἄρ ἰς ἀλλ᾽ ὑσξαίαρ, ὥσωξ ἰκᾶνοι ὑπ᾽ ὧς μίθυς, οὕτι ὑπ᾽ τῆς ὥραρ πλησμο-σῦς ἀνοῶδές τι κὴ ἀανυα-δέσβορ ἰρυηαίνοντῶ. ὁ Α τότυρ τι ἀκλαύσοι, κὴ τὸ πολὺ ὧς συκῆς, ἓ πασίρ ἓ ἀαυαξίρ, ἓ ὅπως ἄρ᾽ ὁ φόβ ἔ᾽ ἐκλῦς, συναναφυφῶ τῶ, ἓ φόβῳ ἓ ὑβιστομο-σίαρ, ἓ ὕδβορ οὐ χαλιπῶς σωτηλίξαι ἐκ τῆς πεπῦς ψυχῆς. ἓ τίνα ἄρ αὐτῶρ βρ-δίως ἄλλορ ἀνῶπο, μὴ πάν-τῶ ὠχρὸρ ὄντα, πολὺ τὸ σι-κρᾶθ᾽ ἐκιφαίνοντα; εἶτα ἧς χῆρας ἀαυσίφορ ὧς αὐτῦ πασίρ,

Nam quòd ex nunc quid me deos obtestans deplorabo, illos aprii ac placenti tempori, vos contra nefastum, porrimave aut cepe per festi tempus, opsonij loco arodere, cuiusmodi sit, consydera. Etenim in præsens quidem utrumq; dulce est illa, tum meq; molestum. [h] *At posthæc res invertitur. Quandoquidem vobis deinde non accidit, vt postridie sorgatis, [i] capitis dolore grauati ob temulentiam, quemadmodum illi, neque ob immodicam [k] ingurgitationem grauè olentem, & acrem spiritum ructatis. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quorum magnam nobis parerent [l] vtrio coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbum intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Alioqui quorum quemq; potes offidere, quin planè pallet, ac facie colore sanguinem se ferat? Quotumquemq; autem, qui cùm ad senectutis peruenerit, sua ipsius probus*

ωσὶν, ἀπὸ μὲ ποδῶν ἀλλ' ἐ-
πὶ τριάρων ὀχήμενον, ὁλό-
χρυσον ἢ λαῖφος, καὶ ἀρέσαρον
ἢ τὸ ἔνδον, ὥσπερ αἱ τραγικαὶ
ἐσθῆτες, ἐκ ῥακῶν πάνυ ἀτι-
μῶν συγκομμιζόμεναι ὑμᾶς ἢ,
ἐξ ὧν ἢ ἄγαστοι, καὶ ἄσιτοι,
πολλάγρας ἢ ὑπερπωμονίας,
οὐκ ὀρᾶθ', ὅτι καὶ τὸν ἄπα-
ρον ἐστί, καὶ ἅτι κατ' ἄλλο τινὰ
ἀστίαν συμβαίνοι καὶ ὑμῖ ὑπ'
αὐτῶν ἐκείνοις ἔτι δὲν αὐτὸ,
καθ' ἡμέραν καὶ πάντα μό-
ρα ἐσθίαν τοῦτον, ἀπ' ἄλλοις
ἅν αὐτὰς ὅτω λαχάνε καὶ θύ-
μα ὀργομένας ἰνίοι, ὥσπερ ἐ-
κ σὺ τῶν λαγῶν καὶ συῶν,
ἀπολίγῳ ὄφ ἅπαξ λυπᾶ αὐτ-
νὸς, ἢ ὡς ἐκόλασος, ἢ γυνὴ ἢ
ἐκίνητε ἰρᾶς, ἢ ἰρέμβος τὸς
ἀνέχλεσμαν ἢ πὸς ἄλλος
ἄλλο σωθρ. καὶ ὅλας, πολλάκι-
ς ἅν, ἅπερ ὑμᾶς ἀγνοῦντας, τὸν
χρυσὸν ὀρᾶτε αὐτ μόνον, καὶ
πολὺ πορφύραν. καὶ ἂν ἄλλοι πο
τε ἐξελαύνοντας ἐπὶ λευκῶ ἵπ-
πους, λιχνεύσαι, καὶ πδσκυνᾶτ-
ε ἐκ

pedibus ingrediatur, ac non potius à quatuor baiulis gestetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac pannosus, cuiusmodi sunt tragica indumenta, ex pannis admodum vilibus consarcinata. Vos autem quum molestum est, quòd de piscibus gustare non liceat, quòd inedia laboratis: non illud item cogitatis, eosdem & podagræ, & tussis expertes esse, aut si quid aliud aliam ob causam illis incommodi cõtingit. Quanquam nec illis ipsis æquè dulce est, quotidie supráq; satietatem istis vesci. Quin potius videas eos nonnunquam ita olus ac lupinum appetere, vt tu non æquè leporem appetas, aut aprum. Vt de reliquis interim sileam, quæ illos discruciant, puta si filius sit luxurioſus, si vxor vel amans, vel amata à famulo, coacta magis quàm ex animo cum illo dormiat. In summa multa alia sunt, quæ vos ignorantes, tantùm aurum illorum ac purpuram videtis. Tum si quando videtis eos albo prouehi curru, inhiatis & adoratis.

ἀ Ἀ ὑπερωρᾶτε αὐτῶν, καὶ καταφρονεῖτε, μὴ μόνον ὑπερ-
φυῶς πρὸς τὸν ἀργυρᾶν ἀφο-
ρᾶτε, μόνον μεταξὺ ἀφο-
μιλοῦντες, ἀλλ' ἐν ᾧ δαπά-
δι ἀδίῳ σμάραγδον ἀφιορᾶτε,
καὶ τιματίων πτυσσόμενοι, τὸ
μαλακὸν ἐθαυμάζετε, ἀλλ'
ἄπτε καθ' ἑαυτὸς πάντων, ὥ-
στε, οἶμαι, ἐφ' ἡμᾶς ἰόντων, ἐ-
κόντο συμβαίνων, ὡς ἐπι-
δείξασθε ὑμῖν τὰς κλίνας καὶ
τὰς στρωτῆρας, καὶ τὰ ἐπιπόμα-
τα, ἅπερ ἐκεῖ ὄφεται, ἐ ἀμάρ-
τυρος ἡ κατάσις ἄν. τάχ' ἂν οἱ
πλεῖστοι ὕφοιτε ἂν αὐτὰς ὑμῖν
ἔνια ἐπιμεῖναι, ἐκ ὅσου αὐ-
τὸ διχάσασθαι, ἀλλ' ὅπως ὑμᾶς
θαυμάσωσιν. ταῦτα ὑμᾶς πα-
ραμυθοῦμαι, ἀλλὰς ἡ βιοῤ-
πάτερον. καὶ ἄξιον ἑορτάζειν,
ἐπεπυσμένους ὅτι μετ' ὀλίγον
ἥκετε λύσοντες ἀπὸ τῆς
βίου, ἐκπάντες ἡ πλοῦτον, καὶ ἵνα
μὴ τὸν ψυχὴν ἀφῶντες.
πολὺ ἐπιπολῆς ὠφελῆτε, ὅσον
ἀνασχόμενοι, καὶ οἶδ' ὅτι ἐκ ὀλι-
γωμήσετε τῶν ἐμῶν γραμ-
μάτων.

Quòd si illos contemnere-
tis, negligeretisq́, neque ad
argenteum currum oculos
haberetis intentos, neque ma-
ter colloquendum, sinerete
gdũ annulo inclusum respi-
ciaretis, neque vestes obiter
contrectantes mollitiem ad-
miraremini, sed sineretis eas
ipsos sibi dimitti esse, haud
dubiè futurum sit, ut ipsi vos
vltrò adirent, ad curam re-
garent, nimirum vt nobis o-
stendere possint lectos, mensas ac pocula. [a] Quarum
rerum nulla sit utilitas, si sine
teste possideantur. Certè ne
pereatis pleraque hæc illis
vestra causa parare, non
quo utantur ipsi, sed vos
admiremini. [a] Hæc ad eos
solandos vos scribo, veramque vitam cognitam habere.
Conueniteq́ ita festum age-
re, vt cognoscatis omnibus hoc
videre dandum è vita, & il-
lis, depositis opibus, & vo-
bis relictis paupertate. Quã-
quam & illis scribam, sen-
ti sum pollicitus: certum scio eos non neglecturos
literas meas.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a QVID tu.] *Exordium ab increpatione.* *b* Liberis partitus imperium.] *Iouinamq; in diuisione paternæ hæreditatis, Cœlum, Neptuno, terra, mareq;, Plutoni autem ea quæ sub terra, in sortem cesserunt.* *c* Mea potestas non nisi ad taxillos.] *In Saturnalibus comminia liberiora agebantur, in quibus talis ludebatur, saltationes, cantationes, ebrietates & alij turpiores actus fiebant: in tali namq; festo non fuerunt aliæ exercitia & studia. In quibus etiam seruis accumbere licebat, feriatis interim ab opere.* *d* Itaq; grauioribus in causis.] *Propositio & responsio ad superiorem petitionem.* *e* In summa.] *Digressio, qua pauperibus suadet, vt sua sorte contenti sint, plus oneris inesse diuitijs, quàm voluptatis.* *f* Dum illos felices arbitrabimini.] *Xenoph. κυρου παιδ. lib. 8. Pheraulas, inquit, ex paupere diues à Cyro factus, desyderio tandē priſtinæ tranquillitatis, & quietis affectus, & curarum ac molestiarū, quas sibi diuitiæ importasse querebatur, multitudine offensus, omniū bonorum suorum possessionem in Sacam transfert, hoc sibi tantùm excipiens, vt ab eo, tanquam hospes, atque etiam parciùs, minusq; eleganter, ac sumptuosè, quàm hospes alatur. Inter cætera autem diuitiarum incommoda, hoc quoq; commemorat, quod necesse sit homini diuiti sæpe ab aliquo aut asseri oues aliquot à lupo ingulatas, vel bouem è prærupto, & præcipiti loco delapsum: aut nunciari iumenta in morbum incidisse. Apud Horatiū non dissimilia habentur in epist. 2. ad Mecœnatē lib. 1:*

Verùm vbi oues furto, morbo perierē capellæ,
Spem mentita seges, bos est enectus arando:
Offensus damnis, &c. *g* Vel meipsum.] *Assuetatio à suo ipsius exemplo.* *h* At postea res inuertitur.] *Voluptatum intemperantia morborum & mœroris causa. Hinc Plaut. in Amphitruone, vbi Alcumenam ita loquentem facit:*

Satin' parua est res voluptatū in vita atq; ętate agūda,
Præ quod molestum est? cuiq; hominum in ætate ita comparatum est,
Ita dis est placitum, voluptati vt mœror comes consequatur.

i Capitis dolore grauari.] *Sunt quibus caput assidè dolet, vbi vel liberaliùs vinum ingesserint, vel meraciùs, idq; magis, si suapte natura calidum fuerit, vt testatur Galen. 3. de Locis affectis, vtpote quod omnino quidem caput vaporibus repleat, aliquando etiam humoribus calidis, cùm & citra vini potum eiusmodi ad caput promptè deferuntur. Theognis:*

εἰνὶ τοι πίνειν συμφέρον: id est, *Vinum bibere malum, malum est. Torquentur enim homines vino.* k Ingurgitationem.] *Pauperes edunt, bibunt, faciunt, non quod & quando libet, atq; expedit, sed quod habent, quod q; licet. Nec tamen his multò feliciores sunt diuites plerique, qui intemperantia sua non minùs lædunt valetudinem, quàm pauperes ex inopia, quos excusat necessitas & fortunæ iniquitas, cùm diuitis nullam habeant defensionem. Ne igitur modum excedas cibo, potu, libidine, quorum voluptates magnos plerumq; dolores pariunt, corrumpunt valetudinem, & immaturum obitum accersunt. Crapula enim & intemperantia multis pernam: frugalitas verò & continentia valetudini conducunt.* l Vario coitu.] *Magna ex nimio coitu virium & spirituum dissipatio. Aristi. sectione 4. probl. 22. vt, teste Hippocrate libro de spermate, vniuersi corporis robur labefactum languescat & contremiscat.* m Quarum rerũ nulla sit vsuitas si sine teste.] *Sic Prometheus in Caucaso sic: Hæc inseram tecum expendere velim, num tibi bonum aliquid appareat sine omni pernicie teste, & nemo oblectare queat habentem possessio, aut opus quod nemo videat, nemo laudet, nemo admiretur? Quod idem dixerim, quia nisi fierent homines, iam futurũ erat, vt omnia conclauium rerũ decor esset sine teste, & opes nostræ ne à nobis quidem ipsis haberentur in precio: quum nemo alius sit, qui harum admiratione caperetur.* n Hæc ad confolandos.] *Epilogus per communicationem.*

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ Πλουσίοις χαίρειν.

Οἱ πτωχοὶ ἵνα μὴ μακρολογῶ ἱκέται σοι, ἀτιμότεροι ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σοφίσωνται ἃ ἔχετε, καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀξιοῦσι μὲν κοινὰ πᾶσι ποιεῖν τἀγαθὰ, καὶ τὸ μέρος, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν· δίκαιον γὰρ ἄνω, ἰσότιμίαν διαβεβηκέναι, καὶ μὴ ὧν μὲν πλέον, ὧν δὲ μειόνων μετέχειν τῶν ἀδίκων. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν ὧν ὑμῶν ἔφην ἄμεινον σκέψασθαι τὸν Δία, περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ μὴν ἀδικεῖσθαι φάσκοντα κατὰ νόμον ἑορτὴν, ἡμέραν ἐπ' ἐμοῦ διανοοῦμαι νῦν ἀσχόλημα χρῆναι πᾶσι ὑμᾶς. ἔστι γὰρ ἄφ' ἁπλῶν ἀξιῶσι, ταῦτα μύρια, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε. πᾶσι γάρ, φασι, ῥιγοῦσι δεῖσθαι λιμῷ δὲ ἐχόμενοι, πᾶσι νῦν

SATVRNVS DIuitibus, Salutem.

PAuperes nuper ad me datis literis incusârunt vos, qui nihil ipsis ex facultatibus quas possidetis, impertimini: atque omnino postulârunt, vt omnia bona facerem omnibus communia, vt ad singulos illorum sua pars rediret. Aequum enim esse, vt rerum aequalitas constituatur, neque decere, vt huic superfit, ille nullo modo sit particeps voluptatum. Ego verò respondi, hisce de rebus rectiùs Iouem consideraturum. Caeterùm de praesenti negocio, déque iniuriis, quibus sese per festos dies affici putant, videbam mei officij esse sententiam ferre, fumq; pollicitus me vobis scripturum. Sunt autem quae postulant haec, vt mihi quidem videtur, aequa. Nam quo pacto, inquiunt, tanto frigore horrentes, tantaq; obnoxij esuritioni, postea diem etiã festum celeb

σίτι ἑορτάζοιμεν; ἃ δίκαιον ἐν ἐκείνοις μεθέπειν μετέχειν τῆς ἑορτῆς, ἐκλιποῦσάν με ἀφικέσθαι ὑμᾶς ἐπ' οὐτωσὶ τι, ἢν ἴχνη τινὰ μισθώσεως αὐτοῖς, ἃ τινες ὑφίστασθαι καὶ ἀναγνῶναι, ἢ ἐκ τοῦ ὑμᾶς, καὶ ἢν χρυσᾶ ἐκείνων ἐπιπολάζῃ φαίνοιτο. ἃ δὴ ταῦτα, φασὶ, ποιήσετε, μετὰ ἀμφοῖν ὑμῖν ἔτι ἀγαθῶν ἐπὶ Διὸς ἃ μὲν, ἀνθελέσθαι κοσμοκλήσθαι ἐπὶ τὴν ἀναλαμβάνειν, ἐκείνην τὸ πρῶτον κίνας ὁ Ζεὺς πόλῃ. ταῦτα τὰ δεῖπνα ἐκείνου χαλκᾶ ὑμῖν δὲ ζοίτω, ἃ ἐκεῖθεν ποιοῦσα τοῦ ἔχειν. τὸ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων νέου, ὡς συνδεῖσθαι ὑμῖν, καὶ τοῦ πόδαρα ἐκείνου ἀξιῶ ἐκείνου, ὡς νῦν χαμαὶ ἐστε ὑμᾶς πνοφόν, ἐκείνου μεγίστας ὕδρας. ἃ δὲ ἐκείνοις ἐκεῖνα ἀμελοῦντες ἐκεῖνα δὴ μακρῷ ἐκείνοις, πλέον ἢ ἀφρόνων ἐκεῖνα τὸ ἀντίον ἐν ἄλλου, καὶ τὰ ποιὰ ἐφ' ὕδατα αὐτῶν

celebrare possimus? Quare si vellem & illos festi participes esse, postularem ut cogerem vos, ut & [b] de vestibus illic inspectarent, si quæ superfluæ pinguiores, quàm quæ vobis conveniunt, vtq; de auro nonnullæ guttulas in illos defillerit. Quòd si ista fecerit, inquiunt, non erit amplius disceptatio inter vos de bonis apud Iouē. Sin minus, minantur sese ad nouam rerum partitionem pronocaturos, ut primùm Iupiter pro tribunali sedere experiat. Atque hæc quidem facere vobis nequaquam grave fuerit, imperitis nonnihil de tantis opibus, quas possideris, & recte possideris. Quæ [c] de cunis quoq; ut vobiscum cogitarit, & hoc literis addiderim putârunt, quemadmodum vos in præsentia foribus occlusit, soli delicijs fruerentur. Quòd si quando vobis visum fuerit, & illorum quempiam post longum tempus conuiuio adhibere, plus esse molestiæ in cœna, quàm voluptatis, multaq; illic in pauperum contumeliam fieri: vos

hæc

αὐτῶν γίγνεσθαι, οἷον ἐκεῖνο, τὸ μὴ τῷ αὐτῷ οἴνῳ συμπίνειν. Ἡράκλεις, ὡς ἀνελεύθερον, καὶ καταγνώσεως αὐτῶν ἐκεῖνο μόνον ἄξιον, ὅτι μὴ μιᾶς ἀφεστάτῳ οἴκοθεν, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπόντα. ἀλλ' εἰ καὶ ἐς μέρος ὅμως φασὶ πίνειν· τὸν γὰρ οἶνον ἐσχάτου ὑμῶν, ὥσπερ τὸν Ὀδυσσέως ἑταῖρον, ἐμφῷ βυβλίῳ τὰ ὦτα. τὰ μὲν ἄλλα οὕτως αἰσχρὰ ὄντα, ὥστε ἐκεῖνα λέγειν, ἃ περὶ τῶν νομῶν τῶν ἐμῶν αἰτιῶνται, καὶ τῶν ἄλλων ὑμῖν μὴ ψεύδεσθαι, ἵν' ἂν ἐξαμφοτέρωθεν, ἐκεῖνος δ' ἐμοὶ ἐπαθλεύοντος, καὶ ἅπαξ ἐπαθλεύσαντος, καὶ ἔτι τὰ τοιαῦτα μικροπρεπῆ, καὶ ἅπαξ ἐπαθλεύοντος, καὶ συμποτικώτερον, ἀλογιστία ἐστὶ, καὶ ὁ ἀδελφίτης τοῦτ' ἔνεκα ἀγαπᾷ ὑμῖν τὸ συμπόσιον, ἵν' τὸ ἴδιον ἄνωστις ἔχοιεν. ἄρ' οὖν, ὅσας μηκίστ' ὑμᾶς ἀπολαύσαντα, ἀπὸ τιμήσασι, καὶ φιλόσοφον

lut illud, cùm non eodem de vino bibant. Dij boni, quàm illiberale: planè dignum, in quo & illi debeant accusari, qui non surgant potius, abeantq; toto conuiuio vobis solis relicto. Quanquam negant sese etiam ad satietatem ex illo qualicunque vino bibere, propterea quòd vestri pincernæ, [d] aures habeant cerata obturatas, quemadmodum olim Vlyssiis socij. Porrò reliqua vsque adeò sunt turpia, vt pigeat commemorare, quæ de carnium partitione criminantur, deq; ministris, qui cùm vobis assistant, donec plus quàm ad plenum expleamini, ipsos prætercurrunt, aliáq; huius generis permulta sordida, minimeq; digna viris ingenuis. [e] Proinde æqualitas res est omnium iucundissima, maximeq; conuiuijs conguens. Atque hac de causa, vobis æquus ille partitor in conuiuijs præficitur, vt æquam omnes habeant portionem. Videte igitur ne posthac vos iterum accusare possint. [f] Quin potius honorabùt vos, & amabunt,

οι, τῶν ὀλίγων τίτων μιτα-
λαμβάνοντα, ὧν ὑμῖν μὴ ἀ-
παιδεύτων ἀπαιδεύ]τ@, ἐκέ-
νοις δ' ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἡ
λόγος ἀπήντης@. ἅπαν τὸ
ἐπ' ἄρ' ὀλιγῶν λαϊκῶν τὰς
πόλε, μὰ ἐχὶ τῷ πρώτῳ συμ-
πολ]εμομένων, τῷ μυρίᾳ πᾶσι
τὸ ἀνδραποδίσαι ὑμῖν σωτη-
ρίν]αν· ἐπ' ἄρ ἴχοιτ' τὸν
θαυμάζοντας ὑμῶν ἢ πλοῦτον,
ἢ μόνοι, τῷ ἰδίᾳ, κὴ τῷ σκέ-
τῳ πιστεῦτ. ἰδίτω@ δ' ἂν πολ-
λοί, τῷ θαυμασάτω@ ὑμῶν
τὸν ἄργυρον τῷ τὰς φακίδας,
κὴ πεπινότων φιλοτιμίας,
μιταξὺ πίνοντα πιεσπουσά-
]α@ τὸ ἴκπωμα, τῷ τὸ βάρος
ἴσω@ αὐτοῖ ἀβασάσαντω,
κὴ τῆς ἰσοδίας τὸ ἀκριβὲς, τὸν
χυνὸν, ὅσ@ ὁς ἰκανὸν τῷ
τίχνῃ. πῶς ἢ ὦ χρυσὶς κὴ
φιλανθρώπως ἀκίαν, κὴ τῆ
φθονεῖσθαι ἀν' αὐτῶν ἴξω γε-
νέσιω· τίς ἢ ἂν φθονέσιεν
ὦ λοιπονοοῦτι, κὴ διδόντι
ἢ μιτρίων; τίς δ' ἐκ ἂν ἀ-
ξιοῖ

bunt, si pauculà ipsa à vobis acceperint, quorum impendium à vobis nec sentiretur quidè, penes illos numeris in tempore dati memoria semper mensura est. Prætereà nec Resp. administrare posſitis, si pauperes vnà vobiscum in eo versentur, milléque modis felicitatem vestram adimant. Neque enim habituri estis, qui divitias vestras suspiciant, si feli atque apud vosipsos in tenebris eas possideatis. Videat igitur vulgus, mirétúrque vestrum argentum, mensas, & quemadmodum prohibentes ad potandum insuetis. Dein illi inter bibendum poculum vndique contemplentur, ac pondus expendant, manu librentur: tum argenti absolutam collaturam: tum auri tum, vicissim artem condecorantis. Nam in istum modum, non solùm illi vos probos viros & humanos prædicabunt, verùm etiam invidiam illorũ effugietis. Quis enim invideat imperitiæ, dantíq; quod æquum est? Quis non potius optet,

vt

ζωὸ ἀς τὸ μάκιστον ἀβιώσεται, αὐτῶν ἀπολαύοντα ? ἀπαθῶς ἀς ὑμῖν ἔχει, ἀμάρτυρος μὴ ἀ ὠλαμονία, ἀνίφλον ὂ ὁ πλοῦτος, ἀνάλυς ἀ ὁ βίος· οὐ γὰρ οὐ ὁμοίως ἀδὺ νόμιται, μόνος ἰμείμπλασθαι, ὥσπερ τὸς λεοντάς φασι, καὶ τὰς μονίας ἰῶν λύκων, καὶ συνόντας λιξιοῖς ἀνθρώποις, καὶ πάντα χαρίζεσθαι παρεσκεύασται· οἷ πρῶτα μὲν ἀ ἐωρὸν τὸ ἄφωνον ἦ τὸ συμπόσιον ἰάσεσθαι ἂν, ἀπ' ἰμ μύθοις συμποσιακοῖς, καὶ σκάμμασιν ἀνεπαχθέσι, καὶ φιλοφροσύναις ποικίλαις σιωπῶντας· οἷαι ἔδισται διατριβαὶ, φίλαι μὲν Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ, φίλαι ἀ Χάρισιν. ἔπειτα ἀ πὲς ἄπαντας ἐς τὴν ὑστεραίαν διηνεμένοι, ὑμῖν τὴν λιξιότητα φιλάνθρωπον παρασκεύασεσι. ταῦτα πολλοῦ πριάσθαι καλῶς ἔχει. ἐπὶ ἰρόμενα ὑμᾶς, ἃ μέλλοντες οἱ πρῶτοι βαδίσεσθαι (εὐθύμιτα γὰρ οὔτας) οὐκ ἂν ὑμᾶς λάθοιεν, οὐκ ἔχοντας οἷς ἐπιδείξασθαι.

vt quamdiuiſsimè viuet, bonis ſuis fruatur? Verùm vt nunc res vobis habent, & felicitas veſtra teſte caret, & diuitiæ inuidioſæ, & inſuauis vita. Neque enim perinde iuuat, opinor, ſi quis ſolus explcatur, quemadmodum aiunt 8 leones facere, & ex luporum genere h quos ſolitarios vocant, quàm ſi cum lepidis hominibus, ac per omnia gratificari paratis conuiuatis: qui primùm non ſinent conuiuium ſurdum aut mutum eſſe, verùm conſuetudine ſua fabulas cõuiuijs aptas, dicteriáq; minimè moleſta, variasq; voluptates adferent: quibus rebus tempus iucundiſsimè tranſigitur. Idq; gratum eſt Baccho, gratum Veneri, gratum etiam Gratijs. Deinde poſtero die, dum comitatem veſtram referunt, beneuolentiam vobis conciliant. Hæc etiam magno fuerant emenda. Nam illud à vobis ſciſcitabor, i ſi pauperes abeant taciti, ſic enim fingamus, nõne vos ea res vreret, cùm non haberetis quibus oſtentaretis

ὡς τὰς ἀλεκτρυόνας, ἰδόντας, καὶ τῶν ἀκολάστων τὸ πλῆθος, καὶ τῶν λαμπτήρων τὸ μέγεθος; ἐῶ λέγειν, ὡς καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μίσος πρὸς τῶν πλουσίων ἀναγκαῖον ὑμῖν ἐγγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι τρυφᾶν ἐθέλητε τὰ δ' ἐμὰ καὶ ὑμῶν ἀπειλῶν, ἀρημότατα, μηδ' ὑφ' οἱῳδ' ἂν ἀνοχλῶ σὺν τοῖς καταλῦσαι τὰς ἀρχὰς, ἵνα ὅτι ἀμάρτωμ γράψωσι, οὔτ' ἀπειλῶν, ἢ ἄτι λάφανον τῶν λωφός· ἃ φασὶ κ ὑμῖν φανερόλλω ἐντετηκότα εἶμι. Ὃς κ καὶ ἴκαφ, ὀλίγῳ σοι μετεῦ, θασμὸν βαλόσεσθαι ἐς ἐπανάσ ἐς τὸ ὄρ. καὶ ὄρνις ψόλλα καταπίπασται, ἄλλῳ καὶ αὖτα, παρ' αὐτὸς τὰς πηγὰς ἐπιτίθυται. τὸ κ μίγισμ, οἱ ἱερεῖς ταῖς οἰνοχόοις, φαλαρὸν ἐν ἀκρῇ ἐ χρόνῳ ὑμῖν γήρᾳ ἔσεσθαι, ἐπὶ καθίσαι ἐπὶ καθέδρα ὧν ἀμφορῆ. πρὸς τάδε βουλεύου ἃ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γήροιτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα.

retis purpureis vestis, cumulum multitudinem, omnibus rum magnitudinem? [k] Nec iam libet referre. necessario futurum ut pauperum invidiae atque odia in vos oriantur, si soli deliciis frui velitis. Nam quae minamur vobis imprecaturos sese, prorsus abominanda sunt: [l] ne dii prohibeant, ne unquam ad eiusmodi imprecationes venire cogamur: quandoquidem si id fiat, neque intestina posthac gustabitis, neque placentam, nisi si quid eorum reliquum fecerit. Praeterea in lenticula saperde hominem vobis habebit. Porro sus aut cervus interim dum assatur, e vero in mensas aufugere parabunt. Tum aues quoque pingues absque alis fugam molientes, ad pauperes avolabunt. Denique quod est omnium gravissimum, pocillatores fere mortalium reperiet vobis calui fient, idq; etiam fractis amphora. Super his rebus consulite quae & festo sint digna, & vobis ipsis maxime

διαστα, καὶ ἐπιτυθέντι ποδα ἀλλὰ ψυχαρ ἀὐτοῖς, δι' ὀνίης τινὸς ματ& φίλης ἐμμενεῖν ἐξουσι&.

maximè tuta, atq; illis paupertatis onus subleuate, exiguo vectigali illos amicos habituri, neutiquam malos.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PAVPERES.] *Exordium ab expositione.* b De vestibus.] *Propositio prima de vestibus.* c De Cœnis.] *Secunda de cœnis.* d Aures habeant cerâ obturatas.] *Notissima est ex Homeri Odyssea fabula de Vlysse sociorum aures cerâ claudente, vt periculum sibi suisq; imminens effugeret. Hinc ceram auribus obdere dicuntur, qui recusant audire, vel dissimulant se audire.* e Proinde æqualitas.] *Argumentum à signo & causa.* f Quin potius honorabunt.] *A consequenti & conditione pauperũ.* g Leones facere.] *Extat in Pandectis, in quibus ex Vlpiano refert Aristo, Cassium respondisse, societatem talem coire non posse, vt alter lucrum tantùm, alter damnum sentiret, & hanc societatem Leoninam solitum appellare. Respexit ad Æsopi apologum hunc: Leo, asinus & vulpes societatem inierant, vt quod venatu cepissent, id in commune partirentur. Prædam vbi erant nacti, leo iubet vt asinus partiatur. Ille vt est stolidus, in treis æquas portiones distribuit. Qua gratia mox indignatus leo, quòd cæteris æquaretur, asinum adortus dilaniat. Restabat vulpes, eam de integro partiri iubet, illa totam fermè prædam leoni attribuit, sibi vix paucula quædam seruans. Leo comprobata distributione rogat, quisnam illam artem partiendi docuisset: Calamitas inquit asini. Talis fermè solet esse societas plebeiæ sortis hominibus cum præpotentibus & diuitibus, ad quos omne commodum redit, pauperibus vi fraudatis. In argumentum huiusmodi est antiqua & elegans fabula in primo libro mearum narrationum, de oraculo Iouis Ammonis, siue de mulo, equo, asino, camelo & leone.* h Quos solitarios.] *Inter tot luporum genera nusquam hoc Lucianeũ reperi, quod prædam cæteris non diuidit. Albertus enim scribit, Lupos prædam ex æquo diuidere hîc, qui in venatione fuerunt,*

& si quid superest, alios vitulatu adnocare. i Si pauperes abeant.] *Amplificas καὶ ὑπόπτως.* k Neque liberè referre.] *A periculo.* l Dij prohibeant.] *Et à vobis auersum, loquendi modus frequens. Lucret. lib. 5:*

Quod procul à vobis flectat fortuna gubernans.

id est, auersas. m Lenticula saperdæ liquamen.] *Oppositi pontici, marcescêrie, putrefacti condimẽtum, quòd malum odorem contraxerit.*

ΟΙ ΠΑΟΥΣΙΟΙ
τῷ Κρόνῳ χαίρειν.

ΠΡὸς γάρ σε οἷα μόνον τὸν τῶν πρώτων ταῦτα γεγράφθαι, ὦ Κρόνε, ἐχὶ καὶ ὁ Ζεὺς ἤδη ἐκκεκώφωται πρὸς αὐτ', ἀναβοώντων μὲ αὐτὰ λὰ ταῦτα, & ἀναλαμβάνοντος ἀξίνην γεωφόδη, καὶ αἰτιωμένων γλῶ|τ᾽ ἀμαρμάρω, ὡς ἄνιδρ᾽ ἦν νομιῶ πεποιημένω, καὶ ἐμοῦ, ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μέλα ἀνδρῶν ἀξιῶν. ἀπ' οἴδ᾽ ἐκεῖν᾽ ὅτι, ἄν τι Ζεὺς ἀρ, πωῦ οἷς πίστ᾽ ἐστὶν, καὶ ἀφ' ὅτου παραινεῖ αὐτῶν τὰ νοσοῦντα, οἷ ἂ ὅμως ἐκλογιούμεθα, ἐπαύσαμ᾽ ἄρχειν γε νῦν ἡμῶν. ἡμᾶς δ᾽ ἅπαντα τὸν ὀφθαλμὸν λαβόντα, ἃ γέγραφας, ὡς καλὸν ἐστὶ κεῖσθαι

DIVITES SATURNO Salutem.

NVM a putas, Saturne, de rebus istis ad te solùm scripsisse pauperes? Quin potius Iouis ipsius aures iam obsurduêre illorũ querelis, dum hæc eadem vociferantur, ac nouã rerum partitioni flagitant, ac simul & fatuum nuncupant, quòd non æqualiter distribuerit: & nos, quòd nihil ipsis velimus impertiri. Verùm b nouit ille, quippe cùm sit Iupiter, penes quos sit culpa, eoq; illos plerunque obtundit. Nihilominus tamen pergabimus nos tibi, quæ dequidè hoc certè tempore princeps noster es. c Nam enim omnia ista quæ scripta,

ob oculos habitet, quàm sit honestum de magna rerum copia

optimo

ἐπὶ πᾶσιν τοῖς λιμῷσιν, καὶ αὐτὸ τοῦτο, συνᾶναι καὶ συμπαραζῆσαι τοῖς πένησιν, ἐν λιτῷ δείπνῳ ὄντα ποιοῦντα, ἰσοδίαιτοι καθιστῶμεν, ὡς ἂν μηδὲν τὸν συνδιαιτώμενον αὐτῶν αἰτιάσασθαί τι. οἱ δὲ ὀλίγον ἐν ἀρχῇ λιθῶσαι φάσκοντες, ἱκανὰ λίθων ἄκαιρ αὐτοῖς ἀνασπάσαμεν τὰς θύρας, ἐπ' ἄκρον ἔπαυσαν ἅπαντα ἐπ' ἄκροις αὐτοῖς· ἀεὶ μὲν πάντα αἰτοῦντες, μηδὲν πώποτε λαμβάνοντες, ἐρχόμενοι μὲν, πρόχαροι δὲ βλασφημίαι. ἢν δέ τι ἐπιφθέγξωνται ὑμῖν, ἀπ' οἴνου ἀκούοντες ἐπίσαμεν ἂν, ὡς ἀκεβῶν ἀκόσιμ ἐπ τὸν παρόντα· ὅτι δοῦναι θάτερον, ἢ μὴ λιθόντα, ἐχθρὸν ἂν πάντως ἔλα, ἢ πάντα πεπιμφότες, αὐτίκα μάλα πυθέσθαι, καὶ τῶν αὐτίκα παρ καὶ αὐτὸν ἂν καὶ τὰ μὴ ἔπλα μίσια, ἐμ δὲ τοῖς λάκκοις αὐτοῖς ἀμπάσαντες τὸ ἐμπίμπλασθαι καὶ γαστρίζεσθαι

opitulari iis qui indigent, quantoque sit iucundius, simul cum pauperibus versari, & conuiuium agitare, ad eum modum assiduè facimus, adeoque in ratione vitæ nos æquamus, vt nihil possit incusare is quem ad conuictum admittimus. Verùm illi primùm aiunt sibi paucis opus esse: deinde vbi semel illis fores aperuerimus, nunquam desinunt alia super alia postulare. Quòd nisi protinus omnia, simulque cum dicto acceperint, & mox paratum odium, in promptu conuitia, etiam si quid de nobis sit mentiendum. Porrò qui audiunt, sic dem illis habent, rati videlicet illos probè scire quæ dicunt, propterea quòd nobiscum consuetudinem habuerint. Ita fit, vt in alterutrum incidamus, vt aut si nihil demus, illos profusis habeamus hostes: aut profusis omnibus, ipsi protinus egeamus, idque in pauperum gregem veniamus. Ac cætera quidem vtcunque ferenda sunt: verùm inter cœnas ipsas non satis habent ingurgitati cibis, atque aluum explere,

ἀστ, καὶ αὐλοί, καὶ ἀλλὰ τοιαῦτα τῇ ἐμαυτοῦ γυναικὶ, ἢ τινὰς ἑταίρας μισγὰν ἀναλάβητε τὸ ἔκπωμα, ἵνα ξανθὸν τὸν χάρα, ἢ πανδανῇ, ἢ γαμετῇ γυναικὶ ἐπιχάρωσιν. Ἔτα καλλιώσασθε τὸ συμπόσιον, ἐς τὸν ὑμᾶς δειδεγῦτα ἡμῖν καλλιόντος, ὡς ἐλέψωσιν, καὶ ὡς λιμῷ σωῦσαν διηνύκτευ. καὶ ἅ δι ταῦτα καλαφόλιδα αὐτῶν δαῦβη, τὸν ὑπέτερον παράσιτον ἀναμένδυτι τὸν ἕξιον· ὃς ἀξιοτὰς λοιπὸς φαίνῃς, ἐξίωμα ἴδρ ἔχαν ὑμῖν, τῇ Ἥρᾳ μιλυδὰς ἐπιχάρα, ὁ γρυπῶ. ταῦτά δῆ, ἢ τὰ ζιαῦτα, ὑφ' ὧν ἡμᾶς ἐλαυνεάμεθα πὸς τὸ δοιπὸν, δεομενὰς ἢ ἡμιτέρας ἔνεκεν, μηκέτι ἐπίβαλον ποιεῖν αὐτοῖς τὰ ἐλίαν. ἃ δ' ἐπὶ σῦ συμβοῖντο μηφίαν ἀνάσκεθαι, ἄσπερ νῦ φασι, μηδὲν δ' ὑβριστὸν ἐν ζοῖς συμποσίοις ἐργάσασθαι, λοιπὸν γοῦν μόνον ἡμῖν καὶ σωφρονοῦντον τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. μὴ τῶν ἱματίων, ὡς ἐν ἐλαύνει, πίμ-

sed ijdem vbi plus satis adbiberint, tum vel puellæ formose cyathum porrigentis manum vellunt, aut concubinam vxorémue solicitant. Postremò conuentio conuiuio, postero die nobis obtrectant, narrantes quemadmodum saties rint, efurierimúsq. Quòd si hæc aduersus illos memori videmur, vester ille parasitus [f] Ixion in memoriam redeat, qui ad conuiuia nunc honorem adhibitus, ac vobis dignitate æquiparatus, iam chrius ille egregius, Immò adoratus est. [g] Hæc atque huiusmodi sunt, propter quæ in posterum statuimus, quòd res nostræ sint in tuto, ne posthac illis in domum adimum præbeamus. Quòd si te amethore, pacto recipiant, sese moderatè petituros, quemadmodum nunc ciuni, nec quic quam flagitiosè in compotationibus admissuros: age, conuiuium nobis

cum

f Ixion in memoriam redeat, qui ad conuiuia nunc honorem adhibitus, ac vobis dignitate æquiparatus, iam chrius ille egregius, Immò adoratus est.

g Hæc atque huiusmodi sunt, propter quæ in posterum statuimus, quòd res nostræ sint in tuto, ne posthac illis in domum adimum præbeamus.

h homis amibus.

Ac de amicis, facti inter

mutemus,

κἀμὲ ὀμῶ, καὶ τῇ γυναικὶ, ἐπόσον ὀφείλω τι, καὶ παιδαγωγῷ ὀφλῶ, καὶ ὅλως, ὅσον ἐμαυτοῦ μᾶλλον. ὥσθ' ἅπαντες τῷ κατὰ τύχην ὁμιλοῦντι ἡμῖν, φίλοι ἐσμὲν καὶ παράσιτοι ἕτοιμοι· ὡς ἡμᾶς γε μὴ δεῖν ἄλλων ἀντιάσασθαι, ἱκανοὺς] ἃ δεῖ ἕκαστα ποιεῖν ἀλλήλοις.

mittemus, & de auro quantum facultas patietur, ac sumptus augebimus: in summa, nihil omittemus officij nostri, modò vicissim desinant ipsi arte nobiscum vivere, simúlq; pro parasitis & adulatoribus amici. Ita nihil erit quod in nobis desideret, si ipsi quoque suo fungi volent officio.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a NVM putas, Saturne.] *Exordium ab exsecratione.* *b* Nouit ille cùm sit Iupiter.] *Cuncta sciens, spectans, auscultans. Ipse cunctorum auditus, mens & visus est. ὁ θεὸς τὰ πανταχόθεν, καὶ ὅλος τὸ πᾶν ἀκοὴ καὶ νοῦς καὶ ὄψις ἐστίν.* i. *Deus circumsiquaq; inspicit, quæ terra & mari gerantur, apud Plutarch. in sep. Sap. conuiuio. Sic antè in Chronosolo. mox intellexit, quippe Deus.* *c* Nos enim omnia.] *Propositio & diluuio criminis per vegetationem, qua vicissim pauperes accusant immoderatia & intemperantiæ.* *d* Mox paratum odium.] *Parasiti & assentatores loquendo mellis dulcedinem proponunt, re verò ipsa vulnus inferunt, lingua blandiuntur, latenter verò feriunt.* *e* Profusit omnibus.] *Adulatio homines in omne scelus impellit, eósque impulsum & involutum, in vitam demum calamitosam trahit, perq́ue caput & pedes in profundissimam erumnarum voraginem demergit. Recte ipsaque dicere solebat Aristonymus: Ligna dum ignē nutriunt, ab ipso cōsumi: Diuitias, dum adulatores aluntur, ab eis labefactari.* *f* Ixion.] *sine Antionis, sine Pisonis, sine Martis, sine Phlegyæ filius (nam dissentiunt inter se authores) Diam Deionei filiam duxit vxorem. Erat autem in more positum apud veteres sponsarum patribus munera quædam dare, vt & Homerus indicat:* Πρόσθε γὰρ ἔτι βοῦς ἔδωκε, ἕως ἐν δῆμῳ ἐνίσχε Λύκιον ἠδὲ καὶ οἷος.. *Deionem igitur*

Ixionem, vt mos erat, filiæ suæ virum munera poscebat. Ixion verò cùm ab illo crebrò appellaretur, atq; adeò vrgeretur, fossam faciendã curauit, eamq; materia, quæ ignẽ facilè & subitò cõcipere posset, implenit: Quo facto, socerũ quasi ad epulas opiparas, & sumptuosas inuitauit. Ille aũt insidiarum, & fraudis ignarus, cùm ad eum locũ, vbi fossa fuberat, accessisset: in eam iam inflammatã incidit, & ita flãmis cõsumptus est. Ixion verò cùm Ixionẽ tãto scelere contaminatũ nemo expiare vellet, cumq; eum omnes detestarẽtur, & contagionẽ affectus fugerent, ipse ipsi dei deniq; illũ aspernarẽtur, ab illoq; abhorrerent, solus Iupiter eius miseratus, maculã ex illo scelere conceptã delenit, eumq; vltrò in cœtum suũ tulit, sibi contubernalem fecit. At Ixion neq; priorie beneficij, neq; posterioris memor, occæcatus animo cõcipit facinus, nouumq; flagitiũ aggreditur, & Iunonis amore incẽsus, rem cũ ea habere meditatur. Iupiter aũt hoc cognito, vbem, vt Iunoni similis esset, specie quadã falsa cõformauit, quæ visa exarsit ille, & corpus cũ ea commiscuit, ex qua immanem quendam & monstrosum virũ procreauit, nomine Centaurum. Iupiter porrò manus & pedes Ixionis rotæ artissimis vinculis apud inferos astrinxit, quã in perpetuum volubilem effecit, eiq; rotæ Ixion alligatus, clamat: Benemeritis gratiã esse referendã. Horatius de Arte poëtica, perfidũ vocat. Quod si quis plura de Ixione scire volet, legat Pindarum, Pyth. ᾠδ. β. & interpretem Tib. lib. 1:

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.

g Hæc atq; huiusmodi sunt.] *Epilogus quo sub conditione in Saturni postulata consentiamus.* *h* Bonis auibus.] τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. Xenoph. καὶ ἀγαθῇ τύχῃ δόγμασι. quod felix fortunatumq; sit, admitto. καὶ ἵλεως, ἢ ἱλαρώτατα. ἐπ' ἀγαθῷ ἐξελαύνω. *i* Parasitis & adulatoribus.] κολάκων κολακικῶς τὸ πρέπον, γνάθων πανουργίαν. *Vide eundem Lucianum pro Imaginibus à laudatore quid differas assentator, & Plutarchi librum de dignoscendo Amico ab adulatore.*

SECVNDI TOMI FINIS.

TOMI

TOMI SECVNDI
OPERVM LVCIANI
INDEX.

A

ABderitæ vltrò Andromadę fabulam agunt, prouerbium 368
Abderitarum morbus sub Lysimacho 362
de Absentibus aduersarijs dicenti nõ credendum 218. 219
Academia ab ebrietate accusata 672. 674. p ebrietate causam dicit ibid.
ἀκάθαρτος 558
Acherusius cápus 115
Achilles cur præstantissimus dux habitus 741 exercitus contra impios Elysium campum inuadentes dux 497. eius apud inferos forma derisa 89. pusillanimitas ibid. dictum 85. 221. equus humana voce vaticinatus 593. 641. omnium Græcorum formosissimus 963
Achillis sepulchrũ 164
Aconiti vsus 77. 80. 263. 311
ἀκόντιον 850
Acrisius rex 49
Actæon 911. cur à Diana transformatus, & canibus obiectus 20. 934
Adimantus, eiusq; votum ridetur 852. 863
Admetus poëta à Democrate derisus 579
Adrastea Iouis nutrix 736
Adulatio 981
Adulatorum apud inferos

feros pœnæ 111
Æacus inferorum iudex 83. eius officium 84
Ægysthi cæsi historia 809
Ægyptus Beli F. 851
Æmulatio quomodo homines perturbet 184
Æqualitas 973
Aër rerum principium 302
Aër temperatus longæ vitæ causa 819
Aërocoraces 447
Æschylus qualis, & quando vixerit 784
Æschyli pugillares cur Dionysius emerit 768
Æsculapius à Ioue cõtra Momum defensus 908. ex quo deorum ordine sit 524. cur ei gallus cũ draco attributus 704
Æsopus apud inferos 492. eius fabula 298. 764
Ætatum mundi vicissitudines 737. 785
Æthiopem lauare, prouerb. 780
Affectus non cadere in virtute prædiũ 183. 184
Africa cur dicatur semper aliquid noui adferre 849
Agamemnon præstantissimus dux 371. 741. apud inferos à coquo non differt 116
Agathocles Sicil. rex 822 peripateticus, eiusq; arrogantia 575
Agathon poëta 718
de Agrorum finibus litigãtium vanitas 157
Aiax Telamonius 497. an in heroum numerum referendus dubitatur 485
Aiacis sepulchrum 164
Alcæi forma 373
Alcmena Herculẽ parit 47. eiusdẽ genealogia, desponsatio, & cum Ioue concubitus 48. 49

Alcyonis nidus miræ magnitudinis 512
Aleæ ludum à Saturno regi 928
ad Aleæ scopulũ multos naufragium facere 928. 939
ἀλικυμὸν & ἀλικλαγὲ vnde dicatur 640
Alexander cur præstantissimus dux habitus 741. sibi ex Cydno flumine morbum cõtrahit 786. 813
Alexandri cum Hannibale de præeminentia lis apud Rhadamantum 486
ἀλκήεσσα & Hercules & Apollo 593. 641
ἀλκήτυπος 641
Aloëi filij ob montes montibus impositos puniri 137
Amabilitas Veneris F. 38
Amaltheæ capræ fabula 736. prouerb. ἀμαλθείας κέρας ibid.
Ambrosia deorum cibus 46. 48. Noctis epitheton 645
Amicitia & lis, rerum principia 302
Amictus vitreus 457
Amphilochus vates 69. 71
Amphisbæna serpens 850
Amphitrite 53
Amyclæ 17
Anacharsis 347. cur è Scythia Athenas profectus 343. 359. quomodo in patriam redire parans, à Toxari exceptus 347
Anacreon poëta 490. 733. 839
Anacreontis ætas 835
Anacyndaraxis 737
Anaxagoras Socratis præceptor 79
Anchises à Momo carpitur 911
Ancoræ vitreæ 476
ἄνδυρα 556
Andromeda à Perseo liberata 62. 68
Anemodromi 445
ἀνεμοφόρητα 557
Anima an immortalis esset

effet interrogāti quid responderit Demonax 576
Anima non vna tantùm hominibus ibid.
de Anima variæ philosophorum opiniones 303
Animarum transmigratio Pythagorica 591. 596 650
Animi magnitudo virtutis præmium 182
Annulus Gygis 685
Annulorum superstitio & efficacia magica 892 902
Anteas rex 822
Antigenidas tibicē 340
Antigonus Luscus Philippi filius 823.835. Demetrij filius ibid.
Antilochus à Momo apud Iouem accusatus 913
Antimachus poēta 515
Antiochus Seleuci filius, & eiusdem in nouercam amor 405
Antiochus Soter 323
Antiopa Ioui amata 47
Antipater Iolai filius 823.835
Antiphō histrio 507
Anytus Socratis accusator 79. 661. eius pœna 704 (178
Aorna Alexādro euersa
Aornos petra 716
ἀπάθεια Stoica 651.685
Apollodorus rhetor 832.837
Apollo à Iunone accusatus, à Latona defenditur 18
Apollo qualis dei 523. eius oracula variis locis 654. in Hyacinthum amor 14
Apophoreta 923
Aqua rerū principium 302
Aquæ potus longæuitatis causa 819
Aquā pistillo tūdere in mortario, puer. 291. ad vulnus afferre 79
aquila Ioui sacra 918. à Momo accusata 911
Arabię felicis odor 483
Arancę maiores Cycladibus insulis 447

Arbor carnea 455
Arborei homines in Lunari insula ibid.
Arbores Dodonęę sylvæ vocales 641
Arcesilaus 341
Archelaus Socratis p̃ceptor 79. Tragicus poëta 363
Archimedes cur sapiẽtis nomẽ merit⁹ 742
Architeles Areopagita 344
Areopagytarũ etymõ, autoritas & integritas 311. mos 266
Arganthonius rex 822. 835
Argiui vnde dicti 49
Argiuorũ p̃ agris pugnantiũ stultitia 165
Argus explorator multioculus 4. Iũs custos 34
Argi oculi pauonis caudæ impositi 524
Argo nauis 641. eius carina locuta 594
Argos amphilochium 72. Peloponnesi 49
Arjadne à Momo accusata 908. eius in Theseum officiũ 242 917
Ariarathes rex in crucẽ sublatus 824
Arij pugillatus in campo Elysio 498
Arion Lesbius in campo Elysio 490
Aristides judex in beatorum insulis 486
Aristippus in Elysio cãpo 492. eius autoritas apud inferos 114
Aristipp⁹ Socratis primùm sectator, pòst mollicie corruptus 672. 687
Aristobulus Cassandræus histori⁹ 377. 830
Arsacidæ 792
Ars longa, vita breuis, Hippocratis dictum, philosophiæ tribuitur 147. 263
Artis vtilitas 404
Artifices potissimùm laudandi, qui 740
Artabazus rex 826
Artaxerxes Mnemon primus eius nominis Persa⁹

Perſarum rex 825. 836
Artaxerxes alter Perſarum rex, eiuſq; cædes 825
Aſandrus rex 827
Aſinus minans auribꝰ, lyram auſcultans, prouerb. 756
de Aſini vmbra litigare, prouerb. 277
Aſinorum duo genera 849
Aſpaſia 618
Aſphodelus quid apud inferos 111
Aſpis, ſerpens 850
ἀσφάδη, ἀσφοδηλάτης 555
Athamantis furor 51. prolex 52
Athenienſes αὐτόχθονες cur dicti 360
Athenodorus Sandonis filius 829
Athletarum mos 442. cum philoſopho cõparatio 231
Athotarum longeuitas 819
Athys Crœſi filius mutus 649
Atlas cœliger 138
de Atomis doctrina Epicureorum rideꝛur 104.303
Attalus Philadelphus 824
Auaritia quomodo homines perturbet 154
Auari hominis hypotypoſis 634.648.650
Auarorum pœnæ apud inferos 111
Auli ſigniferi interitus 840
in Aurem dicere 650
Aures minus fide dignæ oculis 806
Auri laus 601.609. vituperium 147.612
αὐχμὸς 555
αὐθαιρεδόλεια 554
αὐτόχθονες 360
αὐτοκάκιστος 554.

B

BAcchus è Ioue fe more natus 6.7.8. quomodo educatus 51
Bacchi & Herculis inſula viniflua 417
Bacchi genealogia & apotheoſ

apotheosis 49
nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Bactra 647
Balæna 65.67
Balneorum domicilia apud veteres 750
Bardylis rex 822
Bassus sophista 775
Batalus tibicen ibid.
Baucides 558
Beatorum ciuitas 486. insulæ 482.483.484
Bellum omnium pater est, prouerb. 364.428
Bellorum duces præstantissimi qui 741
Belus Priscus 851
Biton & Cleobis felicissimi cur 146
Bœotia 71 94
Bombylius 557
Bona dea 523
ad Bonum summũ variæ viæ 207
de Bono & bonorum finibus variæ philosophorum opiniones 103. 302
Bonis caducis & temporalibus non superbiendum 565
Bracana olera 556
Brachmanes longæui 818
Branchus 816
Bucephali 516
βωμίται 843.850
Busyris Elysios campos inuadit 497.525.

C

CAbalusa insula 519
Cacozelia derisa 527.544
Cadmi regia 47.49
Cæneus ex fœmina in virum 619.648 inde in auem ibid. & 619
Callimorphus medicꝰ 383
Calpurnianus historicus 381
Caluarius 123.127
Calypsus inf. 516
ad Calypsum Vlysis literæ ex Beatorum insulis 509
Cambyses, eiusq; furor 151.825 quantum à patre Cyro diuersus 167 (912
Canis Ægyptius deus Canis

Canis impudentiæ nota 84
Canis in præsepi, prouerb. 781.785
Canis, canicula, aleæ laterculus 938
Cani quid cum balneo, prouerb. 758.783
Canes Cynici 80
Capra cœlestis fid⁹ 736
καφτηριδιαν & 558
Carbones pro thesauro 276.312.876
Carimantes 556
καρίμοιροι ibid.
Carionautarum conflictus 511
Carneadis longæuitas 829
Carnium esu abstinendum, iuxta Pythag. 597.617
Cari de Vlysse victoria in Elysijs 498
Caseus inf. 481
Caspiæ niues, prouerb. 386
Castor & Pollux nauigátium numina 900. quomodo nati, & vicissitudine immortales 464 648.647
Caulomycetes 448
καῦμα 555
Cebes philosophus 712.735
Centaurus, Zeuxis pictura 318
Ceos inf. 859
Cephal⁹ Phædri F. 754
Cepheus 62.64
Ceramicus 347 360
Ceraſtes serpens 850
Cerberus vitor malorum apud inferos 77. 114. lyra Menippi sopitus 110
Ceres 523
κηρὸν 76
Cest⁹ Veneris 33.646
Cethegus 576
à Ceto nauis cum hominib⁹ absorpta 463. 467
Chaldæorum longæuitas 819
Cheniscus 900
Charon 75. eius officium 83
Chersonesus 53
Chimæra apud inferos 114.280

κίων 938
Chiron centaurus in zodiaco 94.477. eius genealogia & fabula 95
κιττάνιον 553.554
Chronosolon 942
Chrysippi longæuitas 829. ante Elysiorũ ingressum quater elleboro purgatus 492
Cicuta quomodo non statim nec semper lethalis 263
ἀσινὸς ἰὸς μῦς, prouerb. 901
Cinyras 718.737.738
Cinyrus ob Helenę raptũ fumo necat⁹ 504
κίρκος 556
Cithæron mons 51
κλοιάρ, prouerb. 648
Clarus mons 22
Clari oraculum 19
Cleanthes 828
Cleobis cum fratre cur feliciss. 146
Cleopatræ aspis 850
Clepsydræ inuentum 751
Clitus 429
Clotho parca 151
Clytæmnestræ parentes 647. natiuitas 48. necatæ historia 809
Coitus immodici comites morbi quales 510
Colossus Rhodius 391.429.648
Colossi, Colossi magnitudine, prouerb. 649
Columnarum vanitas 119.162
Comam alere dedecori 855.899
Cometarũ incolæ 456
Cõmunis Mercurius, prouerb. 863.900
Concilij Deorum præses, prefectus & scriba 919. vsus 405.777
Consuetudinis vis 785
Consuetudinem transire in naturam 850
Conuiuia diuitum & pauperum inæqualia 957.958
Conuiuia sumptuosa noxia 624
κόρη 650
Corinthus 210.211. 212.648.649

de Cor-

de Corporeo & incorporeo Stoicorum cũ Platonicis contentio 226
Corybas à Momo accuſatus 912
Cottaborũ ludus 556
Cranium 428
Crapulæ noxa 967
Crates cynicus 648. 652. eiuſdem anima Pythagoræ 620
Cratinus comicꝰ 832. 838
Credere non citò, nec facilè, & ſobriũ eſſe, Theſei filum 242
Credulitatis nimiæ typi 273
Creon Menœcei filius 118
Critolaus peripateticus 829
Crobylus 558. 899
Crœſus rex 145. 167. 225. 876
Crœſi filius mutus 649. 650
κρόνια ſacra 937
Crotoniatæ Pythagoræ addicti 647
Cteſiæ hiſtorici mendacia 433. 505. 524
Cteſibius hiſtoricus 830
Cupido Veneris fil. 38. qualis 523
Curæ encomia 737. 817
Curioſitas reprehenſa 124
Cyclopum fabula 434
Cydnus fluv. 786. 813
κυνίσκος 557
Cynobalani 448
κύβος aleæ 938
κυφωνὶς 555
Cypſelus rex ibid.
Cyrus Maior Perſarũ rex 145. 168. 823. in Elyſijs campis 491
Cyrus iunior, eiuſque cædes 836.

D

DAdaches 558
Dædali exemplum 624
Damon Socratis præceptor 79
Danaë Acriſij filia 47. 49
Danaidum fabula 310. 846.

846. 851
Daphne in arborē 439
Darius rex apud inferos mendicus 120. in Arbelis victus 710
Deforme quid 372
Delphicum oraculum 19. 260
Delphines 512. 870. 901
Delus inſ. 56. 57
Demetrius philoſ. 561. 770
Democritus, abſtinentia mortuus 828. eius mūdi innumerabiles 302
Democriti ætas 836
Demonax 559. inde 560. 561. 562. 585. 587
Demoſthenis veſtigia ad eloquentiā imitata difficilia 715
Demoſthenes Thucydidis ſtudioſus 755. 782
Dēſitas & raritas aēris, rerum principia 302
Deum vbiq; eſſe 295. ſacrificijs noſtris non indigere 568. nec Crœſi opibus 148
Dij facientes adiuuant, prouerb. 737
Dij ſelecti, ſeu maiorū gentium 523. 923
Deorum iudicium 24
Deorū concilium 962. differētiæ 522. vanitas & ſtultitia 962
Dij ſemones, & mediox. 524
Deſertor 901
Deucalion 738
Diana à Iunone accuſata, à Latona defendit 18. qualis dea 523
Didimęum oraculū 19
Diei pulcherrima pars quæ 792
Difficilia q̄ pulchra 737
Diffidere & ſobrium eſſe, filū Theſei 242
Dignitates nihil facere ad virtutem aut felicitatem 181
Διμοιρίται 953
Diogenes apud inferos quid agat 120 eius dolium 364. quo animo mortē ſubierit 78 in

Elysijs campis Laidē scortū ducit vxorem 492. idem à mēsaria, ob adulteratam monetam transfuga ad philosophiam 672. 688
Diogenes Seleucus 829
Diomedes Thrax 497. 525
Dion Heracleensis 185. 113. 540. 629
Dionysius Corinthi, prouerb. 127. 783
Dionysius Bacchus 7. 8. 665. à Momo accusatus 903
Dionysius Siciliæ tyrannus Corinthi ludimagister 113. 625. 648. 649. 783. à Dione accusatus, à Minoē absoluitur 113. eius res gestæ 767. 783. Sophista 645. Heracliensis 651
Dionysius tibicen 341
Dionysus 907 910
Dioscuri 860 900
Dipsas serpens 840. 844. 845. 846. 849. 850
Dis ἀφ' ἑαυτοῦ 428
Dis, qui & Pluto 83
Disci lusus genus 17
per Ditem iuramētum 81
Disciplinæ nullo fuco comptæ 813
Diuitiæ vanæ & incertæ 97
Diuitiarum molestiæ 590
Diuitias nihil facere ad virtutem aut felicitatem 182
in Diuitijs confidentiū stultitia 131. 145
de Diuitijs variæ philosophorum opiniones 103
Diuites ærumnosiores pauperibus 613 974. non esse felices, nec solos suauem vitam agere 964
Diuitum vita fabulis Tragicis similis 97. 116. animos in asinos migrare 122. 127

Diuitum & pauperum felicitatis collatio 964
Doctos quid faciat 751.752
Doctores quomodo medicis ſimiles eſſe debeant 564
Dodonææ arbores vocales 594.641
Dolium in cranio volutatum, prouerb. 427
Dolorem non cadere in virum perfecta virtute præditum 183. 184
Domus laudatio 785. 787.802
Dorius tonus 330. 340
δυπάειν 553.

E

EBrietas Academiam accuſat 672.674. eiuſdem incommoda poſtridie 966
ἔλιξ, ἰχθὺς, ἰχθύδιον 850
Echo 671.790.813. Pani amata 705
Edeſſa 389. Antiochia prius 429
ἰγγύα, ἐγγυᾶσθαι 555
ἐγκαψικίδαν 558
Electrion 13
Elephantum ſepultura 849
ἔλοψ piſcis 640
Eloquentiæ comparādæ ratio 528.549. 706
Elyſius campus 489. 523
Empedocles ſemiuſtꝰ in elyſios campos nō receptus 495.496
Encomij ab hiſtoria diſcrimen 370
Endromides 558
Endymion à Momo reprehenſus 911. rex Aëriæ inf. 443.453
Endymionis fabula 477
Euthydemus peripateticus 187
Epaphus 849
Epeus 743
Ephialtes 705
Epicharmꝰ poëta 833. 838

Epictetus philoſophus 562. 583. eiuſdem lychnus fictilis quanti emptus 767
Epicurei quales habiti 194. eorum opiniones 103.225. 302. 657.682
Epij pugilatus apud inferos 196
Equiformicæ 444
Equiuultures 442
Eratoſthenes 833
Erichthonius 811. 815
Erichtheus 360
Erigones canis 908
Erinnyes σεμναὶ θεαὶ 704
Eridis pomum 25.40
ἔρως Veneris fil. 38
Errare humanum, errata emendare diuinum 564
Errorem confiteri, magnanimitatis 284
Ethices inuentor 79
Euangelus 761.762
Eucrates Stoicus 187. diues 637
Eumelus citharœdus 763
Eumolpus, eiusque ſacrificia 577
Eunomus muſæus 490
Euphorbus 597.609. 621.643. cõuerſus in Pythagorã 590. 613. cæſus 614.644
Europus 392
Eupolis comicus 705
Euryſtheus 910
Exercitationis vis 717. commoda 820
ἔξιτηρια 918
Exordiũ hiſtorici 420
Exuuium neglecto ſerpente ſectari, prouerb. 292
ἔξωλεις 555.

F

FAbarũ abſtinẽtia Pythagorica 597 617
Fati vanum vocabulũ 915
Fauonius ventus 17
Fauni 524
Febres mortis miniſtræ & nunciæ 155
Felices Soloni qui 146
Felicitas incerta 269
Felicitatis finis 572.

vrbs 207
de Felicitate variæ philosophorũ opiniones 103
Ferrum auro præstantius 149
Ficulneis sensibus, prouerb. 783
Fides nulli facilè habẽda 242
de Finibus philosophorum opiniones 124
Fluuij etiam morti obnoxij 165
Fœmina loquax natura animal 731.739
Fœminæ an viri iucundior vita 619
Fœneratorum pœnę apud inferos 111
Formæ fragilitas, fugacitas 92
Formica camelus, prouerb. 955.961
Formicæ Indicæ 646. 960
Formosum quid 373
Formosi apud inferos derisi 90
Fortitudo priscorum quantò maior quàm remedium 74.75
Fortuna humanæ vitæ præses 116. inane nomen 915
Fortunę bona aliena, nõ ppria nostra esse 116
in Fortuna confidentiũ stultitia 131.145
Furiæ, vltrices malorũ apud inferos 111.

G

Galatea 522
Galeni longæuitas 834
Gallus adolescẽs in auẽ versus 595.643
Gallus Mercurij assessor 594.642. humanã sonat vocem 593
Galli cantus 596.643. epitheta 639
Ganymedes Ioui raptꝰ 8.25.29.41.48. à Momo reprehendi vetat Iupiter 911
Garamantes 841
Gargarus mons 24
Gastrocnemia 454
Geloni tyranno cur oris fœtor ab vxore nõ sit indicatus 222

Genius 522
Genij mali tortores apud inferos 111
Geryonis ossa à Thebanis ostẽtari solita 767
γλάφον & bulbi genus 556
Glacie Gallica frigidius, prouerb. 386
Glorię vanitas 86. 97. 131. 181. 182. 302. quomodo quis eam facilè cõsequatur 330
Gnidius 426. de Indorũ regione mira scribit 433
Gniphon fœnerator 636.637
γνάμαι 342
Goœsi longęuitas 827
Gorgię longęuitas 836
Gorgones à Perseo domitæ 62
Gorgonum fabula cũ Sirenibꝰ collata 280. 804
Gosethræ in fratrẽ Artaxerxem insidię 826
Grãmatici longęui 833
γῦς 547. 554
Gygis annulus 685. 686. 892. 901
Gylipus 409
Gymnasia nostra veterum scholis deteriora 304
Gymnicorũ certaminũ cum veritatis inquisitione comparatio 231.

H

HÆreses omnes inquirẽdę & examinandæ cur 241. 302. 303
ab Habitu nõ iudicandum de probitate 195
Hannibalis cũ Alexandro cõtentio de præeminentia 485
Harmonides tibicen 330
Hecate triformis an eadem cum Proserpina 126
Hecates carna, etymon 83 126
Hectoris sacra apud Lilium 914
Hegesij eloquentia 716

Hellanici longæuitas 830
Helena & Pollux vnde nati 48.49.647
Helenæ in Elysijs campis raptus 499. item alius prior 37.41. pulchritudo 36.37.90. 91.615
Helicon 782
Helle, ab ariete in mare delapsa 50.52
Hellespontus vnde dictus ibid.
Hercules & Mercurius cur palæstræ præsides 48
Hercules à Ioue contra Momum defenditur 908. quomodo conceptus 10.11 12
Hercules δαιμόνιος 593
Herculis genealogia & apotheosis 49
Herculis insula 437
Hercules in Oeta combusta fabula 182
Herculem ocioſum in cœlo desidere 47. in cœlo gestádo Atlantis vicem subire 183
Hermaphroditus 6.8
Hermocrates 409
Hermotimus 171
Herodes 573.576
Herodoti scripta 420. 806. quare Musæ appellantur 412
Herodotum ob mendacia acerrimè apud inferos puniri 505. 524
Heros quid 70.72.522.
Heron gubernator 859
Hesiodus quomodo poeta statim à pastore factus 710. carpitur 101.931
Hesiodus Homerum vincit in Elysijs campis 496
Hieroglyphicæ literæ 647
Hieron Syracusanus 822. ingratitudinis à Theocrito accusatus 835
Hieronymus historicus 830
Hippiæ præstantia 343.744

Hippo 524
Hippocentaurorum fabula & pictura 280. 312. 318
Hippogypi 442
Hippotyphia 415. 430. 431
Hircum mulgere, & cribrum supponere, prouerb. 575
Historia quid 421. 430, quomodo scribenda 262. 361. 404. ab encomio quantũ distet 370
Historiæ finis 428
Historicus qualis esse debeat 407. 411. 430. qualis eius stylus 413
Historici aliquot longæui 839
Historico quæ cauenda 368
Homerus reprehensus 48. 101. 495. 524. 931. 939. ab Hesiodo in Elysio victus 496. de se multa in Elysijs testatus 497. 524. 643. 703. quomodo à suis ciuibus dictus 494
Homeri docta breuitas 423
Homeri poëmatum celebritas 522. sepulchrum 429
Homerum tẽpore belli Troiani fuisse cameluum in Bactris 615
ὅμηρος 703
Homicidarum pœnæ apud inferos 111
Homo bulla, prouerb. 158. 169
à Hominis formatione reprehensus à Momo Vulcan. 199
Hominum studia ridicula 155
Hominum pectora fenestrata esse oportere 307. 916
Homines mei emungentes 456. dimidij stadij statura 473
Honestum ipsum virtutis præmium 181
Horæ quomodo inuentæ & vnde dictæ 751
Hordeacei panis vsus 819

Horologiorum ſpecies & vſus 751
Humanæ vitæ inſtabilitas & vanitas 98. 116.131.168
Hyacinthi fabula 14. 16.17.91.491
Hydamardia 519
Hydrops ex intemperantia 624
Hylas apud inferos 491
Hypera omiſſa pedem quæris, prouerb. 74. 76
Hypermneſtra Lino marito parcit 851
Hypſicrates hiſtoricus 831
Hyſpaſines Characenorum rex 826.

I

IAculandi exercitium 220
Iacula animalia 850
Iambulus 434
Ianus 523
Iapetus Saturno æqualis 933.934
Iaſius tonus 340
Iaſon à Momo carpitur 911
Iaſonis amor Medeæ vnde 280
Icari caſus 648. fabula 624
de Ideis vanæ philoſophorum ſententiæ 104.303
Idiotarum vita opt. & tutiſsima 103. 124. 299
Ignis rerũ principium 302
Ignem gladio fodere, prouerb. 502
Ignorantia quomodo circumuolitet ac decipiat 153.160
Ilium 738
Illotis pedibus 721. 738
Imperij adminiſtrandi ratio optima quę 582
impiorum inſulæ 501. 503
Impoſsibilia non affectanda 277
impoſturæ delubrum 507
Inachus 170

Incerti nihil eligẽdum 223
Inceſtus 646
Incredulitas & ſobrietas, filum Theſei 242
Indicta cauſa nemo dãnandus 214
Indolentiæ præſtantia, bonorum finis 302
Inedia, medicamentum febris 624
Inferni flumina 75
Inferorum cibus 84
apud Inferos æqualis omnium conditio 89
ab Inferis reditus nemini conceſſus 94. 96
de Infinito vanæ opiniones philoſophorum 303
Ingenium robori coniungẽdum ad parandum 48
de Inani philoſophorũ doctrina 104
Ino in mare ſe præcipitat 50.51. Bacchi matertera 53
Inſulę beatorum & impiorum 473 483
Intemperantia vitę quę mala adferat 624
Io in vaccam conuerſa 34
Ionicus tonus 330.340
Ionium mare vnde dictum 4
Iphienaſſa 62.66
Iphiclus Herculis frater 13
ironiſus 587
Ira quomodo homines circũuoliter 153
Ira vacare quem potiſs. deceat 183.564.582
Irum mendicum à rege non diſcerni apud inferos 116
Iſis qualis dea 524
Iſidis ex Io transformatio 34
Iſmenias tibicen 757
Iſocrates quo ætatis anno mortuus 831. 837
Iſthmi duo 428
Iucundũ nõ eſſe quod ſimplex & vniforme 93.373

Iudices mortis ministri 155
Iudicium humanũ cæcum 43. inter potentes periculosum 32
Iuno 523. Zelotypa 3.5
Iupiter 532.981. an patrem Saturnum cœlo expulerit 930.931. eius adulteria 903. 909
Iouis catena 176. epitheta 593 641
Iuramentum per Stygiam paludem 923
Iurandi per suos deos mos cuiusuis gentis 361
Iustitia Iouis fil. 660
Iustitiæ querela ibid.
Ixion 115.980.982.

L

LAbore deos munera sua vendere 737
Labyrinthi proluſtrandi tuta ratio 242
Laohanopteron quis 445
λαγάνιον 556
λάθε βιώσας, prouerb. 97
Latinus mons 476
Latonæ cum Iunone dialog. 18.21
Lauandi & vngendi ante cœnam mos 644
Laus iucunda & solida quæ 342
Learchus 911
Lebadia 72. eius oraculum 70
Lecitho 556
Leda 37.46.48.647. eius forma apud inferos 90
Lenonum pœnæ apud inferos 111
Leucothea 509
Lexiphanes 531.546. 548.549
Liber pater 523
Librorum copia superbientes ridentur 752. 753
Liberi qui 522
Libido seruituti turpissima 651 nimia, morborum causa 966

Libyæ deſcriptio 841.
termini ibid.
Lis & amicitia rerum principia 302
de Loco abſurdæ philoſophorum opiniones 303
Loculo alterum pedẽ habere inſertum, prouerb. 290
Longæuorum catalogus 815
Longum valere iubere, prouerb. 641
Lucernarum vrbs 460
Lucianꝰ rhetor & eius patria 705. ſcriptorũ apologia 312
Luciferi colonia 443. 453. 459
Lucina 523
Luna inſula 443
Lunę in Endymionem amor 476
de Luna abſurdæ philoſophorum opiniones 303
Lupus hiat, prouerb. 645
Lupini hiſtoria, & vſus 83. 84
Lupinis veſci veteꝛ Rhadamanthus 502
Lycinus 531. 546. 547. 549
Lycon orator 80
Lycophron 553. 555
Lycurgus Laced. legũlator 833. 839. qualis apud inferos 491
Lydia harena, prouerb. 167
Lydiæ fertilitas ibid.
Lydius tonus 330. 340
Lynceus 707
Lynceo acutior, prouerb. 308
Lyra Orphei 764. 766. 783
Lyſimachi ætas 823.

M

Μαχαίριον 816
Mæandrius Polycratis tyranni occiſor 117. 152
Magiſtri noſtri quales hodie creari ſoliti 305
Magnanimitas virtutis præmium 181
Magica, longæuitatis cauſa

cauſa 818.819
Magorum præſtigiæ 98. 125. ſuperſtitio & poteſtas 98. 105
Maiæ genealogia, proles, &c. 45 47.48
Maiorum gentium dij 523
Maluæ radix 502
Mandragoræ arbores in Somni inſula 506
Mano 827
Mare lacteum 481
Mars qualis deus, &c. 523.595.643
Marſias tibicen 20. 332.757
Martis & Veneris concubitus 595.596
Maſiniſſæ longæuitas 826
de Materia, variæ philoſophorum opiniones 303
Mechanici laude digni qui 742
Medeæ in liberos crudelitas 812
Medicinæ difficultas 174
Medici imperiti oſtentatores 780
Medici q potiſsimùm accerſendi 741
Medioximi 524
Meduſæ cædes 63.66. caput à Perſeo amputatum 810.814
Megalonymus 538. 539
Melitus & Anytus Socratis accuſatores 79. 80.567. qua pœna poſtea affecti 704
Menander comicus 835
Mendacium magis diligi veritate 248
Mendacium pœna apud inferos 433. 524
Menelaus Pelopides 37. eius de Helena lis apud Rhadamanthũ 485
Menelai ædes 355. 361
Menippus 80. 705
Menippi ex inferis reditus 98. eiuſdem patria, conditio, mors 80

Menius lunaris 453
Mercurius 523. eius officia & res gestæ, item cognomina 3.5. 10.45 48.73.90.633. 642.900
Metempsichosis Pythagoræ 590. 596. 639
Metus 153.411. 430. 572
Midas rex, eius opulentia, votum 121. 601.644.872
Milo Crotoniates 143
Minerua 524. eius galea 33.63.810. munera 35. Erichthonium gignit 811.815
eum Minerua manum moue, prouerb. 737
Minois tribunal 111
Minotaurus 516.527
Mithres à Momo accusatus 912
Mithridatis ætas 824. 837
Mithrobarzanes 106
Mnascires 826
Mnesarchus Pythagoræ pater 615.643
Momi cauillatio, etymon, officia, parentes 181. 199. 307. 522. 910
Mors, certiss. felicitatis iudex 146. neminem metuit 896
Mortis semper habenda ratio 132.141
Mortis nuntij & ministri qui 155
Morti omnia subiecta 131.141.146
Mortuorum cultus & apotheosis ridetur 69
Mortuorum apud inferos loca 98.110
de Motu vanæ philosophorum opiniones 303
Mulier natura loquax animal 731.739
Mulieris ornatus 793. 794.801
Mulieres non in ventre, sed in crurium posteriori parte concipientes 454
Multitudo quantũ faciat ad sectę commendationem 194.250

Munda-

Mundana omnia vana & incerta 97. 131
de Mundo contrariæ philosophorum opiniones 104. 302
Musæ cur virgines 813
Musicæ occultæ nullus respectus, puerb. 340
Musicus quis maioris precij habendus 741
Musicorum modorum proprietates 330. 340
Mutatio in melius sæpè maiorũ malorũ principium 462
Mutatio rerum omniũ iucunda 95
Mutus magis quàm piscis, prouerb. 593 640
Mycenæ 164
Myron statuarius 627
Myrto Socratis vxor 79.

N

NArcissus à Socrate armatus 493. eius forma 90
Nare trahi, puerb. 273
Natura quid, aut vbi versetur, Momi quæstio 915
Naturæ accusatio 247
Naturalis philosophiæ vsus 79
Nauis, eiusque instrumenta 857
Nauis malus germinat & fructum edit 513
Naues cucurbitinæ 510. corticeæ è nucũ putamine 511
Nautica ars noua & insolito more 518
Nectar deorum potus 46. 48. à Cicerone negatur 48
Necracademia Socratis in campis Elysijs 497
Necyomantia 98
Negationes duæ instar affirmationis 645
Negretus fons 506
Nemea sylua 4
Nemorum dij 524
νεμεσις 555
Nephelococcygia 461
Neptunus 5. 309. 522. eiꝰ dialogi, & res gestæ 50. 54. 55. 199. 465. 814

Nereides 50.52.61.62
Neſiotes in eloquentia imitatu difficilis 716
Neſtoris longæuitas 817.835. apud inferos conuerſatio 120. 491
Neſtor Tarſenſis Stoicus 829
Nicandri ſcripta 851
Nicoſtratus athleta 373
Nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Ninꝰ vrbs euerſa 164. 170
Nireus formoſus qualis apud inferos 90. 116
vīsus 756
Nyctcrion 447
Nobilitatis arte ſua parandæ ratio facilima 330
Norma 377
Nouitatis admiratio 312
Nox ambroſia 645
Noctis templum 507
Noctua quomodo à reliquis auibus oppugnetur, ſeque defendat 331.341
Nubecentauri 450
Nubium vrbs 461
Nudo veſtes detrahere, prouerb. 83
Numa in campis Elyſijs 491
Numeri, rerum naturalium principia 302
Nyctiporus fluv. 506
Nyctor lunaris 453
Nilus fluv. 844 851
in Nyſa Bacchus enutritus 7.9.

O

OBſcuritatis affectatio ridetur 544
Obſoleta verba 724. 738
Occas 304
Oceanus rerũ omniũ parens 302
Ocreas capiti aptare, prouerb. 738
Octipedes apud Scythas qui 343 359
Oculi auribus fide digniores 806

Odium quomodo homines circumuolitet & diripiat 153
Odyssea an Iliade prior fuerit ab Homero scripta 495
Oebalia 16. Oebalus 14. 16
Ogygia inſ. 508
Oleo ignē reſtinguere, prouerbium 844. 851
Oliua 558
ad Oliuæ ramum trahi, &c. prouerb. 273
Olympicum certamen 309. eiuſdem cum inquiſitione veri comparatio 231
Olympus tybicen 332. 757
Olyra 557
Onager 849
Onocritus Cynicus 572
Onomacritus 533
Onomarchus 534
Onoſceleæ mulieres 520
Opibus fidentium ſtultitia 131. 145
Oracula ridētur 18. 69
Orationem vbiq; Deū audire 575
Oratori an domus pulchritudo proſit 786. 802
Orcus 523
Orci galea 685
Ordinem deſerere capitale 883. 901
Oreſtis & Pyladis hiſtoria 809
Orus Ægyptius 616. 647
Orion cæcus 811
Ornatꝰ modeſtia 793. 801
Orpheus 765. 766. 783. 804
Orpheus à mulieribus diſcerptus 764. 934
Ortygia inſ. quæ poſt Delos 57
Oſtrea immenſæ magnitudinis 475
Orthryades 165
ἐλᾶν πὲς διόννϑον, prouerb. 253.

P

PÆanicus tribus Athenis 739

μαδάρωσις 558
Palamedes qualis apud inferos 120.491.811. 815
Pancratij cum veri inquisitione comparatio 232
Pan quomodo & qualis Athenas venerit, quidq; ibi inuenerit 667. à Momo accusatus 907
Panes dij 524
Pannychia fons 506
παρονία 477
Panthus 524.616
Parætonium 426.431
Parcarum decreta 151
Paris cognatus Ganymedis 25. eius iudicium inter deas 24. 40
Parnassus 560
Patricij Scoti puteus 71
Pauonis caudæ oculi Argi impositi 524. quando eam extendere soleat 797.814
Pauperes accusati apud Saturnum 965.966. ad eosdem Saturni epistola 963
Pauperum necessarius vsus in repub. 974
Pauperum & diuitum felicitatis collatio 964
Paupertatis laus 590. 613
Peccare humanũ, peccata emẽdare diuinũ 564.565.589
Pectus hominum quale esse desideret Momus 199.207
Pecuniæ contemptus 103. vis 573
Pedem alterum loculo insertum habere, prouerbium 290
Pelasgicum 705
Pellibus se tegẽdi mos apud priscos 785
Penelope 815
Pentheus Bacchi cognatus 910. à Mænadibus cæsus 914. 940
Perdiccas 405 815
Periander Corinthius 491.555
περίπλους 555

Perillus 497
Peripatetici 194
Perithoi audacia 96
Perpendiculum 342
Persarũ sagittádi exercitatio 220
Perseus, eiusq; res gestæ 62.68.808.810. 814
Perspicuitas orationis virtus 551
Pestis vino sedata Athenis 344
Phędrus Myrrhinusius 791.
Phęnareta obstetrix Socratis mater 79. 704
Phaëton Solis insulæ rex 443
Phalaris apud inferos qualis 497.525
Phanomachus 871
Phaon Chius 893
Phauorinus 569. 589
Pharnaces Medus 839
Pharii turris 426.431
φαυλία 556
Phello insula 482. Phellopodes ibid.
Pherecydæ Syri longæuitas 830
Phidias statuarius 627. pictor 251
Philadelphus quando regnârit 837
Philæteros eunuchus 824
Philemon comicus 833. 838
Philinus 535
Philippus Maced. rex apud inferos calceos mercede consuit 120
Philoctetes 757
Philonides 98
Philosophia dolio cõfusarum frugum cõparata 260. 261. varijs hæresibus infecta 302. cicutæ & aconito collata 263. quomodo in compendiũ contrahi possit 255. eius difficultas 174. Moralis inuentor 79. Naturalis nullum esse fructum ibid. eius summa quædam capita 254. varia dogmata 259
Philosophi quales 651. 661. 664. 667

Philosophorum confidentia & temeritas 266. doctrina incerta 98.102. ignorantia 103.243. de summo bono variæ opiniones 103. incertæ digladiationes 103. 125.277. intemperátia 186. secta quæ optima 170.171.190. 191, vitia & vita doctrinæ contraria 104
Philoxenus cur à Dionysio in latumias cõiectus 767.784
Phlogius Soleris 453
Phocyon Athenienses apud inferos 491
Phædra 779
Phrygæ 61
Phrygiꝰ tonꝰ 330.740
Phryxus Hellespontũ tranat 51
Phtisis ex intemperantia 624
Phyllira Oceani F. 95
Physices nullus fructꝰ 79
Pictoria ars desertorũ suum accusat 688
Pileatum esse, signum libertatis 855
Piscatorum vanæ spei collata philosophorum temeritas 266. 267
Pisces qui muti, aut nõ, & cur 640
Pittaci longæuitas 818
Pityocamptes 497. 525
Plato cur non sit in Elysijs campis 491. quandiu vixerit 629. philosophorum doctissimus 829.830
Platonici quales vulgò habiti 194
Platonicis fœminæ cõmunes 493
Plautus Epicharum imitatus 838
Pleione nympha 48
Plorare iubemus, prouerbialiter, quos cõtemnimus 80 648
Pluto inferorum deus 83. qualis 523. eius regia 110
Podagra ex intemperantia 624

Poëmata quàm diuerſa ab hiſtorijs 370
Pœnæ malorum apud inferos 111
Poëtæ longæui aliquot 832
ex Poëtarum lectione duo petenda 769. 770. eorundem vanitas arguitur 48
Polemon ex ebrio philoſophus 672. 675
Pollux & Helena quomodo nati 647. immortalitatem cũ fratre communicat 48
Polus hiſtrio 118
Polybius hiſtoricus 831
Polycrates tyrannus 152. qualis apud inferos 120. 876
Polydam. Scotuſſæus 405. proditor Troiæ 429
Polydamantis athletæ ſtatua 914
Polylampes 453
Pompilij longæuitas 820
Porcus fluuiatilis 640
Poſidonius philoſophus & hiſtoricus 829
Potamen rhetor 832
Potentia mundi vana & incerta 97. eius moleſtiæ & incommoda 587. in potentia confidẽtium ſtultitia 131
Præiudicia in veritatis inquiſitione vitanda 265
Preſentibus acquieſcẽdum 95. 124
Praxiteles ſtatuarius 627
Preces vbique Deum audire 575
Priapus qualis deus 524
Principia philoſophorum dubia & incerta 124. 226 276. 302
Principium dimidium totius 306
Prometheum cum fratre iactu lapidum homines procreaſſe 738
Proſopopœiæ ratio 424

Proter Cynici baculus 767
Proteſilai ſacra 914
πόῤῥω 359
φῦκα 477
Pſyllotoxotæ 445. 477
φῦλα 556
Pſittopodes 470
Ptolemæus Lagi F. quando vixerit, eiuſque in doctos liberalitas 837
Ptolemæus Philadelphus 824
Pudenda eburnea 455. lignea ibid.
Pulchritudinis definitio 813
Pulchra difficilia 737
Pulchrum, quod cuiuſque proprium 372
Pulicum magnitudo in Luna inſ. 445
Pyladis & Oreſtis hiſtoria 809
πύ 556
Pyramidũ vanitas 119. 162
πυραῦται 556
πυέσθαι ibid.
Pyriphlegethon 110
Pyronides 453
Pyrrha Epimethei F. 738
Pyrrhia coquus 116
Pyrrhi ducis præſtantia 741. ab aſſentatoribus corruptus 772
Pyrrhon ex pictore philoſophꝰ 672. 688. 705
Pythagoras cur fabis & carnibus abſtinere iuſſerit 498 597. 616. 617. 644 vtim poſtor ſugillatus 591. 596. 597. eiuſdem animæ migrationes 613. 614 618. 620. diſciplina & dogmata 596. 644.

Q

QVæ ſupra nos, nihil ad nos, Socratis dictum 79.

R

RAnæ per aëra circumuolantes 455. 456
Reges apud inferos mendi-

mendicantes 120. lõgæui recenſentur 822
Reges Coloſsis ſimiles 648. quibus miſerijs ac curis torqueantur 185.625
Regibus multi oculi & aures 774 785
Regula quid 342
Rhadamanthus 484. 522.523
Rhea Saturni vxor 11. 736.930.938
Rhetor quomodo quis euadat 707
Rhetores longæui recenſentur 831
Rhetorum præceptor 706
Riſus fons in Elyſio campo 490
Robur ingenio iungẽdũ ad victoriam cõparandam 48
Robore corporis confidentiũ ſtultitia 131. 143
Romulus ex quo deorum genere 524
Ruſinus Cyprius peripateticus 582
Ruſticanæ opes præcipuæ 359.

S

SAbazius à Momo accuſatus 912
Sacellũ gallinaceo dedicatum 507
Sagittandi exercitium 220
Sagittarius in Zodiaco 451
Samippus 852.877
Samoſata Luciani patria 392
Sapientes qui potiſſimùm laudandi 740
Sapientium nomẽ qui potiſsimùm mereantur ibid.
Sapientia virtutis præmium 182
Sardanapalus 737. apud inferos deridetur 121
Satietas ex ijſdem 93. 95
Saturnalia 645. 923. 937

Saturnus 523. 938. quomodo à Poëtis fingatur 939. an proprios liberos, & pro Ioue saxum vorârit 931. an à Ioue expulsus ibid. an falce sua patrem Cœlum exsecat 945. cur & quomodo imperium deposuerit 965. 932
Saturni continentia, & in vxorem fides 11. exempla 963. filij, & regni partitio 937. forma, & lex 942. potestas 929. 963. seculum quale fuerit 715. 933. 955
Satyrus 118. satyri 524. 907
Saxum edere 931. 939
Scamander fluv. 58. 60
σκαφίον 556
Scaphrus piscis 640
σκινοπᾶξ 558
Scholæ nostræ veterũ gymnasijs multò deteriores 304
Schinis insignis latro 525
Scintharus 430
Scipio Nasica clepsydræ inuentor 751
Sciron 497. 525
σκορδινᾶσθαι 559
Scorpionum duo genera 843. octo 850
Scribæ sacri Ægyptiorum plerunque longæui cur 818
Scriptorum communia vitia 368. 369
è Scriptoribus duo petenda 769
Scythia 22
Scythæ anthropophagi 18. 220
Sectarũ varietate philosophiam inanè argui 302
de Sectis disceptatio 171
Seculum aureum sub Saturno 955. 956
Selecti dij 523
Semele fulmine icta 6. 7 8. 49
Semidei 523
Semones dij ibid.
Senectutis longæ causa 819. 820. 831

Senectuti turpissima libido 651
Senes repuerascere, prouerb. 936.941
Senio aleæ 928.938
Sensus humani fastidium 96
Sentina 84
Septa trásilire, prouerb. 600. 644
Sepulchrorum vanitas 162
Serum longæuitas 819
Serpentes Libyę 843
Seruius Tullius 820. 821
Sidon Phœniciæ 49
Sidonius rhetor 570
Sigeum 164
Silentium Pythagoricum quinquennale 597
Silenus à Momo derisus 907
σπάνια 556
Sillus ibid.
Simia manet simia, &c. prouerb. 756 782
Similares partes quibusdam rerum principia 302
Simon coriarius repẽtè dives, nomen auget 611
Simõ, Simonides vult appellari 612
Simonidis longæuitas 833. eius industria, & aræ duæ cuiusmodi 839
Simonides dives quibus curis noctu in somnis vexetur 634
Sinarthocles rex 826
Sinerdis interitus 167
Sinum non inspuis, prouerb. 867
Sirenum fabula 804. 814
Sisyphus apud inferos 115
Sitim quæ animalia ferant 842
σφίγιον 650
Smyrnæi 524
Sobrietas instar medicamenti 624
Sobrium esse, & diffidere, filum Theseï 242
Socrates 491. apud inferos quid agat 120.

quo animo mortem & infernum ſubierit 77. eius accuſatores 704
Socratis de hominum pectoribus feneſtratis dictum 307. fortitudo falſa 81. ſapientia, conſtantia vita 79
Solariorum cum lunarijs fœdus 452
Solis inſula 443. regio fertiliſima 459
Solis diurnus labor 653
Solonis cum Cræſo colloquium 145.148. longæuitas 828. ſapientia & virtus 350
Somnium 342
per Somnium diues, prouerbium 593. 640
Somniorum duæ portæ 703. varia forma 507
Somniorũ inſula 501. 505
Somnꝰ deus 655. 703.
quantis laboribus ad omnes volando, obnoxius 655. 656
Somni ciuitas 506. portæ 506. 601. 644. regia 507
Sophiſtarum ambages 551. 554
Σοφὸς, Sapiſo 311. 750
Sophocles poëta, & eius mors 832. 838
Sophroniſcus Socratis pater 704. ſtatuarius ibid. & 79. 660
Soſipolis 546
Soſtratꝰ Cnidius 426. 560. 742. Bœoticus 588
Spes 153. 279
Sphenopogones 960
Spicæ, panes paratos emittentes 488
Steſichorus muſicus 490. 523. poëta lyricus 833 819
Stoici 194. 591. eorundem ſecta & dogmata 171. 225. 286. 290
Struthionũ oua, vaſorum vice 846. 851
Strutobalani 445

per

per Stygiam paludem iusiurandum religiosissimum 79.923
Styx palus 923
de Summo bono variæ philosophorum sententiæ 103.225
Superborum apud inferos pœnæ 112
Superstitio veterum 524.902
Supplicij locus horribilis 504
Surdi natura, & muti 650
Sycophanta 739
Sycophantorum pœnę apud inferos 111
Syllæ vita & res gestæ 782
Syllogismorum vafra inuenta 124
Syluarum dij 524
Syluani ibid.
Syria 705. fertilissima 167
Sisyphus 630.650.

T

TAbes mortis nuncia 155
Tali lusus etiam Saturni seculo in vsu 934. 937.940
Tanagra 644
Tanagræus 579.644
Tantalus apud inferos 115.154.846
Tarquinius 821. cur Superbus dictus 127
Tarsis, cur à vectigalibus immunis 829
Taurus deus 920
Tauri cornutis oculis 481
Taygetus mons 17
Telegonus Vlyssis F. 509.526.527
Telemachus à patre relegatus 355.361.815. 527
Tellus dea 523
Temperantiæ commoda 818.834
Templa cur ad Orientem aperta veteres statui voluerint 793
Tempore omnia abire in deterius 923
de Tempore varię philosophorum opiniones 303

Temulentię incommoda 966
Teres rex 822
Tettigophori 360
Thales Mileſius 742. 828
Thanatuſia certamina 496
Theagenes Thaſius 405 914. 918
Thebæ Bœotiæ 11. 14. 72
Themis dea 523
Theocriti ætas 836
Theodatas Rhodius 324
Theoxenus 354
Theodorus, aliàs Artemidorus 541. 558
Thericles 537
Therideum poculum 557
Therites ſolaris 453
Therſites 380. 584. 783. apud inferos à Nireo non diſcernitur 116
Theſaurus, carbones, prouerb. 276. 312. 317
Theſei ætas 523. 615
Theſeo rapta Helena 37. 615
Theſei filum 241
Theſinopolis 607
Theſpis citharœdus 762
Thetys dea 524
Thneſicrates 411
Thracæ mulieres cur Menades dictæ 940. 941
Trymmatides placentæ 556
Thucydidis encomion 410. 412. 420. 423 755. 782
Thyeſtes 931. 919
Tigranes rex 828
Timæus hiſtoricus 830
Timocrates 562
Timolaus 852. 891
Timon Phliaſius 341
Timotheꝰ tibicen 330. 331. 340. 757
Tiræus rex 816
Tireſias vates 106. 123. rex 126. 619. 648
Tireſiæ longęuitas 818
Tithonus 310 911

Tithonij anni 310
Tityus gigas 115
Tomyris regina 151
Tonorum muſicorum pprietates 330.340
Totum ex partibus nō cognoſci 252
Toxaris Scytha in Heroum numerū relatus 343. eiuſdem monumentum 345
Triton 62
Tritonomendites incolæ 469
Troiani belli hiſtoria non vera 640. ab Homero falsò deſcripta 615
Trophonius, eius oraculum 71. templū 125
Tyrannus 311
Tyro formoſus apud inferos ridetur 90
Tyro Salmonei filia. regina in Lactea inſ. 482. 483
Tyroëſſa inſula 500
Tyrus 522.

V

VAlere longum iubere, prouerb. 641
de Vacuo vanæ philoſophorum opiniones 303
Varietas iucūda 93. 96.
M. Varronis Satyræ 80
Vaticinia ſolius Dei 32
Vēter apertilis & clauſilis 457
Verecundia virginum propria 25
Velim nolim, prouerb. 80
Vellus aureum à draccone cuſtoditū 640
Venus qualis dea 21. 524
Veneris iactus in alea 937
Veneris ceſtus 33. 664. munera 36. cum Pallade & Iunone contentio de forma 24
Verba alata 806
in Verbis non eſſe virtutem, ſed in factis 290
Veritas exoſa hominibus 237
Veritatis delubrū 507
Veritatis inuentio impoſsibi-

possibilis 246. via quanta diligentia inuestiganda 207
Vertumnus 524
Vespertilionum copia in Somni insula 506
Vesta qualis dea 524
Vicissitudo iucundissima 95
Vineæ quotannis duodecies ferentes 488
Viperarum discrimen 850
Virginũ peculiaris verecundia 25
Viríne an fœminæ vita iucundior 619
Virtutis via 175.307. imago 172.736. vsus & finis 180
Virtutis vrbs 205. 302
Virtutis vanum vocabulum 914.915
Virtutem omnem in actione consistere 290
Visus auditu superior 804
Vita breuis, ars longa, Hippocratis dictum philosophiæ tribuitur 174.263
Vita humana histrioni similis 955. itẽ bullæ 158. foliis arborũ 159. pompis solennibus & tragicis fabulis 98. 116. peregrinationi 156
Vitæ breuitas, & incertitudo 174. 311. 876. vanitas 131
Vitæ genus optimum quódnam 123
Vitæ intemperatæ incommoda 624
in Vita nihil iucundum 157
Vitia nõ satis est nosse, nisi etiam fugiamus 555
Vlysses, eiusq. res & interitus 120. 434 502. 503. 509. 527. 811. 814. 815
Vmbrarũ cibus 84. 162
Vndas numerantis fabula 298
Vngendi ante cœnam mos 644. 645
Vnio aleæ 928. 938
Voluptas accusatur 490

Voluptas in varietate 93
Voluptatis fons 490
in Voluptate summum bonum 103.302
Voluptatū intēperantia morborū causa 966
Vota hominum stulta 852
Vrbes etiam morti obnoxiæ 165
Vulcanus 21.523. Erichthonij pater quomodo 811.814. Martem cum Venere deprehensum ligat 596
Vulgi iudicium 374.

X

XAnthippe Socratis vxor 79
Xanthus Achillis equs 641. locutus 593
Xanthus fluv. 58.60
Xenia 923
Xenocrates 651.675. 828
Xenophilus musicus 828
Xenophon 410. eius longæuitas 829.830
Xerxes rex apud inferos mendicans 120.

Y

ὑάκινθος 76.

Z

ZAlmois 361
Zamolxis Thrax in Elysio campo qualis 491. à Momo accusatus 912
ad Xamolxim ablegandi mortuos mos 344. 360
Zelotypia vnde nascatur 6.8.9
Zenon Stoicorū princeps, eius longæuitas & mors 828.836
Zephyrus riualis Apollinis 15.16
Zephyri flatus nomina, etymon 16.748
Zeuxis pictor, eiusque Hippocentaurus 313. 317.322
Zodiacū ingressus Lucianus 459
Zoroaster magnus Babylonius 105.

SECVNDI TOMI INDICIS FINIS.